DET TEOLOGISKE
MENIGHETSFAKULTET

EMNEKATALOG

Våren 2018

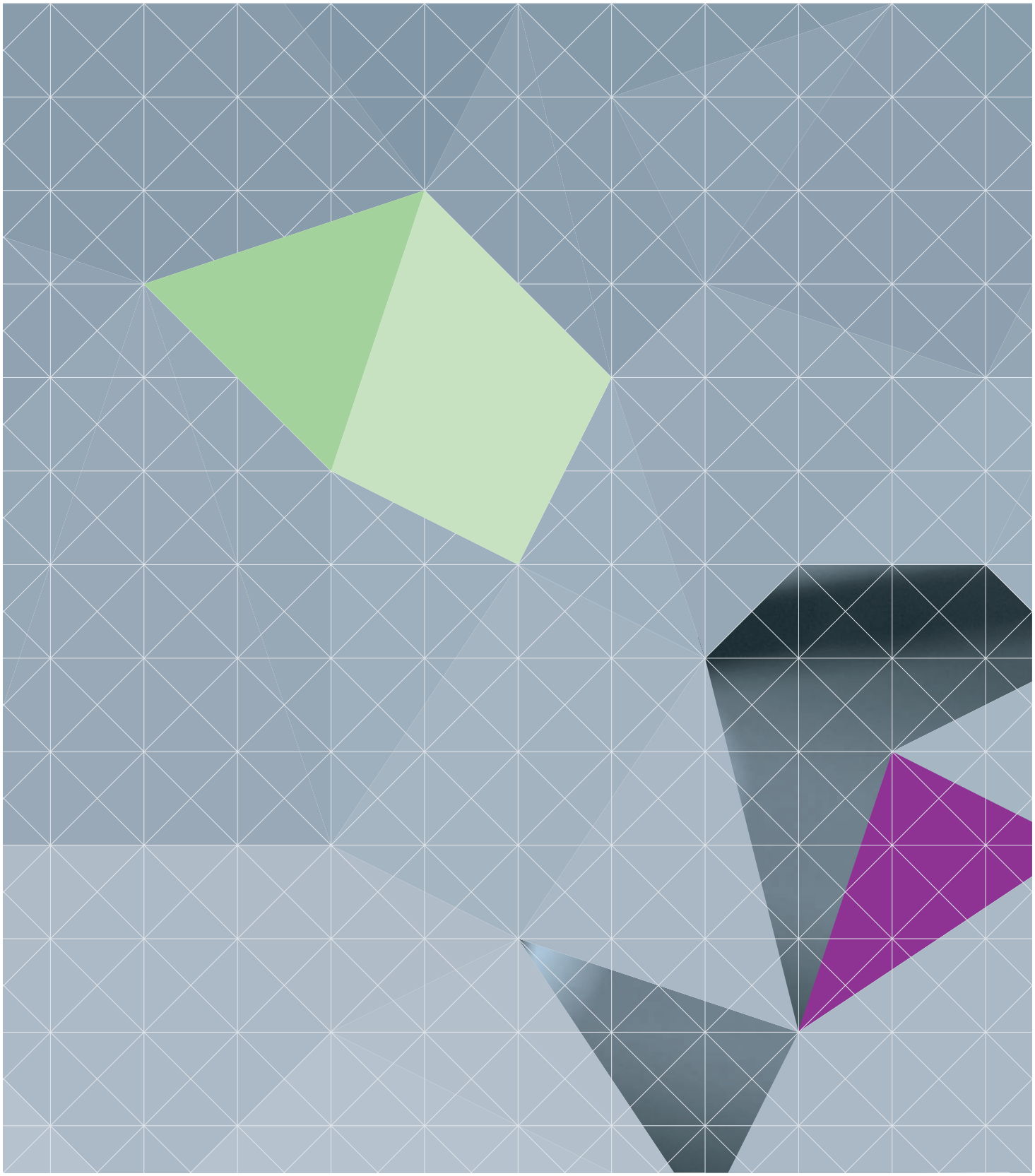

AVH5010 - Masteroppgave i teologi:

Emneansvarlig:	Svein Olaf Thorbjørnsen (Svein.O.Thorbjornsen@mf.no)
Studiepoeng:	60
Undervisningsstart:	Høst og vår
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i programmet master i teologi.Masteroppgaven skal være et selvstendig vitenskapelig arbeid innenfor et avgrenset område. Arbeidet med oppgaven skal styrke studentens faglige grunnlag for yrkesutøvelse og gi opplæring til forskning.

En masteroppgave kan være en selvstendig undersøkelse bygd på kildemateriale, eller den kan være en vurderende analyse av andres forskning. Den kan være frittstående eller del av et større forskningsprosjekt hvor flere er engasjert. Valg og vinkling av emne skal tilpasses de overordnede målene for masterprogrammet.
Alle studenter som skriver masteroppgave, skal ha kontrakt med en veileder (jfr. instruks for veiledningsforhold.) Veilederen skal der bl.a. godkjenne emnet for avhandlingen. Veileder tildeles normalt i forbindelse med metodeemnet. Veilederen skal normalt ha doktorgrad eller tilsvarende kompetanse.

Studenten må normalt ha bestått eksamen i MET5910, MET5920, MET5010 eller ha tilsvarende kompetanse for å kunne melde seg til emnet.

Studiekrav

For å levere en masteroppgave til endelig vurdering må den enkelte student
- ha en gyldig kontrakt med veileder, der veileder bl.a. godkjenner temaet for masteroppgaven. Veileders godkjenning av tema innebærer at det ligger innenfor studieprogrammets fagfelt og er egnet for en oppgave på 5000-nivå. Godkjenningen skjer i veiledningskontrakten som leveres i studieadministrasjonens resepsjon.
- levere melding om tidspunktet oppgaven planlegges levert. Se masteroppgaverommet i Fronter eller eksamenssidene, underside «masteroppgaven», for hvordan du gir beskjed.
- levere «Egenerklæring om selvstendig arbeid» i masteroppgaverommet i Fronter i forbindelse med endelig innlevering av masteroppgaven.

For å få avsluttende vurdering, må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Studenter som ikke får godkjent studiekravene, vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet AVH5010 har masteroppgave (30-000-45-000 ord) med kun elektronisk innlevering som eksamensform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av oppgaven.

Informasjon om innleveringsfrister, innleveringsprosedyren og formelle krav for utforming av masteroppgaven, er tilgjengelig i masteroppgaverommet i Fronter, eller på eksamenssidene, underside «masteroppgaven».

Sensurfristen er normalt 3-6 uker etter innleveringsfrist.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- Inngående kunnskap om temaet avhandlingen undersøker

FERDIGHETER
Studenten kan:
- planlegge, gjennomføre og ferdigstille et selvstendig forskningsprosjekt i tråd med gjeldende forskningsetiske normer
- avgrense et materiale ut fra en gitt problemstilling
- foreta begrunnede og kritiske valg av teori og metode ut fra materiale og problemstilling
- forklare sammenhengen mellom teori, metode, begrepsbruk og empiri/kildemateriale i eget forskningsarbeid
- bruke faglige begreper/teorier/verktøy til å analysere og drøfte en faglig problemstilling på et selvstendig og kritisk vis
- referere til faglige kilder på en god og redelig måte, i henhold til en gjeldende referansestandard
- formidle egne forskningsresultater skriftlig på en konsis og systematisk måte

AVH5015 - Masteroppgave i teologi:

Emneansvarlig:	Svein Olaf Thorbjørnsen (Svein.O.Thorbjornsen@mf.no)
Studiepoeng:	30
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Metodistisk presteutdanning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Master i teologi. Masteroppgaven skal være et selvstendig vitenskapelig arbeid innenfor et avgrenset område. Arbeidet med oppgaven skal styrke studentens faglige grunnlag for yrkesutøvelse og gi opplæring til forskning.

En masteroppgave kan være en selvstendig undersøkelse bygd på kildemateriale, eller den kan være en vurderende analyse av andres forskning. Den kan være frittstående eller del av et større forskningsprosjekt hvor flere er engasjert. Valg og vinkling av emne skal tilpasses de overordnede målene for mastergradsstudiet.
Alle studenter som skriver masteroppgave, skal ha kontrakt med en veileder (jfr. instruks for veiledningsforhold.) Veilederen skal der bl.a. godkjenne emnet for avhandlingen. Tildeling av veileder skjer normalt i metodeemnet. Veilederen skal normalt ha doktorgrad eller tilsvarende kompetanse.

Studenten må normalt ha bestått eksamen i MET5910, MET5920, MET5010 eller ha tilsvarende kompetanse for å kunne melde seg til emnet.

Studiekrav

For å levere en masteroppgave til endelig vurdering må den enkelte student
- ha en gyldig kontrakt med veileder, der veileder bl.a. godkjenner temaet for masteroppgaven. Veileders godkjenning av tema innebærer at det ligger innenfor studieprogrammets fagfelt og er egnet for en oppgave på 5000-nivå. Godkjenningen skjer i veiledningskontrakten som leveres i studieadministrasjonens resepsjon.
- levere melding om tidspunktet oppgaven planlegges levert. Se masteroppgaverommet i Fronter eller eksamenssidene, underside «masteroppgaven», for hvordan du gir beskjed.
- levere «Egenerklæring om selvstendig arbeid» i masteroppgaverommet i Fronter i forbindelse med endelig innlevering av masteroppgaven.

For å få avsluttende vurdering, må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Studenter som ikke får godkjent studiekravene, vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet AVH5015 har masteroppgave (18-000-24-000 ord) med kun elektronisk innlevering som eksamensform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av oppgaven.

Informasjon om innleveringsfrister, innleveringsprosedyren og formelle krav for utforming av masteroppgaven, er tilgjengelig i masteroppgaverommet i Fronter, eller på eksamenssidene, underside «masteroppgaven».

Sensurfristen er normalt 3-6 uker etter innleveringsfrist.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- Inngående kunnskap om temaet avhandlingen undersøker

FERDIGHETER
Studenten kan:
- planlegge, gjennomføre og ferdigstille et selvstendig forskningsprosjekt i tråd med gjeldende forskningsetiske normer
- avgrense et materiale ut fra en gitt problemstilling
- foreta begrunnede og kritiske valg av teori og metode ut fra materiale og problemstilling
- forklare sammenhengen mellom teori, metode, begrepsbruk og empiri/kildemateriale i eget forskningsarbeid
- bruke faglige begreper/teorier/verktøy til å analysere og drøfte en faglig problemstilling på et selvstendig og kritisk vis
- referere til faglige kilder på en god og redelig måte, i henhold til en gjeldende referansestandard
- formidle egne forskningsresultater skriftlig på en konsis og systematisk måte

AVH5020 - Masteroppgave i kristendomskunnskap

Emneansvarlig:	Svein Olaf Thorbjørnsen (Svein.O.Thorbjornsen@mf.no)
Studiepoeng:	60
Undervisningsstart:	Høst og vår
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Master i kristendomskunnskap
Masteroppgaven skal være et selvstendig vitenskapelig arbeid innenfor et avgrenset område. Arbeidet med oppgaven skal styrke studentens faglige grunnlag for yrkesutøvelse og gi opplæring til forskning.
En masteroppgave kan være en selvstendig undersøkelse bygd på kildemateriale, eller den kan være en vurderende analyse av andres forskning. Den kan være frittstående eller del av et større forskningsprosjekt hvor flere er engasjert. Valg og vinkling av emne skal tilpasses de overordnede målene for mastergradsstudiet.
Alle studenter som skriver masteroppgave, skal ha avtale med en veileder (jfr. instruks for veiledningsforhold.) Veileder tildeles normalt under metodeemnet. Veilederen skal bl.a. godkjenne tema for oppgaven. Veilederen skal normalt ha doktorgrad eller tilsvarende kompetanse.
Studenten må normalt ha bestått eksamen i MET5910, MET5920 eller ha tilsvarende kompetanse for å kunne melde seg til emnet.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

For å levere en masteroppgave til endelig vurdering må den enkelte student
- ha en gyldig kontrakt med veileder, der veileder bl.a. godkjenner temaet for masteroppgaven. Veileders godkjenning av tema innebærer at det ligger innenfor studieprogrammets fagfelt og er egnet for en oppgave på 5000-nivå. Godkjenningen skjer i veiledningskontrakten som leveres i studieadministrasjonens resepsjon.
- levere melding om tidspunktet oppgaven planlegges levert. Se masteroppgaverommet i Fronter eller eksamenssidene, underside «masteroppgaven», for hvordan du gir beskjed.
- levere «Egenerklæring om selvstendig arbeid» i masteroppgaverommet i Fronter i forbindelse med endelig innlevering av masteroppgaven.

For å få avsluttende vurdering, må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Studenter som ikke får godkjent studiekravene, vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet AVH5020 har masteroppgave (30-000-45-000 ord) med kun elektronisk innlevering som eksamensform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av oppgaven.

Informasjon om innleveringsfrister, innleveringsprosedyren og formelle krav for utforming av masteroppgaven, er tilgjengelig i masteroppgaverommet i Fronter, eller på eksamenssidene, underside «masteroppgaven».

Sensurfristen er normalt 3-6 uker etter innleveringsfrist.

AVH5025 - Masteroppgave i kristendomskunnskap

Emneansvarlig:	Harald Brummenæs Torgersen (Harald.Torgersen@mf.no)
Studiepoeng:	30
Undervisningsstart:	Høst og vår
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Master i teologi
Masteroppgave skal være et selvstendig vitenskapelig arbeid innenfor et avgrenset område. Arbeidet med oppgaven skal styrke studentens faglige grunnlag for yrkesutøvelse og gi opplæring til forskning.
En masteroppgave kan være en selvstendig undersøkelse bygd på kildemateriale, eller den kan være en vurderende analyse av andres forskning. Den kan være frittstående eller del av et større forskningsprosjekt hvor flere er engasjert. Valg og vinkling av emne skal tilpasses de overordnede målene for mastergradsstudiet.
Alle studenter som skriver masteroppgave, skal ha kontrakt med en veileder (jfr. instruks for veiledningsforhold.) Veilederen skal der bl.a. godkjenne tema for oppgaven. Veilederen skal normalt ha doktorgrad eller tilsvarende kompetanse.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

For å levere en masteroppgave til endelig vurdering må den enkelte student
- ha en gyldig kontrakt med veileder, der veileder bl.a. godkjenner temaet for masteroppgaven. Veileders godkjenning av tema innebærer at det ligger innenfor studieprogrammets fagfelt og er egnet for en oppgave på 5000-nivå. Godkjenningen skjer i veiledningskontrakten som leveres i studieadministrasjonens resepsjon.
- levere melding om tidspunktet oppgaven planlegges levert. Se masteroppgaverommet i Fronter eller eksamenssidene, underside «masteroppgaven», for hvordan du gir beskjed.
- levere «Egenerklæring om selvstendig arbeid» i masteroppgaverommet i Fronter i forbindelse med endelig innlevering av masteroppgaven.

For å få avsluttende vurdering, må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Studenter som ikke får godkjent studiekravene, vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet AVH5025 har masteroppgave (18-000-24-000 ord) med kun elektronisk innlevering som eksamensform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av oppgaven.

Informasjon om innleveringsfrister, innleveringsprosedyren og formelle krav for utforming av masteroppgaven, er tilgjengelig i masteroppgaverommet i Fronter, eller på eksamenssidene, underside «masteroppgaven».

Sensurfristen er normalt 3-6 uker etter innleveringsfrist.

AVH5035 - Masteroppgave Religion, Society and Global Issues:

Emneansvarlig:	Gunnar Harald Heiene (Gunnar.Heiene@mf.no)
Studiepoeng:	60
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Religion, Society and Global Issues
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn

Generell informasjon

Dette er et oppgaveemne for masterprogrammet Religion, Society and Global Issues. Se informasjon om emnet på engelsk.

AVH5040 - Masteroppgave i kirkelig undervisning:

Emneansvarlig:	Heid Leganger-Krogstad (Heid.Leganger-krogstad@mf.no)
Studiepoeng:	30
Undervisningsstart:	Høst og vår
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Master i kirkelig undervisning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i programmet master i kirkelig undervisning
Masteroppgaven skal være et selvstendig vitenskapelig arbeid innenfor et avgrenset område. Arbeidet med oppgaven skal styrke studentens faglige grunnlag for yrkesutøvelse og gi opplæring til forskning.
En masteroppgave kan være en selvstendig undersøkelse bygd på kildemateriale, eller den kan være en vurderende analyse av andres forskning. Den kan være frittstående eller del av et større forskningsprosjekt hvor flere er engasjert. Valg og vinkling av emne skal tilpasses de overordnede målene for mastergradsstudiet.
Alle studenter som skriver masteroppgave, skal ha kontrakt med en veileder (jfr. instruks for veiledningsforhold.) Veilederen skal der bl.a. godkjenne emnet for oppgaven. MF tildeler veiledere, normalt semesteret før masteroppgave (innenfor emnet i metode). Veilederen skal normalt ha doktorgrad eller tilsvarende kompetanse.
Studenten må normalt ha bestått eksamen i MET5010 eller ha tilsvarende kompetanse for å kunne melde seg til emnet.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

For å levere en masteroppgave til endelig vurdering må den enkelte student
- ha en gyldig kontrakt med veileder, der veileder bl.a. godkjenner temaet for masteroppgaven. Veileders godkjenning av tema innebærer at det ligger innenfor studieprogrammets fagfelt og er egnet for en oppgave på 5000-nivå. Godkjenningen skjer i veiledningskontrakten som leveres i studieadministrasjonens resepsjon.
- levere melding om tidspunktet oppgaven planlegges levert. Se masteroppgaverommet i Fronter eller eksamenssidene, underside «masteroppgaven», for hvordan du gir beskjed.
- levere «Egenerklæring om selvstendig arbeid» i masteroppgaverommet i Fronter i forbindelse med endelig innlevering av masteroppgaven.

For å få avsluttende vurdering, må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Studenter som ikke får godkjent studiekravene, vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet AVH5040 har masteroppgave (18-000-24-000 ord) med kun elektronisk innlevering, og muntlig justering (ca 30. minutter), som eksamensform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av oppgaven og den muntlige justeringen.

Informasjon om innleveringsfrister, innleveringsprosedyren og formelle krav for utforming av masteroppgaven, er tilgjengelig i masteroppgaverommet i Fronter, eller på eksamenssidene, underside «masteroppgaven».

Muntlig justering gjennomføres normalt 3-6 uker etter innleveringsfristen. Sensur på masteroppgaven vil være tilgjengelig senest på dagen for muntlig justering.

AVH5045 - Masteravhandling i erfaringsbasert master i kirkelig undervisning:

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	15
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - Erfaringsbasert master i kirkelig undervisning 2-årige masterprogrammer - Master i kirkelig undervisning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk

AVH505 - Masteroppgave erfaringsbasert master i KRLE/Religion og etikk:

Emneansvarlig:	Sverre Dag Mogstad (Sverre.D.Mogstad@mf.no)
Studiepoeng:	30
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - KRLE/Religion og etikk
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet erfaringsbasert master i kristendom/RLE
Masteroppgaven skal være et selvstendig vitenskapelig arbeid innenfor et avgrenset område. Arbeidet med masteroppgaven skal styrke studentens faglige grunnlag for yrkesutøvelse og gi opplæring til forskning.
En masteroppgave kan være en selvstendig undersøkelse bygd på kildemateriale, eller den kan være en vurderende analyse av andres forskning. Den kan være frittstående eller del av et større forskningsprosjekt hvor flere er engasjert. Valg og vinkling av emne skal tilpasses de overordnede målene for mastergradsstudiet.
Alle studenter som skriver masteroppgave, skal ha kontrakt med en veileder (jfr. instruks for veiledningsforhold.) Veilederen skal der bl.a. godkjenne emnet for masteroppgaven. Studenten tar selv initiativ for å finne en veileder. Veilederen skal normalt ha doktorgrad eller tilsvarende kompetanse.
Studenten må ha bestått eksamen i MET508 eller ha tilsvarende kompetanse for å kunne melde seg til emnet.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

For å levere en masteroppgave til endelig vurdering må den enkelte student
- ha en gyldig kontrakt med veileder, der veileder bl.a. godkjenner temaet for masteroppgaven. Veileders godkjenning av tema innebærer at det ligger innenfor studieprogrammets fagfelt og er egnet for en oppgave på 5000-nivå. Godkjenningen skjer i veiledningskontrakten som leveres i studieadministrasjonens resepsjon.
- levere melding om tidspunktet oppgaven planlegges levert. Se masteroppgaverommet i Fronter eller eksamenssidene, underside «masteroppgaven», for hvordan du gir beskjed.
- levere «Egenerklæring om selvstendig arbeid» i masteroppgaverommet i Fronter i forbindelse med endelig innlevering av masteroppgaven.

For å få avsluttende vurdering, må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Studenter som ikke får godkjent studiekravene, vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet AVH505 har masteroppgave 18.000-24.000 ord) med kun elektronisk innlevering som eksamensform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av oppgaven.

Informasjon om innleveringsfrister, innleveringsprosedyren og formelle krav for utforming av masteroppgaven, er tilgjengelig i masteroppgaverommet i Fronter, eller på eksamenssidene, underside «masteroppgaven».

Sensurfristen er normalt 3-6 uker etter innleveringsfrist.

AVH5050 - Masteroppgave lektorprogram i KRLE/ religion og etikk og samfunnsfag:

Emneansvarlig:	Trine Anker (Trine.Anker@mf.no)
Studiepoeng:	30
Undervisningsstart:	Høst og vår
Studieprogramtilhørighet:	5-årige masterprogrammer - Lektorprogram i KRLE/Religion og etikk og samfunnsfag
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i lektorprogrammet
Masteroppgaven skal være et selvstendig vitenskapelig arbeid innenfor et avgrenset område. Arbeidet med oppgaven skal styrke studentens faglige grunnlag for yrkesutøvelse og gi opplæring til forskning.
En masteroppgave kan være en selvstendig undersøkelse bygd på kildemateriale, eller den kan være en vurderende analyse av andres forskning. Den kan være frittstående eller del av et større forskningsprosjekt hvor flere er engasjert. Valg og vinkling av emne skal tilpasses de overordnede målene for mastergradsstudiet.
Alle studenter som skriver masteroppgave, skal ha kontrakt med en veileder (jfr. instruks for veiledningsforhold.) Veilederen skal der bl.a. godkjenne emnet for oppgaven. Studenten tar selv initiativ for å finne en veileder. Veilederen skal normalt ha doktorgrad eller tilsvarende kompetanse.

Studiepoengreduksjon

Studiekrav

For å levere en masteroppgave til endelig vurdering må den enkelte student
- ha en gyldig kontrakt med veileder, der veileder bl.a. godkjenner temaet for masteroppgaven. Veileders godkjenning av tema innebærer at det ligger innenfor studieprogrammets fagfelt og er egnet for en oppgave på 5000-nivå. Godkjenningen skjer i veiledningskontrakten som leveres i studieadministrasjonens resepsjon.
- levere melding om tidspunktet oppgaven planlegges levert. Se masteroppgaverommet i Fronter eller eksamenssidene, underside «masteroppgaven», for hvordan du gir beskjed.
- levere «Egenerklæring om selvstendig arbeid» i masteroppgaverommet i Fronter i forbindelse med endelig innlevering av masteroppgaven.

For å få avsluttende vurdering, må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Studenter som ikke får godkjent studiekravene, vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet AVH5050 har masteroppgave (18-000-24-000 ord) med kun elektronisk innlevering som eksamensform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av oppgaven.

Informasjon om innleveringsfrister, innleveringsprosedyren og formelle krav for utforming av masteroppgaven, er tilgjengelig i masteroppgaverommet i Fronter, eller på eksamenssidene, underside «masteroppgaven».

Sensurfristen er normalt 3-6 uker etter innleveringsfrist.

AVH5055 - Masteroppgave Lektorprogram i KRLE/ religion og etikk og samfunnsfag:

Emneansvarlig:	Trine Anker (Trine.Anker@mf.no)
Studiepoeng:	45
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	5-årige masterprogrammer - Lektorprogram i KRLE/Religion og etikk og samfunnsfag
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i Lektorprogrammet. Masteroppgaven skal være et selvstendig vitenskapelig arbeid innenfor et avgrenset område. Masteroppgaven skal være profesjonsrelevant og knyttet til fagområdet KRLE/religion og etikk. Arbeidet med oppgaven skal styrke studentens faglige grunnlag for yrkesutøvelse og gi opplæring til forskning. En masteroppgave kan være en selvstendig undersøkelse bygd på kildemateriale, eller den kan være en vurderende analyse av andres forskning. Den kan være frittstående eller del av et større forskningsprosjekt hvor flere er engasjert. Valg og vinkling av emne skal tilpasses de overordnede målene for mastergradsstudiet. Alle studenter som skriver masteroppgave, skal ha kontrakt med en veileder (jfr. instruks for veiledningsforhold.) Veilederen skal der bl.a. godkjenne emne for oppgaven.

Studiekrav

For å levere en masteroppgave til endelig vurdering må den enkelte student
- ha en gyldig kontrakt med veileder, der veileder bl.a. godkjenner temaet for masteroppgaven. Veileders godkjenning av tema innebærer at det ligger innenfor studieprogrammets fagfelt og er egnet for en oppgave på 5000-nivå. Godkjenningen skjer i veiledningskontrakten som leveres i studieadministrasjonens resepsjon.
- levere melding om tidspunktet oppgaven planlegges levert. Se masteroppgaverommet i Fronter eller eksamenssidene, underside «masteroppgaven», for hvordan du gir beskjed.
- levere «Egenerklæring om selvstendig arbeid» i masteroppgaverommet i Fronter i forbindelse med endelig innlevering av masteroppgaven.

For å få avsluttende vurdering, må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Studenter som ikke får godkjent studiekravene, vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet AVH5055 har masteroppgave med kun elektronisk innlevering som eksamensform. Masteroppgaven bør normalt ikke overstige 30 000 ord. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av oppgaven.

Informasjon om innleveringsfrister, innleveringsprosedyren og formelle krav for utforming av masteroppgaven, er tilgjengelig i masteroppgaverommet i Fronter, eller på eksamenssidene, underside «masteroppgaven».

Sensurfristen er normalt 3-6 uker etter innleveringsfrist.

AVH5060 - Masteroppgave profesjonsstudiet i teologi:

Emneansvarlig:	Fredrik Saxegaard (Fredrik.Saxegaard@mf.no)
Studiepoeng:	50
Undervisningsstart:	Høst og vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Profesjonsstudiet i teologi - høyere grad. Emnet gjennomføres over to semestre. Normalt tas metodekurs samtidig med masteroppgavens første semester. Tilsvarende emnet tilbys også i en 30-poengsvariant (AVH5065).

Masteroppgaven skal være et selvstendig vitenskapelig arbeid. Arbeidet med masteroppgaven skal styrke studentens faglige grunnlag for yrkesutøvelse og gi opplæring i metode og forskning. En masteroppgave kan være en individuell og selvstendig undersøkelse bygd på kildemateriale, eller den kan være en vurderende analyse av andres forskning. Den kan være en frittstående og selvstendig del av et større forskningsprosjekt hvor flere er engasjert. Valg og vinkling av emne skal tilpasses de overordnede målene for profesjonsstudiet i teologi. Alle studenter som skriver masteroppgave, skal ha kontrakt med en veileder (jfr. instruks for veiledningsforhold). Veilederen skal der bl.a. godkjenne emnet for masteroppgaven. Tildeling av veileder skjer normalt som en del av metodeemnet.
Studenten må normalt ha bestått eksamen i MET5910, MET5920 eller ha tilsvarende kompetanse for å kunne melde seg til emnet.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet.

Studiekrav

For å levere en masteroppgave til endelig vurdering må den enkelte student
- ha en gyldig kontrakt med veileder, der veileder bl.a. godkjenner temaet for masteroppgaven. Veileders godkjenning av tema innebærer at det ligger innenfor studieprogrammets fagfelt og er egnet for en oppgave på 5000-nivå. Godkjenningen skjer i veiledningskontrakten som leveres i studieadministrasjonens resepsjon.
- levere melding om tidspunktet oppgaven planlegges levert. Se masteroppgaverommet i Fronter eller eksamenssidene, underside «masteroppgaven», for hvordan du gir beskjed.
- levere «Egenerklæring om selvstendig arbeid» i masteroppgaverommet i Fronter i forbindelse med endelig innlevering av masteroppgaven.

For å få avsluttende vurdering, må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Studenter som ikke får godkjent studiekravene, vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet AVH5060 har masteroppgave (25.000-40.000 ord) med kun elektronisk innlevering som eksamensform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av oppgaven.

For AVH5060 er det én fast innleveringsfrist hvert semester:
Høstsemesteret: 15. desember
Vårsemesteret: 15. juni

Informasjon om innleveringsprosedyren og formelle krav for utforming av masteroppgaven, er tilgjengelig i masteroppgaverommet i Fronter, eller på eksamenssidene, underside «masteroppgaven».

Sensurfristen er normalt 3-6 uker etter innleveringsfristen, men kan utvides i forbindelse med sommerferie.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- Inngående kunnskap om temaet avhandlingen undersøker

FERDIGHETER
Studenten kan:
- planlegge, gjennomføre og ferdigstille et selvstendig forskningsprosjekt i tråd med gjeldende forskningsetiske normer
- avgrense et materiale ut fra en gitt problemstilling
- foreta begrunnede og kritiske valg av teori og metode ut fra materiale og problemstilling
- forklare sammenhengen mellom teori, metode, begrepsbruk og empiri/kildemateriale i eget forskningsarbeid
- bruke faglige begreper/teorier/verktøy til å analysere og drøfte en faglig problemstilling på et selvstendig og kritisk vis
- referere til faglige kilder på en god og redelig måte, i henhold til en gjeldende referansestandard
- formidle egne forskningsresultater skriftlig på en konsis og systematisk måte

AVH5065 - Masteroppgave profesjonsstudiet i teologi:

Emneansvarlig:	Fredrik Saxegaard (Fredrik.Saxegaard@mf.no)
Studiepoeng:	30
Undervisningsstart:	Høst og vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Profesjonsstudiet i teologi - høyere grad. Tilsvarende emne tilbys også i en 50-poengsvariant (AVH5060) som forutsetter oppstart et semester tidligere.

Masteroppgaven skal være et selvstendig vitenskapelig arbeid. Arbeidet med oppgaven skal styrke studentens faglige grunnlag for yrkesutøvelse og gi opplæring i metode og forskning. En masteroppgave kan være en individuell og selvstendig undersøkelse bygd på kildemateriale, eller den kan være en vurderende analyse av andres forskning. Den kan være en frittstående og selvstendig del av et større forskningsprosjekt hvor flere er engasjert. Valg og vinkling av emne skal tilpasses de overordnede målene for profesjonsstudiet i teologi. Alle studenter som skriver masteroppgave, skal ha kontrakt med en veileder (jfr. instruks for veiledningsforhold). Veilederen skal der bl.a. godkjenne emnet for masteroppgaven. Tildeling av veileder skjer normalt som en del av det metodeemnet studenten gjennomfører semesteret før masteroppgaven påbegynnes.
Studenten må normalt ha bestått eksamen i MET5910, MET5920 eller ha tilsvarende kompetanse for å kunne melde seg til emnet.

Studiekrav

For å levere en masteroppgave til endelig vurdering må den enkelte student
- ha en gyldig kontrakt med veileder, der veileder bl.a. godkjenner temaet for masteroppgaven. Veileders godkjenning av tema innebærer at det ligger innenfor studieprogrammets fagfelt og er egnet for en oppgave på 5000-nivå. Godkjenningen skjer i veiledningskontrakten som leveres i studieadministrasjonens resepsjon.
- levere melding om tidspunktet oppgaven planlegges levert. Se masteroppgaverommet i Fronter eller eksamenssidene, underside «masteroppgaven», for hvordan du gir beskjed.
- levere «Egenerklæring om selvstendig arbeid» i masteroppgaverommet i Fronter i forbindelse med endelig innlevering av masteroppgaven.

For å få avsluttende vurdering, må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Studenter som ikke får godkjent studiekravene, vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet AVH5065 har masteroppgave (18.000-24.000 ord) med kun elektronisk innlevering som eksamensform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av oppgaven.

For AVH5065 er det én fast innleveringsfrist hvert semester:
Høstsemesteret: 15. desember
Vårsemesteret: 15. juni

For informasjon om innleveringsprosedyren og formelle krav for utforming av masteroppgaven, se masteroppgaverommet i Fronter, eller eksamenssidene, underside «masteroppgaven».

Sensurfristen er normalt 3-6 uker etter innleveringsfristen, men kan utvides i forbindelse med sommerferie.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- Inngående kunnskap om temaet avhandlingen undersøker

FERDIGHETER
Studenten kan:
- planlegge, gjennomføre og ferdigstille et selvstendig forskningsprosjekt i tråd med gjeldende forskningsetiske normer
- avgrense et materiale ut fra en gitt problemstilling
- foreta begrunnede og kritiske valg av teori og metode ut fra materiale og problemstilling
- forklare sammenhengen mellom teori, metode, begrepsbruk og empiri/kildemateriale i eget forskningsarbeid
- bruke faglige begreper/teorier/verktøy til å analysere og drøfte en faglig problemstilling på et selvstendig og kritisk vis
- referere til faglige kilder på en god og redelig måte, i henhold til en gjeldende referansestandard
- formidle egne forskningsresultater skriftlig på en konsis og systematisk måte

AVH5070 - Masteroppgave i diakoni

Emneansvarlig:	Tron Fagermoen (Tron.Fagermoen@mf.no)
Studiepoeng:	30
Undervisningsstart:	Høst og vår
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Diakoni
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn

Generell informasjon

Masteroppgaven skal være et selvstendig vitenskapelig arbeid med relevans for fagområdet diakoni. Arbeidet med oppgaven skal styrke studentens faglige grunnlag for yrkesutøvelse og gi opplæring til forskning.
En masteroppgave kan være en selvstendig undersøkelse bygd på kildemateriale, eller den kan være en vurderende analyse av andres forskning. Den kan være frittstående eller del av et større forskningsprosjekt hvor flere er engasjert. Valg og vinkling av emne skal tilpasses de overordnede målene for mastergradsstudiet. Studenten velger selv tema og spørsmålsstilling.

Forkunnskapskrav: MADIA 405 Metode

På grunnlag av godkjent prosjektbeskrivelse levert i metodeemnet, tildeles studenten veileder. Dette skjer senest i semesteret før arbeidet med masteroppgaven påbegynnes. Alle studenter underskriver en avtale med veileder. For dem som har veileder på MF og leverer masteroppgaven på MF, vises det til vises det til Formelle retningslinjer om oppgaveskriving på Det teologiske menighetsfakultet, tilgjengelig i Fronter. For dem som har veileder på VID vitenskapelige høgskole og leverer masteroppgaven på VID, vises det til Retningslinjer for oppgaveskriving på bachelor- og masternivå. Godkjent av rektor 14. mai 2013, revidert 10. juni 2015, tilgjengelig på bibliotekets hjemmesider.

Undervisningsopplegg
- individuell veiledning (inntil 10 timer á 45 minutter). Noe av veiledningstiden kan organiseres som gruppeveiledning
- masteroppgaveseminarer (Hvert studiested arrangerer ett seminar pr semester)

Studiekrav

For å levere masteroppgaven til endelig vurdering må studenten
- ha gyldig veilederkontrakt
- legge fram deler av arbeidet på minst ett oppgaveseminar
- og gi respons på en medstudents framlegg på et oppgaveseminar

Avsluttende vurdering

Det selvstendige arbeidet skal være mellom 20.000 og 25.000 ord.
Forside, innholdsfortegnelse, referanser/litteraturliste og vedlegg/appendiks kommer i tillegg. Masteroppgaven skal inneholde et sammendrag (200-300 ord) der oppgavens problemstilling, teori, metode og konklusjoner oppsummeres.
Karakterskala: A-F
Studenter med veileder på MF leverer masteroppgaven på MF. Studenter med veileder på VID leverer på VID.
Masteroppgaven leveres elektronisk på MF. Studenter som leverer på VID, skal levere oppgaven i eksamensmodulen på Itslearning.

Læringsutbytte etter fullført emne

Forventet læringsutbytte
Kandidaten skal gjennom sitt arbeid med masteroppgaven
- ha tilegnet seg ny kunnskap, kritisk tenking og systematisk vurdering relatert til empiriske og teoretiske studier
- ha tilegnet seg forståelse for sentrale forskningsprinsipper og forskningsetikk
- kunne gjennomføre et selvstendig, avgrenset forsknings- eller utviklingsprosjekt under veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer
- kunne systematisere og kritisk analysere faglige problemstillinger og egne data
- kunne formidle resultatene fra egen undersøkelse i tråd med vitenskapelige krav
- kunne nyttiggjøre seg den innsikt som det samlede fagfelt representerer
- ha fått styrket sitt faglige grunnlag for yrkesutøvelse
- beherske informasjonskompetanse forstått som digital dannelse og kompetanse, kunnskap om faglig formidling, kildehåndtering og litteratursøking

Eksamens-/innleveringsdatoer

Masteroppgave

Trekkfrist:	15. mars 2018

AVH5080 - Thesis for Master in History of Religions:

Emneansvarlig:	Victor Ghica (Victor.Ghica@mf.no)
Studiepoeng:	60
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Religionshistorie
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

This is a compulsory core course in the degree programme Master in History of Religion. The thesis is an independent research project from a limited part of the programme. The work with the thesis is meant to strengthen the student's professional competence and educate for positions within research.

As a main rule the students must have passed HIS5070/MET5310 in order to sign up for AVH5080.

Studiekrav

To be qualified for final assessment, the student must:

- Have a valid contract with a supervisor, in which the supervisor has endorsed the subject for the master's thesis. The subject for the thesis is to be chosen by the student in co-operation with the supervisor. The supervisor's endorsement is to ensure that the subject lies within the field of the programme and to ensure its suitableness for a master's thesis. There is to be a written contract between the supervisor and the student, in which the supervisor endorses the subject for the master`s thesis. The contract is to be handed in to the Student reception, usually as part of MET5310.
- Give formally information about the expected time for handing in the thesis. For information about deadlines and registration of your submission deadline, see the Master's thesis room in Fronter, or see the exam pages, subcategory Master's thesis.
- Submit an academic integrity form electronically in Fronter before final submission of the thesis. In the form the student confirms that the thesis is self-produced.

To gain credits for the course the student must have fulfilled all the requirements within the given deadlines. When course requirements are not fulfilled this will count as one examination attempt, unless you withdraw within the set deadline (1 May/ 1 November).

Avsluttende vurdering

The final assessment is based on the master's thesis (30.000-45.000 words). The thesis is assessed with grades A-F.

Information about submission deadlines, the submission procedure and the specified requirements for structure, layout and references, is available in the Master's thesis room in Fronter and on the exam pages, subcategory Master's thesis. The Master's thesis must fulfill the specified requirements to be accepted.

The examination results will be announced within 3-6 weeks after the submission deadline.

AVH8010 - Masteroppgave i klinisk sjelesorg:

Emneansvarlig:	Harald Brummenæs Torgersen (Harald.Torgersen@mf.no)
Studiepoeng:	30
Undervisningsstart:	Høst og vår
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - Klinisk sjelesorg
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Mastergradsoppaven skal være et selvstendig vitenskapelig arbeid innenfor et avgrenset område. Arbeidet skal styrke studentens faglige grunnlag for egen yrkesutøvelse.

Det selvstendige arbeidet kan anta følgende former:
- Et større skriftlig arbeid (normalt 50-70 sider)
- En samling artikler (normalt 2 - 3 stk). I tillegg skrives en sammenfattende introduksjon som gjør rede for helhet og struktur i arbeidet
- Et praktisk forskningsprosjekt som utarbeides og gjennomføres med krav til skriftlig refleksjon i form av en forskningsrapport (normalt 10-15 sider). Det skriftlige arbeidet må inneholde en presentasjon av prosjektet, vurdering av nytteverdi samt refleksjon over teologiske problemstillinger knyttet til prosjektet.

Forskningsprosjektet kan være frittstående eller del av et større prosjekt hvor flere er engasjert. Ved felles prosjekt er det avgjørende at den enkeltes arbeidsinnsats kan identifiseres. Denne skal ikke være mindre enn ved annet selvstendig arbeid.

Alle studenter som skriver masteroppgave, skal ha kontrakt med en veileder (jfr. instruks for veiledningsforhold.) Veilederen skal der bl.a. godkjenne emnet for oppgaven. Studenten tar selv initiativ for å finne en veileder. Veilederen skal normalt ha doktorgrad eller tilsvarende kompetanse

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengreduksjon mot andre emner

Enten:
- Dysthe, O., Hertzberg, F. & Hoel, T. L. (2010). *Skrive for å lære: Skriving i høyere utdanning* (2. utg.). Oslo: Abstrakt forl. ISBN/ISSN: 978-82-7935-293-8

Eller:
- Everett, E. L. & Furseth, I. (2012). *Masteroppgaven: Hvordan begynne - og fullføre* (2. utg.). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01949-9

Eller:
- Tiller, T. (Red.) (2004). *Aksjonsforskning i skole og utdanning*. Kristiansand: Høyskoleforl. ISBN/ISSN: 82-7634-538-7

Studiekrav

For å levere en masteroppgave til endelig vurdering må den enkelte student
- ha en gyldig kontrakt med veileder, der veileder bl.a. godkjenner emnet for masteroppgaven
- levere utkast som redegjør for emne, problemstilling og materiale for masteroppgaven innen en gitt frist
- delta på et avhandlingsseminar
- levere melding om tidspunktet for når masteroppgaven planlegges levert
- levere masteroppgave (før levering må de øvrige studiekravene være oppfylt)

Utfyllende bestemmelser
- Emnet for masteroppgaven velges av studenten i samråd med veileder. Veileders godkjenning av emne innebærer at det ligger innenfor studieprogrammets fagfelt og er egnet for en oppgave på 5000-nivå. Godkjenningen skjer i veiledningskontrakten som leveres i studieadministrasjonen.
- Når masteroppgaven leveres, skal den leveres både elektronisk og i 3 eksemplarer i studieresepsjonen på MF (se Fronter for prosedyre).Deltidsstudenter som har studieadresse utenfor Oslo kan få innvilget mulighet til å levere papireksemplarene av oppgaven per post. Eksamenskontoret må godkjenne innlevering per post. Send e-post om forespørsel til eksamen@mf.no
- Egenerklæring om selvstendig arbeid skal leveres elektronisk i Fronter.
- Eventuell beskjed om utlånsklausul (dvs. at oppgaven bare kan lånes ut og brukes med forfatterens samtykke) må gis på eget skjema sammen med tittel på oppgaven (hovedmål og engelsk, evt. sidemål) ved innleveringen.
- Innen 3-6 uker etter innlevering skal det gis beskjed til studenten om oppgaven er godkjent.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet AVH8020 har innlevert masteroppgave med kun elektronisk innlevering som vurderingsform. Det selvstendige arbeidet vurderes til bestått/ikke bestått.

Informasjon om innleveringsfrister, innleveringsprosedyren og formelle krav for utforming av masteroppgaven, er tilgjengelig masteroppgaverommet i Fronter, eller på eksamenssidene, underside «masteroppgaven»

For å få avsluttende vurdering må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

AVH8020 - Masteroppgave i praktisk teologi:

Emneansvarlig:	Harald Brummenæs Torgersen (Harald.Torgersen@mf.no)
Studiepoeng:	30
Undervisningsstart:	Høst og vår
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - Praktisk teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Emnet er et kjernemne i studieprogrammet Erfaringsbasert master i praktisk teologi.

Mastergradsoppaven skal være et selvstendig vitenskapelig arbeid innenfor et avgrenset område. Arbeidet skal styrke studentens faglige grunnlag for egen yrkesutøvelse.

Det selvstendige arbeidet kan anta følgende former:
- Et større skriftlig arbeid (normalt 50-70 sider)
- En samling artikler (normalt 2 - 3 stk). I tillegg skrives en sammenfattende introduksjon som gjør rede for helhet og struktur i arbeidet
- Et praktisk forskningsprosjekt som utarbeides og gjennomføres med krav til skriftlig refleksjon i form av en forskningsrapport (normalt 10-15 sider). Det skriftlige arbeidet må inneholde en presentasjon av prosjektet, vurdering av nytteverdi samt refleksjon over teologiske problemstillinger knyttet til prosjektet.

Forskningsprosjektet kan være frittstående eller del av et større prosjekt hvor flere er engasjert. Ved felles prosjekt er det avgjørende at den enkeltes arbeidsinnsats kan identifiseres. Denne skal ikke være mindre enn ved annet selvstendig arbeid.

Alle studenter som skriver masteroppgave, skal ha kontrakt med en veileder (jfr. instruks for veiledningsforhold.) Veilederen skal der bl.a. godkjenne emnet for oppgaven. Studenten tar selv initiativ for å finne en veileder. Veilederen skal normalt ha doktorgrad eller tilsvarende kompetanse

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengreduksjon mot andre emner

Studiekrav

For å levere en masteroppgave til endelig vurdering må den enkelte student
- ha en gyldig kontrakt med veileder, der veileder bl.a. godkjenner emnet for masteroppgaven
- levere utkast som redegjør for emne, problemstilling og materiale for masteroppgaven innen en gitt frist
- delta på et avhandlingsseminar
- levere melding om tidspunktet for når masteroppgaven planlegges levert
- levere masteroppgave (før levering må de øvrige studiekravene være oppfylt)

Utfyllende bestemmelser Emnet for masteroppgaven velges av studenten i samråd med veileder. Veileders godkjenning av emne innebærer at det ligger innenfor studieprogrammets fagfelt og er egnet for en oppgave på 5000-nivå. Godkjenningen skjer i veiledningskontrakten som leveres i studieadministrasjonen.Når masteroppgaven leveres, skal den leveres både elektronisk og i 3 eksemplarer i studieresepsjonen på MF (se Fronter for prosedyre). Deltidsstudenter som har studieadresse utenfor Oslo kan få innvilget mulighet til å levere papireksemplarene av oppgaven per post. Eksamenskontoret må godkjenne innlevering per post. Send e-post om forespørsel til eksamen@mf.noEgenerklæring om selvstendig arbeid skal leveres elektronisk i Fronter. Eventuell beskjed om utlånsklausul (dvs. at oppgaven bare kan lånes ut og brukes med forfatterens samtykke) må gis på eget skjema sammen med tittel på oppgaven (hovedmål og engelsk, evt. sidemål) ved innleveringen. Innen 3-6 uker etter innlevering skal det gis beskjed til studenten om oppgaven er godkjent.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet AVH8020 har innlevert masteroppgave med kun elektronisk innlevering som vurderingsform. Det selvstendige arbeidet vurderes til bestått/ikke bestått.

Informasjon om innleveringsfrister, innleveringsprosedyren og formelle krav for utforming av masteroppgaven, er tilgjengelig masteroppgaverommet i Fronter, eller på eksamenssidene, underside «masteroppgaven»

For å få avsluttende vurdering må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

AVH9011 - Doktorgradsavhandling

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	150
Undervisningsstart:	

BAO2700 - Bacheloroppgave

Emneansvarlig:	Otfried Czaika (Otfried.Czaika@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst og vår
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi 5-årige masterprogrammer - Lektorprogram i KRLE/Religion og etikk og samfunnsfag
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn

Generell informasjon

BAO2700 er et kjerneemne i Lektorprogrammet og valgemne i de øvrige bachelorprogrammene ved MF. Emnet er en forberedelse for studier på masternivå og anbefales særlig for studenter med høyere karaktersnitt enn C.
Det gis individuell veiledning på semesteroppgaven, normalt 3 veiledningsmøter á inntil 45 minutter.
I arbeidet med bacheloroppgaven drøfter studenten en nærmere presisert tematikk i lys av faglige teorier og perspektiver. Emnet skal styrke studentenes evne til å arbeide med faglige problemstillinger og å til skrive en akademisk tekst.Tematikken skal knytte an til spørsmål som er relevante innenfor studieprogrammet, og bestemmes i samråd med veileder eller emneansvarlig. De kildene studenten skal benytte i arbeidet med oppgaven, bestemmes også i samråd med veileder. Studenten velger litteratur som er relevant for egen problemstilling og metode i samråd med veileder.

Det er ikke anledning til å gjøre en empirisk undersøkelse (spørreskjema/intervju) i rammen av dette emnet.

BAO2700 forutsetter at studenten har avlagt 60 studiepoeng innenfor rammen av det profesjons-/bachelorprogrammet som oppgaven skrives innenfor. Bacheloroppgaven skrives normalt i studiets 5. eller 6. semester.

Studiepoengreduksjon

Med bacheloremnene RL2060, TEOL2050 eller SAM2150 reduseres emnet med 10 studiepoeng

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- få godkjent temaet for bacheloravhandlingen av veileder eller emneansvarlig.
- delta på skriveseminar.
- presentere prosjektskisse for veileder. Utkastets omfang avtales med veielder eller emneansvarlig.
- presentere et førsteutkast til bacheloroppgaven for veileder. Omfang og form avtales med veileder.
- delta på minst to (2) veiledningssamtaler.
- delta i evaluering av studietilbudet, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

For å få avsluttende vurdering må studenten ha oppfylt studiekravene. Studenter som ikke får godkjent studiekravene, vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov). Emnet har bacheloroppgave (5000-6000 ord) som vurderingsform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av oppgaven.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har
- god kunnskap om et emne som er relevant innenfor studieprogrammet.
- god kunnskap om litteratursøk.
- kunnskap om teorier og metoder som er relevante for emnet.

FERDIGHETER
Studenten kan
- presentere en skriftlig prosjektbeskrivelse resp. problemstilling samt utvikle denne til en lengre tekst.
- skrive en akademisk tekst ved hjelp av relevante kilder, som det henvises til på en standardisert måte.
- bruke faglige begreper, teorier og verktøy til å analysere en faglig problemstilling.
- finne og bruke relevante faglige kilder.
- bruke bibliotekets analoge og digitale resurser til å finne egnet faglitteratur.
- vurdere forskningsframstillinger i faglitteratur og andre relevante kilder.
- argumentere på en klar, saklig og overbevisende måte.

GENERELL KOMPETANSE
Studenten kan.
- planlegge, gjennomføre og ferdigstille en selvstendig faglig oppgave.

- reflektere over sin egen akademiske skriveprosess og justere denne under veiledning.
- ferdigstille en skriftlig oppgave til en bestemt frist.
- ta imot veiledning og tilpasse den egne læringsprosessen.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Rognsaa, A. (2015). *Bacheloroppgaven: Skriveråd og regler for utformingen*. Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-02530-8

Eksamens-/innleveringsdatoer

Individuell skriftlig oppgave

Innleveringsdato:	1. juni 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Kunngjøringsdato:	22. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Individuell skriftlig oppgave

Innleveringsdato:	20. aug. 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Kunngjøringsdato:	10. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

BIB511 - Bibelteologi

Emneansvarlig:	Ann Midttun (Ann.Midttun@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst og vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - KRLE/Religion og etikk
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste e

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Erfaringsbasert master i KRLE/Religion og etikk. BIB511 gir en oversikt over sentrale sider ved synoptisk og paulinsk bibelteologi, og inkluderer også noe gammeltestamentlig bibelteologi.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet.
Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:
- Med NT513-07H Det nye testamentet... reduseres emnet med 7 stp

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- delta i minst 75% av undervisningen
- delta i evalueringen av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester

Dersom studenten ikke har oppfylt studiekravet om tilstedeværelse kan han/hun få gå opp til skriftlig eksamen. Studenten må selv gi melding til studieadministrasjonen om dette, senest én uke før skriftlig eksamen holdes.

Avsluttende vurdering

Studentene som har oppfylt alle studiekravene, kan få hjemmeeksamen som vurderingsform. Hjemmeeksamen skal være på inntil 5000 ord over et oppgitt emne. Sammen med eksamensbesvarelsen skal det leveres en erklæring om selvstendig arbeid (se skjema i Fronter).
Emnet har også skriftlig eksamen (6 timer) som vurderingsalternativ. Studenten må senest én uke før skriftligeksamen holdes, gi melding til studieadministrasjonen dersom man ønsker denne vurderingsformen. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av hjemmeeksamen, evt. skriftlig eksamen.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har
- god kunnskap om hvordan Paulus reflekterer om Kristus, frelse, menighet og kristen livsførsel
- inngående kunnskap om innholdet i og rekkevidden av Jesu forkynnelse om Guds rike i følge de synoptiske evangeliene
- inngående kunnskap om hvilket bilde de synoptiske evangeliene gir av Jesu selvforståelse og av å følge etter han
- god kunnskap om antropologi (menneskesyn) og gudsforståelse i Det gamle testamentet.

FERDIGHETER
Studenten kan
- reflektere over om Paulus brev er uttrykk for en enhetlig teologi
- gjøre rede for teologiske sammenhenger mellom Det gamle og Det nye testamentet.

Merknad til litteraturlisten

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Kvalbein, H. (2008). *Jesus - hva ville han? Hvem var han?: En innføring i de tre første evangelienes budskap* (s. 75-181, 201-385). Oslo: Luther. ISBN/ISSN: 978-82-531-4581-5
- Mettinger, T. N. D. (1988). *In search of God: The meaning and message of the everlasting names* (1-49 og 158-174). Philadelphia: Fortress Press. ISBN/ISSN: 0-8006-0892-5
- Sandnes, K. O. (1996). *-I tidens fylde-: En innføring i Paulus' teologi.* Oslo: Luther. ISBN/ISSN: 82-531-4316-8
- Stordalen, T. (1994). *Støv og livspust: Mennesket i Det gamle testamente* (s. 1-147). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 82-00-03938-2. Hentet fra http://bibsys-almaprimo.hosted.exlibrisgroup.com/MF:default_scope:BIBSYS_ILS71486635130002201

Eksamens-/innleveringsdatoer

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	13. aug. 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	6 timer
Kunngjøringsdato:	3. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

Hjemmeeksamen

Utleveringsdato:	13. aug. 2018
Tidspunkt for utlevering:	09:00
Innleveringsdato:	20. aug. 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Varighet:	1 uker
Kunngjøringsdato:	10. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

DIA5110 - Diakoniens bibelske og teologiske grunnlag

Emneansvarlig:	Tron Fagermoen (Tron.Fagermoen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Diakoni
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn

Generell informasjon

Emnet gir en innføring i sentrale bibelske, historiske og systematisk-teologiske perspektiver på diakonal praksis. Det blir undervist om bibelfaglige, kirkehistoriske og dogmatiske tema med særlig relevans for utøvelsen av diakoni. Emnet skal gi kunnskap om bibelske og teologiske fortolkninger av diakonal praksis i et postsekulært samfunn.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- få godkjent frammøte i undervisningen (60%),
- få godkjent en drøftingsoppgave (1200-1500 ord) levert innen en fastsatt frist,
- delta i evaluering av studietilbudet dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semesteret.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet DIA5110 har hjemmeeksamen (3 dager, 2500-3500 ord) som vurderingsform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av eksamen.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om bibelske motiver som er relevante for forståelsen av diakonal praksis (menneskesyn, Gudsbilde, Jesus som frelser og forbilde, gjestfrihet og fellesskap, barmhjertighet og rettferdighet)
- god kunnskap om sentrale lærepunkter i kirkens bekjennelse med relevans for forståelsen av diakonal praksis og teori, med vekt på en luthersk kristendomsforståelse (treenighetslæren, kristologien, sakramentforståelsen, rettferdiggjørelseslæren, menneskesyn, kirkeforståelsen, eschatologien, og teodicéspørsmålet/lidelsens problem)
- god kunnskap om religionsdialog og religionsmøte som grunnlag for diakonal teori og praksis
- inngående kunnskap om ulike systematisk-teologiske tilnærminger til diakonal praksis

FERDIGHETER
Studenten kan:
- kritisk vurdere ulike teologiske begrunnelser for diakonal praksis
- lese og analysere utvalgte bibelske tekster med tanke på deres relevans for tolkningen av diakonal praksis
- skrive en faglig oppgave ved hjelp av relevante kilder, som det henvises til på en standardisertmåte
- bruke faglige begreper / teorier / verktøy til å analysere teologiske og diakonifaglige problemstillinger

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Aadland, E. (2009). Det godes fiende. I K. I. Johannessen, K. Jordheim & K. K. Korslien (Red.), *Diakoni: En kritisk lesebok* (s. 159-166). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2468-9
- Agrell, G. (2008). Bibelen och diakoni - motivering och exempel. I E. Blennberger & M. J. Hansson (Red.), *Diakoni: Tolkning, historik, praktik.* Stockholm: Verbum. ISBN/ISSN: 978-91-526-3223-9
- Blennberger, E. (2008). Diakoni, etik och ideologi. I E. Blennberger & M. J. Hansson (Red.), *Diakoni: Tolkning, historik, praktik* (s. 89-117). Stockholm: Verbum. ISBN/ISSN: 978-91-526-3223-9
- Dietrich, S. (2011). Det eneste som er sikkert er at alle skal dit: Synet på døden i luthersk kristendom.*Religion og livssyn, 23*(1), s. 26-31. ISBN/ISSN: 0802-8214. Hentet fra http://www.religion.no/wp-content/uploads/2015/02/1-2011-6-100.pdf
- Fanuelsen, O. (2009). Kirkens omsorgstjeneste. I K. I. Johannessen, K. Jordheim & K. K. Korslien (Red.), *Diakoni: En kritisk lesebok* (s. 141-156). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2468-9
- Grindheim, S. (2008). Ignorance is bliss: Attitudinal aspects of the judgement according to works in Matthew 25: 31-46. *Novum Testamentum, 0*(4), s. 313-331. ISBN/ISSN: 1568-5365. Hentet 2015-06-05 fra http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rfh&AN=ATLA0001684703&site=ehost-live

- Hansen, K. M. (2001). Den barmhjertige samaritan - førstehjelp ved veikanten. I H. Nordahl & A.-B. A. Breder (Red.),*Barmhjertighet og rettferdighet* (s. 13-38). [Oslo]: Verbum. ISBN/ISSN: 82-543-0872-1 (Kompendium)
- Hansson, M. J. (2008). Diakoni - teologisk reflexion. I E. Blennberger & M. J. Hansson (Red.), *Diakoni: Tolkning, historik, praktik* (s. 29-64). Stockholm: Verbum. ISBN/ISSN: 978-91-526-3223-9
- Haugen, H. M. (2009). Vern om skaperverket. I K. I. Johannessen, K. Jordheim & K. K. Korslien (Red.), *Diakoni: En kritisk lesebok* (s. 103-118). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2468-9
- Hegstad, H. (2015). *Gud, verden og håpet: Innføring i kristen dogmatikk* (Kap. 2,3,5,6,7,8,9). Oslo: Luther forlag. ISBN/ISSN: 978-82-531-4810-6
- Jordheim, K. (2009). Plan for diakoni i Den norske kirke: En presentasjon. I K. I. Johannessen, K. Jordheim & K. K. Korslien (Red.), *Diakoni: En kritisk lesebok* (s. 13-28). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2468-9
- Løland, H. (2008). Mitt liv er kommet nær dødsriket: Klage i Det gamle testamentet og i dag. *Halvårsskrift for praktisk teologi: Tilleggshefte til Luthersk kirketidende*, (1), s. 36-47. ISBN/ISSN: 0800-6857 (Kompendium).
- McGrath, A. E. (2011). *Christian theology: An introduction* (5. utg., s. 424-443). [Hoboken, N.J.]: Wiley-Blackwell. ISBN/ISSN: 1-4051-5360-1/978-1-4051-5360-7 (Kompendium)
- Russell, L. M. (1993). *Church in the round: Feminist interpretation of the church* (s. 17-45). Louisville, Ky.: Westminster/J. Knox Press. ISBN/ISSN: 0-664-25070-x (Kompendium)
- Sandnes, K. O. (1996). *-I tidens fylde-: En innføring i Paulus' teologi* (s. 202-214). Oslo: Luther. ISBN/ISSN: 82-531-4316-8 (Kompendium)
- Schmidt, U. (2011). Mennesket: Avhengig og fritt: Menneskesyn i en luthersk tradisjon. I S. Dietrich, T. S. Dokka & H. Hegstad (Red.), *Kirke nå: Den norske kirke som evangelisk-luthersk kirke* (s. 169-189). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2510-5
- Stålsett, S. J. (2000). Den utstøtte. I H. Moxnes (Red.),*Jesus: År 2000 etter Kristus* (s. 192-221). Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 82-00-12949-7 (Kompendium)
- Tønnessen, A. V. (2011). Kirken og samfunnet. I S. Dietrich, T. S. Dokka & H. Hegstad (Red.),*Kirke nå: Den norske kirke som evangelisk-luthersk kirke* (s. 191-208). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2510-5

DIA5115 - Diakoniens teologi med vekt på frigjøringsteologiske perspektiver

Emneansvarlig:	Tron Fagermoen (Tron.Fagermoen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Diakoni
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn

Generell informasjon

Emnet gir en innføring i sentrale bibelske, historiske og systematisk-teologiske perspektiver på diakonal praksis, med særlig fokus på frigjøringsteologien som en ressurs i møte med diakonale utfordringer.

Emnet har ingen studiepoengreduksjon. Emnet kan (kun) velges av studenter som har Årsstudium i kristendom/RLE eller tilsvarende.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- få godkjent frammøte i undervisningen (60%),
- få godkjent en drøftingsoppgave (1200-1500 ord) levert innen en fastsatt frist,
- delta i evaluering av studietilbudet dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semesteret

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet DIA5115 har hjemmeeksamen (3 dager, 2500-3500 ord) som vurderingsform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av eksamen. For å få avsluttende vurdering må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om bibelske motiver som er relevante for forståelsen av diakonal praksis (Jesus som frelser og forbilde, gjestfrihet og fellesskap, barmhjertighet og rettferdighet)
- god kunnskap om sentrale lærepunkter i kirkens bekjennelse med relevans for forståelsen av diakonal praksis og teori, med vekt på en luthersk kristendomsforståelse (menneskesyn, kirkeforståelsen, eschatologien, og teodicéspørsmålet/lidelsens problem),
- god kunnskap om religionsdialog og religionsmøte som grunnlag for diakonal teori og praksis.
- inngående kunnskap om ulike systematisk-teologiske tilnærminger til diakonal praksis
- inngående kunnskap om frigjøringsteologiske perspektiver som ressurs i tolkningen av diakonal praksis.

FERDIGHETER
Studenten kan:
- kritisk vurdere ulike teologiske begrunnelser for diakonal praksis, med fokus på frigjøringsteologiske perspektiver
- lese og analysere utvalgte bibelske tekster med tanke på deres relevans for tolkningen av diakonal praksis
- skrive en faglig oppgave ved hjelp av relevante kilder, som det henvises til på en standardisertmåte
- bruke faglige begreper / teorier / verktøy til å analysere teologiske og diakonifaglige problemstillinger

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Aadland, E. (2009). Det godes fiende. I K. I. Johannessen, K. Jordheim & K. K. Korslien (Red.), *Diakoni: En kritisk lesebok* (s. 159-166). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2468-9
- Agrell, G. (2008). Bibelen och diakoni - motivering och exempel. I E. Blennberger & M. J. Hansson (Red.), *Diakoni: Tolkning, historik, praktik*. Stockholm: Verbum. ISBN/ISSN: 978-91-526-3223-9
- Blennberger, E. (2008). Diakoni, etik och ideologi. I E. Blennberger & M. J. Hansson (Red.), *Diakoni: Tolkning, historik, praktik* (s. 89-117). Stockholm: Verbum. ISBN/ISSN: 978-91-526-3223-9
- Dietrich, S. (2011). Det eneste som er sikkert er at alle skal dit: Synet på døden i luthersk kristendom.*Religion og livssyn, 23*(1), s. 26-31. ISBN/ISSN: 0802-8214 (Kompendium).
- Fanuelsen, O. (2009). Kirkens omsorgstjeneste. I K. I. Johannessen, K. Jordheim & K. K. Korslien (Red.), *Diakoni: En kritisk lesebok* (s. 141-156). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2468-9
- Hansen, K. M. (2001). Den barmhjertige samaritan - førstehjelp ved veikanten. I H. Nordahl & A.-B. A. Breder (Red.),*Barmhjertighet og rettferdighet* (s. 13-38). [Oslo]: Verbum. ISBN/ISSN: 82-543-0872-1 (Kompendium)
- Hansson, M. J. (2008). Diakoni - teologisk reflexion. I E. Blennberger & M. J. Hansson (Red.), *Diakoni: Tolkning, historik, praktik* (s. 29-64). Stockholm: Verbum. ISBN/ISSN: 978-91-526-3223-9
- Haugen, H. M. (2009). Vern om skaperverket. I K. I. Johannessen, K. Jordheim & K. K. Korslien (Red.), *Diakoni: En kritisk lesebok* (s.

103-118). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2468-9
- Jordheim, K. (2009). Plan for diakoni i Den norske kirke: En presentasjon. I K. I. Johannessen, K. Jordheim & K. K. Korslien (Red.), *Diakoni: En kritisk lesebok* (s. 13-28). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2468-9
- McGrath, A. E. (2011). *Christian theology: An introduction* (5. utg., s. 424-443). [Hoboken, N.J.]: Wiley-Blackwell. ISBN/ISSN: 1-4051-5360-1/978-1-4051-5360-7 (Kompendium)
- Russell, L. M. (1993). *Church in the round: Feminist interpretation of the church* (s. 17-45). Louisville, Ky.: Westminster/J. Knox Press. ISBN/ISSN: 0-664-25070-x (Kompendium)
- Schmidt, U. (2011). Mennesket: Avhengig og fritt: Menneskesyn i en luthersk tradisjon. I S. Dietrich, T. S. Dokka & H. Hegstad (Red.), *Kirke nå: Den norske kirke som evangelisk-luthersk kirke* (s. 169-189). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2510-5
- Sobrino, J. & Ellacuría, I. (Red.) (1996).*Systematic theology: Perspectives from liberation theology ; readings from Mysterium Liberationis* (s. 1-89, 124-145). Maryknoll, N.Y.: Orbis Books. ISBN/ISSN: 1-57075-068-8
- Stålsett, S. J. (2008). Frigjøringsteologi. I S. J. Kristiansen & S. Rise (Red.),*Moderne teologi: Tradisjon og nytenkning hos det 20. århundrets teologer* (s. 584-598). Kristiansand: Høyskoleforl. ISBN/ISSN: 978-82-7634-585-8
- Stålsett, S. J. (2000). Den utstøtte. I H. Moxnes (Red.),*Jesus: År 2000 etter Kristus* (s. 192-221). Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 82-00-12949-7 (Kompendium)
- Tamez, E. (1993). *The amnesty of grace: Justification by faith from a Latin American perspective*. Nashville: Abingdon Press. ISBN/ISSN: 0-687-00934-0
- Tønnessen, A. V. (2011). Kirken og samfunnet. I S. Dietrich, T. S. Dokka & H. Hegstad (Red.),*Kirke nå: Den norske kirke som evangelisk-luthersk kirke* (s. 191-208). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2510-5

DIA5120 - Sjelesorg

Emneansvarlig:	Maria Stensvold Ånonsen (Maria.Anonsen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Diakoni
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn

Generell informasjon

Dette emnet gir en innføring i faget sjelesorg, dets egenart, mangfold, målsettinger og metoder. Problemstillinger fra det diakonale praksisfeltet vil bli drøftet i relasjon til den sosiale og kulturelle kontekst de er en del av, og reflektert i lys av teologi og andre fag-disipliner. Det legges vekt på utvikling av den enkelte som samtalepartner og på refleksjon over egen rolle i utfordrende samtalesituasjoner.

Arbeidsform: Forelesninger, gruppearbeid og praktiske øvelser.

Studiepoengreduksjon

Med DIA571 reduseres dette emnet med 10 studiepoeng.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- få godkjent frammøte i undervisning og troshistoriegrupper (60%),
- gjennomføre og få godkjent emnets øvingsdager
- få godkjent en drøftingsoppgave (1500 - 2000 ord) innen en fastsatt frist,
- delta i evaluering av studietilbudet dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet DIA5120 har faglig oppgave på 2500 - 3500 ord som vurderingsform. Karakteren A-F settes på grunnlag av eksamen.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAPER
Studenten har:
- god kunnskap om forholdet mellom sjelesorg og spiritualitet
- god kunnskap om begrunnelser for kirkens sjelesorg, sjelesorgens egenart, målsettinger og metoder
- inngående kunnskap om sjelesørgeriske tilnærmingsmåter i møte med død, tilgivelse, forsoning, sorg og sykdom
- Inngående kunnskap om sjelesørgeriske tilnærmingsmåter i møte med skyld, skam, overgrep og krenkelser

FERDIGHETER
Studenten kan:
- vurdere, drøfte og analysere sjelesørgeriske utfordringer
- utøve sjelesorg som en del av sitt profesjonelle arbeid
- lese faglitteratur og hente ut vesentlige momenter fra litteraturen
- reflektere over egen faglig utøvelse og justere denne under veiledning
- skrive en faglig oppgave ved hjelp av relevante kilder, som det henvises til på en standardisert måte
- analysere og forholde seg kritisk til temaer, teorier, problemstillinger og metoder i emnet

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Austad, A. (2017). Nyere sorgforståelse og ulike sorgmodeller. *Omsorg: Nordisk tidsskrift for palliativ medisin, 34*(1), s. 5-10. ISBN/ISSN: 0800-7489 (Kompendium).
- Dalaker, A. (2012). *Tro - en kilde til livsmot?: Håpets mysterium når sykdom preger livet*. Follese: Efrem. ISBN/ISSN: 978-82-92922-28-6
- Eide, Ø. M. (2014). *Forståelse og fordypning: Perspektiv på den sjelesørgeriske samtalen*. [Oslo]: Luther. ISBN/ISSN: 978-82-531-4800-7
- Engedal, L. G. (2003). Mange fortellinger - ett liv: Momenter til belysning av narrativ teori. *Tidsskrift for sjelesorg, 23*(3), s. 165-179. ISBN/ISSN: 0333-3388 (Kompendium).

- Engedal, L. G. (2008). Jakten på sjelesorgens identitet: Teologiske og kulturanalytiske peilinger i en brytningstid. *Dansk tidsskrift for teologi og kirke, 35*(3), s. 19-42. ISBN/ISSN: 1903-6523 (Kompendium).
- Engedal, L. G. (2008). Sjelesorgens teologiske forankring og egenart: Bidrag til refleksjon. *Tidsskrift for sjelesorg, 28*(2), s. 76-93. ISBN/ISSN: 0333-3388 (Kompendium).
- Engedal, L. G. (2004). Utvikling av sjelesørgerisk kompetanse: Refleksjoner og perspektiver.*Tidsskrift for sjelesorg, 24*(2), s. 84-95. ISBN/ISSN: 0333-3388 (Kompendium).
- Farstad, M. (2013). Identitetsarbeid i spennet mellom selvaktelse og skam. *Tidsskrift for sjelesorg, 33*(3), s. 186-200. ISBN/ISSN: 0333-3388 (Kompendium).
- Halstensen, K. (2013). Hvordan blir tillit til: Om tilknytningsteori som nøkkel til å forstå dynamikken mellom tillit og mistillit i relasjonsdannelse. I L. G. Engedal, B. L. Persson & E. Torp (Red.), *Trygge rom: Trosopplæring i møte med sårbare og overgrepsutsatte barn og unge* (s. 81-100). Oslo: Verbum. ISBN/ISSN: 978-82-543-1265-0 (Kompendium)
- Henriksen, J.-O. & Aarflot, H. M. (2013). Tro og identitet - under erfaringens trykk. *Tidsskrift for sjelesorg, 33*(3), s. 173-185. ISBN/ISSN: 0333-3388 (Kompendium).
- Hovland, B. I. (2003). Du er er nåden, jeg er skammen - å, hvor vi dog passer sammen. I T. Anstorp, B. I. Hovland & E. Torp (Red.), *Fra skam til verdighet: Teologisk og psykologisk arbeid med vold og seksuelle overgrep* (s. 44-64). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 9788215002064 (Kompendium)
- Kirkengen, A. L. (2013). Barndomsforgiftning skader livskraften. I L. G. Engedal, B. L. Persson & E. Torp (Red.), *Trygge rom: Trosopplæring i møte med sårbare og overgrepsutsatte barn og unge*(s. 63-80). Oslo: Verbum. ISBN/ISSN: 978-82-543-1265-0 (Kompendium)
- Lartey, E. Y. (2003). *In living color: An intercultural approach to pastoral care and counseling* (2. utg., s. 11-78). London: Jessica Kingsley Publishers. ISBN/ISSN: 1-84310-750-3/978-1-84310-750-7. Hentet fra http://bibsys-primo.hosted.exlibrisgroup.com/primo_library/libweb/action/dlDisplay.do?docId=BIBSYS_ILS051964872&vid=MF
- Stifoss-Hanssen, H. (2007). M. Bunkholt (Red.), *Møtet med den andre*(s. 17-33, 45-69, 99-111, 125-136). Oslo ,: Det praktisk-teologiske seminar. ISBN/ISSN: 978-82-91925-13-4
- Træthaug, M. (2013). Diakoni på Facebook: Hvordan kan bruk av Facebook være med på å gi ungdom plass i sørgeromme? *Tidsskrift for sjelesorg, 33*(2), s. 116-128. ISBN/ISSN: 0333-3388 (Kompendium).

DIA5130 - Etikk og verdier

Emneansvarlig:	Tron Fagermoen (Tron.Fagermoen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Diakoni
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn

Generell informasjon

Emnet består av to delemner som til sammen vil gi hjelp til å reflektere over etiske utfordringer og verdivalg i diakonal praksis. Det første delemnet (Etikk, dømmekraft og diakoni) legger vekt på at etisk teori og personlig dømmekraft er viktig i utøvelsen av diakonal praksis. Det andre delemnet (Verdier og relasjoner i profesjonell praksis) er et felles profilemne for alle studieprogram på masternivå ved VID vitenskapelige høgskole. Det legger vekt på å utvikle et kritisk analytisk og et konstruktivt perspektiv på egen yrkespraksis.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- få godkjent frammøte i undervisningen (60%),
- få godkjent en skriftlig individuell oppgave (2000 ord) knyttet til delemne B, levert innen en fastsatt frist,
- delta i evaluering av studietilbudet dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene, vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet DIA5130 har individuell skriftlig oppgave (2500 - 3500 ord) som vurderingsform. Oppgaven er knyttet til delemne A. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av oppgaven. For å få avsluttende vurdering må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.

Mål

DELEMNE A: ETIKK, DØMMEKRAFT OG DIAKONI (5 studiepoeng)
Delemnet bygger på erkjennelsen av at diakonal praksis i stor grad handler om evne til å treffe valg basert på personlig skjønn. Det vil fokusere hvordan fagpersoners dømmekraft, i vurdering av situasjoner, kontekst, involverte personer, prinsipper og konsekvenser, påvirker oppfatningen av troverdighet i yrkesutøvelsen.
Studiet av ulike etiske teorier skal gi innsikt i forskjellige innfallsvinkler til forståelse av den gode handling. Kjennskap til personalistiske, konsekvensialistiske og regelorienterte teorier, samt dydsetiske innfallsvinkler skal hjelpe studenten til en dypere innsikt i hvordan verdier og normer kommer til uttrykk i praksis og i organisasjoners beslutningsprosesser.
Studenten vil måtte involvere seg i konkretiseringer av praktiske valgsituasjoner, og hvordan disse kan belyses via etisk teori. Dessuten vil emnet inneholde trening i etisk argumentasjon og refleksjon. Et overordnet perspektiv vil være hvordan etikken kan belyse og bidra til verdibasert diakonal praksis

Læringsutbytte etter fullført delemne:
KUNNSKAP
Studenten har
- inngående kunnskap om etisk argumentasjon i samtidskontekstuelt lys.
- god kunnskap om sentrale etiske teorier.

FERDIGHETER
Studenten kan
- presisere etiske dilemmaer i ulike diakonale praksissituasjoner.
- identifisere sentrale verdier og reflektere over relevante handlingsalternativer.
- kritisk anvende selvstendig etisk dømmekraft og moralsk skjønn i møte med etiske problemer og dilemmaer.

Arbeidsform: Forelesninger og praktisk trening i anvendelse av etisk refleksjon i refleksjonsgrupper.

DELEMNE B: VERDIER OG RELASJONER I PROFESJONELL PRAKSIS (5 studiepoeng)
Delemnet gir innføring i hvordan verdier og relasjoner spiller en rolle for den enkeltes profesjonelle praksis. Som profesjonsutøver får man del i kulturelt og sosialt utviklede fagteorier, virkelighetsoppfatninger og praksisformer. All profesjonell praksis uttrykker verdibaserte diskurser om makt og avmakt, rett og galt, rettferdig og urettferdig. Profilemnet søker å sette begrepene «verdier», «relasjoner» og «profesjonell praksis» inn i gjeldende kultur- og samfunnsdiskurser, og å oppøve et kritisk analytisk blikk på aktuell profesjonell praksis.

- Med verdier forstås begreper som angir hva som er godt, riktig og rettferdig. Verdier angir mål, ideal og prioriteringer for individet, for faget og i samfunnet, og gir direkte eller indirekte føringer for handlingsvalg og holdninger.
- Det betydningsfulle ved relasjoner i denne sammenheng gis ut fra en forståelse av at faglige idealer, kunnskap, ferdigheter og erkjennelse, også av verdier, utvikles i relasjonelt samspill innenfor rammene av ulike kontekster. Denne relasjons- og kontekstbestemte fagutviklingen

uttrykkes i den profesjonelles relasjon til brukere i hjelperrollen, så vel som innenfor profesjonsfelleskapet.
- Med profesjonell praksis forstås kvaliteter ved profesjonsutdannedes holdninger og handlinger som er i overensstemmelse med yrkesetiske og fagspesifikke etiske normer og verdier utviklet gjennom profesjoners språk og kultur.

All erkjennelse oppstår i en kontekst av ideer, erfaringer og interesser i det sosiale rommet. I vår institusjonelle sammenheng vil vi framheve betydningen av livssyn, etikk og diakoni som vesentlige perspektiver. Emnet er et profilemne for samtlige studieprogram på masternivå ved Høgskolen, der alle har samme emnebeskrivelse. Emnet tar sikte på å gi et grunnlag for kritisk og konstruktiv oppmerksomhet knyttet til profesjonell praksisutøvelse.

Læringsutbytte etter fullført emne, delemne B:
KUNNSKAP
Studenten har
- god kunnskap om hvordan relasjonelle og kontekstuelle forhold påvirker profesjonell praksisutøvelse.
- kunnskap om den diakonale tradisjonen de aktuelle utdanningsinstitusjonene står i.

FERDIGHETER
Studenten kan
- identifisere og kritisk reflektere over verdier i ulike praksisdiskurser.
- identifisere og analysere verdikonflikter, maktforhold og egne forforståelser i relasjonen til brukere og andre samspillspartnere.
- lede etiske refleksjonsprosesser knyttet til dilemmaer og problemer i profesjonell praksis.

Til litteraturliste delemne B:
Du finner kompendielitteraturen i itslearning på VID vitenskapelige høgskole.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR

- Almås, G., Heiene, G. & Hovland, K. H. (Red.) (2013). *Sett undertrykte fri!: Den norske kirkes engasjement for menneskerettighetene*. Oslo: Mellomkirkelig råd.. Hentet fra http://www.gammel.kirken.no/?event=doLink&famId=385503
- Aristoteles & Eriksen, T. B. (1999). *Den nikomakiske etikk* (XIII-XXIV). Oslo: Bokklubben dagens bøker. ISBN/ISSN: 82-525-3731-6 (Kompendium)
- Christoffersen, S. A. (2012). *Handling og dømmekraft: Etikk og menneskesyn i lys av en kristen kulturarv*(2. utg., s. 92-97). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01978-9 (Kompendium)
- Community of Protestant Churches in Europe, . (2011). A Time to live, and a time to die. An aid to orientation of the CPCE Council on death ? hastening decisions and caring for the dying. Hentet fra http://leuenberg.eu/sites/default/files/statement/a_time_to_live.pdf
- Eide, S. B. & Skorstad, B. (2013). *Etikk: Til refleksjon og handling i sosialt arbeid* (3. utg.). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-05-44716-5
- Fretheim, K. (2008). Empiri og diskursanalyse: Relevant for teologisk etikk?. *Tidsskrift for teologi og kirke, 79*(3/4), s. 268-284. ISBN/ISSN: 1504-2952. Hentet 2015-01-20 fra http://www.idunn.no/ts/ttk/2008/03/empiri_og_diskursanalyse_relevantfor_teologisk_etikk
- Henriksen, J.-O. & Schmidt, U. (2010). Religion, etikk og moral: Nye sammenhenger. I P. K. Botvar & U. Schmidt (Red.), *Religion i dagens Norge: Mellom sekularisering og sakralisering* (s. 132-148). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01750-1 (Kompendium)
- MacIntyre, A. (1998). Dydene, livets enhet og tradisjon. I A. J. Vetlesen (Red.), *Dydsetikk* (s. 22-46). Oslo: Humanist forl. ISBN/ISSN: 82-90425-29-5 (Kompendium)
- Machiavelli, N. (1998). *Fyrsten* (s. 47-48). Oslo: Grøndahl Dreyer. ISBN/ISSN: 82-504-2565-0 (Kompendium)
- Rawls, J. (1999). *A theory of justice* (Rev. utg., s. 118-123). Oxford: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 0-19-825054-1/0-19-825055-x/0-674-00077-3/0-674-00078-1 (Kompendium)
- Schmidt, U. (2011). Mennesket: Avhengig og fritt: Menneskesyn i en luthersk tradisjon. I S. Dietrich, T. S. Dokka & H. Hegstad (Red.), *Kirke nå: Den norske kirke som evangelisk-luthersk kirke* (s. 169-189). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2510-5 (Kompendium)
- Syse, H. (2009). Religious ethics, Christianity, and War. *Etikk i praksis = Nordic journal of applied ethics, 3*(1), s. 49-58. ISBN/ISSN: 1890-4009 (Kompendium).
- Vetlesen, A. J. (1998). Dydsetikk i individualiseringens og globaliseringens tid. I A. J. Vetlesen (Red.), *Dydsetikk* (s. 151-208). Oslo: Humanist forl. ISBN/ISSN: 82-90425-29-5 (Kompendium)

DELEMNE B LITTERATUR

- Aadland, E. (2010). Values in professional practice. Toward a critical reflective methodology. *Journal of Business Ethics, 97*, s. 461-472. ISBN/ISSN: 0167-4544. Hentet fra http://brage.bibsys.no/xmlui/bitstream/handle/11250/98881/aadland.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Aadland, E. (2009). Diakonale institusjoners identitet. I Einar Aadland (Red.), *Kan institusjoner elske?: Samtidsessayer om diakonale virksomheter* (s. 83-97). Oslo: Akribe. ISBN/ISSN: 978-82-7950-135-0 (Kompendium)
- Aluwihare-Samaranayake, S. D. (2014). Representations, forbidden representations, and the unrepresentable: Creating visibility for mapping emancipatory and transformative nursing praxis. *Advances in Nursing Science, 37*(3), s. 258-270. ISBN/ISSN: 0161-9268.
- Askeland, G. A. (2006). Kritisk reflekterende ? mer enn å reflektere og kritisere. *Nordisk Sosialt Arbeid, 26*(2), s. 123-134. ISBN/ISSN: 1504-3037. Hentet fra http://www.idunn.no/nsa/2006/02/kritisk_reflekterende_mer_enn_a_reflektere_og_kritisere
- Beaman, L. G. (2014). Deep equality as an alternative to accommodation and tolerance. *Nordic journal of religion and society, 27*(2), s. 89-111. ISBN/ISSN: 0809-7291. Hentet fra http://tapir.pdc.no/pdf/NJRS/2014/2014-02-1.pdf
- Breievne, G. (2014). *Lukt og lidelse: Fortolkning og håndtering av ubehagelig lukt i hjemmesykepleie* (s. 154-171). Oslo: Institutt for helse og samfunn, Det medisinske fakultet, Universitetet i Oslo. ISBN/ISSN: 9788282649117 (Kompendium)
- Christie, N. (2009). *Små ord for store spørsmål*(s. 9-20). Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 9788215014524 (Kompendium)

- Dietrich, S. (2014). Reflections on core aspects of diaconal theory. I S. Dietrich (Red.), *Diakonia as Christian social practice: An introduction* (s. 13-27). Oxford: Regnum. ISBN/ISSN: 978-1-908355-63-8 (Kompendium)
- Engebretsen, E. & Heggen, K. (Red.) (2012). *Makt på nye måter* (s. 13-47). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-02125-6 (Kompendium)
- Fossestøl, B. (1998). Sosialarbeider i velferdsstaten - om betydningen av en praktisk orientert handlingsforståelse. I O. Eikeland & K. Fossestøl (Red.), *Kunnskapsproduksjon i endring: Nye erfarings- og organisasjonsformer* (nr. 4, s. 187-200). Oslo: Arbeidsforskningsinstituttet. ISBN/ISSN: 82-7609-090-7 (Kompendium)
- Grimen, H. (2008). Profesjon og profesjonsmoral. I A. Molander & L. I. Terum (Red.), *Profesjonsstudier* (s. 144-160). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-00859-2 (Kompendium)
- Holmgren, A. (2015). «Jeg er i tvivl» - Hvordan inddrager man kulturelle normer i supervision?. *Fokus på familien, 12*(03), s. 194-213. ISBN/ISSN: 0332-5415.
- Iversen, L. L. (2014). *Uenighetsfellesskap: Blikk på demokratisk samhandling* (s. 114-137). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-02337-3 (Kompendium)
- Kroken, R. (2006). Dersom moralsk ansvar omformes til teknisk ansvar. *Nordisk Sosialt Arbeid, 26*(2), s. 155-166. ISBN/ISSN: 1504-3037. Hentet fra http://www.idunn.no/nsa/2006/02/dersom_moralsk_ansvar_omformes_til_teknisk_ansvar
- Nafstad, H. E. (2004). Mennesket - egoistisk ja, men også altruistisk. I H. E. Nafstad (Red.), *Det Omsorgsfulle mennesket* (s. 55-82). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 82-05-32941-9 (Kompendium)
- Nyhan, B. (2006). Collective reflection for excellence in work organizations. I D. Boud, P. Cressey & P. Docherty (Red.), *Productive reflection at work: Learning for changing organizations* (s. 133-145). London: Routledge. ISBN/ISSN: 0-415-35583-4/0-415-35582-6 (Kompendium)
- Rogstad, J. & Solbrække, K. N. (2012). Velmenende likegyldighet: Konflikt og integrasjon i et flerkulturelt sykehus. *Sosiologisk tidsskrift, 20*(4), s. 315-337. ISBN/ISSN: 1504-2928. Hentet fra http://www.idunn.no/ts/st/2012/04/velmenende_likegyldighet_konflikt_og_integrasjon_i_et_fler
- Rugkåsa, M. (2008). Majoriteten som premissleverandør i "flerkulturelt" arbeid. I A. M. Otterstad (Red.), *Profesjonsutøvelse og kulturelt mangfold: Fra utsikt til innsikt* (s. 78-95). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 9788215013619 (Kompendium)
- Strong, T. & Sutherland, O. (2007). Conversational Ethics in Psychological Dialogues: Discursive and Collaborative Considerations. *Canadian Psychology, 48*(2), s. 94-105. ISBN/ISSN: 1878-7304. Hentet fra http://ezproxy.vid.no:2097/10.1037/cp2007011
- Winther Jørgensen, M. & Phillips, L. (1999). *Diskursanalyse som teori og metode* (s. 72-104). Frederiksberg: Roskilde Universitetsforlag : Samfundslitteratur. ISBN/ISSN: 87-7867-075-6/978-8-778-67075-5 (Kompendium)
- Øfsti, A. K. S. (2008). Om å ta den romantiske diskursen for gitt ? Et essay om diskursiv parterapi. *Fokus på familien, 36*(4), s. 362-374. ISBN/ISSN: 0807-7487. Hentet fra http://www.idunn.no/fokus/2008/04/om_a_ta_den_romantiske_diskursen_for_gitt_-_et_essay_om_diskursiv_parterapi

Eksamens-/innleveringsdatoer

Individuell skriftlig oppgave

Innleveringsdato:	8. juni 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Kunngjøringsdato:	29. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Individuell skriftlig oppgave

Innleveringsdato:	20. aug. 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Kunngjøringsdato:	10. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

DIA5210 - Diakonivitenskap II: Teologiske perspektiver

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	15
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Diakoni
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn

Generell informasjon

Emnet videreføre den tverrfaglige forståelsen av diakonifaget som Diakonivitenskap I legger til grunn, men nå med fokus på teologiens plass i den tverrfaglige samtalen. DIA5210 fokuserer på hvordan kirkens diakonale oppdrag kan og bør begrunnes, og på sentrale diakonale perspektiver i bibelfag og systematisk teologi. Emnet gir en innføring i hovedtrekk i den kristne troslæra, og i hva som kjennetegner teologifaget som et samtidsteologisk prosjekt. Det blir også gitt en innføring i grunnleggende ferdigheter knyttet til liturgi og trosformidling i en diakonal kontekst.
Emnet er delt inn i tre delemner: A. Teologi i dag (4 stp), B. Diakoniens teologi (5 stp) og C. Sentrale diakonale perspektiver (6 stp).
Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet master i diakoni.

Arbeidsform og organisering:
Forelesning, praktisk-diakonale verksteder, ekskursjon, seminarundervisning og gruppearbeid

Forkunnskaper:
Det anbefales at studenten har avlagt eksamen i MADIA 456 Diakonivitenskap I: Vitenskapsteori og metode eller tilsvarende.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- få godkjent frammøte i undervisningen (75%)
- få godkjent drøftingsoppgave (1200 ¿ 1500 ord, se mal semesterark)
- få godkjent gruppeoppgave knyttet til kirken som samfunnsaktør i det offentlige rom (se mal i semesterark)
- få godkjent deltagelse i to praktisk-diakonale verksteder
- få godkjent prosjektbeskrivelse til masteroppgave (se mal i semesterark)

Avsluttende vurdering

Emnet DIA5210 har hjemmeeksamen / faglige oppgave (2800- 4000 ord, 5 dager) som vurderingsform.

Læringsutbytte etter fullført emne

DELEMNE A. TEOLOGI I DAG (4 stp)
KUNNSKAP
Studenten har: inngående kunnskap om diakonivitenskapens tverrfaglige karakter, og om teologiens plass i den tverrfaglige samtaleninngående kunnskap om punkter i den kristne troslæra som er relevant for tolkningen av diakonal praksis, med vekt på luthersk teologiavansert kunnskap om teologi som et kontekstuelt og samtidsteologisk prosjekt, og om prinsipper for bibelbruk og bibeltolkning
FERDIGHETER
Studenten kan:analysere og forholde seg kritisk til hvordan sentrale sider ved kristen tro er relevant for utøvelsen av diakonianalysere hvordan erfaringer av utsatthet og sårbarhet kan være produktive i teologisk tolkningsarbeid
DELEMNE B. DIAKONIENS TEOLOGI (5 stp)
KUNNSKAP
Studenten har: avansert kunnskap om ulike teologiske begrunnelser for diakoniinngående kunnskap om lutherske og økumeniske tilnærminger til diakontjenesten, historisk og aktueltinngående kunnskap om diakoniens historie, med særlig fokus på institusjonsdiakonien
FERDIGHETER
Studenten kan:analysere og drøfte ulike teologiske tilnærminger til utøvelsen av diakoni,anvende relevante teologiske faguttrykk og begreper teologiske i fortolkningen av diakonal praksis
DELEMNE C. SENTRALE DIAKONALE PERSPEKTIV (6 stp)
KUNNSKAP
Studenten har:inngående kunnskap om sentrale diakonale tema som nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet inngående kunnskap om samspillet mellom bibeltekst, tradisjon og kontekst i den teologiske fortolkningen av diakonal praksisavansert kunnskap om diakonens liturgiske oppgaver
FERDIGHETER
Studenten kan: drøfte sammenhengen mellom aktuelle sosiale utfordringer og sentrale teologiske temaanalysere utvalgte bibelske tekster med tanke på deres relevans for tolkningen av diakonal praksisanvende innsikter knyttet til kirkens rolle som samfunnsaktør i det offentlige romutføre relevante liturgiske handlinger

DIA5220 - Sjelesorg og fordypningspraksis

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	15
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Diakoni
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn

Generell informasjon

DIA 5220 består av to delemner.

Delemne A Sjelesorg (11 studiepoeng) gir en innføring i sjelesorgfaget: Egenart, mangfold, målsettinger og metoder. Problemstillinger fra det diakonale praksisfeltet vil bli drøftet i relasjon til den sosiale og kulturelle kontekst de er en del av, og reflektert i lys av teologi og andre fagdisipliner. Det legges vekt på utvikling av den enkelte som samtalepartner og på refleksjon over egen rolle i utfordrende samtalesituasjoner.
Temaer som blir belyst i dette emnet, er:
- ulike forståelser av sjelesorg som fag og praksis
- sorg og død
- skyld, skam, tilgivelse og forsoning
- overgrep og krenkelser
- gudsbilde og identitet
- ritualenes betydning i sjelesorgen

Delemne B Fordypningspraksis (4 studiepoeng) består av fire ukers praksis. Praksis kan være innenfor menighet, en diakonal institusjon eller organisasjon i Norge, norsk kirke i utlandet (Sjømannskirken), eller innenfor en misjons- eller bistandsorganisasjon. Praksis kan også legges til en offentlig institusjon dersom denne arbeidsplassen har en ansatt som kan godkjennes som veileder.
Ulike temaer knyttet opp mot praksis:
- praksisforberedelser, herunder arbeid med individuell målsetting
- rammer og ressurser ute i feltet
- bruk av metoder i praktisk diakonalt arbeid
- evaluering

Arbeidsformer:
praksisforberedelser, praktiske øvelser, veiledning, forelesninger, samtale og gruppearbeid, praksis, praksismottak

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- få godkjent frammøte i undervisning (75%),
- få godkjent frammøte i veiledningsgrupper (75%),
- gjennomføre og få godkjent et selvstendig gruppearbeid,
- gjennomføre og få godkjent emnets øvingsdag,
- lage målsettinger for praksisperioden som skal drøftes med praksisveileder i begynnelsen, underveis og ved slutten av perioden,
- gjennomføre og få bestått praksis,
- delta på praksisseminar med et muntlig framlegg knyttet til en problemstilling fra praksis,
- få godkjent et refleksjonsnotat på 1500 ord (+/- 10%) i etterkant av praksis, som synliggjør 200 sider selvvalgt pensum knyttet til problemstillingen, og
- delta i evaluering av studietilbudet dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret

Studenter som ikke får godkjent studiekravene, vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov.).

Avsluttende vurdering

Emnet har faglig oppgave på 2500 - 3500 ord som vurderingsform. Karakteren A-F settes på grunnlag av eksamen.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAPER
Studenten har:
- avansert kunnskap om begrunnelser for kirkens sjelesorg, sjelesorgens egenart, målsettinger og metoder
- inngående kunnskap om sjelesørgeriske tilnærmingsmåter i møte med eksistensielle temaer

FERDIGHETER
Studenten kan:
- vurdere, drøfte og analysere ulike sjelesørgeriske utfordringer
- analysere og forholde seg kritisk til temaer, teorier, problemstillinger og metoder i emnet
- vise respekt, empati og sette adekvate grenser i møte med mennesker som søker sjelesorg
- reflektere over selvbilde og gudsbilder, personlig og profesjonelt

- gi og få tilbakemeldinger, og reflektere over egen samtalepraksis i gruppe

Delemne B: Fordypningspraksis

KUNNSKAPER
Studenten har
- avansert kunnskap om diakoniens ulike kontekster
- inngående kunnskap om diakonens rolle i samfunnet, og er i stand til å utføre de yrkesmessige handlingene som rammeplanen for praksis krever
- inngående kunnskap om arbeidet og samarbeidet diakonale institusjoner utfører for å møte ulike behov i samfunnet, både nasjonalt og internasjonalt

FERDIGHETER
Studenten kan
- ta imot veiledning for å utvikle evnen til ny innsikt og personlig utvikling, og justere egen faglig utøvelse i tråd med tilbakemeldinger som gis
- knytte diakoniteori og diakonal praksis sammen, og utøve en diakonifaglig bevissthet og modenhet
- reflektere over egen rolle, og ha et realistisk bilde av egen styrke og utfordringer i møte med enkeltmennesker, medarbeidere og samarbeidsrelasjoner
- arbeide med integrering av egen tro/eget livssyn og profesjon med tanke på fremtidig tjeneste

DIA5581 - Troshistoriegruppe 1

Emneansvarlig:	Tormod Kleiven (Tormod.Kleiven@mf.no)
Studiepoeng:	0
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Diakoni
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn

DIA5610 - Bibel og diakoni i et fattigdomsperspektiv

Emneansvarlig:	Tron Fagermoen (Tron.Fagermoen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Diakoni
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn

Generell informasjon

Dette emnet fokuserer på fattigdom som diakonal utfordring i Norge og verden, og på hvordan bibelske tekster kan leses i et fattigdomsperspektiv. Emnet er tverrfaglig, og teoretiske perspektiver hentes fra bibelfagene, systematisk teologi, etikk og diakoni. På den ene siden gir emnet et innblikk i hvordan fenomenet fattigdom blir presentert i bibelske tekster og fortolkes på ulikt vis teologisk og sosiologisk, historisk og aktuelt. På den andre siden drøfter emnet hvordan fattigdomsperspektivet gir føringer for tolkningen av bibeltekster og av diakonale utfordringer i samtiden.Vi vil særlig fokusere på følgende bibeltekster: 5. Mosebok 15; 1. Kongebok 21; Amos 8; Ordspråkene 1 - 3; Mark 10,17¿22; Luk 4,16¿21, 16,18¿30; Apg 2,42¿47; 1 Kor 11,17¿34; Jak 2,1¿13.
Arbeidsform og organisering:

Forelesning, seminar og muntlige fremlegg

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- gi et 10 minutters muntlig fremlegg (eller skriftlig presentasjon, dersom studenten er forhindret fra å legge frem muntlig),
- levere og få godkjent utkast til faglig oppgave med utgangspunkt i emnets litteratur (tema avtales med faglærer),
- ha godkjent fremmøte (minst 60 %),
- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semester.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet DIA5610 har faglig oppgave (2500 - 3500 ord) som eksamensform. For å kunne levere oppgaven må studentene innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.

Læringsutbytte etter fullført emne

MÅL
Studenten skal etter fullført emne ha:
- god kunnskap om fattigdom som tema i bibelske tekster fra Det gamle og Det nye testamentet,
- kunnskap om fattigdom som fenomen i teologisk, etisk og diakonifaglig perspektiv,
- innsikt i hermeneutiske perspektiver på å tolke bibeltekster fra fattiges perspektiv,
- innsikt i hvordan fattigdomsperspektivet kan legges til grunn i forståelsen av diakonale utfordringer, nasjonalt og globalt.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Bergant, D. (1997). *Israel's wisdom literature: A liberation-critical reading* (s. 78-107). Minneapolis, Minn: Fortress Press. ISBN/ISSN: 0800628756 (Kompendium)
- Bevans, S. B. (2002). *Models of contextual theology* (Rev. and expanded utg., s. 3-77, 117-138). Maryknoll, N.Y.: Orbis Books. ISBN/ISSN: 1-57075-438-1
- Dempsey, C. J. (2000). *The Prophets: A liberation-critical reading* (s. 5-21). Minneapolis: Fortress Press. ISBN/ISSN: 0800631161 (alk. paper) (Kompendium)
- Fløtten, T., Hansen, I. L. S., Grødem, A. S., Grønningsæter, A. B. & Nielsen, R. A. (2012). *Kunnskap om fattigdom i Norge: En oppsummering*. Oslo: Fafo. ISBN/ISSN: 9788274228191. Hentet fra http://www.fafo.no/media/com_netsukii/20212.pdf
- Heiene, G. (2000). Makt, eiendom og rettferdighet: Utfordringer ved et årtusenskifte. I J.-O. Henriksen (Red.), *Makt, eiendom, rettferdighet: Bibelske moraltradisjoner i møte med vår tid*(s. 29-66). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 9788241711411/8241711417
- Henriksen, J.-O. (2000). Om å arbeide med moraltradisjoner i Bibelen. I J.-O. Henriksen (Red.), *Makt, eiendom, rettferdighet: Bibelske moraltradisjoner i møte med vår tid*(s. 224-245). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 9788241711411/8241711417
- Henriksen, J.-O. (2000). Å vandre livets vei: Et bibelsk begrunnet forhold til makt, eiendom og rettferdighet. I J.-O. Henriksen (Red.), *Makt, eiendom, rettferdighet: Bibelske moraltradisjoner i møte med vår tid*(s. 14-28). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 9788241711411/8241711417

- Holter, K. (2000). Nabots vingård: En fortelling om makt, eiendom og rettferdighet i Det gamle testamente. I J.-O. Henriksen (Red.), *Makt, eiendom, rettferdighet: Bibelske moraltradisjoner i møte med vår tid*(s. 98-114). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 9788241711411/8241711417
- Houston, W. (1995). "You shall open your hand to your needy brother": Ideology and moral formation in Deut. 15: 1-18. I J. Rogerson, M. Davies & M. D. Carroll (Red.), *The Bible in ethics: The second Sheffield Colloquium* (s. 296-314). Sheffield: Sheffield Academic Press. ISBN/ISSN: 1850755736 (Kompendium)
- Nissen, J. (2003). *Bibel og etik: Konkrete og principielle problemstillinger* (s. 33-68). Århus: Aarhus Universitetsforl. ISBN/ISSN: 8772889535 (Kompendium)
- Sandnes, K. O. (2000). Makt, eiendom og rettferdighet: Noen nytestamentlige perspektiver. I J.-O. Henriksen (Red.), *Makt, eiendom, rettferdighet: Bibelske moraltradisjoner i møte med vår tid*(s. 139-185). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 9788241711411/8241711417
- Sobrino, J. (1993). *Jesus the liberator: A historical-theological reading of Jesus of Nazareth* (s. 1-104, 135-192). Maryknoll, N.Y: Orbis Books. ISBN/ISSN: 0883449307/0-86012-200-X
- Sobrino, J. & Ellacuría, I. (Red.) (1996).*Systematic theology: Perspectives from liberation theology ; readings from Mysterium Liberationis* (s. 1-37). Maryknoll, N.Y.: Orbis Books. ISBN/ISSN: 1-57075-068-8 (Kompendium)
- Stålsett, S. J. (2008). Frigjøringsteologi. I S. J. Kristiansen & S. Rise (Red.),*Moderne teologi: Tradisjon og nytenkning hos det 20. århundrets teologer* (s. 584-598). Kristiansand: Høyskoleforl. ISBN/ISSN: 978-82-7634-585-8 (Kompendium)
- Taylor, W. F. (1992). Poor/Poverty. I D. N. Freedman (Red.), *The Anchor Bible dictionary* (Vol. 5, s. 402-424). New York: Doubleday. ISBN/ISSN: 0-385-19363-7 (Kompendium)
- Ådna, J. (2000). "Å vandre livets vei". I J.-O. Henriksen (Red.), *Makt, eiendom, rettferdighet: Bibelske moraltradisjoner i møte med vår tid*(s. 186-223). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 9788241711411/8241711417

DIA571 - Sjelesorg

Emneansvarlig:	Tormod Kleiven (Tormod.Kleiven@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Diakoni
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Mastergrad i diakoni. DIA571 gir en innføring i sjelesorg. Emnet behandler problemstillinger hentet fra det diakonale praksisfeltet relatert til livskriser, sorg og ulike livsfaser. Disse problemstillingene blir behandlet i relasjon til den sosiale og kulturelle konteksten de står seg i. Problembasert læring vil bli benyttet som undervisningsmetode (se nedenfor).

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengreduksjon opp mot andre emner.

Studiekrav

Studenten skal for å få avsluttende vurdering, og i tilknytning til undervisningen:
- få godkjent deltakelse og fremmøte (75 prosent) i PBL-gruppens arbeid i alle emnets PBL-sekvenser (2 sekvenser),
- få godkjent fremmøte, inkl. deltagelse på to øvingsdager dersom disse arrangeres
- få godkjent to innleverte individuelle PBL-notat (1000-1500 ord, ca.3-4 sider), ett til hver PBL-sekvens,
- bestå to kortprøver i emnets pensum,
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Avsluttende vurdering

Emnet DIA571 vurderes med avsluttende godkjenning av oppfylte studiekrav. Emnet vurderes til «bestått» / «ikke bestått».

Læringsutbytte etter fullført emne

Studenten skal etter fullførte emne ha:
- god kunnskap om sjelesørgeriske tilnærmingsmåter i møte med sorg, skyld, skam og forsoning,
- kunnskap om sjelesørgeriske utfordringer i møte med en postmoderne kultur,
- kjennskap til sjelesorgens teologiske begrunnelse
- god evne til å reflektere over og vurdere egen rolle som sjelesørger og veileder i diakonal sammenheng,
- evne til å analysere og drøfte sjelesørgeriske utfordringer i møte med enkeltmennesker og grupper av mennesker, med vekt på barneperspektivet

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Aarflot, H. M. (2001). Bort fra de store teoriene: En presentasjon av trekk i nyere sorgforskning. *Tidsskrift for sjelesorg, 21*(3), s. 151-174. ISBN/ISSN: 0333-3388 (Kompendium).
- Bergem, A. (2008). *"Som epler av gull-": En bok om kristen sjelesorg* (Vol. 1, s. 15-164, 225-336). Oslo: Kolofon. ISBN/ISSN: 978-82-300-0415-9
- Engedal, L. G. (2004). Kristen sjelesorg i en postmoderne kultur: Utfordringer og muligheter. I B. Wiedel & M. Ekedahl (Red.), *Mötet med den splittrade människan: Om själavård i postmodern tid* (s. 19-72). Stockholm: Verbum. ISBN/ISSN: 91-526-2979-1
- Engedal, L. G. (2004). Utvikling av sjelesørgerisk kompetanse: Refleksjoner og perspektiver.*Tidsskrift for sjelesorg, 24*(2), s. 84-95. ISBN/ISSN: 0333-3388 (Kompendium).
- Farstad, M. (2011). *Skammens spor: Avtrykk i identitet og relasjoner* (s. 23-87). Oslo: Conflux. ISBN/ISSN: 978-82-92948-05-7
- Grevbo, T. J. S. (2006). *Sjelesorgens vei: En veiviser i det sjelesørgeriske landskap - historisk og aktuelt* (s. 302-408). Oslo: Luther. ISBN/ISSN: 82-531-3329-4/978-82-531-3329-4
- Kleiven, T. (2010). *Intimitetsgrenser og tillitsmakt: Kirkesamfunns forståelse av og handlingsstrategier i møte med anklager om seksuelle krenkelser sett i lys av et diakonifaglig perspektiv* (s. 341-468). Oslo: Diakonova. ISBN/ISSN: 978-82-998352-0-6
- Leenderts, T. A. (2011). *Gud og det vonde: Om tillit og tillitstap*. [Oslo]: Verbum. ISBN/ISSN: 978-82-543-1186-8
- Patton, J. (1993). *Pastoral care in context: An introduction to pastoral care* (s. 113-213). Louisville, Ky.: Westminster/John Knox Press. ISBN/ISSN: 0-664-22034-7
- Winters, G. S. (2009). *Informasjon eller taushet?: Behandling av personopplysninger og andre saksopplysninger*. Oslo: KA Kirkelig arbeidsgiver-og interesseorganisasjon. ISBN/ISSN: 978-82-7991-151-7

DIA589 - Innpassingsprøve i diakoni

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	0
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Diakoni
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Ingen

DIA6012 - Ungdom, læring og tro

Emneansvarlig:	Tron Fagermoen (Tron.Fagermoen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Diakoni
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn

Generell informasjon

Emnet gir en innføring i kristent ungdomsarbeid både teologisk og metodisk, og skal dyktiggjøre deltakerne til å legge til rette for utviklende prosesser i arbeidet de selv er engasjert i. Spørsmål som emnet blant annet tar opp er: Hvilken rolle spiller de unges livserfaring i kristent ungdomsarbeid? Er ungdomsarbeidet et sted for å øve seg på å være menneske? Hva er det ledere gjør for å fremme gode mønstre i barn og unges liv? Er kristent barne- og ungdomsarbeid et godt sted å lære kristen kunnskap?

Studiekrav

Studenten skal for å få avsluttende vurdering delta i evaluering av studietilbudet dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Avsluttende vurdering

Emnet har individuell skriftlig oppgave (4000-4500 ord) som vurderingsform. Oppgaven vurderes med karakter (A-F).

Læringsutbytte etter fullført emne

Etter fullført emne skal studenten:
- Kunne anvende læringsteori i møte med kristent barne- og ungdomsarbeid
- Vise god kunnskap om teologiske tenkning knyttet til hvordan tro former praksis og praksis former tro, og hvordan denne tenkningen kan gi innspill til en systematisk grunntenkning for kristent barne- og ungdomsarbeid i en norsk kontekst.
- Ha evne til å omsette teoretiske og praktisk-teologiske innsikter i refleksjon over egen eller andres praksis.

Merknad til litteraturlisten

Vi forutsetter kjennskap til Plan for trosopplæring i Den norske kirke.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Afdal, G. (2013). Kap. 1-8. I *Religion som bevegelse / læring, kunnskap og mediering*. Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 9788215021287
- Norheim, B. E. H. (2008). *Kan tru praktiserast?: Teologi for kristent ungdomsarbeid* (s. 11-100). Trondheim: Tapir. ISBN/ISSN: 978-82-519-2325-5
- Rogers, F. (2011). *Finding God in the graffiti: Empowering teenagers through stories*. Cleveland, Ohio: Pilgrim Press. ISBN/ISSN: 9780829818024
- Root, A. & Dean, K. C. (2011). *The theological turn in youth ministry* (s. 13-36, 119-136, 192-198, 218-236). Downers Grove, Ill.: IVP Books. ISBN/ISSN: 9780830838257

DIA605 - Omsorg og menneskeverd ved livets slutt

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Diakoni
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn

Generell informasjon

DIA605 gir en mulighet til å fordype seg i diakoniens engasjement og utfordringer i møte med døden og menneskets møte med denne.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet.
Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:
- Med DIA606-07H Omsorg reduseres dette emnet med 5 sp

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering skal studenten:
- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret

Avsluttende vurdering

Emnet har eksamensformen hjemmeeksamen (4000-4400 ord). For å få avsluttende vurdering, må studenten innen de fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av hjemmeeksamen.

Når emnet ikke undervises, og det samtidig er gitt anledning til å avlegge eksamen, vurderes emnet med individuell skriftlig oppgave (4000-4500 ord). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av oppgaven.

Læringsutbytte etter fullført emne

Studiet skal gi
- studenten mulighet til fordype seg i et tema innenfor det diakonale feltet

Studenten skal ha
- god evne til å reflektere kritisk over diakonale utfordringer knyttet til en problemstilling innenfor temavalget

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Aakre, M. (2001). Å dø er naturlig. I *Verdier ved livets slutt: En antologi* (s. 11-21). Oslo: Verdikommisjonens styringsgruppe. ISBN/ISSN: 82-995431-3-4
- Bøe, K. G. (2008). *Verdige møter mellom helsepersonale og pasienter i livets sluttfase: En profesjonsetisk tolkning av en kvalitativ empirisk studie.* Oslo: Det teologiske fakultet Unipub.
- Ekvik, S. (2010). *Tårer uten stemme: Når barn er blant dem som sørger* ([Rev.] utg.). Oslo: Verbum. ISBN/ISSN: 978-82-543-1162-2
- Foss, Ø. (1996). *Livsuverdig liv?: Medisinsk etikk i historisk og aktuell belysning*. Kristiansand: Høyskoleforl. ISBN/ISSN: 82-7634-037-7
- Henriksen, J.-O. & Vetlesen, A. J. (2006). *Nærhet og distanse: Grunnlag, verdier og etiske teorier i arbeid med mennesker* (3. utg.). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 82-05-35554-1/978-82-05-35554-5
- Nafstad, H. E. (Red.) (2004). *Det Omsorgsfulle mennesket*. Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 82-05-32941-9
- Svenberg, G. B. & Wirgenes, M. (1994). *Sammen i sorgen: Om sorggrupper og deres plass i sorgarbeidet*. Oslo: Luther. ISBN/ISSN: 82-531-4272-2
- Sæteren, B. (2006). *Kampen for livet i vemodets slør: Å leve i spenningsfeltet mellom livets mulighet og dødens nødvendighet* Åbo: Åbo akademis förlag. ISBN/ISSN: 951-765-330-1. Hentet fra https://oa.doria.fi/bitstream/handle/10024/4173/TMP.objres.79.pdf?sequence=1
- Sæteren, B. (2010). Omsorg for døende pasienter, Sorg og sorgarbeid, Åndelig og eksistensiell omsorg. I A. M. Reitan & T. K. Schjølberg (Red.), *Kreftsykepleie: Pasient - utfordring - handling* (3. utg.). Oslo: Akribe. ISBN/ISSN: 978-82-7950-144-2
- Thoresen, L. (2008). *Empati og intersubjektivitet: En studie av hospicesykepleie*. [Oslo]: Det teologiske fakultet Unipub. ISBN/ISSN: Thoresen, Lisbeth

DIA606 - Omsorg og menneskeverd ved livets slutt

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Diakoni
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste e

Generell informasjon

DIA606 gir en mulighet til å fordype seg i diakoniens engasjement og utfordringer i møte med døden og menneskets møte med denne.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet.
Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:
- Med DIA605-07H Bibelfag reduseres dette emnet med 5 sp

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering skal studenten:
- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret

Avsluttende vurdering

Emnet har eksamensformen hjemmeeksamen (4000-4400 ord). For å få avsluttende vurdering, må studenten innen de fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av hjemmeeksamen.

Når emnet ikke undervises, og det samtidig er gitt anledning til å avlegge eksamen, vurderes emnet med individuell skriftlig oppgave (2600-3000 ord). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av oppgaven.

Læringsutbytte etter fullført emne

Studiet skal gi
- studenten mulighet til fordype seg i et tema innenfor det diakonale feltet

Studenten skal ha
- god evne til å reflektere kritisk over diakonale utfordringer knyttet til en problemstilling innenfor temavalget

DIA607 - Seksuelle krenkelser og det kristne fellesskap

Emneansvarlig:	Tormod Kleiven (Tormod.Kleiven@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig) og vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Diakoni
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste e

Generell informasjon

DIA607 gir en fordypning i forståelsen av hva seksuelle krenkelser er, og hva de skaper hos den som blir utsatt og i omgivelsene. Emnet gir videre en fordypning i hvordan slike krenkelser bør håndteres og bearbeides. Forståelsen av makt vil være et sentralt anliggende. Emnet vil ha et særlig fokus på de diakonale utfordringene som kan oppstå når seksuelle krenkelser skjer i tilknytning til et kristent felleskap. Teoretiske perspektiver vil bli hentet fra systematisk teologi, sjelesorgsfaglig teori og det samfunnsvitenskapelige fagfeltet.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengreduksjon opp mot andre emner

Studiekrav

Studenten skal for å få avsluttende vurdering, og i tilknytning til undervisningen:
- få godkjent oppmøte (75 prosent) i undervisningen,
- få godkjent tema for individuell skriftlig oppgave innen en gitt frist
- få godkjent utkast til individuell skriftlig oppgave innen en fastsatt frist
- delta i evaluering av studietilbud, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Arbeidsform: Forelesninger og seminarundervisning
Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet har eksamensformen individuell skriftlig oppgave (4000-4400 ord). For å få avsluttende vurdering må studenten innen de fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.

Når emnet ikke undervises, og det samtidig er gitt anledning til å avlegge eksamen, vurderes emnet med individuell skriftlig oppgave (5500-6000 ord). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av oppgaven.

Læringsutbytte etter fullført emne

Studenten skal etter fullført emne ha:
- kunnskap om ulike forståelser av innholdet i og konsekvensene av seksuelle krenkelser, på et individuelt, relasjonelt og fellesskapsmessig plan,
- god kunnskap om hvordan temaer som makt, tilgivelse og forsoning blir aktualisert når noen blir utsatt for krenkelser,
- god evne til å reflektere kritisk over diakonale utfordringer som reiser seg i kirkens møte med seksuelle krenkelser.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- (2008). Veiledningshefte for kirkelige arbeidsgivere ved mistanke eller anklage mot arbeidstaker om seksuelle overgrep. Hentet 2013-10-31 fra http://www.regjeringen.no/upload/KKD/Kirke/veiledningshefte.pdf
- (2009). Retningslinjer for håndtering av seksuelle krenkelser: Veiledning for ansatte, frivillige medarbeidere og tillitsvalgte. Hentet 2015-04-10 fra http://tyde.normisjon.no/filer/12598Retningslinjerforhaandteringavseksuellekrenkelser,09.pdf
- (2001). *Økumeniske retningslinjer i forbindelse med seksuelle overgrep i kirkelig sammenheng* (2. utg.). Oslo: Norges kristne råd. ISBN/ISSN: 82-7941-014-7
- Anstorp, T., Hovland, B. I. & Torp, E. (Red.) (2003). *Fra skam til verdighet: Teologisk og psykologisk arbeid med vold og seksuelle overgrep* s. 44-64, 100-134). Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 82-15-00206-4
- Fortune, M. M. (2005). *Sexual violence: The sin revisited*. Cleveland, Ohio: Pilgrim Press. ISBN/ISSN: 0829816682 (pbk. alk. paper)
- Gaede, B. A. (Red.) (2006). *When a congregation is betrayed: Responding to clergy misconduct*. Herndon, Va.: Alban Institute. ISBN/ISSN: 1566992842/9781566992848
- Gonsiorek, J. C. (1995). *Breach of trust: Sexual exploitation by health care professionals and clergy* (s. 29-40, 91-111). Thousand Oaks, Calif.: Sage Publications. ISBN/ISSN: 0-8039-5556-1/0-8039-5557-x
- Hermstad, G. N. & Heiene, G. (2009). Kirkens frivillige arbeid: Forebygging og håndtering av seksuelle krenkelser. Hentet 2013-10-31 fra

http://www.kirken.no/?event=doLink&famID=8068
- Kirkengen, A. L. (2009). *Hvordan krenkede barn blir syke voksne* (2. utg.). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01408-1
- Kleiven, T. (2010). *Intimitetsgrenser og tillitsmakt: Kirkesamfunns forståelse av og handlingsstrategier i møte med anklager om seksuelle krenkelser sett i lys av et diakonifaglig perspektiv* (s. 308-486). Oslo: Diakonova. ISBN/ISSN: 978-82-998352-0-6
- Müller-Fahrenholz, G. (1997)*The art of forgiveness: Theological reflections on healing and reconciliation*. Geneva: WCC Publications. ISBN/ISSN: 2-8254-1224-4 (Kjøpes på Bok og Media bokhandel)
- Poling, J. N. (1991). *The abuse of power: A theological problem*. (s. 1-33, 93-191). Nashville, Tenn.: Abingdon Press. ISBN/ISSN: 0-687-00684-8
- Skau, G. M. (2013). *Mellom makt og hjelp: Om det flertydige forholdet mellom klient og hjelper* (4. utg., s. 31-60, 125-141). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-02198-0 361.3 Sk

DIA608 - Seksuelle krenkelser og det kristne fellesskap

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Diakoni
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste e

Generell informasjon

DIA608 gir en fordypning i forståelsen av hva seksuelle krenkelser er, og hva de skaper hos den som blir utsatt og i omgivelsene. Emnet gir videre en fordypning i hvordan slike krenkelser bør håndteres og bearbeides. Forståelsen av makt vil være et sentralt anliggende. Emnet vil ha et særlig fokus på de diakonale utfordringene som kan oppstå når seksuelle krenkelser skjer i tilknytning til et kristent felleskap. Teoretiske perspektiver vil bli hentet fra systematisk teologi, sjelesorgsfaglig teori og det samfunnsvitenskapelige fagfeltet.

Studiekrav

Studenten skal for å få avsluttende vurdering, og i tilknytning til undervisningen:
- få godkjent oppmøte (50 prosent) i undervisningen,
- få godkjent tema for faglig essay innen en gitt frist,
- få godkjent utkast faglig essay (2600 - 3000 ord) levert innen en fastsatt frist,
- delta i evaluering av studietilbud, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Arbeidsform: Forelesninger og seminarundervisning

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet har bare en eksamensform, individuell skriftlig oppgave (2600-3000 ord). For å få avsluttende vurdering må studenten innen de fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Emnet vurderes med karakter (A-F).

Når emnet ikke undervises, og det samtidig er gitt anledning til å avlegge eksamen, vurderes emnet med individuell skriftlig oppgave (4000-4400 ord). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av oppgaven.

Læringsutbytte etter fullført emne

Studenten skal etter fullført emne ha:
- kunnskap om ulike forståelser av innholdet i og konsekvensene av seksuelle krenkelser, på et individuelt, relasjonelt og fellesskapsmessig plan,
- god kunnskap om hvordan temaer som makt, tilgivelse og forsoning blir aktualisert når noen blir utsatt for krenkelser,
- god evne til å reflektere kritisk over diakonale utfordringer som reiser seg i kirkens møte med seksuelle krenkelser.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- (2008). Veiledningshefte for kirkelige arbeidsgivere ved mistanke eller anklage mot arbeidstaker om seksuelle overgrep. Hentet 2013-10-31 fra http://www.regjeringen.no/upload/KKD/Kirke/veiledningshefte.pdf
- (2009). Retningslinjer for håndtering av seksuelle krenkelser: Veiledning for ansatte, frivillige medarbeidere og tillitsvalgte. Hentet 2015-04-10 fra http://tyde.normisjon.no/filer/12598Retningslinjerforhaandteringavseksuellekrenkelser,09.pdf
- (2001). *Økumeniske retningslinjer i forbindelse med seksuelle overgrep i kirkelig sammenheng* (2. utg.). Oslo: Norges kristne råd. ISBN/ISSN: 82-7941-014-7
- Anstorp, T., Hovland, B. I. & Torp, E. (Red.) (2003). *Fra skam til verdighet: Teologisk og psykologisk arbeid med vold og seksuelle overgrep* s. 44-64, 100-134). Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 82-15-00206-4
- Fortune, M. M. (2005). *Sexual violence: The sin revisited*. Cleveland, Ohio: Pilgrim Press. ISBN/ISSN: 0829816682 (pbk. alk. paper)
- Gaede, B. A. (Red.) (2006). *When a congregation is betrayed: Responding to clergy misconduct*. Herndon, Va.: Alban Institute. ISBN/ISSN: 1566992842/9781566992848
- Gonsiorek, J. C. (1995). *Breach of trust: Sexual exploitation by health care professionals and clergy* (s. 29-40, 91-111). Thousand Oaks, Calif.: Sage Publications. ISBN/ISSN: 0-8039-5556-1/0-8039-5557-x
- Hermstad, G. N. & Heiene, G. (2009). Kirkens frivillige arbeid: Forebygging og håndtering av seksuelle krenkelser. Hentet 2013-10-31 fra http://www.kirken.no/?event=doLink&famID=8068
- Kirkengen, A. L. (2009). *Hvordan krenkede barn blir syke voksne* (2. utg.). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01408-1
- Kleiven, T. (2010). *Intimitetsgrenser og tillitsmakt: Kirkesamfunns forståelse av og handlingsstrategier i møte med anklager om seksuelle*

krenkelser sett i lys av et diakonifaglig perspektiv (s. 308-486). Oslo: Diakonova. ISBN/ISSN: 978-82-998352-0-6
- Müller-Fahrenholz, G. (1997). *The art of forgiveness: Theological reflections on healing and reconciliation*. Geneva: WCC Publications. ISBN/ISSN: 2-8254-1224-4 (Kjøpes på Bok og Media bokhandel)
- Poling, J. N. (1991). *The abuse of power: A theological problem*. (s. 1-33, 93-191). Nashville, Tenn.: Abingdon Press. ISBN/ISSN: 0-687-00684-8
- Skau, G. M. (2013). *Mellom makt og hjelp: Om det flertydige forholdet mellom klient og hjelper* (4. utg., s. 31-60, 125-141). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-02198-0 361.3 Sk

DIA6410 - Vern om skaperverket som diakonal utfordring

Emneansvarlig:	Gunnar Harald Heiene (Gunnar.Heiene@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Religion, Society and Global Issues 2-årige masterprogrammer - Diakoni
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn

Generell informasjon

Emnet tar sikte på å gi innsikt i konsekvensene av klimaendringene, og det vil inspirere kirkelig ansatte til å delta aktivt i samfunnsdebatten om klima- og miljøspørsmål, til å knytte tverrfaglige kontakter og til å integrere miljøutfordringene i den kirkelige hverdag.

Studiekrav

Emnet har følgende studiekrav: Studenten skal
- få godkjent oppmøte i undervisningen (75%)
- få godkjent et utkast til faglig essay (problemstilling, metode, materiale og en fyldig disposisjon) innen en gitt frist
- delta i evalueringen av studietilbudet dersom emnet gjøres til gjenstand for evaluering det aktuelle semesteret

For studenter med klausurprøve som avsluttende vurdering må følgende studiekrav oppfylles for at en skal kunne gå opp til den avsluttende prøven:
- delta i evalueringen av studietilbudet dersom emnet gjøres til gjenstand for evaluering det aktuelle semesteret

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet har vurderingsformen faglig essay (4000-4400 ord). For å få avsluttende vurdering må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.
Essayet vurderes med karakter (A-F).

Når emnet ikke undervises, og det samtidig er gitt anledning til å avlegge eksamen, vurderes emnet med klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Læringsutbytte etter fullført emne

Emnet vil gi en forståelse av hvordan klimaendringene utfordrer til å gjennomtenke og nyformulere kirkens og teologiens tale om natur og skaperverk. Det vil gi impulser til etisk refleksjon og engasjement og fokusere på hvordan diakonalt arbeid kan bidra til å styrke kirkens miljøengasjement, sentralt og lokalt.

Studenten skal etter fullført emne ha:

- kjennskap til nyere bidrag til økoteologi og teologisk forståelse av skaperverket
- kjennskap til arbeidet for vern om skaperverket og en bærekraftig utvikling i kirke og samfunn i vår tid
- kunnskap om og evne til å se vern om skaperverket som diakonal utfordring på lokalplanet, nasjonalt og globalt
- evne til å reflektere over kristen tro og spiritualitet knyttet til engasjement for skaperverk og miljø i menighet og gudstjenestefeiring

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- (2008). *Av jord er du kommet -: Teologiske refleksjoner om skaperverket, klimaendringer og fattigdom*. Oslo: Kirkens nødhjelp.
- Eide, S., Kvalbein, L. O. & Hessellund, E. (Red.) (2007). *Grønn kirkebok: Skaperverk og miljø, forbruk og rettferd i menigheten*. Oslo: IKO-forl. ISBN/ISSN: 978-82-7112-782-4
- Haugen, H. M. (2009). Vern om skaperverket. I K. I. Johannessen, K. Jordheim & K. K. Korslien (Red.), *Diakoni: En kritisk lesebok* (s. 103-118). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2468-9
- Ishøy, M. (2009). *Klimaklar kristendom: Miljøteologiske begrundelser*. København: Anis. ISBN/ISSN: 978-87-7457-509-2
- McFague, S. (2010). *Klimateologi: Gud, verden og global opvarmning* (s. 192). København: Anis. ISBN/ISSN: 9788774575115
- Mæland, B. & Tomren, T. S. (Red.) (2007). *Økoteologi: Kontekstuelle perspektiver på miljø og teologi* (s. 11-104, 125-142, 161-178, 211-264). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2239-5
- Schorre, H.-J. & Tomren, T. S. (Red.) (2001). *Grønn postill: Økoteologi og kirkehverdag*. [Oslo]: Verbum. ISBN/ISSN: 82-543-0904-3

EX1010 - Examen philosophicum

Emneansvarlig:	Atle Ottesen Søvik (Atle.O.Sovik@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Årsstudier - Kristendom/KRLE Årsstudier - Samfunnsfag Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi Bachelorprogrammer - Ungdom, kultur og trosopplæring 5-årige masterprogrammer - Lektorprogram i KRLE/Religion og etikk og samfunnsfag Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi Profesjonsstudier - Katolsk presteutdanning Profesjonsstudier - Metodistisk presteutdanning Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Ingen

Generell informasjon

Ex.phil. handler om de mest grunnleggende spørsmål i vitenskapen: hvordan er verden bygd opp, hva er et menneske, hvordan kan vi få sikker viten om verden, og hvordan bør vi handle? Ex.phil. består av to delemner: A. Filosofi- og vitenskapshistorie (5 stp) og B. Etikk (5 stp). Delemne A handler om hvordan sentrale tenkere i historien har besvart en rekke grunnleggende spørsmål om verden og forståelse, mens delemne B handler om ulike teorier om hvordan vi bør handle. Delemne A er historisk orientert, men studentene vil også få diskutere relevans i dag. Delemne B har sterkere fokus på hvordan etiske teorier kan anvendes til aktuelle problemstillinger.
Emnet er et kjerneemne i Bachelor i religion, kultur og samfunn, Bachelor i teologi, Profesjonsstudiet i teologi, Master i teologi og Bachelor i Ungdom, kultur og trosopplæring.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten oppfylle studiekravene for enten alternativ A eller alternativ B:
A:
- ha godkjent frammøte (minst 75 prosent) i seminargruppene for hvert delemne
- levere og få godkjent en individuell skriftlig oppgave levert innen en fastsatt frist. Oppgaven er å lage fem tankekart/disposisjoner med overskrifter som bekjentgjøres senere.

B:
- delta i seminargruppene (ikke obligatorisk)
- levere og få godkjent en individuell skriftlig oppgave levert innen en fastsatt frist. Oppgaven er å lage 15 tankekart/disposisjoner med overskrifter som bekjentgjøres senere.

For både A og B: - delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret

Studenter som ikke oppfyller studiekravene, kan ikke gå opp til eksamen i emnet. For ikke å bruke opp et eksamensforsøk på emnet, må de aktivt trekke sin oppmelding/vurderingsmelding innen trekkfristen 1. mai.

Avsluttende vurdering

Emnet EX1010 har 4-timers skriftlig eksamen som avsluttende vurderingsform. For å kunne gå opp til eksamen må studentene innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av eksamenen.

Læringsutbytte etter fullført emne

Delemne A: Filosofi- og vitenskapshistorie
Kunnskap:
Studenten har:
- god kunnskap om sentrale problemstillinger fra filosofi- og vitenskapshistorien
- god kunnskap om sentrale tenkere og tradisjoner fra filosofi- og vitenskapshistorien
- kunnskap om ulike teorier som forsøk på å løse problemer
- erfaring med problemorientert lesing av originaltekster

Ferdigheter:
Studenten kan:
- begrunne egne tolkninger og reflektere kritisk over problemer og posisjoner fra filosofi- og vitenskapshistorien

Delemne B: Etikk
Kunnskap:

Studenten har:
- god kunnskap om grunnleggende etiske begreper og teorier
- god kunnskap om sentrale etiske teorier, for etisk argumentasjon og for meta-etiske spørsmål

Ferdigheter:
Studenten kan:
- anvende etiske begreper, etiske teorier og etisk argumentasjon i arbeid med spørsmål fra forskningsetikk og yrkesetikk
- reflektere kritisk og begrunne egne standpunkter i etiske spørsmål

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR
- Skarsaune, O. (2002). *Der tro og tanke møtes: Glimt fra den "naturlige" teologis historie*(s. 7-44, 52-84, 93-104). Oslo: Det teologiske Menighetsfakultet. (Kompendium)
- Svare, H. (1997). *I Sokrates' fotspor: Filosofi- og vitenskapshistorie* (2. utg., s. 19-252, 265-287, 308-396). Oslo: Pax. ISBN/ISSN: 82-530-1955-6

DELEMNE B LITTERATUR
- Den nasjonale forskningsetiske komité for samfunnsvitenskap og humaniora (NESH), . (2016). Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap, humaniora, juss og teologi. Hentet 2016-05-30 fra https://www.etikkom.no/forskningsetiske-retningslinjer/Samfunnsvitenskap-jus-og-humaniora/
- Henriksen, J.-O. & Vetlesen, A. J. (2006). *Nærhet og distanse: Grunnlag, verdier og etiske teorier i arbeid med mennesker*(3. utg., Kap. 3-5, 7, 9 og 11-19). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 82-05-35554-1/978-82-05-35554-5
- Svare, H. (1997). *I Sokrates' fotspor: Filosofi- og vitenskapshistorie* (2. utg., s. 253-264, 290-307). Oslo: Pax. ISBN/ISSN: 82-530-1955-6
- Thommessen, B. & Wetlesen, J. (1996). *Etisk tenkning: En historisk og systematisk innføring*(s. 213-281). Oslo: Ad notam Gyldendal. ISBN/ISSN: 82-417-0683-9

Eksamens-/innleveringsdatoer

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	25. mai 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	4 timer
Kunngjøringsdato:	15. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	14. aug. 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	4 timer
Kunngjøringsdato:	4. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

EX1011 - Examen philosophicum

Emneansvarlig:	Marthe Bogen (Marthe.Bogen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Høgskolekandidat - Menighetsledelse, misjon og media Bachelorprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste f 2

Generell informasjon

Exphil is divided into two parts of 5 ECTS each:

Part 1: History of philosophy and science (5 ECTS)
In part 1 the students work with important thinkers and traditions in the history of philosophy. The scope will be multicultural including major thinkers from European, Asian and African traditions. A good number original texts are read together with secondary literature. The course is oriented around selected problems, and invites the students to reflect on these.

Part 2: Ethics (5 ECTS)
In part 2 students mainly work systematically with ethical problems. Important ethical theories are to be used to discuss concrete problems. Meta-ethics is also included to give perspective to discussion on ethics and morality. The scope will be multicultural including major thinkers from European, Asian and African traditions.

Studiekrav

In order to receive a final assessment, the student must:
- Submit a book report (1000 words) on a chapter from World Philosophies: An Historical Introduction
- Attend at least 75% of the lectures
- Participate in the evaluation of the curriculum and/or of the learning environment, if such evaluation is stipulated in the relevant term

In order to receive a final assessment, the student must fulfill the course requirements within the fixed deadline. When course requirements are not fulfilled this will count as one examination attempt, unless you withdraw within the set deadline (1 May/ 1 November).

Avsluttende vurdering

The final assessment for this course is based on a written exam (4 hours). The course and final exam will be graded A-F.

Læringsutbytte etter fullført emne

Part 1: History of philosophy and science (5 ECTS)
KNOWLEDGE
The student has:
- good knowledge about important thinkers and traditions in the history of philosophy and science.
- knowledge of how certain theories are meant to solve certain problems
- knowledge of different philosophical traditions from different cultures

SKILLS
The student can:
- use original texts in discussions of problems
- argue objectively and justify their own interpretations and positions
- critically reflect on the theological relevance of certain philosophical problems.

Part 2: Ethics (5 ECTS)
KNOWLEDGE
The student has:
- good knowledge about important ethical theories
- good knowledge of meta-ethics
- knowledge of different aspects of ethics in different cultures

SKILLS
The student can:
- critically discuss ethical problems
- critically reflect on and justify their own positions in ethical questions
- Read scholarly literature and extract relevant points from the text

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Bonevac, D. A. & Phillips, S. H. (2009). *Introduction to world philosophy: A multicultural reader*. New York: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 9780195152319
- Cooper, D. E. (2003). *World philosophies: An historical introduction* (2nd utg.). Oxford, UK: Blackwell. ISBN/ISSN: 0631232605 (alk. paper)/0631232613 (pbk. alk. paper)
- Deigh, J. (2010). *An introduction to ethics.* New York: Cambridge University Press. ISBN/ISSN: 9780521772464 (hardback)/9780521775977 (pbk.)
- Long, D. S. (2010). *Christian ethics: A very short introduction* (nr. 238). Oxford ; New York: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 9780199568864 (pbk.)/0199568863 (pbk.)

EX1020 - Examen facultatum

Emneansvarlig:	John Wayne Kaufman (John.W.Kaufman@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst og vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi Bachelorprogrammer - Ungdom, kultur og trosopplæring Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi Profesjonsstudier - Katolsk presteutdanning Profesjonsstudier - Metodistisk presteutdanning Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Ingen

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i bachelorprogrammet Religion, kultur og samfunn, Ungdom, kultur og tro, samt Profesjonsstudiet i teologi. Emnet består av to delemner: A. Kritisk tenkning (5 stp), og B. Teologi som vitenskapelig fag (5 stp).

DELEMNE A: KRITISK TENKNING (5 STP)
Dette delemnet tar først og fremst sikte på å øke studentenes kompetanse når det gjelder kommunikasjon og argumentasjon. Slik kompetanse er et sentralt element i all akademisk dannelse. Samlet sett er målet at studentene øker sin kompetanse når det gjelder kritisk tenkning og forståelse av vitenskapelig rasjonalitet og vitenskapelige arbeidsmåter.

DELEMNE B: TEOLOGI SOM VITENSKAPELIG FAG (5 STP)
Delemne B tar sikte på å presentere teologifaget med tanke både på teologistudiet og studiet av kristendoms-, religions- og livssynskunnskap (K-RLE). Det skjer ved at man studerer særlige viktige eksempler og temaer som vil kunne vise hvordan teologi er blitt forstått og faglig profilert i bestemte historiske situasjoner. Delemne B skal bidra til å binde kunnskapen man får ved exphil-studiet sammen med teologifaget. Visse temaer har spilt en viktig rolle i teologihistorien, for eksempel forholdet mellom fornuft og åpenbaring slik den ytrer seg i møtet mellom naturvitenskap og kristen tro. Spørsmålet var hvordan man skulle forklare og fortolke den ytre naturvirkeligheten. Et annet viktig tema er forholdet mellom teologi og historie. Kristendommen er en historisk religion på to måter: Den ser historien i et frelseshistorisk perspektiv, og åpenbaringen av Gud er knyttet til historiske hendelser. Den kristne teologien fikk en vanskelig utfordring i møte med den historiske vitenskapen og ble konfrontert med et historiesyn som utelukket Gud og den åpenbarte meningen med historien. I delemne B gis også en innføring i prinsipper for bibeltolkning og teologi som basis for kirkelig profesjonsutøvelse.

Undervisningen i faget foregår i forelesninger og seminargrupper. Studentene organiseres i seminargrupper som omfatter 20-28 studenter og ledes av en eller flere lærere. Seminargruppene brukes til undervisning og til arbeid med oppgaver knyttet til læringsmålene i emnet.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet.

Emnet har 5 poengs reduksjon mot EX1025.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- ha godkjent frammøte (minst 75 %) i undervisningen i både delemne A og delemne B
- få godkjent en individuell skriftlig oppgave (1200-1500 ord) levert innen en fastsatt frist
- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

I tilfeller der studenten ikke har mulighet til å oppfylle oppmøtekravene kan man kompensere for dette med å få godkjent ytterligere to individuelle skriftlige oppgaver (1200-1500 ord) innen fastsatte frister.

Avsluttende vurdering

Emnet EX1020 har 4-timers skriftlig klausureksamen som avsluttende vurderingsform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av eksamenen.

Læringsutbytte etter fullført emne

Delemne A: Kritisk tenkning

KUNNSKAP
Studenten har:
- kunnskap om vilkår for klarhet og presisjon ved produksjon av tekster og ved annen kommunikasjon
- kunnskap om argumentasjonstyper og begrunnelsesmåter.
- kunnskap om definisjonsmåter og utsagnstyper.
- kunnskap om sentrale vitenskapsfilosofiske posisjoner og problemstillinger i moderne og postmoderne vitenskapsfilosofi.

- kunnskap om ulike logiske slutningsformer.

FERDIGHETER
Studenten kan:
- reflektere over forholdet mellom kommunikasjon og forståelse.
- argumentere på en saklig og presis måte.
- reflektere over forholdet mellom språk og sannhet.
- drøfte hva vitenskapelig rasjonalitet og vitenskapelige arbeidsmåter innebærer, bl.a. med utgangspunkt i tradisjoner og skoler i moderne vitenskapsfilosofi.
- anvende hypotetisk-deduktiv metode.

Delemne B: Teologi som vitenskapelig fag

KUNNSKAP
Studentene har:
- god kunnskap om ulike historiske og dagsaktuelle tolkninger av begrepet teologi.
- kunnskap om ulike forståelser av forholdet mellom teologi, naturvitenskap og andre humanvitenskaper.
- kunnskap om hvordan ulike filosofiske forutsetninger former det teologiske arbeidet.
- kunnskap om teologiens kontekstuelle karakter.
- kunnskap om de ulike teologiske disiplinenes metodiske egenart.

FERDIGHETER
Studenten kan:
- drøfte hvorvidt teologi bør forstås som en vitenskapelig virksomhet.
- anvende sin kunnskap om teologifagets egenart og utfordringer til å drøfte forholdet mellom teologifaget, naturvitenskap og andre humanvitenskaper.
- reflektere over muligheter og utfordringer som følger av teologiens kontekstuelle karakter.
- reflektere over på hvilken måte fortiden kan ha normativ status i teologifaget.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR

- Rokstad, K. (2004). *Kommunikasjonslogikk: Med eksempler fra psykologi: Elementære logiske forutsetninger for saklig meningsutveksling* Oslo: Gyldendal Akademisk. ISBN/ISSN: 82-05-33629-6
- Snævarr, S. (2017). *Vitenskapsfilosofi for humaniora: En kritisk innføring* (s. 11-50, 74-134, 147-228, 249-292). Oslo: Cappelen Damm akademisk. ISBN/ISSN: 9788202515799

DELEMNE B LITTERATUR

- Christie, A. (2007). Who do you say I am?: Answers from the pews. *Journal of adult theological education, 4*(2), s. 181-194. ISBN/ISSN: 1743-1654 (Kompendium).
- Harbsmeier, E. & Raun Iversen, H. (1995). *Praktisk teologi* (s. 11-17, 21-28). Frederiksberg: Anis. ISBN/ISSN: 87-7457-170-2 (Kompendium)
- Henriksen, J.-O. (2007). *Teologi i dag: Samvittighet og selvkritikk*. Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 978-82-450-0617-9
- Kjeldstadli, K. (1999). *Fortida er ikke hva den en gang var: En innføring i historiefaget* (2. utg., s. 15-49). Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 82-00-12924-1 (Kompendium)
- McGrath, A. E. (2010). *Science and religion: An new introduction* (2 utg., s. 9-16, 45-50, 110-127). Malden, Mass.: Wiley-Blackwell. ISBN/ISSN: 978-1-4051-8790-9/978-1-4051-8791-6. Hentet fra https://bibsys-almaprimo.hosted.exlibrisgroup.com:443/MF:default_scope:BIBSYS_ILS71503569750002201
- Plantinga, R. J., Thompson, T. R. & Lundberg, M. D. (2010). *An introduction to Christian theology* (s. 3-45). Cambridge: Cambridge University Press. ISBN/ISSN: 978-0-521-69037-9/978-0-521-87026-9 (Kompendium)
- Sandmo, E. (2015). *Tid for historie: En bok om historiske spørsmål* (s. 177-208). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01644-3 (Kompendium)
- Wright, N. T. (2013). *Scripture and the authority of God* (2. utg.). London: SPCK. ISBN/ISSN: 9780281071432

EX1021 - Examen facultatum

Emneansvarlig:	Marthe Bogen (Marthe.Bogen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Høgskolekandidat - Menighetsledelse, misjon og media Bachelorprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste f 2

Generell informasjon

Exfac is divided into two parts of 5 ECTS each:

Part A: Introduction to philosophy of science and academic writing
This part of the course introduces the students to the understanding of science and research in the humanities as an academic discipline, and to scientific methods. A further goal is to train the students in academic writing and to help students become critical thinkers.

Part B: Theology as an academic discipline
This part of the course introduces students an understanding of theology as an academic discipline, in relation to other sciences and academic disciplines. What makes theology academic? How is the relation between faith and history to be understood? What is the relation between faith and reason? What is the role of the Bible in theology? The course will introduce different positions on these questions, for the students to engage with.

Studiekrav

- Submit on Fronter and receive approval for one essay (2000-2500 words) by the due date (see the syllabus for details on the topic of the essay and the due date).The essay must include correctly formulated references and a separate bibliography.
- Take part in a minimum of 75% of the lectures
- Participate in the evaluation of the curriculum and/or of the learning environment, if such evaluation is stipulated in the relevant term.

Avsluttende vurdering

Final assessment for this course is a 4-hour written exam. This course is graded on a scale of A-F.

Læringsutbytte etter fullført emne

Part A: Introduction to philosophy of science and academic writing
KNOWLEDGE
The student has:
- knowledge of the relation between language and reality
- knowledge of hermeneutics
- knowledge of scientific methods
- knowledge of the requirements for good academic writing

SKILLS
The student can:
- discuss what science is, based on knowledge about traditions in the philosophy of science
- discuss the relation between language and reality
- write an independent academic paper at the bachelor level, with correctly formatted references and bibliography

Part B: Theology as an academic discipline
KNOWLEDGE
The student has:
- knowledge of the concept of theology as an academic discipline
- knowledge of philosophical presuppositions for theological work
- knowledge of the different sub-disciplines of theology: biblical studies, history, systematic theology, practical theology

SKILLS
The students can:
- discuss the relation between theology and other academic disciplines
- discuss the relation between the different sub-disciplines of theology
- discuss the normative aspects of theology

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR

- Gorham, G. (2009). *Philosophy of science: A beginner's guide* . Oxford: Oneworld. ISBN/ISSN: 9781851686841 (pbk.)/1851686843 (pbk.)
- Zimmermann, J. (2015). *Hermeneutics: A very short introduction* (nr. 448). Oxford : Oxford University Press. ISBN/ISSN: 9780199685356/0199685355

DELEMNE B LITTERATUR

- Arnold, J. H. (2000). *History: A very short introduction* (s. 110-123). Oxford: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 019285352X (Kompendium)
- Christie, A. (2007). Who do you say I am?: Answers from the pews. *Journal of adult theological education, 4*(2), s. 181-194. ISBN/ISSN: 1743-1654 (Kompendium).
- McGrath, A. E. (2010). *Science and religion: An new introduction* (2 utg., s. 9-16, 45-50, 110-127). Malden, Mass.: Wiley-Blackwell. ISBN/ISSN: 978-1-4051-8790-9/978-1-4051-8791-6. Hentet fra https://bibsys-almaprimo.hosted.exlibrisgroup.com:443/MF:default_scope:BIBSYS_ILS71503569750002201
- Pattison, S. & Woodward, J. (2000). An introduction to pastoral and practical theology. I S. Pattison, J. B. Woodward & J. Patton (Red.), *The Blackwell reader in pastoral and practical theology* (s. 1-19). Oxford: Blackwell. ISBN/ISSN: 0-631-20744-9/0-631-20745-7
- Plantinga, R. J., Thompson, T. R. & Lundberg, M. D. (2010). *An introduction to Christian theology* (s. 3-45). Cambridge: Cambridge University Press. ISBN/ISSN: 978-0-521-69037-9/978-0-521-87026-9 (Kompendium)
- Ward, K. (2008). *Christianity: A beginner's guide* (Ch. 1-11). Oxford: Oneworld. ISBN/ISSN: 9781851685394
- Wright, N. T. (2013). *Scripture and the authority of God* (2. utg.). London: SPCK. ISBN/ISSN: 9780281071432

EX1025 - Examen facultatum, samfunnsfaglig variant

Emneansvarlig:	John Wayne Kaufman (John.W.Kaufman@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn 5-årige masterprogrammer - Lektorprogram i KRLE/Religion og etikk og samfunnsfag
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Ingen

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i bachelorprogrammet Religion, kultur og samfunn.
Emnet består av to delemner: A. Kritisk tenkning (5 stp), og B. Samfunnsfagenes historie og grunnlagsproblemer (5 stp).

DELEMNE A: KRITISK TENKNING (5STP)
Dette delemnet tar først og fremst sikte på å øke studentenes kompetanse når det gjelder kommunikasjon og argumentasjon. Slik kompetanse er et sentralt element i all akademisk dannelse. Samlet sett er målet at studentene øker sin kompetanse når det gjelder kritisk tenkning og forståelse av vitenskapelig rasjonalitet og vitenskapelige arbeidsmåter.

DELEMNE B: SAMFUNNSFAGENES HISTORIE OG GRUNNLAGSPROBLEMER (5STP)
Dette delemnet tar sikte på å presentere samfunnsfagenes egenart og mangfold. Det skjer ved at man studerer samfunnsfagenes idéhistorie og vitenskapelige grunnlag. Det legges vekt på å plassere samfunnsfagene i en større sosial sammenheng - dets plass og rolle i universitetene, yrkeslivet og samfunnet generelt. I tillegg belyses forholdet mellom deskriptiv og normativ argumentasjon om samfunnet, samt forsknings- og profesjonsetikk for samfunnsvitere.

Undervisningen i faget foregår i forelesninger og seminargrupper. Studentene organiseres i seminargrupper som omfatter 20-28 studenter og ledes av en eller flere lærere. Seminargruppene brukes til undervisning og til arbeid med oppgaver knyttet til læringsmålene i emnet.

Anbefalte forkunnskaper: Det anbefales at studentene har fullført årsstudiet i samfunnsfag eller årsstudiet i interkulturell kommunikasjon før de tar EX1025.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet.

Emnet har 5 poengs reduksjon mot EX1020.

Studiekrav

For at skriftlig eksamen skal kunne gjennomføres, må studenten innen fastsatte frister oppfylle følgende studiekrav:
- Ha godkjent frammøte (minst 75 %) i undervisningen i både delemne A og delemne B.
- Få godkjent en individuell skriftlig oppgave (1200-1500 ord).
- Delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

I tilfeller der studenten ikke har mulighet til å oppfylle oppmøtekravene kan man kompensere for dette med å få godkjent ytterligere to individuelle skriftlige oppgaver (1200-1500 ord) innen fastsatte frister.

Avsluttende vurdering

Emnet EX1025 har 4-timers eksamen som avsluttende vurderingsform.
Tillatte hjelpemidler: Ingen

Læringsutbytte etter fullført emne

Delemne A: Kritisk tenkning
KUNNSKAP
Studentene har:
- kunnskap om vilkår for klarhet og presisjon ved produksjon av tekster og ved annen kommunikasjon
- kunnskap om argumentasjonstyper og begrunnelsesmåter.
- kunnskap om definisjonsmåter og utsagnstyper.
- kunnskap om sentrale vitenskapsfilosofiske posisjoner og problemstillinger i moderne og postmoderne vitenskapsfilosofi.
- kunnskap om ulike logiske slutningsformer.

FERDIGHETER
Studenten kan:
- reflektere over forholdet mellom kommunikasjon og forståelse.
- argumentere på en saklig og presis måte.

- reflektere over forholdet mellom språk og sannhet.
- drøfte hva vitenskapelig rasjonalitet og vitenskapelige arbeidsmåter innebærer, bl.a. med utgangspunkt i tradisjoner og skoler i moderne vitenskapsfilosofi.
- anvende hypotetisk-deduktiv metode.

Delemne B: Samfunnsfagenes historie og grunnlagsproblemer
KUNNSKAP
Studentene har:
- kunnskap om samfunnsfagenes egenart og mangfold.
- kunnskap om samfunnsfagenes framvekst i Europa og Norge.
- kunnskap om ulike samfunnsvitenskapelige argumentasjonstyper og forklaringsmåter.
- kunnskap om forsknings- og profesjonsetiske utfordringer i samfunnsfagene.

FERDIGHETER
Studenten kan:
- anvende sin kunnskap om samfunnsfagenes egenart til å drøfte samfunnsfagenes karakter av å være vitenskap.
- reflektere over ulike samfunnsvitenskapelige argumentasjonstyper og forklaringsmåter.
- reflektere over forholdet mellom samfunnsfagene og samfunnet.
- drøfte forsknings- og profesjonsetiske utfordringer i samfunnsfagene.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR

- Rokstad, K. (2004). *Kommunikasjonslogikk: Med eksempler fra psykologi: Elementære logiske forutsetninger for saklig meningsutveksling* Oslo: Gyldendal Akademisk. ISBN/ISSN: 82-05-33629-6
- Snævarr, S. (2017). *Vitenskapsfilosofi for humaniora: En kritisk innføring* (s. 11-50, 74-134, 147-228, 249-292). Oslo: Cappelen Damm akademisk. ISBN/ISSN: 9788202515799

DELEMNE B LITTERATUR

- Balsvik, E. & Solli, S. M. (Red.) (2011). *Introduksjon til samfunnsvitenskapene* (2. utg., Vol. 2, s. 99-196, 219-264, 306-353). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 9788215018430
- Balsvik, E. & Solli, S. M. (Red.) (2017). *Introduksjon til samfunnsvitenskapene* (3. utg., Vol. 1). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-02967-2

FIL1015 - Thomistisk filosofisk teologi

Emneansvarlig:	Asle Eikrem (Asle.Eikrem@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Katolsk presteutdanning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Dette emnet hører inn under disiplinen filosofisk teologi. Den filosofiske teologien tematiserer de filosofiske forutsetningene for teologisk arbeid, samt forsøker å utfolde teologiske forestillinger vha. filosofiske begreper. Fokuset ligger på den svært innflytelsesrike posisjonen utviklet av Thomas Aquinas, men har også nyere varianter av thomisme innenfor horisonten. Emnet konsentrerer seg om grunnleggende filosofiske spørsmål knyttet til forståelsen av Gud og Guds relasjon til verden. Blant spørsmålene som diskuteres er følgende: Hvordan skal man forstå Guds fullkommenhet? Hvordan handler Gud i verden? Hva kan vi vite om Gud? Hvordan har den thomistiske filosofiske teologien utviklet seg frem til i dag? Forelesningsrekken gir god plass til diskusjon, og vil avsluttes 2. juni med et fagseminar om thomistisk metafysikk som involverer tre fremragende internasjonale filosofiske og teologiske forskere.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:
- Med FIL5015 reduseres dette emnet med 10

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering i emnet må studenten:
- Innen 1. april skal studenten velge to kapitler i en pensumbok, skrive et sammendrag av disse, og reflektere kort over tema. Teksten skal leveres i fronter.
- Delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet har hjemmeeksamen (1 uke) som eksamensform. Omfangskravet er 4000-5000 ord. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av prøven. For å få avsluttende vurdering må studenten oppfylle angitte studiekrav innen angitt frist.

Læringsutbytte etter fullført emne

Studenten skal etter fullført emne ha
- god evne til å drøfte sentrale spørsmål innenfor thomistisk filosofisk teologi
- god kunnskap om ulike nyere varianter av thomistisk filosofisk teologi
- god kunnskap om og evne til å drøfte metodiske spørsmål i religionsfilosofi
- god kunnskap om den filosofihistoriske konteksten for thomistisk tenkning
- kjennskap til begrepet metafysikk, og problemer knyttet til forståelsen av dette
- evne til å bruke klassiske tekster i drøfting av filosofisk teologiske spørsmål

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Davies, B. (1992). *The thought of Thomas Aquinas*. Oxford: Clarendon Press. ISBN/ISSN: 0198264585
- Kerr, F. (2002). *After Aquinas: Versions of Thomism*. Malden, Mass: Blackwell Publishers. ISBN/ISSN: 0631213120
- Koterski, J. W. (2009). *An introduction to medieval philosophy: Basic concepts*. Chichester: Wiley-Blackwell. ISBN/ISSN: 9781405106771
- Puntel, L. (2011). Metaphysics: A traditional mainstay of philosophy in need of radical thinking. *The review of metaphysics, 65*, s. 299-319. ISBN/ISSN: 0034-6632 (Kompendium).
- Thomas, A. (1948). *St. Thomas Aquinas Summa Theologica: Complete English edition in five volumes: Vol. 1: 1a QQ. 1-119 ; 1a IIaeQQ.1-4: With synoptical charts* (1-143 (Q 1-26)). Westminster, Md: Christian Classics. ISBN/ISSN: 0870610635. Hentet fra http://www.newadvent.org/summa/1.htm

FIL2010 - De store spørsmålene

Emneansvarlig:	Atle Ottesen Søvik (Atle.O.Sovik@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst og vår
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi Bachelorprogrammer - Ungdom, kultur og trosopplæring
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Ingen

Generell informasjon

De store spørsmålene: Dette emnet konsentrerer seg om grunnleggende filosofiske spørsmål om Gud og religion. Undervisningen legges opp rundt spørsmål der ulike svaralternativer i pensum skal diskuteres. En del av spørsmålene som skal diskuteres er de følgende: Hva er de beste argumenter for og mot Guds eksistens? Hva er det beste svar på det ondes problem? Taler vitenskapen mot religion? Er det rasjonelt å tro på mirakler? Kan bare én religion være sann? Er det mulig å beholde sin personlige identitet etter døden?

FIL2010 tilbys som nettstudium over ett semester.

Emnet tilbys hvert semester.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:
- Med FIL5010 De store spørsmålene reduseres dette emnet med 10 stp.
- Med K5410 Dogmatikk og etikk for kirkelig undervisning reduseres dette emnet med 2 stp.
- Med TEOL5420 Etikk og religionsfilosofi reduseres dette emnet med 2 stp.

Studiekrav

Til eksamen vil studentene få ett eller flere av spørsmålene (eller likelydende) på listen som er oppgitt nedenfor. Studiekravene i emnet er å lage eksamensforberedende disposisjoner eller tankekart til disse spørsmålene (på ca 1 side), som har med de viktigste nøkkelordene som bør være med dersom man får oppgaven til eksamen. Den 15.oktober i høstsemesteret/15. mars i vårsemesteret velger emneansvarlig ut gode tankekart til alle oppgavene som legges anonymt ut i fronter slik at alle studentene kan bruke disse til eksamensforberedelse.

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- Innen 15.september i høstsemesteret/15. februar i vårsemesteret lage disposisjon/tankekart til 8 av oppgavene, og levere disse i fronter. Dersom man ikke overholder fristen kan man innen 1.oktober/1.mars lage disposisjon/tankekart til 10 av oppgavene og levere disse i en «for sent»-mappe i fronter. Dersom studiekravet ikke oppfylles, får man ikke gå opp til eksamen.
- Innen 15.oktober i høstsemesteret/15. mars i vårsemesteret lage disposisjon/tankekart til 7 nye oppgaver, og levere disse i fronter. Dersom man ikke overholder fristen kan man innen 1.november/1.april lage disposisjon/tankekart til 10 oppgaver og levere disse i en «for sent»-mappe i fronter. Dersom studiekravet ikke oppfylles, får man ikke gå opp til eksamen.
- Delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Oppgaver
- 1. Drøft hva religionsfilosofi er.
- 2. Drøft hva som kjennetegner religiøse oppfatninger i forhold til andre oppfatninger.
- 3. Drøft ulike måter å forstå hva religiøs erfaring er.
- 4. Drøft forholdet mellom tro og fornuft.
- 5. Drøft et ontologisk gudsargument.
- 6. Velg en av Guds egenskaper og drøft hvordan den bør forstås.
- 7. Drøft ulike forståelser av Guds handling i verden.
- 8. Drøft hvordan man bør forstå mirakler.
- 9. Drøft grunnlaget for tro på liv etter døden.
- 10. Drøft hvordan religiøst språk bør forstås.
- 11. Drøft forholdet mellom religion og vitenskap.
- 12. Drøft hvordan vi bør forholde oss til posisjoner som gjensidig utelukker hverandre. Bruk forholdet mellom ulike religioner som eksempel.
- 13. Drøft gudsbegrepets rolle i etiske begrunnelser.
- 14. Drøft hvilke kriterier man bør bruke for å diskutere religionsfilosofiske spørsmål.
- 15. Gjør rede for og drøft et kosmologisk argument for Guds eksistens.
- 16. Gjør rede for og drøft et designargument for Guds eksistens.
- 17. Drøft spørsmålet om hvorvidt religiøs erfaring kan brukes som argument for Guds eksistens.
- 18. Drøft hvorvidt eksistensen av bevissthet kan brukes som argument for Guds eksistens.

- 19. Drøft hvorvidt Jesu oppstandelse kan brukes som argument for Guds eksistens.
- 20. Drøft hvorvidt eksistensen av objektiv verdier kan brukes som argument for Guds eksistens.
- 21. Drøft det ondes problem som argument mot eksistensen av en fullkomment god og allmektig Gud?
- 22. Gjør rede for og drøft et argument mot Guds eksistens.

Avsluttende vurdering

Emnet FIL2010 har skoleeksamen (6 timer) som eksamensform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av prøven.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap til ulike posisjoner som kritiserer eller forsvarer tankeinnholdet i (kristen) religion.
- kunnskap om metodiske problemstillinger i forbindelse med drøfting av religionsfilosofiske spørsmål.

FERDIGHETER
Studenten kan:
- skrive en faglig oppgave ved hjelp av relevante kilder, som det henvises til på en standardisert måte.
- drøfte sentrale problemstillinger innenfor religionsfilosofi og metafysikk.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Gregersen, N. H. (1988). *Teologi og kultur: Protestantismen mellem isolation og assimilation i det 19. og 20. århundrede* (s. 227-239). Århus: Aarhus Universitetsforlag. ISBN/ISSN: 87-7288-196-8 (Kompendium)
- Peterson, M. L. .. a. (2013). *Reason & religious belief: An introduction to the philosophy of religion* (5. utg.). New York: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 9780199946570
- Søvik, A. O. & Davidsen, B. A. (2013).*Eksisterer Gud?: En drøfting av argumenter for og mot* Oslo: Cappelen Damm Akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-02-41793-2

Eksamens-/innleveringsdatoer

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	22. mai 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	6 timer
Kunngjøringsdato:	12. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	13. aug. 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	6 timer
Kunngjøringsdato:	3. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

FIL5010 - De store spørsmålene

Emneansvarlig:	Atle Ottesen Søvik (Atle.O.Sovik@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig) og vår
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - Praktisk teologi Videreutdanning masternivå - Klinisk sjelesorg 2-årige masterprogrammer - Master i kirkelig undervisning 2-årige masterprogrammer - Diakoni 2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap 2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Ingen

Generell informasjon

De store spørsmålene: Dette emnet konsentrerer seg om grunnleggende filosofiske spørsmål om Gud og religion. Undervisningen legges opp rundt spørsmål der ulike svaralternativer i pensum skal diskuteres. En del av spørsmålene som skal diskuteres er de følgende: Hva er de beste argumenter for og mot Guds eksistens? Hva er det beste svar på det ondes problem? Taler vitenskapen mot religion? Er det rasjonelt å tro på mirakler? Kan bare én religion være sann? Er det mulig å beholde sin personlige identitet etter døden?

FIL5010 tilbys som nettstudium over ett semester.
Emnet tilbys hvert semester.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet.
Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:
- Med FIL2010 De store spørsmålene reduseres dette emnet med 10 stp.
- Med K5410 Systematisk teologi reduseres dette emnet med 2 stp.
- Med TEOL5420 Etikk og religionsfilosofi reduseres dette emnet med 2 stp.
- Med TEOL5410 reduseres dette emnet med 4 stp.

Studiekrav

Til eksamen vil studentene få ett eller flere av spørsmålene (eller likelydende) på listen som er oppgitt nedenfor. Studiekravene i emnet er å lage eksamensforberedende disposisjoner eller tankekart til disse spørsmålene (på ca 1 side), som har med de viktigste nøkkelordene som bør være med dersom man får oppgaven til eksamen. Den 15.oktober i høstsemesteret/15. mars i vårsemesteret velger emneansvarlig ut gode tankekart til alle oppgavene som legges anonymt ut i fronter slik at alle studentene kan bruke disse til eksamensforberedelse.

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- Innen 15.september i høstsemesteret/15. februar i vårsemesteret lage disposisjon/tankekart til 8 av oppgavene, og levere disse i fronter. Dersom man ikke overholder fristen kan man innen 1.oktober/1.mars lage disposisjon/tankekart til 10 av oppgavene og levere disse i en «for sent»-mappe i fronter. Dersom studiekravet ikke oppfylles, får man ikke gå opp til eksamen.
- Innen 15.oktober i høstsemesteret/15. mars i vårsemesteret lage disposisjon/tankekart til 7 nye oppgaver, og levere disse i fronter. Dersom man ikke overholder fristen kan man innen 1.november/1.april lage disposisjon/tankekart til 10 oppgaver og levere disse i en «for sent»-mappe i fronter. Dersom studiekravet ikke oppfylles, får man ikke gå opp til eksamen.
- Delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Oppgaver
- 1. Drøft hva religionsfilosofi er.
- 2. Drøft hva som kjennetegner religiøse oppfatninger i forhold til andre oppfatninger.
- 3. Drøft ulike måter å forstå hva religiøs erfaring er.
- 4. Drøft forholdet mellom tro og fornuft.
- 5. Drøft et ontologisk gudsargument.
- 6. Velg en av Guds egenskaper og drøft hvordan den bør forstås.
- 7. Drøft ulike forståelser av Guds handling i verden.
- 8. Drøft hvordan man bør forstå mirakler.
- 9. Drøft grunnlaget for tro på liv etter døden.
- 10. Drøft hvordan religiøst språk bør forstås.
- 11. Drøft forholdet mellom religion og vitenskap.
- 12. Drøft hvordan vi bør forholde oss til posisjoner som gjensidig utelukker hverandre. Bruk forholdet mellom ulike religioner som eksempel.
- 13. Drøft gudsbegrepets rolle i etiske begrunnelser.

- 14. Drøft hvilke kriterier man bør bruke for å diskutere religionsfilosofiske spørsmål.
- 15. Gjør rede for og drøft et kosmologisk argument for Guds eksistens.
- 16. Gjør rede for og drøft et designargument for Guds eksistens.
- 17. Drøft spørsmålet om hvorvidt religiøs erfaring kan brukes som argument for Guds eksistens.
- 18. Drøft hvorvidt eksistensen av bevissthet kan brukes som argument for Guds eksistens.
- 19. Drøft hvorvidt Jesu oppstandelse kan brukes som argument for Guds eksistens.
- 20. Drøft hvorvidt eksistensen av objektiv verdier kan brukes som argument for Guds eksistens.
- 21. Drøft det ondes problem som argument mot eksistensen av en fullkomment god og allmektig Gud?
- 22. Gjør rede for og drøft et argument mot Guds eksistens.

Avsluttende vurdering

Emnet FIL5010 har skoleeksamen (6 timer) som eksamensform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av prøven.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- inngående kunnskap om ulike posisjoner som kritiserer eller forsvarer tankeinnholdet i (kristen) religion.
- kunnskap om metodiske problemstillinger i forbindelse med drøfting av religionsfilosofiske spørsmål.

FERDIGHETER
Studenten kan:
- selvstendig og kritisk drøfte sentrale problemstillinger innenfor religionsfilosofi.
- lese og analysere utvalgte religionsfilosofiske originaltekster.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Gregersen, N. H. (1988). *Teologi og kultur: Protestantismen mellem isolation og assimilation i det 19. og 20. århundrede* (s. 227-239). Århus: Aarhus Universitetsforlag. ISBN/ISSN: 87-7288-196-8 (Kompendium)
- Peterson, M. L. (Red.) (2014). *Philosophy of religion: Selected readings* (5. utg., s. 21-33, 127-134, 177-179, 283-293, 338-364, 506-522, 614-622, 638-641). New York: Oxford Univeristy Press. ISBN/ISSN: 9780199303441
- Peterson, M. L. .. a. (2013). *Reason & religious belief: An introduction to the philosophy of religion* (5. utg.). New York: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 9780199946570
- Søvik, A. O. & Davidsen, B. A. (2013).*Eksisterer Gud?: En drøfting av argumenter for og mot* Oslo: Cappelen Damm Akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-02-41793-2

Eksamens-/innleveringsdatoer

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	22. mai 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	6 timer
Kunngjøringsdato:	12. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	13. aug. 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	6 timer
Kunngjøringsdato:	3. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

FIL5015 - Thomistisk filosofisk teologi

Emneansvarlig:	Asle Eikrem (Asle.Eikrem@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Katolsk presteutdanning Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Dette emnet hører inn under disiplinen filosofisk teologi. Den filosofiske teologien tematiserer de filosofiske forutsetningene for teologisk arbeid, samt forsøker å utfolde teologiske forestillinger vha. filosofiske begreper. Fokuset ligger på den svært innflytelsesrike posisjonen utviklet av Thomas Aquinas, men har også nyere varianter av thomisme innenfor horisonten. Emnet konsentrerer seg om grunnleggende filosofiske spørsmål knyttet til forståelsen av Gud og Guds relasjon til verden. Blant spørsmålene som diskuteres er følgende: Hvordan skal man forstå Guds fullkommenhet? Hvordan handler Gud i verden? Hva kan vi vite om Gud? Hvordan har den thomistiske filosofiske teologien utviklet seg frem til i dag? Forelesningsrekken gir god plass til diskusjon, og vil avsluttes 2. juni med et fagseminar om thomistisk metafysikk som involverer tre fremragende internasjonale filosofiske og teologiske forskere.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering i emnet må studenten:
- Innen 1. april skal studenten velge to kapitler i en pensumbok, skrive et sammendrag av disse, og kort drøfte tema. Teksten skal leveres i fronter.
- Delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet har hjemmeeksamen (1 uke) med kun elektronisk innlevering som eksamensform. Omfangskravet er 4000-5000 ord. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av prøven. For å få avsluttende vurdering må studenten oppfylle angitte studiekrav innen angitt frist.

Læringsutbytte etter fullført emne

Studenten skal etter fullført emne ha
- god kritisk evne til selvstendig å analysere og drøfte avanserte spørsmål innenfor thomistisk filosofisk teologi
- god kunnskap om ulike nyere varianter av thomistisk filosofisk teologi, og god kritisk evne til selvstendig å drøfte dem opp imot hverandre.
- god kunnskap om, og evne til selvstendig å drøfte, avanserte metodiske spørsmål i religionsfilosofi
- god kunnskap om den filosofihistoriske konteksten for thomistisk tenkning
- kjennskap til begrepet metafysikk, og problemer knyttet til forståelsen av dette
- evne til å bruke avanserte klassiske tekster i selvstendig drøfting av filosofisk teologiske spørsmål

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Davies, B. (1992). *The thought of Thomas Aquinas*. Oxford: Clarendon Press. ISBN/ISSN: 0198264585
- Kerr, F. (2002). *After Aquinas: Versions of Thomism*. Malden, Mass: Blackwell Publishers. ISBN/ISSN: 0631213120
- Koterski, J. W. (2009). *An introduction to medieval philosophy: Basic concepts*. Chichester: Wiley-Blackwell. ISBN/ISSN: 9781405106771
- Przywara, E. (2014). *Analogia Entis: Metaphysics: Original structure and universal rhythm.* Grand Rapids, Mich.: Eerdmans. ISBN/ISSN: 9780802868596
- Puntel, L. (2011). Metaphysics: A traditional mainstay of philosophy in need of radical thinking. *The review of metaphysics, 65*, s. 299-319. ISBN/ISSN: 0034-6632 (Kompendium).
- Puntel, L. B. (2011). *Being and God: A systematic approach in confrontation with Martin Heidegger, Emmanuel Levinas, and Jean-Luc Marion* (s. 30-47). Evanston, Ill: Northwestern University Press. ISBN/ISSN: 9780810127708 (Kompendium)
- Thomas, A. (1948). *St. Thomas Aquinas Summa Theologica: Complete English edition in five volumes: Vol. 1: 1a QQ. 1-119 ; 1a IIaeQQ.1-4: With synoptical charts* (1-143 (Q 1-26)). Westminster, Md: Christian Classics. ISBN/ISSN: 0870610635. Hentet fra http://www.newadvent.org/summa/1.htm

HIS1040 - Sahidic Coptic 1

Emneansvarlig:	Victor Ghica (Victor.Ghica@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig)
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Offered as part of several bachelor's programmes, this course is the first of the two introductory courses in Sahidic Coptic. Its aim is to provide an introduction to Sahidic, the main literary dialect of Coptic language.

Studiekrav

In order to receive a final assessment, the student must:
- Pass at least 3 of the 5 written tests done in class. These tests are assessed by "passed" and "failed".
- Participate in the evaluation of the course if such evaluation is stipulated in the relevant term.

When course requirements are not fulfilled this will count as one examination attempt, unless you withdraw within the set deadline (1 May/ 1 November).

Avsluttende vurdering

To gain credit for the course the student must fulfill all the requirements and pass the written exam (2 hrs). The exam is assessed with grades A-F.

Læringsutbytte etter fullført emne

This course is an introduction to Coptic, the final stage of the Egyptian language. An understanding of Coptic is necessary for advanced study of late antique and Christian Egypt. This course focuses on the Sahidic ("Upper Egyptian") dialect, the first Coptic dialect into which biblical texts were translated from the third century on. Sahidic became a pan-Egyptian written dialect in the fourth and following centuries, and boasts a rich literature, both original and translated.

Upon completion of the course, students will have:
- the ability to recognise and recall Coptic script and phonetic structure;
- knowledge of Coptic grammatical structures at elementary level;
- a foundational Coptic vocabulary;
- the ability to use relevant grammatical and lexical reference tools;
- the ability to use linguistic metalanguage;
- an understanding of why Coptic is significant for the study of relevant ancient cultures.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Crum, W. E. & Robinson, J. M. (2005). *A coptic dictionary*. Eugene, Or.: Wipf & Stock. ISBN/ISSN: 9781597523332. Hentet fra http://www.tyndalearchive.com/TABS/crum
- Lambdin, T. O. (1983). *Introduction to Sahidic Coptic*. Macon, Ga.: Mercer University Press. ISBN/ISSN: 0-86554-048-9
- Layton, B. (2011). *A Coptic grammar: With chrestomathy and glossary: Sahidic dialect* (3. utg.). Wiesbaden: Harrassowitz. ISBN/ISSN: 9783447062008

HIS5010 - The historical study of religion: Multidisciplinary theoretical perspectives

Emneansvarlig:	Victor Ghica (Victor.Ghica@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Religionshistorie
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

HIS5010 aim is to provide a brief introduction to some of the disciplines related to and subsumed under the large umbrella term "history of religions" as well as to the main theoretical and methodological developments in these fields. The areas explored are: sociological and anthropological theories of religion; culture theory and cultural studies; historiography; cultural memory; religious textual scholarship; religious art history; archaeology of religion; archaeolinguistics; translation of sacred texts. The course has a strong theoretical component aimed at providing the students with the analytical tools necessary to and required for the completion of the programme. Lectures are propaedeutic surveys and, as such, only touch upon key themes, which are to be dealt with in depth by students individually or in groups during seminars.

HIS5010 The historical study of religion: Multidisciplinary theoretical perspectives is an obligatory course in the Master's programme in History of Religions.

Studiekrav

In order to receive a final assessment, the student must:
- Participate in the evaluation of the course if such evaluation is stipulated in the relevant term.

Avsluttende vurdering

To gain credit for the course the student must fulfill all the requirements and pass a three day home exam (2500-3500 words). The course is assessed with grades A-F.

Læringsutbytte etter fullført emne

The aim of this course is to provide the students with an introduction to the main theoretical and methodological developments in the following disciplines: history of religions proper, anthropology of religion, general history, conflict theory, archaeology and art history.

KNOWLEDGE
The student has:
- good knowledge of central concepts, principles and phenomena in these disciplines;
- good command of specific technical terminology in these disciplines;
- overall understanding of the history and evolution of these disciplines.

SKILLS
The student can:
- critically assess the evolutionary processes within these disciplines;
- identify adequate theoretical approaches and analytical methods to particular research topics;
- write an exam essay in accordance with the academic standards introduced in the course.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Assmann, A. (2010). Canon and archive. I A. Erll, A. Nünning & S. B. Young (Red.), *A companion to cultural memory studies* (s. 97-108). Berlin: de Gruyter. ISBN/ISSN: 978-3-11-022998-1 (Kompendium)
- Assmann, J. (2010). Communicative and cultural memory. I A. Erll, A. Nünning & S. B. Young (Red.), *A companion to cultural memory studies* (s. 109-118). Berlin: de Gruyter. ISBN/ISSN: 978-3-11-022998-1 (Kompendium)
- Bergquist, A. (2001). Ethics and the archaeology of world religions. I T. Insoll (Red.), *Archaeology and world religion* (s. 182-192). London: Routledge. ISBN/ISSN: 0415221544 (Kompendium)
- Burke, P. (2009). *Cultural hybridity*. Cambridge: Polity Press. ISBN/ISSN: 9780745646961
- DeJonge, M. P. & Tietz, C. (2015). Introduction: Translating religion. I M. P. DeJonge & C. Tietz (Red.), *Translating religion: What is lost and gained?* (nr. 47, s. 1-12). New York: Routledge Taylor & Francis Group. ISBN/ISSN: 9781138851450 (Kompendium)
- Eco, U. (1995). *The search for the perfect language* (s. 73-116). Oxford: Blackwell. ISBN/ISSN: 0631174656 (Kompendium)
- Eco, U. (1998). *Serendipities: Language & lunacy* (s. 23-52). New York: Columbia University Press. ISBN/ISSN: 9780231111355. Hentet fra http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=e000xww&AN=79587&site=ehost-live
- Grau, M. (2011). *Rethinking mission in the postcolony: Salvation, society and subversion* (s. 104-153). London: T & T Clark. ISBN/ISSN: 978-0-567-28088-6/978-0-567-11619-2 (Kompendium). Hentet fra https://bibsys-almaprimo.hosted.exlibrisgroup.com/primo-explore/fulldisplay?docid=BIBSYS_ILS71529946190002201&context=L&vid=MF&search_s

- Greetham, D. C. (1994). *Textual scholarship: An introduction* (s. 347-372). New York: Garland. ISBN/ISSN: 0815300581
- Hare, T. (2014). Translation and the sacred: Translating scripture. I S. Bermann & C. Porter (Red.), *A companion to translation studies* (s. 531-542). Hoboken: Wiley-Blackwell. ISBN/ISSN: 9780470671894 (Kompendium)
- Israel, H. (2014). Translating the sacred: Colonial constructions and postcolonial perspectives. I S. Bermann & C. Porter (Red.), *A companion to translation studies* (s. 557-570). Hoboken: Wiley-Blackwell. ISBN/ISSN: 9780470671894 (Kompendium)
- Janson, T. (2012). *The history of languages: An introduction* (s. 77-120). Oxford: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 9780199604289 (Kompendium)
- Johnson, M. (2010). *Archaeological theory: An introduction* (2. utg., s. 1-11, 12-34, 89-101). Malden, Mass: Wiley-Blackwell. ISBN/ISSN: 9781405100151/9781405100144 (Kompendium)
- Kinnard, J. (2013). It is what it is (or is it?): Further reflections on the buddhist representation of manuscripts. I J. W. Watts (Red.), *Iconic books and texts* (s. 151-164). Sheffield: Equinox. ISBN/ISSN: 9781845539856 (Kompendium)
- Malmkjær, K. (2013). Translation: The intertranslatability of languages; translation and language teaching. I K. Allan (Red.), *The Oxford handbook of the history of linguistics* (s. 691-706). Oxford: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 9780199585847 (Kompendium)
- Nongbri, B. (2013). *Before religion: A history of a modern concept* (s. 1-45). New Haven, Conn.: Yale University Press. ISBN/ISSN: 9780300154160/9780300216783. Hentet fra https://bibsys-almaprimo.hosted.exlibrisgroup.com:443/MF:default_scope:BIBSYS_ILS71473293510002201
- Norman, K. (1997). *A philological approach to Buddhism: The Bukkyo Dendo Kyokai lectures 1994* (s. 1-39). London: School of Oriental and African Studies, University of London. ISBN/ISSN: 9780728602762 (Kompendium)
- Pals, D. L. (2015). *Nine theories of religion* (3. utg., s. 1-184, 227-262, 292-352). New York: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 9780199859092
- Plate, S. B. (Red.) (2002). *Religion, art, and visual culture: A cross-cultural reader* (s. 53-72, 101-117). New York: Palgrave. ISBN/ISSN: 0312240031 (Kompendium)
- Said, E. W. (2003). *Orientalism* (s. 31-92). London: Penguin Books. ISBN/ISSN: 978-0-141-18742-6 (Kompendium)
- Schopen, G. (2007). Archaeology and protestant presuppositions in the study of indian Buddhism. I K. Derris & N. Gummer (Red.), *Defining Buddhism(s): A reader* (s. 24-43). Oakville, CT: Equinox Pub. ISBN/ISSN: 1845532317 (Kompendium)
- Thomas, J. (1995). Where are we now?: Archaeological theory in the 1990s. I P. J. Ucko (Red.), *Theory in archaeology: A world perspective* (. 343-362). London: Routledge. ISBN/ISSN: 9780415514934/041510677X (Kompendium)
- Tosh, J. (2015). *The pursuit of history: Aims, methods and new directions in the study of history* (6. utg., s. 148-204, 229-253). London: Routledge/Taylor & Francis Group. ISBN/ISSN: 9781138808072
- Trigger, B. G. (2006). *A history of archaeological thought* (2. utg., s. 1-39). Cambridge: Cambridge University Press. ISBN/ISSN: 9780521840767 (Kompendium)
- Ucko, P. J. (1995). Introduction: Archaeological interpretation in a world context. I P. J. Ucko (Red.), *Theory in archaeology: A world perspective* (s. 1-27). London: Routledge. ISBN/ISSN: 9780415514934/041510677X (Kompendium)
- Von Stosch, K. (2015). Does Allah translate "God"?: Translating concepts between religions. I M. P. DeJonge & C. Tietz (Red.), *Translating religion: What is lost and gained?* (s. 123-136). New York: Routledge Taylor & Francis Group. ISBN/ISSN: 9781138851450 (Kompendium)

HIS5020 - Religious change, exchange and counterchange: A long-term historical perspective

Emneansvarlig:	Victor Ghica (Victor.Ghica@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Religionshistorie 2-årige masterprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste f 2

Generell informasjon

HIS5020 is a course of both general and religious history with a very large geochronological scope, focusing on religious development and the processes and evolution patterns that underpin it. The course covers the main religious events from the dawn of the Roman Empire to the end of the British Empire and projects them on the background of political history. The course orbits around and aims to emphasise phenomena such as cultural interconnectivity and transmission, conversion, hybridisation, enculturation or fluid group (ethnical, religious, etc.) identities. Several classes make forays into fields, theories or large research themes like post-colonial theory, war ethics or religious war. Most lectures illustrate events, concepts or phenomena through material culture in an attempt to maintain a good balance between theory and materiality, between mentifacts, sociofacts and artefacts.

HIS5020 Religious change, exchange and counterchange: A long-term historical perspective is an obligatory course in the Master's programme in History of Religions.

Studiekrav

In order to receive a final assessment, the student must:
- Participate in the evaluation of the course if such evaluation is stipulated in the relevant term.

Avsluttende vurdering

To gain credit for the course the student must fulfil all the requirements and pass a 6 hour written exam. The course is assessed with grades A-F.

Læringsutbytte etter fullført emne

HIS5020 is a preliminary refresher course aiming at laying the foundations for the comprehension of the historico-religious processes and phenomena at the core of the programme. The course covers the main religious events from the dawn of the Roman Empire to the end of the British Empire and projects them on the background of political history. The course orbits around and aims to underline phenomena such as cultural interconnectivity and fluid religious identities.

KNOWLEDGE
The student has:
- command of the main historical landmarks (event, actors, etc.) of the period under study
- knowledge of the principal theoretical approaches applied to the themes addressed

SKILLS
The student can:
- approach events or phenomena in a cross-disciplinary fashion
- summarise and give overviews of vast historical contexts
- identify adequate theoretical approaches and analytical methods to particular research topics
- write an exam paper in accordance with the academic standards introduced in the course.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Bentley, J. H. (1996). Cross-cultural interaction and periodization in world history. *The American historical review, 101*(3), s. 749-770. ISBN/ISSN: 0002-8762 (Kompendium).
- Besserman, L. (1996). The challenge of periodization: Old paradigms and new perspectives. I L. Besserman (Red.), *The challenge of periodization: Old paradigms and new perspectives* (s. 3-28). New York: Garland Pub. ISBN/ISSN: 9781138970076 (Kompendium)
- Brekke, T. (2006). Between prudence and heroism: Ethics of war in the hindu tradition. I T. Brekke (Red.), *The ethics of war in Asian civilizations: A comparative perspective* (s. 113-144). London: Routledge. ISBN/ISSN: 9780415342926 (Kompendium)
- Cavanaugh, W. T. (2009). *The myth of religious violence: Secular ideology and the roots of modern conflict* (s. 15-180). Oxford: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 9780195385045
- Edney, M. H. (2009). The irony of imperial mapping. I J. R. Akerman (Red.), *The Imperial map: Cartography and the mastery of empire* (s. 11-46). Chicago, Ill.: University of Chicago Press. ISBN/ISSN: 9780226010762 (Kompendium)
- Elverskog, J. (2010). *Buddhism and Islam on the Silk Road* (s. 175-226). Philadelphia: University of Pennsylvania Press . ISBN/ISSN:

9780812242379 (Kompendium)
- Escolar, M. (2003). Exploration, cartography and the modernization of state power. I N. Brenner, B. Jessop, M. Jones & G. MacLeod (Red.), *State/space: A reader* (s. 29-52). Malden: Blackwell. ISBN/ISSN: 0631230335 (Kompendium)
- Frankopan, P. (2015). *The silk roads: A new history of the world* (s. 1-356). London: Bloomsbury. ISBN/ISSN: 9781408839997/9781408839973
- Frydenlund, I. (2013). The protection of dharma and dharma as protection: Buddhism and security across Asia. I C. Seiple, D. R. Hoover & P. Otis (Red.), *The Routledge handbook of religion and security* (s. 102-112). London: Routledge. ISBN/ISSN: 9780415667449 (Kompendium)
- Heather, P. J. (2009). *Empires and barbarians: The fall of Rome and the birth of Europe* (s. 1-35, 577-618). Oxford: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 9780199735600/9780333989753
- Jacob, C. (2006). *The sovereign map: Theoretical approaches in cartography throughout history* (s. 11-102). Chicago, Ill.: University of Chicago Press. ISBN/ISSN: 0226389537
- Johnson, J. T. (2014). *Just war tradition and the restraint of war: A moral and historical inquiry* (xxi-xxxv). Princeton: Princeton University Press. ISBN/ISSN: 0-691-07263-9 (Kompendium). Hentet fra https://bibsys-almaprimo.hosted.exlibrisgroup.com:443/MF:default_scope:BIBSYS_ILS71520512940002201
- Kelsay, J. (2006). Islamic tradition and the justice of war. I T. Brekke (Red.), *The ethics of war in Asian civilizations: A comparative perspective* (s. 81-110). London: Routledge. ISBN/ISSN: 9780415342926 (Kompendium)
- Koselleck, R. (2004). *Futures past: On the semantics of historical time* (s. 75-151). New York: Columbia University Press. ISBN/ISSN: 0231127707
- Koselleck, R. (2002). *The practice of conceptual history: Timing history, spacing concepts* (s. 1-19, 84-99, 100-114, 218-235). Stanford, Calif: Stanford University Press. ISBN/ISSN: 0804740224
- Lefebvre, H. (2009). *State, space, world: Selected essays* (s. 167-184). Minneapolis, Minn: University of Minnesota Press. ISBN/ISSN: 9780816653164 (Kompendium)
- Lefebvre, H. (2003). Space and the state. I N. Brenner, B. Jessop, M. Jones & G. MacLeod (Red.), *State/space: A reader* (s. 84-100). Malden: Blackwell. ISBN/ISSN: 0631230335 (Kompendium)

HIS5030 - Owning and sharing holy matter: texts, artefacts and places

Emneansvarlig:	Liv Ingeborg Lied (Liv.I.Lied@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Religionshistorie 2-årige masterprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste f 2

Generell informasjon

HIS5030 - Owning and sharing holy matter: texts, artefacts and places introduces a major, and yet still understudied, dimension of religious life: its material dimension. In this course we will discuss select case studies of texts, places and artefacts from the whole geographical and chronological range of the program. We will explore a large variety of different materials, such as images, maps, manuscripts, architectural and archeological remains. The course also provides theoretical perspectives on materiality and media, with a particular focus on the three key categories of religious matter discussed in the course, helping us understand the ways in which they are owned, shared and contested, across diverse traditions.

HIS5030 - Owning and sharing holy matter: texts, artefacts and places is an obligatory course in the Master's programme in History of Religions.

Studiekrav

In order to receive a final assessment, the student must:
- Take part in a minimum of 50% of the lectures.
- Take part in a minimum of 50% of the seminars.
- Submit a one-page outline of an essay of 4000-4500 words, which must be approved by the professor.
- Submit and have approved a full first draft of the essay by the date stipulated in the syllabus.
- Participate in the evaluation of the course if such evaluation is stipulated in the relevant term.

When course requirements are not fulfilled this will count as one examination attempt, unless you withdraw within the set deadline (1 May/ 1 November).

Avsluttende vurdering

To gain credit for the course the student must fulfill all the requirements. The final grade will be based on the essay (4000-4500 words), and a four-hour written exam. The essay and the written exam will each make up 50% of the grade. The course is assessed with grades A-F.

Læringsutbytte etter fullført emne

KNOWLEDGE
The student has:
- thorough knowledge of religious materialised practices;
- good knowledge of engagement with scriptural texts, textual artefacts and narrative clusters;
- good knowledge of conceptual thinking and practical uses of images and relics in various religious traditions;
- good knowledge of the significance of places, monuments and topographical narratives in some specific religious traditions.

SKILLS
The student can:
- apply academic concepts and theories to analyze and interpret religious materialized practices
- write an essay in accordance with the academic standards introduced in the course
- participate and contribute in academic seminars, receiving and making use of relevant response

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Brown, M. P. (2013). Images to be read and words to be seen: The iconic role of early medieval books. I J. W. Watts (Red.), *Iconic books and texts* (s. 93-118). Sheffield: Equinox. ISBN/ISSN: 9781845539856 (Kompendium)
- Brown, P. R. L. (1981). *The cult of the saints: Its rise and function in Latin Christianity*. Chicago: University of Chicago Press. ISBN/ISSN: 0-226-07621-0/0-226-07622-9/9780226175263
- Davies, W. D. (1974). *The Gospel and the land: Early Christianity and Jewish territorial doctrine* (s. 3-48). Berkeley, L.A.: University of California Press. ISBN/ISSN: 0-520-02278-5 (Kompendium)
- Engelke, M. (2012). Material religion. I R. A. Orsi (Red.), *The Cambridge companion to religious studies* (s. 209-229). Cambridge: Cambridge University Press. ISBN/ISSN: 9780521710145 (Kompendium)
- Habel, N. C. (1995). *The land is mine: Six biblical land ideologies* (s. 134-148). Minneapolis: Fortress Press. ISBN/ISSN: 0-8006-2664-8

(Kompendium)
- Hallisey, C. (1995). Roads taken and not taken in the study of Theravada Buddhism. I D. S. Lopez (Red.), *Curators of the Buddha: The study of Buddhism under colonialism* (s. 31-61). Chicago, Ill: University of Chicago Press. ISBN/ISSN: 0226493083 (Kompendium)
- Jørgensen, H. H. L. (2015). Sensorium: A model for medieval perception. I H. H. L. Jørgensen, H. Laugerud & L. K. Skinnebach (Red.), *The saturated sensorium: Principles of perception and mediation in the Middle Ages* (s. 24-70). Aarhus: Aarhus University Press. ISBN/ISSN: 978-87-7124-313-0 (Kompendium)
- Lidov, A. (2014). The holy fire and visual constructs of Jerusalem, east and west. I B. Kühnel, G. Noga-Banai & H. Vorholt (Red.), *Visual constructs of Jerusalem* (s. 241-249). Turnhout: Brepols Publ. ISBN/ISSN: 978-2-503-55104-3 (Kompendium)
- Meyer, B. (2009). Introduction: From imagined communities to aesthetic formations: Religious mediations, sensational forms, and styles of binding. I B. Meyer (Red.), *Aesthetic formations: Media, religion, and the senses* (s. 1-17). New York: Palgrave Macmillan. ISBN/ISSN: 0-230-60555-9/978-0-230-60555-8/978-0-230-62229-6 (Kompendium)
- Milstein, R. (2014). King Solomon's temple and throne as models in islamic visual culture. I B. Kühnel, G. Noga-Banai & H. Vorholt (Red.), *Visual constructs of Jerusalem* (s. 187-194). Turnhout: Brepols Publ. ISBN/ISSN: 978-2-503-55104-3 (Kompendium)
- Naef, S. (2013). Representing prophets and saints in Islam: From classical positions to present-day reactions. I N. Göle (Red.), *Islam and public controversy in Europe* (s. 101-112). Farnham: Ashgate. ISBN/ISSN: 9781472413130 (Kompendium)
- Noble, T. F. X. (2009). *Images, iconoclasm, and the Carolingians* (s. 10-110). Philadelphia, Pa.: University of Pennsylvania Press. ISBN/ISSN: 9780812241419
- Reckwitz, A. (2002). The status of the "material" in theories of culture: From "social structure" to "artefacts". *Journal for the theory of social behaviour*, *32*(2), s. 195-217. ISBN/ISSN: 0021-8308. Hentet fra http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/1468-5914.00183/epdf
- Reudenbach, B. (2014). Holy places and their relics. I B. Kühnel, G. Noga-Banai & H. Vorholt (Red.), *Visual constructs of Jerusalem* (s. 197-206). Turnhout: Brepols Publ. ISBN/ISSN: 978-2-503-55104-3 (Kompendium)
- Shalev-Eyni, S. (2014). Reconstructing Jerusalem in the Jewish liturgical realm: The Worms synagogue and its legacy. I B. Kühnel, G. Noga-Banai & H. Vorholt (Red.), *Visual constructs of Jerusalem* (s. 161-169). Turnhout: Brepols Publ. ISBN/ISSN: 978-2-503-55104-3 (Kompendium)
- Soja, E. W. (2000). Thirdspace: Expanding the scope of geographical imagination. I A. Read (Red.), *Architecturally speaking: Practices of art, architecture and the everyday* (s. 13-30). London: Routledge. ISBN/ISSN: 0-415-23543-x/0-415-23544-8 (Kompendium)
- Stewart, C. (2009). *Yours, mine, or theirs?: Historical observations on the use, collection and sharing of manuscripts in western Europe and the Christian orient* (s. 1-28). Piscataway, N. J.: Gorgias Press. ISBN/ISSN: 978-1-60724-059-4 (Kompendium)
- Strong, J. S. (2004). *Relics of the Buddha* (s. 1-24, 229-240). Princeton, NJ: Princeton University Press. ISBN/ISSN: 0691117640 (Kompendium)
- Stroumsa, G. G. (2015). *The making of the Abrahamic religions in late antiquity* (s. 1-20). Oxford: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 9780198738862 (Kompendium)
- Suit, N. K. (2013). Mushaf and the material boundaries of the Qur'an. I J. W. Watts (Red.), *Iconic books and texts* (s. 189-206). Sheffield: Equinox. ISBN/ISSN: 9781845539856 (Kompendium)
- Watts, J. W. (2013). The three dimensions of scriptures. I J. W. Watts (Red.), *Iconic books and texts* (s. 9-32). Sheffield: Equinox. ISBN/ISSN: 9781845539856 (Kompendium)

HIS5040 - Sahidic Coptic 1

Emneansvarlig:	Victor Ghica (Victor.Ghica@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig)
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

This course is the first of the two introductory courses in Sahidic Coptic. Its aim is to provide an introduction to Sahidic, the main literary dialect of Coptic language.

Studiekrav

In order to receive a final assessment, the student must:
- Pass at least 3 of the 5 written tests done in class. These tests are assessed by "passed" and "failed".
- Participate in the evaluation of the course if such evaluation is stipulated in the relevant term.

When course requirements are not fulfilled this will count as one examination attempt, unless you withdraw within the set deadline (1 May/ 1 November).

Avsluttende vurdering

To gain credit for the course the student must fulfill all the requirements and pass the written exam (2 hrs). The exam is assessed with grades A-F.

Læringsutbytte etter fullført emne

This course is an introduction to Coptic, the final stage of the Egyptian language. An understanding of Coptic is necessary for advanced study of late antique and Christian Egypt. This course focuses on the Sahidic ("Upper Egyptian") dialect, the first Coptic dialect into which biblical texts were translated from the third century on. Sahidic became a pan-Egyptian written dialect in the fourth and following centuries, and boasts a rich literature, both original and translated.

Upon completion of the course, students will have:
- the ability to recognise and recall Coptic script and phonetic structure;
- knowledge of Coptic grammatical structures at elementary level;
- a foundational Coptic vocabulary;
- the ability to use relevant grammatical and lexical reference tools;
- the ability to use linguistic metalanguage;
- an understanding of why Coptic is significant for the study of relevant ancient cultures.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Crum, W. E. & Robinson, J. M. (2005). *A coptic dictionary*. Eugene, Or.: Wipf & Stock. ISBN/ISSN: 9781597523332. Hentet fra http://www.tyndalearchive.com/TABS/crum
- Lambdin, T. O. (1983). *Introduction to Sahidic Coptic*. Macon, Ga.: Mercer University Press. ISBN/ISSN: 0-86554-048-9
- Layton, B. (2011). *A Coptic grammar: With chrestomathy and glossary: Sahidic dialect* (3. utg.). Wiesbaden: Harrassowitz. ISBN/ISSN: 9783447062008

HIS5050 - Encounters: Common Categories and Concepts in Abrahamic religions

Emneansvarlig:	Liv Ingeborg Lied (Liv.I.Lied@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Religionshistorie
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

HIS5050 is a course of comparative history of religions focusing on concepts, beliefs and practices shared by the main Abrahamic religions. Along with the analysis of these common characteristics, we shall discuss the historical processes that underpin their transmission. The historical context taken into account covers the period 1 st -8 th century CE. In an attempt to explain possible mechanisms of transmission and mutual influence, the course will make use of a number of theories of religion studied in HIS5010.

HIS5050 Encounters: Common categories and concepts in Abrahamic religions is an obligatory course in the Master's programme in History of Religions.

Studiekrav

In order to receive a final assessment, the student must:
- Attend at least 75% of the lectures.
- Participate in the evaluation of the course if such evaluation is stipulated in the relevant term.

Students are expected to read the entire bibliography, including the specific readings relating to individual lectures and seminars.

Avsluttende vurdering

To gain credit for the course the student must fulfill all the requirements and pass a three-day home exam (2500-3500). The course is assessed with grades A-F.

Læringsutbytte etter fullført emne

KNOWLEDGE
The student has:
- a thorough knowledge of common doctrines and concepts in Abrahamic religions
- a thorough knowledge of the history and evolution of Abrahamic religions, taken both individually and as a group
- a good knowledge of the textual sources relating to the above-mentioned notions
- a good knowledge of lesser-known religious systems belonging to the Abrahamic group

SKILLS
The student can:
- use technical terminology specific for the discipline of the history of religions
- integrate the historical approach into the comparative study of a religion system or of a group of religions
- isolate and recognise a common conceptual basis in the theological traditions of Abrahamic religions
- propose historical explanations for the shared characteristics of Abrahamic religions.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Stroumsa, G. G. (2015). *The making of the Abrahamic religions in late antiquity*. Oxford: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 9780198738862

Eksamens-/innleveringsdatoer

Hjemmeeksamen

Utleveringsdato:	22. mai 2018
Tidspunkt for utlevering:	09:00
Innleveringsdato:	25. mai 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Varighet:	3 dager
Kunngjøringsdato:	15. juni 2018

Trekkfrist:	1. mai 2018

Hjemmeeksamen

Utleveringsdato:	20. aug. 2018
Tidspunkt for utlevering:	09:00
Innleveringsdato:	23. aug. 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Varighet:	3 dager
Kunngjøringsdato:	13. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

HIS5060 - Conflict and Negotiation: Selected topics

Emneansvarlig:	Gard Granerød (Gard.Granerod@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Religionshistorie
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

HIS5060 offers a selection of case studies dealing with the two-fold wide-scoped topic of religious conflict and negotiation. The course is conceived as a series of lectures and seminars. Every lecture addresses the theme in a different cultural, chronological and geographical setting, employing specific analytic tools.

Whilst building upon notions, phenomena and terminology already introduced in the first semester of the master's programme, the course brings in new perspectives stemming from recent research. In that sense, HIS5060 makes the transition to the second year of the master's programme.

HIS5060 is an obligatory course in the Master's programme in History of Religions.

Studiekrav

In order to receive a final assessment, the student must:
- Attend at least 75% of the lectures.
- Participate in the evaluation of the course if such evaluation is stipulated in the relevant term.

Students are expected to read the entire bibliography, including the specific readings relating to individual lectures and seminars.

Avsluttende vurdering

To gain credit for the course the student must fulfill all the requirements and pass a three-day home exam (2500-3500). The course is assessed with grades A-F.

Læringsutbytte etter fullført emne

KNOWLEDGE
The student has:
- a thorough knowledge of the history of Abrahamic religions, both individually and as a group
- a good knowledge of multiple cases of interaction and mutual influence between religious traditions
- a detailed knowledge of multiple significant examples of religious conflict

SKILLS
The student can:
- identify core problematic issues in the expression of a religious belief
- compare religious phenomena belonging to different traditions
- recognise patterns of development in a variety of religious phenomena
- detect and appraise the stakes involved in religious conflicts
- formulate and test possible historical explanations of the phenomena under study

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Ashcroft, B., Griffiths, G. & Tiffin, H. (2013). *Postcolonial studies: The key concepts* (3. utg., s. 177-182). London: Routledge. ISBN/ISSN: 9780415661904 (Kompendium)
- Barth, F. (1998). Introduction. I F. Barth (Red.), *Ethnic groups and boundaries: The social organization of culture difference* (s. 9-38). Prospect Heights, Ill: Waveland Press. ISBN/ISSN: 0881339792 (Kompendium)
- Bielo, J. S. (2015). *Anthropology of religion: The basics* (s. 81-105). London: Routledge. ISBN/ISSN: 0-415-73125-9 (Kompendium)
- Bonner, M. (2006). *Jihad in Islamic history: Doctrines and practice* (s. 1-19, 20-55, 157-174). Princeton, N.J: Princeton University Press. ISBN/ISSN: 978-0-691-13838-1 (Kompendium)
- Boyle, L. (2002). The setting of the Summa Theologiae of St. Thomas revisited. I S. J. Pope (Red.), *The ethics of Aquinas* (s. 1-16). Washington, D.C: Georgetown University Press. ISBN/ISSN: 0878408886 (Kompendium)
- Driesen, H. (2012). Festivals of Moors and Christians: Replaying the religious frontier in Andalusia, Spain. I W. Jansen & C. Notermans (Red.), *Gender, nation and religion in European pilgrimage* (s. 179-192). Farnham: Ashgate. ISBN/ISSN: 9781409449645 (Kompendium)
- Dyas, D. (2004). Medieval patterns of pilgrimage: A mirror for today?. I C. G. Bartholomew & F. Hughes (Red.), *Explorations in a Christian theology of pilgrimage* (s. 92-109). Aldershot: Ashgate. ISBN/ISSN: 0754608557 (Kompendium)
- Ehrman, B. D. (1999). *After the New Testament: A reader in early Christianity* (s. 106-115). New York: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 0195124839 (Kompendium)

- Frydenlund, I. (2013). Canonical Ambiguity and Differential Practices: Buddhism and Militarism in Contemporary Sri Lanka. I V. Tikhonov & T. Brekke (Red.), *Buddhism and Violence: Militarism and Buddhism in Modern Asia* (s. 95-119). New York: Routledge. ISBN/ISSN: 9780415536967 (Kompendium)
- Goddard, H. (2000). *A history of Christian-Muslim relations* (s. 19-49). Edinburgh: Edinburgh University Press. ISBN/ISSN: 074861009X (Kompendium)
- Grau, M. (2013). Circumambulating exodus-migration-conquest: A theological hermeneutics of migratory narrativity. I E. Padilla & P. C. Phan (Red.), *Contemporary issues of migration and theology* (s. 11-21). New York, N.Y: Palgrave. ISBN/ISSN: 9781137032881 (Kompendium)
- Horrell, D. G. (2006). *An introduction to the study of Paul* (2nd utg., s. 125-151). London: T & T Clark. ISBN/ISSN: 0567040836 (Kompendium)
- Jenkins, P. (2010). *Jesus Wars: How Four Patriarchs, Three Queens, and Two Emperors Decided What Christians Would Believe for the Next 1,500 Years* (VI-73). New York: Harper Collins Publishers. ISBN/ISSN: 9780061768941 (Kompendium)
- Kartveit, M. (2014). Samaritan self-consciousness in the first half of the second century b.c.e. in light of the inscriptions from Mount Gerizim and Delos. *Journal for the study of Judaism, 45* (4-5), s. 449-470. ISBN/ISSN: 0047-2212. Hentet fra http://dx.doi.org/10.1163/15700631-12340064
- Kessler, J. (2006). Persia's Loyal Yahwists: Power Identity and Ethnicity. I O. Lipschits & M. Oeming (Red.), *Judah and the Judeans in the Persian Period* (s. 91-121). Winona Lake, Ind.: Eisenbrauns. ISBN/ISSN: 9781575061047. Hentet fra http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nlebk&AN=445997&site=ehost-live
- Kimball, C. A. *Muslim-Christian Dialogue*.. Hentet fra http://www.oxfordislamicstudies.com/article/opr/t236/e0567
- Lamoureux, P. & Wadell, P. (2010). *The Christian moral life: Faithful discipleship for a global society* (s. 109-144). Maryknoll: Orbis. ISBN/ISSN: 9781570758812 (Kompendium)
- MacCulloch, D. (2012). *Christian History: An Introduction to the Western Tradition* (New updated utg., s. 163-181). London: SCM Press. ISBN/ISSN: 9780334046066 (Kompendium)
- Mahanama (2015). Chapters 1, 13, 22-25 and Table of Contents. I W. Geiger (Red.), *The Mahavamsa, or, The Great Chronicle of Ceylon*. London: Oxford Univ. Press. ISBN/ISSN: 9781330096574 (Kompendium)
- Miller, R. J. (2016). The international law of colonialism. I C. Woelk & S. Heinrichs (Red.), *Yours, mine, ours: Unravelling the doctrine of discovery* (s. 21-27). Mennonite Church Canada. (Kompendium)
- Notermans, C. (2012). Interconnected and gendered mobilities: African migrants on pilgrimage to Our Lady of Lourdes in France. I W. Jansen & C. Notermans (Red.), *Gender, nation and religion in European pilgrimage* (s. 19-36). Farnham: Ashgate. ISBN/ISSN: 9781409449645 (Kompendium)
- Pope, S. J. (2002). Overview of the ethics of Thomas Aquinas. I S. J. Pope (Red.), *The ethics of Aquinas* (s. 30-53). Washington, D.C: Georgetown University Press. ISBN/ISSN: 0878408886 (Kompendium)
- Rom-Shiloni, D. (2011). From Ezekiel to Ezra-Nehemiah: Shifts of Group Identities within Babylonian Exilic Ideology. I O. Lipschits, G. N. Knoppers & M. Oeming (Red.), *Judah and the Judeans in the Achaemenid Period: Negotiating Identity in an International Context* (s. 127-151). Winona Lake, Ind: Eisenbrauns. ISBN/ISSN: 9781575061979. Hentet fra http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nlebk&AN=448602&site=ehost-live
- Räisänen, H. (2010). *The Rise of Christian Beliefs: The Thought World of Early Christians* (s. 247-282). Minneapolis: Fortress Press. ISBN/ISSN: 9780800662660 (Kompendium)
- Thomas Aquinas, . *Summa Theologica* (1, Quaestio 1 og 2). ISBN/ISSN: 0870610635. Hentet fra www.newadvent.org/summa/1001.htm , www.newadvent.org/summa/1002.htm
- United Nations Permanent Forum on Indigenous Issues, . (2012). ?Doctrine of Discovery?, used for centuries to justify seizure of indigenous land, subjugate peoples, must be repudiated by United Nations, permanent forum told. Hentet 2017-01-16 fra http://www.un.org/press/en/2012/hr5088.doc.htm

Eksamens-/innleveringsdatoer

Hjemmeeksamen

Utleveringsdato:	29. mai 2018
Tidspunkt for utlevering:	09:00
Innleveringsdato:	1. juni 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Varighet:	3 dager
Kunngjøringsdato:	22. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Hjemmeeksamen

Utleveringsdato:	14. aug. 2018
Tidspunkt for utlevering:	09:00
Innleveringsdato:	17. aug. 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Varighet:	3 dager
Kunngjøringsdato:	7. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

HIS5070 - Methodology: Texts and History

Emneansvarlig:	John Wayne Kaufman (John.W.Kaufman@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Religionshistorie
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

The goal of this course is to get the students started on their preparation for writing a master's thesis based on historical texts or objects broadly understood. In order to finish the thesis within the stipulated time frame, it is important that the studetns get started on their thesis quickly. In this course, students will learn about relevant method; find a research topic; find an advisor; write a project description; and participate in writing and searching courses. Students are required to create part of the bibliography themselves (ca. 300 pages), literature directly connected to the thesis they will be writing.

Organization of the course:
The course is composed of the following elements:
- Course in using academic search engines (Library)
- Seminar on academic writing
- Lectures in philosophy of history
- Seminar on historical method and project design
- A short in-class test
- Individual study

One of the obligatory course requirements is that students register a topic they are interested in writing their thesis about, and find an advisor who is willing and able to advise the thesis.

A further course requirement is that students write a project description. The project description should be written in cooperation with the advisor. The following is a recommended outline of the project description:
1) Research question and brief discussion of why this should be studied
2) Primary material, including delimitation and motivation
3) Method
4) Preliminary structure of the thesis
5) The goal of the thesis

Studiekrav

In order to complete the course, students must:
- Register the topic of the dissertation (100-300 words)
- Participate in the obligatory search course
- Participate in the seminar on academic writing (minimum 75% obligatory participation)
- Attend the lectures in philosophy of history and the seminars on method and project design (minimum 75% obligatory participation)
- Write and hand in a project description (ca 2000 words), including a project-specific bibliography of ca. 300 pages
- Fill out and sign the student-advisor contract
- Pass the in-class test
- Participate in the evaluation of the course.

Avsluttende vurdering

The course is assessed as pass/fail, based on whether or not the course requirements are fulfilled. All course requirements must be fulfilled in order to pass. The course must be passed before students will be allowed to begin their thesis.

Læringsutbytte etter fullført emne

Upon completion of the course, students are expected to have:
- Familiarity with basic questions and developments in the philosophy of history
- Familiarity with questions concerning primary and secondary historical sources and a broad range of methodological questions in historical research
- The ability to make use of historical method in order to complete a master¿s thesis.

Merknad til litteraturlisten

In addition to the literature listed below, students are to choose a bibliography of ca 300 pages, in cooperation with their advisor. The literature should be directly relevant to the chosen topic of study

K-RLE1110 - K/RLE grunnstudier høst

Emneansvarlig:	Hanne Birgitte Sødal Tveito (Hanne.S.Tveito@mf.no)
Studiepoeng:	30
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Årsstudier - Kristendom/KRLE Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi Bachelorprogrammer - Ungdom, kultur og trosopplæring 5-årige masterprogrammer - Lektorprogram i KRLE/Religion og etikk og samfunnsfag Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi Profesjonsstudier - Katolsk presteutdanning Profesjonsstudier - Metodistisk presteutdanning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste i

Generell informasjon

K-RLE1110 (30 studiepoeng) et kjerneemne i Årsstudium i kristendom/KRLE, Bachelor i Ungdom, kultur og trosopplæring, Bachelor i religion, kultur og samfunn, Bachelor i teologi, Profesjonsstudiet i teologi og Master i teologi. Det består av fagstoffet i enkeltemnene K1010, RL1010 og RL1020. Emnet har en kombinasjon av mappevurdering og avsluttende skriftlig eksamen. Lektorstudenter tar i stedet for dette emnet K-RLE1115 Grunnstudier - lektorprogrammet.

Oppbygningen av K-RLE1110 er slik:

K1010 Bibelfag
A. Generell innføring (2 stp)
B. Det gamle testamentet (4 stp)
C. Det nye testamentet (4 stp)

RL1010 Religionsvitenskap
A. Religion som kulturelt og menneskelig fenomen (3 stp)
B. Religionshistorie (5 stp)
C. Religion i dagens samfunn (2 stp)

RL1020 Livssynskunnskap og religionspedagogikk
A. Livssynskunnskap (5 stp)
B. Religionspedagogikk (3 stp)
og enten
C. Religions- og livssynsdidaktikk (skolevariant) (2 stp)
eller
D. Menighetspedagogikk (kirkevariant) (2 stp)

Det er ulike varianter av RL1020 Livssynskunnskap og religionskunnskap:
Studenter på kirkelige studieprogram (Profesjonsstudiet i teologi, Bachelor i ungdom, kultur og trosopplæring, Bachelor i teologi, Master i teologi og konfesjonelle program) skal legge opp delemne RL1020D Menighetspedagogikk (kirkevariant). De må velge dette når de melder seg opp i K-RLE1110 i Studentweb.
Studenter på Årsstudium i kristendom/KRLE og Bachelor i religion, kultur og samfunn kan velge om de vil legge opp RL1020C Religionsdidaktikk (skolevariant) eller RL1020D Menighetspedagogikk (kirkevariant). De må angi hva de velger, når de melder seg opp i K-RLE1110 i Studentweb.

Studiepoengreduksjon
Studenter som tidligere har tatt emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Kontakt studierådgiver.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tidligere har tatt emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Kontakt studierådgiver.

Studiekrav

For å kunne levere inn mappe og gå opp til avsluttende skriftlig eksamen, må studenten underveis i semesteret oppfylle følgende studiekrav:
- bestå en skriftlig prøve i tilknytning til et bibelkunnskapskurs. Prøven vurderes til godkjent/ikke godkjent. Ved ikke godkjent kan studenten gå opp til ny prøve én gang
- ha godkjent fremmøte i skrivekurs (en må være til stede i begge dobbelttimene, fritak kan gis etter søknad til emneansvarlig)
- ha godkjent fremmøte (minst 75 prosent) i seminarrekkene i Det gamle testamentet, Det nye testamentet og Religionsvitenskap

- delta på ekskursjon (til moske, synagoge eller tempel) og få godkjent en ekskursjonsrapport (600-800 ord), levert innen en fastsatt frist.
- få godkjent utkast til to faglige oppgaver (hver på 2000-2500 ord), levert innen fastsatte frister.
- delta i Fronter-evaluering av emnet eller programmet dersom det skal evalueres i Fronter dette semesteret.

Oppgaver, ekskursjonsrapport og eventuell evaluering leveres gjennom læringsplattformen Fronter.

Nærmere orientering om studiekravene for K-RLE1110 gis i semesterheftet og i forbindelse med undervisningen. Dersom studiekravene underveis i semesteret ikke oppfylles, har studenten anledning til å melde overgang til enkeltemnene K1010, RL1010 og RL1020 og gå opp til eksamen i hvert av disse. Studenten må selv kontakte studieveileder for å få dette ordnet. Merk at det er studiekrav også på disse emnene. For studenter som allerede har oppfylt noen studiekrav som mappestudenter, kan det gis fritak fra studiekrav på enkeltemner (se semesterheftet for detaljer).

Studenter som ikke oppfyller studiekravene og ikke benytter seg av muligheten til å melde overgang til enkeltemnene, kan ikke gå opp til eksamen. For ikke å bruke opp et eksamensforsøk på emnet, må de aktivt trekke sin oppmelding/vurderingsmelding innen trekkfristen 1. november.

Avsluttende vurdering

Emnet K-RLE1110 har som eksamensform to deleksamener: mappeinnlevering og skriftlig eksamen (4 timer). For at mappen skal kunne leveres inn og eksamen gjennomføres, må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.
Studenter som ikke oppfyller studiekravene og ikke benytter seg av muligheten til å melde overgang til enkeltemnene, kan ikke gå opp til eksamen. For ikke å bruke opp et eksamensforsøk på emnet, må de aktivt trekke sin oppmelding/vurderingsmelding innen trekkfristen 1. november.
Mappen skal inneholde de to faglige oppgavene (hver på 2000-2500 ord). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av mappen og eksamenen. Mappen vektes 3/5 og eksamen 2/5.
Tillatte hjelpemidler ved skriftlig eksamen: Hjelpemidlene som er listet opp i hjelpemiddellisten, liste i.
Dersom studenten får karakteren F på mappen eller eksamenen, har han/hun anledning til et nytt forsøk på denne eller disse: levere inn bearbeidet mappe innen en nærmere angitt frist og/eller gå opp til ny skriftlig eksamen på det tidspunktet som blir fastsatt. Det gis kun én mulighet til kontinuasjon per deleksamen per semester. Studenter som fortsatt ikke består deleksamenen, må melde seg opp i emnet i et senere høstsemester og gjennomføre den da. Oppfylte studiekrav og eventuell godkjent deleksamen blir da overført.

Læringsutbytte etter fullført emne

Læringsutbytte etter fullført emne
Se kunnskapsmål og ferdighetsmål i emnebeskrivelsene for K1010, RL1010 og RL1020. K-RLE1110 består av fagstoffet i disse emnene.
I tillegg følgende ferdighetsmål:
Studenten kan
- skrive faglige oppgaver ved hjelp av pensumlitteraturen og andre relevante kilder
- bruke kildene på en selvstendig måte i oppgaveskrivingen
- henvise til kildene på en standardisert måte underveis i teksten og i en kildeliste til slutt

Nettsider som kildekompasset.no og sokogskriv.no gir nyttige tips om det å skrive akademiske oppgaver, inkludert veiledning i kildebruk og hvordan en skal henvise til kilder.
Litteraturliste
Se litteraturlistene i emnene K1010, RL1010 og RL1020.

K-RLE1115 - K/RLE grunnstudier høst - Lektorprogrammet

Emneansvarlig:	Hanne Birgitte Sødal Tveito (Hanne.S.Tveito@mf.no)
Studiepoeng:	30
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	5-årige masterprogrammer - Lektorprogram i KRLE/Religion og etikk og samfunnsfag
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste i

Generell informasjon

K-RLE1115 (30 studiepoeng) er et kjerneemne i Lektorprogrammet og kan kun tas av studenter med opptak på Lektorprogrammet. Det består av fagstoffet i enkeltemnene K1010, RL1010 og PED1020. Emnet har en kombinasjon av mappevurdering og avsluttende skriftlig eksamen.

Oppbyggingen av K-RLE1115 er slik:

K1010 Bibelfag
A. Generell innføring (2 stp)
B. Det gamle testamentet (4 stp)
C. Det nye testamentet (4 stp)

RL1010 Religionsvitenskap
A. Religion som kulturelt og menneskelig fenomen (3 stp)
B. Religionshistorie (5 stp)
C. Religion i dagens samfunn (2 stp)

PED1020
A. Pedagogiske grunnlagsspørsmål (5 stp)
B. Livssynskunnskap (3 stp)
C. Religions- og livssynsdidaktikk (2 stp)

Studiepoengreduksjon

Studenter som tidligere har tatt emner som helt eller delvis overlapper med K-RLE1115, vil få redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Kontakt studierådgiver.

Studiekrav

For å kunne levere inn mappe og gå opp til avsluttende skriftlig eksamen må studenten underveis i semesteret oppfylle følgende studiekrav:
- bestå en skriftlig prøve i tilknytning til et bibelkunnskapskurs. Prøven vurderes til godkjent/ikke godkjent. Ved ikke godkjent kan studenten gå opp til ny prøve én gang
- ha godkjent fremmøte i skrivekurs (en må være til stede i begge dobbelttimene, fritak kan gis etter søknad til emneansvarlig)
- ha godkjent fremmøte (minst 75 prosent) i seminarrekkene i Det gamle testamentet, Det nye testamentet, Religionsvitenskap og Pedagogiske grunnlagsspørsmål
- delta på ekskursjonene (til moske, synagoge og tempel) og få godkjent en ekskursjonsrapport (ca. 600-800 ord) etter én av ekskursjonene, levert innen en fastsatt frist
- få godkjent utkast til en faglig oppgave (2000-2500 ord), levert innen en fastsatt frist
- få godkjent en rapport fra observasjonspraksis i skole (1200-1800 ord), levert innen en fastsatt frist
- delta i Fronter-evaluering av emnet eller programmet dersom det skal evalueres i Fronter dette semesteret

Ekskursjonsrapport, faglig oppgave, praksisrapport og eventuell evaluering leveres gjennom læringsplattformen Fronter.
Nærmere orientering om studiekravene for K-RLE1115 gis i semesterheftet og i forbindelse med undervisningen. Dersom studiekravene underveis i semesteret ikke oppfylles, har studenten anledning til å melde overgang til enkeltemnene K1010, RL1010 og PED1020 og gå opp til eksamen i hvert av disse. Studenten må selv kontakte studieveileder for å få dette ordnet. Merk at det er studiekrav også på disse emnene. For studenter som allerede har oppfylt noen studiekrav som mappestudenter, kan det gis fritak fra studiekrav på enkeltemner (se semesterheftet for detaljer).

Studenter som ikke oppfyller studiekravene og ikke benytter seg av muligheten til å melde overgang til enkeltemnene, kan ikke gå opp til eksamen. For ikke å bruke opp et eksamensforsøk på emnet, må de aktivt trekke sin oppmelding/vurderingsmelding innen trekkfristen 1. november.

Avsluttende vurdering

Emnet K-RLE1115 har som eksamensform to deleksamener: mappeinnlevering og skriftlig eksamen (4 timer). For at mappen skal kunne leveres inn og eksamen gjennomføres, må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.
Studenter som ikke oppfyller studiekravene og ikke benytter seg av muligheten til å melde overgang til enkeltemnene, kan ikke gå opp til eksamen. For ikke å bruke opp et eksamensforsøk på emnet, må de aktivt trekke sin oppmelding/vurderingsmelding innen trekkfristen november.
Mappen skal inneholde den faglige oppgaven (2000-2500 ord). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av mappen og eksamenen. Oppgaven

vektes 2/5 og eksamen 3/5.
Tillatte hjelpemidler ved skriftlig eksamen: Hjelpemidlene som er listet opp i hjelpemiddellisten, liste i.
Dersom studenten får karakteren F på mappen eller eksamenen, har han/hun anledning til et nytt forsøk på denne eller disse: levere inn bearbeidet oppgave innen en nærmere angitt frist og/eller gå opp til ny skriftlig eksamen på det tidspunktet som blir fastsatt. Det gis kun én mulighet til kontinuasjon per deleksamen per semester. Studenter som fortsatt ikke består deleksamenen, må melde seg opp i emnet i et senere høstsemester og gjennomføre den da. Oppfylte studiekrav og eventuell godkjent deleksamen blir da overført.

Læringsutbytte etter fullført emne

Læringsutbytte etter fullført emne
Se kunnskapsmål og ferdighetsmål i emnebeskrivelsene for K1010, RL1010 og PED1020. K-RLE1115 består av fagstoffet i disse emnene.

I tillegg følgende ferdighetsmål:
Studenten kan
- skrive en faglig oppgave ved hjelp av pensumlitteraturen og andre relevante kilder
- bruke kildene på en selvstendig måte i oppgaveskrivingen
- henvise til kildene på en standardisert måte underveis i teksten og i en kildeliste til slutt

Nettsider som kildekompasset.no og sokogskriv.no gir nyttige tips om det å skrive akademiske oppgaver, inkludert veiledning i kildebruk og hvordan en skal henvise til kilder.
Litteraturliste
Se litteraturlistene i emnene K1010, RL1010 og PED1020.

K-RLE1120 - K/RLE grunnstudier - vår

Emneansvarlig:	Hanne Birgitte Sødal Tveito (Hanne.S.Tveito@mf.no)
Studiepoeng:	20
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Årsstudier - Kristendom/KRLE Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi Bachelorprogrammer - Ungdom, kultur og trosopplæring 5-årige masterprogrammer - Lektorprogram i KRLE/Religion og etikk og samfunnsfag Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi Profesjonsstudier - Katolsk presteutdanning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste i

Generell informasjon

Emnet er obligatorisk innenfor de kirkelige utdanningsløpene. Det er et kjerneemne i Bachelor i Ungdom, kultur og trosopplæring, Bachelor i teologi, Master i teologi og Profesjonsstudiet i teologi. Det kan inngå i Årsstudium i kristendom/KRLE og i Bachelor i religion, kultur og samfunn.

K-RLE1120 utgjør 20 studiepoeng. Det består av fagstoffet i enkeltemnene K1020 Bibelfag og kristendommens historie og K1030 Kristen livstolkning i dag, og har mappevurdering og avsluttende eksamen som vurderingsform (se nedenfor). Det er mulig å velge å studere K1020 og K1030 som enkeltemner. Da gjelder andre studiekrav, og da er vurderingsmåten annerledes.

Oppbygningen av K-RLE1120:

K1020 Bibelfag og kristendommens historie
a. Bibelfag (5 stp)
b. Kristendommens historie (5 stp)

K1030 Kristen livstolkning i dag
a. Kristen troslære (4,5 stp)
b. Etikk (3,5 stp)
c. Konfesjonskunnskap (2 stp)

Studiepoengreduksjon

Studenter som tidligere har tatt emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Kontakt studieveileder.

Studiekrav

For å kunne levere inn mappe og gå opp til eksamen må studenten oppfylle følgende studiekrav:
- kun for studenter som ikke hadde mappevurdering i høstsemesteret, samt nye studenter: ha godkjent fremmøte i skrivekurs (en må være til stede i begge dobbelttimene, fritak kan gis etter søknad til emneansvarlig)
- ha godkjent fremmøte (minst 75 prosent) i seminarrekkene i bibelfag og kristen livstolkning i dag
- få godkjent en ekskursjonsrapport (ca. 750-1000 ord) knyttet til en ekskursjon i kirkehistorie/konfesjonskunnskap, levert innen en fastsatt frist
- få godkjent utkast til faglig oppgave i kristen livstolkning (2000-2500 ord), levert innen en fastsatt frist.
- bestå en kortprøve (1,5 timer) om hovedpunktene i den vestlige kirkes historie. Prøven vurderes til godkjent/ikke godkjent. Ved ikke godkjent kan studenten gå opp til ny prøve én gang
- delta i elektronisk evaluering av emnet eller programmet dersom det skal evalueres elektronisk dette semesteret
- bare for studenter på Profesjonsstudium i teologi: delta på profesjonsrettet undervisningsopplegg

Studiekravsinnleveringene, utenom kortprøven, skal leveres gjennom læringsplattformen Fronter.

Nærmere orientering om studiekravene for K-RLE1120 gis i semesterheftet og i forbindelse med undervisningen. Dersom studiekravene underveis i semesteret ikke oppfylles eller studenten av andre grunner ønsker å endre eksamensform, er det studentens ansvar å melde overgang til enkeltemnene K1020 og K1030. Studenten må selv kontakte studieveileder for å få dette ordnet. Merk at det er studiekrav også på disse emnene. For studenter som allerede har oppfylt noen studiekrav som mappestudenter, kan det gis fritak fra studiekrav på enkeltemner (se semesterheftet for detaljer).
Studenter som ikke oppfyller studiekravene og ikke benytter seg av muligheten til å melde overgang til enkeltemnene, kan ikke gå opp til eksamen. For ikke å bruke opp et eksamensforsøk på emnet må de aktivt trekke sin oppmelding/vurderingsmelding innen trekkfristen 1. mai.

Avsluttende vurdering

Emnet K-RLE1120 har som eksamensform to deleksamener: innlevering av faglig oppgave (2000-2500 ord) og skriftlig eksamen (4 timer). For at oppgaven skal kunne leveres inn og den skriftlige eksamen gjennomføres, må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Ved innlevering av den faglige oppgaven vil man bli bedt om å godta en erklæring om at arbeidet er gjennomført selvstendig og alle kilder ført opp.

Karakteren (A-F) settes på grunnlag av den faglige oppgaven og den skriftlige prøven. Oppgaven vektes 2/5 og skriftlig eksamen 3/5.

Tillatte hjelpemidler: Hjelpemidlene beskrevet i hjelpemiddellisten, liste i.

Dersom studenten får karakteren F på oppgaven og/eller den skriftlige eksamenen, har han/hun anledning til et nytt forsøk på denne/disse ved starten av neste semester: å levere inn bearbeidet oppgave innen en nærmere angitt frist og/eller å gå opp til ny skriftlig eksamen på det tidspunktet som blir fastsatt. Det gis kun én mulighet til kontinuasjon per deleksamen per semester.

Læringsutbytte etter fullført emne

Se Kunnskapsmål og Ferdighetsmål i emnebeskrivelsene for K1020 Bibelfag og K1030 Kristen livstolkning i dag. K-RLE1120 består av fagstoffet i disse to emnene. I tillegg:

GENERELL KOMPETANSE
Studenten kan
- skrive en faglig oppgave ved hjelp av emnelitteraturen og andre relevante kilder
- bruke kildene på en selvstendig måte i oppgaveskrivingen
- henvise til kildene på en standardisert måte underveis i teksten og føre opp alle kilder i en kildeliste til slutt

Nettsider som kildekompasset.no og sokogskriv.no gir nyttige tips om det å skrive akademiske oppgaver, inkludert veiledning i kildebruk og hvordan en skal henvise til kilder og føre en kildeliste.

Merknad til litteraturlisten

Litteraturliste
Se litteraturlistene i emnene K1020 og K1030.

Eksamens-/innleveringsdatoer

Individuell skriftlig oppgave

Innleveringsdato:	28. mai 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Kunngjøringsdato:	18. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	4. juni 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	4 timer
Kunngjøringsdato:	25. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	16. aug. 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	4 timer
Kunngjøringsdato:	6. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

Individuell skriftlig oppgave

Innleveringsdato:	20. aug. 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Kunngjøringsdato:	10. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

K-RLE1125 - K/RLE grunnstudier - vår, Lektorprogrammet

Emneansvarlig:	Hanne Birgitte Sødal Tveito (Hanne.S.Tveito@mf.no)
Studiepoeng:	20
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Årsstudier - Kristendom/KRLE
	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn
	5-årige masterprogrammer - Lektorprogram i KRLE/Religion og etikk og samfunnsfag
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste i

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i Lektorprogrammet. Det kan inngå i Årsstudium i kristendom/KRLE og i Bachelor i religion, kultur og samfunn. K-RLE1125 utgjør 20 studiepoeng. Det består av fagstoffet i enkeltemnene RL1030 Religion og kristendommens historie og K1030 Kristen livstolkning i dag, og har mappevurdering og avsluttende eksamen som vurderingsform, se nedenfor. Det er mulig å velge å studere RL1030 og K1030 som enkeltemner. Da gjelder andre studiekrav, og da er vurderingsmåten annerledes.

Oppbygningen av K-RLE1125:

RL1030 Religion og kristendommens historie
a. Religion i samtidskulturen (5 stp)
b. Kristendommens historie (5 stp)

K1030 Kristen livstolkning i dag
a. Kristen troslære (4,5 stp)
b. Etikk (3,5 stp)
c. Konfesjonskunnskap (2 stp)

Studiepoengreduksjon

Studenter som tidligere har tatt emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Kontakt studieveileder.

Studiekrav

For å kunne levere inn mappe og gå opp til eksamen må studenten oppfylle studiekravene på emnet. Merk at listen over studiekrav er forskjellig for studenter på Lektorprogrammet og studenter på Årsstudium i kristendom/KRLE eller Bachelor i religion, kultur og samfunn.
For studenter på Lektorprogrammet:
- kun for studenter som ikke hadde mappevurdering i høstsemesteret, samt nye studenter: ha godkjent fremmøte i skrivekurs (en må være til stede i begge dobbelttimene, fritak kan gis etter søknad til emneansvarlig)
- ha godkjent fremmøte (minst 75 prosent) i seminartimer knyttet til emnet K1030 Kristen livstolkning i dag og delemnet RL1030A Religion i samtidskulturen
- få godkjent en ekskursjonsrapport (ca. 750-1000 ord) knyttet til ekskursjon i kirkehistorie/konfesjonskunnskap, levert innen en fastsatt frist
- få godkjent utkast til faglig oppgave i kristen livstolkning (2000-2500 ord), levert innen en fastsatt frist. få godkjent et undervisningsopplegg om religion (500-1000 ord), utarbeidet gruppevis. Opplegget skal leveres i Fronter og presenteres i en seminartime
- bestå en kortprøve (1,5 timer) om hovedpunktene i den vestlige kirkes historie. Prøven vurderes til godkjent/ikke godkjent. Ved ikke godkjent kan studenten gå opp til ny prøve én gang
- delta i elektronisk evaluering av emnet eller programmet dersom det skal evalueres elektronisk dette semesteret

For studenter på Årsstudium i kristendom/KRLE eller Bachelor i religion, kultur og samfunn:
- kun for studenter som ikke hadde mappevurdering i høstsemesteret, samt nye studenter: ha godkjent fremmøte i skrivekurs (en må være til stede i begge dobbelttimene, fritak kan gis etter søknad til emneansvarlig)
- ha godkjent fremmøte (minst 75 prosent) i seminartimer knyttet til emnet K1030 Kristen livstolkning i dag
- få godkjent en ekskursjonsrapport (ca. 750-1000 ord) knyttet til ekskursjon i kirkehistorie/konfesjonskunnskap, levert innen en fastsatt frist
- få godkjent utkast til faglig oppgave i kristen livstolkning (2000-2500 ord), levert innen en fastsatt frist. bestå en kortprøve (1,5 timer) om hovedpunktene i den vestlige kirkes historie. Prøven vurderes til godkjent/ikke godkjent. Ved ikke godkjent kan studenten gå opp til ny prøve én gang
- delta i elektronisk evaluering av emnet eller programmet dersom det skal evalueres elektronisk dette semesteret

For alle studenter på emnet:
Studiekravsinnleveringene, utenom kortprøven, skal leveres gjennom læringsplattformen Fronter.

Nærmere orientering om studiekravene for K-RLE1125 gis i semesterheftet og i forbindelse med undervisningen. Dersom studiekravene underveis i semesteret ikke oppfylles eller studenten av andre grunner ønsker å endre eksamensform, er det studentens ansvar å melde overgang til enkeltemnene RL1030 og K1030. Studenten må selv kontakte studieveileder for å få dette ordnet. Merk at det er studiekrav også på disse emnene. For studenter som allerede har oppfylt noen studiekrav som mappestudenter, kan det gis fritak fra studiekrav på enkeltemner (se semesterheftet for detaljer).

Studenter som ikke oppfyller studiekravene og ikke benytter seg av muligheten til å melde overgang til enkeltemnene, kan ikke gå opp til eksamen. For ikke å bruke opp et eksamensforsøk på emnet må de aktivt trekke sin oppmelding/vurderingsmelding innen trekkfristen 1. mai.

Avsluttende vurdering

Emnet K-RLE1125 har som eksamensform to deleksamener: innlevering av faglig oppgave (2000-2500 ord) og skriftlig eksamen (4 timer). For at oppgaven skal kunne leveres inn og den skriftlige eksamen gjennomføres, må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Ved innlevering av den faglige oppgaven vil man bli bedt om å godta en erklæring om at arbeidet er gjennomført selvstendig og alle kilder ført opp. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av den faglige oppgaven og den skriftlige prøven. Oppgaven vektes 2/5 og skriftlig eksamen 3/5.
Tillatte hjelpemidler: Hjelpemidlene beskrevet i hjelpemiddellisten, liste i.

Dersom studenten får karakteren F på oppgaven og/eller den skriftlige eksamenen, har han/hun anledning til et nytt forsøk på denne/disse ved starten av neste semester: å levere inn bearbeidet oppgave innen en nærmere angitt frist og/eller å gå opp til ny skriftlig eksamen på det tidspunktet som blir fastsatt. Det gis kun én mulighet til kontinuasjon per deleksamen per semester.

Læringsutbytte etter fullført emne

Se kunnskapsmål og ferdighetsmål i emnebeskrivelsene for RL1030 Religion og kristendommens historie og K1030 Kristen livstolkning i dag. K-RLE1125 består av fagstoffet i disse to emnene. I tillegg:

GENERELL KOMPETANSE

Studenten kan
- skrive en faglig oppgave ved hjelp av emnelitteraturen og andre relevante kilder
- bruke kildene på en selvstendig måte i oppgaveskrivingen
- henvise til kildene på en standardisert måte underveis i teksten og føre opp alle kilder i en kildeliste til slutt

Nettsider som kildekompasset.no og sokogskriv.no gir nyttige tips om det å skrive akademiske oppgaver, inkludert veiledning i kildebruk og hvordan en skal henvise til kilder og føre en kildeliste.

Merknad til litteraturlisten

Litteraturliste
Se litteraturlistene i emnene RL1030 og K1030.

Eksamens-/innleveringsdatoer

Individuell skriftlig oppgave

Innleveringsdato:	28. mai 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Kunngjøringsdato:	18. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	4. juni 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	4 timer
Kunngjøringsdato:	25. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	16. aug. 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	4 timer
Kunngjøringsdato:	6. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

Individuell skriftlig oppgave

Innleveringsdato:	20. aug. 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Kunngjøringsdato:	10. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

K1010 - Bibelfag

Emneansvarlig:	Hanne Birgitte Sødal Tveito (Hanne.S.Tveito@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Årsstudier - Kristendom/KRLE Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi Bachelorprogrammer - Ungdom, kultur og trosopplæring 5-årige masterprogrammer - Lektorprogram i KRLE/Religion og etikk og samfunnsfag Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi Profesjonsstudier - Katolsk presteutdanning Profesjonsstudier - Metodistisk presteutdanning Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste i

Generell informasjon

K1010 er et innføringsemne i bibelfag som inngår i flere studieprogram. Gjennom emnet skal studentene få oversikt over innholdet i Bibelen, kjennskap til hvordan Bibelen er blitt til og til ulike helhetsforståelser av Bibelen. Emnet skal gi innsikt i historisk orientert analyse av bibeltekster og evne til å stille relevante spørsmål til bibeltekster. Kjennskap til bibelteksters virkningshistorie og evne til å reflektere over anvendelse av bibeltekster i ulike kontekster inngår også.

K1010 består av tre delemner: A. Generell innføring (2 stp), B. Det gamle testamentet (4 stp) og C. Det nye testamentet (4 stp). Emnet kan inngå som ett av tre emner i emnekombinasjonen K-RLE1110 eller emnekombinasjonen K-RLE1115 (for lektorstudenter), som har mappevurdering og en annen eksamensdato. Se emnebeskrivelsene for disse emnene for hvilke studiekrav som da gjelder.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tidligere har tatt emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Kontakt studierådgiver.

Studiekrav

- bestå en skriftlig prøve i tilknytning til et bibelkunnskapskurs tidlig i semesteret.

Prøven vurderes til Godkjent eller Ikke godkjent. Ved Ikke godkjent har studenten anledning til ett forsøk til. Studenter som ikke har mulighet til å møte til prøven, eller som ikke består prøven på andre forsøk, må i stedet skrive et bokreferat etter en oppgitt mal

- lytte til informasjonsforelesning og forelesning om tekstanalyse i Fronter og besvare et spørsmålsark i Fronter etter hver av forelesningene. Forelesningene legges ut 1. september og 1. oktober, og besvarelsene skal leveres senest 8. september og 8. oktober
- delta i evaluering av emnet eller programmet dersom det skal evalueres dette semesteret

Se semesterarket for K1010 for nærmere informasjon om studiekravene.

Studenter som ikke oppfyller studiekravene, kan ikke gå opp til eksamen i emnet. For ikke å bruke opp et eksamensforsøk på emnet, må de aktivt trekke sin oppmelding/vurderingsmelding innen trekkfristen 1. november.

Avsluttende vurdering

Emnet K1010 har skriftlig eksamen (6 timer) som eksamensform. Kandidaten skal besvare minst to oppgaver. Disse kan være hentet fra samme delemne.
For å kunne gå opp til eksamen, må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Studenter som ikke oppfyller studiekravene, kan ikke gå opp til eksamen i emnet. For ikke å bruke opp et eksamensforsøk på emnet, må de aktivt trekke sin oppmelding/vurderingsmelding innen trekkfristen 1. november.
Karakteren (A-F) settes på grunnlag av eksamenen. Tillatte hjelpemidler: Hjelpemiddellisten, Liste i.

Læringsutbytte etter fullført emne

DELEMNE A. GENERELL INNFØRING (2 stp)

KUNNSKAP
Studenten har

- oversikt over Bibelen som en helhet og innholdet i 1. Mosebok, 2. Mosebok 1-34, 5. Mosebok, Josva 1-8 og 23-24, Dommerne 1-8, 1.-2. Samuelsbok, 1. Kongebok, 2. Kongebok 1-5 og 15-25, Esra, Salme 1-8, 22-24; 37-39; 77-78; 110-118; 137-139 og 146-150, Jesaja 1-12; 40-45; 52-55; 65-66, Matteusevangeliet, Lukasevangeliet, Johannesevangeliet, Apostlenes gjerninger, Romerbrevet, 1. Korinterbrev, Hebreerbrevet og Johannes åpenbaring (innledende bibelkunnskapskurs)
- kunnskap om GTs og NTs teksthistorie og kanonhistorie og kjennskap til nyere norske bibeloversettelser
- kjennskap til teori om lesing av tekster

- kjennskap til ulike metoder og tolkningsperspektiver i arbeid med bibeltekster
- kjennskap til spor av Bibelen i allmennkulturen

FERDIGHETER
Studenten kan
- reflektere over Bibelen som en helhet og forholdet mellom GT og NT
- reflektere over utviklingslinjer, tematiske sammenhenger og mangfold i Bibelen
- reflektere over spørsmål knyttet til forståelsen av Bibelen som hellig skrift i kristendommen
- reflektere over bibelbruk i ulike sammenhenger og innenfra- og utenfraperspektiver på Bibelen

DELEMNE B. DET GAMLE TESTAMENTET (4 stp)

KUNNSKAP
Studenten har
- kunnskap om Det gamle testamentets tilblivelse og historiske kontekst
- kjennskap til hovedsjangere i Det gamle testamentet
- god kunnskap om 1. Mosebok og 2. Mosebok og sentral tematikk i disse skriftene
- kjennskap til hovedlinjene i Israels historie og til spørsmål knyttet til forholdet mellom tekst og historie
- kjennskap til GT-teksters virkningshistorie i senere bibellitteratur og i vestlig teologi og allmennkultur

FERDIGHETER
Studenten kan
- bruke kunnskap om teksttolkning (delemne A) og generell kunnskap om Det gamle testamentet og 1. og 2. Mosebok (delemne B) til å gjennomføre en historisk orientert analyse av følgende bibeltekster: 1 Mos 1,1-2,3; 2 Mos 3,1-15; 2 Mos 20,1-17. Anbefalt mal: Arbeidsskjema. Til bruk ved historisk orientert analyse av bibeltekster (se litteraturlisten)

DELEMNE C. DET NYE TESTAMENTET (4 stp)

KUNNSKAP
Studenten har
- god kunnskap om de tre første evangelienes tilblivelse og sjanger, og kjennskap til spørsmålet om evangeliene som kilder til den historiske Jesus
- god kunnskap om Matteusevangeliet og sentral tematikk i dette evangeliet
- kunnskap om Apostlenes gjerninger og sentral tematikk i dette skriftet
- kjennskap til Paulus-brevene og hovedtrekk i Paulus¿ teologi
- kjennskap til nytestamentlig tidshistorie
- kjennskap til "den store bibelfortellingen" og NTs bruk av tekster og motiver fra GT
- kjennskap til NT-teksters virkningshistorie i vestlig teologi og allmennkultur

FERDIGHETER
Studenten kan
- bruke kunnskap om teksttolkning (delemne A) og generell kunnskap om Det nye testamentet og Matteusevangeliet (delemne C) til å gjennomføre en historisk orientert analyse av følgende bibeltekster: Matt 3,13-17; 6,7-15; 8,23-9,8; 16,13-23; 21,1-11 og 28,1-10. Anbefalt mal: Arbeidsskjema. Til bruk ved historisk orientert analyse av bibeltekster (se litteraturlisten)

GENERELLE FERDIGHETER ETTER FULLFØRT EMNE
Studenten kan
- tilegne seg kunnskaper og ferdigheter gjennom å delta i undervisning, arbeide med faglitteratur og oppfylle studiekrav
- arbeide selvstendig med og reflektere kritisk over fagstoff på emnet
- reflektere over emnets relevans som del av eget studieprogram

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR
- (2011). *Bibelen: Den hellige skrift: Det gamle og Det nye testamente* (se emnebeskrivelsen). [Oslo]: Bibelselskapet. ISBN/ISSN: 978-82-541-0820-8
- (1997). *Arbeidsskjema: Til bruk ved historisk orientert analyse av bibeltekster*. Oslo: Menighetsfakultetet. (Se Fronter)
- Aschim, A. (2011). Bibelen -kristendommens hellige skrift. I J. Braarvig & Å. Justnes (Red.), *Hellige skrifter i verdensreligionene* (s. 58-86). Kristiansand: Høyskoleforl. ISBN/ISSN: 978-82-7634-902-3
- Hauge, E. H. & Saxegaard, K. M. (2012). *Fortell dine barn: Bibelkunnskap for trosopplærere* (s. 67-70). [Oslo]: Verbum. ISBN/ISSN: 978-82-543-1192-9 (Kompendium)
- Hvalvik, R. & Stordalen, T. (1999). *Den store fortellingen: Om Bibelens tilblivelse, innhold, bruk og betydning* (s. 19-50). Oslo: Det norske bibelselskap. ISBN/ISSN: 82-541-0545-6
- Sødal, H. K. (2014). *Kristen tro og tradisjon i barnehagen* (5. utg., s. 245-254). Oslo: Cappelen Damm akademisk. ISBN/ISSN: 9788202441562 (Kompendium)
- Tveito, H. B. S. *Om historisk orientert analyse av bibeltekster*. (Se Fronter)

DELEMNE B LITTERATUR
- Collins, J. J. (2014). *A short introduction to the Hebrew Bible: And Deutro-Canonical books* (2. utg., s. 1-13, 17-48, 51-83, 97-108, 111-184,

187-189). Minneapolis, Minn.: Fortress Press. ISBN/ISSN: 9781451472943
- Hvalvik, R. & Stordalen, T. (1999). *Den store fortellingen: Om Bibelens tilblivelse, innhold, bruk og betydning* (s. 107-111, 138-143). Oslo: Det norske bibelselskap. ISBN/ISSN: 82-541-0545-6
- Kartveit, M. (Red.) (2003). *Det Gamle testamentet: Analyse av tekstar i utval* (3. utg., s. 36-49, 159-182, 200-225). Oslo: Samlaget. ISBN/ISSN: 82-521-6290-8
- Ringe, S. H. (2012). When women interpret the Bible. I C. A. Newsom, S. H. Ringe & J. E. Lapsley (Red.), *Women's Bible commentary* (Revised and Expanded utg., s. 1-9). Louisville, Ky.: Westminster John Knox Press. ISBN/ISSN: 9780664237073 (Kompendium)
- Setel, D. O. (1998). Exodus. I C. A. Newsom & S. H. Ringe (Red.), *Women's Bible commentary* (Expanded utg., s. 30-39). Louisville, Ky.: Westminster John Knox Press. ISBN/ISSN: 066425781X (Kompendium)

DELEMNE C LITTERATUR

- Hvalvik, R. (1992 eller senere oppl.). *Fra Jerusalem til jordens ender: Hovedtrekk i Apostlenes gjerninger* (2. utg., s. 31-39, 45-65, 96-118). Oslo: Credo. ISBN/ISSN: 82-7053-220-7
- Hvalvik, R. *Hovedtrekk i Matteusevangeliet: Utvalgte tema og tekstavsnitt.* (s. 14-73). (Se Fronter)
- Hvalvik, R. & Stordalen, T. (1999). *Den store fortellingen: Om Bibelens tilblivelse, innhold, bruk og betydning* (s. 176-200, 211-222, 248-262, 264-281, 428-443). Oslo: Det norske bibelselskap. ISBN/ISSN: 82-541-0545-6
- Kvalbein, H. (1990 eller senere opplag). *Fortolkning til Matteusevangeliet* (Vol. 2, s. 63-75, 135-140, 282-286). Oslo: Nye Luther forlag. ISBN/ISSN: 82-531-6065-8 (Kompendium)
- Kvalbein, H. (1989 eller senere opplag). *Fortolkning til Matteusevangeliet* (Vol. 1, s. 102-108, 164-179, 212-213, 226-236). Oslo: Nye Luther forlag. ISBN/ISSN: 2-531-6063-1 (Kompendium)
- Sandnes, K. O. & Skarsaune, O. (2011). *Mannen som ble Messias* ([2.] utg., s. 40-50, 70-76). Oslo: Det teologiske Menighetsfakultet. ISBN/ISSN: 978-82-7611-200-9 (Se Fronter)

K1020 - Bibelfag og kristendommens historie

Emneansvarlig:	Hanne Birgitte Sødal Tveito (Hanne.S.Tveito@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Årsstudier - Kristendom/KRLE Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi Bachelorprogrammer - Ungdom, kultur og trosopplæring Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste i

Generell informasjon

Enkeltemnet K1020 eller mappevurderingsemnet K-RLE1120, der fagstoffet i K1020 inngår, er et kjerneemne i Bachelor i Ungdom, kultur og trosopplæring, Bachelor i teologi, Master i teologi og Profesjonsstudiet i teologi. Emnet kan inngå i Årsstudium i Kristendom/KRLE og Bachelor i religion, kultur og samfunn. Studenter på disse programmene velger om de legger opp K1020/K-RLE1120 eller RL1030/K-RLE1125 (variant med Religion i samtidskulturen).

K1020 består av to delemner: A. Bibelfag (2 studiepoeng Det gamle testamentet og 3 studiepoeng Det nye testamentet) og B. Kristendommens historie (5 studiepoeng). Emnet bygger på innføringsemnet K1010 Bibelfag, og man bør ha tatt dette før man tar K1020.

Delemne A Bibelfag består av to deler: Det gamle testamentet (2 stp) og Det nye testamentet (3 stp). I Det gamle testamentet skal studentene arbeide med Salmenes bok og sentrale salmer, og med profetlitteratur og tekster fra profeten Amos.
I Det nye testamentet skal studentene arbeide med Lukasevangeliet og utvalgte lignelser i dette evangeliet, og med Johannesevangeliet og tekster og tematikk i dette evangeliet.
Emnet skal også gi kjennskap til bibelteksters virkningshistorie og evne til å reflektere over anvendelse av bibeltekster i kirkelig sammenheng.

I delemne B Kristendommens historie skal studentene arbeide med den kristne kirkes opprinnelse og første århundrer, kristendommens videre historie i Europa frem til 1700-tallet, og norsk kirkehistorie fram til ca. 1945. Studiet fremstiller og drøfter viktige utviklingslinjer i kristendommens historie, både når det gjelder teologi, kirkens institusjoner og ulike former for trosuttrykk (diakoni, misjon, fromhetsliv, liturgi, salmer, kunst/arkitektur). Kristendommens historie sees ikke isolert fra, men i sammenheng med det samfunnet kirken til enhver tid er en del av.

Studiepoengreduksjon

Det er 5 studiepoengs overlapp mellom K1020 og emnet RL1030 Religion og kristendommens historie.

Studiekrav

Denne listen over studiekrav gjelder studenter som tar K1020 som enkeltemne. Merk at listen over studiekrav er forskjellig for studenter på Profesjonsstudiet i teologi og studenter som er på andre studieprogram enn Profesjonsstudiet i teologi. Studenter som tar mappevurderingsemnet K-RLE1120 (20 studiepoeng), der fagstoffet fra K1020 inngår, må se emnebeskrivelsen for K-RLE1120 for hvilke studiekrav som da gjelder.

For studenter på alle studieprogram utenom Profesjonsstudium i teologi:
- bestå en kortprøve (1,5 time) om hovedpunktene i den vestlige kirkes historie. Prøven vurderes til bestått/ikke bestått. Ved ikke bestått kan studenten gå opp til ny prøve én gang
- delta i elektronisk evaluering av emnet eller programmet dersom det skal evalueres elektronisk dette semesteret

For studenter på Profesjonsstudium i teologi:
- bestå en kortprøve (1,5 time) om hovedpunktene i den vestlige kirkes historie. Prøven vurderes til bestått/ikke bestått. Ved ikke bestått kan studenten gå opp til ny prøve én gang
- delta på profesjonsrettet undervisningsopplegg.
- delta i elektronisk evaluering av emnet eller programmet dersom det skal evalueres elektronisk dette semesteret

Se semesterarket for nærmere informasjon om studiekravene.

Studenter som ikke oppfyller studiekravene, kan ikke gå opp til eksamen i emnet. For ikke å bruke opp et eksamensforsøk på emnet, må de aktivt trekke sin oppmelding/vurderingsmelding innen trekkfristen 1. mai.

Avsluttende vurdering

Emnet K1020 har skriftlig eksamen (6 timer) som eksamensform. Kandidaten vil bli bedt om å besvare to eller flere oppgaver. Disse kan være hentet fra samme delemne.
For å kunne gå opp til eksamen i emnet må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av eksamen.
Hjelpemidler: Liste i.

Læringsutbytte etter fullført emne

DELEMNE A: BIBELFAG (5 stp)

KUNNSKAP
Studenten har:

- god kunnskap om Salmenes bok og ulike typer salmer
- kjennskap til profeti og profetlitteratur i Den gamle Orienten, i Det gamle testamentet og i Qumran
- god kunnskap om Amosboken og sentral tematikk i denne boken
- kjennskap til GT-teksters virkningshistorie i senere bibellitteratur og i vestlig teologi og fromhetsliv
- god kunnskap om Lukasevangeliet og sentral tematikk i dette evangeliet
- kjennskap til spørsmål knyttet til tolkning av lignelser
- god kunnskap om Johannesevangeliet og sentral tematikk i dette evangeliet
- kjennskap til NT-teksters virkningshistorie i vestlig teologi og fromhetsliv

FERDIGHETER
Studenten kan:

- gjennomføre en historisk orientert analyse av følgende tekster fra Det gamle testamentet: Sal 8; 22; 46; 110; Am 1,1-2,16; 5,1-27; 9,7-15
- reflektere over bruk av GT-tekster i kristen forkynnelse og trosopplæring
- gjennomføre en historisk orientert analyse av følgende tekster fra Det nye testamentet: Luk 10,25-42; 12,13-21; 15,1-32; 18,9-14; Joh 1,1-18; 2,1-12; 4,3-26; 13,1-17 og 19,17-37
- reflektere over bruk av NT-tekster i kristen forkynnelse og trosopplæring

DELEMNE B: KRISTENDOMMENS HISTORIE (5 STP)

KUNNSKAP
Studenten har:

- kjennskap til kristendommen som kulturarv og som levende kilde for tro, moral og livstolkning gjennom tidene
- kjennskap til viktige utviklingslinjer i kristendommen i Europa i antikken, middelalderen og tidlig nytid
- kjennskap til hovedtrekk i kirkens organisering, ledelse og forhold til øvrigheten i disse periodene
- kjennskap til hovedtrekk i kirkens teologi, sakramenter, klosterliv og fromhetsliv i disse periodene -
- kjennskap til hovedtrekk i kirkens arkitektur og kunst i disse periodene
- kjennskap til hovedtrekk i organisering, teologi og fromhetsliv i de ulike periodene av kirkens og kristendommens historie i Norge fram til 1945
- kjennskap til kristningen av Norge og forholdet mellom kirke og øvrighet/stat fra middelalder til 1945
- kjennskap til reformasjonen, ortodoksien og pietismen i Danmark-Norge
- kjennskap til hvilke konsekvenser moderniseringen av Norge på 1800-tallet fikk for kirken
- kjennskap til kirken i Norge i møte med ulike ideologier

FERDIGHETER
Studenten kan:

- redegjøre for og drøfte et historisk forløp

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR

- (2011). *Bibelen: Den hellige skrift: Det gamle og Det nye testamente* (se emnebeskrivelsen). [Oslo]: Bibelselskapet. ISBN/ISSN: 978-82-541-0820-8
- (1997). *Arbeidsskjema: Til bruk ved historisk orientert analyse av bibeltekster*. Oslo: Menighetsfakultetet. (Se Fronter)
- Anderson, G. (2013). 5. Interpreting the parables. I J. B. Green, J. K. Brown & N. Perrin (Red.), *Dictionary of Jesus and the Gospels* (2 utg., s. 660-662). Downers Grove, Ill.: InterVarsity Press. ISBN/ISSN: 978-1-84474-876-1/978-0-8308-2456-4 (Kompendium)
- Brooke, G. J. (2006). Prophecy and prophets in the Dead Sea Scrolls: Looking backwards and forwards. I M. H. Floyd & R. D. Haak (Red.), *Prophets, prophecy, and prophetic texts in Second Temple Judaism* (nr. 427, s. 151-165). New York: T&T Clark. ISBN/ISSN: 0-567-02780-5 (Kompendium)
- Donahue, J. R. (1990). *The gospel in parable: Metaphor, narrative, and theology in the Synoptic Gospels* (s. 126-138, 146-162, 174-180, 187-193). [Phialdelphia, Penn.]: Fortress Press. ISBN/ISSN: 0-8006-2480-7/0-8006-0852-6
- Hauge, E. H. & Saxegaard, K. M. (2012). *Fortell dine barn: Bibelkunnskap for trosopplærere* (s. 153-166). [Oslo]: Verbum. ISBN/ISSN: 978-82-543-1192-9 (Kompendium)
- Hvalvik, R. & Stordalen, T. (1999). *Den store fortellingen: Om Bibelens tilblivelse, innhold, bruk og betydning* (s. 107-118, 138-151,

222-245). Oslo: Det norske bibelselskap. ISBN/ISSN: 82-541-0545-6
- Kartveit, M. (Red.) (2003). *Det Gamle testamentet: Analyse av tekstar i utval* (3. utg., s. 231-235, 309-341, 359-377). Oslo: Samlaget. ISBN/ISSN: 82-521-6290-8
- Keener, C. S. (2013). 3. Johannine theology. I J. B. Green, J. K. Brown & N. Perrin (Red.), *Dictionary of Jesus and the Gospels* (2 utg., s. 428-434). Downers Grove, Ill.: InterVarsity Press. ISBN/ISSN: 978-1-84474-876-1/978-0-8308-2456-4 (Kompendium)
- Kysar, R. (1986). *John* (s. 27-34, 44-47, 61-68, 206-212, 286-293). Minneapolis, Minn.: Augsburg. ISBN/ISSN: 0-8066-8860-2 (Kompendium)
- Lindström, F. (2000). De bibelske salmer som bibelsk teologi. I S. Pedersen (Red.), *Bibelsk teologi* (s. 75-96). Århus: Aarhus Universitetsforlag. ISBN/ISSN: 87-7288-779-6 (Kompendium)
- Nogalski, J. (2011). *The book of the Twelve: Hosea--Jonah* (s. 259-271, 273-290, 313-326, 353-361). Macon, GA: Smyth & Helwys Pub. ISBN/ISSN: 9781573120753 (Kompendium)
- de Claissé-Walford, N. L. (2012). Psalms. I C. A. Newsom, S. H. Ringe & J. E. Lapsley (Red.), *Women's Bible commentary* (Rev. and updated. utg., s. 221-231). Louisville, Ky: Westminster John Knox Press. ISBN/ISSN: 9780664237073 (Kompendium)

DELEMNE B LITTERATUR

- (2013). Salme nr. 2, 38, 50, 158, 190, 232, 248, 278, 336, 488, 490, 691, 799. I *Norsk salmebok 2013: For kirke og hjem*. [Stavanger]: Eide forl. ISBN/ISSN: 9788251407649 (Kompendium)
- Danbolt, G. & Kjerschow, M. (1996). *Billedspor: Kunst- og kulturhistorie* (Vol. 1, s. 137-144). Vollen: Tell. ISBN/ISSN: 82-7522-064-5 (Kompendium)
- Oftestad, B. T., Schumacher, J. & Rasmussen, T. (2005). *Norsk kirkehistorie* (3. utg., s. 15-269). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 82-00-21808-2
- Rasmussen, T. & Thomassen, E. (2002). *Kristendommen: En historisk innføring* (2. utg., s. 60-306, 371-374). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 82-15-00292-7

Eksamens-/innleveringsdatoer

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	5. juni 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	6 timer
Kunngjøringsdato:	26. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	13. aug. 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	6 timer
Kunngjøringsdato:	3. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

K1030 - Kristen livstolkning i dag

Emneansvarlig:	Hanne Birgitte Sødal Tveito (Hanne.S.Tveito@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Årsstudier - Kristendom/KRLE
	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn
	Bachelorprogrammer - Teologi
	Bachelorprogrammer - Ungdom, kultur og trosopplæring
	5-årige masterprogrammer - Lektorprogram i KRLE/Religion og etikk og samfunnsfag
	Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
	Profesjonsstudier - Metodistisk presteutdanning
	Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste i

Generell informasjon

Enkeltemnet K1030 eller ett av mappevurderingsemnene K-RLE1120 eller K-RLE1125, der fagstoffet i K1030 inngår, er et kjerneemne i Årsstudium Kristendom/KRLE, Bachelor i Ungdom, kultur og trosopplæring, Bachelor i religion, kultur og samfunn, Lektorprogrammet, Bachelor i teologi, Master i teologi og Profesjonsstudiet i teologi.

Emnet består av tre delemner: A. Kristen troslære (4,5 stp), B. Kristen etikk (3,5 stp) og C. Konfesjonskunnskap (2 stp).

Delemne A Kristen troslære omfatter et studium og en drøfting av sentrale tema i kristen troslære/dogmatikk. Delemnet gir oversikt over kristen tro som livstolkning og reiser spørsmål om forholdet mellom kristendom og andre religioner og livssyn. Sentralt i delemnet står studiet av en luthersk kristendomsforståelse, men de dogmatiske temaene behandles også ut fra et bredere økumenisk perspektiv. I delemnet inngår arbeid med de oldkirkelige trosbekjennelsene, Luthers lille katekisme, den augsburgske bekjennelse og eksempler på salmer og liturgi.

I delemne B Kristen etikk behandles utvalgte grunnlagsspørsmål i kristen etikk og etisk argumentasjon relatert til konkrete etiske tema/spørsmål. Det tas utgangspunkt i en luthersk kristendomsforståelse.

I delemne C Konfesjonskunnskap fokuseres det på ulike kristne kirkesamfunn: deres historiske bakgrunn, utbredelse, organisering, lære og forskjellige trosuttrykk. De ulike kirkene behandles både ut fra sin egen selvforståelse, med et faglig utenfrablikk og i et sammenlignende perspektiv. Konfesjonskunnskapen skal bidra til et økumenisk perspektiv på studiet av den kristne tro og lære i dag.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tidligere har tatt emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Kontakt studieveileder.

Studiekrav

Denne listen over studiekrav gjelder studenter som tar K1030 som enkeltemne. Merk at listen over studiekrav er forskjellig for studenter på Lektorprogrammet og studenter som er på andre studieprogram enn Lektorprogrammet. Studenter som tar ett av mappevurderingsemnene K-RLE1120 eller K-RLE1125 (20 studiepoeng), der fagstoffet fra K1030 inngår, må se emnebeskrivelsen for mappevurderingsemnet for hvilke studiekrav som da gjelder.

For studenter på alle studieprogram utenom Lektorprogrammet:
- Enten: delta på ekskursjon til kristne kirker og få godkjent en ekskursjonsrapport (ca. 750-1000 ord), levert innen en fastsatt frist.
- Eller: få godkjent et bokreferat (900-1200 ord), levert innen en fastsatt frist.
- delta i elektronisk evaluering av emnet eller programmet dersom det skal evalueres elektronisk dette semesteret

For studenter på Lektorprogrammet:
- delta på ekskursjon til kristne kirker og få godkjent en ekskursjonsrapport (ca. 750-1000 ord), levert innen en fastsatt frist.
- delta i elektronisk evaluering av emnet eller programmet dersom det skal evalueres elektronisk dette semesteret

Nærmere informasjon om studiekravene gis på semesterarket (se Fronter).

Studenter som ikke oppfyller studiekravene, kan ikke gå opp til eksamen i emnet. For ikke å bruke opp et eksamensforsøk på emnet må de aktivt trekke sin oppmelding/vurderingsmelding innen trekkfristen 1. mai.

Avsluttende vurdering

Emnet K1030 har skriftlig eksamen (6 timer) som eksamensform. Kandidaten vil bli bedt om å besvare to eller flere oppgaver. Disse kan være hentet fra samme delemne. For å kunne få gå opp til eksamen må studentene innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av eksamen.

Hjelpemidler: Liste i.

Læringsutbytte etter fullført emne

DELEMNE A: KRISTEN TROSLÆRE (4,5 stp)

KUNNSKAP

Studenten har:

- god kunnskap om grunnlagsspørsmål i kristen troslære/dogmatikk
- god kunnskap om sentrale emner fra troslæren knyttet til første, andre og tredje trosartikkel
- kjennskap til den apostoliske trosbekjennelse, den nikenske trosbekjennelse, Luthers lille katekisme og den augsburgske bekjennelse, og disse bekjennelsenes betydning for kristen troslære/dogmatikk
- kjennskap til kristen tro som livstolkning i dag

FERDIGHETER
Studenten kan:

- gjøre rede for og drøfte sentrale emner fra kristen troslære/dogmatikk
- reflektere over bruk av temaer fra kristen troslære i nåtidige kristne praksiser
- sammenligne gudsbilde og menneskesyn i kristendommen med gudsbilde og menneskesyn i andre religioner
- se emner fra kristen troslære i både et økumenisk og et flerreligiøst perspektiv
- reflektere over relevansen av kunnskap om kristen troslære for eget studieprogram

DELEMNE B: KRISTEN ETIKK (3,5 stp)

KUNNSKAP
Studenten har:

- god kunnskap om grunnlagsspørsmål i kristen etikk kunnskap om ulike tilnærmingsmåter i etikken, om etisk metode og om metodisk arbeid med etiske spørsmål med utgangspunkt i kristen teologi
- god kunnskap om utvalgte emner fra områdeetikken

FERDIGHETER
Studenten kan:

- reflektere over forholdet mellom kristen etikk og annen etikk
- arbeide metodisk med ulike etiske tema/spørsmål med utgangspunkt i kristen teologi

DELEMNE C: KONFESJONSKUNNSKAP (2 stp)
KUNNSKAP

Studenten har:

- kjennskap til ulike kristne kirkesamfunn og deres historiske bakgrunn
- kjennskap til kirkesamfunnenes lære som ulike varianter av kristen livstolkning
- kjennskap til de ulike kirkesamfunnenes organisering og trosuttrykk
- kjennskap til kristent enhetsarbeid

FERDIGHETER
Studenten kan:

- sammenligne ulike kirkesamfunn med vekt på lære, organisering og trosuttrykk

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR
- (2013). Salme nr. 197, 520, 381, 233, 136. I *Norsk salmebok 2013: For kirke og hjem*. [Stavanger]: Eide forl. ISBN/ISSN: 9788251407649 (Kompendium)
- Hegstad, H. (2015). *Gud, verden og håpet: Innføring i kristen dogmatikk*. Oslo: Luther forlag. ISBN/ISSN: 978-82-531-4810-6
- Kirkemøtet (2017). Ordning for Dåp i hovedgudstjeneste. Hentet fra https://kirken.no/globalassets/kirken.no/om-troen/gudstjeneste---liturgi/daapsliturgi_2017_bokmaal.pdf
- Rian, D. (1999). *Verdensreligioner i undervisningen* (s. 71-89, 102-110). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 82-00-12922-5 (Kompendium). Hentet fra http://bibsys-primo.hosted.exlibrisgroup.com/MF:default_scope:BIBSYS_ILS71512618240002201

DELEMNE A LITTERATUR

Velg ett av følgende valgalternativer:
Enten:
- Brunvoll, A. & Sannes, K. O. (Red.) (2017). De oldkirkelige trosbekjennelsene, Den augsburgske bekjennelse (art.1-20 og art. 28), Luthers lille katekisme. I *Den norske kirkes bekjennelsesskrifter = Vedkjenningsskriftene til Den norske kyrkja* (s. 15-71, 110-181). Oslo: Lunde. ISBN/ISSN: 978-82-520-0432-8

Eller:
- Mæland, J. O. (Red.) (1985). De oldkirkelige trosbekjennelsene, Den augsburgske bekjennelse (art.1-20 og art. 28), Luthers lille katekisme. I *Konkordieboken: Den evangelisk-lutherske kirkes bekjennelsesskrifter* (Ny norsk oversettelse utg., s. 15-39, 53-58 , 278-295). Oslo: Lunde. ISBN/ISSN: 82-520-4224-4/82-520-3326-1. Hentet fra http://bibsys-primo.hosted.exlibrisgroup.com/MF:default_scope:BIBSYS_ILS71511018730002201

DELEMNE B LITTERATUR
- Heiene, G. & Thorbjørnsen, S. O. (2011).*Kristen etikk: En innføring*. Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 978-82-15-01803-4

DELEMNE C LITTERATUR
- Sødal, H. K. (Red.) (2002).*Det kristne Norge: Innføring i konfesjonskunnskap*(s. 9-134, 155-190, 199-210, 219-241, 255-297). Kristiansand: Høyskoleforl. ISBN/ISSN: 978-82-7634-354-0/82-7634-354-6

Eksamens-/innleveringsdatoer

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	8. juni 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	6 timer
Kunngjøringsdato:	29. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	17. aug. 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	6 timer
Kunngjøringsdato:	7. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

K1035 - Kirkens tro og tradisjon

Emneansvarlig:	John Wayne Kaufman (John.W.Kaufman@mf.no)
Studiepoeng:	15
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning bachelornivå - Trosopplæring for Den norske kirke Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Ungdom, kultur og trosopplæring Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk

Generell informasjon

I emnet K1035 Kirkens tro og tradisjon møter studentene kirkens trosoverlevering i historisk og aktuelt perspektiv. Undervisningen er organisert rundt en rekke sentrale spørsmål, som presenteres både historisk og fra dagens perspektiv. Målet med emnet er at studentene skal få oversikt over kristendommens historie i Europa og Norge, samt kunnskap om ulike kristne svar på sentrale dogmatiske og etiske spørsmål, og at de skal utvikle evnen til å drøfte svar på slike spørsmål i dag.
Emnet er ett av fire emner som tilbys som nettstudier i trosopplæring i et samarbeid mellom VID vitenskapelige høgskole og Det teologiske menighetsfakultet.
Emnet tilbys som et rent nettstudium med nettforelesninger av faglærere ved MF.

Studiepoengreduksjon

Emnet overlapper med ordinære emner ved MF: 10 stp overlapp med K1030 og 5 stp overlapp med K1020. Studenter som har tatt emner med tilsvarende tematikk tidligere, bes om å ta kontakt med studierådgiver.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må den enkelte student:
- delta i minst en faglig samtale på Adobe Connect
- få godkjent en faglig oppgave (1500-2000 ord), levert i Fronter innen oppgitt frist
- delta i evaluering av studietilbudet

Nærmere informasjon om studiekravene gis et dokument med semesterinformasjon.
Studenter som ikke får godkjent studiekravene, vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Avsluttende vurdering
Emnet K1035 har hjemmeeksamen (8 timer) som vurderingsform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av prøven. For å få avsluttende vurdering må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Studenter som ikke får godkjent studiekravene, vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- kunnskap om viktige utviklingslinjer i kristendommen i Europa i antikken, middelalderen og frem til og med reformasjonen
- kunnskap om norsk kristendomshistorie
- kjennskap til konfirmasjonens historie
- kjennskap til sentrale kristne kirkesamfunn, deres historiske bakgrunn, lære, organisering og trosuttrykk
- god kunnskap om sentrale tema i kristen troslære, blant annet allmenn og spesiell åpenbaring, gudsforståelse, kristologi, menneskesyn og sakramentforståelse
- kunnskap grunnlagsspørsmål i kristen etikk, ulike tilnærmingsmåter i etisk refleksjon og utvalgte områdeetiske tema

FERDIGHET
Studenten kan
- fremstille et konkret historisk forløp
- relatere kunnskap om kristendommens historie til aktuelle kirkelige/teologiske spørsmål
- drøfte aktuelle kristne svar på sentrale dogmatiske spørsmål
- drøfte utvalgte tema fra områdeetikken
- skrive en faglig oppgave ved hjelp av relevante kilder, som det henvises til på en korrekt måte
- vurdere kritisk egne standpunkt i dogmatiske og etiske spørsmål
- reflektere over nytten av kunnskaper og ferdigheter som emnet gir for kirkelig praksis
- reflektere over egen praksisutøvelse i lys av tematikk på emnet

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Aadnanes, P. M. (2004). Konfirmasjonen - frå katekumenat til ungdomsarbeid. I J. O. Ulstein (Red.), *Ungdom i rørsle* (Vol. 2, s. 21-38). Oslo: Tapir. ISBN/ISSN: 978-82-519-2029-2 (Kompendium)
- Elstad, H. J. & Halse, P. (2002). *Illustrert norsk kristendomshistorie* (s. 11-34, 65-229, 261-288). Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 82-7674-702-7
- Hegstad, H. (2015). *Gud, verden og håpet: Innføring i kristen dogmatikk.* Oslo: Luther forlag. ISBN/ISSN: 978-82-531-4810-6
- Heiene, G. & Thorbjørnsen, S. O. (2011). *Kristen etikk: En innføring.* Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 978-82-15-01803-4
- Rasmussen, T. & Thomassen, E. (2002). *Kristendommen: En historisk innføring* (2. utg., s. 45-287). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 82-15-00292-7
- Sødal, H. K. (Red.) (2002). *Det kristne Norge: Innføring i konfesjonskunnskap* (7-154, 177-210 og 219-298). Kristiansand: Høyskoleforl. ISBN/ISSN: 978-82-7634-354-0/82-7634-354-6
- Ward, K. (2008). *Christianity: A beginner's guide* . Oxford: Oneworld. ISBN/ISSN: 9781851685394

K5035 - Kirkens tro og tradisjon

Emneansvarlig:	John Wayne Kaufman (John.W.Kaufman@mf.no)
Studiepoeng:	15
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning bachelornivå - Trosopplæring for Den norske kirke 2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk

Generell informasjon

I emnet K5035 Kirkens tro og tradisjon møter studentene kirkens trosoverlevering i historisk og aktuelt perspektiv. Undervisningen er organisert rundt en rekke sentrale spørsmål, som presenteres både historisk og fra dagens perspektiv. Målet med emnet er at studentene skal få oversikt over kristendommens historie i Europa og Norge, samt kunnskap om ulike kristne svar på sentrale dogmatiske og etiske spørsmål, og at de skal utvikle evnen til å drøfte slike spørsmål i dag. Emnet er ett av fire emner som tilbys som nettstudier i trosopplæring i et samarbeid mellom VID vitenskapelige høgskole og Det teologiske menighetsfakultet.
Emnet tilbys som et rent nettstudium med nettforelesninger av faglærere ved MF.

Studiepoengreduksjon

Studenter som har tatt emner med tilsvarende tematikk tidligere, bes ta kontakt med studierådgiver.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må den enkelte student:
- delta i minst en faglig samtale på Adobe Connect
- få godkjent en faglig oppgave (2000-3000 ord), levert i Fronter innen oppgitt frist
- delta i evaluering av studietilbudet

Nærmere informasjon om studiekravene gis et dokument med semesterinformasjon.
Studenter som ikke får godkjent studiekravene, vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet K5035 har hjemmeeksamen (8 timer) som vurderingsform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av prøven. For å få avsluttende vurdering må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Studenter som ikke får godkjent studiekravene, vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Læringsutbytte etter fullført emne

Studenten har:
- god kunnskap om viktige utviklingslinjer i kristendommen i Europa i antikken, middelalderen og frem til og med reformasjonen
- god kunnskap om nyere norsk kristendomshistorie
- kjennskap til konfirmasjonens historie
- inngående kunnskap om sentrale tema i kristen troslære, blant annet allmenn og spesiell åpenbaring, gudsforståelse, kristologi, menneskesyn og sakramentforståelse
- god kunnskap om grunnlagsspørsmål i kristen etikk, ulike tilnærmingsmåter i etisk refleksjon og utvalgte områdeetiske tema

FERDIGHET
Studenten kan
- fremstille et konkret historisk forløp
- relatere kunnskap om kristendommens historie til aktuelle kirkelige/teologiske spørsmål
- drøfte aktuelle kristne svar på sentrale dogmatiske spørsmål
- drøfte utvalgte tema fra områdeetikken
- skrive en faglig oppgave ved hjelp av relevante kilder, som det henvises til på en korrekt måte
- vurdere kritisk egne standpunkt i dogmatiske og etiske spørsmål
- reflektere over nytten av kunnskaper og ferdigheter som emnet gir for kirkelig praksis
- reflektere over egen praksisutøvelse i lys av tematikk på emnet

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Aadnanes, P. M. (2004). Konfirmasjonen - frå katekumenat til ungdomsarbeid. I J. O. Ulstein (Red.), *Ungdom i rørsle* (Vol. 2, s. 21-38). Oslo: Tapir. ISBN/ISSN: 978-82-519-2029-2 (Kompendium)
- McGrath, A. E. (2011). *Christian theology: An introduction* (5. utg.). [Hoboken, N.J.]: Wiley-Blackwell. ISBN/ISSN: 1-4051-5360-1/978-1-4051-5360-7
- Noll, M. A. (2011). *Protestantism: A very short introduction*. Oxford: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 978-0-19-956097-4

- Oftestad, B. T. (1998). *Den norske statsreligionen: Fra øvrighetskirke til demokratisk statskirke* Kristiansand: Høyskoleforlaget. ISBN/ISSN: 82-7634-133-0
- Tanner, N. P. (2011). *New short history of the Catholic Church*. London: Burns & Oates. ISBN/ISSN: 978-0-86012-455-9
- Thorbjørnsen, S. O. (Red.) (1994).*Utfordringer og ansvar: Områdeetikk* (nr. 2). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 82-00-02499-7

K5410 - Systematisk teologi

Emneansvarlig:	Marion Grau (Marion.Grau@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Master i kirkelig undervisning 2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap 2-årige masterprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Ingen

Generell informasjon

Emnet er et grunnemne i systematisk teologi i rammen av masterstudiet i kristendomskunnskap.
Systematisk teologi skal formulere hva kristen tro er i dag, og på hvilke vilkår den fremdeles kan fremstå som aktuell og relevant i en videre kulturell ramme. Emnet skal særlig gi innsikt i hvordan man kan arbeide med systematisk teologi i dag, og på hvilken måte systematisk teologisk arbeid står i en faglig sammenheng med både samfunnsvitenskap og andre humanistiske fag. Innholdsmessig vil en i emnet drøfte betingelsene for å formulere hva kristen teologi er i dag, og hvilke krav som stilles til teologi om den ønsker å være relevant og delta i en videre samfunnsmessig og kulturell diskurs. Emnet dekker enkelte prinsipielle grunnlagsteologiske temaer, og gir innsikt i og drøfter aktuelle materiale systematiske spørsmål. Studiet av emnet skal gi gode forutsetninger for å forstå hvordan man kan artikulere en aktuell kristendomstolkning i samfunn, skole og kirke.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet.
Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:
- med TEOL5420 Etikk og religionsfilosofi reduseres K5410 med 4 stp
- med TEOL5410 Dogmatikk og grunnlagsspørsmål i systematisk teologi, reduseres K5410 med 5 stp
- med FIL5010 De store spørsmålene, reduseres K5410 med 2 stp
- med K5415 reduseres K5410 med 3 stp

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- levere og få godkjent utkast til faglig essay med utgangspunkt i emnets pensum. Tema avtales med faglærer. Utkastet skal inneholde en fullt utskrevet innledning med problemstilling, omtale av materiale og framgangsmåte, og disposisjon.
- Ha godkjent frammøte (minst 75 %) i undervisningen.
- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet har individuell skriftlig oppgave (2800-4000 ord) og muntlig prøve som eksamensform.For å få avsluttende vurdering må studenten levere oppgave innen angitt frist. Den muntlige prøven er en selvstendig prøve, og det kan gis oppgave fra hele pensum. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av oppgave (50%) og muntlig (50%).

Læringsutbytte etter fullført emne

Studenten skal etter fullført emne ha
- God forståelse av teologiske og hermeneutiske forutsetningene for å formulere en aktuell kristendomstolkning
- Kunnskap om viktige intellektuelle ufordringer i kristendommens møte med samtidens forståelse av religion,
- God forståelse av hvordan og hvorfor kristen teologi må arbeide i en faglig sammenheng som også innebærer dialog med andre fag som samfunnsvitenskap, naturvitenskap og humanistiske fag.
- God forståelse av ulike aktuelle formuleringer av kristen teologi som vil møte de intellektuelle utfordringer i samtiden.
- Grundig kunnskap i, og god evne til å drøfte, utvalgte dogmatiske og etiske tema

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Eagleton, T. (2009). *Reason, faith, and revolution: Reflections on the God debate*. New Haven, Conn.: Yale University press. ISBN/ISSN: 978-0-300-15179-4

- Gregersen, N. H. (2008). Dogmatik som samtidsteologi. *Dansk teologisk tidsskrift, 71*(4), s. 290-310. ISBN/ISSN: 0105-3191. Hentet fra http://danskteologisktidsskrift.dk/dtt_pdf/DTT-2008-4.pdf
- Keller, C. (2008). *On the mystery: Discerning divinity in process*. Minneapolis: Fortress Press. ISBN/ISSN: 9780800662769. Hentet fra https://bibsys-almaprimo.hosted.exlibrisgroup.com/primo-explore/fulldisplay?docid=BIBSYS_ILS71530574230002201&context=L&vid=MF&search_s
- Tilghman, B. R. (1994). *An introduction to the philosophy of religion*. Oxford: Blackwell. ISBN/ISSN: 0-631-18937-8/0-631-18938-6
- Valentin, B. (2015). *Theological cartographies: Mapping the encounter with God, humanity, and Christ*. Louisville, Kentucky: Westminster John Knox Press. ISBN/ISSN: 9780664233563/0-664-23356-2

Enten:

- Austad, T. (2008). *Tolkning av kristen tro: Metodespørsmål i systematisk teologi* Kristiansand ,: Høyskoleforl. ISBN/ISSN: 978-82-7634-582-7
- Henriksen, J.-O. (2007). *Teologi i dag: Samvittighet og selvkritikk*. Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 978-82-450-0617-9

Eller:

- Gunton, C. E. (Red.) (1997). *The Cambridge companion to Christian doctrine* (s. 3-118). Cambridge: Cambridge University Press. ISBN/ISSN: 0-521-47118-4/0-521-47695-x
- McGrath, A. E. (1997). *The Genesis of doctrine: A study in the foundations of doctrinal criticism* (s. 1-102). Grand Rapids, Mich.: Eerdmans. ISBN/ISSN: 0-8028-4316-6/1-57383-072-0

K5415 - Dogmatikk og etikk for kirkelig undervisning

Emneansvarlig:	Harald Hegstad (Harald.Hegstad@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Master i kirkelig undervisning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Emnet er et av grunnemnene i masterstudiet i kirkelig undervisning med vekt på dogmatikk og etikk. Målsettingen er å formulere og drøfte hva kristen tro og kristent liv innebærer i en individualisert og flerreligiøs kultur, og hvordan en kirkelig undervisningssammenheng aktualiserer dogmatiske og etiske tema. Emnet skal kvalifisere kateketen til å reflektere bevisst over planarbeid og tilrettelegging for læring innen dogmatiske og etiske emner.

Emnet skal både gi innsikt i hvordan man arbeider innen faget systematisk teologi og gode kunnskaper i sentrale dogmatiske og etiske problemstillinger. Emnet har en didaktisk innramming. Studiet av emnet skal gi gode forutsetninger for å forstå hvordan man kan uttrykke en aktuell kristendomstolkning i samfunn, skole og kirke.

Emnet betstår av tre deler: Dogmatikk (5 stp), etikk (4 stp) og didaktikk (1 stp)
Undervisningen foregår primært som blokker av forelesninger, men kan også inkludere relevante kurs som ivaretar et masternivå.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet.
Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:
- med TEOL5410 Dogmatikk og grunnlagsspørsmål i systematisk teologi, reduseres K5415 med 5 stp
- med TEOL5420 Etikk og religionsfilosofi reduseres K5415 med 4 stp
- med K5410 reduseres K5415 med 3 stp

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- Oppfylle kravet om tilstedeværelse i undervisningen (75 % tilstedeværelse)
- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet K5415 har hjemmeeksamen (3 dager, 2500-3500 ord) som eksamensform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av eksamen.

Læringsutbytte etter fullført emne

Studenten skal etter fullført emne ha
- god forståelse for de teologiske og hermeneutiske forutsetningene for å formulere en aktuell kristendomstolkning og for de utfordringer som teologien står overfor i dagens samfunn
- innsikt i og god evne til å drøfte, sentrale dogmatiske tema
- innsikt i og god evne til å drøfte hvordan man begrunner kristne etiske standpunkter teologisk - innsikt i og god evne til å drøfte etisk metode og utvalgte områdeetiske emner
- innsikt i og evne til å reflektere didaktisk over dogmatiske og etiske tema

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR

- Gregersen, N. H. (2008). Dogmatik som samtidsteologi. *Dansk teologisk tidsskrift, 71*(4), s. 290-310. ISBN/ISSN: 0105-3191. Hentet fra http://danskteologisktidsskrift.dk/dtt_pdf/DTT-2008-4.pdf
- Hegstad, H. (2015). *Gud, verden og håpet: Innføring i kristen dogmatikk*. Oslo: Luther forlag. ISBN/ISSN: 978-82-531-4810-6
- Henriksen, J.-O. (2007). *Teologi i dag: Samvittighet og selvkritikk*. Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 978-82-450-0617-9

DELEMNE B LITTERATUR

- Asheim, I. (1994). *Mer enn normer: Grunnlagsetikk* (s. 155-173). Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 82-00-21962-3 (Kompendium)
- Christoffersen, S. A. (2011). Urørlighetssonen - grenser og overgrep. I S. A. Christoffersen (Red.),*Profesjonsetikk: Om etiske perspektiver i arbeidet med mennesker* (2. utg., s. 89-108). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01940-6 (Kompendium)
- Gill, R. (Red.) (2012). *The Cambridge companion to Christian ethics* (2. utg.). Cambridge: Cambridge University Press. ISBN/ISSN: 9780521164832

DELEMNE C LITTERATUR

- Leganger-Krogstad, H., Langkaas, R., Engen, N., Nygård, I. H. & Skeie, S. (2015). *Konfirmantbibelen: Lærerveiledning* (s. 10-95). Oslo: Verbum.

K5710 - Bibel og formidling med selvstendig masterarbeid

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	15
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - Erfaringsbasert master i kirkelig undervisning 2-årige masterprogrammer - Master i kirkelig undervisning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk

K5720 - Kristen tro som ressurs for livstolkning og livsmestring med selvstendig masterarbeid

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	15
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - Erfaringsbasert master i kirkelig undervisning 2-årige masterprogrammer - Master i kirkelig undervisning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk

KRLE1010 - Religion, etikk og filosofi

Emneansvarlig:	Ann Midttun (Ann.Midttun@mf.no)
Studiepoeng:	15
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning bachelornivå - KRLE (Religion, livssyn og etikk)
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste j

Generell informasjon

Emnet KRLE1010 er et videreutdanningsemne i KRLE 1 på bachelornivå. Undervisningen finner sted på lørdager. KRLE1010 består av tredelemner: A. Faglig og didaktisk innføring (3 stp), B. Religion og livssyn (7,5 stp) og C. Etikk og filosofi (4,5 stp).
KRLE1010 (15stp) gir i kombinasjon med KRLE1020 (15 stp) en grunnleggende innføring i sentrale emner i skolens religions- og livssynsfag.

Studiepoengreduksjon

KRLE1010 overlapper med emner på det ordinære årsstudiet i kristendom/RLE ved MF. Studenter som ønsker å melde overgang fra deltid til heltid, bes om å ta kontakt med studierådgiver.

Studiekrav

Delta i formell evaluering av studiet og læringsmiljøet i Fronter, dersom studiet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semesteret.

Avsluttende vurdering

Emnet KRLE1010 har skriftlig eksamen (4 timer) som eksamensform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av prøven.

Læringsutbytte etter fullført emne

DELEMNE A. FAGLIG OG DIDAKTISK INNFØRING (3 STP)
Delemnet gir innføring i den offentlige skolens religionsundervisning i relasjon til skolens formål og oppgaver. Emnet skal gi studentene forståelse for didaktiske problemstillinger knyttet til undervisning i skolens religions- og livssynsfag i en flerkulturell skole.

Kunnskap
Studenten har
- god kunnskap om KRLE-fagets oppgaver og egenart
- kjennskap til skolens formål

Ferdigheter
Studenten kan
- reflektere over didaktisk spørsmål i sammenheng med lærerens planlegging, tilrettelegging og evaluering av læringsforløp i KRLE/religion og etikk

DELEMNE B. RELIGION OG LIVSSYN (7,5 STP)
Delemnet skal gi god kunnskap om jødedom, islam, hinduisme og buddhisme som tradisjoner og levende kilder til tro, moral og livstolking. Det legges vekt på religionenes særpreg når det gjelder historisk bakgrunn, tro og praksis, og religionenes stilling i dagens samfunn. Delemnet skal også gi kunnskap om humanisme og naturalisme. De enkelte religionene og livssynene behandles både ut fra sin egen selvforståelse og med et faglig utenfrablikk. Det legges vekt på refleksjon over likheter og forskjeller mellom de forskjellige religionene og livssynene. Delemnet inkluderer også en drøfting av forholdet mellom de faglige begrepene religion, livssyn og ideologi, og refleksjon over religions- og livssynsmangfoldet i det norske samfunn.

Kunnskap
Studenten har
- god kunnskap om jødedom, islam, hinduisme og buddhisme: historie, hellige tekster, lære og etikk
- kunnskap om religiøs praksis, høytider, symboler og arkitektur i jødedom, islam, hinduisme og buddhisme
- kunnskap om jødedom, islam, hinduisme og buddhisme i Norge
- kunnskap om hva et livssyn er og om forholdet mellom begrepene religion, livssyn og ideologi
- kjennskap til historisk bakgrunn og rammer for religions- og livssynsmangfoldet i Norge i dag
- god kunnskap om humanisme og naturalisme
- kjennskap til Human-Etisk Forbund
- kjennskap til religionskritikk

Ferdigheter
Studenten kan
- skille mellom innenfra- og utenfraperspektiv på religion og livssyn
- sammenlikne ulike tros- og livssynstradisjoner

DELEMNE C. ETIKK OG FILOSOFI (4,5 STP)

Delemne C er nært knyttet til Delemne B om religioner og livssyn. Delemnet Etikk og filosofi skal gi kunnskap om sentrale etiske begreper og forskjellige tilnærmingsmåter (modeller) i etikken. Studentene skal få kunnskap om ulike måter å begrunne etikk på, og kjennskap til likheter og forskjeller mellom ulike religioner og livssyn når det gjelder måten å begrunne etikk på og synet på konkrete etiske spørsmål. Gjennom arbeid med stoff fra filosofihistorien skal studentene bli kjent med blant annet sammenhengen mellom virkelighetsforståelse, erkjennelsesteori og etikk.

Kunnskap
Studenten har
- kunnskap om tilnærmingsmåter i etikken og om etisk metode
- kjennskap forholdet mellom person og institusjon i etikken
- kjennskap forholdet mellom etikk og religion/livssyn: ulike tradisjoner og begrunnelser for etikken
- kunnskap om virkelighetsforståelse, erkjennelsesteori og etikk i eldre og nyere filosofihistorie

Ferdigheter
Studenten kan
- drøfte etiske og filosofiske spørsmål
- evne til å reflektere over undervisning i religion og livssynstema

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR

- (2010). Et utvalg. *Lys og liv*, (5), s. 5-6, 16-17, 20-21. ISBN/ISSN: 0803-1657 (Kompendium). Hentet fra http://www.mf.no/sites/mf/files/users/Dokumenter/Om_MF/Lys_og_liv/2010/lysogliv_nr5_skjerm.pdf
- Leganger-Krogstad, H. (2008). Religions- og livssynsdidaktikk. I E. M. Halvorsen (Red.), *Didaktikk for grunnskolen: Fellestrekk og særdrag i et fagdidaktisk mangfold* (s. 175-205). Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 978-82-450-0635-3 (Kompendium)
- Leganger-Krogstad, H. (2007). Møtet mellom fag og politikk i en læreplanprosess, eksemplifisert ved KRLE. *Acta didactica, 1*(1), s. 1-21. ISBN/ISSN: 1503-8076. Hentet 2016-04-21 fra https://www.journals.uio.no/index.php/adno/article/view/1014
- Stubø, I. (2010). Nye formålsparagrafer i skole og barnehage: Forholdet mellom universelle og partikulære verdier og verdi-tradisjoner. *Norsk teologisk tidsskrift, 111*(4), s. 229-254. ISBN/ISSN: 1504-2979. Hentet 2015-06-16 fra https://www.idunn.no/ntt/2010/04/art01
- Sødal, H. K. (Red.) (2009). *Religions- og livssynsdidaktikk: En innføring* (4. utg.). Kristiansand: Høyskoleforl. ISBN/ISSN: 978-82-7634-781-4
- Utdanningsdirektoratet (2015). Læreplan i kristendom, religion, livssyn og etikk (KRLE). Hentet 2017-05-08 fra http://www.udir.no/kl06/RLE1-02
- Utdanningsdirektoratet (2006). Læreplan i religion og etikk - fellesfag i studieforberedende utdanningsprogram. Hentet 2017-05-08 fra http://www.udir.no/kl06/REL1-01

DELEMNE B LITTERATUR

- (2011). Tanak: 1. Mos. 12-17; 2. Mos. 10-15, 19-20, 34; 3. Mos. 19-20. I *Bibelen: Den hellige skrift: Det gamle og Det nye testamentet.* Oslo: Bibelselskapet. ISBN/ISSN: 978-82-541-0820-8
- (2012). Replikkveksling om humanisme og humanisme i skolen. *Religion og livssyn, 24*(3), s. 22-26. ISBN/ISSN: 0802-8214 (Kompendium).
- Aadnanes, P. M. (2012). *Livssyn* (4. utg., s. 11-74, 130-215). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-02040-2
- Aas, P. A. (2012). Enklest mulig - men ikke enklere: Om humanisme og humansismeundervisning. *Religion og livssyn, 24*(3), s. 6-11. ISBN/ISSN: 0802-8214 (Kompendium).
- Berg, E. (Red.) (2000). Sure 1; Sure 2, 29-40, 255-257; Sure 4, 1-13, 155-158; Sure 19, 16-36; Sure 37, 99-110; Sure 42; 1-6; Sure 43, 1-14; Sure 93, Sure 96, 1-5; Sure 97; Sure 99; Sure 112-114. I *Koranen.* Oslo: De norske Bokklubbene. ISBN/ISSN: 8252541003 (Kompendium)
- Bore, M. R. (2012). Men så var det ondskapen: Litt om forholdet mellom humanisme og kristendom. *Religion og livssyn, 24*(3), s. 33-38. ISBN/ISSN: 0802-8214 (Kompendium).
- Braarvig, J. & Justnes, Å. (Red.) (2011). *Hellige skrifter i verdensreligionene* (s. 9-20). Kristiansand: Høyskoleforl. ISBN/ISSN: 978-82-7634-902-3 (Kompendium)
- Brekke, T. (Red.) (2001). Oppvåkningen; Lærens hjul settes i gang; Alt brenner; Lignelsen om den forgiftede pil. I *Buddhas fortellinger* (s. 65-66, 72-75, 76-78). [Oslo]: De norske bokklubbene. ISBN/ISSN: 82-525-4103-8 (Kompendium)
- Furseth, I. (2015). Et religiøst landskap i endring. I I. Furseth (Red.), *Religionens tilbakekomst i offentligheten?: Religion, politikk, medier, stat og sivilsamfunn i Norge siden 1980-tallet* (s. 21-37). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 9788215024431 (Kompendium)
- Gilhus, I. S. & Mikaelsson, L. (Red.) (2007). *Verdens levende religioner* (s. 316-325, 367-375). Oslo: Pax. ISBN/ISSN: 9788253028835 (Kompendium)
- Groth, B. (Red.) (2002). *Jødiske skrifter* (nr. [10], s. 119-158). [Oslo]: De norske bokklubbene. ISBN/ISSN: 82-525-4111-9 (Kompendium)
- Hareide, D. (2012). Noen tanker om humanisme i skolen. *Religion og livssyn, 24*(3), s. 12-16. ISBN/ISSN: 0802-8214 (Kompendium).
- Jacobsen, K. A. (Red.) (2001). *Bhagavadgita og andre hinduistiske skrifter* (s. 36-42, 282-305). [Oslo]: De norske bokklubbene. ISBN/ISSN: 82-525-4101-1 (Kompendium)
- Jacobsen, K. A. (Red.) (2011). *Verdensreligioner i Norge* (3. utg., s. 13-73, 88-114, 136-163, 185-207). Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 978-82-15-01830-0
- Jacobsen, K. A. & Thelle, N. R. (1999). *Hinduismen og buddhismen* (s. 37-316). Kristiansand: Høyskoleforl. ISBN/ISSN: 82-7634-148-9
- Pettersen, A. & Nes, H. C. (2012). Et livssyn for dyr med fornuft og moral: Humanisme som livssyn og hvordan undervise om det. *Religion og livssyn, 24*(3), s. 17-21. ISBN/ISSN: 0802-8214 (Kompendium).
- Rian, D. & Eidhamar, L. G. (1999). *Jødedommen og islam* (2. utg., s. 12-103, 123-221). Kristiansand: Høyskoleforl. ISBN/ISSN: 8276341640
- al-Nawaw?, A. Z. Y. i. S. (2008). *De rettvises hager: Al-Nawawis samling overleveringer om profeten Muhammad* (188-193; 229-246; 272-273). Oslo: Bokklubben. ISBN/ISSN: 9788252565492 (Kompendium)

DELEMNE C LITTERATUR

- Heiene, G. & Thorbjørnsen, S. O. (2011). *Kristen etikk: En innføring* (s. 15-20, 40-46, 59-97). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01803-4
- Schjelderup, A., Børresen, B. & Olsholt, Ø. (1999). *Filosofi i skolen* (s. 53-76, 230-246). Oslo: Tano Aschehoug. ISBN/ISSN: 82-518-3859-2 (Kompendium)
- Svare, H. (1997). *I Sokrates' forspor: Filosofi- og vitenskapshistorie* (2. utg., s. 34-130, 230-306, 319-337, 375-396). Oslo: Pax. ISBN/ISSN: 82-530-1955-6

KRLE1020 - Bibelen og kristen livstolkning

Emneansvarlig:	Ann Midttun (Ann.Midttun@mf.no)
Studiepoeng:	15
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning bachelornivå - KRLE (Religion, livssyn og etikk)
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste j

Generell informasjon

KRLE1020: Bibelen og kristen livstolkning er et videreutdanningsemne på bachelornivå. Undervisningen finner sted på lørdager. Emnet består av tre delemner: A. Bibelen (6 stp), B. Kristendommens historie (5 stp) og C. Kristen livstolkning (4 stp). KRLE1020 (15 stp) i kombinasjon med KRLE1010 (15 stp) gir en grunnleggende innføring i sentrale emner KRLE-faget.
Delemne A Bibelen (6 stp) skal gi oversikt over innholdet i Bibelen. Det skal gi kjennskap til hvordan Bibelen er blitt til og kunnskap om utvalgte skrifter/tekster og deres innhold og historiske kontekst. Studentene skal få kjennskap til elementær tekstteori og spørsmål knyttet til tolkning av bibeltekster, og evne til å gjennomføre en historisk orientert analyse av et utvalg bibeltekster. Delemnet skal også gi kjennskap til bibelteksters virkningshistorie i kirkelig tradisjon og i allmennkulturen, og evne til å reflektere over bruk av bibeltekster i skolens religionsundervisning.
I delemne B Kristendommens historie (5 stp) skal studentene arbeide med den kristne kirkes opprinnelse og første århundrer, og kristendommens videre historie i Europa frem til 1700-tallet,. Studiet fremstiller og drøfter viktige utviklingslinjer i kristendommens historie, både når det gjelder teologi, kirkens institusjoner og ulike former for trosuttrykk (diakoni, misjon, fromhetsliv, liturgi, salmer, kunst/arkitektur). Kristendommens historie sees ikke isolert fra, men i sammenheng med det samfunnet kirken til enhver tid er en del av.
Delemne C Kristen livstolkning (4 stp) skal gi en oversikt over sentrale temaer innenfor kristen troslære og etikk. Studiet gir kunnskap om kristen tro og etikk som livstolkning og drøfter forholdet mellom kristendom og andre religioner og livssyn. Sentralt i delemnet står studiet av en luthersk kristendomsforståelse, men de dogmatiske temaene behandles også ut fra et bredere økumenisk perspektiv. I delemnet inngår arbeid med de oldkirkelige trosbekjennelsene og Luthers lille katekisme.

Studiepoengreduksjon

KRLE1020 overlapper med emner på det ordinære årsstudiet i kristendom/KRLE ved MF. Studenter som ønsker å melde overgang fra deltid til heltid, må ta kontakt med studieveileder

Studiekrav

- Delta i formell evaluering av studiet og læringsmiljøet i Fronter, dersom studiet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semesteret.

Avsluttende vurdering

Emnet KRLE1020 har skriftlig eksamen (4 timer) som eksamensform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av eksamen.
Læringsutbytte etter fullført emne.

Læringsutbytte etter fullført emne

DELEMNE A. BIBELEN (6 STP)
Kunnskap
Studenten har
- oversikt over Bibelen som en helhet og ulike skriftgrupper i Bibelen
- kjennskap til GTs og NTs teksthistorie og kanonhistorie og nyere norske bibeloversettelser
- kjennskap til spørsmål knyttet til Bibelen som hellig skrift innen kristendommen
- kjennskap til spor av Bibelen i allmennkulturen
- kjennskap til teori om lesing av tekster
- kjennskap til ulike metoder i arbeid med bibeltekster
- god kunnskap om 1. Mosebok og 2. Mosebok og sentral tematikk i disse skriftene
- kjennskap til Salmenes bok
- kjennskap til profetlitteraturen og Amosboken
- kjennskap til hovedlinjene Israels historie og til spørsmål knyttet til forholdet mellom tekst og historie
- kjennskap til GT-teksters virkningshistorie i senere bibellitteratur og i vestlig teologi og allmennkultur
- kjennskap til Abraham-fortellingen i jødisk, kristen og muslimsk tradisjon
- god kunnskap om de synoptiske evangelienes tilblivelse og sjanger
- kjennskap til hovedtrekk i Jesu liv og virke ifølge evangeliene, og til spørsmålet om evangeliene som kilder til den historiske Jesus
- kjennskap til nytestamentlig tidshistorie
- god kunnskap om Matteusevangeliet og viktig fortellingsstoff og sentral teologisk tematikk i dette skriftet
- kjennskap til NTs brevlitteratur, hovedlinjer i paulinsk teologi og brevet til filipperne
- kjennskap til NT-teksters virkningshistorie i vestlig teologi og allmennkultur

Ferdigheter
Studenten kan
- reflektere over Bibelen som en helhet og forholdet mellom GT og NT
- reflektere over spørsmål knyttet til forståelsen av Bibelen som hellig skrift i kristendommen

- reflektere over bruk av bibeltekster i undervisning i skolen
- gjennomføre en historisk orientert analyse av følgende bibeltekster: 1 Mos 1,1-2,3; 12,1-9; 2 Mos 3,1-15; 20,1-17 og Am 5,1-17. Anbefalt mal: Arbeidsskjema. Til bruk ved historisk orientert analyse av bibeltekster (se litteraturlisten)

- gjennomføre en historisk orientert analyse av følgende bibeltekster: Matt 3,13-17; 6,7-15; 9,1-8 og 16,13-23. Anbefalt mal: Arbeidsskjema. Til bruk ved historisk orientert analyse av bibeltekster (se litteraturlisten)

DELEMNE B. KRISTENDOMMENS HISTORIE (5 STP)
Kunnskap
Studenten har

- kjennskap til kristendommen som kulturarv og som levende kilde for tro, moral og livstolkning gjennom tidene
- kjennskap til viktige utviklingslinjer i kristendommen i Europa i antikken, middelalderen og tidlig nytid
- kjennskap til hovedtrekk i kirkens organisering, ledelse og forhold til øvrigheten i disse periodene
- kjennskap til hovedtrekk i kirkens teologi, sakramenter, klosterliv og fromhetsliv i disse periodene
- kjennskap til hovedtrekk i kirkens arkitektur og kunst i disse periodene

Ferdigheter
Studenten kan
- redegjøre for og drøfte et historisk forløp

DELEMNE C. KRISTEN LIVSTOLKNING (4 stp)
Kunnskap
Studenten har
- kjennskap til kristen tro og etikk som livstolkning med utgangspunkt i den apostoliske trosbekjennelse, den nikenske trosbekjennelse og Luthers lille katekisme
- kunnskap om sentrale tema i kristen troslære og etikk
- kjennskap til sentrale kristne høytider
- god kunnskap om det kristne gudsbildet og kristen skapelsesteologi
- god kunnskap om grunnlaget for kristen etikk og dens forhold til andre former for etikk
- god kunnskap om menneskesyn som et grunnlagsspørsmål i kristen etikk

Ferdigheter
Studenten kan
- sammenlikne det kristne gudsbildet og menneskesynet med gudsbildet og menneskesyn i andre religiøse tradisjoner
- gjennomføre etiske resonnement på konkrete etiske tema knyttet til kristent menneskesyn og menneskeverd
- reflektere over arkitektur og kirkerommets inventar/utsmykning som uttrykk for kristen livstolkning

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR

- (2011). *Bibelen: Den hellige skrift: Det gamle og Det nye testamente* (se emnebeskrivelsen). [Oslo]: Bibelselskapet. ISBN/ISSN: 978-82-541-0820-8
- (1997). *Arbeidsskjema: Til bruk ved historisk orientert analyse av bibeltekster*. Oslo: Menighetsfakultetet. (Se Fronter)
- Afset, B. (2009). Bibelkunnskap og bibelbruk i RLE-faget. I B. Løvlie, R. Meier & A. Redse (Red.),*Danning, identitet og dialog: Festskrift til Jan Ove Ulstein og Per Magne Aadnanes* (nr. nr 9, s. 183-203). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2419-1 (Kompendium)
- Aschim, A. (2011). Bibelen -kristendommens hellige skrift. I J. Braarvig & Å. Justnes (Red.), *Hellige skrifter i verdensreligionene* (s. 58-86). Kristiansand: Høyskoleforl. ISBN/ISSN: 978-82-7634-902-3 (Kompendium)
- Berge, K. & Stordalen, T. (2003). M. Kartveit (Red.), *Det Gamle testamentet: Analyse av tekstar i utval* (3. utg., s. 25-49, 50-68, 73-77, 83-96, 159-182, 200-225). Oslo: Samlaget. ISBN/ISSN: 82-521-6290-8
- Breidlid, H. & Nicolaisen, T. (2011). *I begynnelsen var fortellingen* (2. utg., s. 330-338). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01595-8 (Kompendium)
- Hauge, E. H. & Saxegaard, K. M. (2012). *Fortell dine barn: Bibelkunnskap for trosopplærere* (s. 53-71). [Oslo]: Verbum. ISBN/ISSN: 978-82-543-1192-9 (Kompendium)
- Hvalvik, R. *Hovedtrekk i Matteusevangeliet: Utvalgte tema og tekstavsnitt.* (s. 3-38). (Se Fronter)
- Hvalvik, R. & Stordalen, T. (1999). *Den store fortellingen: Om Bibelens tilblivelse, innhold, bruk og betydning* (s. 69-92, 107-118, 138-143, 161, 176-200, 211-222, 264-281, 315-319, 428-443). Oslo: Det norske bibelselskap. ISBN/ISSN: 82-541-0545-6
- Kartveit, M. (Red.) (2003). *Det Gamle testamentet: Analyse av tekstar i utval* (3. utg., s. 236-247). Oslo: Samlaget. ISBN/ISSN: 82-521-6290-8 (Kompendium)
- Kjørven, O. K. & Lindboe, I. M. (2005).*Det nye testamente: En innføring i utvalgte tekster* (s. 20-44). Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 82-7674-985-2/978-82-7674-985-4 (Kompendium)
- Kvalbein, H. (1998 (1989 eller senere opptrykk)). *Fortolkning til Matteusevangeliet* (Vol. 1 og 2, B. 1: 102-108, 164-179, 212-213, 233-236 og B. 2: 63-75). Oslo: Luther. ISBN/ISSN: 82-531-6068-2/978-82-531-6068-9 (Kompendium)
- Smith-Gahrsen, C. & Vegge, T. (2000). *Innføring i boka om Evas ætt: Bibelkunnskap* (2. utg., s. 31-58). Kristiansand: Høyskoleforl. ISBN/ISSN: 82-7634-305-8 (Kompendium)
- Sødal, H. K. (2014).*Kristen tro og tradisjon i barnehagen* (5. utg., s. 245-254). Oslo: Cappelen Damm akademisk. ISBN/ISSN: 9788202441562 (Kompendium)
- Tveito, H. B. S. *Om historisk orientert analyse av bibeltekster*. (Se Fronter)

DELEMNE B LITTERATUR

- Danbolt, G. & Kjerschow, M. (1996). *Billedspor: Kunst- og kulturhistorie* (Vol. 1, s. 90-99, 114-159, 174-183). Vollen: Tell. ISBN/ISSN: 82-7522-064-5
- Rasmussen, T. & Thomassen, E. (2002). *Kristendommen: En historisk innføring* (2. utg., s. 60-306). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 82-15-00292-7

DELEMNE C LITTERATUR

- Kirkeårets tider. Hentet 2015-11-23 fra http://www.gammel.kirken.no/?event=doLink&famID=2034
- Andersen, H. A. (2000). Alter og alterbilde som kunst og bibeltolkning. I R. B. Eggen & O. Hognestad (Red.), *Tempel og katedral: Kunst og arkitektur som gudstroens speilbilde* (s. 119-162). Trondheim: Tapir. ISBN/ISSN: 82-519-1572-4 (Kompendium)
- Berentsen, J.-M. (2004). Kristendommen og religionene. I J.-M. Berentsen, T. Engelsviken & K. Jørgensen (Red.),*Missiologi i dag* (2. utg., s. 220-241). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 82-00-21571-7 (Kompendium)
- Brunvoll, A. (Red.) (1972). Luthers lille katekisme. I *Den Norske kirkes bekjennelsesskrifter: Ny oversettelse med innledning og noter* (17-25, 98-148 (Finnes også i "Konkordieboken")). Oslo: Lunde. ISBN/ISSN: 82-520-4026-8
- Danbolt, G. (2000). Det kristne bildet: Tre faser i utviklingen av den kristne kirkeutsmykning. I R. B. Eggen & O. Hognestad (Red.), *Tempel og katedral: Kunst og arkitektur som gudstroens speilbilde* (s. 57-88). Trondheim: Tapir. ISBN/ISSN: 82-519-1572-4 (Kompendium)
- Hegstad, H. (2015). *Gud, verden og håpet: Innføring i kristen dogmatikk* (s. 69-108). Oslo: Luther forlag. ISBN/ISSN: 978-82-531-4810-6 (Kompendium)
- Heiene, G. & Thorbjørnsen, S. O. (2011).*Kristen etikk: En innføring* (s. 21-39, 46-58, 101-132). Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 978-82-15-01803-4
- Molland, V. (1969). *Helg og høytid i hjemmet* (s. 43-47, 94-110). Oslo: Land og Kirke. (Kompendium)
- Rian, D. (1999). *Verdensreligioner i undervisningen* (s. 78-89, 102-110, 168-175). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 82-00-12922-5 (Kompendium)
- Sødal, H. K. (Red.) (2009).*Tro og tradisjon* (2. utg., s. 164-272). Kristiansand: Høyskoleforl. ISBN/ISSN: 978-82-7634-782-1

Eksamens-/innleveringsdatoer

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	1. juni 2018
Starttidspunkt:	10:00
Varighet:	4 timer
Kunngjøringsdato:	22. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	17. aug. 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	4 timer
Kunngjøringsdato:	7. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

KRLE1030 - Bibelen, religion og religionspedagogikk

Emneansvarlig:	Ann Midttun (Ann.Midttun@mf.no)
Studiepoeng:	15
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning bachelornivå - KRLE (Religion, livssyn og etikk)
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste j

Generell informasjon

Emnet KRLE1030 Bibelen, religion og religionspedagogikk er et videreutdanningsemne i KRLE 2 (30 stp), som består av emnene KRLE1030 og KRLE1040. Undervisningen finner sted på lørdager. Emnet KRLE1030 består av tre delemner: A. Bibelen (6 stp), B. Religioner (4,5 stp) og C. Religionspedagogikk (4,5 stp). KRLE 1 og KRLE 2 gir grunnleggende kunnskaper om sentrale temaer i skolens religions- og livssynsfag.

Studiepoengreduksjon

Emnet KRLE1030 overlapper med emner på det ordinære heltidsstudiet i kristendom/KRLE på MF. Studenter som ønsker å melde overgang fra deltid til heltid, kan kontakte studierådgiver.

Studiekrav

Delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Avsluttende vurdering

Emnet KRLE1030 har skriftlig eksamen (4 timer) som eksamensform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av prøven.
Tillatte hjelpemidler: Hjelpemiddellisten, Liste J

Læringsutbytte etter fullført emne

DELEMNE A. BIBELEN (6 STP)
Delemnet A bygger på delemne A: Bibelfag i emnet KRLE1020, og skal utvide den kunnskapen og innsikten som studentene har tilegnet seg i dette emnet. Det blir lagt vekt på mer grundig arbeid med bibeltekster, utvidet kjennskap til bibelsk tematikk og bibelteksters virkningshistorie. Refleksjon over bruk av bibeltekster i skolens undervisning inngår også.

Kunnskap
Studenten har
- kjennskap til ulike metoder og tolkningsperspektiver i arbeid med bibeltekster
- kjennskap til bibelteksters virkningshistorie i senere bibellitteratur og i vestlig teologi og allmennkultur
- god kunnskap om Salmenes bok og ulike salmesjangere
- kjennskap til Ordspråkene og Jobs bok
- kunnskap om profeti og profetlitteratur i Den gamle Orienten og i Det gamle testamentet
- god kunnskap om Jesajaboken og sentral tematikk i denne boken
- god kunnskap om Lukasevangeliet og sentral tematikk i dette evangeliet
- kjennskap til spørsmål knyttet til tolkning av lignelser
- god kunnskap om Apostlenes gjerninger og Paulus-fortellingen i Apostlenes gjerninger
- god kunnskap om Johannesevangeliet og sentral tematikk i dette evangeliet

Ferdigheter
Studenten har
- evne til å reflektere over forholdet mellom Det gamle og Det nye testamentet
- evne til historisk orientert analyse av et utvalg bibeltekster:
GT: Sal 46 og 110; Jes 6; 7,1-17 og 40,1-11
NT: Luk 10,25-42; 15,1-32; 18,9-14; Joh 1,1-18; 2,1-12 og 19,17-37
- evne til å reflektere over bibelstoff i lærebøker og undervisning i skolen

DELEMNE B. RELIGIONER (4,5 STP)
Gjennom dette delemnet skal studentene bli kjent med begrep, metoder og problemstillinger knyttet til studiet av religion som fenomen. Studentene skal få kunnskap om religiøst mangfold, samisk religion og nyreligiøse strømninger i dagens samfunn.

Kunnskap
Studenten har
- god kunnskap om religionsvitenskapelige begreper, metoder og problemstillinger knyttet til studiet av religion som fenomen
- god kunnskap om nyreligiøsitet og religiøse endringer
- kunnskap om samisk religion

Ferdigheter
Studenten kan

- drøfte ulike syn på religion og ulike former for religion

DELEMNE C. RELIGIONSPEDAGOGIKK (4,5 STP)
Dette delemnet skal gi kunnskap om og forståelse for overgripende problemstillinger knyttet til opplæring i religion: til religions- og livssynsundervisning i offentlig skole med vekt på KRLE-faget. Studentene skal særlig arbeide med elevers sosialisering i en flerkulturell kontekst, og didaktiske problemstillinger knyttet til
religionsundervisning med basis i kulturkunnskap, kontekstuell didaktikk og fortellingsdidaktikk.
Emnet skal gi forståelse for til livstolkningsteori og kjennskap til ulike læringsteorier.

Kunnskap
Studenten har
- god kunnskap om livstolkningsteori
- kunnskap om læringsteorier
- kunnskap om skoleteoretiske og oppdragelsesteoretiske spørsmål knyttet til religionsundervisning i den offentlige skole
- god kunnskap om fortellingsdidaktikk
- kjennskap til kontekstuell didaktikk

Ferdigheter
Studenten kan
- drøfte spørsmål knyttet til religions- og livssynsundervisning i den offentlige skolen

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR
- (1997). *Arbeidsskjema: Til bruk ved historisk orientert analyse av bibeltekster*. Oslo: Menighetsfakultetet. (Se Fronter)
- Anderson, P. N. (2011). *The riddles of the fourth gospel: An introduction to John* (s. 9-24). Minneapolis, Minn.: Fortress Press. ISBN/ISSN: 9780800604271 (Kompendium)
- Berge, K., Stordalen, T., Tångberg, A. & Kartveit, M. (2003). M. Kartveit (Red.), *Det Gamle testamentet: Analyse av tekstar i utval* (3. utg., s. 229-235, 248-282, 294-300, 311-318, 351-377). Oslo: Samlaget. ISBN/ISSN: 82-521-6290-8
- Donahue, J. R. (1990). *The gospel in parable: Metaphor, narrative, and theology in the Synoptic Gospels* (s. 126-138, 146-162, 187-193). [Phialdelphia, Penn.]: Fortress Press. ISBN/ISSN: 0-8006-2480-7/0-8006-0852-6 (Kompendium)
- Hvalvik, R. (1992). *Fra Jerusalem til jordens ender: Hovedtrekk i Apostlenes gjerninger* (2. utg., s. 96-118). Oslo: Credo. ISBN/ISSN: 82-7053-220-7. Hentet fra https://bibsys-almaprimo.hosted.exlibrisgroup.com:443/MF:default_scope:BIBSYS_ILS71483620750002201
- Hvalvik, R. & Stordalen, T. (1999). *Den store fortellingen: Om Bibelens tilblivelse, innhold, bruk og betydning* (s. 124-133, 222-262). Oslo: Det norske bibelselskap. ISBN/ISSN: 82-541-0545-6. Hentet fra https://bibsys-almaprimo.hosted.exlibrisgroup.com:443/MF:default_scope:BIBSYS_ILS71475076730002201
- Kysar, R. (1986). *John* (s. 27-34, 44-47, 286-293). Minneapolis, Minn.: Augsburg. ISBN/ISSN: 0-8066-8860-2 (Kompendium)
- Tveito, H. B. S. *Om historisk orientert analyse av bibeltekster*. (Se Fronter)

DELEMNE B LITTERATUR
- Aasen, L. W. N. (2011). Fra sametromme til sameting. *Föreningen lärare i religionskunskap. Årsbok, 43*, s. 63-81. ISBN/ISSN: 0348-8918 (Kompendium).
- Anker, T. & Lippe, M. S. v. d. (2014). Religiøst mangfold i skolen. I J. H. Stray & L. Wittek (Red.),*Pedagogikk: En grunnbok* (s. 619-635). [Oslo]: Cappelen Damm akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-02-41424-5 (Kompendium)
- Bromley, D. G. (2012). The sociology of new religous movements. I O. Hammer & M. Rothstein (Red.), *The Cambridge companion to new religious movements/* (s. 13-28). Cambridge: Cambridge University Press. ISBN/ISSN: 9780521145657 (Kompendium)
- Furseth, I. (2015). Et religiøst landskap i endring. I I. Furseth (Red.),*Religionens tilbakekomst i offentligheten?: Religion, politikk, medier, stat og sivilsamfunn i Norge siden 1980-tallet* (s. 21-37). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 9788215024431 (Kompendium)
- Gilhus, I. S. (2009). Hva er religion i dag?: Religionsbegrep og religionsvitenskap. I A. Brunvoll, H. Bringeland, N. Gilje & G. Skirbekk (Red.), *Religion og kultur: Ein fleirfagleg samtale* (s. 19-31). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01494-4 (Kompendium)
- Gilhus, I. S. & Mikaelsson, L. (2012). *Nytt blikk på religion* (s. 34-161). Oslo: Pax. ISBN/ISSN: 978-82-530-3478-2
- Kvalvaag, R. W. (2003). *Det guddommelige jeg: Nyreligiøsitet og religiøse strømninger i moderne ungdomskultur*. Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 82-7674-977-1/978-82-7674-977-9
- Pollan, B. (2007). Samisk religion. I I. S. Gilhus & L. Mikaelsson (Red.), *Verdens levende religioner* (s. 367-375). Oslo: Pax. ISBN/ISSN: 9788253028835 (Kompendium)
- Pollan, B. (Red.) (1997). *Samiske beretninger* (s. 185-187, 268-274, 350-355, 374-382). Oslo: Aschehoug. ISBN/ISSN: 82-03-17371-3 (Kompendium)
- Romarheim, A. (2011). Nyåndelig folkereligiøsitet. I T. Engelsviken, R. Olsen & N. R. Thelle (Red.),*Nye guder for hvermann?: Femti år med alternativ spiritualitet* (s. 41-59). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 9788251927444 (Kompendium)

DELEMNE C LITTERATUR
- Afdal, G. (1998). Fra vitenskap til skolefag eller skolefag til vitenskap?. *Religion og livssyn, 10*(1), s. 8-17. ISBN/ISSN: 0802-8214 (Kompendium).
- Afdal, G., Haakedal, E. & Leganger-Krogstad, H. (2001). *Tro, livstolkning og tradisjon: Innføring i kontekstuell religionsdidaktikk*(2. oppl. eller senere opptrykk utg., s. 22-39, 218-257, 332-351). [Oslo]: Tano Aschehoug. ISBN/ISSN: 82-518-3274-8
- Asheim, I. & Mogstad, S. D. (1987). *Religionspedagogikk: Tolkning, undervisning, oppdragelse* (Rev. utg., s. 23-41). Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 82-00-02541-1 (Kompendium)
- Christie, N. (2009). I skyggen av Pisa. I T. Bergem & S. Helgesen (Red.), *Soria Moria - neste?: Perspektiver på skoleutviklingen* (s. 51-64).

Kristiansand: Høyskoleforlaget. ISBN/ISSN: 978-82-7634-616-9 (Kompendium)
- Gravem, P. (1996). Livstolkning i kulturen. *Prismet: Pedagogisk tidsskrift, 47*(6), s. 255-274. ISBN/ISSN: 0032-8847 (Kompendium).
- Gravem, P. (1997). Religion og sannhet: En oppsplittet kultur. *Religion og livssyn, 9*(3), s. 6-10. ISBN/ISSN: 0802-8214 (Kompendium).
- Imsen, G. (2014). *Elevens verden: Innføring i pedagogisk psykologi*(5. utg., s. 183-199, 218-230, 246-255, 293-358). Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 978-82-15-02383-0 (Kompendium)
- Mogstad, S. D. (2004). Hva er kristen oppdragelse?. *Prismet: Pedagogisk tidsskrift, 55*, s. 86-96. ISBN/ISSN: 0032-8847 (Kompendium).
- Mogstad, S. D. & Eidhamar, L. G. (1999). *Fag, identitet og fortelling: Didaktikk til kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering* (2. utg., s. 110-141). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 82-00-12940-3 (Kompendium)
- Säljö, R. (2002). Læring, kunnskap og sosiokulturell utvikling: Mennesket og dets redskaper. I I. Bråten (Red.), *Læring: I sosialt, kognitivt og sosialt-kognitivt perspektiv* (s. 31-57). Oslo: Cappelen akademisk forl. ISBN/ISSN: 82-02-21817-9/978-82-02-21817-1 (Kompendium)

KRLE1040 - Etikk, filosofi, og kristen livstolkning

Emneansvarlig:	Ann Midttun (Ann.Midttun@mf.no)
Studiepoeng:	15
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning bachelornivå - KRLE (Religion, livssyn og etikk)
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste j

Generell informasjon

KRLE1040: Etikk, filosofi og kristen livstolkning er et videreutdanningsemne på bachelornivå. Undervisningen finner sted på lørdager. Emnet består av tre delemner: A. Kristendommens historie (4 stp), B. Kristen livstolkning i dag (5 stp) og C. Etikk og filosofi (6 stp). KRLE1040 i kombinasjon med KRLE1030 utgjør deltidsemnet KRLE 2 (30stp).
Delemne A Kristendommens historie (4 stp) fremstiller og drøfter viktige utviklingslinjer i kristendommens historie i Norge. Det legges vekt på studiet av kirkens praksis og trosliv, og hvordan dette uttrykker seg i kulturen.
Delemne B Kristen livstolkning i dag (5 stp) skal gi en fordypning i sentrale tema i kristen tro og etikk. Kristen tro og etikk blir drøftet i et aktuelt og interkonfesjonelt perspektiv, men med hovedvekt på de teologiske tradisjonene som er knyttet til Den norske kirke. Delemnet skal gi innsikt i sentrale tema knyttet til Den apostoliske trosbekjennelse og sette disse inn i en økumenisk kontekst. Etter fullført delemne skal studentene kunne gjennomføre etiske resonnement i arbeid med konkrete etiske spørsmål med utgangspunkt i kristen etikk.
Delemne C Etikk og filosofi (6 stp) skal gi god kunnskap om allmenn etikk og moralfilosofi.
Studentene skal tilegne seg kjennskap til aktuelle normative teorier fra moralfilosofien. De skal bli kjent med hvordan en bygger opp etiske resonnement, og de skal kunne bruke slike resonnement i arbeid med konkrete etiske problemstillinger. Delemnet skal gi bedre kjennskap til forholdet mellom menneskesyn og etikk gjennom arbeid med stoff fra nyere filosofihistorie. Det skal også gi kjennskap til etikk i religionene.

Studiepoengreduksjon

KRLE1040 overlapper med emner på det ordinære årsstudiet i kristendom/RLE ved MF. Studenter som ønsker å melde overgang fra deltid til heltid, bes om å ta kontakt med studieveileder.

Studiekrav

Delta i formell evaluering av studiet og læringsmiljøet i Fronter, dersom studiet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Avsluttende vurdering

Emnet KRLE1040 har skriftlig eksamen (4 timer) som vurderingsform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av eksamen.

Læringsutbytte etter fullført emne

DELEMNE A. KRISTENDOMMENS HISTORIE (4 STP)
Kunnskap
Studenten har
- kunnskap om kirken og den kristne kulturen i Norge gjennom historien: teologi, fromhetsliv, samfunnssyn, og kultur
- kjennskap til kristningen av Norge og forholdet mellom kirke og øvrighet/stat i Norge fra middelalder til 1945
- kjennskap til reformasjonen, ortodoksien og pietismen i Danmark-Norge
- kjennskap til hvilke konsekvenser moderniseringen av Norge på 1800-tallet fikk for kirken
- kjennskap til kirken i Norge i møte med ulike ideologier

Ferdigheter
Studenten kan
- redegjøre for og drøfte et historisk forløp

DELEMNE B. KRISTEN LIVSTOLKNING (5 STP)
Kunnskap
Studenten har

- god kunnskap om sentrale tema i den kristne troslæren som kristologi, læren om frelsen, kirken og det kristne håpet
- god kunnskap om ulike kristne konfesjoner, som romersk-katolsk, ortodoks og protestantisk kristendomstradisjon
- god kunnskap om grunnlagsspørsmål i kristen troslære/dogmatikk
- kjennskap til arbeid for kristen enhet (økumenikk)
- kunnskap om etiske aspekter ved følgende områder: familie, kultur, arbeid, økonomi og natur

Ferdigheter
Studenten kan
- sammenlikne ulike kristne konfesjoner med vekt på troslære
- drøfte konkrete etiske spørsmål med utgangspunkt i kristen teologi
DELEMNE C. ETIKK OG FILOSOFI (6 STP)
Kunnskap

Studenten har
- kjennskap til normative teorier og verdilære
- god kunnskap om utvalgte menneskesyn
- kjennskap til FNs Menneskerettighetserklæring og FNs barnekonvensjon
- kjennskap til et utvalg konkrete etiske emner som er aktuelle i skolefaget
- kjennskap til etikk i religionene

Ferdigheter
Studenten kan
- bruke etiske resonnement i arbeid med konkrete etiske spørsmål
- sammenlikne ulike synspunkt på aktuelle etiske utfordringer

Merknad til litteraturlisten

Det finnes en norsk oversettelse av en tidligere utgave av boken til Stevenson, Haberman og Wrigt om menneskesyn: Stevenson, Leslie (1994): Syv teorier om menneskets natur, Oslo: Cappelen. Kapitlene om Marx, Freud og Sartre i denne boken kan være til god hjelp.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR
- Elstad, H. J. & Halse, P. (2002). *Illustrert norsk kristendomshistorie*. Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 82-7674-702-7

DELEMNE B LITTERATUR
- (1997). Kap. 4.1-4.7. I *Felleserklæring om rettferdiggjørelseslæren* (s. 13-19). Oslo: Mellomkirkelig råd.. Hentet fra http://www.kirken.no/?event=doLink&famID=2022
- Hegstad, H. (2015). *Gud, verden og håpet: Innføring i kristen dogmatikk* (s. 128-235, 253-278). Oslo: Luther forlag. ISBN/ISSN: 978-82-531-4810-6
- Heiene, G. & Thorbjørnsen, S. O. (2011). *Kristen etikk: En innføring* (s. 133-214). Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 978-82-15-01803-4
- Sødal, H. K. (Red.) (2002). *Det kristne Norge: Innføring i konfesjonskunnskap* (s. 9-77, 97-134, 177-189, 199-210, 219-240, 255-297). Kristiansand: Høyskoleforl. ISBN/ISSN: 978-82-7634-354-0/82-7634-354-6

DELEMNE C LITTERATUR
- (2003). FNs konvensjon om barnets rettigheter. Hentet 2014-11-04 fra http://www.regjeringen.no/upload/kilde/bfd/bro/2004/0004/ddd/pdfv/178931-fns_barnekonvensjon.pdf
- (1948). FNs verdenserklæring om menneskerettigheter. Hentet 2014-11-04 fra http://www.fn.no/Bibliotek/Avtaler/Menneskerettigheter/FNs-verdenserklaering-om-menneskerettigheter
- Christoffersen, S. A. & Selvik, T. (1999). *Engasjement og livsytring: Innføring i etikk for pedagoger* (2. utg., s. 112-188). Oslo: Tano Aschehoug. ISBN/ISSN: 82-518-3898-3
- Freud, S. (1992). *Nytt i psykoanalysen: Nye forelesninger til innføring i psykoanalysen* (3. utg., s. 128-132, 134-135, 137-138, 146). Oslo: Gyldendal. ISBN/ISSN: 82-05-20602-3 (Kompendium)
- Heiene, G. (2005). *Prinsipiell etikk*. Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 82-450-0159-7/978-82-450-0159-4
- Jensen, T. & Rothstein, M. (2002). *Etikken og religionerne* (2. rev. utg., s. 21-30, 128-134, 174-177, 216-226). København: Aschehoug. ISBN/ISSN: 87-11-16646-0 (Kompendium)
- Neegaard, G. (Red.) (2006). Etikk i religionene - forskjeller og fellesskap. I *Logos og Dharma: Religioner, livssyn og etikk* (s. 323-348). Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 82-450-0136-8/978-82-450-0136-5 (Kompendium)
- Næss, A. (1975). Økosofi T. I A. Vinje & P. Hofseth (Red.), *Økologi, økofilosofi* (s. 150-163). Oslo: Gyldendal. ISBN/ISSN: 82-05-07811-4 (Kompendium)
- Sartre, J.-P. (1993). *Eksistensialisme er humanisme* (2. utg., s. 10-17). [Oslo]: Cappelen. ISBN/ISSN: 82-02-13599-0/978-82-02-13599-7 (Kompendium)
- Stevenson, L., Haberman, D. L. & Wright, P. M. (2013). *Twelve theories of human nature* (6. utg., s. 187-278). New York: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 9780199859030

Eksamens-/innleveringsdatoer

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	1. juni 2018
Starttidspunkt:	10:00
Varighet:	4 timer
Kunngjøringsdato:	22. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	17. aug. 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	4 timer
Kunngjøringsdato:	7. sep. 2018

Trekkfrist:	5. aug. 2018

LED2541 - Ledelse og medarbeiderskap

Emneansvarlig:	Per Kristian Hovden Sætre (Per.K.Satre@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Ungdom, kultur og trosopplæring
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i Bachelor Ungdom, Kultur og Trosopplæring.
Emnet reiser spørsmål om hva kristent lederskap består i og hvordan det utøves
Gjennom generell ledelsesteori, teologiske perspektiv og kontekstuelle betraktninger skal studentene utforske og fordype seg i hva som er god ledelse i menighet og organisasjonssammenheng. Emnet vektlegger tematikk knyttet til frivillighet i kirkelig og allmenn sammenheng med vekt på norsk kontekst, som forholdet mellom ansatte og frivillige og samarbeid mellom det offentlige og frivillige organisasjoner. Emnet vil også gi en innføring i kjønn og ledelse, organisasjonsteori og organisasjonsutvikling, endringsledelse, teamledelse og samarbeid i stab, samt konfliktløsning i kirkelig kontekst.

Det teologiske perspektivet synliggjøres ved at studentene skal utforske og drøfte eget lederskap i lys av relevante bibeltekster. Det blir satt søkelys på spørsmål knyttet til det kristne menneskesynet, visjoner for vekst og idealer for felleskap og lederskap i Bibelen, samt Jesu budskap til disiplene om kall, utrusning og tjeneste. Arbeidet med bibeltekster skal bidra til å gi innhold og retning til et kristent lederskap. Det skal også bidra til refleksjon om forholdet mellom tekst og autoritet, der studentene også skal bevisstgjøres på sin egen rolle som fortolker av bibeltekstene inn i ulike kontekster.

Emnet har også en mer praktisk innretning der studentene skal utvikle ferdigheter ved å lage og gjennomføre et prosjektarbeid.

For å melde seg opp i emnet må studenten ha avlagt eksamen i K1010, K1020, K1030, RL1010, RL1020 og PED1640 eller ha tilsvarende kompetanse.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette

Studiekrav

- ha godkjent fremmøte (minst 75 %) i undervisningen
- utforme og presentere et prosjekt i gruppe
- få godkjent en muntlig presentasjon av et oppgitt avsnitt fra pensumlitteraturen
- få godkjent et refleksjonsnotat (ca. 2000-2500 ord) levert innen en fastsatt frist
- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

For å kunne få avsluttende vurdering, må studentene innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

LED2541 har tre dagers skriftlig hjemmeoppgave som eksamensform. Hjemmeoppgaven skal være på mellom 2500 og 3000 ord. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne eksamen.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om leder- og medarbeiderutvikling i organisasjon og menighet
- god kunnskap om teamledelse og samarbeid i stab
- kunnskap om sentrale organisasjonspsykologiske temaer
- kunnskap om innovasjon, prosjektarbeid og prosjektledelse
- kunnskap om konfliktløsning i kirkelig sammenheng
- kunnskap om betydningen av kjønn og ledelse i kirken
- kunnskap om frivillighet i kirke- og organisasjonsarbeid
- kunnskap om innholdet i følgende bibeltekster: 1 Mos 1:27-21; 2 Mos 19:1-6; Matt 10; 28:16-20; Mark 1:14-20; Luk 4:14-30; 22:24-38, 24:44-53; Joh 13:1-17; 20:19-23; 21:15-23; Apg 2:42-47; 4:32-37; Rom 12:1-21; 1 Kor 12-13; Gal 5:16-26; 1 Pet

2:1-12; 5:1-7.

FERDIGHETER
Studenten kan:
- anvende kunnskap om leder- og medarbeiderutvikling og veiledning av team
- planlegge og gjennomføre et prosjektarbeid
- bidra til systematisk arbeid med lederutvikling av ungdom.
- drøfte ledelsesrelaterte problemstillinger i lys av utvalgte bibeltekster og generell ledelseslitteratur
- drøfte hvordan Paulus utøver autoritet i Galaterbrevet

GENERELL KOMPETANSE
Studenten kan:
- anvende organisasjonspsykologisk teori i analyse av relevante situasjoner og problemstillinger
- reflektere over og utvikle eget lederskap i lys av generell ledelsesteori og sentrale bibelske motiv som oppdrag, sendelse, vekst og autoritet
- reflektere kritisk over forholdet mellom kristent lederskap og tolkning og bruk av hellige tekster
- reflektere over avstanden mellom bibeltekst og egen kontekst og ulike hermeneutiske prosesser
- reflektere over eget bidrag til konstruktiv håndtering av konflikter og uenighet
- bidra til nytenking og innovasjonsprosesser

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Darsø, L. (2011). *Innovationspædagogik: Kunsten at fremelske innovationskompetence* (s. 34-39, 57-78). Frederiksberg: Samfundslitteratur. ISBN/ISSN: 978-87-593-1537-8 (Kompendium)
- Fretheim, K., Mogstad, S. D. & Lorentzen, H. (Red.) (2016). *Fellesskap og organisering: Frivillig innsats i kirkens trosopplæring* (s. 7-55, 115-147). Oslo: IKO-forl. ISBN/ISSN: 978-82-8249-273-7
- Hill, L. A. (2004). New manager development for the 21st century. *Academy of management executive, 18*(3). ISBN/ISSN: 2167-2725 (Kompendium).
- Karlsen, J. T. (2013). *Prosjektledelse: Fra initiering til gevinstrealisering* (3. utg., s. 17-42, 463-480). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01987-1
- Kaufmann, G. & Kaufmann, A. (2015). *Psykologi i organisasjon og ledelse* (5. utg., s. 87-212, 245-389, 425-486). Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 978-82-450-1449-5
- Nouwen, H. J. M. (1989). *In the name of Jesus: Reflections on Christian leadership*. London: Darton, Longman and Todd. ISBN/ISSN: 0-8245-0915-3/0-232-51829-7
- Sjøvold, E. (2010). Ledelse og utvikling av høytelsesteam - et spørsmål om mestring av kompleksitet og balanse. *Scandinavian journal of organizational psychology, 2*(1), s. 27-36. ISBN/ISSN: 1891-473X. Hentet 2014-05-28 fra http://sjop.no/index.php/sjop/article/view/128/107
- Stoltenberg, S. (2011). *Når fellesskapet belastes: Om medarbeiderkonflikter i menighet og forsamling*. [Oslo]: Luther. ISBN/ISSN: 978-82-531-4641-6
- Strand, T. (2007). *Ledelse, organisasjon og kultur* (2. utg., s. 351-381). Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 978-82-450-0424-3 (Kompendium)
- Wright, N. T. (2010). *After you believe: Why Christian character matters*. New York, N.Y: HarperOne. ISBN/ISSN: 9780061730559

LED5070 - Ledelse av undervisningsarbeid og læringsprosesser i den lokale kirke

Emneansvarlig:	Fredrik Saxegaard (Fredrik.Saxegaard@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - Erfaringsbasert master i kirkelig undervisning 2-årige masterprogrammer - Master i kirkelig undervisning 5-årige masterprogrammer - Lektorprogram i KRLE/Religion og etikk og samfunnsfag
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Afdal, G. (2009). Religionspedagogikk som forskningsfag i kunnskapsøkonomiens tidsalder. *Prismet: Pedagogisk tidsskrift, 60*(4), s. 211-224. ISBN/ISSN: 0032-8847 (Kompendium).
- Afdal, G. (2008). Menigheten som lærende fellesskap: Sosiokulturell læringsteoris muligheter og begrensninger som perspektiv på kirkelig læring. *Prismet: Pedagogisk tidsskrift, 59*(4), s. 227-245. ISBN/ISSN: 0032-8847 (Kompendium).
- Birkedal, E. (2008). *Erfaringsbasert didaktikk: Plattform for planutvikling i trosopplæring for ungdom - et refleksjonsnotat* (Vol. 2015).. Hentet fra http://www.iko.no/iko/vedlegg/58Plattform%20-%20ErlingB%20juni08.pdf
- Birkedal, E. (2011). Menighet i fortid, nåtid og framtid. I E. Birkedal, H. Hegstad & T. S. Lannem (Red.), *Sammen i forandring: Refleksjoner om menighetsutvikling i folkekirken* (s. 57-83). Oslo: IKO-forlaget. ISBN/ISSN: 978-82-8249-061-0 (Kompendium)
- Dale, E. L. (2010). Kap. 1, 3-5, 8. I *Kunnskapsløftet: På vei mot felles kvalitetsansvar?* (s. 15-56, 86-193, 254-273). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01621-4
- Fretheim, K. (Red.) (2014). *Ansatte og frivillige: Endringer i Den norske kirke*. Oslo: IKO-forlaget. ISBN/ISSN: 978-82-8249-147-1
- Fuglseth, K., Haakedal, E. & Schmidt, U. (2012). *Lokale trusopplæringsplanar: Innhald og prosess* (nr. 2012:3, s. 29-143). Oslo: KIFO Stiftelsen kirkeforskning. ISBN/ISSN: 978-82-92972-28-1
- Holmqvist, M. (2012). Trosopplæring som livsstil?: En analyse av læringssyn i Trosopplæringsplaneen. *Prismet: Pedagogisk tidsskrift, 63*(1), s. 17-33. ISBN/ISSN: 0032-8847 (Kompendium).
- Horsfjord, H. (2013). Stadig bedre - en metodikk for evaluering og kvalitetsutvikling. I *?*. Oslo: Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon.
- Høeg, I. M. (2006). Familien som kunde: Familien i trosopplærringen og trosopplæringens markedstenkning. I T. S. Lannem & H. Stifoss-Hanssen (Red.), *Metode, mål og mening i den Norske kirkes trosopplæringsreform* (s. 69-83). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 82-519-2182-1/978-82-519-2182-4 (Kompendium)
- Høeg, I. M. & Krupka, B. (2010). Confirmation work in Norway. I F. Schweitzer, W. Ilg & H. Simojoki (Red.), *Confirmation work in Europe: Empirical results, experiences and challenges: A comparative study in seven countries* (nr. Vol 4, s. 162-183). Gütersloh: Gütersloher Verl. ISBN/ISSN: 978-3-579-08089-5
- Høeg, I. M. & Trysnes, I. (2012). *Menighetenes samvirke med hjemmet: Evalueringsforskning på trosopplæringsreformen: Rapport 1* (nr. nr 1/2012). [Oslo]: Stiftelsen Kirkeforskning. ISBN/ISSN: 978-82-92972-22-9. Hentet nr 1/2012 fra http://www.kifo.no/doc/KIFOnotat/TOR%20rapport%201%202012.pdf
- Johnsen, E. T. (2012). Hvordan medierer undervisningspreget trosopplæring kristen tro og tradisjon?: En Vygotskij-inspirert analyse av læringssituasjonen i Den norske kirkes trosopplæring. *Teologisk tidsskrift, 1*(2), s. 138-166. ISBN/ISSN: 1504-2979. Hentet fra http://www.idunn.no/ts/tt/2012/02/hvordan_medierer_undervisningspreget_trosopplaering_kristen_?highlight=#highlight
- Leganger-Krogstad, H. (2008). Religions- og livssynsdidaktikk. I E. M. Halvorsen (Red.), *Didaktikk for grunnskolen: Fellestrekk og særdrag i et fagdidaktisk mangfold* (s. 175-205). Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 978-82-450-0635-3
- Leganger-Krogstad, H. (2010). Kristen teologi i et multireligiøst perspektiv. I J.-O. Henriksen & A. O. Søvik (Red.), *Livstolkning i skole, kultur og kirke: Festskrift til Peder Gravem* (s. 45-53). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2612-6/2312 (Kompendium)
- Leganger-Krogstad, H. (2012). Trosopplæringen som drivhjul i menighetsutvikling?: Fellesskapslæring i kirken. I E. Birkedal, H. Hegstad & T. S. Lannem (Red.), *Menighetsutvikling i folkekirken: Erfaringer og muligheter* (s. 67-86). Oslo: IKO-forlaget. ISBN/ISSN: 978-82-8249-071-9 (Kompendium)
- Nygaard, M. R. (2011). Diakoners profesjonsvilkår i Den norske kirke. *Halvårsskrift for praktisk teologi, 28*(2), s. 32-46. ISBN/ISSN: 0800-6857 (Kompendium).

MET5010 - Empiriske forskningsmetoder

Emneansvarlig:	Marielle Stigum Gleiss (Marielle.S.Gleiss@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst og vår
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Religion, Society and Global Issues
	2-årige masterprogrammer - Master i kirkelig undervisning
	2-årige masterprogrammer - Diakoni
	2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap
	2-årige masterprogrammer - Teologi
	5-årige masterprogrammer - Lektorprogram i KRLE/Religion og etikk og samfunnsfag
	Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste f 2

Generell informasjon

MET5010 provides an overview of empirical research methods at master level. The course covers both qualitative and quantitative methods, with an emphasis on qualitative methods. It enables the students to critically understand empirical research, and helps them in designing their own master thesis. The course addresses issues of research design, research methods, qualitative data analysis, research ethics and criteria for evaluating research quality. The course will be taught in English unless there are only Norwegian students participating in the course.

Studiekrav

To be qualified for final assessment, the student must:
- Be present at 75% of the teaching (includes lectures and course in academic writing)
- Participate in an obligatory course in searching databases
- Register topic for thesis (100-300 words)
- Submit a project proposal for the master thesis (about 2000 words)
- Write a contract with a supervisor
- Participate in the evaluation of the course if such evaluation is stipulated in the relevant semester

Avsluttende vurdering

To gain credits for the course MET5010 the student must fulfil all the requirements and pass the written exam (4 hrs). The exam is assessed with grades A-F. When course requirements are not fulfilled this will count as one examination attempt, unless you withdraw within the set deadline (1 May/ 1 November).

Læringsutbytte etter fullført emne

Knowledge
The candidate has:
- A thorough knowledge of the relations between research design, research questions and research methods
- A thorough knowledge of different qualitative research methods and their possibilities and limitations
- A thorough knowledge of ethical and methodological challenges in empirical research involving people
- A good knowledge of strategies for qualitative data analysis
- A good knowledge of criteria for evaluating research quality
- A good knowledge of quantitative research methods

Skills
The candidate can:
- Identify research questions, research methods and theoretical perspectives in an empirical study and critically discuss how methodological and theoretical choices influence the knowledge produced
- Design a research project such as a master thesis, including formulating research questions, selecting suitable research methods and justifying the methodological choices made
- Find and review academic literature relevant to one's own research project
- Critically reflect on the ethical aspects of doing empirical research
- Critically discuss methodological challenges in research involving people, including issues of power relations and positionality

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- *In addition, students will select and read one master thesis from a list of previous master theses.*
- Blaxter, L., Hughes, C. & Tight, M. (2010). *How to research* (4. utg., s. 99-133). Maidenhead: Mc Graw Hill Open University press. ISBN/ISSN: 9780335238675 (Kompendium)

- Brinkmann, S. & Kvale, S. (2015). *InterViews: Learning the Craft of Qualitative Research Interviewing* (3. utg., s. 55-82, 103-122, 203-214). Thousand Oaks, Calif: Sage. ISBN/ISSN: 9781452275727 (Kompendium)
- Carling, J., Erdal, M. B. & Ezzati, R. . (2014). Beyond the insider?outsider divide in migration research. *Migration Studies, 2*(1), s. 36-54. Hentet fra http://dx.doi.org/10.1093/migration/mnt022
- Furseth, I. & Everett, E. L. (2013). *Doing your master's dissertation* (s. 73-88). Los Angeles, Calif: SAGE. ISBN/ISSN: 9781446263990 (Kompendium)
- Jordan, A. (2006). Make yourself at home: The social construction of research roles in family studies. *Qualitative Research, 6*(2), s. 169-185. (Kompendium).
- O'Dwyer, L. M. & Bernauer, J. A. (2014). *Quantitative Research for the Qualitative Researcher* (s. 42-148, 191-227). ISBN/ISSN: 9781412997799/1412997798
- Ritchie, J., Lewis, J., McNaughton Nicholls, C. & Ormston, R. (Red.) (2014). *Qualitative Research Practice: A Guide for Social Science Students and Researchers* (2. utg., s. 27-400). Los Angeles ;: Sage. ISBN/ISSN: 978-1-4462-0911-0/978-1-4462-0912-7
- Silverman, D. (2014). *Interpreting qualitative data* (5. utg., s. 29-56). Los Angeles: SAGE. ISBN/ISSN: 978-1-4462-9543-4 (Kompendium)
- Siwale, J. (2015). Why Did I Not Prepare for This? The Politics of Negotiating Fieldwork Access, Identity, and Methodology in Researching Microfinance Institutions. *Sage Open,* (April-June), s. 1-12. Hentet fra http://dx.doi.org/10.1177/2158244015587560
- Smith, K. (2006). Problematising power relations in ?elite? interviews. *Geoforum, 37*(4), s. 643-653. (Kompendium).

Enten:
- National Committees for Research Ethics in Norway, . (2016). Guidelines for research ethics in the social sciences, humanities, law, and theology. Hentet 2017-04-04 fra https://www.etikkom.no/globalassets/documents/english-publications/60127_fek_guidelines_nesh_digital_corr.pdf

Eller:
- Den nasjonale forskningsetiske komité for samfunnsvitenskap og humaniora (NESH), . (2016). Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap, humaniora, juss og teologi. Hentet 2016-05-30 fra https://www.etikkom.no/forskningsetiske-retningslinjer/Samfunnsvitenskap-jus-og-humaniora/

Eksamens-/innleveringsdatoer

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	16. mai 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	4 timer
Kunngjøringsdato:	6. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	15. aug. 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	4 timer
Kunngjøringsdato:	5. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

MET5016 - Selvvalgt masteroppgavelitteratur

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn

MET5040 - Metode Kirkelig undervisning

Emneansvarlig:	Sverre Dag Mogstad (Sverre.D.Mogstad@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig) og vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Master i kirkelig undervisning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Master i kirkelig undervisning.

Emnet skal forberede studenten for arbeid med masteroppgave i kirkelig undervisning. Gjennom deltagelse i undervisningen og selvstendig arbeid skal studentene få oversikt over metodiske framgangsmåter for arbeid med masteroppgave og bli kjent med idealer for akademisk skriving. Emnet gir hjelp til å utarbeide problemstilling og prosjektbeskrivelse til egen masteroppgave.
I forbindelse med emnet vil studenten få tildelt en veileder for masteroppgaven.
I tillegg til litteraturen i emnebeskrivelsen legger studentene opp en del av pensum (500 sider) i samråd med emneansvarlig eller veileder. Denne delen av pensum kan knyttes direkte til oppgaven som skal skrives.
ARBEIDSFORM OG ORGANISERING
- Klasseromsundervisning
- Søke- og skrivekurs
- Individuell veiledningssamtale
- Selvstudium

Studiepoengreduksjon
Studenter som tidligere har tatt emner, eller tar emnet samtidig med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:
Med MET504, MET908 og MET5921 reduseres emnet med 5 stp

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- delta på undervisningen (min. 75 %)
- gjennomføre søkekurs
- gjennomføre skrivekurs
- ha en individuell veiledningssamtale med emneansvarlig
- registrere tema for oppgave (100-300 ord)
- levere og få godkjent utkast til beskrivelse av oppgavens hovedtema (ca. 500 ord)
- få godkjent et selvvalgt lesepensum
- skrive og levere veilederkontrakt
- delta i evaluering av emnet, dersom emnet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Everett, E. L. & Furseth, I. (2012). *Masteroppgaven: Hvordan begynne - og fullføre* (2. utg.). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01949-9
- Pettersen, T. (2015). *Skriv: Fra idé til fagoppgave* (2. utg.). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-05-47098-9

MET5045 - Metode Kirkelig undervisning

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - Erfaringsbasert master i kirkelig undervisning 2-årige masterprogrammer - Master i kirkelig undervisning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk

MET5070 - Feltarbeid/observasjon

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	5-årige masterprogrammer - Lektorprogram i KRLE/Religion og etikk og samfunnsfag
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk

MET508 - Metodelære: Deltid

Emneansvarlig:	Solvor Mjøberg Lauritzen (Solvor.M.Lauritzen@mf.no)
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - KRLE/Religion og etikk
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Erfaringsbasert master i KRLE/religion og etikk.
MET508 skal forberede studenten for avhandlingsarbeidet ved å gi innføring i akademisk skriving, skriving som læringsprosess, og om de ulike fasene i skriveprosessen. Emnet gir også en innføring i kildebruk, fra prosessen med å søke opp kilder, til kildeføring i avhandlingen. Emnet gir også innføring i relevante metoder for eget avhandlingsarbeid.
Emnet består av to delemner: A: Fellesdel (2 sp) og B: Metodespesifikk del (3 sp).

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet.
Med MET5010 reduseres dette emnet med 4 stp.

Studiekrav

Studenten skal i tilknytning til undervisningen:
- delta i et obligatorisk skrivekurs
- delta i et obligatorisk søkekurs
- Levere veiledningskontrakt (innen 2. oktober i høstsemesteret eller 2. mai i vårsemesteret)
- levere et notat ved starten av kurset om avhandlingens tema (100-300 ord)
- delta i et obligatorisk seminar om relevante metoder for eget avhandlingsarbeid
- levere og få godkjent individuell skriftlig oppgave over oppgitt emne (700-1000 ord) i vitenskapsteori/metodeteori.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet MET508 vurderes med avsluttende godkjenning av oppfylte studiekrav. Emnet vurderes til «bestått» / «ikke bestått».

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har
- inngående kunnskap om akademisk skriving
- god kunnskap om skriving som læringsprosess
- god kunnskap om de ulike fasene i en skriveprosess

FERDIGHETER
Studenten kan
- bruke skriving som et verktøy for å lære
- beherske de formelle sidene ved akademisk skriving, inkludert kildeføring
- finne relevant litteratur i et vitenskapelig bibliotek
- formulere en problemstilling for avhandlingen basert på valgt tema
- begrunne valg av metode ut fra egen problemstilling

Merknad til litteraturlisten

I tillegg til den oppsatte felleslitteraturen, under, skal det velges ca. 250 sider metodelitteratur i samråd med emneansvarlig eller veileder.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Dysthe, O., Hertzberg, F. & Hoel, T. L. (2010). *Skrive for å lære: Skriving i høyere utdanning* (2. utg.). Oslo: Abstrakt forl. ISBN/ISSN: 978-82-7935-293-8
- Pettersen, T. (2015). *Skriv: Fra idé til fagoppgave* (2. utg.). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-05-47098-9

MET5110 - Bibelfaglig metode: Det gamle testamente med hebraisk språkfordypning

Emneansvarlig:	Kristin Joachimsen (Kristin.Joachimsen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Dette emnet har som mål å sette studentene i gang med forberedende arbeid frem mot skriving av masteroppgave basert på fra Det gamle testamente/Den hebraiske bibelen. For å bli ferdig på normert tid er det avgjørende å komme i gang tidlig. I dette emnet skal studentene lære om relevant teori og metode; finne problemstilling og veileder; lage en prosjektbeskrivelse; og delta på skrive- og søkekurs. Emnet gir i tillegg fordypning i hebraisk språk. De konkrete tekstene som det skal arbeides med i språkfordypningen avtales direkte med faglærer.

Emnet består av 3 delemner:
Delemne A: Vitenskapsteori
Delemne B: Hvordan skrive en avhandling innenfor GT-faget?
Delemne C: Hebraisk språkfordypning

De konkrete tekstene som det skal arbeides med i språkfordypningen avtales direkte med faglærer.

Studiepoengreduksjon

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- gjennomføre obligatorisk søkekurs
- gjennomføre obligatorisk skrivekurs
- registrere tema for avhandling (100-300 ord)
- skrive veilederkontrakt
- levere og få godkjent en prosjektbeskrivelse (1000-1500 ord)
- bestå kortprøve i delemne A
- levere og få godkjent bokrapport relatert til pensum i delemne B (1000-1500 ord)
- levere og bestå minst tre av fire innleveringer i delemne C (innleveringene vurderes med bestått/ikke bestått) delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester

Avsluttende vurdering

Emnet vurderes med avsluttende godkjenning av oppfylte studiekrav. Emnet vurderes til "bestått" / "ikke bestått".

Læringsutbytte etter fullført emne

Delemne A: Vitenskapsteori

KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om grunnleggende vitenskapsteoretiske spørsmål knyttet til arbeid med historiske kilder

FERDIGHETER
Studenten kan:
- Reflektere over hvilken relevans vitenskapsteoretiske spørsmål har i arbeid med bibeltekster og kirkens historie

Delemne B: Hvordan skrive avhandling innenfor GT-faget?

KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om GT-disiplinens metoder, faghistorie og hermeneutikk

FERDIGHETER
Studenten kan:
- utvikle et design for gjennomføringen av en masteroppgave

Delemne C: Fordypning i bibelhebraisk språk

KUNNSKAP
Studenten har:
- inngående kunnskap om bibelhebraisk språk og grammatikk
- kunnskap om bibelarameisk språk og grammatikk
- god kunnskap om utvalgte tekster fra ulike deler av bibelhebraisk språkhistorie, Qumran og bibelarameisk
- god kunnskap om utvalgte tekster (10 sider) relatert til avhandlingens tema (velges i samråd med veileder/faglærer)

FERDIGHETER
Studenten kan:
- oversette tekster på bibelhebraisk, bibelarameisk og tekster fra Qumran til norsk
- reflektere rundt utfordringene i det å oversette forskjellige typer tekster/litteratur

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR
- Belsey, C. (2002). *Poststructuralism: A very short introduction*. Oxford: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 9780192801807
- Clark, E. A. (2004). *History, theory, text: Historians and the linguistic turn.* Cambridge, Mass.: Harvard University Press. ISBN/ISSN: 0-674-01516-9/0-674-01584-3

DELEMNE B LITTERATUR
Velg ett av følgende valgalternativer:
Enten:
- Barton, J. (2015). The legacy of the literary-critical school and the growing opposition to historico-critical Bible studies. The concept of "history" revisited - Wirkungsgeschichte and reception history. I M. Sæbø, P. Machinist & J. L. Ska (Red.), *Hebrew Bible/Old Testament: The history of its interpretation* (Vol. 3, part 2, nr. 3:2, s. 96-124). Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht. ISBN/ISSN: 978-3-525-54022-0 (Kompendium)
- Clines, D. (2015). Contemporary methods in Hebrew Bible criticism. I M. Sæbø, P. Machinist & J. L. Ska (Red.), *Hebrew Bible/Old Testament: The history of its interpretation* (Vol. 3, part 2, nr. 3:2, s. 148-169). Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht. ISBN/ISSN: 978-3-525-54022-0 (Kompendium)
- Føllesdal, D. (2015). Basic questions of hermeneutics as part of the cultural and philosophical framework of recent Bible studies. I M. Sæbø, P. Machinist & J. L. Ska (Red.), *Hebrew Bible/Old Testament: The history of its interpretation* (Vol. 3, part 2, nr. 3:2, s. 29-44). Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht. ISBN/ISSN: 978-3-525-54022-0 (Kompendium)
- Rohls, J. (2013). Historical, Cultural and Philosophical Aspects of the Nineteenth Century with spesical Regard to Biblical Interpretation. I M. Sæbø, P. Machinist & J. L. Ska (Red.), *Hebrew Bible/Old Testament: The history of its interpretation* (Vol. 3 Part 1, s. 31-63). Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht. ISBN/ISSN: 9783525540213 (Kompendium)
- Scholtz, G. (2013). The Phenomenon of "Historicism" as a Backcloth of Biblical Scholarship. I M. Sæbø, P. Machinist & J. L. Ska (Red.), *Hebrew Bible/Old Testament: The history of its interpretation* (Vol. 3 Part 1, s. 64-89). Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht. ISBN/ISSN: 9783525540213 (Kompendium)
- Ska, J. L. (2013). Questions of the "History of Israel" in Recent Research. I M. Sæbø, P. Machinist & J. L. Ska (Red.), *Hebrew Bible/Old Testament: The history of its interpretation* (Vol. 3 Part 1, s. 307-344). Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht. ISBN/ISSN: 9783525540213 (Kompendium)
- Smith, J. (2003). Here, there and anywhere. I S. B. Noegel, J. T. Walker & B. M. Wheeler (Red.), *Prayer, magic, and the stars in the ancient and late antique world* (s. 21-36). University Park, Pa.: Pennsylvania State University Press. ISBN/ISSN: 0271022574/0271022582 (Kompendium)
- Smith, J. (2003). Religion and Bible. *Journal of biblical literature, 128*(1), s. 5-27. Hentet fra http://www.jstor.org/stable/25610162

Eller:
- Breed, B. W. (2014). *Nomadic text: A theory of biblical reception history.* Bloomington, Ind: Indiana University Press. ISBN/ISSN: 9780253012524

DELEMNE C LITTERATUR
- *Delemne C - avtales med veileder / faglærer*

MET5115 - Bibelfaglig metode: Det gamle testamente

Emneansvarlig:	Kristin Joachimsen (Kristin.Joachimsen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Dette emnet har som mål å sette studentene i gang med forberedende arbeid frem mot skriving av masteroppgave basert på fra Det gamle testamente/Den hebraiske bibelen. For å bli ferdig på normert tid er det avgjørende å komme i gang tidlig. I dette emnet skal studentene lære om teori og relevant metode; finne problemstilling og veileder; lage en prosjektbeskrivelse; og delta på skrive- og søkekurs. Studentene må også legge opp deler av pensum med selvvalgt litteratur (ca.400 sider), som knyttes direkte til masteroppgaven som skal skrives. Litteraturen avtales i samråd med veileder.

Emnet består av 3 delemner:
Delemne A: Vitenskapsteori
Delemne B: Hvordan skrive en avhandling innenfor GT-faget?
Delemne C: Avhandlingsrelatert fordypning

Studiepoengreduksjon

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- gjennomføre obligatorisk søkekurs
- gjennomføre obligatorisk skrivekurs
- registrere tema for avhandling (100-300 ord)
- skrive veilederkontrakt
- levere og få godkjent en prosjektbeskrivelse (1000-1500 ord)
- bestå kortprøve i delemne A
- levere og få godkjent bokrapport relatert til pensum i delemne B (1000-1500 ord)
- levere og få godkjent en kommentert bibliografi (2000-2500 ord) som viser god kunnskap om litteraturen til delemne C
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester

Avsluttende vurdering

Emnet vurderes med avsluttende godkjenning av oppfylte studiekrav. Emnet vurderes til "bestått" / "ikke bestått".

Læringsutbytte etter fullført emne

Delemne A: Vitenskapsteori

KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om grunnleggende vitenskapsteoretiske spørsmål knyttet til arbeid med historiske kilder

FERDIGHETER
Studenten kan:
- Reflektere over hvilken relevans vitenskapsteoretiske spørsmål har i arbeid med bibeltekster og kirkens historie

Delemne B: Hvordan skrive avhandling innenfor GT-faget?

KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om GT-disiplinens metoder, faghistorie og hermeneutikk

FERDIGHETER
Studenten kan:
- utvikle et design for gjennomføringen av en masteroppgave

Delemne C: Avhandlingsrelatert fordypning

KUNNSKAP

Studenten har:
- god kunnskap om den faglige diskursen som avhandlingen inngår i

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR
- Belsey, C. (2002). *Poststructuralism: A very short introduction*. Oxford: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 9780192801807
- Clark, E. A. (2004). *History, theory, text: Historians and the linguistic turn.* Cambridge, Mass.: Harvard University Press. ISBN/ISSN: 0-674-01516-9/0-674-01584-3

DELEMNE B LITTERATUR
Velg ett av følgende valgalternativer:
Enten:
- Barton, J. (2015). The legacy of the literary-critical school and the growing opposition to historico-critical Bible studies. The concept of "history" revisited - Wirkungsgeschichte and reception history. I M. Sæbø, P. Machinist & J. L. Ska (Red.), *Hebrew Bible/Old Testament: The history of its interpretation* (Vol. 3, part 2, nr. 3:2, s. 96-124). Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht. ISBN/ISSN: 978-3-525-54022-0 (Kompendium)
- Clines, D. (2015). Contemporary methods in Hebrew Bible criticism. I M. Sæbø, P. Machinist & J. L. Ska (Red.), *Hebrew Bible/Old Testament: The history of its interpretation* (Vol. 3, part 2, nr. 3:2, s. 148-169). Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht. ISBN/ISSN: 978-3-525-54022-0 (Kompendium)
- Føllesdal, D. (2015). Basic questions of hermeneutics as part of the cultural and philosophical framework of recent Bible studies. I M. Sæbø, P. Machinist & J. L. Ska (Red.), *Hebrew Bible/Old Testament: The history of its interpretation* (Vol. 3, part 2, nr. 3:2, s. 29-44). Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht. ISBN/ISSN: 978-3-525-54022-0 (Kompendium)
- Rohls, J. (2013). Historical, Cultural and Philosophical Aspects of the Nineteenth Century with spesical Regard to Biblical Interpretation. I M. Sæbø, P. Machinist & J. L. Ska (Red.), *Hebrew Bible/Old Testament: The history of its interpretation* (Vol. 3 Part 1, s. 31-63). Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht. ISBN/ISSN: 9783525540213 (Kompendium)
- Scholtz, G. (2013). The Phenomenon of "Historicism" as a Backcloth of Biblical Scholarship. I M. Sæbø, P. Machinist & J. L. Ska (Red.), *Hebrew Bible/Old Testament: The history of its interpretation* (Vol. 3 Part 1, s. 64-89). Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht. ISBN/ISSN: 9783525540213 (Kompendium)
- Ska, J. L. (2013). Questions of the "History of Israel" in Recent Research. I M. Sæbø, P. Machinist & J. L. Ska (Red.), *Hebrew Bible/Old Testament: The history of its interpretation* (Vol. 3 Part 1, s. 307-344). Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht. ISBN/ISSN: 9783525540213 (Kompendium)
- Smith, J. (2003). Here, there and anywhere. I S. B. Noegel, J. T. Walker & B. M. Wheeler (Red.), *Prayer, magic, and the stars in the ancient and late antique world* (s. 21-36). University Park, Pa.: Pennsylvania State University Press. ISBN/ISSN: 0271022574/0271022582 (Kompendium)
- Smith, J. (2003). Religion and Bible. *Journal of biblical literature*, *128*(1), s. 5-27. Hentet fra http://www.jstor.org/stable/25610162

Eller:
- Breed, B. W. (2014). *Nomadic text: A theory of biblical reception history.* Bloomington, Ind: Indiana University Press. ISBN/ISSN: 9780253012524

DELEMNE C LITTERATUR
- *Delemne C - avtales med veileder / faglærer*

MET5210 - Bibelfaglig metode: Det nye testamente med gresk språkfordypning

Emneansvarlig:	Reidar Hvalvik (Reidar.Hvalvik@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Teologi
	Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad
	Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Dette emnet har som mål å sette studentene i gang med forberedende arbeid frem mot skriving av masteroppgave basert på fra Det nye testamente. For å bli ferdig på normert tid er det avgjørende å komme i gang tidlig. I dette emnet skal studentene lære om relevant teori og metode; finne problemstilling og veileder; lage en prosjektbeskrivelse; og delta på skrive- og søkekurs. Emnet gir i tillegg fordypning i gresk språk. De konkrete tekstene som det skal arbeides med i språkfordypningen avtales direkte med faglærer

Emnet består av 3 delemner:
Delemne A: Vitenskapsteori
Delemne B: Hvordan skrive en avhandling innenfor NT-faget?
Delemne C: Gresk språkfordypning

De konkrete tekstene som det skal arbeides med i språkfordypningen avtales direkte med faglærer.

Studiepoengreduksjon

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- gjennomføre obligatorisk søkekurs
- gjennomføre obligatorisk skrivekurs
- registrere tema for avhandling (100-300 ord)
- skrive veilederkontrakt
- levere og få godkjent en prosjektbeskrivelse (1000-1500 ord)
- bestå kortprøve i delemne A
- levere og få godkjent bokrapport relatert til pensum i delemne B (1000-1500 ord)
- levere og bestå minst tre av fire innleveringer i delemne C (innleveringene vurderes med bestått/ikke bestått)
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester

Avsluttende vurdering

Emnet vurderes med avsluttende godkjenning av oppfylte studiekrav. Emnet vurderes til "bestått" / "ikke bestått".

Læringsutbytte etter fullført emne

Delemne A: Vitenskapsteori

KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om grunnleggende vitenskapsteoretiske spørsmål knyttet til arbeid med historiske kilder

FERDIGHETER
Studenten kan:
- Reflektere over hvilken relevans vitenskapsteoretiske spørsmål har i arbeid med bibeltekster og kirkens historie

Delemne B: Hvordan skrive avhandling innenfor NT-faget?

KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om NT-disiplinens metoder, faghistorie og hermeneutikk

FERDIGHETER
Studenten kan:
- utvikle et design for gjennomføringen av en masteroppgave

Delemne C: Fordypning i gresk språk

KUNNSKAP
Studenten har:
- inngående kunnskap om gresk språk og grammatikk, særlig med tanke på syntaktiske spørsmål
- kunnskap om stilistisk-retoriske trekk i antikke greske tekster
- god kunnskap om utvalgte tekster relatert til tidlig kristen skrifttolkning og forkynnelse fra Hebreerbrevet, 2. Klemensbrev og Om påsken av Meliton (til sammen 15 sider)
- god kunnskap om utvalgte tekster (10 sider) relatert til avhandlingens tema (velges i samråd med veileder/faglærer)

FERDIGHETER
Studenten kan:
- oversette bibelske og utenom-bibelske tekster fra gresk til norsk
- foreta en grundig syntaktisk analyse av greske tekster
- finne og diskutere alternative syntaktiske uttrykksmåter
- reflektere rundt utfordringene i det å oversette forskjellige typer tekster/litteratur

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR
- Belsey, C. (2002). *Poststructuralism: A very short introduction*. Oxford: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 9780192801807
- Clark, E. A. (2004). *History, theory, text: Historians and the linguistic turn.* Cambridge, Mass.: Harvard University Press. ISBN/ISSN: 0-674-01516-9/0-674-01584-3

DELEMNE B LITTERATUR
Velg ett av følgende valgalternativer:
Enten:
- Riches, J. (1993). *A century of New Testament study*. Valley Forge, Pa: Trinity Press International. ISBN/ISSN: 1563380641

Eller:
- Westerholm, S. (2004). *Perspectives old and new on Paul: The "Lutheran" Paul and his critics* (s. 1-258). Grand Rapids, Mich: Eerdmans. ISBN/ISSN: 0802848095

DELEMNE C LITTERATUR
- *Delemne C - avtales med veileder / faglærer*

MET5215 - Bibelfaglig metode: Det nye testamente

Emneansvarlig:	Reidar Hvalvik (Reidar.Hvalvik@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Dette emnet har som mål å sette studentene i gang med forberedende arbeid frem mot skriving av masteroppgave basert på fra Det nye testamente. For å bli ferdig på normert tid er det avgjørende å komme i gang tidlig. I dette emnet skal studentene lære om relevant teori og metode; finne problemstilling og veileder; lage en prosjektbeskrivelse; og delta på skrive- og søkekurs. Studentene må også legge opp deler av pensum med selvvalgt litteratur (ca.400 sider), som knyttes direkte til masteroppgaven som skal skrives. Litteraturen avtales i samråd med veileder.

Emnet består av 3 delemner:
Delemne A: Vitenskapsteori
Delemne B: Hvordan skrive en avhandling innenfor NT-faget?
Delemne C: Avhandlingsrelatert fordypning

Studiepoengreduksjon

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- gjennomføre obligatorisk søkekurs
- gjennomføre obligatorisk skrivekurs
- registrere tema for avhandling (100-300 ord)
- skrive veilederkontrakt
- levere og få godkjent en prosjektbeskrivelse (1000-1500 ord)
- bestå kortprøve i delemne A
- levere og få godkjent bokrapport relatert til pensum i delemne B (1000-1500 ord)
- levere og få godkjent en kommentert bibliografi (2000-2500 ord) som viser god kunnskap om litteraturen til delemne C
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester

Avsluttende vurdering

Emnet vurderes med avsluttende godkjenning av oppfylte studiekrav. Emnet vurderes til "bestått" / "ikke bestått".

Læringsutbytte etter fullført emne

Delemne A: Vitenskapsteori

KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om grunnleggende vitenskapsteoretiske spørsmål knyttet til arbeid med historiske kilder

FERDIGHETER
Studenten kan:
- Reflektere over hvilken relevans vitenskapsteoretiske spørsmål har i arbeid med bibeltekster og kirkens historie

Delemne B. Hvordan skrive avhandling innenfor NT-faget?

KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om NT-disiplinens metoder, faghistorie og hermeneutikk

FERDIGHETER
Studenten kan:
- utvikle et design for gjennomføringen av en masteroppgave

Delemne C: Avhandlingsrelatert fordypning

KUNNSKAP

Studenten har:
- god kunnskap om den faglige diskursen som avhandlingen inngår i

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR
- Belsey, C. (2002). *Poststructuralism: A very short introduction*. Oxford: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 9780192801807
- Clark, E. A. (2004). *History, theory, text: Historians and the linguistic turn.* Cambridge, Mass.: Harvard University Press. ISBN/ISSN: 0-674-01516-9/0-674-01584-3

DELEMNE B LITTERATUR
Velg ett av følgende valgalternativer:
Enten:
- Riches, J. (1993). *A century of New Testament study*. Valley Forge, Pa: Trinity Press International. ISBN/ISSN: 1563380641

Eller:
- Westerholm, S. (2004). *Perspectives old and new on Paul: The "Lutheran" Paul and his critics* (s. 1-258). Grand Rapids, Mich: Eerdmans. ISBN/ISSN: 0802848095

DELEMNE C LITTERATUR
- Delemne C - avtales med veileder / faglærer

MET5310 - Methodology: Texts and History

Emneansvarlig:	John Wayne Kaufman (John.W.Kaufman@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Religionshistorie 2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

The goal of this course is to prepare students for writing a master's thesis based on historical texts or objects broadly understood. In order to finish the thesis within the stipulated time frame, it is important that the students get started on their thesis quickly. In this course, students will learn about relevant method; find a research topic; find an advisor; write a project description; and participate in writing and searching courses. Students are required to create part of the bibliography themselves (ca. 300 pages), literature directly connected to the thesis they will be writing.

The course consists of three parts:
Part A. Historical Theory and the Linguistic Turn (2,5 stp)
Part B. Historical method (2,5 stp)
Part C. Thesis-related study (5 stp)

Studiekrav

In order to complete the course, students must:

- Participate in the obligatory search course
- Participate in the seminar on academic writing (minimum 75% obligatory participation)
- Register the topic of the dissertation (100-300 words)
- Fill out and sign the student-advisor contract
- Attend the lectures on historical theory and the linguistic turn (minimum 75% obligatory participation)
- Attend the seminar on historical method and project design (minimum 75% obligatory participation)
- Pass the in-class test on theory and the linguistic turn (part A)
- Pass the in-class test on historical method (part B)
- Write and have approved a project description (ca 1000-1500 words)
- Write and have approved an annotated bibliography which presents ca. 300 pages of self-chosen literature and relates it to the thesis the student will write (2000-2500 words)
- Participate in the evaluation of the curriculum and/or of the learning environment, if such evaluation is stipulated in the relevant term

One of the obligatory course requirements is that students write a project description, in cooperation with the advisor. The following is a recommended outline of the project description:

1) Research question and brief discussion of why this should be studied
2) Primary material, including delimitation and motivation
3) Method
4) Preliminary structure of the thesis

When course requirements are not fulfilled this will count as one examination attempt, unless you withdraw within the set deadline (1 May/ 1 November).

Avsluttende vurdering

The course is assessed as pass/fail, based on whether or not the course requirements are fulfilled. All course requirements must be fulfilled in order to pass. The course must be passed before students will be allowed to begin their thesis.

Læringsutbytte etter fullført emne

Part A. Historical Theory and the Linguistic Turn
KNOWLEDGE
The student has:
- Good knowledge of recent developments in historical theory and the linguistic turn

SKILLS
The student can:
- Reflect on the relevance of theoretical questions and the linguistic turn for historical study

Part B. Historical method

KNOWLEDGE
The student has:
- Good knowledge of questions concerning primary and secondary historical sources and a broad range of methodological questions in historical research

SKILLS
The student can:
- Choose and delimit the source material and research question for a thesis within history
- Make use of historical method in order to design a master's thesis in a historical topic

Part C. Thesis-related study
KNOWLEDGE
The student has:
- Good knowledge of the academic discourse which the thesis will be a part of

SKILLS
The student can:
- Find and critically assess secondary literature relevant to the writing of a master's thesis

Merknad til litteraturlisten

In addition to the literature listed below, students are to choose a bibliography of ca 300 pages, in cooperation with their advisor. The literature should be directly relevant to the chosen topic of study

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR
- Belsey, C. (2002). *Poststructuralism: A very short introduction*. Oxford: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 9780192801807
- Clark, E. A. (2004). *History, theory, text: Historians and the linguistic turn.* Cambridge, Mass.: Harvard University Press. ISBN/ISSN: 0-674-01516-9/0-674-01584-3

DELEMNE B LITTERATUR
- McCutcheon, R. T. (Red.) (1999). *The Insider/outsider problem in the study of religion: A reader* (s. 1-22). London: Cassell. ISBN/ISSN: 0-304-70177-7/0-304-70178-5 (Kompendium)

DELEMNE B LITTERATUR
Velg ett av følgende valgalternativer:
Enten:
- Aasgaard, R. (2017). Idéhistorie, teologi - og Fadervår. I E. Krefting, E. Schaanning & R. Aasgaard (Red.), *Grep om fortiden: Perspektiver og metoder i idéhistorie* (s. 273-292). Oslo: Cappelen Damm akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-02-56528-2 (Kompendium)
- Amadou, C. (2017). Fra Akropolis til Akershus, og tilbake igjen: Antikkforskning, tradisjon og resepsjon. I E. Krefting, E. Schaanning & R. Aasgaard (Red.), *Grep om fortiden: Perspektiver og metoder i idéhistorie* (s. 153-167). Oslo: Cappelen Damm akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-02-56528-2 (Kompendium)
- Andresen, A., Rosland, S., Teemu, R. & Skålevåg, S. (2015). *Å gripe fortida: Innføring i historisk forståing og metode*(2. utg.). Oslo: Samlaget. ISBN/ISSN: 978-82-521-8663-5

Eller:
- Tosh, J. (2015). *The pursuit of history: Aims, methods and new directions in the study of history* (6. utg.). London: Routledge/Taylor & Francis Group. ISBN/ISSN: 9781138808072

DELEMNE C LITTERATUR
- *Students are to choose a bibliography of ca 300 pages, in cooperation with their advisor. The literature should be directly relevant to the chosen topic of study*.

MET5920 - Metode: praktiske og systematiske disipliner

Emneansvarlig:	Terje Hegertun (Terje.Hegertun@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig) og vår
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Master i kirkelig undervisning 2-årige masterprogrammer - Diakoni 2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap 2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Dette emnet har som mål å sette studentene i gang med forberedende arbeid frem mot skriving av masteravhandling som er tekstbasert (PT, ST, MV/RV). For å bli ferdig på normert tid er det avgjørende å komme i gang tidlig. I dette emnet skal studentene lære om relevant metode; finne problemstilling, veileder, lage en prosjektbeskrivelse, og delta på skrive- og søkekurs. Studentene får legge opp deler av pensum med selvvalgt litteratur (ca.300 sider), som kan knyttes direkte til masteroppgaven som skal skrives.

ARBEIDSFORM OG ORGANISERING
Emnet består av følgende deler:
- Søke og skrivekurs
- Kurs i vitenskapsteori
- Design
- Prosjektbeskrivelse
- Oppgave
- Selvstudium

Emnet har som studiekrav at studentene skal melde inn et tema de er interessert i å jobbe med, og sette opp ønsket veileder (to navn). Dette gjøres i metodekursets fronterrom, og her kan man også skrive om man har hatt kontakt med eller fått avtale med veileder. Denne registreringen er obligatorisk, men ikke bindende for din masteroppgave. Registreringen kan redigeres frem til tildeling av veileder er foretatt.

Prosjektbeskrivelsen bør utarbeides i samarbeid med veileder. Følgende er anbefalt disposisjon:
1) Problemstilling med begrunnelse
2) Materiale, inkl. avgrensning og begrunnelse
3) Metode
4) Struktur for avhandlingen
5) Oppgavens målsetting

Studiepoengreduksjon

Studenter som tidligere har tatt emner, eller tar emnet samtidig med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:
- Med MET504 og MET5921 reduseres emnet med 5 stp

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:

- registrere tema for masteroppgave (100- 300 ord)
- gjennomføre obligatorisk søkekurs
- gjennomføre obligatorisk skrivekurs
- Levere prosjektbeskrivelse inkl. oversikt over ca 300 sider selvvalgt litteratur (ca 2000 ord)
- skrive veilederkontrakt
- levere å få godkjent oppgave der du drøfter et metodisk eller teoretisk problemstilling relevant for masteroppgaven (1500-2500 ord)
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester

Avsluttende vurdering

Emnet vurderes med avsluttende godkjenning av oppfylte studiekrav. Emnet vurderes til "bestått" / "ikke bestått".

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om grunnleggende metodiske perspektiver på, og krav som stilles til et, vitenskapelig arbeid med et teologisk tema innenfor de aktuelle disipliner.
- god kunnskap om det teologiske fagarbeidets hermeneutiske og kontekstuelle karakter

FERDIGHETER
Studenten kan:
- utvikle et design for gjennomføringen av en masteroppgave på 500/5000-nivå.

Merknad til litteraturlisten

I tillegg til oppsatt litteratur velger studenten i samråd med veileder/emneansvarlig et pensum med relevans for masteroppgaven (ca. 300 s.).

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Everett, E. L. & Furseth, I. (2012). *Masteroppgaven: Hvordan begynne - og fullføre* (2. utg.). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01949-9
- Jeanrond, W. G. (1994). *Theological hermeneutics: Development and significance*. London: SCM Press. ISBN/ISSN: 0-334-01624-x
- Pettersen, T. (2015). *Skriv: Fra idé til fagoppgave* (2. utg.). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-05-47098-9
- Snævarr, S. (2017). *Vitenskapsfilosofi for humaniora: En kritisk innføring*. Oslo: Cappelen Damm akademisk. ISBN/ISSN: 9788202515799

MET9021 - Historiske teoridannelser og metoder

Emneansvarlig:	Kristin Norseth (Kristin.Norseth@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår

Generell informasjon

The course and its topic is an elective but compulsory core-course within the PhD-program. From the courses on method (MET-level) one chooses either MET9021A+B on historical studies, MET9031 A+B on empirical/social science studies or MET9041A+B on systematic studies, according to one's PhD-project.

Prerequisites

The course and its topic requires previous education and knowledge in exegetical and/or historical studies at least at the master's level within Theology or/and Religious Studies. We refer to MET5910 and 5911.

Courses and modes of teaching and learning activities

The course is offered every spring term, alternating between MET9021A and MET9021B. Each PhD-student will have to follow the two during the PhD-project period to earn the required 10 ECTS in the area.

The subject is treated in a course of three days' length, approximately 6 hours per day. All courses at the PhD-level are taught by several professors and may be run in collaboration with another or more university institutions, national or international. The teaching will be in the form of lectures, panels of responses and discussion, seminars, and work groups.

Since there are preparations by reading and writing before the courses, discussions of short papers within them, and finalizing of papers after, the PhD-students are challenged to be in a process/development of learning related to the subject.

Equivalation of credit points, ECTS

By application an equivalent course or subject completed at another university or university college may be fitted in either fully or partially.

General information

MET9021 consists of two parts: MET9021A Text, materiality, context (5 ECTS), and MET9021B Sources, text production and transmission (5 ECTS). The two belong together.

The general aims of the courses in theories and methods at the PhD-level is that the doctoral students shall be able to profit from internationally published scientific research in journals, monographs, reports etc. and apply insights from these to the creative work with their own PhD-projects. This includes also a wider orientation in theories and methods other than those they choose to use themselves. The PhD-students shall be broadly oriented in the current methodological paradigms with their possibilities and presuppositions, in such a way that the doctoral student can substantiate and argue for her or his own methodological and theoretical research-design in the thesis. The course shall give a basis for deeper individual orientation in literature on theories and methods relevant to one's own doctoral project. The PhD-student shall also be able to reflect over issues of sociology of research connected to the disciplines.

Together the two courses of MET9021A and MET9021B do provide the historical and literary/exegetical methodological component in the PhD-education. The courses will treat common historical and literary/exegetical problems, challenges, methods, working processes and theoretical perspectives. And the courses will discuss how these are or can be applied in historical and literary/exegetical PhD projects, including those presented in the course. The central part of the courses will be questions of method and theory production connected to historical remains, artifacts, sources, text, contexts, materiality, text production, and transmission.

Basic topics of the subject

Sub-theme A: Text, materiality, context

The course and its studies will provide the PhD candidate with insights in topics like:

- Historical remains versus historical sources
- Text and non-textual sources
- History, historical contexts
- Historical-critical method
- Theory of editions
- Reception/transmission
- Materiality: manuscripts, art, archaeology
- Text and history
- Collective memory
- Intertextuality
- Digital age

Sub-theme B: Sources, text production and transmission

The course and its studies will provide the PhD candidate with insights in topics like:

- Authorship
- Publishing
- Media and manuscript culture
- Canon, canonization
- Translation
- Theoretical inputs on formation of historical knowledge

In the actual courses, the themes may be differently distributed according to need and the PhD-projects participating.

Qualification (EQF, level 8, 3rd cycle)

Together with the general courses on the VIT-level, the chosen area of method and theory (MET-level) will inform on and improve the two first knowledge qualifications, that the PhD-candidate "is in the forefront of knowledge within his/her academic field and masters the field's philosophy of science and methods", and "can evaluate the expediency and application of different methods and processes in research and scholarly projects". The course is also relevant for the two first skill qualifications: "can formulate problems, plan and carry out research... and ... scholarly research work of a high international standard".

In more specialized degrees the same training and preparations also happen in the disciplines and discipline courses (REL-levels) and in the PhD research itself (AVH9011).

Avsluttende vurdering

Course requirements and final assessment
The PhD-student will take part in a course (3 days) and write a short paper before the course (initially 1500-2000 words). The participation must be active and at least 75 % of the time. The PhD-student must also take part in the dialogical evaluation of the course or answer it, if the course is subject to quest-back evaluation that term.
The initial short paper will be a descriptive and critical discussion of literature and/or questions related to the course theme. It may take its point of departure in a monograph, an article or more, a direction or position in research, an authorship, a concept, or the like, or questions posed by the course leaders. It may well be connected to the PhD-thesis of the student.
The PhD-student will also formulate at least questions on the background of the work with the essay. The short paper and the student¿s questions will be sent by e-mail one week before the course to the responsible course-teacher, who circulates it to the participants. It will be discussed in the course.
The PhD-student will be respondent to the presentation of one fellow PhD-student.
The final version of the course paper (3000-4000 words) will be sent to the responsible course-teacher for final approval within three weeks after the course. It will be subject to exam that term.
The course with its final course paper is either passed or failed. To pass the subject of MET9021 all requirements of study must be met.

Læringsutbytte etter fullført emne

Course objective, aim and content
The common objective for the two courses MET9021A and MET9021B is that the PhD student will be able to orient herself/himself in methods and theories within historical and exegetical/literary research. These will cover both those which are of special relevance to the candidate¿s own PhD project and work, as well as methodological and theoretical directions which are not applied there. These will be discussed based on elected themes and examples.
The PhD students will have a broader orientation about methodological and theoretical options and possibilities in historical and exegetical research, including their basic presumptions. The student will be enabled to motivate and defend the methodological and theoretical design in her/his own PhD project and thesis. The subject and courses in MET9021 will provide a basis for further probing into methodological and theoretical literature which support as well as challenges her/his own PhD project and thesis. The student will also be challenged to reflect on issues of theory of science within the field and the discipline.

Merknad til litteraturlisten

The core literature to 5 ECTS is approximately 400 pages. The individual PhD student may, in conference with the supervisor, put up a list on approximately 400 pages on which literature is to be read before the course. The list will be conferred to the course leader at least two months before the course. The literature is to be read before the start of the course.

Otherwise a selection of literature on approximately 400 pages will be set up by the course leader prior to each course, at least two months before. The literature is to be read before the start of the course. Which literature which will be chosen and discussed will vary from course to course pending on the topics chosen for the course and according to relevance for the PhD projects and students involved. There will be a larger ¿floating¿ list for the courses, but this list both may and will be revised.

MET9021A - Historiske teoridannelser og metoder A: Tekst, materialitet, kontekst

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	Vår

MET9021B - Historiske teoridannelser og metoder B: Kilder, tekstproduksjon og -formidling

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	Vår

MET9031 - Empiriske teoridannelser og metoder

Emneansvarlig:	Geir Sigmund Afdal (Geir.Afdal@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår

Generell informasjon

The course and its topic is an elective but compulsory core-course within the PhD-program. From the courses on method (MET-level) one chooses either MET9021A+B on historical studies, MET9031 A+B on empirical/social science studies or MET9041A+B on systematic studies, according to one's PhD project.

Prerequisites

The course and its topic requires previous education and knowledge in empirical/ social science studies at least at the master's level within Theology or/and Religious Studies. We refer to MET5010 and 5015.

Courses and modes of teaching and learning activities

The course is offered every fall and spring term, alternating between MET9031A and MET9031B. Each PhD-student will have to follow the two during the PhD-project period to earn the required 10 ECTS in the area.

The subject is treated in a course of three days' length, approximately 6 hours per day. All courses at the PhD-level are taught by several professors and may be run in collaboration with another or more university institutions, national or international. The teaching will be in the form of lectures, panels of responses and discussion, seminars, and work groups.

Since there are preparations by reading and writing before the courses, discussions of short papers within them, and finalizing of papers after, the PhD-students are challenged to be in a process/development of learning related to the subject.

Equivalation of credit points, ECTS

By application an equivalent course or subject completed at another university or university college may be fitted in either fully or partially.

General information

MET9031 consists of two parts: MET9031A Designing research and constituting data (5 ECTS), and MET9031B The phase of analysis and writing (5 ECTS). The two belong together.

The general aims of the courses in theories and methods at the PhD-level is that the doctoral students shall be able to profit from internationally published scientific research in journals, monographs, reports etc. and apply insights from these to the creative work with their own PhD-projects. This includes also a wider orientation in theories and methods other than those they choose to use themselves. The PhD-students shall be broadly oriented in the current methodological paradigms with their possibilities and presuppositions, in such a way that the doctoral student can substantiate and argue for her or his own methodological and theoretical research-design in the thesis. The course shall give a basis for deeper individual orientation in literature on theories and methods relevant to one's own doctoral project. The PhD-student shall also be able to reflect over issues of sociology of research connected to the disciplines.

Together the two courses of MET9031A and MET9031B do provide the methodological and theoretical component in the PhD-education for empirical/ social science projects, both qualitative and quantitative. The courses will treat common empirical problems, challenges, methods, working processes and theoretical perspectives. And the courses will discuss how these are or can be applied in empirical PhD projects, including those presented in the courses.

Basic topics of the subject

Sub-theme A: Designing research and constituting data

The course and its studies will provide the PhD candidate with insights in topics like:

- Designing research projects
- Qualitative research
- Quantitative research
- Permissions from NSD (and REK, if relevant)
- What kind of questions can be answered by empirical research?
- The qualitative research interview (QRI); research interviewing
- Researching documents and field media
- Doing ethnography and field work
- Planning and doing survey
- Mixing methods - possibilities and challenges

Sub-theme B: The phase of analysis and writing

The course and its studies will provide the PhD candidate with insights in topics like:

- Qualitative analysis strategies, an overview
- Quantitative analysis strategies, an overview
- Doing practical analysis work, qualitative analysis
- Doing practical analysis work, quantitative analysis
- From analysis to argument
- What is a good research publication? A discussion of quality criteria

Qualification (EQF, level 8, 3rd cycle)

Together with the general courses on the VIT-level, the chosen area of method and theory (MET-level) will inform on and improve the two first knowledge qualifications, that the PhD-candidate "is in the forefront of knowledge within his/her academic field and masters the field's philosophy of science and methods", and "can evaluate the expediency and application of different methods and processes in research and scholarly projects". The course is also relevant for the two first skill qualifications: "can formulate problems, plan and carry out research... and ... scholarly research work of a high international standard".

In more specialized degrees the same training and preparations also happen in the disciplines and discipline courses (REL-levels) and in the PhD research itself (AVH9011).

Avsluttende vurdering

Course requirements and final assessment
The PhD-student will take part in a course (3 days) and write a short paper before the course (initially 1500-2000 words). The participation must be active and at least 75 % of the time. The PhD-student must also take part in the dialogical evaluation of the course or answer it, if the course is subject to quest-back evaluation that term.
The initial short paper will be a descriptive and critical discussion of literature related to the course theme. It may take its point of departure in a monograph, an article or more, a direction or position in research, an authorship, a concept, or the like. It may well be connected to the PhD-thesis of the student.
The PhD-student will also formulate at least 4 questions on the background of the work with the essay. The short paper and the questions will be sent by e-mail one week before the course to the responsible course-teacher, who circulates it to the participants. It will be discussed in the course.
The PhD-student will be respondent to the presentation of one fellow PhD-student.
The final version of the course paper (3000-4000 words) will be sent to the responsible course-teacher for final approval within three weeks after the course. It will be subject to exam that term.
The course with its final course paper is either passed or failed. To pass the subject of MET9031 all requirements of study must be met.

Læringsutbytte etter fullført emne

Course objective, aim and content
The common objective for the two courses MET9031A and MET9031B is that the PhD student will be able to orient herself/himself in methods and theories within empirical/ social science research. These will cover both those which are of special relevance to the candidate¿s own PhD project and work, as well as methodological and theoretical directions which are not applied there. These will be discussed based on elected themes and examples. The PhD students will have a broader orientation about methodological and theoretical options and possibilities in empirical research, including their basic presumptions.
The student will be enabled to motivate and defend the methodological and theoretical design in her/his own PhD project and thesis. The subject and courses in MET9031 will provide a basis for further probing into methodological and theoretical literature which support as well as challenges her/his own PhD project and thesis. The student will also be challenged to reflect on issues of theory of science within the field and the discipline.
The course MET9031 and its study shall give the PhD-student
- thorough knowledge of empirical/ social science methodology relevant to the PhD research project and its thesis
- thorough knowledge of qualitative and quantitative methods for the collecting and analysis of data
- thorough knowledge of how empirical/ social science methods can be applied and are applied in various studies
- the ability to relate these methodological approaches to his or her own PhD-research project and thesis.

The course as a whole shall present practical work with PhD-projects, such as contents and design, the establishing of a connection between data and theory, formal matters, use of electronic data-management programs for analysis etc.
The course will present both qualitative and quantitative method designs, and it will demonstrate the use of electronic programs for qualitative and quantitative analysis. It will also sketch possibilities for the combination of qualitative and quantitative methods (mixed method), and discuss comparative methods.

Merknad til litteraturlisten

The core literature to 5 ECTS is approximately 400 pages. A selection of literature on approximately 400 pages will be set up by the course leader prior to each course, at least two months before. The literature is to be read before the start of the course.

MET9031A - Empiriske teoridannelser og metoder A: Forskningsdesign og datakonstituering

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	

MET9031B - Empiriske teoridannelser og metoder B: Analyse- og skrivefase

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	

MET9041 - Systematisk-teologiske teoridannelser og metoder

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår

Generell informasjon

The course and its topic is an elective but compulsory core-course within the PhD-program. From the courses on method (MET-level) one chooses either MET9021A+B on historical studies, MET9031 A+B on empirical/social science studies or MET9041A+B on systematic studies, according to one's PhD project.
Prerequisites
The course and its topic requires previous education and knowledge in systematic theology at least at the master's level within Theology or/and Religious Studies. We refer to MET5920 and 5921.
Courses and modes of teaching and learning activities
The course is offered every spring term, alternating between MET9041A and MET9041B. Each PhD-student will have to follow the two during the PhD-project period to earn the required 10 ECTS in the area.
The subject is treated in a course of three days' length, approximately 6 hours per day. All courses at the PhD-level are taught by several professors and may be run in collaboration with another or more university institutions, national or international. The teaching will be in the form of lectures, panels of responses and discussion, seminars, and work groups.
Since there are preparations by reading and writing before the courses, discussions of short papers within them, and finalizing of papers after, the PhD-students are challenged to be in a process/development of learning related to the subject.
Equivalation of credit points, ECTS
By application an equivalent course or subject completed at another university or university college may be fitted in either fully or partially.
General information
MET9041 will provide insight into the specific nature of systematic theological methods within theology, with an emphasis on important hermeneutical issues that are relevant for the study of dogmatics and ethics, and on the philosophical presuppositions for theology as an academic discipline.
Qualification (EQF, level 8, 3rd cycle)
Together with the general courses on the VIT-level (VIT9011-VIT9021), the chosen area of method and theory (MET-level) will inform on and improve the two first knowledge qualifications, that the PhD-candidate is "in the forefront of knowledge within his/her academic field and masters the field's philosophy of science and methods", and "can evaluate the expediency and application of different methods and processes in research and scholarly projects". The course is also relevant for the two first skill qualifications: "can formulate problems, plan and carry out research... and... scholarly research work of a high international standard".
In more specialized degrees the same training and preparations also happen in the disciplines and discipline courses (REL-levels) and in the PhD research itself (AVH9011).

Avsluttende vurdering

Course requirements and final assessment
The PhD-student will take part in a course (3 days) and write a short paper before the course (initially 1500-2000 words). The participation must be active and at least 75 % of the time. The PhD-student must also take part in the dialogical evaluation of the course or answer it, if the course is subject to quest-back evaluation that term.
The initial short paper will be a descriptive and critical discussion of literature and/or questions related to the course theme. It may take its point of departure in a monograph, an article or more, a direction or position in research, an authorship, a concept, or the like, or questions posed by the course leaders. It may well be connected to the PhD-thesis of the student.
The PhD-student will also formulate at least 4 questions on the background of the work with the essay. The short paper and the student¿s questions will be sent by e-mail one week before the course to the responsible course-teacher, who circulates it to the participants. It will be discussed in the course.
The PhD-student will be respondent to the presentation of one fellow PhD-student.
The final version of the course paper (3000-4000 words) will be sent to the responsible course-teacher for final approval within three weeks after the course. It will be subject to exam that term.
The course with its final course paper is either passed or failed. To pass the subject of MET9041 all requirements of study must be met.

Mål

Sub-theme A: Hermeneutics, dogmatics and ethics
Hermeneutic inquiry is about understanding and practice, and therefore both dogmatics and ethics as theological disciplines do need hermeneutical reflection to fulfill their tasks. The Christian doctrine is transmitted through centuries, and Christian ethics reflects the wisdom and commitment rooted in the Church as a community facing new challenges in different historical and societal contexts. The study of hermeneutics in dogmatics and ethics therefore emphasizes the basic hermeneutical challenges in the two disciplines, and gives some examples of how specific dogmatic and ethical themes could provide a horizon of understanding today.
Course objective, aim and content
The goal of this subject is to provide insight in the hermeneutical challenges that face the study of systematic theology, especially within dogmatics and ethics
The students will demonstrate the following skills:
- To demonstrate good knowledge of the history of theological hermeneutics
- To demonstrate knowledge of the need for hermeneutical reflection within dogmatics and ethics
- To understand and demonstrate how hermeneutical perspectives influences systematic theological methods

- To discuss how specific subjects within dogmatics and ethics could be informed by perspectives that arise from hermeneutics

Sub-theme B: Philosophy and theology
This part of the subject aims at providing resources for reflection about the interrelation between theology and philosophy, and for addressing philosophical and argumentative conditions for theological reasoning. It is divided into two main parts: one which aims at showing how philosophy and theology is joined in the concrete addressing of theological topics and contributes to the shaping of different theological articulations, and one that is more oriented with methodological and argumentative elements necessary for presenting a theological argument.
Course objective, aim and content
The goal of this subject is to provide insight in the philosophical dimensions of systematic theology and to help the student to gain good understanding of how the argumentative structure of systematic theology involves philosophical and methodological choices. These choices are in turn relevant for the way in which systematic theology and philosophy of religion is able to fulfill their task: to present a viable and intellectually valid contemporary version of what Christian theology may look like today.
The students will demonstrate the following skills:
- To demonstrate good knowledge of how theology and philosophy have interacted throughout the centuries
- To understand and demonstrate how philosophical choices influence systematic theology both in structure and content
- To discuss how specific argumentative strategies are informed by the different choices emerging from different modes of philosophical reasoning.

Basic topics of the subjects
These will follow from the course programs in each case. This subject represents the methodological and theoretical component for research in systematic theology within the PhD-education plan. The course and its teaching will deal with general issues, questions, and working methods in systematic theology. These will be discussed based on elected themes and examples. The course as a whole shall present practical work with PhD-projects, such as contents and design, the framing of the research questions into current debate etc. The course will discuss how such subjects, examples, and findings may be put to work within PhD-projects and their research designs.
The course will negotiate proposals for answering questions on working-processes and strategies of method within systematic theological research. The course will also treat the relationship between the historical/exegetical/empirical/social science disciplines and the explicitly normative disciplines. It will discuss the relation between descriptive and normative evaluations, as well as the presuppositions for descriptive and normative conclusions respectively.

Læringsutbytte etter fullført emne

The study is divided into two subjects: A. Hermeneutics, dogmatics and ethics (5 ECTS), B: Philosophy and theology (5 ECTS). The two belong together.
The general aims of the courses in theories and methods at the PhD-level is that the doctoral students shall be able to profit from internationally published scientific research in journals, monographs, reports etc and apply insights from these to the creative work with their own PhD-projects. This includes also a wider orientation in theories and methods other than those they choose to use themselves. The PhD-students shall be broadly oriented in the current methodological paradigms with their possibilities and presuppositions, in such a way that the doctoral student can substantiate and argue for her or his own methodological and theoretical research-design in the thesis. The course shall give a basis for deeper individual orientation in literature on theories and methods relevant to one¿s own doctoral project. The PhD-student shall also be able to reflect over issues of sociology of research connected to the disciplines.

Merknad til litteraturlisten

Literature
The core literature to 5 ECTS is approximately 400 pages. A selection of literature on approximately 400 pages will be set up by the course leader prior to each course, at least two months before. The literature is to be read before the start of the course. Current examples are:

Sub-theme A: Hermeneutics, dogmatic and ethics
- Thiselton, Anthony C. (2007), The Hermeneutics of Doctrine, Grand Rapics, Mich., Cambridge, UK: William B. Eerdmans Publishing Company, pp. 3-115 + 2 Major Themes in Christian Doctrine (chp. 9-22) - (50 p.).
- Jeanrond, Werner G. (2002), Theological hermeneutics: Developments and significance, London: SCM Press, pp. 1-182.
- Grenholm, Carl Henrik (2014), Etisk teori. Kritik av moralen, Uppsala: Studentliteratur (an excerpt, pp.247-293).

Sub-theme B: Philosophy and theology
- Allen, Diogenes: Philosophy for understanding theology (Westminister: John Knox, 1985 or later).
- Rescher, Nicholas: Philosophical Reasoning (Oxford: Blackwell 2001), 21-92, 103-149, 170-192, 246-256.

MET9041A - Systematisk-teologiske teoridannelser og metoder A: Hermeneutikk, dogmatikk og etikk

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	

MET9041B - Systematisk-teologiske teoridannelser og metoder B: Filosofi og teologi

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	

MET910A - Historical and Exegetical Methods: Text, Materiality, Context

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	

Generell informasjon

MET910A is an elective course. Its main objective is a broad orientation in current methodological paradigms, their possibilities, and presuppositions within historical and exegetical fields of study, in order to enable the doctoral student to substantiate and argue for her/his own methodological and theoretical thesis design. The course enables the doctoral students to apply theoretical and methodological insights from published research to the creative work with their own PhD projects. The PhD student shall also be able to reflect on issues of the sociology of research connected to the discipline(s).
MODES OF TEACHING AND LEARNING ACTIVITIES
- Lectures
- Discussion
- Panels/Work groups

Each seminar is normally of three days¿ length, approximately 6 hours per day.

Studiekrav

The student will
- Attend the course seminar (min. 75 %)
- Submit a draft (1000-1500 words) for a course paper before the course
- Submit min. four questions on the background of the work with the course paper
- Respond to the paper and questions of one fellow PhD student
- Submit a final version of the course paper (2000-2500 words) within three weeks after the course
- Participate in the evaluation of the course, if such evaluation is stipulated in the relevant term

Avsluttende vurdering

The final assessment for this course is based on the fulfillment of all course requirements. The course is graded 'passed'/'not passed'.

Læringsutbytte etter fullført emne

The course treats common historical and literary/exegetical problems, challenges, methods, working processes and theoretical perspectives. The course enables the student to discuss how these are or can be applied in historical and literary/exegetical PhD projects. Questions of method and theory production connected to historical remains, artifacts, sources, text, contexts, and materiality are central to the course.

The course will provide the PhD Candidate with insights into topics like:
- Historical remains versus historical sources
- Text and non-textual sources
- History, historical contexts
- Historical-critical method
- Theory of editions
- Materiality: manuscripts, art, archaeology
- Text and history
- Collective memory
- Intertextuality
- Digital age

Merknad til litteraturlisten

A selection of literature on approximately 400 pages will be set up prior to each course, at least two months before. Alternatively, the PhD student may set up an individual list in cooperation with the supervisor. The literature is to be read before the start of the course.

MET910B - Methods in Systematic Theology: Hermeneutics, Dogmatics, and Ethics

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	

Generell informasjon

MET910B is an elective course. It addresses general issues, questions, and working methods in systematic theology. The main objective is to provide a broad orientation in current methodological paradigms, their possibilities, and presuppositions, in order to enable the doctoral student to substantiate and argue for her/his own methodological and theoretical approach in the thesis. Specifically, the course provides insights into the hermeneutical challenges that face the study of systematic theology, especially within dogmatics and ethics.

The course enables the doctoral student to apply theoretical and methodological insights from published research to the creative work with one's own PhD projects. The PhD student shall also be able to reflect on issues of the sociology of research connected to the disciplines. The course will negotiate proposals for answering questions on working-processes and strategies of the methods within systematic theological research.

MODES OF TEACHING AND LEARNING ACTIVITIES
- Lectures
- Discussion
- Panels/Work groups

The course is normally offered every second spring term, with seminars of three days' length, approximately 6 hours per day.

Studiekrav

The student will
- Attend the course seminar (min. 75 %)
- Submit a draft (1000-1500 words) for a course paper before the course
- Submit min. four questions on the background of the work with the course paper
- Respond to the paper and questions of one fellow PhD student
- Submit a final version of the course paper (2000-2500 words) within three weeks after the course
- Participate in the evaluation of the course, if such evaluation is stipulated in the relevant term

Avsluttende vurdering

The final assessment for this course is based on the fulfillment of all course requirements. The course is graded 'passed'/'not passed'.

Læringsutbytte etter fullført emne

MET910B provides insight into the specific nature of systematic theological methods within theology, with an emphasis on important hermeneutical issues that are relevant for the study of dogmatics and ethics, and on the philosophical presuppositions for theology as an academic discipline. The hermeneutic inquiry is about understanding and practice, and therefore both dogmatics and ethics as theological disciplines do need hermeneutical reflection to fulfill their tasks. The Christian doctrine is transmitted through centuries, and Christian ethics reflects the wisdom and commitment rooted in the Church as a community facing new challenges in different historical and societal contexts. The study of hermeneutics in dogmatics and ethics, therefore, emphasizes the basic hermeneutical challenges in the two disciplines and gives some examples of how specific dogmatic and ethical themes could provide a horizon of understanding today.

After the course, the PhD students can demonstrate the following skills:
- To demonstrate good knowledge of the history of theological hermeneutics
- To demonstrate knowledge of the need for hermeneutical reflection within dogmatics and ethics
- To understand and demonstrate how hermeneutical perspectives influence systematic theological methods
- To discuss how specific subjects within dogmatics and ethics could be informed by perspectives that arise from hermeneutics

Merknad til litteraturlisten

A selection of literature on approximately 400 pages will be set up prior to each course, at least two months before. Alternatively, the PhD student may set up an individual list in cooperation with the supervisor. The literature is to be read before the start of the course.

MET910C - Qualitative and Quantitative Methods: Designing Research and Constituting Data

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	

Generell informasjon

MET910C is an elective course. Its main objective is a broad orientation in current methodological paradigms, their possibilities, and presuppositions, in order to enable the doctoral student to substantiate and argue for the research design and the methodological and theoretical approaches in the thesis. The course enables the doctoral student to apply theoretical and methodological insights from existing research to the creative work with one's own PhD projects. The PhD student shall also be able to reflect on issues of the sociology of research connected to the disciplines.

MODES OF TEACHING AND LEARNING ACTIVITIES
- Lectures
- Discussion
- Panels/Work groups

The course is normally offered every fall term, with seminars of three days' length, approximately 6 hours per day.

Studiekrav

The student will
- Attend the course seminar (min. 75 %)
- Submit a draft (1000-1500 words) for a course paper before the course
- Submit a final version of the course paper (2000-2500 words) within three weeks after the course
- Participate in the evaluation of the course, if such evaluation is stipulated in the relevant term

Avsluttende vurdering

The final assessment for this course is based on the fulfillment of all course requirements. The course is graded 'passed'/'not passed'.

Læringsutbytte etter fullført emne

The course addresses common challenges related to the design of empirical research projects and the process of constituting data and discusses how these can be dealt with in empirical PhD projects. The course focuses on practical work with PhD projects, such as research design, the connection between data and theory, formal matters, research ethics etc. It will provide insights into topics such as research interviews, observation, document studies, ethnography and surveys. It will also sketch possibilities for the combination of qualitative and quantitative methods (mixed method), and discuss comparative methods.

Knowledge
The course will provide the PhD Candidate with
- Good knowledge of empirical/ social science research design and methodology relevant to the PhD research project and its thesis
- Good knowledge of qualitative and quantitative methods for the collecting and analysis of data
- Knowledge of how empirical/ social science methods can be applied and are applied in various studies

Skills
The course will provide the PhD Candidate with
- The ability to apply empirical methods to his or her own PhD research project.
- The ability to discuss issues related to research ethics

Merknad til litteraturlisten

A selection of literature on approximately 400 pages will be set up prior to each course, at least two months before. Alternatively, the PhD student may set up an individual list in cooperation with the supervisor. The literature is to be read before the start of the course.

MET920A - Historical and Exegetical Methods: Sources, Text-Production and Transmission

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	

Generell informasjon

MET920A is an elective course. Its main objective is a broad orientation in current methodological paradigms, their possibilities, and presuppositions within historical and exegetical fields of study, in order to enable the doctoral student to substantiate and argue for her/his own methodological and theoretical thesis design. The course enables the doctoral students to apply theoretical and methodological insights from published research to the creative work with their own PhD projects. The PhD student shall also be able to reflect on issues of the sociology of research connected to the disciplines.

The PhD students will have a broader orientation about methodological and theoretical options and possibilities in historical and exegetical research, including their basic presumptions. The student will be enabled to motivate and defend the methodological and theoretical design in her/his own PhD project and thesis. The subject and courses in MET9021 will provide a basis for further probing into methodological and theoretical literature which support as well as challenges her/his own PhD project and thesis. The student will also be challenged to reflect on issues of the theory of science within the field and the discipline.

MODES OF TEACHING AND LEARNING ACTIVITIES
- Lectures
- Discussion
- Panels/Work groups

Each seminar is normally of three days¿ length, approximately 6 hours per day.

Studiekrav

The student will
- Attend the course seminar (min. 75 %)
- Submit a draft (1000-1500 words) for a course paper before the course
- Submit min. four questions on the background of the work with the course paper
- Respond to the paper and questions of one fellow PhD student
- Submit a final version of the course paper (2000-2500 words) within three weeks after the course
- Participate in the evaluation of the course, if such evaluation is stipulated in the relevant term

Avsluttende vurdering

The final assessment for this course is based on the fulfillment of all course requirements. The course is graded 'passed'/'not passed'.

Læringsutbytte etter fullført emne

The course treats common historical and literary/exegetical problems, challenges, methods, working processes and theoretical perspectives. The course enables the student to discuss how these are applied and can be applied in historical and literary/exegetical PhD projects. Questions of method and theory production connected to historical remains, text production, and transmission are central to the course.

The course will provide the PhD Candidate with insights in topics like
- Media and manuscript culture
- Authorship
- Translation
- Text production, circulation of texts, publishing
- Textual growth, changes, and transformation
- Canon, canonization process
- Reception/Transmission
- Formation of historical knowledge

Merknad til litteraturlisten

A selection of literature on approximately 400 pages will be set up prior to each course, at least two months before. Alternatively, the PhD student may set up an individual list in cooperation with the supervisor. The literature is to be read before the start of the course.

MET920B - Methods in Systematic Theology: Philosophy and Theology

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	

Generell informasjon

MET920B is an elective course. Its main objective is a broad orientation in current methodological paradigms, their possibilities, and presuppositions, in order to enable the doctoral student to substantiate and argue for her/his own methodological and theoretical approach in the thesis. The course enables the doctoral student to apply theoretical and methodological insights from published research to the creative work with one's own PhD projects. The PhD student shall also be able to reflect on issues of the sociology of research connected to the disciplines.

The course addresses general issues, questions, and working methods in systematic theology, which will be discussed based on selected themes and examples. The course as a whole shall present practical work with PhD projects, such as contents and design, the framing of the research questions into current debate, etc. The course will discuss how such subjects, examples, and findings may be put to work within PhD projects and their research designs.

The course will negotiate proposals for answering questions on working-processes and strategies of the methods within systematic theological research. The course will also treat the relationship between the historical/exegetical/empirical/social science disciplines and the explicitly normative disciplines. It will discuss the relationship between descriptive and normative evaluations, as well as the presuppositions for descriptive and normative conclusions respectively.

This course provides insight into the philosophical dimensions of systematic theology and seeks to help the student to gain a good understanding of how the argumentative structure of systematic theology involves philosophical and methodological choices. These choices are in turn relevant to the way in which systematic theology and philosophy of religion are able to fulfill their task: to present a viable and intellectually valid contemporary version of what Christian theology may look like today.

MODES OF TEACHING AND LEARNING ACTIVITIES
- Lectures
- Discussion
- Panels/Work groups

Each seminar is normally of three days' length, approximately 6 hours per day.

Studiekrav

The student will
- Attend the course seminar (min. 75 %)
- Submit a draft (1000-1500 words) for a course paper before the course
- Submit min. four questions on the background of the work with the course paper
- Respond to the paper and questions of one fellow PhD student
- Submit a final version of the course paper (2000-2500 words) within three weeks after the course
- Participate in the evaluation of the course, if such evaluation is stipulated in the relevant term

Avsluttende vurdering

The final assessment for this course is based on the fulfillment of all course requirements. The course is graded 'passed'/'not passed'.

Læringsutbytte etter fullført emne

This part of the subject aims at providing resources for reflection about the interrelation between theology and philosophy, and for addressing philosophical and argumentative conditions for theological reasoning. It is divided into two main parts: one which aims at showing how philosophy and theology are joined in the concrete addressing of theological topics and contributes to the shaping of different theological articulations, and one that is more oriented with methodological and argumentative elements necessary for presenting a theological argument.

After the course, the students will demonstrate the following skills:
- To demonstrate good knowledge of how theology and philosophy have interacted throughout the centuries
- To understand and demonstrate how philosophical choices influence systematic theology both in structure and content
- To discuss how specific argumentative strategies are informed by the different choices emerging from different modes of philosophical reasoning.

Merknad til litteraturlisten

A selection of literature on approximately 400 pages will be set up prior to each course, at least two months before. Alternatively, the PhD student may set up an individual list in cooperation with the supervisor. The literature is to be read before the start of the course.

MET920C - Qualitative and Quantitative Methods: Analysis and Writing

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	

Generell informasjon

MET920C is an elective course. Its main objective is a broad orientation in different ways of analyzing qualitative and quantitative research material, their potential and limitations, and enable the doctoral student to substantiate and argue for her/his own analytical approach in the thesis.

MODES OF TEACHING AND LEARNING ACTIVITIES
- Lectures
- Discussion
- Panels/Work groups

The course is normally offered every spring term, with seminars of three days' length, approximately 6 hours per day.

Studiekrav

The student will
- Attend the course seminar (min. 75 %)
- Submit a draft (1000-1500 words) for a course paper before the course
- Submit a final version of the course paper (2000-2500 words) within three weeks after the course
- Participate in the evaluation of the course, if such evaluation is stipulated in the relevant term

Avsluttende vurdering

The final assessment for this course is based on the fulfillment of all course requirements. The course is graded 'passed'/'not passed'.

Læringsutbytte etter fullført emne

MET920C provides the methodological and theoretical component in the PhD education for qualitative and quantitative empirical/social science projects. The course addresses common challenges related to the analysis of empirical material and the process of writing a research approach based on empirical material and discusses how these are or can be applied in empirical PhD projects in a good way.

Knowledge
The course will provide the PhD Candidate with
- Good knowledge of different qualitative analysis strategies.
- Good knowledge of criteria for quality in empirical research

Skills
The course will provide the PhD Candidate with
- The ability to develop an argument based on the analysis of empirical material
- The ability to discuss the quality of empirical research

Merknad til litteraturlisten

A selection of literature on approximately 400 pages will be set up prior to each course, at least two months before. Alternatively, the PhD student may set up an individual list in cooperation with the supervisor. The literature is to be read before the start of the course.

MTE571 - Metodistisk spiritualitet med røtter i østkirken

Emneansvarlig:	Roar G. Fotland (Roar.G.Fotland@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig) og vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Metodistisk presteutdanning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste e

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Disiplinbasert master i teologi, studieretning metodistisk teologi.

MTD571 skal tydeliggjøre sammenhengen mellom den fromhetstradisjon som vokste frem i den østlige del av kirken og den metodistiske. Både østkirken og metodistkirken uttrykker sin fromhetsforståelse gjennom teologien, gudstjenesten og individuell spiritualitet.

Emnet består av tre delemner: A. Østkirkelig fromhetstradisjon, B. Metodistisk fromhetstradisjon og C. Dialog mellom østlig og metodistisk tradisjon.

Studiekrav

Studenten skal
- delta i 75 prosent av undervisningen.
- levere referat og drøfting av et kapittel fra pensum (omfang, maks 1000 ord). Referatet presenteres i gruppen som innledning til samtale
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Avsluttende vurdering

Emnet MTD571 har som primær vurderingsform hjemmeoppgave (1 uke). Hjemmeoppgaven skal være på inntil 4000 ord over oppgitt emne. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne. Det er en forutsetning at studiekravene er oppfylt for å bli vurdert med karakter.

Studieveileder kan etter begrunnet søknad innvilge sekundær vurderingsform som er skriftlig eksamen (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.
Når emnet ikke undervises og det samtidig er gitt anledning til å avlegge eksamen, vurderes emnet med sekundær vurderingsform.

Hjelpemidler: Ved skriftlig eksamen anvendes hjelpemidlene beskrevet i Vedlegg 1, Liste E.

Mål

DELEMNE A. ØSTKIRKELIG FROMHETSTRADISJON (4 SP)

Studiet skal gi
- god kunnskap om østlig fromhetstradisjon slik den kommer til uttrykk innenfor dagens ortodokse kirke.
- god kunnskap om betydningen av ikonet og Jesusbønnen i østlig fromhetstradisjon.
- kjennskap til noen østkirkelige teologer som var kilde til John Wesleys teologi.

DELEMNE B. METODISTISK FROMHETSTRADISJON (2 SP)

Studiet skal gi
- god kunnskap om den teologiske bakgrunnen for en metodistisk fromhetstradisjon
- god kunnskap om hvordan metodistisk fromhet ble og blir praktisert

DELEMNE C. DIALOG MELLOM ORTODOKS OG METODISTISK TRADISJON (4 SP)

Studiet skal gi
- kjennskap til hvordan dialogen mellom ortodoks og metodistisk tradisjon har forløpt.
- kunnskap om hvordan ortodokse teologer tolker sammenhengen mellom ortodoks og metodistisk spiritualitet.
- kunnskap om hvordan metodistiske teologer tolker sammenhengen mellom ortodoks og metodistisk spiritualitet.

MV691 - Åpent fordypningsemne i MV

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	Høst og vår
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Master i kirkelig undervisning 2-årige masterprogrammer - Diakoni 2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Metodistisk presteutdanning Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste e

Generell informasjon

Studenter som velger åpent fordypningsemne må få disse godkjent av faglærer etter samråd med studieveileder. Litteraturen må ha et omfang på 70 sider per studiepoeng.

Avsluttende vurdering

Emnet MV691 har bare én vurderingsform, skriftlig eksamen (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne eksamen.

Hjelpemidler: Ved skriftlig eksamen anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

MV692 - Åpent fordypningsemne i MV

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Master i kirkelig undervisning 2-årige masterprogrammer - Diakoni 2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Metodistisk presteutdanning Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste e

Generell informasjon

Studenter som velger åpent fordypningsemne må få disse godkjent av faglærer etter samråd med studieveileder. Litteraturen må ha et omfang på 70 sider per studiepoeng.

Avsluttende vurdering

Emnet MV692 har bare én vurderingsform, skriftlig eksamen (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne eksamen.

Hjelpemidler: Ved skriftlig eksamen anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

MV693 - Åpent fordypningsemne i MV

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	15
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Master i kirkelig undervisning 2-årige masterprogrammer - Diakoni 2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Metodistisk presteutdanning Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste e

Generell informasjon

Studenter som velger åpent fordypningsemne må få disse godkjent av faglærer etter samråd med studieveileder. Litteraturen må ha et omfang på 70 sider per studiepoeng.

Avsluttende vurdering

Emnet MV693 har bare én vurderingsform, skriftlig eksamen (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne eksamen.

Hjelpemidler: Ved skriftlig eksamen anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

NT513 - Det nye testamentet - bibelteologi

Emneansvarlig:	Karl Olav Sandnes (Karl.O.Sandnes@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst og vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Master i kirkelig undervisning 2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap 2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Metodistisk presteutdanning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste e, liste f

Generell informasjon

NT513 gir et ikke-grunnspråklig studium av Det nye testamente på masternivå. Emnet består av tre delemner: A. Kulturkunnskap (2 stp), B. Evangeliene i lys av Israels hellige skrifter (GT) (4 stp) og C. Paulinsk teologi (4 stp).
Emnets siktemål er å gi kunnskap om teologien i sentrale deler av Det nye testamentet, og forståelse for NTs kulturelle kontekst. Studenten vil få anledning til å reflektere over sentrale metodiske og hermeneutiske problemstillinger knyttet til det å utforme en bibelteologisk fremstilling.

Delemne A gir kunnskap om den jødiske og gresk-romerske konteksten som Det nye testamentet ble til i, og som dets første lesere var en del av. Med dette som utgangspunkt vil det være fokus på blant annet følgende spørsmål: Hvilke utviklingstrekk kan vi spore innenfor jødisk historie, tenkning og kultur under det andre tempelets tid? Hvilke jødiske grupperinger fantes? Hva var sentrale kjennetegn ved den gresk-romerske kulturen? I hvilken grad var jøder influert av, og hvordan forholdt de seg til denne kulturen?

Delemne B fokuserer på hvordan de fire kanoniske evangeliene gjør bruk av Israels hellige skrifter for å formulere sitt budskap. Noen sentrale spørsmål vil være: på hvilken måte fungerer Israels historie som et bakteppe for evangelienes budskap? Hvordan brukes Skriftene for å tegne et bilde av Jesu person og virke? Hvilke visjoner tegnes for gudsfolket og dets oppdrag?

Delemne C gir en innføring i paulinsk teologi. Noen sentrale spørsmål vil være: Hvilke metodiske utfordringer er knyttet til det å gi en helhetlig fremstilling av en paulinsk teologi? Hvilken hermeneutisk betydning har det at Paulus var en omreisende misjonær som skrev kontekstuelt bestemte brev? Finnes det et sentrum eller en grunnstruktur i paulinsk teologi? Hva er sentrale tema innenfor en paulinsk teologi?

Studiepoengreduksjon

Studenter som tidligere har tatt emner, eller tar emnet samtidig med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:
- Med TEOL2210 reduseres NT513 med 6 studiepoeng.

Avsluttende vurdering

Emnet NT513 har skriftlig eksamen (6 timer) som eksamensform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av skriftlig eksamen.

Læringsutbytte etter fullført emne

Delemne A: Kulturkunnskap
KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om jødisk kultur i hellenistisk tid
- kunnskap om betydningen av gresk-romersk kultur som bakgrunn og kontekst for NT

FERDIGHETER
Studenten kan:
- relatere kunnskap om jødisk og gresk-romersk kultur til tolkningen av NT-tekster
- redegjøre for hva det innebærer at de nytestamentlige tekstene er blitt til i og reflekterer en bestemt historisk og kulturell kontekst

Delemne B: Evangeliene i lys av Israels hellige skrifter
KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om evangelienes bruk av Skriftene
- kunnskap om de kanoniske evangelienes litterære og teologiske egenart.

FERDIGHETER
Studenten kan:
- drøfte i hvilken grad og på hvilke måter bruk av Skriftene har formet evangelienes budskap
- evne til å drøfte kriterier for å identifisere bruk av Skriftene i evangeliene.

Delemne C: Paulinsk teologi
KUNNSKAP

Studenten har:
- god kunnskap om metodiske utfordringer knyttet til å gi en fremstilling av en paulinsk teologi
- god kunnskap om sentrale tema i paulinsk teologi

FERDIGHETER
Studenten kan:
- drøfte hvordan og i hvilken grad sentrale tema i Paulus¿ brev henger sammen
- redegjøre for hva det innebærer at enhver fremstilling av en paulinsk teologi må baseres på kontekstuelt adresserte brev som ofte har omstridt foranledning, forfatterskap og datering

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR
- Skarsaune, O. (2002). *In the shadow of the temple: Jewish influences on early Christianity* (s. 23-132). Downers Grove, Ill.: InterVarsity Press. ISBN/ISSN: 0-8308-2670-x

DELEMNE A LITTERATUR
Velg ett av følgende valgalternativer:
Enten:
- Klauck, H.-J. (2000). *The religious context of early Christianity: A guide to Graeco-Roman religions* (s. 1-11, 94-106, 149-174, 177-192, 250-255, 261-266, 279-288, 325-330, 335-338, 351-358, 385-400, 426-433, 437-438, 462-484). Edinburgh: T&T Clark. ISBN/ISSN: 0-567-08693-3

Eller:
- Seland, T. (2004). *Paulus i Polis: Paulus' sosiale verden som forståelsesbakgrunn for hans liv og forkynnelse* (s. 1-218). Trondheim: Tapir. ISBN/ISSN: 82-519-1988-6

DELEMNE B LITTERATUR
- Hays, R. B. (2016). *Echoes of scripture in the gospels*. Waco, Tex.: Baylor University Press. ISBN/ISSN: 9781481304917

DELEMNE C LITTERATUR
Velg ett av følgende valgalternativer:
Enten:
- Schnelle, U. (2005). *Apostle Paul: His life and theology*. Grand Rapids, Mich.: Baker Academic. ISBN/ISSN: 0-8010-2796-9

Eller:
- Dunn, J. D. G. (2003). *The Cambridge companion to St. Paul*. Cambridge: Cambridge University Press. ISBN/ISSN: 0-521-78155-8/0-521-78694-0

Eller:
- Sandnes, K. O. (1996). *I tidens fylde-: En innføring i Paulus' teologi.* Oslo: Luther. ISBN/ISSN: 82-531-4316-8. Hentet fra http://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digibok_2010051803009

NT601 - Fordypningsemne i gresk språk og kultur: Skrifttolkning og forkynnelse og Kristendom og hellenistisk filosofi

Emneansvarlig:	Glenn Øystein Wehus (Glenn.O.Wehus@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig) og vår
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap 2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste h

Generell informasjon

Fordypningsemnet i gresk språk og kultur er et tilbud til studenter som ønsker å skaffe seg en bredere basis for arbeidet med bibelske og tidligkristne tekster på gresk. Emnet skal sette studentene bedre i stand til å håndtere ukjente tekster. Fordypningsemnet vil også kunne være nyttig i andre studiesammenhenger, som f.eks. historie, idéhistorie, religionshistorie, patristikk, kunsthistorie og arkeologi (med vekt på hellenistisk og tidlig kristen tid). Fordypningsemnet forutsetter greskkunnskaper lik TEOL1210 og TEOL1220, eller tilsvarende.

DELEMNE A: SKRIFTTOLKNING OG FORKYNNELSE
De første kristne levde i en trosmessig kontekst som var preget av Det gamle testamente (GT) og den jødiske tradisjon som denne teksten representerer. Det gamle testamente ble lest som et vitnesbyrd om Jesus, og det å avdekke denne sammenhengen mellom GT og Jesus hadde ofte en framtredende plass i deres forkynnelse av evangeliet. Delemne A vil undersøke hvordan denne skrifttolkningen og forkynnelsen skjer i tre sentrale nytestamenlige og tidlig-kristne tekster og arbeide med de teologiske og hermeneutiske spørsmålene som en slik skrifttolkning innebærer.

DELEMNE B: KRISTENDOM OG HELLENISTISK FILOSOFI
Samtidig levde de første kristne også i en gresk-romersk kulturkrets. Her fantes det flere forskjellige filosofiske og livssynsmessige retninger som arbeidet med mange av de samme teologiske, etiske og eksistensielle spørsmålene som de kristne arbeidet med. Delemne B vil særlig fokusere på kristendom og stoisisme, nærmere bestemt på Paulus og den stoiske filosofen Epiktet (ca. 50-135 e. Kr), og undersøke hvordan disse to arbeider med eksistensielle spørsmål om livets mening, og om Guds rolle i det enkelte menneskeliv og i verden for øvrig, og hvordan de forsøker å gi hjelp til mennesker til å manøvrere seg gjennom livet.

Fordypningsemnet i gresk språk og kultur omfatter en tekstkomponent på ca. 40 sider gresk tekst, samt en kulturkomponent som består av et lesepensum med tekster som er tilpasset de greskspråklige tekstene (ca. 300 sider)

Arbeidsform og organisering
Emnet vil gjennomføres gjennom at studentene arbeider språklig med utvalgte tekster til de enkelte samlingene. Disse tekstene vil vi så i timene lese sammen, analysere grammatisk og oversette, og med utgangspunkt i dem vil vi heve blikket og forsøke å danne oss et bilde av henholdsvis tidlig kristen skrifttolkning og forkynnelse og sentrale spørsmål innen tidlig kristen og stoisk tenkning om teologi, eksistens og livsmanøvrering.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten
- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Avsluttende vurdering

Emnet har skriftlig eksamen (6 timer) som eksamensform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av skriftlig eksamen.

Målet for emnet er primært befestning og økning av den greskspråklige kompetansen. Dette vil også reflekteres i eksamen som hovedsakelig vil dreie seg om oversettelse av et utvalg fra det greske tekstpensum med tilhørende grammatiske spørsmål. Imidlertid er også de innholdsmessige og kontekstuelle sidene ved tekstene viktige, og det vil kunne spørres også om dette til eksamen.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har
- inngående kunnskap om gresk språk og grammatikk, særlig med tanke på syntaktiske spørsmål
- kunnskap om stilistisk-retoriske trekk i antikke greske tekster
- god kunnskap om tidlig kristen skrifttolkning og forkynnelse på grunnlag av et studium av følgende utvalgte bibelske og utenombibelske skrifter: Hebr. 1-3; 8,1-10,18; 2. Klem 1-6; Meliton Om påsken 1-10; 34-45; 100-105.
- kunnskap om de første kristnes intellektuelle og livssynsmessige omverden
- god kunnskap om kristen og stoisk tenkning om teologi, eksistens og livsmanøvrering på grunnlag av et studium av følgende greske tekster: Paulus' brev til filipperne 1,1-2,18; 3,1-4,23; Epiktets Encheiridion kap. 1,3,4,5,6,7,8,9,11,14,15,16,17,29,43,53.

FERDIGHETER
Studenten kan

- foreta en grundig syntaktisk analyse av greske tekster
- oversette bibelske og utenom-bibelske tekster fra gresk til norsk
- finne og diskutere alternative syntaktiske uttrykksmåter
- reflektere rundt utfordringene i det å oversette forskjellige typer tekster/litteratur

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR

- Baasland, E. & Hvalvik, R. (Red.) (1984). *De apostoliske fedre* (s. 192-200). Oslo: Luther. ISBN/ISSN: 82-531-7404-7
- Ehrman, B. D. (2003). *The Apostolic Fathers* (Vol. 1, s. 164-174). Cambridge, Mass.: Harvard University Press.
- Hauge, E. H. (2001). Det kristne liv som bekjennelse. *Tidsskrift for teologi og kirke,* (4), s. 273-293. ISBN/ISSN: 0040-7194.
- Larsson, E. (1982). Om Hebreerbrevets syfte. I *Människan inför bibeln* (s. 197-210). Stockholm: SkeabVerbum. ISBN/ISSN: 91-526-0250-8
- Melito & S.G. Hall (1979). *On Pascha and fragments* (s. 1-61). Oxford: Clarendon Press. ISBN/ISSN: 0-19-826811-4
- Melito & Skarsaune, O. (1997). *Om påsken: Den eldste kristne påskepreken* (s. 9-59). Oslo: Luther. ISBN/ISSN: 82-531-4359-1
- Skarsaune, O. (1987). *Da Skriften ble åpnet: Den første kristne tolkning av Det gamle testamente*(s. 11-84). Oslo: Den norske israelsmisjon/Nye Luther. ISBN/ISSN: 82-531-9330-0

DELEMNE B LITTERATUR

- Arrianus, F. (2010). *Epiktets Håndbok.* Bergen: Vigmostad Bjørke. ISBN/ISSN: 978-82-419-0625-1
- Engberg-Pedersen, T. (1994). Hellenistisk kultur: Videnskap litteratur, filosofi. I S. Pedersen (Red.), *Den nytestamentlige tids historie* (s. 58-75, 97-116). Århus: Aarhus universitetsforlag. ISBN/ISSN: 87-7288-498-3
- Fee, G. D. (1995). *Paul's Letter to the Philippians* (s. 1-55). Grand Rapids, Mich.: Eerdmans. ISBN/ISSN: 0-8028-2511-7
- Long, A. A. (2002). *Epictetus: A Stoic and Socratic guide to life* (s. 7-36). Oxford: Clarendon Press. ISBN/ISSN: 0-19-924556-8
- Pedersen, S. (Red.) (1994). Utvalgte antikke primærtekster. *Den nytestamentlige tids historie* (s. 413-436). Århus: Aarhus universitetsforlag. ISBN/ISSN: 87-7288-498-3
- Sumney, J. L. (2007). *Philippians A Greek Student's Intermediate Reader* . Baker Academic. ISBN/ISSN: 9780801047794
- Wehus, G. Ø. (2006). *Teologi og antropologi hos Epiktet: En studie av relasjonen mellom gud og mennesker belyst gjennom litterære bilder og direkte tale* (s. 7-14). Oslo: G.Ø. Wehus.

NT603 - Fordypningsemne i gresk språk og kultur: Kristendom og hellenistisk filosofi

Emneansvarlig:	Glenn Øystein Wehus (Glenn.O.Wehus@mf.no)
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig) og vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste h

Generell informasjon

Fordypningsemnene i gresk språk og kultur er et tilbud til studenter som ønsker å skaffe seg en bredere basis for arbeidet med bibelske og tidligkristne tekster på gresk. Emnet skal sette studentene bedre i stand til å håndtere ukjente tekster. Fordypningsemnet vil også kunne være nyttig i andre studie¬sammenhenger, som f.eks. historie, idéhistorie, religionshistorie, patristikk, kunsthistorie og arkeologi (med vekt på hellenistisk og tidlig kristen tid). Fordypningsemnet forutsetter greskkunnskaper lik TEOL1210 og TEOL1220 eller tilsvarende. Fordypningsemnet i gresk språk og kultur omfatter en tekstkomponent på ca. 20 sider gresk teksten kulturkomponent som består av et lesepensum med tekster som er tilpasset de greskspråklige tekstene (ca.150 sider)

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet.
Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:
Med NT601-07H Fordypningsemne i... reduseres dette emnet med 5 stp
Med NT608-04V Fordypningsemne i... reduseres dette emnet med 5 stp
Med NT609-04V Fordypningsemne i... reduseres dette emnet med 5 stp

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten
- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Avsluttende vurdering

Emnet har skriftlig eksamen (4 timer) som eksamensform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av skriftlig eksamen.
Dersom emnet velges som en del av TEOL5220 vil eksamensformen følge den avsluttende vurdering på TEOL5220.

Læringsutbytte etter fullført emne

De første kristne levde i en gresk-romersk kulturkrets hvor forskjellige filosofiske og livssynsmessige retninger arbeidet med mange av de samme teologiske, etiske og eksistensielle spørsmålene som de kristne arbeidet med. Emnet vil særlig fokusere på kristendom og stoisisme, nærmere bestemt på Paulus og den stoiske filosofen Epiktet (ca. 50-135 e. Kr), og undersøke hvordan disse to arbeider med eksistensielle spørsmål om livets mening, og om Guds rolle i det enkelte menneskeliv og i verden for øvrig, og hvordan de forsøker å gi hjelp til mennesker til å manøvrere seg gjennom livet.
Studenten skal ha:
- kunnskap om de første kristnes intellektuelle og livssynsmessige omverden
- god kunnskap om kristen og stoisk tenkning om teologi, eksistens og livsmanøvrering på grunnlag av et studium av følgende greske tekster: utvalg fra Paulus' brev til filipperne; utvalg fra den stoiske filosofen Epiktet
- grundig kjennskap (utvidet i forhold til TEOL1210 og TEOL1220) til gresk språk og grammatikk, samt god evne til å oversette ovenstående tekster fra gresk til norsk

NT605 - Jødedommen på nytestamentlig tid

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig) og vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste d

Generell informasjon

Jødedommen i det 1. århundre var ingen enhetlig størrelse, men omfattet ulike retninger og grupperinger. De hadde likevel en felles arv i Tanak (GT). Emnet vil gi god kunnskap om den jødiske kultur som Jesus og de første kristne levde i.

Studiepoengreduksjon

Studiekrav

Studenten skal for å få avsluttende vurdering og i tilknytning til undervisningen:
- delta i evaluering av studietilbudene dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Avsluttende vurdering

Emnet har ordinært eksamensformen skriftlig eksamen (6 timer). For høsten 2015 er eksamensform hjemmeeksam (én uke). Omfang er 4000-5000 ord. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av eksamenen.

Læringsutbytte etter fullført emne

Studenten skal
- ha grundig kunnskap om jødisk religion, kultur og identitet på nytestamentlig tid
- ha grundig kunnskap om de viktigste skillelinjer mellom ulike religiøse retninger i jødedommen på Jesu tid
- ha evne til hermeneutisk og teologisk refleksjon omkring det at Jesus var jøde

Tekster i oversettelse
200 sider fra GT-apokryfene, pseudepigrafene, Qumran, Filon, Josefus eller rabbinsk litteratur valgt i samråd med faglærer, og meldes til studieveileder innen en frist.

Og i tillegg til den oppsatte litteraturen, under, skal det velges 100 sider sekundærlitteratur i tilknytning til kildetekstene. Det velges i samråd med faglærer og meldes innen oppmeldingsfrist for eksamen.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Hegstad, H. (1993). Hedningenes frelser eller Israels Messias?: Til spørsmålet om den teologiske og kristologiske betydningen av at Jesus var jøde.*Tidsskrift for teologi og kirke, 64*(2), s. 81-94. ISBN/ISSN: 0040-7194.
- Kvalbein, H. (1984). *Blant skriftlærde og fariseere: Jødedommen i oldtiden*.Oslo: Verbum. ISBN/ISSN: 82-543-0248-0 (Kjøpes på Bok og Media bokhandel)
- Moxnes, H. (2000). Jøden. I H. Moxnes (Red.),*Jesus: År 2000 etter Kristus* (s. 52-83). Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 82-00-12949-7
- Skarsaune, O. (2002). *In the shadow of the temple: Jewish influences on early Christianity* (s. 23-145). Downers Grove, Ill.: InterVarsity Press. ISBN/ISSN: 0-8308-2670-x

PED1001 - Praksis - lektorprogrammet - første semester

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	0
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	5-årige masterprogrammer - Lektorprogram i KRLE/Religion og etikk og samfunnsfag
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i lektorprogrammet og er obligatorisk for studenter på dette programmet. Det tas sammen med enten mappeemnet K-RLE1110 eller enkeltemnet RL1020 i første semester av lektorprogrammet. Studenter på lektorprogrammets første semester blir automatisk oppmeldt i praksisemnet.

I emnet inngår fem dagers observasjonspraksis i skole, med obligatoriske samlinger før og etter praksisen og 1¿2 andre obligatoriske profesjonssamlinger.
Rapporten som skal skrives etter praksis, inngår som studiekrav på K-RLE1110 eller RL1020, som erstatning for et annet studiekrav på disse emnene (se disse emnebeskrivelsene).

Studiekrav

For å få emnet godkjent må studenten ha

- godkjent deltakelse i observasjonspraksis i skole og samtale
- godkjent fremmøte på obligatoriske samlinger før og etter praksis
- godkjent fremmøte på 1-2 andre obligatoriske profesjonssamlinger.

Avsluttende vurdering

Emnet vurderes med avsluttende godkjenning av oppfylte studiekrav. Emnet vurderes til bestått eller ikke bestått.

PED1020 - Innføring i pedagogikk

Emneansvarlig:	Hanne Birgitte Sødal Tveito (Hanne.S.Tveito@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	5-årige masterprogrammer - Lektorprogram i KRLE/Religion og etikk og samfunnsfag
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Ingen

Generell informasjon

PED1020 er et kjerneemne i Lektorprogrammet og kan kun tas av studenter med opptak på Lektorprogrammet. Emnet tas sammen med praksisemnet PRA1001 Praksis i Lektorprogrammet.

Emnet består av tre delemner: A. Pedagogiske grunnlagsspørsmål (5 stp), B. Livssynskunnskap (3 stp) og C. Religions- og livssynsdidaktikk (2 stp). Delemne C er identisk med delemne C på emnet RL1020 Livssynskunnskap og religionspedagogikk.

Delemne A gir en introduksjon til pedagogikk som vitenskap og grunnleggende sider ved pedagogikkfaget. Det skal gi kunnskap om sentrale spørsmål knyttet til undervisning, opplæring og danning, og tematisere samspillet mellom disse. Forholdet mellom skole og samfunn blir vektlagt.

Delemne B arbeider med ulike sekulære livssyn og deres historiske bakgrunn. De enkelte livssyn behandles både ut fra egen selvforståelse og med et faglig utenfrablikk. Delemnet inkluderer en drøfting av forholdet mellom de faglige begrepene livssyn, religion og ideologi. Det tar også opp spørsmål knyttet til religions- og livssynsmangfoldet i dagens norske samfunn og undervisning om livssyn i skolen.

Delemne C gir en innføring i religions- og livssynsdidaktikk, kunnskap om KRLE-fagets oppgaver og egenart og evne til å reflektere over didaktiske spørsmål knyttet til KRLE-undervisning i skolen.

Emnet kan inngå som ett av tre emner i emnekombinasjonen K-RLE1115, som har mappevurdering og en annen eksamensdato. Se emnebeskrivelsen for dette emnet for hvilke studiekrav som da gjelder.

Studiepoengreduksjon

PED1020 har 8 stp overlapp med RL1020 Livssynskunnskap og religionspedagogikk. Studenter tar enten PED1020 eller RL1020, avhengig av studieprogram.

Studiekrav

- få godkjent en rapport fra observasjonspraksis (fem dager) i skole (1200-1800 ord)
- ha godkjent oppmøte (minst 75 %) i seminartimer knyttet til delemne A
- delta i evaluering av emnet eller programmet dersom det skal evalueres i dette semesteret.

Nærmere informasjon om studiekravene gis på semesterarket (se Fronter). For studenter som tar emnet som del av emnekombinasjonen K-RLE1115, gjelder andre studiekrav.
Studenter som ikke oppfyller studiekravene, kan ikke gå opp til eksamen i emnet. For ikke å bruke opp et eksamensforsøk på emnet, må de aktivt trekke sin oppmelding/ vurderingsmelding innen trekkfristen 1. november.

Avsluttende vurdering

Emnet PED1020 har skriftlig eksamen (6 timer) som eksamensform. Kandidaten skal besvare minst to oppgaver. Disse kan være hentet fra samme delemne.
For å kunne gå opp til eksamen må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Studenter som ikke oppfyller studiekravene, kan ikke gå opp til eksamen i emnet. For ikke å bruke opp et eksamensforsøk på emnet, må de aktivt trekke sin oppmelding/vurderingsmelding innen trekkfristen 1. november.
Karakteren (A-F) settes på grunnlag av eksamenen. Eksamenen gjennomføres uten hjelpemidler.

Læringsutbytte etter fullført emne

DELEMNE A. PEDAGOGISKE GRUNNLAGSSPØRSMÅL (5 STP)

KUNNSKAP
Studenten har
- kunnskap om grunnleggende pedagogiske begreper
- kunnskap om pedagogiske grunnlagsproblemer
- kunnskap om forholdet mellom danning og utdanning

FERDIGHETER
Studenten kan
- gjøre rede for og sammenligne ulike læringsteorier
- reflektere over forholdet mellom pedagogisk teori og praksis
- begrunne pedagogisk praksis ut ifra pedagogisk teori

DELEMNE B. LIVSSYNSKUNNSKAP (3 STP)

KUNNSKAP
Studenten har
- kjennskap til hva et livssyn er og til forholdet mellom begrepene religion, livssyn og ideologi
- kjennskap til historisk bakgrunn og sosiokulturelle rammer for religions- og livssynsmangfoldet i dagens norske samfunn
- god kunnskap om humanisme og kjennskap til Human-Etisk Forbund
- kunnskap om naturalisme, nazisme og økosofi som livssyn
- kjennskap til ulike former for religionskritikk

FERDIGHETER
Studenten kan
- redegjøre for og sammenlikne ulike livssyn
- bruke kildetekster for å belyse livssyn
- reflektere over religioners og livssyns rolle i samfunnet og aktuelle utfordringer knyttet til religions- og livssynsmangfoldet
- reflektere over undervisning om livssyn i skolen

DELEMNE C. RELIGIONS- OG LIVSSYNSDIDAKTIKK (SKOLEVARIANT) (2 STP)

KUNNSKAP
Studenten har
- kjennskap til skolens formål
- kunnskap om KRLE-fagets oppgaver og egenart

FERDIGHETER
Studenten kan
- reflektere over didaktiske problemstillinger knyttet til planlegging av, tilrettelegging for og evaluering av læringsforløp i KRLE

GENERELLE FERDIGHETER ETTER FULLFØRT EMNE
Studenten kan
- tilegne seg kunnskaper og ferdigheter gjennom å delta i undervisning, arbeide med faglitteratur og oppfylle studiekrav
- arbeide selvstendig med og reflektere kritisk over fagstoff på emnet

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR
- Imsen, G. (2011). *Hva er pedagogikk*. Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01490-6
- Woolfolk, A. E. (2004). *Pedagogisk psykologi*. Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-1863-3

DELEMNE B LITTERATUR
- Om humanisme. Hentet 2017-05-08 fra http://www.human.no/Humanisme/
- Aadnanes, P. M. (2012). *Livssyn* (4. utg., s. 11-74, 130-215). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-02040-2
- Ariansen, P. (1992). *Miljøfilosofi: En innføring* (s. 189-202). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 82-00-21659-4 (Kompendium)
- Hagen, J. Z. (1999). *Eksistens og ansvar: Praktisk filosofi* (2. utg., s. 103-113). København: Gyldendal Uddannelse. ISBN/ISSN: 87-00-45356-0 (Kompendium)
- Hegstad, H. (2004). Religion som sosialt fenomen. *Ung teologi, 37*(4), s. 75-86. ISBN/ISSN: 0333-340X (Kompendium).
- Hitler, A. (1941). *Min kamp* (Fullstendig utg., Vol. 1, s. 56-57, 69-70, 129-131, 132-133, 240-241, 266, 269-271, 273-275, 309-311). Oslo: Stenersen. (Kompendium)
- Næss, A. (1999). *Økologi, samfunn og livsstil: Utkast til en økosofi* (5. omarb. [i.e. Ny] utg., s. 5-6, 318-330, 334-340). Oslo: Bokklubben dagens bøker. ISBN/ISSN: 82-525-3734-0 (Kompendium)
- Ofstad, H. (1991). *Vår forakt for svakhet: En analyse av nazismens normer og vurderinger* (Ny utg., s. 11-17, 200-203). Oslo: Pax. ISBN/ISSN: 82-530-1542-9 (Kompendium). Hentet fra http://bibsys-primo.hosted.exlibrisgroup.com/primo_library/libweb/action/dlDisplay.do?docId=BIBSYS_ILS100551203&vid=MF
- Sartre, J.-P. (1993). *Eksistensialisme er humanisme* (2. utg., s. 10-17). [Oslo]: Cappelen. ISBN/ISSN: 82-02-13599-0/978-82-02-13599-7 (Kompendium)
- Tveito, H. B. S. *Innledninger til kildetekstene av Sartre, Hitler, og Næss* (Se Fronter)

DELEMNE C LITTERATUR
- Leganger-Krogstad, H. (2008). Religions- og livssynsdidaktikk. I E. M. Halvorsen (Red.), *Didaktikk for grunnskolen: Fellestrekk og særdrag i et fagdidaktisk mangfold* (s. 175-205). Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 978-82-450-0635-3 (Kompendium)
- Stubø, I. (2012). Den norske grunnskolens formålsparagraf: Verdietikk i moralfilosofisk lys. I S. Lied & C. Osbeck (Red.), *Religionsdidaktisk arbeid pågår!: Religionsdidaktikk i Hamar og Karlstad* (s. 79-108). Vallset: Oplanske bokforl. ISBN/ISSN: 978-82-7518-197-6 (Kompendium)
- Sødal, H. K. (Red.) (2009). *Religions- og livssynsdidaktikk: En innføring* (4. utg.). Kristiansand: Høyskoleforl. ISBN/ISSN: 978-82-7634-781-4
- Utdanningsdirektoratet (2015). Læreplan i kristendom, religion, livssyn og etikk (KRLE). Hentet 2017-05-08 fra http://www.udir.no/kl06/RLE1-02

PED1030 - Ungdomskultur og trosopplæring

Emneansvarlig:	Morten Holmqvist (Morten.Holmqvist@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Ungdom, kultur og trosopplæring
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Ingen

Generell informasjon

Emnet gir ulike samfunnsfaglige og pedagogiske perspektiver på ungdoms utvikling og sosialisering. Emnet vil peke på hvilke muligheter og utfordringer dette gir trosopplæringsfeltet. Perspektivene er samlet fra fagdisipliner som pedagogikk, utviklingspsykologi, sosiologi, religionssosiologi, teologi, samt medievitenskap. Emnet skal bidra til forståelse av ungdommers sosialisering på ulike arenaer og gi innsikt i hvordan religiøs læring kan skje på disse arenaene. Det vil også være et fokus på temaer som identitet, religion, seksualitet og rus.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tidligere har tatt emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet.
Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:
Med SAM1030 reduseres dette emnet med 10 stp.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- ha godkjent fremmøte (minst 75 prosent) i seminarundervisningen
- få godkjent en drøftingsoppgave (1200-1500 ord) levert innen en fastsatt frist
- delta i evaluering av studietilbud dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet PED1030 har skriftlig eksamen (4 timer) som vurderingsform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av prøven. For å få avsluttende eksamen, må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Læringsutbytte etter fullført emne

Kunnskap
Studenten har:
- god kunnskap om ulike perspektiver på sosialisering, identitet og utvikling
- god kunnskap om begrepet ungdom og utviklingen av ungdomskultur
- kunnskap om religiøs læringsprosesser
- kjennskap til sentrale problemstillinger knyttet til forholdet mellom media og sosialisering
- kjennskap til noen av dagens subkulturer og til noen ungdomskulturelle utrykk.

Ferdighet
Studenten kan:
- reflektere over religionspedagogiske muligheter og utfordringer knyttet til trosopplæring for ungdom

Merknad til litteraturlisten

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Aagre, W. (2014). *Ungdomskunnskap: Hverdagslivets kulturelle former* (2. utg., s. 31-157). Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 978-82-450-1625-3
- Collins-Mayo, S., Mayo, B., Nash, S. & Cocksworth, C. (2010). *The faith of generation Y*. London: Church House Publ. ISBN/ISSN: 9780715142066
- Frønes, I. (2006).*De likeverdige: Om sosialisering og de jevnaldrendes betydning* (3. utg., s. 23-71). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 82-05-36105-3/978-82-05-36105-8
- Gripsrud, J. (2011). *Mediekultur, mediesamfunn* (4. utg., s. 15-111). Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 978-82-15-01792-1

- Holmqvist, M. (2014). The material logics of confirmation. *International journal of actor-network theory and Technological Innovation, 6*(4), s. 26-37. ISBN/ISSN: 1942-535x (Kompendium).
- Jarvis, P. (2008). Religious experience and experiential learning. *Religious education, 103*(5), s. 553-566. ISBN/ISSN: 1547-3201. Hentet fra http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rfh&AN=ATLA0001692528&site=ehost-live
- Kvello, Ø. (Red.) (2012). *Oppvekstmiljø og sosialisering* (s. 62-84). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 9788205425187 (Kompendium)
- Kvello, Ø. (Red.) (2008). *Oppvekst: Om barns og unges utvikling og oppvekstmiljø* (s. 155-190, 233-255, 303-316). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 9788205380516 (Kompendium)
- Pedersen, W. (2015). *Bittersøtt: Nye perspektiver på rus og rusmidler* (3. utg., s. 11-33, 55-117, 151-168). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-02475-2
- Pedersen, W. (2005). *Nye seksualiteter* (s. 16-69). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 82-15-00452-0/978-82-15-00452-5 (Kompendium)
- Ridderstrøm, H. (2005). Ungdommers kombinasjonskunst - bricolage for en ny tid. *Tidsskrift for ungdomsforskning, 5*(1), s. 71-87. Hentet 2014-05-25 fra https://journals.hioa.no/index.php/ungdomsforskning/article/view/1130/998
- Sheperd, N. (2010). Religious socialisation and a reflexsive habitus: Christian youth groups as sites for identity work. I S. Collins-Mayo & P. Dandelion (Red.), *Religion and youth* (s. 149-155). Farnham: Ashgate. ISBN/ISSN: 978-0-7546-6764-3/978-0-7546-6768-1 (Kompendium)
- Thornton, S. (2005). The social logic of subcultural capital. I K. Gelder (Red.), *The Subcultures reader* (2. utg., s. 184-192). London: Routledge. ISBN/ISSN: 0-415-34415-8/0-415-34416-6 (Kompendium)

PED1640 - Innføring i ledelse i kristent ungdomsarbeid

Emneansvarlig:	Astrid Sandsmark (Astrid.Sandsmark@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst og vår
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Ungdom, kultur og trosopplæring
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk

Generell informasjon

Emnet PED1640: Innføring i ledelse i kristent ungdomsarbeid er et kjerneemne i studieprogrammet Bachelor i Ungdom, kultur og trosopplæring (UKT) i det andre semesteret. Emnet har to delemner: A. Innføring i ledelse av kristent ungdomsarbeid (7 stp) og B. Praksis i menighet (3 stp). Emnet kan kun tas av studenter som er oppmeldt på Bachelor i Ungdom, kultur og trosopplæring.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- ha godkjent fremmøte (minst 75 prosent) i undervisningen
- levere og få godkjent et refleksjonsnotat (800-1000 ord) over arbeid med et konkret pedagogisk tiltak for barn/unge
- bestå en kortprøve (1 1/2 time) relatert til emnelitteratur. Prøven vurderes til bestått/ikke bestått. Ved ikke bestått kortprøve kan studenten gå opp til ny prøve én gang.
- delta på en studietur av ca. en ukes varighet. Studentene kan etter søknad bytte ut studieturen med et alternativt opplegg. Se pris og annen informasjon om studietur i semesterarket.
- få godkjent en studietursrapport (1800-2000 ord) levert innen en fastsatt frist. Studenter som etter søknad bytter ut studieturen med et alternativt opplegg, skal skrive en (tilsvarende) rapport fra det alternative opplegget
- delta i praktisk-teologiske grupper
- få godkjent læringskontrakt relatert til praksis, levert innen en fastsatt frist
- ha bestått praksis (se Informasjonshefte for praksis ved UKT)
- få godkjent evalueringsrapport fra praksis levert innen en fastsatt frist
- delta i evaluering av studietilbudet, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semesteret

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet PED1640 vurderes med avsluttende godkjenning av oppfylte studiekrav. Emnet vurderes til "bestått" / "ikke bestått".

Læringsutbytte etter fullført emne

DELEMNE A. INNFØRING I LEDELSE AV KRISTENT UNGDOMSARBEID (7 STP)
Kunnskap
Studenten har:
- kunnskap om det kristne ungdomsarbeidets historie i Norge med vekt på ledelse
- god kunnskap om kristne praksiser i ungdomsarbeid
- god kunnskap om lederskap

Ferdighet
Studenten kan:
- observere og loggføre læringstiltak i en menighet og reflektere over disse i lys av relevant teori
- observere ulike kirkelige praksiser og reflektere over disse i lys av relevant teori
- gjengi med egne ord sentrale momenter i emnelitteraturen

B. PRAKSIS I MENIGHET (3 STP)
Praksisstudiet på UKT inngår i hovedsak i emnene PED1640, TEOL1540, TEOL2540 og TEOL2542. Studentene skal i praksisstudiet observere, reflektere over og delta i barne- og ungdomsarbeid og øve seg i på å ha et blikk for barn og ungdoms livsutfordringer i en menighetskontekst. Delemne B står i nær sammenheng med delemne A. Det er et mål at studentene i praksisen gjør nytte av kunnskaper og ferdigheter de tilegner seg gjennom arbeidet med delemne A. I løpet av praksisperioden vil det være obligatorisk deltakelse i praktisk-teologisk gruppe på MF. For nærmere beskrivelse av den konkrete utformingen av praksisen, se Informasjonshefte for praksis ved UKT
Ferdighet
Studenten kan
- holde avtaler, administrere egen tidsbruk og forholde seg respektfullt til andres tid
- samhandle med andre i formelle og uformelle situasjoner
- utføre oppgaver tilknyttet trosopplæring/barne- og ungdomsarbeid med teologisk, pedagogisk, diakonal og etisk bevissthet
- reflektere over egne følelser og reaksjonsmønstre i møte med andre
- se veiledning som en læringsmulighet og bruke tilbakemeldinger for å utvikle seg faglig og personlig

Generelle ferdigheter etter fulført emne:
Studenten kan
- reflektere over egen identitet og rolle som ungdomsleder i et kristent barne- og ungdomsarbeid
- reflektere over egen utvikling knyttet til rollene disippel, formidler, veileder og innovatør
- nyttiggjøre seg kunnskap og ferdigheter fra delemne A i praksis (delemne B)

Mål

DELEMNE A. PRAKSIS I MENIGHET (3 STP)

Praksis i UKT inngår og har sin forankring i emnene PED1640, TEOL1540, TEOL2540 og TEOL2542. Studentene skal være i veiledet praksis 6 timer i uka over fire semestre. Praksis skal foregå i et ungdomsarbeid i en menighet i Den norske kirke, eller i et annet kirkesamfunn eller organisasjon etter søknad fra studenten. Studenten får veiledning én gang per måned av en av dem som er ansvarlige for barne- og ungdomsarbeidet i praksismenigheten. Studenten skal i praksisstudiet observere, reflektere over og delta i ungdomsarbeidet, med spesielt fokus på egen rolle som ungdomsleder, samt menighetens profil og kontekst. I løpet av praksisperioden er deltagelse i PT-gruppe på MF obligatorisk. Se forøvrig «Informasjonshefte i UKT praksis».

DELEMNE B. INNFØRING I LEDELSE AV KRISTENT UNGDOMSARBEID (7 STP)
Studenten skal etter fullført emne ha:
- kunnskap om det kristne ungdomsarbeidets historie i Norge med vekt på ledelse
- god kunnskap om kristne praksiser i ungdomsarbeid
- god kunnskap om ledelse av kreative prosesser i utvikling av kristent barne- og ungdomsarbeid
- evne til å reflektere over egen identitet og rolle som ungdomsleder i et kristent barne- og ungdomsarbeid
- evne til å observere og loggføre læringstiltak i en menighet og kunne reflektere over disse læringstiltakene i lys av relevant teori

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR

- Aadnanes, P. M. (2004). Konfirmasjonen - frå katekumenat til ungdomsarbeid. I J. O. Ulstein (Red.), *Ungdom i rørsle* (Vol. 2, s. 21-38). Oslo: Tapir. ISBN/ISSN: 978-82-519-2029-2 (Kompendium)
- Askland, L. (2011). *Kontakt med barn: Innføring i førskolelærerens arbeid på grunnlag av observasjon* (2. utg., s. 143-225). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 9788205416338
- Dean, K. C. & Foster, R. (1998). *The godbearing life: The art of soul tending for youth ministry* (Kap. 1-7). Nashville, Tenn.: Upper Room Books. ISBN/ISSN: 0-8358-0858-0
- Holm, V. (2012). *På sporet av noe ekte*. Oslo: Luther. ISBN/ISSN: 978-82-531-4697-3
- Kirkhaug, R. (2015). *Lederskap: Person og funksjon*. Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 9788215023878
- Nicolini, D. (2012). *Practice theory, work, and organization: An introduction* (s. 1-11). Oxford: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 9780199231607 (Kompendium)
- Ulstein, J. O. (2004). Ungdom i rørsle: Nokre trekk frå det kristelege ungdomsarbeidet si historie i Noreg. I J. O. Ulstein (Red.), *Ungdom i rørsle* (Vol. 1, s. 11-42). ISBN/ISSN: 82-519-2020-5/978-82-519-2020-9 (Kompendium)

PED2010 - Barn og unge i trosopplæringen

Emneansvarlig:	Jorund Andersen (Jorund.Andersen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning bachelornivå - Trosopplæring for Den norske kirke Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Ungdom, kultur og trosopplæring
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk

Generell informasjon

Emnet Barn og unge i trosopplæringen gir grunnleggende kunnskap om trosopplæringen i Den norske kirke, dens grunnlag, utvikling og planer. Emnet belyser problemstillinger knyttet til den kristne oppdragelsen i hjemmet og familiens nettverk, og knyttet til samvirket mellom hjem, kirke og lokalsamfunn i trosopplæringen. Emnet gir hjelp til å reflektere over bruk av kirkebygget i læringsarbeidet. Også fortellingsdidaktikk er vektlagt, særlig knyttet til bruk av bibelfortellinger i trosopplæringen.
Emnet bestaår av to delemner: A. Trosopplæring i kontekst: familie, kirke og lokalsamfunn (7 stp) og B. Didaktikk og fortelling (3 stp).

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, fa¿r redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- delta i minst 75 % av undervisningen
- levere utkast til oppgave 1 (utvikling av trosopplæring i alderen 0-6 år)
- gi en forberedt muntlig og skriftlig respons på en medstudents utkast til oppgaven 1
- få godkjent valg av artefakt til egen oppgave 2: konfirmantundervisning i kirkebygget
- ha forberedt og framført en muntlig gjenfortelling av en kort bibeltekst
- delta i evaluering av studietilbudene

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Mappevurdering er emnets avsluttende vurderingsform:
Mappen består av tre arbeider:
1) Utvikling av trosopplæring i alderen 0-6 år. Kartlegg eksisterende arbeid med trosopplæring i aldersgruppa 0-6 år i en lokal menighet (velg mellom menigheten der du arbeider, er i praksis, er oppvokst eller bor). Beskriv menighetskonteksten denne opplæringen skjer innenfor, og analyser denne med sikte på å utvikle arbeidet med denne gruppa i trosopplæringen. Gjør bruk av et par verktøy hentet fra menighetsanalyse og/eller menighetsbeskrivelsene gitt i delemne A. Omfang ca 2000 ord.
2) Konfirmantundervisning i kirkebygget. Velg en gjenstand eller et symbol i din lokale kirke som du a) analyserer teologisk og b) begrunner didaktisk for bruk som artefakt i konfirmantundervisningen. Gjør aktivt bruk av studielitteraturen. Omfang ca 2000 ord.
3) Et avsluttende refleksjonsnotat der litteratur på emnet tas i bruk for å vise faglig læring og utvikling. Litteraturen må hentes fra alle tre delemnene. Refleksjonsnotatet kan også kort kommentere arbeid 1 og 2 som ligger i mappen. Omfang 2000-2500 ord.
Det gis en samlet karakter i emnet Hvert av arbeidene vektes 1/3 av samlet karakter.. Det brukes en karakterskala fra A (best) til F (dårligst). Studenter som får F, har ikke bestått.
For å kunne gå opp til eksamen må studentene innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før fristen (1. mai/1. nov).

Læringsutbytte etter fullført emne

DELEMNE A: TROSOPPLÆRING I KONTEKST: FAMILIE, KIRKE og LOKALSAMFUNN (7 stp)
Delemne A fokuserer pa¿ læring i Den norske kirke i lys av lokalsamfunnet. Delemnet setter kirkens trosopplæring i relasjon til oppdragelsen i hjemmet: foreldre/foresatte, faddere, øvrige familie og nettverk. Emnet gir innføring i kirkerommets arkitektur, symboler og bruken av rommet i læringssammenheng .
Læringsutbytte etter fullført emne
Kunnskap
Studenten har:
- god kunnskap om hjemmets rolle i trosopplæring begrunnet i en familiepedagogisk forståelse og i en forståelse av kirke og hjem som lærende fellesskap
- kunnskap om universell utforming av trosopplæring/barne- og ungdomsarbeid
- kunnskap om Den norske kirkes trosopplæring i forsøksfasen gjennom evalueringer
- kunnskap om trosopplæringens kontekster; familie, kirke og lokalsamfunn.

Ferdighet
Studenten kan
- anvende noen verktøy i menighetsanalyse i planlegging av trosopplæring i forhold til kontekst
- analysere ulike symboler i kirkerommet teologisk

- ta i bruk sosiokulturell teori i utvikling av et læringsprosjekt
- vurdere og velge læremidler for konfirmantundervisning
- planlegge og begrunne et læringsprosjekt
- anvende kirkebygget i læringsarbeid
- gjøre bruk av trosopplæringsplanen i Den norske kirke
- lese trosopplæringsplanen i læringsteoretisk og didaktisk perspektiv og anvende denne i en lokal menighet

DELEMNE B. DIDAKTIKK OG FORTELLING (3 studiepoeng)
Delemnet setter bibeldidaktikk inn i et generelt didaktisk perspektiv. Det drøfter ulike problemstillinger knyttet til forkynnelse og undervisning for og med barn og bruk av bibeltekster i trosopplæringen.
Læringsutbytte etter fullført emne
Kunnskap
Studenten har:
- god kunnskap om fortellingsdidaktikk
- god kunnskap om didaktikk innenfor menighetspedagogikk
Ferdighet
Studenten kan:
- anvende didaktisk teori i arbeid med bibeltekster i trosopplæringen
- reflektere over bruk av bibelfortellinger i trosopplæringen
- ha et kritisk blikk på forkynnelse for barn
Organisering og undervisning
Emnet legger opp til varierte arbeidsformer som skal bidra til a¿ aktivisere studentene og stimulere læringsprosessen særlig gjennom skriving. Arbeidsma¿tene vil veksle mellom forelesninger, gruppearbeid, fortellingsverksted og en dag om læremidler i konfirmantundervisningen, didaktiske refleksjoner og selvstudium.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Aasgaard, R. (2009). Til barnets beste?: Samspillet mellom hjem, kirke og skole i tidligkristen trosopplæring. I K. O. Sandnes, O. Skarsaune & R. Aasgaard (Red.), *Når jeg så skal ut i verden: Barn og tro i tidlig kristendom* (s. 143-166). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2448-1 (Kompendium)
- Afdal, G., Haakedal, E. & Leganger-Krogstad, H. (2001). *Tro, livstolkning og tradisjon: Innføring i kontekstuell religionsdidaktikk*(2. oppl. eller senere opptrykk utg., s. 15-39, 218-257). [Oslo]: Tano Aschehoug. ISBN/ISSN: 82-518-3274-8
- Birkedal, E. (2012). Verktøy for menighetsanalyse. I E. Birkedal, H. Hegstad & T. S. Lannem (Red.),*Menighetsutvikling i folkekirken: Erfaringer og muligheter* (s. 51-66). Oslo: IKO-forlaget. ISBN/ISSN: 978-82-8249-071-9
- Dahle, S. & Torgauten, T. I. (Red.) (2015). *Helt med!: I samme fellesskap uavhengig av funksjonsevne* (s. 36-40, 79-88, 111-121, 126, 198-206, 234-236). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-05-48687-4 (Kompendium)
- Dean, K. C. (2010). *Almost Christian: What the faith of our teenagers is telling the American Church* (s. 123-130). New York: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 9780195314847 (Kompendium)
- Den norske kirke, . (1998). *Plan for konfirmasjonstiden i Den norske kirke* (Bokmål[utg.] utg.). Oslo: Kirkerådet. (Kildelitteratur) (Se Fronter)
- Den norske kirke, . (2010). *Gud gir - vi deler: Plan for trosopplæring i Den norske kirke*Oslo: Kirkerådet. ISBN/ISSN: 978-82-7545-092-8 (Kildelitteratur) (Kjøpes på Bok og Media bokhandel). Hentet fra http://kirken.no/nb-NO/om-kirken/slik-styres-kirken/plandokumenter/plan-for-trosopplaring/?id=1352501
- Evenshaug, O. (2002). Besteforeldreskapet i forandring. *Prismet, 53*(6), s. 239-246. ISBN/ISSN: 0032-8847 (Kompendium).
- Fylling, H. (2005). *Valg av konfirmantbok - valg av konfirmasjonsprofil: En vurdering av aktuelle konfirmantbøker: Upublisert*(13 s.). (Se Fronter)
- Hallen, D. (2006). Trosopplæring i familiepedagogisk perspektiv: Hva kan kirken gjøre for å støtte foreldrene i oppdragelsesoppgaven?. I T. S. Lannem & H. Stifoss-Hanssen (Red.), *Metode, mål og mening i den Norske kirkes trosopplæringsreform*(s. 43-55). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 82-519-2182-1/978-82-519-2182-4 (Kompendium)
- Hauglin, O., Lorentzen, H. & Mogstad, S. D. (2008). O. Hauglin, H. Lorentzen & S. D. Mogstad (Red.), *Kunnskap, opplevelse og tilhørighet: Evaluering av forsøksfasen i Den norske kirkes trosopplæringsreform*(s. 13-17, 27-45). Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 978-82-450-0748-0 (Kompendium)
- Hegstad, H., Selbekk, A. S. & Aagedal, O. (2008 (kan kjøpes som e-bok fra ebok.no)).*Når tro skal læres: Sju fortellinger om lokal trosopplæring* (s. 51-65, 103-141). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2377-4
- Holmqvist, M. (2012). Trosopplæring som livsstil?: En analyse av læringssyn i Trosopplæringsplanen.*Prismet: Pedagogisk tidsskrift, 63*(1), s. 17-33. ISBN/ISSN: 0032-8847 (Kompendium).
- Hunstad, M. (2015). Trosopplæring i kirkerommet: Autisme som mulighet og utfordring i konfirmasjonsundervisningen. I L. G. Engedal, T. Fagermoen & A. Sandsmark (Red.), *Trosopplæring for alle?: Læring, tro og sårbare unge*(nr. 9, s. 155-170). Oslo: IKO-forl. ISBN/ISSN: 978-82-8249-153-2 (Kompendium)
- Johnsen, E. T. (2010). Jesu lidelse, død og oppstandelse: En barneteologisk analyse av trosopplæring om påsken.*Prismet: Pedagogisk tidsskrift, 1*, s. 19-39. ISBN/ISSN: 0032-8847 (Kompendium).
- Kvalbein, H. (1983). Fra melk til fast føde. I I. Asheim (Red.),*For kirke og skole: Festskrift til Ole Modalsli på 70-årsdagen 1. april 1983* (s. 74-86). Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 82-00-06598-7/82-00-06648-7 (Kompendium)
- Leganger-Krogstad, H. (2012). Trosopplæringen som drivhjul i menighetsutvikling?: Fellesskapslæring i kirken. I E. Birkedal, H. Hegstad & T. S. Lannem (Red.), *Menighetsutvikling i folkekirken: Erfaringer og muligheter* (s. 67-86). Oslo: IKO-forlaget. ISBN/ISSN: 978-82-8249-071-9 (Kompendium)
- Leganger-Krogstad, H. (2000). Forkynnelse i møte med en ny tid. I R. Halle & G. Hegerstrøm (Red.),*Himmel over livet: Forkynnelse for barn i en ny tid* (s. 19-32). Oslo: IKO-forl. ISBN/ISSN: 8271124986 (Kompendium)
- Leganger-Krogstad, H. (2007). Babysangen i pedagogisk lys. I E. T. Johnsen (Red.), *Barneteologi og kirkens ritualer: Perskektiver [sic] på trosopplæring, barn og konfirmanter*(s. 129-141). Oslo: Det praktisk-teologiske seminar. ISBN/ISSN: 978-82-91925-14-1 (Kompendium)

- NOU 2000:26., . (2000). *"- til et åpent liv i tro og tillit": Dåpsopplæring i Den norske kirke: Fra et utvalg oppnevntved kongelig resolusjon av 16. juli 1999: Avgitt til Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet 10. oktober 2000*. Oslo: Statens forvaltningstjeneste, Informasjonsforvaltning. (Kildelitteratur). Hentet fra http://odin.dep.no/kkd/norsk/dok/andre_dok/utredninger/014041-020002/dok-bn.html
- Ramsfjell, A. (2011). *Barnet i teksten: Leserrolle og barndomskonstruksjon i forkynnende fortellinger for barn* (s. 7-51, 91-131, 246-260). Oslo: IKO-forl. ISBN/ISSN: 978-82-8249-002-3
- Samset, H. (2010). *Bibelfortellerboka: Kino i hodet til barn og unge*. [Oslo]: Verbum. ISBN/ISSN: 978-82-543-1161-5
- Säljö, R. (2006). *Læring og kulturelle redskaper: Om læreprosesser og den kollektive hukommelsen* (s. 13-69). Oslo: Cappelen akademisk forl. ISBN/ISSN: 82-02-25805-7/978-82-02-25805-4
- Taylor, R. (2007). *How to read a church: Pocket guide*. [London]: Rider. ISBN/ISSN: 978-1-846-04073-3
- Utdanningsdirektoratet (2008). Læreplan i religion, livssyn og etikk (for grunnskolen). (Kildelitteratur) Hentet 2013-04-25 fra http://www.udir.no/kl06/RLE1-01/

PED2015 - Barn og unge i trosopplæringen

Emneansvarlig:	Morten Holmqvist (Morten.Holmqvist@mf.no)
Studiepoeng:	15
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig) og vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning bachelornivå - Trosopplæring for Den norske kirke Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Ungdom, kultur og trosopplæring
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk

Generell informasjon

Emnet gir god kunnskap om trosopplæringens grunnlag og Den norske kirkes planer for trosopplæring. Det gir forståelse for barne- og ungdomsteologi og de ulike kontekstene trosopplæringen inngår i. Emnet gir kjennskap til begrepet livsmestring i relasjon til trosopplæringens ulike kontekster. Gjennom studiet skal studentene oppøve evnen til å utforme begrunnede undervisnings- og læringsopplegg for ulike målgrupper.
Emnet er ett av fire emner som tilbys som nettstudier i trosopplæring i et samarbeid mellom Misjonshøyskolen og Det teologiske Menighetsfakultet.
Emnet består av tre delemner:
A. Trosopplæringens grunnlag og planer med didaktisk refleksjon (5 stp)
B. Trosopplæringens kontekster: familie, kirke og lokalsamfunn (5 stp)
C. Teologiske og psykologiske perspektiver på barn og unge i trosopplæringen (5 stp)

Organisering og undervisning
Studiet er nettbasert. Nettleksjonene legges ut i løpet av semesteret. Til disse hører det ulike former for materiell og lenker. Emnet forutsetter en betydelig grad av selvstudium, kombinert med studentaktivitet gjennom emnets faglige forum på Fronter.

Studiepoengreduksjon

Studenter som har tatt emner med tilsvarende tematikk tidligere, bes ta kontakt med studieveileder

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må den enkelte student:
- levere en selvpresentasjon der en redegjør kort for motivasjon for emnet.
Selvpresentasjonen skal leveres på Fronter innen en uke etter studiestart
- bidra med minst to innlegg i emnets faglige forum på Fronter
- delta på studiesamling på Det teologiske menighetsfakultetet. Fritak kan gis etter begrunnet søknad til emneansvarlig
- levere og få godkjent en arbeidsoppgave om konfirmantlæremidler (200-300 ord)
- delta i evaluering av studietilbudet

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet har mappevurdering som vurderingsform.
Mappen skal inneholde tre arbeider:
1. Faglig oppgave knyttet til trosopplæring for aldersgruppen 0-6 år (1800-2000 ord): Kartlegg eksisterende trosopplæringsarbeid for aldersgruppa 0-6 år i en lokal menighet. Velg menigheten der du arbeider, er i praksis, er oppvokst i eller bor. Beskriv menighetskonteksten som trosopplæringen skjer innenfor, og analyser denne med sikte på å utvikle arbeidet for denne gruppa. Bruk av noen av verktøyene for menighetsanalyse og/eller menighetsbeskrivelsene gitt i delemne B.
2. Redegjørelse for artefakt til bruk i konfirmantundervisning (1800-2000 ord):
Velg en gjenstand eller et symbol i din lokale kirke som du a) analyserer teologisk og b) begrunner didaktisk for bruk som artefakt i konfirmantundervisningen. Gjør aktivt bruk av studielitteraturen.
3. Refleksjonsnotat (2000-2500 ord):
Et avsluttende refleksjonsnotat der litteraturen i hele emnet tas i bruk for å vise faglig læring og utvikling. Refleksjonsnotatet kan også kommentere Arbeid 1 og 2 i mappen.
Det gis én samlet karakter i emnet. Hvert av arbeidene teller 1/3 av samlet karakter. Det brukes en karakterskala fra A (best) til F (dårligst). Studenter som får F, har ikke bestått.
For å kunne gå opp til eksamen må studentene innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.

Mål

DELEMNE A: TROSOPPLÆRINGENS GRUNNLAG OG PLANER MED DIDAKTISK REFLEKSJON (5 stp)
Delemnet gir innføring i den historiske og aktuelle bakgrunnen for Den norske kirkes trosopplæring, med særlig vekt på reformens teologiske forankring. Det setter bibeldidaktikk inn i et generelt didaktisk perspektiv, og drøfter ulike problemstillinger knyttet til forkynnelse for barn og arbeid med bibeltekster i trosopplæringen.
Studenten skal etter fullført emne:
- ha kjennskap til historisk og aktuell bakgrunn for kirkens trosopplæring og planarbeid
- forstå trosopplæringsreformen i Den norske kirke i historisk og teologisk perspektiv
- ha kunnskap om fortellingsdidaktikk
- ha evne til kritisk refleksjon over forkynnelse for barn

DELEMNE B: TROSOPPLÆRINGENS KONTEKSTER: FAMILIE, KIRKE og LOKALSAMFUNN (5 stp)
Delemne B fokuserer på læring i Den norske kirke som del av et lokalsamfunn. Det vektlegger trosopplæring som en sentral del av menighetens arbeid og utvikling. Delemnet gir også en innføring i kirkerommets arkitektur og symboler og viser eksempler på bruk av dette i trosopplæring. Delemnet setter kirkens trosopplæring i relasjon til oppdragelsen i hjemmet: foreldre/foresatte, faddere, øvrig familie og nettverk.
Studenten skal etter fullført emne:
- kunne anvende noen verktøy i menighetsanalyse på en lokalmenighet
- ha evne til å analysere ulike symboler i kirkerommet teologisk
- ha forståelse for sammenhenger mellom kirkerom, menighetsforståelse og trosopplæring
- vise god kunnskap om hjemmets rolle i trosopplæringen begrunnet i en familiepedagogisk forståelse og en forståelse av kirke og hjem som lærende fellesskap
- kunne anvende sosiokulturell læringsteori
- ha kjennskap til viktige funn i evaluering av Den norske kirkes trosopplæring
- ha evne til å vurdere og velge læremidler for konfirmantundervisning

DELEMNE C: TEOLOGISKE OG PSYKOLOGISKE PERSPEKTIVER PÅ BARN OG UNGE I TROSOPPLÆRINGEN (5 stp)
Delemnet gir en innføring i barne- og ungdomsteologi og kunnskap om barn og ungdom fra utviklingspsykologisk perspektiv. Det gir også innføring i livstolkningsteori og tematiserer spørsmål knyttet til kristen livstolkning og livsmestring.
Studenten skal etter fullført delemne:
- ha god kunnskap om teologiske perspektiver på barn og ungdom i trosopplæringen
- ha god kunnskap om psykologiske perspektiver på barns og ungdoms utvikling
- ha kunnskap om livstolkningsteori
- ha kunnskap om utvalgte områder for barns og unges livsmestring
- ha kjennskap til sentrale spørsmål knyttet til trosopplæring og livsmestring

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR

- Aadnanes, P. M. (2004). Konfirmasjonen - frå katekumenat til ungdomsarbeid. I J. O. Ulstein (Red.), *Ungdom i rørsle* (Vol. 2, s. 21-38). Oslo: Tapir. ISBN/ISSN: 978-82-519-2029-2 (Kompendium)
- Aasgaard, R. (2009). Til barnets beste?: Samspillet mellom hjem, kirke og skole i tidligkristen trosopplæring. I K. O. Sandnes, O. Skarsaune & R. Aasgaard (Red.), *Når jeg så skal ut i verden: Barn og tro i tidlig kristendom* (s. 143-166). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2448-1 (Kompendium)
- Afdal, G., Haakedal, E. & Leganger-Krogstad, H. (2001). *Tro, livstolkning og tradisjon: Innføring i kontekstuell religionsdidaktikk* (2. oppl. eller senere opptrykk utg., s. 15-39, 218-257). [Oslo]: Tano Aschehoug. ISBN/ISSN: 82-518-3274-8 (Kompendium)
- Asheim, I. (1978). Kristen kunnskap og undervisende virksomhet i kirken. *Prismet: Pedagogisk tidsskrift,* s. 180-187. ISBN/ISSN: 0032-8847 (Kompendium).
- Den norske kirke, . (1998). *Plan for konfirmasjonstiden i Den norske kirke* (Bokmål[utg.] utg.). Oslo: Kirkerådet. (Kildelitteratur) (Se Fronter)
- Den norske kirke, . (2010). *Gud gir - vi deler: Plan for trosopplæring i Den norske kirke* Oslo: Kirkerådet. ISBN/ISSN: 978-82-7545-092-8 (Kildelitteratur) (Kjøpes på Bok og Media bokhandel). Hentet fra http://kirken.no/nb-NO/om-kirken/slik-styres-kirken/plandokumenter/plan-for-trosopplaring/?id=1352501
- Dokka, T. S. (199?). *Teologisk og prinsipielt grunnlag for kirkas dåpsopplæring: Notat til Kirkerådets kirke/stat-utvalg (1998-2002)* Oslo: Kirkerådet.. Hentet fra http://www.kirken.no/index.cfm?event=doLink&famId=2204
- Håkonseth, A. (Red.) (2015). *Tidslinjen. Læreveiledning* (s. 6-49). Oslo: Verbum. ISBN/ISSN: 9788254312797 (Kompendium)
- Jensen, R. (2007). Kirkens trosopplæring: Historiske og systematisk-teologiske perspektiver. I E. T. Johnsen (Red.), *Barneteologi og kirkens ritualer: Perskektiver [sic] på trosopplæring, barn og konfirmanter* (s. 113-128). Oslo ,: Det praktisk-teologiske seminar. ISBN/ISSN: 978-82-91925-14-1 (Kompendium)
- Johnsen, E. T. (2010). Jesu lidelse, død og oppstandelse: En barneteologisk analyse av trosopplæring om påsken. *Prismet: Pedagogisk tidsskrift, 1,* s. 19-39. ISBN/ISSN: 0032-8847 (Kompendium).
- Leganger-Krogstad, H. & Mogstad, S. D. (2006). Trosopplæringsreformen under lupen: Evalueringsperspektiv på forsøksfasen. *Prismet: Pedagogisk tidsskrift, 57* (2-3), s. 115-130. ISBN/ISSN: 0032-8847 (Kompendium).
- NOU 2000:26., . (2000). *"- til et åpent liv i tro og tillit": Dåpsopplæring i Den norske kirke: Fra et utvalg oppnevntved kongelig resolusjon av 16. juli 1999: Avgitt til Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet 10. oktober 2000.* Oslo: Statens forvaltningstjeneste, Informasjonsforvaltning. (Kildelitteratur). Hentet fra http://odin.dep.no/kkd/norsk/dok/andre_dok/utredninger/014041-020002/dok-bn.html

- Samset, H. (2010). *Bibelfortellerboka: Kino i hodet til barn og unge*. [Oslo]: Verbum. ISBN/ISSN: 978-82-543-1161-5
- Sandnes, K. O. (2010). Den første nattverd: Et oldkirkelig apropos til dåpen. *Ung teologi, 42-43* (2), s. 5-12. ISBN/ISSN: 0333-340X (Kompendium).
- Utdanningsdirektoratet (2008). Læreplan i religion, livssyn og etikk (for grunnskolen). (Kildelitteratur) Hentet 2013-04-25 fra http://www.udir.no/kl06/RLE1-01/

DELEMNE B LITTERATUR

- Aagedal, O., Haakedal, E. & Kinserdal, F. (2014). *Profesjonalisering og frivillighet: Trosopplæringsreformen og samarbeid mellom Den norske kirke og de kristne organisasjonene* (s. 7-19, 79-86). Oslo: Stiftelsen Kirkeforskning. ISBN/ISSN: 978-82-92972-35-9. Hentet fra http://www.google.no/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CCEQFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.kifo.no%2Fdoc%2FRAPPOR g=AFQjCNH2b400y8TXanyNaVw4JN1ZirulBA&bvm=bv.79189006,d.d2s
- Birkedal, E. (2012). Verktøy for menighetsanalyse. I E. Birkedal, H. Hegstad & T. S. Lannem (Red.), *Menighetsutvikling i folkekirken: Erfaringer og muligheter* (s. 51-66). Oslo: IKO-forlaget. ISBN/ISSN: 978-82-8249-071-9 (Kompendium)
- Botvar, P. K., Haakedal, E. & Kinserdal, F. (2013). *Når porten gjøres vid: Evaluering av trosopplæringens breddetiltak* (s. 7-18, 85-90). Oslo: KIFO Stiftelsen kirkeforskning. ISBN/ISSN: 978-82-92972-32-8
- Dean, K. C. (2010). *Almost Christian: What the faith of our teenagers is telling the American Church* (s. 123-130). New York: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 9780195314847 (Kompendium)
- Evenshaug, O. (2002). Besteforeldreskapet i forandring. *Prismet, 53* (6), s. 239-246. ISBN/ISSN: 0032-8847 (Kompendium).
- Fylling, H. (2005). *Valg av konfirmantbok - valg av konfirmasjonsprofil: En vurdering av aktuelle konfirmantbøker: Upublisert* (13 s.). (Se Fronter)
- Hallen, D. (2006). Trosopplæring i familiepedagogisk perspektiv: Hva kan kirken gjøre for å støtte foreldrene i oppdragelsesoppgaven?. I T. S. Lannem & H. Stifoss-Hanssen (Red.), *Metode, mål og mening i den Norske kirkes trosopplæringsreform* (s. 43-55). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 82-519-2182-1/978-82-519-2182-4 (Kompendium)
- Hegstad, H. (2011). Hva er vi kalt til å være og kalt til å gjøre?: Fem dimensjoner ved å være menighet. I E. Birkedal, H. Hegstad & T. S. Lannem (Red.), *Sammen i forandring: Refleksjoner om menighetsutvikling i folkekirken* (s. 9-27). Oslo: IKO-forlaget. ISBN/ISSN: 978-82-8249-061-0 (Kompendium)
- Hegstad, H., Selbekk, A. S. & Aagedal, O. (2008 (kan kjøpes som e-bok fra ebok.no)). *Når tro skal læres: Sju fortellinger om lokal trosopplæring* (s. 51-65, 103-141). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2377-4
- Holmqvist, M. (2012). Trosopplæring som livsstil?: En analyse av læringssyn i Trosopplæringsplanen. *Prismet: Pedagogisk tidsskrift, 63* (1), s. 17-33. ISBN/ISSN: 0032-8847 (Kompendium).
- Kvalbein, H. (1983). Fra melk til fast føde. I I. Asheim (Red.), *For kirke og skole: Festskrift til Ole Modalsli på 70-årsdagen 1. april 1983* (s. 74-86). Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 82-00-06598-7/82-00-06648-7 (Kompendium)
- Leganger-Krogstad, H. (2012). Trosopplæringen som drivhjul i menighetsutvikling?: Fellesskapslæring i kirken. I E. Birkedal, H. Hegstad & T. S. Lannem (Red.), *Menighetsutvikling i folkekirken: Erfaringer og muligheter* (s. 67-86). Oslo: IKO-forlaget. ISBN/ISSN: 978-82-8249-071-9 (Kompendium)
- Leganger-Krogstad, H. (2007). Babysangen i pedagogisk lys. I E. T. Johnsen (Red.), *Barneteologi og kirkens ritualer: Perskektiver [sic] på trosopplæring, barn og konfirmanter* (s. 129-141). Oslo: Det praktisk-teologiske seminar. ISBN/ISSN: 978-82-91925-14-1 (Kompendium)
- Taylor, R. (2007). *How to read a church: Pocket guide*. [London]: Rider. ISBN/ISSN: 978-1-846-04073-3
- Wittek, L. (2012). *Læring i og mellom mennesker: En innføring i sosiokulturelle perspektiver* (2. utg., s. 15-83, 126-143, 219-225). [Oslo]: Cappelen Damm akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-02-36471-7

DELEMNE C LITTERATUR

- Asheim, I. (1970). *Orientering i religionspedagogikken* (s. 118-131, 177-234). Oslo: Institutt for kristen oppseding. (Kompendium)
- Birkedal, E. (2001). Kunnskapsformidler eller medvandrer?. I J. O. Ulstein & P. M. Aadnanes (Red.), *"Jeg gikk meg over sjø og land-": Festskrift til Ottar Berge på 65-årsdagen* (s. 65-80). Trondheim: Tapir. ISBN/ISSN: 82-519-1673-9 (Kompendium)
- Gravem, P. (1996). Kristen livstolkning. *Prismet: Pedagogisk tidsskrift, 47* (6), s. 262-273. ISBN/ISSN: 0032-8847 (Kompendium).
- Johnsen, E. T. (2008). Barneteologi møter trosopplæring til gjensidig kritisk dialog. I S. Sagberg (Red.), *Barnet i trosopplæringen: Pedagogiske og teologiske refleksjoner over barneteologi, spiritualitet og livssyn* (s. 10-33). Oslo: IKO-forlaget. ISBN/ISSN: 978-82-7112-865-4 (Kompendium)
- Kvello, Ø. (Red.) (2012). *Oppvekstmiljø og sosialisering* (s. 62-84). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 9788205425187 (Kompendium)
- Kvello, Ø. (Red.) (2008). *Oppvekst: Om barns og unges utvikling og oppvekstmiljø* (s. 155-190, 233-255, 303-316). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 9788205380516 (Kompendium)
- Mogstad, S. D. (1985). Synet på barnet i Luthers lille katekisme og i Pontoppidans forklaring. I O. Hognestad & D. Rian (Red.), *Barnet i teologi og kirke* (s. 59-74). Trondheim: Tapir. ISBN/ISSN: 82-519-0690-3 (Kompendium)
- Norheim, B. E. H. (2014). Kva skal dagens unge med ein "venn som har gitt sitt liv"?: Evangelieformidling til unge i lys av Jesu vennskap som asymetrisk og autentisk. *Tidsskrift for praktisk teologi: Tilleggshefte til Luthersk kirketidende,* (1). ISBN/ISSN: 1893-4773 (Kompendium).
- Stålsett, S. J. (2007). "Barna roper i helligdommen": For en urovekkende barneteologi. I E. T. Johnsen (Red.), *Barneteologi og kirkens ritualer: Perskektiver [sic] på trosopplæring, barn og konfirmanter* (s. 31-42). Oslo ,: Det praktisk-teologiske seminar. ISBN/ISSN: 978-82-91925-14-1 (Kompendium)

PED2520 - Kirken som lærende fellesskap

Emneansvarlig:	Morten Holmqvist (Morten.Holmqvist@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Ungdom, kultur og trosopplæring 2-årige masterprogrammer - Master i kirkelig undervisning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Ungdom, kultur og tro med studieretning ungdomsledelse. Emnet skal gi evne til å forstå menighetspedagogisk arbeid i lys av teorien om menigheten som et livslangt, lærende fellesskap. Både aldersdelt arbeid og familiepedagogisk arbeid belyses. Emnet skal gi trening i oppgaveskriving innenfor et selvvalgt fagområde. Emnet består av to delemner: A. Kirken som lærende fellesskap (5 stp) og B. Valgemne innen ledelse, menighetsutvikling eller menighetspedagogikk (5 stp).

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Ungdom, kultur og tro med studieretning ungdomsledelse.

Forkunnskaper: Kristendom/RLE på 1000 nivå

Emnet undervises: Vårsemesteret
I undervisningen inngår forelesninger, seminar med studentdeltakelse, blant annet gjennom framlegg av avgrensede deler av studielitteraturen

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:

- delta på minimum 15 timers undervisning
- få godkjent en litteraturliste innenfor valgemnet (delemne B) med omfang ca. 350 sider på bachelornivå. Den faglige oppgaven skal bygges på denne litteraturen. Litteraturlisten skal leveres samtidige med utkastet til faglig oppgave.
- få godkjent et utkast til faglig oppgave, levert innen en angitt frist. Utkast betyr en fullt utskrevet tekst til innledning (problemstilling, materiale, framgangsmåte og disposisjon)
. delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semestret

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet har faglig oppgave (2500-3000 ord) med justerende muntlig prøve som vurderingsform. Den faglige oppgaven er knyttet til delemne B. Den muntlige prøven omfatter hele emnet. Mappevurdering med justerende muntlig prøve.

For å kunne gå opp til eksamen må studentene innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.

Mål

A. KIRKEN SOM LÆRENDE FELLESSKAP (5 STUDIEPOENG)
MÅL
Studentene skal ha innsikt i ulike sider ved menigheten som læringsfellesskapkunnskap om ulike aldersfaser i kirkelig undervisning og livslang læringgod kunnskap om familiens rolle i trosopplæringenevne til å reflektere over ungdomslederens rolle i menighetens læringsfellesskapinnsikt i strategier som kan videreutvikle kirkelig undervisning

B. VALGEMNE INNEN LEDELSE, MENIGHETSUTVIKLING ELLER MENIGHETSPEDAGOGIKK (5 STUDIEPOENG)
Tema skal velges i samråd med faglærer.
MÅL
Studentene skal ha
- grundig kunnskap om et selvvalgt emne innenfor området ledelse, menighetsutvikling eller menighetspedagogikk
- evne til å redegjøre muntlig for arbeidet med den faglige oppgaven

Merknad til litteraturlisten

Under delemne B er det ikke oppført felles pensumlitteratur. Studenten velger selv studielitteratur med omfang ca. 350 sider i tilknytning til skriving av den faglige oppgaven. Litteratur til oppgaven kan velges fra listen over supplerende litteratur.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR

- Afdal, G. (2008). Menigheten som lærende fellesskap: Sosiokulturell læringsteoris muligheter og begrensninger som perspektiv på kirkelig læring. *Prismet: Pedagogisk tidsskrift, 59*(4), s. 227-245. ISBN/ISSN: 0032-8847 (Kompendium).
- Evenshaug, O. (2002). Besteforeldreskapet i forandring. *Prismet, 53*(6), s. 239-246. ISBN/ISSN: 0032-8847 (Kompendium).
- Evenshaug, O. & Hjardemaal, F. (2002). Bør besteforeldrene ha noe å si?.*Prismet, 53*(6), s. 263-269. ISBN/ISSN: 0032-8847 (Kompendium).
- Everist, N. C. (2002). *The church as learning community: A comprehensive guide to Christian education* (s. 9-253). Nashville, Tenn.: Abingdon Press. ISBN/ISSN: 0-687-04500-2
- Fylling, H. (2005). *Valg av konfirmantbok - valg av konfirmasjonsprofil: En vurdering av aktuelle konfirmantbøker: Upublisert* (Kompendium)
- Grandal, K. (2007). Gir konfirmantbøkene hjelp til å mestre livet?: En undersøkelse av tre konfirmantbøkers teologi. I E. T. Johnsen (Red.), *Barneteologi og kirkens ritualer: Perskektiver [sic] på trosopplæring, barn og konfirmanter* (s. 209-222). Oslo ,: Det praktisk-teologiske seminar. ISBN/ISSN: 978-82-91925-14-1 (Kompendium)
- Hallen, D. (2006). Trosopplæring i familiepedagogisk perspektiv: Hva kan kirken gjøre for å støtte foreldrene i oppdragelsesoppgaven?. I T. S. Lannem & H. Stifoss-Hanssen (Red.), *Metode, mål og mening i den Norske kirkes trosopplæringsreform* (s. 43-55). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 82-519-2182-1/978-82-519-2182-4 (Kompendium)
- Hallen, D. (2002). Besteforeldrenes rolle og betydning. *Prismet, 53*(6), s. 247-254. ISBN/ISSN: 0032-8847 (Kompendium).
- Leganger-Krogstad, H. (2007). Babysangen i pedagogisk lys. I E. T. Johnsen (Red.), *Barneteologi og kirkens ritualer: Perskektiver [sic] på trosopplæring, barn og konfirmanter* (s. 129-141). Oslo: Det praktisk-teologiske seminar. ISBN/ISSN: 978-82-91925-14-1 (Kompendium)
- Leganger-Krogstad, H. & Mogstad, S. D. (2006). Trosopplæringsreformen under lupen: Evalueringsperspektiv på forsøksfasen. *Prismet: Pedagogisk tidsskrift, 57*(2-3), s. 115-130. ISBN/ISSN: 0032-8847 (Kompendium).
- Skarsaune, O., Sandnes, K. O. & Aasgaard, R. (2009). Ut i verden: Refleksjoner rundt trosopplæring i antikken og i dag. I K. O. Sandnes, O. Skarsaune & R. Aasgaard (Red.), *Når jeg så skal ut i verden: Barn og tro i tidlig kristendom* (s. 237-253). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2448-1 (Kompendium)

PED2920 - Pedagogisk psykologi og didaktisk grunnlagstenkning

Emneansvarlig:	Heid Leganger-Krogstad (Heid.Leganger-krogstad@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Ungdom, kultur og trosopplæring
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Ingen

Generell informasjon

Emnet er lagt opp som selvstudium. Det er mulig å søke veiledning hos faglærer. Emnet har til hensikt å gi grunnleggende i pedagogikk og didaktikk, dvs. grunnlagsteori for undervisere. Litteraturen er rettet mot lærerstudenter og omtaler i hovedsak skole. Skolens undervisning er en viktig del av bakgrunnen for undervisning i hjem og kirke. Litteraturen i emnet er ganske informasjonstung, så det er en fordel å lese disse emnene i samtale med lærerstudenter eller noen som driver undervisning i kirke eller skole. Teorien bør relateres til praksis for å bli relevant.

Emnet forutsetter at studentene skaffer seg noe innsyn i:
- Formålet med opplæringen:
https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61/KAPITTEL_1#§1-1
- Læreplanverket for grunnskolen,
Generell del: http://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/generell-del-av-lareplanen/
http://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/generell-del-av-lareplanen/
Prinsipper for opplæringen:http://www.udir.no/upload/larerplaner/Fastsatte_lareplaner_for_Kunnskapsloeftet/prinsipper_lk06.pdf
http://www.udir.no/upload/larerplaner/Fastsatte_lareplaner_for_Kunnskapsloeftet/prinsipper_lk06.pdf
- Læreplan for Kristendom, religion, livssyn og etikk KRLE-faget:http://www.udir.no/kl06/RLE1-02/Hele/Formaal
http://www.udir.no/kl06/RLE1-02/Hele/Formaal

Avsluttende vurdering

Emnet har kun én vurderingsform: skriftlig eksamen på 6 timer

Læringsutbytte etter fullført emne

Etter fullført emne skal studenten ha:
- god kunnskap om barns og unges livsverden og om deres sosialisering og utvikling i hjem, skole og samfunn
- god forståelse av hva læring er og for ulike perspektiver på læring
- kunnskap om språkets betydning for læring
- god forståelse av teori omkring identitetsutvikling
- grunnleggende kunnskap om moralsk utvikling
- grunnleggende kunnskap om didaktikk og hva den skal tjene til
- god kunnskap i læreplanteori
- kunnskap om grunnskolens opplæring i religion
- forståelse for planlegging og organisering av undervisning og tilrettelegging for læring
- kunnskap om hva som er en god lærer

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Imsen, G. (2014). *Elevens verden: Innføring i pedagogisk psykologi*(5. utg., s. 15-445). Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 978-82-15-02383-0
- Imsen, G. (2016). *Lærerens verden: Innføring i generell didaktikk*(5. utg., s. 39-239, 265-469). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-02511-7

PED5015 - Barn og unge i trosopplæringen

Emneansvarlig:	Morten Holmqvist (Morten.Holmqvist@mf.no)
Studiepoeng:	15
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Master i kirkelig undervisning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk

Generell informasjon

Emnet gir god kunnskap om trosopplæringens grunnlag og Den norske kirkes planer for trosopplæring. Det gir fordypet forståelse for barne- og ungdomsteologi og de ulike kontekstene trosopplæringen inngår i. Emnet gir kjennskap til begrepet livsmestring i relasjon til trosopplæringens ulike kontekster. Gjennom studiet skal studentene oppøve evnen til å utforme begrunnede undervisnings- og læringsopplegg for ulike målgrupper. Emnet er ett av fire emner som tilbys som nettstudier i trosopplæring i et samarbeid mellom Misjonshøyskolen og Det teologiske menighetsfakultet.
Emnet består av tre delemner:
A. Trosopplæringens grunnlag og planer med didaktisk refleksjon (5 stp)
B. Trosopplæringens kontekster: familie, kirke og lokalsamfunn (7 stp)
C. Teologiske og psykologiske perspektiver på barn og unge i trosopplæringen (3 stp)

Organisering og undervisning
Studiet er nettbasert. Nettleksjonene legges ut i løpet av semesteret. Til disse hører det ulike former for materiell og lenker. Emnet forutsetter en betydelig grad av selvstudium, kombinert med studentaktivitet gjennom emnets faglige forum på Fronter.

Studiepoengreduksjon

Emnet kan ikke tas av studenter som har avlagt eksamen i PED2015. Studenter som har tatt emner med tilsvarende tematikk tidligere, bes ta kontakt med studieveileder.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må den enkelte student:
- levere en selvpresentasjon der en redegjør kort for motivasjon for emnet. Selvpresentasjonen skal leveres på Fronter innen en uke etter studiestart
- bidra med minst to innlegg i emnets faglige forum på Fronter
- delta på studiesamling på Det teologiske menighetsfakultetet. Fritak kan gis etter begrunnet søknad til emneansvarlig
- levere og få godkjent en arbeidsoppgave om konfirmantlæremidler (200-300 ord)
- delta i evaluering av studietilbudet

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet har mappevurdering som vurderingsform.
Mappen skal inneholde tre arbeider:
- Faglig oppgave knyttet til trosopplæring for aldersgruppen 0-6 år (1800-2000 ord): Kartlegg eksisterende trosopplæringsarbeid for aldersgruppa 0-6 år i en lokal menighet. Velg menigheten der du arbeider, er i praksis, er oppvokst i eller bor. Beskriv menighetskonteksten som trosopplæringen skjer innenfor, og analyser denne med sikte på å utvikle arbeidet for denne gruppa. Bruk av noen av verktøyene for menighetsanalyse og/eller menighetsbeskrivelsene gitt i delemne B.
- Redegjørelse for artefakt til bruk i konfirmantundervisning (2200-2500 ord): Velg en gjenstand eller et symbol i din lokale kirke som du a) analyserer teologisk og b) begrunner didaktisk for bruk som artefakt i konfirmantundervisningen. Gjør aktivt bruk av studielitteraturen.
- Refleksjonsnotat (2500-3000 ord): Et avsluttende refleksjonsnotat der litteraturen i hele emnet tas i bruk for å vise faglig læring og utvikling. Refleksjonsnotatet kan også kommentere Arbeid 1 og 2 i mappen.

Det gis én samlet karakter i emnet. Hvert av arbeidene teller 1/3 av samlet karakter. Det brukes en karakterskala fra A (best) til F (dårligst). Studenter som får F, har ikke bestått. For å kunne gå opp til eksamen må studentene innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.

Mål

DELEMNE A. TROSOPPLÆRINGENS GRUNNLAG OG PLANER MED DIDAKTISK REFLEKSJON (5 stp)

Delemnet gir innføring i den historiske og aktuelle bakgrunnen for Den norske kirkes trosopplæring, med særlig vekt på reformens teologiske forankring. Det setter bibeldidaktikk inn i et generelt didaktisk perspektiv, og drøfter ulike problemstillinger knyttet til forkynnelse for barn og arbeid med bibeltekster i trosopplæringen.
Studenten skal etter fullført emne:
- ha kjennskap til historisk og aktuell bakgrunn for kirkens trosopplæring og planarbeid
- forstå trosopplæringsreformen i Den norske kirke i historisk og teologisk perspektiv
- ha kunnskap om fortellingsdidaktikk
- ha evne til kritisk refleksjon over forkynnelse for barn

DELEMNE B: TROSOPPLÆRINGENS KONTEKSTER: FAMILIE, KIRKE og LOKALSAMFUNN (7 stp)

Delemne B fokuserer på læring i Den norske kirke med lokalsamfunn som kontekst. Det vektlegger trosopplæring som en sentral del av menighetens arbeid og utvikling. Delemnet gir også en innføring i kirkerommets arkitektur og symboler og viser eksempler på bruk av dette i trosopplæring. Delemnet setter kirkens trosopplæring i relasjon til oppdragelsen i hjemmet: foreldre/foresatte, faddere, øvrig familie og nettverk.
Studenten skal etter fullført emne:
- kunne anvende noen verktøy i menighetsanalyse på en lokalmenighet
- ha evne til å analysere ulike symboler i kirkerommet teologisk
- ha god forståelse for sammenhenger mellom kirkerom, menighetsforståelse og trosopplæring
- vise god kunnskap om hjemmets rolle i trosopplæringen begrunnet i en familiepedagogisk forståelse og en forståelse av kirke og hjem som lærende fellesskap
- kunne anvende sosiokulturell læringsteori
- ha god kunnskap om viktige funn i evaluering av Den norske kirkes trosopplæring
- ha evne til å vurdere og velge læremidler for konfirmantundervisning
- ha god kunnskap om læringsteoretiske perspektiver på religion

DELEMNE C: TEOLOGISKE PERSPEKTIVER PÅ BARN OG UNGE I TROSOPPLÆRINGEN (3 stp)

Delemnet gir en innføring i barne- og ungdomsteologi. Det gir også innføring i livstolkningsteori og tematiserer spørsmål knyttet til kristen livstolkning og livsmestring.
Studenten skal etter fullført delemne:
- ha god kunnskap om teologiske perspektiver på barn og ungdom i trosopplæringen
- ha kunnskap om livstolkningsteori
- ha kunnskap om utvalgte områder for barns og unges livsmestring
- ha kjennskap til sentrale spørsmål knyttet til trosopplæring og livsmestring

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR

- Aadnanes, P. M. (2004). Konfirmasjonen - frå katekumenat til ungdomsarbeid. I J. O. Ulstein (Red.), *Ungdom i rørsle* (Vol. 2, s. 21-38). Oslo: Tapir. ISBN/ISSN: 978-82-519-2029-2 (Kompendium)
- Aagedal, O., Haakedal, E. & Kinserdal, F. (2014). *Profesjonalisering og frivillighet: Trosopplæringsreformen og samarbeid mellom Den norske kirke og de kristne organisasjonene* (nr. 2014:1). Oslo: Stiftelsen Kirkeforskning. ISBN/ISSN: 978-82-92972-35-9. Hentet 2014:1 fra http://www.google.no/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CCEQFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.kifo.no%2Fdoc%2FRAPPOR g=AFQjCNH2b400y8TXanyNaVw4JN1ZirulBA&bvm=bv.79189006,d.d2s
- Aasgaard, R. (2009). Til barnets beste?: Samspillet mellom hjem, kirke og skole i tidligkristen trosopplæring. I K. O. Sandnes, O. Skarsaune & R. Aasgaard (Red.), *Når jeg så skal ut i verden: Barn og tro i tidlig kristendom* (s. 143-166). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2448-1 (Kompendium)
- Afdal, G., Haakedal, E. & Leganger-Krogstad, H. (2001). *Tro, livstolkning og tradisjon: Innføring i kontekstuell religionsdidaktikk* (2. oppl. eller senere opptrykk utg., s. 15-39, 218-257). [Oslo]: Tano Aschehoug. ISBN/ISSN: 82-518-3274-8 (Kompendium)
- Asheim, I. (1978). Kristen kunnskap og undervisende virksomhet i kirken. *Prismet: Pedagogisk tidsskrift,* s. 180-187. ISBN/ISSN: 0032-8847 (Kompendium).
- Botvar, P. K., Haakedal, E. & Kinserdal, F. (2013). *Når porten gjøres vid: Evaluering av trosopplæringens breddetiltak* (nr. 2013:2). Oslo: KIFO Stiftelsen kirkeforskning. ISBN/ISSN: 978-82-92972-32-8
- Den norske kirke, . (2010). *Gud gir - vi deler: Plan for trosopplæring i Den norske kirke* Oslo: Kirkerådet. ISBN/ISSN: 978-82-7545-092-8 (Kildelitteratur) (Kjøpes på Bok og Media bokhandel). Hentet fra http://kirken.no/nb-NO/om-kirken/slik-styres-kirken/plandokumenter/plan-for-trosopplaring/?id=1352501
- Den norske kirke, . (1998). *Plan for konfirmasjonstiden i Den norske kirke* (Bokmål[utg.] utg.). Oslo: Kirkerådet. (Kildelitteratur) (Se Fronter)
- Dokka, T. S. (199?). *Teologisk og prinsipielt grunnlag for kirkas dåpsopplæring: Notat til Kirkerådets kirke/stat-utvalg (1998-2002)* Oslo: Kirkerådet.. Hentet fra http://www.kirken.no/index.cfm?event=doLink&famId=2204
- Jensen, R. (2007). Kirkens trosopplæring: Historiske og systematisk-teologiske perspektiver. I E. T. Johnsen (Red.), *Barneteologi og kirkens ritualer: Perskektiver [sic] på trosopplæring, barn og konfirmanter* (s. 113-128). Oslo ,: Det praktisk-teologiske seminar. ISBN/ISSN: 978-82-91925-14-1 (Kompendium)
- Johnsen, E. T. (2010). Jesu lidelse, død og oppstandelse: En barneteologisk analyse av trosopplæring om påsken. *Prismet: Pedagogisk tidsskrift,*

1, s. 19-39. ISBN/ISSN: 0032-8847 (Kompendium).
- Leganger-Krogstad, H. & Mogstad, S. D. (2006). Trosopplæringsreformen under lupen: Evalueringsperspektiv på forsøksfasen. *Prismet: Pedagogisk tidsskrift, 57*(2-3), s. 115-130. ISBN/ISSN: 0032-8847 (Kompendium).
- NOU 2000:26., . (2000). *"- til et åpent liv i tro og tillit": Dåpsopplæring i Den norske kirke: Fra et utvalg oppnevntved kongelig resolusjon av 16. juli 1999: Avgitt til Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet 10. oktober 2000*. Oslo: Statens forvaltningstjeneste, Informasjonsforvaltning. (Kildelitteratur). Hentet fra http://odin.dep.no/kkd/norsk/dok/andre_dok/utredninger/014041-020002/dok-bn.html
- Ramsfjell, A. (2011). *Barnet i teksten: Leserrolle og barndomskonstruksjon i forkynnende fortellinger for barn* (s. 7-51, 91-131, 246-260). Oslo: IKO-forl. ISBN/ISSN: 978-82-8249-002-3
- Samset, H. (2000). Forteljarmetodikk. *Prismet: Pedagogisk tidsskrift, 51*(6), s. 265-267. ISBN/ISSN: 0032-8847 (Kompendium).
- Sandnes, K. O. (2010). Den første nattverd: Et oldkirkelig apropos til dåpen. *Ung teologi, 42-43*(2), s. 5-12. ISBN/ISSN: 0333-340X (Kompendium).
- Utdanningsdirektoratet (2006). Læreplan i religion og etikk - fellesfag i studieforberedende utdanningsprogram. Hentet 2017-05-08 fra http://www.udir.no/kl06/REL1-01

DELEMNE B LITTERATUR

- Afdal, G. (2013). *Religion som bevegelse: Læring, kunnskap og mediering*. Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 9788215021287
- Birkedal, E. (2012). Verktøy for menighetsanalyse. I E. Birkedal, H. Hegstad & T. S. Lannem (Red.), *Menighetsutvikling i folkekirken: Erfaringer og muligheter* (s. 51-66). Oslo: IKO-forlaget. ISBN/ISSN: 978-82-8249-071-9 (Kompendium)
- Dean, K. C. (2010). *Almost Christian: What the faith of our teenagers is telling the American Church* (s. 123-130). New York: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 9780195314847 (Kompendium)
- Evenshaug, O. (2002). Besteforeldreskapet i forandring. *Prismet, 53*(6), s. 239-246. ISBN/ISSN: 0032-8847 (Kompendium).
- Fylling, H. (2005). *Valg av konfirmantbok - valg av konfirmasjonsprofil: En vurdering av aktuelle konfirmantbøker: Upublisert*(13 s.). (Se Fronter)
- Hallen, D. (2006). Trosopplæring i familiepedagogisk perspektiv: Hva kan kirken gjøre for å støtte foreldrene i oppdragelsesoppgaven?. I T. S. Lannem & H. Stifoss-Hanssen (Red.), *Metode, mål og mening i den Norske kirkes trosopplæringsreform*(s. 43-55). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 82-519-2182-1/978-82-519-2182-4 (Kompendium)
- Hegstad, H. (2011). Hva er vi kalt til å være og kalt til å gjøre?: Fem dimensjoner ved å være menighet. I E. Birkedal, H. Hegstad & T. S. Lannem (Red.), *Sammen i forandring: Refleksjoner om menighetsutvikling i folkekirken* (s. 9-27). Oslo: IKO-forlaget. ISBN/ISSN: 978-82-8249-061-0 (Kompendium)
- Hegstad, H., Selbekk, A. S. & Aagedal, O. (2008 (kan kjøpes som e-bok fra ebok.no)). *Når tro skal læres: Sju fortellinger om lokal trosopplæring* (s. 51-65, 103-191). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2377-4
- Holmqvist, M. (2012). Trosopplæring som livsstil?: En analyse av læringssyn i Trosopplæringsplanen. *Prismet: Pedagogisk tidsskrift, 63*(1), s. 17-33. ISBN/ISSN: 0032-8847 (Kompendium).
- Johnsen, E. T. (2008). Barn og unges deltagelse i gudstjenesten som ekklesiologisk utfordring: En diskuranalytisk refleksjon med utgangspunkt i to praksisfortellinger. *Prismet: Pedagogisk tidsskrift, 59*(4), s. 247-256. ISBN/ISSN: 0032-8847 (Kompendium).
- Kvalbein, H. (1983). Fra melk til fast føde. I I. Asheim (Red.), *For kirke og skole: Festskrift til Ole Modalsli på 70-årsdagen 1. april 1983* (s. 74-86). Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 82-00-06598-7/82-00-06648-7 (Kompendium)
- Leganger-Krogstad, H. (2007). Babysangen i pedagogisk lys. I E. T. Johnsen (Red.), *Barneteologi og kirkens ritualer: Perskektiver [sic] på trosopplæring, barn og konfirmanter*(s. 129-141). Oslo: Det praktisk-teologiske seminar. ISBN/ISSN: 978-82-91925-14-1 (Kompendium)
- Leganger-Krogstad, H. (2012). Trosopplæringen som drivhjul i menighetsutvikling?: Fellesskapslæring i kirken. I E. Birkedal, H. Hegstad & T. S. Lannem (Red.), *Menighetsutvikling i folkekirken: Erfaringer og muligheter* (s. 67-86). Oslo: IKO-forlaget. ISBN/ISSN: 978-82-8249-071-9 (Kompendium)
- Taylor, R. (2007). *How to read a church: Pocket guide*. [London]: Rider. ISBN/ISSN: 978-1-846-04073-3

DELEMNE C LITTERATUR

- Asheim, I. (1970). *Orientering i religionspedagogikken* (s. 118-131, 177-234). Oslo: Institutt for kristen oppseding. (Kompendium)
- Birkedal, E. (2001). Kunnskapsformidler eller medvandrer?. I J. O. Ulstein & P. M. Aadnanes (Red.), *"Jeg gikk meg over sjø og land-": Festskrift til Ottar Berge på 65-årsdagen* (s. 65-80). Trondheim: Tapir. ISBN/ISSN: 82-519-1673-9 (Kompendium)
- Gravem, P. (1996). Kristen livstolkning. *Prismet: Pedagogisk tidsskrift, 47*(6), s. 262-273. ISBN/ISSN: 0032-8847 (Kompendium).
- Johnsen, E. T. (2008). Barneteologi møter trosopplæring til gjensidig kritisk dialog. I S. Sagberg (Red.), *Barnet i trosopplæringen: Pedagogiske og teologiske refleksjoner over barneteologi, spiritualitet og livssyn* (s. 10-33). Oslo: IKO-forlaget. ISBN/ISSN: 978-82-7112-865-4 (Kompendium)
- Mogstad, S. D. (1985). Synet på barnet i Luthers lille katekisme og i Pontoppidans forklaring. I O. Hognestad & D. Rian (Red.), *Barnet i teologi og kirke* (s. 59-74). Trondheim: Tapir. ISBN/ISSN: 82-519-0690-3 (Kompendium)
- Sheperd, N. (2010). Religious socialisation and a reflexsive habitus: Christian youth groups as sites for identity work. I S. Collins-Mayo & P. Dandelion (Red.), *Religion and youth* (s. 149-155). Farnham: Ashgate. ISBN/ISSN: 978-0-7546-6764-3/978-0-7546-6768-1 (Kompendium)
- Stålsett, S. J. (2007). "Barna roper i helligdommen": For en urovekkende barneteologi. I E. T. Johnsen (Red.), *Barneteologi og kirkens ritualer: Perskektiver [sic] på trosopplæring, barn og konfirmanter*(s. 31-42). Oslo ,: Det praktisk-teologiske seminar. ISBN/ISSN: 978-82-91925-14-1 (Kompendium)

PED5511 - Kirkens undervisning - oppdrag, historikk og planer

Emneansvarlig:	Kristin Norseth (Kristin.Norseth@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Ungdom, kultur og trosopplæring 2-årige masterprogrammer - Master i kirkelig undervisning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste i

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Disiplinbasert Master kirkelig undervisning.
Emnet gir en grunnleggende innføring i menighetspedagogisk arbeid og skal gi hjelp til å utvikle kunnskaper, holdninger og ferdigheter som er viktige for å arbeide som kateket i Den norske kirke.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Studentene skal
- få godkjent en bokrapport på inntil 1000 ord fra angitte deler av studielitteraturen
- skrive et feltnotat på inntil 1000 ord om universell utforming innenfor trosopplæringen i en lokal menighet
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet PED5511 har skriftlig eksamen (6 timer) som eksamensform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av eksamen. For å kunne gå opp til eksamen må studentene innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.

Læringsutbytte etter fullført emne

Studentene skal ha
- kjennskap til kirkens undervisningsoppdrag i Bibelen, kirkens historie og dagens flerkulturelle samfunn
- kjennskap til trosopplæring for barn i tidlig kristendom
- kjennskap til kateketikkens historie
- kjennskap til kirkelige undervisningsplaner fra 1990-tallet og framover
- god kunnskap om trosopplæringsreformens basis og utvikling
- evne til å reflektere over og ta i bruk gjeldende plan for trosopplæring
- god forståelse for sammenhengen mellom dåp og opplæring
- kjennskap til universell utforming av læringsmiljø og læremidler og om inkluderende trosopplæring

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Aadnanes, P. M. (2004). Konfirmasjonen - frå katekumenat til ungdomsarbeid. I J. O. Ulstein (Red.), *Ungdom i rørsle* (Vol. 2, s. 21-38). Oslo: Tapir. ISBN/ISSN: 978-82-519-2029-2 (Kompendium)
- Asheim, I. (1978). Kristen kunnskap og undervisende virksomhet i kirken. *Prismet: Pedagogisk tidsskrift,* s. 180-187. ISBN/ISSN: 0032-8847 (Kompendium).
- Birkedal, E. (2015). Verdigrunnlaget forblir vår kristne og humanistiske arv: Utfordringer i spenningsfeltet mellom forankring og forandring. I S. Helgesen (Red.), *Røtter og vinger: Et "matpakkeseminar" i Jon Lilletuns ånd* (s. 114-125). Kristiansand: Portal. ISBN/ISSN: 978-82-83140-50-7 (Kompendium)
- Borch, E. (2010). Hellighetssonens kraft: Utviklingshemmedes møte med kirken. *Kirke og kultur, 115*(3), s. 290-298. ISBN/ISSN: 1504-3002. Hentet fra https://www.idunn.no/kok/2010/03/art01
- Den norske kirke, . (2010). *Gud gir - vi deler: Plan for trosopplæring i Den norske kirke* (s. 3-47). Oslo: Kirkerådet. ISBN/ISSN: 978-82-7545-092-8 (Kildelitteratur). Hentet fra http://kirken.no/nb-NO/om-kirken/slik-styres-kirken/plandokumenter/plan-for-trosopplaring/?id=1352501
- Den norske kirke, . (1992). *Plan for dåpsopplæring i Den norske kirke* [Oslo]: Kirkerådet. ISBN/ISSN: 82-7545-002-0/978-82-7545-002-7 (Kildelitteratur)
- Den norske kirke, . (1998). *Plan for konfirmasjonstiden i Den norske kirke* (Bokmål[utg.] utg.). Oslo: Kirkerådet. (Kildelitteratur)
- Dokka, T. S. (2007). Trosopplæringens sakramentale forankring. I E. T. Johnsen (Red.), *Barneteologi og kirkens ritualer: Perspektiver på trosopplæring, barn og konfirmanter* (s. 43-54). Oslo: Det praktisk-teologiske seminar. ISBN/ISSN: 978-82-91925-14-1 (Kompendium)

- Elstad, H. (2007). Den individualiserte religionen: Eit historisk blikk på konfirmasjonen. I E. T. Johnsen (Red.), *Barneteologi og kirkens ritualer: Perspektiver på trosopplæring, barn og konfirmanter* (s. 145-156). Oslo: Det praktisk-teologiske seminar. ISBN/ISSN: 978-82-91925-14-1 (Kompendium)
- Hauglin, O., Lorentzen, H. & Mogstad, S. D. (Red.) (2008). *Kunnskap, opplevelse og tilhørighet: Evaluering av forsøksfasen i Den norske kirkes trosopplæringsreform* (s. 13-17, 27-45, 71-226). Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 978-82-450-0748-0
- Johnsen, E. T. (2008). Barneteologi møter trosopplæring til gjensidig kritisk dialog. I S. Sagberg (Red.), *Barnet i trosopplæringen: Pedagogiske og teologiske refleksjoner over barneteologi, spiritualitet og livssyn* (s. 10-33). Oslo: IKO-forlaget. ISBN/ISSN: 978-82-7112-865-4 (Kompendium)
- Johnsen, E. T. (2012). Hvordan medierer undervisningspreget trosopplæring kristen tro og tradisjon?: En Vygotskij-inspirert analyse av læringssituasjonen i Den norske kirkes trosopplæring. *Teologisk tidsskrift, 1*(2), s. 138-166. ISBN/ISSN: 1504-2979. Hentet fra http://www.idunn.no/ts/tt/2012/02/hvordan_medierer_undervisningspreget_trosopplaering_kristen_?highlight=#highlight
- Kultur- og kirkedepartementet, . (2002). *Trusopplæring i ei ny tid: Om reform av dåpsopplæringa i Den norske kyrkja* (nr. nr 7 (2002-2003), s. 3-37). [Oslo]: Departementet. (Kildelitteratur). Hentet nr 7 (2002-2003) fra https://www.regjeringen.no/nb/dokumenter/stmeld-nr-7-2002-2003-/id196490/?docId=STM200220030007000DDDEPIS&ch=1&q=trusoppl%C3%A6ri
- Leganger-Krogstad, H. (2007). Babysangen i pedagogisk lys. I E. T. Johnsen (Red.), *Barneteologi og kirkens ritualer: Perskektiver [sic] på trosopplæring, barn og konfirmanter* (s. 129-141). Oslo: Det praktisk-teologiske seminar. ISBN/ISSN: 978-82-91925-14-1 (Kompendium)
- Leganger-Krogstad, H. (2012). Trosopplæringen som drivhjul i menighetsutvikling?: Fellesskapslæring i kirken. I E. Birkedal, H. Hegstad & T. S. Lannem (Red.), *Menighetsutvikling i folkekirken: Erfaringer og muligheter* (s. 67-86). Oslo: IKO-forlaget. ISBN/ISSN: 978-82-8249-071-9 (Kompendium)
- Leganger-Krogstad, H. (2012). Trosopplæringen som drivhjul i menighetsutvikling?: Fellesskapslæring i kirken. I E. Birkedal, H. Hegstad & T. S. Lannem (Red.), *Menighetsutvikling i folkekirken: Erfaringer og muligheter* (s. 67-86). Oslo: IKO-forlaget. ISBN/ISSN: 978-82-8249-071-9
- Lerheim, B. (2012). Ungdom, tradisjonar og relasjonar: Ei drøfting av interaksjonsflater mellom unge menneske og Den norske kyrkja. I E. Birkedal, H. Hegstad & T. S. Lannem (Red.), *Menighetsutvikling i folkekirken: Erfaringer og muligheter* (s. 87-98). Oslo: IKO-forlaget. ISBN/ISSN: 978-82-8249-071-9
- Lindboe, I. M. (2009). Barn i evangeliene. I K. O. Sandnes, O. Skarsaune & R. Aasgaard (Red.), *Når jeg så skal ut i verden: Barn og tro i tidlig kristendom* (s. 75-111). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2448-1 (Kompendium)
- Morvik, E. & Høeg, I. M. (2012). Ung og aktiv?: Ungdom 15-18 år i Den norske kirke. I E. Birkedal, H. Hegstad & T. S. Lannem (Red.), *Menighetsutvikling i folkekirken: Erfaringer og muligheter* (s. 153-168). Oslo: IKO-forlaget. ISBN/ISSN: 978-82-8249-071-9
- Norheim, B. E. H. (2012). Det som skjer i dåpen og det som skjer etter dåpen: Menneskesynet i dåpsliturgien (2011) og Plan for trusopplæring (2010) for Den norske kyrkja. *Teologisk tidsskrift, 1*(4), 358?376. Hentet fra https://www.idunn.no/tt/2012/04/det_som_skjer_i_dpen_og_det_som_skjer_etter_dpen_-_mennes
- Redse, A. (2001). Kyrkjeleg undervisning i ei ny tid. I J. O. Ulstein & P. M. Aadnanes (Red.), *"Jeg gikk meg over sjø og land-": Festskrift til Ottar Berge på 65-årsdagen* (s. 31-51). Trondheim: Tapir. ISBN/ISSN: 82-519-1673-9 (Kompendium)
- Seland, T. (Red.) (2009). *"Lær meg din vei-": Kristen trosopplæring i går og i dag: En historisk oversikt* (nr. nr 10). Trondheim: Tapir. ISBN/ISSN: 978-82-519-2447-4
- Sjaastad, E. (2014). Barnet som subjekt i teologien: Et møte med barneteologien. I T. E. Hamre, E. Lundeby & A. Redse (Red.), *Barnetro og trosopplæring: Festskrift til Egil Sjaastad på 65-årsdagen* (nr. nr 22, s. 35-53). Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 978-82-321-0448-2 (Kompendium)
- Skrunes, N. (2014). Trosopplæring og skolekontekst: Samspill - motsetning. I T. E. Hamre, E. Lundeby & A. Redse (Red.), *Barnetro og trosopplæring: Festskrift til Egil Sjaastad på 65-årsdagen* (nr. nr 22, s. 185-205). Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 978-82-321-0448-2 (Kompendium)
- Winsnes, O. G. (2003). Sosialisering og livshjelp: Kirkens pedagogiske virksomhet sett i et sosialiseringsperspektiv. I S. Heggem & E. Dahl (Red.), *Dåp, konfirmasjon, kateketisk praksis: Et riteperspektiv på sosialisering* (nr. nr 8, s. 95-107). Oslo ,: Det praktisk-teologiske seminar. ISBN/ISSN: 82-91925-08-9 (Kompendium)
- Øystese, R. (2014). Å lære det kristne språket. I T. E. Hamre, E. Lundeby & A. Redse (Red.), *Barnetro og trosopplæring: Festskrift til Egil Sjaastad på 65-årsdagen* (nr. nr 22, s. 247-261). Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 978-82-321-0448-2 (Kompendium)

PED5520 - Kirken som lærende fellesskap

Emneansvarlig:	Morten Holmqvist (Morten.Holmqvist@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - Erfaringsbasert master i kirkelig undervisning 2-årige masterprogrammer - Master i kirkelig undervisning 2-årige masterprogrammer - Diakoni 2-årige masterprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Master kirkelig undervisning. PED5520 tar sikte på å gi studentene kunnskap om og forståelse av kateketens oppgave i å lede menighetens undervisningsarbeid. Emnet skal gi evne til å forstå ulike perspektiver ved menighetspedagogisk arbeid. Perspektivene vil omfatte menigheten som en lærende organisasjon, et praksisfelleskap, og hvordan menighetspedagogikk kan forstås som livslang læring. Emnet vil også vektlegge hvordan kateketen er en menighetspedagogisk leder.

Emnet består av to delemner: A. Kirken som lærende fellesskap (5stp) og B. Kateketisk valgemne (5 stp).
Emnet undervises: Vårsemesteret

Studieprogramtilhørlighet
Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Master i kirkelig undervisning.
Emnet kan inngå i følgende studieprogram: Master i teologi og Master i diakoni.

Forkunnskapskrav:
For studier på 5000-nivå må man ha fullført relevante studier i Kristendom/RLE på 1000- og 2000-nivå tilsvarende 80 studiepoeng (Kristendom/RLE grunnstudier og fordypningsstudier).

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:

- ha godkjent oppmøte (minst 75 %)
- få godkjent en litteraturliste innenfor valgemnet (delemne B) med omfang ca. 350 sider på masternivå. Den faglige oppgaven skal bygges på denne litteraturen. Litteraturlisten skal leveres samtidige med utkastet til faglig oppgave.
- få godkjent et utkast til faglig oppgave, levert innen en angitt frist. Utkast betyr en fullt utskrevet tekst til innledning (problemstilling, materiale, framgangsmåte og disposisjon)
- planlegge, gjennomføre og evaluere et læringsprosjekt blant voksne i tilknytning til delemne B
- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semestret

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet har mappevurdering med justerende muntlig prøve som vurderingsform.

I mappen inngår: faglig oppgave (2500-3000 ord) over et selvvalgt tema knyttet til delemne B, en rapport (1000-1500 ord) fra læringsprosjektet der faglige begrunnelser og evaluering inngår. Det settes en foreløpig karakter på grunnlag av mappen. Den faglige oppgaven teller 2/3 og rapporten 1/3. Den justerende muntlige prøven omfatter hele emnet.

For å kunne gå opp til eksamen må studentene innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.

Mål

A. KIRKEN SOM LÆRENDE FELLESSKAP (5 STUDIEPOENG)

MÅL

Studentene skal ha:
- innsikt i ulike sider ved menigheten som læringsfellesskap
- kunnskap om ulike aldersfaser i kirkelig undervisning og livslang læring
- god kunnskap om menigheten som et aktivitetssystem
- god kunnskap om menigheten som et praksisfellesskap
- evne til å reflektere over kateketen som leder i menighetens læringsfellesskap
- innsikt i strategier som kan videreutvikle kirkelig undervisning

B. VALGEMNE INNEN MENIGHETSPEDAGOGIKK (5 STUDIEPOENG)

Tema skal velges i samråd med faglærer.

MÅL

Studentene skal ha:
- grundig kunnskap om et selvvalgt emne med relevans for menighetspedagogisk arbeid
- evne til å tilrettelegge et læringsprosjekt for voksne
- evne til å redegjøre muntlig for arbeidet med den faglige oppgaven

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR

- Afdal, G. (2008). Menigheten som lærende fellesskap: Sosiokulturell læringsteoris muligheter og begrensninger som perspektiv på kirkelig læring. *Prismet: Pedagogisk tidsskrift, 59*(4), s. 227-245. ISBN/ISSN: 0032-8847 (Kompendium).
- Cormode, S. (2006). *Making spiritual sense: Christian leaders as spiritual interpreters* (s. 1-107). Nashville: Abingdon Press. ISBN/ISSN: 0-687-49223-8/978-0-687-49223-7
- Edwards, A. (2007). Relational Agency in Professional Practice: A CHAT Analysis. *Actio: An International Journal of Human Activity Theory*, (1), s. 1-17. ISBN/ISSN: 1882-1065. Hentet fra http://kuir.jm.kansai-u.ac.jp/dspace/handle/10112/7572
- Illeris, K. (2009). *Contemporary theories of learning: Learning theorists, in their own words* (s. 21-33, 53-71, 200-218). London: Routledge. ISBN/ISSN: 0-415-47344-6/0-415-47343-8/978-0-415-47344-6/978-0-415-47343-9
- Leganger-Krogstad, H. & Mogstad, S. D. (2006). Trosopplæringsreformen under lupen: Evalueringsperspektiv på forsøksfasen. *Prismet: Pedagogisk tidsskrift, 57*(2-3), s. 115-130. ISBN/ISSN: 0032-8847 (Kompendium).
- Moore, M. E. (2004). *Teaching as a sacramental act* (s. 1-90, 153-215). Cleveland: Pilgrim Press. ISBN/ISSN: 082981647X
- Wenger, E. (1998). *Communities of practice: Learning, meaning, and identity* (s. 86-121). Cambridge: Cambridge University Press. ISBN/ISSN: 0-521-43017-8/0-521-66363-6/978-0-521-66363-2/978-0-521-43017-3 (Kompendium)

PED5530 - Kirkebyggets teologi og læring

Emneansvarlig:	Sverre Dag Mogstad (Sverre.D.Mogstad@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Ungdom, kultur og trosopplæring 2-årige masterprogrammer - Master i kirkelig undervisning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk

Generell informasjon

Emnet tilrettelegges for deltid med blokkundervisning.
Kirkebyggets og teologi og læring gir god kunnskap om kirkebyggets utforming og teologi gjennom historien. Evne til å lese og tolke ulike tiders utforming av kirkebygg, kirkens arkitektur, inventar, kunst og symboler står sentralt i emnet. Kunnskap om og forståelse av kirkebyggets ulike kulturelle redskaper (artefakter) og deres funksjon i barn og unges læring inngår i emnet. Utviklingen av et lokalt læringsprosjekt der kirkebygget er i bruk i samarbeid med barnehage/skole eller i trosopplæringen i Den norske kirke, utgjør et selvstendig skrivearbeid i emnet.

Emnet består av tre delemner:
Kirkebyggets teologi (4 studiepoeng)Læringsteori om kulturelle redskaper (2 studiepoeng)Lokalt læringsprosjekt (4 studiepoeng)

Studenten skal etter fullført studieemne kunne:
- redegjøre for kirkebyggets teologi i historisk perspektiv
- lese og beskrive kirkebyggets arkitektur, dets eksteriør og interiør, gjenstander og symboler som kulturelle redskaper
- vise forståelse av kirkebyggets potensial for læring i trosopplæring og i samarbeid med barnehage/skole
- utvikle og begrunne læringsprosjekter knyttet til kirkebygg

Arbeidsformer
Emnet legger opp til varierte arbeidsformer som skal bidra til å aktivisere studentene og stimulere læringsprosessen. Oppgaveskriving står sentralt i emnet. Arbeidsmåtene vil veksle mellom forelesninger, gruppearbeid, didaktiske refleksjoner og selvstudium.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må den enkelte student:
- delta i minst 75 % av undervisningen
- delta i evaluering av studietilbudene

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Mappevurdering er emnets avsluttende vurderingsform:
Vurderingsmappen består av to arbeider:Beskriv et konkret kirkebygg (velg mellom kirken fra oppvekst, praksis eller bostedskirke i Oslo). Gi en oversiktspresentasjon av beliggenhet, arkitektur, både eksteriør og interiør, inventar, symboler og kunst. Anvend relevant litteratur i emnet i beskrivelsen. Omfang ca. 1000 ord. Utarbeid et lokalt læringsprosjekt knyttet til det samme kirkebygget. Velg et eller noen aspekter ved arkitekturen eller et eller noen kulturelle redskaper i bygget som tas i bruk med/overfor barn og unge. Velg kontekst for læringsprosjektet (trosopplæring eller barnehage/skole-samarbeid) og målgruppe. Redegjør for og begrunn prosjektet teologisk, læringsteoretisk og didaktisk. La en skjematisk utskriving av læringsprosjektet følge oppgaven som vedlegg (inngår ikke i ordtellingen). Omfang ca. 3500 ord.

I den avsluttende vurdering vektes arbeidene slik: Arbeid 1 (1/3-del hver) og arbeid 2 (2/3-del). Det gis én samlet karakter i studieemnet.
Det brukes en karakterskala fra A (best) til F (dårligst). Studenter som får F, har ikke bestått.

For å kunne gå opp til eksamen må studentene innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.

Mål

Delemne A gir fordypet kunnskap om kirkebyggets teologi i historisk sammenheng. Emnet viser hvordan kirkearkitektur uttrykker kristendom farget av sin tid og kultur. Kirkebygget er teologi ved at det uttrykker hellighet og gir rom for hellige handlinger og høytid. Emnet gir innblikk i ulike lesemåter av kirkebygget og dets interiør som rom for hellige handlinger og refleksjon. Teori om symboler og kristendommens bilder inngår i emnet.

Studenten skal etter fullført delemne kunne:
- redegjøre for kirkebyggets teologi i historisk perspektiv
- lese og beskrive kirkebyggets arkitektur, dets eksteriør og interiør, gjenstander og symboler

Delemne B gir god kunnskap om sosiokulturelle læringsteorier. Emnet vektlegger å gi forståelse for kirkerommet som læringsarena for barn og unge. Vekten ligger på å gi forståelse for kirkens kulturelle redskaper og bruk av disse i læringsarbeid.

Studenten skal etter fullført delemne kunne:

- redegjøre for god kunnskap i sosiokulturelle læringsteorier
- vise forståelse av kirkebyggets potensial for læring i trosopplæring og i samarbeid med barnehage/skole
- begrunne bruk av kirkerommets arkitektur, eksteriør og interiør og dets kulturelle redskaper ut fra teorier om læring

Delemne C utgjøres av et skriftlig arbeid, et lokalt læringsprosjekt knyttet til et kirkebygg i trosopplæring eller i samarbeidet med barnehage/skole (jf.. mappeoppgave 2 ovenfor).

Studenten skal etter fullført delemne kunne
demonstrere evne til å anvende teori fra delemne A og B inn mot et konkret prosjekt
- vise forståelse av kirkebyggets potensial for læring i trosopplæring og i samarbeid med barnehage/skole
- utvikle og begrunne læringsprosjekter knyttet til kirkebygg

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR

- Danbolt, G. (2000). Det kristne bildet: Tre faser i utviklingen av den kristne kirkeutsmykning. I R. B. Eggen & O. Hognestad (Red.), *Tempel og katedral: Kunst og arkitektur som gudstroens speilbilde* (s. 57-88). Trondheim: Tapir. ISBN/ISSN: 82-519-1572-4 (Kompendium)
- Kilde, J. H. (2008). *Sacred power, sacred space: An introduction to Christian architecture and worship*. Oxford: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 978-0-19-531469-4/978-0-19-533606-1
- Leganger-Krogstad, H. (2011). Teologi i snø og is: En studie av estetiske universer i snøhotell. *Kirke og kultur*, *116*(2), s. 183-201. ISBN/ISSN: 1504-3002. Hentet fra http://www.idunn.no/ts/kok/2011/02/art04
- Sandal, M. (2014). *Overskridande arkitektur: Ei undersøking av det sakrale i nyare kyrkjebygg* (s. 247-292). [Oslo]: Det teologiske fakultet, Universitetet i Oslo. (Kompendium)
- Skottene, R. (2002). *Kristne symboler: En elementær innføring*. [Oslo]: Verbum. ISBN/ISSN: 82-543-0918-3/978-82-543-0918-6
- Soja, E. W. (2000). Thirdspace: Expanding the scope of geographical imagination. I A. Read (Red.), *Architecturally speaking: Practices of art, architecture and the everyday* (s. 13-30). London: Routledge. ISBN/ISSN: 0-415-23543-x/0-415-23544-8 (Kompendium)

DELEMNE B LITTERATUR

- Bråten, I. (2002). Ulike perspektiver på læring. I I. Bråten (Red.), *Læring: I sosialt, kognitivt og sosialt-kognitivt perspektiv* (s. 11-30). Oslo: Cappelen akademisk forl. ISBN/ISSN: 82-02-21817-9/978-82-02-21817-1 (Kompendium)
- Strandberg, L. (2008). *Vygotsky i praksis: Blant pugghester og fuskelapper*. Oslo: Gyldendal Akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-05-38335-7
- Säljö, R. (2001). *Læring i praksis: Et sosiokulturelt perspektiv* (s. 30-106). Oslo: Cappelen akademisk. ISBN/ISSN: 82-02-19917-4

DELEMNE C LITTERATUR

- Dalevi, S. & Osbeck, C. (2012). *Kyrkopedagogik i Munkfors: En utvärdering av ett samarbedsprojekt skola-kyrka*. Karlstad: Karlstad University Press.. Hentet fra http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:kau:diva-14885

PED5550 - Kirkebyggets teologi, gudstjeneste og læring med veiledet praksis

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	15
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - Erfaringsbasert master i kirkelig undervisning 2-årige masterprogrammer - Master i kirkelig undervisning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk

PED5610 - Utdanning og etikk: Filosofiske og samfunnsvitenskapelige perspektiver

Emneansvarlig:	Torbjørg Torp Nilssen (Torbjorg.T.Nilssen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Master i kirkelig undervisning
	5-årige masterprogrammer - Lektorprogram i KRLE/Religion og etikk og samfunnsfag
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i Lektorprogrammet. Emnet har tre hoveddeler:
1) Skolens verdier. Ulike verdibegreper som er sentrale for skolens virksomhet behandles.
2) Pedagogikk som moralsk virksomhet. Ulike moralske perspektiv på pedagogisk virksomhet, pedagogisk praksis, yrkesutøvelse og pedagogisk forskning utforskes.
3) Etikk. Det gis innblikk i forskning om etiske og moralske utfordringer i skolen og hvordan det kan jobbes didaktisk.

Studiekrav

- levere, fremføre og få godkjent en drøfting av et mulig etisk dilemma fra skolehverdagen
- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret

Studenter som ikke oppfyller studiekravene, kan ikke gå opp til eksamen i emnet. For ikke å bruke opp et eksamensforsøk på emnet, må de aktivt trekke sin oppmelding/vurderingsmelding innen trekkfristen 1. mai.

Avsluttende vurdering

Emnet har en hjemmeeksamen (3 dager) som eksamensform. Innlevert hjemmeeksamen skal være på 2500-3500 ord. Ved innlevering av hjemmeeksamen vil man bli bedt om å godta en erklæring om at arbeidet er gjennomført selvstendig og alle kilder ført opp. For å kunne gå opp til eksamen må studentene innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av hjemmeeksamenen.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har
- god kunnskap om forholdet mellom utdanning og etikk
- god kunnskap om forskjellige sider ved profesjonsetikk
- kunnskap om ulike aktuelle verdibegreper
- kjennskap til ulike tilnærminger til etikk i skolen
- kjennskap til ulike tilnærminger til demokrati i skolen

FERDIGHETER
Studenten kan
- plassere ulike etiske teorier i en historisk kontekst
- drøfte ulike moralske perspektiver på pedagogisk virksomhet
- trekke linjer fra etisk teori til undervisningsvirksomhet
- relatere profesjonsetiske problemstillinger til samfunnsutfordringer

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Afdal, G. (2004). Facts and values and moral education. *Nordisk pedagogik, 24*, s. 195-210. ISBN/ISSN: 0901-8050. Hentet fra http://www.idunn.no/ts/np/2004/03/facts_values_and_moral_education
- Afdal, G. (2014). Kap. 2: Etiske og pedagogiske logikker. I G. Afdal, Å. Røthing & E. Schjetne (Red.),*Empirisk etikk i pedagogiske praksiser: Artikluasjon, forstyrrelse, ekspansjon* (s. 30-51). Oslo: Cappelen Damm Akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-02-45738-9
- Afdal, H. W. (2014). Kap. 5: Det gode og det rette i profesjonsutøvelsen. Et diskursanalytisk blikk på utviklingen av Lærerprofesjonens etiske plattform. I G. Afdal, Å. Røthing & E. Schjetne (Red.),*Empirisk etikk i pedagogiske praksiser: Artikluasjon, forstyrrelse, ekspansjon* (s. 89-108). Oslo: Cappelen Damm Akademisk. ISBN/ISSN: 9788202457389
- Anker, T. (2014). Kap. 7: Det handlende mennesket og fortellingers etiske potensial. I G. Afdal, Å. Røthing & E. Schjetne (Red.),*Empirisk etikk i pedagogiske praksiser: Artikluasjon, forstyrrelse, ekspansjon* (s. 125-140). Oslo: Cappelen Damm Akademisk. ISBN/ISSN: 9788202457389
- Anker, T. (2014). Obedience and resistance: School rules, participation and pupils' practices. I A.-L. Arnesen (Red.), *Fair and competitive?: Critical perspectives on contemporary Nordic schooling* (Ikke oppgitt). London: Tufnell Press. ISBN/ISSN: 9781872767147
- Biesta, G. (2004). Against leaning: Reclaiming a language for education in an age of learning. *Nordisk pedagogik, 24*(1), s. 70-82. ISBN/ISSN: 0901-8050. Hentet fra

http://www.idunn.no/ts/np/2004/01/against_learning_reclaiming_a_language_for_education_in_an_age_of_learning
- Bricker, D. (1993). Character and moral reasoning: An aristotelian perspective. I K. A. Strike & P. L. Ternasky (Red.), *Ethics for professionals in education: Perspectives for preparation and practice* (s. 13-26). New York: Teachers College Press. ISBN/ISSN: 0-8077-3216-8/0-8077-3215-x (Kompendium)
- Carr, D. (2007). Character in teaching. *British journal of educational studies, 55*, s. 369-389. ISBN/ISSN: 0007-1005 (Kompendium).
- Foucault, M. (1984). What is Enlightenment?. I P. Rabinow (Red.), *The Foucault Reader* (s. 32-50). New York: Pantheon Books.. Hentet fra https://www.libarts.colostate.edu/leap/wp-content/uploads/sites/24/2017/01/Foucault-What-is-enlightenment.pdf
- Hansen, D. T. (2001). Teaching as a moral activity. I V. Richardson (Red.), *Handbook of research on teaching* (4 utg., s. 826-857). Washington, DC: American Educational Research Association. ISBN/ISSN: 0-935302-26-3 (Kompendium)
- Hauge, T. E., Lund, A. & Vestøl, J. M. (Red.) (2007).*Undervisning i endring: IKT, aktivitet, design* (s. 1-103, 159-172,204-219). Oslo: Abstrakt forl. ISBN/ISSN: 978-82-7935-226-6
- Howe, K. R. (1993). The liberal democratic tradition and educational ethics. I K. A. Strike & P. L. Ternasky (Red.), *Ethics for professionals in education: Perspectives for preparation and practice* (s. 27-42). New York: Teachers College Press. ISBN/ISSN: 0-8077-3216-8/0-8077-3215-x (Kompendium)
- Kant, I. (1996). An answer to the question: What is enlightenment?. I J. Schmidt (Red.), *What is enlightenment?: Eighteenth-century answers and twentieth-century questions* (s. 58-64). Berkeley, Calif: University of California Press. ISBN/ISSN: 0520202252 (Kompendium)
- Kohlberg, L. (2008). The development of children's orientations toward a moral order. *Human development, 51*, s. 8-20. ISBN/ISSN: 0018-716x (Kompendium).
- Løvlie, L. (2013). Verktøyskolen*Norsk pedagogisk tidsskrift, 97*(3), s. 185-198. ISBN/ISSN: 0029-2052. Hentet fra https://www.idunn.no/npt/2013/03/verktoeyskolen
- Noddings, N. (1999). Care, justice and equity. I M. S. Katz, N. Noddings & K. A. Strike (Red.), *Justice and caring: The search for common ground in education* (s. 7-20). New York: Teachers College Press. ISBN/ISSN: 0-8077-3819-0/0-8077-3818-2 (Kompendium)
- Røthing, Å. (2014). Kap. 4: "Er de sinte eller vil de høre på det jeg har å si?": Utsatthet, majoritetsprivilegier og etiske utfordringer i klasserommet. I G. Afdal, Å. Røthing & E. Schjetne (Red.),*Empirisk etikk i pedagogiske praksiser: Artikluasjon, forstyrrelse, ekspansjon* (s. 70-88). Oslo: Cappelen Damm Akademisk. ISBN/ISSN: 9788202457389
- Schjetne, E. (2014). "Vag" karakter- og holdningsdannelse i den offentlige skolen. Forsvar for en legitim og meningsfull moraloppdragelse. I G. Afdal, Å. Røthing & E. Schjetne (Red.),*Empirisk etikk i pedagogiske praksiser: Artikluasjon, forstyrrelse, ekspansjon* (s. 109-124). Oslo: Cappelen Damm Akademisk. ISBN/ISSN: 9788202457389
- Staksrud, E. (2013). *Digital mobbing: Hvem, hvor, hvordan, hvorfor - og hva kan voksne gjøre?*. Oslo: Kommuneforl. ISBN/ISSN: 978-82-446-2176-2
- Stray, J. H. (2012). Demokratipedagogikk. I K. L. Berge & J. H. Stray (Red.), *Demokratisk medborgerskap i skolen* (s. 17-33). Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 978-82-450-1272-9
- Stray, J. H. (2011). *Demokrati på timeplanen* (s. 73-149). Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 978-82-450-1065-7
- Sævi, T. (2013). Ingen pedagogikk uten en "tom" relasjon ; et fenomenologisk-eksistensielt bidrag.*Norsk pedagogisk tidsskrift*, s. 236-247. ISBN/ISSN: 0029-2052. Hentet fra https://www.idunn.no/npt/2013/03/ingen_pedagogikk_uten_entomrelasjon_-_et_fenomenologisk
- Thomas, D. & Brown, J. (2011). *A new culture of learning: Cultivating the imagination for a world of constant change* (s. 17-49).. Hentet fra http://www.newcultureoflearning.com/newcultureoflearning.pdf
- Wittek, L. (2012). Demokratilæring i praksis. I K. L. Berge & J. H. Stray (Red.),*Demokratisk medborgerskap i skolen* (s. 162-183). Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 978-82-450-1272-9 (Kompendium)

Eksamens-/innleveringsdatoer

Hjemmeeksamen

Utleveringsdato:	28. mai 2018
Tidspunkt for utlevering:	09:00
Innleveringsdato:	31. mai 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Varighet:	3 dager
Kunngjøringsdato:	21. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Hjemmeeksamen

Utleveringsdato:	14. aug. 2018
Tidspunkt for utlevering:	09:00
Innleveringsdato:	17. aug. 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Varighet:	3 dager
Kunngjøringsdato:	7. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

PHD900 - Religion and Values

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	

Generell informasjon

The course focuses on 'religion' and 'values' as fields of research and how these fields may relate to each other and / or interact. The course takes selected cases, topics, questions, etc. as its starting point, and seeks to relate such issues to PhD projects of the participants.

Basic topics
- Values, Religion, Religious Studies, and Theology
- The relationship between Religious Studies and Theology
- Contemporary developments in religion and theology
- Normativity
- Normative features inherent in research paradigms
- The role of experience in normative positions
- Issues related to power/authority
- Value theory

Topics and question relevant to the courses
- What is 'Religion' in your PhD project?
- What is 'Values' in your PhD project?
- What are common working procedures, theories, and methods in the fields of Religion and Values?
- Where are the current research frontiers? Which developments do we see?
- In the study 'religion', and 'values': Does one analyze the topic from the outside (ethic), from the inside (emic), or from both sides? What is your own position as a PhD researcher in this?
- What is the approach and method of Theology as related to the approach and method of Religious Studies? What do they have in common? What is your own position as a researcher in the one or the other or both areas?
- How are strategies of 'conceptualization' and the use of 'theory' present in your project, and what interests and values do they convey? How is 'description' and 'empirical' approaches normative; can one deduce from an 'is' to an 'ought'? Is 'essentialism' necessarily a negative thing? Etc.

MODES OF TEACHING AND LEARNING ACTIVITIES
- Lectures
- Discussion
- Panels/Work groups

The course is normally offered every second fall term, with seminars of three days' length, approximately 6 hours per day.

Studiekrav

The student will
- Attend the course seminar (min. 75 %)
- Submit a draft (1000-1500 words) for a course paper before the course
- Submit min. four questions on the background of the work with the course paper
- Respond to the paper and questions of one fellow PhD student
- Submit a final version of the course paper (2000-2500 words) within three weeks after the course
- Participate in the evaluation of the course, if such evaluation is stipulated in the relevant term

Avsluttende vurdering

The final assessment for this course is based on the fulfillment of all course requirements. The course is graded 'passed'/'not passed'.

Læringsutbytte etter fullført emne

The aim of this course is to enable the PhD student to reason and argue a position in the above-mentioned areas of Religion and Values and in the disciplines of Theology and Religious Studies. The course will provide resources for reflexion on the following topics:
- What are the distinctive scholarly features of Theology and/or Religious Studies? How do they interplay with other areas of social science and the humanities?
- How do the various disciplines within Theology and Religious Studies relate to each other and the tasks they are intended to solve? Is there a unity within the fields of Theology and Religious Studies respectively? And are there connections between the two?
- What role does my own doctoral thesis play within my own academic discipline and for the academic fields of Theology and/or Religious Studies as such?
- What does my project and Theology and/or Religious Studies as such contribute historically, empirically, practically or dogmatically to society, values, churches and/or the education system?

The PhD students will acquire the following skills:
- Can demonstrate good general knowledge of 'Religion' and 'Values' as fields of research, and as related to each other.
- Have knowledge of definitions and research frontiers within the two areas.

- Can understand and demonstrate how one's own project is located, functions and is C within the areas /disciplines.
- Can describe and discuss how a selection of literature functions within the fields.
- Have the ability to evaluate aspects of phenomenology and phenomenological research.

Merknad til litteraturlisten

A selection of literature on approximately 400 pages will be set up prior to each course, at least two months before. The literature is to be read before the start of the course.

PHD901A - Philosophy of Science in Humanities

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	

Generell informasjon

PHD901A is a fundamental course component. PHD901A (5 ECTS) addresses Philosophy of science in humanities, logical argumentation, and research ethics and conduct of research. The course focuses on principles of research work, scientific issues, theoretical perspectives and working methods within the humanities. It takes selected cases, topics, questions, etc. as its starting point, and seeks to relate such issues to PhD projects of the participants. The course will encourage the PhD students to explore how this area with its examples can function in relation to their own PhD projects within Religious Studies and Theology.

Furthermore, the course focuses on the history of research and theory of science as the background for the theories and investigations the students incorporate in their PhD research project and thesis, thereby seeking to improve the student¿s ability to reflect on various approaches in science and research, their relevance, and limitations, strengths and weaknesses. It gives an introduction to selected topics from theory of science relevant for research in humanities, such as

- The concept of science related to the humanities
- The understanding of truth and reality
- Epistemology
- Experience and rationality
- Logic and argumentation
- Normative and contextual conditions for research
- The understanding of history
- Hermeneutics
- Semiotics, deconstruction, and structuralism
- The understanding of sources and the researcher's access to and analysis of sources

Moreover, the course addresses principles and practice of research ethics and conduct of research.

- Knowledge of the Guidelines for Research ethics General, and in the Social Sciences, Law and the Humanities (Forskningsetiske retningslinjer, 2016) is pre-required of the participants;
- Knowledge of the Guidelines for Internet Research (Forskningsetiske retningslinjer for internettforskning 2015)
- Knowledge of the NSD, Norwegian Social Science Data Services (Norsk Samfunns-vitenskapelig Datatjeneste) is also pre-required by those who work in the social sciences; cf.
- Examples from MF's student pages Fronter will be exhibited and discussed.
- Information and teaching on 'open access' publishing will be provided, together with research-ethical considerations on its principles.
- www.etikkom.no
- http://www.nsd.uib.no/

Studiekrav

The student will

- Attend the course seminar (min. 75 %)
- Submit a draft (1000-1500 words) for a course paper before the course
- Submit min. four questions on the background of the work with the course paper
- Respond to the paper and questions of one fellow PhD student
- Submit a final version of the course paper (2000-2500 words) within three weeks after the course
- Participate in the evaluation of the course, if such evaluation is stipulated in the relevant term

Avsluttende vurdering

The final assessment for this course is based on the fulfillment of all course requirements. The course is graded 'passed'/'not passed'.

Læringsutbytte etter fullført emne

Knowledge:

After the completion of the course, the student has

- thorough knowledge of topics from the field of theory of science relevant to the study of humanities
- satisfactory general knowledge about contemporary positions and traditions within general theory/philosophy of science and research in the humanities
- sufficient insight into various themes and philosophical positions of importance to research and hermeneutics - such as positivism, historicism, critical rationalism, realism, pragmatism, phenomenology, post-modern criticism of science, constructionism, agency, language, etc.
- good insight into different strategies of research: induction, deduction, and abduction
- good insight into further topics such as the concept of causality and other modes of explanation, and criteria for assessment of conclusions in research - such as generalizations, validity, reliability, plausibility, criteria of truth, and bias
- enhanced skills in logical argumentation and presentation, both written and oral
- adequate knowledge and understanding of ethics and conduct of research, and of the rules and regulations in this area set up within the humanities in Norway and internationally

Skills:
The student can
- apply perspectives from the theory of science on their own research work
- relate and apply these themes to his or her own PhD research, thesis, and discipline
- describe and discuss how a selection of literature functions within the fields, as demonstrated in the required paper in the course.
- relate and apply research ethics to his or her own PhD research, thesis, and discipline

Merknad til litteraturlisten

A reading list consisting of approximately 400 pages will be produced each time the course is taught.

PHD901B - Philosophy of Science in Social Sciences

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	

Generell informasjon

PHD901B is a fundamental course component. PHD901B (5 ECTS) addresses Philosophy of science in the social sciences, social theories, research ethics and conduct of research. The course focuses on principles of research work, scientific issues, theoretical perspectives and working methods within the social sciences. It takes selected cases, topics, questions, etc. as its starting point, and seeks to relate such issues to PhD projects of the participants. The course will encourage the PhD students to explore how this area with its examples can function in relation to their own PhD projects.

Furthermore, the course focuses on the history of research and theory of science as the background for the theories and investigations the students incorporate in their PhD research project, thereby seeking to improve the student's ability to reflect on various approaches in science and research, their relevance, and limitations, strengths and weaknesses. It gives an introduction to selected topics from theory of science relevant for research in social sciences, such as

- The understanding of academic research in the social sciences
- The understanding of truth and reality
- Epistemology and hermeneutics
- Experience and rationality
- Normative and contextual conditions for research
- Actors and structures
- The understanding of sources and the researcher's access to and analysis of sources

Moreover, the addresses principles and practice of research ethics, and conduct of research.
- Knowledge of the Guidelines for Research ethics General, and in the Social Sciences, Law and the Humanities (Forskningsetiske retningslinjer, 2016) is pre-required of the participants; cf. both in English and Norwegian
- Knowledge of the Guidelines for Internet Research (Forskningsetiske retningslinjer for internettforskning 2015)
- Knowledge of the NSD, Norwegian Social Science Data Services (Norsk Samfunns-vitenskapelig Datatjeneste) is also pre-required by those who work in the social sciences;
- https://www.etikkom.no
- http://www.nsd.uib.no/

MODES OF TEACHING AND LEARNING ACTIVITIES
The course is normally offered every second fall term, with a seminar of three days' length, approximately 6 hours per day. The teaching will be in the form of lectures, panels of responses and discussion, seminars, and work groups.

Studiekrav

The student will
- Attend the course seminar (min. 75 %)
- Submit a draft (1000-1500 words) for a course paper before the course
- Submit min. four questions on the background of the work with the course paper
- Respond to the paper and questions of one fellow PhD student
- Submit a final version of the course paper (2000-2500 words) within three weeks after the course
- Participate in the evaluation of the course, if such evaluation is stipulated in the relevant term

Avsluttende vurdering

The final assessment for this course is based on the fulfillment of all course requirements. The course is graded 'passed'/'not passed'.

Læringsutbytte etter fullført emne

Knowledge:
After the course, the student should have acquired
- thorough knowledge of topics from the field of theory of science relevant to the study of social sciences
- satisfactory general knowledge of contemporary positions and traditions within general theory/philosophy of science and research in the social sciences
- enhanced insight into various themes and philosophical positions of importance to research and hermeneutics
- good insight into different strategies of research: induction, deduction, and abduction
- good insight into further topics such as the concept of causality and other modes of explanation, and criteria for assessment of conclusions in research - such as generalizations, validity, reliability, plausibility, criteria of truth, and bias
- enhanced skills in logical argumentation and presentation, both written and oral
- adequate knowledge and understanding of ethics and conduct of research, and of the rules and regulations in this area set up within the social sciences in Norway and internationally

Skills:
The student can

- apply perspectives from the theory of science on their own research work
- relate and apply these themes to his or her own PhD research, thesis, and discipline
- describe and discuss how a selection of literature functions within the fields, as demonstrated in the required paper in the course.
- relate and apply research ethics to his or her own PhD research, thesis, and discipline

Merknad til litteraturlisten

A reading list consisting of approximately 400 pages will be produced each time the course is taught.

PHD930 - The Status of the discipline

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	

Generell informasjon

PHD930 focuses on research positions and current frontiers, sources, central texts, methods and research history directly related to the Candidate's discipline(s) and topic. Several disciplines may be relevant for cross-disciplinary or interdisciplinary projects. Courses taken in Research Schools will be credited as part of this course.

The course addresses general research questions and discussions of the discipline(s), its central sources, its working methods, its research positions, and its academic history. It also provides an understanding of how to disseminate your research and attend international conferences.

MODES OF TEACHING AND LEARNING ACTIVITIES
Each PhD student will have to follow the necessary amount of courses and activities during the PhD project period.

Studiekrav

The student must:
- Conduct dissemination in the discipline(s) at the academic level, by teaching or lecturing at least 4 hours. The lecturing/teaching must be given at university level.
- Take part in the evaluation of the course, if there is such an evaluation.
- Either: Attend two international conferences related to the PhD project or discipline (after admission to the PhD program). Or: Have an academic stay abroad of minimum three weeks.
- Either: Complete minimum two courses from a relevant Research School or similar courses in the discipline. Or: Submit an independent essay or article of approx. 6000 words. This essay or article should be connected both to the research positions or challenges in the discipline(s) in question. The essay or article is to be approved by the PhD supervisor. If the work is published in an academic journal with referees, it is sufficient simply to pass on the bibliographical information.

Avsluttende vurdering

The final assessment for this course is based on the fulfillment of the course requirements. The course is graded 'passed'/'not passed'.

Læringsutbytte etter fullført emne

The course provides insight into challenges of the contemporary study of the discipline(s).

After completion of the course, the PhD student has:
- knowledge of basic sources and text of the discipline(s)
- adequate knowledge of the central issues of the theory of research and methodology within the discipline(s)
- insight into the working processes of the discipline(s), contemporary research positions, areas of research, and history of research
- ability to relate and apply these themes to his or her own PhD research and thesis.

The students will demonstrate the following skills:
- good knowledge of the history of the discipline(s) and its research contexts, sources, basic texts, methods, and frontiers, so as to be able to situate one's own project within the current discussion and let it contribute there.

Merknad til litteraturlisten

The curriculum of approximately 800 pages can be sources or central readings/texts, or general literature in the disciplines.

PHD950 - PhD thesis

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	150
Undervisningsstart:	

Generell informasjon

Three years (150 ECTS) is the nominal length of work for PHD950, which results in the PhD thesis. The thesis may consist of a single work or several shorter works. The aim of the seminars in this part is to strengthen the quality of the Candidate's research and to provide encouragement and correction Participation in research seminars where one's own and other Candidate's work are discussed, and discussions with an assigned supervisor are mandatory.

PREREQUISITES
To submit the PhD thesis, the Candidate must have passed the required courses within the PhD program (30 ECTS).

COURSE AND TEACHING ACTIVITIES
PhD thesis research seminars are usually scheduled over two days, at the end of April and the beginning of December. Here, papers and PhD projects are discussed in a larger group of PhD students and professors, some of them from other universities. Every second or third year, the seminars are arranged as national PhD thesis research seminars with international lecturers and respondents.

MODES OF TEACHING AND LEARNING
The seminars consist of presentation and responses to papers: The student presents his/her own paper (ca. 15 pages), and two professors will act as main respondents. One fellow PhD student acts as co-respondent and the rest of the seminar group will participate and contribute to the discussion. Supervisor(s) are invited to be present, but should not act as main respondents to students that they are assigned to supervise.

EQUIVALATION OF CREDIT POINTS, ECTS
There is no equivalation of credit points within PHD950. Presentation of one's own research and/or responses to other¿s work given at another university or university college may be fitted in, by the application.

Studiekrav

The PhD student will
- Participate in five PhD research seminars, and be present at least 75 % of the seminar time (valid absence must be documented and cannot exceed 25 %)
- Present one's own written paper at four PhD research seminars. The paper should normally include a table of contents/plan for the thesis, and be introduced orally
- Act as a respondent to three other papers
- Take part in the evaluation of the seminar, if the seminar is subject to evaluation that term

Avsluttende vurdering

PHD950 is passed on the basis of the submitted and approved thesis, as well as an approved trial lecture and a successful public defence of the thesis.

Læringsutbytte etter fullført emne

The main objective of the PhD thesis research seminars is how to design and present a PhD thesis. The student will also learn to act as respondents and to take part and to contribute to the discussion in general. The research seminars focus on
- the posing of the PhD research question(s) and its basis in the theory of research
- strategy and design of the PhD project research
- writing the introduction and conclusion chapters
- the argumentation through the PhD project and PhD thesis, leading to its conclusions, including a description of the relationship between descriptive and normative evaluation
- questions of research ethics

PKU501 - Pastoralklinisk utdanning, 1. kurs

Emneansvarlig:	Sjur E. Isaksen (Sjur.Isaksen@mf.no)
Studiepoeng:	20
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig) og vår
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - Praktisk teologi Videreutdanning masternivå - Klinisk sjelesorg
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i den disiplinbaserte mastergraden Master i klinisk sjelesorg. Emnet kan også inngå i den erfaringsbaserte Master i praktisk teologi.

PKU501 er sjelesorgfaglig prosesslæring via praksis, refleksjon, teoretisk studium og veiledning. Læringsprosessen skjer individuelt og i gruppe. Programmet er en videreutdanning og fokuserer på følgende læringsområder:
- Personlig kompetanse: Læringsprosesser som fremmer personlig modenhet og selvinnsikt
- Teoretisk kompetanse: Læringsprosesser som fremmer sjelesorgfaglig kunnskap og innsikt
- Integrasjonskompetanse: Læringsprosesser som fremmer sjelesorgfaglige ferdigheter, faglig modenhet og personlig integritet

PKU501 er et klinisk og praksisbasert emne hvor det kreves motivasjon til å arbeide med egne læringsbehov og villighet til å utforske egen praksis i prosess og åpen dialog med læringsgruppen og veileder. Omfang (400 timer veiledet læring), struktur og innhold svarer til den høyeste internasjonale standard innen Clinical Pastoral Education (CPE), også når det gjelder krav til veiledernes kompetanse/godkjenning og kvalitetskrav som stilles til kursstedene.

Før opptak til dette emnet må man ha fullført enten cand.theol.-graden (inkludert praktikum), master i teologi / kristendomsksunnskap, mastergrad i diakoni eller tilsvarende der sjelesorg inngår i grunnutdanningen. Det kreves to års praksis fra kirkelig tjeneste.

Videre kreves det at man har forutsetninger for å nyttiggjøre seg en prosessorientert / klinisk læringsmodell og har grunnleggende forutsetninger for å ta hånd om praksisinstitusjonenes konfidenter på en forsvarlig måte.
Opptak skjer etter søknad på eget skjema vedlagt egenberetning m.m., gjennom opptaks-intervju og ved godkjenning av opptak ved de respektive kurssteder. Det overordnede ansvar for opptak har MF v/ Programutvalg for Master i klinisk sjelesorg supplert med en representant oppnevnt av Presteforeningen.

Studiekrav

Følgende studiekrav gjelder:
- Obligatorisk deltakelse (maks 10 % sykefravær) i all undervisning, veiledning, gruppedeltakelse og klinisk tjeneste i samsvar med kursstedets emnehefte
- Obligatorisk innlevering av skriftlige arbeider i følge emneheftet
- Delta i evaluering av studietilbudet

For å bestå emnet må studenten oppfylle alle studiekrav.

Avsluttende vurdering

Studiekravene oppfylles fortløpende og dokumenteres i en samlemappe. Vurderingen er basert på studentens egne læringsmål, evnen til å ta ansvar for egne læringsbehov, deltakelse i programelementene og innlevering av alle obligatoriske notater og oppgaver til samle-mappen. Alle skriftlige oppgaver / notater gjennomgås fortløpende i kurstiden og gjøres til gjenstand for videre læring, enten i gruppe eller i individualveiledning.

Ved kursslutt avgir både studenten og PKU-veileder en skriftlig evaluering etter godkjent mal. Emnet vurderes til "bestått" eller "ikke bestått". Vurderingen vil også angi hvor vidt studenten anbefales å fortsette studiet til PKU502 nivået.

Læringsutbytte etter fullført emne

PKU forutsetter et læringsmiljø som fremmer faglig og personlig vekst og dannelse. Et slikt miljø kjennetegnes av gjensidig tillit, respekt, åpenhet, utfordring, konflikt, konfrontasjon, mangfold og kompleksitet. Læringsområdene er knyttet til følgende tre grunnleggende læringsområder: Personlig kompetanse, teoretisk kompetanse og integrasjonskompetanse. Siden PKU er prosesslæring / klinisk læring over tid, defineres disse tre læringsområder likt for PKU501, 2 og 3, men konkrete læringsmål og vektleggingen av hvert læringsområde vil være forskjellig for de tre trinnene. Læringsområdene vil naturlig gripe inn i hverandre. Mål fra PKU502/3 vil derfor for noen studenter aktualiseres på PKU501.

Programelementer og virkemidler i PKU501:

- En praksisarena som gir adekvate muligheter for klinisk læring/samtalepraksis
- En skriftlig læringskontrakt basert på PKUs rammebetingelser, samt skriftlige målsetninger som avspeiler de generelle målsetningene for PKU501 anvendt på / tilpasset personlige læringsbehov
- En veiledningsgruppe med 5-7 studenter der læringen tar utgangspunkt i studentenes kliniske materiale
- Individuell veiledning

- Undervisning / seminarer av både didaktisk og klinisk karakter
- Gudstjenesteseminar med vekt på forkynnelsens kommunikative element
- Litteraturstudium på min. 500 sider, valgt etter samråd med veileder
- Samtalegruppe som integrerende element, med fokus på de personlige tema som aktualiseres i rollen som sjelesørger og i møte med gruppen og utdanningen for øvrig

KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om egen trostradisjon og teologi
- kunnskap om hovedretninger innen sjelesorgfaget, historisk og aktuelt
- kunnskap om relevante samfunnsvitenskapelige fortolkninger av menneskelig adferd
- kunnskap om dynamiske faktorer i samspillet mellom konfident og sjelesørger

FERDIGHETER
Studenten har:
- god evne til å initiere, administrere, fordype og avslutte sjelesorgrelasjoner
- evne til en empatisk og aksepterende grunnholdning som sjelesørger
- evne til aktiv lytting og respektfull respons som sjelesørger
- evne til å holde kliniske erfaringer og teologiske kunnskaper sammen på en integrert måte

GENERELL KOMPETANSE
Studenten har:
- god bevissthet om egen identitet og funksjon som sjelesørger i lys av egen historie, personlighet og tro
- god bevissthet om hvordan egen være- og arbeidsmåte virker på andre
- bevissthet om egne mål for personlig og faglig videreutvikling
- evne til å nyttiggjøre seg læring og veiledning i PKU

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Bergstrand, G. (1998). *Med livet som redskap: Sex själavårdare berättar*. Örebro: Libris. ISBN/ISSN: 9171951954
- Bergstrand, G. & Lidbeck, M. (1997-1998). *Själavård* (Vol. 1-2). Stockholm: Verbum.
- Doehring, C. (2006). *The practice of pastoral care: A postmodern approach*. Louisville, Ky.: Westminster John Knox Press. ISBN/ISSN: 0-664-22684-1/978-0-664-22684-8
- Dykstra, R. C. (Red.) (2005). *Images of pastoral care: Classic readings*. St. Louis, Mo.: Chalice Press. ISBN/ISSN: 9780827216242
- Engedal, L. G. (2004). Kristen sjelesorg i en postmoderne kultur: Utfordringer og muligheter. I B. Wiedel & M. Ekedahl (Red.), *Mötet med den splittrade människan: Om själavård i postmodern tid* (s. 19-72). Stockholm: Verbum. ISBN/ISSN: 91-526-2979-1
- Gerkin, C. V. (1984). *The Living human document: Re-visioning pastoral counseling in a hermeneutical mode*. Nashville: Abingdon Press. ISBN/ISSN: 0-687-22372-5
- Lyall, D. (2001). *Integrity of pastoral care*. London: SPCK. ISBN/ISSN: 9780281050260

PKU502 - Pastoralklinisk utdanning, 2. kurs

Emneansvarlig:	Sjur E. Isaksen (Sjur.Isaksen@mf.no)
Studiepoeng:	20
Undervisningsstart:	Høst og vår
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - Praktisk teologi Videreutdanning masternivå - Klinisk sjelesorg
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i den disiplinbaserte mastergraden Master i klinisk sjelesorg. Emnet kan også inngå i den erfaringsbaserte Master i praktisk teologi.

PKU502 er et klinisk og praksisbasert emne. Det kreves evne til å definere egne læringsbehov og villighet til videre utforsking og bearbeiding av egen praksis. Dette skjer i åpen dialog og prosess med læringsgruppen og veileder.
Omfang (400 timer veiledet læring), struktur og innhold svarer til den høyeste internasjonale standard innen Clinical Pastoral Education (CPE), også når det gjelder krav til veiledernes kompetanse/godkjenning samt de kvalitetskrav som stilles til kursstedene.Før opptak til dette emnet må man ha fullført PKU501 med anbefaling til videre PKU fra veileder på PKU501.

Opptak skjer etter søknad på eget skjema vedlagt egenberetning m.m., gjennom opptaks-intervju og ved godkjenning av opptak ved den institusjon der studenten skal ha sin kliniske praksis. Det overordnede ansvar for opptak har MF v/ Programutvalg for Master i klinisk sjelesorg supplert med en representant oppnevnt av Presteforeningen.

Undervisning i emnet tilbys normalt hvert høst-/vårsemester ved godkjente kurssteder som MF har samarbeid med. Fra tid til annen gis PKU502 også med utvidet tidsramme (deltid over 9 måneder). Undervisningsgruppene kan bestå av studenter på alle 3 PKU-nivå.

Studiekrav

Følgende studiekrav gjelder:
- Obligatorisk deltakelse (maks 10 % sykefravær) i all undervisning, veiledning, gruppedeltakelse og klinisk tjeneste i samsvar med kursstedets emnehefte
- Obligatorisk innlevering av skriftlige arbeider i følge emneheftet
- Delta i evaluering av studietilbudet

For å bestå emnet må studenten oppfylle alle studiekrav

Avsluttende vurdering

Studiekravene oppfylles fortløpende og dokumenteres i en samlemappe. Vurderingen er basert på studentens egne læringsmål, evne til å ta ansvar for egne læringsbehov, deltakelse i programelementene og innlevering av alle obligatoriske notater og oppgaver til samlemappen. Alle oppgaver / notater gjennomgås fortløpende i kurstiden og gjøres til gjenstand for videre læring, enten i gruppe eller i individualveiledning.

Ved kursslutt avgir både studenten og PKU - veileder en skriftlig evaluering etter godkjent mal. Emnet vurderes til "bestått" eller "ikke bestått". Vurderingen vil også angi hvor vidt studenten anbefales å fortsette studiet til PKU503- nivået.

Læringsutbytte etter fullført emne

PKU forutsetter et læringsmiljø som fremmer faglig og personlig vekst og dannelse. Et slikt miljø kjennetegnes av gjensidig tillit, respekt, åpenhet, utfordring, konflikt, konfrontasjon, mangfold og kompleksitet.

Programelementer og virkemidler i PKU502:
- En praksisarena som gir adekvate muligheter for klinisk læring/samtalepraksis
- En skriftlig læringskontrakt basert på PKUs rammebetingelser, samt skriftlige målsetninger som avspeiler de generelle målsetningene for PKU502 anvendt på / tilpasset personlige læringsbehov
- Veiledningsgruppe med 5-7 studenter der læringen tar utgangspunkt i studentenes kliniske materiale
- Individuell veiledning
- Undervisning / seminarer av både didaktisk og klinisk karakter
- Gudstjenesteseminar med vekt på forkynnelsens kommunikative element
- Litteraturstudium på til sammen min. 500 sider, valgt etter samråd med veileder
- Samtalegruppe som integrerende element, med fokus på de personlige tema som aktualiseres i rollen som sjelesørger og i møte med gruppen og utdanningen for øvrig

KUNNSKAP
Studenten har:
- God kunnskap om en større bredde av sjelesørgeriske virkemidler, inklusive adekvat bruk av Bibel, bønn og ritualer
- Kunnskap om konfliktbearbeiding, konfrontasjon og kriseintervensjoner
- Kunnskap om kontekstuelle forhold som gir betingelser for sjelesorg til mennesker av ulik bakgrunn, i ulike livssituasjoner, faser og kriser
- Kunnskap om ulike perspektiver på samtalemetodikk og relasjonsdynamikk

FERDIGHETER
Studenten har:
- Fordypet evne til å artikulere en pastoral selvforståelse i samsvar med egne forutsetninger, teologi og sjelesørgerisk erfaring
- God evne til å initiere og vedlikeholde gode kollegiale og tverrfaglige samarbeidsrelasjoner, preget av gjensidighet, åpenhet og myndighet
- God evne til kritisk refleksjon over egen sjelesørgerisk praksis
- God evne til praktisk anvendelse av samtale metodikk

GENERELL KOMPETANSE
Studenten har:
- God bevissthet om egne følelser og følelsenes betydning i møtet med konfidenten
- Fordypet bevissthet om egen religiøs bakgrunn, spiritualitet og gudserfaring
- God evne til å motta veiledning, delta aktivt i gruppeprosesser og å holde tidsfrister for arbeidskrav

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Bergstrand, G. (2002). *En själasörjares dilemma*. Stockholm: Natur och kultur. ISBN/ISSN: 91-27-09255-0/91-27-09927-x (Kompendium)
- Dykstra, R. C. (Red.) (2005). *Images of pastoral care: Classic readings*. St. Louis, Mo.: Chalice Press. ISBN/ISSN: 9780827216242
- Eide, Ø. M. (2008). Det bærekraftige bibelord: Fra debatten om Bibelens rolle i den sjelesørgeriske samtalen. *Tidsskrift for sjelesorg,* (2), s. 94-109. ISBN/ISSN: 0333-3388.
- Engedal, L. G. (2008). Sjelesorgens teologiske forankring og egenart: Bidrag til refleksjon. *Tidsskrift for sjelesorg, 28*(2), s. 76-93. ISBN/ISSN: 0333-3388.
- Grevbo, T. J. S. (2013). *Guds masker i sjelesorgen: Hvordan forholde seg til den guddommelige maskebruken, teoretisk og praktisk?* (Rev. utg.). [Oslo]: Luther : Høyskolen Diakonova. ISBN/ISSN: 978-82-531-4696-6
- Patton, J. (1993). *Pastoral care in context: An introduction to pastoral care*. Louisville, Ky.: Westminster/John Knox. ISBN/ISSN: 0-664-22034-7
- Schipani, D. S. (2003). *The way of wisdom in pastoral counseling*. Elkhart, Ind.: Institute of Mennonite Studies. ISBN/ISSN: 0-936273-34-8
- Stifoss-Hanssen, H. (2007). Ritualenes psykologiske og helbredende funksjon. I M. Bunkholt (Red.), *Møtet med den andre*(s. 45-58). Oslo ,: Det praktisk-teologiske seminar. ISBN/ISSN: 978-82-91925-13-4

PKU503 - Pastoralklinisk utdanning, 3. kurs

Emneansvarlig:	Sjur E. Isaksen (Sjur.Isaksen@mf.no)
Studiepoeng:	20
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig) og vår
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - Praktisk teologi Videreutdanning masternivå - Klinisk sjelesorg
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i den disiplinbaserte mastergraden Master i klinisk sjelesorg. Emnet kan også inngå i den erfaringsbaserte Master i praktisk teologi.

PKU503 er sjelesorgfaglig prosesslæring via praksis, refleksjon, teoretisk studium og veiledning. Læringsprosessen skjer individuelt og i gruppe. Programmet er en videre- utdanning og fokuserer på fordypning i følgende læringsområder:
- Personlig kompetanse: Læringsprosesser som fremmer personlig modenhet og selvinnsikt
- Teoretisk kompetanse: Læringsprosesser som fremmer sjelesorgfaglig kunnskap og innsikt
- Integrasjonskompetanse: Læringsprosesser som fremmer sjelesorgfaglige ferdigheter, faglig modenhet og personlig integritet

PKU503 er et klinisk og praksisbasert emne. Det kreves derfor evne til å definere egne læringsbehov og villighet til videre utforsking og bearbeiding av egen praksis. Dette skjer i åpen dialog og prosess med læringsgruppen og veileder. Omfang (400 timer veiledet læring), struktur og innhold svarer til den høyeste internasjonale standard innen Clinical Pastoral Education (CPE), også når det gjelder krav til veiledernes kompetanse/godkjenning samt de kvalitetskrav som stilles til kursstedene.

Før opptak til dette emnet må man ha fullført PKU502 etter gjeldende opptakskrav, og med anbefaling fra godkjent veileder på PKU502 til videre pastoral-klinisk utdanning. Opptak skjer etter søknad på eget skjema med vedlagt egenberetning m.m., gjennom eventuelt opptaksintervju, og ved godkjenning av opptak ved de respektive kurssteder. Det overordnede ansvar for opptak har MF v/ Programutvalg for Master i klinisk sjelesorg, supplert med en representant oppnevnt av Presteforeningen.

Studiekrav

Følgende studiekrav gjelder:
- Obligatorisk deltakelse (maks 10 % sykefravær) i all undervisning, veiledning, gruppedeltakelse og klinisk tjeneste i samsvar med studiestedets emnehefte
- Obligatorisk innlevering av skriftlige arbeider i følge emneheftet
- Delta i evaluering av studietilbudet

Avsluttende vurdering

Studiekravene oppfylles fortløpende og dokumenteres i en samlemappe. Vurderingen er basert på studentens egne læringsmål, evne til å ta ansvar for egne læringsbehov, deltakelse i programelementene og innlevering av alle obligatoriske notater og oppgaver til samlemappen. Alle oppgavene / notatene gjennomgås fortløpende i kurstiden og gjøres til gjenstand for videre læring, enten i gruppe eller i individualveiledning.

Ved kursslutt avgir både studenten og PKU-veileder en skriftlig evaluering etter godkjent mal. Emnet vurderes til "bestått" eller "ikke bestått". Dersom studenten ønsker det, kan veileders sluttevaluering angi hvorvidt studenten anbefales å søke opptak på veilederutdanningen i PKU.

Læringsutbytte etter fullført emne

PKU forutsetter et læringsmiljø som fremmer faglig og personlig vekst og dannelse. Et slikt miljø kjennetegnes av gjensidig tillit, respekt, åpenhet, utfordring, konflikt, konfrontasjon, mangfold og kompleksitet.
Programelementer og virkemidler i PKU503:
- En praksisarena som gir adekvate muligheter for klinisk læring/samtalepraksis
- En skriftlig læringskontrakt basert på PKUs rammebetingelser, samt skriftlige målsetninger som avspeiler de generelle målsetningene for PKU503 anvendt på / tilpasset personlige læringsbehov
- En veiledningsgruppe med 5-7 studenter der læringen tar utgangspunkt i studentenes kliniske materiale
- Individuell veiledning
- Undervisning / seminarer av både didaktisk og klinisk / PBL karakter
- Gudstjenesteseminar med vekt på forkynnelsens kommunikative element
- Litteraturstudium på til sammen min. 500 sider, valgt etter samråd med veileder
- Samtalegruppe som integrerende element, med fokus på de personlige tema som aktualiseres i rollen som sjelesørger og i møte med gruppen og utdanningen for øvrig

Læringsområdene i PKU503 er knyttet til videre fordypning innenfor følgende 3 områder: Integrasjonskompetanse, teoretisk kompetanse og personlig kompetanse. Siden PKU er prosesslæring / klinisk læring over tid, defineres disse tre læringsområdene likt for PKU501/502/503, men konkrete læringsmål og vektleggingen av hvert tema vil være forskjellig for de tre trinnene.
Læringsområdene vil naturlig gripe inn i hverandre. Læringsmål fra PKU501/502 vil som regel vil videreføres på PKU503-nivået.

KUNNSKAP

Studenten har:
- inngående kunnskap om hovedretninger innen sjelesorgfaget, historisk og aktuelt samt evne til å kunne artikulere eget ståsted i forhold til trekk og tendenser i vår egen tid
- God kunnskap om grenser, makt og myndighetsutøvelse i profesjonelle relasjoner
- Kunnskap om relevant teori innenfor religionspsykologi og hermeneutikk som ressurs i klinisk arbeid

FERDIGHETER
Studenten har:
- Fordypet evne til å lytte og fortolke konfidentens følelser, ord og handlinger i lys av teori og sosio-kulturell kontekst
- Fordypet evne til innsiktsfull og ansvarlig utøvelse av sjelesorg, med tydelig profesjonell kommunikasjon som kjennetegn
- Evne til grundig teologisk refleksjon over klinisk kasuistikk på en slik måte at teori og praksis, liv og lære kan sammenholdes og gjensidig utfordre hverandre
- Evne til å inngå aktivt, med trygghet og tydelighet i rollen som sjelesørger, i tverrfaglig samhandling

GENERELL KOMPETANSE
- Høy bevissthet om sjelesørgeriske profesjonsholdninger knyttet til emosjonell tilgjengelighet og adekvat bruk av personlige erfaringer
- Høy bevissthet om egne holdninger knyttet til spørsmål om nærhet/avstand, respekt for egne og andres grenser/integritet
- Høy bevissthet om positive og problematiske sider ved bruk av pastoral omsorg, myndighet og autoritet

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Dykstra, R. C. (Red.) (2005). *Images of pastoral care: Classic readings*. St. Louis, Mo.: Chalice Press. ISBN/ISSN: 9780827216242
- Grevbo, T. J. S. (2006). *Sjelesorgens vei: En veiviser i det sjelesørgeriske landskap - historisk og aktuelt* (s. 302-408). Oslo: Luther. ISBN/ISSN: 82-531-3329-4/978-82-531-3329-4
- Hunsinger, D. v. D. (1995). *Theology and pastoral counseling: A new interdisciplinary approach*. Grand Rapids, Mich.: Eerdmans. ISBN/ISSN: 0-8028-0842-5
- Lartey, E. Y. (2006). *Pastoral theology in an intercultural world*. Peterborough: Epworth. ISBN/ISSN: 0-7162-0583-1/978-0-7162-0583-8
- Pattison, S., Woodward, J. B. & Patton, J. (Red.) (2000). Approaches and methods in pastoral and practical theology. I *The Blackwell reader in pastoral and practical theology* (s. 73-145). Oxford: Blackwell. ISBN/ISSN: 0-631-20744-9/0-631-20745-7
- Schipani, D. S. & Bueckert, L. D. (Red.) (2006). *Spritual caregiving in the hospital*. Kitchener, Ont.: Pandora Press.
- Stairs, J. (2000). *Listening for the soul: Pastoral care and spiritual direction*. Minneapolis, Minn.: Fortress Press. ISBN/ISSN: 0-8006-3239-7

PPU1010 - Pedagogikk 1, religionsdidaktikk og praksis

Emneansvarlig:	Trine Anker (Trine.Anker@mf.no)
Studiepoeng:	30
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Praktisk pedagogisk utdanning - Praktisk pedagogisk utdanning 5-årige masterprogrammer - Lektorprogram i KRLE/Religion og etikk og samfunnsfag
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Ingen

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i PPU og i Lektorprogrammet. Emnet består av tre delemner: Delemne A: Pedagogikk 1 Pedagogiske grunnlagsspørsmål, delemne B: Religionsdidaktikk og delemne C: Praksis 30 dager. Delemne A inngår som en del av profesjonsfaget på Lektorprogrammet og som ett av to pedagogikkemner på praktisk-pedagogisk utdanning (PPU). Delemnet gir pedagogisk grunnkompetanse. Delemne B Religionsdidaktikk (Fagforståelse 7,5 stp. og KRLE/Religion og etikk i skolen 7,5stp) gir kunnskap om grunnskolens KRLE-fag og religion og etikk for VG3 (videregående skole). Det gir religionsdidaktisk kunnskap og ferdigheter om undervisningsplanlegging og vurdering i skolefagene. Delemne C Praksis 30 dager er et praksisemne og opplæringen foregår i skolen. I delemnet inngår veiledning av studenten. Det består av observasjon og undervisning i skolen samt deltakelse i andre aktiviteter ved skolen (personalmøter etc.).
For å melde seg opp i emnet, må studenten ha bestått eksamen i alle emner på lektorprogrammets 1. til 6. semester inkludert bacheloroppgave (BAO2700). Ved forsinkelse av emner i 6. semester vil det, etter søknad, kunne vurderes individuelt om studenten gis anledning til å melde seg opp til emnet.
Emnet undervises i høstsemesteret. Det veksles mellom forelesninger, seminargrupper og ekskursjoner

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten få godkjent følgende pedagogiske/didaktiske studiekrav:
- ha godkjent oppmøte i undervisning (minimum 75 %)
- delta i og gi respons på mikroundervisning
- legge frem utvalgte deler av pensumlitteratur
- delta i FOU-prosjekt
- delta på ekskursjoner
- ha bestått praksis (jf. Retningslinjer for praksisopplæring)
- få godkjent praksisjournal gjennom en formativ vurderingssamtale med faglærer
- delta i formell evaluering av emnet og læringsmiljø i Fronter, hvis emnet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semesteret.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene, vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet har skriftlig eksamen (6 timer) som vurderingsform. Eksamen kan hentes fra alle delemner og vurderes til karakter A-F. For å få avsluttende vurdering, må studentene innen fastsatte fristen ha oppfylt studiekravene. Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).
Tillatte hjelpemidler:
Ingen tillatte hjelpemidler.

Læringsutbytte etter fullført emne

DELEMNE A: PEDAGOGIKK 1 (15 STP)
Emnet skal gi studentene en bred innføring i pedagogikk. Studentene skal gjøres kjent med pedagogiske grunnlagsspørsmål, pedagogiske begreper og pedagogikkens relevans og betydning for undervisningsplanlegging og gjennomføring av undervisning. I tillegg er pedagogikkfaget viktig for studentenes profesjonsforståelse og profesjonsutøvelse.
Emnet har en tematisk oppbygning. Det betyr at de overordnende målsetningene for faget, som beskrevet over, reflekteres gjennom bestemte temaer. Disse temaene er pedagogisk historie, pedagogisk filosofi, læringsteori og pedagogisk psykologi, tilpasset opplæring, mangfold og inkludering, samt forholdet mellom skole og samfunn.
Kunnskap
Studenten har
- kjennskap til ulike teoretiske perspektiver på danning, utdanning, utvikling, læring, demokrati og likeverd
- forståelse for sosialiseringsprosesser
- kunnskap om sammenhenger mellom individuelle, sosiale og kulturelle faktorer i arbeidet med tilpasset opplæring, likeverd og frafallsproblematikk
- kunnskap om ulike former for vurdering og testing, nasjonalt og internasjonalt
- forståelse for sammenhenger mellom utdanningshistorie, utdanningspolitikk og skolens og lærerens rolle i samfunnet

Ferdigheter
Studenten kan
- analysere læreplaner i fag for ungdomstrinnet og videregående opplæring og utvikle lokale planer som grunnlag for planlegging, gjennomføring og vurdering i undervisningen
- lede og motivere elever i det faglige arbeidet og skape konstruktive og inkluderende læringsmiljø
- bruke varierte og relevante metoder i undervisningen og tilpasse opplæringen i faget slik at den tar hensyn til elevens ulike læringstempo, deres

interesse for faget og evne til abstrakt tenkning
- gi elevene underveisvurdering og sluttvurdering, bruke faglige kjennetegn på
måloppnåelse og gi faglige begrunnelser for karakterer

Generell kompetanse

Studenten
- har kunnskap om lov- og planverk, skolen som organisasjon og rammebetingelser og styringsstruktur
- viser en autonom og yrkesetisk holdning i møte med alle elever, foresatte og kolleger, og kan fremme dialog, toleranse og respekt
- har kunnskap om sentrale vitenskapsteoretiske problemstillinger i utdanningsforskning
- har teoretisk og empirisk kunnskap som gjør studenten i stand til å bidra til utvikling og endring av egen praksis og skolen
- kan bidra til analyse og diskusjon av utdanningspolitiske spørsmål og formål, ideologier og praksiser i utvikling av demokratiske samfunn, lokalt og globalt

DELEMNE B: RELIGIONSDIDAKTIKK (15 STUDIEPOENG)

Delemnet skal bidra til å gi studentene innsikt i skolefagenes historie. Det belyser politiske og faglige diskusjoner om hva fagene i skolen skal være. Det gis innføring i fagdidaktisk teori, og i drøftingen av hvordan religion og livssyn fremstilles (representasjonsproblematikk). Delemnet gir didaktisk kompetanse i skolefagene KRLE og religion og etikk. Emnet bidrar til å gi studentene innsikt i aktuelle læreplaner og styringsdokumenter, samt å utvikle deres evne til kritisk å reflektere over og vurdere egen og andres undervisningsplanlegging.

Kunnskap

Studenten har
- kunnskap om skolefagenes historie, med vekt på KRLE og religion og etikk
- kjennskap til fagdidaktisk teori
- kjennskap til et variert repertoar av læringsstrategier, arbeidsmetoder og læremidler i fagene
- kunnskap om ulike faglige utfordringer for elevgrupper i forskjellige skoleslag
- god fagkunnskap og evne til faglig videreutvikling

Ferdigheter

Studenten kan
- analysere læreplaner i KRLE-faget for ungdomstrinnet og religion og etikk-faget for videregående opplæring, og utvikle lokale planer som grunnlag for planlegging, gjennomføring og vurdering i undervisningen
- planlegge, gjennomføre og begrunne undervisning med og uten teknologiske hjelpemidler
- analysere og anvende forskning om formidling og undervisning i fagene
- lede og motivere elever i det faglige arbeidet og skape konstruktive og inkluderende læringsmiljø
- bruke varierte og relevante metoder i undervisningen og tilpasse opplæringen i faget til enkeltelever
- gi elevene underveisvurdering og sluttvurdering
- bruke faglige kjennetegn på måloppnåelse og gi gode faglige begrunnelser for karakterer
- drøfte spørsmål om representasjoner av religion og livssyn i undervisningen

Generell kompetanse

Studenten kan
- se faget i lys av utdanningens generelle mål og reflektere over hvordan faget kan bidra til utvikling av sentrale verdier som toleranse, likestilling og demokrati
- orientere seg i og forholde seg kritisk til faglitteratur
- reflektere over og utvikle egen faglige praksis
- videreutvikle sin kompetanse gjennom arbeid med fag- og forskningslitteratur
- kommunisere faglige problemstillinger til elever, kolleger og foresatte
- drøfte etiske utfordringer i faget

DELEMNE C: PRAKSIS 30 DAGER

Delmnet består av 30 dager praksis i skolen. Det gir kunnskap om skole, elever og aktuelle planer for undervisning. Studenten får en innføring i hva det vil si å være lærer og får ferdigheter i undervisningsplanlegging og evaluering. Refleksjoner over egen og andres praksis inngår i delemnet.

Kunnskap

Studenten har
- erfaringsbasert kunnskap om læring, læreprosesser, arbeidsmåter, læremidler og vurderingsformer
- erfaringsbasert kunnskap om samspillet mellom elever og mellom elev og lærer, om skoleledelse, klasseledelse, teamarbeid og skole hjem-samarbeid
- kunnskap om lærerens rolle, rettigheter og plikter og om lærerarbeidet i skolen
- kjennskap til forsknings- og utviklingsarbeid i skolen

Ferdigheter

Studenten kan
- alene og sammen med andre planlegge, tilpasse, gjennomføre og vurdere opplæring
- variere og begrunne et bredt utvalg undervisningsmetoder, selvstendig og gjennom elevmedvirkning
- utvikle mål for opplæringen og vurdere elevenes måloppnåelse gjennom formativ og summativ vurdering
- være en tydelig leder og lede læringsarbeid tilpasset ulike elever, samt kunne justere arbeidsmåtene underveis
- samhandle med elever, foresatte, kolleger, skoleledelse og andre aktører i skolen

Generell kompetanse

Studenten kan
- reflektere over fag, opplæring og elevenes læring i lys av aktuelle læreplaner og profesjonsetiske perspektiver
- kritisk vurdere egen og andres praksis med referanse til teori og forskning
- bygge gode relasjoner og kommunisere godt med elever og kolleger
- delta i profesjonelt samarbeid og utviklingsarbeid
- initiere og gjennomføre utviklingsarbeid i samarbeid med utdanningsinstitusjonen og praksisskolen
- identifisere, håndtere og forebygge brudd på normer
- ha vist evne til møte presis til møter, arrangementer og veiledning og til å overholde fraværsreglement (se veiledninger praksis)

Merknad til litteraturlisten

LITTERATUR

Det er ikke knyttet spesifikk litteratur til Delemne C Praksis 30 dager. Emnet er en del av profesjonsfaget og det gis undervisning i aktuell teori i delemnene A og B.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR

- Halvorsen, T. (2017). *Pedagogikkens pionerer* (s. 58-109, 192-210, 246-271). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-05-49914-0
- Kvam, V. (2016). *Jakten på den gode skole: Utdanningshistorie for lærere*. Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-02567-4
- Mothes, M. (2013). *Samarbeid mellom lærere og formidlere ved klassebesøk til eksterne arenaer: En studie av hvordan samarbeid og kommunikasjon mellom lærere og formidlere kan ha innvirkning på utfallet av et klassebesøk til en ekstern arena i naturfag* (X, 119 s.). Trondheim: NTNU.. Hentet fra https://www.ntnu.no/documents/142548/321503595/MNATF_Marlene+Mothes.pdf/dbcfd3a2-adb3-44bc-a82c-7d76a29ea292
- Straume, I. (2013). Kap. 1,3,6,10,16,17,18,21,23,24,26,27. I *Danningens filosofihistorie.* Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 9788205444218
- Stray, J. H. (2011). *Demokrati på timeplanen* (s. 11-70). Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 978-82-450-1065-7
- Stray, J. H. & Wittek, L. (Red.) (2014). Del 1,2 og 5. I *Pedagogikk: En grunnbok*. [Oslo]: Cappelen Damm akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-02-41424-5
- Woolfolk, A. E. (2004). *Pedagogisk psykologi*. Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-1863-3

DELEMNE B LITTERATUR

- Læringsplakaten: Prinsipper for opplæring. Hentet 2016-05-26 fra http://www.udir.no/upload/larerplaner/Fastsatte_lareplaner_for_Kunnskapsloeftet/prinsipper_lk06.pdf
- Lærerprofesjonens etiske plattform. Hentet 2015-06-03 fra http://www.utdanningsforbundet.no/upload/L%C3%A6rerprof_etiske_plattform_A3_bm.pdf
- Opplæringsloven: Den nye formålsparagrafen § 1-2, fritaksparagrafen § 2-3a, og RLE-paragrafen §2-4. Hentet 2011-06-28 fra https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61
- Andersson, M. & Vassenden, A. (2011). Whiteness, non-whiteness and "faith information control": Religion among young people in Grønland, Oslo. *Ethnic and racial studies, 34*(4), s. 574-593. ISBN/ISSN: 0141-9870 (Kompendium).
- Andreassen, B.-O. (2014). Introduction: Theoretical perspectives on textbooks/textbooks in religious studies research. I B.-O. Andreassen & J. R. Lewis (Red.), *Textbook gods: Genre, text and teaching religious studies* (s. 1-15). Sheffield: Equinox. ISBN/ISSN: 9781781790557/9781781790540 (Kompendium)
- Andreassen, B.-O. (2016). *Religionsdidaktikk: En innføring* (2. utg.). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-02778-4
- Anker, T. & Lippe, M. S. v. d. (2014). Religiøst mangfold i skolen. I J. H. Stray & L. Wittek (Red.), *Pedagogikk: En grunnbok* (s. 619-635). [Oslo]: Cappelen Damm akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-02-41424-5 (Kompendium)
- Anker, T. & Lippe, M. S. v. d. (2015). *Når terror ties i hjel: En diskusjon om 22. juli og demokratisk medborgerskap i skolen*. (Kompendium)
- Bringeland, H. (2009). Filosofi i grunnskulen?: Nokre kritiske perspektiv. *Prismet: Pedagogisk tidsskrift, 60*(1), s. 5-20. ISBN/ISSN: 0032-8847 (Kompendium).
- Brøyum, S. (2005). Filosofi som fag. *Krlnett.no*,.
- Døving, C. A. & Kraft, S.-E. (2013). *Religion i pressen* (s. 166-192). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-02169-0 (Kompendium)
- Eidhamar, L. G., Leer-Salvesen, P. & Hølen, V. (2007). *Den andre: Etikk og filosofi i skolen* (2. utg. utg., s. 40-64). Kristiansand: Høyskoleforl. ISBN/ISSN: 978-82-7634-716-6 (Kompendium)
- Eriksen, L. L. (2008). Verdifellesskap eller uenighetsfellesskap?: Håndtering av uenighet i klasserommet. I O. Leirvik & Å. Røthing (Red.), *Verdier* (s. 120-138). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01367-1 (Kompendium)
- Gilhus, I. S. (2009). Hva er religion i dag?: Religionsbegrep og religionsvitenskap. I A. Brunvoll, H. Bringeland, N. Gilje & G. Skirbekk (Red.), *Religion og kultur: Ein fleirfagleg samtale* (s. 19-31). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01494-4 (Kompendium)
- Jackson, R. (2014). Veiviseren: En presentasjon av Europarådets retningslinjer for religions- og livssynsundervisning (Signposts: Dissemination of Council of Europe policy on education about religions non-religious convictions). *Norsk pedagogisk tidsskrift*, (5), s. 376-384. ISBN/ISSN: 1504-2987. Hentet fra http://www.idunn.no/npt/2014/05/veiviseren_en_presentasjon_av_europaraadets_retningslinj
- Leer-Salvesen, K. (2013). Filmundervisning og fiendebilder. *Religion og livssyn, 25*(1), s. 7-11. ISBN/ISSN: 0802-8214 (Kompendium).
- Lied, L. I. & Lied, S. (2010). Vurdering i RLE. I S. Dobson & K. R. Engh (Red.), *Vurdering for læring i fag* (s. 125-135). Kristiansand: Høyskoleforl. ISBN/ISSN: 978-82-7634-897-2 (Kompendium)
- Lied, S. & Osbeck, C. (2011). Hegemoniske talesjangre og deres betydning for elevers potensielle læring i religions- og livssynsfaget. I P. Dyndahl, T. O. Engen & L. I. Kulbrandstad (Red.), *Lærerutdanningsfag, forskning og forskerutdanning: Bidrag til kunnskapsområder i endring* (s. 129-160). Vallset: Oplandske bokforl. ISBN/ISSN: 978-82-7518-195-2 (Kompendium)
- Lippe, M. S. v. d. (2009). Scenes from a classroom - video analysis of classroom interaction in religious education in Norway. I I. t. Avest (Red.), *Dialogue and conflict on religion: Studies of classroom interaction in European countries* (s. 174-193). Münster: Waxmann. ISBN/ISSN: 9783830922728 (Kompendium)
- Midttun, A. (2014). Biter og deler av islam. *Norsk pedagogisk tidsskrift, 98*(5), s. 329-340. ISBN/ISSN: 1504-2987. Hentet fra http://www.idunn.no/npt/2014/05/biter_og_deler_av_islam
- Muesse, M. (1999). Religious studies and "Heaven's gate": Making the strange familiar and the familiar strange. I R. T. McCutcheon (Red.), *The Insider/outsider problem in the study of religion: A reader* (s. 390-394). London: Cassell. ISBN/ISSN: 0-304-70177-7/0-304-70178-5 (Kompendium)
- Roald, A. S. (2011). Religionskritiske stemmer i den moderne islamske tradisjonen. *Religion og livssyn, 23*(3), s. 22-26. ISBN/ISSN: 0802-8214 (Kompendium).
- Røthing, Å. (2007). Homonegativisme og homofobi i klasserommet: Marginaliserte maskuliniteter, disiplinerende jenter og rådville lærere. *Tidsskrift for ungdomsforskning*, (1), s. 27-51. ISBN/ISSN: 1894-1036. Hentet 2015-06-01 fra http://www.hioa.no/asset/6662/1/6662_1.pdf
- Skeie, G. (2015). What does conceptualisation of religion have to do with religion. I L. G. Beaman & L. Van Arragon (Red.), *Issues in*

religion and education: Whose religion? (nr. Vol 25, s. 126-156). Leiden: Brill. ISBN/ISSN: 9789004289802 (Kompendium)
- Stausberg, M. (2006). Sammenligning. I S.-E. Kraft & R. J. Natvig (Red.), *Metode i religionsvitenskap* (s. 29-50). Oslo: Pax. ISBN/ISSN: 82-530-2839-3 (Kompendium)
- Undheim, S. (2015). Bilder og bildeforbud i skolens religionsfag: En analyse av lærebøker for KRLE og RLE. I M. Engebretsen (Red.), *Det tredje språket: Multimodale studier av interkulturell kommunikasjon i kunst, skole og samfunnsliv* (s. 247-266). Kristiansand: Portal. ISBN/ISSN: 9788283140361
- Undheim, S. & Lippe, M. S. v. d. (Red.) (2017). *Religion i skolen.* Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 9788215029078
- Utdanningsdirektoratet (2006). Læreplan i religion og etikk - fellesfag i studieforberedende utdanningsprogram. Hentet 2017-05-08 fra http://www.udir.no/kl06/REL1-01
- Utdanningsdirektoratet (2006). Læreplan i religion og etikk. Hentet 2013-05-07 fra http://www.udir.no/kl06/REL1-01/
- Utdanningsdirektoratet (2015). Læreplan i kristendom, religion, livssyn og etikk (KRLE). Hentet 2017-05-08 fra http://www.udir.no/kl06/RLE1-02
- Vestøl, J. M. (2012). The role of movies in Norwegian textbooks: A study of film as artefact in religious education.*Nordidactica, 12*(2), s. 84-105. ISBN/ISSN: 2000-9879. Hentet 2015-06-01 fra http://kau.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A601712&dswid=-587
- Vestøl, J. M. Etikkundervisning. Hentet 2014-08-18 fra http://folk.uio.no/jonv/reldid/etikk/index.html
- Zetterqvist, K. G. & Geir, S. (2014). Religion i skolen; her, der og hvor-som-helst?. *Norsk pedagogisk tidsskrift, 98*(05), s. 305-315. ISBN/ISSN: 0029-2052. Hentet fra https://bibsys-almaprimo.hosted.exlibrisgroup.com:443/MF:default_scope:TN_idun66721205

PPU1020 - Pedagogikk 2, samfunnsfagdidaktikk og praksis

Emneansvarlig:	Janicke Heldal Stray (Janicke.H.Stray@mf.no)
Studiepoeng:	30
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Praktisk pedagogisk utdanning - Praktisk pedagogisk utdanning 5-årige masterprogrammer - Lektorprogram i KRLE/Religion og etikk og samfunnsfag
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i PPU og i Lektorprogrammet. Emnet består av tre delemner: Delemne A: Pedagogikk 2 (15 stp), delemne B: Samfunnsfagsdidaktikk (15 stp) og delemne C: Praksis 30 dager (0 stp). Delemne A Pedagogikk 2 inngår som en del av profesjonsfaget på Lektorprogrammet og som ett av to pedagogikkemner på praktisk-pedagogisk utdanning (PPU). Delemnet gir kunnskap om pedagogisk teori og bidrar til å bygge opp studentenes didaktiske forståelse og kompetanse. Delemne B Samfunnsfagsdidaktikk gir god kunnskap om fagdidaktikk og ferdigheter i undervisningsplanlegging og vurdering i faget. Det gir også kunnskap som er nyttig for undervisning i samfunnsfag i grunnskolen og i videregående skole. Delemne C Praksis 30 dager er et praksisemne og opplæringen foregår i skolen. I delemnet inngår veiledning av studenten. Det består av observasjon og undervisning, samt deltakelse i andre aktiviteter ved skolen (personalmøter etc.).
Emnet undervises i vårsemesteret. Det veksles mellom forelesninger, diskusjoner, seminargrupper og pedagogiske øvelser.
Forkunnskapskrav: Godkjent opptak på Lektorprogrammet/PPU og bestått PPU1010

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- delta på minst 75 % av undervisningen
- gjennomføre og respondere på mikroundervisning
- ha bestått praksis (jf. Retningslinjer for praksisopplæring)
- få godkjent praksisjournal gjennom en formativ vurderingssamtale med faglærer
- delta i en formell evaluering av emnet og læringsmiljø i Fronter, dersom studiet blir gjort gjenstand for evaluering i det aktuelle semesteret.

Studenter som ikke oppfyller studiekravene, kan ikke gå opp til eksamen i emnet. For ikke å bruke opp et eksamensforsøk på emnet, må de aktivt trekke sin oppmelding/vurderingsmelding innen trekkfristen 1. mai.

Avsluttende vurdering

Emnet PPU1020 har 1 ukes hjemmeeksamen (4000-5000 ord) og muntlig eksamen som vurderingsform. Hjemmeeksamen skal drøfte en problemstilling fra praksis ved hjelp av pedagogisk og didaktisk teori. Hjemmeeksamen blir vurdert til karakteren A-F og vektes til 50 % av samlet karakter. Ved innlevering av hjemmeeksamen vil man bli bedt om å godta en erklæring om at arbeidet er gjennomført selvstendig og alle kilder ført opp. Muntlig eksamen blir vurdert til karakteren A-F og vektes til 50 % av samlet karakter. For å kunne gå opp til eksamen må studentene innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.

Læringsutbytte etter fullført emne

DELEMNE A PEDAGOGIKK 2 (15 stp)
Emnet skal gi studentene en bred innføring i pedagogikk. Det betyr at studentene skal gjøres kjent med pedagogiske grunnlagsspørsmål, pedagogiske begreper og pedagogikkens relevans og betydning for undervisningsplanlegging og gjennomføring av undervisning. I tillegg er pedagogikkfaget viktig for studentenes profesjonsforståelse og profesjonsutøvelse.

Emnet har en tematisk oppbygning. Det betyr at de overordnende målsetningene for faget, som beskrevet over, reflekteres gjennom bestemte temaer. Disse temaene er klasseledelse, tilpasset opplæring, psykisk helse, grunnleggende ferdigheter, vurdering, samt forholdet mellom demokrati og utdanning.

Kunnskap
Studenten har
- god kunnskap om pedagogiske grunnlagsspørsmål
- god kunnskap om pedagogiske begreper
- profesjonsforståelse
- god kunnskap om de grunnleggende ferdighetene og inkludere dem i undervisningsopplegg
- god kunnskap om forholdet mellom demokrati og utdanning

Ferdigheter
Studenten kan
- vurdere pedagogikkens relevans og betydning for planlegging og gjennomføring av undervisning
- anvende pedagogisk teori om klasseledelse i praksis
- anvende pedagogisk teori om tilpasset opplæring i praksis
- anvende pedagogisk teori om vurdering i praksis
- identifisere psykiske helseutfordringer hos elever og samarbeide med aktører som relevante

Generell kompetanse
Studenten

- har kunnskap om og kan anvende pedagogisk teori på et avansert nivå
- kan bygge relasjoner til elever og foresatte, og samarbeide med aktører som er relevante for skoleverket
- kan formidle pedagogiske og fagdidaktiske problemstillinger på et avansert nivå
- kan med stor grad av selvstendighet videreutvikle egen fagkompetanse og bidra i skolens utvikling

DELEMNE B SAMFUNNSFAGSDIDAKTIKK (15 stp)
Emnet skal gi studentene bred innføring i samfunnsfagdidaktikkens hva, hvordan og hvorfor. Det betyr at studentene skal få innsikt i hva som er samfunnsfaglig kunnskap og kunnskap om samfunnsfagenes begrunnelse som skolefag. De skal videre kunne vurdere samfunnsfagenes målsetninger og idealer og få god kunnskap om hvordan ulike måter å organisere, fremstille og arbeide med samfunnskunnskap kan bidra til å fremme faglige målsetninger og idealer.

LÆRINGSUTBYTTE

Kunnskap
Studenten har
- kunnskap om samfunnsfagenes begrunnelser som skolefag
- kunnskap om hva som er viktig samfunnsfaglig kunnskap
- kunnskap om grunnleggende ferdigheter i samfunnsfag
- kunnskap om forholdet mellom demokrati og utdannelse
- kunnskap om ulike former for vurdering
- god kunnskap om historiedidaktiske begreper og metoder

Ferdigheter
Studenten kan
- vurdere samfunnsfagenes målsetninger og idealer
- kritisk vurdere hvordan ulike måter å organisere, fremstille, og arbeide med samfunnskunnskap kan bidra til å fremme faglige målsetninger og idealer
- tilrettelegge for oppøving av grunnleggende ferdigheter innenfor faget
- tilrettelegge undervisning med bakgrunn i et demokratididaktisk rasjonale
- anvende didaktisk teori om vurdering innenfor faget
- analysere bruk av historiske narrativer i forskjellige politiske og samfunnsmessige kontekster

Generell kompetanse
Studenten kan
- se faget i lys av utdanningens generelle mål og reflektere over hvordan faget kan bidra til utvikling av aktivt medborgerskap og demokratisk deltagelse
- orientere seg i og forholde seg kritisk til relevant faglitteratur
- reflektere over og utvikle egen faglig praksis
- videreutvikle sin faglige kompetanse gjennom arbeid med fag- og forskningslitteratur
- kommunisere faglige problemstillinger til elever, kolleger, og foresatte
- drøfte etiske utfordringer i faget

DELEMNE C PRAKSIS 30 DAGER
Delmnet består av 30 dager praksis i skolen. Det gir kunnskap om skole, elever og aktuelle planer for undervisning. Studenten får god kunnskap om ulike sider ved læreryrket og får ferdigheter i undervisningsplanlegging og evaluering. Refleksjoner over egen og andres praksis inngår i delemnet.

Kunnskap
Studenten har
- erfaringsbasert kunnskap om læring, læreprosesser, arbeidsmåter, læremidler og vurderingsformer
- erfaringsbasert kunnskap om samspillet mellom elever og mellom elev og lærer, om skoleledelse, klasseledelse, teamarbeid og skole hjem-samarbeid
- kunnskap om lærerens rolle, rettigheter og plikter og om lærerarbeidet i skolen
- kjennskap til forsknings- og utviklingsarbeid i skolen

Ferdigheter
Studenten kan
- alene og sammen med andre planlegge, tilpasse, gjennomføre og vurdere opplæring
- variere og begrunne et bredt utvalg undervisningsmetoder, selvstendig og gjennom elevmedvirkning
- utvikle mål for opplæringen og vurdere elevenes måloppnåelse gjennom formativ og summativ vurdering
- være en tydelig leder og lede læringsarbeid tilpasset ulike elever, samt kunne justere arbeidsmåtene underveis
- samhandle med elever, foresatte, kolleger, skoleledelse og andre aktører i skolen

Generell kompetanse
Studenten kan
- reflektere over fag, opplæring og elevenes læring i lys av aktuelle læreplaner og profesjonsetiske perspektiver
- kritisk vurdere egen og andres praksis med referanse til teori og forskning
- bygge gode relasjoner og kommunisere godt med elever og kolleger
- delta i profesjonelt samarbeid og utviklingsarbeid
- initiere og gjennomføre utviklingsarbeid i samarbeid med utdanningsinstitusjonen og praksisskolen
- identifisere, håndtere og forebygge brudd på normer
- ha vist evne til møte presis til møter, arrangementer og veiledning og til å overholde fraværsreglement (se veiledninger praksis)

Merknad til litteraturlisten

Det er ikke knyttet spesifikk litteratur til Delemne C Praksis 30 dager. Emnet er en del av profesjonsfaget og det gis undervisning i aktuell teori i delemnene A og B.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR

- Frøyland, M. (2010). *Mange erfaringer i mange rom: Variert undervisning i klasserom, museum og naturen*. Oslo: Abstrakt forl. ISBN/ISSN: 9788279352952
- Greene, R. W. (2011). *Utenfor: Elever med atferdsutfordringer*. Oslo: Cappelen Damm akademisk. ISBN/ISSN: 9788202367879
- Hovdenak, S. S. & Stray, J. H. (2015). *Hva skjer med skolen?: En kunnskapssosiologisk analyse av norsk utdanningspolitikk fra 1990-tallet og frem til i dag*. Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 9788232102990
- Stray, J. H. & Wittek, L. (Red.) (2014). *Pedagogikk: En grunnbok* (Del 3, 4 og 5). [Oslo]: Cappelen Damm akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-02-41424-5
- Uthus, M. (Red.) (2017). *Elevenes psykiske helse i skolen: Utdanning til å mestre egne liv* (s. 17-200). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-05-49389-6

DELEMNE B LITTERATUR

- Englund, T. (2006). Deliberative communication: A pragmatist proposal. *Journal of curriculum studies, 38*(5), s. 503-520. ISBN/ISSN: 0022-0272 (Kompendium).
- Fjørtoft, H. (2016). *Effektiv planlegging og vurdering: Læring med mål og kriterier i skolen* (2. utg.). Bergen: Fagbokfolaget. ISBN/ISSN: 978-82-450-1836-3
- Gereluk, D. (2012). *Education, extremism and terrorism: What should be taught in citizenship education and why*. London: Continuum. ISBN/ISSN: 9781441105158
- Gilstrap, R. (1991). Writing for the social studies. I J. P. Shaver (Red.), *Handbook of research on social studies, teaching and learning* (s. 578-586). New York: Macmillan. ISBN/ISSN: 0028957903 (Kompendium)
- Gutierres, K. & Rhymes, B. (1995). Script, counterscript and underlife in the classroom: James Brown v Board of Education. *Harvard educational review, 65*(3), s. 445-471. ISBN/ISSN: 0017-8055 (Kompendium).
- Habermas, J. (1995). Tre normative demokratimodeller. I E. O. Eriksen (Red.), *Deliberativ politikk: Demokrati i teori og praksis* (s. 30-46). Oslo: Tano. ISBN/ISSN: 8251834031 (Kompendium)
- Hellesnes, J. (1992). Ein utdana mann og eit dana menneske. I E. L. Dale (Red.), *Pedagogisk filosofi* (s. 79-103). Oslo: Ad Notam Gyldendal. ISBN/ISSN: 8205207372 (Kompendium)
- Koselleck, R. (1997). The temporalisation of concepts. *Finnish Yearbook of Political Thought, 1*, s. 16-24. ISBN/ISSN: 1238-8025. Hentet fra https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/48139/SoPhi10_978-951-39-6469-6.pdf
- Krejsler, J. (2001). At undervise gennem selvbestemelse: Om lærerens praksis i spændingsfeltet mellem social ingeniørkunst og sand dialog. I T. Kvernbekk (Red.), *Pedagogikk og lærerprofesjonalitet* (s. 49-65). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 8241711786 (Kompendium)
- Lenz, C. (2011). Konstruksjonen av den andre - teoretiske og historiske perspektiver. I V. Moe & Ø. Kopperud (Red.), *Forestillinger om jøder: Aspekter ved konstruksjonen av en minoritet 1814-1940* (s. 9-33). Oslo: Unipub. ISBN/ISSN: 9788274775312 (Kompendium)
- Ljunggren, C. (2010). Agnostic recognition in education: On Arendt's qualifications of political and moral meaning. *Studies in philosophy and education, 29*, s. 19-33. ISBN/ISSN: 0039-3746 (Kompendium).
- Midtbøen, A., Orupabo, J. & Røthing, Å. (2014). *Etniske og religiøse minoriteter i læremidler: Lærer- og elevperspektiver* (s. 23-78). Oslo: Institutt for samfunnsforskning. ISBN/ISSN: 9788277634449
- Mouffe, C. (1999). Deliberative democracy or agonistic pluralism?. *Social Research, 66*(3), s. 745-758. ISBN/ISSN: 0037-783X (Kompendium).
- NOU 2015:8, . (2015). *Fremtidens skole: Fornyelse av fag og kompetanser*. Oslo: Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon, Informasjonsforvaltning.. Hentet fra https://nettsteder.regjeringen.no/fremtidensskole/nou-2015-8/
- Osler, A. & Lybaek, L. (2014). Educating "the new Norwegian we": An examination of national and cosmopolitan education policy discourses in the context of extremism amd Islamophobia. *Oxford review of education, 40*(5), s. 543-566. ISBN/ISSN: 0305-4985 (Kompendium).
- Pappas, G. F. (2012). What would John Dewey say about deliberative democracy and democratic experimentalism?. *Contemporary Pragmatism, 9*(2), s. 57-74. ISBN/ISSN: 1572-3429 (Kompendium).
- Shor, I. & Freire, P. (1987). What is the dialogical method of teaching?. *Journal of Education, 169*(3), s. 11-31. ISBN/ISSN: 0022-0574 (Kompendium).
- Skjervheim, H. (1992). Eit grunnproblem i pedagogisk filosofi. I E. L. Dale (Red.), *Pedagogisk filosofi* (s. 65-78). Oslo: Ad Notam Gyldendal. ISBN/ISSN: 8205207372 (Kompendium)
- Stray, J. H. & Sætra, E. (2015). Samfunnsfagets demokratioppdrag i fremtidens skole: En undersøkelse av samfunnsfaglæreres opplevelse av fagets rammebetingelser og Ludvigsen-utvalgets utredninger. *Norsk pedagogisk tidsskrift, 99*(6), s. 460-471. ISBN/ISSN: 0029-2052. Hentet fra https://www.idunn.no/file/pdf/66821408/samfunnsfagets_demokratioppdrag_i_fremtidens_skole_-_en_und.pdf
- Westheimer, J. & Kahne, J. (2004). What kind of citizen?: The politics of educating for democracy. *American educational research journal, 41*(2), s. 237-269. ISBN/ISSN: 0002-8312 (Kompendium).

Eksamens-/innleveringsdatoer

Hjemmeeksamen

Utleveringsdato:	1. juni 2018
Tidspunkt for utlevering:	09:00
Innleveringsdato:	8. juni 2018

Innleveringsfrist:	12:00
Varighet:	7 dager
Kunngjøringsdato:	29. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Muntlig dag 1

Eksamensdato:	12. juni 2018
Varighet:	30 minutter
Trekkfrist:	1. mai 2018

Muntlig dag 2

Eksamensdato:	13. juni 2018
Varighet:	30 minutter
Trekkfrist:	1. mai 2018

Hjemmeeksamen

Utleveringsdato:	13. aug. 2018
Tidspunkt for utlevering:	09:00
Innleveringsdato:	20. aug. 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Varighet:	7 dager
Kunngjøringsdato:	10. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

PPU1030 - Pedagogikk 2, kirkedidaktikk og praksis

Emneansvarlig:	Sverre Dag Mogstad (Sverre.D.Mogstad@mf.no)
Studiepoeng:	30
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Praktisk pedagogisk utdanning - Praktisk pedagogisk utdanning 2-årige masterprogrammer - Master i kirkelig undervisning 5-årige masterprogrammer - Lektorprogram i KRLE/Religion og etikk og samfunnsfag
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk

Generell informasjon

Emnet inngår som et kjerneemne i Master i kirkelig undervisning. Emnet består av tre delemner: Delemne A: Pedagogikk 2, delemne B: Kirkedidaktikk og delemne C: Praksis 30 dager.
Delemne A inngår som en del av profesjonsfaget til kateket og som ett av to pedagogikkemner på praktisk-pedagogisk utdanning (PPU). Delemnet gir kunnskap om pedagogisk teori og bidrar til å bygge opp studentenes didaktiske forståelse og kompetanse.
Delemne B Kirkedidaktikk består av tre deler, 1: Kateketprofesjon i folkekirken og pedagogisk ledelse, 2: Kirkelig undervisning i en flerreligiøs virkelighet og 3: Universell pedagogisk utforming. Delemne C Praksis 30 dager er et praksisemne, og opplæringen foregår i menighet. Studentene er i praksis individuelt eller i par i menighet i 6 uker, primært i Den norske kirke, og veiledes av en kateket i alle kateketens arbeidsoppgaver.
Emnet undervises i vårsemesteret. Det veksles mellom forelesninger, diskusjoner, seminargrupper og pedagogiske øvelser.
Forkunnskaper: For å melde seg opp i emnet, må studenten ha godkjent opptak på Master i kirkelig undervisning (inklusiv 60 stp i kristendomsfaglige emner) eller ha godkjent opptak på PPU. Studenten må også ha gjennomført PPU1010.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- delta i minst 75 % av undervisningen
- gjennomføre og respondere på mikroundervisning
- ha bestått praksis (jf. Retningslinjer for praksisopplæring)
- få godkjent praksisjournal gjennom en formativ vurderingssamtale med faglærer
- delta i en formell evaluering av emnet og læringsmiljø i Fronter, dersom studiet blir gjort gjenstand for evaluering i det aktuelle semesteret.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene, vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).
Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet PPU1030 har 1 ukes hjemmeeksamen som vurderingsform. Oppgaven skal besvares innenfor rammen av 4000-5000 ord. Hjemmeeksamen skal drøfte en problemstilling fra praksis ved hjelp av pedagogisk og didaktisk teori. Hjemmeeksamen blir vurdert til karakteren A-F og vektes til 50 % av samlet karakter.
Emnet har også en muntlig eksamen som blir vurdert til karakteren A-F. Muntlig eksamen vektes til 50 % av samlet karakter.
For å kunne gå opp til eksamen må studentene innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. .

Mål

DELEMNE A: PEDAGOGIKK 2 (15 stp)
Delemnet skal gi studentene en bred innføring i pedagogikk. Studentene skal bli kjent med pedagogiske grunnlagsspørsmål, pedagogiske begreper og pedagogikkens relevans og betydning for undervisningsplanlegging og gjennomføring av undervisning. Delemenet skal også gi evne til å reflektere over egen profesjonsforståelse og profesjonsutøvelse.
Delemnet har en tematisk oppbygning. Det betyr at de overordnende målene for emnet, reflekteres gjennom bestemte temaer. Disse temaene er klasseledelse, tilpasset opplæring, grunnleggende ferdigheter, vurdering, samt forholdet mellom demokrati og utdanning.
MÅL:
Studenten skal etter fullført delemne:
- ha god kunnskap om pedagogiske grunnlagsspørsmål
- ha god kunnskap om pedagogiske begreper
- kunne vurdere pedagogikkens relevans og betydning for planlegging og gjennomføring av undervisning
- ha god profesjonsforståelse og kunne anvende denne i praksis

- kunne anvende pedagogisk teori om klasseledelse i praksis
- ha god kunnskap om de grunnleggende ferdighetene og inkludere dem i undervisningsopplegg
- kunne anvende pedagogisk teori om tilpasset opplæring i praksis
- kunne anvende pedagogisk teori om vurdering i praksis
- ha god kunnskap om forholdet mellom demokrati og utdanning

DELEMNE B: KIRKEDIDAKTIKK (15 stp)
Delemnet skal gi fordypet kunnskap om kirkedidaktiske tema og bidrar til å bygge opp studentenes kompetanse til å lede menighetspedagogisk arbeid i Den norske kirke. Det gir også inngående kunnskap om og ferdigheter i å gjennomtenke og begrunne kirkedidaktikkens hva, hvordan, hvorfor, hvor og når - i planlegging, iverksetting og evaluering av trosopplæringsaktiviteter.
Studenten skal utvikle evne til konstruktiv og kritisk refleksjon ut fra pedagogisk og teologisk teori. Delemnet gir kunnskap om kateketens ledelse av undervisningsarbeidet i menigheten på mandat fra foreldre og i samvirke med stab og frivillige ledere. Det gir evne til å videreutvikle lokal trosopplæringsplan ut fra stedegne forutsetninger som kirkebygg, lokalsamfunn, demografi, bosetting, religiøs sammensetning, organisasjonskultur og samarbeidsrelasjoner.
Delemnet består av tre temaområder:
1. Kateketprofesjon i folkekirken og pedagogisk ledelse
skal gi forståelse for kateketprofesjonen med utgangspunkt i Tjenesteordning for Den norske kirke, profesjonsetikk og kunnskap om ansatte i det kirkelige undervisningsfeltet. Det skal gi fordypet forståelse av kirkens ordninger, reformer og læreplaner, samt fordypet kunnskap om gudstjenestens ordning og den intergenerasjonelle utfordringen. Kunnskap om ledelse og skolering av frivillige medarbeidere inngår også i emnet.

2. Kirkelig undervisning i en flerreligiøs virkelighet
skal gi kunnskap om og kompetanse til å presentere kristendom inn i en flerreligiøse virkelighet. Det fokuseres på ferdigheter i å bruke levende fortelling i undervisningen og på læringsbaner mellom hjem, skole og kirke. Samarbeid mellom skole og kirke i rammen av KRLE-faget og i tverrfaglige prosjekt, inngår i dette temaområdet.

3. Universell pedagogisk utforming
skal gi kunnskap om kirken som et lærende fellesskap med universell pedagogisk utforming, for barn og unge uavhengig av funksjonsevne.

MÅL:
Studenten skal etter fullført delemne:
- ha inngående kunnskap om kateketens ledelse av undervisningsarbeidet i menigheten basert på Tjenesteordning og kvalifikasjonskrav for kateketene i Dnk, mandat, profesjonsetikk og kunnskap om ansatte i undervisningstjenesten
- ha inngående kunnskap om Plan for trosopplæring: Gud gir - vi deler, og evne til å utvikle det kirkelige undervisningsfeltet gjennom lokale planer
- ha god evne til å begrunne bibelundervisning teologisk og pedagogisk i en flerreligiøs virkelighet, og vise gode ferdigheter i muntlig presentasjon og fortelling
- ha god kunnskap om rekruttering og ledelse av frivillige medarbeidere
- ha innsikt og ferdigheter i ulike undervisnings- og læringsstrategier, og ha evne for å tilrettelegge for barns og unges læringsbaner mellom hjem, barnehage/skole og kirke.
- ha fordypet kunnskap om likheter og forskjeller på skole- og kirkedidaktikk og god kunnskap om skole- og kirkesamarbeid
- ha fordypet kunnskap om gudstjenestens liturgi og tilrettelegging av intergenerasjonelle gudstjenester
- vise evne til å reflektere over egen forbildefunksjon

DELEMNE C: PRAKSIS 30 DAGER
Studentene er i 6 ukers praksis i menighet, primært i Den norske kirke, på individuell basis eller som to og to. De veiledes av en kateket i alle kateketens arbeidsoppgaver. Praksisen kan omfatte både kvelds- og helgearbeid og deltakelse på leir. Stabs-, utvalgs- og rådsmøter inngår som naturlig del av praksis. I praksisperioden skal det legges til rette for at studentene får tid til å skriftliggjøre praksiserfaringer i form av rapporter.
MÅL:
Studenten skal etter fullført praksis:
- ha gode kunnskaper om kateketens arbeidsoppgaver, plikter og rettigheter og evne til å reflektere over kateketens profesjonsutøvelse i relasjon til tjenesteordning, læreplaner, kirkens ordninger og lokale forhold/lokal kontekst
- ha kjennskap barns og unges oppvekstmiljø og forutsetninger i det aktuelle lokalmiljøet
- vise evne til selvstendig arbeid med trosopplæringsaktiviteter i samarbeid med stab, foreldre og frivillige i planlegging og gjennomføring
- kunne begrunne undervisnings- og læringsaktiviteter i relasjon til læreplan og kunne reflektere teologisk og pedagogisk i denne sammenheng
- kunne planlegge og gjennomføre undervisning for barn og unge i ulike aldersgrupperog med ulike forutsetninger
- vise ferdigheter i ledelse av aktiviteter og kunne tilrettelegge for læringsbanermellom hjem, barnehage/skole og kirke
- vise evne til å legge til rette for gode relasjoner i stab, blant frivillige medarbeidere,og videre i forhold til barn og unge og deres foreldre/foresatt
- ha evne til kritisk vurdering/evaluering av opplegg og systemer, og tilrettelegging avtilbakemeldingsrutiner overfor unge i lederopplæring og frivillige medarbeidere
- kunne reflektere over egen og andres praksis ved hjelp av relevant teori og forskning
- kunne reflektere etisk over kateketens profesjonsrolle
- ha vist evne til møte presis til møter, arrangementer og veiledning og til å overholde fraværsreglement (se veiledninger praksis)

Merknad til litteraturlisten

Det er ikke knyttet spesifikk litteratur til Delemne C: Praksis 30 dager, siden emnet er en del av profesjonsfaget. Det gis undervisning i aktuell teori knyttet til dette delemnet i delemnene A og B.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR

- Brinkmann, S. (2006). *John Dewey: En introduktion* (s. 173-209). København: Hans Reitzel. ISBN/ISSN: 8741202392 (Kompendium)
- Durkheim, É. (1956). *Education and sociology* (s. 61-90). New York: Free Press. ISBN/ISSN: 0029079209 (Kompendium)
- Greene, R. W. (2011). *Utenfor: Elever med atferdsutfordringer*. Oslo: Cappelen Damm akademisk. ISBN/ISSN: 9788202367879
- Illeris, K. (2013). *Transformativ læring og identitet*. Frederiksberg: Samfundslitteratur. ISBN/ISSN: 9788759317532
- Kant, I. (1993). *Oplysning, historie, fremskridt: Historiefilosofiske skrifter* (s. 71-80). Århus: Slagmark. ISBN/ISSN: 8798308297 (Kompendium)
- Nyeng, F. (1999). *Etiske teorier: En systematisk fremstilling av syv etiske teoriretninger*. Bergen-Sandviken: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 8276745024
- Stray, J. H. & Wittek, L. (Red.) (2014). Kap. 12, 18, 19, 21-24, 26-31, 33, 35, 38. I *Pedagogikk: En grunnbok*. [Oslo]: Cappelen Damm akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-02-41424-5
- Westheimer, J. & Kahne, J. (2004). What kind of citizen?: The politics of educating for democracy. *American educational research journal, 41* (2), s. 237-269. ISBN/ISSN: 0002-8312 (Kompendium).
- Wood, B. (2009). Comparing the New Zealand curriculum and youth conceptions of the "ideal" citizen: Re-examining trust, participation and responsibility. *Youth Studies Ireland, 4*(2), s. 3-21. ISBN/ISSN: 1649-8747. Hentet fra http://youthworkireland.ie/images/uploads/general/YOUTH_STUDIES_IRELAND_Volume_4_No_2_Article_-_Bronwyn_Elisabeth_Wood.pdf

DELEMNE B LITTERATUR

- Birkedal, E. (2008). *Erfaringsbasert didaktikk: Plattform for planutvikling i trosopplæring for ungdom - et refleksjonsnotat* (Vol. 2015).. Hentet fra http://www.iko.no/iko/vedlegg/58Plattform%20-%20ErlingB%20juni08.pdf
- Botvar, P. K. (2015). *Avsluttet reform eller fortsatt læring og utvikling?: Trosopplæring som arbeidsform i menigheten* (nr. 2015:1, 92, XIX s.). Oslo: KIFO, Institutt for kirke-, religions- og livssynsforskning. ISBN/ISSN: 978-82-92972-38-0. Hentet 2015:1 fra http://www.kifo.no/doc//RAPPORTER/KIFO%20rapport%202015_1%20til%20web.pdf
- Bredesen, R. (2014). *Bare barn er barn: En analyse av perspektiver på barn og barndom i Den norske kirkes Trosopplæringsplan*. Hentet fra http://brage.bibsys.no/xmlui/handle/11250/223457
- Christoffersen, S. A. (Red.) (2011). *Profesjonsetikk: Om etiske perspektiver i arbeidet med mennesker*. Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 9788215019406
- Dahle, S. & Torgauten, T. I. (Red.) (2015). *Helt med!: I samme fellesskap uavhengig av funksjonsevne* (s. 55-65, 104-135). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-05-48687-4 (Kompendium)
- Dietrich, S. (Red.) (2015). *Folkekirke nå* (s. 12-33, 155-165, 205-213). Verbum Akademisk. ISBN/ISSN: 9788254313121
- Eriksen, M. S. (2012). *Konfirmantleirboka* (s. 26-41, 50-58). Oslo: IKO-forl. ISBN/ISSN: 978-82-8249-072-6 (Kompendium)
- Fretheim, K. (ikke oppgitt). *Fellesskap og frivillige: Om trosopplæringen i Den norske kirke [upublisert manus]* (125 s.). (Se Fronter)
- Gunleiksrud, K. (Red.) (2011). *Bibelfortellinger* (Et utvalg på 150 s.). Oslo: IKO-forl. ISBN/ISSN: 978-82-8249-020-7
- Hellemo, G. (2014). Liturgi for Den norske kirke. I G. Hellemo (Red.), *Gudstjeneste på ny* (s. 13-31). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-02307-6 (Kompendium)
- Horsfjord, H., Sørensen, T., Heiene, G., Leganger-Krogstad, H. & Holmqvist, M. (2015). *Kompetanse, utdanning og motivasjon: En kartlegging av undervisningstjenesten i Den norske kirke* (nr. MF-rapport 1:2015, 126 s.). Oslo: Det teologiske Menighetsfakultet.. Hentet MF-rapport 1:2015 fra http://www.mf.no/sites/mf/files/users/Dokumenter/Forskning/Trosopplaring/kompetanse_utdanning_og_motivasjon-_en_kartlegging_av_undervisningst
- Håkonseth, A., Leganger-Krogstad, H., Granerud, F., Heitmann, H. & Ågedal, J. M. (Red.) (2015). *Tidslinjen. Lærerveiledning* (s. 4-49). Oslo: Verbum. ISBN/ISSN: 9788254312797
- Leganger-Krogstad, H., Langkaas, R., Engen, N., Nygård, I. H. & Skeie, S. (2015). *Konfirmantbibelen: Lærerveiledning* (s. 29-95). Oslo: Verbum.
- Munthe, E. (2013). Planlegging av undervisning. I R. J. Krumsvik & R. Säljö (Red.), *Praktisk-pedagogisk utdanning: En antologi* (s. 203-227). Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 978-82-450-1280-4 (Kompendium)
- Opsal, R. R. (2013). *Påskevandring: Påskevandring som arbeidsmåte i RLE-faget og grenseobjekt i samarbeidet mellom skole og kirke* (127 s.).. Hentet fra http://brage.bibsys.no/xmlui/handle/11250/161353
- Raaum, K. G. (Red.) (2012). *Tap, håp, dialog* (s. 8-20). Oslo: IKO-forl. ISBN/ISSN: 978-82-8249-058-0 (Kompendium)
- Østrem, S. (2007). Barns subjektskaping og det betydningsfulle tredje ledd. *Prismet: Pedagogisk tidsskrift, 58*(3), s. 143-160. ISBN/ISSN: 0032-8847 (Kompendium).

PRA1001 - Praksis - Lektorprogrammet

Emneansvarlig:	Torbjørg Torp Nilssen (Torbjorg.T.Nilssen@mf.no)
Studiepoeng:	0
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	5-årige masterprogrammer - Lektorprogram i KRLE/Religion og etikk og samfunnsfag
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i Lektorprogrammet. Det tas sammen med enten mappeemnet K-RLE1115 K/RLE grunnstudier høst ¿ Lektorprogrammet eller enkeltemnet PED1020 Innføring i pedagogikk. Emnet undervises i det første semesteret på Lektorprogrammet. Studentene på Lektorprogrammets første semester blir automatisk oppmeldt i praksisemnet.

PRA1001 består av 5 dagers observasjonspraksis i skolen. Studenten skal være tilstede i ulike undervisningssituasjoner og vil få ferdigheter i å observere og analysere undervisningspraksis.
Emnet legger spesielt vekt på skolemiljø, lærerrollen og samhandling med elevene.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- levere og få godkjent praksisjournal
- få bestått praksis (jfr. Retningslinjer for praksisopplæring)
- være til stede på forberedelse og oppsummering av praksis
- delta i formell evaluering av studium og læringsmiljø i Fronter, dersom studiet blir gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semesteret.

Avsluttende vurdering

Emnet vurderes med avsluttende godkjenning av oppfylte studiekrav. Emnet vurderes til bestått eller ikke bestått.

Læringsutbytte etter fullført emne

Kunnskap
Studenten har
- kunnskap om skolemiljø og lærerrollen

Ferdigheter
Studenten kan
- gjøre observasjoner og analysere og diskutere undervisningspraksis med medstudenter og praksislærer
- kommunisere med elevene på deres nivå

Generell kompetanse
Studenten kan
- reflektere over sin fremtidige rolle som lærer i møte med elever
- ta imot veiledning
- møte i god tid til undervisning og holde avtaler

PRA1002 - Praksis - Lektorprogrammet

Emneansvarlig:	Torbjørg Torp Nilssen (Torbjorg.T.Nilssen@mf.no)
Studiepoeng:	0
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	5-årige masterprogrammer - Lektorprogram i KRLE/Religion og etikk og samfunnsfag
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i Lektorprogrammet. Det tas sammen med enten mappeemnet K-RLE1125 K/RLE grunnstudier ¿ vår Lektorprogrammet eller enkeltemnet RL1030 Religion og kristendommens historie. Emnet undervises i det andre semesteret på Lektorprogrammet. Studentene på Lektorprogrammets andre semester blir automatisk oppmeldt i praksisemnet.

PRA1002 består av en gruppepraksis på 10 dager i skolen. Praksisperioden er veiledet av praksislærer.

Studiekrav

For å få emnet godkjent, må studenten:
- levere og få godkjent praksisjournal
- ha bestått praksis (jfr. Retningslinjer for praksisopplæring)
- være til stede på forberedelse og oppsummering av praksis
- delta i formell evaluering av studium og læringsmiljø i Fronter, dersom studiet blir gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semesteret.

Avsluttende vurdering

Emnet vurderes med avsluttende godkjenning av oppfylte studiekrav. Emnet vurderes til bestått eller ikke bestått.

Læringsutbytte etter fullført emne

Studenten skal etter fullført emne:

Kunnskap
Studenten har
- kunnskap om rammeverket for undervisning (Opplæringsloven, Kunnskapsløftet mm. med vekt på formål og fritak)
- god kunnskap om læreplanene i KRLE og religion og etikk
- god kunnskap om religion- og livssynsundervisning
- kunnskap om samspillet mellom elever og mellom elev og lærer
- kunnskap om klasseledelse og lærerrollen

Ferdigheter
Studenten kan
- planlegge og gjennomføre et undervisningsopplegg i KRLE/religion og etikk i samarbeid med andre
- begrunne valg av undervisningsmetoder og aktiviteter
- legge vekt på de grunnleggende ferdighetene i undervisningsplanlegging
- kommunisere og samarbeide med enkeltelever og grupper av elever
- gjøre systematiske observasjoner og gi tilbakemeldinger på undervisningsøkter

Generell kompetanse
Studenten kan
- reflektere over etiske og verdimessige utfordringer ved det å undervise og være lærer
- etterspørre konkret veiledning og være mottakelig for veiledning
- møte i god tid til undervisningen og holde avtaler

PRA1003 - Praksis - Lektorprogrammet

Emneansvarlig:	Torbjørg Torp Nilssen (Torbjorg.T.Nilssen@mf.no)
Studiepoeng:	0
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	5-årige masterprogrammer - Lektorprogram i KRLE/Religion og etikk og samfunnsfag
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i Lektorprogrammet. Emnet inngår som ett av flere praksisemner på Lektorprogrammet som følger en sammenhengende progresjon, og tas sammen med emnet SAM1030 Ungdomskultur. Emnet undervises i det tredje semesteret på Lektorprogrammet. Studentene på Lektorprogrammets tredje semester blir automatisk oppmeldt i praksisemnet.

PRA1003 består av 15 dager praksis i skolen. Studenten får en innføring i hva det vil si å være lærer og får ferdigheter i undervisningsplanlegging og evaluering. Refleksjoner over egen og andres praksis inngår i emnet. Emnet er knyttet til emnet ungdomskultur og gir kunnskap om ungdomskultur, ungdoms læring og utvikling. Praksisperioden er veiledet av praksislærer.

Arbeidsform og organisering
Emnet er et praksisemne og består av observasjon og undervisning i skolen samt deltakelse i andre aktiviteter ved skolen (teammøter, personalmøter etc.).

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- levere og få godkjent praksisjournal
- få bestått praksis (jfr. Retningslinjer for praksisopplæring)
- være til stede på forberedelse og oppsummering av praksis
- delta i formell evaluering av studium og læringsmiljø i Fronter, dersom studiet blir gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semesteret.

Avsluttende vurdering

Emnet vurderes med avsluttende godkjenning av oppfylte studiekrav. Emnet vurderes til bestått eller ikke bestått.

Læringsutbytte etter fullført emne

Kunnskap
Studenten har
- kunnskap om ungdomskultur, ungdoms læring og utvikling
- god kunnskap om læreplanene i samfunnsfag
- god kunnskap om samspillet mellom elever og mellom elev og lærer, klasseledelse og teamarbeid
- kunnskap om lærerens rolle, plikter og rettigheter

Ferdigheter
Studenten kan
- planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning i samfunnsfag (fag 2)
- tilpasse undervisning etter gjeldende læreplaner og lovverk
- begrunne valg av undervisningsmetoder og aktiviteter
- legge til rette for gode relasjoner mellom elever og mellom elever og lærere
- gjøre systematiske observasjoner og gi tilbakemeldinger på undervisningsøkter

Generell kompetanse
Studenten kan
- reflektere over etiske og verdimessige utfordringer ved det å undervise og være lærer
- kritisk vurdere egen og andres praksisutøvelse
- etterspørre konkret veiledning og være mottakelig for veiledning
- møte i god tid til undervisningen og holde avtaler

PRA1005 - Praksis - Lektorprogrammet

Emneansvarlig:	Torbjørg Torp Nilssen (Torbjorg.T.Nilssen@mf.no)
Studiepoeng:	0
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	5-årige masterprogrammer - Lektorprogram i KRLE/Religion og etikk og samfunnsfag
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i Lektorprogrammet. Emnet inngår som ett av flere praksisemner på Lektorprogrammet som følger en sammenhengende progresjon, og tas sammen med emnene RL2030 Islam og RL2050 Kristendommens kulturhistorie. Emnet undervises i det femte semesteret på Lektorprogrammet. Studentene på Lektorprogrammets femte semester blir automatisk oppmeldt i praksisemnet.

PRA1005 består av 10 dager praksis i skolen. Studenten får en innføring i hva det vil si å være lærer og får ferdigheter i undervisningsplanlegging og evaluering. Refleksjoner over egen og andres praksis inngår i emnet. Praksisperioden er veiledet av praksislærer.

Arbeidsform og organisering:
Emnet er et praksisemne og består av observasjon og undervisning i skolen, samt deltakelse i andre aktiviteter ved skolen (teammøter, personalmøter etc.).

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- levere og få godkjent praksisjournal
- få bestått praksis (jfr. Retningslinjer for praksisopplæring)
- være til stede på forberedelse og oppsummering av praksis
- delta i formell evaluering av studium og læringsmiljø i Fronter, dersom studiet blir gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semesteret.

Avsluttende vurdering

Emnet vurderes med avsluttende godkjenning av oppfylte studiekrav. Emnet vurderes til bestått eller ikke bestått.

Læringsutbytte etter fullført emne

Kunnskap
Studenten har
- god kunnskap om læring, arbeidsmåter og vurderingsformer
- god kunnskap om undervisning i religions- og livssynsemner
- god kunnskap om samspillet mellom elever og mellom elev og lærer
- god kunnskap om klasseledelse og skole hjem-samarbeid
- kunnskap om lærerens rolle, plikter og rettigheter og om lærerarbeidet i skolen

Ferdigheter
Studenten kan
- planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning i K-RLE/religion og etikk (fag1)
- tilpasse undervisning etter gjeldende læreplaner og lovverk
- begrunne valg av undervisningsmetoder og aktiviteter
- legge til rette for gode relasjoner mellom elever og mellom elever og lærere
- gjøre systematiske observasjoner og gi tilbakemeldinger på undervisningsøkter

Generell kompetanse
Studenten kan
- reflektere over etiske og verdimessige utfordringer ved det å drive undervisning og være lærer
- reflektere over ulike måter å formidle religion og livssyn på i skolen
- kritisk vurdere egen og andres praksis med referanse til teori
- etterspørre konkret veiledning og være mottakelig for veiledning
- møte i god tid til undervisningen og holde avtaler

PT508 - Menighetspraksis

Emneansvarlig:	Idun Strøm Sefland (Idun.S.Sefland@mf.no)
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	Høst og vår
Studieprogramtilhørighet:	Masternivå - Praktisk-teologisk utdanning Bachelorprogrammer - Ungdom, kultur og trosopplæring Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Emnet omfatter praksis i menighet med særlig vekt på å gi begynnende fortrolighet med gudstjenesteledelse og forkynnelse. Studentene observerer menighetsprester i tjeneste og gjennomfører avgrensede pastorale oppgaver i menighet under veiledning.

Øvingsdager har som mål å gjøre studentene godt forberedt til praksis, med innføring i liturgisk ledelse, messesang, tekstlesning og forkynnelse.

Undervisning
Øvingsdager undervises vårsemestre. Praksisperioden er normalt i vårsemesteret, men kan etter individuell vurdering gjennomføres på andre tidspunkt.

Arbeidsform og organisering

- Øvingsdagene legger vekt på liturgisk ledelse, messesang, tekstlesning og forkynnelse. De er lagt til kirker og består hovedsakelig av øvelser i gruppe.
- Nærmere informasjon om ordning for menighetspraksis finnes i emnearket og i et eget praksishefte (se Fronter).
- For studenter fra andre kirkesamfunn enn Den norske kirke, vil praksis normalt finne sted i det kirkesamfunnet studenten tilhører.
- Praksis er normalt både observerende og deltakende. Etter søknad kan studenten gjennomføre en rent observerende praksis. I slike tilfeller kreves det en utvidet praksisrapport i stedet for studiekravene knyttet til egen forkynnelse og egen gudstjenesteledelse. Det kreves deltakende praksis for å bli opptatt på emnene TEOL5510 og TEOL5520.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet.
Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:
- Med PT202-04V Gudstjeneste og forkynnelse, reduseres dette emnet med 10 sp
- Med PT502-04V forkynnelse og gudstjeneste, reduseres dette emnet med 10 sp
- Med PT272 forkynnelse og gudstjeneste, reduseres dette emnet med 10 sp
- Med TEOL2540 Forkynnelse og gudstjenesteliv med praksis, reduseres dette emnet med 5 stp. For studenter som i rammen av TEOL2540 har gjennomført øvelsesdager med tanke på overgang til profesjonsstudiet i teologi, reduseres TEOL2510 med 10 stp

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten (se emnearket for maler, kriterier etc.):
- Gjennomføre og få godkjent emnets øvingsdager. Godkjente øvingsdager er en forutsetning for å kunne gjennomføre praksisperioden.
- Gjennomføre og få godkjent praksis, inklusive innlevert og godkjent evalueringsrapport.
- Levere og få godkjent preken holdt i praksis, med kort refleksjonsnotat (800-1000 ord).
- Delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Informasjon om praksis som studiekrav
Dersom praksisperioden vurderes til «ikke bestått», må den helt eller delvis tas om igjen. Det gis normalt én ny mulighet til dette, jf. Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Det teologiske Menighetsfakultet. Praksis anses som påbegynt første øvingsdag. Fravær eller trekk fra praksis uten gyldig grunn, teller som ett forsøk. Med gyldig grunn menes dokumentert sykefravær eller annet dokumentert tvingende fravær. Fraværet må meldes til MF umiddelbart.

Avsluttende vurdering

Emnet vurderes med avsluttende godkjenning av oppfylte studiekrav. Emnet vurderes til "bestått" / "ikke bestått".

Læringsutbytte etter fullført emne

Gjennom 4 ukers veiledet menighetspraksis, i Den norske kirke eller annet kirkesamfunn, skal studentene lære lokalt menighetsliv å kjenne, og selv få prøve seg på sentrale praksisområder, særlig med sikte på økt fortrolighet med gudstjenesteliv, forkynnelse og formidling. Praksis skal gi relevant erfaring både med pastorale, kateketiske og diakonale arbeidsoppgaver i menigheten.

Studenten skal etter fullført emne ha:
- god kunnskap om prestetjeneste i menighet

- evne til å nyttiggjøre seg teologisk kunnskap i refleksjon over menighetsliv
- evne til samhandling med andre i formelle og uformelle situasjoner
- evne til å utføre pastorale oppgaver på en tilfredsstillende måte med teologisk og etisk bevissthet
- evne til å utvikle og holde en preken, og reflektere over dette arbeidet i lys av relevant teori
- evne til å forberede og lede en gudstjeneste i samhandling med andre, og reflektere over dette arbeidet i lys av relevant teori
- evne til å reflektere over observasjoner og erfaringer i pastorale, kateketiske og diakonale funksjoner

PT509 - Institusjonspraksis

Emneansvarlig:	Idun Strøm Sefland (Idun.S.Sefland@mf.no)
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig) og vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Masternivå - Praktisk-teologisk utdanning
	Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad
	Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Studiekrav

Studenten skal i tilknytning til seminarundervisningen, øvelser og praksis:
- delta på praksisforberedelse, Strand-seminar og praksismottak
- bestå praksis og levere evalueringsrapport fra praksis,
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Arbeidsform og organisering:
Undervisning i seminarform, øvelser og praksis.
Praksisperioden er veiledet. Dersom man ikke består praksis, vil man normalt få tilbud om ny praksis (se nærmere regler). Nærmere beskrivelse av praksisopplegg finnes i informasjonshefte for praksisperioden.
Studenter som i lære og livsførsel setter seg utover de rammer som gjelder for vigslet tjeneste, kan nektes å gjennomføre praksis (se vedlegg til studieprogramkatalogen).

Avsluttende vurdering

Emnet vurderes med avsluttende godkjenning av oppfylte studiekrav. Emnet vurderes til "bestått" / "ikke bestått".

Læringsutbytte etter fullført emne

Veiledet institusjonspraksis varer i 4 uker og finner sted på sykehus eller annen institusjon. Det legges vekt på studentens møte med mennesker i sykdom og krise, møte med prestetjenesten i et tverrfaglig team på en institusjon og studentens egen vekst og modningsprosess mot prestetjeneste. Institusjonspraksis inneholder både observasjon og deltakelse.

MÅL
Studenten skal etter fullført emne ha:
- evne til samhandling med andre i formelle og uformelle situasjoner
- kjennskap til prestetjeneste i rammen av en institusjon
- evne til å møte mennesker i en sjelesørgerisk samtale
- evne til å forkynne og være liturg i en institusjonskontekst
- evne til observasjon og refleksjon over teologiske og kirkelige utfordringer i møte med pasienter og ansatte
- evne til å reflektere omkring egen pastoral praksis, identitet og tro
- evne til å bruke egen erfaring som basis for videre læring

PT510 - Sjelesorg

Emneansvarlig:	Sjur E. Isaksen (Sjur.Isaksen@mf.no)
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Master i kirkelig undervisning 2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap 2-årige masterprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

PT510 gir en grunnleggende innføring i det sentrale praktisk-teologiske emneområdet sjelesorg.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med PT503 Sjelesorg ,reduseres dette emnet med 5 sp
Med TEOL2542 Ungdomsdiakoni, reduseres dette emnet med 5 sp.

Studiekrav

Studenten skal
- ha godkjent oppmøte i undervisningen (75 prosent frammøte),
- levere samtalereferat eller kasusdrøfting (1500-1800 ord) som anvender teori fra pensum i møte med en konkret sjelesørgerisk problematikk,
- levere litteraturbaserrt oppgave på 2500 ord. Tema og litteratur (ca 200 sider selvvalgt) må godkjennes av emneansvarlig,
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Avsluttende vurdering

Emnet PT510 vurderes med avsluttende godkjenning av oppfylte studiekrav. Emnet vurderes til «bestått» / «ikke bestått».

Læringsutbytte etter fullført emne

Dette delemnet sikter mot å gi en grunnleggende innføring i den kristne sjelesorgs egenart. Det fokuseres på sjelesorgens bibelske forankring og teologiske begrunnelse i rammen av kirkens diakonale egenart. Med bakgrunn i momenter fra sjelesorgens faghistorie gis det en innføring i aktuell sjelesorgfaglig debatt med vekt på drøfting av sentrale posisjoner til forståelse av sjelesorgens dynamiske egenart og kontekstuelle forankring. To forhold har særlig betydning i denne sammenhengen: For det første forståelsen av den sjelesørgeriske samtalens egenart, og dernest sjelesorgens fortolkning og bruk av innsikter fra andre fagområder så som religionspsykologi, psykoterapi, religionssosiologi.

Studentene skal ha
- kunnskap om sjelesorgens teologiske begrunnelse og kirkelige forankring,
- kunnskap om den sjelesørgeriske samtalens forutsetninger og rammer,
- kunnskap om sjelesørgeriske utfordringer knyttet til møte med sykdom og lidelse,
- oversikt over sentrale posisjoner og problemstillinger i aktuell sjelesorgfaglig debatt,
- evne til refleksjon over egne forutsetninger med tanke på sjelesørgerisk arbeid,
- ferdighet i å føre en sjelesørgerisk samtale.

I tillegg til den oppsatte litteraturen, under, skal studenten i samråd med faglærer velge ut ca. 200 sider fra supplementslitteraturen.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Engedal, L. G. (2004). Utvikling av sjelesørgerisk kompetanse: Refleksjoner og perspektiver.*Tidsskrift for sjelesorg, 24*(2), s. 84-95. ISBN/ISSN: 0333-3388 (Kompendium).
- Okkenhaug, B. (2002). *Når jeg ser ditt ansikt: Innføring i kristen sjelesorg*(s. 15-149). Oslo: Verbum. ISBN/ISSN: 82-543-0926-4

PT692 - Åpent fordypningsemne i Praktisk teologi:

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst og vår
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Master i kirkelig undervisning 2-årige masterprogrammer - Diakoni 2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Metodistisk presteutdanning Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste e

Generell informasjon

Studenter som velger åpent fordypningsemne må få disse godkjent av faglærer etter samråd med studieveileder. Litteraturen må ha et omfang på 70 sider per studiepoeng.

Avsluttende vurdering

Vurderingsform varierer. Hjelpemidler: Ved skriftlig eksamen anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

REL9061 - Disiplinens forskningsfronter, faghistorie og metoder med disiplinspesifikt essay

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår

Generell informasjon

The topic with its courses and activities is a compulsory core-element within the PhD-program. From courses and activities in the discipline (REL-level) one chooses a total of minimum 10 ECTS according to availability of courses and arrangements and according to relevance for one¿s own PhD project. In cross-disciplinary or inter-disciplinary projects several disciplines may be relevant.
Prerequisites
The topic and its courses, the international conferences and other activities requires previous education and knowledge in the discipline(s) at least at the master¿s level within Theology or/and Religious Studies.
Courses and modes of teaching and learning activities
The courses, international conferences and other activities on the discipline (REL) level are offered continuously during the PhD project period. Each PhD-student will have to follow the necessary amount of courses and activities during the PhD-project period to earn the required minimum 10 ECTS in the area.
Courses taken in Research Schools will be credited at this level. Including courses in Research Schools, the final total of this part of the PhD education may well surpass 10 ECTS. Specific and thematic research schools are supposed to be a supplement, creating a surplus to the PhD-programs.
As a basic model the topics in the PhD education are treated in courses of three days¿ length, approximately 6 hours per day, each course giving 5 ECTS. Frequently Research Schools will have this model. However, on the REL-level other distributions can occur, such as 6 single course days or 3x 2 course days during the PhD period. The latter is often the case with international conferences.
Courses may obviously be divided into sub-themes. All courses at the PhD-level are taught by several professors and may be run in collaboration with another or more university institutions, national or international. The teaching will be in the form of lectures, panels of responses and discussion, seminars, and work groups.
Since there are preparations by reading and writing before the courses, discussions of short papers within them, and finalizing of papers after, the PhD-students are challenged to be in a process/development of learning related to the subject.
Equivalation of credit points, ECTS
By application an equivalent course or subject completed at another university or university college may be fitted in either fully or partially.
General information
RET9061 is the part of the doctoral education which is directly related to the candidate¿s own discipline(s) and subject, and which will be most closely related to the PhD project.
REL9061 will address the general research questions and research discussions of the discipline(s), its central sources and texts or empirical material, its working methods, its research positions, and its academic history. Based on elected themes and examples one discusses how the discipline(s) can be applied within PhD-projects in Theology and/or Religious studies.
Qualification (EQF, level 8, 3rd cycle)
The discipline-based education within REL9061 is, together with the PhD thesis itself (AVH9011), the part of the PhD education which in the most broad and most direct and targeted manner addresses the Qualification Framework.
This goes for both knowledge and skills: ¿the candidate is in the forefront of knowledge within his/her academic field and masters the field¿s philosophy of science, issues and methods.¿
Together with the PhD thesis itself the discipline component in the education (REL9061) also addresses one of the general qualifications or competences: ¿the candidate can assess the need for, initiate and practice innovation¿. Deepened education and grounding in the discipline will support the PhD thesis in the effort of providing new knowledge and contributing to the field in question. In the PhD regulations it says that ¿A doctoral thesis must be an independent piece of scientific research or research and development project that meets international standards with regard to ethical requirements, academic level and methodology used in the research field. The thesis must contribute to the development of new knowledge and achieve a level meriting publication or meriting public disclosure in a suitable format as part of research based knowledge development in the field¿ (Section 10).
By this two other qualifications or competences of knowledge are also practiced: ¿can evaluate the expediency and application of different methods and processes in research and scholarly development projects¿, and: ¿can contribute to the development of new knowledge, new theories, methods, interpretations and forms of documentation in the field.¿
Also the three qualifications or competences of skills are met: ¿can formulate problems, plan and carry out research and scholarly and/or artistic development work¿; ¿can carry out research and scholarly research work of a high international standard¿; ¿can handle complex academic issues and challenge established knowledge and practice in the field.¿
Yet another general competence or qualification comes out of the work with the PhD thesis: ¿can communicate research and development work through recognized Norwegian and international channels.¿
All this is tested by the examination report from the examination committee, the trial lecture and the public defense of the PhD thesis.
It is also practiced by the requirement of participation in at least two international conferences during the period of the PhD education. Here this general competence or qualification will be tested: ¿can participate in debates in the field in international forums¿. This can happen for example by the candidate¿s partaking in discussions, presenting a poster or even a paper, or contributing in a group where the contribution is assessed by the leading of the conference. The supervisor or a colleague may be present and may confirm that the candidate took part in the conference and its discussions, or was able to answer questions on the presentation and follow up critique. In any way the presence and effort shall be documented.
Hence all the parts of the Qualification Framework on the PhD level are accounted for in the program description.
Only one thing seems to be difficult to test or achieve on the PhD level: the general qualification of competence that ¿the candidate can manage

complex interdisciplinary assignments and projects¿. It is true that by completing the PhD education, research and thesis the PhD candidate may have managed his or her own complex research project with its tasks. Sometimes the project may even be inter- or cross-disciplinary. The PhD education will at least place it in such a framework. But as the qualification is phrased now, it does not fit to realities, - something which is easy to see and which has been pointed out repeatedly by many in the academy, universities and research institutions: A PhD-candidate is an ¿early stage researcher¿. If one applies to the Norwegian or other Research Councils with a fresh PhD candidate as project leader on a ¿complex, interdisciplinary project¿, the chances to succeed are small indeed. On this point the public formulation of the Qualification Framework is not up to reality.

Studiekrav

The PhD-student shall:
1) a) Be present at least 75 % of the time in the courses, including those in Research Schools (valid absence must be documented and cannot exceed 25 %)
b) Fulfill the assignments of the courses
c) Take part in the evaluation of the course, if the course is subject to evaluation that term.
2) Have participated in at least two international conferences related to the PhD-project or discipline(s) within the period. Alternatively one may have undertaken a similar academic stay abroad of shorter or longer duration.
3) Have conducted dissemination in the discipline(s) at the academic level, for example by teaching 4 hours, or equivalents. The lecturing/teaching must be given at university or university college level, but it can be at the bachelor-level. It may well be connected to the theme and discipline of the PhD-research and thesis. The PhD-student must also take part in the evaluation of the course or dissemination activity, it there is such an evaluation.
4) If the courses taken do not cover up for 10 ECTS, the PhD student may instead of 5 ECTS write an independent essay or article of 6000 words (12-15 pages) within the discipline(s). This essay or article should be connected both to the research positions or challenges in the discipline(s) in question (REL9061) and to one of the courses in method and theory (MET9021-MET9041).
The essay or article may well be presented in the department of the scholarly discipline(s) for response before submission. It is obviously good if the essay can be published as an article in a journal with peer-review, but this is no condition for the initial approval of the work within the doctoral training.
The supervisor recommends the approval of the essay before its submittal. To be approved, the essay or article in the discipline(s) must have the signature of PhD-student¿s supervisor addressed to the PhD-coordinator concluding whether it is accepted as such or not. If the work is published in an academic journal with referees, it is sufficient simply to pass on the bibliographical information.

Avsluttende vurdering

Assessment
To pass the subject of REL9061, giving 10 ECTS in total, all requirements of study must be met.
Course requirements and final assessment in 3-day courses
The PhD-student will take part in a course (3 days) and write a short paper before the course (initially 1500-2000 words). The participation must be active and at least 75 % of the time. The PhD-student must also take part in the dialogical evaluation of the course or answer it, if the course is subject to quest-back evaluation that term.
The initial short paper will be a descriptive and critical discussion of literature and/or questions related to the course theme. It may take its point of departure in a monograph, an article or more, a direction or position in research, an authorship, a concept, or the like, or questions posed by the course leaders. It may well be connected to the PhD-thesis of the student.
The PhD-student will also formulate at least 4 questions on the background of the work with the essay. The short paper and the questions will be sent by e-mail one week before the course to the responsible course-teacher, who circulates it to the participants. It will be discussed in the course.
The PhD-student will be respondent to the presentation of one fellow PhD-student.
The final version of the course paper (3000-4000 words) will be sent to the responsible course-teacher for final approval within three weeks after the course. It will be subject to exam that term.
The course with its final course paper is either passed or failed. To pass the subject of a three-day course in REL9061 (5 ECTS) all requirements of study must be met.

Mål

DELEMNE A: TEKSTINTERNE ARBEIDSMÅTER
Studiet skal gi kandidaten
- innsikt i samtidig diskusjon innenfor tekstanalyse (eksegese) og litteraturteoretiske tilnærminger, herunder også temaer som retorikk, intertekstualitet, metaforteori, reader response, speech-act
- evne til å relatere disse metodiske tilnærminger til eget avhandlingsarbeid.

DELEMNE B: TEKST OG SOSIAL KONTEKST
Studiet skal gi kandidaten
- innsikt i forskning omkring tekst og sosial kontekst, herunder bruk av samfunns-vitenskapelige tilnærminger i tekstanalyse
- evne til å relatere disse metodiske tilnærminger til eget avhandlingsarbeid, der dette er relevant.

DELEMNE C: NYERE TILNÆRMINGER
Studie skal gi kandidaten
- innsikt i nyere tilnærminger og pluraliteten i eksegetiske metoder i bibelvitenskapen
- sammenhengen mellom tilnærminger ¿i teksten¿, ¿bak teksten¿, ¿foran teksten¿ (dvs. spørsmål orientert ut fra hhv. teksten selv, forfatter og datidige lesere, nåtidige lesere)
- evne til å relatere disse metodiske tilnærminger til eget avhandlingsarbeid, der dette er relevant.

Læringsutbytte etter fullført emne

Objectives, aim and content
The goal of this subject is to provide insight in challenges that face the contemporary study of the discipline(s).
The study shall give the PhD-student:
- knowledge of basic sources and text of the discipline(s)
- adequate knowledge on the central issues of theory of research and methodology within the discipline(s)
- insight into the working processes of the discipline(s), contemporary research positions, areas of research, and history of research
- ability to relate and apply these themes to his or her own PhD-research and thesis, where relevant.

The students will demonstrate the following skills:
- demonstrate good knowledge of the history of the discipline(s) and its research contexts, sources, basic texts, methods and frontiers, so as to be able to situate one's own project within current discussion and let it contribute there.

Merknad til litteraturlisten

Literature
The core literature to 10 ECTS is approximately 800 pages as a minimum. This curriculum can be sources or central readings/texts in the disciplines, or general literature in the disciplines. The idea here is that the curriculum shall give broader and general orientation; hence it must not be identical with what is applied in the PhD-thesis.
The reading list can be provided by way of the courses to be arranged, or if individually chosen, it shall be approved by the academic department in question. The core literature to 5 ECTS is approximately 400 pages as a minmum. A selection of literature on approximately 400 pages will be set up by the course leader prior to each course, at least two months before. The literature is to be read before the start of the course.
For orientation the PhD-students and the departments can relate to and choose from the sources, texts and reading lists giving an overview of the various disciplines within the previous course-descriptions of the PhD-program. What is not chosen from there remains for orientation.

RL1010 - Religionsvitenskap

Emneansvarlig:	Hanne Birgitte Sødal Tveito (Hanne.S.Tveito@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Årsstudier - Kristendom/KRLE Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi Bachelorprogrammer - Ungdom, kultur og trosopplæring 5-årige masterprogrammer - Lektorprogram i KRLE/Religion og etikk og samfunnsfag Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi Profesjonsstudier - Katolsk presteutdanning Profesjonsstudier - Metodistisk presteutdanning Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Ingen

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i Årsstudium Kristendom/KRLE, Bachelor i Ungdom, kultur og trosopplæring, Bachelor i religion, kultur og samfunn, Bachelor i teologi, Lektorprogrammet, Profesjonsstudiet i teologi og Master i teologi. Emnet kan inngå som ett av tre emner i emnekombinasjonen K-RLE1110 eller K-RLE1115 (for lektorstudenter), som har mappevurdering og en annen eksamensdato. Se emnebeskrivelsene for disse emnene for hvilke studiekrav som da gjelder.

RL1010 er et innføringsemne i religionsvitenskap som skal gjøre studentene kjent med begrep, metoder og problemstillinger knyttet til studiet av religion som fenomen. Studiets hovedfokus er en beskrivelse av de fire verdensreligionene jødedom, islam, hinduisme og buddhisme, med vekt på deres særpreg når det gjelder historisk bakgrunn, tro og kultus, og deres plass i dagens flerkulturelle samfunn, både nasjonalt og internasjonalt. De enkelte religionene behandles både ut fra sin egen selvforståelse og med et faglig utenfrablikk.

På bakgrunn av innføringen i verdensreligionene skal studentene også tilegne seg kunnskap om religiøst mangfold og nyreligiøse strømninger. Emnet består av tre delemner: A. Religion som kulturelt og menneskelig fenomen (3 stp), B. Religionshistorie (5 stp) og C. Religion i dagens samfunn (2 stp).

Studiepoengreduksjon

Studenter som tidligere har tatt emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Kontakt studierådgiver.

Studiekrav

For studenter på alle studieprogram utenom Lektorprogrammet:
- delta på ekskursjon (til moske, synagoge eller tempel) og få godkjent en ekskursjonsrapport (ca. 600-800 ord), levert innen en fastsatt frist. Studenter som ikke har anledning til å delta på ekskursjonen, må i stedet skrive et bokreferat etter en oppgitt mal
- lytte til informasjonsforelesning i Fronter og besvare et spørsmålsark i Fronter etter forelesningen. Informasjonsforelesningen legges ut 1. september, og besvarelsen skal leveres senest 8. september
- delta i evaluering av emnet eller programmet dersom det skal evalueres dette semesteret

For studenter på Lektorprogrammet:
- delta på ekskursjonene (til moske, synagoge og tempel)
- få godkjent en ekskursjonsrapport (ca. 600-800 ord) etter én av ekskursjonene, levert innen en fastsatt frist
- delta i evaluering av emnet eller programmet dersom det skal evalueres dette semesteret.

Nærmere informasjon om studiekravene gis på semesterarket (i Fronter).

For studenter som tar emnet som del av emnekombinasjonen K-RLE1110 eller K-RLE1115, gjelder andre studiekrav. Se egne semesterhefter for disse emnene.
Studenter som ikke oppfyller studiekravene, kan ikke gå opp til eksamen i emnet. For ikke å bruke opp et eksamensforsøk på emnet, må de aktivt trekke sin oppmelding/vurderingsmelding innen trekkfristen 1. november.

Avsluttende vurdering

Emnet RL1010 har skriftlig eksamen (6 timer) som eksamensform. Kandidaten skal besvare minst to oppgaver.
For å kunne få gå opp til eksamen, må studentene innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Studenter som ikke oppfyller studiekravene, kan ikke gå opp til eksamen i emnet. For ikke å bruke opp et eksamensforsøk på emnet, må de aktivt trekke sin oppmelding/vurderingsmelding innen trekkfristen 1. november.
Karakteren (A-F) settes på grunnlag av eksamen. Eksamen gjennomføres uten hjelpemidler.

Læringsutbytte etter fullført emne

Gjennom dette emnet i religionsvitenskap skal studentene bli kjent med begrep, metoder og problemstillinger knyttet til studiet av religion som fenomen. Studiets hovedfokus er en beskrivelse av de fire verdensreligionene jødedom, islam, hinduisme og buddhisme med vekt på deres særpreg når det gjelder historisk bakgrunn, tro og kultus, og deres plass i dagens flerkulturelle samfunn, både nasjonalt og internasjonalt. De enkelte religionene behandles både ut fra sin egen selvforståelse og med et faglig utenfrablikk.
På bakgrunn av innføringen i verdensreligionene skal studentene også tilegne seg kunnskap om religiøst mangfold og nyreligiøse strømninger i dagens samfunn.

DELEMNE A: RELIGION SOM KULTURELT OG MENNESKELIG FENOMEN (3 STP)

KUNNSKAP
Studenten har
- god kunnskap om religionsvitenskapelige begreper, metoder og problemstillinger knyttet til studiet av religion som fenomen

FERDIGHET
Studenten kan
- reflektere over religion som fenomen

DELEMNE B: RELIGIONSHISTORIE (5 STP)

KUNNSKAP
Studenten har
- god kunnskap om jødedom, islam, hinduisme og buddhisme, med vekt på historisk bakgrunn, hellige tekster, lære og etikk
- kunnskap om religiøs praksis, høytider, symboler og arkitektur i disse religionene
- kjennskap til samisk religion

FERDIGHETER
Studenten kan
- sammenligne ulike religioner
- skille mellom utenfra- og innenfraperspektiv på religion
- bruke kildetekster for å belyse religioner

DELEMNE C: RELIGION I DAGENS SAMFUNN (2 STP)

KUNNSKAP
Studenten har:
- kjennskap til det norske religiøse landskapet og religiøs endring
- kunnskap om jødedom, islam, hinduisme og buddhisme i Norge
- kjennskap til nyreligiøse strømninger

FERDIGHETER
Studenten kan
- reflektere over religiøst mangfold i Norge og religiøse endringsprosesser

GENERELLE FERDIGHETER ETTER FULLFØRT EMNE
Studenten kan
- tilegne seg kunnskaper og ferdigheter gjennom å delta i undervisning, arbeide med faglitteratur og oppfylle studiekrav
- arbeide selvstendig med og reflektere kritisk over fagstoff på emnet
- reflektere over emnets relevans som del av eget studieprogram

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR
- Eliade, M. (2002/2008). *Det hellige og det profane* (3. utg., s. 7-70, 88-94). Oslo: Gyldendal. ISBN/ISSN: 82-05-31171-4
- Eliade, M. & Thomassen, E. (2003). *Det hellige og det profane og andre skrifter* (Rev. utg., IX-XXXVI). Oslo: De norske bokklubbene. ISBN/ISSN: 82-525-3733-2/978-82-525-3733-8 (Kompendium)
- Gilhus, I. S. (2009). Hva er religion i dag?: Religionsbegrep og religionsvitenskap. I A. Brunvoll, H. Bringeland, N. Gilje & G. Skirbekk (Red.), *Religion og kultur: Ein fleirfagleg samtale* (s. 19-31). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01494-4 (Kompendium)
- Gilhus, I. S. & Mikaelsson, L. (2012). *Nytt blikk på religion* (s. 34-161). Oslo: Pax. ISBN/ISSN: 978-82-530-3478-2

DELEMNE B LITTERATUR
- (2011). Tanak: 1. Mos. 12-17; 2. Mos. 10-15, 19-20, 34; 3. Mos. 19-20. I *Bibelen: Den hellige skrift: Det gamle og Det nye testamentet.* Oslo: Bibelselskapet. ISBN/ISSN: 978-82-541-0820-8
- Berg, E. (Red.) (2000). Sure 1; Sure 2, 29-40, 255-257; Sure 4, 1-13, 155-158; Sure 19, 16-36; Sure 37, 99-110; Sure 42; 1-6; Sure 43, 1-14; Sure 93, Sure 96, 1-5; Sure 97; Sure 99; Sure 112-114. I *Koranen.* Oslo: De norske Bokklubbene. ISBN/ISSN: 8252541003 (Kompendium)
- Braarvig, J. & Justnes, Å. (Red.) (2011). *Hellige skrifter i verdensreligionene* (s. 9-57, 87-193). Kristiansand: Høyskoleforl. ISBN/ISSN: 978-82-7634-902-3
- Brekke, T. (Red.) (2001). Oppvåkningen; Lærens hjul settes i gang; Alt brenner; Lignelsen om den forgiftede pil. *Buddhas fortellinger* (s. 65-66, 72-75, 76-78, 133-136). [Oslo]: De norske bokklubbene. ISBN/ISSN: 82-525-4103-8 (Kompendium)

- Gilhus, I. S. & Mikaelsson, L. (Red.) (2007). *Verdens levende religioner* (s. 316-325, 367-375). Oslo: Pax. ISBN/ISSN: 9788253028835 (Kompendium)
- Groth, B. (Red.) (2002). *Jødiske skrifter* (nr. [10], s. 119-136). [Oslo]: De norske bokklubbene. ISBN/ISSN: 82-525-4111-9 (Kompendium)
- Havnevik, H. (2011). Bokkult i buddhismen: Buddhistiske teksters magiske og rituelle funksjoner i Tibet, Mongolia og Himalaya. I S.-A. Naguib & B. Rogan (Red.), *Materiell kultur & kulturens materialitet* (s. 233-253). Oslo: Novus forl. ISBN/ISSN: 978-82-7099-630-8 (Kompendium)
- Jacobsen, K. A. (Red.) (2001). *Bhagavadgita og andre hinduistiske skrifter* (s. 36-42, 62-71). [Oslo]: De norske bokklubbene. ISBN/ISSN: 82-525-4101-1 (Kompendium)
- Jacobsen, K. A. & Thelle, N. R. (1999). *Hinduismen og buddhismen* (s. 37-136, 146-272, 283-316). Kristiansand: Høyskoleforl. ISBN/ISSN: 82-7634-148-9
- Opsal, J. (2013). Nye rom for gamle bønner. I P. Repstad & E. S. Tønnessen (Red.), *Hellige hus: Arkitektur og utsmykning i religiøst liv* (s. 195-210). [Oslo]: Cappelen Damm akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-7634-984-9 (Kompendium)
- Rian, D. & Eidhamar, L. G. (1999). *Jødedommen og islam* (2. utg., s. 12-103, 123-221). Kristiansand: Høyskoleforl. ISBN/ISSN: 8276341640
- al-Nawaw?, A. Z. Y. i. S. (2008). *De rettvises hager: Al-Nawawis samling overleveringer om profeten Muhammad* (188-193; 229-246; 272-273). Oslo: Bokklubben. ISBN/ISSN: 9788252565492 (Kompendium)

DELEMNE C LITTERATUR

- Aadnanes, P. M. (2012). *Livssyn* (4. utg., s. 220-229, 238-258, 280-291). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 9788215020402 (Kompendium)
- Døving, C. A. & Thorbjørnsrud, B. (Red.) (2012). *Religiøse ledere: Makt og avmakt i norske trossamfunn* (s. 7-25). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01971-0 (Kompendium)
- Furseth, I. (2015). Et religiøst landskap i endring. I I. Furseth (Red.), *Religionens tilbakekomst i offentligheten?: Religion, politikk, medier, stat og sivilsamfunn i Norge siden 1980-tallet* (s. 21-37). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 9788215024431 (Kompendium)
- Jacobsen, K. A. (Red.) (2011). *Verdensreligioner i Norge* (3. utg., s. 13-73, 88-114, 136-163, 185-207). Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 978-82-15-01830-0
- Romarheim, A. (2011). Begrepsavklaringer i møte med nyreligiøsiteten, med særlig tanke på en fruktbar definisjon av "religiøsiten". *Norsk tidsskrift for misjonsvitenskap = Norwegian journal of missiology, 22*(3-4), s. 168-186. ISBN/ISSN: 1504-6605. Hentet fra http://www.egede.no/sites/default/files/dokumenter/pdf/NTM_2011_3-4_Romarheim.pdf

RL1011 - World Religions

Emneansvarlig:	Marthe Bogen (Marthe.Bogen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Høgskolekandidat - Menighetsledelse, misjon og media Bachelorprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

This course provides an overview of the study of religion, and introduces the student to the diversity of religions and religious practices in the world. The course will consider both historical and contemporary issues related to different religions, and expects students to be able to discuss different perspectives on different religions from an academic perspective.

Studiekrav

In order to receive a final assessment, the student must:
- Attend at least 75% of the lectures
- Have a draft of an academic essay approved, using correct references (see course syllabus for due date and topics)
- Participate in the evaluation of the curriculum and/or of the learning environment, if such evaluation is stipulated in the relevant term

Avsluttende vurdering

To gain credit for the course the student must fulfill all the course requirements and submit a final, revised version of the essay they submitted for the course requirement. The essay makes up 100% of the final assessment, and is assessed with grades A-F.

Læringsutbytte etter fullført emne

KNOWLEDGE
The student has:
- Good knowledge of the academic study of religion
- Good knowledge of the practice of Islam, Judaism, Hinduism and Buddhism in the world today.
- Knowledge of the historical development of Islam, Judaism, Hinduism and Buddhism.
- Knowledge of the diversity of world religions

SKILLS
The student can:
- compare and discuss aspects of religion from an academic perspective.
- use scholarly concepts and theories of religion to reflect upon his or her own practices and beliefs

GENERAL COMPETENCE
The student can:
- write a scholarly paper using relevant sources, which are referenced in a standardized way
- argue in a clear, objective and convincing way

RL1015 - Historie, livsynsskunnskap og pedagogikk

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk

RL1020 - Livssynskunnskap og religionspedagogikk

Emneansvarlig:	Hanne Birgitte Sødal Tveito (Hanne.S.Tveito@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Årsstudier - Kristendom/KRLE Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi Bachelorprogrammer - Ungdom, kultur og trosopplæring Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi Profesjonsstudier - Katolsk presteutdanning Profesjonsstudier - Metodistisk presteutdanning Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste i

Generell informasjon

Emnet inngår i flere studieprogram. Studenter på Lektorprogrammet tar ikke RL1020, men i stedet emnet PED1020 Pedagogikk og livssynskunnskap.

RL1020 består av tre delemner: A. Livssynskunnskap (5 stp), B. Religionspedagogikk (3 stp) og enten C. Religions- og livssynsdidaktikk (skolevariant) (2 stp) eller D. Menighetspedagogikk (kirkevariant) (2 stp).
Skolevarianten av emnet består av delemnene A, B og C, mens kirkevarianten består av delemnene A, B og D. Alle studenter på kirkelige studieprogram skal legge opp delemne D Menighetspedagogikk (kirkevariant). De må velge dette når de melder seg opp i RL1020 i Studentweb. Studenter på Årsstudium i kristendom/KRLE og bachelor i religion, kultur og samfunn velger fritt om de vil legge opp delemne C Religions- og livssynsdidaktikk (skolevariant) eller delemne D Menighetspedagogikk (kirkevariant). De må angi hva de velger når de melder seg opp i RL1020 i Studentweb.

Delemne A Livssynskunnskap (5 stp) arbeider med ulike livssyn og deres historiske bakgrunn. De enkelte livssyn behandles både ut fra egen selvforståelse og med et faglig utenfrablikk. Delemnet inkluderer en drøfting av forholdet mellom de faglige begrepene livssyn, religion og ideologi. Det tar også opp spørsmål knyttet til religions- og livssynsmangfoldet i dagens norske samfunn.

Delemne B Religionspedagogikk (3 stp) behandler didaktiske grunnlagsspørsmål og ulike læringsteorier. Delemnet legger et grunnlag for arbeidet med didaktikk med skolen eller kirken som kontekst (delemne C eller D)

Delemne C Religions- og livssynsdidaktikk (2 stp) gir en innføring i religions- og livssynsdidaktikk, kunnskap om KRLE-fagets oppgaver og egenart og evne til å reflektere over didaktiske spørsmål knyttet til KRLE-undervisning i skolen.

Delemne D Menighetspedagogikk (2 stp) behandler problemstillinger knyttet til opplæring i kristen tro. Delemnet skal gi kjennskap til Plan for trosopplæring i Den norske kirke, og evne til å reflektere over læringsspørsmål knyttet til trosopplæring i ulike kontekster.

RL1020 kan inngå som ett av tre emner i emnekombinasjonen K-RLE1110, som har mappevurdering og en annen eksamensdato. Se emnebeskrivelsen for dette emnet for hvilke studiekrav som da gjelder.

Studiepoengreduksjon

RL1020 med delemne A, B, C har studiepoengsreduksjon mot PED1020 Innføring i pedagogikk med 5 stp.
RL1020 med delemne A, B, D har studiepoengsreduksjon mot PED1020 Innføring i pedagogikk med 3 stp.

Studiekrav

- lytte til to informasjonsforelesninger i Fronter og besvare et spørsmålsark i Fronter etter hver av forelesningene. Forelesningene legges ut 1. september og 1. november, og besvarelsene skal leveres senest 8. september og 8. november
- få godkjent et bokreferat (900-1200 ord) skrevet etter en oppgitt mal og levert innen en fastsatt frist
- delta i evaluering av emnet eller programmet dersom det skal evalueres i dette semesteret.

Nærmere informasjon om studiekravene gis på semesterarket (se Fronter).
For studenter som tar emnet som en del av mappeemnet K-RLE1110 (30 stp), gjelder andre studiekrav, se emnebeskrivelsen for K-RLE1110.
Studenter som ikke oppfyller studiekravene, kan ikke gå opp til eksamen i emnet. For ikke å bruke opp et eksamensforsøk på emnet, må de aktivt trekke sin oppmelding/vurderingsmelding innen trekkfristen 1. november.

Avsluttende vurdering

Emnet RL1020 har skriftlig eksamen (6 timer) som eksamensform. Kandidaten skal besvare minst to oppgaver. Disse kan være hentet fra samme delemne.
For å kunne gå opp til eksamen må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Studenter som ikke oppfyller studiekravene, kan ikke gå opp til eksamen i emnet. For ikke å bruke opp et eksamensforsøk på emnet, må de aktivt trekke sin oppmelding/vurderingsmelding

innen trekkfristen 1. november.
Karakteren (A-F) settes på grunnlag av eksamenen. Eksamenen gjennomføres uten hjelpemidler.

Læringsutbytte etter fullført emne

DELEMNE A. LIVSSYNSKUNNSKAP (5 STP)

KUNNSKAP
Studenten har
- kjennskap til hva et livssyn er og til forholdet mellom begrepene religion, livssyn og ideologi
- kjennskap til historisk bakgrunn og sosiokulturelle rammer for religions- og livssynsmangfoldet i dagens norske samfunn
- god kunnskap om humanisme og kjennskap til Human-Etisk Forbund
- kunnskap om naturalisme, marxisme, nazisme, feminisme og økosofi som livssyn
- kunnskap om kristendom som livssyn
- kjennskap til ulike former for religionskritikk

FERDIGHETER
Studenten kan
- sammenlikne ulike livssyn
- bruke kildetekster for å belyse livssyn
- reflektere over religioners og livssyns rolle i samfunnet og aktuelle utfordringer knyttet til religions- og livssynsmangfoldet

DELEMNE B. RELIGIONSPEDAGOGIKK (3 STP)

KUNNSKAP
Studenten har
- kunnskap om didaktiske grunnlagsspørsmål
- god kunnskap om ulike læringsteorier

FERDIGHETER
Studenten kan
- reflektere over didaktiske grunnlagsspørsmål
- sammenligne og drøfte ulike læringsteorier

DELEMNE C. RELIGIONS- OG LIVSSYNSDIDAKTIKK (SKOLEVARIANT) (2 STP)

KUNNSKAP
Studenten har
- kjennskap til skolens formål
- kunnskap om KRLE-fagets oppgaver og egenart

FERDIGHETER
Studenten kan
- reflektere over didaktiske problemstillinger knyttet til planlegging av, tilrettelegging for og evaluering av læringsforløp i KRLE

DELEMNE D. MENIGHETSPEDAGOGIKK (KIRKEVARIANT) (2 STP)
Dette delemnet skal gi kunnskap om problemstillinger knyttet til opplæring i kristen tro.

KUNNSKAP
Studenten har
- kjennskap til historiske og teologiske perspektiver på trosopplæring
- kjennskap til spørsmål knyttet til pedagogisk mandat
- kjennskap til Den norske kirkes trosopplæringsplan Gud gir ¿ vi deler
- kjennskap til fortellingsdidaktikk

FERDIGHETER
Studenten kan
- reflektere over muligheter og utfordringer knyttet til kirkelig trosopplæring
- reflektere over didaktiske problemstillinger knyttet til planlegging og gjennomføring av trosopplæringstiltak for ulike aldersgrupper

GENERELLE FERDIGHETER ETTER FULLFØRT EMNE
Studenten kan
- tilegne seg kunnskaper og ferdigheter gjennom å delta i undervisning, arbeide med faglitteratur og oppfylle studiekrav
- arbeide selvstendig med og reflektere kritisk over fagstoff på emnet
- reflektere over emnets relevans som del av ulike studieprogram

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR
- Om humanisme. Hentet 2017-05-08 fra http://www.human.no/Humanisme/
- Aadnanes, P. M. (2012). *Livssyn* (4. utg., s. 11-79, 104-215). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 9788215020402

- Ariansen, P. (1992). *Miljøfilosofi: En innføring* (s. 189-202). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 82-00-21659-4 (Kompendium)
- Beauvoir, S. d. (1996). *Det annet kjønn* (s. 9-22). [Oslo]: Den norske bokklubben. ISBN/ISSN: 82-525-3455-4 (Kompendium)
- Freud, S. (1992). *Nytt i psykoanalysen: Nye forelesninger til innføring i psykoanalysen* (3. utg., s. 128-132, 134-135, 137-138, 146). Oslo: Gyldendal. ISBN/ISSN: 82-05-20602-3 (Kompendium)
- Hagen, J. Z. (1999). *Eksistens og ansvar: Praktisk filosofi* (2. utg., s. 103-113). København: Gyldendal Uddannelse. ISBN/ISSN: 87-00-45356-0 (Kompendium)
- Hauge, A. (1997). Feminisme: Livssyn eller politisk ideologi?. *Ung teologi*, (3), s. 27-43. ISBN/ISSN: 0333-340x (Kompendium).
- Hegstad, H. (2004). Religion som sosialt fenomen. *Ung teologi, 37*(4), s. 75-86. ISBN/ISSN: 0333-340X (Kompendium).
- Hitler, A. (1941). *Min kamp* (Fullstendig utg., Vol. 1, s. 56-57, 69-70, 129-131, 132-133, 240-241, 266, 269-271, 273-275, 309-311). Oslo: Stenersen. (Kompendium)
- Marx, K. (2000). *Det kommunistiske manifest og andre ungdomsskrifter* (s. 223, 236, 241-242, 255). [Oslo]: De norske bokklubbene. ISBN/ISSN: 82-525-3739-1 (Kompendium)
- Marx, K. (1970). *Verker i utvalg* (Vol. 1, 2, 7, B. 1 s. 87-88, 106-107, 123, 154, B. 2 s. 56-57, 216-217, B.7 s. 217). Oslo: Pax. ISBN/ISSN: B. 1: 8253002580 /B. 2: 8253002599 /B. 7: 8253004265 (Kompendium)
- Næss, A. (1999). *Økologi, samfunn og livsstil: Utkast til en økosofi* (5. omarb. [i.e. Ny] utg., s. 5-6, 318-330, 334-340). Oslo: Bokklubben dagens bøker. ISBN/ISSN: 82-525-3734-0 (Kompendium)
- Ofstad, H. (1991). *Vår forakt for svakhet: En analyse av nazismens normer og vurderinger* (Ny utg., s. 11-17, 200-203). Oslo: Pax. ISBN/ISSN: 82-530-1542-9 (Kompendium). Hentet fra http://bibsys-primo.hosted.exlibrisgroup.com/primo_library/libweb/action/dlDisplay.do?docId=BIBSYS_ILS100551203&vid=MF
- Sartre, J.-P. (1993). *Eksistensialisme er humanisme* (2. utg., s. 10-17). [Oslo]: Cappelen. ISBN/ISSN: 82-02-13599-0/978-82-02-13599-7 (Kompendium)
- Tveito, H. B. S. *Innledninger til kildetekstene av Sartre, Freud, Marx, Hitler, Næss og de Beauvoir* (Se Fronter)

DELEMNE B LITTERATUR
- Stray, J. H. & Wittek, L. (Red.) (2014). *Pedagogikk: En grunnbok* (s. 113-132, 149-178). [Oslo]: Cappelen Damm akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-02-41424-5 (Kompendium)
- Wittek, L. (2012). *Læring i og mellom mennesker: En innføring i sosiokulturelle perspektiver* (2. utg., s. 15-192). [Oslo]: Cappelen Damm akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-02-36471-7

DELEMNE C LITTERATUR
- Leganger-Krogstad, H. (2008). Religions- og livssynsdidaktikk. I E. M. Halvorsen (Red.), *Didaktikk for grunnskolen: Fellestrekk og særdrag i et fagdidaktisk mangfold* (s. 175-205). Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 978-82-450-0635-3 (Kompendium)
- Stubø, I. (2012). Den norske grunnskolens formålsparagraf: Verdietikk i moralfilosofisk lys. I S. Lied & C. Osbeck (Red.), *Religionsdidaktisk arbeid pågår!: Religionsdidaktikk i Hamar og Karlstad* (s. 79-108). Vallset: Oplanske bokforl. ISBN/ISSN: 978-82-7518-197-6 (Kompendium)
- Sødal, H. K. (Red.) (2009). *Religions- og livssynsdidaktikk: En innføring* (4. utg.). Kristiansand: Høyskoleforl. ISBN/ISSN: 978-82-7634-781-4
- Utdanningsdirektoratet (2015). Læreplan i kristendom, religion, livssyn og etikk (KRLE). Hentet 2017-05-08 fra http://www.udir.no/kl06/RLE1-02

DELEMNE D LITTERATUR
- Asheim, I. & Mogstad, S. D. (1987). *Religionspedagogikk: Tolkning, undervisning, oppdragelse* (Rev. utg., s. 23-38). Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 82-00-02541-1 (Kompendium)
- Den norske kirke, . (2010). *Gud gir - vi deler: Plan for trosopplæring i Den norske kirke*. Oslo: Kirkerådet. ISBN/ISSN: 978-82-7545-092-8. Hentet fra http://kirken.no/nb-NO/om-kirken/slik-styres-kirken/plandokumenter/plan-for-trosopplaring/?id=1352501
- Dokka, T. S. (2007). Trosopplæringens sakramentale forankring. I E. T. Johnsen (Red.), *Barneteologi og kirkens ritualer: Perskektiver [sic] på trosopplæring, barn og konfirmanter* (s. 43-54). Oslo ,: Det praktisk-teologiske seminar. ISBN/ISSN: 978-82-91925-14-1
- Elstad, H. (2007). Den individualiserte religionen: Eit historisk blikk på konfirmasjonen. I E. T. Johnsen (Red.), *Barneteologi og kirkens ritualer: Perspektiver på trosopplæring, barn og konfirmanter* (s. 145-156). Oslo: Det praktisk-teologiske seminar. ISBN/ISSN: 978-82-91925-14-1
- Heggen, K. (2007). Den individualiserte ungdommen: Myte eller realitet?. I E. T. Johnsen (Red.), *Barneteologi og kirkens ritualer: Perskektiver [sic] på trosopplæring, barn og konfirmanter* (s. 171-182). Oslo ,: Det praktisk-teologiske seminar. ISBN/ISSN: 978-82-91925-14-1
- Jensen, R. (2007). Kirkens trosopplæring: Historiske og systematisk-teologiske perspektiver. I E. T. Johnsen (Red.), *Barneteologi og kirkens ritualer: Perskektiver [sic] på trosopplæring, barn og konfirmanter* (s. 113-128). Oslo ,: Det praktisk-teologiske seminar. ISBN/ISSN: 978-82-91925-14-1 (Kompendium)
- Mogstad, S. D. (2013). Fra matavfall til nåde: Medierende handlinger i søndagsskolen. *Prismet: Pedagogisk tidsskrift, 64*(2), s. 79-94. ISBN/ISSN: 0032-8847 (Kompendium).
- Rogers, F. (2011). *Finding God in the graffiti: Empowering teenagers through stories* (s. 21-50). Cleveland, Ohio: Pilgrim Press. ISBN/ISSN: 9780829818024 (Kompendium)
- Salomonsen, J. (2007). Mellom Baal og Jesus?: Konfirmasjonen som sosial og religiøs overgangsrite. I E. T. Johnsen (Red.), *Barneteologi og kirkens ritualer: Perskektiver [sic] på trosopplæring, barn og konfirmanter* (s. 17-30). Oslo ,: Det praktisk-teologiske seminar. ISBN/ISSN: 978-82-91925-14-1
- Samset, H. (2000). Forteljarmetodikk. *Prismet: Pedagogisk tidsskrift, 51*(6), s. 265-267. ISBN/ISSN: 0032-8847 (Kompendium).

RL1030 - Religion og kristendommens historie

Emneansvarlig:	Hanne Birgitte Sødal Tveito (Hanne.S.Tveito@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Årsstudier - Kristendom/KRLE
	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn
	5-årige masterprogrammer - Lektorprogram i KRLE/Religion og etikk og samfunnsfag
	Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
	Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste i

Generell informasjon

Enkeltemnet RL1030 eller mappevurderingsemnet K-RLE1125, der fagstoffet i RL1030 inngår, er et kjerneemne i Lektorprogrammet. RL1030/K-RLE1125 kan inngå også i Årsstudium i kristendom/KRLE og i Bachelor i religion, kultur og samfunn. Studenter på disse programmene melder seg opp i enten RL1030/K-RLE1125 eller K1020/K-RLE1120 (variant med Bibelfag).

RL1030 Religion og kristendommens historie består av to delemner: A. Religion i samtidskulturen (5 studiepoeng) og B. Kristendommens historie (5 studiepoeng).

Delemne A Religion i samtidskulturen vektlegger religion som en integrert del av samtidige sosiale og kulturelle praksiser. Det setter søkelys på folkelig religiøsitet, religion i populærkulturen og forholdet mellom religion og media.

I delemne B Kristendommens historie skal studentene arbeide med den kristne kirkes opprinnelse og første århundrer, kristendommens videre historie i Europa frem til 1700-tallet, og norsk kirkehistorie fram til ca. 1945. Studiet fremstiller og drøfter viktige utviklingslinjer i kristendommens historie, både når det gjelder teologi, kirkens institusjoner og ulike former for trosuttrykk (diakoni, misjon, fromhetsliv, liturgi, salmer, kunst/arkitektur). Kristendommens historie sees ikke isolert fra, men i sammenheng med det samfunnet kirken til enhver tid er en del av.

Studiepoengreduksjon

Det er 3 studiepoengs overlapp mellom RL1030 og TEOL2740 Teologi og populærkultur.
Det er 5 studiepoengs overlapp mellom RL1030 og K1020 Bibelfag og kristendommens historie.

Studiekrav

Denne listen over studiekrav gjelder studenter som tar RL1030 som enkeltemne. Studenter som tar mappevurderingsemnet K-RLE1125 (20 studiepoeng), der fagstoffet fra RL1030 inngår, må se emnebeskrivelsen for K-RLE1125 for hvilke studiekrav som da gjelder.
Merk at listen over studiekrav er forskjellig for studenter på Lektorprogrammet og studenter på Årsstudium i kristendom/KRLE eller Bachelor i religion, kultur og samfunn.

For studenter på Lektorprogrammet:
- ha godkjent fremmøte (minst 75 prosent) i seminartimer knyttet til delemne A: Religion i samtidskulturen
- få godkjent et undervisningsopplegg om religion (500-1000 ord), utarbeidet gruppevis. Opplegget skal leveres i Fronter og presenteres i en seminartime.
- bestå en kortprøve (1,5 time) om hovedpunktene i den vestlige kirkes historie. Prøven vurderes til godkjent/ikke godkjent. Ved ikke godkjent kan studenten gå opp til ny prøve én gang
- delta i elektronisk evaluering av emnet eller programmet dersom det skal evalueres elektronisk dette semesteret.

For studenter på Årsstudium i kristendom/KRLE eller Bachelor i religion, kultur og samfunn:
- bestå en kortprøve (1,5 time) om hovedpunktene i den vestlige kirkes historie. Prøven vurderes til godkjent/ikke godkjent. Ved ikke godkjent kan studenten gå opp til ny prøve én gang
- delta i elektronisk evaluering av emnet eller programmet dersom det skal evalueres elektronisk dette semesteret

Nærmere informasjon om studiekravene gis på semesterarket (se Fronter). Studenter som ikke oppfyller studiekravene, kan ikke gå opp til eksamen i emnet. For ikke å bruke opp et eksamensforsøk på emnet må de aktivt trekke sin oppmelding/vurderingsmelding innen trekkfristen 1. mai.

Avsluttende vurdering

Emnet RL1030 har skriftlig eksamen (6 timer) som eksamensform. Kandidaten vil bli bedt om å besvare to eller flere oppgaver. Disse kan være hentet fra samme delemne. For å kunne gå opp til eksamen må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av eksamen.

Hjelpemidler: Liste i.

Læringsutbytte etter fullført emne

DELEMNE A. RELIGION I SAMTIDSKULTUREN (5 STP)

Kunnskap

Studenten har:
- kjennskap til ulike perspektiver på religion med særlig vekt på religion som kulturelt fenomen
- kunnskap om religioners plass i populærkultur og debattoffentlighet
- kunnskap om hovedtrekk ved hvordan religion har blitt omtalt i pressen etter årtusenskiftet
- kunnskap om særtrekk ved folkereligiøsitet

Ferdigheter

Studenten kan:
- analysere populærkulturelle uttrykk med tanke på spor av religion
- reflektere over hvordan religion blir omtalt i presselandskapet
- drøfte forholdet mellom sekulariseringsprosesser og religionens rolle i dagens kultur
- reflektere over religionenes mangfoldige betydning i dagens samfunn
- reflektere over religionenes materielle dimensjon
- drøfte forholdet mellom institusjonalisert og ikke-institusjonalisert religion
- reflektere over didaktiske utfordringer knyttet til bruk av film i religions- og livssynsundervisning
- kun for lektorstudenter: reflektere over utfordringer ved å undervise om religion og livssyn i dag

DELEMNE B. KRISTENDOMMENS HISTORIE (5 STP)

Kunnskap

Studenten har:
- kjennskap til kristendommen som kulturarv og som levende kilde for tro, moral og livstolkning gjennom tidene
- kjennskap til viktige utviklingslinjer i kristendommen i Europa i antikken, middelalderen og tidlig nytid
- kjennskap til hovedtrekk i kirkens organisering, ledelse og forhold til øvrigheten i disse periodene
- kjennskap til hovedtrekk i kirkens teologi, sakramenter, klosterliv og fromhetsliv i disse periodene
- kjennskap til hovedtrekk i kirkens arkitektur og kunst i disse periodene
- kjennskap til hovedtrekk i organisering, teologi og fromhetsliv i de ulike periodene av kirkens og kristendommens historie i Norge fram til 1945
- kjennskap til kristningen av Norge og forholdet mellom kirke og øvrighet/stat fra middelalder til 1945
- kjennskap til reformasjonen,ortodoksien og pietismen i Danmark-Norge
- kjennskap til hvilke konsekvenser moderniseringen av Norge på 1800-tallet fikk for kirken
- kjennskap til kirken i Norge i møte med ulike ideologier

Ferdigheter

Studenten kan:
- redegjøre for og drøfte et historisk forløp

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR
- Day, A. (2011). *Believing in belonging: Belief and social identity in the modern world* (s. 174-207). Oxford: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 9780199577873 (Kompendium)
- Dokka, I. (2013). Religion og etikk i kortfilm og dokumentarfilm. *Religion og livssyn, 25*(1), s. 21-24. ISBN/ISSN: 0802-8214 (Kompendium).
- Døving, C. A. & Kraft, S.-E. (2013). *Religion i pressen* (Innledning, Kap. 1, 2, 3, 7, 8). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-02169-0
- Endsjø, D. Ø. & Lied, L. I. (2011). *Det folk vil ha: Religion og populærkultur*. Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 978-82-150-1748-8
- Leer-Salvesen, K. (2013). Filmundervisning og fiendebilder. *Religion og livssyn, 25*(1), s. 7-11. ISBN/ISSN: 0802-8214 (Kompendium).
- Lövheim, M. (2013). New media, religion and gender: Young female bloggers. I K. Lundby (Red.), *Religion across media: From early antiquity to late modernity* (s. 153-168). New York: Peter Lang. ISBN/ISSN: 978-1-4331-2077-0/978-1-4331-2078-7 (Kompendium)
- Repstad, P. (2013). Religiøst liv er knyttet til det materielle, det sanselige og det stedlige. I P. Repstad & E. S. Tønnessen (Red.), *Hellige hus: Arkitektur og utsmykning i religiøst liv* (s. 9-29). [Oslo]: Cappelen Damm akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-7634-984-9 (Kompendium)
- Repstad, P. (2013). Fra ordet alene til sanselig populærkultur?. I P. Repstad & I. Trysnes (Red.), *Fra forsakelse til feelgood: Musikk, sang og dans i religiøst liv* (s. 11-41). [Oslo]: Cappelen Damm akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-7634-985-6 (Kompendium)
- Selberg, T. (2011). *Folkelig religiøsitet: Et kulturvitenskapelig perspektiv* (s. 9-28). Oslo: Scandinavian Academic Press : Spartacus. ISBN/ISSN: 978-82-304-0065-4 (Kompendium)
- Utdanningsdirektoratet (2015). Læreplan i kristendom, religion, livssyn og etikk (KRLE). Hentet 2017-05-08 fra http://www.udir.no/kl06/RLE1-02
- Utdanningsdirektoratet (2006). Læreplan i religion og etikk. Hentet 2013-05-07 fra http://www.udir.no/kl06/REL1-01/

DELEMNE B LITTERATUR
- (2013). Salme nr. 2, 38, 50, 158, 190, 232, 248, 278, 336, 488, 490, 691, 799. I *Norsk salmebok 2013: For kirke og hjem*. [Stavanger]: Eide

forl. ISBN/ISSN: 9788251407649 (Kompendium)
- Danbolt, G. & Kjerschow, M. (1996). *Billedspor: Kunst- og kulturhistorie* (Vol. 1, s. 137-144). Vollen: Tell. ISBN/ISSN: 82-7522-064-5 (Kompendium)
- Oftestad, B. T., Schumacher, J. & Rasmussen, T. (2005). *Norsk kirkehistorie* (3. utg., s. 15-269). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 82-00-21808-2
- Rasmussen, T. & Thomassen, E. (2002). *Kristendommen: En historisk innføring* (2. utg., s. 60-306, 371-374). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 82-15-00292-7

Eksamens-/innleveringsdatoer

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	5. juni 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	6 timer
Kunngjøringsdato:	26. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	13. aug. 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	6 timer
Kunngjøringsdato:	3. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

RL2030 - Islam (for lektorstudenter)

Emneansvarlig:	Ann Midttun (Ann.Midttun@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	5-årige masterprogrammer - Lektorprogram i KRLE/Religion og etikk og samfunnsfag
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Ingen

Generell informasjon

Mer enn 20 % av verdens befolkning er muslimer. Emnet RL2030 omfatter både det som er felles for et flertall av muslimer og noen av de variasjonene som finnes innen religionen. Sentrale aspekter ved islams historie, lære og praksis inngår i emnet. Emnet setter fokus på ulike retninger, fromhetstyper og politiske oppfatninger av islam. Emnet legger også vekt på hvordan islam fortolkes og praktiseres av muslimer i nyere tid, med særlig vekt på norske forhold.

I seminargruppene i didaktikk drøftes spørsmål om religion i norsk skole, med særlig vekt på undervisningen om islam på grunnskolens ungdomstrinn og i videregående skole. Studielitteraturen i pedagogikk/religionspedagogikk fra emne PED1020 forutsettes kjent og skal brukes i den didaktiske drøftingsoppgaven (se Studiekrav).

RL2030 er et kjerneemne i Lektorprogrammets femte semester. For å melde seg opp i emnet, må studenten ha avlagt eksamen i RL1010 eller ha tilsvarende kompetanse.

Studiepoengreduksjon

Emnet har studiepoengreduksjon: 5 stp mot RV502 og 10 stp mot RL2035:Islam

Studiekrav

For å kunne gå opp til eksamen og få avsluttende vurdering, må studenten oppfylle følgende studiekrav:
- ha godkjent fremmøte (minst 75 %) i seminargruppene
- presentere og få godkjent en didaktisk drøftingsoppgave (på 1500 - 2000 ord) knyttet til et tema om islam i skolens religionsundervisning
- delta i evalueringen av emnet, dersom det skal evalueres i Fronter i det aktuelle semesteret

Studenter som ikke får godkjent studiekravene, vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai / 1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet RL2030 har skriftlig eksamen (6 timer) som vurderingsform. For å kunne gå opp til eksamen må studentene innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai / 1. nov). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne prøven.

Læringsutbytte etter fullført emne

Kunnskap
Studenten har
- god kunnskap om islams bakgrunn og historie og hvordan denne historien har preget religionens uttrykksformer
- god kunnskap om ulike retninger og former for islam
- god kunnskap om sentrale aspekt ved hellige tekster, lære og praksis, med vekt på sunni-islam
- kunnskap om religion og hverdagsliv blant unge norske muslimer
- god kunnskap om hvordan muslimer i Norge utvikler sine fellesskap, sine praksiser og sine fortolkninger av islam
- kjennskap til spørsmål om representasjoner av religioner i undervisningen

Ferdigheter
Studenten kan
- drøfte spørsmål om islams mangfold og religiøse endringsprosesser
- drøfte spørsmål knyttet til unge muslimers religiøse praksis med vekt på det norske samfunn
- reflektere over didaktiske utfordringer knyttet til undervisning om islam i norsk skole med vekt på rammefaktorer, formål, kompetansemål, ferdigheter og arbeidsmåter
- vurdere presentasjonen av islam i noen av skolens lærebøker
- reflektere over relevante faglige og yrkesetiske problemstillinger
- utveksle synspunkter og erfaringer med medstudenter om religion og religionsundervisning i norsk skole, og gjennom dette utvikle god undervisningspraksis

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Andreassen, B.-O. (2016). *Religionsdidaktikk: En innføring*(2. utg., s. 121-136, 179-197). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-02778-4 (Kompendium)
- Bangstad, S. (2013). *IslamNet - puritansk salafisme i Norge* (Vol. 118, nr. 3, s. 254-272). ISBN/ISSN: 1504-3002. Hentet 3 fra http://www.idunn.no/kok/2013/03/islamnet_-_puritansk_salafisme_i_norge
- Berg, E. (Red.) (2000). Sure 1; Sure 2, 29-40, 255-257; Sure 4, 1-13, 155-158; Sure 19, 16-36; Sure 37, 99-110; Sure 42; 1-6; Sure 43, 1-14; Sure 93, Sure 96, 1-5; Sure 97; Sure 99; Sure 112-114. I *Koranen*. Oslo: De norske Bokklubbene. ISBN/ISSN: 8252541003 (Kompendium)
- Bøe, M. (2013). Feministiske tilnærminger til sharia. I I. S. Gilhus & L. Mikaelsson (Red.), *Religion i skrift: Mellom mystikk og materialitet* (s. 94-109). Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 9788215019895 (Kompendium)
- Døving, C. (2012). "Pressens mørkemenn / troens tjenere" - posisjon og selvforståelse blant sunni-muslimske imamer. I C. A. Døving & B. Thorbjørnsrud (Red.), *Religiøse ledere: Makt og avmakt i norske trossamfunn* (s. 26-45). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01971-0 (Kompendium)
- Døving, C. A. & Kraft, S.-E. (2013). *Religion i pressen* (s. 123- 148). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-02169-0 (Kompendium)
- Eggen, N. S. (2007). *Koranen: Innføring i en tekst-og tolkningstradisjon* (s. 29-52). Oslo: Solum. ISBN/ISSN: 9788256015283 (Kompendium)
- Eidhamar, L. G. (2014). Rett kontra godt?: Holdninger og resonnementer blant unge norske muslimer i spørsmål om kjønnsroller og seksualitet. *Din: Tidsskrift for religion og kultur*, (2), s. 27-66. ISBN/ISSN: 1501-9934. Hentet fra http://ojs.novus.no/index.php/DIN/article/view/706
- Hjärpe, J. (1997). What will be chosen from the Islamic basket. *European review: A journal of the Academia Europaea*, *5*(3), s. 267-274. ISBN/ISSN: 1062-7987 (Kompendium).
- Holth, G. (2014). Ytringsfrihet og ytringsansvar: To elevaktiviserende opplegg. *Religion og livssyn*, *28*(2), s. 2-10. ISBN/ISSN: 0802-8214.
- Jacobsen, C. M. (2011). *Islamic traditions and Muslim youth in Norway* (nr. 10, s. 225-282). Leiden: Brill. ISBN/ISSN: 978-90-04-17890-8 (Kompendium). Hentet 10 fra http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nlebk&AN=351142&site=ehost-live
- Midttun, A. (2014). Biter og deler av islam. *Norsk pedagogisk tidsskrift*, *98*(5), s. 329-340. ISBN/ISSN: 1504-2987. Hentet fra http://www.idunn.no/npt/2014/05/biter_og_deler_av_islam
- Opsal, J. (2016). *Islam: Lydighetens vei* (3. utg., s. 11-328). Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 9788215027159
- Ramadan, T. (2009). *Europeisk islam: Å være muslim i Vesten* (s. 176-213). [Oslo]: Cappelen Damm. ISBN/ISSN: 978-82-02-28915-7 (Kompendium)
- Utdanningsdirektoratet (2015). Læreplan i kristendom, religion, livssyn og etikk (KRLE). Hentet 2017-05-08 fra http://www.udir.no/kl06/RLE1-02
- Utdanningsdirektoratet (2006). Læreplan i religion og etikk - fellesfag i studieforberedende utdanningsprogram. Hentet 2017-05-08 fra http://www.udir.no/kl06/REL1-01
- Vogt, K. (2008). *Islam på norsk: Moskeer og islamske organisasjoner i Norge* (2. utg., s. 174-213). [Oslo]: Cappelen Damm. ISBN/ISSN: 978-82-02-29346-8 (Kompendium)
- Vogt, K. (2005). Å være som en kledning for hverandre: Ekteskap og rettspraksis i islamsk tradisjon. I B. Thorbjørnsrud (Red.), *Levig din?: Ekteskaps- og samlivstradisjoner i det flerreligiøse Norge* (s. 152-174). Oslo: Abstrakt. ISBN/ISSN: 82-7935-188-4/978-82-7935-188-7 (Kompendium)
- Østberg, S. (2003). *Muslim i Norge: Religion og hverdagsliv blant unge norsk-pakistanere* (s. 9-201). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 82-15-00307-9

RL2035 - Islam

Emneansvarlig:	Ann Midttun (Ann.Midttun@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi Bachelorprogrammer - Ungdom, kultur og trosopplæring
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Ingen

Generell informasjon

Mer enn 20 % av verdens befolkning er muslimer. Emnet RL2030 omfatter både det som er felles for et flertall av muslimer og noen av de variasjonene som finnes innen religionen. Sentrale aspekter ved islams historie, lære og praksis inngår i emnet. Emnet setter fokus på ulike retninger, fromhetstyper og politiske oppfatninger av islam. Emnet legger også vekt på hvordan islam fortolkes og praktiseres av muslimer i nyere tid, med særlig vekt på norske forhold.

RL2035 Islam har felles forelesninger med RL2030 Islam for lektorstudenter, som er et kjerneemne på Lektorprogrammet med obligatorisk didaktikkseminar.

For å melde seg opp i emnet RL2035, må studenten ha avlagt eksamen i RL1010 eller ha tilsvarende kompetanse.

Studiepoengreduksjon

Emnet har studiepoengreduksjon mot RL2030 (10 stp) og RV502 (5 stp).

Studiekrav

For å kunne gå opp til eksamen og få avsluttende vurdering, må studenten oppfylle følgende studiekrav:
- få godkjent en drøftingsoppgave (1500-2000 ord) om et oppgitt tema, levert innen fastsatt frist
- delta i evalueringen av emnet, dersom det skal evalueres i Fronter i det aktuelle semesteret

Studenter som ikke får godkjent studiekravene, vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet RL2035 har skriftlig eksamen (6 timer) som vurderingsform. For å kunne gå opp til eksamen må studentene innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne prøven.

Læringsutbytte etter fullført emne

Kunnskap
Studenten har
-god kunnskap om islams bakgrunn og historie og hvordan denne historien har preget religionens uttrykksformer
- god kunnskap om ulike retninger og former for islam
- god kunnskap om sentrale aspekt ved hellige tekster, lære og praksis, med vekt på sunni-islam
- kunnskap om religion og hverdagsliv blant unge norske muslimer
- god kunnskap om hvordan muslimer i Norge utvikler sine fellesskap, sine praksiser og sine fortolkninger av islam

Ferdigheter
Studenten kan
- drøfte spørsmål om islams mangfold og religiøse endringsprosesser
- drøfte spørsmål knyttet til unge muslimers religiøse praksis med vekt på det norske samfunn
- skrive en faglig oppgave ved hjelp av studielitteraturen og andre relevante kilder, som det henvises til på en korrekt måte

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Bangstad, S. (2013). *IslamNet - puritansk salafisme i Norge* (Vol. 118, nr. 3, s. 254-272). ISBN/ISSN: 1504-3002. Hentet 3 fra http://www.idunn.no/kok/2013/03/islamnet_-_puritansk_salafisme_i_norge
- Berg, E. (Red.) (2000). Sure 1; Sure 2, 29-40, 255-257; Sure 4, 1-13, 155-158; Sure 19, 16-36; Sure 37, 99-110; Sure 42; 1-6; Sure 43, 1-14; Sure 93, Sure 96, 1-5; Sure 97; Sure 99; Sure 112-114. I *Koranen.* Oslo: De norske Bokklubbene. ISBN/ISSN: 8252541003 (Kompendium)
- Bøe, M. (2013). Feministiske tilnærminger til sharia. I I. S. Gilhus & L. Mikaelsson (Red.). *Religion i skrift: Mellom mystikk og materialitet* (s.

94-109). Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 9788215019895 (Kompendium)
- Døving, C. (2012). "Pressens mørkemenn / troens tjenere" - posisjon og selvforståelse blant sunni-muslimske imamer. I C. A. Døving & B. Thorbjørnsrud (Red.), *Religiøse ledere: Makt og avmakt i norske trossamfunn* (s. 26-45). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01971-0 (Kompendium)
- Døving, C. A. & Kraft, S.-E. (2013). *Religion i pressen* (s. 123- 148). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-02169-0 (Kompendium)
- Eggen, N. S. (2007). *Koranen: Innføring i en tekst-og tolkningstradisjon* (s. 29-52). Oslo: Solum. ISBN/ISSN: 9788256015283 (Kompendium)
- Eidhamar, L. G. (2014). Rett kontra godt?: Holdninger og resonnementer blant unge norske muslimer i spørsmål om kjønnsroller og seksualitet. *Din: Tidsskrift for religion og kultur*, (2), s. 27-66. ISBN/ISSN: 1501-9934. Hentet fra http://ojs.novus.no/index.php/DIN/article/view/706
- Hjärpe, J. (1997). What will be chosen from the Islamic basket. *European review: A journal of the Academia Europaea*, *5*(3), s. 267-274. ISBN/ISSN: 1062-7987 (Kompendium).
- Jacobsen, C. M. (2011). *Islamic traditions and Muslim youth in Norway* (nr. 10, s. 225-282). Leiden: Brill. ISBN/ISSN: 978-90-04-17890-8 (Kompendium). Hentet 10 fra http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nlebk&AN=351142&site=ehost-live
- Opsal, J. (2016). *Islam: Lydighetens vei* (3. utg. utg.). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-02715-9
- Ramadan, T. (2009). *Europeisk islam: Å være muslim i Vesten* (s. 176-213). [Oslo]: Cappelen Damm. ISBN/ISSN: 978-82-02-28915-7 (Kompendium)
- Vogt, K. (2005). Å være som en kledning for hverandre: Ekteskap og rettspraksis i islamsk tradisjon. I B. Thorbjørnsrud (Red.), *Lyvig din?: Ekteskaps- og samlivstradisjoner i det flerreligiøse Norge* (s. 152-174). Oslo: Abstrakt. ISBN/ISSN: 82-7935-188-4/978-82-7935-188-7 (Kompendium)
- Vogt, K. (2008). *Islam på norsk: Moskeer og islamske organisasjoner i Norge* (2. utg., s. 174-213). [Oslo]: Cappelen Damm. ISBN/ISSN: 978-82-02-29346-8 (Kompendium)
- Østberg, S. (2003). *Muslim i Norge: Religion og hverdagsliv blant unge norsk-pakistanere* (s. 9-201). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 82-15-00307-9

RL2040 - Østlig religiøsitet

Emneansvarlig:	Iselin Frydenlund (Iselin.Frydenlund@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Årsstudier - Kristendom/KRLE
	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn
	Bachelorprogrammer - Teologi
	Bachelorprogrammer - Ungdom, kultur og trosopplæring
	Profesjonsstudier - Metodistisk presteutdanning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Ingen

Generell informasjon

Hinduismen og buddhismen er to av verdens eldste nålevende religiøse tradisjoner, med enorm innflytelse i Asia. Kurset RL2040 Østlig religiøsitet gir grundig innføring i hinduisme og buddhisme som historiske og aktuelle religioner. Det vil bli lagt vekt på studium av hellige tekster og sentrale teologiske begreper. Emnet tar også opp hvordan østlige religioner praktiseres i Asia og i Vesten, med vekt på buddhisme. For å melde seg opp i emnet, må studenten ha avlagt eksamen i RL1010 eller ha tilsvarende kompetanse.

Studiekrav

Delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Avsluttende vurdering

RL2040 har skriftlig eksamen (6 timer) som eksamensform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av prøven.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har
- oversikt over hinduismen og buddhismen som historiske og aktuelle religioner
- kunnskap om hinduistiske og buddhistiske frelsesveier og grunnleggende teologiske begreper
- kjennskap til noen buddhistiske og hinduistiske hellige skrifter og bruk av disse i dag
- god kunnskap om skriftet Bhagavadgita
- kjennskap til buddhismens og hinduismens møte med det moderne
- kjennskap til estetiske uttrykk i hinduismen og buddhismen

FERDIGHETER
Studenten kan
- reflektere over sentrale utviklingstrekk i indisk religionshistorie
- forklare sentrale teologiske begreper i buddhismen og hinduismen, samt frelsesveier i begge religioner.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Braarvig, J. (Red.) (2003). *Lotussutraen: Og andre skrifter fra mahayana-buddhismen* (VII-XXXII, 2-31). [Oslo]: De norske bokklubbene. ISBN/ISSN: 82-525-5188-2 (Kompendium)
- Brekke, T. (Red.) (2001). *Buddhas fortellinger* (XI-XLI, 56-78, 127-144). [Oslo]: De norske bokklubbene. ISBN/ISSN: 82-525-4103-8 (Kompendium)
- Jacobsen, K. A. (Red.) (2004). *Yoga* (s. 93-119). [Oslo]: De norske bokklubbene. ISBN/ISSN: 82-525-5195-5 (Kompendium)
- Jacobsen, K. A. (2012). *Buddhismen* (2. utg.). Oslo: Pax. ISBN/ISSN: 978-82-530-3474-4
- Jacobsen, K. A. (Red.) (2001). *Bhagavadgita og andre hinduistiske skrifter*. [Oslo]: De norske bokklubbene. ISBN/ISSN: 82-525-4101-1
- Jacobsen, K. A. (2010). *Hinduismen* (2. utg.). Oslo: Pax. ISBN/ISSN: 978-82-530-3327-3
- McMahan, D. L. (Red.) (2012). *Buddhism in the modern world* (s. 9-47, 257-272). London: Taylor & Francis. ISBN/ISSN: 9780415780148
- Winje, G. (2004). Kunst og estetikk i buddhismen. Hentet 2012-09-03 fra http://geirwinje.no/onewebmedia/kunst%20i%20buddh.pdf
- Winje, G. (2004). Kunst og estetikk i hinduismen. Hentet 2016-12-01 fra http://geirwinje.no/onewebmedia/kunst%20i%20hindu.pdf

Eksamens-/innleveringsdatoer

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	23. mai 2018
Starttidspunkt:	09:00

Varighet:	6 timer
Kunngjøringsdato:	13. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	13. aug. 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	6 timer
Kunngjøringsdato:	3. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

RL2050 - Kristendommens kulturhistorie

Emneansvarlig:	Kristin Bliksrud Aavitsland (Kristin.B.Aavitsland@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst og vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn 5-årige masterprogrammer - Lektorprogram i KRLE/Religion og etikk og samfunnsfag
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Ingen

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i Lektorprogrammet. Emnet legger vekt på å se kristendommen i et historisk perspektiv i forhold til samfunn og kulturhistorie. Emnet vil særlig ta for seg felt der kristendommen gjennom historien har satt et avgjørende preg på vår vestlige kultur.
Emnet gir en oversikt over kristendommens kulturhistorie i Vest-Europa fra det romerske imperiet til moderne tid. Det legges vekt på utvalgte temaer, som den kristne kalenderen, latin som kulturbærende språk og kristent symbolspråk i kunst og litteratur. Gjennom disse temaene belyser og problematiserer undervisningen hvordan «den kristne arven» er blitt etablert og har fått betydning på forskjellige områder, og hvordan kristendommens utvikling henger nøye sammen med den generelle samfunns- og kulturhistorien, både i Norge og ellers i den vestlige verden. Emnet behandler ulike kilder, som litterære og politiske tekster, billedkunst og arkitektur, og undersøker ideer og praksisers tradisjon og påvirkning, resepsjon og omforming.
Forkunnskaper
Studenten må ha avlagt eksamen i årsenhet i K-RLE eller tilsvarende, inkludert Examen philosophicum.

Studiepoengreduksjon

Emnet har studiepoengsreduksjon (7, 5 stp) mot TE607.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studentene
- bestå en kortprøve om hovedpunktene i den vestlige kristendommens historie
- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø hvis dette skal evalueres i det aktuelle semesteret

Studenter på Lektorprogrammet må i tillegg
- ha godkjent fremmøte (minst 75 %) i seminarundervisningen
- legge fram og få godkjent et refleksjonsnotat på 1000-1500 ord i tilknytning til et undervisningsopplegg i fagområdet kristendom

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet har skriftlig eksamen (6 timer) som vurderingsform. For å kunne gå opp til eksamen må studentene ha oppfylt studiekravene innen fastsatte frister. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av eksamen. Skriftlig eksamen gjennomføres uten hjelpemidler.

Læringsutbytte etter fullført emne

Kunnskap
Studenten har
- oversikt over hovedtrekk i utviklingen av vesteuropeisk kristendom i en bredere kulturhistorisk kontekst
- god kunnskap om sentrale kulturhistoriske temaer som utviklingen av den kristne kalenderen og det latinske språket som kulturbærer
- god kunnskap om de viktigste kulturproduserende fortellingene fra Bibelen
- god kunnskap om hvordan religiøse bilder, litterære tekster og andre estetiske uttrykk er kilder til å forstå kristendommens utvikling og dens betydning for den vestlige kulturarv
- kunnskap om aktuelle læreplaner i grunnskole og videregående skole

Ferdigheter
Studenten kan
- bruke teorier om kulturelt minne og kulturarv til å analysere en faglig problemstilling
- reflektere over forskjellen mellom kulturelt minne og historie
- reflektere over hva det innebærer at kristendommen utvikles i en konkret sosial, kulturell og idémessig kontekst
- reflektere over didaktiske utfordringer med tanke på undervisning om kristendom i skolen i dagens pluralistiske kultursituasjon

Merknad til litteraturlisten

I tillegg til den oppførte litteraturen skal studentene lese noen kildetekster i utvalg (15-20 sider). Disse tekstene blir distribuert av lærerne i løpet av semesteret.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Assmann, A. (2010). Canon and archive. I A. Erll, A. Nünning & S. B. Young (Red.).*A companion to cultural memory studies* (s. 97-108). Berlin: de Gruyter. ISBN/ISSN: 978-3-11-022998-1 (Kompendium)
- Bibelen. Norsk, . (2016). *Bibelen i kortversjon*. Oslo: Cappelen Damm. ISBN/ISSN: 978-82-02-48470-5
- Bradshaw, P. F. (2010). *Early Christian worship: A basic introduction to ideas and practice* (2 utg., s. 75-101). London: SPCK. ISBN/ISSN: 9780281063451
- Eriksen, T. B. (1999). *Tidens historie* (s. 62-150). Oslo: Stenersens forl. ISBN/ISSN: 82-7350-514-6/82-7201-285-5/82-7201-259-6 (Kompendium). Hentet fra http://bibsys-almaprimo.hosted.exlibrisgroup.com/MF:default_scope:BIBSYS_ILS71493263840002201
- Gilhus, I. S. & Thomassen, E. (2010). *Oldtidens religioner: Midtøstens og Middelhavsområdets religioner*(s. 197-235). Oslo: Pax. ISBN/ISSN: 9788253032528 (Kompendium)
- Janson, T. (2006). *Latin: Kulturen, historien, språket*. Oslo: Pax. ISBN/ISSN: 82-530-2891-1
- Moxnes, H. (2015). *Historien om Det nye testamentet* (s. 88-166). Oslo: Verbum. ISBN/ISSN: 9788254313077
- Sandmo, E. (2015). *Tid for historie: En bok om historiske spørsmål* (s. 177-208). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01644-3 (Kompendium)
- Tobiassen, T., Elstad, H. & Norderval, K. M. (2006). *Kristendommen og kunst i vesteuropeisk kultur: Bilder og arkitektur*. Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 82-450-0150-3/978-82-450-0150-1
- Utdanningsdirektoratet (2015). Læreplan i kristendom, religion, livssyn og etikk (KRLE). Hentet 2017-05-08 fra http://www.udir.no/kl06/RLE1-02
- Utdanningsdirektoratet (2006). Læreplan i religion og etikk - fellesfag i studieforberedende utdanningsprogram. Hentet 2017-05-08 fra http://www.udir.no/kl06/REL1-01

- Utdanningsdirektoratet (2006). Læreplan i religion og etikk - fellesfag i studieforberedende utdanningsprogram. Hentet 2017-05-08 fra http://www.udir.no/kl06/REL1-01

RL2613 - Hellige rom og estetikk i religionene

Emneansvarlig:	Reidar Hvalvik (Reidar.Hvalvik@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Årsstudier - Kristendom/KRLE
	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn
	Bachelorprogrammer - Teologi
	Bachelorprogrammer - Ungdom, kultur og trosopplæring
	5-årige masterprogrammer - Lektorprogram i KRLE/Religion og etikk og samfunnsfag
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste j

Generell informasjon

Emnet skal gi kunnskap om hellige rom i verdensreligionene, med hovedvekt på det kristne kirkebyggets utforming og teologi. Det skal også gi mer overordnet kunnskap om estetikk i verdensreligionene, og kjennskap til konkrete kunstneriske uttrykk, med vekt på ikonografi. Emnet består av to delemner: A: Kirkebyggets teologi (5 stp); B: Estetiske uttrykk og estetikkens funksjon i islam, jødedom, hinduisme og buddhisme (5 stp).
Delemne A gir kunnskap om kirkebyggets teologi i historisk sammenheng. Emnet viser hvordan kirkearkitektur er preget av samtidens spiritualitet og kultur. Emnet gir ferdigheter til å "lese" kirkebygget og dets interiør. Teori om symboler og kristendommens bilder inngår også i emnet.
Delemne B skal gi overordnet kunnskap om estetikk i jødedom, islam, hinduisme og buddhisme og kunnskap om konkrete estetiske uttrykk innen hver av disse religionene. Dessuten gir delemnet kjennskap til hellige rom i religionene og om sammenhengen mellom rommenes form og funksjon.

Studiepoengreduksjon

Emnet overlapper delvis med emner som tilbys i rammen av MFs videreutdanningsprogram for menighetspedagoger eller lærere:
Overlapp med PED5530 Kirkebyggets teologi og læring: 5 stp
Overlapp med RLE2612 Religion og estetikk: 4 stp
Overlapp med RLE2611 Kirkehus og kirkerom: 5 stp

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må den enkelte student:
- delta i evaluering i studietilbud og/eller læringsmiljø dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret

Avsluttende vurdering

Emnet RL2613 har skriftlig eksamen (4 timer) som eksamensform. Karakteren settes på grunnlag av eksamenen. Det brukes en karakterskala fra A (best) til F (dårligst). Studenter som får F, har ikke bestått.
Tillatte hjelpemidler: Hjelpemiddellisten, liste j

Læringsutbytte etter fullført emne

DELEMNE A: KIRKEBYGGETS TEOLOGI (5 STP)
KUNNSKAP
Studenten har
- god kunnskap om de sentrale epokene i kirkearkitekturens historie, fra oldkirken til moderne tid ¿ med særlig vekt på utviklingen i Norge
- god kunnskap om hvordan kirkebyggets utforming reflekterer ulike former for teologi og spiritualitet

FERDIGHETER
Studenten kan
- lese, beskrive og forklare kirkebyggets arkitektur, dets eksteriør og interiør, gjenstander og symboler

DELEMNE B: ESTETISKE UTTRYKK OG ESTETIKKENS FUNKSJON I HINDUISME, BUDDHISME, JØDEDOM OG ISLAM (5 STP)
Læringsutbytte etter fullført delemne:
KUNNSKAP
Studenten har
- god kunnskap om estetikkens plass/funksjon i religionene hinduisme, buddhisme, jødedom og islam
- god kunnskap om sentrale motiver og symboler
- kjennskap til typiske trekk ved synagoger, moskeer, hinduiske templer og buddhistiske templer og til sammenhengen mellom rommenes form og funksjon

FERDIGHETER
Studenten kan
- reflektere over forholdet mellom estetikk og religion

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR

- Danbolt, G. (2000). Det kristne bildet: Tre faser i utviklingen av den kristne kirkeutsmykning. I R. B. Eggen & O. Hognestad (Red.), *Tempel og katedral: Kunst og arkitektur som gudstroens speilbilde* (s. 57-88). Trondheim: Tapir. ISBN/ISSN: 82-519-1572-4 (Kompendium)
- Hvalvik, R. *Studiemateriell til kirkebyggets historie og teologi*. (Se Fronter)
- Kilde, J. H. (2008). *Sacred power, sacred space: An introduction to Christian architecture and worship*. Oxford: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 978-0-19-531469-4/978-0-19-533606-1
- McNamara, D. R. (2011). *How to read churches: A crash course in ecclesiastical architecture.* New York: Rizzoli. ISBN/ISSN: 9780847835980
- Skottene, R. (2002). *Kristne symboler: En elementær innføring*. [Oslo]: Verbum. ISBN/ISSN: 82-543-0918-3/978-82-543-0918-6

DELEMNE B LITTERATUR

- (1999). Hellige rom. *Prismet: Pedagogisk tidsskrift, 50*(4), s. 143-166. ISBN/ISSN: 0032-8847 (Kompendium).
- Jacobsen, K. A. & Thelle, N. R. (1999). *Hinduismen og buddhismen* (s. 123-129, 262-266). Kristiansand: Høyskoleforl. ISBN/ISSN: 82-7634-148-9 (Kompendium)
- Winje, G. (2012). *Guddommelig skjønnhet: Kunst i religionene*(2. utg., s. 11-238, 275-301). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-02012-9

Eksamens-/innleveringsdatoer

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	16. mai 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	4 timer
Kunngjøringsdato:	6. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	15. aug. 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	4 timer
Kunngjøringsdato:	5. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

RL5020 - Mediert religion: Hellige tekster, skjønnlitteratur og underholdningsmedier

Emneansvarlig:	Ann Midttun (Ann.Midttun@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - KRLE/Religion og etikk
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i videreutdanningsprogrammet Erfaringsbasert master i KRLE/religion og etikk (deltid). Med utgangspunkt i utvalgte teoretiske perspektiver gir emnet en innføring i de sentrale mediene som har formet og formidlet religiøse uttrykk gjennom historien, og som fortsatt former religion i dag. Emnet tar for seg tre sentrale medier: hellige tekster, skjønnlitteratur og underholdningsmedier. I tillegg til å gi en bred innføring i bruken av hellig tekster i sentrale religioner, gir emnet et dypere innblikk i forholdet mellom religion, skjønnlitteratur og populærkultur. Emnet gir også en innføring i hvordan hellige tekster, populære medier og litterære tekster kan analyseres.

Studiepoengreduksjon

Emnet har studiepoengreduksjon (2 stp) mot emnet RL5065 Samtidsreligion.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- delta i minst 75 % av undervisningen (gjelder kun ved hjemmeeksamen)
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester

Avsluttende vurdering

Studentene som har oppfylt alle studiekravene, kan få hjemmeeksamen som vurderingsform. Hjemmeeksamen skal være på inntil 5000 ord over et oppgitt emne.

Emnet har også skriftlig eksamen (6 timer) som vurderingsalternativ. Studenten må senest én uke før skriftlig eksamen holdes, gi melding til studieadministrasjonen dersom man ønsker denne vurderingsformen. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av hjemmeeksamen, evt. skriftlig eksamen.

Læringsutbytte etter fullført emne

Kunnskap
Studenten har
- inngående kunnskap om hellige tekster i jødedom, kristendom, islam, hinduisme og buddhisme
- inngående kunnskap om bruken av hellige tekster
- god kunnskap om hvordan kristendom medieres i skjønnlitterære tekster
- inngående kunnskap om narrativ teori og analyse
- god kunnskap om teoretiske perspektiver på religion og ulike historiske og nåtidige medier
- inngående kunnskap om religion i underholdningsmedier

Ferdigheter
Studenten kan
- analysere religiøse tekster
- analysere religiøse uttrykk i skjønnlitteratur og underholdningsmedier
- bruke teoretiske perspektiver i analyse av kulturuttrykk

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Bjerg, S. (1988). *Litteratur og teologi: Transfigurationer* (s. 25-40, 86-94). Århus: Anis. ISBN/ISSN: 87-7457-076-5 (Kompendium)
- Braarvig, J. & Justnes, Å. (Red.) (2011). *Hellige skrifter i verdensreligionene* (s. 9-178). Kristiansand: Høyskoleforl. ISBN/ISSN: 978-82-7634-902-3
- Bryant, J. (2002). *The fluid text: A theory of revision and editing for book and screen* (s. 1-16). Ann Arbor: University of Michigan Press. ISBN/ISSN: 0472098152 (cloth acid-free paper)/0472068156 (pbk. acid-free paper) (Kompendium)
- Dahl, G. (2013). Politikk, religion og tekst - Bibelen i kommunikasjonskretsløpet. I I. S. Gilhus & L. Mikaelsson (Red.), *Religion i skrift: Mellom mystikk og materialitet* (s. 133-146). Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 9788215019895 (Kompendium)
- Endsjø, D. Ø. & Lied, L. I. (2011). *Det folk vil ha: Religion og populærkultur* (s. 11-75, 97-139, 183-192). Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 978-82-150-1748-8
- Farstad, M. (2013). Lyden av Guds ord: Koranresitasjon som estetisk virksomhet og erfaring. I I. S. Gilhus & L. Mikaelsson (Red.), *Religion i skrift: Mellom mystikk og materialitet* (s. 110-132). Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 9788215019895 (Kompendium)

- Havnevik, H. (2011). Bokkult i buddhismen: Buddhistiske teksters magiske og rituelle funksjoner i Tibet, Mongolia og Himalaya. I S.-A. Naguib & B. Rogan (Red.), *Materiell kultur & kulturens materialitet* (s. 233-253). Oslo: Novus forl. ISBN/ISSN: 978-82-7099-630-8 (Kompendium)
- Herman, P. K. (2010). Seeing the divine through windows: Online puja and virtual religious experience. *Online: Heidelberg journal of religions on the internet, 4*(1), s. 151-178. ISBN/ISSN: 1861-5813. Hentet fra http://dx.doi.org/10.11588/rel.2010.1.9390
- Hjarvard, S. (2008). The mediatization of religion: A theory of the media as agents of religious change. *Northern lights: Film & media studies yearbook, 6*(1), s. 9-26. ISBN/ISSN: 1601-829x. Hentet fra https://www.researchgate.net/publication/233605968_The_mediatization_of_religion_A_theory_of_the_media_as_agents_of_religious_change
- Kinnard, J. (2013). It is what it is (or is it?): Further reflections on the buddhist representation of manuscripts. I J. W. Watts (Red.), *Iconic books and texts* (s. 151-164). Sheffield: Equinox. ISBN/ISSN: 9781845539856
- Lopez, D. S. (1995). Authority and Orality in the Mah?y?na. *Numen, 42*(1), s. 21-47. ISBN/ISSN: 00295973. Hentet fra https://bibsys-almaprimo.hosted.exlibrisgroup.com:443/MF:blended_scope:TN_jstor_archive_323270278
- Lothe, J. (2003). *Fiksjon og film: Narrativ teori og analyse* (2. utg., s. 13-147). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 9788215004990
- Mogstad, S. D. (2010). Kolbes reise - en nødvendig tekst. I J.-O. Henriksen & A. O. Søvik (Red.),*Livstolkning i skole, kultur og kirke: Festskrift til Peder Gravem* (s. 163-175). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2612-6 (Kompendium)
- Morgan, D. (2011). Mediation or mediatisation: The history of media in the study of religion. *Culture and religion: An international, interdisciplinary journal, 12*(2), s. 137-152. ISBN/ISSN: 1475-5610 (Kompendium).
- Peters, J. D. (2015). *The marvelous clouds: Toward a philosophy of elemental media* (s. 1-52). Chicago, Ill: University Of Chicago Press. ISBN/ISSN: 9780226253831 (Kompendium)
- Punzo Waghorne, J. (2013). A birthday party for a sacred text: The Gita Jayanti and the embodiment of God as the book and the book as God. I J. W. Watts (Red.), *Iconic books and texts* (s. 283-298). Sheffield: Equinox. ISBN/ISSN: 9781845539856
- Samuels, J. (2005). Texts memorized, texts performed: A reconsideration of the role of Paritta in the Sri Lankan monastic education. *Journal of the international association of Buddhist studies, 28*(2), s. 339-367. ISBN/ISSN: 0193-600X. Hentet fra http://digitalcommons.wku.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1010&context=phil_rel_fac_pub
- Sleicher, M. (2008). Torah som kult- og kommentarobjekt. *Religionsvidenskabeligt tidsskrift, 52*, s. 39-52. ISBN/ISSN: 0108-1993.
- Taylor, M. (2015). How to do things with Sanskrit: Speech act theory and the oral performance of sacred texts. *Numen, 62*(5-6), s. 519-537. ISBN/ISSN: 00295973.
- Watts, J. W. (2013). The three dimensions of scriptures. I J. W. Watts (Red.), *Iconic books and texts* (s. 9-32). Sheffield: Equinox. ISBN/ISSN: 9781845539856 (Kompendium)

Eksamens-/innleveringsdatoer

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	14. aug. 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	6 timer
Kunngjøringsdato:	4. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

Hjemmeeksamen

Utleveringsdato:	13. aug. 2018
Tidspunkt for utlevering:	09:00
Innleveringsdato:	20. aug. 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Varighet:	7 dager
Kunngjøringsdato:	10. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

RL5040 - Østlig religiøsitet

Emneansvarlig:	Iselin Frydenlund (Iselin.Frydenlund@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap 2-årige masterprogrammer - Teologi 5-årige masterprogrammer - Lektorprogram i KRLE/Religion og etikk og samfunnsfag
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Ingen

Generell informasjon

Hinduismen og buddhismen er to av verdens eldste nålevende religiøse tradisjoner, med enorm innflytelse i Asia. Kurset RL5040 Østlig religiøsitet gir deg grundig innføring i hinduisme og buddhisme som historiske og aktuelle religioner. Det vil bli lagt vekt på studium av hellige tekster og sentrale teologiske begreper. Emnet tar også opp hvordan østlige religioner praktiseres i Asia og i Vesten, med vekt på buddhisme.
For å melde seg opp i emnet, må studenten ha avlagt eksamen i RL1010 eller ha tilsvarende kompetanse.
Emnet er et kjerneemne i Lektorprogrammet. Emnet har som mål at studentene skal bli i stand til å formidle kunnskap om østlige religioner i en norsk skolesammenheng. En sentral del av studieopplegget på RL5040 er å gjennomføre observasjon i et østlig religionssamfunn.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet.
Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:
- Med RL2040 Østlig religiøsitet reduseres dette emnet med 10 stp.

Studiekrav

For å kunne gå opp til avsluttende vurdering må studenten:
- Delta på minst 75 % av undervisningen
- Gjennomføre 3 dagers observasjon i et østlig religionssamfunn
- Legge fram og få godkjent en presentasjon fra observasjonspraksis
- Delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

RL5040 har skriftlig eksamen (6 timer) som eksamensform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av eksamen.
Hjelpemidler: Ingen.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har
- god kjennskap til hinduismen og buddhismen som historiske og aktuelle religioner
- inngående kunnskap om hinduistiske og buddhistiske frelsesveier og grunnleggende teologiske begreper
- kjennskap til noen buddhistiske og hinduistiske hellige skrifter og bruk av disse i dag
- inngående kunnskap om skriftet Bhagavadgita
- god kunnskap om hinduisme og buddhisme i møte med det moderne
- kjennskap til buddhisme som sosial og politisk størrelse i Asia
- kjennskap til estetiske uttrykk i hinduismen og buddhismen

FERDIGHETER
Studenten kan
- reflektere over sentrale utviklingstrekk i indisk religionshistorie
- forklare sentrale teologiske begreper i buddhismen og hinduismen, samt frelsesveier i begge religioner.
- gi en oversikt over hellige skrifter i hinduismen og buddhismen, samt betydning og bruk av hellige skrifter i begge religioner.
- gi en detaljert analyse av det hellige skriftet Bhagadvagita
- analysere sentrale trekk ved moderne endringsprosesser i hinduismen og buddhismen
- gjøre rede for estetiske uttrykk og betydningen av disse i buddhismen og hinduismen
- skrive observasjonsrapport og anvende religionsvitenskapelig kunnskap og perspektiver i analysen

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Arnold, A. (Red.) (2000). *The Garland encyclopedia of world music* (Vol. 5, s. 237-311). New York: Garland. ISBN/ISSN: 0-8240-4946-2 (Kompendium)
- Braarvig, J. (Red.) (2003). *Lotussutraen: Og andre skrifter fra mahayana-buddhismen* (VII-XXXII, 2-31). [Oslo]: De norske bokklubbene. ISBN/ISSN: 82-525-5188-2 (Kompendium)
- Brekke, T. (Red.) (2001). *Buddhas fortellinger* (XI-XLI, 56-78, 127-144). [Oslo]: De norske bokklubbene. ISBN/ISSN: 82-525-4103-8 (Kompendium)
- Jacobsen, K. A. (Red.) (2004). *Yoga* (s. 93-119). [Oslo]: De norske bokklubbene. ISBN/ISSN: 82-525-5195-5 (Kompendium)
- Jacobsen, K. A. (Red.) (2001). *Bhagavadgita og andre hinduistiske skrifter*. [Oslo]: De norske bokklubbene. ISBN/ISSN: 82-525-4101-1
- Jacobsen, K. A. (2010). *Hinduismen* (2. utg.). Oslo: Pax. ISBN/ISSN: 978-82-530-3327-3
- Jacobsen, K. A. (2012). *Buddhismen* (2. utg.). Oslo: Pax. ISBN/ISSN: 978-82-530-3474-4
- McMahan, D. L. (Red.) (2012). *Buddhism in the modern world* (s. 9-47, 257-272). London: Taylor & Francis. ISBN/ISSN: 9780415780148
- Prebish, C. S. & Keown, D. (2010). *Introducing Buddhism* (2nd ed. utg., s. 59-74). London: Routledge. ISBN/ISSN: 9780415550000 (Kompendium)
- Winje, G. (2012). *Guddommelig skjønnhet: Kunst i religionene*(2. utg., s. 14-50, 51-86). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-02012-9 (Kompendium)

Eksamens-/innleveringsdatoer

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	23. mai 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	6 timer
Kunngjøringsdato:	13. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	13. aug. 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	6 timer
Kunngjøringsdato:	3. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

RL5065 - Samtidsreligion

Emneansvarlig:	Audun Toft (Audun.Toft@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Master i kirkelig undervisning
	2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap
	2-årige masterprogrammer - Teologi
	5-årige masterprogrammer - Lektorprogram i KRLE/Religion og etikk og samfunnsfag
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Ingen

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i Lektorprogrammet (6. semester, 5000-nivå)
Emnet kan også inngå i følgende studieprogram: Master i kristendomskunnskap, Master i kirkelig undervisning.
Emnet tar utgangspunkt i samtidsreligion som praksis og som forskningsfelt. Emnet legger vekt på debattene om religion og mediers gjensidige påvirkning. Emnet vil gi nye og friske innspill til diskusjonen om hva et religions- og livssynsfag skal være i skolen og hvordan nye forskningsperspektiver kan brukes didaktisk. Studentene vil gjennom emnet få et godt innblikk i ulike empiriske forskningsarbeid.
Undervisning i emnet gis i form av forelesninger og seminarer.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- ha gjennomført, og fått godkjent, et prosjekt med datainnsamling gjennom ekskursjon i et religions- eller livssynssamfunn eller gjennom online etnografi av religiøse nettverk og ytringer. Resultatene skal presenteres gjennom en blogg/wiki.
- få godkjent selvvalgt litteraturliste relevant for prosjektet
- gi kommentarer til en medstudents blogg/wiki
- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø¸ dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet har skriftlig eksamen (6 timer) som vurderingsform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av eksamen. For å få avsluttende vurdering, må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.
Ingen tillatte hjelpemidler.

Læringsutbytte etter fullført emne

Læringsutbytte etter fullført emne
KUNNSKAP
Studenten har
- god kunnskap om perspektiver på religion som samtidig kulturfenomen
- god kunnskap om debatten om religion og medier
- inngående kjennskap til ett spesifikt religions- eller livssynssamfunn, eller religiøse nettverk og ytringer på internett

FERDIGHETER
Studenten kan
- reflektere over didaktiske perspektiver og utfordringer ved å bruke samtidsreligiøse fenomener og materiale fra media i undervisning
- planlegge, gjennomføre og ferdigstille et faglig, empirisk basert prosjekt
- benytte seg av wiki/blogg som presentasjons-, tilbakemeldings- og diskusjonsverktøy
- finne og anvende relevante faglige kilder

Merknad til litteraturlisten

200 sider selvvalgt litteratur til feltarbeidet

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Afdal, G. (2013). *Religion som bevegelse: Læring, kunnskap og mediering*. Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 9788215021287
- Ammerman, N. T. .. a. (2007). N. T. Ammerman (Red.), *Everyday religion: Observing modern religious lives* (s. 3-18, 21-37, 103-121, 187-201, 219-239,). Oxford: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 0-19-530540-x/0-19-530541-8/978-0-19-530540-1/978-0-19-530541-8
- Bangstad, S. (2013). Inclusion and exclusion in the mediated public sphere: The case of Norway and its Muslims. *Social anthropology*, *21*(3),

s. 356-370. Hentet fra http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/1469-8676.12034/pdf
- Barker, E. (2001). A comparative Exploration of Dress and the Presentation of Self as Implicit Religion. I W. Keenan (Red.), *Dressed to impress: Looking the part* (s. 51-67). Oxford: Berg. ISBN/ISSN: 1-85973-455-3/1-85973-460-x
- Campbell, H. (2012). Understanding the Relationship between Religion Online and Offline in a Networked Society. *Journal of the American Academy of Religion, 80*(1), s. 64-93. ISBN/ISSN: 1477-4585. Hentet 2014-11-14 fra http://jaar.oxfordjournals.org/content/80/1/64.full.pdf+html
- Christensen, D. R. (2014?). Online memorial culture. (Kompendium).
- Couldry, N. (2003). *Media rituals: A critical approach* (s. 1-20). London: Routledge. ISBN/ISSN: 0-415-27014-6/0-415-27015-4/978-0-415-27014-4/978-0-415-27015-1 (Kompendium)
- Davidsen, M. A. (2013). Fiction-based religion: Conceptualising a new category against history-based religion and fandom. *Culture and religion: An international, interdisciplinary journal, 14*(4), s. 378-395. ISBN/ISSN: 1475-5610 (Kompendium).
- Hjarvard, S. (2008). The mediatization of religion: A theory of the media as agents of religious change. *Northern lights: Film & media studies yearbook, 6*(1), s. 9-26. ISBN/ISSN: 1601-829x (Kompendium).
- Jenkins, H. (2008). *Convergence culture: Where old and new media collide* (Updated utg., s. 1-24). New York: New York University Press. ISBN/ISSN: 0-8147-4281-5/0-8147-4295-5/978-0-8147-4281-5/978-0-8147-4295-2 (Kompendium)
- Lövheim, M. (2011). Mediatisation of religion: A critical appraisal. *Culture and religion: An international, interdisciplinary journal, 12*(2), s. 153-166. ISBN/ISSN: 1475-5610 (Kompendium).
- Lövheim, M. & Lynch, G. (2011). The mediatisation of religion debate: An introduction. *Culture and religion: An international, interdisciplinary journal, 12*(2), s. 111-117. ISBN/ISSN: 1475-5610 (Kompendium).
- Meyer, B. (2009). Introduction: From imagined communities to aesthetic formations: Religious mediations, sensational forms, and styles of binding. I B. Meyer (Red.), *Aesthetic formations: Media, religion, and the senses* (s. 1-30). New York: Palgrave Macmillan. ISBN/ISSN: 0-230-60555-9/978-0-230-60555-8/978-0-230-62229-6 (Kompendium)
- Pennington, N. (2014). Grieving for a (Facebook) Friend: Understanding the Impact of Social Network Sites and the Remediation of the Grieving Process. I D. Refslund Christensen & K. Sandvik (Red.), *Mediating and remediating death* (s. 233-250). Farnham: Ashgate. ISBN/ISSN: 978-1-4724-1303-1 (Kompendium)
- Reckwitz, A. (2002). The status of the "Material" in Theories of Culture: From "Social Structure" to "Artefacts". *Journal for the Theory of Social Behaviour, 32*(2), s. 195-217. ISBN/ISSN: 0021-8308 (Kompendium).
- Refslund Christensen, D. & Sandvik, K. (2014). Death Ends a Life, Not a Relationship: Objects as Media on Children's Graves. I D. Refslund Christensen & K. Sandvik (Red.), *Mediating and remediating death* (s. 251-271). Farnham: Ashgate. ISBN/ISSN: 978-1-4724-1303-1 (Kompendium)
- Ringnes, H. K. & Ulland, D. (2014). Individet i religiøse sekter: Faglige synspunkter på rekruttering, medlemskap og brudd. I L. J. Danbolt (Red.), *Religionspsykologi* (s. 257-271). Oslo: Gyldendal Akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-05-41634-5 (Kompendium)

Eksamens-/innleveringsdatoer

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	7. juni 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	6 timer
Kunngjøringsdato:	28. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	17. aug. 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	6 timer
Kunngjøringsdato:	7. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

RL5075 - Filosofi

Emneansvarlig:	Asle Eikrem (Asle.Eikrem@mf.no)
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	5-årige masterprogrammer - Lektorprogram i KRLE/Religion og etikk og samfunnsfag
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk

Generell informasjon

Emnet RL5075 Filosofi legger vekt på klassiske filosofiske tema og problemstillinger, samt noen tidsaktuelle filosofiske utfordringer. Studentene skal arbeide med sentrale filosofiske tema og problemstillinger knyttet til virkelighetsforståelse, menneskesyn, etikk og estetikk. De skal kunne gjøre rede for og drøfte ulike standpunkt, bl.a. ut fra kildetekster hentet fra eldre og nyere filosofi. Studentene skal kunne reflektere over hva filosofi er, hva det vil si å forstå en filosofisk tekst og hvordan en skal forholde seg til at det finnes et mangfold av uforenlige filosofiske standpunkt.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studentene:
For studenter på Lektorprogrammet:
- ha godkjent fremmøte (minst 75 %) i undervisningen

For alle studenter
- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø hvis dette skal evalueres i det aktuelle semesteret

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet har muntlig eksamen (30 minutter) som vurderingsform. For å kunne gå opp til eksamen må studentene ha oppfylt studiekravene innen fastsatte frister. Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).
Karakteren (A-F) settes på grunnlag av eksamen. Eksamen gjennomføres uten hjelpemidler.

Læringsutbytte etter fullført emne

Kunnskap
Studenten har:
- inngående kunnskap om sentrale filosofiske tema og problemstillinger fra eldre tid og frem til vår tid.
- kunnskap om feministiske og postkolonialistiske filosofiske problemstillinger

Ferdigheter
Studenten kan:
- evne til å reflektere over metafilosofiske spørsmål som: hva er filosofi, hva det vil si å forstå en filosofisk tekst og hvordan en skal forholde seg til mangfoldet av innbyrdes uforenlige filosofiske standpunkt?
- lese og analysere utvalgte filosofiske originaltekster.
- selvstendig og kritisk drøfte filosofiske tema og problemstillinger ut fra filosofiske tekster fra eldre og nyere tid.
- reflektere over egne holdninger og oppfatninger i møte med filosofiske tema og problemstillinger.

Merknad til litteraturlisten

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Anker, T. (2010). "Rettferdige minutter": Fordeling av spilletid i fotballkamper for aldersbestemte klasser. *Etikk i praksis = Nordic journal of applied ethics, 4*(1), s. 9-22. ISBN/ISSN: 1890-4009. Hentet fra http://dx.doi.org/10.5324/eip.v4i1.1737
- Haraway, D. J. (1991). *Simians, cyborgs, and women: The reinvention of nature* (s. 149-181). London: Free Associations Books . ISBN/ISSN: 1-85343-139-7/978-185343-139-5 (Kompendium)
- Heiene, G. (2008). Simone de Beauvoir - filosof og feminist. *Religion og livssyn, 20*(2), s. 29-33. ISBN/ISSN: 0802-8214 (Kompendium).
- Nussbaum, M. C. (2000). Women's Capabilities and Social Justice. *Journal of Human Development, 1*(2), s. 219-247. ISBN/ISSN: 1469-9516 (Kompendium).
- Spivak, G. C. (2009). Kan de underordnede tale?. *Agora, 27*(01), s. 40-103. ISBN/ISSN: 0800-7136. Hentet fra http://www.idunn.no/ts/agora/2009/01/kan_de_underordnede_tale

- Svare, H. (Red.) (1998). Platon, Aristoteles, Augustin, Thomas Aquinas, Descartes, Hume, Kant. I *Filosofiske tekster* (s. 12-60, 61-98, 99-108, 109-116, 130-143, 144-151, 161-178, 177-186, 196-207). Oslo: Pax. ISBN/ISSN: 82-530-1983-1 (Kildelitteratur)
- Svendsen, L. F. H. & Säätelä, S. (2007). *Det sanne, det gode og det skjønne: En innføring i filosofi* (2. utg., s. 13-125, 159-247). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01171-4

RLE2610 - Kristendom og billedkunst

Emneansvarlig:	Reidar Hvalvik (Reidar.Hvalvik@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig) og vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning bachelornivå - KRLE (Religion, livssyn og etikk)
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste j

Generell informasjon

Emnet består av tre delemner: A. Bildets formspråk gjennom tidene (1,5 stp), B. Kilder til den kristne ikonografi (1,5 stp), og C. Bildende kunst i kristen tradisjon (7 stp).
Dette emnet tar sikte på å gjøre studentene kjent med bilder og motiver innen kristen tradisjon og gjøre dem i stand til å tolke dem.
Undervisningen vil derfor i stor grad være knyttet til gjennomgang av konkrete billedeksempler. Emnet egner seg i liten grad til selvstudium.

Det anbefales at studenten har avlagt eksamen i KRLE1020, eller tilsvarende.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet.
Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:
Med KRL223 Religion og estetikk 1 reduseres dette emnet med 10 stp.
Med KRL226 Religion og estetikk reduseres dette emnet med 10 stp.

Studiekrav

- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Avsluttende vurdering

Emnet RLE2610 har en skriftlig prøve (4 timer) som eksamensform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av prøven.
Tillatte hjelpemidler ved eksamen: liste J.

Læringsutbytte etter fullført emne

A. BILDETS FORMSPRÅK GJENNOM TIDENE (1,5 SP)
Delemnet tar for seg formspråket i europeisk kunsthistorie.

Kunnskap
Studenten har
- kunnskap om bildets formspråk i europeisk kunsthistorie
- oversikt over hovedepokene i europeisk kunsthistorie fra antikken til moderne tid

Ferdigheter
Studenten kan
- plassere konkrete kunstverk i rett epoke

B. KILDER TIL DEN KRISTNE IKONOGRAFI (1,5 SP)
Delemnet gir en innføring i viktige kilder for de sentrale motivene i den kristne billedkunsten, det vil si sentrale bibeltekster supplert med materiale fra apokryfer og legender, prekener og andre former for religiøs litteratur.

Kunnskap
Studenten har
- god kunnskap om de bibeltekstene som i særlig grad reflekteres i kristen kunst, dvs. tekster om skapelse og syndefall, om Jesu liv (fra fødsel til død og oppstandelse) og hans opphøyelse (1 Mos kap. 1-3; Matt 1,1-4,11; 9,1-8; 14,1-33; 15,32-39; 17,1-13; Luk kap. 1-2; 5,1-11; 10,25-42; 15,1-32; kap. 22-24; Joh 1,1-18; 2,1-12; 4,1-26; 5,1-15; 8,1-11; 11,1-44; 13,1-30; kap. 18-21; Apg 2,1-13; Åp kap. 4-5)
- kunnskap om de viktigste gammeltestamentlige forbildene for Jesu liv og gjerning, slik de bl.a. forekommer i Biblia pauperum
- kunnskap om utvalgte oldkirkelige og middelalderske tekster som har vært med på å forme kristen ikonografi (Jakobs protevangelium, Pseudo Matteus [Det uekte Matteusevangelium]; Nikodemusevangeliet; Johannes av Damaskus, Forsvar mot dem som angriper de hellige bildene; Den gylne legende; Pseudo-Bonaventura, Meditasjoner over Kristi liv; Birgittas åpenbaringer)
- kunnskap om de viktigste tradisjoner om Maria fra oldkirken og middelalderen.

Ferdigheter
Studenten kan

- gjøre rede for hvilke bibeltekster og andre oldkirkelige og middelalderske tekster som reflekteres i konkrete kunstverk

C. BILDENDE KUNST I KRISTEN TRADISJON (7 SP)
Delemnet behandler viktige spørsmål i den kristne kunstens historie og fokuserer på sentrale kunstverk fra senantikken til nyere tid. Studiet tar sikte på å gi studentene evne til å kunne analysere bildende kunst, med vekt på innholdsmessige elementer.

Kunnskap
Studenten har
- god kunnskap om sentrale ikonografiske motiver i kristen kunst
- kunnskap om debatten om bilder og deres funksjon i bysantinsk tradisjon
- kunnskap om den bysantinske billedforståelse og hovedtyper av ikoner
- kunnskap om den kristne kunsten i Romas katakomber og kirker og motivenes bibelske bakgrunn
- kunnskap om hovedtrekkene i Kristus-bildets utvikling og kunnskap om et utvalg sentrale kunstverk
- kunnskap til hovedtrekkene i Maria-bildets utvikling
- kunnskap om norsk middelalderkunst

Ferdigheter
Studenten kan
- anvende kunnskapen til å identifisere og tolke sentrale motiver i kristen kunst

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR
- Danbolt, G. & Myhr, E. (2002). *Blikk for bilder: Om tolkning og formidling av billedkunst*. Oslo: Abstrakt forl. ISBN/ISSN: 82-7935-046-2/978-82-7935-046-0
- Hvalvik, R. (2017). *Epoker i europeisk kunsthistorie - med vekt på religiøs billedkunst* (Se Fronter)

DELEMNE B LITTERATUR
- Hvalvik, R. (Red.) (2017). *Tekster til kristen ikonografi*. Oslo: Menighetsfakultetet. (Se Fronter)

DELEMNE C LITTERATUR
- Finaldi, G. (2000). *The image of Christ*. London: National Gallery. ISBN/ISSN: 1-85709-292-9/0-300-08365-3
- Fuglesang, S. H. (Red.) (1996). *Middelalderens bilder: Utsmykningen av koret i Ål stavkirke* (s. 17-33). Oslo: Cappelen. ISBN/ISSN: 82-02-15998-9. Hentet fra https://bibsys-almaprimo.hosted.exlibrisgroup.com:443/MF:default_scope:BIBSYS_ILS71483825690002201
- Hellemo, G. (1999). *Guds billedbok: Virkelighetsforståelse i religiøse tekster og bilder*(s. 50-130, 195-228). Oslo: Pax. ISBN/ISSN: 82-530-2034-1. Hentet fra https://bibsys-almaprimo.hosted.exlibrisgroup.com:443/MF:default_scope:BIBSYS_ILS71473768350002201
- Hvalvik, R. (2008). Skapelse og syndefall i tekster og bilder: Ikonografiske merknader til Genesis-bildene i Ål stavkirke. *Kunst og kultur, 91*, . 34-49. (Se Fronter). Hentet fra http://www.idunn.no/ts/kk/2008/01/skapelse_og_syndefall_i_tekster_og_bilder_ikonografiske_merknader_til_genes
- Jensen, R. M. (2000). *Understanding early Christian art* (s. 1-92). London: Routledge. ISBN/ISSN: 0415204542

DELEMNE C LITTERATUR
Velg ett av følgende valgalternativer:
Enten:
- Nes, S. (2000). *Mysteriets formspråk* (2. oppl. [i.e. 2.] utg.). Bergen: Alma mater. ISBN/ISSN: 8241902662

Eller:
- Nes, S. (2009). *The mystical language of Icons*. Grand Rapids, Mich.: Eerdmans. ISBN/ISSN: 9780802864970

DELEMNE C LITTERATUR
Velg ett av følgende valgalternativer:
Enten:
- Zuffi, S. (2003). *Gospel figures in art*. Los Angeles: The J. Paul Getty Museum. ISBN/ISSN: 089236727x

Eller:
- Grubb, N. (1996). *Jesu liv i kunsten*. Oslo: Forsythia. ISBN/ISSN: 8291004447. Hentet fra https://bibsys-almaprimo.hosted.exlibrisgroup.com:443/MF:default_scope:BIBSYS_ILS71497612720002201

Eller:
- Grubb, N. (1996). *The Life of Christ in art*. New York: Artabras. ISBN/ISSN: 0896600599

RLE2620 - Caravaggios religiøse kunst

Emneansvarlig:	Reidar Hvalvik (Reidar.Hvalvik@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning bachelornivå - KRLE (Religion, livssyn og etikk) Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste j

Generell informasjon

Michelangelo Merisi da Caravaggio (1571-1610) regnes i dag som en av de viktigste malerne i europeisk kunsthistorie. Det som gjør hans bilder særlig interessante i rammen av "kristendom og billedkunst", er det faktum at en betydelig del av hans verker har bibelske motiver. Av hans ca. 65 bevarte malerier (inkludert dubletter) har ca. 75 % religiøse motiver, og av disse igjen har 80 % motiver knyttet til bibelske historier og personer. Svært mange av hans bilder ble malt på oppdrag fra kirkelig personer og institusjoner, og mange av bildene er fremdeles å finne i italienske kirker. Flere av bildene avslører betydelig teologisk kunnskap og reflekterer ulike kirkelig strømninger i hans samtid, en tid som var preget av den katolske (mot)reformasjonen fra midten av 1500-tallet. Caravaggios valg av motiver er ofte tradisjonelt, mens hans teknikk og fremstillingsform var nyskapende. Av den grunn er studiet av Caravaggios religiøse kunst godt egnet som en innfallsport til europeisk kirkekunst i tiden etter reformasjonen.
Høsten 2016: Forelesninger på ettermiddags-/kveldstid. Undervisningen vil i stor grad være knyttet til gjennomgang av konkrete billedeksempler. Emnet egner seg i liten grad til selvstudium.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret

Avsluttende vurdering

Emnet RLE2620 har skriftlig prøve (4 timer) som eksamensform. Karakteren (A til F) settes på grunnlag av prøven.

Læringsutbytte etter fullført emne

Dette emnet tar sikte på å gjøre studentene kjent med de av Caravaggios bilder som fremstiller bibelske og religiøse motiver, og gjøre dem i stand til å tolke dem og forstå dem i lys av hans samtids teologi, spiritualitet og kirkeliv.
MÅL
Studenten skal etter fullført emne ha:
- god kunnskap om Caravaggios religiøse bilder og evne til å tolke dem
- god kunnskap om motivene i Caravaggios religiøse bilder og deres bibelske og/eller historiske bakgrunn
- kunnskap om teologiske og kirkelige tendenser og strømninger i Caravaggios samtid
- kunnskap om Caravaggios biografi og kunstneriske utvikling

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Graham-Dixon, A. (2010). *Caravaggio: A life sacred and profane*. London: Allen Lane. ISBN/ISSN: 9780241954645
- Hibbard, H. (1985). *Caravaggio* (s. 343-387). Oxford: Westview Press. ISBN/ISSN: 0-06-430128-1/978-0-06-430128-2 (Kompendium)
- Hvalvik, R. (2016). Light from the Outside: The Paintings of Caravaggio in their Theological and Ecclesiastical Context. I M.-B. Andersson (Red.), *New Caravaggio: Papers presented at the international conferences in Uppsala and Rome 2013* (s. 9-42). Firenze: Edizioni Polistampa. ISBN/ISSN: 9788859615873 (Kompendium)
- Lepage, A. (2013). Art and the Counter-Reformation. I A. Bamji, G. H. Janssen & M. Laven (Red.), *The Ashgate research companion to the Counter-Reformation* (s. 373-386). Farnham: Ashgate. ISBN/ISSN: 9781409423737 (Kompendium)
- Vodret Adamo, R. (2010). *Caravaggio: The complete works*. Milano: Silvana Editoriale. ISBN/ISSN: 9788836622351

RLE2630 - Kristendom og billedkunst: Det gamle testamente

Emneansvarlig:	Reidar Hvalvik (Reidar.Hvalvik@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning bachelornivå - KRLE (Religion, livssyn og etikk) Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk

RP501 - Religion og læring

Emneansvarlig:	Sverre Dag Mogstad (Sverre.D.Mogstad@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - KRLE/Religion og etikk 2-årige masterprogrammer - Master i kirkelig undervisning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste e

Generell informasjon

Emnet RP501 Religion og læring er et kjerneemne i studieprogrammet Erfaringsbasert master i KRLE/religion og etikk.
Emnet legger vekt på læringsteoretiske grunnlagsspørsmål i hovedsak knyttet til undervisningen i den offentlige skolen. Emnet gir også grundig innføring i verdidebatten knyttet til skole og samfunn.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet.
Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:
Med RP501 04V Fagdidaktikk... reduseres emnet med 5 stp
Med RP503 04V Didaktikk... reduseres emnet med 5 stp

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- delta i minst 75 % av undervisningen (gjelder kun ved hjemmeeksamen).
- levere og få godkjent en skriftlig oppgave/bokrapport gitt av faglærer på inntil 1000 ord fra en avgrenset del av pensumlitteraturen.
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester

Dersom studenten ikke har oppfylt studiekravet om tilstedeværelse, kan han/hun få gå opp til skriftlig eksamen. Studenten må selv gi melding til studieadministrasjonen om dette, senest én uke før skriftlig eksamen avholdes.

Avsluttende vurdering

Studentene som har oppfylt alle studiekravene, kan få hjemmeeksamen med kun elektronisk innlevering. Hjemmeeksamen skal være på inntil 5000 ord over et oppgitt emne. Sammen med eksamensbesvarelsen skal det leveres en erklæring om selvstendig arbeid (se skjema i Fronter). Emnet har også skriftlig eksamen (6 timer) som vurderingsalternativ. Studenten må senest én uke før skriftligeksamen holdes, gi melding til studieadministrasjonen dersom man ønsker denne vurderingsformen. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av hjemmeeksamen, evt. skriftlig eksamen.

Læringsutbytte etter fullført emne

Kunnskap
Studenten har
- inngående kunnskap om religion som bevegelse
- inngående kunnskap om religion og læring
- god kunnskap om sosiokulturell læringsteori
- kunnskap om religionsundervisning i klasserommet
- god kunnskap om verdibegrepet i skolens formålsparagraf og verdidebatten i samfunnet
- kunnskap om forholdet mellom vitenskap og skolefag

Ferdigheter
Studenten kan
- analysere egen klasseromsundervisning
- kritisk drøfte forholdet mellom religion og læring i religionsundervisningen i den offentlige skolen
- bidra til nytenkning om religionsundervisningen på egen skole

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Afdal, G. (2015). Modes of Learning in Religious Education. *British Journal of Religious Education, 37*(3), s. 256-272. ISBN/ISSN: 0141-6200. Hentet fra http://dx.doi.org/10.1080/01416200.2014.944095
- Afdal, G. (1998). Fra vitenskap til skolefag eller skolefag til vitenskap?. *Religion og livssyn, 10*(1), s. 8-17. ISBN/ISSN: 0802-8214 (Kompendium).
- Afdal, G. (2013). *Religion som bevegelse: Læring, kunnskap og mediering*Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 9788215021287

- Bråten, I. (2002). Ulike perspektiver på læring. I I. Bråten (Red.), *Læring: I sosialt, kognitivt og sosialt-kognitivt perspektiv* (s. 11-30). Oslo: Cappelen akademisk forl. ISBN/ISSN: 82-02-21817-9/978-82-02-21817-1 (Kompendium)
- Cadge, W., Levitt, P. & Smilde, D. (2011). De-centering and re-centering: Rethinking concepts and methods in the sociological study of religion. *Journal for the scientific study of religion, 50*(3), s. 437-449. Hentet fra http://www.jstor.org/stable/41307096
- Leirvik, O. & Røthing, Å. (Red.) (2008).*Verdier* (s. 13-197). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01367-1
- Lippe, M. S. v. d. (2009). Scenes from a classroom - video analysis of classroom interaction in religious education in Norway. I I. t. Avest (Red.), *Dialogue and conflict on religion: Studies of classroom interaction in European countries* (s. 174-193). Münster: Waxmann. ISBN/ISSN: 9783830922728 (Kompendium)
- Osbeck, C. & Lied, S. (2012). Hegemonic speech genres of classrooms and their importance for RE learning. *British journal of religious education, 34*(2), s. 155-168. Hentet fra http://dx.doi.org/10.1080/01416200.2011.628194
- Säljö, R. (2006). *Læring og kulturelle redskaper: Om læreprosesser og den kollektive hukommelsen*. Oslo: Cappelen akademisk forl. ISBN/ISSN: 82-02-25805-7/978-82-02-25805-4

RPSY501 - Religionspsykologisk grunnlagsteori: fagforståelse og fagtradisjoner

Emneansvarlig:	Gry Stålsett (Gry.Stalsett@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - Praktisk teologi Videreutdanning masternivå - Klinisk sjelesorg 2-årige masterprogrammer - Master i kirkelig undervisning 2-årige masterprogrammer - Diakoni 2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap 2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Metodistisk presteutdanning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste e

Generell informasjon

RPSY501 har som mål å gi innsikt i psykologiske perspektiver på religion og religiøs erfaring slik vi møter det i rammen av vår egen kultur. Emnet vil presentere ulike psykologiske teoriers fortolkning av individers og gruppers religiøsitet med vekt på de funksjoner som religiøsiteten kan ha i enkeltmenneskers og fellesskapets liv.

Emnet kan også inngå som valgfritt emne i studieprogrammene Mastergrad i klinisk sjelesorg og Mastergrad i praktisk teologi.

Studiekrav

Studenten skal
- skrive en bokrapport på inntil 2000 ord fra en avgrenset del av pensumlitteraturen. Oppgaven gis av faglærer og vurderes med bestått/ikke bestått.
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet RPSY501 har vurderingsformen skriftlig eksamen (6 timer).

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om hva religionspsykologi handler om og om sentrale definisjoner i emnet
- god kunnskap om ulike psykologiske teoritradisjoners fortolkning av religiøs adferd og opplevelse
- god kunnskap om religionspsykologiske fortolkninger av omvendelseserfaringer
- god kunnskap om ritualenes psykologiske funksjon
- kjennskap til hovedtrekk i religionspsykologiens faghistorie, herunder oversikt over de to pionerene Sigmund Freud og William James bidrag
- kjennskap til hovedtrekk i forskningen på sammenhenger mellom religion, helse, mestring og livskvalitet
- oversikt over ulike forskningsmetoder som benyttes i religionspsykologi

FERDIGHETER
Studenten kan:
- selvstendig anvende faglitteratur og hente ut vesentlige momenter relatert til målene for emne RPSY 501 og relatere disse innbyrdes
- selvstendig reflektere over egne og andres former for trosutøvelse fra et religionspsykologisk perspektiv
- kritisk drøfte ulike teoretiske fortolkninger av religiøs atferd
- kritisk vurdere forsking og hvordan den blir fremstilt
- kritisk reflektere over normative føringer i faget
- reflektere over ritualenes psykologiske funksjon på individ og samfunnsnivå
- anvende innsikter fra religionspsykologi i arbeid med andre fag der dette kan ha relevans

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Danbolt, L. J. (Red.) (2014). *Religionspsykologi* (s. 17-58, 243-256). Oslo: Gyldendal Akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-05-41634-5
- Freud, S. (2008). *The future of an illusion* (New utg.). London: Penguin. ISBN/ISSN: 978-0-141-03676-2
- Geels, A. & Wickström, O. (2012). *Den religiösa människan: En introduktion till religionspsykologin* (3. utg., s. 57-190, 237-297, 323-379). Stockholm: Natur och Kultur. ISBN/ISSN: 978-91-27-13268-9
- James, W. (1985). *The varieties of religious experience* (s. 11-156). Cambridge: Harvard Univ. Press. ISBN/ISSN: 0-674-93225-0
- Schjelderup, H. & Schjelderup, K. (1972). *Religion og psykologi: En studie over tre religiøse opplevelsestyper.* Oslo: Cappelen. ISBN/ISSN: 82-02-02519-2 (Kjøpes på Bok og Media bokhandel)
- Sørensen, T. (2008). Livssyn og helse: Forskningsfronten 2008. I I. Kjølsvik & J. Holmen (Red.).*Helse - frelse: Samfunnsmedisin og livssyn - et møte*(s. 76-94). Kristiansand: Høyskoleforl. ISBN/ISSN: 978-82-7634-199-7
- Teigen, K. H. (2015). *En psykologihistorie* (2. utg., s. 21-67, 175-227, 325-384, 419-432). Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 978-82-450-1704-5

RPSY502 - Religionspsykologi 2: Klinisk religionspsykologi

Emneansvarlig:	Gry Stålsett (Gry.Stalsett@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - Praktisk teologi Videreutdanning masternivå - Klinisk sjelesorg 2-årige masterprogrammer - Master i kirkelig undervisning 2-årige masterprogrammer - Diakoni 2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap 2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Metodistisk presteutdanning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Ingen

Generell informasjon

RPSY502 har som mål å gi innsikt i psykologiske fortolkninger av religion og religiøs erfaring slik disse fremtrer i rammen av klinisk (psykoterapeutisk og sjelesørgerisk) virksomhet. Dette innebærer en fokusering på de religiøse erfaringers funksjon i møte med kriser og psykiske lidelser, og den rolle religionen kan spille i bearbeiding av slike erfaringer. Emnets faglige hovedperspektiv er den psykodynamiske teoritradisjon. Det blir lagt vekt på å belyse erkjennelsesmessige forutsetninger i psykoterapeutisk teoridannelse, og samspillet mellom teoretiske perspektiver og kliniske erfaringer.

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Master i kristedomskunnskap, studieretning religionspsykologi.

Studiekrav

Studenten skal i tilknytning til seminarundervisningen:
- få godkjent en faglig oppgave (2000-2500 ord)
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet RPSY502 har skriftlig eksamen (6 timer) som eksamensform. For å kunne gå opp til eksamen
må studentene innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av skriftlig eksamen.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om psykodynamiske fortolkninger av individets religiøsitet
- god kunnskap om psykologiske prosesser som bidrar til dannelse og utvikling av gudsrelasjon og gudsbilde
- god kunnskap religiøsitetens funksjon som mestringsstrategi i møte med sykdom
- god kunnskap om forskjellen mellom skam og skyld
- god forståelse av forholdet mellom tro og følelser
- god innsikt i forskjeller og likheter mellom terapeutisk og sjelesørgerisk tilnærming til religiøs tematikk, de ulike mandat, roller og ramme

FERDIGHETER
Studenten kan:
- anvende psykologiske briller i møte med religiøse erfaringer
- selvstendig anvende faglitteratur og hente ut vesentlige momenter relatert til målene for emnet og relatere disse innbyrdes
- kritisk drøfte ulike teoretiske fortolkninger av religiøs trosutvikling og funksjon
- kritisk reflektere over psykodynamiske prosessers invirkning i sjelesorg
- forstå og drøfte presten som symbolbærer
- reflektere over betydningen av forholdet tro og følelser i klinisk arbeide
- selvstendig reflektere over egne og andres former for trosutøvelse fra et religions psykologisk perspektiv
- forstå forholdet mellom trospåvirkning og toleranse for følelser
- anvende innsikter fra religionspsykologi i arbeid med andre fag i klinisk praksis , trosopplæring, forkynnelse, diakoni mv, der dette kan ha relevans

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Aldao, A., Nolen-Hoeksema, S. & Schweizer, S. (2010). Emotion-regulation strategies across psychopathology: A meta-analytic review. *Clinical psychology review, 30*(2), s. 217-237. ISBN/ISSN: 0272-7358 (Kompendium).
- Aldwin, C., Park, C., Jeong, Y. & Nath, R. (2014). Differing pathways between religiousness, spirituality and health. *Psychology of religion and spirituality, 6*(1), s. 9-21. ISBN/ISSN: 1943-1562 (Kompendium).
- Austad, A. (2014). Eksistensiell psykologi. I L. J. Danbolt (Red.), *Religionspsykologi* (s. 143-154). Oslo: Gyldendal Akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-05-41634-5
- Austad, A. & Stålsett, G. (2007). Klinisk religionspsykologi og psykoterapi. *Psyke & logos, 28*(2), s. 805-821. ISBN/ISSN: 0107-1211 (Kompendium).
- Averill, J. (1996). Emotions: Here and now, then and there. *The International journal for the psychology of religion, 6*(2), s. 89-94. ISBN/ISSN: 1532-7582. Hentet fra http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rfh&AN=ATLA0001008606&site=ehost-live
- Bergstrand, G. (2004). *En illusion och dess utveckling: Om synen på religion i psykoanalytisk teori* (2. omarb. utg., Kap. 2,3 og 6 (s. 113-126)). Stockholm: Verbum. ISBN/ISSN: 91-526-2967-8
- Binder, P.-E. (2014). *Den som vil godt: Om medfølelsens psykologi*(s. 11-35, 73-84, 155-212). Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 9788245015355
- Engedal, L. G. (2000). Metapsykologiske problemers betydning for religionspsykologisk forskning og sjelesørgerisk praksis.*Halvårsskrift for praktisk teologi: Tilleggshefte til Luthersk kirketidende,* (1), s. 21-33. ISBN/ISSN: 0800-6857 (Kompendium).
- Engedal, L. G. (2003). *Gudsrelasjon, primærrelasjoner og den intrapsykiske scene: Psykoanalytiske tolkninger av religiøs erfaring* [Vikersund]: L.G. Engedal. (Kjøpes på Bok og Media bokhandel)
- Engedal, L. G. (2015). Fra fortvilelsens skrik til ekstasens jubel: Følelsenes plass i den religiøse erfaringen.*Tidsskrift for sjelesorg, 35*(2), s. 92-105. ISBN/ISSN: 0333-3388.
- Follesø, G. (2003). Skam og skyld. I T. Anstorp, B. I. Hovland & E. Torp (Red.),*Fra skam til verdighet: Teologisk og psykologisk arbeid med vold og seksuelle overgrep* (s. 100-134). Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 82-15-00206-4 (Kompendium)
- Halstensen, K. (2014). Når mennesker knytter bånd til Gud -tilknytningsteoriens bidrag til kunnskap om gudsrelasjonens egenart og funksjon. I L. J. Danbolt (Red.), *Religionspsykologi* (s. 113-123). Oslo: Gyldendal Akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-05-41634-5
- Haug, S. (2014). "Handle with care" - om det terapeutiske møtet med pasienters religiøsitet. I L. J. Danbolt (Red.),*Religionspsykologi.* Oslo: Gyldendal Akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-05-41634-5
- Jones, J. W. (1991). *Contemporary psychoanalysis and religion: Transference and transcendence* (s. 68-110). New Haven, Conn.: Yale University Press. ISBN/ISSN: 0-300-04916-1
- Kim-Prieto, C. & Diener, E. (2009). Religion as a source of variation in the experience of positive and negative emotions. *The journal of positive psychology, 4*(6), s. 447-460. ISBN/ISSN: 1743-9779.
- Pargament, K. I. (1996). Religious methods of coping: Resources for the conservation and transformation of significance. I E. P. Shafranske (Red.), *Religion and the clinical practice of psychology* (s. 215-239). Washington, D.C.: American Psychological Association. ISBN/ISSN: 1-55798-321-6 (Kompendium)
- Rizzuto, A.-M. (1996). Psychoanalytic treatment and the religious person. I E. P. Shafranske (Red.), *Religion and the clinical practice of psychology* (s. 409-431). Washington, D.C.: American Psychological Association. ISBN/ISSN: 1-55798-321-6 (Kompendium)
- Stålsett, G. (2006). Når tro kan være helbredende eller ødeleggende. I J.-O. Henriksen (Red.),*Tro: 13 essays om tro* (s. 113-134). [Oslo]: Kom forl. ISBN/ISSN: 82-92496-39-4/978-82-92496-39-8 (Kompendium)
- Stålsett, G., Engedal, L. G. & Austad, A. (2010). The persecuting God and the crucified self: The case of Olav and the transformation of his pathological self-image. *Pragmatic case studies in psychotherapy, 6*(2), s. 49-100. ISBN/ISSN: 1553-0124. Hentet fra http://pcsp.libraries.rutgers.edu/index.php/pcsp/issue/view/88
- Tangney, J., Stuewig, J. & Mashek, D. (2007). Moral emotions and moral behavior. *Annual review of psychology, 58*, s. 345-372.
- Tsai, J., Koopmann-Holm, B., Miyazaki, M. & Ochs, C. (2013). The religious shaping of felling: Implications of affect validation theory. I R. F. Paloutzian & C. L. Park (Red.), *Handbook of the psychology of religion and spirituality* (2. utg., s. 274-291). New York: The Guildford Press. ISBN/ISSN: 146251006x/978-1-4625-1006-1 (Kompendium)
- Watts, F. (2007). Emotion regulation and religion. I J. J. Gross (Red.), *Handbook of emotion regulation* (s. 504-520). New York: Guilford Press. ISBN/ISSN: 1-59385-148-0/978-1-59385-148-4/978-1-60623-354-2
- Watts, F. (1996). Psychological and religious perspectives on emotion. *The International journal for the psychology of religion, 6*(2), s. 71-87. ISBN/ISSN: 1532-7582. Hentet fra http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rfh&AN=ATLA0001008606&site=ehost-live
- Wikström, O. (1990). Gud som Gud eller Gud som gud. *Tidsskrift for sjelesorg, 10*(3), s. 29-35. ISBN/ISSN: 0333-3388 (Kompendium).
- Wulff, D. M. (1996). The psychology of religion: An overview. I E. P. Shafranske (Red.), *Religion and the clinical practice of psychology* (s. 43-70). Washington, D.C.: American Psychological Association. ISBN/ISSN: 1-55798-321-6
- Zaleski, Z. (1994). Personal future in hope and anxiety perspective. I Z. Zaleski (Red.), *Psychology of future orientation* (s. 173-194). Lublin: Towarzystwo Naukowe KUL. ISBN/ISSN: 8385291733

Eksamens-/innleveringsdatoer

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	23. mai 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	6 timer
Kunngjøringsdato:	13. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	16. aug. 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	6 timer
Kunngjøringsdato:	6. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

RPSY503 - Religionspsykologi 3: Kultur, sosial identitet, meningsdanning og emosjoner

Emneansvarlig:	Gry Stålsett (Gry.Stalsett@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - Praktisk teologi Videreutdanning masternivå - Klinisk sjelesorg 2-årige masterprogrammer - Master i kirkelig undervisning 2-årige masterprogrammer - Diakoni 2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap 2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Metodistisk presteutdanning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Master kristendomskunnskap, studieretning religionspsykologi.

RPSY503 legger vekt på å belyse sammenhengen mellom ulike former for religiøsitet og prosesser i kultur- og samfunnsliv. Emnet vil stimulere til refleksjon over hvordan samtidskulturen bidrar til å forme religiøs erfaring og eksistensiell selvfortolkning. Emnet drøfter denne tematikken i lys av et kristent menneskesyn slik det utformes i rammen av teologisk antropologi.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med ST504 Kultur og m, reduseres dette emnet med 8 stp
Med ST511 Gudsbilde og msk... reduseres dette emnet med 3 stp

Studiekrav

Studenten skal i tilknytning til seminarundervisningen
- skrive en bokrapport på inntil 2000 ord fra en avgrenset del av pensumlitteraturen. Oppgaven gis i samråd med faglærer, og vurderes med bestått/ikke bestått.
- delta i evaluering av studietilbudene dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet RPSY503 har skriftlig eksamen (6 timer) som eksamensform. For å kunne gå opp til eksamen
må studentene innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av skriftlig eksamen.

Læringsutbytte etter fullført emne

Studenten skal
- ha grundig kunnskap om hvordan individets behov for tilhørighet og hvordan prosesser i kulturen influerer på religiøs erfaring, emosjoner og sosial identitetsdannelse
- ha grundig kunnskap om religionspsykologiens fortolkning av ritualenes psykologiske funksjon,
- ha grundig kunnskap om ulike former meningsdannelse
- ha kunnskap om religionspsykologiske perspektiver på terror,
- evne til å reflektere i dialog med teologiske og filosofiske tolkninger av fenomenet ondskap
- ha kunnskap om religionspsykologi som grunnlag for kultur og religionskritikk som forståelseshorisont i møte med samtidens religiøse og spirituelle ytringer,
- ha grundig kunnskap om religionspsykologisk fortolkning av å være med i religiøse sekter

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Baumeister, R. & Leary, M. (1995). The need to belong: Desire for interpersonal attachments as a fundamental human motivation. *Psychological*

bulletin, 117(3), s. 497-529. ISBN/ISSN: 0033-2909 (Kompendium).
- Danbolt, L. J. & Stifoss-Hansen, H. (2014). Ritualisering: Å skape mening gjennom symbolske handlinger. I L. J. Danbolt (Red.), *Religionspsykologi* (s. 203-215). Oslo: Gyldendal Akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-05-41634-5
- Duckitt, J. (1992). *The social psychology of prejudice* (s. 84-90). New York: Praeger. ISBN/ISSN: 0-275-94241-4 (Kompendium)
- Emmons, R. (2005). Emotion and religion. I C. L. Park & R. F. Paloutzian (Red.), *Handbook of the psychology of religion and spirituality* (s. 235-252). New York: Guilford Press. ISBN/ISSN: 1-57230-922-9/978-1-57230-922-7 (Kompendium)
- Geels, A. (2014). Terror i Guds navn?. I L. J. Danbolt (Red.), *Religionspsykologi* (s. 273-293). Oslo: Gyldendal Akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-05-41634-5
- Greenberg, J. (2012). Terror management theory: From genesis to revelations. I M. Mikulincer & P. R. Shaver (Red.), *Meaning, mortality, and choice: The social psychology of existential concerns* (s. 17-35). Washington, D.C.: American Psychological Association. ISBN/ISSN: 1-4338-1155-3/978-1-4338-1155-5 (Kompendium)
- Heelas, P. & Woodhead, L. (2005). *The spiritual revolution: Why religion is giving way to spirituality* (s. 1-32). Malden, Mass.: Blackwell Pub. ISBN/ISSN: 1-4051-1958-6/1-4051-1959-4
- Henriksen, J.-O. (2005). Spirituality and religion - worlds apart?: Heelas' and Woodhead's The spiritual revolution read as a resource for cultural and theological criticism. *Tidsskrift for kirke - religion - samfunn, 18*(1). ISBN/ISSN: 0802-0167.
- Henriksen, J.-O. (2003). *Imago Dei: Den teologiske konstruksjonen av menneskets identitet* (Kap. 3-5). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 82-05-31393-8
- Jacobsen, M. H. & Olsen, J. B. (2014). Dødens socialpsykologi ? perspektiver på døden i samspillet mellem individ og samfund*Sosiologi i dag, 44*(3), s. 33-53. ISBN/ISSN: 0332-6330 (Kompendium).
- Jones, J. (2011). Religion, kultur och psykologin bakom religiös terrorism. I V. DeMarinis, O. Wickström & Ö. A. Cetrez (Red.), *Inspiration till religionspsykologin / kultur, hälsa och mening* (s. 111-132). Stockholm: Natur & Kultur. ISBN/ISSN: 978-91-27-13068-5 (Kompendium)
- Krogseth, O. (2000). Nyreligiøsiteten - i spenningsfeltet mellom avsakralisering og resakralisering: Et kulturanalytisk perspektiv. I A. T. Sveinall & L. G. Engedal (Red.), *Troen er løs: Bidrag til belysning av forholdet mellom folkereligiøsitet, nyreligiøsitet og kristen tro*(s. 29-40). Oslo: Egede institutt. ISBN/ISSN: 82-519-1623-2 (Kompendium)
- Meissner, W. (1996). The pathology of beliefs and the beliefs of pathology. I E. P. Shafranske (Red.), *Religion and the clinical practice of psychology* (s. 241-267). Washington, D.C.: American Psychological Association. ISBN/ISSN: 1-55798-321-6 (Kompendium)
- Nielsen, M., Hatton, A. & Donahue, M. (2013). Religiousness, social psychology and behavior. I R. F. Paloutzian & C. L. Park (Red.), *Handbook of the psychology of religion and spirituality* (2. utg., s. 312-329). New York: The Guildford Press. ISBN/ISSN: 146251006x/978-1-4625-1006-1 (Kompendium)
- Paloutzian, R. F. & Park, C. (2013). Defining religion and spirituality. I R. F. Paloutzian & C. L. Park (Red.), *Handbook of the psychology of religion and spirituality* (2. utg., s. 23-47). New York: The Guildford Press. ISBN/ISSN: 146251006x/978-1-4625-1006-1 (Kompendium)
- Paloutzian, R. F. & Park, C. (2013). Religion and the staircase to terrorism. I R. F. Paloutzian & C. L. Park (Red.), *Handbook of the psychology of religion and spirituality* (2. utg., s. 632-648). New York: The Guildford Press. ISBN/ISSN: 146251006x/978-1-4625-1006-1 (Kompendium)
- Ringnes, H. K. & Ulland, D. (2014). Individet i religiøse sekter: Faglige synspunkter på rekruttering, medlemskap og brudd. I L. J. Danbolt (Red.), *Religionspsykologi* (s. 257-271). Oslo: Gyldendal Akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-05-41634-5
- Schnell, T. (2010). Existential indifference: Another quality of meaning in life. *Journal of humanistic psychology, 50*(3), s. 351-373. ISBN/ISSN: 0022-1678 (Kompendium).
- Schnell, T. (2011). Experiential validity: Psychological approaches to the sacred. *Implicit religion, 14*(4), s. 387-404. ISBN/ISSN: 1463-9955. Hentet fra http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rfh&AN=ATLA0001879290&site=ehost-live
- Schnell, T. & Keenan, W. (2013). The construction of atheist spirituality: A survey-based study. I H. Westerink (Red.), *Constructs of meaning and religious transformation: Current issues in the psychology of religion* (s. 101-118). Göttingen: V&R unipress. ISBN/ISSN: 978-3-8471-0099-7 (Kompendium)
- Schnell, T. & Keenan, W. (2011). Meaning making in an atheist world. *Archiv für Religionspsychologie = Archive for the psychology of religion, 33*, s. 55-78. ISBN/ISSN: 1573-6121. Hentet fra http://booksandjournals.brillonline.com/content/journals/10.1163/157361211x564611
- Schnell, T. & Pali, S. (2015). Pilgrimage today: The meaning-making potential of ritual. *Mental health, religion & culture,* s. 1-22. ISBN/ISSN: 1469-9737 (Kompendium).
- Stifoss-Hansen, H. (2014). Norge: Det religiøse kartet og religionspsykologiens bidrag. I L. J. Danbolt (Red.),*Religionspsykologi* (s. 22-41). Oslo: Gyldendal Akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-05-41634-5
- Svendsen, L. F. H. (2013). *Ondskapens filosofi* (2. utg., s. 17-187). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-02137-9
- Triandis, H. & Trafimow, D. (2003). Culture and its implications for intergroup behaviour. I R. Brown & S. L. Gaertner (Red.), *Blackwell handbook of social psychology: Intergroup processes* (s. 367-385). Malden, MA: Blackwell. ISBN/ISSN: 9781405106542 (Kompendium)
- Triandis, H. & Trafimow, D. (2001). Cross-national prevalence of collectivism. I C. Sedikides & M. B. Brewer (Red.), *Individual self, relational self, collective self* (s. 259-276). Philadelphia: Psychology Press. ISBN/ISSN: 0-86377-687-6/1-84169-043-0 (Kompendium)
- Turner, J. & Reynolds, K. (2010). The story of social identity. I T. Postmes & N. R. Branscombe (Red.), *Rediscovering social identity: Key readings* (s. 13-32). New York: Psychology Press. ISBN/ISSN: 978-1-84169-491-7/978-1-84169-492-4 (Kompendium)
- Watts, F. (2007). Emotion regulation and religion. I J. J. Gross (Red.), *Handbook of emotion regulation* (s. 504-520). New York: Guilford Press. ISBN/ISSN: 1-59385-148-0/978-1-59385-148-4/978-1-60623-354-2 (Kompendium)
- Zinnbauer, B. & Pargament, K. I. (2005). Religiousness and spirituality. I C. L. Park & R. F. Paloutzian (Red.), *Handbook of the psychology of religion and spirituality* (s. 21-43). New York: Guilford Press. ISBN/ISSN: 1-57230-922-9/978-1-57230-922-7 (Kompendium)

RPSY6911 - Åpent fordypningsemne i Religionspsykologi:

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig) og vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

RV502 - Islam: Tro, tradisjon og fornyelse

Emneansvarlig:	Ann Midttun (Ann.Midttun@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst og vår
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - KRLE/Religion og etikk 2-årige masterprogrammer - Master i kirkelig undervisning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Ingen

Generell informasjon

Emnet RV502 er et kjerneemne i studieprogrammet Erfaringsbasert master i KRLE/religion og etikk. Sentrale aspekter ved islams historie, lære og praksis inngår i emnet. RV502 omfatter både det som er felles for et flertall av muslimer og noen av de variasjonene som finnes innen religionen. Emnet settes fokus på ulike retninger og former av islam. Emnet tematiserer hvordan islam fortolkes og praktiseres av muslimer i nyere tid, med særlig vekt på norske forhold.
For å melde seg opp i emnet, må studenten ha avlagt eksamen i KRLE1010 eller RL1010 eller ha tilsvarende kompetanse.

Studiepoengreduksjon

Emnet har studiepoengreduksjon (5 stp) mot RL2030 og RL2035.

Studiekrav

For å få hjemmeeksamen som avsluttende vurdering må studenten:
- delta i minst 75 % av undervisningen
- delta i evalueringen av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester

Dersom studenten ikke har oppfylt studiekravene (inkl. tilstedeværelseskravet), kan han/hun få gå opp til skriftlig eksamen. Studenten må selv gi melding til studieadministrasjonen om dette, senest én uke før skriftlig eksamen holdes.

Avsluttende vurdering

Studentene som har oppfylt alle studiekravene, kan få hjemmeeksamen som vurderingsform. Hjemmeeksamen skal være på 4000-5000 ord over et oppgitt emne. Ved innlevering av hjemmeeksamen vil man bli bedt om å godta en erklæring om at arbeidet er gjennomført selvstendig og alle kilder ført opp.
Emnet har også skriftlig eksamen (6 timer) som vurderingsalternativ. Studenten må senest én uke før skriftlig eksamen holdes, gi melding til studieadministrasjonen dersom man ønsker denne vurderingsformen.
Karakteren (A-F) settes på grunnlag av hjemmeeksamen, evt. skriftlig eksamen.

Læringsutbytte etter fullført emne

Kunnskap
Studenten har
- god kunnskap om islams bakgrunn og historie
- kjennskap til hvordan denne historien har preget religionens uttrykksformer
- god kunnskap om ulike retninger og ulike former for islam
- kunnskap om politisk islam
- god kunnskap om sentrale aspekt ved hellige tekster, den religiøse loven, teologi, praksis og tolkningstradisjoner med vekt på sunni-islam
- god kunnskap om kvinnesyn og familierett
- god kunnskap om hvordan muslimer utvikler sine fellesskap, sin praksis og sine fortolkninger av islam under norske forhold
- god kunnskap om religion og hverdagsliv blant unge norske muslimer

Ferdigheter
Studenten kan
- drøfte spørsmål om islams mangfold og religiøse endringsprosesser
- drøfte spørsmål knyttet til unge muslimers religiøse praksis med vekt på det norske samfunn

Merknad til litteraturlisten

Kari Vogt (2005): Islam- tradisjon, fundamentalisme og reform. Cappelen
kan kjøpes på nettstedet www.skaff.no ISBN: 9788202220891

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Bangstad, S. (2013). *IslamNet - puritansk salafisme i Norge* (Vol. 118, nr. 3, s. 254-272). ISBN/ISSN: 1504-3002. Hentet 3 fra http://www.idunn.no/kok/2013/03/islamnet_-_puritansk_salafisme_i_norge
- Døving, C. (2012). "Pressens mørkemenn / troens tjenere" - posisjon og selvforståelse blant sunni-muslimske imamer. I C. A. Døving & B. Thorbjørnsrud (Red.), *Religiøse ledere: Makt og avmakt i norske trossamfunn* (s. 26-45). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01971-0 (Kompendium)
- Døving, C. A. & Kraft, S.-E. (2013). *Religion i pressen* (s. 123- 148). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-02169-0 (Kompendium)
- Eidhamar, L. G. (2014). Rett kontra godt?: Holdninger og resonnementer blant unge norske muslimer i spørsmål om kjønnsroller og seksualitet. *Din: Tidsskrift for religion og kultur,* (2), s. 27-66. ISBN/ISSN: 1501-9934. Hentet fra http://ojs.novus.no/index.php/DIN/article/view/706
- Hjärpe, J. (1997). What will be chosen from the Islamic basket. *European review: A journal of the Academia Europaea, 5*(3), s. 267-274. ISBN/ISSN: 1062-7987 (Kompendium).
- Jacobsen, C. M. (2011). *Islamic traditions and Muslim youth in Norway* (nr. 10, s. 225-282). Leiden: Brill. ISBN/ISSN: 978-90-04-17890-8 (Kompendium). Hentet 10 fra http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nlebk&AN=351142&site=ehost-live
- Ramadan, T. (2009). *Europeisk islam: Å være muslim i Vesten* (s. 176-213). [Oslo]: Cappelen Damm. ISBN/ISSN: 978-82-02-28915-7 (Kompendium)
- Roald, A. S. (2005/2010). *Er muslimske kvinner undertrykt?* (s. 45-74, 94-238). Oslo: Pax. ISBN/ISSN: 82-530-2747-8/978-82-530-2747-0
- Utvik, B. O. (2011/2013). *Islamismen* (s. 319-330). [Oslo]: Unipub. ISBN/ISSN: 978-82-7477-472-8 (Kompendium)
- Vogt, K. (2005). *Islam: Tradisjon, fundamentalisme og reform* (s. 11-284, 299-322). Oslo: Cappelen. ISBN/ISSN: 82-02-22089-0/978-82-02-22089-1 (Kjøpes på pensum.no)
- Vogt, K. (2005). Å være som en kledning for hverandre: Ekteskap og rettspraksis i islamsk tradisjon. I B. Thorbjørnsrud (Red.), *Evig din?: Ekteskaps- og samlivstradisjoner i det flerreligiøse Norge* (s. 152-174). Oslo: Abstrakt. ISBN/ISSN: 82-7935-188-4/978-82-7935-188-7 (Kompendium)
- Ådna, G. M. (2013). Rollemodeller blant muslimer i Stavanger. *Kirke og Kultur, 118*(2), s. 202-214. ISBN/ISSN: 0023-186x. Hentet fra https://www.idunn.no/kok/2013/02/rollemodeller_blant_muslimer_i_stavanger
- Østberg, S. (2003). *Muslim i Norge: Religion og hverdagsliv blant unge norsk-pakistanere* (s. 9-201). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 82-15-00307-9

Eksamens-/innleveringsdatoer

Hjemmeeksamen

Utleveringsdato:	1. juni 2018
Tidspunkt for utlevering:	09:00
Innleveringsdato:	3. aug. 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Varighet:	
Kunngjøringsdato:	24. aug. 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	13. aug. 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	6 timer
Kunngjøringsdato:	3. sep. 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	14. jan. 2019
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	6 timer
Kunngjøringsdato:	4. feb. 2019
Trekkfrist:	7. jan. 2019

Hjemmeeksamen

Utleveringsdato:	14. jan. 2019
Tidspunkt for utlevering:	09:00
Innleveringsdato:	21. jan. 2019
Innleveringsfrist:	12:00
Varighet:	
Kunngjøringsdato:	11. feb. 2019
Trekkfrist:	7. jan. 2019

SAM1000 - Innføring i samfunnsfag

Emneansvarlig:	Lars Åsmund Laird Iversen (Lars.L.Iversen@mf.no)
Studiepoeng:	20
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Årsstudier - Samfunnsfag Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Ingen

Generell informasjon

Emnet gir en innføring i samfunnsfaglige tenkemåter og ferdigheter. Det gir et grunnlag for de fire tematiske emnene i årsstudiet i samfunnsfag, og videre studier i samfunnsfag. Emnet består av fire delemner. Delemnene er ikke vektet med studiepoeng, men gir til sammen 20 studiepoeng.

A: Sosiologisk teori. Delemnet skal gi studentene en innføring i sentrale samfunnsfaglige begreper, hovedstrømmen av nyere sosiologisk teori, samt kritiske perspektiver, slik som feminisme og postkoloniale tradisjoner.

B: Norge i dag. Delemnet skal gi studentene forskningsbaserte breddekunnskaper om sentrale sider ved det norske samfunnet. Fokus vil være på sentrale dimensjoner ved det norske samfunnet.

C: Samfunnsfaglig metode. Delemnet skal gi en grunnleggende innføring i samfunnsfaglige metoder. Delemnet legger vekt på å utvikle studentenes ferdigheter til å identifisere og vurdere metodebruk i andres empiriske undersøkelser.

D: Samfunnsfaglig skriving. Delemnet skal gi studentene kunnskap om normer for samfunnsfaglig skriving, og en forståelse for hvordan samfunnsfaglige tekster er bygd opp. Det legges vekt på å beherske samfunnsfaglig henvisningsskikk, og gi studentene trening i å skrive samfunnsfaglige tekster.

Et sentralt mål for emnet, er å skape sammenheng mellom teori, empirisk samfunnskunnskap, metode og samfunnsfaglig skriving.

Emnet er et kjerneemne i årsstudiet i samfunnsfag og lektorprogrammet i KRLE/religion og etikk og samfunnsfag
Emnet kan inngå i følgende studieprogram:
Bachelor i religion, kultur og samfunn

Forkunnskaper:
Ingen

Arbeidsform og organisering
Undervisningen består av en kombinasjon av forelesninger, skriveseminarer, metodeseminarer og eksamensseminarer.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tidligere har tatt emner, eller tar emnet samtidig med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med SAM1010 Samfunnsfaglige perspektiver reduseres emnet med 10 studiepoeng.
Med SAM1021 Samfunnsfaglige metoder reduseres emnet med 10 studiepoeng.
Med SAM1000L Innføring i samfunnsfag, Lektorprogrammet reduseres emnet med 20 studiepoeng.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
Få godkjent en læringssti om akademisk skriving innen en fastsatt frist
Få godkjent en drøftingsoppgave (1200-1500 ord) levert innen fastsatt frist
Enten: Delta på minst 75 % av seminarene i skriving og metode
Eller: levere en mappe bestående av to oppgaver à 1200-1500 ord hver
Delta i evaluering av studietilbudet dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet har 4-timers skriftlig eksamen (teller 40 %) kombinert med en 3-dagers hjemmeeksamen (2500-3500 ord, teller 60 %). Det gis én samlet karakter (A-F) i emnet.

For å få avsluttende vurdering må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP

Studenten skal etter fullført emne ha:

- Bred kunnskap om samfunnsfaglig forskning på sentrale samfunnssektorer i Norge
- God kunnskap om sentrale sosiologiske samtidsdiagnoser, modernitetsteorier og sosiologisk faghistorie.
- Kunnskap om kritiske perspektiver inkludert feministiske og postkoloniale perspektiver.
- Kunnskap om hvordan sentrale samfunnssektorer i Norge kan forstås og forklares på ulike måter ved bruk av ulike samfunnsfaglige perspektiver
- Kunnskap om hvordan en faglig tekst er bygd opp.
- Kunnskap om samfunnsfaglige normer for faglig skriving, inkludert referanseskikk.
- Kunnskap om ulike metodiske tilnærminger til empirisk samfunnsfaglig forskning, deriblant særpreg ved kvalitative og kvantitative metoder.

FERDIGHETER

Studenten skal etter fullført emne kunne:

- Gjøre rede for sentrale samfunnssektorer i Norge med utgangspunkt i oppdatert samfunnsfaglig forskning.
- Gjøre rede for og drøfte sentrale sosiologiske teorier og kritiske perspektiver.
- Anvende sentrale sosiologiske teorier og kritiske perspektiver i en drøfting av sentrale samfunnssektorer i Norge.
- Skrive en selvstendig faglig tekst med utgangspunkt i en oppgitt problemstilling
- Finne og bruke relevante faglige kilder og referere til kildene på en god og redelig måte, i henhold til gjeldende referansestandard.
- Drøfte samfunnsfaglige spørsmål på en klar, saklig og overbevisende måte
- Identifisere forskningsspørsmål, forskningsmetode og teoretiske perspektiver i en empirisk undersøkelse og drøfte på et grunnleggende nivå hvordan metodiske og teoretiske valg påvirker den kunnskapen som produseres gjennom forskning.
- Bruke samfunnsfaglige metodebegreper i en vurdering av kvaliteten og avgrensningen av kunnskap i en faglig tekst.

GENERELL KOMPETANSE

Studenten skal etter fullført emne:

- Kunne anvende forskningsbasert kunnskap til å argumentere selvstendig om faglige problemstillinger.
- Kunne vurdere ulike kilder og argumenter med et kritisk blikk
- Vise evne til faglig nysgjerrighet og til å bruke samfunnsfaglige begreper, teorier og verktøy til å forstå verden rundt seg.
- Kunne se og reflektere over sammenhengen mellom individuelle liv og større samfunnsprosesser.
- Vise integritet og akademisk redelighet i kildebruk og referanseteknikk.
- Kunne reflektere over forholdet mellom samfunnsfaglige kunnskap og perspektiver og eget verdensbilde, normer og verdier.
- Kunne formidle samfunnsfaglig kunnskap i relevante praktiske, yrkesmessige og medborgerlige sammenhenger, på en måte som viser et reflektert forhold til de muligheter og begrensninger som ligger i slik kunnskap.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR

- Aakvaag, G. C. (2008). *Moderne sosiologisk teori*. Oslo: Abstrakt forl. ISBN/ISSN: 82-7935-219-8/978-82-7935-219-8
- Grønmo, S. (2016). *Samfunnsvitenskapelige metoder* (2. utg. utg., s. 15-69). Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 978-82-450-1818-9 (Kompendium)
- Holst, C. (2017). *Hva er feminisme* (2. utg.). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-02983-2
- Repstad, P. (2007). *Hva er sosiologi*. Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 9788215010878
- Ruud, A. E. (2009). *Langtvekkistan: Grunnlagsproblemer for studiet av asiatiske og afrikanske samfunn* (s. 7-40, 59-144). [Oslo]: Unipub. ISBN/ISSN: 978-82-7477-315-8
- Østerberg, D. (2012). *Sosiologiens nøkkelbegreper og deres opprinnelse* (7. utg., s. 116-122, 155-158). [Oslo]: Cappelen Damm akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-02-37853-0 (Kompendium)

DELEMNE B LITTERATUR

- Frønes, I. & Kjølsrød, L. (Red.) (2016). Særtrykk av Det Norske samfunn (b. 1, 2 og 3) for SAM 1040, Det teologiske menighetsfakultet (MF). I *B. 1: Kap. 1 og 14; B .2: Kap. 15, 18, 20, 22-26; B .3: Kap. 32, 34, 37* (7. utg.). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-05-50211-6
- Kristiansen, J. E. . & Modig, I. (2016). *Dette er Norge 2016: Hva tallene forteller* (44 s.). ISBN/ISSN: 978-82-537-9356-6/978-82-537-9357-3. Hentet fra https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/dette-er-norge-2016

DELEMNE C LITTERATUR

- Djuve, A. B., Friberg, J. H. ., Tyldum, G. . & Zhang, H. (2015). *When poverty meets affluence: Migrants from Romania on the streets of the Scandinavian capitals*. Oslo: Fafo. ISBN/ISSN: 9788799638406. Hentet fra http://www.fafo.no/images/pub/2015/954-innmat-trykk.pdf
- Fekjær, S. B. (2015). *Hvordan forstå statistikk?: Politi og kriminalitet* (s. 9-12, 26-79). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-05-48532-7
- Leseth, A. B. & Tellmann, S. M. (2014). *Hvordan lese kvalitativ forskning?* (s. 11-83, 138-167, 187-196). Oslo: Cappelen Damm akademisk. ISBN/ISSN: 9788202378387

DELEMNE D LITTERATUR

- Dysthe, O., Hertzberg, F. & Hoel, T. L. (2010). *Skrive for å lære: Skriving i høyere utdanning* (2. utg., s. 9-144, 175-196). Oslo: Abstrakt forl. ISBN/ISSN: 978-82-7935-293-8

SAM1000L - Innføring i samfunnsfag, Lektorprogrammet

Emneansvarlig:	Lars Åsmund Laird Iversen (Lars.L.Iversen@mf.no)
Studiepoeng:	20
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	5-årige masterprogrammer - Lektorprogram i KRLE/Religion og etikk og samfunnsfag
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Ingen

Generell informasjon

Emnet gir en innføring i samfunnsfaglige tenkemåter og ferdigheter. Det gir et grunnlag for de fire tematiske emnene i årsstudiet i samfunnsfag, og videre studier i samfunnsfag. Emnet består av fire delemner. Delemnene er ikke vektet med studiepoeng, men gir til sammen 20 studiepoeng.

A: Sosiologisk teori. Delemnet skal gi studentene en innføring i sentrale samfunnsfaglige begreper, hovedstrømmen av nyere sosiologisk teori, samt kritiske perspektiver, slik som feminisme og postkoloniale tradisjoner.

B: Norge i dag. Delemnet skal gi studentene forskningsbaserte breddekunnskaper om sentrale sider ved det norske samfunnet. Fokus vil være på sentrale dimensjoner ved det norske samfunnet.

C: Samfunnsfaglig metode. Delemnet skal gi en grunnleggende innføring i samfunnsfaglige metoder. Delemnet legger vekt på å utvikle studentenes ferdigheter til å identifisere og vurdere metodebruk i andres empiriske undersøkelser.

D: Samfunnsfaglig skriving. Delemnet skal gi studentene kunnskap om normer for samfunnsfaglig skriving, og en forståelse for hvordan samfunnsfaglige tekster er bygd opp. Det legges vekt på å beherske samfunnsfaglig henvisningsskikk, og gi studentene trening i å skrive samfunnsfaglige tekster.

Et sentralt mål for emnet, er å skape sammenheng mellom teori, empirisk samfunnskunnskap, metode og samfunnsfaglig skriving.

Emnet er et kjerneemne i årsstudiet i samfunnsfag og lektorprogrammet i KRLE/religion og etikk og samfunnsfag

Forkunnskaper:
Ingen

Arbeidsform og organisering
Undervisningen består av en kombinasjon av forelesninger, skriveseminarer, metodeseminarer og eksamensseminarer.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tidligere har tatt emner, eller tar emnet samtidig med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med SAM1010 Samfunnsfaglige perspektiver reduseres emnet med 10 studiepoeng.
Med SAM1021 Samfunnsfaglige metoder reduseres emnet med 10 studiepoeng.
Med SAM1000 Innføring i samfunnsfag reduseres emnet med 20 studiepoeng.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
Få godkjent en læringssti om akademisk skriving
Få godkjent en drøftingsoppgave (1200-1500 ord) levert innen fastsatt frist
Enten: Delta på minst 75 % av seminarene i skriving og metode
Eller: levere en mappe bestående av to oppgaver à 1200-1500 ord hver
Delta i evaluering av studietilbudet dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet har 4-timers skriftlig eksamen (teller 40 %) kombinert med en 3-dagers hjemmeeksamen (2500-3500 ord, teller 60 %). Det gis én samlet karakter (A-F) i emnet.

For å få avsluttende vurdering må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP

Studenten skal etter fullført emne ha:

- Bred kunnskap om samfunnsfaglig forskning på sentrale samfunnssektorer i Norge
- God kunnskap om sentrale sosiologiske samtidsdiagnoser, modernitetsteorier og sosiologisk faghistorie.
- Kunnskap om kritiske perspektiver inkludert feministiske og postkoloniale perspektiver.
- Kunnskap om hvordan sentrale samfunnssektorer i Norge kan forstås og forklares på ulike måter ved bruk av ulike samfunnsfaglige perspektiver
- Kunnskap om hvordan en faglig tekst er bygd opp.
- Kunnskap om samfunnsfaglige normer for faglig skriving, inkludert referanseskikk.
- Kunnskap om ulike metodiske tilnærminger til empirisk samfunnsfaglig forskning, deriblant særpreg ved kvalitative og kvantitative metoder.

FERDIGHETER

Studenten skal etter fullført emne kunne:

- Gjøre rede for sentrale samfunnssektorer i Norge med utgangspunkt i oppdatert samfunnsfaglig forskning.
- Gjøre rede for og drøfte sentrale sosiologiske teorier og kritiske perspektiver.
- Anvende sentrale sosiologiske teorier og kritiske perspektiver i en drøfting av sentrale samfunnssektorer i Norge.
- Skrive en selvstendig faglig tekst med utgangspunkt i en oppgitt problemstilling
- Finne og bruke relevante faglige kilder og referere til kildene på en god og redelig måte, i henhold til gjeldende referansestandard.
- Drøfte samfunnsfaglige spørsmål på en klar, saklig og overbevisende måte
- Identifisere forskningsspørsmål, forskningsmetode og teoretiske perspektiver i en empirisk undersøkelse og drøfte på et grunnleggende nivå hvordan metodiske og teoretiske valg påvirker den kunnskapen som produseres gjennom forskning.
- Bruke samfunnsfaglige metodebegreper i en vurdering av kvaliteten og avgrensningen av kunnskap i en faglig tekst.

GENERELL KOMPETANSE

Studenten skal etter fullført emne:

- Kunne anvende forskningsbasert kunnskap til å argumentere selvstendig om faglige problemstillinger.
- Kunne vurdere ulike kilder og argumenter med et kritisk blikk
- Vise evne til faglig nysgjerrighet og til å bruke samfunnsfaglige begreper, teorier og verktøy til å forstå verden rundt seg.
- Kunne se og reflektere over sammenhengen mellom individuelle liv og større samfunnsprosesser.
- Vise integritet og akademisk redelighet i kildebruk og referanseteknikk.
- Kunne reflektere over forholdet mellom samfunnsfaglige kunnskap og perspektiver og eget verdensbilde, normer og verdier.
- Kunne formidle samfunnsfaglig kunnskap i relevante praktiske, yrkesmessige og medborgerlige sammenhenger, på en måte som viser et reflektert forhold til de muligheter og begrensninger som ligger i slik kunnskap.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR

- Aakvaag, G. C. (2008). *Moderne sosiologisk teori*. Oslo: Abstrakt forl. ISBN/ISSN: 82-7935-219-8/978-82-7935-219-8
- Grønmo, S. (2016). *Samfunnsvitenskapelige metoder* (2. utg. utg., s. 15-69). Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 978-82-450-1818-9 (Kompendium)
- Holst, C. (2017). *Hva er feminisme* (2. utg.). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-02983-2
- Repstad, P. (2007). *Hva er sosiologi*. Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 9788215010878
- Ruud, A. E. (2009). *Langtvekkistan: Grunnlagsproblemer for studiet av asiatiske og afrikanske samfunn* (s. 7-24, 59-144). [Oslo]: Unipub. ISBN/ISSN: 978-82-7477-315-8
- Østerberg, D. (2012). *Sosiologiens nøkkelbegreper og deres opprinnelse* (7. utg., s. 116-122, 155-158). [Oslo]: Cappelen Damm akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-02-37853-0 (Kompendium)

DELEMNE B LITTERATUR

- Frønes, I. & Kjølsrød, L. (Red.) (2016). Særtrykk av Det Norske samfunn (b. 1, 2 og 3) for SAM 1040, Det teologiske menighetsfakultet (MF). I *B. 1: Kap. 1 og 14; B .2: Kap. 15, 18, 20, 22-26; B .3: Kap. 32, 34, 37* (7. utg.). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-05-50211-6
- Kristiansen, J. E. . & Modig, I. (2016). *Dette er Norge 2016: Hva tallene forteller* (44 s.). ISBN/ISSN: 978-82-537-9356-6/978-82-537-9357-3. Hentet fra https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/dette-er-norge-2016

DELEMNE C LITTERATUR

- Djuve, A. B., Friberg, J. H. ., Tyldum, G. . & Zhang, H. (2015). *When poverty meets affluence: Migrants from Romania on the streets of the Scandinavian capitals*. Oslo: Fafo. ISBN/ISSN: 9788799638406. Hentet fra http://www.fafo.no/images/pub/2015/954-innmat-trykk.pdf
- Fekjær, S. B. (2015). *Hvordan forstå statistikk?: Politi og kriminalitet* (s. 9-12, 26-79). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-05-48532-7
- Leseth, A. B. & Tellmann, S. M. (2014). *Hvordan lese kvalitativ forskning?* (s. 11-83, 138-167, 187-196). Oslo: Cappelen Damm akademisk. ISBN/ISSN: 9788202378387

DELEMNE D LITTERATUR

- Dysthe, O., Hertzberg, F. & Hoel, T. L. (2010). *Skrive for å lære: Skriving i høyere utdanning* (2. utg., s. 9-144, 175-196). Oslo: Abstrakt forl. ISBN/ISSN: 978-82-7935-293-8

SAM1010 - Samfunnsfaglige perspektiver

Emneansvarlig:	Lars Åsmund Laird Iversen (Lars.L.Iversen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Årsstudier - Samfunnsfag
	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn
	5-årige masterprogrammer - Lektorprogram i KRLE/Religion og etikk og samfunnsfag
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Ingen

Generell informasjon

Emnet gir en fordypning i samfunnsvitenskapelige tenkemåter og teorier. Det blir undervist i både klassisk og nyere sosiologiske teori, samt sosiologiske perspektiver på religion.
Emnet skal gi en dypere forståelse av samfunnsfagenes egenart, sentrale begreper og perspektiver.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- få godkjent en drøftingsoppgave (1200-1500 ord) levert innen en fastsatt frist
- delta i evaluering av studietilbudet, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet SAM1010 har skriftlig eksamen (4 timer) som vurderingsform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av skriftlig eksamen. For å få avsluttende vurdering, må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.

Læringsutbytte etter fullført emne

Studenten skal etter fullført emne ha:
- god kunnskap om sentrale samfunnsfaglige begreper
- god kunnskap om sosiologisk teori
- kunnskap om sosiologiske perspektiver på religion
- kjennskap til et utvalg klassiske samfunnsvitenskapelige tekster

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Aakvaag, G. (2017). Fremveksten av sosiologisk tenkemåte: Karl Marx, Max Weber og Émile Durkheim. I E. Balsvik & S. M. Solli (Red.), *Introduksjon til samfunnsvitenskapene: En antologi* (3. utg., Vol. 1, s. 60-83). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-02967-2 (Kompendium)
- Aakvaag, G. C. (2008). *Moderne sosiologisk teori*. Oslo: Abstrakt forl. ISBN/ISSN: 82-7935-219-8/978-82-7935-219-8
- Grimen, H. (2004). *Samfunnsvitenskapelige tenkemåter* (3. utg., s. 69-97, 206-236). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 82-15-00689-2/978-82-15-00689-5 (Kompendium)
- Holst, C. (2017). *Hva er feminisme* (2. utg.). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-02983-2
- Mills, C. W. (2000). *The sociological imagination* (s. 3-18). Oxford: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 978-0-19-513373-8 (Kompendium)
- Ruud, A. E. (2009). *Langtvekkistan: Grunnlagsproblemer for studiet av asiatiske og afrikanske samfunn* (s. 7-24, 59-144). [Oslo]: Unipub. ISBN/ISSN: 978-82-7477-315-8
- Østerberg, D. (2012). *Sosiologiens nøkkelbegreper og deres opprinnelse* (7. utg.). [Oslo]: Cappelen Damm akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-02-37853-0

SAM1021 - Samfunnsfaglige metoder

Emneansvarlig:	Solvor Mjøberg Lauritzen (Solvor.M.Lauritzen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Årsstudier - Samfunnsfag
	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn
	5-årige masterprogrammer - Lektorprogram i KRLE/Religion og etikk og samfunnsfag
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Ingen

Generell informasjon

Emnet gir en innføring i samfunnsfaglige arbeidsmåter. Det blir undervist i både kvantitative og kvalitative forskningsopplegg, med vekt på sistnevnte. Emnet skal gi en forståelse av de ulike elementer i samfunnsvitenskapelige forskningsopplegg, og problemer knyttet til disse.
Anbefalte forkunnskaper
Ingen

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- få godkjent en drøftingsoppgave (1200-1500 ord) levert innen en fastsatt frist
- delta i evaluering av studietilbudet dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet SAM1021 har skriftlig eksamen (4 timer) som vurderingsform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av eksamen. For å få avsluttende vurdering, må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.

Læringsutbytte etter fullført emne

Studenten skal etter fullført emne ha:
- god kunnskap om samfunnsfaglige arbeidsmåter og forskningsopplegg
- god kunnskap om kvalitative metoder
- kunnskap om kvantitativ metode og religionssosiologiske metodespørsmål
- kunnskap om eksempler fra samfunnsvitenskapelig forskning

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Engebrigtsen, A. (2012). *Tiggerbander og kriminelle bakmenn eller fattige EU-borgere?: Myter og realiteter om utenlandske tiggere i Oslo* (nr. nr 2/2012). Oslo: Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring. ISBN/ISSN: 978-82-7894-420-2. Hentet nr 2/2012 fra http://www.nova.no/asset/5541/1/5541_1.pdf
- Fangen, K. (1998). Fangens dilemma. *Nytt norsk tidsskrift, 15*(3), s. 257-269. ISBN/ISSN: 0800-336x (Kompendium).
- Fangen, K. & Sellerberg, A.-M. (Red.) (2011). *Mange ulike metoder*. Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-05-41391-7
- Furseth, I. & Repstad, P. (2003). *Innføring i religionssosiologi* (s. 237-251). Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 82-15-00417-2 (Kompendium)
- Grønningsæter, A. B. (2012). *Usynlig og selvlysende: Å være lesbisk, homofil, bifil eller transperson med nedsatt funksjonsevne* (nr. 2012:53). Oslo: Fafo. ISBN/ISSN: 978-82-7422-947-1. Hentet 2012:53 fra http://www.fafo.no/media/com_netsukii/20280.pdf
- Hagelund, A. (2007). Byråkratiskemøter med sårbarhet: Snillhetskontroll i arbeid med flyktninger. *Sosiologi i dag, 37*(3-4), s. 143-165. ISBN/ISSN: 0332-6330 (Kompendium).
- Hansen, M. N. (2012). Om konsentrasjonen av formue i Norge over tid. *Søkelys på arbridslivet, 29*(3), s. 213-222. ISBN/ISSN: 1504-7989. Hentet fra http://www.idunn.no/ts/spa/2012/03/om_konsentrasjonen_av_formue_i_norge_over_tid
- Karlsen, R. & Waage, S. M. (2012). Et usedvanlig sterkt medium?: En eksperimentstudie av politiske TV- og radioreklamer. *Tidsskrift for samfunnsforskning, 53*(4), s. 430-454. ISBN/ISSN: 1504-291X. Hentet fra http://www.idunn.no/ts/tfs/2012/04/et_usedvanlig_sterkt_medium_-_en_eksperimentstudie_av_poli
- Larsen, A. K. (2007). *En enklere metode: Veiledning i samfunnsvitenskapelig forskningsmetode*. Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 978-82-450-0366-6
- Larsen, G. & Ellingsæter, A. L. (2012). Samværsmødre. *Sosiologisk tidsskrift, 20*(2), s. 117-136. ISBN/ISSN: 1504-2928. Hentet fra http://www.idunn.no/ts/st/2012/02/samvaersmoedre
- Løvland, A. & Repstad, P. (2008). *Julekonserter* (s. 13-32). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01378-7 (Kompendium)

- Magnussen, M.-L., Repstad, P. & Urstad, S. (2012). Skepsis til likestilling på Sørlandet - et resultat av religion?.*Tidsskrift for kjønnsforskning, 6*(3-4), s. 204-220. ISBN/ISSN: 1891-1781. Hentet fra http://www.idunn.no/ts/tfk/2012/03-04/skepsis_til_likestilling_p_srlandet_-_et_resultat_av_rel
- Pedersen, W. (2012). Guds grep - kristendom, sex og samliv. *Tidsskrift for samfunnsforskning, 53*(3), s. 295-315. ISBN/ISSN: 1504-291X. Hentet fra http://www.idunn.no/ts/tfs/2012/03/guds_grep_-_kristendom_sex_og_samliv
- Rogstad, J. & Solbrække, K. N. (2012). Velmenende likegyldighet: Konflikt og integrasjon i et flerkulturelt sykehus.*Sosiologisk tidsskrift, 20* (4), s. 315-337. ISBN/ISSN: 1504-2928. Hentet fra http://www.idunn.no/ts/st/2012/04/velmenende_likegyldighet_konflikt_og_integrasjon_i_et_fler
- Røthing, Å. (2004).*Parforhold: Idealer, forhandlinger, strategier* (s. 16-38). Oslo: Gyldendal. ISBN/ISSN: 82-05-33539-7 (Kompendium)
- Tangen, R. (2010). «Beretninger om beskyttelse» - Etiske dilemmaer i forskning med sårbare grupper - barn og ungdom. *Norsk pedagogisk tidsskrift, 94* (4), s. 318-327. ISBN/ISSN: 1504-2987. Hentet fra http://www.idunn.no/ts/npt/2010/04/art09
- Øye, C. & Bjelland, A. K. (2012). Deltagende observasjon i fare?: En vurdering av noen forskningsetiske retningslinjer og godkjenningsprosedyrer. *Norsk antropologisk tidsskrift, 23*(2), s. 143-157. ISBN/ISSN: 1504-2898. Hentet fra http://www.idunn.no/ts/nat/2012/02/deltagende_observasjon_i_fare_-_en_vurdering_av_noen_forsk

SAM1030 - Ungdomskultur

Emneansvarlig:	Morten Holmqvist (Morten.Holmqvist@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Årsstudier - Samfunnsfag
	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn
	Bachelorprogrammer - Ungdom, kultur og trosopplæring
	5-årige masterprogrammer - Lektorprogram i KRLE/Religion og etikk og samfunnsfag
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Ingen

Generell informasjon

Emnet gir ulike samfunnsfaglige perspektiver på ungdoms utvikling og sosialisering. Perspektivene er samlet fra fagdisipliner som utviklingspsykologi, sosiologi, kulturanalyse samt medievitenskap. Emnet skal bidra til en forståelse av ungdommers sosialisering på deres ulike arenaer som familie, fritid og jevnaldrende. Samtidig skal emnet gi en forståelse av samspillet ungdom og sosialisering i forhold til media og subkulturelle utrykk. Det vil også være et fokus på temaer som identitet, religion, seksualitet og rus.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tidligere har tatt emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:
Med RP115 reduseres dette emnet med 5 stp
Med PED1030 reduseres dette emnet med 10 studiepoeng.
Med SAM1030L reduseres emnet med 10 studiepoeng.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten oppfylle følgende studiekrav:
- få godkjent en drøftingsoppgave (1200-1500 ord) levert innen en fastsatt frist
- delta i evaluering av studietilbudet, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret

Studenter som ikke får godkjent studiekravene, vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet SAM1030 har skriftlig eksamen (4 timer) som vurderingsform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av prøven.
For å få avsluttende vurdering, må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.

Læringsutbytte etter fullført emne

Studenten skal etter fullført emne:
- ha god kunnskap om ulike perspektiver på sosialisering, identitet og utvikling
- ha god kunnskap om utviklingen av ungdomskultur og begrepet ungdom
- ha kunnskap om sentrale problemstillinger knyttet til forholdet mellom media og sosialisering
- ha kunnskap om noen av dagens subkulturer og til noen ungdomskulturelle utrykk.
- ha kunnskap om ungdoms utvikling og læring i ulike sosiale og flerkulturelle kontekster
- kunne anvende samfunnsfaglige teorier og begreper på ungdoms utvikling og læring
- kunne drøfte samspillet mellom unge og media med utgangspunkt i aktuell forskning

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Aagre, W. (2014). *Ungdomskunnskap: Hverdagslivets kulturelle former* (2. utg., s. 31-157). Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 978-82-450-1625-3
- Collins-Mayo, S., Mayo, B., Nash, S. & Cocksworth, C. (2010). *The faith of generation Y* (s. 3-89). London: Church House Publ. ISBN/ISSN: 9780715142066
- Frønes, I. (2006).*De likeverdige: Om sosialisering og de jevnaldrendes betydning* (3. utg., s. 23-71). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 82-05-36105-3/978-82-05-36105-8
- Gripsrud, J. (2011). *Mediekultur, mediesamfunn* (4. utg., s. 15-111). Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 978-82-15-01792-1
- Kvello, Ø. (Red.) (2012).*Oppvekstmiljø og sosialisering*(s. 62-84). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 9788205425187 (Kompendium)
- Kvello, Ø. (Red.) (2008).*Oppvekst: Om barns og unges utvikling og oppvekstmiljø*(s. 155-190, 233-255, 303-316). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 9788205380516 (Kompendium)

- Pedersen, W. (2015). *Bittersøtt: Nye perspektiver på rus og rusmidler* (3. utg., s. 11-33, 55-117, 151-168). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-02475-2
- Pedersen, W. (2005). *Nye seksualiteter* (s. 16-69). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 82-15-00452-0/978-82-15-00452-5 (Kompendium)
- Ridderstrøm, H. (2005). Ungdommers kombinasjonskunst - bricolage for en ny tid. *Tidsskrift for ungdomsforskning, 5*(1), s. 71-87. Hentet 2014-05-25 fra https://journals.hioa.no/index.php/ungdomsforskning/article/view/1130/998
- Thornton, S. (2005). The social logic of subcultural capital. I K. Gelder (Red.), *The Subcultures reader* (2. utg., s. 184-192). London: Routledge. ISBN/ISSN: 0-415-34415-8/0-415-34416-6 (Kompendium)
- Ward, P. (2011). *Gods behaving badly: Media, religion, and celebrity culture*. Waco, Tex.: Baylor University Press. ISBN/ISSN: 978-1-60258-150-0

SAM1030L - Ungdomskultur Lektorprogrammet

Emneansvarlig:	Morten Holmqvist (Morten.Holmqvist@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	5-årige masterprogrammer - Lektorprogram i KRLE/Religion og etikk og samfunnsfag
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Ingen

Generell informasjon

Emnet gir ulike samfunnsfaglige perspektiver på ungdoms utvikling og sosialisering. Perspektivene er samlet fra fagdisipliner som utviklingspsykologi, sosiologi, kulturanalyse samt medievitenskap. Emnet skal bidra til en forståelse av ungdommers sosialisering på deres ulike arenaer som familie, fritid og jevnaldrende. Samtidig skal emnet gi en forståelse av samspillet ungdom og sosialisering i forhold til media og subkulturelle utrykk. Det vil også være et fokus på temaer som identitet, religion, seksualitet og rus.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tidligere har tatt emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:
Med RP115 reduseres dette emnet med 5 stp
Med PED1030 reduseres dette emnet med 10 studiepoeng.
Med SAM1030 reduseres emnet med 10 studiepoeng.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten oppfylle følgende studiekrav:
- ha godkjent fremmøte (minst 75 %) i seminarundervisningen
- få godkjent en drøftingsoppgave (1200-1500 ord) levert innen en fastsatt frist
- delta i evaluering av studietilbudet, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret

Studenter som ikke får godkjent studiekravene, vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet SAM1030L har skriftlig eksamen (4 timer) som vurderingsform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av prøven.
For å få avsluttende vurdering, må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.

Læringsutbytte etter fullført emne

Studenten skal etter fullført emne:
- ha god kunnskap om ulike perspektiver på sosialisering, identitet og utvikling
- ha god kunnskap om utviklingen av ungdomskultur og begrepet ungdom
- ha kjennskap til sentrale problemstillinger knyttet til forholdet mellom media og sosialisering
- ha kjennskap til noen av dagens subkulturer og til noen ungdomskulturelle utrykk.
- ha kunnskap om ungdoms utvikling og læring i ulike sosiale og flerkulturelle kontekster
- kunne benytte digitale verktøy i undervisning, planlegging og kommunikasjon samt veilede unge i deres digitale hverdag
- kunne tolke og forstå ungdommers digitale hverdag, og benytte denne forståelsen av ungdommers digitale hverdag i undervisning og kommuikasjon med ungdom

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Aagre, W. (2014). *Ungdomskunnskap: Hverdagslivets kulturelle former* (2. utg., s. 31-157). Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 978-82-450-1625-3
- Collins-Mayo, S., Mayo, B., Nash, S. & Cocksworth, C. (2010). *The faith of generation Y* (s. 3-89). London: Church House Publ. ISBN/ISSN: 9780715142066
- Frønes, I. (2006).*De likeverdige: Om sosialisering og de jevnaldrendes betydning* (3. utg., s. 23-71). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 82-05-36105-3/978-82-05-36105-8
- Gripsrud, J. (2011). *Mediekultur, mediesamfunn* (4. utg., s. 15-111). Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 978-82-15-01792-1
- Kvello, Ø. (Red.) (2012).*Oppvekstmiljø og sosialisering*(s. 62-84). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 9788205425187 (Kompendium)
- Kvello, Ø. (Red.) (2008).*Oppvekst: Om barns og unges utvikling og oppvekstmiljø*(s. 155-190, 233-255, 303-316). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 9788205380516 (Kompendium)
- Pedersen, W. (2005). *Nye seksualiteter* (s. 16-69). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 82-15-00452-0/978-82-15-00452-5 (Kompendium)

- Pedersen, W. (2015). *Bittersøtt: Nye perspektiver på rus og rusmidler* (3. utg., s. 11-33, 55-117, 151-168). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-02475-2
- Ridderstrøm, H. (2005). Ungdommers kombinasjonskunst - bricolage for en ny tid. *Tidsskrift for ungdomsforskning, 5*(1), s. 71-87. Hentet 2014-05-25 fra https://journals.hioa.no/index.php/ungdomsforskning/article/view/1130/998
- Thornton, S. (2005). The social logic of subcultural capital. I K. Gelder (Red.), *The Subcultures reader* (2. utg., s. 184-192). London: Routledge. ISBN/ISSN: 0-415-34415-8/0-415-34416-6 (Kompendium)
- Ward, P. (2011). *Gods behaving badly: Media, religion, and celebrity culture*. Waco, Tex.: Baylor University Press. ISBN/ISSN: 978-1-60258-150-0

SAM1040 - Demokrati, ulikhet og velferdsstat

Emneansvarlig:	Lars Åsmund Laird Iversen (Lars.L.Iversen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Årsstudier - Samfunnsfag
	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn
	Bachelorprogrammer - Ungdom, kultur og trosopplæring
	5-årige masterprogrammer - Lektorprogram i KRLE/Religion og etikk og samfunnsfag
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn

Generell informasjon

Emnet gir en innføring i demokratiteori, velferdsstat og sosioøkonomisk ulikhet. Emnet gir forståelse for vilkårene for deltakelse og medbestemmelse i det norske samfunnet.

Emnet skal:

- diskutere sentrale samfunnsfaglige tema i lys av demokrati, sosioøkonomisk ulikhet, velferdsstat og demokratisk medborgerskap.
- presentere den norske velferdsstatens ideologi og betingelser, samt muligheter og begrensninger.
- presentere ulike demokratimodeller og demokratiteorier.
- presentere samfunnsfaglige perspektiver på sosioøkonomisk ulikhetgi samfunnsfaglige verktøy til å forklare og forstå den norske velferdsstaten og det norske demokratiet.
- gi perspektiver på demokratisk medborgerskap og deltakelse.

Studiepoengreduksjon

Forstudenter med SAM1040L emnet med 10 studiepoeng.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:

- få godkjent en drøftingsoppgave (1200-1500 ord) levert innen en fastsatt frist.
- delta i evaluering av studietilbudet, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet SAM1040 har hjemmeeksamen (8 timer) som vurderingsform.Oppgaven skal besvares innenfor rammen av 1000 - 4000 ord. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av prøven. For å få avsluttende vurdering må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om teorier om demokratisk medborgerskap og deltakelse.
- god kunnskap om samfunnsfaglige perspektiver på sosial ulikhet.
- kunnskap om velferdsstatens ideologi, betingelser og utfordringer i Norge.
- kunnskap om forskning på sosial ulikhet i Norge.

FERDIGHETER
Studentenkan:
- anvende teoretiske perspektiver på demokrati, velferdsstat og sosial ulikhet på relevante case.
- gjøre rede for eksempler på forskning om ulikhet i Norge.
- anvende demokratiteori, ulikhetsteori og velferdsstatsteori i en drøfting av forskningsbaserte case fra Norge.
- skrive en selvstendig faglig tekst med utgangspunkt i en oppgitt problemstilling innenfor emnets tematikk.
- finne og bruke relevante faglige kilder og referere til kildene på en god og redelig måte, i henhold til gjeldende referansestandard.
- drøfte samfunnsfaglige spørsmål innenfor emnets tematikk på en klar, saklig og overbevisende måte.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Hatland, A., Kuhnle, S. & Romøren, T. I. (Red.) (2011).*Den norske velferdsstaten* (4. utg., s. 15-101, 271-308). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-05-39084-3

- Iversen, L. L. (2014). *Uenighetsfellesskap: Blikk på demokratisk samhandling*. Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-02337-3
- Ljunggren, J. (Red.) (2017). *Oslo: Ulikhetenes by* (s. 11-208, 257-376). Oslo: Cappelen Damm akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-02-52161-5
- Ljunggren, J. & Dahlgren, K. (Red.) (2010). *Klassebilder: Ulikhet og sosial mobilitet i Norge* (s. 11-27, 43-239). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01580-4
- Stray, J. H. (2011). *Demokrati på timeplanen* (s. 1-70). Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 978-82-450-1065-7

Eksamens-/innleveringsdatoer

Hjemmeeksamen

Utleveringsdato:	6. juni 2018
Tidspunkt for utlevering:	09:00
Innleveringsdato:	6. juni 2018
Innleveringsfrist:	17:00
Varighet:	8 timer
Kunngjøringsdato:	27. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Hjemmeeksamen

Utleveringsdato:	13. aug. 2018
Tidspunkt for utlevering:	09:00
Innleveringsdato:	13. aug. 2018
Innleveringsfrist:	17:00
Varighet:	8 timer
Kunngjøringsdato:	3. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

SAM1040L - Demokrati, ulikhet og velferdsstat, Lektorprogrammet

Emneansvarlig:	Lars Åsmund Laird Iversen (Lars.L.Iversen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	5-årige masterprogrammer - Lektorprogram i KRLE/Religion og etikk og samfunnsfag
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn

Generell informasjon

Emnet gir en innføring i demokratiteori, velferdsstat og sosioøkonomisk ulikhet. Emnet gir forståelse for vilkårene for deltakelse og medbestemmelse i det norske samfunnet.

Emnet skal:

- diskutere sentrale samfunnsfaglige tema i lys av demokrati, sosioøkonomisk ulikhet, velferdsstat og demokratisk medborgerskap.
- presentere den norske velferdsstatens ideologi og betingelser, samt muligheter og begrensninger.
- presentere ulike demokratimodeller og demokratiteorier
- presentere samfunnsfaglige perspektiver på sosioøkonomisk ulikhetgi samfunnsfaglige verktøy til å forklare og forstå den norske velferdsstaten og det norske demokratiet.
- gi perspektiver på demokratisk medborgerskap og deltakelse.

Studiepoengreduksjon

For studenter med SAM1040 reduseres emnet med 10 studiepoeng.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:

- få godkjent en drøftingsoppgave (1200-1500 ord) levert innen en fastsatt frist.
- delta i evaluering av studietilbudet, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet SAM1040 har hjemmeeksamen (8 timer) som vurderingsform.Oppgaven skal besvares innenfor rammen av 1000 - 4000 ord. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av prøven. For å få avsluttende vurdering må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om teorier om demokratisk medborgerskap og deltakelse.
- god kunnskap om samfunnsfaglige perspektiver på sosial ulikhet.
- kunnskap om velferdsstatens ideologi, betingelser og utfordringer i Norge.
- kunnskap om forskning på sosial ulikhet i Norge.

FERDIGHETER
Studentenkan:
- anvende teoretiske perspektiver på demokrati, velferdsstat og sosial ulikhet på relevante case.
- gjøre rede for eksempler på forskning om ulikhet i Norge.
- anvende demokratiteori, ulikhetsteori og velferdsstatsteori i en drøfting av forskningsbaserte case fra Norge.
- skrive en selvstendig faglig tekst med utgangspunkt i en oppgitt problemstilling innenfor emnets tematikk.
- finne og bruke relevante faglige kilder og referere til kildene på en god og redelig måte, i henhold til gjeldende referansestandard.
- drøfte samfunnsfaglige spørsmål innenfor emnets tematikk på en klar, saklig og overbevisende måte.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Hatland, A., Kuhnle, S. & Romøren, T. I. (Red.) (2011).*Den norske velferdsstaten* (4. utg., s. 15-101, 271-308). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-05-39084-3
- Iversen, L. L. (2014). *Uenighetsfellesskap: Blikk på demokratisk samhandling*. Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-02337-3
- Ljunggren, J. (Red.) (2017). *Oslo: Ulikhetenes by* (s. 11-208, 257-376). Oslo: Cappelen Damm akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-02-52161-5
- Ljunggren, J. & Dahlgren, K. (Red.) (2010). *Klassebilder: Ulikhet og sosial mobilitet i Norge* (s. 11-27, 43-239). Oslo: Universitetsforl.

ISBN/ISSN: 978-82-15-01580-4
- Stray, J. H. (2011). *Demokrati på timeplanen* (s. 1-70). Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 978-82-450-1065-7

Eksamens-/innleveringsdatoer

Hjemmeeksamen

Utleveringsdato:	6. juni 2018
Tidspunkt for utlevering:	09:00
Innleveringsdato:	6. juni 2018
Innleveringsfrist:	17:00
Varighet:	8 timer
Kunngjøringsdato:	27. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Hjemmeeksamen

Utleveringsdato:	13. aug. 2018
Tidspunkt for utlevering:	09:00
Innleveringsdato:	13. aug. 2018
Innleveringsfrist:	17:00
Varighet:	8 timer
Kunngjøringsdato:	3. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

SAM1050 - Internasjonal politikk

Emneansvarlig:	Sturla Johan Stålsett (Sturla.Stalsett@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Årsstudier - Samfunnsfag
	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn
	5-årige masterprogrammer - Lektorprogram i KRLE/Religion og etikk og samfunnsfag
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn

Generell informasjon

Emnet gir en innføring i deskriptive og normative perspektiver på internasjonal politikk. Det blir undervist om internasjonal konflikt og samarbeid og internasjonale normer, samt religionens plass og rolle i internasjonale relasjoner. Emnet skal bidra til en forståelse av politiske, økonomiske og kulturelle prosesser i globaliseringens tidsalder.
Emnene SAM1000 (eller SAM1010 og SAM1021) og SAM1070 eller tilsvarende bør være fullført før oppmelding.

Studiepoengreduksjon

For studenter med SAM1050L reduseres emnet med 10 studiepoeng.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- få godkjent en drøftingsoppgave (1200-1500 ord) levert innen en fastsatt frist.
- delta i evaluering av studietilbudet dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet SAM1050 har hjemmeeksamen (3 dager, 2500-3500 ord) som vurderingsform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av eksamen.
For å få avsluttende vurdering må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om teoretiske perspektiver på internasjonal politikk.
- god kunnskap om religionens plass og rolle i internasjonale relasjoner.
- kunnskap om det internasjonale systemet og de statlige aktørene.
- kunnskap om internasjonal konflikt og samarbeid.

FERDIGHETER
Studenten kan:
- knytte faglige innsikter til dagsaktuelle utviklingstrekk innen internasjonal politikk og globale spørsmål.
- identifisere og anvende ulike teoretiske perspektiver på internasjonal politikk.
- finne og bruke relevante samfunnsfaglige kilder om internasjonal politikk, og referere til faglige kilder på en god og redelig måte i henhold til gjeldende referansestandard.
- skrive en selvstendig faglig tekst med utgangspunkt i en oppgitt problemstilling innenfor emnets tematikk.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Hovi, J. & Malnes, R. (Red.) (2011). *Anarki, makt og normer: Innføring i internasjonal politikk*(2. utg., 15-245 og 300-403). Oslo: Abstrakt forl. ISBN/ISSN: 978-82-7935-317-1
- Kalnes, Ø., Austvik, O. G. & Røhr, H. S. (2010). *Internasjonale relasjoner: En akkurat passe lang introduksjon*. [Oslo]: Cappelen akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-02-30230-6
- Stålsett, S. J. (2017). *Religion i urolige tider: Globalisering, religiøsitet og sårbarhet* Oslo: Cappelen Damm. ISBN/ISSN: 978-82-02-53064-8

Eksamens-/innleveringsdatoer

Hjemmeeksamen

Utleveringsdato:	28. mai 2018
Tidspunkt for utlevering:	09:00
Innleveringsdato:	31. mai 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Varighet:	3 dager
Kunngjøringsdato:	21. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Hjemmeeksamen

Utleveringsdato:	14. aug. 2018
Tidspunkt for utlevering:	09:00
Innleveringsdato:	17. aug. 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Varighet:	3 dager
Kunngjøringsdato:	7. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

SAM1050L - Internasjonal politikk

Emneansvarlig:	Sturla Johan Stålsett (Sturla.Stalsett@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	5-årige masterprogrammer - Lektorprogram i KRLE/Religion og etikk og samfunnsfag
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn

Generell informasjon

Emnet gir en innføring i deskriptive og normative perspektiver på internasjonal politikk. Det blir undervist om internasjonal konflikt og samarbeid og internasjonale normer, samt religionens plass og rolle i internasjonale relasjoner. Emnet skal bidra til en forståelse av politiske, økonomiske og kulturelle prosesser i globaliseringens tidsalder.
Emnene SAM1000 (eller SAM1010 og SAM1021) og SAM1070 eller tilsvarende bør være fullført før oppmelding.

Studiepoengreduksjon

For studenter med SAM1050 reduseres emnet med SAM1050.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- få godkjent en drøftingsoppgave (1200-1500 ord) levert innen en fastsatt frist
- delta i evaluering av studietilbudet dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet SAM1050 har hjemmeeksamen (3 dager, 2500-3500 ord) som vurderingsform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av eksamen.
For å få avsluttende vurdering må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om teoretiske perspektiver på internasjonal politikk.
- god kunnskap om religionens plass og rolle i internasjonale relasjoner.
- kunnskap om det internasjonale systemet og de statlige aktørene.
- kunnskap om internasjonal konflikt og samarbeid.

FERDIGHETER
Studenten kan:
- knytte faglige innsikter til dagsaktuelle utviklingstrekk innen internasjonal politikk og globale spørsmål.
- identifisere og anvende ulike teoretiske perspektiver på internasjonal politikk.
- finne og bruke relevante samfunnsfaglige kilder om internasjonal politikk, og referere til faglige kilder på en god og redelig måte i henhold til gjeldende referansestandard.
- skrive en selvstendig faglig tekst med utgangspunkt i en oppgitt problemstilling innenfor emnets tematikk.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Hovi, J. & Malnes, R. (Red.) (2011). *Anarki, makt og normer: Innføring i internasjonal politikk*(2. utg., 15-245 og 300-403). Oslo: Abstrakt forl. ISBN/ISSN: 978-82-7935-317-1
- Kalnes, Ø., Austvik, O. G. & Røhr, H. S. (2010). *Internasjonale relasjoner: En akkurat passe lang introduksjon*. [Oslo]: Cappelen akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-02-30230-6
- Stålsett, S. J. (2017). *Religion i urolige tider: Globalisering, religiøsitet og sårbarhet* Oslo: Cappelen Damm. ISBN/ISSN: 978-82-02-53064-8

Eksamens-/innleveringsdatoer

Hjemmeeksamen

Utleveringsdato:	28. mai 2018
Tidspunkt for utlevering:	09:00
Innleveringsdato:	31. mai 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Varighet:	3 dager
Kunngjøringsdato:	21. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Hjemmeeksamen

Utleveringsdato:	14. aug. 2018
Tidspunkt for utlevering:	09:00
Innleveringsdato:	17. aug. 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Varighet:	3 dager
Kunngjøringsdato:	7. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

SAM1060 - Det flerkulturelle Norge

Emneansvarlig:	Marielle Stigum Gleiss (Marielle.S.Gleiss@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Årsstudier - Interkulturell kommunikasjon
	Årsstudier - Samfunnsfag
	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn
	5-årige masterprogrammer - Lektorprogram i KRLE/Religion og etikk og samfunnsfag
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn

Generell informasjon

I løpet av de siste tiårene har Norge i økende grad blitt et flerkulturelt samfunn. Dette emnet gir en innføring i hva migrasjon er, og hvordan migrasjon har påvirket det norske samfunnet. Fokuset vil være på migrasjon i en norsk kontekst, og emnet vil gi studentene faglige verktøy for å kunne forstå samfunnsdebatter om kulturforskjeller, integrering og rasisme i det flerkulturelle Norge.

Anbefalte forkunnskaper:
Emnene fra første semester i Årsstudium i samfunnsfag, SAM1515 eller tilsvarende bør være fullført før oppmelding.

Studiepoengreduksjon

For studenter med SAM1060L reduseres emnet med 10 studiepoeng.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- få godkjent en drøftingsoppgave (1200-1500 ord) levert innen en fastsatt frist.
- delta i evaluering av studietilbudet dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene, vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet SAM1060 har hjemmeeksamen (8 timer) som vurderingsform. Oppgaven skal besvares innenfor rammen av 1000-4000 ord. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av skriftlig eksamen. For å få avsluttende vurdering må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om teorier om migrasjon.
- god kunnskap om ulike perspektiver på forholdet mellom migrasjon og tilhørighet.
- kunnskap om teorier om rasisme, islamofobi og diskriminering.
- kunnskap om utvalgte empiriske case som belyser ulike sider ved det flerkulturelle Norge.

FERDIGHETER
Studenten kan:
- skrive en selvstendig faglig tekst med utgangspunkt i en oppgitt problemstilling innenfor emnets tematikk.
- knytte faglige innsikter til dagsaktuelle debatter om migrasjon og det flerkulturelle Norge.
- finne og bruke relevante samfunnsfaglige kilder om migrasjon og det flerkulturelle Norge, og referere til faglige kilder på. en god og redelig måte i henhold til gjeldende referansestandard.
- anvende teoretiske perspektiver til å drøfte ulike sider ved det flerkulturelle Norge.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Aure, M. (2007). Migrasjonskanaler og rekrutteringsprosesser: Å bli arbeidsmigrant. *Sosiologi i dag, 37*(3-4), s. 9-29. ISBN/ISSN: 0332-6330. Hentet fra http://ojs.novus.no/index.php/SID/article/view/933
- Bangstad, S. & Døving, C. A. (2015).*Hva er rasisme?*. Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 9788215023861
- Bygnes, S. (2015). Mistillitens migrasjon: Europeisk sør-nord-mobilitet i kjølvannet av krisa*Sosiologisk tidsskrift, 23*(3), s. 171-192. ISBN/ISSN: 1504-2928. Hentet fra https://www.idunn.no/st/2015/03/mistillitens_migrasjon_europeisk_soer-nord-mobilitet_i_kjoel
- Eide, K. & Lidén, H. (2012). Mottak av enslige mindreårige asylsøkere. I M. Valenta & B. Berg (Red.), *Asylsøker: I velferdsstatens venterom* (s. 181-204). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01993-2 (Kompendium)
- Erdal, M. (2017). Mobilitet og tilhørighet. I D. Jordhus-Lier & K. Stokke (Red.),*Samfunnsgeografi: En innføring*(s. 275-290). Oslo: Cappelen

Damm akademisk.. Hentet fra http://dx.doi.org/10.23865/noasp.14.45
- Eriksen, T. H. (2010). *Samfunn* (s. 68-106). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 9788215017266 (Kompendium)
- Eriksen, T. H. & Sajjad, T. A. (2015). *Kulturforskjeller i praksis: Perspektiver på det flerkulturelle Norge* (6. utg., s. 33-64). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-05-48177-0 (Kompendium)
- Fangen, K. & Thun, C. (2007). Unge somaliske kvinner snakker om omskjæring. *Sosiologi i dag, 37* (3-4), s. 107-141. ISBN/ISSN: 0332-6330. Hentet fra http://ojs.novus.no/index.php/SID/article/view/937
- Friberg, J. H. (2016). *Assimilering på norsk: Sosial mobilitet og kulturell tilpasning blant ungdom med innvandrerbakgrunn*.. Hentet fra http://www.fafo.no/images/pub/2016/20605.pdf
- Lidén, H. (2017). *Barn og migrasjon: Mobilitet og tilhørighet* (s. 115-144). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-02879-8 (Kompendium)
- Lynnebakke, B. & Fangen, K. (2011). Tre oppfatninger av norskhet: Opphav, kulturell praksis og statsborgerskap. *Sosiologi i dag, 41*(3-4), s. 133-155. ISBN/ISSN: 0332-6330. Hentet fra http://ojs.novus.no/index.php/SID/article/view/1033
- Midtbøen, A. & Rogstad, J. (2012). *Diskrimineringens omfang og årsaker: Etniske minoriteters tilgang til norsk arbeidsliv* (s. 23-31, 77-131). Oslo: Institutt for samfunnsforskning. ISBN/ISSN: 978-82-7763-377-0. Hentet fra http://hdl.handle.net/11250/177445
- Nadim, M. (2011). Kulturell reproduksjon eller endring? - Småbarnsmødre med innvandringsbakgrunn og arbeid. *Nytt norsk tidsskrift, 32*(1), s. 15-24. ISBN/ISSN: 1504-3053. Hentet fra https://www.idunn.no/nnt/2015/01/kulturell_reproduksjon_eller_endring_-_smaabarnsmoedre_med_i
- Odden, G. (2018). *Internasjonal migrasjon: En samfunnsvitenskapelig innføring* Bergen: Fagbokforlaget. ISBN/ISSN: 9788245019568
- Statistisk sentralbyrå, . (2017). Fakta om innvandring. Hentet 2018-01-05 fra https://www.ssb.no/innvandring-og-innvandrere/faktaside

Eksamens-/innleveringsdatoer

Hjemmeeksamen

Utleveringsdato:	24. mai 2018
Tidspunkt for utlevering:	09:00
Innleveringsdato:	24. mai 2018
Innleveringsfrist:	17:00
Varighet:	8 timer
Kunngjøringsdato:	14. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Hjemmeeksamen

Utleveringsdato:	20. aug. 2018
Tidspunkt for utlevering:	09:00
Innleveringsdato:	20. aug. 2018
Innleveringsfrist:	17:00
Varighet:	8 timer
Kunngjøringsdato:	10. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

SAM1060L - Det flerkulturelle Norge

Emneansvarlig:	Marielle Stigum Gleiss (Marielle.S.Gleiss@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	5-årige masterprogrammer - Lektorprogram i KRLE/Religion og etikk og samfunnsfag
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn

Generell informasjon

I løpet av de siste tiårene har Norge i økende grad blitt et flerkulturelt samfunn. Dette emnet gir en innføring i hva migrasjon er, og hvordan migrasjon har påvirket det norske samfunnet. Fokuset vil være på migrasjon i en norsk kontekst, og emnet vil gi studentene faglige verktøy for å kunne forstå samfunnsdebatter om kulturforskjeller, integrering og rasisme i det flerkulturelle Norge.

Anbefalte forkunnskaper:
Emnene fra første semester i Årsstudium i samfunnsfag, SAM1515 eller tilsvarende bør være fullført før oppmelding.

Studiepoengreduksjon

For studenter med SAM1060 reduseres emnet med 10 studiepoeng.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- få godkjent en drøftingsoppgave (1200-1500 ord) levert innen en fastsatt frist.
- delta i evaluering av studietilbudet dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet SAM1060 har hjemmeeksamen (8 timer) som vurderingsform. Oppgaven skal besvares innenfor rammen av 1000-4000 ord. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av skriftlig eksamen. For å få avsluttende vurdering må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om teorier om migrasjon.
- god kunnskap om ulike perspektiver på forholdet mellom migrasjon og tilhørighet.
- kunnskap om teorier om rasisme, islamofobi og diskriminering.
- kunnskap om utvalgte empiriske case som belyser ulike sider ved det flerkulturelle Norge.

FERDIGHETER
Studenten kan:
- skrive en selvstendig faglig tekst med utgangspunkt i en oppgitt problemstilling innenfor emnets tematikk.
- knytte faglige innsikter til dagsaktuelle debatter om migrasjon og det flerkulturelle Norge.
- finne og bruke relevante samfunnsfaglige kilder om migrasjon og det flerkulturelle Norge, og referere til faglige kilder på. en god og redelig måte i henhold til gjeldende referansestandard.
- anvende teoretiske perspektiver til å drøfte ulike sider ved det flerkulturelle Norge.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Aure, M. (2007). Migrasjonskanaler og rekrutteringsprosesser: Å bli arbeidsmigrant. *Sosiologi i dag, 37*(3-4), s. 9-29. ISBN/ISSN: 0332-6330. Hentet fra http://ojs.novus.no/index.php/SID/article/view/933
- Bangstad, S. & Døving, C. A. (2015).*Hva er rasisme?*. Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 9788215023861
- Bygnes, S. (2015). Mistillitens migrasjon: Europeisk sør-nord-mobilitet i kjølvannet av krisa*Sosiologisk tidsskrift, 23*(3), s. 171-192. ISBN/ISSN: 1504-2928. Hentet fra https://www.idunn.no/st/2015/03/mistillitens_migrasjon_europeisk_soer-nord-mobilitet_i_kjoel
- Eide, K. & Lidén, H. (2012). Mottak av enslige mindreårige asylsøkere. I M. Valenta & B. Berg (Red.), *Asylsøker: I velferdsstatens venterom* (s. 181-204). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01993-2 (Kompendium)
- Erdal, M. (2017). Mobilitet og tilhørighet. I D. Jordhus-Lier & K. Stokke (Red.),*Samfunnsgeografi: En innføring*(s. 275-290). Oslo: Cappelen Damm akademisk.. Hentet fra http://dx.doi.org/10.23865/noasp.14.45
- Eriksen, T. H. (2010). *Samfunn* (s. 68-106). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 9788215017266 (Kompendium)

- Eriksen, T. H. & Sajjad, T. A. (2015). *Kulturforskjeller i praksis: Perspektiver på det flerkulturelle Norge* (6. utg., s. 33-64). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-05-48177-0 (Kompendium)
- Fangen, K. & Thun, C. (2007). Unge somaliske kvinner snakker om omskjæring. *Sosiologi i dag, 37* (3-4), s. 107-141. ISBN/ISSN: 0332-6330. Hentet fra http://ojs.novus.no/index.php/SID/article/view/937
- Friberg, J. H. (2016). *Assimilering på norsk: Sosial mobilitet og kulturell tilpasning blant ungdom med innvandrerbakgrunn*.. Hentet fra http://www.fafo.no/images/pub/2016/20605.pdf
- Lidén, H. (2017). *Barn og migrasjon: Mobilitet og tilhørighet* (s. 115-144). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-02879-8 (Kompendium)
- Lynnebakke, B. & Fangen, K. (2011). Tre oppfatninger av norskhet: Opphav, kulturell praksis og statsborgerskap. *Sosiologi i dag, 41*(3-4), s. 133-155. ISBN/ISSN: 0332-6330. Hentet fra http://ojs.novus.no/index.php/SID/article/view/1033
- Midtbøen, A. & Rogstad, J. (2012). *Diskrimineringens omfang og årsaker: Etniske minoriteters tilgang til norsk arbeidsliv* (s. 23-31, 77-131). Oslo: Institutt for samfunnsforskning. ISBN/ISSN: 978-82-7763-377-0. Hentet fra http://hdl.handle.net/11250/177445
- Nadim, M. (2011). Kulturell reproduksjon eller endring? - Småbarnsmødre med innvandringsbakgrunn og arbeid. *Nytt norsk tidsskrift, 32*(1), s. 15-24. ISBN/ISSN: 1504-3053. Hentet fra https://www.idunn.no/nnt/2015/01/kulturell_reproduksjon_eller_endring_-_smaabarnsmoedre_med_i
- Odden, G. (2018). *Internasjonal migrasjon: En samfunnsvitenskapelig innføring* Bergen: Fagbokforlaget. ISBN/ISSN: 9788245019568
- Statistisk sentralbyrå, . (2017). Fakta om innvandring. Hentet 2018-01-05 fra https://www.ssb.no/innvandring-og-innvandrere/faktaside

Eksamens-/innleveringsdatoer

Hjemmeeksamen

Utleveringsdato:	24. mai 2018
Tidspunkt for utlevering:	09:00
Innleveringsdato:	24. mai 2018
Innleveringsfrist:	17:00
Varighet:	8 timer
Kunngjøringsdato:	14. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Hjemmeeksamen

Utleveringsdato:	20. aug. 2018
Tidspunkt for utlevering:	09:00
Innleveringsdato:	20. aug. 2018
Innleveringsfrist:	17:00
Varighet:	8 timer
Kunngjøringsdato:	10. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

SAM1070 - Religion og samfunn: Norge i dag

Emneansvarlig:	Sturla Johan Stålsett (Sturla.Stalsett@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Årsstudier - Samfunnsfag
	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn

Generell informasjon

Kurset gir en innføring i sentrale aspekter av religion i dagens Norge. Det legges vekt på sentrale religionssosiologiske problemstillinger og empiriske undersøkelser av religion i Norge i dag.
Emnet inngår i Årsstudium i samfunnsfag.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- få godkjent en drøftingsoppgave (1200 - 1500 ord) levert innen en fastsatt frist
- delta i seminarunervisningen (75%)
- delta i evaluering av studietilbudet dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret

Studenter som ikke har muligeht til å møte til seminarundervisningen, kan kompensere for dette med å levere og få godkjent ytterligere en individuell skriftlig oppgave (1200-1500 ord) innen en fastsatt frist.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene, vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet SAM1070 har hjemmeeksamen (8 timer) som vurderingsform. Oppgaven skal besvares innenfor rammen av 1000-4000 ord. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av prøven. For å få avsluttende vurdering må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAPSMÅL
Studenten har:
- god kunnskap om tros- og livssynslandskapet i dagens Norge.
- god kunnskap om forholdet mellom religion/ livssyn, sekularisering, stat og offentlighet.
- god kunnskap om sentrale tros- og livssynspolitiske spørsmål i Norge
- kunnskap om verdensreligionenes nedslag i Norge
- kunnskap om ulike religionsdefinisjoner

FERDIGHETSMÅL
Studenten kan:
- knytte faglige innsikter til dagsaktuelle tros- og livssynspolitiske temaer
- identifisere relevante vurderingskriterier i tros- og livssynspolitiske spørsmål
- anvende relevante vurderingskriterier på konkrete tros- og livssynspolitiske kontroversspørsmål
- finne og bruke relevante samfunnsfaglige kilder om tro og livssyn i Norge, og referere til faglige kilder på en god og redelig måte i henhold til gjeldende referansestandard

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Bangstad, S. (2009). *Sekularismens ansikter* (s. 11-138). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01412-8
- Botvar, P. K. & Schmidt, U. (Red.) (2010). *Religion i dagens Norge: Mellom sekularisering og sakralisering* (s. 9-110, 149-165, 196-204). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01750-1
- Døving, C. A. & Thorbjørnsrud, B. (Red.) (2012)*Religiøse ledere: Makt og avmakt i norske trossamfunn*(s. 7-46, 67-89, 110-128, 146-168). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01971-0
- Furseth, I. & Repstad, P. (2003). *Innføring i religionssosiologi*(s. 11-42, 94-137, 163-251). Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 82-15-00417-2
- Gilhus, I. S. (2009). Hva er religion i dag?: Religionsbegrep og religionsvitenskap. I A. Brunvoll, H. Bringeland, N. Gilje & G. Skirbekk

(Red.), *Religion og kultur: Ein fleirfagleg samtale* (s. 19-31). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01494-4 (Kompendium)
- Jacobsen, K. A. (Red.) (2011). *Verdensreligioner i Norge* (3. utg., s. 9-30, 46-75, 88-127, 136-165, 185-208, 227-262). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01830-0
- NOU 2013:1., . (2013). *Det livssynsåpne samfunn: En helhetlig tros- og livssynspolitikk* (s. 17-25, 37-56, 63-72, 85-112, 147-158, 167-187, 227-302). Oslo: Departementenes servicesenter, Informasjonsforvaltning.. Hentet fra https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2013-1/id711212/
- Repstad, P. (2010). Fra lov til lønnkammer: Religion og livssyn i dagens Norge. I I. Frønes & L. Kjølsrød (Red.), *Det Norske samfunn* (6. utg., s. 371-392). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-05-39086-7 (Kompendium)
- Statistisk sentralbyrå, . (2014). Trus- og livssynssamfunn utanfor Den norske kyrkja, 1. januar 2014. Hentet 2015-06-22 fra https://www.ssb.no/trosamf/
- Statistisk sentralbyrå, . (2015). Den norske kirke, 2014. Hentet 2015-06-22 fra http://ssb.no/kultur-og-fritid/statistikker/kirke_kostra

SAM1210 - Introduction to the Social Sciences

Emneansvarlig:	Lars Kåre Grimsby (Lars.K.Grimsby@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste f 2

Generell informasjon

The course introduces students to the social sciences, with emphasis on the basic concepts, methods and theoretical orientations characteristic to sociology. Sociology explores the minute aspects of social life, as well as global social processes and structures, and it situates peoples' lives in broader social contexts by understanding how political, economic and cultural forces constitute social life. A wide range of topics are covered in the course, including economy, globalization and social change, work, ethnicity and migration, religion, environment, media, gender and sexuality, education, social stratification and governance. The course aims at making the students familiar with contemporary sociology and its historical roots, and to stimulate critical and logical thinking concerning explanations of society, social interactions, organizations and institutions.

Modes of teaching and learning activities:
Lectures
Discussions
Group assignments
Quizzes
Essay writing

The course is a core subject in the study program Bachelor in Theology, Religion and Society.

Studiekrav

The student will:
- submit and get approved an essay of 12-1500 words on a subject covered in the course.
- attend at least 75 percent of the lectures.
- participate in the evaluation of the course, if such evaluation is stipulated in the relevant term.

When course requirements are not fulfilled, this will count as one examination attempt, unless the student withdraws within the set deadline (1 May / 1 November).

Avsluttende vurdering

The final evaluation is a 4-hour written exam. The exam is assessed with grades (A-F).
In order to receive a final assessment, the students must fulfill the course requirements within the set deadlines.

Læringsutbytte etter fullført emne

KNOWLEDGE:
The student has:
- good knowledge of basic theoretical perspectives in sociology, and how they can help explain and interpret social phenomena.
- good knowledge of the sociology of education, social class and governance in various political and historical contexts.
- knowledge of central topics and challenges associated with economy, globalization and social change.
- knowledge of social aspects of ethnicity, migration and religion in the world.
- knowledge of the role of media in modern society.

SKILLS:
The student can:
- answer a given problem statement in an analytical and comprehensive manner, relating to sociological theory.
- give scientifically grounded arguments in discussions around social issues.
- use central concepts and theories in sociology to explain social phenomena.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Giddens, A. & Sutton, P. W. (2017). *Sociology* (8th utg.). Polity Press. ISBN/ISSN: 9780745696683,9780745696676

Eksamens-/innleveringsdatoer

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	30. mai 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	4 timer
Kunngjøringsdato:	20. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	15. aug. 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	4 timer
Kunngjøringsdato:	5. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

SAM1515 - Interkulturell kommunikasjon

Emneansvarlig:	Svein Olaf Thorbjørnsen (Svein.O.Thorbjornsen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Årsstudier - Interkulturell kommunikasjon Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Ingen

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Årsstudium i Interkulturell kommunikasjon.

SAM1515 omfatter grunnleggende teori om kulturkonstruksjon, kommunikasjon, livssyn og identitet sett fra faglige perspektiv som kulturteori, kommunikasjonsteori, religionsvitenskap, sosiologi, sosialantropologi og teologi.
Emnet er organisert i tre delemner: a) Kulturkonstruksjon, b) Livssynsdimensjonen og c)Kultur og kommunikasjon. Delemnene er ikke vektet med studiepoeng, men gir til sammen 10 poeng.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- ha godkjent fremmøte (minst 75 prosent) i undervisningen
- delta på minst 75% av seminarene i skriving
- levere og få godkjent en oppgave på 1200 -1500 ord
- delta i evaluering av studietilbudet dersom dette skal evalueres det aktuelle semesteret

Avsluttende vurdering

Emnet SAM1515 har skriftlig eksamen (4 timer) som eksamensform. For å kunne få avsluttende vurdering
må studentene innen oppsatte frister ha oppfylt studiekravene. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av prøven. Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Læringsutbytte etter fullført emne

Ferdigheter
Felles ferdigheteter for delemnene A,B og C:
Studenten kan:
- skrive en faglig oppgave i interkulturell kommunikasjon ved hjelp av relevante kilder, som det henvises til på en standardisert måte
- bruke faglige begreper, verktøy og teorier om kulturkonstruksjon, kommunikasjon og livssyn til å analysere en faglig problemstilling
- anvende og se sammenhengen mellom slike teorier i møte med konkrete situasjoner og utfordringer

Mål

DELEMNE A. KULTURKONSTRUKSJON
Læringsutbytte
KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om teoretiske perspektiver på kultur og samfunn
- kunnskap om faktorer som påvirker skapningen av menneskelige levemåter (kulturer)
- kunnskap om forutsetningene for å forstå og håndtere møter mellom ulike kulturer

DELEMNE B. LIVSSYNSDIMENSJONEN
Læringsutbytte
KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om ulike livssyn
- kunnskap om begrepet livssyn
- kunnskap om forholdet mellom livssyn og kultur
- kunnskap om hvilke konsekvenser ulike livssyn får for menneskers verdivalg, holdninger og handlinger

DELEMNE C. KULTUR OG KOMMUNIKASJON

Læringsutbytte
KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om kommunikasjonsteorier
- kunnskap om grunnbegreper i interkulturell kommunikasjon
- kunnskap om problemstillinger knyttet til kommunikasjon mellom mennesker med ulik kulturell bakgrunn

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Aadnanes, P. M. (2012). *Livssyn* (4. utg., s. 11-79, 104-215). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 9788215020402
- Berger, P. L. & Luckmann, T. (2000). *Den samfunnsskapte virkelighet* (s. 64-179). Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 82-7674-539-3/978-82-7674-539-9
- Dahl, Ø. (2013). *Møter mellom mennesker: Interkulturell kommunikasjon* (2. utg.). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-05-44684-7
- Eidhamar, L. G. (Red.) (2004). *Religioner og livssyn* (s. 119-147, 267-276, 286-288, 297-299). Kristiansand: Høyskoleforl. ISBN/ISSN: 82-7634-517-4/978-82-7634-517-9 (Kompendium)
- Heiene, G. & Thorbjørnsen, S. O. (2011). *Kristen etikk: En innføring* (s. 60-64). Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 978-82-15-01803-4 (Kompendium)
- Sire, J. W. (2009). *The universe next door: A basic worldview catalogue* (5 utg., s. 15-24, 144-165). Downers Grove, Ill.: IVP Academic. ISBN/ISSN: 0-8308-3850-3/1-84474-420-5/978-0-8308-3850-9/978-1-84474-420-6 (Kompendium)
- Thorbjørnsen, S. O. (2006). Etiske utfordringer i tverrkulturell kommunikasjon. *Innsyn: Tidsskrift for misjonsstrategisk informasjon og debatt*, (2), s. 10-15. ISBN/ISSN: 1504-2219 (Kompendium).
- Wadel, C. & Wadel, C. C. (2007). *Den samfunnsvitenskapelige konstruksjon av virkeligheten* (3. utg.). Kristiansand: Høyskoleforl. ISBN/ISSN: 978-82-7634-764-7

SAM1525 - Interkulturell kommunikasjon - Studieopphold

Emneansvarlig:	Roar G. Fotland (Roar.G.Fotland@mf.no)
Studiepoeng:	20
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Årsstudier - Interkulturell kommunikasjon Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Ingen

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i og en obligatorisk del av studieprogrammet Årsstudium i interkulturell kommunikasjon, og kan bare tas som en del av årsstudiet.

SAM1525 gir et konkret møte med en kulturkontekst i det globale sør eller i øst i form av et studieopphold med en varighet på 2-3 uker. I forberedelsen til og under studieoppholdet får studentene kunnskap om andre kulturer i historisk og aktuelt perspektiv, og i det aktuelle kulturmøtet gjør de erfaringer med å kommunisere i møtet med personer fra en annen kultur. Samtidig utfordres de til refleksjon over egen kulturbakgrunn.
SAM1525 forutsetter og viderefører det teoretiske studiet fra SAM1515. Studentene går fra de sentrale grunnlagsspørsmål til konkrete møter med lokale/regionale sosiale, kulturelle og religiøse kontekster.

Emnet er organisert i tre deler: A. Forberedelse til studieopphold, B. Studieopphold og C. Innføring i sosialantropologi. Emnene gir til sammen 20 studiepoeng.
MFs tilbud om studieopphold er for tiden lagt til Kina i perioden oktober - november. Studentbetalingen vil være på mellom 25 000 og 28 000 kroner.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering skal studenten:
- ha godkjent fremmøte (minst 75 prosent) i undervisningen både i Norge og under studieoppholdet
- delta i introduksjonskurs om feltnotater og forberede og holde en muntlig presentasjon knyttet til feltarbeidet
- bestå en kortprøve (1 ½ time). Prøven vurderes til godkjent/ikke godkjent.
- delta i et motivasjonsseminar der en gjennomgår praktiske, metodiske og teoretiske sider ved det å gjennomføre et slikt studieopphold som dette
- under studieturen delta i forelesninger og orienteringer, besøk til historiske, kulturelle og religiøse steder og i øvrige samlinger og aktiviteter slik det framgår av programmet for oppholdet
- presentere gruppeoppgaver knyttet til studieturen
- levere og få godkjent 2 feltnotater på ca. 500 ord hver relatert til det kulturelle eller sosiale på grunnlag av observasjon
- delta i evaluering av studietilbudet dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet SAM1525 har skriftlig eksamen (6 timer) som eksamensform. For å kunne gå opp til eksamen må studentene innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av skriftlig eksamen.

Læringsutbytte etter fullført emne

Kunnskap
Studenten har:
- god kunnskap om studieoppholdslandets kultur, religion og samfunnsforhold
- kunnskap om feltarbeid som vitenskapelige metoder ved studiet av samfunn, kultur og religion
- kunnskap i sosialantropologi som fagfelt

Ferdigheter
Studenten kan:
- gjennomføre en undersøkelse i en annen kultur enn ens egen ved bruk av feltarbeid som metode
- reflektere og de utfordringer møtet med en annen kultur reiser ved hjelp av teorier i interkulturell kommunikasjon
- forstå andre kulturelle uttrykk en ens egen på en faglig måte
- presentere faglig kunnskap både muntlig og skriftlig
- samarbeide med andre om et avgrenset faglig prosjekt

- bruke fagkunnskap i muntlige diskusjoner på en reflektert og kritisk måte

Generell kompetanse
Studenten har
- forståelse og respekt for andre kulturer

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Eberhard, W. (1986). *A dictionary of Chinese symbols: Hidden symbols in Chinese life and thought* (28-30, 83-86, 106-110, 126-128, 159-160, 183-185, 194-197, 205-207, 234-236, 248-249, 322 [Bamboo; Dragon; Fish; Five; Gestures; Lantern; Medicine; Mountain; New Year; Phoenix; Red; Yellow]). London: Routledge. ISBN/ISSN: 0-415-00228-1 (Kompendium)
- Eriksen, T. H. (2010). *Små steder - store spørsmål* (3. utg.). Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 9788215013961
- Hansen, M. H. & Thøgersen, S. (2013). *Kina: Stat, samfunn og individ* (2. utg., 259 s.). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-02234-5
- Harbakk, E. (2004). Misjon og kirke i Kina i 1400 år. I J.-M. Berentsen, T. Engelsviken & K. Jørgensen (Red.), *Missiologi i dag* (2. utg., s. 413-433). Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 82-15-00621-3 (Kompendium)
- Kristoffersen, H. (2010). *Det nye Kina: Kinesisk handel, kultur og politikk* (2. utg. utg., s. 121-150). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01712-9 (Kompendium)
- Redse, A. (2010). *Kinesisk religion og religiøsitet* (nr. 12). Trondheim: Tapir. ISBN/ISSN: 978-82-519-2595-2
- Vig, P. J. (2014). *Kinas historie*. Kristiansand: Portal. ISBN/ISSN: 978-82-8314-016-3
- Zhishang, C. (1997). Philosophical foundations of human rights in China: A Marxist perspective. I E. P. Mendes & A.-M. Træholt (Red.), *Human rights: Chinese & Canadian perspectives* (s. 161-182). Ottawa: The Human Rights Research & Education Centre. ISBN/ISSN: 0-9695848-7-3 (Kompendium)

SAM2020 - Folkemord

Emneansvarlig:	Atle Ottesen Søvik (Atle.O.Sovik@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst og vår
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn

Generell informasjon

Emnet gir en innføring i nyere politisk historie, med vekt på masseovergrep og folkemord. Det blir undervist i samfunnsvitenskapelige og moralfilosofiske perspektiver på folkemord, samt den rolle og betydning religion kan ha i denne sammenhengen. Emnet skal bidra til dypere forståelse av fenomenet folkemord generelt, og god kunnskap om eksempler på dette i det tjuende århundre.

SAM2020 tilbys som nettstudium over ett semester. Emnet tilbys hvert semester.

Studiekrav

Til eksamen vil studentene få ett eller flere av spørsmålene (eller likelydende) på listen som er oppgitt nedenfor. Studiekravene i emnet er å lage eksamensforberedende disposisjoner eller tankekart til disse spørsmålene (på ca 1 side hver), som har med de viktigste nøkkelordene som bør være med dersom man får oppgaven til eksamen. Den 15.oktober i høstsemesteret/15. mars i vårsemesteret velger emneansvarlig ut gode tankekart til alle oppgavene som legges anonymt ut i fronter slik at alle studentene kan bruke disse til eksamensforberedelse.
For å få avsluttende vurdering må studenten:
- Innen 15.september i høstsemesteret/15. februar i vårsemesteret lage disposisjon/tankekart til 6 av oppgavene, og levere disse i fronter. Dersom man ikke overholder fristen kan man innen 1.oktober/1.mars lage disposisjon/tankekart til 8 av oppgavene og levere disse i en «for sent»-mappe i fronter. Dersom studiekravet ikke oppfylles, får man ikke gå opp til eksamen.
- Innen 15.oktober i høstsemesteret/15. mars i vårsemesteret lage disposisjon/tankekart til 6 nye oppgaver, og levere disse i fronter. Dersom man ikke overholder fristen kan man innen 1.november/1. april lage disposisjon/tankekart til 8 nye oppgaver og levere disse i en «for sent»-mappe i fronter. Dersom studiekravet ikke oppfylles, får man ikke gå opp til eksamen.
- Delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Oppgaver
- Gjør rede for ungtyrkernes politikk overfor den armenske minoriteten i det ottomanske riket, og drøft hvorvidt denne politikken og de relaterte hendelsene bør betegnes som folkemord.
- Gjør rede for folkemordet i Namibia på begynnelsen av 1900-tallet, og drøft forholdet mellom kolonialisme, modernitet og folkemord i det tjuende århundret.
- Gjør rede for hovedtrekk ved folkemordet i Rwanda, og drøft det internasjonale samfunnets rolle i dette folkemordet.
- Gjør rede for folkemordet i Namibia på begynnelsen av 1900-tallet, og drøft forskjeller og likheter mellom dette folkemordet og holocaust.
- Gjør rede for FNs folkemordskonvensjon, og drøft styrker og svakheter ved denne. Bruk eksempler på folkemord i drøftingen.
- Hva menes med uttrykkene "radikal ondskap" og "banal ondskap"? Drøft Elie Wiesels påstand om at holocaust står "utenfor historien".
- Gjør rede for kravet om intensjon i FNs folkemordskonvensjon. Drøft politiske og forskningsmessige utfordringer som oppstår ved å knytte definisjonen på folkemord til et krav om intensjon.
- Gjør rede for ulike årsaker til folkemord, og drøft religionens rolle i ett eller flere eksempler på folkemord.
- Gjør rede for hvordan ulike religiøse ledere forholdt seg til nazismen og holocaust, og drøft religionens rolle i ulike folkemord i det tjuende århundret.
- Gjør rede for folkemordet i Tyrkia på begynnelsen av 1900-tallet og folkemordet i Rwanda på slutten av 1900-tallet, og drøft religionens rolle i disse sammenhengene.
- Gjør rede for folkemordene i Jugoslavia og Rwanda på 1990-tallet, og drøft årsaker til folkemord og hvordan folkemord kan forhindres.
- Gjør rede for noen viktige årsaker til folkemord. Bruk eksempler. Drøft så hva du mener ville vært de beste tiltak for å forhindre folkemord.
- Gjør rede for ulike moralske ressurser som kan hindre folk i å begå overgrep, og drøft hvordan disse moralske ressursene kan nøytraliseres på ulike måter. Bruk eksempler.
- Drøft følgende påstand: "Alle folkemord handler om en gruppes behov for å leve i trygghet med sin egne på eget land."
- Gjør rede for massedrapene som skjedde under Stalin og drøft om det var et folkemord.
- Drøft hvilken rolle etikk og moral spiller når det gjelder å forhindre folkemord.
- Drøft hvordan tribalisme kan føre til folkemord.
- Gjør rede og drøft hvordan utopier kan medvirke til folkemord.
- Drøft hvilken betydning minner om tidligere folkemord har for forebygging av nye folkemord.
- Gjør rede for noen viktige psykologiske faktorer for å forstå at enkeltmennesker kan gjøre onde handlinger.

Avsluttende vurdering

Emnet SAM2020 har 8 timers hjemmeeksamen som vurderingsform. Oppgaven skal besvares innenfor rammen av 1000-4000 ord. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av hjemmeeksamen.

Læringsutbytte etter fullført emne

Kunnskap:
Studenten har:
- god kunnskap om eksempler på masseovergrep og folkemord i det tjuende århundre
- god kunnskap om teoretiske perspektiver på masseovergrep og folkemord
- kunnskap om religionens rolle i forbindelse med folkemord
- kunnskap om politiske tiltak for å forhindre folkemord

Ferdigheter
Studenten kan:
- analysere og sammenligne ulike folkemord
- drøfte årsaker til folkemord

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Bartov, O. & Mack, P. (Red.) (2001). *In God's name: Genocide and religion in the twentieth century* (s. 23-205). New York: Berghahn Books. ISBN/ISSN: 1-57181-214-8/1-57181-302-0
- Glover, J. (2012). *Humanity: A moral history of the twentieth century* (2. utg., s. 11-154, 237-410). New Haven: Yale University Press. ISBN/ISSN: 9780300186406 (pbk.)
- Hagtvet, B., Brandal, N. & Thorsen, D. E. (Red.) (2014). *Folkemordenes svarte bok* (2. utg., s. 11-121, 206-341, 359-375, 427-499). Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 978-82-15-02088-4

Eksamens-/innleveringsdatoer

Godkjente studiekrav

Trekkfrist:	1. mai 2018

Hjemmeeksamen

Utleveringsdato:	15. mai 2018
Tidspunkt for utlevering:	09:00
Innleveringsdato:	15. mai 2018
Innleveringsfrist:	17:00
Varighet:	8 timer
Kunngjøringsdato:	5. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Hjemmeeksamen

Utleveringsdato:	13. aug. 2018
Tidspunkt for utlevering:	09:00
Innleveringsdato:	13. aug. 2018
Innleveringsfrist:	17:00
Varighet:	8 timer
Kunngjøringsdato:	3. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

SAM2040 - Demokrati, menneskerettigheter og religion

Emneansvarlig:	Claudia Lenz (Claudia.Lenz@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn

Generell informasjon

I emnet Demokrati, menneskerettigheter og religion får studentene en innføring i sentrale menneskerettslige begreper og livssynspolitiske utfordringer, og egen opplevelse av å tilhøre en livssynsminoritet. Studentene får kunnskap om historiske og nåtidige utfordringer i det norske og internasjonale samfunnet.
Det anbefales at studenten har avlagt eksamen i Årsstudium i samfunnsfag eller lignende.
Arbeidsform og organisering:
- Forelesninger
- Seminargrupper
- Ekskursjoner

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- Ha godkjent fremmøte i minst 75 % av undervisningen
- Delta i evalueringen av studietilbudet dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet SAM2040 har hjemmeeksamen (3 dager, 2500-3500 ord) som eksamensform. For å kunne gå opp til hjemmeeksamen må studentene innen fastlagte frister ha oppfylt studiekravene. Sammen med eksamensbesvarelsen skal det leveres en skriftlig erklæring om selvstendig arbeid (se skjema på hjemmesidene). Karakteren A-F settes på grunnlag av hjemmeeksamen.

Læringsutbytte etter fullført emne

Studenten skal etter fullført emne ha:
- God kunnskap om FNs menneskerettighetskonvensjoner
- God kunnskap om livssynspolitiske utfordringer
- God kunnskap om særlig sårbare gruppers utfordringer og livsbetingelser
- God kjennskap til begreper som antisemittisme, islamofobi og antisiganisme
- Utviklet teoretiske forutsetninger for å identifisere diskriminering av livssynsminoriteter
- Utviklet bevissthet om egen rolle og hvilke endringsmuligheter som finnes i et samfunn med økende rasisme, antisemittisme og diskriminering

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Aas, S. & Vestgården, T. (2014). *Skammens historie: Den norske stats mørke sider 1814-2014*. [Oslo]: Cappelen Damm. ISBN/ISSN: 978-82-02-38839-3
- Bangstad, S. & Døving, C. A. (2015).*Hva er rasisme?* (s. 61-91). Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 9788215023861 (Kompendium)
- Ekeløve-Slydal, G. M. (Red.) (2014).*Menneskerettigheter: En innføring*([5.] rev. utg. utg.). Oslo: Humanist forl. ISBN/ISSN: 978-82-82821-06-3
- Lenz, C. (2014). Human rights education and history education - a congeniality of souls?. I C. B. S. K. L. Lenz (Red.), *Crossing borders: Combining human rights education and history education* (s. 3-12). Wien: LIT. ISBN/ISSN: 9783643907318 (Kompendium)
- Plesner, I. T. (2016). *Religionspolitikk*. Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 9788215022413
- Stormark, K. & Øyvind Strømmen Hating muslims: Anti-muslim hate crimes and terrorism , 2010-2014. Hentet 2016-05-25 fra https://www.hate-speech.org/hating-muslims-a-report-from-hsi/
- Søbye, E. (2005).*Kathe, alltid vært i Norge: Biografi*Oslo: Oktober. ISBN/ISSN: 8249503279
- Vesterdal, K. (2014). Human rights education through the lens of violation: Developing critical, active citizenship or constructing national identity?. I C. B. S. K. L. Lenz (Red.), *Crossing borders: Combining human rights education and history education* (s. 151-169). Wien: LIT. ISBN/ISSN: 9783643907318 (Kompendium)

SAM2060 - Bacheloroppgave lektorprogrammet

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn

SAM2070 - Religion og samfunn II: Religionssosiologisk fordypning

Emneansvarlig:	Lars Åsmund Laird Iversen (Lars.L.Iversen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn

Generell informasjon

Emnet gir en grundig innføring i klassiske og nåtidige religionssosiologiske perspektiver. Emnet tar opp spennende emner som forholdet mellom religion og konflikt, religiøs endring og religion i flerkulturelle samfunn. I løpet av kurset skal vi bli presentert for historiske og moderne tankeverktøy som hjelper oss å tenke samfunnsfaglig om religioners plass i samfunnet.
Anbefalte forkunnskaper: SAM1070 Religion og samfunn: Norge i dag

Studiepoengreduksjon

For studenter med SAM2035 reduseres emnet med 10 studiepoeng.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- ha godkjent fremmøte i minst 75 % av undervisningen
- delta i evaluering av studietilbudet dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet SAM2070 har 3 dagers hjemmeeksamen som vurderingsform. Oppgaven skal besvares innenfor rammen av 2500-3500 ord. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av prøven. For å få avsluttende vurdering må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.

Læringsutbytte etter fullført emne

MÅL
Studenten skal etter fullført emne ha:
- god kunnskap om religionssosiologiske teorier om religiøs endring i det 20 og 21 århundret.
- god kunnskap om religionssosiologiens faghistorie.
- kunnskap om religionssosiologiske teorier om forholdet mellom religion, identitet og mangfoldige samfunn.
- kunnskap om noen grunnleggende teoretiske og metodologiske problemstillinger i samfunnsvitenskapelige studier av religion.
- kunnskap om aktuelle spørsmål som preger forskningsfronten innen religionssosiologi.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Berger, P. L. (1993). *Religion, samfund og virkelighed: Elementer til en sociologisk religionsteori* (2. utvidet utg., VII-92). Oslo: Vidarforl. ISBN/ISSN: 82-90016-52-2
- Brekke, T. (2015). *Faithonomics: Religion and the free market*. London: Hurst. ISBN/ISSN: 9781849046367
- Davie, G. (2013). *The sociology of religion: A critical agenda* (2. utg.). London: Sage. ISBN/ISSN: 978-1-84920-586-3/978-1-84920-587-0
- Furseth, I. (Red.) (2015). *Religionens tilbakekomst i offentligheten?: Religion, politikk, medier, stat og sivilsamfunn i Norge siden 1980-tallet*. slo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 9788215024431
- Pals, D. L. (2015). *Nine theories of religion* (3. utg., s. 1-15, 81-184). New York: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 9780199859092

SAM2075 - Religion og samfunn III: Globale perspektiver

Emneansvarlig:	Sturla Johan Stålsett (Sturla.Stalsett@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn

Generell informasjon

Emnet gir en innføring i samfunnsvitenskapelige studier av samtidsreligion i globalt perspektiv. Dette innebærer både å bli kjent med religion slik det arter seg i ulike verdensdeler, men også hvordan de siste tiårenes globaliseringsprosesser påvirker forskeres forståelse av religion.

Studentene introduseres for noen sentrale teoretiske perspektiver og begreper som er relevante for å forstå religion i globaliseringens tid. Studentene introduseres deretter til ulike case fra ulike verdensdeler som viser noe av det globale mangfoldet av religiøst liv.

Emnet ønsker både å gi kunnskap som kan bidra til forståelse av sentrale og politiserte problemstillinger knyttet til religion i dag, samt å åpne dører til verdens mangfold.

Emnet er et fordypningsemne i samfunnsfag og religion. Det er rettet mot bachelorstudier i religion, kultur og samfunn, men er åpent for studenter fra andre studieprogram også.

Forkunnskaper: Emnet bygger videre på SAM1050, SAM1070 og SAM2070, og disse emnene anbefales spesielt. Det anbefales videre å ha fullført årsstudium i samfunnsfag, interkulturelle studier, KRLE eller tilsvarende.

Studiepoengreduksjon
Emnet erstatter SAM2030, og har derfor full studiepoengsreduksjon (10 stp) mot dette emnet.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten
- få godkjent drøftingsoppgave (1200-1500 ord) levert innen en fastsatt frist
- delta i evaluering av studietilbudet dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet har 3 dagers hjemmeeksamen som vurderingsform. Oppgaven skal besvares innenfor rammen av 2500-3500 ord. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av prøven. For å kunne gå opp til eksamen må studentene innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.

Læringsutbytte etter fullført emne

Kurset har som mål å gi kunnskap om samtidsreligion med et globalt perspektiv.

Studenten skal etter fullført emne ha:
- god kunnskap om samfunnsvitenskapelige perspektiver om religion og globalisering,
- kunnskap om det globale mangfoldet av religiøst liv,
- kunnskap om hvordan globale prosesser får ulikt nedslag i ulike kontekster. Det legges vekt på den gjensidige påvirkningen mellom disse prosessene og religion og livssyn.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Brekke, T. (2012). *Hva er fundamentalisme* (2. utg.). Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 9788215020396
- Butler, J. (2004). *Precarious life: The powers of mourning and violence* (i-xxi, 1-49). London: Verso. ISBN/ISSN: 1-84467-005-8/978-1-84467-005-5/978-1-84467-544-9
- Norris, P. & Inglehart, R. (2011). *Sacred and secular: Religion and politics worldwide* (2. utg., s. 1-158, 215-282). Cambridge: Cambridge University Press. ISBN/ISSN: 978-1-107-64837-1/978-1-107-01128-1
- Stålsett, S. J. (2017). *Religion i urolige tider: Globalisering, religiøsitet og sårbarhet* Oslo: Cappelen Damm. ISBN/ISSN: 978-82-02-53064-8
- Woodhead, L., Partridge, C. H. & Kawanami, H. (Red.) (2016). *Religions in the modern world: Traditions and transformations* (3. utg., s. 1-112, 207-298, 431-472, 493-510, 551-570). London: Routledge. ISBN/ISSN: 9780415858816

Eksamens-/innleveringsdatoer

Hjemmeeksamen

Utleveringsdato:	4. juni 2018
Tidspunkt for utlevering:	09:00
Innleveringsdato:	7. juni 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Varighet:	3 dager
Kunngjøringsdato:	28. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Hjemmeeksamen

Utleveringsdato:	14. aug. 2018
Tidspunkt for utlevering:	09:00
Innleveringsdato:	17. aug. 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Varighet:	3 dager
Kunngjøringsdato:	7. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

SAM2151 - Precious and Precarious: Precarious Life, Fragile Democracy and the Role of Religiosity and the Churches

Emneansvarlig:	Sturla Johan Stålsett (Sturla.Stalsett@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn

Generell informasjon

The course will investigate the role of religiosity and the churches in fragile democracies and situations of social fragmentation and instability, and address how they may play a role in protecting precious and precarious lives. The course will address citizenship, migration and diversity in Brazil (Latin America) and Norway (Europe), having gender, ethnicity and religious pluralism as transversal dimensions. It will address the role(s) religiosity in general and churches in particular play or could play with regard to ethical dimensions of vulnerability and plurality. It will also address religiosity as a resource or hindrance for citizenship and political participation in both global and regional contexts, from the perspective of these two countries and regions (Latin America/ Europe). The relevance and status of public theology and liberation theologies in these situations will be explored.

This joint course between Faculdades EST (EST) and MF Norwegian School of Theology (MF), involves students and professors from both institutions. Part one will be held at EST in São Leopoldo, Brazil, and part two at MF in Oslo, Norway. Enrolment to part one is limited. Students who do not participate in part one, are still invited to take the full course.

Course activities include careful reading of assigned texts, seminar presentations and discussions, and relevant excursions.

This bachelor course is taught jointly with SAM 5151, and will give 10 study points reduction in relation to this course at Master's level.

Studiekrav

The students who participate in part one (Brazil), will
- be present at minimum 75 % of the teaching (includes lectures, seminars and excursions), both in Norway and Brazil.
- present an abstract, including an outline and a tentative bibliography, for the final working paper to be discussed in class or group. The abstract must be approved by the professor.
- participate in the evaluation of the course if such evaluation is stipulated in the relevant semester.

The students who do not participate in part one, will
- be present at minimum 75 % of the teaching (includes lectures, seminars and excursions) offered in Norway.
- present an abstract, including an outline and a tentative bibliography, for the final working paper to be discussed in class or group. The abstract must be approved by the professor.
- write an essay based on the course literature to be agreed by the teacher with the course responsibility.
- participate in the evaluation of the course if such evaluation is stipulated in the relevant semester.

When course requirements are not fulfilled, this will count as one examination attempt, unless you withdraw within the set deadline (1 May / 1 November).

Avsluttende vurdering

A final, working paper of 2,000-2,500 words on a topic approved by the professor. The exam is assessed with grades A-F.

When course requirements are not fulfilled, this will count as one examination attempt, unless you withdraw within the set deadline (1 May/1 November).

Læringsutbytte etter fullført emne

KNOWLEDGE
The student has:
- good knowledge of the role of religiosity and the churches in contemporary political, social and democratic processes in Brazil and Norway.
- good knowledge of recent academic reflection on precariousness and vulnerability, in particular as it relates to the role of religion in society.
- knowledge of global challenges related to citizenship, migration and diversity.

SKILLS
The student can:
- analyse, discuss critically and apply different positions and theories regarding the role of religion in society on particular political fields, including poverty, migration and social exclusion.
- identify key dilemmas and challenges in the interrelationship between religiosity and social, political and cultural developments in Brazil and Norway/Europe.
- analyse and discuss critically concepts such as ¿the precariat¿, ¿vulnerability¿ and ¿public theology¿.

Eksamens-/innleveringsdatoer

Individuell skriftlig oppgave

Innleveringsdato:	31. mai 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Kunngjøringsdato:	21. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Individuell skriftlig oppgave

Innleveringsdato:	20. aug. 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Kunngjøringsdato:	10. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

SAM2152 - Myanmar Intensive Course

Emneansvarlig:	Iselin Frydenlund (Iselin.Frydenlund@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn

Generell informasjon

This course will provide an introduction to religion, ethnicity and conflict in Myanmar, and the roles of the churches in relation to religious and political conflicts in Myanmar.

The course is a special course under the academic exchange program of the MF Norwegian School of Theology and the Myanmar Institute of Theology (MIT) and is open to MF students only.

The Intensive Course will take place at the campus of Myanmar Institute of Theology campus, Insein (Yangon), Myanmar. The course is organized around lectures and seminar provided by MIT staff.
This course is (in an adjusted form) also an elective master course, SAM5152. Students who have completed SAM2152 as part of their bachelor degree, may not include SAM5152 as part of their master degree.

Studiekrav

Participation is compulsory at MIT during the 10 days intensive course.
The student will also:
- submit a summary of reading material (500 words) during second week of intensive course. The reading material will be further specified.
- submit the outline of an essay of 2000-2500 words, which must be approved by the professor.
- team up with a learning partner

Avsluttende vurdering

To gain credit for the course the student must fulfill all the ncourse requirements and write an essay (2000-2500 words). The course is assessed with grades A-F.

When course requirements are not fulfilled, this will count as one examination attempt, unless the student withdraws within the set deadline.

Læringsutbytte etter fullført emne

KNOWLEDGE
The student has
- good knowledge of key aspects of the Buddhist-Christian encounter in colonial Myanmar.
- good knowledge of state-religion relations in contemporary Myanmar.
- good knowledge of religious and ethnic identities in contemporary Myanmar.
- knowledge of the diverse roles of religion in violent political conflicts in contemporary Myanmar.
- knowledge of Christian contextual theology in Myanmar.
- knowledge of relevant theories on the actual and potential role of religion in conflict transformation, conflict resolution, peace building and reconciliation, including gender perspectives on reconciliation and peace building.

SKILLS
The student can
- discuss the various dimensions of colonial and postcolonial history of religion in Myanmar.
- identify and discuss state-religion relations in Myanmar.
- identify and analyse concrete examples the role of religion in violent political conflicts in Myanmar today.
- analyse contextual theology in Myanmar today
- discuss the various dimensions of interreligious relations and cooperation in conflicts, and in peace and reconciliation efforts, including gender perspectives.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Bwa, S. H. (2015). Why Interfaith Dialogue is Essential for Myanmar's Future. *The Review of Faith & International Affairs, 13*(4), s. 71-78. ISBN/ISSN: 1931-7743.
- Charney, M. W. (2009). *A history of modern Burma* (s. 1-45). Cambridge: Cambridge University Press. ISBN/ISSN: 978-0-521-61758-1/978-0-521-85211-1
- Crouch, M. (2016). Introduction. Islam and the state in Myanmar and Chapter 1: Myanmar's Muslim Mosaic and the Politics of Belonging. I M. Crouch (Red.), *Islam and the State in Myanmar: Muslim-Buddhist Relations and the Politics of Belonging* (1. utg., s. 1-35). Oxford University Press. ISBN/ISSN: 978-0-19-946120-2/0-19-946120-1

- Crouch, M. (2015). Constructing Religion by Law in Myanmar. *The Review of Faith & International Affairs, 13*(4), s. 1-11. ISBN/ISSN: 1931-7743.
- En, P. K. S. (2014). The Quest for Authentic Myanmar Contextual Theology. I S. N. Ling & D. K. Z. Nan (Red.), *Theology under the Bo Tree: Contextual Theologies in Myanmar* (s. 1-22). Yangon: Myanmar Institute of Theology.
- Frydenlund, I. (2017). Religious Liberty for Whom?: The Buddhist Politics of Religious Freedom during Myanmar's Transition to Democracy. *Nordic Journal of Human Rights, 35* (1), s. 55-73. ISBN/ISSN: 1891-8131.
- Hayward, S. & Marshall, K. (2015). Religious Women's Invisibility: Obstacles and Oppurtunities. I S. Hayward & K. Marshall (Red.), *Women, religion, and peacebuilding: Illuminating the unseen* (s. 1-40). Washington, D.C: United States Institute of Peace Press. ISBN/ISSN: 9781601272928
- Ling, S. N. (2017). *The Meeting of Christianity and Buddhism in Burma: Its Past, Present, and Future Perspectives*. Yangon, Myanmar: Ling's Family Publication. ISBN/ISSN: 978-99971-0-252-2/9997102525
- Rogers, B. (2015). The Contribution of Christianity to Myanmar's Social and Political Development. *The Review of Faith & International Affairs, 13* (4), s. 60-70. ISBN/ISSN: 1931-7743.
- Schober, J. (2012). Modern Buddhist Conjunctures in Southeast Asia. I D. L. McMahan (Red.), *Buddhism in the Modern World* (s. 9-29). London: Taylor & Francis. ISBN/ISSN: 9780415780148
- Schober, J. (2010). *Modern Buddhist Conjunctures in Myanmar: Cultural narratives, colonial legacies, and civil society*. Honolulu: University of Hawaii Press. ISBN/ISSN: 9780824833824
- Schober, J. (2017). Belonging in a New Myanmar: Identity, Law, and Gender in the Anthropology of Contemporary Buddhism. *Religion and Society, 8*(1), s. 158-172. ISBN/ISSN: 2150-9301.
- Walton, M. J. (2013). The ?Wages of Burman-ness: ? Ethnicity and Burman Privilege in Contemporary Myanmar. *Journal of Contemporary Asia, 43*(1), s. 1-17.

Eksamens-/innleveringsdatoer

Individuell skriftlig oppgave

Innleveringsdato:	16. mai 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Kunngjøringsdato:	6. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Individuell skriftlig oppgave

Innleveringsdato:	20. aug. 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Kunngjøringsdato:	10. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

SAM2510 - Interkulturell kommunikasjon II

Emneansvarlig:	Lars Kåre Grimsby (Lars.K.Grimsby@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Årsstudier - Interkulturell kommunikasjon
	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn

Generell informasjon

Globalisering er en samlebetegnelse på komplekse prosesser, og er et omdiskutert begrep. Globalisering gir oss nye muligheter for raskere og mer utstrakt kommunikasjon, reise og transport av varer og informasjon på tvers av landegrenser. Globale markeder og internasjonale institusjoner kan sies å overta noen av nasjonalstatens funksjoner i samfunnet, og dette kan gjøre nasjonalitet mindre viktig. Globalisering kan bety at vi får økende bevissthet om verden som en helhet. Globalisering kan også lede til økt sosial og økonomisk ulikhet, press på klima og miljø, økologisk utarming og være kilde til politisk uro. Samtidig kan møter med nye kulturer og religioner i «den globale landsbyen» gjøre oss mer bevisst vår egen identitet og behovet for tilhørighet. Den reflekterte verdensborger bør ha kunnskap om kompleksiteten i globale prosesser, forståelse for tverrkulturell kommunikasjonsteori og innsikt i hvordan religion former og formes av en global sosiokulturell kontekst.

SAM2510 er et kjerneemne i studieprogrammet Årsstudium i interkulturell kommunikasjon. Emnet søker å gjøre studentene bedre rustet til kommunikasjon og forståelse på tvers av kulturer, religioner og livssyn, og å gi en grunnleggende innføring i globale prosesser. SAM2510 er delt inn i tre delemner: A. Globalisering, B. Kultur og kommunikasjonsteori, C. Religion i sosiokulturell kontekst. Delemnene er ikke vektet med studiepoeng, men gir til sammen 10 poeng.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Studenten skal
- ha godkjent frammøte (minst 75 %) i undervisningen.
- levere og få godkjent en drøftingsoppgave (1200-1500 ord) levert innen en fastsatt frist.
- delta i evaluering av studietilbudet dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Studenter som ikke får oppfylt studiekravene, vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. november).

Avsluttende vurdering

Emnet har hjemmeeksamen (3 dager, 2500-3500 ord) som eksamensform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av eksamen.

For å få avsluttende vurdering må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.

Læringsutbytte etter fullført emne

A. GLOBALISERING
Kunnskap:
Studenten har
- god kunnskap om globale økonomiske, politiske og kulturelle prosesser.
- kunnskap om teoretiske perspektiver på globalisering.

Ferdigheter:
Studenten kan
- gjøre rede for sentrale prosesser i globalisering.
- argumentere for positive og negative sider ved globalisering.

B. KULTUR OG KOMMUNIKASJONSTEORI
Kunnskap:
Studenten har
- god kunnskap om teoretiske hjelpemidler til å skape forståelse mellom mennesker med ulik virkelighetsforståelse.
- kunnskap om hvordan sosial kontekst og perspektiv påvirker tolkning av tegn og symboler.

Ferdigheter:
Studenten kan
- identifisere ulike diskurser i samfunnsdebatten.
- ta hensyn til ulik virkelighetsforståelse i møte med andre mennesker.

C. RELIGION I SOSIOKULTURELL KONTEKST

Kunnskap:
Studenten har
- god kunnskap om religionens roller i samfunnet.
- kunnskap om forholdet mellom lokale sosiokulturelle kontekster og religion.

Ferdigheter:
Studenten kan
- undersøke hvordan religion kan være en del av en interkulturell tilnærming.
- gjøre rede for endringer i religioners rolle i samfunn som preges av globalisering.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR
- Eriksen, T. H. (2008). *Globalisering: Åtte nøkkelbegreper.* Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01381-7
- Jørgensen, S. I. (2010).*Globale utfordringer*. Kristiansand: Høyskoleforl. ISBN/ISSN: 978-82-7634-860-6

DELEMNE B LITTERATUR
- Berkaak, O. A. & Frønes, I. (2005).*Tegn, tekst og samfunn*. Oslo: Abstrakt forl. ISBN/ISSN: 82-7935-148-5/978-82-7935-148-1
- Eide, E. & Simonsen, A. H. (2004). *Å se verden fra et annet sted: Medier, norskhet og fremmedhet* (s. 168-214). Oslo: Cappelen. ISBN/ISSN: 82-02-23732-7/0-903055-56-2 (Kompendium)

DELEMNE C LITTERATUR
- Leirvik, O. (2010). *Religionspluralisme: Mangfald, konflikt og dialog i Norge*. Oslo: Pax. ISBN/ISSN: 978-82-530-3371-6

Eksamens-/innleveringsdatoer

Hjemmeeksamen

Utleveringsdato:	28. mai 2018
Tidspunkt for utlevering:	09:00
Innleveringsdato:	31. mai 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Varighet:	3 dager
Kunngjøringsdato:	21. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Hjemmeeksamen

Utleveringsdato:	14. aug. 2018
Tidspunkt for utlevering:	09:00
Innleveringsdato:	17. aug. 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Varighet:	3 dager
Kunngjøringsdato:	7. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

SAM2515 - Interkulturell kommunikasjon II

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	Årsstudier - Interkulturell kommunikasjon Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn

SAM2530 - Misjon, internasjonal diakoni og bistand

Emneansvarlig:	Jeppe Bach Nikolajsen (Jeppe.B.Nikolajsen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Ungdom, kultur og trosopplæring
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Ingen

Generell informasjon

Dette emnet er et valgemne i studieprogrammet Årsstudium i interkulturell kommunikasjon og representerer en spesialisering knyttet til anvendt kunnskap. Faget vil gi en fordypning i interkulturell kommunikasjon i skjæringspunktet mellom kristen tro og ulike samfunnsvitenskapelige metoder.

Kirken har i alle år vært en internasjonal aktør og derfor opptatt av interkulturell kommunikasjon. Særlig gjennom det engasjement som er knyttet opp mot misjon har kirken arbeidet med refleksjon omkring hvordan være i dialog med andre kulturer, og hvordan arbeide i andre kulturer. Dette enten det primære mål er formidling av et budskap eller det er utøvelse av et diakonalt engasjement for å bedre enkeltmenneskers kår eller bidra til utviklingen av samfunnet. Til hjelp for sin refleksjon har misjonen tatt i bruk ulike samfunnsvitenskapelige metoder som antropologi, kommunikasjonsteori og utviklingsteori.

Følgende tema blir behandlet i emnet:
- Hva er kirkens rolle i internasjonal bistand
- Hva er internasjonal diakoni og hvordan utøve diakoni i en flerkulturell sammenheng
- Hva er kristen misjon og hvordan utøve misjon i en flerkulturell sammenheng
- Hva er forholdet mellom misjon, diakoni og bistand
- Hvordan leve i en annen kultur enn ens egen
- Betydningen av egne verdier i møte med en annen politisk og sosio-økonimisk kontekst.
- Hvordan kan antropologi, kommunikasjonsteorier og bistandsteorier hjelpe oss til å tenke faglig i møtet med andre kulturer

Anbefalte forkunnskaper: SAM1515 (fram til våren 2011: SAM1510) og SAM1525 (fram til våren 2011: SAM1520), eller tilsvarende.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

- delta i evaluering av studietilbudet, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret

Avsluttende vurdering

Emnet SAM2530 har skriftlig eksamen (4 timer) som eksamensform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av skriftlig eksamen.

Læringsutbytte etter fullført emne

Studiet skal gi studentene
- kunnskap om det teoretiske grunnlaget for misjon, internasjonal diakoni og bistand
- kunnskap om ulike målsettinger og metoder i misjon, internasjonal diakoni og bistand
- kunnskap om hva fattigdom er, dens årsaker og virkninger
- innsikt i sentrale problemstillinger i forholdet mellom kristendom, kultur og samfunn
- evne til faglig refleksjon over en yrkesrolle innen misjon, internasjonal diakoni og bistand

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Berentsen, J.-M., Engelsviken, T. & Jørgensen, K. (Red.) (2004).*Missiologi i dag* (2. utg., s. 15-19, 37-73). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 82-15-00621-3 (Se Fronter)
- Havea, J. (2011). The cons of contextuality...kontextuality. I S. B. Bevans & K. Tahaafe-Williams (Red.), *Contextual theology for the twenty-first century* (nr. 1, s. 38-52). Eugene, Or.: Pickwick Publications. ISBN/ISSN: 9780227900956
- Hiebert, P. G. (1985). *Anthropological insights for missionaries* (s. 29-192). Grand Rapids, Mich.: Baker Book House. ISBN/ISSN: 0-8010-4291-7
- Myers, B. L. (2011). *Walking with the poor: Principles and practices of transformational development* (Rev. and exp. utg., s. 1-238, 309-351). Maryknoll, N.Y.: Orbis Books. ISBN/ISSN: 978-1-57075-939-0
- Robert, D. L. (Red.) (2002). *Gospel bearers, gender barriers: Missionary women in the twentieth century* (nr. no 32, s. 1-28, 171-221). Maryknoll, N.Y.: Orbis Books. ISBN/ISSN: 1-57075-425-x

- Tolo, A. & Ytrehus, L. A. (Red.) (2011). *Interkulturell forståelse i bistand*. Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2697-3
- Wright, D. W. (1994). The pitfalls of the international aid rationale: Comparisons between missionary aid and the international aid network. *Missiology: An international review, 22*(2), s. 187-201. (Se Fronter). Hentet fra http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rfh&AN=ATLA0000878555&site=ehost-live

SAM2540 - Development and International Aid

Emneansvarlig:	Sturla Johan Stålsett (Sturla.Stalsett@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Ingen

Generell informasjon

Se informasjon om emnet på engelsk.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Haynes, J. (2007). *Religion and development: Conflict or cooperation?*. New York: Palgrave Macmillan. ISBN/ISSN: 1-4039-9790-x/0-230-54246-8/978-1-4039-9790-6/978-0-230-54246-4. Hentet fra http://bibsys-primo.hosted.exlibrisgroup.com/MF:default_scope:TN_dawson9780230589568
- Hopper, P. (2012). *Understanding development: Issues and debates*. Cambridge: Polity. ISBN/ISSN: 978-0-7456-3894-2/978-0-7456-3895-9
- Payne, A. & Phillips, N. (2010). *Development*. Cambridge: Polity. ISBN/ISSN: 978-0-7456-3068-7

SAM2550 - Verden sett hjemmefra: Fremstillinger av "de andre" i media, bistand og humanitært arbeid

Emneansvarlig:	Marielle Stigum Gleiss (Marielle.S.Gleiss@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Årsstudier - Interkulturell kommunikasjon Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Ingen

Generell informasjon

Dette emnet gir en innføring i teoretiske og analytiske tilnærminger til hvordan kunnskap om mennesker og samfunnsforhold i andre kulturer formidles gjennom media, bistandskommunikasjon og innsamlingskampanjer til humanitære formål. Emnet bygger på en kritisk, samfunnsfaglig tilnærming til hvordan andre mennesker og kulturer fremstilles og tar opp sentrale temaer som representasjon, makt og motstand, forholdet mellom «vi» og «de andre» og hvordan fremstillinger av «de andre» kan analyseres. De teoretiske og analytiske tilnærmingene vil bli illustrert med en rekke casestudier fra media, bistandskommunikasjon og innsamlingskampanjer til humanitære formål. Emnet bygger på tilnærminger til kommunikasjon og representasjon fra sosialantropologi, sosiologi, kulturstudier og medievitenskap.
Anbefalte forkunnskaper: Kurset anbefales som en påbygning etter Årsstudium i samfunnsfag eller som en del av Årsstudium i interkulturell kommunikasjon.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- få godkjent en drøftingsoppgave (1200-1500 ord) levert innen en fastsatt frist.
- delta i evaluering av studietilbudet dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene, vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet SAM2550 har skriftlig eksamen (4 timer) som vurderingsform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av eksamen. For å få avsluttende vurdering må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.

Læringsutbytte etter fullført emne

Kunnskaper
Studenten skal etter fullført emne ha:
- god kunnskap om hvordan mennesker og samfunnsforhold i andre kulturer fremstilles i media-, bistands- og humanitært arbeid.
- god kunnskap om ulike analytiske tilnærminger til å studere fremstillinger av «de andre».
- kunnskap om sentrale teoretiske tilnærminger til forholdet mellom representasjon, språk og makt i interkulturell kommunikasjon.
- kunnskap om hvordan minoritetsgrupper fresmstilles i norsk media.

Ferdigheter
Studenten skal etter fullført emne kunne:
- bruke ulike teoretiske og analytiske tilnærminger til å studere fremstillinger av «de andre».
- vise grunnleggende skrivetekniske og analytiske ferdigheter gjennom å skrive en drøftingsoppgave over et oppgitt tema.
- referere til faglige kilder på en god og redelig måte i henhold til gjeldende referansestandard.
- trekke på teoretisk og empirisk kunnskap i muntlige diskusjoner på en reflektert og kritisk måte.
- knytte faglige innsikter til dagsaktuelle samfunnsfaglige temaer.
- reflektere kritisk over forholdet mellom representasjon, språk og mediepåvirkning.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Brustad, J. A. S. .. [. a. (2017). *Et uønsket folk: Utviklingen av en "sigøynerpolitikk" og utryddelsen av norske rom 1915-1956* (s. 17-32). Oslo: Cappelen Damm. ISBN/ISSN: 978-82-02-56260-1/9788202482237 (Kompendium)
- Chouliaraki, L. (2010). Post-humanitarianism: Humanitarian communication beyond a politics of pity. *International journal of cultural studies, 13*(2), s. 107-126. ISBN/ISSN: 1460-356X (Kompendium).
- Chouliaraki, L. (2006). *The spectatorship of suffering* (s. 70-96). London: Sage. ISBN/ISSN: 0-7619-7039-8/0-7619-7040-1/978-0-7619-7039-2/978-0-7619-7040-8 (Kompendium)
- Driessens, O. J. S. B. D. (2012). The X-factor of charity: A critical analysis of celebrities? involvement in the 2010 Flemish and Dutch Haiti relief shows. *Media, Culture & Society, 34*(6), s. 709-725. ISBN/ISSN: 1460-3675 (Kompendium).
- Eide, E. & Simonsen, A. H. (2008). *Verden skapes hjemmefra: Pressedekningen av den ikke-vestlige verden 1902-2002* (s. 49-76). [Oslo]:

Unipub. ISBN/ISSN: 978-82-7477-288-5 (Kompendium)
- Gullestad, M. (2002). *Det norske sett med nye øyne: Kritisk analyse av norsk innvandringsdebatt*(s. 174-217). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-00339-9 (Kompendium)
- Gullestad, M. (2007). *Misjonsbilder: Bidrag til norsk selvforståelse: Om bruk av foto og film i tverrkulturell kommunikasjon* (s. 9-88, 145-210, 225-239). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01105-9
- Hall, S. (2013). The work of representation. I S. Hall, J. Evans & S. Nixon (Red.), *Representation* (2. utg., s. 1-47). London: SAGE. ISBN/ISSN: 978-1-84920-547-4/978-1-84920-563-4 (Kompendium)
- Haug, A. & Salte, H. (2016). Medias dekning av tilreisende romfolk i Norge: En kamp om sannhet?. I K. Alm, M. Brown & S. Røyseng (Red.), *Kommunikasjon og ytringsfrihet i organisasjoner* (s. 329-360). Oslo: Cappelen Damm akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-02-48223-7 (Kompendium)
- Kocze, A. & Rövid, M. (2017). Roma and the politics of double discourse in contemporary Europe. *Identities, 24*(6), s. 684-700. Hentet fra https://doi.org/10.1080/1070289X.2017.1380338
- Krøvel, R. (2013). Kjendisaktivisme ? er det til gagn?.*Internasjonal politikk, 71*(4), s. 570-580. ISBN/ISSN: 1891-5580. Hentet fra https://www.idunn.no/ip/2013/04/kjendisaktivisme_-_erdettilgagn
- Lindøe, S. (2010). En verdig fremstilling?: Bruken av stemme og dokumentariske bilder i tv-fortellinger om menneskers lidelse. I M. Engebretsen (Red.), *Skrift/bilde/lyd: Analyse av sammensatte tekster* (s. 185-204). Kristiansand: Høyskoleforl. ISBN/ISSN: 978-82-7634-858-3 (Kompendium)
- Lindøe, S. H. (2016).*Lidelse på TV: En undersøkelse av audiovisuelle fortellergrep og narrative strukturer i NRK TV-aksjonen*(s. 31-50, 81-96). Kristiansand: Universitet i Agder / University of Agder.. Hentet fra https://brage.bibsys.no/xmlui//handle/11250/2383505
- McGarry, A. (2014). Roma as a political identity: Exploring representations of Roma in Europe. *Ethnicities, 14*(6), s. 756-774. (Kompendium).
- Retriever (2017). Islam og muslimer i norske medier i 2016. Hentet fra http://www.frittord.no/images/uploads/files/Muslimer_og_islam_i_mediene_2016.pdf
- Rosvoll, M. & Bielenberg, N. (2012). *Antisiganisme, stereotypier og diskriminering av rom.* Oslo: HL-senteret. ISBN/ISSN: 978-82-92988-15-2. Hentet fra http://www.hlsenteret.no/publikasjoner/digitale-hefter/pdf/hl_temahefte_14_digital.pdf
- Ruud, A. E. (2009). *Langtvekkistan: Grunnlagsproblemer for studiet av asiatiske og afrikanske samfunn* (s. 59-86). [Oslo]: Unipub. ISBN/ISSN: 978-82-7477-315-8 (Kompendium)
- Said, E. W. (2001). *Orientalismen* (VII-XLIII). [Oslo]: De norske bokklubbene. ISBN/ISSN: 82-525-4318-9 (Kompendium)
- Siem, E. (2012). *"Hvorfor kan vi ikke heller snakke om noe vi har til felles?: Norske muslimske ungdommar sitt identitetsarbeid i ei mediedriven samtid* (s. 15-31, 51-95). Oslo ,: E. Siem. (Se Fronter). Hentet fra https://www.duo.uio.no/handle/10852/15966
- Sæther, E. (2017). Politiske representasjoner og diskurser. I D. Jordhus-Lier & K. Stokke (Red.),*Samfunnsgeografi: En innføring*(s. 165-174). Cappelen Damm Akademisk.. Hentet fra https://press.nordicopenaccess.no/index.php/noasp/catalog/book/14
- Thompson, B. & Weaver, C. (2014). The challenges of visually representing poverty for international non-government organisation communication managers in New Zealand. *Public Relations Inquiry, 3*(3), s. 377-393. ISBN/ISSN: 2046-1488.

Eksamens-/innleveringsdatoer

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	11. juni 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	4 timer
Kunngjøringsdato:	2. juli 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	13. aug. 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	4 timer
Kunngjøringsdato:	3. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

SAM2650 - Studieopphold med bacheloroppgave

Emneansvarlig:	Roar G. Fotland (Roar.G.Fotland@mf.no)
Studiepoeng:	30
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig) og vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn

Generell informasjon

Emnet er en videreføring av årsstudiene i interkulturell kommunikasjon og samfunnsfag, og sikter på å gi studentene internasjonal erfaring og kompetanse gjennom fordypning i en kultur eller sider ved en kultur som er forskjellig fra studentens egen. Studiet vil ha karakter av en kombinasjon av interkulturell praksis og teoretisk refleksjon.
SAM2650 består av tre elementer. Det første er en innføringsdel med litteraturstudium av samfunn, kultur og religion i landet/regionen en skal reise til. Denne innføringsdelen gjennomføres i Norge, og avsluttes senest 15. februar. Det andre elementet er en bacheloroppgave hvor tema og metode skal være godkjent av emneansvarlig før utreise. Det tredje er et studieopphold av 8-10 ukers varighet ved et ikke-vestlig universitet/seminar som Menighetsfakultetet har samarbeidsavtale med, og som i den aktuelle perioden er i stand til å legge til rette for studieoppholdet. Ved den samarbeidende institusjon skal studenten følge relevant undervisning i minst ett emne og skrive en bacheloroppgave under veiledning.
Nærmere informasjon om hvilken institusjon studieoppholdet kan gjennomføres ved, fås hos emneansvarlig.
Forkunnskapskrav: SAM1021, SAM1515 og SAM2510
Studenter som ønsker å skrive bacheloroppgave i vårsemesteret, må melde fra om dette til studieveileder innen 15. november semesteret før.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering skal studenten:
- ha godkjent fremmøte (minst 75 %) ved undervisningen om landet der studieoppholdet skal være
- bestå en kortprøve i kunnskap om det landet der studieoppholdet skal være
- få godkjent emnet for bacheloravhandlingen av emneansvarlig ved Menighetsfakultetet
- ha godkjent fremmøte (minst 75 prosent) ved relevant undervisning i utlandet
- delta i veiledningssamtaler i Norge og studieoppholdslandet etter nærmere avtale
- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet SAM2650 har bacheloroppgave (faglig oppgave) på 10.000 til 12.000 ord som vurderingsform. Før oppgaven leveres inn, må studenten ha oppfylt studiekravene.
Karakteren (A-F) settes på grunnlag av oppgaven.

Læringsutbytte etter fullført emne

Studenten skal etter fullført emne ha:
- kunnskap om studieoppholdslandets kultur, religion og samfunnsforhold
- evne til å arbeid med samfunnsvitenskapelig metode
- evne til å utføre et akademisk studie i en annen kultur enn ens egen
- evne til å praktisere interkulturell kommunikasjon og til å reflektere over de utfordringer møtet med en annen kultur reiser
- god kunnskap om emnet for bacheloroppgaven

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- *500 s. litteratur om landet /regionen der studieoppholdet skal være. Legges opp etter avtale med emneansvarlig*
- Dalland, O. (2012). *Metode og oppgaveskriving for studenter* (5. utg.). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-05-42398-5
- Engelsviken, T. *Etiopia, kirke- og misjonshistorie*. (Se Fronter)
- Marcus, H. G. (2002). *A history of Ethiopia* (Updated utg.). Berkeley: University of California Press. ISBN/ISSN: 978-0-520-22479-7

SAM5110 - Religion in the Public Sphere

Emneansvarlig:	Sturla Johan Stålsett (Sturla.Stalsett@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Religion, Society and Global Issues
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste f 2

Generell informasjon

SAM5110 will provide an understanding the role of religion in the public sphere and its ability to create social cohesion and conflict. Religion appears at different levels of the public sphere, the nation, the state, politics, and civil society. Some religions are or have been closely connected to nation states. Various forms of religion challenge the secular state and these challenges are voiced peacefully as well as through the use of violence. The relationship between religion and politics also differs greatly around the world. Whereas some religious movements are described as "fundamentalists" other movements are more moderate. All of these topics will be discussed in light of examples from around the globe.

Studiekrav

To be qualified for final assessment he student must
- be present at 75 % of the teaching.
- write an essay 1,200 - 2,000 words on a topic given by the teacher. The essay must be approved by the teacher.
- participate in the evaluation of the course if such evaluation is stipulated in the relevant semester.

When course requirements are not fulfilled, this will count as one examination attempt, unless you withdraw within the set deadline (1 May/ 1 November).

Avsluttende vurdering

To gain credit for the course SAM5110 the student must fulfill all the requirements and pass the written exam (6 hrs). The exam is assessed with grades A-F.

Læringsutbytte etter fullført emne

KNOWLEDGE
The student has:
- a thorough knowledge of the varied role of religion in relation to the nation, the state, politics, and civil society in different regions.
- a thorough knowledge of different theories on the role of religion in the public sphere
- a good knowledge of key issues in the relationship between religion and politics around the globe
- a good knowledge of theories on religion as a source of social conflict and social cohesion

SKILLS
The student can:
- identify dilemmas and challenges concerning the role of religion in the public sphere
- discuss critically different theories on the role of religion in the public sphere
- analyse and discuss critically concepts such as fundamentalism, secularisation/secularism and public religion
- apply theories on the role of religion in the public sphere to different dilemmas and/or controversial issues
- apply relevant empirical research in discussing the role of religion for social conflict and/or social cohesion

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Beckford, J. A. (2012). SSSR presidential address public religions and the postsecular: Critical reflections. *Journal for the scientific study of religion, 51*(1), s. 1-19. ISBN/ISSN: 0021-8294. Hentet fra http://www.academia.edu/1785171/Public_religions_and_the_post-secular_critical_reflections
- Davie, G. (2015). Welfare and religion in Europe: Making the connections. *Theology, 118*(1), s. 10-17. ISBN/ISSN: 0040-571X. Hentet fra http://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/0040571X14551678
- Habermas, J. (2006). Religion in the public sphere. *European journal of philosophy, 14*(1), s. 1-25. ISBN/ISSN: 1468-0378. Hentet fra http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1468-0378.2006.00241.x/pdf
- Hurd, E. S. (2008). *The politics of secularism in international relations*. Princeton: Princeton University Press. ISBN/ISSN: 9780691130071/978-0-691-13466-6
- Jenson, J. (2002). Identifying the links: Social cohesion and culture. *Canadian journal of communication, 27*(2), s. 1-6. Hentet fra http://www.cjc-online.ca/index.php/journal/article/view/1289/1309
- Juergensmeyer, M. (2008). *Global rebellion: Religious challenges to the secular state, from Christian militias to al Qaeda*. Berkeley, Calif.: University of California Press. ISBN/ISSN: 0-520-25554-2/978-0-520-25554-8

- Nussbaum, M. C. (2012). *The new religious intolerance: Overcoming the politics of fear in an anxious age*. Cambridge, Mass.: Belknap. ISBN/ISSN: 978-0-674-06590-1

SAM5120 - Religion, Culture and Global Issues

Emneansvarlig:	Marion Grau (Marion.Grau@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Religion, Society and Global Issues
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste f 2

Generell informasjon

This is a required core course in the degree programme Master of Religion, Society and Global Issues. It deals with some of the basic aspects of global society both in a historical and contemporary perspective. It will especially describe and discuss the role of major religions in todays world in relation to globalization, cultural identities and global issues with particular emphasis on religious and cultural conflicts and change. It will include aspects from anthropology, sociology, science of religion and theology.

Studiekrav

To be qualified for final assessment the student must
- be present at 75 % of the teaching
- write an essay of approximately 2,000 words. The topic and the essay must be approved by the professor.
- participate in a course in academic writing.
- participate in the evaluation of the courseif such evaluation is stipulated in the relevant semester.

When course requirements are not fulfilled, this will count as one examination attempt, unless you withdraw within the set deadline (1 May/ 1 November).

Avsluttende vurdering

To gain credit for the course the student must fulfill all the requirements and pass the written exam (6 hrs). The exam is assessed with grades A-F.

Læringsutbytte etter fullført emne

KNOWLEDGE
The student has
- A thorough knowledge of the role of worldviews in culture and religion
- A thorough knowledge of the various ways religion, culture and society interact
- A good knowledge of the processes of globalization in a historical and contemporary perspective
- A good knowledge of the role of major religions in the multicultural, global society
- A good knowledge of how religions are shaped both by history and by the contemporary global, regional and local cultural and social context
- A good knowledge of the most important global issues that are raised or addressed by encounters between various religions and cultures

SKILLS
The student can:
- analyse and discuss how religions impact and are impacted by their cultural and social contexts
- use theories of globalization to analyse cultural and social change in different parts of the world
- analyse and discuss how religion, culture and society interact and how religions are shaped both by history and by the contemporary global, regional and local cultural and social contexts
- analyse and discuss how different religious traditions contribute to and counteract globalization processes
- discuss relevant approaches to globalization in Christian theology and other religious traditions

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Beyer, P. (2006). *Religions in global society*. London: Routledge. ISBN/ISSN: 0-415-39318-3/0-415-39319-1/978-0-415-39318-8/978-0-415-39319-5. Hentet fra http://bibsys-primo.hosted.exlibrisgroup.com/primo_library/libweb/action/dlDisplay.do?docId=BIBSYS_ILS092736955&vid=MF
- Hiebert, P. G. (2008). *Transforming worldviews: An anthropological understanding of how people change* (s. 13-264). Grand Rapids, Mich.: Baker Academic. ISBN/ISSN: 978-0-8010-2705-5
- Kim, S. C. H. & Kim, K. (2008). *Christianity as a world religion* (s. 1-22, 63-229). London: Continuum. ISBN/ISSN: 978-0-8264-9840-3/978-0-8264-9841-0
- Ramachandra, V. (2006). Globalization, nationalism, and religious resurgence. I C. Ott & H. A. Netland (Red.), *Globalizing theology: Belief and practice in an era of world Christianity* (s. 213-230). Grand Rapids, Mich.: Baker Academic. ISBN/ISSN: 0-8010-3112-5/978-0-8010-3112-0 (Kompendium)
- Robertson, R. (2007). Global millennialism: A postmortem on secularization. I P. Beyer & L. G. Beaman (Red.), *Religion, globalization and*

culture (s. 9-34). Leiden: Brill. ISBN/ISSN: 978-90-04-15407-0 (Kompendium). Hentet fra http://bibsys-primo.hosted.exlibrisgroup.com/primo_library/libweb/action/dlDisplay.do?docId=BIBSYS_ILS092737269&vid=MF
- Scholte, J. A. (2005). *Globalization: A critical introduction* (2. utg., s. 1-275). Basingstoke: Palgrave Macmillian. ISBN/ISSN: 1-4039-0448-0/0-333-97702-5/978-1-4039-0448-5/978-0-333-97702-6. Hentet fra http://bibsys-primo.hosted.exlibrisgroup.com/primo_library/libweb/action/dlDisplay.do?docId=BIBSYS_ILS121575608&vid=MF
- Waardenburg, J. (2006). Christians, Muslims, Jews and their religions. I I. A. Omar (Red.), *Islam and other religions / pathways to dialogue: Essays in honour of Mahmoud Mustafa Ayoub* (s. 1-21). London: Routledge. ISBN/ISSN: 0415368693/9780415368698 (Kompendium)
- Waardenburg, J. (2003). *Muslims and others: Relations in context* (s. 1-36, 241-272). Berlin: Walter de Gruyter. ISBN/ISSN: 3-11-017627-0. Hentet fra https://bibsys-almaprimo.hosted.exlibrisgroup.com:443/MF:default_scope:BIBSYS_ILS71519568600002201

SAM5130 - Religion, Conflict and Reconciliation

Emneansvarlig:	Asle Eikrem (Asle.Eikrem@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Religion, Society and Global Issues
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn

Generell informasjon

SAM5130 will provide an understanding of the role of religions in today´s world as a source of conflict and as a resource for reconciliation. It will focus on the use of the sacred scriptures in different religious traditions in situations of conflict, and on relevant ethical and theological perspectives. It will further give an introduction into perspectives from the social sciences, and present attempts at creating a common global ethics. The subject will be discussed in light of contemporary examples of conflicts and reconciliations processes.

Studiekrav

To be qualified for final assessment the student must
- be present at 75 % of the teaching.
- write a book report up to 2,000 words from a limited part of the course syllabus. The topic of the report is selected in cooperation with the professor and is graded pass/fail.
- participate in the evaluation of the course if such evaluation is stipulated in the relevant semester.

When course requirements are not fulfilled this will count as one examination attempt, unless you withdraw within the set deadline (1 May/ 1 November).

Avsluttende vurdering

To gain credit for the course SAM5130 the student must fulfill all the requirements and take a home examination (1 week, 4000-4400 words). The exam is assessed with grades A-F.

Læringsutbytte etter fullført emne

KNOWLEDGE
The student has:
- A thorough knowledge of the role of religion in violent political conflicts
- A thorough knowledge of relevant theories on the actual and potential role of religion in conflict transformation, conflict resolution, peacebuilding and reconciliation.
- A good knowledge on theories about the role of religion in terrorism
- A good knowledge of the actual and potential role of interreligious dialogue, practice and religions emotions in peacebuilding.
- A good knowledge of conflict and violence as subject in the sacred scriptures of Judaism, Christianity and Islam, and of the use of sacred scripture and religious traditions in contemporary conflicts

SKILLS
The student can:
- analyse and discuss various dimensions of political reconciliation, including memory, tolerance, truth, justice, law and forgiveness.
- identify sources and elements of religious legitimation of conflict and violence in different traditions and contexts.
- Identify religious resources for conflict transformation, conflict resolution and peacebuilding in different in different traditions and contexts.
- use relevant theory and concrete examples to critically discuss the role of religion in violent political conflicts today.
- analyse and discuss critically the role of sacred scriptures and their interpretation in conflicts, and in peace and reconciliation efforts.
- analyse and discuss the various dimensions of interreligious relations and cooperation in conflicts, and in peace and reconciliation efforts.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Appleby, R. S. (1997). *The ambivalence of the sacred: Religion, violence, and reconciliation* (s. 207-307). Lanham, Md.: Rowman & Littlefield. ISBN/ISSN: 0-8476-8555-1/0-8476-8554-3. Hentet fra http://bibsys-primo.hosted.exlibrisgroup.com/primo_library/libweb/action/dlDisplay.do?docId=BIBSYS_ILS141510110&vid=MF
- Eynikel, E. & Ziaka, A. (Red.) (2011). *Religion and conflict: Essays on the origins of religious conflicts and resolution approaches* (17-187 og 200-306). London: Harptree Publishing. ISBN/ISSN: 9780956678508
- Fox, J. & Sandler, S. (2004). *Bringing religion into international relations* (s. 1-179). New York, N.Y.: Palgrave Macmillan. ISBN/ISSN: 1-4039-6551-x. Hentet fra http://bibsys-primo.hosted.exlibrisgroup.com/primo_library/libweb/action/dlDisplay.do?docId=BIBSYS_ILS070619379&vid=MF
- Juergensmeyer, M. (2003). *Terror in the mind of God: The global rise of religious violence* (3., rev. and updated utg., s. 1-249). Berkeley: University of California Press. ISBN/ISSN: 0-520-24011-1

- Kim, S. C. H., Kollontai, P. & Hoyland, G. (Red.) (2008). *Peace and reconciliation: In search of shared identity* (s. 7-108). Aldershot, England ; Burlington, VT: Ashgate. ISBN/ISSN: 9780754664611 (hbk. alk. paper)/0754664619 (hbk. alk. paper). Hentet fra http://bibsys-primo.hosted.exlibrisgroup.com/primo_library/libweb/action/dlDisplay.do?docId=BIBSYS_ILS100319092&vid=MF

SAM5131 - Religion, Conflict and Reconciliation - intensive course

Emneansvarlig:	Iselin Frydenlund (Iselin.Frydenlund@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Religion, Society and Global Issues
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn

Generell informasjon

This intensive course in Religion, Conflict and Reconciliation will provide an understanding of the role of religions in today´s world as a source of conflict and as a resource for reconciliation. It will focus on the use of the sacred scriptures in different religious traditions in situations of conflict, and on relevant ethical and theological perspectives. It will further give an introduction into perspectives from the social sciences, and present attempts at creating a common global ethics. The subject will be discussed in light of contemporary examples of conflicts and reconciliations processes.

The course is a special course under the academic exchange program between the MF Norwegian School of Theology and the Myanmar Institute of Theology and admission is for MiT students only.

Students must have completed BA level education
ECT points: 10. The course is partly co-organized with SAM5130.

Studiekrav

- Participate in all lectures at MF during the 10 days intensive course
- Summary of Reading material (500 words) during second week of intensive course
- Submit the outline of an essay of 3000 words, which must be approved by the professor.
- Submit and have approved the draft of the essay by the date stipulated in the syllabus.

In addition to the above requirements, the students are expected to:
- Attend lectures and seminars (confer the Lecture plan in the Fronter folder)
- Prepare for lectures by reading the assigned course literature
- Team up with a learning partner

Avsluttende vurdering

Essay of 3000 words to be submitted five weeks after course completion.

To gain credit for the course you must fulfill all the requirements (above). When course requirements are not fulfilled this will count as one examination attempt, unless you withdraw within the set deadline.

The final grade will be based on the essay (3000 words, including footnotes and bibliography). The course is assessed with passed/not passed.

Læringsutbytte etter fullført emne

KNOWLEDGE

The student has:
- A thorough knowledge of the varying role of religion and violent political conflicts in various parts of the world
- A thorough knowledge of relevant theories on the actual and potential role of religion in conflict transformation, conflict resolution, peacebuilding and reconciliation.
- A thorough knowledge of conflict and violence as subject in the sacred scriptures of Judaism, Christianity, Islam and Buddhism, and of the use of sacred scripture and religious traditions in contemporary conflicts.
- A good knowledge on theories about the role of religion in terrorism
- A good knowledge of the actual and potential role of interreligious dialogue, practice and the significance of religions emotions in peacebuilding.
- A good knowledge of gender perspectives on reconciliation and peacebuilding

SKILLS

The student can:
- analyse and discuss the various dimensions of political reconciliation, particular the significance of such phenomena as memory, tolerance, truth, justice, law and forgiveness.
- identify religious resources for conflict and violence in different traditions and contexts.
- Identify religious resources for conflict transformation, conflict resolution and peacebuilding in different in different traditions and contexts.
- discuss critically by the use of relevant theory and concrete examples the role of religion in violent political conflicts today
- analyse and discuss the various dimensions of interreligious relations and cooperation in conflicts, and in peace and reconciliation efforts.
- analyse and discuss critically the role of sacred scriptures and their interpretation in conflicts, and in peace and reconciliation efforts.
- analyse gender perspectives on reconciliation and peacebuilding

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Appleby, R. S. (1997). *The ambivalence of the sacred: Religion, violence, and reconciliation* (s. 207-307). Lanham, Md.: Rowman & Littlefield. ISBN/ISSN: 0-8476-8555-1/0-8476-8554-3. Hentet fra http://bibsys-primo.hosted.exlibrisgroup.com/primo_library/libweb/action/dlDisplay.do?docId=BIBSYS_ILS141510110&vid=MF
- Eynikel, E. & Ziaka, A. (Red.) (2011). *Religion and conflict: Essays on the origins of religious conflicts and resolution approaches* (17-187 og 200-306). London: Harptree Publishing. ISBN/ISSN: 9780956678508
- Fox, J. & Sandler, S. (2004). *Bringing religion into international relations* (s. 1-179). New York, N.Y.: Palgrave Macmillan. ISBN/ISSN: 1-4039-6551-x. Hentet fra http://bibsys-primo.hosted.exlibrisgroup.com/primo_library/libweb/action/dlDisplay.do?docId=BIBSYS_ILS070619379&vid=MF
- Frydenlund, I. (2013). Canonical Ambiguity and Differential Practices: Buddhism and Militarism in Contemporary Sri Lanka. I V. Tikhonov & T. Brekke (Red.), *Buddhism and Violence: Militarism and Buddhism in Modern Asia* (s. 95-119). New York: Routledge. ISBN/ISSN: 9780415536967
- Hayward, S. & Marshall, K. (2015). Religious Women's Invisibility: Obstacles and Oppurtunities. I S. Hayward & K. Marshall (Red.), *Women, religion, and peacebuilding: Illuminating the unseen* (s. 1-40). Washington, D.C: United States Institute of Peace Press. ISBN/ISSN: 9781601272928
- Juergensmeyer, M. (2003). *Terror in the mind of God: The global rise of religious violence* (3., rev. and updated utg., s. 1-249). Berkeley: University of California Press. ISBN/ISSN: 0-520-24011-1
- Kim, S. C. H., Kollontai, P. & Hoyland, G. (Red.) (2008). *Peace and reconciliation: In search of shared identity* (s. 7-108). Aldershot, England ; Burlington, VT: Ashgate. ISBN/ISSN: 9780754664611 (hbk. alk. paper)/0754664619 (hbk. alk. paper). Hentet fra http://bibsys-primo.hosted.exlibrisgroup.com/primo_library/libweb/action/dlDisplay.do?docId=BIBSYS_ILS100319092&vid=MF

SAM5144 - Religion and Human Rights

Emneansvarlig:	Asle Eikrem (Asle.Eikrem@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Religion, Society and Global Issues 2-årige masterprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn

Generell informasjon

In the modern world, Human Rights are part of the international normative regime that regulates the relationship between individuals and the State. Moreover, this regime also functions as a background for assessing how different states relate to, evaluate, and intervene in relation to, other states on different levels of interaction. Human Rights have emerged out of a Western context, and presuppose an understanding of human beings rooted in the Enlightenment. Moreover, they have partly developed as a response to conflicts between different groups and / or religious denominations, and they represent an attempt to regulate the relationship between people without taking their religious commitments into consideration, while at the same time underscoring the basic equality of all humans.
Required knowledge: Students who are not enrolled in the Master Programme Religion, Society and Global Issues, should have equivalent background.

Studiekrav

To complete the course, the student have to:
- Be present at 75 % of the teaching.
- Write a book report 1200-2000 words from a limited part of the course syllabus. The topic of the report is selected in cooperation with the professor and is graded pass/fail.
- Participate in the evaluation of the curriculum, if such evaluation is stipulated in the relevant term.

When course requirements are not fulfilled this will count as one examination attempt, unless you withdraw within the set deadline (1 May/ 1 November).

In semesters when the course is not taught, the students are not expected to write a book report.

Avsluttende vurdering

To gain credit for the course the student must fulfill all the requirements and a take-home examination (one week, 4000-5000 words). The exam is assessed with grades A-F.

In semesters when the course is not taught, the students write an essay (5500-6000 words) instead of the take-home examination. The essay is assessed with grades (A-F).

Læringsutbytte etter fullført emne

KNOWLEDGE
The students has:
- good knowledge of human rights theory.
- good knowledge of the social and cultural conditions upon which a constructive and critical mediation between Islam, Christianity and human rights is possible.
- advanced knowledge of the debate concerning the relationship between Islam and Christianity on the one hand, and human rights theory on the other.

SKILLS
The student can:
- critically discuss the extent to which it is possible for Islamic or Christian theologies to provide a theological warrant for human rights.
- critically discuss whether or not human rights are culturally relative.
- critically discuss the social and cultural conditions necessary for mediation between Islam, Christianity, and human rights.
- discuss whether or not human rights provides us with tools by which we may criticize Islamic and Christian traditions in different ways.
- display a capacity for independent critical thinking.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Bucar, E. M. & Barnett, B. (Red.) (2005). *Does human rights need God?*. Grand Rapids, Mich.: William B. Eerdmans Publ. ISBN/ISSN: 0-8028-2905-8
- Haas, M. (2014). *International human rights: A comprehensive introduction* (2 utg.). London: Routledge. ISBN/ISSN: 978-0-415-53818-3/978-0-415-53820-6

- Vogt, K., Larsen, L. & Moe, C. (Red.) (2009). *New directions in Islamic thought: Exploring reform and Muslim tradition* (s. 47-73, 101-112, 145-161). London: Tauris. ISBN/ISSN: 978-1-84511-739-9
- Witte, J. & Alexander, F. S. (Red.) (2010). An excerpt. I *Christianity and human rights: An introduction* (s. 1-43, 81-190, 216-366). Cambridge: Cambridge University Press. ISBN/ISSN: 978-0-521-19441-9/978-0-521-14374-5

Eksamens-/innleveringsdatoer

Hjemmeeksamen

Utleveringsdato:	22. mai 2018
Tidspunkt for utlevering:	09:00
Innleveringsdato:	29. mai 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Varighet:	1 uker
Kunngjøringsdato:	19. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Hjemmeeksamen

Utleveringsdato:	20. aug. 2018
Tidspunkt for utlevering:	09:00
Innleveringsdato:	27. aug. 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Varighet:	1 uker
Kunngjøringsdato:	17. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

SAM5145 - Religions Facing the Global Ecological Challenges

Emneansvarlig:	Gunnar Harald Heiene (Gunnar.Heiene@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Religion, Society and Global Issues 2-årige masterprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Ingen

Generell informasjon

Religious traditions have become increasingly engaged in addressing the serious ecological challenges that humanity presently is facing. The active reflection within and among different churches and traditions worldwide is accompanied by practices and political activism, and mirror a wide variety of approaches and patterns of understanding. The present elective aims at deepening the understanding of how different religious traditions, especially Christianity, presently relates to and interpret these challenges. Moreover, it addresses the different problems and difficulties these religious traditions face when they address problems which have hitherto not been dealt with, or previously identified as important.
Required knowledge: Students who are not enrolled in the Master Programme Religion, Society and Global Issues, should have equivalent background.

Studiekrav

To complete the course, the student have to:
- Write a book report 1200-2000 words from a limited part of the course syllabus. The topic of the report is selected in cooperation with the professor and is graded pass/fail.
- Participate in the evaluation of the curriculum, if such evaluation is stipulated in the relevant term

When course requirements are not fulfilled this will count as one examination attempt, unless you withdraw within the set deadline (1 May/ 1 November).

In semesters when the course is not taught, the students are not expected to write a book report.

Avsluttende vurdering

To gain credit for the course SAM5145 the student must fulfill all the requirements and pass the written exam (6 hours). The exam is assessed with grades A-F.

In semesters when the course is not taught, the students must write an essay (5500-6000 words) on a topic given by the professor. The essay is assessed with grades (A-F).

Læringsutbytte etter fullført emne

The study of how religious traditions respond to ecological challenges addresses both moral topics and topics related to the understanding of humanity and world-views that are of relevance when dealing with these issues.
The students will demonstrate the following skills:
- To understand the conditions and the problems related to how religious traditions engage with and respond to ecological challenges, by studying contextual samples
- To discuss critically how it is possible to offer a theological warrant for addressing ecological issues
- To demonstrate knowledge of different theories of environmental ethics
- To understand and debate how religious traditions and churches in the present relate to ecological issues in theory and practice.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Berry, R. J. (Red.) (2006). *Environmental stewardship: Critical perspectives, past and present.* London: T&T Clark Int. ISBN/ISSN: 0-567-03018-0/0-567-03017-2
- Gottlieb, R. S. (2006). *A greener faith: Religious environmentalism and our planet's future* . New York: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 0-19-517648-0/978-0-19-517648-3
- Hessel, D. T. & Ruether, R. R. (Red.) (2000). An excerpt. I *Christianity and ecology: Seeking the well-being of earth and humans* (s. 515-614). Cambridge, Mass.: distributed by Harvard University Press for the Harvard University Center for the Study of World Religions. ISBN/ISSN: 0-945454-19-8/0-945454-20-1
- Santmire, H. P. (1985). *The travail of nature: The ambiguous ecological promise of Christian theology*. Philadelphia: Fortress Press. ISBN/ISSN: 0-8006-2333-9/0-8006-1806-8

SAM5146 - Religion and Development

Emneansvarlig:	Sturla Johan Stålsett (Sturla.Stalsett@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Religion, Society and Global Issues 2-årige masterprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn

Generell informasjon

This course will introduce the students to development theory and on-going debates regarding the relationship between religion and development. Perspectives will be drawn from religious studies, development studies, international relations and the study of civil society and faith-based organisations. Both the role of religion in development and more specifically the role of religion in development aid will be addressed. The course will enable the students to better understand the role of religion in so-called developing countries and in international development cooperation.
Students who are not enrolled in the Master Programme Religion, Society and Global Issues, should have equivalent academic background.

Studiepoengreduksjon

This course is (in an adjusted form) also an elective bachelor course, SAM2540. Students who have completed SAM2540 as part of their bachelor degree, may not include SAM5146 as part of their master degree.

Studiekrav

To complete the course, the student has to:
- Write an essay 1,200 - 2,000 words on a topic given by the professor. The essay must be approved by the professor.

- Participate in the evaluation of the curriculum, if such evaluation is stipulated in the relevant term.

When course requirements are not fulfilled this will count as one examination attempt, unless you withdraw within the set deadline (1 May/ 1 November).

In semesters when the course is not taught, the students are not expected to write the essay.

Avsluttende vurdering

In order to pass SAM5146 the student must fulfil all the requirements and write an essay (4000-4400 words) on a topic given by the professor. The essay is assessed with grades (A-F).

In semesters when the course is not taught, the students must write an essay (5500-6000 words) on a topic given by the professor. The essay is assessed with grades (A-F).

Læringsutbytte etter fullført emne

KNOWLEDGE
The student has:
- A thorough knowledge of development theories
- A thorough knowledge of the role of religion in development thought and development practice
- A good knowledge of selected types of development aid and development aid actors
- A good knowledge of political and normative issues related to international cooperation
- A good knowledge of key topics within contemporary development research

SKILLS
The student can:
- analyse and discuss critically the concept and history of «development»
- analyse and discuss critically the different positions and theories regarding the role of religion in development and faith-based actors in development aid
- identify key dilemmas and challenges in the interrelationship between religiosity and social, political and cultural development worldwide
- apply relevant theories on the role of religion in development on different political fields, including health, education, economy, culture, gender and reproductive rights.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Deneulin, S. & Bano, M. (2009). *Religion in development: Rewriting the secular script*. London: Zed Books. ISBN/ISSN: 978-1-84813-001-2/978-1-84813-000-5
- Haynes, J. (2007). *Religion and development: Conflict or cooperation?*. New York: Palgrave Macmillan. ISBN/ISSN:

1-4039-9790-x/0-230-54246-8/978-1-4039-9790-6/978-0-230-54246-4. Hentet fra http://bibsys-primo.hosted.exlibrisgroup.com/MF:default_scope:TN_dawson9780230589568
- Hopper, P. (2012). *Understanding development: Issues and debates*. Cambridge: Polity. ISBN/ISSN: 978-0-7456-3894-2/978-0-7456-3895-9
- Payne, A. & Phillips, N. (2010). *Development*. Cambridge: Polity. ISBN/ISSN: 978-0-7456-3068-7

SAM5148 - Ethics and Global Issues

Emneansvarlig:	Gunnar Harald Heiene (Gunnar.Heiene@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Religion, Society and Global Issues 2-årige masterprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste f 2

Generell informasjon

Se informasjon om emnet på engelsk.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Amstutz, M. R. (2013). *International ethics: Concepts, theories, and cases in global politics* (4. utg.). Lanham, Md.: Rowman & Littlefield. ISBN/ISSN: 9781442220959/9781442220966
- Coicaud, J.-M. & Warner, D. (Red.) (2013). *Ethics and international affairs: Extent and limits* (2. utg.). Tokyo: United Nations University Press. ISBN/ISSN: 9789280812251
- Graham, G. (2008). *Ethics and international relations* (2. utg.). Malden, Mass.: Blackwell. ISBN/ISSN: 9781405159388/9781405159371
- Pogge, T. W. (2008). *World poverty and human rights: Cosmopolitan responsibilities and reforms* (2 utg.). Cambridge: Polity. ISBN/ISSN: 978-0-7456-4143-0/978-0-7456-4144-7

SAM5150 - Religion, Identity and Populism

Emneansvarlig:	Lars Åsmund Laird Iversen (Lars.L.Iversen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Religion, Society and Global Issues 2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn

Generell informasjon

The course investigates the ways religion is connected to politicised group belonging. The relationship between religion and feelings and ideologies of belonging is a long-standing source of social scientific inquiry into religion.

Populist movements have had increasing visibility and electorial success in several continents. This course uses theses populist political movements as a contemporary lense through which the relationship between religion and identity can be understood in a globalizing world.

The theoretical interest in religion and identity gives shape to the treatment of populism, and conversely, the focus on populism shows the relevance and timeliness of investigating the ties between religion and identity.

The course is a selective course in the Master programme Religion, Society and Global Issues.

The course is taught through a series of lectures and/or seminars.

Recommended prior knowledge: It is recommended that students have completed SAM5110, SAM5120, SAM5130.

Studiekrav

- Two short essays (approx. 1000 +/- 10% words) on a given topic is to be handed in by set deadlines. The essays are graded pass/fail.
- Attendance to lectures and seminars is compulsory. The student must attend at least 75% of lectures and seminars.
- The student must participate in the evaluation of the curriculum, if such evaluation is stipulated in the relevant term

When course requirements are not fulfilled, this will count as one examination attempt, unless you withdraw within the set deadline (1 May/ 1 November).

In semesters when the course is not taught, the students are not expected to write the essays.

Avsluttende vurdering

The final assessment is in the form of a take-home examination (one week, 4000-5000 words). The exam is assessed with grades (A-F). In order to receive a final assessment, the student must fulfil the course requirements within the fixed deadline.

In semesters when the course is not taught, the students must write an essay (5500-6000 words) on a topic given by the professor. The essay is assessed with grades (A-F).

Læringsutbytte etter fullført emne

KNOWLEDGE
The student has
- thorough knowledge of social scientific understandings of the concept "populism".
- thorough knowledge about social scientific research on the role of religion in populist movements.
- good knowledge about social scientific understandings of the role of religion in social identity.
- good knowledge of case studies of populist movements engaging with religion in at least three continents.

SKILLS
The student can
- analyze case studies of specific populist movements in the light of social scientific theories on religion, identity and populism.
- write analytical texts informed by social science research about populist movements and religion.
- present and discuss the concept of populism.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- 3 guest lectures agree with course coordinator on 50 p. each of relevant texts for their lectures..

- Brubaker, R. (2015). *Grounds for difference*. Cambridge, Mass: Harvard University Press. ISBN/ISSN: 9780674743960
- Brubaker, R. (2017). Between nationalism and civilizationism: The European populist moment in comparative perspective. *Ethnic and racial studies, 40*(8), s. 1191-1226. (Kompendium).
- Marzouki, N., McDonnell, D. & Roy, O. (Red.) (2016). *Saving the people: How populists hijack religion*. London: Hurst. ISBN/ISSN: 9781849045162
- Mudde, C. (2004). The Populist Zeitgeist. *Government and Opposition, 39*(4), s. 542-563. ISBN/ISSN: 1477-7053 (Kompendium).
- Mudde, C. (2017). Introduction to the populist radical right. I C. Mudde (Red.), *The populist radical right: A reader* (s. 1-10). London: Routledge. ISBN/ISSN: 9781138673861 (hardback)/9781138673878 (pbk.) (Kompendium)
- Müller, J.-W. (2016)*What is populism?*. University of Pennsylvania Press. ISBN/ISSN: 978-0-8122-4898-2
- Roy, O. (2010). *Holy ignorance: When religion and culture part ways* (s. 67-108). London: Hurst. ISBN/ISSN: 9781850659921 (Kompendium)
- Zuquete, J. P. (2008). The European extreme-right and Islam: New directions?. *Journal of Political Ideologies, 13*(3), s. 321-344. ISBN/ISSN: 1469-9613 (Kompendium).

Eksamens-/innleveringsdatoer

Hjemmeeksamen

Utleveringsdato:	4. juni 2018
Tidspunkt for utlevering:	09:00
Innleveringsdato:	11. juni 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Varighet:	1 uker
Kunngjøringsdato:	2. juli 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Hjemmeeksamen

Utleveringsdato:	13. aug. 2018
Tidspunkt for utlevering:	09:00
Innleveringsdato:	20. aug. 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Varighet:	1 uker
Kunngjøringsdato:	10. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

SAM5151 - Precious and Precarious: Precarious Life, Fragile Democracy and the Role of Religiosity and the Churches

Emneansvarlig:	Sturla Johan Stålsett (Sturla.Stalsett@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Religion, Society and Global Issues
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn

Generell informasjon

The course will investigate the role of religiosity and the churches in fragile democracies and situations of social fragmentation and instability, and address how they may play a role in protecting precious and precarious lives. The course will address citizenship, migration and diversity in Brazil (Latin America) and Norway (Europe), having gender, ethnicity and religious pluralism as transversal dimensions. It will address the role(s) religiosity in general and churches in particular play or could play with regard to ethical dimensions of vulnerability and plurality. It will also address religiosity as a resource or hindrance for citizenship and political participation in both global and regional contexts, from the perspective of these two countries and regions (Latin America/ Europe). The relevance and status of public theology and liberation theologies in these situations will be explored.

This joint course between Faculdades EST (EST) and MF Norwegian School of Theology (MF) involves students and professors from both institutions. Part one will be held at EST in São Leopoldo, Brazil, and part two at MF in Oslo, Norway. Enrolment to part one is limited. Students who do not participate in part one, are still invited to take the full course.

Course activities include careful reading of assigned texts, seminar presentations and discussions, and relevant excursions.
This master course is taught jointly with SAM2151, and will give 10 study points reduction in relation to this course at Bachelor's level.

Studiekrav

The students who participate in part one (Brazil), will
- be present at minimum 75 % of the teaching (includes lectures, seminars and excursions), both in Norway and Brazil.
- present an abstract, including an outline and a tentative bibliography, for the final working paper to be discussed in class or group. The abstract must be approved by the professor.
- participate in the evaluation of the course if such evaluation is stipulated in the relevant semester.

The students who do not participate in part one, will
- be present at minimum 75 % of the teaching (includes lectures, seminars and excursions) offered in Norway.
- present an abstract, including an outline and a tentative bibliography, for the final working paper to be discussed in class or group. The abstract must be approved by the professor.
- write an essay based on the course literature to be agreed by the teacher with the course responsibility.
- participate in the evaluation of the course if such evaluation is stipulated in the relevant semester.

When course requirements are not fulfilled, this will count as one examination attempt, unless you withdraw within the set deadline (1 May / 1 November).

Avsluttende vurdering

A final, working paper of 4,000-4,500 words on a topic approved by the professor. The exam is assessed with grades A-F.

When course requirements are not fulfilled, this will count as one examination attempt, unless you withdraw within the set deadline (1 May/1 November).

Læringsutbytte etter fullført emne

KNOWLEDGE
The student has:
- thorough knowledge of selected attempts at developing public theology and liberation theologies facing current crises and challenges.
- good knowledge of the role of religiosity and the churches in contemporary political, social and democratic processes in Brazil and Norway.
- good knowledge of recent academic reflection on precariousness and vulnerability, in particular as it relates to the role of religion in society.
- knowledge of global challenges related to citizenship, migration and diversity.

SKILLS
The student can:
- analyse, discuss critically and apply different positions and theories regarding the role of religion in society on particular political fields, including poverty, migration and social exclusion.
- identify key dilemmas and challenges in the interrelationship between religiosity and social, political and cultural developments in Brazil and Norway/Europe.
- analyse and discuss critically concepts such as the precariat, vulnerability and public theology.

- reflect independently and critically on the role of religion in relation to citizenship, migration and diversity with sensitivity to the transversal dimensions of gender, ethnicity and religious pluralism.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Butler, J. (2009). *Frames of war: When is life grievable?* (ix-xxx, 1-62). London: Verso. ISBN/ISSN: 9781784782474
- Fretheim, K. (2016). *Interruption and imagination: Public theology in times of crisis*. Eugene, Or: Pickwick Publications. ISBN/ISSN: 9781498298681
- Kirkens bymisjon, . (2013). *Undocumented migration, human trafficking and the Roma: Manifestations of irregular migration and exclusion in Norway, shortcomings in governance, and implications for health, well-being and dignity*. (Se Fronter)
- Mendieta, E. & VanAntwerpen, J. (Red.) (2011). *The power of religion in the public sphere* (1-69, 109-134.). New York: Columbia University Press. ISBN/ISSN: 9780231156455
- Musskopf, A. (2009). Ungraceful God: Masculinity and images of God in Brazilian popular culture. *Theology & Sexuality*, *15* (2), s. 145-157. ISBN/ISSN: 1355-8358. Hentet fra http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rfh&AN=ATLA0001809516&site=ehost-live
- Rieger, J. & Kwok, P.-l. (2012). *Occupy religion: Theology of the multitude*. Lanham: Rowman & Littlefield Publishers. ISBN/ISSN: 9781442217911
- Standing, G. (2011). *The precariat: The new dangerous class.* London: Bloomsbury Academic. ISBN/ISSN: 9781849663526/9781849663519
- Stålsett, S. J. (2015). Radical mercy: Revitalizing a fundamental reformation impulse in the context of exclusion and irregular(-ized) migration. I U. Duchrow & M. Hoffmann (Red.), *Politik und Ökonomie der Befreiung = Politics and economics of liberation* (s. 271-292). Berlin: Lit Verlag. ISBN/ISSN: 978-3-643-12973-4
- von Sinner, R. (2009). Towards a theology of citizenship as public theology in Brazil. *Religion and Theology*, *16* (3-4), s. 181-206. ISBN/ISSN: 1023-0807. Hentet fra http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rfh&AN=ATLA0001769556&site=ehost-live

Eksamens-/innleveringsdatoer

Individuell skriftlig oppgave

Innleveringsdato:	31. mai 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Kunngjøringsdato:	21. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Individuell skriftlig oppgave

Innleveringsdato:	20. aug. 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Kunngjøringsdato:	10. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

SAM5152 - Myanmar Intensive Course

Emneansvarlig:	Iselin Frydenlund (Iselin.Frydenlund@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Religion, Society and Global Issues
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn

Generell informasjon

This course will provide an introduction to religion, ethnicity and conflict in Myanmar, and the roles of the churches in relation to religious and political conflicts in Myanmar.

The course is a special course under the academic exchange program of the MF Norwegian School of Theology and the Myanmar Institute of Theology (MIT) and is open to MF students only.

The Intensive Course will take place at the campus of Myanmar Institute of Theology campus, Insein (Yangon), Myanmar. The course is organized around lectures and seminar provided by MIT staff.

Studiekrav

Participation is compulsory at MIT during the 10 days intensive course.
The student will also:
- submit a summary of reading material (500 words) during second week of intensive course. The reading material will be further specified.
- submit the outline of an essay of 4000-4500 words, which must be approved by the professor.
- team up with a learning partner.

Avsluttende vurdering

To gain credit for the course the student must fulfil all the course requirements and write an essay (4000-4500 words). The course is assessed with grades A-F.

When course requirements are not fulfilled, this will count as one examination attempt, unless the student withdraws within the set deadline.

Læringsutbytte etter fullført emne

KNOWLEDGE
The student has
- a thorough knowledge of key aspects of the Buddhist-Christian encounter in colonial Myanmar.
- a thorough knowledge of state-religion relations in contemporary Myanmar.
- a thorough knowledge of religious and ethnic identities in contemporary Myanmar.
- a thorough knowledge of the diverse roles of religion in violent political conflicts in contemporary Myanmar.
- knowledge of Christian contextual theology in Myanmar.
- knowledge of relevant theories on the actual and potential role of religion in conflict transformation, conflict resolution, peace building and reconciliation, including gender perspectives on reconciliation and peace building.

SKILLS
The student can
- analyse and discuss the various dimensions of colonial and postcolonial history of religion in Myanmar.
- identify and discuss state-religion relations in Myanmar.
- discuss critically by the use of relevant theory and concrete examples the role of religion in violent political conflicts in Myanmar today.
- identify and analyse contextual theology in Myanmar today.
- analyse and discuss the various dimensions of interreligious relations and cooperation in conflicts, and in peace and reconciliation efforts, including gender perspectives.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Bwa, S. H. (2015). Why Interfaith Dialogue is Essential for Myanmar's Future. *The Review of Faith & International Affairs, 13*(4), s. 71-78. ISBN/ISSN: 1931-7743.
- Charney, M. W. (2009). *A history of modern Burma* (s. 1-45). Cambridge: Cambridge University Press. ISBN/ISSN: 978-0-521-61758-1/978-0-521-85211-1
- Crouch, M. (2016). Introduction. Islam and the state in Myanmar and Chapter 1: Myanmar's Muslim Mosaic and the Politics of Belonging. I M. Crouch (Red.), *Islam and the State in Myanmar: Muslim-Buddhist Relations and the Politics of Belonging* (1. utg., s. 1-35). Oxford University Press. ISBN/ISSN: 978-0-19-946120-2/0-19-946120-1
- Crouch, M. (2015). Constructing Religion by Law in Myanmar. *The Review of Faith & International Affairs, 13*(4), s. 1-11. ISBN/ISSN: 1931-7743.

- En, P. K. S. (2014). The Quest for Authentic Myanmar Contextual Theology. I S. N. Ling & D. K. Z. Nan (Red.), *Theology under the Bo Tree: Contextual Theologies in Myanmar* (s. 1-22). Yangon: Myanmar Institute of Theology.
- Frydenlund, I. (2017). Religious Liberty for Whom?: The Buddhist Politics of Religious Freedom during Myanmar's Transition to Democracy. *Nordic Journal of Human Rights, 35* (1), s. 55-73. ISBN/ISSN: 1891-8131.
- Hayward, S. & Marshall, K. (2015). Religious Women's Invisibility: Obstacles and Oppurtunities. I S. Hayward & K. Marshall (Red.), *Women, religion, and peacebuilding: Illuminating the unseen* (s. 1-40). Washington, D.C: United States Institute of Peace Press. ISBN/ISSN: 9781601272928
- Ling, S. N. (2017). *The Meeting of Christianity and Buddhism in Burma: Its Past, Present, and Future Perspectives*. Yangon, Myanmar: Ling's Family Publication. ISBN/ISSN: 978-99971-0-252-2/9997102525
- Rogers, B. (2015). The Contribution of Christianity to Myanmar's Social and Political Development. *The Review of Faith & International Affairs, 13* (4), s. 60-70. ISBN/ISSN: 1931-7743.
- Schober, J. (2012). Modern Buddhist Conjunctures in Southeast Asia. I D. L. McMahan (Red.), *Buddhism in the Modern World* (s. 9-29). London: Taylor & Francis. ISBN/ISSN: 9780415780148
- Schober, J. (2010). *Modern Buddhist Conjunctures in Myanmar: Cultural narratives, colonial legacies, and civil society*. Honolulu: University of Hawaii Press. ISBN/ISSN: 9780824833824
- Schober, J. (2017). Belonging in a New Myanmar: Identity, Law, and Gender in the Anthropology of Contemporary Buddhism. *Religion and Society, 8*(1), s. 158-172. ISBN/ISSN: 2150-9301.
- Walton, M. J. (2013). The ?Wages of Burman-ness: ? Ethnicity and Burman Privilege in Contemporary Myanmar. *Journal of Contemporary Asia, 43*(1), s. 1-17.

Eksamens-/innleveringsdatoer

Individuell skriftlig oppgave

Innleveringsdato:	16. mai 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Kunngjøringsdato:	6. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Individuell skriftlig oppgave

Innleveringsdato:	20. aug. 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Kunngjøringsdato:	10. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

SAM5155 - Valgfritt fordypningsemne

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	20
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Religion, Society and Global Issues
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn

Generell informasjon

This subject allows students to study electives (20 ECTS) at other universities and still take their exams at MF. The idea is that students should take part in the lectures given at the university they visit and submit papers during the courses. The papers should then be handed over to MF for an evaluation.

Studiekrav

The student will

- present a course description containing a list of literature to be accepted by the person with course responsibility,
- take part in relevant courses at a university in another country and
- write papers and essays (12000-15000 words) which are submitted to MF for an evaluation

When course requirements are not fulfilled this will count as one examination attempt, unless you withdraw within the set deadline (1 May/ 1 November).

Avsluttende vurdering

To gain credit for the course SAM5155 the student must fulfill all the requirements.
The papers submitted to MF are assessed with pass or fail.

Læringsutbytte etter fullført emne

The content of the electives should be relevant for the Master´s degree in Religion, Society and Global Issues.

SAM5510 - Samfunnsteori

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Religion, Society and Global Issues
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn

SAM5520 - Samfunnsfaglig forskningsdesign og skriving

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig)
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn

SAM5530 - Vitenskapsteori

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig)
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og samfunn

ST525 - Filosofi og hermeneutikk

Emneansvarlig:	Ann Midttun (Ann.Midttun@mf.no)
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - KRLE/Religion og etikk
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste d

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Erfaringsbasert master i KRLE/religion og etikk. ST525 gir en innføring i filosofiske emner og hovedtrekk i hermeneutikkens historie.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- delta i minst 75% av undervisningen
- delta i evalueringen av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester

Dersom studenten ikke har oppfylt studiekravene (inkl. tilstedeværelseskravet), kan han/hun få gå opp til skriftlig eksamen. Studenten må selv gi melding til studieadministrasjonen om dette, senest én uke før skriftlig eksamen holdes.

Avsluttende vurdering

Studentene som har oppfylt alle studiekravene, kan få hjemmeeksamen (1 uke) som vurderingsform. Hjemmeeksamen skal være på 2500-3500 ord over et oppgitt emne. Ved innlevering av hjemmeeksamen vil man bli bedt om å godta en erklæring om at arbeidet er gjennomført selvstendig og alle kilder ført opp.

Emnet har også skriftlig eksamen (4 timer) som vurderingsalternativ. Studenten må senest én uke før skriftlig eksamen holdes, gi melding til studieadministrasjonen dersom man ønsker denne vurderingsformen.

Karakteren (A-F) settes på grunnlag av hjemmeeksamen, evt. skriftlig eksamen

Læringsutbytte etter fullført emne

Kunnskap
Studenten har
- god kunnskap om utvalgte filosofiske tema
- kunnskap om hovedlinjer i hermeneutikkens historie

Ferdigheter
Studenten kan
- bruke filosofisk kunnskap som en ressurs til å tolke tekster fra ulike historiske kontekster

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Henriksen, J.-O. (Red.) (1994). *Tegn, tekst og tolk: Teologisk hermeneutikk i fortid og nåtid* (s. 13-33, 80-92, 95-228). Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 82-00-21805-8
- Svendsen, L. F. H. & Säätelä, S. (2007). Kap. 1-8. I *Det sanne, det gode og det skjønne: En innføring i filosofi* (2. utg., s. 13-196). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01171-4

Eksamens-/innleveringsdatoer

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	25. mai 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	4 timer
Kunngjøringsdato:	15. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	17. aug. 2018

Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	4 timer
Kunngjøringsdato:	7. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

Hjemmeeksamen

Utleveringsdato:	13. aug. 2018
Tidspunkt for utlevering:	09:00
Innleveringsdato:	20. aug. 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Varighet:	1 uker
Kunngjøringsdato:	10. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

TE2650 - Prosjektarbeid i interkulturell kontekst med bacheloroppgave

Emneansvarlig:	Roar G. Fotland (Roar.G.Fotland@mf.no)
Studiepoeng:	30
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk

Generell informasjon

Emnet TE2650 er et tverrfaglig emne på fordypningsnivå. Det tilbys av Menighetsfakultetet (MF) i samarbeid med Makumira University (MU) i Tanzania og Kristen Idrettskontakt (KRIK) / Christian Sports Contact (CHRISC). Emnet kan tas av studenter som har årsstudium i kristendom/RLE, årsstudium i samfunnsfag eller årsstudium i interkulturell kommunikasjon fra MF, eller annen relevant utdanning.

I emnet inngår et studieopphold på 10-12 uker i Øst-Afrika (fra ca. 1. februar), inkludert prosjektarbeid i et misjons-/bistandsprosjekt i regi av CHRISC, og bacheloroppgave.

Emnet skal gi studentene økt forståelse for kirkens globale identitet, og innsikt i og forståelse for et konkret internasjonalt bistands-/misjonalt engasjement. Studentene vil få teoretisk kunnskap om og praktisk erfaring med å jobbe i en flerkulturell prosjektgruppe med et konkret prosjekt. Bacheloroppgaven skal knyttes til det aktuelle prosjektarbeidet.

Studentene betaler selv alle utgifter, men det er knyttet særlig støtte fra Statens lånekasse til studiet (bl.a. reisestøtte). Gjennomføringen av emnet forutsetter minst to egnede deltakere.

Emnet har tre sammenvevde komponenter:

- Bacheloroppgave: Dette er emnets hovedkomponent. Forberedelse til skrivingen skjer fra semesterstart ved MF. Hovedveileder er knyttet til MU.

- Innføringsdel: Kunnskap om samfunn, kultur og kirke/misjonshistorie i landet/regionen der prosjektet finner sted. Innføringsdelen gjennomføres på MU.

- Deltakelse i prosjektarbeid: Prosjektet vil være et reelt misjons-/bistandsprosjekt. Praksis skjer under veiledning av KRIK/CHRISC.

Studenter som ønsker å ta emnet TE2650, må melde fra om dette til studieveileder innen 1. oktober semesteret før.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:

- få godkjent tema for bacheloroppgaven av veileder eller emneansvarlig ved MF før utreise
- presentere prosjektskisse og et første utkast til bacheloroppgave i veiledningsseminar ved MF før utreise
- ha godkjent fremmøte (minst 75 %) i undervisning ved MU om landet/regionen
- bestå en kortprøve ved MU om samfunn, kultur og kirke-/misjonshistorie i landet/regionen der prosjektet finner sted
- delta i et flerkulturelt prosjektarbeid knyttet til et misjons-/bistandsprosjekt
- ha veiledningssamtaler ved MF og MU etter nærmere avtale
- delta i evaluering av studietilbud dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet TE2650 har bacheloroppgave (10.000-12.000 ord) som vurderingsform. Før oppgaven leveres inn, må studenten ha oppfylt studiekravene.
Karakteren (A-F) settes på grunnlag av oppgaven.

Læringsutbytte etter fullført emne

Studenten skal etter fullført emne ha:
- god kunnskap om temaet for bacheloroppgaven
- evne til å reflektere over kirkens globale identitet og oppdrag
- kunnskap om studieoppholdslandets kultur, religion og samfunnsforhold.
- kunnskap om Afrikas og studieoppholdslandets kirke- og misjonshistorie
- evne til å arbeide faglig metodisk
- evne til å utføre et akademisk studium i en annen kultur enn ens egen

- evne til å arbeide interkulturelt og prosjektbasert med et misjons-/bistandsprosjekt
- evne til å kommunisere på tvers av kulturer og til å reflektere over de utfordringer møtet med en annen kultur reiser

Merknad til litteraturlisten

- Ca. 200 s. litteratur om Afrikas og samarbeidslandets kirke- og misjonshistorie
- Ca. 200 s. litteratur om landet /regionens kultur og samfunnsforhold

Disse delene av pensum legges opp etter avtale med Makimura University.

Selvvalgt pensum knyttet til bacheloroppgaven.
Se forøvrig litteraturliste.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Karlsen, J. T. (2013). *Prosjektledelse: Fra initiering til gevinstrealisering* (3. utg., s. 17-42, 463-480). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01987-1

TE293 - «Brant ikke våre hjerter?». Teologi for kristent ungdomsarbeid

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Dean, K. C. & Foster, R. (1998). *The godbearing life: The art of soul tending for youth ministry*. Nashville, Tenn.: Upper Room Books. ISBN/ISSN: 0-8358-0858-0
- Martinson, R. (2007). The spirit and culture of youth ministry: A study of congregations with Exemplary Ministries with Youth. Hentet 2008-10-17 fra http://www.mf.no/doc/Forskning/Roland%20Martinson%20artikkel%20EYM%20Article.pdf
- Norheim, B. E. H. .. a. (2008). *Kan tru praktiserast?: Teologi for kristent ungdomsarbeid.* Trondheim: Tapir. ISBN/ISSN: 978-82-519-2325-5

TE607 - Kristendommens kulturhistorie

Emneansvarlig:	Kristin Bliksrud Aavitsland (Kristin.B.Aavitsland@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - KRLE/Religion og etikk
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste e

Generell informasjon

Emnet TE607 er et valgemne i studieprogrammet Erfaringsbasert master i KRLE/religion og etikk. Emnet legger vekt på å se kristendommen i et historisk perspektiv i forhold til samfunn og kulturhistorie. Emnet vil særlig ta for seg felt der kristendommen gjennom historien har satt et avgjørende preg på vår vestlige kultur.
Emnet gir en oversikt over kristendommens idé- og kulturhistorie i Vest-Europa fra det romerske imperiet frem til tidligmoderne tid. Undervisningen belyser og problematiserer hvordan «den kristne arven» er blitt etablert og har fått betydning på forskjellige områder, og hvordan kristendommens utvikling henger nøye sammen med den generelle samfunns- og kulturhistorien i den vestlige verden. Emnet behandler ulike kilder, som litterære og politiske tekster, bildekunst og arkitektur, og undersøker ideer og praksisers tradisjon og påvirkning, resepsjon og omforming.
Valgemnet TE607 har frivillig studietur til Roma med egenandel.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. TE607 har 7,5 stp studiepoengreduksjon mot RL2050.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studentene
- delta i evalueringen av studietilbudene dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester

For å få hjemmeeksamen som avsluttende vurdering må studentene:
- delta i minst 75 % av undervisningen

Avsluttende vurdering

Studentene som har oppfylt alle studiekravene, kan få hjemmeeksamen som vurderingsform. Hjemmeeksamen skal være på inntil 5000 ord over et oppgitt emne. Sammen med eksamensbesvarelsen skal det leveres en erklæring om selvstendig arbeid (se skjema i Fronter).
Emnet har også skriftlig eksamen (6 timer) som vurderingsalternativ. Studenten må senest én uke før skriftligeksamen holdes, gi melding til studieadministrasjonen dersom man ønsker denne vurderingsformen. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av hjemmeeksamen, evt. skriftlig eksamen.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har
- inngående kunnskap om hovedtrekk i utviklingen av vesteuropeisk kristendom fra antikken til den tidlige moderniteten
- god kunnskap om kristendommens historieforståelse
- god kunnskap om hvordan religiøse bilder, litterære tekster, byggverk og andre estetiske uttrykk er kilder til å forstå kristendommens utvikling og dens betydning for den vestlige kulturarv

FERDIGHETER
Studenten kan
- bruke teorier om kulturelt minne og kulturarv til å analysere en faglig problemstilling
- reflektere kritisk over forskjellen mellom kulturelt minne og historie
- reflektere kritisk over hva det innebærer at kristendommen utvikles i en konkret sosial, kulturell og idémessig kontekst
- lese og analysere utvalgte originalverk, tekstlige eller visuelle
- beherske grunnleggende historisk metode
- referere til faglige kilder på en god og redelig måte, i henhold til gjeldende referansestandard

Merknad til litteraturlisten

I tillegg til den oppførte litteraturen skal studentene lese noen kildetekster i utval (15-20 sider). Disse tekstene blir distribuert av lærerne i løpet av semesteret.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Amadou, C. (2012). *Vestens idéhistorie: Antikken og middelalderen: 750 f.Kr.-1350* (Vol. B. 1). Kristiansand: Cappelen Damm akademisk. ISBN/ISSN: 9788276349528
- Assmann, A. (2010). Canon and archive. I A. Erll, A. Nünning & S. B. Young (Red.), *A companion to cultural memory studies* (s. 97-108). Berlin: de Gruyter. ISBN/ISSN: 978-3-11-022998-1 (Kompendium)
- Assmann, J. (2010). Communicative and cultural memory. I A. Erll, A. Nünning & S. B. Young (Red.), *A companion to cultural memory studies* (s. 109-118). Berlin: de Gruyter. ISBN/ISSN: 978-3-11-022998-1 (Kompendium)
- Eriksen, T. B. (1999). *Tidens historie* (s. 62-150). Oslo: Stenersens forl. ISBN/ISSN: 82-7350-514-6/82-7201-285-5/82-7201-259-6 (Kompendium). Hentet fra http://bibsys-almaprimo.hosted.exlibrisgroup.com/MF:default_scope:BIBSYS_ILS71493263840002201
- Fabricius Hansen, M. (2010). *Genbrugskirker i Rom: Når antik bliver til middelalder* (s. 9-86). Århus: Aarhus Universitetsforlag. ISBN/ISSN: 9788779344617. Hentet fra http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nlebk&AN=515492&site=ehost-live
- Lingaas, E. M. (2013). *Vestens idéhistorie: Renessanse og reformasjon: 1350-1600* (Vol. B. 2). Kristiansand: Cappelen Damm akademisk. ISBN/ISSN: 9788276349535
- Sandmo, E. (2015). *Tid for historie: En bok om historiske spørsmål* (s. 177-208). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01644-3 (Kompendium)
- Warring, A. (1996). Kollektiv erindring - et brugbart begreb. I B. E. Jensen, C. T. Nielsen & T. Weinreich (Red.), *Erindringens og glemslens politik* (s. 205-234). Frederiksberg: Roskilde Universitetsforlag. ISBN/ISSN: 87-7867-013-6 (Kompendium)

TE612 - «Brant ikke våre hjerter?». Teologi for kristent ungdomsarbeid (Perspektiver på Ungdom, kultur og tro)

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Master i kirkelig undervisning 2-årige masterprogrammer - Diakoni 2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Metodistisk presteutdanning

TE613 - «Brant ikke våre hjerter?». Kristent ungdomsarbeid (Perspektiver på Ungdom, kultur og tro)

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Master i kirkelig undervisning 2-årige masterprogrammer - Diakoni 2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Metodistisk presteutdanning

TE615 - «Brant ikke våre hjerter?». Kristent ungdomsarbeid (Menighetspedagogiske perspektiver på Ungdom, kultur og tro)

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Dean, K. C. (2004). *Practicing passion: Youth and the quest for a passionate church*. Grand Rapids, Mich.: Eerdmans Pub. ISBN/ISSN: 0-8028-4712-9
- Dykstra, C. R. (2005). *Growing in the life of faith: Education and Christian practices* (2. utg., IX-128). Louisville, Ky.: Westminster John Knox Press. ISBN/ISSN: 0-664-22758-9/978-0-664-22758-6
- Martinson, R. (2007). The spirit and culture of youth ministry: A study of congregations with Exemplary Ministries with Youth. Hentet 2008-10-17 fra http://www.mf.no/doc/Forskning/Roland%20Martinson%20artikkel%20EYM%20Article.pdf
- Muthiah, R. (2003). Christian practices, congregational leadership, and the priesthood of all believers. *Journal of religious leadership, 2*(2), s. 167-203. ISBN/ISSN: 1935-6943. Hentet fra http://arl-jrl.org/Volumes/MuthiahFA03.pdf
- Norheim, B. E. H. .. a. (2008). *Kan tru praktiserast?: Teologi for kristent ungdomsarbeid.* Trondheim: Tapir. ISBN/ISSN: 978-82-519-2325-5
- Volf, M. & Bass, D. C. (Red.) (2002). *Practicing theology: Beliefs and practices in Christian life* (s. 13-50, 206-227, 245-263). Grand Rapids, Mich.: Eerdmans. ISBN/ISSN: 0-8028-4931-8/978-0-8028-4931-1

TEOL1110 - Hebraisk 1: Grunnelementer

Emneansvarlig:	Andrew Donald Wergeland (Andrew.Wergeland@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig) og vår
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste a

Generell informasjon

For å studere Det gamle testamente må man gjøre bruk av hebraisk språk. Gjennom arbeid med språket blir man mer fortrolig med den livsverden og de tenkemåtene tekstene sprang ut av og talte inn i. Arbeidet gir også innsikt i problemer og utfordringer knyttet til det å oversette og tolke bibeltekster. Gjennom kjennskap til en vitenskapelig utgave av Det gamle testamente får man videre innsikt i den historiske overleveringen bak tekstene og den karakteren disse har. Tekstene i hebraiskpensumet er valgt ut blant annet med sikte på bibel- og GT-studiet. Hebraisk blir studert med omfattende bruk av nyere informasjonsteknologi. Læringsmålene i faget tar utgangspunkt i at denne teknologien er tilgjengelig både under språkstudiet og i senere arbeid med bibeltekster.

I dette emnet opparbeider studenten et grunnlag for hebraiskspråklig tekstarbeid. Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Profesjonsstudiet i teologi.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:
- Med HE159 04V Bibelhebraisk reduseres dette emnet med 10 stp
- Med TEOL1121 1 Bibelhebraisk reduseres dette emnet med 10 stp

Studiekrav

- bestå 75 % av ukeprøvene. Ukeprøvene er knyttet til læringsmålene for den enkelte uke, og kan omfatte både grammatikk og gloser. De vurderes med godkjent/ikke godkjent
- delta i evaluering av studietilbud dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester

Avsluttende vurdering

Når emnet undervises, er primært vurderingsalternativ avsluttende godkjenning av oppfylte studiekrav. Emnet vurderes til «bestått» / «ikke bestått».

Dersom studenten ikke består avsluttende studiekrav kan han/hun etter søknad til studieveileder (senest én uke før den skriftlige eksamenen) gis anledning til å skifte til sekundært vurderingsalternativ, som er skriftlig eksamen (2 timer). Prøven vurderes til «bestått» / «ikke bestått».

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- kjennskap til de viktigste elementene i hebraisk grammatikk
- kjennskap til hebraisk skrift og transkripsjon
- kjennskap til bruk av leksikon og eksegetisk programvare
- et grunnleggende ordtilfang på 103 ord

FERDIGHETER
Studenten kan:
- lese hebraisk tekst
- arbeide med en vitenskapelig tekstutgave av Det gamle testamente

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Brown, F., Driver, S. R. & Briggs, C. A. (1996). *The Brown-Driver-Briggs Hebrew and English lexicon*. Peabody, Mass.: Hendrickson. ISBN/ISSN: 1-56563-206-0
- Elliger, K., Rudolph, W. & Kittel, R. (Red.) (1967). *Biblia Hebraica Stuttgartensia quae antea ... ediderat R. Kittel* (Ed. funditus renovata utg.). Stuttgart: Deutsche Bibelstiftung. ISBN/ISSN: 3-438-05218-0
- Wergeland, A. D. (2016). *Bibelhebraisk grammatikk*. Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 978-82-15-02507-0

Eksamens-/innleveringsdatoer

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	30. mai 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	2 timer
Kunngjøringsdato:	20. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	15. aug. 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	2 timer
Kunngjøringsdato:	5. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

TEOL1120 - Hebraisk 2: Tekstarbeid

Emneansvarlig:	Andrew Donald Wergeland (Andrew.Wergeland@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst og vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi Profesjonsstudier - Metodistisk presteutdanning Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste a

Generell informasjon

Emnet er eit kjerneemne i studieprogrammet Profesjonsstudiet i teologi.
Emnet takast normalt saman med TEOL2110 Gammeltestamentlig metode, Deuteronomium og deuteronomistisk litteratur og er språkstudiedelen i eit samla gammaltestamentleg studium. Emnet byggjer på TEOL1110 Hebraisk 1 (10 stp) som må være gjennomført før ein kan melde seg opp til eksamen i TEOL1120. I TEOL1120 held studenten fram med sitt studium av bibelhebraisk språk ved m.a. å arbeide språkleg med ca. 20 sider bibeltekst henta frå tekststudiedelane i TEOL2110 og TEOL5110/5115. Tekstane står på semesterarket.

Studiepoengreduksjon

Studentar som tek emnet saman med emne som heilt eller delvis overlappar, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet.
Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjonar:
Med GT511 04V Det gamle testamente med hebraisk reduserast dette emnet med 10 stp
Med HE159 04V Bibelhebraisk reduserast dette emnet med 10 sp
Med TEOL1121 Bibelhebraisk reduserast dette emnet med 10 sp

Studiekrav

Studenten skal i samband med seminarundervisninga:
- få godkjent 75% av dei utleverte tekstoppgåvene,
- delta i evaluering av studietilboda, dersom tilbodet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semesteret.

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL1120 har munnleg prøve (inntil 15 minutter) og mappeinnlevering som avsluttande vurdering. For å få avsluttande vurdering, må studenten innan fastsette fristar ha oppfylt studiekrava. Mappa skal inneholde 75% av utleverte tekstoppgåver (jf. studiekrava). Karakteren (A-F) setjast på grunnlag av den munnlege prøven (75%) og mappa (25%).

Studierettleiar kan etter skriftleg melding frå studenten innvilge sekundært vurderingsalternativ, som er skriftlig eksamen (6 timar). Dersom studenten ikkje får oppfylt studiekrava kan han (seinast 2 veke før skriftlig eksamen) gjevast høve til å skifte til sekundært vurderingsalternativ.

Karakteren (A-F) setjast på grunnlag av skriftlig eksamen eller på grunnlag av den munnlege prøven (75%) og mappa (25%).

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om dei viktigaste elementa i hebraisk grammatikk
- eit gammaltestamentleg basis-ordtilfang som svarer til alle ord som finst 50 eller fleire gonger i BHS (752)

FERDIGHETER
Studenten kan:
- arbeide med ei vitskapeleg tekstutgåve av Det gamle testamentet,
- bruke leksikon og eksegetisk programvare
- lese og omsetje hebraiske tekstar som inngår i den bibelfaglege undervisninga

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Brown, F., Driver, S. R. & Briggs, C. A. (1996). *The Brown-Driver-Briggs Hebrew and English lexicon*. Peabody, Mass.: Hendrickson. ISBN/ISSN: 1-56563-206-0
- Elliger, K., Rudolph, W. & Kittel, R. (Red.) (1967). *Biblia Hebraica Stuttgartensia quae antea ... ediderat R. Kittel* (Ed. funditus renovata utg.). Stuttgart: Deutsche Bibelstiftung. ISBN/ISSN: 3-438-05218-0

- Wergeland, A. D. (2016). *Bibelhebraisk grammatikk*. Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 978-82-15-02507-0

TEOL1210 - Gresk 1: Grunnelementer

Emneansvarlig:	Glenn Øystein Wehus (Glenn.O.Wehus@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst og vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi Profesjonsstudier - Katolsk presteutdanning Profesjonsstudier - Metodistisk presteutdanning Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste c

Generell informasjon

Det nye testamente ble opprinnelig skrevet på gresk. I ønsket om å nå ut med Jesus-budskapet til så mange mennesker som mulig, tok de nytestamentlige forfatterne i bruk det språket som var datidens internasjonale hovedspråk - gresk. Emnet TEOL1210 gir en innføring i de grunnleggende elementene i nytestamentlig gresk grammatikk og gir også et første møte med nytestamentlig tekst, nærmere bestemt Johannesevangeliet. Emnet legger grunnlaget for det videregående arbeid med gresk tekst og grammatikk i TEOL1220.

Gresk studeres primært som et redskapsfag for det vitenskapelig baserte arbeid med Det nye testamente. Emnet gir kompetanse til å arbeide med nytestamentlige og andre tidlig-kristne tekster på originalspråket i annen sammenheng, for eksempel historie, idéhistorie, religionshistorie, patristikk, kunsthistorie og arkeologi fra hellenistisk og tidlig-kristen tid.

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Profesjonsstudiet i teologi - lavere grad.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet.
Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:
Med KSEMGR-1 Semesteremne i koinégresk... reduseres dette emnet med 10 stp
Med NT511-04V Det nye testamente med gresk... reduseres dette emnet med 10 stp
Med GR151-04V Gresk... reduseres dette emnet med 10 stp
Med GR159-04V Gresk... reduseres dette emnet med 10 stp
Med TEOL1221 Gresk... reduseres dette emnet med 10 stp

Studiekrav

Studenten skal for å få avsluttende vurdering og i tilknytning til undervisningen:
- bestå 75 % av ukeprøvene. Ukeprøvene er knyttet til læringsmålene for den enkelte uke, og kan omfatte både grammatikk og gloser. De vurderes med godkjent/ikke godkjent
- delta i evaluering av Studietilbudene dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester

Avsluttende vurdering

Når emnet undervises, er primært vurderingsalternativ avsluttende godkjenning av oppfylte studiekrav. Emnet vurderes til «bestått» / «ikke bestått».

Dersom studenten ikke består avsluttende studiekrav kan han/hun etter søknad til studieveileder (senest én uke før den skriftlige eksamenen) gis anledning til å skifte til sekundært vurderingsalternativ, som er skriftlig eksamen (2 timer). Prøven vurderes til «bestått» / «ikke bestått».

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om grunnelementene i den greske grammatikk, med særlig fokus på verbal- og nominalsystemet
- kunnskap om det greske språkets syntaktiske oppbygning
- et nytestamentlig basisordforråd tilsvarende alle ord i Johannesevangeliet kap. 1-4 som forekommer 10 ganger eller mer i NT (329 ord)

FERDIGHETER
Studenten kan:
- lese og gjennomføre en syntaktisk analyse av nytestamentlige tekster med enklere vanskelighetsgrad (Johannesevangeliet) representert ved hoveddelen av de tekstene som inngår i det eksegetiske pensum i emnet TEOL2210, dvs. Joh 1-4
- oversette til norsk de tekstene som er nevnt over
- sammenligne og vurdere forskjellige oversettelser av det greske nytestamentet

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Leivestad, R. & Sandvei, B. H. (1996). *Nytestamentlig gresk grammatikk* (Ny utg., 3. utg.). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 82-00-22566-6
- Newman, B. M. (1993). *A concise Greek-English dictionary of the New Testament*. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft. ISBN/ISSN: 3-438-6008-6
- Sandvei, B. H. (2006). *Greske tekster: Hjelpebok til studiet av NT-tekster* (Korrigert opptrykk utg.). Oslo: Litteraturtjenesten, Det teologiske Menighetsfakultet.
- Sandvei, B. H. (2003). *Glosekort til det greske nytestamente*. Oslo: MF's litteraturtjeneste. (Kjøpes på Bok og Media bokhandel)
- Sandvei, B. H. (1998). *Øvingshefte for begynnere i koine-gresk* (6. utg.). Oslo: Litteraturtjenesten ved Det teologiske Menighetsfakultet. (Kjøpes på Bok og Media bokhandel)
- Sandvei, B. H. (2004). *Gloseguide til det greske nytestamente* (4. utg.). Oslo: Litteraturtjenesten MF. (Kjøpes på Bok og Media bokhandel)

Enten:
- Aland, B. (Red.) (1993). *The Greek New Testament* (4. utg.). Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft. ISBN/ISSN: 3-438-05110-9/3-438-05111-7

Eller:
- Nestle, E. & Nestle, E. (2012). *Novum Testamentum Graece* (28. rev. utg.). Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft. ISBN/ISSN: 9783438051561/978-3-438-05140-0

TEOL1220 - Gresk 2: Tekstarbeid

Emneansvarlig:	Glenn Øystein Wehus (Glenn.O.Wehus@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig) og vår
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi Profesjonsstudier - Katolsk presteutdanning Profesjonsstudier - Metodistisk presteutdanning Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste c

Generell informasjon

Emnet arbeider videre med nytestamentlig gresk grammatikk og med opparbeidelsen av et sentralt ordforråd. Dette skjer i rammen av lesning av tekster fra forskjellige nytestamentlige litteraturturtyper: evangelielitteratur (Johannes- og Lukasevangeliet), apokalyptisk litteratur (Johannes' åpenbaring), og paulinsk brevlitteratur (1. Korinterbrev).

Gresk studeres primært som et redskapsfag for det vitenskapelig baserte arbeid med Det nye testamente. Det greske tekstutvalget i TEOL1220 er på ca. 55 sider. Sammen med tekstpensumet i TEOL1210, Gresk 1, har disse to emnene et tekstpensum som er tilnærmet identisk med de tekstene som inngår i de nytestamentlige emnene TEOL2210, TEOL5210 og TEOL5215. De to greske språkemnene representerer språkstudiedelen av de nytestamentlige tekstemnene. Det nøyaktige tekstpensumet i TEOL1220 står i semesterarket.

Emnet TEOL1220 gir kompetanse til å arbeide med nytestamentlige og andre tidlig-kristne tekster på originalspråket også i annen sammenheng, for eksempel historie, idehistorie, religionshistorie, patristikk, kunsthistorie og arkeologi fra hellenistisk og tidlig-kristen tid.

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Profesjonsstudiet i teologi - lavere grad.

Forkunnskapskrav: TEOL1210: Gresk 1, Grunnelementer.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet.
Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:
Med KSEMGR-1 Semesteremne i koinégresk... reduseres dette emnet med 10 stp
Med NT511-04V Det nye testamente med gresk... reduseres dette emnet med 10 stp
Med GR151-04V Gresk... reduseres dette emnet med 10 stp
Med GR159-04V Gresk... reduseres dette emnet med 10 stp
Med TEOL1221 Gresk... reduseres dette emnet med 10 stp

Studiekrav

- gjennomføre og bestå minst 3 av 4 oppgaver i løpet av semesteret. Disse vurderes med godkjent/ikke godkjent
- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Avsluttende vurdering

TEOL1220 har skriftlig eksamen (4 timer) som eksamensform. For å kunne gå opp til skriftlig eksamen, må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av eksamen.
Dersom studenten ikke har bestått studiekravene, kan han/hun etter søknad (senest 2 uker før skriftlig eksamenn) gis anledning til å skifte til sekundært vurderingsalternativ, dvs. en 6 timers skriftlig eksamen.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om det greske språkets formlære (morfologi)
- god kunnskap om det greske språkets syntaktiske oppbygning og funksjon
- et nytestamentlig basisordforråd tilsvarende alle ord som forekommer 15 ganger eller mer i NT (ca. 800 ord)

FERDIGHETER
Studenten kan:
- foreta en syntaktisk analyse av nytestamentlige tekster med gjennomsnittlig vanskelighetsgrad
- lese og oversette nytestamentlige tekster som inngår i det bibelfaglige arbeidet ved MF
- bruke leksikon og elektroniske bibelsøkeverktøy

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Leivestad, R. & Sandvei, B. H. (1996). *Nytestamentlig gresk grammatikk* (Ny utg., 3. utg.). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 82-00-22566-6
- Newman, B. M. (1993). *A concise Greek-English dictionary of the New Testament*. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft. ISBN/ISSN: 3-438-6008-6
- Sandvei, B. H. (2006). *Greske tekster: Hjelpebok til studiet av NT-tekster* (Korrigert opptrykk utg.). Oslo: Litteraturtjenesten, Det teologiske Menighetsfakultet.
- Sandvei, B. H. (2003). *Glosekort til det greske nytestamente*. Oslo: MF's litteraturtjeneste. (Kjøpes på Bok og Media bokhandel)
- Sandvei, B. H. (1998). *Øvingshefte for begynnere i koine-gresk* (6. utg.). Oslo: Litteraturtjenesten ved Det teologiske Menighetsfakultet. (Kjøpes på Bok og Media bokhandel)
- Sandvei, B. H. (2004). *Gloseguide til det greske nytestamente* (4. utg.). Oslo: Litteraturtjenesten MF. (Kjøpes på Bok og Media bokhandel)

Enten:

- Aland, B. (Red.) (1993). *The Greek New Testament* (4. utg.). Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft. ISBN/ISSN: 3-438-05110-9/3-438-05111-7

Eller:

- Nestle, E. & Nestle, E. (2012). *Novum Testamentum Graece* (28. rev. utg.). Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft. ISBN/ISSN: 9783438051561/978-3-438-05140-0

Eksamens-/innleveringsdatoer

Skriftlig eksamen etter oppfylt studiekrav

Eksamensdato:	6. juni 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	4 timer
Kunngjøringsdato:	27. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	6. juni 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	6 timer
Kunngjøringsdato:	27. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Skriftlig eksamen etter oppfylt studiekrav

Eksamensdato:	14. aug. 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	4 timer
Kunngjøringsdato:	4. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	14. aug. 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	6 timer
Kunngjøringsdato:	4. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

TEOL1320 - Katolsk kirkeliv i Norge og Skandinavia gjennom 1000 år

Emneansvarlig:	Else-Britt Nilsen (E.B.Nilsen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Emnet TEOL1320 gir en oversikt i norsk og skandinavisk kirkehistorie med den katolske kirke som et sentralt perspektiv. Sentrale temaer vil være innføringen av kristendommen; kirkeorganisasjonen, klostrene og fromhetslivet i middelalderen; bakgrunnen for og forløpet av reformasjonen på 1500-tallet; samt gjenetableringen av den katolske kirke og utviklingstrekk framover fra 1800-tallets begynnende konfesjonelle mangfold, det moderne gjennombrudd fram til det 20. århundres økende religiøse pluralisme; Det annet vatikankonsils reformer og den store medlemsvekst i slutten av århundret.

Arbeidsform og organisering
Undervisningen på emnet vil bestå av forlesninger. I tillegg oppfordres studentene til å danne kollokviegrupper.

Studiekrav

For å kunne gå opp til avsluttende vurdering må studenten underveis i semesteret oppfylle følgende studiekrav:
- Levere emnerapport over oppgitt emne (800-1000 ord). Vurderes som godkjent / ikke godkjent.
- Levere og få godkjent utkast til faglig/skriftlig oppgave (1500-2500 ord) med utgangspunkt i emnets litteratur.
- Delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL1320 har faglig oppgave (2000 - 2500 ord) som eksamensform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av oppgaven. For å kunne gå opp til eksamen må studentene innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.

Læringsutbytte etter fullført emne

Mål
Studenten skal etter fullført emne ha:
- kunnskap om hovedtrekk i kristendommen historie i Norge;
- god kunnskap om innføringen av kristendommen i Norge og Skandinavia;
- kjennskap til kirkeorganisasjon, fromhetsliv og klosterliv i middelalderen;
- kunnskap om bakgrunnen for og gjennomføringen av reformasjonen i Norge og de religiøse, politiske og kulturelle endringer den medførte;
- kunnskap om utviklingstrekk i kirke- og kulturliv under 1800- og 1900-tallet;
- god kunnskap om den katolske kirkes historie i Norge med linjer til Sverige og Danmark under 1800- og 1900-tallet;
- evne til å reflektere over katolsk kirkeliv i Norge og Skandinavia i lys av historisk kunnskap

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Aavitsland, K. B. (2014). Defending Jerusalem: Visualizations of a Chrisitian identity in medieval Scandinavia. I B. Kühnel, G. Noga-Banai & H. Vorholt (Red.), *Visual constructs of Jerusalem* (s. 121-132). Turnhout: Brepols Publ. ISBN/ISSN: 978-2-503-55104-3 (Kompendium)
- Amundsen, A. B. & Laugerud, H. (2001). *Norsk fritenkerhistorie 1500-1850* (s. 23-74). Oslo: Humanist forl. ISBN/ISSN: 82-90425-47-3 (Kompendium)
- Bagge, S. (2000). *Mennesket i middelalderens Norge: Tanker, tro og holdninger 1000-1300*. Oslo: Aschehoug. ISBN/ISSN: 82-03-22509-8/978-82-03-23282-4
- Eidsvig, B. I. (1993). Den katolske kirke vender tilbake. I J. W. Gran, E. Gunnes & L. R. Langslet (Red.), *Den Katolske kirke i Norge: Fra kristningen til idag* (s. 143-426). Oslo: Aschehoug. ISBN/ISSN: 82-03-22012-6
- Laugerud, H. (2014). Gjerpen-rettssaken i 1613: Dens bakgrunn og konsekvenser. *Segl: Katolsk årsskrift for religion og samfunn,* s. 311-322. ISBN/ISSN: 1893-8728 (Kompendium).
- Malchau, S. (2005). Romersk-katolsk sygeplejeordner i Danmark efter reformationen. *Kvinder, køn & forskning,* (1-2), s. 88-105. ISBN/ISSN: 0907-6182.

- Nilsen, E.-B. (2007). Religious identity and national loyalty: Sisters in war. *Journal of the European Society of Women in Theological Research = Jahrbuch der Europäischen Gesellschaft für theologische Forschung von Frauen*, *15*, s. 177-187. ISBN/ISSN: 1783-2446/978-90-429-1974-7 (Kompendium).
- Nilsen, E.-B. (2009). Moderne kvinner under slør og flagrende gevanter: Ordenssøstre i Norge gjennom 150 år*St. Olav*, *121*(5-6), s. 30-38. ISBN/ISSN: 0802-6726 (Kompendium).
- Nilsen, E.-B. (2012). Ordenssøstre i Norge under dobbel ild?: Mellom postkonsiliær fornyelse og byggingen av velferdsstaten. I B. Løvlie, K. Norseth & J. Schumacher (Red.), *Kirke, kultur, politikk: Festskrift til professor dr. theol. Bernt T. Oftestad på 70-årsdagen* (s. 111-119). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2851-9 (Kompendium)
- Nyberg, T. (1990). Introduction. I M. T. Harris (Red.), *Life and selected revelations* (s. 13-52). New York: Paulist Press. ISBN/ISSN: 0-8091-0434-2/0-8091-3139-0 (Kompendium)
- Oftestad, B. T. (2012). Norge og jesuittordenen - et stykke av antikatolisismens historie. *Segl: Katolsk årsskrift for religion og samfunn*, s. 231-241. ISBN/ISSN: 1893-8728. Hentet fra http://www.katolsk.no/tro/tema/historie/artikler/norge-og-jesuittordenen-2013-et-stykke-av-antikatolisismens-historie
- Oftestad, B. T., Rasmussen, T. & Schumacher, J. (2005). *Norsk kirkehistorie* (3. utg., s. 15-82). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 82-00-21808-2
- Oftestad, B. T., Rasmussen, T. & Schumacher, J. (2005). *Norsk kirkehistorie* (3. utg., s. 85-113). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 82-00-21808-2
- Werner, Y. M. (2009). Catholic mission and conversion in Scandinavia: Some reflections on religion, modernization, and identity construction. *Scandinavian journal of history*, *35*(1), s. 65-85. ISBN/ISSN: 1502-7716. Hentet fra http://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordOId=1459186&fileOId=3163706
- Werner, Y. M. (2013). The Catholic danger: The changing patterns of Swedish anti-Catholicism 1850-1965. I Y. M. Werner & J. Harvard (Red.), *European anti-Catholicism in a comparative and transnational perspective* (s. 135-148). Amsterdam: Rodopi. ISBN/ISSN: 9789042037076. Hentet fra http://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordOId=2273114&fileOId=4017325
- Werner, Y. M. (2007). Drottning Josefina - en katolsk furstinna i det protestantiska Norden. *St. Olav*, (5), s. 11-15. ISBN/ISSN: 0802-6726 (Kompendium).

TEOL1410 - Introduction to Church History

Emneansvarlig:	John Wayne Kaufman (John.W.Kaufman@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Høgskolekandidat - Menighetsledelse, misjon og media Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste f 2

Generell informasjon

The Christian church was born in the Middle East but quickly spread in all directions, both to Europe, Africa and Asia. The course Introduction to Church History will introduce students to the growth and diversification of Christianity through the centuries, giving an overview over the history of Christianity from antiquity until the 17th century.

Studiekrav

- Submit on Fronter and receive approval for two essays (900-1200 words each). Each essay must include correctly formatted references and a bibliography. See the syllabus for details on the topic of the essays and the due date.
- Take part in a minimum of 50% of the lectures
- Participate in the evaluation of the curriculum and/or of the learning environment, if such evaluation is stipulated in the relevant term.

When course requirements are not fulfilled this will count as one examination attempt, unless you withdraw within the set deadline (1 May/ 1 November).

Avsluttende vurdering

The final assessment for TEOL1410 is based on one written exam (4 hours). The course and final exam will be graded A-F.

Læringsutbytte etter fullført emne

KNOWLEDGE
The student has:
- knowledge of the development of Christianity in Europe in antiquity, the middle ages and the early modern period
- knowledge of the spread of Christianity to Asia and Africa from antiquity until the 17th century
- knowledge of the main lines of development in the organization of the church and the church's relationship with secular authorities in these periods
- knowledge of the main lines of development in Christian theology, sacraments, piety and monastic life in these periods
- knowledge of the main lines of development in Christian art and architecture in these periods

SKILLS
The student can:
- present and discuss historical developments
- write an academic paper using relevant sources which are referred to in a correct manner

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Hirst, J. (2009). *The shortest history of Europe* ([New updated & expanded] utg.). London: Old Street Publishing. ISBN/ISSN: 9781908699060
- Jenkins, P. (2008). *The lost history of Christianity: The thousand-year golden age of the church in the Middle East, Africa, and Asia - and how it died*. New York: HarperOne. ISBN/ISSN: 9780061472800
- Shelley, B. L. (2013). *Church history in plain language*. Nashville, Tenn.: Thomas Nelson. ISBN/ISSN: 9781401676315

Eksamens-/innleveringsdatoer

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	22. mai 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	4 timer
Kunngjøringsdato:	12. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	17. aug. 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	4 timer
Kunngjøringsdato:	7. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

TEOL1415 - Introduction to Systematic Theology

Emneansvarlig:	Marthe Bogen (Marthe.Bogen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Høgskolekandidat - Menighetsledelse, misjon og media Bachelorprogrammer - Teologi, religion og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	List f3

Generell informasjon

TEOL1415 focuses on the distinctive character, function and task of academic theology within church and society. The course also presents and discusses selected issues within Christian dogmatics, with an emphasis on fundamental questions such as the view of revelation and what appear to be the most important sources for theological reflection.
Seen as Christian interpretation of life, dogmatics gives rise to other questions about the relevance and application of Christianity. That is why it is relevant to discuss the understanding of contemporary theology in light of tradition, reason and experience. The course focuses on issues such as the understanding of God, the trinity, the theology of creation, christology, salvation, ecclesiology and the sacraments.

Studiekrav

In order to receive a final assessment, the student must:
- Submit on Fronter and receive approval for an essay (900-1200 words) by the due date (see the syllabus for details on the topic of the essays and the due date). The essay must include at least two correctly formulated references and a separate bibliography.
- Take part in a minimum of 50% of the lectures.
- Participate in the evaluation of the curriculum and/or of the learning environment, if such evaluation is stipulated in the relevant term.

Avsluttende vurdering

The final assessment for this course is based on one written exam (4 hours). The course and final exam will be graded A-F.

In order to receive a final assessment, the student must fulfil the course requirements within the fixed deadline.

Læringsutbytte etter fullført emne

KNOWLEDGE
The student has:
- good knowledge about selected dogmatic issues, such as the trinity, christology, salvation, ecclesiology and different understandings of the sacraments
- knowledge about fundamental questions within Christian dogmatics
- knowledge of the distinctive character and function of systematic theology

SKILLS
The student can:
- include insights from systematic theology in a contemporary Christian interpretation of life
- reflect critically on their own beliefs in light of Christian dogmatics
- discuss critically the main issues in systematic theology
- use relevant theological concepts, principles and materials in his/her work

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Ford, D. F. (2013). *Theology: A very short introduction*. Oxford: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 9780199679973
- McGlasson, P. C. (2006). *Invitation to dogmatic theology: A canonical approach* (s. 39-143). Grand Rapids, Mich.: Brazos Press. ISBN/ISSN: 1-58743-174-2/978-1-58743-174-6
- McGrath, A. E. (2011). *Christian theology: An introduction* (5. utg., s. 101-170). [Hoboken, N.J.]: Wiley-Blackwell. ISBN/ISSN: 1-4051-5360-1/978-1-4051-5360-7
- McGrath, A. E. (2012). *Theology: The basics* (3. utg.). Malden, Mass.: Wiley-Blackwell. ISBN/ISSN: 0-470-65675-1/978-0-470-65675-4. Hentet fra https://bibsys-almaprimo.hosted.exlibrisgroup.com:443/MF:blended_scope:BIBSYS_ILS71528966540002201

TEOL1450 - Pentekostal tro i historisk og aktuelt perspektiv

Emneansvarlig:	Terje Hegertun (Terje.Hegertun@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste i

Generell informasjon

Pentekostal tro i historisk og aktuelt perspektiv tar for seg en viktig strømning innenfor kristendommen i det 20. århundre. Den regnes gjerne som «den fjerde store gren» av den globale kirke, ved siden av den ortodokse, katolske og reformatoriske. Som trosfellesskap finnes pinsekristendommen over hele verden, men den vokser særlig sterkt i den ikke-vestlige del av verden. Dette emnet gir oversikt over framveksten av bevegelsenes historie fram til i dag og gir et overgripende bilde av hva som særpreger pentekostal tro som teologisk tradisjon.

Det stilles ikke krav til forkunnskaper for å begynne på emnet, men institusjonen anbefaler at studentene knyttes til et bachelorløp i enten teologi eller kultur- og samfunnsfag - fordypning kristendom/RLE

Undervisning gis i form av forelesninger i emnet, eget studium av faglig litteratur og eventuell annen ressurslitteratur. Relevant studiemateriell legges ut Fronter.

Studiepoengreduksjon

Med KRL 110 reduseres dette emnet med 5 studiepoeng.

Studiekrav

Studenten skal for å få avsluttende vurdering og i tilknytning til undervisningen:
- delta i evalueringen av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Avsluttende vurdering

Emnet har skriftlig eksamen (4 timer) som eksamensform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av prøven.

Mål

MÅL
Studentene skal etter fullført emne ha
- god kunnskap om de sosiale, kulturelle og religiøse faktorer for pinsebevegelsens historiske framvekst og utvikling de siste 100 årene, både i nasjonalt og internasjonalt perspektiv
- kjennskap til pentekostal tro som globalt vekstfenomen og hvilke spesielle utfordringer denne trostradisjonen står overfor av teologisk, etisk og økumenisk art
- kjennskap til den karismatiske bevegelses historiske fremvekst og dens forhold til pinsebevegelsen
- evne til å reflektere over likheter og forskjeller mellom denne trostradisjonen og andre kirkers profil og særpreg

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Anderson, A. (2014). *An introduction to pentecostalism: Global charismatic Christianity* (2 utg.). Cambridge: Cambridge University Press. ISBN/ISSN: 9781107033993/978-1107660946
- Bloch-Hoell, N. E. (1956). *Pinsebevegelsen: En undersøkelse av pinsebevegelsens tilblivelse, utvikling og særpreg med særlig henblikk på bevegelsens utforming i Norge* (s. 10-35, 110-138). Oslo: Universitetsforlaget. (Kompendium)
- Cox, H. (1996). *Fire from heaven: The rise of pentecostal spirituality and the reshaping of religion in the twenty-first century* (s. 81-122, 299-321). London: Cassell. ISBN/ISSN: 0-304-33698-x (Kompendium)
- Hegertun, T. (2008). Pinsebevegelsen og økumenikk. I K. O. Sannes & E. Grandhagen (Red.),*Med Kristus til jordens ender: Festskrift til Tormod Engelsviken* (s. 155-164). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2334-7 (Kompendium)
- Jonson, J. (2008). *Ekumenik på världens villkor: Kyrkornas världsråd i den ekumeniska rörelsen efter Uppsala 68* (s. 127-144). Stockholm: Verbum. ISBN/ISSN: 978-91-526-3158-4 (Kompendium)
- Lie, G. (2008). Norsk karismatisk fornyelse - en kortfattet historikk. *Refleks: Med karismatisk kristendom i fokus, 7*(1), s. 63-77. ISBN/ISSN: 1502-9700 (Kompendium).
- Lie, G. (2002). Helbredelse ved tro: Fra Möttlingen til Tulsa - et historisk overblikk. *Refleks: Med karismatisk kristendom i fokus, 1*(2), s. 3-19. ISBN/ISSN: 1502-9700 (Kompendium).
- Miller, D. E. & Yamamori, T. (2007). *Global Pentecostalism: The new face of Christian social engagement* (s. 15-38). Berkeley: University of California Press. ISBN/ISSN: 0520251938/0520251946/9780520251939/9780520251946 (Kompendium)

- Synan, V. (1997). *The Holiness-Pentecostal tradition: Charismatic movements in the twentieth century* (2. utg., s. 22-106, 129-166, 187-298). Grand Rapids, Mich.: Eerdmans. ISBN/ISSN: 0-8028-4103-1

TEOL1451 - Pentekostal teologi og spiritualitet

Emneansvarlig:	Terje Hegertun (Terje.Hegertun@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Årsstudier - Kristendom/KRLE
	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn
	Bachelorprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste i

Generell informasjon

TEOL 1451 Pentekostal teologi og spiritualitet tar for seg en sentral gren av den verdensvide kirke i det 21. århundre. Det gir innføring i en pentekostal tilnærming til teologisk tenkning. Emnet er opptatt av hva som særpreger pinsekristendommens spiritualitet og dogmatiske hovedposisjoner og det legger vekt på forståelsen av pneumatologi og tolkningen av Åndens gaver og frukter.

Det stilles ikke krav til forkunnskaper for å begynne på emnet, men institusjonen anbefaler at studentene knyttes til et bachelorløp i enten teologi eller kultur- og samfunnsfag - fordypning kristendom/RLE. Emnet bør tas i for- eller etterkant av TEOL1450 Pentekostal tro i historisk og aktuelt perspektiv. Disse to emnene bør sees i sammenheng.

Undervisning gis i form av forelesninger i emnet, eget studium av faglig litteratur, kildetekster og eventuell annen ressurslitteratur. Relevant studiemateriell legges ut i Fronter.

Studiepoengreduksjon

Med KRL110 reduseres dette emnet med 5 studiepoeng.

Studiekrav

Studenten skal for å få avsluttende vurdering og i tilknytning til undervisningen:
- levere og få godkjent essay (1500-2000 ord). Tema avtales med faglærer.
- delta i evalueringen av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet har skriftlig eksamen (4 timer) som eksamensform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av eksamen.

For å kunne gå opp til eksamen må studentene innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.

Læringsutbytte etter fullført emne

Studentene skal etter fullført emne ha
- kjennskap til sentrale elementer i pentekostal teologi: bibelsyn, soteriologi, pneumatologi, dåp, ekklesiologi, missiologi og eskatologi
- god kunnskap om pentekostal spiritualitet med særlig vekt på ulike tilnærminger til helbredelse og åndsfylde
- evne til å reflektere over pinsebevegelsens/den karismatiske bevegelsens forhold til andre kirkers teologi og spiritualitet

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Andersen, Ø. G. & Årdal, Ø. (1993). Pinsebevegelsen. I P. Borgen & B. Haraldsø (Red.), *Kristne kirker og trossamfunn* (s. 243-257). Trondheim: Tapir. ISBN/ISSN: 82-519-1137-0 (Kompendium)
- Engelsviken, T., Hanssen, O. C. & Sannes, K. O. (1981). *Den Hellige Ånd i kirkens liv* (s. 18-32, 91-113). Oslo: Luther. ISBN/ISSN: 82-531-7353-9 (Kompendium)
- Hegertun, T. (2014). Nådegaver og naturgaver - noen refleksjoner i lys av pentekostal teologi. *Dansk tidsskrift for teologi og kirke*, *41*(4), s. 311-322. ISBN/ISSN: 1903-6523 (Se Fronter).
- Hegertun, T. (2015). Thomas Ball Barratt and "the spirit of unity". *Journal of the European Pentecostal Theological Association*, *35*(1), s. 34-47. ISBN/ISSN: 1812-4461 (Se Fronter).
- Hegertun, T. (2013). Bridge over troubled water?: Rebaptism in a nordic context - reflections and proposals. *Pneuma: The Journal of the*

Society for Pentecostal Studies, *35*(2), s. 235-252. ISBN/ISSN: 1570-0747 (Se Fronter). Hentet fra https://bibsys-almaprimo.hosted.exlibrisgroup.com:443/MF:default_scope:TN_brilljournal10.1163/15700747-12341315
- Hegertun, T. (2010). Vi tror på Bibelen og vedkjenner oss den apostoliske trosbekjennelsen: Pinsebevegelsen i forholdet til skrift og bekjennelse. I T. Austad, T. Engelsviken & L. Østnor (Red.), *Kirkens bekjennelse i historisk og aktuelt perspektiv* (s. 237-249). Trondheim: Tapir akademisk. (Kompendium)
- Kärkkäinen, V.-M. (2002). *An introduction to ecclesiology: Ecumenical, historical & global perspectives* (s. 68-78). Downers Grove, Ill.: InterVarsity Press. ISBN/ISSN: 0-8308-2688-2 (Kompendium)
- Macchia, F. D. (1999). The struggle for global witness: Shifting paradigms in pentecostal theology. I M. W. Dempster, B. D. Klaus & D. Petersen (Red.), *The Globalization of pentecostalism: A religion made to travel* (s. 8-29). Oxford: Regnum. ISBN/ISSN: 1-870345-29-0 (Kompendium)
- Macchia, F. D. (2009). Baptized in the Spirit: Towards a global theology of Spirit baptism. I V.-M. Kärkkäinen (Red.), *The Spirit in the world: Emerging pentecostal theologies in global contexts* (s. 3-20). Grand Rapids: Eerdmans. ISBN/ISSN: 9780802862815 (Kompendium)
- Rudmoen, R. (1982). Den kristne dåp. I T. [. a. Hegertun (Red.), *Pinsebevegelsen i Norge 75 år, 1907-1982 [jubileumskonferansen i tekst og bilder]* (s. 109-116). [Oslo]: Filadelfiaforl. ISBN/ISSN: 82-534-0581-2 (Kildelitteratur) (Kompendium)
- Sæther, K.-W. & Tangen, K. I. (Red.) (2015). *Pentekostale perspektiver*. Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 9788245018592
- Tangen, K. I. (1993). *Guds rike og kirkens helbredende tjeneste: En presentasjon og vurdering av John Wimbers forståelse av kirkens helbredende tjeneste med vekt på fysisk helbredelse* (s. 8-59). Oslo: [Forfatteren]. (Kompendium)

TEOL1461 - Innføring i systematisk teologi - katolsk variant

Emneansvarlig:	Helene Lund (Helene.Lund@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Katolsk presteutdanning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste i

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i den katolske presteutdannelsen. Emnet kan også inngå som et emne i programmet bachelor i teologi, bachelor i kristendom eller tas som enkeltemne. Emnet består av tre delemner: A. Innføring i fundamentalteologi (4 stp) og B. katolsk moralteologi (4 stp), konfesjonskunnskap (2 stp).

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet/-programmene Katolsk presteutdannelse, bachelor i teologi. Emnet kan inngå i følgende studieprogram: Bachelor i teologi, Bachelor i religion, kultur og samfunn.

Emnet undervises i vårsemesteret i partallsår.

Arbeidsmåtene vil veksle mellom selvstudium, oppgaveskriving og forelesninger.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tidligere har tatt emner, eller tar emnet samtidig med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:
.
Med TEOL1460 Innføring i systematisk teologi - katolsk variant reduseres emnet med 10 stp
Med KAT137-07H Katolsk moralteologi reduseres emnet med 5 stp.
Med KRL135-07H Katolsk moralteologi, religionsvitenskap og livssynskunnskap reduseres emnet med 4 stp.
Med KAT131-07H Innføring i katolsk fundamentalteologi og dogmatikk reduseres emnet med 5 stp.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- få godkjent et bokreferat (900-1200 ord) levert innen en fastsatt frist. Se emneark
- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette evalueres i det aktuelle semesteret.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL1461 har skriftlig eksamen (4 timer) som eksamensform. For å kunne få gå opp til eksamen må studentene innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.
Karakteren (A-F) settes på grunnlag av eksamen.

Mål

DELEMNE A: INNFØRING I FUNDAMENTALTEOLOGI (4 STP)
Studiet av fundamentalteologi ser på de grunnleggende forutsetninger for teologien. Det tar for seg troens egen rasjonalitet, dens grunnleggende kilder og postulater/utgangspunkt. Fundamentalteologien ser også på spørsmål knyttet til troens troverdighet og rasjonalitet slik den fremstår i møte med andre tankesystemer og religioner. Dette delemnet er en introduksjon til videre studier av fundamentalteologi, og det tar for seg de grunnleggende begrepene åpenbaring, tro, skrift og tradisjon.
MÅL
Studenten skal etter fullført emne ha:
- kunnskap om fundamentalteolgien som disiplin, både historisk og systematisk,
- god kunnskap om hva som menes med begrepet åpenbaring, samt gjengi ulike modeller for åpenbaring,
- kjennskap om hva som menes med begrepet ´Den hellige Skrift´, samt hva som menes med Skriftens inspirasjon,
- kunnskap om hva som ligger i begrepet ´tradisjon´,
- kunnskap om hvordan Den katolske kirke betrakter forholdet mellom Skrift og tradisjon,
- kjennskap til hva som menes med det teologiske begrepet ´tro´,
- evne til kritisk refleksjon over kristendommens ulike forsøk på å "gjøre rede for sitt håp" (jfr. 1 Pet 3, 15).

DELEMNE B: INNFØRING I KATOLSK MORALTEOLOGI (4 STP)
I dette delemnet ser man på grunnlagsetikk og utvalgte områdeetiske problemstillinger. De utvalgte områdeetiske problemstillingene er relevante for personer som tjenestegjør i Kirken.
MÅL
Studenten skal etter fullført emne ha
- oversikt over de ulike formene for lov; naturrett, evig lov og guddommelig lov,
- kunnskap om den kristne etikkens særegne karakter,
- kunnskap om de kristne begrepene ´synd´ og ´omvendelse´
- kunnskap om og evne til å drøfte viktige etiske problemstillinger: menneskeverd, liv og død; familie og samliv; rettferdighet og fred; etiske perspektiver på kirkelig tjeneste; bioetikk

DELEMNE C: KONFESJONSKUNNSKAP (2 STP)
I dette delemnet fokuseres det på de viktigste kristne kirkesamfunnene: deres historiske bakgrunn, utbredelse, organisering, lære og forskjellige trosuttrykk. De ulike kirkene behandles både ut fra sin egen selvforståelse og med et faglig utenfrablikk. Konfesjonskunnskapen skal bidra til et økumenisk perspektiv på studiet av den kristne tro og lære i dag.
MÅL
Studenten skal etter fullført emne ha
- kjennskap til sentrale kristne kirkesamfunn og deres historiske bakgrunn,
- kjennskap til kirkesamfunnenes lære som ulike varianter av kristen livstolkning,
- kjennskap til de ulike kirkesamfunnenes trosuttrykk,
- kjennskap til kristent enhetsarbeid,

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR

- Benedikt 16, p. (1993). *Innføring i kristendommen: Betraktninger over den Apostoliske trosbekjennelse*(s. 13-70, 105-117). Oslo: St. Olav forlag. ISBN/ISSN: 82-7024-070-2
- O'Collins, G. (2011). *Rethinking fundamental theology: Toward a new fundamental theology* (s. 1-17, 56-135, 166-264). Oxford: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 978-0-19-960556-9

DELEMNE B LITTERATUR

- Bischofberger, E. (1995). *Människovärdet vid livets gränser: Etiska riktmärken för livsvetenskaperna och sjukvården* (2. utg.). Uppsala: Katolska bokförlaget. ISBN/ISSN: 91-85530-23-9
- Pinckaers, S. (2001). *Morality: The Catholic view*. South Bend, Ind.: St. Augustine's Press. ISBN/ISSN: 1-890318-56-6

DELEMNE C LITTERATUR

- Austad, T. (2002). Økumenikk. I *Det kristne Norge: Innføring i konfesjonskunnskap*(s. 287-297). Kristiansand: Høyskoleforl. ISBN/ISSN: 978-82-7634-354-0/82-7634-354-6 (Kompendium)
- Borgen, P. & Haraldsø, B. (Red.) (1993).*Kristne kirker og trossamfunn* (s. 11-18, 41-55, 77-93, 113-126, 129-141, 145-156, 159-169, 181-191, 195-205, 219-228, 231-242, 245-257, 261-271, 275-285). Trondheim: Tapir. ISBN/ISSN: 82-519-1137-0

TEOL1510 - Innføring i prestetjeneste og praktisk teologi

Emneansvarlig:	Tone Stangeland Kaufman (Tone.S.Kaufman@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi Profesjonsstudier - Metodistisk presteutdanning Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

TEOL1510 er det første av flere integrerte praktikumsemner innen profesjonsstudiet i teologi. Emnet er et kjerneemne i profesjonsstudiet i teologi.

Emnet er delt inn i to delemner:
DELEMNE A: INNFØRING I PRESTETJENESTE (5 STP)
Delemne A gir innføring i prestetjeneste og innførende øvelse i et utvalg av prestetjenestens kompetanser/gjøremål. Det legges vekt på utvikling av pastoral identitet og spiritualitet.

DELEMNE B: INNFØRING I PRAKTISK TEOLOGI OG PRAKTISK-TEOLOGISK METODE (5 STP)
Delemne B gir innføring i kirkekunnskap, i praktisk teologi og i praktisk-teologisk metode. Delemnet vektlegger ekklesiologiske, liturgiske og diakonale perspektiver. Delemnet gir øvelse i å reflektere teologisk i spennet mellom praksis og teori.

Det er en fordel om studentene gjennomfører EX1020 i samme semester, fordi dette emnet gir innføring i ulike modeller for praktisk teologi.

TEOL1510 består av varierte arbeidsformer:
- Forelesninger
- Praktisk-teologiske verksteder
- Ekskursjon
- Seminarundervisning
- Studentens egenaktivitet i forarbeidet til oppgaven i delemne B.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet.
Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:
- Med TEOL1540 Kirkekunnskap reduseres dette emnet med 10 stp.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- Delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.
- Bestått kortprøve i delemne B.
- Godkjent oppmøte i undervisningen i delemne A, samt undervisningen i oppgavemetodikk og veiledningsseminaret i delemne B. Det er krav om 100 % oppmøte, men emneansvarlig kan innvilge inntil 25% fravær etter begrunnet søknad.
- Levere og få godkjent mappeinnlevering. Mappen skal inneholde følgende arbeider beskrevet nedenfor:
- Levere og få godkjent litteraturbasert refleksjonsnotat relatert til retreaterfaring og en av bøkene under tilleggslitteratur delemne A (1000-1500 ord).
- Levere og få godkjent utkast til preken (etter mal), med refleksjoner over prosessen (til sammen 1000-1500 ord).
- Levere og få godkjent kortfattet refleksjonsnotat over arbeid med pedagogisk tiltak for barn/unge (600-800 ord).
- Levere og få godkjent kortfattet refleksjonsnotat over sjelesørgerisk problemstilling (600-800 ord).
- Levere oppgave (etter mal) med beskrivelse/refleksjon over gudstjenester i to utvalgte menigheter (2000-2400 ord).

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL1510 vurderes med avsluttende godkjenning av oppfylte studiekrav. Emnet vurderes til "bestått" / "ikke bestått".

Læringsutbytte etter fullført emne

Delemne A: Innføring i prestetjeneste

KUNNSKAP
Studenten har:

- Kunnskap om prestetjenestens teologi og til prestetjenesten som profesjon.
- Oversikt over sjelesorgfaget
- Oversikt over homiletikkfaget
- Oversikt over menighetspedagogikkfaget

FERDIGHETER
Studenten kan:
- Reflektere over forholdet mellom egen identitet/spiritualitet og pastoral identitet/spiritualitet.
- Arbeide beskrivende og utviklende med muntlighet og personlig uttrykk.
- Reflektere over ulike sider ved sjelesorgscase.
- Utvikle en preken og reflektere over dette arbeidet i lys av relevant teori.
- Utvikle pedagogisk opplegg for et avgrenset læringstiltak i en menighet og reflektere over dette arbeidet i lys av relevant teori.
- Planlegge, gjennomføre og ferdigstille en mappeinnlevering basert på innlevering i de forskjellige emnene.

Delemne B: Innføring i praktisk teologi og praktisk-teologisk metode

KUNNSKAP
Studenten har:
- oversikt over Den norske kirkes ordning og rettslige status, og til andre kirkesamfunn/livssynsorganisasjoner i Norge
- oversikt over kirkebyggets arkitektur og bruk, og kirkeårets oppbygging.
- oversikt over ordning for gudstjeneste og kirkelige handlinger i Den norske kirke.
- kunnskap om sosiologiske og teologiske perspektiver på kirkene i det norske samfunnet, med særlig vekt på Den norske kirke som folkekirke.
- kunnskap om sosiologiske og teologiske perspektiver på gudstjenesteliv og diakoni i norsk kontekst.

FERDIGHETER
Studenten kan:
- gi og ta imot veiledning av skriftlig oppgaver
- observere gudstjenestepraksis i en lokalmenighet, og reflektere over observasjonene i lys av relevant teori.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR
- Afdal, G., Haakedal, E. & Leganger-Krogstad, H. (1997). *Tro, livstolkning og tradisjon: Innføring i kontekstuell religionsdidaktikk*(s. 15-39). [Oslo]: Tano Aschehoug. ISBN/ISSN: 82-518-3274-8 (Kompendium)
- Engedal, L. G. (2004). Utvikling av sjelesørgerisk kompetanse: Refleksjoner og perspektiver.*Tidsskrift for sjelesorg, 24*(2), s. 84-95. ISBN/ISSN: 0333-3388 (Kompendium).
- Isaksen, S. & Saxegaard, F. (2012). *Innføring i pastoralteologi*. Oslo: MF. (Se Fronter)
- Saxegaard, F. (2013). *Homiletikk til å begynne med*. Oslo: MF. (Se Fronter)
- Søbstad, F. (2006). Læring i kirken sett i et utvidet perspektiv. I T. S. Lannem & H. Stifoss-Hanssen (Red.), *Metode, mål og mening i den Norske kirkes trosopplæringsreform*(s. 147-154). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 82-519-2182-1/978-82-519-2182-4 (Kompendium)

DELEMNE A LITTERATUR
Velg ett av følgende valgalternativer:
Enten:
- Nouwen, H. J. M. (2006). *Å søke en helhet: De tre trinnene i utviklingen av et åndelig liv*(et utvalg på 100 sider). Oslo: Verbum. ISBN/ISSN: 82-543-1057-2/978-82-543-1057-1

Eller:
- Malm, M. (1991). *Veivisere: En bok om kristent lederskap* (et utvalg på ca 100 sider). Oslo: Nye Luther forl. ISBN/ISSN: 82-531-7536-1

Eller:
- Benner, D. (2004). *The gift of being yourself: The sacred call to self-discovery* (et utvalg på ca 100 sider). Trowbridge: Eagle Publishing. ISBN/ISSN: 9780863476112

DELEMNE B LITTERATUR
- (2017). *Norsk kirkekunnskap*. (Se Fronter)
- Botvar, P. K. & Schmidt, U. (Red.) (2010). *Religion i dagens Norge: Mellom sekularisering og sakralisering* (s. 11-24, 44-59, 60-80, 181-195). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01750-1
- Den Norske kirke, . (2011). *Gudstjeneste for Den norske kirke* (Bokmål utg., 6.1-6.24). Stavanger: Eide forlag. ISBN/ISSN: 978-82-514-0754-0. Hentet fra www.kirken.no/?event=downloadFile&FamID=241700
- Hegstad, H. (2009). *Den virkelige kirke: Bidrag til ekklesiologien* (s. 87-107, 149-175). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2500-6
- Jordheim, K. (2009). Plan for diakoni i Den norske kirke: En presentasjon. I K. I. Johannessen, K. Jordheim & K. K. Korslien (Red.), *Diakoni: En kritisk lesebok* (s. 13-28). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2468-9 (Kompendium)
- Modéus, M. (2007). *Menneskelig gudstjeneste: Om gudstjenesten som relation og ritual* (s. 161-177). København: Alfa. ISBN/ISSN: 978-87-91191-28-2 (Kompendium)
- Nissen, J. (2008). *Diakoni og menneskesyn* (s. 41-77). Frederiksberg: Aros. ISBN/ISSN: 978-87-7003-643-6 (Kompendium)
- Nissen, J. (2008). *Diakoni og menneskesyn* (s. 98-161). Frederiksberg: Aros. ISBN/ISSN: 978-87-7003-643-6
- Nordstokke, K. (2011). En diakonal kirke. I S. Dietrich, T. S. Dokka & H. Hegstad (Red.), *Kirke nå: Den norske kirke som evangelisk-luthersk kirke* (s. 153-167). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2510-5 (Kompendium)

- Postholm, M. B. (2010). *Kvalitativ metode: En innføring med fokus på fenomenologi, etnografi og kasusstudier*(2. utg., s. 50-67). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01694-8 (Kompendium)

DELEMNE B LITTERATUR

Velg ett av følgende valgalternativer:

Enten:

- Hellemo, G. (Red.) (2014). *Gudstjeneste på ny* (s. 13-31, 73-88, 127-147, 151-177). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-02307-6

Eller:

- White, J. F. (2000). *Introduction to Christian worship* (3rd utg., s. 47-80, 81-110). Nashville, Tenn.: Abingdon Press. ISBN/ISSN: 9780687091096

Eller:

- Den Norske kirke, . (2011). *Gudstjeneste for Den norske kirke* ([Bokmål utg.] utg., 7.1-7.51). Stavanger: Eide forlag. ISBN/ISSN: 978-82-514-0754-0 (Se Fronter). Hentet fra www.kirken.no

Eller:

- Modéus, M. (2007). *Menneskelig gudstjeneste: Om gudstjenesten som relation og ritual* (s. 205-245). København: Alfa. ISBN/ISSN: 978-87-91191-28-2

Eller:

- Modéus, M. (2013). *Gudstjänstens kärnvärden: Om relationer, världen och form i gudstjänsten* (s. 83-131). Stockholm: Verbum. ISBN/ISSN: 9789152633144 (Kompendium)

Eller:

- Nissen, J. (2008). *Diakoni og menneskesyn* (s. 78-96). Frederiksberg: Aros. ISBN/ISSN: 978-87-7003-643-6

Eller:

- Senn, F. C. (2012). *Introduction to Christian liturgy* (s. 189-210). Minneapolis, Minn.: Fortress. ISBN/ISSN: 978-0-8006-9885-0 (Kompendium)

TEOL1516 - Grunnutdanning i sjelesorg

Emneansvarlig:	Lars Johan Danbolt (Lars.Danbolt@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Emnet inngår som en del av et modul-basert kursopplegg ved Institutt for Sjelesorg (IFS), og kan kun tas av personer som er tilknyttet dette kursopplegget. Emnet har som hovedmål å bidra til sjelesørgerisk kunnskap og kompetanse blant medlemmer i Den norske kirke og frikirkene. En ønsker å bidra til en helhetsforståelse av sjelesorgens plass og innhold i menighetenes liv og virke. Opptak på studiet forutsetter generell studiekompetanse eller dokumentert realkompetanse.

Arbeidsform og organisering:
Det veksles mellom: Undervisning i plenum, rollespill og øvelser i grupper, case-studier, framlegg av refleksjoner og bokrapporter i grupper, egen refleksjon og gudstjenester med påfølgende refleksjoner over sjelesørgeriske komponenter. Alle samlingene er på Modum i IFS sine lokaler.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

- Få godkjent frammøte på undervisning (minimum 75%)
- Levere og få godkjent en bokrapport på 800-1000 ord
- Levere og få godkjent en avsluttende individuell skriftlig oppgave på 4000 ord
- Delta i evaluering av studietilbudet, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester

Avsluttende vurdering

Emnet vurderes med fortløpende godkjenning av studiekrav. Emnet vurderes til «bestått» / «ikke bestått»

Læringsutbytte etter fullført emne

Emnet vil hjelpe den enkelte til så se sin funksjon som sjelesørger i lys av egen livs- og troshistorie. Gjennom formidling av sjelesørgerisk kunnskap, erfaringsdeling og praktiske øvelser vil emnet gi innsikt i sjelesørgeriske problemstillinger, øke den enkeltes ferdigheter og bidra til personlig bearbeiding og relasjonskompetanse.

Gjennom egenrefleksjon og gruppearbeid vil det arbeides med spørsmål og eksempel som kan bidra til personlig integrering av kunnskapen. Gjennom øvelser og rollespill vil den enkelte deltaker utvikle sine ferdigheter som sjelesørger.

Til hver av samlingene vil deltakerne få et pensum som de skal lese. Hver deltaker skriver en bokrapport som legges fram for de andre deltakerne i grupper. I grupper vil deltakerne diskutere den litteraturen som de har lest.

Kursdeltakerne vil delta på gudstjenestelig samlinger. En vil i etterkant drøfte sjelesørgeriske elementer i forkynnelse og liturgi og se hvordan ulike elementer kan være betydningsfulle for den sjelesørgeriske prosess for den enkelte. Betydningen av et kristent fellesskap vil tillegges vekt, slik at sjelesorgen ikke sees uavhengig av det kristne fellesskap.

Mål:
Studenten skal etter fullført emne ha:
- Grunnleggende kunnskap om sjelesorgens egenart
- Kunnskap om spesielle sjelesørgeriske utfordringer i møte med en postmoderne kultur
- Evne til å reflektere over teori og praksis
- Evne til å vurdere sjelesorgens egenart i møte med annen samtalehjelp, som for eksempel psykologis/psykiatrisk hjelp
- Evne til egeninnsikt
- God evne til å samtale med mennesker i ulike livssituasjoner
- God evne til å møte menneskers eksistensielle og åndelige spørsmål
- God kunnskap om bruk av sjelesorgens spesielle midler, som bibel, bønn og liturgier

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Bergstrand, G. (2007). Själavårdstraditioner jag mött. *Tidsskrift for sjelesorg, 27*(3), s. 177-185. ISBN/ISSN: 0333-3388.
- Björklund, L. (2005). *Tid til trøst: Om de vanskelige møtene* Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 82-450-0332-8

- Crafoord, C. (2005). *Människan är en berättelse: Tankar om samtalskonst* (2. utg.). [Stockholm]: Natur och Kultur. ISBN/ISSN: 91-27-10879-1
- Eide, Ø. M. (2008). Det bærekraftige bibelord: Fra debatten om Bibelens rolle i den sjelesørgeriske samtalen. *Tidsskrift for sjelesorg,* (2), s. 94-109. ISBN/ISSN: 0333-3388.
- Engedal, L. G. (2003). Mange fortellinger - ett liv: Momenter til belysning av narrativ teori. *Tidsskrift for sjelesorg, 23* (3), s. 155-180. ISBN/ISSN: 0333-3388.
- Engedal, L. G. (Red.) (2000). *Bibelen i sjelesorgen* (nr. nr 2/2000). [Vikersund]: Institutt for sjelesorg - Modum bad.
- Engedal, L. G. (1994). Guds hjerte og menneskets sjel. *Tidsskrift for sjelesorg, 14* (2/3), s. 123-148. ISBN/ISSN: 0333-3388.
- Engedal, L. G. (2008). Sjelesorgens teologiske forankring og egenart: Bidrag til refleksjon. *Tidsskrift for sjelesorg, 28*(2), s. 76-93. ISBN/ISSN: 0333-3388.
- Engedal, L. G. (2004). Utvikling av sjelesørgerisk kompetanse: Refleksjoner og perspektiver. *Tidsskrift for sjelesorg,* (2), s. 84-96. ISBN/ISSN: 0333-3388.
- Enstad, B. (2011). Den åpnende samtalen. *Tidsskrift for sjelesorg,* (2), s. 100-108. ISBN/ISSN: 0333-3388.
- Isaksen, S. (2011). Underets time: Tre perspektiver på den sjelesørgeriske samtalen. *Tidsskrift for sjelesorg, 31*(2), s. 76-87. ISBN/ISSN: 0333-3388.
- Isaksen, S. (2007). Det viktigste er vel å være seg selv-?: Autensitet - etisk krav og evangelisk nåde? *Tidsskrift for sjelesorg,* (3), s. 208-217. ISBN/ISSN: 0333-3388.
- Okkenhaug, B. (2002). *Når jeg ser ditt ansikt: Innføring i kristen sjelesorg*(s. 15-121). Oslo: Verbum. ISBN/ISSN: 82-543-0926-4
- Solberg, K. (2002). Trosfortellingens betydning i sjelesorgen. *Tidsskrift for sjelesorg,* (2), s. 85-95. ISBN/ISSN: 0333-3388.

TEOL1517 - Sjelesorg i møte med konflikt og forsoning

Emneansvarlig:	Leif Gunnar Engedal (Leif.G.Engedal@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Emnet inngår som en del av et modul-basert kursopplegg ved Institutt for Sjelesorg (IFS), og kan kun tas av personer som er tilknyttet dette kursopplegget.Emnet vil gi en grunnleggende innføring i konfliktforståelse, hva som kan være sentrale årsaker til konflikter og hvordan konflikter utvikler seg. Emnet fokuserer også på hvordan personlighetsmessige forskjeller kan være kilde til konflikt. Kurset vil i særlig grad ta opp spørsmål omkring konflikter i menigheter og organisasjoner. Opptak på studiet forutsetter generell studiekompetanse eller dokumentert realkompetanse.

Arbeidsform og organisering:
Det veksles mellom: Undervisning i plenum, rollespill og øvelser i grupper, case-studier, framlegg av refleksjoner og bokrapporter i grupper, egen refleksjon og gudstjenester med påfølgende refleksjoner over sjelesørgeriske komponenter.
Alle samlingene er på Modum i IFS sine lokaler.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

- Få godkjent frammøte på undervisning (minimum 75%)
- Levere og få godkjent en bokrapport på 800-1000 ord
- Levere og få godkjent en avsluttende individuell skriftlig oppgave på 4000 ord
- Delta i evaluering av studietilbudet, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester

Avsluttende vurdering

Emnet vurderes med fortløpende godkjenning av studiekrav. Emnet vurderes til «bestått» / «ikke bestått»

Læringsutbytte etter fullført emne

Det vil i undervisningen ble gitt en grunnleggende forståelse av hva konflikt er, sentrale årsaker til konflikter og hvordan konflikter utvikler seg. Det vil også bli undervist om hvordan personlighetsmessige forskjeller kan være kilde til konflikt. Kurset vil i særlig grad ta opp spørsmål omkring konflikter i menigheter og organisasjoner. Fokus vil være på sjelesorgens møte med mennesker som står i konflikter og på spørsmål omkring skam, skyld, tilgivelse, forsoning og åndeliggjøring av konflikter.

Gjennom egenrefleksjon og gruppearbeid vil det arbeides med spørsmål og eksempler som kan bidra til personlig integrering av kunnskapen.

Til hver av samlingene vil deltakerne få et pensum som de skal lese. Hver deltaker skriver en bokrapport som legges fram for de andre deltakerne i grupper. I grupper vil deltakerne diskutere den litteraturen som de har lest.

Kursdeltakerne vil delta på gudstjenestelig samlinger. En vil i etterkant drøfte sjelesørgeriske elementer i forkynnelse og liturgi og se hvordan ulike elementer kan være betydningsfulle for hvordan en sørgende vil kunne finne plass for seg og sitt liv.

Mål:
Studenten skal etter fullført emne ha:
- Grunnleggende konfliktforståelse
- Kunnskap om ulike årsaker til konflikter
- Kjennskap til ulike personlighetsmessige årsaker som kan ligge til grunn for konflikter
- Kunnskap om ulike måter å håndtere konflikter på
- Kunnskap om det alminnelige og det særegne ved konflikter i kirker og organisasjoner
- Innsikt i sentrale teologiske begreper som: skam, skyld, tilgivelse og forsoning og evne til å hjelpe mennesker når de strever med slike spørsmål i eget liv
- God evne til å samtale med mennesker som står i konfliktsituasjoner

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Andersen, J. A. (2004). *Folkeskikk og uskikk på jobben: Konfliktbehandling på arbeidsplassen*. Son: Barkas forl. ISBN/ISSN: 82-300-0054-9
- Eide, Ø. (2000). Konflikt oppstår når det menneskelige krenkes. *Tidsskrift for sjelesorg,* (3), s. 74-86. ISBN/ISSN: 0333-3388.
- Eide, Ø. (2012). Traume og tilgivelse. *Tidsskrift for sjelesorg,* (1), s. 53-69. ISBN/ISSN: 0333-3388.

- Hauge, A. (1991). Skal vi tilgi mer enn Gud?. *Tidsskrift for sjelesorg*, (1), s. 7-20. ISBN/ISSN: 0333-3388.
- Leer-Salvesen, P. (2009). *Forsoning etter krenkelser*. Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 978-82-450-0256-0
- Nordhelle, G. (2006). Et utvalg (hele boken unntatt kapittel 2). I *Mekling* (Vol. 1). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-05-33171-6
- Okkenhaug, J. L. (1992). Konflikter i kirken. *Tidsskrift for sjelesorg*, (1). ISBN/ISSN: 0333-3388.
- Stoltenberg, S. (2011). *Når fellesskapet belastes: Om medarbeiderkonflikter i menighet og forsamling*. [Oslo]: Luther. ISBN/ISSN: 978-82-531-4641-6
- Stray, R. *Når konflikt er tema i sjelesorgen*.
- Stray, R. *Konfliktforståelse*.

TEOL1518 - Sjelesorg i møte med sorg og krise

Emneansvarlig:	Lars Johan Danbolt (Lars.Danbolt@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Emnet inngår som en del av et modul-basert kursopplegg ved Institutt for Sjelesorg (IFS), og kan kun tas av personer som er tilknyttet dette kursopplegget. Emnet har som hovedmål å bidra til sjelesørgerisk kunnskap og kompetanse om ulike former for tap og tapserfaringer. Emnet vil ha fokus på nyere sorgteorier og på hvordan møte ulike mennesker i deres sorg. Opptak på studiet forutsetter generell studiekompetanse eller dokumentert realkompetanse. Alle samlinger er i IFS sine lokaler på Modum.

Arbeidsform og organisering:
Det veksles mellom: Undervisning i plenum, rollespill og øvelser i grupper, case-studier, framlegg av refleksjoner og bokrapporter i grupper, egen refleksjon og gudstjenester med påfølgende refleksjoner over sjelesørgeriske komponenter.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengreduksjon mot andre emner

Studiekrav

- Godkjent frammøte på undervisningen (minimum 75%)
- Levere og få godkjent en bokrapport på 800-1000 ord
- Levere og få godkjent en avsluttende individuell skriftlig oppgave på 4000 ord

Avsluttende vurdering

Emnet vurderes med fortløpende godkjenning av studiekrav. Emnet vurderes til «bestått» / «ikke bestått»

Læringsutbytte etter fullført emne

Emnet vil gi en innføring i ulike former for tap og tapserfaringer. Undervisningen vil ha fokus på nyere sorgteorier og på hvordan en kan møte ulike mennesker i deres sorg. Emnet vil se på det tabubelagte og på hvordan en kan komme både barn, unge og gamle i møte gjennom samtaler og god lytting. Det vil også bli gitt noe undervisning i traumer og traumebearbeiding.

Gjennom egenrefleksjon og gruppearbeid vil det arbeides med spørsmål og eksempler som kan bidra til personlig integrering av kunnskapen. Gjennom øvelser og rollespill vil den enkelte deltaker kunne utvikle sine ferdigheter som sjelesørger.

Til hver av samlingene vil deltakerne få et pensum som de skal lese. Hver deltaker skriver en bokrapport som legges fram for de andre deltakerne i grupper. I grupper vil deltakerne diskutere den litteraturen som de har lest.

Kursdeltakerne vil delta på gudstjenestelig samlinger. En vil i etterkant drøfte sjelesørgeriske elementer i forkynnelse og liturgi og se hvordan ulike elementer kan være betydningsfulle for den sjelesørgeriske prosess for den enkelte. Betydningen av et kristent fellesskap vil også tillegges vekt, slik at sjelesorgen ikke sees uavhengig av det kristne fellesskap.

Mål:
Studenten skal etter fullført emne ha:
- Grunnleggende kunnskap om sorg og sorgteorier
- Kunnskap om ulike måter å sørge på: sorg hos barn og ungdom, hos menn og kvinner
- Kunnskap om kjennetegn ved brå død og kjennskap til traumeteori
- Kjennskap til det tabubelagte i sorgens landskap
- Evne til å se det individuelle i menneskers ulike måter å sørge og mestre på
- God evne til å lytte til og samtale med mennesker som sørger og bærer på ulike tap
- God evne til å lytte til menneskers eksistensielle behov og spørsmål omkring tro og mening i møte med livets smerte og det uforståelige.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Bugge, K. E., Eriksen, H. & Sandvik, O. (Red.) (2003). *Sorg*. Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 82-7674-708-6/978-82-7674-708-9
- Børresen, A. & Bjønnes, I. (2001). Ritualer, symboler og symbolhandlinger i sjelesorgen*Tidsskrift for sjelesorg, 21*(3), s. 185-197. ISBN/ISSN: 0333-3388 (Kompendium).
- Danbolt, L. J. (2001). Ritualisering i forbindelse med katastrofer. *Tidsskrift for sjelesorg, 21* (3), s. 175-183. ISBN/ISSN: 0333-3388 (Kompendium).

- Dyregrov, A. (2010). *Å ta avskjed: Ritualer som hjelper barn gjennom sorg*. Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 978-82-450-1049-7
- Ekvik, S. (2010). *Tårer uten stemme: Når barn er blant dem som sørger*([Rev.] utg.). Oslo: Verbum. ISBN/ISSN: 978-82-543-1162-2
- Lewis, C. S. (2008). *En sorg som min*. [Oslo]: Luther. ISBN/ISSN: 978-82-531-4580-8
- Okkenhaug, B. m. (2012). Temanr: Det onde - og det vonde. *Tidsskrift for sjelesorg, 32*(3). ISBN/ISSN: 0333-3388.
- Okkenhaug, B. m. f. (2011). Temanr: Å bære det uutholdelige. *Tidsskrift for sjelesorg, 31*(3), s. 154-197, 200-213. ISBN/ISSN: 0333-3388.
- Okkenhaug, B. m. f. (2010). Temanr: Selvmord og brå død. *Tidsskrift for sjelesorg, 30*(4), s. 260-279, 282-325. ISBN/ISSN: 0333-3388.
- Okkenhaug, B. m. f. (2009). Temanr: Lidelse og mening. *Tidsskrift for sjelesorg, 29*(2), s. 82-115, 118-128. ISBN/ISSN: 0333-3388.
- Strand, O. (2012). Gutters sorg. *Tidsskrift for sjelesorg, 32*(1), s. 4-14. ISBN/ISSN: 0333-3388 (Kompendium).

TEOL1540 - Innføring i praktisk teologi med praksis

Emneansvarlig:	Astrid Sandsmark (Astrid.Sandsmark@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Ungdom, kultur og trosopplæring
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Ungdom, kultur og trosopplæring (UKT).
Det gir en innføring i noen sentrale praktisk-teologiske emneområder.
Emnet er organisert i tre delemner: Delemne A Innføring i misjon og kristen spiritualitet (2 stp), delemne B Innføring i praktisk teologi og praktisk-teologisk metode (5 stp) og delemne C Praksis i menighet (3 stp).

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten ha:
- bestått kortprøve knyttet til delemne A og B
- fått godkjent oppmøte i undervisningen i delemne A og seminar om oppgavemetodikk i delemne B. Det er krav om 100 % oppmøte, men emneansvarlig kan innvilge inntil 25 % fravær etter søknad
- levert og fått godkjent et refleksjonsnotat (1000-1500 ord) knyttet til delemne A der en problemstilling hentet fra praksis drøftes i lys av litteratur på delemnet
- levert og fått godkjent en oppgave med beskrivelse av og refleksjon over to gudstjenester (i to forskjellige menigheter) på bakgrunn av utarbeidet mal (2000-2400 ord)
- gitt en forberedt muntlig og skriftlig respons på en medstudents utkast til gudstjenesteoppgave
- fått godkjent læringskontrakt relatert til praksis, levert innen en fastsatt frist
- bestått praksis
- fått godkjent evalueringsrapport fra praksis, levert innen fastsatt frist
- deltatt i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret

Studenter som ikke får godkjent studiekravene, vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL1540 har samtale på bakgrunn av innlevert mappe som vurderingsform. Mappen skal inneholde refleksjonsnotatet knyttet til delemne A og oppgaven med beskrivelse av og refleksjon over to gudstjenester. Studentene gjennomfører mappesamtalen to og to med utgangspunkt i det de hver for seg har levert i mappen. For å kunne gå opp til mappesamtalen må studentene innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Studenter som ikke får godkjent studiekravene, vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov). Emnet vurderes til «bestått» / «ikke bestått».

Læringsutbytte etter fullført emne

DELEMNE A: INNFØRING I MISJON OG KRISTEN SPIRITUALITET (2 STP)

Delemnet gir en innføring i begrepet misjon og ulike forståelser av misjon som kristen praksis. Arbeidet med denne tematikken relateres til studentens praksis i et barne- og ungdomsarbeid. Delemnet gir også en innføring i spiritualitetsuttrykk som bønn, kontemplasjon og musikalske uttrykk, og studentene skal delta på en retreatdag.
Kunnskap
Studenten har
- kunnskap om begrepet misjon og ulike forståelser av misjon som kristen praksis.
- kunnskap om ulike kristne spiritualitetsuttrykk som retreat, bønn kontemplasjon og musikkuttrykk

Ferdighet
Studenten kan
- reflektere kritisk over begrepet misjon og formulere sin egen forståelse av misjon
- reflektere over forholdet mellom egen identitet/spiritualitet, også i rollen som barne- og ungdomsleder

DELEMNE B: INNFØRING I PRAKTISK TEOLOGI OG PRAKTISK-TEOLOGISK METODE (5 STP)

Delemne B gir innføring i kirkekunnskap, praktisk teologi og praktisk-teologisk metode.
Delemnet vektlegger ekklesiologiske, liturgiske og diakonale perspektiver og bringer dette i dialog med ulike religionssosiologiske perspektiver. Delemnet gir øvelse i å reflektere teologisk i spennet mellom praksis og teori. Spørsma¿l om forholdet mellom teori og praksis i teologifaget tematiseres også i EX1020, delemne B, som normalt tas i samme semester.
KUNNSKAP
Studenten har
- oversikt over kirkesamfunn og livssynsorganisasjoner i Norge

- kunnskap om Den norske kirkes ordning og rettslige status
- kunnskap om ordning for gudstjeneste og kirkelige handlinger i Den norske kirke
- kjennskap til kirkebyggets arkitektur og bruk, og kirkeårets oppbygging
- kunnskap om sosiologiske og teologiske perspektiver på kirkene i det norske samfunnet, med særlig vekt på Den norske kirke som folkekirke
- kunnskap om sosiologiske og teologiske perspektiver på gudstjenesteliv og diakoni i norsk kontekst

FERDIGHET

Studenten kan

- observere gudstjenestepraksis i en lokalmenighet og reflektere over observasjonene i lys av relevant teori
- gi og ta imot veiledning på skriftlig oppgaver

DELEMNE C: PRAKSIS I MENIGHET (3 STP)

Praksis på UKT inngår i hovedsak i emnene PED1640, TEOL1540, TEOL2540 og TEOL2542. Studenten skal i praksisstudiet observere, reflektere over og delta i barne- og ungdomsarbeidet, og øve seg i å ha et blikk for ungdoms livsutfordringer i en menighetskontekst. Delemne C står i nær sammenheng med delemne A og B. Det er et mål at studentene i praksisen gjør nytte av kunnskaper og ferdigheter de tilegner seg gjennom arbeidet med delemne A og B. For nærmere beskrivelse av den konkrete utforming av praksisen, se Informasjonshefte for praksis ved UKT.

Ferdighet

Studenten kan

- holde avtaler, administrere egen tidsbruk og forholde seg respektfullt til andres tid
- samhandle med andre i formelle og uformelle situasjoner
- gjøre rede for styrings- og organisasjonsform i praksismenigheten
- utføre oppgaver tilknyttet trosopplæring/barne- og ungdomsarbeid med teologisk, pedagogisk, diakonal og etisk bevissthet
- reflektere over egne følelser og reaksjonsmønstre i møte med andre
- se veiledning som en læringsmulighet og bruke tilbakemelding for å utvikle seg faglig og personlig

Generelle ferdigheter etter fullført emne:

Studenten kan:

- reflektere over og begrunne valg gjort i de skriftlige oppgavene knyttet til emnet
- føre en samtale rundt egen læring gjort gjennom arbeidet med emnet
- reflektere over egen utvikling knyttet til rollene disippel, formidler, veileder og innovatør
- nyttiggjøre seg kunnskap og ferdigheter fra delemne A og B inn i praksisen (delemne C)
- nyttiggjøre seg annen teologisk kunnskap i praksis
- reflektere over forholdet mellom praksis og teori

Merknad til litteraturlisten

I tillegg til det faste pensumet kommer det en pensumdel som er variabel, og som kan endres for hvert semester. Det variable pensum vil primært være knyttet til temaene bønn, kontemplasjon og spiritualitet, og tilsvarer ca. 100 sider. Dette er for delemne A. Se semesterark.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR

- Aano, K. (2011). Ei sann og misjonal luthersk kyrkje. I S. Dietrich, T. S. Dokka & H. Hegstad (Red.), *Kirke nå: Den norske kirke som evangelisk-luthersk kirke* (s. 135-151). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2510-5 (Kompendium)
- Grau, M. (2013). Circumambulating exodus-migration-conquest: A theological hermeneutics of migratory narrativity. I E. Padilla & P. C. Phan (Red.), *Contemporary issues of migration and theology* (s. 11-29). New York, N.Y: Palgrave. ISBN/ISSN: 9781137032881 (Se Fronter)
- Griffiths, S. (2009). Mission in a youth context: Christological and cultural perspectives. I H. Austnaberg & B. Mæland (Red.), *Grensesprengende: Om forkynnelse for ungdom 15-18 år*. Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2407-8 (Kompendium)
- Hegstad, H. (2011). Hva er vi kalt til å være og kalt til å gjøre?: Fem dimensjoner ved å være menighet. I E. Birkedal, H. Hegstad & T. S. Lannem (Red.), *Sammen i forandring: Refleksjoner om menighetsutvikling i folkekirken* (s. 9-27). Oslo: IKO-forlaget. ISBN/ISSN: 978-82-8249-061-0 (Kompendium)
- Senter, M. H., Black, W., Clark, C. & Nel, M. (2001). *Four views of youth ministry and the church: Inclusive congregational, preparatory, missional, strategic* (IX-XIX). Grand Rapids, Mich.: Youth Specialties. ISBN/ISSN: 0-310-23405-0 (Kompendium)

DELEMNE B LITTERATUR

- (2017). *Norsk kirkekunnskap*. (Se Fronter)
- Botvar, P. K. & Schmidt, U. (Red.) (2010). *Religion i dagens Norge: Mellom sekularisering og sakralisering* (s. 11-24, 60-80, 181-195). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01750-1
- Den Norske kirke, . (2011). *Gudstjeneste for Den norske kirke* (Bokmål utg., 6.1-6.24). Stavanger: Eide forlag. ISBN/ISSN: 978-82-514-0754-0. Hentet fra www.kirken.no/?event=downloadFile&FamID=241700
- Hegstad, H. (2009). *Den virkelige kirke: Bidrag til ekklesiologien* (s. 87-107, 149-175). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2500-6
- Jordheim, K. (2009). Plan for diakoni i Den norske kirke: En presentasjon. I K. I. Johannessen, K. Jordheim & K. K. Korslien (Red.), *Diakoni: En kritisk lesebok* (s. 13-28). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2468-9 (Kompendium)
- Modéus, M. (2007). *Menneskelig gudstjeneste: Om gudstjenesten som relation og ritual* (s. 161-177). København: Alfa. ISBN/ISSN: 978-87-91191-28-2 (Kompendium)
- Nissen, J. (2008). *Diakoni og menneskesyn* (s. 41-77). Frederiksberg: Aros. ISBN/ISSN: 978-87-7003-643-6 (Kompendium)
- Nordstokke, K. (2011). En diakonal kirke. I S. Dietrich, T. S. Dokka & H. Hegstad (Red.), *Kirke nå: Den norske kirke som evangelisk-luthersk kirke* (s. 153-167). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2510-5 (Kompendium)
- Postholm, M. B. (2010). *Kvalitativ metode: En innføring med fokus på fenomenologi, etnografi og kasusstudier* (2. utg., s. 50-67). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01694-8 (Kompendium)

DELEMNE B LITTERATUR
Velg ett av følgende valgalternativer:
Enten:
- Hellemo, G. (Red.) (2014). *Gudstjeneste på ny* (s. 13-31, 73-88, 127-147, 151-177). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-02307-6
Eller:
- White, J. F. (2000). *Introduction to Christian worship* (3rd utg., s. 47-80, 81-110). Nashville, Tenn.: Abingdon Press. ISBN/ISSN: 9780687091096
Eller:
- Den Norske kirke, . (2011). *Gudstjeneste for Den norske kirke* ([Bokmål utg.] utg., 7.1-7.51). Stavanger: Eide forlag. ISBN/ISSN: 978-82-514-0754-0 (Se Fronter). Hentet fra www.kirken.no
Eller:
- Modéus, M. (2007). *Menneskelig gudstjeneste: Om gudstjenesten som relation og ritual* (s. 205-245). København: Alfa. ISBN/ISSN: 978-87-91191-28-2
Eller:
- Modéus, M. (2013). *Gudstjänstens kärnvärden: Om relationer, världen och form i gudstjänsten* (s. 83-131). Stockholm: Verbum. ISBN/ISSN: 9789152633144 (Kompendium)
Eller:
- Nissen, J. (2008). *Diakoni og menneskesyn* (s. 78-96). Frederiksberg: Aros. ISBN/ISSN: 978-87-7003-643-6
Eller:
- Senn, F. C. (2012). *Introduction to Christian liturgy* (s. 189-210). Minneapolis, Minn.: Fortress. ISBN/ISSN: 978-0-8006-9885-0 (Kompendium)

TEOL1561 - Innføring i praktisk teologi, katolsk variant

Emneansvarlig:	Helene Lund (Helene.Lund@mf.no)
Studiepoeng:	15
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Katolsk presteutdanning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

TEOL 1561 er praktisk anlagt og retter seg mot preste-, diakon-, ordensnoviser, samt engasjerte legfolk, frivillige medarbeidere i kirken og andre interesserte. Emnet gir en innføring i enkelte pastoralteologiske disipliner. Det er delt inn i tre delemner:
Delemne A gir innføring i katolsk liturgi. Delemne B gir en innføring i homiletikk, kateketikk og didaktikk. Delemne C gir en innføring i pastoralteologi og spiritualteologi. Det legges vekt på utvikling av en pastoral identitet og spiritualitet. Delemnet gir fagforståelse og øvelse i å reflektere teologisk i spennet mellom praksis og teori.

Studieprogramtilhørlighet
Emnet er et kjerneemne i Innføringsstudier i katolsk kristendom.
Emnet kan inngå i følgende studieprogram:
Master i teologi ¿ katolsk presteutdanning, Bachelor i teologi, Bachelor i religion, kultur og samfunn.

Forkunnskaper: Det er ingen krav om forkunnskaper.
Det anbefales at studenten har innledende kunnskap i bibelfag.
Undervisning
Emnet undervises våren 2013, og deretter hvert tredje vårsemester.

Arbeidsform og organisering
Undervisning vil bli gitt i form av forelesninger, samt at studentene vil få mulighet til å utføre øvelser i grupper.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- Bestå kortprøve knyttet til delemne A
- Delta i/observere katolske messer som angitt i emnearket
- Levere oppgave med beskrivelse/refleksjon over messer i to utvalgte menigheter, på bakgrunn av utarbeidet mal (inntil 2000 ord).
- Levere og få godkjent utkast til preken/evangelieforklaring (etter mal), med refleksjoner over prosessen, til sammen 1000 - 1500 ord.
- Levere og få godkjent kortfattet refleksjonsnotat over arbeid med pedagogisk tiltak for barn/unge, 600 - 800 ord.
- Levere og få godkjent litteraturbasert refleksjonsnotat (1000-1500 ord) om en av bøkene i delemne C.
- Delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL1561 vurderes med avsluttende godkjenning av oppfylte studiekrav. Emnet vurderes til «bestått» / «ikke bestått».

Mål

DELEMNE A: LITURGIKK (5 STP)
Delemne A skal gi studenten god innsikt i elementær liturgisk teologi, med vekt på den messen, tidebønnene og ritualene. I tillegg skal emnet gi innsikt i kirkeårets oppbygning.

MÅL
Studenten skal etter fullført emne ha:
- Kjennskap til Den katolske kirkes liturgiske bøker med særlig henblikk på alterboken (Norsk Missale), tidebønnsbøkene (Breviariet) og Bønneboken for Den katolske kirke.
- Kunnskap om kirkeårets oppbygning, om kirkerommets utforming, bruk og teologi, samt om liturgiske objekter.
- Kjennskap til liturgisk historie (romersk ritus).

DELEMNE B: HOMILETIKK, KATEKETIKK (5 STP)
Delemne B gir studenten kunnskap om trosformidling og prekenens betydning og rolle i kirkens liv. Emnet skal gjøre studenten istand til å gi en teologisk begrunnelse for forkynnelsens plass og funksjon i katolsk kirkeliv. Delemnet skal stimulere til bevisstgjøring i problemstillinger knyttet til forkynnelse av evangeliet for mennesker i dag. Emnet skal gi studenten kunnskap om kateketikk og opplæring av barn og unge. Emnet gir mulighet til å oppøve ferdigheter for god kommunikasjon.

MÅL
Studenten skal etter fullført emne ha
- Kjennskap til prekenens teologi.
- Evne til å arbeide beskrivende og utviklende med muntlighet og personlig uttrykk.
- Evne til å forkynne (drive evangelieforklaring).

- Kjennskap til kirkens kateketiske oppdrag og evne til å utvikle pedagogisk opplegg for et avgrenset læringstiltak i en menighet.
- Kjennskap til didaktiske utfordringer i menighetsarbeid.

DELEMNE C: PASTORAL- OG SPIRITUALTEOLOGI (5 STP)
Delemne C gir innsikt i pastoralteologi og spiritualteologi. Arbeidet med dette delemnet skal gi studenten innsikt i innholdet i diakon- og prestetjenesten, ordenskall, samt innsikt i hva som ligger i legapostolatet og veien til hellighet.

MÅL
Studenten skal etter fullført emne ha
- Kjennskap til pastoralteologi.
- Kjennskap til ulike former for kall, inkludert både prestetjeneste, diakontjeneste, ordenskall og legapostolatet.
- Kjennskap til spiritualteologi
- Evne til å reflektere over forholdet mellom egen identitet/spiritualitet og pastoral identitet/spiritualitet.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR

- *Den generelle innledningen til missalet (rubrikkene)*. (Kildelitteratur). Hentet fra http://www.usccb.org/prayer-and-worship/the-mass/general-instruction-of-the-roman-missal/
- Benedikt 16, p. (2001). *Liturgiens ånd: En innføring*(s. 9-79, 111-158). Oslo: St. Olav forl. ISBN/ISSN: 82-7024-139-3
- Boyer, M. G. (2004). *The liturgical environment: What the documents say* (2. utg., s. 1-133). Collegeville, Minn.: Liturgical Press. ISBN/ISSN: 9780814630273
- Den Romersk-katolske kirke, . (1999-2007). *Tidebønnene: Til liturgisk bruk for Den katolske kirke i Norge*(Studieutg. utg., Vol. 1-4). [Oslo]: St. Olav forl. ISBN/ISSN: 82-7024-109-1/82-7024-119-9/82702401350/82-7024-183-0 (Kildelitteratur)
- Den Romersk-katolske kirke, . (1982). *Missale: Messebok for den Katolske kirke i Norge* ([Ny] utg.). [Oslo]: St. Olav. ISBN/ISSN: 82-7024-035-4 (Kildelitteratur)
- Den Romersk-katolske kirke, . (1990). *Bønnebok for Den Katolske kirke* Oslo: St. Olav. ISBN/ISSN: 82-7024-064-8/82-7024-060-5 (Kildelitteratur)
- Elliott, P. J. (2005). *Ceremonies of the modern Roman rite: The Eucharist and the Liturgy of the hours: A manual for clergy and all involved in liturgical ministries* (Rev. utg.). San Francisco, Calif.: Ignatius Press. ISBN/ISSN: 9780898708301 (Kildelitteratur)
- Elliott, P. J. (2002). *Ceremonies of the liturgical year: According to the modern Roman rite: A manual for clergy and all involved in liturgical ministries*. San Francisco, Calif.: Ignatius Press. ISBN/ISSN: 089870829x/9780898708295 (Kildelitteratur)
- Halvorsen, P. B. (1989). *Jesu nattverd: Messen gjennom 2000 år* (s. 13-82, 99-180). [Oslo]: St. Olav forlag. ISBN/ISSN: 82-7024-054-0

DELEMNE B LITTERATUR

- *Retningslinjer for katekese*.. Hentet fra www.katolsk.no/organisasjon/norge/ks/retningslinjer/ks_03
- Andersen, J. (2007). Praktisk ungdomsarbeid: Ungdomsarbeideren, enkelt og greit. I M. Holmqvist (Red.), *Jeg tror jeg er lykkelig -: Ung tro og hverdag* (s. 124-133). Oslo: Kloster forl. ISBN/ISSN: 82-997499-0-5/978-82-997499-0-9 (Kompendium)
- Brenna, J. (2007). Tro og samfunn: Ung tro i dag. I M. Holmqvist (Red.), *Jeg tror jeg er lykkelig -: Ung tro og hverdag* (s. 154-164). Oslo: Kloster forl. ISBN/ISSN: 82-997499-0-5/978-82-997499-0-9 (Kompendium)
- Cervall, L. (1998). Finns det en katolsk pedagogik. *Signum: Katolsk orientering om kyrka, kultur, samhälle*, (9). ISBN/ISSN: 0347-0423.
- Den romersk-katolske kirke. Congregatio pro Clericis, . (2002). Part 1 kap. 3, Part 3, Part 4. I *General directory for catechesis* (s. 77-90, 137-153, 157-191). London: Catholic Truth Society. ISBN/ISSN: 9781860820267
- Kasper, W. (1985). Att ge tron vidare. *Signum: Katolsk orientering om kyrka, kultur, samhälle*, (8). ISBN/ISSN: 0347-0423.
- Paul 6, p. (1978). *Om forkynnelsen: Rundskriv til kirkens troende og til alle mennesker av god vilje.* [Oslo]: St.Olav forlag. ISBN/ISSN: 82-7024-011-7
- Søbstad, F. (2006). Læring i kirken sett i et utvidet perspektiv. I T. S. Lannem & H. Stifoss-Hanssen (Red.), *Metode, mål og mening i den Norske kirkes trosopplæringsreform*(s. 147-154). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 82-519-2182-1/978-82-519-2182-4
- Waznak, R. P. (1998). *An introduction to the homily* (s. 1-91). Collegeville, Minn.: Liturgical Press. ISBN/ISSN: 0-8146-2502-9

DELEMNE C LITTERATUR

- Cahalan, K. A. (2010). *Introducing the practice of ministry*. Collegeville, Minn.: Liturgical Press. ISBN/ISSN: 9780814631690

DELEMNE C LITTERATUR
Velg ett av følgende valgalternativer:
Enten:

- Nouwen, H. J. M. (2006). *Å søke en helhet: De tre trinnene i utviklingen av et åndelig liv*(et utvalg på 100 sider). Oslo: Verbum. ISBN/ISSN: 82-543-1057-2/978-82-543-1057-1

Eller:

- Murray, P. (2006). Et utvalg på ca 100 sider. I *The new wine of Dominican spirituality: A drink called happiness*. London: Burns & Oates. ISBN/ISSN: 0-86012-417-7

Eller:

- Stinissen, W. (1982). *Maria i Bibelen og i vårt liv*. [Oslo]: St. Olav forl. ISBN/ISSN: 82-7024-039-7

TEOL1562 - Innføring i Den katolske kirkes kateketikk

Emneansvarlig:	Maria Junttila Sammut (Maria.J.Sammut@mf.no)
Studiepoeng:	15
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Teologi 2-årige masterprogrammer - Religion, Society and Global Issues Profesjonsstudier - Katolsk presteutdanning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Katekese - undervisning i troens innhold og praksis - har vært avgjørende for kirkens liv gjennom hele dens lange historie. Den er viktig i kirkens egen videreformidling av seg selv (lat. tradere) gjennom generasjonene, og dermed står den sentralt i kirkens tradisjon. Kirkens katekese er nært knyttet til, men separat fra, kirkens utadrettede misjon. Den er også noe annet enn den opplæring til troen som finner sted i familiene. Katekesen er en systematisk overlevering av innholdet i og praktiseringen av kirkens tro.

Dette emnet ønsker å gi en generell innføring i kateketikk som fag. Det vil gi et kort historisk overblikk, innblikk i viktige kateketiske retninger i dag, samt være praktisk innrettet.
Hvordan skal studiet gjennomføres
Emnet undervises i kveldsøkter fordelt over to semestre. Det legges opp til forelesninger, gruppearbeid, praktiske oppgaver og egenstudium.
Praktiske oppgaver
Alle studentene skal gjennomføre to praktiske opplegg og levere refleksjonsnotat (1000-1500 ord) i tilknytning til disse. Det ene opplegget skal gjennomføres som en katekeseundervisning i en menighet, og det skal inkludere å planlegge, gjennomføre og evaluere et opplegg basert på emnets delemne C. Aktuell pensumlitteratur skal benyttes både til å lage opplegget og til å reflektere faglig over det. Opplegget skal godkjennes av faglærer i forkant av gjennomføringen. Det andre opplegget går ut på å velge en eller to gjenstander fra et konkret kirkerom som i en faglig oppgave (2500-2800 ord) skal analyseres teologisk og begrunnes didaktisk som artefakt i førstekommunionsundervisningen eller konfirmasjonsundervisningen.

Studiekrav

Studenten skal for å få avsluttende vurdering og i tilknytning til undervisningen:
- levere og få godkjent bokrapport (1200-2000 ord) med utgangspunkt i emnets pensum. Tema avtales med faglærer;
- gjennomføre praktisk opplegg i en menighet og levere refleksjonsnotat (1000-1500 ord) knyttet til dette;
- velge en eller to gjenstander fra et kirkerom, og skrive individuell skriftlig oppgave (2500-2800 ord)der gjenstandene analyseres teologisk og begrunnes didaktisk som artefakt i førstekommunionsundervisningen eller konfirmasjonsundervisningen;
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester;

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL1562 har oppfyllelse av studiekrav som avsluttende vurdering. Emnet vurderes bestått/ikke-bestått.

Mål

DELEMNE A: KATEKESENS HISTORIE OG GRUNNLAG (3 stp)
I dette delemnet skal det gis en oversikt over den historiske utviklingen av kirkens katekese. Det vil særlig fokuseres på den kateketiske fornyelse på 1900-tallet, men dette vil også føre med seg et blikk på urkirken og tidlig middelalder som inspirasjonskilder for fornyelsen. I den historiske gjennomgangen vil man se på ulike modeller for katekese. Delemnet vil også reflektere rundt aktuelle utfordringer for katekesen, samt hvordan man kan benytte det teologiske grunnlaget for katekesen som en ressurs til å møte disse.
Studenten skal etter fullført emne ha:
- kunnskap om hovedtrekkene i den historiske utviklingen av Den katolske kirkes katekese
- kjennskap til de kirkelige dokumentene som er retningsgivende for dagens katekese
- kunnskap om aktuell teologi for kateketikk, særlig dens inndeling i katekismens fire pilarer: trosbekjennelsen, feiringen av det kristne mysterium, livet i Kristus og kristen bønn
- kjennskap til ulike modeller for katekese
- evne til å reflektere over aktuelle utfordringer for katekesen

DELEMNE B: TROSFORMIDLING (2 stp)
Dette delemnet studerer pedagogiske og metodologiske problemstillinger knyttet til katekesen. Katekese defineres som en systematisk fremstilling av kirkens tro. Da kirkens tro er mer enn teoretisk innhold, vil også fremstillingen av denne inneholde mer enn ren teoretisk meddelelse. Det vil fokuseres på kateketen som et trosvitne og på katekesen som en kirkens deltakelse i Guds egen pedagogikk.

Studenten skal etter fullført emne ha:
- god kunnskap om hva som ligger i uttrykket «Guds pedagogikk»
- kunnskap om induktiv og deduktiv metode, om erfaringsbasert katekese og om memorisering i katekesen
- evne til å artikulere konkrete læringsmål for katekesen
- evne til å reflektere rundt forholdet mellom pedagogikk, metodevalg og teologisk innhold i forbindelse med utarbeiding av kateketiske opplegg
- evne til å reflektere rundt hva det vil si at kateketen har et kirkelig kall

DELEMNE C: TROENS FORTELLINGER (4 stp)
Fortellinger er med på å danne fundamentet i menneskenes liv, så også i troens liv. Bibelen er en samling av små fortellinger som sammen utgjør en stor fortelling om Guds liv med menneskene, og helgenenes fortellinger kan ses på som konkretiseringer av denne store fortellingen. Menneskenes livsfortellinger er også fortellinger om hvordan de møter mysteriet og hvordan mysteriet rører deres dagligliv. Dette delemnet vil se på fortellingens logikk og viktighet for effektiv trosformidling.
Studenten skal etter fullført emne ha:
- grunnleggende kunnskap om Bibelens innhold, tilblivelse og overlevering
- kunnskap om sentrale intertekstuelle forbindelser mellom Det gamle og Det nye testamente
- oversikt over innholdet i: 1. Mosebok; 2. Mosebok 1-20; Ruts bok; Salme 1-8, 22-24; 32; 37-39; 77-78; 110-118; 137-139 og 146-150, Ordspråkene 1-8, Høysangen, Jesaja 1-12; 40-45; 52-55 og 65-66, Lukasevangeliet, Johannesevangeliet, Apostlenes gjerninger 1-18, Romerbrevet, 1. Korinterbrev 8-15 og Johannes åpenbaring 1-5; 21-22
- evne til å reflektere over forholdet mellom historie og fortelling
- kunnskap om helgenfortellingers teologiske relevans
- oversikt over innholdet i helgenfortellingene om Birgitta av Vadstena, Johannes Maria Vianney, Johannes Don Bosco, Therese av Lisieux, Maximilian Kolbe og Elisabeth Seton
- evne til å bruke fortelling som form i katekesen

DELEMNE D: BARNET, FAMILIEN OG KATEKETEN (3 stp)
I dette delemnet vil vi se på samspillet mellom kateketen, den som mottar katekese og familiene.
Studenten skal etter fullført emne:
- kunnskap om familiens rolle i trosundervisningen
- evne til å reflektere over rollen som kateket
- forstå betydningen av alderstilpasset undervisning og ha evne til å reflektere rundt utfordringer knyttet til ulike aldersgrupper
- vise kunnskap om og kritisk blikk på forkynnelse for barn

DELEMNE E: KIRKEROM, KUNST, BØNN OG LITURGI (3 stp)
I flere århundrer har det primære i katekesen bestått av deltakelse i kirkens liturgi, og ressursene har bestått i kirkeårets syklus, kirkebyggenes utforming, kunst og musikk. En tid har dette fokuset vært tilsidesatt av en mer klasseromspreget teoretisk katekese. Dette delemnet vil trekke frem liturgien, kirkerommet, kunsten og musikken som aktuelle og viktige ressurser i en tid der læring på nytt i økende grad foregår ved hjelp av det visuelle, det auditive og det håndfaste fremfor det intellektuelle. Delemnet har også en kort oversikt over aktuell ekklesiologi som grunnleggende for å forstå kirkens liturgiske liv.
Studenten skal etter fullført emne ha:
- god kunnskap om kirkerommet som et uttrykk for kirkens liturgi og teologi
- evne til å reflektere teologisk rundt kirkerommets ulike symboler og til å ta i bruk disse i katekesen
- god kunnskap om kirkens sakramentale liv og hvordan kirkens katekese er nært knyttet til dette
- evne til å reflektere kritisk rundt barn og bønn, samt kjennskap til ulike måter å be på sammen med barn

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR
- Kelly, F. D. (2007). *The mystery we proclaim: Catechesis for the third millennium* (2. utg., s. 27-65, 89-104, 151-157). Eugene, Or.: Wipf & Stock. ISBN/ISSN: 9781556356841
- Mongoven, A. M. (2000). *The prophetic spirit of catechesis: How we share the fire in our hearts* (s. 36-59, 64-112). New York: Paulist Press. ISBN/ISSN: 9780809139224
- Seland, T. (Red.) (2009). *"Lær meg din vei-": Kristen trosopplæring i går og i dag: En historisk oversikt* (kr. nr 10, s. 9-70). Trondheim: Tapir. ISBN/ISSN: 978-82-519-2447-4

DELEMNE B LITTERATUR
- Farey, C. (2011). Methodology in the light of the pedagogy of God. I C. Farey, W. Linnig & M. J. Paruch (Red.), *The pedagogy of God: Its centrality in catechesis and catechist formation* (s. 163-169). Steubenville, Ohio: Emmaus Road Publishing. ISBN/ISSN: 9781931018722
- Kelly, F. D. (2007). *The mystery we proclaim: Catechesis for the third millennium* (2. utg., s. 105-149). Eugene, Or.: Wipf & Stock. ISBN/ISSN: 9781556356841
- Linnig, W. (2011). The pedagogy of God: Source and model for the pedagogy of the faith. I C. Farey, W. Linnig & M. J. Paruch (Red.), *The pedagogy of God: Its centrality in catechesis and catechist formation* (s. 151-162). Steubenville, Ohio: Emmaus Road Publishing. ISBN/ISSN: 9781931018722
- Paruch, M. J. (2011). The ecclesial vocation of the catechist. I C. Farey, W. Linnig & M. J. Paruch (Red.), *The pedagogy of God: Its centrality in catechesis and catechist formation* (s. 171-183). Steubenville, Ohio: Emmaus Road Publishing. ISBN/ISSN: 9781931018722
- Willey, P. (2011). The pedagogy of God: Aim and process. I C. Farey, W. Linnig & M. J. Paruch (Red.), *The pedagogy of God: Its centrality in catechesis and catechist formation* (s. 51-79). Steubenville, Ohio: Emmaus Road Publishing. ISBN/ISSN: 9781931018722
- Willey, P. (2011). An original pedagogy for catechesis. I C. Farey, W. Linnig & M. J. Paruch (Red.), *The pedagogy of God: Its centrality in catechesis and catechist formation* (s. 15-28). Steubenville, Ohio: Emmaus Road Publishing. ISBN/ISSN: 9781931018722
- Willey, P. (2011). The pedagogue and the teacher. I C. Farey, W. Linnig & M. J. Paruch (Red.), *The pedagogy of God: Its centrality in catechesis and catechist formation* (s. 29-50). Steubenville, Ohio: Emmaus Road Publishing. ISBN/ISSN: 9781931018722

DELEMNE C LITTERATUR
- Helgenvitaer. Hentet 2013-04-16 fra www.katolsk.no
- Cavanaugh, B. (2005). Catechesis and storytelling: A franciscan perspective. *The Sower,* (January-March). (Kompendium).

- Eckhoff, J. W. (2000). *Helgener gjennom tidene: Fakta og legender* (s. 10-22). Oslo: IKO-forl. ISBN/ISSN: 82-7112-413-7 (Kompendium)
- Gallagher, M. (1998). *The art of catechesis: What you need to be, know and do* (s. 75-89). New York: Paulist Press. ISBN/ISSN: 9780809137787
- Hauge, E. H. & Saxegaard, K. M. (2012). *Fortell dine barn: Bibelkunnskap for trosopplærere* (s. 8-12, 21-204). [Oslo]: Verbum. ISBN/ISSN: 978-82-543-1192-9
- White, W. R. (1982). *Speaking in stories: Resources for Christian storytellers* (s. 7-46, 107-115). Minneapolis, Minn.: Augsburg Publishing House. ISBN/ISSN: 9780806619293 (Kompendium)

DELEMNE D LITTERATUR
- Andersen, J. (2007). Praktisk ungdomsarbeid: Ungdomsarbeideren, enkelt og greit. I M. Holmqvist (Red.), *Jeg tror jeg er lykkelig -: Ung tro og hverdag* (s. 124-133). Oslo: Kloster forl. ISBN/ISSN: 82-997499-0-5/978-82-997499-0-9 (Kompendium)
- Brenna, J. (2007). Tro og samfunn: Ung tro i dag. I M. Holmqvist (Red.), *Jeg tror jeg er lykkelig -: Ung tro og hverdag* (s. 154-164). Oslo: Kloster forl. ISBN/ISSN: 82-997499-0-5/978-82-997499-0-9 (Kompendium)
- Cavalletti, S. (2009). *Barnets religiøse potensial: Beskrivelse av erfaringer med barn fra 3 til 6 år* (s. 14-34). Oslo: [Den gode hyrde katekese - Norge]. ISBN/ISSN: 978-82-997240-1-2
- Dunlap, J. (2001). *Practical catechesis: Visions and tasks for catechetical leaders* (s. 125-216). Cincinnati, Ohio: St. Anthony Messenger Press. ISBN/ISSN: 9780867164633
- Gallagher, M. (1998). *The art of catechesis: What you need to be, know and do* (s. 9-29). New York: Paulist Press. ISBN/ISSN: 9780809137787
- Giertych, W. (2011). Divine pedagogy and moral formation in catechesis. I C. Farey, W. Linnig & M. J. Paruch (Red.), *The pedagogy of God: Its centrality in catechesis and catechist formation* (s. 109-124). Steubenville, Ohio: Emmaus Road Publishing. ISBN/ISSN: 9781931018722
- Johnsen, E. T. (2013). Barn som religiøse subjekter. I S. Sagberg & A. Ramsfjell (Red.),*Barnekultur og gudstjenestekultur* (s. 56-66). Oslo: IKO-forl. ISBN/ISSN: 978-82-8249-079-5 (Kompendium)
- Le Duc, A. (2002). Divine fatherhood and the child of today. *The Sower, 23*(3), s. 5-7. (Kompendium).
- Lindboe, I. M. (2009). Barn i evangeliene. I K. O. Sandnes, O. Skarsaune & R. Aasgaard (Red.), *Når jeg så skal ut i verden: Barn og tro i tidlig kristendom* (s. 75-111). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2448-1 (Kompendium)
- Malone, R. J. (2011). Divine pedagogy and doctrinal formation of catechists. I C. Farey, W. Linnig & M. J. Paruch (Red.), *The pedagogy of God: Its centrality in catechesis and catechist formation* (s. 83-93). Steubenville, Ohio: Emmaus Road Publishing. ISBN/ISSN: 9781931018722

DELEMNE E LITTERATUR
- Cavalletti, S. (2011). *Barnets religiøse potensial i alderen 6 til 12 år: Beskrivelse av erfaringer* (s. 46-90). Oslo ,: I.M. Brorson. ISBN/ISSN: 978-82-997240-2-9
- Cavalletti, S. (2009). *Barnets religiøse potensial: Beskrivelse av erfaringer med barn fra 3 til 6 år* (s. 74-86). Oslo: [Den gode hyrde katekese - Norge]. ISBN/ISSN: 978-82-997240-1-2
- Gallagher, M. (1998). *The art of catechesis: What you need to be, know and do* (s. 91-187). New York: Paulist Press. ISBN/ISSN: 9780809137787
- Lang, U. M. (2011). Sacred art and architecture in the teaching of the Church. *The Sower, 32*(4), s. 5-7. (Kompendium).
- Ley, A. (2011). Catechesis and the Church building. *The Sower, 32*(4), s. 14-15. (Kompendium).
- Mongoven, A. M. (2000). *The prophetic spirit of catechesis: How we share the fire in our hearts* (s. 237-269). New York: Paulist Press. ISBN/ISSN: 9780809139224
- Rigali, J. (2011). On sacred architecture. *The Sower, 32*(4), s. 10-13. (Kompendium).
- Stroik, D. (2011). Domus eucharistica. *The Sower, 32*(4), s. 16-17. (Kompendium).
- Willey, P. (2011). Liturgy and catechesis in the catechism of the Catholic Church. *The Sower, 32*(4), s. 18-21. (Kompendium).

TEOL1570 - Praktisk teologi for lokalpredikanter i Metodistkirken

Emneansvarlig:	Hilde Marie Øgreid Movafagh (Hilde.M.Movafagh@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Kurset er et kjerneemne i Metodistkirkens teologiske seminar sitt kurs for lokalpredikanter.
Kurset gir en grunnleggende innføring i praktisk teologi og praktisk-teologisk metode, med vekt på fagforståelse og øvelse i å reflektere teologisk i spennet mellom praksis og teori. Refleksjon over praksis vil også være integrert i TEOL1570. Kurset består av tre delemner: A. Liturgi og prekenlære, B. Sjelesorg og C. Ledelse

Kurset består av varierte arbeidsformer: Forelesninger, praktisk-teologiske verksteder og studentenes egenaktivitet.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

- Med TEOL1510 reduseres dette emnet med 4 stp
- Med TEOL5580 reduseres dette emnet med 2 stp
- Med PT573 reduseres dette emnet med 2 stp
- Med PT575 reduseres dette emnet med 2 stp

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten ha

- deltatt i minst 75 % av undervisningen. - holdt en gudstjeneste med preken som godkjennes av den lokale prest
- i forbindelse med den avholdte gudstjeneste leveres prekenen (ca 1000 ord), program for gudstjeneste, et refleksjonsnotat over gudstjenesten (ca 500 ord) og et refleksjonsnotat over menighetens gudstjenesteliv (ca 500 ord),
- skrive og innlevere en indviduell skriftlig oppgave knyttet til sjelesorg, over et emne som er avtalt med emneansvarlig (ca 1500 ord).
- skrive og innlevere en faglig oppgave hvor en reflekterer over engen ledelseserfaring i kirke eller menighet, knyttet opp mot pensum. Tema avtales med emneansvarlig (ca, 2000 ord).
- legge frem minst en av oppgavene/innleveringene for gruppen.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

TEOL1570 har mappevurdering som eksamensform. For å kunne få avsluttende vurdering må studentene innen oppsatte frister ha oppfylt studiekravene.
Følgende inngår i mappen:
- preken og program for gudstjenesten
- refleksjonsnotater over gudstjeneste og menighetens gudstjenesteliv
- faglig oppgave i sjelesorg
- faglig oppgave i ledelse.

Karakteren (A-F) settes på grunnlag av de innleverte oppgaver.

Mål

DELEMNE A: LITURGI OG PREKENLÆRE
Studiet skal gi studenten:
- Kjennskap til kirkebyggets arkitektur
- Kjennskap til kirkeårets oppbygning
- God kunnskap om ordning for gudstjeneste og kirkelige handlinger i Metodistkirken
- Evne til å utvikle og holde en preken
- Evne til å observere gudstjenestepraksis i en menighet og reflektere teologisk over dette

DELEMNE B: SJELESORG
Studiet skal gi studenten:

- Kjennskap til sjelesorg som praktisk-teologisk fagfelt
- Evne til å reflektere teologisk over sjelesorgspraksis

DELEMNE C: LEDELSE
Studiet skal gi studenten:
- Kjennskap til Metodistkirkens organisering og kirkeforståelse
- Evne til å reflektere teologisk over kirkelig ledelse som fagfelt
- Evne til å reflektere teologisk over forholdet mellom egen identitet og identitet som leder i kirken

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR
- (2009). *Liturgier*. Oslo: Metodistkirken i Norge.
- Nordhaug, H. (2000). *-så mitt hus kan bli fullt: En bok om prekenen*. Oslo: Luther. ISBN/ISSN: 82-531-4528-4/978-82-531-4528-0
- Refsdal, K. (1995). Kirkebygg og teologi. *Teologisk forum*, (2). ISBN/ISSN: 0802-1457.

DELEMNE B LITTERATUR
- Bergem, A. (2011). *"Som epler av gull-": En bok om kristen sjelesorg* (Vol. 2, 184 s.). Oslo: Kolofon. ISBN/ISSN: 978-82-300-0786-0

DELEMNE C LITTERATUR
- Brunstad, P. O. (2009). *Klokt lederskap: Mellom dyder og dødssynder.* Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-05-39258-8
- Metodistkirken i Nord-Europa, . (2016). *The Book of discipline: 2016 supplement* (§§ 201-205, 214-258, 266-271). Fredrikstad: The Northern Europe and Eurasia Central Conference,.. Hentet fra http://www.umc-northerneurope.org/index.php?id=889

TEOL1571 - Verdibasert ledelse i Metodistkirken

Emneansvarlig:	Roar G. Fotland (Roar.G.Fotland@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudier - Metodistisk presteutdanning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Studiet er et tilbud til ansatte og frivillige som utøver ulike former for lederskap i Metodistkirken. Målet er å heve den ledelsesfaglige kompetansen gjennom å fokusere på ledelse generelt og ved å drøfte hvordan dette bør skje i en menighetskontekst. Studiet tar utgangspunkt i tre aspekter: ledelsesteori, teamarbeid og organisasjonsutvikling. Studiet er en kombinasjon av teoretiske studier og praksis, hvor studentene skal reflektere over egen ledelse. Den praktiske delen av studiet skjer i tilknytning til en lokal metodistmenighet. Grunnleggende kunnskap om den lokale menighet er derfor en forutsetning for kurset.

Arbeidsform og organisering: Studiet er prosessorientert og undervisningen vil bestå av forelesninger, plenumsdiskusjoner, gruppearbeid og case-studier. Undervisningen vil bli lagt opp med kobling mellom teori og praksis. Mellom undervisningssamlingene vil det bli obligatoriske oppgaver relatert til praksis i egne lokale menigheter.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- Obligatorisk oppmøte på 75 % av undervisningen.
- Levere utkast til en faglig oppgave på 1500-2000 ord hvor studenten drøfter egen ledelsespraksis i lys av pensum.
- Levere utkast til et refleksjonsnotat på 1200-1500 ord hvor studenten drøfter hvordan teamarbeidet i menigheten fungerer og hvilke rolle studenten selv spiller.
- Levere utkast til et refleksjonsnotat på 1200-1500 ord om hvordan menigheten hvor studenten er i praksis, arbeider med utvikling av organisasjonen og hvilken rolle studenten selv har i dette arbeidet.
- Presentere en av oppgavene for andre studenter, og gi respons til en annen students oppgave.
- Delta i evalueringen av studietilbudet dersom dette skal evalueres det aktuelle semesteret.

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL1571 har mappeeksamen som vurderingsform. Mappen skal inneholde de tre oppgavene. For å kunne få avsluttende vurdering må studentene innen oppsatte frister ha oppfylt studiekravene. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av de innleverte oppgaver.

Den faglige oppgaven vektes 50 % og de to refleksjonsnotatene vektes 25 % hver.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om ulike ledelsesteorier.
- god kunnskap om hva som styrer og påvirker teamarbeid.
- kunnskap om hvordan endringsprosesser kan foregå.
- kunnskap om hva som styrer og påvirker ledelse av frivillighetsarbeid.
- kunnskap om Metodistkirkens forståelse av den lokale menighet.

FERDIGHETER
Studenten kan:
- anvende teori og erfaring innen teamarbeid og ledelse av frivillighetsarbeid.
- drøfte lederrollen, og gjøre rede for hva som skaper gode endringsprosesser.
- utvikle sin egen rolle som verdiformidler, og forstå hvordan lederrollen virker på andre.

TEOL1580 - Praktisk teologi for offiserskandidater i Frelsesarmeen

Emneansvarlig:	Roar G. Fotland (Roar.G.Fotland@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Emnet TEOL1580 er et kjerneemne i Frelsesarmeens offiserskole sin utdannelse av kandidater til offiserstjeneste. Emnet gir en grunnleggende innføring i praktisk teologi og praktisk-teologisk metode, med vekt på fagforståelse og øvelse i å reflektere teologisk i spennet mellom praksis og teori. Refleksjon over praksis vil også være integrert i TEOL1580. Kurset består av tre delemner: A. Forkynnelse og gudstjenesteliv, B. Sjelesorg og C. Ledelse

Studiekrav

For å levere mappen og få avsluttende vurdering må studenten:
- ha deltatt i minst 75 % av undervisningen
- holdt en gudstjeneste med preken som godkjennes av den lokale korpsleder
- legge frem minst en av oppgavene/innleveringene for gruppen.
- avtale emne for individuell skriftlig oppgave knyttet til sjelesorg med emneansvarlig (ca. 1500 ord)
- avtale tema for individuell skriftlig oppgave om ledelseserfaring med emneansvarlig (ca. 2000 ord)

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

TEOL1580 har mappevurdering som eksamensform. For å kunne få avsluttende vurdering må studentene innen oppsatte frister ha oppfylt studiekravene.
Følgende inngår i mappen:
- preken og program for gudstjenesten
- refleksjonsnotater over gudstjeneste og menighetens gudstjenesteliv
- individuell skriftlig oppgave i sjelesorg (ca 1500 ord)
- individuell skriftlig oppgave i ledelse (ca. 2000 ord)

Karakteren (A-F) settes på grunnlag av de innleverte oppgaver.

Mål

Studenten skal etter fullført delemne A ha:
- kjennskap til korpslokalets viktigste elementer
- kjennskap til kirkeårets oppbygning
- god kunnskap om møtestruktur og Frelsesarmeens gudstjenestelige ordninger
- evne til å utvikle og holde en preken
- evne til å observere gudstjenestepraksis i et korps og reflektere teologisk over dette

Studenten skal etter fullført delemne B ha:
- kjennskap til sjelesorg som praktisk-teologisk fagfelt
- evne til å reflektere teologisk over sjelesorgspraksis

Studenten skal etter fullført delemne C ha:
- kjennskap til Frelsesarmeens organisering og kirkeforståelse
- evne til å reflektere teologisk over kirkelig ledelse som fagfelt
- evne til å reflektere teologisk over forholdet mellom egen identitet og identitet som leder i Frelsesarmeen

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR
- Frelsesarmeen (2005). *Seremonier i Frelsesarmeen*. [Oslo]: Frelsesarmeens hovedkvarter. ISBN/ISSN: Frelsesarmeen
- Nielsen, J. (2012). Blod og ild" i William Booths sanger. I N.-P. Enstad (Red.), *Så lenge: William Booth for 100 år siden og i dag* (s. 28-40). Oslo: Frelsesarmeens historiske selskap. ISBN/ISSN: 978-82-93084-05-1
- Nordhaug, H. (2000). *-så mitt hus kan bli fullt: En bok om prekenen*. Oslo: Luther. ISBN/ISSN: 82-531-4528-4/978-82-531-4528-0

DELEMNE B LITTERATUR

- Bergem, A. (2011). *"Som epler av gull-": En bok om kristen sjelesorg* (Vol. 2, 184 s.). Oslo: Kolofon. ISBN/ISSN: 978-82-300-0786-0

DELEMNE C LITTERATUR

- (2009). *Frelsesarmeen - en del av Kristi kropp = Hjalpræsdisherinn - hluti af likama Krists. = Frelsunarherurin - partur av kroppi Kristusar* (s. 1-19). Oslo: Frelsesarmeen i Norge, Island og Færøyene. ISBN/ISSN: 978-82-994511-7-8
- (2012?). *Sammen i tjeneste: Perspektiv på salvasjonistenes kall og oppdrag* (124 s.). Oslo: Frelsesarmeens internasjonale lærenemnd. ISBN/ISSN: 978-82-93084-07-05
- Brunstad, P. O. (2009). *Klokt lederskap: Mellom dyder og dødssynder.* Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-05-39258-8
- Lydholm, G. (2006). Rites for commissioning/ordination to ministry in the Salvation Army in the Nordic Countries related to the theological development in the Salvation Army internationally. I H. Raun Iversen (Red.), *Rites of ordination and commitment in the churches of the Nordic countries / theology and terminology* (s. 391-415). København: Museum Tusculanum Press. ISBN/ISSN: 87-635-0265-8

TEOL1590 - Practical Theology and Congregational life

Emneansvarlig:	Marthe Bogen (Marthe.Bogen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Høgskolekandidat - Menighetsledelse, misjon og media Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste f 2

Generell informasjon

The course offers an introduction to worship and preaching as two of the most fundamental practices in congregational life. An historic outline forms the background for discussions on how worship leaders and preachers work to make the gospel heard and celebrated in their local context today. The students will do their own observation study to complement the lectures in liturgy and homiletics.

Studiekrav

To complete the course, the student must:
- Take part in a minimum of 50% of the lectures.
- Write a short book report (500 - 700 words) in homiletics (see Course syllabus for specifics). The book report must include at least two correctly formulated references and a separate bibliography.
- Write a short essay on worship and preaching based on an observation study in a local congregation (1600 - 2000 words). The essay must include at least two correctly formulated references and a separate bibliography.
- Participate in the evaluation of the curriculum and/or of the learning environment, if such evaluation is stipulated in the relevant term.

When course requirements are not fulfilled, this will count as one examination attempt, unless you withdraw within the set deadline (1 May/ 1 November).

Avsluttende vurdering

The final assessment for this course is based on one written exam (4 hours). The course and final exam will be graded A-F.

Læringsutbytte etter fullført emne

KNOWLEDGE
The students has:
- knowledge of the history and theology of worship and preaching
- knowledge of how local congregations form their worship services and sermons

SKILLS
The student can:
- read scholarly literature, and extract relevant points from an academic text in writing
- plan and complete an independent academic work based on an observation study

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Bailey, C. A. (2007). *A guide to qualitative field research* (2. utg., s. 1-13, 79-94). Thousand Oaks, Calif: Pine Forge Press. ISBN/ISSN: 1412936500 (Se Fronter)
- Driscoll, J. (2011). *What happens at mass* (Revised utg.). Leominster: Gracewing. ISBN/ISSN: 9780852446379
- Frans 1 pave, . (2013). *Evangelii Gaudium*. Rome: Vatican Press.. Hentet fra http://w2.vatican.va/content/francesco/en/apost_exhortations/documents/papa-francesco_esortazione-ap_20131124_evangelii-gaudium.html
- Saxegaard, F. (2017). *Homiletics for beginners: A rough guide.* Oslo: MF. (Se Fronter)
- Truscott, J. (2011). *Worship: A practical guide.* Singapore: Genesis. ISBN/ISSN: 9789814305419
- Vigen, A. M. & Scharen, C. (Red.) (2011). *Ethnography as Christian theology and ethics* (s. 28-46). London: Continuum. ISBN/ISSN: 9781441155450

TEOL1591 - Christian Leadership in Church and Society

Emneansvarlig:	Marthe Bogen (Marthe.Bogen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Høgskolekandidat - Menighetsledelse, misjon og media Bachelorprogrammer - Teologi, religion og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste f 2

Generell informasjon

The course gives an introduction to theories of organization and leadership with a focus on work in church, mission and congregations. The course will combine general theories with more explicit biblical, theological and practical perspectives on leadership and management. Organizational structures and dynamics will be introduced. The course will furthermore focus on challenges for leadership relevant for work in public and civil society, with special attention to leadership in the church. The relationship between leadership, gender and power will also be dealt with.

Studiekrav

In order to receive a final assessment, the student must:
- Prepare and submit a leadership profile of a leader selected by the student and approved by the Professor by the due date (see the syllabus for details).
- Take part in a minimum of 50% of the lectures.
- Participate in the evaluation of the curriculum and/or of the learning environment, if such evaluation is stipulated in the relevant term.

When course requirements are not fulfilled this will count as one examination attempt, unless you withdraw within the set deadline (1 May/ 1 November).

Avsluttende vurdering

To gain credit for the course the student must fulfill all the requirements and pass the written exam (2 hrs). The exam is assessed with grades A-F.

Læringsutbytte etter fullført emne

KNOWLEDGE
The student has:
- good knowledge of different leadership theories
- good knowledge of the relationship between culture, society and leadership
- knowledge of different models of leadership training

SKILLS
The student can:
- describe and identify processes of how leaders emerge and discover their giftedness
- reflect on the place and importance of different leadership roles and structures
- use the theoretical framework of the course to reflect on personal experiences with leadership

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Croft, S. J. L. (2008). *Ministry in three dimensions: Ordination and leadership in the local church* (New utg., s. 43-137). London: Darton, Longman & Todd. ISBN/ISSN: 978-0-232-52743-8/0-232-52743-1
- Gibbs, E. (2005). *LeadershipNext: Changing leaders in a changing culture* (s. 21-146). Downers Grove, Ill.: InterVarsity Press. ISBN/ISSN: 0-8308-3283-1
- Hersey, P., Blanchard, K. H. & Johnson, D. E. (2013). *Management of organizational behavior: Leading human resources* (10 utg., s. 86-158). Boston: Prentice Hall. ISBN/ISSN: 0133080471/978-0-13-308047-6
- Hybels, B. (2009). *Courageous leadership* (Expanded edition. utg., s. 161-198). Grand Rapids, Mich.: Zondervan. ISBN/ISSN: 978-0-310-24823-1/978-0-310-49595-6 (Kompendium)
- Jørgensen, K. (2012).*Equipping for service: Christian leadership in church and society*. Oxford: Regnum Books. ISBN/ISSN: 9781908355065
- Northouse, P. G. (2016). *Leadership: Theory and practice* (7. utg., s. 161-256). Los Angeles, Calif: Sage. ISBN/ISSN: 9781506311166
- Roxburgh, A. J. & Romanuk, F. (2006). *The missional leader: Equipping your church to reach a changing world* (s. 109-206). San Francisco, Calif.: Jossey-Bass. ISBN/ISSN: 0-7879-8325-x/978-0-7879-8325-3

TEOL1592 - Youth Ministry

Emneansvarlig:	Morten Holmqvist (Morten.Holmqvist@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Høgskolekandidat - Menighetsledelse, misjon og media Bachelorprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste f 2

Generell informasjon

The course gives an introduction to Youth Ministry. The course will have two main perspectives: Youth Ministry as an academic discipline within Practical Theology and as ministry within congregational work.

As a Practical Theological discipline, the course will focus on the different theological strands which have shaped much of the field of Youth Ministry. Furthermore, the course will present different ways of combining theological reflection with theories from the field of sociology, practice theory and cultural studies.

As a ministry within congregational work, the courses will use a narrative approach and a practice approach to how young people can be engage with the story of the gospel and the fellowship of the church.

Studiekrav

The requirements for receiving a final assessment are:
- Participate in a discussion group regarding your own background and possible experience with Youth Work and church tradition. See the syllabus for details.
- Take part in a minimum of 50% of the lectures
- Participate in the evaluation of the curriculum and/or of the learning environment, if such evaluation is stipulated in the relevant term.

When course requirements are not fulfilled this will count as one examination attempt, unless you withdraw within the set deadline (1 May/ 1 November).

Avsluttende vurdering

To gain credit for the course the student must fulfill all the requirements and pass the written exam (4 hrs). The exam is assessed with grades A-F.

Læringsutbytte etter fullført emne

KNOWLEDGE
The student has:
- a good knowledge of Youth Ministry as a discipline within Practical theology.
- knowledge of central debates concerning Youth Ministry, witnessing the gospel, discipleship and the church.

SKILLS
The student can:
- use theoretical and empirical knowledge of Youth Ministry in discussions in a reflected and critical way
- reflect theologically regarding youth work, youth culture and young people¿s participation in church
- describe and identify narrative and practical approaches to youth ministry

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Clark, C., Rahn, D. & Dean, K. C. (Red.) (2001). *Starting right: Thinking theologically about youth ministry* (s. 15-76). Grand Rapids, Mich.: Youth Specialties/Zondervan Publishing House. ISBN/ISSN: 0-310-23406-9
- Collins-Mayo, S., Mayo, B., Nash, S. & Cocksworth, C. (2010). *The faith of generation Y* (s. 3-136). London: Church House Publ. ISBN/ISSN: 9780715142066
- Dean, K. C. & Foster, R. (1998). *The godbearing life: The art of soul tending for youth ministry* (s. 11-136). Nashville, Tenn.: Upper Room Books. ISBN/ISSN: 0-8358-0858-0
- Nash, S. & Whitehead, J. (Red.) (2014). *Christian youth work in theory and practice: A handbook* (s. 1-48, 97-209). London: SCM Press. ISBN/ISSN: 978-0-334-04643-1
- Rogers, F. (2011). *Finding God in the graffiti: Empowering teenagers through stories* (s. 1-97, 156-188). Cleveland, Ohio: Pilgrim Press. ISBN/ISSN: 9780829818024
- Ward, P. (1999). *God at the mall: Youth ministry that meets kids where they're at* . Peabody, Mass.: Hendrickson. ISBN/ISSN: 1-56563-411-x

Eksamens-/innleveringsdatoer

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	15. mai 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	4 timer
Kunngjøringsdato:	5. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	14. aug. 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	4 timer
Kunngjøringsdato:	4. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

TEOL1610 - Introduction to Contemporary Mission Studies

Emneansvarlig:	Roar G. Fotland (Roar.G.Fotland@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig) og vår
Studieprogramtilhørighet:	Høgskolekandidat - Menighetsledelse, misjon og media Bachelorprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste f 2

Generell informasjon

This course will introduce the students to the major issues in the study of the church in mission in the contemporary world. It will provide an understanding of the religious, social, cultural, and contextual challenges facing the worldwide church, with a special emphasis on the situation in the global south.

Studiekrav

The requirements for receiving a final assessment are:
- Write a book report (400-600 words) from a chapter in one of the books on the reading list. The books report must include correctly formatted references and a bibliography. See the syllabus for details.
- Take part in a minimum of 50% of the lectures
- Participate in the evaluation of the curriculum and/or of the learning environment, if such evaluation is stipulated in the relevant term

When course requirements are not fulfilled this will count as one examination attempt, unless you withdraw within the set deadline (1 May/ 1 November).

Avsluttende vurdering

The final assessment for this course is based on one written exam (4 hours). The course and final exam will be graded A-F.

Læringsutbytte etter fullført emne

KNOWLEDGE
The student has:
- good knowledge of the main issues in contemporary missiology (theological basis for mission; missional church; contextualization; the church's encounter with world religions; and social and political issues)
- knowledge of the worldwide church with an emphasis on the global south
- knowledge of mission in the Bible
- knowledge of the relationship between mission and globalization

SKILLS
The student can:
- discuss the concept of Christian mission
- evaluate different views and practices of mission
- relate open and critical to various expression of global Christianity

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Engelsviken, T., Lundeby, E. & Solheim, D. (Red.) (2011). *The church going glocal: Mission and globalisation: Proceedings of the Fjellhaug Symposium 2010* (s. 90-138, 168-184). Oxford: Regnum Books. ISBN/ISSN: 978-1-870345-93-4 (Kompendium)
- Goheen, M. W. (2014). *Introducing Christian mission today: Scripture, history and issues*. Downers Grove, Ill.: IVP Academic. ISBN/ISSN: 9780830840472
- Jenkins, P. (2015). The present and future of world Christianity. *Norsk tidsskrift for misjonsvitenskap,* (2), s. 67-83. ISBN/ISSN: 1504-6605. Hentet fra http://egede.mf.no/sites/default/files/dokumenter/pdf/NTM_2-2015_Jenkins.pdf
- Kim, S. C. H. & Kim, K. (2016). *Christianity as a world religion: An introduction* (2. utg.). London: Bloomsbury. ISBN/ISSN: 9781472569356 /9781472569349

Eksamens-/innleveringsdatoer

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	24. mai 2018

Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	4 timer
Kunngjøringsdato:	14. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	13. aug. 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	4 timer
Kunngjøringsdato:	3. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

TEOL1611 - Holistic Mission: Diaconia, Reconciliation, and Cross-cultural Ministry

Emneansvarlig:	Marthe Bogen (Marthe.Bogen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst og vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Høgskolekandidat - Menighetsledelse, misjon og media Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	List f3

Generell informasjon

This course belongs to mission studies, and seeks to offer both a theoretical and practical approach to holistic mission. It discusses the relationship between word and deed, proclamation and service (diaconia) in mission, with a particular emphasis on the church's ministry to and with the poor, its relationship to culture and society at large, and its work for reconciliation. The students will also present a practical project related to the themes of the course.

Studiekrav

- The students will present a report on a practical mission project related to the themes of the course. The report should be of approximately 2000 word, and include at least two correctly formulated references and a bibliography.
- Take part in a minimum of 50% of the lectures.
- Participate in the evaluation of the curriculum and/or of the learning environment, if such evaluation is stipulated in the relevant term.

When course requirements are not fulfilled this will count as one examination attempt, unless you withdraw within the set deadline (1 May/ 1 November).

Avsluttende vurdering

The final assessment for this course is based on one written exam (4 hours). In order to receive a final assessment, the student must fulfill the course requirements within the fixed deadline.

Læringsutbytte etter fullført emne

KNOWLEDGE
The student has:
- good knowledge of causes of poverty and of principles and practices in international development work.
- good knowledge of cultural issues in cross-cultural mission with an emphasis on understanding world views and the role of the cross-cultural missionary.
- knowledge of mission as a ministry of reconciliation.
- knowledge of migrant Christian communities and the challenges these represent, especially in a Norwegian setting
- knowledge of the concept of "holistic mission" including the relationship between evangelism and social responsibility in the mission of the church.

SKILLS
The student can:
- present a mission project that reflects the insights gained from the theoretical study of holistic mission.
- use the library to find appropriate resources for an academic description of a topic
- relate literature from the field to a specific case study

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Dowsett, R., Phiri, I., Birdsall, D., Terfassa, D. O., Hwa, Y. & Jørgensen, K. (Red.) (2016).*Evangelism and diakonia in context* (s. 1-96, 107-119, 141-210, 237-258, 289-304, 325-351, 363-372). Oxford: Regnum Books. ISBN/ISSN: 978-1-911372-03-5
- Hiebert, P. G. (1985). *Anthropological insights for missionaries* (s. 29-192). Grand Rapids, Mich.: Baker Book House. ISBN/ISSN: 0-8010-4291-7
- Lemma, D. (2012). God's transforming mission and norwegian churches and mission organizations: Some observations from a migrant perspective. I B. a. Fagerli (Red.), *A learning missional church: Reflections from young missiologists* (s. 132-146). Oxford: Regnum Books. ISBN/ISSN: 978-1-908355-01-0
- Myers, B. L. (2011). *Walking with the poor: Principles and practices of transformational development* (Rev. and exp. utg., s. 57-90). Maryknoll, N.Y.: Orbis Books. ISBN/ISSN: 978-1-57075-939-0 (Kompendium)
- Nordstokke, K. (Red.) (2009). *Diakonia in context: Transformation, reconciliation, empowerment: An LWF contribution to the understanding*

and practice of diakonia. Geneva: The Lutheran World Federation. ISBN/ISSN: 978-3-905676-96-9. Hentet fra https://www.lutheranworld.org/content/resource-diakonia-context-transformation-reconciliation-empowerment
- Schreiter, R. J. & Jørgensen, K. (Red.) (2013). An excerpt. I*Mission as ministry of reconciliation* (nr. Vol 16, s. 3-65, 79-89, 101-125, 200-206, 261-267, 321-330). Edinburgh: Regnum Books. ISBN/ISSN: 978-1-908355-26-3

TEOL1612 - Worldviews in Media and Popular Culture: A Missiological Approach

Emneansvarlig:	Matthew Phillip Monger (Matthew.P.Monger@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Høgskolekandidat - Menighetsledelse, misjon og media Bachelorprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

The modern world has become at marketplace of worldviews, which we also see reflected in media and popular culture. For relating and communicating to the modern world, there is a need to understand differences in our fundamental assumptions about reality, humanity and faith. In today's globalized world, media and popular culture are both reflecting and shaping cultures in powerful ways. Awareness of how media and popular culture communicate worldviews, including views of reality, humanity and values, is important for Christian ministry and mission.

The course will outline the challenge of media and popular culture to ministry and mission. The concept of worldview will be introduced and a selection of worldviews will be presented, with an emphasis on the modern Western context. On this basis, there will be an introduction to how media and popular culture communicate worldviews, with a focus on movies.

Studiekrav

The requirements for receiving a final assessment are:
- Submit a written assignment. The assignment will be assessed as approved/not approved. The assignment must be approved for the student to sit for the course exam. The assignment can be resubmitted once during the course if not approved the first time.
- Take part in a minimum of 50% of the lectures

When course requirements are not fulfilled this will count as one examination attempt, unless you withdraw within the set deadline (1 May/ 1 November).

Avsluttende vurdering

The final assessment for this course is an 8 hour home exam (1000-4000 words). The exam is assessed with grades (A-F).

In order to receive a final assessment, the student must fulfil the course requirements within the fixed deadline.

Læringsutbytte etter fullført emne

On completion of the course the student will have achieved the following learning outcomes:

Knowledge
The student:
- has basic knowledge of contemporary secular and religious worldviews
- understands how media and popular culture communicate worldviews, with a focus on movies
- has insight into how media and popular culture provide challenges and opportunities for ministry and mission

Skills
The student:
- can identify, compare and contrast different secular and religious worldviews
- can identify traces of worldviews in media and popular culture
- can engage with media and popular culture from a missiological perspective

General competence
The student:
- has awareness of how worldviews are reflected in media and popular culture
- understands the significance of media and popular culture for ministry and mission

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Dahle, L. (2014). Mission in 3D: A key Lausanne III theme. I L. Dahle, M. S. Dahle & K. Jørgensen (Red.),*The Lausanne movement: A range of perspectives* (s. 265-279). Oxford: Regnum Books. ISBN/ISSN: 978-1-908355-52-2. Hentet fra http://www.ocms.ac.uk/regnum/downloads/The_Lausanne_Movement-Final-WMF.pdf

- Dahle, L. (2014). Media engagement: A global missiological task. *Lausanne Global Analysis*, *3*(1). Hentet fra https://www.lausanne.org/content/lga/2014-01/media-engagement-a-global-missiological-task
- Dahle, L. (2013). Truth, Christian mission and apologetics: A response and a proposal. *Norsk tidsskrift for misjonsvitenskap, 67*(1), s. 21-38. ISBN/ISSN: 1504-6605. Hentet fra http://egede.mf.no/tidsskriftsarkiv/truth-christian-mission-and-apologetics-response-and-proposal
- Dahle, L. & Watkins, T. Resourcing Christians for media awareness and critique. Hentet 2016-02-25 fra http://engagingmedia.info/resourcing-christians-for-media-awareness-and-critique/
- Dahle, M. S. (2006). Worldview analysis of popular media. *Budskap ...: Årsskrift for Fjellhaug misjonshøgskole,7*, s. 165-174. ISBN/ISSN: 0809-8018. Hentet fra http://fih.fjellhaug.no/wp-content/uploads/2011/01/Budskap-2006-101106.pdf
- Dahle, M. S. Key values and worldviews in the Disney universe: Online lecture. Hentet 2016-02-25 fra http://engagingmedia.info/resourcing-christians-for-media-awareness-and-critique/
- Dahle, M. S. & Watkins, T. (2010). News and entertainment media as missiological challenges: Online video from Lausanne 2010 congress. Hentet 2016-02-25 fra http://engagingmedia.info/news-entertainment-media-missiological-challenges/
- Sire, J. W. (2009). *The universe next door: A basic worldview catalogue* (5 utg.). Downers Grove, Ill.: IVP Academic. ISBN/ISSN: 978-0-8308-3850-9/0-8308-3850-3/1-84474-420-5/978-1-84474-420-6
- Watkins, T. The urgent need for developing media awareness. Hentet 2016-02-25 fra http://engagingmedia.info/the-urgent-need-for-developing-media-awareness/
- Watkins, T. (2007). *Focus: The art and soul of cinema*. London: Damaris. ISBN/ISSN: 978-1-904753-15-5
- Wilkens, S. & Sanford, M. L. (2009). *Hidden worldviews: Eight cultural stories that shape our lives* (s. 11-60, 79-99, 139-159). Downers Grove, Ill.: InterVarsity Press. ISBN/ISSN: 9780830838547

Eksamens-/innleveringsdatoer

Hjemmeeksamen

Utleveringsdato:	23. mai 2018
Tidspunkt for utlevering:	09:00
Innleveringsdato:	23. mai 2018
Innleveringsfrist:	17:00
Varighet:	8 timer
Kunngjøringsdato:	13. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Hjemmeeksamen

Utleveringsdato:	20. aug. 2018
Tidspunkt for utlevering:	09:00
Innleveringsdato:	20. aug. 2018
Innleveringsfrist:	17:00
Varighet:	8 timer
Kunngjøringsdato:	10. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

TEOL1681 - Konfesjonskunnskap og økumenikk

Emneansvarlig:	Roar G. Fotland (Roar.G.Fotland@mf.no)
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- (1990). *One faith, one church: An insight into the Salvation Army's response to World Council of Churches Faith and order paper, no. 111, baptism, eucharist, and ministry* (s. 1-10). London: International Headquarters of the Salvation Army. ISBN/ISSN: 0854125884/9780854125883. Hentet fra http://www.google.no/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=8&ved=0CDMQFjAH&url=http%3A%2F%2Fwww.sfotusa.org%2Flibrary%2Fpd 9006,d.bGQ
- (2011). *One baptism: Towards mutual recognition: A study text* (VIII, 21 s.). Geneva: World Council of Churches. ISBN/ISSN: 978-2-8254-1556-6. Hentet fra http://www.oikoumene.org/en/resources/documents/commissions/faith-and-order/ii-worship-and-baptism/one-baptism-towards-mutual-recognition
- (1997/2006). *Felleserklæring om rettferdiggjørelseslæren*. Oslo: Mellomkirkelig råd.. Hentet fra http://www.kirken.no/?event=doLink&famID=2022
- (2012). *"Når dere kommer sammen": Gudstjenesten i kristne kirker og trossamfunn i Norge* (nr. nr 16). Oslo: Norges kristne råd. ISBN/ISSN: 978-82-7941-033-1
- (2011). *Working together in mission: Witness, education and service: Salvation Army - World Methodist Council bilateral dialogue report*.. Hentet fra http://www.google.no/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=21&ved=0CBwQFjAAOBQ&url=http%3A%2F%2Fworldmethodistcouncil.org%2 FQjCNHJV4lirELmUly6P5sQAjB0Zs1h2w&bvm=bv.79189006,d.bGQ
- (2009). *Hva er kirken?: To økumeniske bidrag* (nr. nr 15, s. 3-18). Oslo: Norges kristne råd. ISBN/ISSN: 978-82-7941-032-4
- (1983). *Dåp, nattverd og embete*. [Oslo]: Verbum. ISBN/ISSN: 82-543-0125-5
- Booth, C. (1883). The Salvation Army and it's relation to the churches. I *The Salvation Army in relation to the church and state, and other addresses: Delivered at Cannon Street Hotel, City* (s. 27-44). London: S.W. Partridge. ISBN/ISSN: https://archive.org/stream/salvationarmyinr00boot#page/n5/mode/2up
- Sødal, H. K. (Red.) (2002). *Det kristne Norge: Innføring i konfesjonskunnskap* (s. 9-124, 155-190, 199-210, 219-241, 255-297). Kristiansand: Høyskoleforl. ISBN/ISSN: 978-82-7634-354-0/82-7634-354-6

TEOL1715 - Introduction to the Bible

Emneansvarlig:	Marthe Bogen (Marthe.Bogen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Høgskolekandidat - Menighetsledelse, misjon og media Bachelorprogrammer - Teologi, religion og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	List f3

Generell informasjon

This course provides a basic introduction to the Old and New Testaments in their historical setting as well as the development of the text and the canon of the Bible.

The course is divided in two parts:

PART A: INTRODUCTION TO THE OLD TESTAMENT (5 ECTS)
Part A provides an introduction to working with the Old Testament from a historical critical perspective. This will cover the development of the text and canon, and The Old Testament in its historical context. Perspectives related to the use and interpretation of the Bible will be discussed as well as the historical setting of the Old Testament and the importance of working historically with Old Testament texts.

PART B: INTRODUCTION TO THE NEW TESTAMENT (5 ECTS)
Part B provides an introduction to the New Testament, focusing on the development of the text and canon, and the historical setting and contents of a selection of New Testament books.

Studiekrav

In order to receive a final assessment, the student must:
- Submit and have approved at least 5 of 8 written assignments during the semester, each by the given due date (see the syllabus for details).
- Take part in a minimum of 50% of the lectures.
- Participate in the evaluation of the curriculum and/or of the learning environment, if such evaluation is stipulated in the relevant term.

When course requirements are not fulfilled this will count as one examination attempt, unless you withdraw within the set deadline (1 May/ 1 November).

Avsluttende vurdering

The final assessment for this course is based on one written exam (4 hours). In order to receive a final assessment, the student must fulfill the course requirements within the fixed deadline. The course and final exam will be graded A-F.

Læringsutbytte etter fullført emne

SKILLS
The student can:
- situate biblical texts historically
- discuss the importance of the historical context of different biblical texts
- reflect critically about difference conceptions of the Bible as the Word of God.
- express a hermeneutical awareness of the fact that Biblical texts are historically situated.

KNOWLEDGE
Part A: Introduction to the Old Testament
The student has:
- knowledge of the academic study of the Old Testament.
- knowledge of the different genres of the books of the Old Testament
- an overview of the textual history of the Old Testament.
- an overview of the development of the Old Testament Canon.
- an overview of the structure and contents of the Old Testament.

Part B: Introduction to the New Testament
The student has:
- knowledge of the academic study of the New Testament.
- knowledge of the development of the Gospels and the Synoptic Problem.
- knowledge of the historical settings of the different Synoptic Gospels.
- an overview of the textual history of the New Testament.
- an overview of the development of the New Testament canon.
- an overview of central characteristics of the Acts of the Apostles.
- an overview of central themes in the Epistles and their relevance for the church today

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR

- (1978). *The Holy Bible: New international version*. London: Hodder & Stoughton. ISBN/ISSN: 0-340-27617-7
- Collins, J. J. (2014). *A short introduction to the Hebrew Bible: And Deutro-Canonical books* (2. utg.). Minneapolis, Minn.: Fortress Press. ISBN/ISSN: 9781451472943

DELEMNE B LITTERATUR

- (1978). *The Holy Bible: New international version*. London: Hodder & Stoughton. ISBN/ISSN: 0-340-27617-7
- Powell, M. A. (2009). *Introducing the New Testament: A historical, literary, and theological survey* (s. 15-538). Grand Rapids, Mich: BakerAcademic. ISBN/ISSN: 9780801028687

TEOL1720 - Ex.phil, ex.fac og verdensreligionene

Emneansvarlig:	Marthe Bogen (Marthe.Bogen@mf.no)
Studiepoeng:	30
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Høgskolekandidat - Menighetsledelse, misjon og media Bachelorprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

This course is one of two core courses of 30 ECTS each for students taking a supplementary year to the Ministry, Mission and Media programme. The course will only be offered once as a transition from the 2-year MMM program for students who enrolled in the programme in the fall of 2014. The course is designed to allow for a high degree of self-study, which requires a high degree of motivation from the student. The course consists of three parts: Ex.phil, Ex.fac and World Religions, each of 10 ECTS. These will be described further below.

This course is offered primarily as a self-study. Students will be offered a few day-long sessions of teaching for the course, which will help define key terms and point the students in the right direction. Other than this, the students are themselves responsible for learning the required material and preparing for examination.

Prerequisites: A grade minimum of C in TEOL1592 and TEOL1612.

Avsluttende vurdering

Final assessment for this course is a 6-hour written exam. This course is graded on a scale of A-F.

Mål

PART A: EXPHIL (10 ECTS)
Exphil is divided into two parts of 5 ECTS each:

Part 1: History of philosophy and science (5 ECTS)
In part 1 the students work with important thinkers and traditions in the history of philosophy. The scope will be multicultural including major thinkers from European, Asian and African traditions. A good number original texts are read together with secondary literature. The course is oriented around selected problems, and invites the students to reflect on these.

Part 2: Ethics (5 ECTS)
In part 2 students mainly work systematically with ethical problems. Important ethical theories are to be used to discuss concrete problems. Meta-ethics is also included to give perspective to discussion on ethics and morality. The scope will be multicultural including major thinkers from European, Asian and African traditions.

Course objectives, part 1:History of philosophy and science
At the end of the course, students are expected to have:
- Knowledge about important thinkers and traditions in the history of philosophy and science.
- Knowledge of how certain theories are meant to solve certain problems
- Ability to use original texts in discussions of problems
- Ability to justify own interpretations and positions
- Ability to critically reflect on the theological relevance of certain philosophical problems

Course objectives, part 2: Ethics
At the end of the course, students are expected to have:
- Knowledge about important ethical theories, ethical argumentation and meta-ethics
- Ability to critically discuss ethical problems
- Ability to critically reflect on and justify their own positions in ethical questions

PART B: EXFAC (10 ECTS)
Exfac is divided into two parts of 5 ECTS each:

Part 1: Philosophy of science
Part 1 introduces the students to the topic of rational argumentation and understanding of science as a discipline and its methods. The scope will be multicultural including major thinkers from European, Asian and African traditions. The goal of the course is to help students become critical thinkers.

Part 2: Theology as a scientific discipline
The goal of this course is to understand theology in relation to other sciences. What makes theology scientific, and how is the relation between faith and reason to be understood. Can knowledge about God be achieved, and if so: how? The course will introduce different positions on these questions, for the students to engage with. The scope will be multicultural including major thinkers from European, Asian and African traditions.

Course objectives, part 1: Philosophy of science
At the end of the course, students are expected to have:
- knowledge about conditions for precision in communication
- knowledge about types of definitions
- knowledge about the relation between language and reality
- knowledge about what makes arguments good and relevant
- ability to discuss the quality of arguments
- ability to discuss scientific rationality based on knowledge about traditions in the philosophy of science

Course objectives, part 2: Theology as a scientific discipline
At the end of the course, students are expected to have:
- Knowledge about the concept of theology
- Knowledge about philosophical presuppositions for theological work
- Ability to discuss the relation between theology and other sciences
- Ability to discuss the normative aspect of theology

PART C: World Religions (10 ECTS)
At the conclusion of the course, the students are expected to have:
- An understanding of the study of religion
- An understanding of the central practices of the major religions of the world
- Good knowledge of Christianity, Islam, Judaism, Hinduism and Buddhism.
- An understanding of the historical development of Christianity, Islam, Judaism, Hinduism and Buddhism.
- Knowledge of the practice of Islam, Judaism, Hinduism and Buddhism in the world today.
- The ability to discuss religion from an academic perspective.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR
- Bonevac, D. A. & Phillips, S. H. (2009). *Introduction to world philosophy: A multicultural reader*. New York: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 9780195152319
- Cooper, D. E. (2003). *World philosophies: An historical introduction* (2nd utg.). Oxford, UK: Blackwell. ISBN/ISSN: 0631232605 (alk. paper)/0631232613 (pbk. alk. paper)
- Deigh, J. (2010). *An introduction to ethics.* New York: Cambridge University Press. ISBN/ISSN: 9780521772464 (hardback)/9780521775977 (pbk.)
- Long, D. S. (2010). *Christian ethics: A very short introduction* (nr. 238). Oxford ; New York: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 9780199568864 (pbk.)/0199568863 (pbk.)

DELEMNE B LITTERATUR
- Gorham, G. (2009). *Philosophy of science: A beginner's guide* . Oxford: Oneworld. ISBN/ISSN: 9781851686841 (pbk.)/1851686843 (pbk.)
- McGrath, A. E. (2010). *Science and religion: An new introduction* (2 utg.). Malden, Mass.: Wiley-Blackwell. ISBN/ISSN: 978-1-4051-8790-9/978-1-4051-8791-6. Hentet fra https://bibsys-almaprimo.hosted.exlibrisgroup.com:443/MF:default_scope:BIBSYS_ILS71503569750002201
- Zimmermann, J. (2015). *Hermeneutics: A very short introduction* (nr. 448). Oxford : Oxford University Press. ISBN/ISSN: 9780199685356/0199685355

DELEMNE C LITTERATUR
- Keown, D. (2013). *Buddhism: A very short introduction* (2nd, fully updated utg., s. 1-145). Oxford: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 9780199663835 (pbk.)/0199663831 (pbk.)
- Knott, K. (2016). *Hinduism: A very short introduction* (2nd utg.). Oxford ; New York: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 9780198745549
- Partridge, C. H. & Dowley, T. (Red.) (2013). *Introduction to world religions* (2nd utg., s. 19-486). Minneapolis, MN: Fortress Press. ISBN/ISSN: 080069970X/9780800699703
- Ruthven, M. (2012). *Islam: A very short introduction* (2nd utg., nr. 7, s. 1-158). New York, NY: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 9780199642878/0199642877
- Solomon, N. (2014). *Judaism: A very short introduction* (2nd utg., s. 1-135). Oxford New York: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 9780199687350/0199687358

TEOL1780 - Frelsesarmeens historie, teologi og spiritualitet

Emneansvarlig:	Roar G. Fotland (Roar.G.Fotland@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste i

Generell informasjon

Emnet gir en innføring i Frelsesarmeens historiske opprinnelse og utvikling i Norge, samt dens teologiske og spirituelle egenart. Høsten 2008 undervises emnet som kurs. Kurset krever egen påmelding for å delta.
Emnet består av delemnene A. Historie (4 stp) og B. Teologi og spiritualitet (6 stp)

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

- få godkjent en bokrapport (ca 1000 ord) levert innen 1. november. Oppgaven gis av faglærer.
- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL1780 har vurderingsform: skriftlig eksamen (4 timer). Det er en forutsetning at studiekravene er bestått for å få gå opp til skriftlig eksamen.
Karakteren (A-F) settes på grunnlag av eksamen.

Mål

A. HISTORIE (4 stp)
Studenten skal
- ha kunnskap om FA's opprinnelse og den første tid
- ha kjennskap til FA's historiske utvikling i Norge

B. TEOLOGI OG SPIRITUALITET (6 stp)
Studenten skal
- ha kunnskap om FA's grunnleggende troslære
- ha kjennskap til FA's syn på sakramenter og kirken
- ha kunnskap om FA's menneskesyn og sosiale og etiske engasjement
- ha kjennskap til den personlige helliggjørelsen
- ha kunnskap om FA's spiritualitet
- ha evne til å reflektere over FA's forhold til ulike forståelser av åndelig liv
- ha evne til en integrert forståelse av FA's historie, teologi og spiritualitet.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR
- Booth, C. (1976). *Angripende kristendom* (s. 7-65). Oslo: Salvata kristelig forlag.
- Green, R. J. (2005). *The life & ministry of William Booth: Founder of the Salvation Army*. Nashville, Tenn.: Abingdon Press. ISBN/ISSN: 0-687-05273-4
- Norum, C. (1987). *Med kjærlighetens våpen: Frelsesarmeen i Norge 100 år: 1888 - 22. januar - 1988* Oslo: Salvata kristelig forlag. ISBN/ISSN: 82-90222-26-2

DELEMNE B LITTERATUR
- Frelsesarmeen (2013). *Håndbok i troslære* (1-275, 325-339; 349-352). Oslo: Frelsesarmeens hovedkvarter. ISBN/ISSN: 978-82-93084-12-9
- Moon, G. W. & Benner, D. G. (Red.) (2004). *Spiritual direction and the care of souls: A guide to Christian approaches and practices* (s. 49-223). Trowbridge, Wiltshire: Eagle. ISBN/ISSN: 0-86347-612-0

- Street, R. (2008). *Called to be God's people: The International Spiritual Life Commission, it's report, implications and challenges* . London: Salvation Books. ISBN/ISSN: 9780854127863

TEOL1810 - Introduction to Digital Media in Ministry and Mission

Emneansvarlig:	Marthe Bogen (Marthe.Bogen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig) og vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Høgskolekandidat - Menighetsledelse, misjon og media Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste f 2

Generell informasjon

Digital media are now a fundamental aspect of life, and therefore of much Christian ministry and mission. The democratisation of the media, in terms of both production and dissemination, has enabled organisations, churches and individuals to develop a media ministry and engage in media mission. It is vital that those wishing to use digital media channels well should understand the context within which this communication takes place, the nature of digital communications, and the methodologies which enable effective communication and engagement.

The course is offered in cooperation with NLA Gimlekollen

This course will examine the rapid development and current state of the Internet and digital media, and consider the resulting challenges and opportunities for Christian ministry and mission. A social semiotic approach, as framed by Kress (2009), will be used to reflect on digital media, with a particular focus on online multimodal communications. Ethical issues relating to online communication will be considered, particularly focusing on intellectual property rights (including copyright, plagiarism and the Creative Commons movement) and citizen journalism (with respect to blogging and social media). There will also be reflection on aspects of personal integrity online in the context of discipleship.

The course will study practical aspects of reaching and connecting with an online audience in ministry and mission contexts, including content strategy, content architecture, design strategies, website usability, integration of media channels, and social media promotion. There will also be consideration of content aspects of online communication, again from a social semiotic perspective. The Gray Matrix will be used to discuss shaping of messages based on the interests and understanding of the audience, and the use of bridge strategies in the context of online mission.

Studiekrav

The requirements for receiving a final assessment are:
- Submit a written assignment engaging with a small number of key articles about digital media in Christian ministry and mission. The assignment will be assessed as approved/not approved. The assignment must be approved for the student to sit for the course exam. The assignment can be resubmitted once during the course if not approved the first time.
- Take part in a minimum of 50% of the lectures

When course requirements are not fulfilled this will count as one examination attempt, unless you withdraw within the set deadline (1 May/ 1 November).

Avsluttende vurdering

To gain credit for the course the student must fulfill all the requirements and pass the written exam (4 hrs). The exam is assessed with grades A-F.

Læringsutbytte etter fullført emne

On completion of the course, the student will have achieved the following learning outcomes:

Knowledge
The student:
- has basic knowledge of the development of the Internet and digital media
- has basic knowledge of research and development concerning digital media in ministry and mission
- understands digital dissemination processes and online communication patterns
- has knowledge of the characteristics and advantages of different media technologies and modalities, and how these may interact in multimedia expressions.
- understands the importance of content and design strategies for effective digital communication by organisations
- understands factors affecting usability of websites
- understands how organisations use social media, and their value for ministry and mission
- understands how a social semiotic approach to communication and a knowledge of the Gray Matrix contribute to effective digital communication in ministry and mission
- has knowledge of ethical issues and standards related to digital communication in ministry and mission contexts

Skills
The student:
- can appropriately apply key social media communication tools

- can apply principles for the evaluation of websites
- can outline a simple digital media content strategy for a ministry or mission organization
- can decide on appropriate modalities for communication in a specific context

General competence
The student:
- has knowledge of ethical issues and standards related to digital communication
- has knowledge of the current focus and innovation within and concerning digital media

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Bloomstein, M. (2012). *Content strategy at work: Real-world stories to strengthen every interactive project*. Amsterdam: Morgan Kaufmann. ISBN/ISSN: 9780123919229. Hentet fra http://bibsys-primo.hosted.exlibrisgroup.com/MF:default_scope:BIBSYS_ILS71496550410002201
- Green, L. (2010). *The internet: An introduction to new media* (All chapters EXCEPT 5,6,9 and 10). Oxford: Berg. ISBN/ISSN: 978-1-84788-298-1/978-1-84788-299-8. Hentet fra http://bibsys-primo.hosted.exlibrisgroup.com/MF:default_scope:BIBSYS_ILS71476621350002201
- Heider, D. & Massanari, A. (Red.) (2012). Section 2: Digital ethics in practice. I *Digital ethics: Research & practice.* New York: Peter Lang. ISBN/ISSN: 978-1-4331-1896-8/978-1-4331-1895-1
- Kress, G. (2010). *Multimodality: A social semiotic approach to contemporary communication* (Chapters 1,4,5,8 and 10). London: Routledge. ISBN/ISSN: 0-415-32060-7/978-0-415-32060-3/978-0-415-32061-0. Hentet fra http://bibsys-almaprimo.hosted.exlibrisgroup.com/MF:default_scope:BIBSYS_ILS71508371170002201
- Nielsen, J. & Pernice, K. (2010). *Eyetracking web usability* (Preface and chapters 3,4,5 and 6). Berkeley, CA: Pearson Education. ISBN/ISSN: 0-321-49836-4/978-0-321-49836-6

Eksamens-/innleveringsdatoer

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	30. mai 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	4 timer
Kunngjøringsdato:	20. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	15. aug. 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	4 timer
Kunngjøringsdato:	5. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

TEOL1811 - Digital Media in Ministry and Mission: Practical Project

Emneansvarlig:	Marthe Bogen (Marthe.Bogen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst og vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Høgskolekandidat - Menighetsledelse, misjon og media Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

The students will, individually or as part of a group, and in accordance with specified guidelines and professional principles, create a video on behalf of a church or a ministry, for ministry and mission purposes on the Internet. The student must have access to video recording equipment, a computer and relevant software on a private basis. Lectures will introduce the student to communication theory and video production theory. Much of the time will be spent on doing the practical project and writing the individual reflection paper. The student will receive tuition on a regular basis.The course will outline the challenge of media and popular culture to ministry and mission.
The course is offered in cooperation with NLA Gimlekollen

Studiekrav

To complete the course, the student must:
- Submit a written project proposal in accordance with specified guidelines. The proposal is assessed as "approved/not-approved". "Not approved" proposals can be reassessed only once during the semester.
- Take part in a minimum of 50% of the lectures.
- Participate in the evaluation of the curriculum and/or of the learning environment, if such evaluation is stipulated in the relevant term.

When course requirements are not fulfilled this will count as one examination attempt, unless you withdraw within the set deadline (1 May/ 1 November).

Avsluttende vurdering

The final assessment for this course is based on Portfolio assessment with 2 parts:
1. The practical project is submitted either as a group project or as individual work.
2. An individual reflection paper based on the work of the project and self-chosen literature is submitted.

Individual grades for the course are given based on an overall assessment of the main project (making up 40% of the grade) and the individual reflection paper (making up 60% of the grade).

In order to receive a final assessment, the student must fulfill the course requirements within the fixed deadline.
The course and final exam will be graded A-F.

Læringsutbytte etter fullført emne

On completion of the course the student will have achieved the following learning outcomes:

Knowledge
The student:
- Can describe what it takes to produce information products on behalf of an entity or within the framework of an organization's communications department.
- Understands how to obtain rigorous and relevant knowledge about a chosen topic.

Skills
The student:
- Can apply professional knowledge when planning and implementing communication projects from concept to finished product accustomed to medium and audience.
- Is able to reflect on the strengths and weaknesses of one¿s own production as well as the production process.
- Can draw on current good practice and results of relevant research.
- Is able to choose and use the correct tools appropriate for communicating via digital media.

General competence
The student:
- Can design, prepare and deliver a basic media project or communication task on behalf of a client to branch related standards and within ethical guidelines.

Merknad til litteraturlisten

300 pages of self-chosen literature. The student cannot choose literature from earlier courses in the programme.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Fusco, D. (2014). *A ministry guide for producing powerful video: Proven steps for success*. Sanford, Fla. : Visible Light. ISBN/ISSN: 9781502553638

TEOL1812 - Digital Media in Ministry and Mission: Blogging

Emneansvarlig:	Egil Sæbø (Egil.Sabo@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Høgskolekandidat - Menighetsledelse, misjon og media Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Blogging is considered an effective tool for those engaged or wishing to engage in Christian ministry and mission. Students will be given an in depth introduction to the development of blogging, as well as how to set up and maintain a blog for a given purpose and audience. Through blog production, students will be introduced to the possibilities, opportunities as well as limitations and challenges of ministry blogging, with the possibilities in the choice of modalities, hyper textuality and other available technical solutions. Students will be exposed to varied and innovative ways of producing, developing and maintaining blogs, as well as how additional tools for communication purposes can be assimilated within their blogs. Students will address issues relating to legal frameworks and ethical standards applicable to blogging. Students will be taught through lectures, seminars and through being given practical training and tasks. Students are expected to work individually on their blog production. Students will also meet flipped classroom techniques, whereby theory is presented through instruction videos and followed up with related classroom activity.

Studiekrav

The requirements for receiving a final assessment are:
- Take part in a minimum of 50% of the lectures
- Participate in the evaluation of the curriculum and/or of the learning environment, if such evaluation is stipulated in the relevant term

When course requirements are not fulfilled this will count as one examination attempt, unless you withdraw within the set deadline (1 May/ 1 November).

Avsluttende vurdering

Students will produce two blog entries on a given topic and deliver a reflection paper concerning their blog, with the following weighting:
a) Blog (51 percent)
b) Reflection paper (49 percent)

In order to receive a final assessment, the student must fulfil the course requirements within the fixed deadline.

Læringsutbytte etter fullført emne

On completion of the course the student will have achieved the following learning outcomes::

Knowledge:
The student
- has knowledge of the development of blogging within digital media
- has knowledge of varied uses and forms of blogs
- has knowledge of the elements and content of a blog
- has knowledge of how blogs are used and can be used within the context of Ministry and Mission
- has knowledge of ethical standards and legal frameworks that apply to blogging in Ministry and Mission contexts

Skills:
The student
- can create, develop and maintain a blog for a given purpose
- can theoretically support their choices in designing and developing a blog
- can critically reflect over the quality of their own and others¿ blogs

General competence:
The student
- Can produce a blog adhering to ethical standards and legal frameworks
- Can discuss central issues and challenges related to blogging
- Understands innovation, development and current good practice in blogging

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Bailey, B. & Storch, T. (2007). *The blogging church: Sharing the story of your church through blogs*. San Francisco, CA: Jossey-Bass. ISBN/ISSN: 9780787984878
- Rettberg, J. W. (2014). *Blogging* (2. utg.). Cambridge: Polity Press. ISBN/ISSN: 978-0-7456-6365-4/978-0-7456-6364-7
- White, C. & Biggs, J. (2014). *Bloggers boot camp: Learning how to build, write, and run a successful blog* (2. utg.). Burlington, MA: Focal Press. ISBN/ISSN: 9780415737142

Eksamens-/innleveringsdatoer

Mappevurdering

Innleveringsdato:	5. juni 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Kunngjøringsdato:	26. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Mappevurdering

Innleveringsdato:	20. aug. 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Kunngjøringsdato:	10. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

TEOL2100 - Ikke-grunnspråklig innføring i arbeidet med Det gamle testamente

Emneansvarlig:	Matthew Phillip Monger (Matthew.P.Monger@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Metodistisk presteutdanning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Emnet gir en innføring i Israels historie og fordypning i bibelbøkene Jesaja, Jeremia, Amos, Hosea, Salmenes bok og Ordspråkene. Emnet legger også opp til en drøfting av grunnleggende spørsmål knyttet til lesning og tolkning av bibeltekster, og hvilke særlige utfordringer man står overfor når en slik lesning og tolkning skjer innenfor en kirkelig kontekst.

Emnet består av fire delemner; A: Israels historie (2,5 stp), B. Profetisme (2 stp), C. Salmenes bok Og Ordspråkene (3,5 stp) og D. Hermeneutiske spørsmål: Å studere Det gamle testamente i en kristen kontekst (2 stp).

DELEMNE A: ISRAELS HISTORIE (2,5 STP)
Delemnet vil gi studentene kunnskaper om historien i Palestina/Israel i perioden fra det som rubriseres som patriarktiden til og med hellenistisk tid. Innsikten i denne historieperioden vil gi studentene et hjelpemiddel til bedre å forstå den kulturelle og samfunnsmessige bakgrunn for tekster i Det gamle testamente, samt kunne lese enkelttekster i Det gamle testamente i lys av konkrete historiske forhold.

DELEMNE B: PROFETISME (2 STP)
Delemnet skal gi studentene innblikk i Profetismen som fenomen og kjennskap til utvalgte profetbøker. Studiet av delemnet skal også gi studenten innsikt i hvordan profetenes forkynnelse var knyttet til den aktuelle situasjonen profetene levde og virket i, samt metodiske og hermeneutiske problemstillinger knyttet til den videre bruken av profetlitteraturen.

DELEMNE C: SALMENES BOK OG ORDSPRÅKENE (3,5 STP)
Delemnet skal gi studenten en grunnleggende innføring i Salmenes bok og dens tidlige virkningshistorie. Delemnet gir også en innføring i Visdomslitteraturen i Det gamle testamente med Ordspråkene som eksempel.

DELEMNE D: HERMENEUTISKE SPØRSMÅL: Å STUDERE DET GAMLE TESTAMENTE I EN KRISTEN KONTEKST (2 STP)
Delemnet vil gi studentene innsikt i grunnleggende spørsmål knyttet til lesning og tolkning av bibeltekster, og hvilke særlige utfordringer man står overfor når en slik lesning og tolkning skjer innenfor en kirkelig kontekst. Litteraturen legger opp til at både et katolsk og protestantisk perspektiv presenteres. Det vil være en målsetting at studentene blir presentert for faglige perspektiver fra andre tradisjoner enn studentens egen, og se forbindelser mellom de ulike tradisjonene.

Emnet er et kjerneemne i studieporgrammet metodistisk presteutdanning.

Forkunnskaper:
For å melde seg opp i emnet må studenten ha avlagt eksamen i K1010 og K1020 eller tilsvarende.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:
- Med TEOL2110 Innføring i arbeidet med Det gamle testamente og profetlitteratur reduseres TEOL2100 med 2 stp

Studiekrav

Studenten skal for å få avsluttende vurdering og i tilknytning til undervisningen:
- delta i evalueringen av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL2100 har 8 timers hjemmeeksamen (1000-4000 ord). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av prøven. For å få avsluttende vurdering må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.

Læringsutbytte etter fullført emne

Delemne A: Israels historie
KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om hovedtrekkene i de historiske epoker i Israel/Palestina-området den tid som rubriseres som patriarktiden til og med år 63 f. Kr.
- kjennskap til ulike epoker i historien

FERDIGHETER
Studenten kan:
- relatere hovedtrekkene i Israels historie til datidens religiøse, kulturelle og politiske kontekst
- anvende kunnskapen om de historiske epokene som tolkningshjelp i møte med bibeltekster

Delemne B: Profetisme
KUNNSKAP
Studenten har:
- kunnskap om profetisme og profeter i Israel og omverdenen i gammeltestamentlig tid
- kjennskap til profetisk litteratur og utvalgte profetbøker i Det gamle testamentet: Jesaja, Jeremia, Hosa og Amos.
- kjennskap til tidlig kristen bruk av jesajaboken

FERDIGHETER
Studenten kan:
- reflektere over metodiske og hermeneutiske problemstillinger knyttet til lesning av profetlitteratur i lys av deres historiske kontekst og til deres videre bruk

Delemne C: Salmenes bok og ordspråkene
KUNNSKAP
Studenten har:
- kunnskap om Salmenes bok
- kunnskap om Ordspråkene
- kjennskap til den tidlige brukshistorien til Salmenes bok (Det annet tempel og Det nye testamente)

FERDIGHETER
Studenten kan:
- reflektere over betydning of historisk kontekst for forståelsen av tekster fra Salmenes bok og Ordspråkene

Delemne D: Hermeneutiske spørsmål: Å studere Det gamle testamente i en kristen kontekst
KUNNSKAP
Studenten har:
- Kunnskap om grunnleggende spørsmål knyttet til lesning og tolkning av GT-tekster i en kristen kontekst

FERDIGHETER
Studenten kan:
- reflektere hermeneutisk og teologisk over arbeidet med det gamle testamente

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR
- Shanks, H. (Red.) (1988). *Ancient Israel: A short history from Abraham to the Roman destruction of the Temple* (s. 1-204). Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall. ISBN/ISSN: 0-13-036435-5/0-9613089-4-x

DELEMNE B LITTERATUR
- Petersen, D. L. (2002). *The prophetic literature: An introduction* (s. 1-135, 169-181, 184-189, 215-238). Louisville, Ky.: Westminster John Knox Press. ISBN/ISSN: 0-664-25453-5

DELEMNE C LITTERATUR
- Clements, R. E. (1992). *Wisdom in theology*. Carlisle: Paternoster Press. ISBN/ISSN: 0-85364-526-4/0-8028-0576-0
- Holt, E. K. & Nielsen, K. (Red.) (2003). *Dansk kommentar til Davids Salmer* (2. utg., Vol. 1, s. 13-148). København: Forlaget Anis. ISBN/ISSN: 87-7457-337-3

DELEMNE D LITTERATUR
- Davis, E. F. & Hays, R. B. (Red.) (2003). *The art of reading Scripture* (s. 69-159). Grand Rapids, MI: Eerdmans. ISBN/ISSN: 0-8028-1269-4
- Løland, H. (2008). Connecting the Dots: Om lesere og lesning i Reader response criticism.*Tidsskrift for teologi og kirke*, *79*(3/4), s. 164-181. ISBN/ISSN: 1504-2952. Hentet 2010-01-29 fra http://www.idunn.no/ts/ttk/2008/03/connecting_the_dots_-_om_lesere_og_lesning_i_reader_response_criticism?highlight=connecting%20the%20dots#h

DELEMNE D LITTERATUR
Velg ett av følgende valgalternativer:
Enten:
- Davis, E. F. & Hays, R. B. (Red.) (2003). *The art of reading Scripture* (s. 1-68). Grand Rapids, MI: Eerdmans. ISBN/ISSN: 0-8028-1269-4
Eller:
- Pontifical Biblical Commission, . (1993). The Interpretation of the Bible in the Church / presented by the Pontifical Biblical Commission to Pope John Paul II on April 23, 1993. Hentet 2010-01-04 fra http://catholic-resources.org/ChurchDocs/PBC_Interp-FullText.htm

Eksamens-/innleveringsdatoer

Hjemmeeksamen

Utleveringsdato:	15. mai 2018
Tidspunkt for utlevering:	09:00
Innleveringsdato:	15. mai 2018
Innleveringsfrist:	17:00
Varighet:	8 timer
Kunngjøringsdato:	5. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Hjemmeeksamen

Utleveringsdato:	20. aug. 2018
Tidspunkt for utlevering:	09:00
Innleveringsdato:	20. aug. 2018
Innleveringsfrist:	17:00
Varighet:	8 timer
Kunngjøringsdato:	10. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

TEOL2110 - Gammeltestamentlig metode, Deuteronomium og deuteronomistisk litteratur

Emneansvarlig:	Kristin Joachimsen (Kristin.Joachimsen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst og vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi Profesjonsstudier - Metodistisk presteutdanning Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste d

Generell informasjon

TEOL2110 innleder et grunnspråklig studium av Det gamle testamentet. Emnet gir en fordypning i metodiske og hermeneutiske problemstillinger knyttet til å forstå en historisk tekst som Det gamle testamentet og gir anledning til å arbeide spesielt med Deuteronomium (5 Mosebok) og GT-litteratur som er særskilt influert av Deuteronomium. Utvalgte tekster fra Deuteronomium og den deuteronomistiske litteraturen studeres på grunnlag av hebraisk tekst. Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Profesjonsstudiet i teologi - lavere grad.

Emnet er delt inn i tre delemner:

DELEMNE A: GAMMELTESTAMENTLIG METODE (3 STP)
Arbeidet med Det gamle testamentet stiller oss overfor mange ulike utfordringer: arbeid med hebraisk språk og tekstkritikk, spørsmål om hvilke metodisk grep vi skal/kan benytte når vi leser en valgt tekst, spørsmål om forholdet mellom hvordan teksten ble lest og forstått i sin samtid, hvordan den har blitt lest og forstått videre i historien, og hvordan den leses og forstås i dag. Dette delemnet tar gir en fordypning i ulike metodiske tilnærminger for arbeid med gammeltestamentlige tekster. Dette konkretiseres gjennom arbeid med utvalgte hebraiske tekster. Videre tar delemnet sikte på å gi grunnlag for videre hermeneutisk og teologisk refleksjon over arbeidet med Det gamle testamentet.

DELEMNE B: DEUTERONOMIUM (4 STP)
Deuteronomium gir viktige bidrag til flere sentrale teologiske emner, som for eksempel gudsbegrepet, menneskesynet, loven (tora) og Guds utvelgelse av Israel som Guds folk. Deuteronomiums teologi har også preget innholdet i og redigeringen av andre bøker og samlinger av bøker i GT, blant annet Pentateuken, Det deuteronomistiske historieverk, profetbøker og salmer. Et studium i Deuteronomium kan videre bidra til å avklare likheter og forskjeller mellom jødiske og kristne tradisjoner i det første århundre etter Kristus, og berører også en vesentlig side ved religionsdialogen mellom jøder og kristne i dag.

DELEMNE C: DEUTERONOMISTISK LITTERATUR (3 STP)

I bibelforskningen betegner Det deuteronomistiske historieverket (DtrH) et litterært verk eller «bibliotek» (Josva, Dommerne, 1-2 Samuelsbok, 1-2 Kongebok) som etter manges oppfatning er preget av Deuteronomiums språk, teologi og historiesyn. Verket omhandler Israels historie fra ørkenvandringen, via landnåmet og frem til slutten av kongetiden. DtrH er kjennetegnet av en rekke typiske ord og formuleringer. En rekke av enkeltfortellingene relaterer seg til hverandre innbyrdes i verket/biblioteket. Dessuten byr DtrH på en enhetlig kronologisk ramme.

DtrH er en kilde til Israels historie og religions- og teologihistorie. Samtidig har DtrH vært en deltaker i denne historien, dels i sin egen samtid da det fikk sin form (trolig omkring midten av det første årtusen fvt.), og dels ved å ha vært en sentral bidragsyter til de historiske og teologiske paradigmene som ettertiden har tolket Israels historie innenfor.

Forkunnskaper: Studenten må ha avlagt eksamen i TEOL1110, K1010 og K1020 eller tilsvarende.
Det er anbefalt å ta TEOL1120 parallelt med TEOL2110.

Arbeidsform og organisering:
Undervisningsform er forelesninger. Det åpnes for at studentene kan gi et kort, forberedt muntlig fremlegg over et faglig tema i forelesningene.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

- Med TEOL2110 versjon 2008V-2016V reduseres dette emnet med 3 stp
- Med emnet TEOL2115 reduseres dette emnet med 5 stp

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering skal studenten
- ha godkjent fremmøte i undervisningen tilhørende delemne A: Innføring i arbeidet med Det gamle testamente (75 prosent).
- levere og få godkjent utkast til faglig essay (minimum 1000 ord) med utgangspunkt i emnets litteratur. Tema avtales med faglærer. Utkastet skal ha en innledning som beskriver problemstilling, materiale, fremgangsmåte og disposisjon. Utkastet skal dessuten vise at studenten har arbeidet med relevant litteratur og vise at studenten har arbeidet på grunnlag av GTs hebraiske tekst. Studenten vil få skriftlig eller muntlig tilbakemelding på det innleverte utkastet. Dersom tilbakemelding gis muntlig, er det obligatorisk å møte til avtalt veiledning.
- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Avsluttende vurdering

Emnet har individuell skriftlig oppgave (2000-2500 ord) og skriftlig eksamen (6 timer) som eksamensform. For å få avsluttende vurdering, må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt alle studiekravene. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av oppgaven og skriftlig eksamen. Den individuelle skriftlige oppgaven teller 1/3 og skriftlig eksamen 2/3.

Læringsutbytte etter fullført emne

GENERELLE KOMPETANSE
Studenten kan:
- anvende bibelvitenskapelige teorier og terminologi på en kritisk og reflektert måte i analyse av bibeltekster og tema

Delemne A: Gammeltestamentlig metode
KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om ulike metodiske tilnærminger for arbeid med gammeltestamentlige tekster

FERDIGHETER
Studenten kan:
- benytte ulike bibelvitenskapelige metoder i konkret arbeid med tekst
- reflektere hermeneutisk og teologisk over arbeidet med Det gamle testamentet
- bruke elektroniske hjelpemidler, som Bibleworks, Accordance eller Logos Bible Software

Delemne B: Deuteronomium
KUNNSKAP
Studenten har:
- kunnskap om Deuteronomiums tilblivelse, innhold og sluttform samt den betydning boken har for andre gammeltestamentlige skrifters tilblivelse, teologi og sluttform
- kunnskap om Deuteronomiums egenart som lovsamling og paktsdokument sammenlignet med Paktsboken, Hellighetsloven og for-orientalske paktstraktater
- oversikt over Deuteronomiums videre bruk og aktualitet innenfor jødisk og kristen tradisjon

FERDIGHETER
Studenten kan:
- eksegere følgende tekster på grunnlag av Biblia Hebraica Stuttgartensia (BHS): 5 Mos 5,1-22; 6,4-9; 7,1-11; 12,1-7; 16,1-17; 18,15-18; 22,1-12

Delemne C: Deuteronomistisk litteratur
KUNNSKAP
Studenten har:
- kunnskap om teorier om det deuteronomistiske historieverkets bakgrunn og tilblivelse og om dets oppbygging
- kunnskap om deuteronomistisk språk, teologi og historiesyn
- kunnskap om innholdet i GT-tekster som er preget av deuteronomistisk teologi: 2 Mos 15,11-18 og Jer 1,4-10 (studert på grunnlag av den hebraiske teksten)

FERDIGHETER
Studenten kan:
- eksegere følgende tekster på grunnlag av Biblia Hebraica Stuttgartensia (BHS): Jos 1,1-11; 1 Sam 12,1-25; 2 Sam 7,4-16; 1 Kong 8,23-30; 2 Kong 17,7-23; 23,1-7.21-23
- sammenligne deuteronomistisk historiografi med andre religionshistoriske kilder i Det gamle Midtøsten (for eksempel Mesja-innskriften)

Merknad til litteraturlisten

Litteratur (under) uten sidehenvisning er å anse som referanselitteratur. Det betyr: I kommentarer studeres innledningsdelen og de sidene som kommenterer bibeltekstene omtalt i målformuleringene.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR

- Barton, J. (1996). *Reading the Old Testament: Method in biblical study* (s. 1-60, 77-129, 140-157). London: Darton, Longman and Todd. ISBN/ISSN: 0-232-52201-4
- Beal, T. (2011). Reception History and Beyond: Toward the Cultural History of Scriptures. *Biblical interpretation, 19*, s. 357-372. Hentet fra

http://dx.doi.org/10.1163/156851511X595530
- Di Vito, R. A. (1999). Tradition-Historical Criticism. I S. R. Haynes & S. L. McKenzie (Red.), *To each its own meaning: An introduction to biblical criticisms and their applications* (Rev. and expanded utg., s. 90-104). Louisville, Ky.: Westminster John Knox Press. ISBN/ISSN: 0-664-25784-4 (Kompendium)
- Hayes, J. H. & Holladay, C. R. (2007). *Biblical exegesis: A beginner's handbook* (3. utg., s. 34-47). Louisville, Ky.: Westminster John Knox Press. ISBN/ISSN: 0664227759/9780664227753 (Kompendium)
- Løland, H. (2008). Connecting the Dots: Om lesere og lesning i Reader response criticism.*Tidsskrift for teologi og kirke*, *79*(3/4), s. 164-181. ISBN/ISSN: 1504-2952. Hentet 2010-01-29 fra http://www.idunn.no/ts/ttk/2008/03/connecting_the_dots_-_om_lesere_og_lesning_i_reader_response_criticism?highlight=connecting%20the%20dots#h
- Miller, G. D. (2011). Intertextuality in Old Testament Research. *Currents in Biblical Research*, *9*(3), s. 283-309. Hentet fra http://dx.doi.org/10.1177/1476993X09359455
- Saxegaard, K. M. (2008). Bibelsk narratologi: Metode til lesning av bibelske fortellinger. *Tidsskrift for teologi og kirke*, *79*(3/4), s. 182-195. ISBN/ISSN: 1504-2952. Hentet 2017-05-12 fra http://www.idunn.no/ts/ttk/2008/03/bibelsk_narratologi_-_metode_til_lesning_av_bibelske_fortellinger
- Tov, E. (2012). *Textual criticism of the Hebrew Bible* (3. utg., s. 1-22). Minneapolis, Minn.: Fortress Press. ISBN/ISSN: 978-0-8006-9664-1 (Kompendium)

DELEMNE B LITTERATUR

- Crüsemann, F. (1996).*The Torah: Theology and social history of Old Testament law* (s. 215-234). Edinburgh: Clark. ISBN/ISSN: 0-567-08524-4 (Kompendium)
- Haaland, G. (2011). Den todelte Tora- Tanakh og Talmud. I J. Braarvig & Å. Justnes (Red.), *Hellige skrifter i verdensreligionene* (s. 21-57). Kristiansand: Høyskoleforl. ISBN/ISSN: 978-82-7634-902-3 (Kompendium)
- MacDonald, N. (2003). *Deuteronomy and the meaning of "monotheism"* (s. 59-96). Tübingen: Mohr. ISBN/ISSN: 3-16-148054-6 (Kompendium)
- Nelson, R. D. (2002). *Deuteronomy: A commentary*. Louisville, Ky.: Westminster John Knox Press. ISBN/ISSN: 0-664-21952-7
- Nicholson, E. (2012). Reconsidering The Provenance of Deuteronomy. *Zeitschrift für die Alttestamentliche Wissenschaft*,*124*(4), s. 528-540. ISBN/ISSN: 0044-2526. Hentet fra http://dx.doi.org/10.1515/zaw-2012-0037
- Olson, D. .. a. (2009). *Deuteronomy* (s. 653-682). Berlin: Walter de Gruyter. ISBN/ISSN: 9783110208054. Hentet fra http://www.degruyter.com/view/EBR/MainLemma_2206?pi=0&moduleId=common-word-wheel&dbJumpTo=deuteronomy
- Pressler, C. (2012). Deuteronomy. I C. A. Newsom, S. H. Ringe & J. E. Lapsley (Red.), *Women's Bible commentary* (Rev. and updated. utg., s. 88-102). Louisville, Ky: Westminster John Knox Press. ISBN/ISSN: 9780664237073 (Kompendium)
- Weinfeld, M. (1991). *Deuteronomy 1-11: A new translation with introduction and commentary*. New York: Doubleday. ISBN/ISSN: 0-385-17593-0

DELEMNE C LITTERATUR

- Boling, R. G. (1982). *Joshua: A new translation with notes and commentary*. Garden City, N.Y: Doubleday. ISBN/ISSN: 0385000340
- Carroll, R. P. (1986). *Jeremiah: A commentary*. London: SCM Press. ISBN/ISSN: 033402093X
- Cornell, C. (2016). What happened to Kemosh?. *Zeitschrift für die alttestamentliche Wissenschaft*,*128*(2), s. 284-299. Hentet fra http://dx.doi.org/10.1515/zaw-2016-0020
- McCarter, P. K. (1984). *II Samuel*. New York: Doubleday. ISBN/ISSN: 0385068085
- McCarter, P. K. (1980). *I Samuel: A new translation*. Garden City, N.Y: Doubleday. ISBN/ISSN: 0385067607
- Nelson, R. D. (1987). *First and second Kings*. Louisville, Ky.: John Knox Press. ISBN/ISSN: 0-8042-3109-5
- Nelson, R. D. (1997). *Joshua: A commentary*. Louisville, Ky.: Westminster John Knox Press. ISBN/ISSN: 0664219411 (alk. paper)
- Person, R. F. (2002). *The Deuteronomic school: History, social setting, and literature* (s. 1-152). Leiden: Brill. ISBN/ISSN: 9004126899
- Römer, T. (2009). *Deuteronomistic History* (s. 648-653). Berlin: Walter de Gruyter. ISBN/ISSN: 9783110208054. Hentet fra https://www.degruyter.com/view/EBR/MainLemma_39620?pi=0&moduleId=common-word-wheel&dbJumpTo=deuteronomy
- Spieckermann, H. (2001). Former prophets: The Deuteronomistic history. I L. G. Perdue (Red.), *The Blackwell companion to the Hebrew Bible* (s. 337-352). Oxford: Blackwell. ISBN/ISSN: 0-631-21071-7 (Kompendium)

TEOL2210 - Nytestamentlig metode og kontekst, Johannesevangeliet og paulinsk teologi

Emneansvarlig:	Ole Jakob Filtvedt (Ole.J.Filtvedt@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig) og vår
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi Profesjonsstudier - Metodistisk presteutdanning Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste d

Generell informasjon

TEOL2210 innleder et grunnspråklig studium av Det nye testamente. Emnet presenterer metodiske og hermeneutiske problemstillinger knyttet til det å forstå en historisk tekst som Det nye testamente. Innsikt i datidens kultur, historie og samfunn er en viktig del av dette. Utvalgte tekster fra Johannesevangeliet studeres på grunnlag av gresk tekst, særlig med fokus på skriftet som fortelling. Emnet gir også en samlet fremstilling av Paulus' teologi.

Emnet er delt inn i delemnene A. Metode (2 stp), B. Kulturkunnskap (2 stp), C. Johannesevangeliet (3 stp), og D. Paulinsk teologi (3 stp).

Forkunnskaper: For å melde seg opp i emnet må studenten ha avlagt eksamen i TEOL1210, K1010 og K1020, eller tilsvarende.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tidligere har tatt emner, eller tar emnet samtidig med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

- Med TEOL2291 reduseres TEOL2210 med 10 studiepoeng
- Med TEOL2710 Bibelfaglig metode, antropologi og paulinsk teologi, reduseres TEOL2210 med 5 studiepoeng
- Med TEOL2215 Kulturkunnskap og Johannesevangeliet, reduseres TEOL2210 med 5 studiepoeng
- Med NT513 Det nye testamentet - bibelteologi, reduseres TEOL2210 med 6 studiepoeng.
- Med BIB511 Bibelteologi, reduseres TEOL2210 med 3 studiepoeng.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- levere og få godkjent utkast til faglig essay (minimum 1000 ord) med utgangspunkt i emnets litteratur. Tema avtales med faglærer. Utkastet skal ha en innledning som beskriver problemstilling, materiale, fremgangsmåte og disposisjon. Utkastet skal dessuten vise at studenten har arbeidet med relevantlitteratur og arbeidet på grunnlag av NTs greske tekst. Studenten vil få skriftlig eller muntlig tilbakemelding på det innleverte utkastet. Dersom tilbakemelding gis muntlig, er det obligatorisk å møte til avtalt veiledning
- Gjennomføre og bestå en faglig samtale med faglærer (ca. 30 minutter).
- delta i evalueringen av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL2210 har individuell skriftlig oppgave (2000-3000 ord) og skriftlig eksamen (4 timer) som eksamensform. For å få avsluttende vurdering må studenten levere oppgave innen angitt frist.
Til skriftlig eksamen kan det gis oppgave fra hele pensum. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av oppgave (40%) og skriftlig eksamen (60%).

Læringsutbytte etter fullført emne

Delemne A: Metode
KUNNSKAP
Studenten har:
- kunnskap om ulike metodiske tilnærminger til tekster i Det nye testamente
- god kunnskap om hermeneutiske spørsmål knyttet til teksttolkning
- kunnskap om nytestamentlig tekstkritikk

FERDIGHETER
Studenten kan:
- reflektere over grunnleggende spørsmål knyttet til tolkning av tekster fra Det nye testamente

- forstå det tekstkritiske apparatet i greske tekstutgaver og foreta tekstkritiske vurderinger

Delemne B: Kulturkunnskap

KUNNSKAP
Studenten har:
- kunnskap om den jødisk-hellenistiske kulturen som Det nye testamente er en del av

FERDIGHETER
Studenten kan:
- relatere kulturkunnskap til tolkning av tekster fra Det nye testamente

Delemne C: Johannesevangeliet

KUNNSKAP
Studenten har:
- god kjennskap til hele Johannesevangeliet basert på en norsk oversettelse av teksten
- god kunnskap om sentrale temaer, begreper og symboler i Johannesevangeliet ut fra en litterær og teologisk lesning
- god kunnskap om utvalgte tekster fra Johannesevangeliet (jf. listen nedenfor)

FERDIGHETER
Studenten kan:
- tolke følgende tekster på grunnlag av den greske tekst: 1,1-3,21; 4,1-42; 7,37-39; 10,7-21; 13,1-20; 14,1-31; 20.

Delemne D: Paulinsk teologi

KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om metodiske utfordringer knyttet til det å gi en fremstilling av paulinsk teologi
- god kunnskap om hovedlinjer og sentrale tema i paulinsk teologi, med vekt på de uomstridte brevene

FERDIGHETER
Studenten kan:
- reflektere over hva det innebærer at en fremstilling av en paulinsk teologi må baseres på kontekstuelt adresserte brev med omstridt foranledning og datering
- drøfte sammenhengen mellom ulike tema i Paulus' brev
- lese Paulus-tekster i lys av relevant sosial- og kulturhistorie

Merknad til litteraturlisten

Til delemne C: Til de tekster som skal studeres på grunnlag av den greske tekst, anbefales følgende kommentar: enten Francis J. Moloney (2005): The Gospel of John eller Andrew T. Lincoln (2005): The Gospel according to Saint John.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR
- Synnes, M. (2008). *Hvordan arbeide med nytestamentlige tekster: Innføring i bibelfaglig metode* (Rev. og utv. utg.). [Høvik]: Kolofon. ISBN/ISSN: 978-82-300-0034-4
- Tate, W. R. (2008). *Biblical interpretation: An integrated approach* (3. utg., kap. 5 leses ikke). Peabody, Mass.: Hendrickson. ISBN/ISSN: 978-1-59856-080-0
- Trobisch, D. (2013). *A user's guide to the Nestle-Aland 28 Greek New Testament* (nr. no 9, s. 27-39, 59-68). Atlanta, Ga.: Society of Biblical Literature. ISBN/ISSN: 978-1-58983-934-2

DELEMNE B LITTERATUR
- Seland, T. (2004). *Paulus i Polis: Paulus' sosiale verden som forståelsesbakgrunn for hans liv og forkynnelse* (s. 1-218). Trondheim: Tapir. ISBN/ISSN: 82-519-1988-6
- Skarsaune, O. (2002). *In the shadow of the temple: Jewish influences on early Christianity* (s. 23-132). Downers Grove, Ill.: InterVarsity Press. ISBN/ISSN: 0-8308-2670-x

DELEMNE C LITTERATUR
- Koester, C. R. (2008). *The word of life: A theology of John's gospel* (s. 25-214). Grand Rapids, Mich.: Eerdmans Pub. ISBN/ISSN: 978-0-8028-2938-2

DELEMNE C LITTERATUR
Velg ett av følgende valgalternativer:
Enten:
- Moloney, F. J. (2005). *The Gospel of John* (Rev. utg.). Collegeville, Minn.: Liturgical Press. ISBN/ISSN: 0814659675/9780814659670

Eller:
- Lincoln, A. T. (2005). *The Gospel according to Saint John*. Peabody, Mass. London: Hendrickson : Continuum. ISBN/ISSN: 0-8264-7139-0/0-8264-7943-x/1-56563-401-2

DELEMNE D LITTERATUR

- Sandnes, K. O. (1996). *I tidens fylde-: En innføring i Paulus' teologi.* Oslo: Luther. ISBN/ISSN: 82-531-4316-8. Hentet fra http://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digibok_2010051803009

Eksamens-/innleveringsdatoer

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	16. mai 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	4 timer
Kunngjøringsdato:	6. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Individuell skriftlig oppgave

Innleveringsdato:	1. juni 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Kunngjøringsdato:	22. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	16. aug. 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	4 timer
Kunngjøringsdato:	6. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

Individuell skriftlig oppgave

Innleveringsdato:	20. aug. 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Kunngjøringsdato:	10. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

TEOL2290 - Nytestamentlig metode og kontekst, Johannesevangeliet og paulinsk teologi - studietursvariant

Emneansvarlig:	Hanne Birgitte Sødal Tveito (Hanne.S.Tveito@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste d

Generell informasjon

Våren 2018 tilbys emnet TEOL2290, som er en studietursvariant av TEOL2210, et kjerneemne på studieprogrammet Profesjonsstudiet i teologi - lavere grad. Det er en forutsetning for å legge opp TEOL2290 at man er med på studieturen til Hellas som arrangeres 16.-24. mars 2018.

TEOL2290 innleder et grunnspråklig studium av Det nye testamente. Emnet presenterer metodiske og hermeneutiske problemstillinger knyttet til det å forstå en historisk tekst som Det nye testamentet. Innsikt i datidens kultur, historie og samfunn er en viktig del av dette. Utvalgte tekster fra Johannesevangeliet studeres på grunnlag av gresk tekst, særlig med fokus på skriftet som fortelling. Emnet gir også en samlet fremstilling av Paulus' teologi.

Emnet er delt inn i delemnene A. Metode (2 stp), B. Kulturkunnskap (2 stp), C. Johannesevangeliet (3 stp), og D. Paulinsk teologi (3 stp).

Studieturen er knyttet til delemnene B Kulturkunnskap og D Paulinsk teologi. Turen har fokus på Paulus' misjonsvirksomhet i Hellas langs nord-sør-aksen Filippi - Aten - Korint. Den skal gi hjelp til å tolke paulustekster i lys av sosial- og kulturhistorisk kunnskap om det første århundret. Et sentralt tema vil være kristendommens møte med gresk-romersk kultur, religion og samfunn.

Forkunnskaper: For å melde seg opp i emnet må studenten ha avlagt eksamen i TEOL1210, K1010 og K1020, eller tilsvarende.

Undervisningsformen er forelesninger og en studietur til Hellas.

For praktisk informasjon om turen, se http://www.mf.no/studietur-til-hellas

Studiepoengreduksjon

Studenter som tidligere har tatt emner som overlapper med TEOL2290, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:
- Med TEOL2210 Nytestamentlig metode og kontekst, Johannesevangeliet og paulinsk teologi, reduseres TEOL2290 med 10 studiepoeng
- Med TEOL2710 Bibelfaglig metode, antropologi og paulinsk teologi, reduseres TEOL2290 med 5 studiepoeng - Med TEOL2215 Kulturkunnskap og Johannesevangeliet, reduseres TEOL2290 med 5 studiepoeng
- Med NT513 Det nye testamentet - bibelteologi, reduseres TEOL2290 http://www.mf.no/emnekatalog?mode=emne&idnr=TEOL2210&english=med 6 studiepoeng.
- Med BIB511 Bibelteologi, reduseres TEOL2290 med 3 studiepoeng.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- delta på studietur til Hellas 16.-24. mars 2018, og på forkurs før turen
- gjennomføre og bestå en faglig samtale med en faglærer (ca. 30 minutter)
- delta i evaluering av turen og av emnet, dersom det skal evalueres formelt dette semesteret

Studenter som ikke får godkjent studiekravene, vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet har skriftlig eksamen (4 timer) som eksamensform. For å kunne gå opp til eksamen må studenten ha oppfylt studiekravene. Det kan gis oppgaver fra alle delemnene. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av eksamenen.

Læringsutbytte etter fullført emne

Delemne A: Metode

KUNNSKAP
Studenten har:
- kunnskap om ulike metodiske tilnærminger til tekster i Det nye testamentet
- god kunnskap om hermeneutiske spørsmål knyttet til teksttolkning
- kunnskap om nytestamentlig tekstkritikk

FERDIGHETER
Studenten kan:
- reflektere over grunnleggende spørsmål knyttet til tolkning av tekster fra Det nye testamente
- forstå det tekstkritiske apparatet i greske tekstutgaver og foreta tekstkritiske vurderinger

Delemne B: Kulturkunnskap

KUNNSKAP
Studenten har:
- kunnskap om den jødisk-hellenistiske kulturen som Det nye testamente er en del av
- god kunnskap om kulturelle og religiøse forhold i Makedonia og Akaia som bakgrunn for lesning av tekster fra paulusbrevene

FERDIGHETER
Studenten kan:
- relatere kulturkunnskap til tolkning av tekster fra Det nye testamentet

Delemne C: Johannesevangeliet

KUNNSKAP
Studenten har:
- god kjennskap til hele Johannesevangeliet basert på en norsk oversettelse av teksten
- god kunnskap om sentrale temaer, begreper og symboler i Johannesevangeliet ut fra en litterær og teologisk lesning
- god kunnskap om utvalgte tekster fra Johannesevangeliet (jf. listen nedenfor)

FERDIGHETER
Studenten kan:
- tolke følgende tekster på grunnlag av den greske tekst: 1,1-3,21; 4,1-42; 7,37-39; 10,7-21; 13,1-20; 14,1-31; 20.

Delemne D: Paulinsk teologi

KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om metodiske utfordringer knyttet til det å gi en fremstilling av paulinsk teologi
- god kunnskap om hovedlinjer og sentrale tema i paulinsk teologi, med vekt på de uomstridte brevene

FERDIGHETER
Studenten kan:
- reflektere over hva det innebærer at en fremstilling av en paulinsk teologi må baseres på kontekstuelt adresserte brev med omstridt foranledning og datering
- drøfte sammenhengen mellom ulike tema i Paulus' brev
- lese Paulus-tekster i lys av relevant sosial- og kulturhistorie

Merknad til litteraturlisten

Til delemne C: Til de tekster som skal studeres på grunnlag av den greske tekst, anbefales følgende kommentar: enten Francis J. Moloney (2005): The Gospel of John eller Andrew T. Lincoln (2005): The Gospel according to Saint John.

Til delemnene B og D: Supplerende litteratur til studieturen vil bli lagt ut på http://www.mf.no/studietur-til-hellas

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR
- Synnes, M. (2008). *Hvordan arbeide med nytestamentlige tekster: Innføring i bibelfaglig metode* (Rev. og utv. utg.). [Høvik]: Kolofon. ISBN/ISSN: 978-82-300-0034-4
- Tate, W. R. (2008). *Biblical interpretation: An integrated approach* (3. utg., kap. 5 leses ikke). Peabody, Mass.: Hendrickson. ISBN/ISSN: 978-1-59856-080-0
- Trobisch, D. (2013). *A user's guide to the Nestle-Aland 28 Greek New Testament* (nr. no 9, s. 27-39, 59-68). Atlanta, Ga.: Society of Biblical Literature. ISBN/ISSN: 978-1-58983-934-2

DELEMNE B LITTERATUR
- Sandvei, B. H., Baasland, E. & Sandnes, K. O. (2008). *I Paulus' fotspor: Bibel- og kulturguide til Hellas* (s. 3-225). [Oslo]: Verbum. ISBN/ISSN: 978-82-543-0951-3
- Skarsaune, O. (2002). *In the shadow of the temple: Jewish influences on early Christianity* (s. 23-132). Downers Grove, Ill.: InterVarsity Press. ISBN/ISSN: 0-8308-2670-x

DELEMNE C LITTERATUR
- Koester, C. R. (2008). *The word of life: A theology of John's gospel* (s. 25-214). Grand Rapids, Mich.: Eerdmans Pub. ISBN/ISSN: 978-0-8028-2938-2
DELEMNE C LITTERATUR

Velg ett av følgende valgalternativer:
Enten:
- Moloney, F. J. (2005). *The Gospel of John* (Rev. utg.). Collegeville, Minn.: Liturgical Press. ISBN/ISSN: 0814659675/9780814659670
Eller:
- Lincoln, A. T. (2005). *The Gospel according to Saint John*. Peabody, Mass. London: Hendrickson : Continuum. ISBN/ISSN: 0-8264-7139-0/0-8264-7943-x/1-56563-401-2

DELEMNE D LITTERATUR
- Sandnes, K. O. (1996). *I tidens fylde-: En innføring i Paulus' teologi.* Oslo: Luther. ISBN/ISSN: 82-531-4316-8. Hentet fra http://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digibok_2010051803009

Eksamens-/innleveringsdatoer

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	16. mai 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	4 timer
Kunngjøringsdato:	6. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	16. aug. 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	4 timer
Kunngjøringsdato:	6. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

TEOL2295 - I Paulus' fotspor - ikke-grunnspråklig

Emneansvarlig:	Hanne Birgitte Sødal Tveito (Hanne.S.Tveito@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Teologi
	Bachelorprogrammer - Ungdom, kultur og trosopplæring
	Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
	Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Emnet er et ikke-grunnspråklig valgemne på bachelornivå knyttet til en studietur til Hellas våren 2018. Det kan inngå i ulike studieprogram: Bachelor i teologi, Bachelor i religion, kultur og samfunn og Bachelor i Ungdom, kultur og trosopplæring.

Emnet har fokus på Paulus' misjonsvirksomhet i Hellas langs nord-sør-aksen Filippi - Aten - Korint. Gjennom en kombinasjon av lesning av tekster fra Apostlenes gjerninger, Paulus' brev og andre skrifter fra antikken, besøk på arkeologiske utgravningssteder og arbeid med faglitteratur vil emnet gi hjelp til å tolke NT-tekster i lys av sosial- og kulturhistorisk kunnskap om det første århundret. Et sentralt tema på turen og i emnet vil være kristendommens møte med gresk-romersk kultur, religion og samfunn. Vekten ligger på aposteltiden, men emnet vil også tematisere hvordan man i oldkirken på ulike måter forholdt seg til den gresk-romerske kulturen, særlig dens filosofiske og religiøse tradisjoner.

For å melde seg opp i emnet, må studenten ha avlagt eksamen i K1010 Bibelfag eller ha tilsvarende kompetanse.

For praktisk informasjon om turen, se http://www.mf.no/studietur-til-hellas

Studiepoengreduksjon

Studenter som tidligere har tatt emner som overlapper med TEOL2295, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:
- Med TEOL2210 Nytestamentlig metode og kontekst, Johannesevangeliet og paulinsk teologi, reduseres TEOL2295 med 5 studiepoeng

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- ha godkjent deltakelse på forkurs og på undervisningen under studieturen
- enten holde et faglig fremlegg på turen (ca. 5 minutter) eller få godkjent et refleksjonsnotat (1000-1500 ord) knyttet til de utenombibelske primærtekstene, levert innen en fastsatt frist
- få godkjent utkast til faglig essay med utgangspunkt i emnets faglitteratur, levert innen en fastsatt frist. Tema hentes fra en liste med forslag eller avtales med faglærer. Utkastet skal inneholde en fullt utskrevet innledning med problemstilling, omtale av materiale og framgangsmåte, og disposisjon
- delta i evaluering av studieturen og av emnet, dersom det skal evalueres formelt dette semesteret

Avsluttende vurdering

Emnet har faglig oppgave (2800-4000 ord) som vurderingsform. Studiekravene må være oppfylt for at den faglige oppgaven skal kunne leveres inn. Oppgaven vurderes med karakter (A-F).

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- oversikt over geografi og topografi i antikkens Makedonia og Akaia
- kunnskap om hovedtrekk ved kultur, religion og samfunnsforhold i den gresk-romerske antikken
- kunnskap om kristnes møte med gresk-romersk filosofi og religion i de første århundrene etter Kristus
- kjennskap til problemstillinger knyttet til det å bruke Apostlenes gjerninger og brevlitteraturen som kilder til Paulus' reisevirksomhet og teologi
- god kunnskap om bakgrunnen for og innholdet i 1. Korinterbrev, 1. Tessalonikerbrev og Filipperbrevet
- god kunnskap om Paulus¿ reisevirksomhet og menighetsbyggende arbeid i Makedonia og Akaia ifølge Apg 15,36-18,22

FERDIGHETER
Studenten kan:
- relatere kulturkunnskap til tolkning av tekster fra Det nye testamentet
- reflektere over nytten av å lære om religions- og kulturmøter i de første århundrene
- skrive en faglig oppgave ved hjelp av relevante faglige kilder, som det henvises til på en standardisert måte

Merknad til litteraturlisten

I tillegg til NT-tekstene og faglitteraturen skal studentene lese noen utdrag fra antikke primærtekster i norsk oversettelse. Disse er samlet i en pdf-fil som legges ut i Fronter-rommet.

Det skal leses utdrag av følgende skrifter:
Apuleius: Det gylne esel; Cicero: Andre tale mot Verres; Dion Khrysostomos: Den istmiske tale; Epikur: Brevet til Menoikevs; Epiktet: Enkheiridion; Kleanthes: Hymne til Zevs; Pausanias: Beskrivelse av Hellas; Plutark: Aleksander den store; Thukydid: Peloponneserkrigen; Hesiod: Teogonien (Om gudenes tilblivelse); Homer: Iliaden; Platon: Apologi (=Sokrates' forsvarstale); Platon: Faidon; Aristides' Apologi; Justin: Første Apologi; Tertullian: Apologi; Basilos den store: Tale til ungdommen om hvordan de kan ha nytte av å lese den greske litteratur.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Hurtado, L. W. (2016). *Destroyer of the gods: Early Christian distinctiveness in the Roman world* (s. 143-181). Baylor University Press. ISBN/ISSN: 9781481304733 (Kompendium)
- Hvalvik, R. (1992). *Fra Jerusalem til jordens ender: Hovedtrekk i Apostlenes gjerninger* (s. 13-30, 52-65, 105-112). Oslo: Credo. ISBN/ISSN: 82-7053-220-7. Hentet fra https://bibsys-almaprimo.hosted.exlibrisgroup.com/primo-explore/fulldisplay?docid=BIBSYS_ILS71464655230002201&context=L&vid=MF&search_s
- Hvalvik, R. & Stordalen, T. (1999). *Den store fortellingen: Om Bibelens tilblivelse, innhold, bruk og betydning* (s. 264-275, 292-303, 315-319, 324-329). Oslo: Det norske bibelselskap. ISBN/ISSN: 82-541-0545-6 (Kompendium). Hentet fra https://bibsys-almaprimo.hosted.exlibrisgroup.com/primo-explore/fulldisplay?docid=BIBSYS_ILS71475076730002201&context=L&vid=MF&search_s
- Justinus, M. & Skarsaune, O. (2004). *Første apologi* (s. 7-41). Oslo: Solum. ISBN/ISSN: 82-560-1450-4
- Sandvei, B. H., Baasland, E. & Sandnes, K. O. (2008). *I Paulus' fotspor: Bibel- og kulturguide til Hellas* (s. 3-225). [Oslo]: Verbum. ISBN/ISSN: 978-82-543-0951-3
- Seland, T. (2004). *Paulus i Polis: Paulus' sosiale verden som forståelsesbakgrunn for hans liv og forkynnelse* (s. 57-165, 221-284). Trondheim: Tapir. ISBN/ISSN: 82-519-1988-6

Eksamens-/innleveringsdatoer

Individuell skriftlig oppgave

Innleveringsdato:	1. juni 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Kunngjøringsdato:	22. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Individuell skriftlig oppgave

Innleveringsdato:	20. aug. 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Kunngjøringsdato:	10. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

TEOL2310 - Teologihistorie

Emneansvarlig:	John Wayne Kaufman (John.W.Kaufman@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Årsstudier - Kristendom/KRLE
	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn
	Bachelorprogrammer - Teologi
	Bachelorprogrammer - Ungdom, kultur og trosopplæring
	Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
	Profesjonsstudier - Metodistisk presteutdanning
	Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Forsøkene på å utforme det sentrale innhold i den kristne tro i klare læreutsagn har fulgt den kristne kirke fra begynnelsen. På grunnleggende vis ble dette gjort i oldkirkens tid, og de oldkirkelige utforminger av dogmer, trosbekjennelser, kanon, ekklesiologi og sakramenter har alltid siden fungert som et felles økumenisk fundament for alle historiske kirkesamfunn, og som fundament for senere tiders teologiske refleksjon. God kjennskap til denne arv er fortsatt av fundamental betydning for aktuelt systematisk-teologisk arbeid.

I den vestlige kirkes middelalder ble oldkirkens skriftlesning ført videre i den monastiske teologi, mens den skolastiske teologi tok i bruk nye filosofiske redskaper for å gi troen et tankemessig presist og sammenhengende uttrykk. Den kristne mystikken vokste frem, og samtidig fortsatte Augustins spørsmål om hvorvidt og hvordan mennesket selv medvirker ved mottakelsen av Guds nåde å være et sentralt spørsmål i den vestlige teologi. Godt kjennskap til denne utvikling er en forutsetning for å forstå den vestlige kirkens splittelse i reformasjonsårhundret.

I løpet av reformasjonen på 1500-tallet splittes den vestlige kirke i ulike konfesjonelle kirker, mange av dem også definert som regionale eller nasjonale kirker. De ulike konfesjonelle kirker ser dagens lys. Godt kjennskap til dette århundrets kirke- og teologihistorie er en forutsetning for å forstå den historiske bakgrunn for dagens kirkebilde i Europa, USA, og for mange misjonskirker som er frukt av europeisk eller amerikansk misjon. Det er også av stor betydning å kjenne til den katolske reformprosess som fant sted i det samme århundret, og som har preget den romerske kirke og teologi siden.

Emnet TEOL2310 Teologihistorie er et kjerneemne i studieprogrammet Profesjonsstudiet i teologi - lavere grad. Emnet gir innføring i teologihistorie fra oldkirken til tidlig nytid.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet.
Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:
- Med K2010 reduseres dette emnet med 3 studiepoeng
- Med K2020 reduseres dette emnet med 5 studiepoeng

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:

- bestå en kortprøve om hovedpunktene i den vestlige kirkes historie (repetisjon fra grunnstudiene).
- velge to sekundærfremstillinger fra litteraturlisten.
- få godkjent et refleksjonsnotat (1000-1500 ord) hvor studenten sammenligner hovedgrep, perspektiver og prioriteringer i de to sekundærfremstillingene studenten har valgt.
- delta i felles fagdager sammen med TEOL2410 og TEOL2510, dersom studenten også tar disse emner.
- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL2310 har hjemmeeksamen (3 dager) som vurderingsform. Oppgaven skal besvares innenfor rammen av 2500-3500 ord. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av prøven.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om dogmer, trosbekjennelser og frelseslære som utvikles i oldkirken
- kunnskap om skriftens kanon, ekklesiologi og sakramenter som utvikles i oldkirken
- god kunnskap om hvordan middelalderkirken i Europa forvaltet og videreførte den teologiske og filosofiske arv fra oldkirken.
- god kunnskap om hvilke nye utfordringer middelalderens teologi stod overfor, og hvordan den møtte dem i den monastiske og skolastiske teologien og i mystikken.
- god kunnskap om de konfesjonelle kirkenes tilblivelse, teologi og utvikling
- kunnskap om kildekritikk og kontekstualisering

FERDIGHETER
Studenten kan:
- drøfte hvordan sentrale teologiske spørsmål har vært behandlet i vestlige tradisjon fra oldkirken til og med reformasjonstiden.
- lese kildetekster i ulike sjangre fra forskjellige perioder
- lese og på en kritisk måte vurdere aktuell sekundærlitteratur
- fremstille og drøfte et konkret historisk forløp ut fra gitte problemstillinger

Merknad til litteraturlisten

Studenter skal velge to av bøkene i litteraturlisten.

I tillegg til oppsatt litteratur skal studentene lese utdrag fra kildetekster på til sammen ca. 150 sider. Tekstene deles ut av faglærerne.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- McGrath, A. E. (2013). *Historical theology: An introduction to the history of Christian thought* (2. utg., s. 1-181). Oxford: Wiley-Blackwell. ISBN/ISSN: 9780470672853
- Meister, C. & Stump, J. (2017). *Christian thought: A historical introduction* (2. utg., s. 83-386). London: Routledge. ISBN/ISSN: 9781138910614
- Miles, M. R. (2005). *The Word made flesh: A history of Christian thought* (s. 1-324). Malden, Mass: Blackwell. ISBN/ISSN: 1405108452
- Olson, R. E. (1999). *The story of Christian theology: Twenty centuries of tradition & reform* (s. 1-449). Downers Grove, Ill: InterVarsity Press. ISBN/ISSN: 0830815058

Eksamens-/innleveringsdatoer

Hjemmeeksamen

Utleveringsdato:	28. mai 2018
Tidspunkt for utlevering:	09:00
Innleveringsdato:	31. mai 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Varighet:	3 dager
Kunngjøringsdato:	21. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Hjemmeeksamen

Utleveringsdato:	14. aug. 2018
Tidspunkt for utlevering:	09:00
Innleveringsdato:	17. aug. 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Varighet:	3 dager
Kunngjøringsdato:	7. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

TEOL2371 - Metodismens historie. De tidlige årene

Emneansvarlig:	Roar G. Fotland (Roar.G.Fotland@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

TEOL2372 - Metodismens historie. Europeisk metodisme

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

TEOL2410 - Luthersk teologi i dag

Emneansvarlig:	Harald Hegstad (Harald.Hegstad@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Ungdom, kultur og trosopplæring Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste i

Generell informasjon

Emnet gir en fordypning i dogmatiske og etiske tema som er særlig relevant i forhold til forståelsen av luthersk teologi. Emnet drøfter hva som særkjenner luthersk teologi i et historisk og aktuelt perspektiv, og drøfter forholdet mellom det lutherske og det økumeniske. Det arbeides med tekster fra de lutherske bekjennelsesskrifter, tekster av Luther, nyere økumeniske dokumenter og systematiskteologisk litteratur. Særlige innholdsmessige fokuspunkter er menneskesyn, frelsesforståelse, læren om kirken og sakramentene, og sosialetikk. Emnet gir studentene trening i å skrive oppgave innen systematisk teologi.

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet profesjonsstudiet i teologi.

Forkunnskaper: For å melde seg opp i emnet må studenten ha avlagt eksamen i K1030 eller tilsvarende.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tidligere har tatt emner, eller tar emnet samtidig med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

- Med K2020 Luthersk reformasjon og bekjennelse reduseres emnet med 5 stp
- Med TEOL5419 Luthersk teologi i dag reduseres emnet med 10 stp

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- få godkjent utkast til individuell skriftlig oppgave. Studentene velger oppgave fra en foreliggende oppgaveliste.
- Delta i felles fagdager sammen med TEOL2310 og TEOL2510, dersom studenten også tar disse emnene.
- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Studenter som ikke oppfyller studiekravene, kan ikke gå opp til eksamen i emnet. For ikke å bruke opp et eksamensforsøk på emnet, må de aktivt trekke sin oppmelding/vurderingsmelding innen trekkfristen 1. november.

Avsluttende vurdering

Avsluttende vurdering for emnet er en individuell skriftlig oppgave (2500-3000 ord) og 4-timers skriftlig eksamen. For å kunne gå opp til avsluttende vurdering må studenten oppfylle oppgitte studiekrav innen angitt frist. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av oppgave (50 %) og skriftlig eksamen (50 %).
Tillatte hjelpemidler: Liste I.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om sentrale punkter i luthersk teologi, med særlig vekt på menneskesyn, frelsesforståelse, læren om kirken, sakramentene og sosialetikk
- god kunnskap om de lutherske bekjennelsesskrifter og sentrale nyere økumeniske dokumenter

FERDIGHETER
Studenten kan:
- drøfte relevansen av luthersk teologi i en postkristen og multikulturell kontekst
- drøfte forholdet mellom konfesjonell identitet og økumenisk grunnholdning
- tolke de lutherske bekjennelsesskrifter i en aktuell kontekst
- skrive en faglig oppgave ved hjelp av relevante kilder, som det henvises til på en standardisert måte

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- (1994). §§ 14-38.. I *Nådens fellesskap: Rapport fra samtalen mellom Metodistkirken i Norge og Den norske kirke.* Oslo: Kirkens informasjonstjeneste. ISBN/ISSN: 82-7545-009-8. Hentet fra www.metodistkirken.no/hoved/_service/33447/download/.../naadens_fellesskap.pdf
- (1997). *Felleserklæring om rettferdiggjørelseslæren* (s. 7-17). Oslo: Mellomkirkelig råd.. Hentet fra https://kirken.no/globalassets/kirken.no/global/2014/dokumenter/felleserk_rettfgjorelsen_99_091.pdf
- (1983). *Dåp, nattverd og embete*. [Oslo]: Verbum. ISBN/ISSN: 82-543-0125-5
- Aschim, P. K. & Rasmussen, T. (Red.) (2016). *Reformasjon nå: Luther som utfordring og ressurs for Den norske kirke* (s. 89-107, 119-203, 269-303, 401-549). Stavanger: Eide forl. ISBN/ISSN: 978-82-514-0822-6
- Gassmann, G. & Hendrix, S. H. (1999). *Fortress introduction to the Lutheran confessions* (s. 33-192). Minneapolis: Fortress Press. ISBN/ISSN: 0-8006-3162-5
- Grenholm, C. H. (2014). Law and Gospel in Lutheran Ethics. I C.-H. Grenholm & G. Gunner (Red.), *Justification in a Post-Christian Society* s. 91-106). Eugene, Or: Pickwick. ISBN/ISSN: 9781625648891
- Hegstad, H. (2017). Dåpen som hendelse og prosess. *Teologisk tidsskrift, 6*(3), s. 176-194. ISBN/ISSN: 1893-0271. Hentet fra http://dx.doi.org/10.18261/issn.1893-0271-2017-03-02
- Hegstad, H. (2011). Evangelisk-luthersk kirke i en økumenisk kontekst. I S. Dietrich, T. S. Dokka & H. Hegstad (Red.), *Kirke nå: Den norske kirke som evangelisk-luthersk kirke* (s. 11-27). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2510-5 (Kompendium)
- Hegstad, H. (2010). Fra konfesjonalisme til differensiert konsensus: Refleksjoner om luthersk teologi i en økumenisk kontekst. I T. Austad, T. Engelsviken & L. Østnor (Red.), *Kirkens bekjennelse i historisk og aktuelt perspektiv* (s. 199-209). Trondheim: Tapir akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-519-2512-9 (Kompendium)
- Kurtén, T. (2013). Political theology in a Nordic post-secular setting. *Studia thelogica, 67*(2), s. 90-109. ISBN/ISSN: 0039-338x. Hentet fra http://dx.doi.org/10.1080/0039338X.2013.860397
- Mæland, J. O. & Berg, A. (Red.) (1985). *Konkordieboken: Den evangelisk-lutherske kirkes bekjennelsesskrifter* (Ny norsk oversettelse utg., s. 26-59, 277-291, 303-308, 343-351, 365-382, 388-389). Oslo: Lunde. ISBN/ISSN: 82-520-4224-4/82-520-3326-1. Hentet fra http://bibsys-primo.hosted.exlibrisgroup.com/primo_library/libweb/action/dlDisplay.do?docId=BIBSYS_ILS102568553&vid=MF
- Peterson, C. M. (2014). Healing as an Image for the Atonement: A Lutheran Consideration. I C.-H. Grenholm & G. Gunner (Red.), *Justification in a Post-Christian Society* (s. 72-87). Eugene, Or: Pickwick. ISBN/ISSN: 9781625648891
- Peura, S. (1998). Christ as Favor and Gift (donum): The Challenge of Luther's Understanding of Justification. I C. E. Braaten & R. W. Jenson (Red.), *Union with Christ: The New Finnish Interpretation of Luther* (s. 42-69). Grand Rapids, Mich: Eerdmans. ISBN/ISSN: 0802844421 (Kompendium)
- Sannes, K. O. (2008). Dogmatikken i kirkens rom. I *Troens kart - Guds landskap: Grunnlagsspørsmål i dogmatikken* (s. 133-163). Oslo: Luther. ISBN/ISSN: 978-82-531-4583-9 (Kompendium)
- Schmidt, U. (2011). Mennesket: Avhengig og fritt: Menneskesyn i en luthersk tradisjon. I S. Dietrich, T. S. Dokka & H. Hegstad (Red.), *Kirke nå: Den norske kirke som evangelisk-luthersk kirke* (s. 169-189). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2510-5 (Kompendium)
- Schwöbel, C. (2014). Promise and Trust: Lutheran Identity in a Multicultural Society. I C.-H. Grenholm & G. Gunner (Red.), *Justification in a Post-Christian Society* (s. 15-35). Eugene, Or: Pickwick. ISBN/ISSN: 9781625648891

Eksamens-/innleveringsdatoer

Individuell skriftlig oppgave

Innleveringsdato:	22. mai 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Kunngjøringsdato:	12. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	7. juni 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	4 timer
Kunngjøringsdato:	28. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	15. aug. 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	4 timer
Kunngjøringsdato:	5. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

Individuell skriftlig oppgave

Innleveringsdato:	20. aug. 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Kunngjøringsdato:	10. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

TEOL2441 - Katolsk dogmatikk

Emneansvarlig:	Else-Britt Nilsen (E.B.Nilsen@mf.no)
Studiepoeng:	20
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Katolsk presteutdanning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste e

Generell informasjon

Generell informasjon
Dette emnet gir anledning til et fordypet studium i sentrale systematisk-teologiske emner: kristologi, mariologi, ekklesiologi og sakramentsteologi. Emnet består av delemnene A. Kristologi (5 stp), B. Mariologi (2 stp), C. Ekklesiologi (4 stp), D. Sakramentsteologi (4 stp) og E. Læren om Gud - den ene og treenige Gud (5 stp).

Studieprogramtilhørlighet
Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet/-programmene
- Master i teologi - katolsk presteutdanning (6 år)
- Innføringskurs - katolsk kristendom (3 år)

Emnet kan inngå i følgende studieprogram: - Bachelor i teologi

- Bachelor i religion, kultur og samfunn

Forkunnskaper: Studenten må ha gjennomført studier innen kirkehistorie og systematiske fag på 1000-nivå tilsvarende 20 studiepoeng.

Arbeidsform og organisering
Forelesninger, seminargrupper og selvstudium.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- få godkjent en muntlig presentasjon av et oppgitt emne
- levere oppgave (2000-2500 ord) med utgangspunkt i delemne E: Læren om Gud - den ene og treenige Gud. Tema må godkjennes av faglærer.
- delta i evaluering av emnet hvis det er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semesteret

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL2441 har skriftlig eksamen (6 timer) som eksamensform. For å få avsluttende vurdering, må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt alle studiekravene. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av prøven.

Mål

DELEMNE A: KRISTOLOGI (5 STP)
Studiet fokuserer på kristusbekjennelsen og dens bakgrunn i bibelske tekster og forestillinger. Videre skal man arbeide med dogmets bakgrunn, tilblivelse og teologiske innhold, og dets aktuelle betydning i teologi og kirke, både i konfesjonell, økumenisk og allmennkulturell kontekst.

Studenten skal etter fullført emne ha
- Evne til å drøfte spørsmål rundt hvordan Kristus-bekjennelsen oppsto blant de første kristne
- God kunnskap om den oldkirkelige dogmedannelse, dens bakgrunn og historiske kontekst
- God kunnskap om Apostolicum og Nikenum, kunnskap om Athanasianum, deres tilblivelse og innhold
- Kunnskap om kristologien i middelalderen og på reformasjonstiden
- Kunnskap om Det annet vatikankonsils kristologi
- God evne til å reflektere over kristologien i rammen av bekjennelsen til Den treenige Gud
- Evne til å drøfte dogmets aktuelle betydning innenfor en konfesjonell, økumenisk og allmennkulturell kontekst

DELEMNE B: MARIOLOGI (2 STP)
Delemnet ser på mariologien i lys av kristologien og ekklesiologien. Man skal se på dogmedannelse og fromhetstradisjoner og hvilken betydning dette har for og i katolsk liv.

Etter fullført delemne skal studenten ha:
- Oversikt over mariadogmenes tilblivelse og historie

- Evne til å artikulere mariadogmenes forhold til de kristologiske dogmene og katolsk ekklesiologi
- Innsikt i mariafromhet i katolsk praksis
- Evne til å reflektere over betydningen av mariafromhet i katolsk trosliv

DELEMNE C: KATOLSK EKKLESIOLOGI (4 STP)
Emnet gir en innføring i ulike modeller for forståelsen av kirken. Forholdet mellom ekklesiologien og andre sider ved troslæren drøftes, så vel som møtet mellom en teologisk fundert ekklesiologi og den faktiske kirkevirkelighet.

MÅL
Studenten skal etter fullført emne ha
- kjennskap til sentrale ekklesiologiske problemstillinger og posisjoner innenfor katolsk teologi og evne til å drøfte ulike aspekter ved ekklesiologien
- evne til å beskrive og analysere aktuelle aspekter ved kirkens liv på et lokalt og et nasjonalt nivå og evne til å konfrontere kirkens selvforståelse med observasjoner fra den lokale kirkesituasjon
- kunnskap om hva som menes med den kirkelige autoritet og om de ulike modeller for autoritetsutøvelse i Den katolske kirke

DELEMNE D: KATOLSK SAKRAMENTSTEOLOGI (4 STP)
Emnet gir en teologisk, historisk og liturgisk innføring i Den katolske kirkes sakramenter. Sakramentene er noe mer enn ytre materielle handlinger i en liturgisk ramme; i katolsk tradisjon er sakramentene viktige teologiske og liturgiske uttrykk for tro.

MÅL
Studenten skal etter fullført emne ha
- kunnskap om den historiske utvikling av katolsk rituell praksis
- evne til å artikulere sakramentenes plass i katolsk gudstjeneste- og fromhetsliv i dag
- kunnskap om embetsbærerens (biskop/prest/diakon) rolle og plikter ifølge sakramentsteologien

E. LÆREN OM GUD - DEN ENE OG TREENIGE GUD (5 stp)
Dogmatisk teologi er nært knyttet sammen med studiet av Kirkens historie, siden den er et konkret uttrykk for den kristne tro, autoritativt definert av Kirkens ordinære og ekstraordinære magisterium (konsiler, paver, bispesynoder osv.) gjennom hele Kirkens historie. I dette delemnet studeres læren om Treenigheten primært fra et systematisk ståsted, men dogmehistorien er sentral i fremstillingen.

Kristendommen er en av de tre store monoteistiske religionene. Den er unik innenfor de monoteistiske religioner ved at den hevder Gud har åpenbart seg som tre personer uten å miste sin enhet. Studiet av troen på Gud som én og treenig er dermed det mest grunnleggende i emnet dogmatisk teologi. Delemnet tar utgangspunkt i den bibelske fremstilling av Guds selvåpenbaring, men beveger seg også inn på filosofiens ulike gudsbegrep. Dogmehistorien og utviklingen av det trinitariske dogmet er sentralt i emnet. Det kristne fromhetsliv og i særdeleshet kirkens liturgiske feiring av eukaristien er også grunnleggende for troen på den ene og treenige Gud. Emnet vil derfor se på liturgiske uttrykk for troen på den treenige Gud, samt hvordan denne troen former det kristne liv.

MÅL
Studenten skal etter fullført emne ha
- kunnskap om ulike fortellinger om gudsåpenbaring i NT, samt kjennskap til ulike trinitariske utsagn i NT
- kunnskap om treenighetsdogmets historie
- kjennskap til hvordan troen på den ene og treenige Gud preger den katolske liturgi
- kjennskap til ulike tolkninger av treenighetslæren i dag
- kunnskap om økumeniske implikasjoner av treenighetslæren
- evne til å reflektere over hvordan troen på den treenige Gud er grunnleggende for kirkens selvforståelse

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR

- O'Collins, G. (2009). *Christology: A biblical, historical, and systematic study of Jesus* (2. utg., s. 1-358). New York, N.Y.: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 978-0-19-955787-5. Hentet fra http://bibsys-primo.hosted.exlibrisgroup.com/primo_library/libweb/action/dlDisplay.do?docId=BIBSYS_ILS130872865&vid=MF
- Skarsaune, O. (2005). *Inkarnasjonen - myte eller faktum?* (4. oppl. eller senere utg., s. 9-127). Oslo: Lunde. ISBN/ISSN: 978-82-520-3303-8/82-520-4255-4/82-520-3303-2

DELEMNE B LITTERATUR

- Haffner, P. (2004). *The mystery of Mary* (s. 1-72). Gracewing Hillenbrand. ISBN/ISSN: 9780852446508
- Stinissen, W. (1982). *Maria i Bibelen og i vårt liv* (s. 10-113). [Oslo]: St. Olav forl. ISBN/ISSN: 82-7024-039-7

DELEMNE C LITTERATUR

- Bendikt 16, p. (2004). *Kalt til fellesskap* (126 s.). Oslo: St. Olav forlag. ISBN/ISSN: 82-7024-169-5
- Dulles, A. (2002). *Models of the church* (Utvidet utg.). New York: Image Books/Doubleday. ISBN/ISSN: 0-385-13368-5
- Parrella, F. J. & Bulman, R. F. (Red.) (2006). Foreword. I *From Trent to Vatican II: Historical and theological investigations*. Oxford: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 0-19-517807-6/978-0-19-517807-4. Hentet fra

http://bibsys-primo.hosted.exlibrisgroup.com/primo_library/libweb/action/dlDisplay.do?docId=BIBSYS_ILS080430732&vid=MF
- Pius 12, p. (1943). Mystici corporis Christi: Encyclical of Pope Pius XII "On the mystical body of Christ". Hentet 2014-06-10 fra http://www.papalencyclicals.net/Pius12/P12MYSTI.HTM

DELEMNE D LITTERATUR

- Benedikt 16, p. (2014). *The seven sacraments* (Kindle ed. utg.).
- Osborne, K. B. (1988). *Sacramental theology: A general introduction*. New York: Paulist Press. ISBN/ISSN: 0-8091-2945-0/978-0-8091-2945-4

DELEMNE E LITTERATUR

- (1996). An ecumenical colloquium on Yves Congar: His pneumatology. *CTSA proceedings, 51*, s. 163-187. Hentet fra http://ejournals.bc.edu/ojs/index.php/ctsa/article/view/4125/3691
- Benedikt 16, p. (1993). Kap. V. I *Innføring i kristendommen: Betraktninger over den Apostoliske trosbekjennelse*(s. 129-157). Oslo: St. Olav forlag. ISBN/ISSN: 82-7024-070-2
- Kasper, W. (2009). *Harvesting the fruits: Aspects of Christian faith in ecumenical dialogue* (s. 10-30). London: Continuum. ISBN/ISSN: 978-1441-16272-4
- O'Collins, G. (2004). *The tripersonal God: Understanding and interpreting the Trinity* (s. 35-151, 174-197). London: Continuum.

TEOL2442 - Økologisk teologi og globalisering, katolske perspektiver

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudier - Katolsk presteutdanning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Med encyklikaen Laudato Si' har pave Frans plassert omsorg for Jorden, vårt felles hjem, i kjernen av kristen tenkning og praksis. Han har også gjort klimaspørsmålet til et moralsk anliggende som alle må ta stilling til og alle har et ansvar for. Han følger i sporet til mange av sine forgjengere, men i særlig grad Frans av Assisi. Han er like konkret og kompromissløs som helgenen fra 1200-tallet. Det tverreligiøse Assisi-toppmøtet i 1986 ble startskuddet for økende økologisk bevisstgjøring hos tilhengere av verdens store religioner. Slik er byen Assisi sentral ikke bare for spørsmål om rettferdighet og fred, men også økologi

Kurset vil gi deltakerne en innføring i katolsk sosiallære med særlig vekt på økologi. Deltakerne vil også bli presentert for Frans av Assisi som skrev Laudato Si' (Solsangen) og for pave Frans og hans miljø encyklika. Deres økologiske teologi og tenkning er viktige bidrag til vår globaliserte tidsalder.

Emnet dekker tre tematiske områder innenfor katolsk teologi: (a) Økologiske utfordringer i vår globaliserte verden, (b) ulike svar innenfor dagens katolske sosiallære, (c) de historiske røtter for økologisk teologi.

Obligatorisk del av emnet er en studieuke i Roma / Assisi 26. mars - 2. april 2017. En forberedende samling før og en oppfølgende samling etter studieturen vil også inngå i studietilbudet.
Turen vil koste ca. 7.150 kr som inkluderer deltakeravgift, overnatting m. frokost, tre felles måltider og transport T/R Roma-Assisi. Reisen T/R Norge-Roma er ikke inkludert, og må besørges av den enkelte deltaker.

Studiekrav

Studenten må

- Delta på en studietur til Roma (en uke)
- Skrive en bokrapport på 600-1000 ord fra en begrenset del av pensum. Emnet for rapporten velges i samråd med faglærer, presenteres i felles seminar, og vurderes som bestått/ikke bestått
- Delta i evalueringen av studietilbudet, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester

Og i tillegg enten alternativ A eller B under:

A. Levere og få godkjent utkast til faglig oppgave. Tema godkjennes av emneansvarlig. Utkastet drøftes i et felles seminar.
B. For lærere som følger kurset, kan utkast til faglig oppgave erstattes med å lage et studieopplegg for undervisning om økologi og etikk. Utkast må godkjennes av emneansvarlig innen angitt frist.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

For å bestå TEOL2442 må studenten oppfylle alle studiekravene. For studenter som har valgt alternativ A under studiekrav, er eksamensform faglig oppgave (2000-2500). Faglig oppgave bedømmes med karakter (A-F). For studenter som har valgt alternativ B under studiekrav, er innlevering av mappe eksamensform. Innholdet i mappen skal være studieopplegg for undervisning om økologi og etikk. Mappen bedømmes med karakter (A-F).

Læringsutbytte etter fullført emne

Målet for kurset er å forstå den historiske bakgrunnen for og dagens utfordringer for katolsk sosiallære når det gjelder økologi som global utfordring i dag.
Studenten skal ha:

- kjennskap til synet på økologiske utfordringer innenfor innenfor Den romersk-katolske kirke, slik den kommer fram isentrale dokumenter, særlig pave Frans¿ sosiale encyklika Laudato Si' (2015)
- kunnskap om Frans av Assisis økologiske teologi som en inspirasjonskilde for vår tids kamp for økologisk bærekraft, fred og rettferdighet
- kjennskap til Den katolske kirkes arbeid for økologisk ansvar, klimarettferdighet og dialog

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- (2013). *Klimarettferdighet* (nr. 11. juli).. Hentet 11. juli fra https://issuu.com/kirken/docs/klimarettferdighet_magasin
- (1965-2015). *Pavene og økologi gjennom 50 år - tekster fra Gaudium et spes til Laudato si' (Else-Britt Nilsen forbereder kompendium).*
- Boff, L. (2014). *Francis of Rome & Francis of Assisi: A new springtime for the Church?* (VI, 160 s.). Maryknoll, N.Y: Orbis Books. ISBN/ISSN: 9781626980839
- Doyle, E. (1974). Ecology and the Canticle of Brother Sun. *New Blackfriars, 55*(652), s. 392-402. ISBN/ISSN: 0028-4289.
- Frans 1, p. (2015). *Encyklikaen Laudato si': Om omsorgen for vårt felles hjem*. Oslo: St. Olav forl. ISBN/ISSN: 978-82-7024-309-9
- Heiene, G. (2012). Katolsk sosiallære - et kritisk blikk. I P. Kværne & A. H. Utgaard (Red.), *Hellig uro: 50 år etter Det annet vatikankonsil* (s. 197-224). Oslo: Emilia. ISBN/ISSN: 978-82-7419-143-3
- Kiser, L. J. (2003). The Garden of St. Francis: Plants, Landscape, and Economy in Thirteenth-Century Italy. *Enviromental History, 8*(2), s. 229-245. ISBN/ISSN: 1084-5453.
- Per Kværne (2012). Frans av Assisi og den katolske kirkes religionsdialog. I P. Kværne & A. H. Utgaard (Red.), *Hellig uro: 50 år etter Det annet vatikankonsil* (s. 251-259). Oslo: Emilia. ISBN/ISSN: 978-82-7419-143-3
- Pontifical Council For Justice Peace, . (2014). *Energy, justice and peace: A reflection on energy in the current context of development and environmental protection.* New York: Paulist Press. ISBN/ISSN: 978-0-8091-4985-8
- Ruyter, K. W. (1982). Noen refleksjoner om den fransiskanske bevegelse og spiritualitet. I P. W. Hertman (Red.), *Frans av Assisis skrifter* (s. 135-165). Oslo: St.Olav forlag. ISBN/ISSN: 8270240338
- Ruyter, K. W. (1982). Frans av Assisi 1182-1226: En kort biografi. I P. W. Hertman (Red.), *Frans av Assisis skrifter* (s. 9-32). Oslo: St.Olav forlag. ISBN/ISSN: 8270240338
- Santucci, F. (2000). *The strategy that saved Assisi*. Assisi: Ed. Minerva. ISBN/ISSN: 88-87021-12-X

TEOL2450 - Kristen initiasjon: Troen, dåpen og Ånden

Emneansvarlig:	Terje Hegertun (Terje.Hegertun@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig) og vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste i

Generell informasjon

Det engelske uttrykket "Christian initiation" refererer til et teologisk felt som har med tilegnelsen av frelsen og begynnelsen av det kristne liv å gjøre. Begrep som omvendelse, gjenfødelse, tro, dåp og åndsdåp hører hjemme her. I nyere tid har spesielt pinsebevegelsen satt spørsmålet om dåpen i Den Hellige Ånd og dens kjennetegn på kirkens og teologiens dagsorden. Dette tverrfaglige fordypningsemnet aktualiserer spørsmål om det som hører med til "Christian initiation" og forholdet mellom bl.a. tro, dåp og åndsdåp. Det tar opp hvordan disse spørsmålene behandles i Skriften, i oldkirken og fram til vår egen tid. Det presenterer ulike syn innen pinsebevegelsen og den karismatiske bevegelse og drøfter forholdet mellom dem og andre teologiske hovedtradisjoner. Også erfaringsdimensjonen ved Åndens gjerning i frelsestilegnelsen vil bli drøftet og satt i forhold til de teoretiske perspektivene.

For å melde seg opp i emnet må studenten ha avlagt eksamen i K1020 og K1030, eller ha tilsvarende kompetanse.

Arbeidsform: Undervisning gis i form av forelesninger i emnet, eget studium av faglig litteratur og eventuell annen ressurslitteratur. Relevant studiemateriell legges ut på Fronter.

Studiekrav

Delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL2450 har skriftlig eksamen (6 timer) som eksamensform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av prøven.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om ulike kirkelige tradisjoners syn på forholdet mellom troen, dåpen og Ånden
- kunnskap om hvordan kristen initiasjon ble forstått og praktisert i tidlig kristen historie
- kunnskap om de mest sentrale nytestamentlige tekstene som relateres til de elementer som inngår i den kristne initiasjonsprosessen

FERDIGHETER
Studenten kan:
- analysere og vurdere de ulike kirkenes fortolkninger av forholdet mellom troen, dåpen og Ånden
- anvende den faglige kunnskapen til å argumentere på en reflektert, saklig og kritisk måte
- reflektere over egne erfaringer i lys av de innsikter som faget gir

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Ambrosius, . (1999). *Om mysteriene: En dåpskatekese.* Oslo: Luther. ISBN/ISSN: 8253143923
- Asheim, I. (1995). Kan spedbarn være medlem av de troendes fellesskap?. I D. Rian, V. L. Haanes & B. T. Oftestad (Red.). *Kirkens skole - statens kirke: Festskrift til professor dr. philos. Brynjar Haraldsø på 70-årsdagen 29. september 1995*(s. 187-203). Trondheim: Tapir. ISBN/ISSN: 82-519-1203-2 (Kompendium)
- Atkinson, W. (1995). Pentecostal responses to Dunn's Baptism in The Holy Spirit. *Journal of pentecostal theology,* (6 og 7), 87-131 og 49-72. ISBN/ISSN: 0966-7369. Hentet fra http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rfh&AN=ATLA0001246819&site=ehost-live http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rfh&AN=ATLA0001246820&site=ehost-live
- Engelsviken, T. (1981). *The gift of the spirit: An analysis and evaluation of the charismatic movement from a Lutheran theological perspective* (s. 1-85, 411-494, 562-571). Dubuque, Iowa: T. Engelsviken?. (Kjøpes på Bok og Media bokhandel)
- Halldorf, P. (2003). *Drikk dypt av Ånden: Den Hellige Ånds nærvær og gaver i den kristnes personlige liv* (s. 101-150). Oslo: Luther. ISBN/ISSN: 82-531-4456-3 (Kompendium)
- Larsson, E. (1982). "Åndsdåp" og "Åndens fylde" i nytestamentlig perspektiv. I L. Østnor (Red.). *Jeg tror på den Hellige Ånd: Vår lutherske kirke i møte med den karismatiske utfordring*(s. 57-77). Oslo: Land og Kirke/Gyldendal. ISBN/ISSN: 82-05-13349-2 (Kompendium)
- Lederle, H. I. (1988). *Treasures old and new: Interpretations of "spirit-baptism" in the charismatic renewal movement* (s. 37-103, 124-163,

213-240). Peabody, Mass.: Hendrickson. ISBN/ISSN: 0-913573-75-2 (Kjøpes på Bok og Media bokhandel)
- Macchia, F. D. (1998). Groans too deep for words: Towards a theology of tongues as initial evidence. *Asian journal of pentecostal studies, 1* (2), ikke angitt. ISBN/ISSN: 0118-8534. Hentet fra http://www.apts.edu/aeimages//File/AJPS_PDF/98-2-macchia.pdf
- McGowan, A. B. (2014). *Ancient Christian worship: Early church practices in social, historical and theological perspective* (s. 135-182). Grand Rapids, Mich: Baker Academic. ISBN/ISSN: 9780801031526 (Kompendium)
- Menzies, R. P. (1998). Evidential tongues: An essay on theological method. *Asian journal of pentecostal studies, 1*(2), s. 111-123. ISBN/ISSN: 0118-8534. Hentet fra http://www.apts.edu/aeimages/File/AJPS_PDF/98-2-menzies.pdf
- Ottosen, E. (1998). Åndsdåplæren i trosbevegelsen: Et sentralt og integrert lærepunkt? *Tidsskrift for teologi og kirke, 69*(2), s. 116-130. ISBN/ISSN: 0040-7194 (Kompendium).
- Sannes, K. O. (1978). *Dåpen og dens plass i kirkens liv* (s. 81-96). Oslo: Aschehoug. ISBN/ISSN: 82-03-09702-2 (Kompendium)
- Stronstad, R. (2012). *The charismatic theology of St. Luke: Trajectories from the Old Testament to Luke-Acts* (2. utg.). Grand Rapids, Mich: BakerAcademic. ISBN/ISSN: 9780801048586
- Turner, M. (1998). *The Holy Spirit and spiritual gifts in the New Testament Church and today* (Rev. utg., s. 36-56, 150-168). Peabody, Mass.: Hendrickson. ISBN/ISSN: 1-56563-352-0 (Kompendium)
- Wyckoff, J. W. (1995). The Baptism in the Holy Spirit. I S. M. Horton (Red.), *Systematic theology* (rev. utg., s. 423-455). Springfield, Mo.: Logion Press. ISBN/ISSN: 0-88243-319-9 (Kompendium)

TEOL2460 - Teologi og kirkens liv

Emneansvarlig:	Else-Britt Nilsen (E.B.Nilsen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig) og vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Katolsk presteutdanning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste j

Generell informasjon

Emnet tilbyr en faglig fordypning i katolsk tro. Gjennom innføring i og studier av tekster fra den kristne tradisjon vil emnet belyse temaer fra teologi, spiritualitet og liturgi.

Emnet består av delemnene A. Kirkefedrene (3 stp), delemne B. Spiritualitet (4 stp) og delemne C. Liturgien (3 stp).

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet/-programmene katolsk presteutdanning, og kan inngå i følgende studieprogram:
- Bachelor i teologi
- Bachelor i religion, kultur og samfunn

Forkunnskaper:
Det forutsettes at studenten har grunnleggende kunnskaper innenfor fagene kirkehistorie og systematisk teologi (1000-nivå).

Arbeidsform og organisering
Undervisningen på emnet vil bestå av forlesninger. I tillegg oppfordres studentene til å danne kollokviegrupper.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet TEOL2460 sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevet poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:
- Med TEOL5460 Teologi og kirkens liv reduseres dette emnet med 10 stp

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:

- holde muntlig presentasjon over oppgitt emne (800-1000 ord). Vurderes som bestått / ikke bestått.
- drøfte utkast til individuell skriftlig oppgave i felles seminar. Tema avtales med faglærer.
- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL2460 har individuell skriftlig oppgave (2000-2500 ord) og skriftlig eksamen (2 timer) som eksamensform. For å få avsluttende vurdering, må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt alle studiekravene. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av oppgaven (2/3) og skriftlig eksamen (1/3).

Mål

DELEMNE A: KIRKEFEDRENE (3 STP)
Gjennom innføring i kirkefedrene og studium av utvalgte tekster vil dette delemnet kaste lys over hvordan evangeliet ble fortolket og forsvart innenfor en hellenistisk og romersk kultur og i møte med datidens religiøse og filosofiske livsanskuelser.

MÅL
Studenten skal etter fullført emne ha:
- kunnskap om hovedtrekk i kirkefedrenes teologi;
- evne til å reflektere over budskapet fra kirkefedrene og deres betydning for katolsk tro og liv i dag.

DELEMNE B: SPIRITUALITET 4 STP
Delemnet vil gi innføring i noen representanter for den brede strøm av åndelig litteratur som i tiden mellom Augustin og reformasjonen ble til som en frukt av studier i klostre og innenfor ordensdannelser, og som den dag i dag utgjør noe av grunnlaget for katolsk spiritualitet og åndelig veiledning. Viktige temaer vil være den meditative omgang med bibeltekster, bønnen, etterfølgelsen og det kontemplative livet.

MÅL
Studenten skal etter fullført emne ha
- kunnskap om de grunnleggende verdiene i Benedikts klosterregel og regelens ideal for et liv i fellesskap;
- kunnskap om hovedtrekkene i "åndelig bibellesning" (lectio divina);
- evne til å reflektere over den klassiske veiledningen i bønn, etterfølgelse og kontemplativt liv og dens betydning for katolsk tro og liv i dag;

DELEMNE C: LITURGIEN 3 STP
Dette delemnet gir innføring i Kirkens liturgi og forståelsen av den. Med utgangspunkt i dokumentene fra den andre Vatikankonsil tar emnet for seg utviklingstrekk i katolsk tradisjon som førte fram til den forståelsen av liturgien som Konsilet holdt fram og de konkrete forslagene til reform som fulgte. Emnet gir kunnskap om hva som har preget veien videre i den stadig pågående samtalen om både liturgiforståelse og om rekkevidden av reformtiltakene.

Mål
Studenten skal etter fullført emne ha:
- kunnskap om hovedtrekkene ved forståelsen av liturgien og fornyelsen av den fram til og med det annet Vatikankonsil
- kunnskap om liturgiforståelse og liturgiske reformer i tiden etter Vaticanum II
- evne til å reflektere over forholdet mellom liturgiforståelse og liturgiske reformer.

Merknad til litteraturlisten

Til delemne A skal studenten velge tekster fra kirkefedrene hentet fra Ireneus, Gregor av Nyssa, Basilius, Ambrosius og Augustin (ca. 100 sider).

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR
- Evans, G. R. (Red.) (2004). *The First Christian theologians: An introduction to theology in the early church* (s. 105-200, 225-242). Malden, Mass.: Blackwell Publ. ISBN/ISSN: 0-631-23188-9/0-631-23187-0

DELEMNE B LITTERATUR
- Benedictus Nursinus, . (2009). *St. Benedikt: Regel ; Vita* (s. 11-131). Follese: Efrem. ISBN/ISSN: 978-82-92922-09-5
- Murray, P. (2006). *The new wine of Dominican spirituality: A drink called happiness*. London: Burns & Oates. ISBN/ISSN: 0-86012-417-7
- Sheldrake, P. (Red.) (2005). *The new SCM dictionary of Christian spirituality* (s. 1-18, 62-67). London: SCM Press. ISBN/ISSN: 0-334-02984-8

DELEMNE C LITTERATUR
- Ferrone, R. (2007). *Liturgy: Sacrosanctum Concilium*. New York: Paulist Press. ISBN/ISSN: 0809144727/9780809144723
- Iversen, H. (2006). H. Raun Iversen (Red.), *Rites of ordination and commitment in the churches of the Nordic countries / theology and terminology* (327-352; 519-529). København: Museum Tusculanum Press. ISBN/ISSN: 87-635-0265-8
- Schumacher, J. (2006). Fra rubrikk til ordo. *Halvårsskrift for praktisk teologi*, (1), s. 19-31. ISBN/ISSN: 0800-6857.

TEOL2461 - Moralteologi

Emneansvarlig:	Else-Britt Nilsen (E.B.Nilsen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Katolsk presteutdanning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste i

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i den katolske presteutdannelsen. Emnet kan også inngå som et emne i studieprogrammet bachelor i teologi, bachelor i kristendom eller tas som enkeltemne. Emnet har to delemner: A. Dydene tro, håp og kjærlighet og B. Rettferdighet og tilknyttede dyder.

Studiepoengreduksjon

Med KAT137 reduseres dette emnet med 5 studiepoeng.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- holde muntlig presentasjon over oppgitt emne
- få godkjent utkast til individuell skriftlig oppgave med utgangspunkt i emnets pensum, levert innen fastsatt frist. Tema avtales med faglærer. Utkastet skal inneholde en fullt utskrevet innledning med problemstilling, omtale av materiale og framgangsmåte, og disposisjon.
- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL2461 har individuell skriftlig oppgave (2800-4000 ord) og skriftlig eksamen (2 timer) som eksamensform. For å få avsluttende vurdering, må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt alle studiekravene. Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av oppgaven (2/3) og skriftlig eksamen (1/3).

Mål

A. DYDENE TRO, HÅP OG KJÆRLIGHET (5 STP)
Sentralt i det kristne liv står det å leve i tro, håp og kjærlighet. Delemne A drøfter mulighetene for å leve ut disse tre teologale dydene i våre dager, og utfordringer dette medfører. Det tar også for seg hvordan det å leve ut disse dydene forstås som menneskets måte å vende tilbake til Gud på. Delemnet reflekterer derfor også over den antropologiske dimensjonen ved menneskets svar på Guds nåde, og forståelsen av mennesket som Guds vilje.

MÅL
Studenten skal etter fullført delemne ha:
- kunnskap om hva som menes med begrepene teologale dyder, inngytte dyder og moralske dyder
- kjennskap til ulike forståelser av begrepene tro, håp og kjærlighet
- kunnskap om hvordan de tre teologale dydene danner kjernen i den kristne eksistens
- god kunnskap om det dynamiske aspektet ved de tre teologale dydene
- kunnskap om den antropologiske dimensjonen ved tro, håp og kjærlighet
- evne til å reflektere over hvordan de teologale dydene danner utgangspunktet for den kristne forståelsen av mennesket som Guds bilde

B. RETTFERDIGHET OG TILKNYTTEDE DYDER (5 stp)
Dette delemnet ser på tre områder: a) Rettferdighet som en av de fire kardinaldydene og hvordan andre dyder står i forhold til den; b) Hvordan rettferdighet korresponderer med ulike relasjoner i samfunnet; c) Den katolske kirkes konkrete engasjement for rettferdighet i det menneskelige samfunn.
Rettferdighet regnes som en av de fire kardinaldydene, og som dette anses den av katolsk teologi å ha en viktig rolle både i forholdet mellom Gud og mennesker og mennesker imellom. En klassisk måte å forstå rettferdighet på er å si at det er en konstant vilje om å la enhver få det som tilkommer dem.
Det er Thomas Aquinas som har lagt grunnlaget for Den katolske kirkes forståelse av rettferdighet, og delemnet vil derfor også fokusere på hans bidrag. Også andre og mer dagsaktuelle tilnærminger vil imidlertid belyses.
Med «tilknyttede dyder» menes de moralske dyder som peker hen imot og leder til kardinaldyden på en slik måte at de går i samme retning. Eksempler på slike tilknyttede dyder er takknemlighet, lydighet, sannferdighet, mildhet osv.

MÅL
Studenten skal etter fullført delemne ha:
- god kunnskap om hvordan katolsk teologi forstår rettferdighet som dyd
- kunnskap om de tre ulike typene rettferd: kommutativ rettferdighet, juridisk rettferdighet og distributiv rettferdighet (også kalt fordelingsrettferdighet)
- kunnskap om hva som menes med dyder tilknyttet rettferdighet, og på hvilken måte disse virker sammen med rettferdighet mot samme mål
- innsikt i Den katolske kirkes engasjement for å bidra til en rettferdig verden
- evne til å reflektere over rettferdighet i møte med aktuelle sosiale utfordringer

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR

- Kompendium med diverse utdrag fra kirkefedrene. (Se Fronter).
- Bendikt 16, p. (2007). Part 1. I *Gud er kjærlighet: Encyklika: Encyklika fra pave Benedikt XVI til biskopene, til prestene og diakonene, til dem som er innviet til Gud og til alle som tror på Kristus om den kristne kjærlighet*. Oslo: St. Olav forl. ISBN/ISSN: 978-82-7024-201-6
- Bendikt 16, p. (2008). *Frelst i håpet: Encyklikaen "Spe salvi"*. Oslo: St. Olav forl. ISBN/ISSN: 978-82-7024-212-2
- Cessario, R. (1996). *Christian faith and the theological life*. Washington, D.C.: Catholic University of America Press. ISBN/ISSN: 0813208688 (hbk. alk. paper)/0813208696 (pbk. alk. paper)
- Pieper, J. (1997). *Faith, hope, love*. San Francisco: Ignatius Press. ISBN/ISSN: 0898706238 (alk. paper)

DELEMNE B LITTERATUR

- Bendikt 16, p. (2010). *Kjærlighet i sannhet: Encyklika = Caritas in veritate*. Oslo: St. Olav forl. ISBN/ISSN: 978-82-7024-224-5
- Cessario, R. (2002). An excerpt. I *The virtues or the examined life* (s. 127-156). London: Continuum. ISBN/ISSN: 0-8264-1389-7
- Compagnoni, F. (Red.) (2007). *Preaching justice: Dominican contributions to social ethics in the twentieth century* (s. 13-37, 287-304). Dublin: Dominican Pub. ISBN/ISSN: 1905604076/9781905604074/9781905604067/1905604068
- Concilium Vaticanum, (.-6. (2013). Gaudium et Spes: Pastoralkonstitusjon om Kirken i verden av i dag. I *Det Annet vatikankonsil: Dokumenter* (Vol. Del 1, s. 511-552). Oslo: St. Olav forlag. ISBN/ISSN: 978-82-7024-259-7
- Kreeft, P. (1992). An excerpt. I *Back to virtue: Traditional moral wisdom for modern moral confusion* (s. 9-69). San Francisco: Ignatius Press. ISBN/ISSN: 978-0-89870-422-8
- Pieper, J. (1966). *The four cardinal virtues: Prudence, justice, fortitude, temperance* (s. 41-113). Notre Dame, IN: University of Notre Dame Press. ISBN/ISSN: 978-0-268-00103-2/0-268-00103-0
- Thomas, A. (2005). R. J. Regan (Red.), *The cardinal virtues: Prudence, justice, fortitude, and temperance* (s. 30-105). Indianapolis,: Hackett Pub. Co. ISBN/ISSN: 0-87220-746-3/0-87220-745-5

TEOL2462 - Katolsk dogmatikk

Emneansvarlig:	Maria Junttila Sammut (Maria.J.Sammut@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Katolsk presteutdanning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste i

Generell informasjon

TEOL2462 er det tredje emnet i en gruppe på fire emner i katolsk dogmatikk som tilbys ved fakultetet. Det tar for seg ulike materialdogmatiske emner, blant dem det mest sentrale av alle kristne dogmatiske emner, nemlig læren om Gud som én og tre. I tillegg studeres nådelæren og mariologien.

Emnet består av 3 delemner: A. Læren om Gud - den ene og treenige Gud (5 sp), B. Nådelære (3 sp), og C. Mariologi (2 sp).

For studier på 200-nivå må man ha fullført relevante studier på 100-nivå. Fakultetet anbefaler at man fullfører følgende emner eller tilsvarende før man studerer dette emnet: KAT1X1 Katolsk fundamentalteologi og fundamental moralteologi, EXPHIL101 Examen philosophicum, EXFAC101 Examen facultatum og K1010 Bibelfag.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet.
Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:
Med KAT131Katolsk fundamentalteologi og dogmatikkreduseres dette emnet med5 sp

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- delta i evalueringen av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL2461 har individuell skriftlig oppgave (2800-4000 ord) og skriftlig eksamen (2 timer) som eksamensform. For å få avsluttende vurdering, må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt alle studiekravene. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av oppgaven (2/3) og skriftlig eksamen (1/3).

Mål

A. LÆREN OM GUD - DEN ENE OG TREENIGE GUD (5 stp)
Dogmatisk teologi er nært knyttet sammen med studiet av Kirkens historie, siden den er et konkret uttrykk for den kristne tro, autoritativt definert av Kirkens ordinære og ekstraordinære magisterium (konsiler, paver, bispesynoder osv.) gjennom hele Kirkens historie. I dette delemnet studeres læren om Treenigheten primært fra et systematisk ståsted, men dogmehistorien er sentral i fremstillingen.

Kristendommen er en av de tre store monoteistiske religionene. Den er unik innenfor de monoteistiske religioner ved at den hevder Gud har åpenbart seg som tre personer uten å miste sin enhet. Studiet av troen på Gud som én og treenig er dermed det mest grunnleggende i emnet dogmatisk teologi. Delemnet tar utgangspunkt i den bibelske fremstilling av Guds selvåpenbaring, men beveger seg også inn på filosofiens ulike gudsbegrep. Dogmehistorien og utviklingen av det trinitariske dogmet er sentralt i emnet. Det kristne fromhetsliv og i særdeleshet kirkens liturgiske feiring av eukaristien er også grunnleggende for troen på den ene og treenige Gud. Emnet vil derfor se på liturgiske uttrykk for troen på den treenige Gud, samt hvordan denne troen former det kristne liv.

MÅL
Studenten skal etter fullført emne ha
- kunnskap om gudsåpenbaringer i GT
- kunnskap om gudsåpenbaringen i NT, samt kjennskap til ulike trinitariske utsagn i NT
- god kunnskap om treenighetsdogmets historie
- kjennskap til hvordan troen på den ene og treenige Gud preger liturgien
- kjennskap til ulike tolkninger av treenighetslæren i dag.

B. NÅDELÆRE (3 stp)

Nådelæren er læren om Guds liv i menneskene. I dette emnet studeres hva som menes med det teologiske begrepet nåde, samt hvordan nåden ses som en gave fra Kristus som helbreder, forvandler og fullkommengjør den menneskelige natur slik at denne gjenopprettes til sin opprinnelige tilstand som Guds bilde og likhet.

MÅL
Studenten skal etter fullført emne ha
- kunnskap om den bibelske bakgrunnen til begrepet om nåde
- kunnskap om tidlig kristen antropologi og nådelære
- god kunnskap om teologien om forholdet mellom nåde og natur

C. MARIOLOGI (2 stp)
Dette kurset gir en innføring i mariologien, altså læren om Maria, Jesu mor. Det vil ta for seg de følgende emnene: Mariologiens rolle i troslæren (dogmatikken) som helhet, mariologiens historiske utvikling, Marias rolle i Kristusmysteriet, Maria og kirken, samt Marias rolle i fromhetslivet. Det mest sentrale vil være fokuset på forholdet mellom mariologien og kristologien. Den vil ta for seg dette i lys av inkarnasjonen på den ene siden (Maria som jomfru og Guds mor) og frelsen på den andre siden (læren om Maria som fri for synd og som opptatt i himmelen).

MÅL
Studenten skal etter fullført emne ha
- kjennskap til mariologiens plass innen dogmatikken som helhet
- kunnskap om de ulike marianske dogmene
- god kunnskap om sammenhengen mellom kristologi og mariologi

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR
- Augustinus, A. (1963). *The Fathers of the Church: A new translation* (Vol. 45, s. 175-198, 243-289, 506-525). Washington: Catholic University of America Press. ISBN/ISSN: 0014-8814 (Kompendium)
- Benedikt 16, p. (1993). Kap. V. I *Innføring i kristendommen: Betraktninger over den Apostoliske trosbekjennelse*(s. 129-157). Oslo: St. Olav forlag. ISBN/ISSN: 82-7024-070-2 (Kompendium)
- O'Collins, G. (2004). *The tripersonal God: Understanding and interpreting the Trinity* (s. 35-151, 174-197). London: Continuum.

DELEMNE B LITTERATUR
- Duffy, S. J. (2007). *The dynamics of grace: Perspectives in theological anthropology* (s. 17-172, 221-343). Wipf & Stock Publishers. ISBN/ISSN: 9781556356384

DELEMNE B LITTERATUR
Velg ett av følgende valgalternativer:
Enten:
- Thomas, A. (1948). *St. Thomas Aquinas Summa Theologica* (Vol. 2: Ia IIae qq. 109-114, s. 1123-1161). Westminster, Md.: Christian Classics. ISBN/ISSN: 0-87061-063-5

Eller:
- Thomas, A. (1920). St. Thomas Aquinas Summa Theologica. Hentet 2009-06-18 fra http://www.newadvent.org/summa/2.htm

DELEMNE C LITTERATUR
- Haffner, P. (2004). *The mystery of Mary* (s. 1-47, 73-272). Gracewing Hillenbrand. ISBN/ISSN: 9780852446508

TEOL2463 - Ekklesiologi, eskatologi og middelalderens kirkehistorie

Emneansvarlig:	Øystein Lund (Oystein.Lund@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Katolsk presteutdanning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Dette emnet fokuserer på 3 emner innen katolsk teologi som er relatert til hverandre. Hovedemnet er ekklesiologi som studeres ut fra en historisk og systematisk synsvinkel, så vel som ut fra et aktuelt og praktisk perspektiv. Kristendommens historie i middelalderen bidrar både til å forstå kirkens egenart og fremveksten av sentrale dogmer. Gjennom studiet av eskatologi beskrives kirkens og den enkeltes håp i møte med fremtiden
Emnet består av delemnene A. Katolsk ekklesiologi (5 stp) og B. Eskatologi (2,5 stp) og C. Middelalderens kirkehistorie (2,5 stp).

Studieprogramtilhørlighet
Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet/-programmene
- Master i teologi - katolsk presteutdanning (6 år)

Emnet kan inngå i følgende studieprogram:
- Bachelor i teologi
- Bachelor i religion, kultur og samfunn

Forkunnskaper: Studenten må ha gjennomført studier innen kirkehistorie og systematiske fag på 1000-nivå tilsvarende 15 studiepoeng.

Undervisning
Emnet undervises vårsemesteret 2011.

Arbeidsform og organisering
Emnet arrangeres i samarbeid med Newmaninstitutet, Uppsala. Emnet undervises delvis gjennom samlinger i Oslo, og delvis ved undervisning torsdag - søndag ved to anledninger i Göteborg (februar/mars). Studentene oppfordres til å danne kollokviegrupper. Emnet vil ha en egenandel for å dekke reise og delvis opphold i Göteborg. Emnet vil ha et øvre tak på antall deltagere.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:

- få godkjent en muntlig presentasjon av et oppgitt emne tidlig i semesteret
- få godkjent utkast med disposisjon og innledning til individuell skriftlig oppgave (2000-2500 ord) levert innen fastsatt frist.
- delta i evaluering av emnet hvis det er gjort til gjensand for evaluering i det aktuelle semesteret

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL2463 har som eksamensform individuell skriftlig oppgave (2000-2500 ord) og muntlig justerende eksamen (30 min). For at den individuelle skriftlige oppgaven skal kunne leveres inn og muntlig eksamen gjennomføres, må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).
Karakteren (A-F) settes på grunnlag av den individuelle skriftlige oppgaven. Den muntlige eksamen er justerende på denne karakteren.

Mål

DELEMNE A: KATOLSK EKKLESIOLOGI (5 STP)

Emnet gir en innføring i ekklesiologiske endringer gjennom historien, og ulike modeller for forståelsen av kirken belyses. Forholdet mellom ekklesiologien og andre sider ved troslæren drøftes, så vel som møtet mellom en teologisk fundert ekklesiologi og den faktiske kirkevirkelighet.

MÅL
Studenten skal etter fullført kurs ha
- kjennskap til sentrale ekklesiologiske problemstillinger og posisjoner innenfor katolsk teologi og evne til å drøfte ulike aspekter ved ekklesiologien
- evne til å beskrive og analysere aktuelle aspekter ved Kirkens liv på et lokalt og et nasjonalt nivå og evne til å konfrontere kirkens

selvforståelse med observasjoner fra den lokale kirkesituasjon.
- kunnskap om hva som menes med den kirkelige autoritet og om de ulike modeller for autoritetsutøvelse i Den katolske kirke.

DELEMNE B: ESKATOLOGI

Delemnet vil gi en innføring i eskatologien, den kristne lære om "de ytterste ting". Undervisningen tar opp metodiske problemer knyttet til eskatologien som teologisk delområde og behandler sentrale spørsmål vedrørende innholdskomponenter i den katolske kirkes lære om eskatologien. Spørsmålene drøftes både bibelfaglig, historisk og systematisk.
MÅL
Studenten skal etter fullført kurs ha
- kjennskap til sentrale temaområder innenfor eskatologi i katolsk tradisjon

DELEMNE C: MIDDELALDERENS KIRKEHISTORIE

Delemnet vil gi en innføring i kristendommens historie i Europa og i Norge fra ca 600 til ca 1500.
MÅL
Studenten skal etter fullført kurs ha
- kjennskap til viktige utviklingslinjer i kristendommens historie i Europa og Norge i perioden til reformasjonen
- evne til å relatere ytre og indre forandringer i kirkens liv til den allmenne historien

Merknad til litteraturlisten

I tillegg til listen nedenfor inngår følgende oppføringer som en del av litteraturen:

Delemne A:
- Fordypningsbok (ca 200 sider) etter avtale med emneansvarlig, f. eks. Joseph Ratzinger, Called to Communion: Understanding the Church Today (1996 eller senere oppl.); Henri de Lubac, Splendour of the Church [= Méditations sur l'Église] (1992 eller senere oppl.); Francis A. Sullivan, The Church We Believe In: One, Holy, Catholic and Apostolic (1989 eller senere oppl.); John Zizioulas, Beingas Communion: Studies in Personhood and the Church (1985 eller senere oppl.)

- Et sett artikler (150 sider) blir fastsatt ved kursstart.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR

- Concilium Vaticanum, 2.-6. (1964). Lumen gentium: Dogmatisk konstitusjon "De ecclesia" ("Kirken"). Hentet 2009-06-22 fra http://www.katolsk.no/dokumenter/dokumenter-fra-vatikanet/paul6/lg
- Dulles, A. (2002). *Models of the church* (Utvidet utg.). New York: Image Books/Doubleday. ISBN/ISSN: 0-385-13368-5
- Pius 12, p. (1943). Mystici corporis Christi: Encyclical of Pope Pius XII "On the Mystical Body of Christ" on June 29, 1943. Hentet 2008-06-30 fra http://www.papalencyclicals.net/Pius12/P12MYSTI.HTM

DELEMNE B LITTERATUR

- Bendikt 16, p. (1988). *Eschatology: Death and eternal life* (2. utg.). Washington, D.C.: The Catholic University of America Press. ISBN/ISSN: 0-8132-0633-2/978-0-8132-1516-7

DELEMNE C LITTERATUR

- Schumacher, J. (1987). *Kirken i middelaldersamfunnet*. Oslo: Tano. ISBN/ISSN: 82-518-2260-2
- Schumacher, J. (2005). Kristendommen i tidlig middelalder. I A. B. Amundsen (Red.), *Norges religionshistorie* (s. 63-104). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 82-15-00334-6
- Schumacher, J. (2005). Kristendommen i høymiddelalderen. I A. B. Amundsen (Red.),*Norges religionshistorie* (s. 105-162). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 82-15-00334-6

TEOL2465 - Katolsk sosiallære

Emneansvarlig:	Else-Britt Nilsen (E.B.Nilsen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Katolsk presteutdanning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Emnet gir en innføring i katolsk sosiallære slik den kommer til uttrykk i sentrale tekster fra Den romersk-katolske kirke og gjennom kirkens praktiske virke for rettferd, fred og menneskerettigheter.

Studiekrav

Studenten må
- Delta på en studietur til Roma (en uke)
- Skrive en bokrapport på 800-1200 ord fra en begrenset del av pensum. Emnet for rapporten velges i samråd med faglærer og vurderes som bestått/ikke bestått
- Drøfte utkast til individuell skriftlig oppgave i et felles seminar
- Delta i evalueringen av studietilbudet, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL2463 har som eksamensform individuell skriftlig oppgave (2000-2500 ord) og muntlig justerende eksamen (30 min). For at den individuelle skriftlige oppgaven skal kunne leveres inn og muntlig eksamen gjennomføres, må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.
Karakteren (A-F) settes på grunnlag av den individuelle skriftlige oppgaven. Den muntlige eksamen er justerende på denne karakteren.

Læringsutbytte etter fullført emne

Målet med dette emnet er å gi en innføring i Den romersk-katolske kirkes sosiallære som kan bidra til forståelse av sosiallærens betydning i vår globale verden

Studenten skal ha
- kjennskap til hvordan katolsk teologi tenker om mennesket som individ og samfunnsvesen,
- kunnskap om Den romersk-katolske kirkes sosiallære, slik den er kommet til uttrykk i de store sosiale ensyklikaer, sentrale konsilvedtak og et utvalg av andre autoritative kirkelige dokumenter,
- god kunnskap om Den romersk-katolske kirkes forståelse av menneskets forhold til samfunn og politikk og av kirkens sosialetiske og politiske oppdrag,
- kjennskap til kirkens konkrete arbeid for rettferd og fred, menneskerettigheter og andre sosialetiske spørsmål.

Merknad til litteraturlisten

Det vil kunne forekomme endringer i litteraturen frem til semesterstart.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Charles, R. (1998). A summary of Christian social teaching. I *Christian social witness and teaching: The Catholic tradition from Genesis to Centesimus Annus* (Vol. 2, .390-436, 464ff). Leominster, Herefordshire: Gracewing. (Kompendium)
- Compagnoni, F. & Alford, H. J. (Red.) (2007). An excerpt. I *Preaching justice: Dominican contributions to social ethics in the twentieth century* (s. 13-37, 287-304). Dublin: Dominican Publications. ISBN/ISSN: 1-905604-07-6/978-19-056-0406-7 (Kompendium)
- Den Romersk-katolske kirke, . (2001). *Den Katolske kirkes katekisme* (469-481 (§1877-1948)). Oslo: St. Olav. ISBN/ISSN: 82-7024-133-4
- Frans 1 pave, . (2013). *Evangelii Gaudium*. Rome: Vatican Press.. Hentet fra http://w2.vatican.va/content/francesco/en/apost_exhortations/documents/papa-francesco_esortazione-ap_20131124_evangelii-gaudium.html
- Heiene, G. (2012). Katolsk sosiallære - et kritisk blikk. I P. Kværne & A. H. Utgaard (Red.), *Hellig uro: 50 år etter Det annet vatikankonsil* (s. 197-224). Oslo: Emilia. ISBN/ISSN: 978-82-7419-143-3
- Hornsby-Smith, M. P. (2006). *An introduction to Catholic social thought*. Cambridge: Cambridge University Press. ISBN/ISSN: 0-521-86339-2/0-521-68199-5/978-0-521-86339-1 (elektronisk utg.)/978-0-521-68199-5. Hentet fra

http://bibsys-almaprimo.hosted.exlibrisgroup.com/MF:default_scope:BIBSYS_ILS71490930060002201
- Massaro, T. (2012). *Living justice: Catholic social teaching in action* (2. classroom ed. utg.). Lanham, Md.: Rowman & Littlefield. ISBN/ISSN: 978-1-4422-1013-4/
- Per Kværne (2012). Frans av Assisi og den katolske kirkes religionsdialog. I P. Kværne & A. H. Utgaard (Red.), *Hellig uro: 50 år etter Det annet vatikankonsil* (s. 251-259). Oslo: Emilia. ISBN/ISSN: 978-82-7419-143-3

TEOL2468 - Lekfolkets plass i kirke og samfunn

Emneansvarlig:	Else-Britt Nilsen (E.B.Nilsen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Katolsk presteutdanning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

I kraft av sin dåp og det alminnelige prestedømme har lekfolk sine egne oppgaver og virkeområder i kirke og samfunn. Ikke minst har Det annet Vatikankonsil tydeliggjort dette i katolsk kontekst. Emnet gir en innføring i lekfolkets rolle i kirke og samfunn slik den kommer til uttrykk før, under og etter konsilet i katolsk teologi, i offisielle kirkelige dokumenter og gjennom lekfolks måter å virkeliggjøre sitt spesielle kall på. Det siste vil bli illustrert gjennom eksempler.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering skal studenten:
- Presentere (i et felles seminar) en emnerapport på 800-1200 ord fra en begrenset del av pensum. Emnet for rapporten velges i samråd med faglærer og vurderes som bestått/ikke bestått
- Drøfte utkast til individuell skriftlig oppgave i et felles seminar
- Delta i evalueringen av studietilbudet, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Avsluttende vurdering er en individuell skriftlig oppgave (2000-2500 ord). For å kunne gå opp til avsluttende vurdering må studenten oppfylle angitte studiekrav innen angitt frist. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av oppgaven.

Læringsutbytte etter fullført emne

Målet med dette emnet er å gi en innføring i lekfolkets kall og oppdrag i kirke og samfunn i katolsk perspektiv.

Studenten skal etter fullført emne ha:
- kunnskap om utviklingen av (katolsk) teologisk forståelse av lekfolket,
- generell kunnskap om Det annet Vatikankonsil, og spesielt om konsilets kirkeforståelse og kirkens hierarkiske struktur,
- generell kunnskap om den katolske kirkes forståelse av menneskets forhold til samfunn og politikk,
- evne til å reflektere over hvilke roller lekfolk kan fylle i menighet/lokalkirke og samfunn i norsk kontekst

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Congar, Y. (2010). P. Lakeland (Red.), *Essential writings* (s. 13-36, 80-123). Maryknoll, N.Y.: Orbis Books. ISBN/ISSN: 9781570757877
- Den Romersk-katolske kirke, . (2001). *Den Katolske kirkes katekisme* (226-240 (§871-945)). Oslo: St. Olav. ISBN/ISSN: 82-7024-133-4
- Frans 1 pave, . (2013). *Evangelii Gaudium*. Rome: Vatican Press.. Hentet fra http://w2.vatican.va/content/francesco/en/apost_exhortations/documents/papa-francesco_esortazione-ap_20131124_evangelii-gaudium.html
- Fredell, M. (2012). Myndiggjøring - om lekfolkets rolle i kirken. I P. Kværne & A. H. Utgaard (Red.), *Hellig uro: 50 år etter Det annet vatikankonsil* (s. 93-128). Oslo: Emilia. ISBN/ISSN: 978-82-7419-143-3
- Gaillardetz, R. R. (2006). *The church in the making: Lumen Gentium, Christus Dominus, Orientalium Ecclesiarum* (s. 8-27). New York: Paulist Press. ISBN/ISSN: 9780809142767
- Haram, A. (2012). Gaudium et Res: Saksinnhaldet i ein kyrkjeleg humanisme i dag. *Segl*, s. 75-80. ISBN/ISSN: 1893-8728.
- Langslet, L. R. (2012). Vårløsning i kirken. I P. Kværne & A. H. Utgaard (Red.), *Hellig uro: 50 år etter Det annet vatikankonsil* (s. 27-47). Oslo: Emilia. ISBN/ISSN: 978-82-7419-143-3
- Leckey, D. R. (2006). *The laity and Christian education: Apostolicam actuositatem, gravissimum educationis* (s. 1-97). New York: Paulist Press. ISBN/ISSN: 0809142201/978-0-8091-4220-0
- Nilsen, E. B. (2012). Katolske prester: Valgt ut blant menneskene. I C. A. Døving & B. Thorbjørnsrud (Red.), *Religiøse ledere: Makt og avmakt i norske trossamfunn* (s. 90-109). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01971-0
- Shaw, R. (2013). *Catholic laity in the mission of the church: Living your personal vocation* (New, expand. utg.). Leicester: Chartwell Press. ISBN/ISSN: 1494996286/9781494996284

- Spink, K. (2006). *The miracle, the message, the story: Jean Vanier and l'Arche*. Mahwah, N.J.: HiddenSpring. ISBN/ISSN: 9781587680380
- Tanner, N. P. (2005). *The church and the world: Gaudium et spes, Inter mirifica* (s. 3-86). New York: Paulist Press. ISBN/ISSN: 0-8091-4238-4
- Vallquist, G. (1995). *Katolska läroår: Uppsala, Paris, Rom*. [Stockholm]: Bonnier. ISBN/ISSN: 91-0-056126-6

TEOL2469 - Katolsk dogmatikk

Emneansvarlig:	Else-Britt Nilsen (E.B.Nilsen@mf.no)
Studiepoeng:	15
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig) og vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Katolsk presteutdanning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste e

Generell informasjon

Dette emnet gir anledning til et fordypet studium i sentrale systematisk-teologiske emner: kristologi, mariologi, ekklesiologi og sakramentsteologi. Emnet består av delemnene A. Kristologi (5 stp), B. Mariologi (2 stp), C. Ekklesiologi (4 stp) og D. Sakramentsteologi (4 stp).

Studieprogramtilhørlighet
Emnet er et kjerneemne i følgende studieproprogram:
- Katolsk presteutdanning (6 år)
- Innføringskurs - katolsk kristendom (3 år)

Emnet kan inngå i følgende studieprogram:
- Bachelor i teologi
- Bachelor i religion, kultur og samfunn

Forkunnskaper: Studenten må ha gjennomført studier innen kirkehistorie og systematiske fag på 1000-nivå tilsvarende 15 studiepoeng.

Arbeidsform og organisering
Forelesninger, seminargrupper og selvstudium.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- få godkjent en muntlig presentasjon av et oppgitt emne
- delta i evaluering av emnet hvis det er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semesteret

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL2469 har skriftlig eksamen (6 timer) som eksamensform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av prøven.

For å kunne gå opp til eksamen må studentene innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.

Mål

DELEMNE A: KRISTOLOGI (5 STP)
Studiet fokuserer på kristusbekjennelsen og dens bakgrunn i bibelske tekster og forestillinger. Videre skal man arbeide med dogmets bakgrunn, tilblivelse og teologiske innhold, og dets aktuelle betydning i teologi og kirke, både i konfesjonell, økumenisk og allmennkulturell kontekst.

Etter fullført delemne skal studenten ha:
- Evne til å drøfte spørsmål rundt hvordan Kristus-bekjennelsen oppstod blant de første kristne
- God kunnskap om den oldkirkelige dogmedannelse, dens bakgrunn og historiske kontekst
- God kunnskap om Apostolicum og Nikenum, kunnskap om Athanasianum, deres tilblivelse og innhold
- Kunnskap om kristologien i middelalderen og på reformasjonstiden
- Kunnskap om Det annet vatikankonsils kristologi
- God evne til å reflektere over kristologien i rammen av bekjennelsen til Den treenige Gud
- Evne til å drøfte dogmets aktuelle betydning innenfor en konfesjonell, økumenisk og allmennkulturell kontekst

DELEMNE B: MARIOLOGI (2 STP)
Delemnet ser på mariologien i lys av kristologien og ekklesiologien. Man skal se på dogmedannelse og fromhetstradisjoner og hvilken betydning dette har for og i katolsk liv.

Etter fullført delemne skal studenten ha:
- Oversikt over mariadogmenes tilblivelse og historie
- Evne til å artikulere mariadogmenes forhold til de kristologiske dogmene og katolsk ekklesiologi

- Innsikt i mariafromhet i katolsk praksis
- Evne til å reflektere over betydningen av mariafromhet i katolsk trosliv

DELEMNE C: KATOLSK EKKLESIOLOGI (4 STP)
Delemnet gir en innføring i ulike modeller for forståelsen av kirken. Forholdet mellom ekklesiologien og andre sider ved troslæren drøftes, så vel som møtet mellom en teologisk fundert ekklesiologi og den faktiske kirkevirkelighet.

MÅL
Studenten skal etter fullført kurs ha
- kjennskap til sentrale ekklesiologiske problemstillinger og posisjoner innenfor katolsk teologi og evne til å drøfte ulike aspekter ved ekklesiologien
- evne til å beskrive og analysere aktuelle aspekter ved kirkens liv på et lokalt og et nasjonalt nivå og evne til å konfrontere kirkens selvforståelse med observasjoner fra den lokale kirkesituasjon
- kunnskap om hva som menes med den kirkelige autoritet og om de ulike modeller for autoritetsutøvelse i Den katolske kirke

DELEMNE D: KATOLSK SAKRAMENTSTEOLOGI (4 STP)
Emnet gir en teologisk, historisk og liturgisk innføring i Den katolske kirkes sakramenter. Sakramentene er noe mer enn ytre materielle handlinger i en liturgisk ramme; i katolsk tradisjon er sakramentene viktige teologiske og liturgiske uttrykk for tro.

MÅL
Studenten skal etter fullført kurs ha
- kunnskap om den historiske utvikling av katolsk rituell praksis
- evne til å artikulere sakramentenes plass i katolsk gudstjeneste- og fromhetsliv i dag
- kunnskap om embetsbærerens (biskop/prest/diakon) rolle og plikter ifølge sakramentsteologien

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR
- O'Collins, G. (2009). *Christology: A biblical, historical, and systematic study of Jesus* (2. utg., s. 1-358). New York, N.Y.: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 978-0-19-955787-5. Hentet fra http://bibsys-primo.hosted.exlibrisgroup.com/primo_library/libweb/action/dlDisplay.do?docId=BIBSYS_ILS130872865&vid=MF
- Skarsaune, O. (2005). *Inkarnasjonen - myte eller faktum?* (4. oppl. eller senere utg., s. 9-127). Oslo: Lunde. ISBN/ISSN: 978-82-520-3303-8/82-520-4255-4/82-520-3303-2

DELEMNE B LITTERATUR
- Haffner, P. (2004). *The mystery of Mary* (s. 1-72). Gracewing Hillenbrand. ISBN/ISSN: 9780852446508
- Stinissen, W. (1982). *Maria i Bibelen og i vårt liv* (s. 10-113). [Oslo]: St. Olav forl. ISBN/ISSN: 82-7024-039-7

DELEMNE C LITTERATUR
- Bendikt 16, p. (2004). *Kalt til fellesskap* (126 s.). Oslo: St. Olav forlag. ISBN/ISSN: 82-7024-169-5
- Dulles, A. (2002). *Models of the church* (Utvidet utg.). New York: Image Books/Doubleday. ISBN/ISSN: 0-385-13368-5
- Parrella, F. J. & Bulman, R. F. (Red.) (2006). Foreword. I *From Trent to Vatican II: Historical and theological investigations*. Oxford: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 0-19-517807-6/978-0-19-517807-4. Hentet fra http://bibsys-primo.hosted.exlibrisgroup.com/primo_library/libweb/action/dlDisplay.do?docId=BIBSYS_ILS080430732&vid=MF
- Pius 12, p. (1943). Mystici corporis Christi: Encyclical of Pope Pius XII "On the mystical body of Christ". Hentet 2014-06-10 fra http://www.papalencyclicals.net/Pius12/P12MYSTI.HTM

DELEMNE D LITTERATUR
- Benedikt 16, p. (2014). *The seven sacraments* (Kindle ed. utg.).
- Osborne, K. B. (1988). *Sacramental theology: A general introduction*. New York: Paulist Press. ISBN/ISSN: 0-8091-2945-0/978-0-8091-2945-4

TEOL2470 - Metodistisk teologi og metode

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Metodistisk presteutdanning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste i

Generell informasjon

TEOL2470 gir en fordypning av metodistisk teologi og metode og bygger videre på kunnskapen tilegnet i KRL123 eller K2020. Et viktig perspektiv er den teologiske sammenheng som finnes mellom metodistisk og oldkirkelig teologi.

Emnet består av i tre delemner: A. Metodistisk teologi (4 sp), B. Metodistisk metode (2 sp) og C. Metodistisk teologi anvendt (4 sp).

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL2470 har som vurderingsform skriftlig eksamen (6 timer) Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved skriftlig eksamen anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste I.

Mål

DELEMNE A. METODISTISK TEOLOGI (4 SP)

Studiet skal gi
- utvidet kunnskap om systematisk teologi i metodistisk tradisjon
- forståelse for sammenhengen mellom oldkirkens og metodismens teologi

DELEMNE B. TEOLOGISK METODE (2 SP)

Studenten skal
- ha kunnskap om den teologiske metode som anvendes innenfor metodismen.

DELEMNE C. METODISTISK TEOLOGI ANVENDT (4 SP)

Studenten skal
- ha kunnskap om hvorledes metodistisk teologi anvendes i dagens kirke og samfunn

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR
- Maddox, R. L. (1994). *Responsible grace: John Wesley's practical theology* (s. 1-300). Nashville, Tenn.: Kingswood Books. ISBN/ISSN: 0-687-00334-2

DELEMNE B LITTERATUR
- Gunter, W. S. .. a. (1997). *Wesley and the quadrilateral: Renewing the conversation* (s. 1-150). Nashville, Tenn.: Abingdon Press. ISBN/ISSN: 0-687-06055-9
- Metodistkirken i Nord-Europa, . (2005). Part II: Doctrinal standards and our theological task. *The northern Europe Book of discipline of the United Methodist Church*, s. 49-94. Hentet 2009-01-19 fra http://eol.fi/ne/NEBoD2005_rev2007.pdf

DELEMNE C LITTERATUR
- Chilcote, P. W. (Red.) (2002). *The Wesleyan tradition: A paradigm for renewal* (s. 19-37, 87-97, 111-135). Nashville, Tenn.: Abingdon Press. ISBN/ISSN: 0-687-09563-8
- Cobb, J. B. (1995). *Grace and responsibility: A Wesleyan theology for today* (s. 1-154). Nashville: Abingdon Press. ISBN/ISSN: 0-687-00769-0

- Maddox, R. L. (Red.) (1998). *Rethinking Wesley's theology for contemporary Methodism* (s. 21-47). Nashville, Tenn.: Kingswood Books. ISBN/ISSN: 0-687-06045-1

TEOL2471 - Methodistisk teologi - dogmatikk

Emneansvarlig:	Roar G. Fotland (Roar.G.Fotland@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

TEOL2472 - Metodistisk teologi - etikk

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

TEOL2473 - Metodistisk teologi - ekklesiologi

Emneansvarlig:	Roar G. Fotland (Roar.G.Fotland@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

TEOL2480 - Frelsesarmeens teologi

Emneansvarlig:	Roar G. Fotland (Roar.G.Fotland@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste i

Generell informasjon

Emnet gir en fordypet innsikt i Frelsesarmeens teologiske egenart, med særlig henblikk på læren om Den hellig ånd. Det legges vekt på Åndens betydning for utformingen av læren, for kirkens tjeneste og for menneskers helliggjørelse. Emnet består av delemnene A. Utforming av teologi (2,5 sp), B. Ekklesiologi (3 sp) og C. Helliggjørelse (4,5 sp).

For å melde seg opp i emnet må studenten ha avlagt eksamen i TEOL1780, eller ha tilsvarende kompetanse.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL2480 har skriftlig eksamen (6 timer) som eksamensform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av eksamen.

Læringsutbytte etter fullført emne

A. UTFORMING AV TEOLOGI (2,5 sp)
Studenten skal etter fullført emne ha:
- god kunnskap om Frelsesarmeens teologiske metode
- god kunnskap om den historiske og teologiske ramme Frelsesarmeens teologi står i.

B. EKKLESIOLOGI (3 sp)
Studenten skal etter fullført emne ha:
- god kunnskap om Frelsesarmeens lære om Den hellige ånd
- god kunnskap om Frelsesarmeens syn på kirken
- kunnskap om kirkens oppdrag

C. HELLIGGJØRELSE (4,5 sp)
Studenten skal etter fullført emne ha:
- god kunnskap om Frelsesarmeens forståelse av helliggjørelsen som personlig og sosialt fenomen
- kjennskap til ulike perspektiver innen Frelsesarmeen på personlig helliggjørelse

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR
- Meistad, T. (1992). *Frelsens veg: Teologi og etikk i wesleyansk tradisjon* (s. 13-48, 117-180). Alta: Alta lærerhøgskole. ISBN/ISSN: 82-7646-017-8
- Yuill, C. (1988). *We need saints: A fresh look at Christian holiness* (s. 51-140). London: International Headquarters of the Salvation Army.

DELEMNE B LITTERATUR
- Clifton, S. (1999). *Who are these salvationists?: An analysis for the 21st century* (s. 7-49). Alexandria, VA: Crest Books. ISBN/ISSN: 0965760162
- Jørgensen, K. (2004). Trenger kirken omvendelse?: På vei mot en misjonal ekklesiologi. I K. O. Sannes & T. Engelsviken (Red.),*Hva vil det si å være kirke?: Kirkens vesen og oppdrag* (s. 51-68). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 82-519-1981-9/978-82-519-1981-4
- Meistad, T. (1992). *Frelsens veg: Teologi og etikk i wesleyansk tradisjon* (s. 353-388). Alta: Alta lærerhøgskole. ISBN/ISSN: 82-7646-017-8
- Needham, P. (1987). *Community in mission: A salvationist ecclesiology*. London: International Headquarters of the Salvation Army. ISBN/ISSN: 0-85412-526-4
- Sannes, K. O. (2004). Kirken som Guds folk i trinitarisk perspektiv. I T. Engelsviken & K. O. Sannes (Red.), *Hva vil det si å være kirke?: Kirkens vesen og oppdrag* (s. 13-30). Trondheim: Tapir. ISBN/ISSN: 82-519-1981-9

DELEMNE C LITTERATUR

- Coutts, F. (1964). *Kallet til hellighet*. Oslo:.
- Meistad, T. (1992). *Frelsens veg: Teologi og etikk i wesleyansk tradisjon* (s. 181-351). Alta: Alta lærerhøgskole. ISBN/ISSN: 82-7646-017-8
- Rightmire, R. D. (2003). *Sanctified sanity: The life and teaching of Samuel Logan Brengle* (s. 83-160). Alexandria, Va.: Crest Books. ISBN/ISSN: 0970487096
- Yuill, C. (1988). *We need saints: A fresh look at Christian holiness* (s. 5-50). London: International Headquarters of the Salvation Army.

TEOL2510 - Menighetspraksis, liturgikk og muntlig formidling

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi Profesjonsstudier - Metodistisk presteutdanning Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Emnet er sentrert om fire ukers menighetspraksis. Praksisperioden gir kunnskap om prestetjeneste i menighet, og øvelse i sentrale pastorale ferdigheter. Studentene blir kjent med gudstjenesteledelse, forkynnelse, undervisning, samtaler, samhandling med kolleger og frivillige, og med kirkens rolle i lokalsamfunnet. Emnet gir innføring i å inngå i veiledning, og gir mulighet til identifikasjon med, og kritisk refleksjon over, prestetjeneste i lokalkirken. Kunnskapsutviklingen i praksis forberedes og følges opp gjennom øvingsdager, praksismottak, tverrfaglig seminar og mulighet for individuelle samtaler. Gjennomføring av menighetspraksis forutsetter at student snakker flytende norsk.

Emnet gir en særlig innføring i liturgikk som grunnlag for økt fortrolighet med gudstjenesteordningen og prestens rolle som gudstjenesteleder. Liturgens tilstedeværelse med pust, kropp og stemme står her sentralt. Sammen med TEOL1510 Innføring i prestetjeneste og praktisk teologi og RL1020B Religionspedagogikk bidrar dette med faglige perspektiver på praksisperioden, og fungerer som grunnlag for videre studier i praktisk teologi i rammen av profesjonsstudiet.

Emnet består av to delemner:
A. Liturgikk og muntlig formidling (3,5 stp.)
B. Menighetspraksis (6,5 stp.)

Arbeidsform og organisering
Delemne A:
- Seminarundervisning i klasserom før og etter praksis med vekt på innføring i liturgikk.
- Øvingsdager lagt til lokale kirker hvor studentene enkeltvis og i gruppe arbeider med liturgisk ledelse, messesang, tekstlesning og forkynnelse.

Delemne B:
- 4 ukers sammenhengende observerende og deltakende veiledet menighetspraksis med særlig vekt på gudstjenesteledelse og forkynnelse.
- Samlinger som forbereder praksis og bearbeider studentenes praksiserfaring.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet.
Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:
- Med PT202-04V Gudstjeneste og forkynnelse, reduseres dette emnet med 10 stp.
- Med PT502-04V Forkynnelse og gudstjeneste, reduseres dette emnet med 10 stp.
- Med PT272 Forkynnelse og gudstjeneste, reduseres dette emnet med 10 stp.
- Med TEOL2540 Forkynnelse og gudstjenesteliv med praksis, reduseres dette emnet med 5 stp.
- For studenter som i rammen av TEOL2540 har gjennomført øvingsdager med tanke på overgang til profesjonsstudiet i teologi, reduseres TEOL2510 med 10 stp.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten (se studiearket for maler og kriterier etc):
- ha godkjent oppmøte i undervisning og øvelser (minimum 75 %).
- gjennomføre og få godkjent emnets øvingsdager. Godkjente øvingsdager er en forutsetning for å delta i praksisperioden.
- gjennomføre og få godkjent praksis, inkludert levere og få godkjent evalueringsrapport
- levere og få godkjent preken holdt i praksis
- levere og få godkjent refleksjonsnotat over preken holdt i praksis (800-1000 ord)
- bestå avsluttende kortprøve i liturgikk
- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Informasjon om praksis som studiekrav:
- Praksisperioden består av observerende og deltakende praksis som normalt er integrert i hverandre.
- Etter søknad kan studentene gjennomføre en rent observerende praksis. Dette krever en utvidet praksisrapport som kompensasjon for bortfallet av studiekravene som gjelder for deltakende praksis knyttet til gudstjenesteledelse og forkynnelse. Det kreves deltakende praksis for å bli opptatt på emnene TEOL5510 og TEOL5520.
- Studenter fra andre kirkesamfunn enn Den norske kirke, vil normalt kunne ha sin praksis i kirkesamfunnet studenten selv tilhører.
- Dersom praksisperioden vurderes til «Ikke godkjent», må praksis helt eller delvis tas på ny. Det vil normalt bli gitt én ny mulighet til å bestå praksis, jf Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Det teologiske menighetsfakultet. Praksis anses som påbegynt første øvingsdag. Fravær eller trekk fra praksis uten gyldig grunn, teller som ett (1) forsøk. Med gyldig grunn menes dokumentert sykefravær eller annet dokumentert tvunget fravær. Fraværet må meldes MF umiddelbart.

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL2510 vurderes med avsluttende godkjenning av oppfylte studiekrav. Emnet vurderes til "bestått" / "ikke bestått".

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om prestetjeneste i menighet
- god kunnskap om prestens rolle som gudstjenesteleder
- god kunnskap om ordningen for hovedgudstjenesten i Den norske kirke og grunnlaget for denne
- god kunnskap om egen kropp og stemmes betydning for gudstjenesteledelse, messesang og forkynnelse
- kunnskap om liturgikk som fagfelt, om liturgiens teologi og historie
kunnskap om kirkeår, kirkehus og kirkerom

FERDIGHETER
Studenten kan:
- utføre pastorale oppgaver på en tilfredsstillende måte med teologisk og etisk bevissthet
- forberede og lede en gudstjeneste i samhandling med andre, og reflektere faglig over dette.
- forberede og gestalte muntlige formidlingssituasjoner som tekstlesing og forkynnelse, og reflektere faglig over disse.
- ta i bruk teologisk kunnskap til å reflektere konstruktivt og kritisk over prestens rolle i soknet
- inngå i veiledningsprosesser
- samhandle med andre i formelle og uformelle situasjoner

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Cherry, C. M. (2010). *The worship architect: A blueprint for designing culturally relevant and biblically faithful services* (s. 205-218). Grand Rapids, Mich.: Baker Academic. ISBN/ISSN: 9780801038747 (Kompendium)
- Christoffersen, J. T. (2015). Sammen for Guds ansikt: Gudstjenestereform mellom visjon og virkelighet. I A. H. Balsnes, S. Christensen, J. T. Christoffersen & H. O. Mosdøl (Red.), *Gudstjeneste à la carte: Liturgireformen i Den norske kirke* (s. 24-45). Oslo: Verbum akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-543-1311-4 (Kompendium)
- Duck, R. C. (2013). *Worship for the whole people of God: Vital worship for the 21st century* (s. 57-76). Louisville, Kentucky: Westminster John Knox Press. ISBN/ISSN: 9780664234270 (Kompendium)
- Johnsen, E. T. (Red.) (2017). *Gudstjenester med konfirmanter: En praktisk-teologisk dybdestudie med teoretisk bredde* (s. 40-73). Oslo: IKO-forl. ISBN/ISSN: 18908829/9788282493185 (Kompendium)
- Modéus, M. (2007). *Menneskelig gudstjeneste: Om gudstjenesten som relation og ritual* (s. 71-82, 128-158). København: Alfa. ISBN/ISSN: 978-87-91191-28-2 (Kompendium)
- Saxegaard, F. (2009). Presten som symboliserende, strategisk og samhandlende leder: En modell for sokneprestens lederskap i folkekirken. *Halvårsskrift for praktisk teologi*, (2), s. 17-29. ISBN/ISSN: 0800-6857 (Kompendium).
- Thomassen, M. & Lomheim, S. (2013). *Når dere ber: Om liturgisk språk og utforming av bønner til gudstjenesten* (s. 31-40, 71-81). [Oslo]: Verbum. ISBN/ISSN: 978-82-543-1260-5 (Kompendium)

TEOL2516 - Innføring i praktisk teologi

Emneansvarlig:	Fredrik Saxegaard (Fredrik.Saxegaard@mf.no)
Studiepoeng:	20
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Masternivå - Praktisk-teologisk utdanning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

TEOL2516 gir en grunnleggende innføring i de sentrale praktisk-teologiske emneområdene.
Emnet består av seks delemner: A. Ekklesiologi, pastoralteologi og spiritualitet (5 stp), B. Kirke og samfunn (3 stp), C. Liturgikk (3 stp), D. Homiletikk (3 stp), E. Sjelesorg (3 stp), F. Menighetspedagogikk (3 stp)

Forkunnskaper: Det forutsettes at cand.theol etter gammel ordning (uten praktikum) eller tilsvarende faglig jevngod grad er avlagt førTEOL2516 tas, og at opptak er innvilget.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet.
Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:
Med PT171 Kirkekunnskap... reduseres dette emnet med 10 stp
Med PT272 Kristen forkynnelse... reduseres dette emnet med 5 stp
Med PT573 Sjelesorg... reduseres dette emnet med 5 stp
Med TEOL1510 Kirkekunnskap... reduseres dette emnet med 10 stp
Med TEOL2510 Kristen forkynnelse... reduseres dette emnet med 5 stp

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- levere og få godkjent utkast til oppgaveinnledning, dvs. skriftlig utkast med problemstilling, materiale og disposisjon som godkjennes av faglærer.
- levere og få godkjent litteraturbasert refleksjonsnotat (1000-1500 ord) om valgfri bok "spiritualitet" (jfr delemne B)
- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL2516 har individuell skriftlig oppgave og muntlig prøve som vurderingsform. For å kunne gå opp til avsluttende vurdering må studenten oppfylle oppgitte studiekrav innen angitt frist. Den muntlige prøven er en selvstendig prøve, og det kan gis oppgave fra hele pensum. Emnet vurderes til bestått/ikke bestått.

Mål

A. EKKLESIOLOGI, DIAKONI, PASTORALTEOLOGI OG SPIRITUALITET (5 STUDIEPOENG)

MÅL
Studenten skal etter fullført delemne ha:
- Kjennskap til ekklesiologi, med vekt på kirken som fellesskap og på ledelse i menighet
- Kunnskap om teologiske og praktisk-teologiske sider ved diakoni i Den norske kirke.
- Kjennskap til prestetjenestens teologi og til prestetjenesten som profesjon.
- Evne til å reflektere over forholdet mellom egen identitet/spiritualitet og pastoral identitet/spiritualitet.

B. KIRKE OG SAMFUNN (3 STUDIEPOENG)

MÅL
Studenten skal etter fullført delemne ha:
- Kunnskap om sosiologiske og teologiske perspektiver på Den norske kirke som folkekirke, og på kirkens forhold til samfunnet.
- Kjennskap til Den norske kirkes ordning og rettslige status, og til andre kirkesamfunn/livssynsorganisasjoner i Norge
- Kjennskap til kirkebyggets arkitektur og bruk, og kirkeårets oppbygging.

C. LITURGIKK (3 STUDIEPOENG)

MÅL
Studenten skal etter fullført delemne ha:
- Kunnskap om grunnleggende liturgisk teologi og historie

- Kjennskap til gudstjenesteordningen for Den norske kirke og grunnlaget for denne

- Kunnskap om kirkeår, kirkerom og kirkelige symboler

- Kjennskap til prestens lederrolle i forbindelse med gudstjenestearbeidet

D. HOMILETIKK (3 STUDIEPOENG)

MÅL
Studenten skal etter fullført delemne ha:
- Kjennskap til sentrale problemstillinger innen homiletikkfaget, herunder forkynnelsens teologi, bibelbruk i forkynnelsen og forholdet mellom prekenens form og innhold
- Kjennskap til prekenforberedelsens metodikk
- Kunnskap om prekenens funksjon i menighet og gudstjeneste, herunder tilhørernes rolle og prekenens ledelsesdimensjon.

E. SJELESORG

MÅL

Studenten skal etter fullført delemne ha:
- Kunnskap om sentrale problemstillinger i sjelesorgfaget
- Kunnskap om sjelesørgerisk kompetanse

F. MENIGHETSPEDAGOGIKK (3 STUDIEPOENG)

MÅL
Studenten skal etter fullført delemne ha:
- Kjennskap til sentrale problemstillinger innen menighetspedagogikk og til trosopplæringsreformen
- God kunnskap om trosopplæringen ut fra et dåpsteologisk og familiepedagogisk perspektiv.

Merknad til litteraturlisten

Kontakt emneansvarlig for litteraturliste.

TEOL2540 - Forkynnelse og gudstjenesteliv med praksis

Emneansvarlig:	Jorund Andersen (Jorund.Andersen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig) og vår
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Teologi Bachelorprogrammer - Ungdom, kultur og trosopplæring
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk

Generell informasjon

Emnet TEOL2540: Forkynnelse og gudstjenesteliv med praksis er et kjerneemne i studieprogrammet Bachelor i Ungdom, kultur og trosopplæring. Emnet er organisert i tre delemner: A. Kristen forkynnelse (3,5 stp), B. Gudstjenesteliv (3,5 stp) og C. Praksis i menighet (3 stp). Delemnene A og B studeres integrert med delemne C, og hele emnet gir til sammen 10 studiepoeng.

For å melde seg opp i emnet må studenten ha avlagt eksamen i PED1640, TEOL1540 og PED1030, eller ha tilsvarende kompetanse.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Ta kontakt med studieveileder.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- ha godkjent fremmøte (minst 75 prosent) i undervisningen
- delta i praktisk-teologisk gruppe
- få godkjent læringskontrakt relatert til praksis, levert innen en fastsatt frist
- ha bestått praksis (se Informasjonshefte for praksis ved UKT)
- få godkjent evalueringsrapport fra praksis, levert innen en fastsatt frist
- bestå en kortprøve (1 1/2 time) relatert til pensumlitteratur. Prøven vurderes til bestått/ikke bestått. Ved ikke bestått kortprøve kan studenten gå opp til ny prøve en gang
- levere inn og få godkjent en preken/andakt holdt under praksis med et refleksjonsnotat (1000-1200 ord) der studielitteraturen brukes, skrevet etter gjennomføringen
- delta i planlegging av en gudstjeneste, og levere inn og få godkjent gudstjenesteagenda med et refleksjonsnotat (1000-1200 ord) der studielitteraturen brukes, etter gjennomført gudstjeneste. Enten prekenen/andakten eller gudstjenesten skal være knyttet til et trosopplæringstiltak
- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL2540 vurderes med avsluttende godkjenning av oppfylte studiekrav. Emnet vurderes til "bestått" / "ikke bestått".

Læringsutbytte etter fullført emne

DELEMNE A. KRISTEN FORKYNNELSE (3,5 stp)
Dette delemnet gir en innføring i forkynnelsens teologi, oppdrag og funksjon. Delemnet fokuserer videre på utfordringer ved det å forkynne i vår tid innenfor ulike kontekster og spesielt overfor barn og ungdom. Det blir også lagt vekt på oppøvelse av ferdigheter i forkynnelse, og evne til å reflektere over hvilken betydning forkynneren har som person.

Læringsutbytte etter fullført delemne:
Kunnskap
Studenten har:
- god kunnskap om forkynnelsens teologi, oppdrag og funksjon
- kunnskap om utfordringer knyttet til forkynnelse for barn og ungdom

Ferdighet
Studenten kan:
- nyttiggjøre seg, og reflektere kritisk over, metoder for å forberede og holde kristne andakter og prekener
- reflektere over den betydning forkynneren har som person

-forberede og gjennomføre en preken/andakt, alene eller i team
- reflektere kritisk over ulike oppbyggelige bøker skrevet for barn og ungdommer

DELEMNE B. GUDSTJENESTELIV
Dette delemnet fokuserer på gudstjenesteliv for barn og ungdom. Det skal både bevisstgjøre studentene på hva gudstjenesten er, og hjelpe dem til å utvikle ferdigheter til å kunne lede gudstjenester og møter. Studentene skal reflektere over egne gudstjenesteerfaringer. De skal også utvikle evne til å foreta liturgiske og strategiske valg for å kunne bygge opp et varig gudstjenestearbeid for og med barn og ungdom. Gjennom semesteret skal studenten delta på to øvingsdager.
Læringsutbytte etter fullført delemne:
Kunnskap
Studenten har:
- kunnskap om liturgiens teologi og intensjon i samspill mellom tradisjon og fornyelse i Den norske kirke
- kunnskap om hvordan en kan bygge opp og lede et kontinuerlig gudstjenestearbeid for og sammen med ungdom (medarbeiderutvikling)
- kunnskap om gudstjenestens dramaturgi og oppsett av gudstjenesteagenda
- kunnskap om gudstjeneste- og møteledelse

Ferdighet
Studenten kan:
- reflektere over bruk av rom, kropp, tekst og musikk i utforming av gudstjenester - særlig for og sammen med barn og ungdom
- reflektere over betydningen av personlige ressurser i arbeidet med gudstjeneste og liturgi
- reflektere over sammenhenger, muligheter og utfordringer i møtet mellom ungdomsarbeid, trosopplæring og gudstjenesteliv
- arbeide med gudstjenesten i tilknytning til trosopplæringstiltak

DELEMNE C. PRAKSIS I MENIGHET (3 STP)
Praksisstudiet på UKT inngår i hovedsak i emnene PED1640, TEOL1540, TEOL2540 og TEOL2542. Studentene skal i praksisstudiet observere, reflektere over og delta i barne- og ungdomsarbeid og øve seg i på å ha et blikk for barn og ungdoms livsutfordringer i en menighetskontekst. Delemne C står i nær sammenheng med delemne A og B. Det er et mål at studentene i praksisen gjør nytte av kunnskaper og ferdigheter de tilegner seg gjennom arbeidet med delemne A og B. I løpet av praksisperioden vil det være obligatorisk deltakelse i praktisk-teologisk gruppe på MF. For nærmere beskrivelse av den konkrete utformingen av praksisen, se Informasjonshefte for praksis ved UKT.

Ferdighet
Studenten kan
- holde avtaler, administrere egen tidsbruk og forholde seg respektfullt til andres tid
- samhandle med andre i formelle og uformelle situasjoner
- utføre oppgaver tilknyttet trosopplæring/barne- og ungdomsarbeid med teologisk, pedagogisk, diakonal og etisk bevissthet
- reflektere over egne følelser og reaksjonsmønstre i møte med andre
- se veiledning som en læringsmulighet og bruke tilbakemeldinger for å utvikle seg faglig og personlig
Generelle ferdigheter etter fulført emne:
Studenten kan
- utvikle og holde en andakt/preken og reflektere over dette arbeidet i lys av relevant teori
- forberede og være medliturg i en gudstjeneste i samhandling med andre, og reflektere over dette i lys av relevant teori
- reflektere over egen utvikling knyttet til rollene disippel, formidler, veileder og innovatør
- nyttiggjøre seg kunnskap og ferdigheter fra delemne A og B i praksis (delemne C)
- reflektere over forholdet mellom praksis og teori

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR
- Graff-Kallevåg, K. (2018). "det handler kanskje om min egen troshistorie...". I T. S. Kaufman & K. Graff-Kallevåg (Red.), *Spiritualitet i kirkens trosopplæring*. Oslo: IKO Forlag. (Se Fronter)
- Graff-Kallevåg, K. & Henriksen, J.-O. (2018). *Jesus og kaptein Sabeltann*. (Se Fronter)
- Kaufman, T. S. & Mosdøl, H. O. (2018). *Forskjellen som (ut)gjør en forskjell*. (Se Fronter)
- Mosdøl, H. O. (2018). *Manus som aktør: En studie av manusbruk i forkynnelsen som inngår i trosopplæringstiltak*. (Se Fronter)
- Rystad, L. S. (2018). Kanskje Jesus ikke var så dum likevel?: Bibelske fortellinger, drama og medierende verktøy i bruk i prekenhendelsen. (Se Fronter).

- Saxegaard, F. (2018).. (Se Fronter)

DELEMNE A LITTERATUR

Velg ett av følgende valgalternativer:

Enten:

- Kielland, J. C. (2013). *Åpne dører*. [Oslo]: Verbum. ISBN/ISSN: 978-82-543-1255-1

Eller:

- Ørum, J. (2017). *Mens du er ung: 31 tekster - 31 dager*. Oslo: Verbum. ISBN/ISSN: 978-82-543-1370-1

Eller:

- Skippervold, P. (2013). *Fenomenet Bibelen*. Oslo: IKO-forl. ISBN/ISSN: 978-82-8249-139-6

Eller:

- Tveitereid, K. (2012). *En helt overkommelig bibel* (2. utg.). [Oslo]: Verbum. ISBN/ISSN: 978-82-543-1202-5

DELEMNE B LITTERATUR

- (2013). *Norsk bønnebok: 2013*. Stavanger: Eide forl. ISBN/ISSN: 978-82-514-0784-7
- Cherry, C. M. (2010). *The worship architect: A blueprint for designing culturally relevant and biblically faithful services* (s. 151-177, 205-218). Grand Rapids, Mich.: Baker Academic. ISBN/ISSN: 9780801038747 (Kompendium)
- Christoffersen, J. T. (2015). Sammen for Guds ansikt: Gudstjenestereform mellom visjon og virkelighet. I A. H. Balsnes, S. Christensen, J. T. Christoffersen & H. O. Mosdøl (Red.), *Gudstjeneste à la carte: Liturgireformen i Den norske kirke* (s. 24-45). Oslo: Verbum akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-543-1311-4 (Kompendium)
- Christoffersen, J. T. (2017). *Kirkeåret*. (Se Fronter)
- Duck, R. C. (2013). *Worship for the whole people of God: Vital worship for the 21st century* (s. 57-76). Louisville, Kentucky: Westminster John Knox Press. ISBN/ISSN: 9780664234270 (Kompendium)
- Johnsen, E. T. (Red.) (2017). *Gudstjenester med konfirmanter: En praktisk-teologisk dybdestudie med teoretisk bredde* (s. 40-73). Oslo: IKO-forl. ISBN/ISSN: 18908829/9788282493185 (Kompendium)
- Kaufman, T. S. (2018). "Og så var det lov å gå sånn runde...": Bønnevandring som mulighetsrom. I T. S. Kaufman & K. Graff-Kallevåg (Red.), *Spiritualitet i kirkens trosopplæring*. Oslo: IKO Forlag. (Se Fronter)
- Kaufman, T. S. (2008). Bærekraftig lovsang?: Om lovsangen i den kristne ungdomskulturen som et uttrykk for kristen spiritualitet. *Halvårsskrift for praktisk teologi*, *25*(2), s. 15-26. ISBN/ISSN: 0800-6857 (Kompendium).
- Modéus, M. (2007). *Menneskelig gudstjeneste: Om gudstjenesten som relation og ritual* (s. 71-82, 128-158, 273-286). København: Alfa. ISBN/ISSN: 978-87-91191-28-2
- Mosdøl, H. O. (2015). Strategier for involvering i gudstjenesten: En casestudie av to menigheter. I A. H. Balsnes, S. Christensen, J. T. Christoffersen & H. O. Mosdøl (Red.), *Gudstjeneste à la carte: Liturgireformen i Den norske kirke* (s. 155-172). Oslo: Verbum akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-543-1311-4 (Kompendium)
- Postholm, M. B. (2010). *Kvalitativ metode: En innføring med fokus på fenomenologi, etnografi og kasusstudier* (2. utg., s. 68-85). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01694-8 (Kompendium)
- Thomassen, M. & Lomheim, S. (2013). *Når dere ber: Om liturgisk språk og utforming av bønner til gudstjenesten* (s. 31-40, 71-81). [Oslo]: Verbum. ISBN/ISSN: 978-82-543-1260-5 (Kompendium)
- Øierud, G. L. (2014). Inkluderende gudstjenestekommunikasjon. I G. Hellemo (Red.), *Gudstjeneste på ny* (s. 180-193). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-02307-6 (Kompendium)

TEOL2542 - Ungdomsdiakoni og sjelesorg med praksis

Emneansvarlig:	Astrid Sandsmark (Astrid.Sandsmark@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Ungdom, kultur og trosopplæring
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Bachelor i Ungdom, kultur og trosopplæring.
Emnet er organisert i tre delemner: A. Ungdomsdiakoni (3 stp) B. Sjelesorg (4 stp) og C. Praksis i ungdomsarbeid (3 stp).
For å melde seg opp i emnet må studenten ha avlagt eksamen i PED1640, TEOL1540 og TEOL2540, eller ha tilsvarende kompetanse.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner: Med PT503 Sjelesorg, reduseres dette emnet med 10 stp. Med PT510 Sjelesorg, reduseres dette emnet med 5 stp. Med DIA511 Sjelesorg, reduseres dette emnet med 4 stp.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering ma¿ studenten ha
- godkjent fremmøte (minst 75 prosent) i undervisningen
- bestått en kortprøve (1 1¿2 time) relatert til pensumlitteraturen
- fått godkjent læringskontrakt relatert til praksis, levert innen fastsatt frist
- bestått praksis
- fått godkjent sluttevalueringsrapport fra praksis, levert innen en fastsatt frist
- deltatt i PT-gruppe
- gitt skriftlig respons på en medstudents refleksjonsnotat knyttet til sluttevalueringsrapporten, etter utarbeidet mal (se semesterark)
- fått godkjent en kasusdrøfting (1500-2000 ord) som anvender teori fra pensum i møte med en konkret sjelesørgerisk problematikk, levert innen en fastsatt frist
- deltatt i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL2542 vurderes med avsluttende godkjenning av oppfylte studiekrav. Emnet vurderes til «bestått» / «ikke bestått».

Læringsutbytte etter fullført emne

A: UNGDOMSDIAKONI (3 STP)
Diakoni er en integrert del av kirkens liv. Diakonien utfordrer til et helhetlig menneskesyn i menighetsbyggende arbeid. "Diakoni er kirkens omsorgstjeneste. Den er evangeliet i handling og uttrykkes gjennom nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet." (Plan for diakoni i Den norske kirke) Delemnet vil særlig legge vekt på¿ diakoniens forankring i den lokale menighet, og med vekt på diakoni rettet mot barn og ungdom. Valg av diakonale arbeidsformer og satsningsområder i de lokale menighetene bestemmes i stor grad av den samfunnsmessige konteksten for det diakonale arbeidet. Delemnet vil derfor fokusere på diakoniens muligheter og begrensninger innenfor velferdsstaten.
Kunnskap
Studenten har
- god kunnskap om kirken som diakonalt fellesskap i møte med barn og ungdommer
- kunnskap om noen utvalgte diakonale arbeidsformer
Ferdigheter
Studenten kan
- identifisere nød og reflektere over prioritering mellom ulike diakonale utfordringer hos barn og ungdom i lokalsamfunnet
- avdekke og videreutvikle diakonale ressurser hos ungdom i menigheten
- gi og ta imot veiledning på skriftlig oppgave
B: SJELESORG (4 STP)
Dette delemnet gir en grunnleggende innføring i den kristne sjelesorgens egenart. Det fokuseres pa¿ sjelesorgens funksjon og teologiske begrunnelse i rammen av kirkens diakonale egenart. Delemnet vektlegger sammenhengen mellom sjelesorg og diakoni som to sentrale deler av kirkens liv. Det vil også¿ bli gitt innføring i ulike arenaer for sjelesorg for ungdom og hvilke midler kirken kan bruke i denne sammenhengen. Delemnet vil belyse den sjelesørgeriske samtalens egenart, og tematiserer hvordan fagområder som religionspsykologi og utviklingspsykologi kan anvendes. Studenten skal gjennom arbeidet med delemnet oppøve evnen til refleksjon over egen troshistorie og livserfaring.
Kunnskap
Studenten har
- god kunnskap om sjelesorgens teologiske begrunnelse og kirkelige forankring
- god kunnskap om sjelesørgeriske problemstillinger i ungdomsfasen, særlig knyttet til grenseoverskridelser
- kunnskap om den sjelesørgeriske samtalens forutsetninger og rammer med henblikk pa¿ arbeid med ungdom
Ferdighet

Studenten kan
- reflektere over bruk av bønn, Bibelen og skriftemål i sjelesorgen
- reflektere over egne forutsetninger for sjelesørgerisk arbeid, herunder også kroppsspråk og stemmebruk
- føre en sjelesørgerisk samtale

C: PRAKSIS I MENIGHET (3 STP)

Praksisstudiet på UKT inngår i hovedsak i emnene PED1640, TEOL1540, TEOL2540 og TEOL2542. Studenten skal i praksisstudiet observere, reflektere over og delta i barne- og ungdomsarbeidet og øve seg i a¿ ha et blikk for ungdoms livsutfordringer i en menighetskontekst. Delemne C står i nær sammenheng med delemne A og B. Det er et mål at studentene i praksisen gjør nytte av kunnskaper og ferdigheter de tilegner seg gjennom arbeidet med delemne A og B. I løpet av praksisperioden vil det være obligatorisk deltakelse i PT-gruppe pa¿ MF. For nærmere beskrivelse av den konkrete utforming av praksisen, se Informasjonshefte for praksis ved UKT.

Ferdighet

Studenten kan
- holde avtaler, administrere egen tidsbruk og forholde seg respektfullt til andres tid
- samhandle med andre i formelle og uformelle situasjoner
- utføre oppgaver tilknyttet trosopplæring/barne- og ungdomsarbeid med teologisk, pedagogisk, diakonal og etisk bevissthet
- reflektere over egne følelser og reaksjonsmønstre i møte med andre
- se veiledning som en læringsmulighet og bruke tilbakemeldinger for å utvikle seg faglig og personlig

Generelle ferdigheter etter fulført emne:

Studenten kan
- reflektere over egen utvikling knyttet til rollene disippel, formidler, veileder og innovatør
- nyttiggjøre seg kunnskap og ferdigheter fra delemne A og B i praksis (delemne C)
- reflektere over forholdet mellom praksis og teori

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR

- Briså, L. & Lindtjørn, M. (2016). Medvandring med ungdom i sårbare livssituasjoner: En teoretisk og empirisk beskrivelse av det ungdomsdiakonale samtaletilbudet 13-20. *Tidsskrift for sjelesorg, 36*(1), s. 5-21. ISBN/ISSN: 0333-3388 (Kompendium).
- Fagermoen, T. (2008). En kropp - mange lemmer: Diakoni som inkluderende fellesskapsarbeid. I B. E. H. Norheim (Red.), *Kan tru praktiserast?: Teologi for kristent ungdomsarbeid* (s. 129-133). Trondheim: Tapir. ISBN/ISSN: 978-82-519-2325-5 (Kompendium)
- Fagermoen, T. (2015). Hvilken kirke? Læring for hvem?: Læringsteori, kirkeforståelse og tilrettelagt trosopplæring. I L. G. Engedal, T. Fagermoen & A. Sandsmark (Red.), *Trosopplæring for alle?: Læring, tro og sårbare unge* (s. 31-54). Oslo: IKO-forl. ISBN/ISSN: 978-82-8249-153-2
- Glavin, K. & Erdal, B. (2007). *Tverrfaglig samarbeid i praksis: Til beste for barn og unge i kommune-Norge* (2. rev. utg., s. 49-60). Oslo: Kommuneforl. ISBN/ISSN: 978-82-446-1115-2 (Kompendium)
- Jordheim, K. (2009). "Barnediakoni" i lys av trosopplæringsreformen. I K. I. Johannessen, K. Jordheim & K. K. Korslien (Red.), *Diakoni: En kritisk lesebok*. Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2468-9 (Kompendium)
- Kvello, Ø. (Red.) (2008). *Oppvekst: Om barns og unges utvikling og oppvekstmiljø* (s. 359-371, 395-469). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 9788205380516 (Kompendium)
- Reite, I. (2015). Tilrettelagt trosopplæring: Læring og mestring hos sårbare unge. I L. G. Engedal, T. Fagermoen & A. Sandsmark (Red.), *Trosopplæring for alle?: Læring, tro og sårbare unge* (s. 13-30). Oslo: IKO-forl. ISBN/ISSN: 978-82-8249-153-2
- Rogers, F. (2011). *Finding God in the graffiti: Empowering teenagers through stories* (s. 21-73, 156-182). Cleveland, Ohio: Pilgrim Press. ISBN/ISSN: 9780829818024
- Rupp, H. (2014). Resilience of and Theologizing with Children. I B. Roebben & K. Kammeyer (Red.), *Inclusive religious education: International perspectives* (s. 129-152). Zurich ; Berlin: Lit. ISBN/ISSN: 9783643903556 (Kompendium)
- Sandsmark, A. (2013). Hva driver vi egentlig med?: En aktivitetsteoretisk analyse av trosopplæringsarenaer. I L. G. Engedal, B. L. Persson & E. Torp (Red.), *Trygge rom: Trosopplæring i møte med sårbare og overgrepsutsatte barn og unge* (s. 209-222). Oslo: Verbum. ISBN/ISSN: 978-82-543-1265-0
- Sandsmark, A. & Kaufman, T. S. (2015). "Landsby" eller "forstad"?: Konfirmasjon for ungdommer som bor på institusjon. I L. G. Engedal, T. Fagermoen & A. Sandsmark (Red.), *Trosopplæring for alle?: Læring, tro og sårbare unge* (nr. 9, s. 55-78). Oslo: IKO-forl. ISBN/ISSN: 978-82-8249-153-2

DELEMNE B LITTERATUR

- (2016). *Kirkens samtaler med barn og ungdom: Om taushetsplikt og profesjonelt skjønn: Ressursheftе* (33 s.). Oslo: Stiftelsen Kirkelig Ressurssenter. ISBN/ISSN: 978-82-90561-20 ?3. Hentet fra http://www.ressursbanken.no/wp-content/uploads/2016/10/Ressurshefte.pdf
- Engedal, L. G. (2004). Utvikling av sjelesørgerisk kompetanse: Refleksjoner og perspektiver. *Tidsskrift for sjelesorg, 24* (2), s. 84-95. ISBN/ISSN: 0333-3388 (Kompendium).
- Farstad, M. (2013). Skam, skyldfølelse og ensomhet. I L. G. Engedal, B. L. Persson & E. Torp (Red.), *Trygge rom: Trosopplæring i møte med sårbare og overgrepsutsatte barn og unge* (s. 101-117). Oslo: Verbum. ISBN/ISSN: 978-82-543-1265-0
- Halstensen, K. (2013). Hvordan blir tillit til: Om tilknytningsteori som nøkkel til å forstå dynamikken mellom tillit og mistillit i relasjonsdannelse. I L. G. Engedal, B. L. Persson & E. Torp (Red.), *Trygge rom: Trosopplæring i møte med sårbare og overgrepsutsatte barn og unge* (s. 81-100). Oslo: Verbum. ISBN/ISSN: 978-82-543-1265-0
- Hermstad, G. & Isaksen, S. (2013). Den fortrolige samtalen med ungdom. I L. G. Engedal, B. L. Persson & E. Torp (Red.), *Trygge rom: Trosopplæring i møte med sårbare og overgrepsutsatte barn og unge* (s. 276-290). Oslo: Verbum. ISBN/ISSN: 978-82-543-1265-0
- Kirkengen, A. L. (2013). Barndomsforgiftning skader livskraften. I L. G. Engedal, B. L. Persson & E. Torp (Red.), *Trygge rom: Trosopplæring i møte med sårbare og overgrepsutsatte barn og unge* (s. 63-80). Oslo: Verbum. ISBN/ISSN: 978-82-543-1265-0
- Okkenhaug, B. (2002). *Når jeg ser ditt ansikt: Innføring i kristen sjelesorg* (s. 15-121). Oslo: Verbum. ISBN/ISSN: 82-543-0926-4
- Willemse, D. (2016). "- face-to-face blir altfor synleg og sårbart": Ungdom, skam og openheit på Kirkens SOS-chat. *Tidsskrift for sjelesorg, 36* (1), s. 22-33. ISBN/ISSN: 0333-3388 (Kompendium).

TEOL2544 - Bacheloroppgave

Emneansvarlig:	Astrid Sandsmark (Astrid.Sandsmark@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Ungdom, kultur og trosopplæring
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Bachelor i Ungdom, kultur og trosopplæring. TEOL2544 skal bidra til at studentene bearbeider og reflekterer videre over den praksisen de har gjennomført i fire semestre knyttet til ulike emner. Bacheloroppgavens tema skal være relatert til praksis. Arbeidet med oppgaven skal gi studenten god kunnskap om et praktisk teologisk tema og evne til å skrive en akademisk tekst på fordypningsnivå. Arbeidet med bacherloroppgaven skjer under veiledning og i tilknytning til et skrive- og oppgaveseminar der studentene legger frem deler av sine oppgaver, og medstudenter og lærer gir respons. Hver student har krav på tre timer individuell veiledning i løpet av semesteret.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- ha godkjent fremmøte (minst 75 prosent) i undervisning og skrive- og oppgaveseminar
- levere utkast til oppgaveinnledning til bacheloroppgaven innen en fastsatt frist, og legge frem utkastet i seminar. Oppgaven skal ha tema hentet fra skjæringsfeltet mellom teori og praksiserfaring. Temavalg og arbeidstittel skal godkjennes av faglærer innen 2 uker etter seminaret
- gi forberedt skriftlig og muntlig respons på en medstudents utkast til oppgaveinnledning og seminar
- få godkjent selvvalgt litteratur knyttet til temaet i bacheloroppgaven (ca. 300 sider) av faglærer
- levere enten et forslag til intervjuguide med en refleksjon (500-800 ord), om de ulike valg som er foretatt, eller en bokrapport (1000-1500 ord) fra selvvalgt studielitteratur, der minimum 300 ord er selvstendig refleksjon knyttet til litteraturen.
- møte til veiledningssamtaler underveis i arbeidet med oppgaven
- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL2544 har bacheloroppgave (ca. 6000 ord) og justerende muntlig prøve (30 minutter) som eksamensform. Før oppgaven leveres inn, må studenten ha oppfylt studiekravene. Den muntlige prøven består av et forberedt innlegg (ca. 10 minutter) knyttet til selvvalgt litteratur som ikke brukes eksplisitt i oppgaven, med på følgende drøfting, og også en samtale med utgangspunkt i bacheloroppgaven. Det kan stilles spørsmål fra hele studielitteraturen. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av bacheloroppgaven og den justerende muntlige prøven.

Læringsutbytte etter fullført emne

Kunnskap
Studenten har:
- god kunnskap om kvalitativ og hermeneutisk metode
- kunnskap om grunnleggende problemstillinger innenfor (fagfeltet) praktisk teologi
- god kunnskap om et teoretisk tema som aktualiseres i møte med praksiserfaringer

Ferdighet
Studenten kan
- begrunne metodiske valg ut i fra en problemstilling
- gi og ta imot respons på skriftlig arbeid
- identifisere sammenhenger mellom praksiserfaringer og mer grunnleggende teoretiske problemstillinger
- skrive en akademisk tekst om et tema i skjæringsfeltet mellom teori og praksis

Merknad til litteraturlisten

Felleslitteraturen til emnet (se nedenfor) har et omfang på ca. 550 sider. Av disse omhandler ca. 250 sider problemstillinger knyttet til teori/praksis og kvalitativ metode. Denne delen av studielitteraturen skal gi et metodisk og teoretisk fundament for arbeidet med oppgavens tema. Den selvvalgte delen av litteraturen (ca. 300 sider) skal være knyttet til det temaet en velger for oppgaven. Denne litteraturen skal inneholde noe av den foreslåtte supplerende litteraturen (avhengig av hvilken metode studenten velger).

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Cameron, H., Bhatti, D., Duce, C., Sweeney, J. & Watkins, C. (2010). *Talking about God in practice: Theological action research and practical theology* (s. 49-60). London: SCM Press. ISBN/ISSN: 9780334043638 (Kompendium)
- Kaufman, T. S. (2016). From the outside, within, or in between: Normativity at work in empirical practical theological research. I J. A. Mercer & B. J. Miller-McLemore (Red.), *Conundrums in practical theology* (s. 134-162). Leiden: Brill. ISBN/ISSN: 9789004324237 (Kompendium)
- Osmer, R. R. (2008). *Practical theology: An introduction* (s. 1-29). Grand Rapids, Mich: Eerdmans. ISBN/ISSN: 9780802817655 (Kompendium)
- Root, A. & Dean, K. C. (2011). *The theological turn in youth ministry* (s. 37-47). Downers Grove, Ill.: IVP Books. ISBN/ISSN: 9780830838257 (Kompendium)
- Saxegaard, F. (2016). Pastoralteologiens samtalepartnere: Om pastoralteologi som praktisk-teologisk disiplin etter den empiriske vendingen. *Tidsskrift for praktisk teologi: Tilleggshefte til Luthersk kirketidende, 33*(2), s. 34-44. ISBN/ISSN: 1893-4773 (Kompendium).
- Swinton, J. & Mowat, H. (2016). *Practical theology and qualitative research* (2. utg., s. 3-94). London: SCM Press. ISBN/ISSN: 978-0-334-04988-3

Enten:

- Fretheim, K. (2008). Empiri og diskursanalyse: Relevant for teologisk etikk?. *Tidsskrift for teologi og kirke, 79*(3/4), s. 268-284. ISBN/ISSN: 1504-2952. Hentet 2015-01-20 fra http://www.idunn.no/ts/ttk/2008/03/empiri_og_diskursanalyse_relevantfor_teologisk_etikk
- Postholm, M. B. (2010). *Kvalitativ metode: En innføring med fokus på fenomenologi, etnografi og kasusstudier*(2. utg., s. 68-125, 142-155). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01694-8

Eller:

- Eirin Hoel, H. (2008). Trendy eller nødvendig? ? Bruken av termen «intertekstualitet» i bibelforskningen.*Tidsskrift for Teologi og Kirke, 79* (03-04), s. 196-209. ISBN/ISSN: 0040-7194. Hentet fra www.idunn.no/ttk/2008/03-04/trendy_eller_nodvendig_-_bruken_av_termen_intertekstualitet_i_bibelforsknin

Eller:

- Løland, H. (2008). Connecting the Dots: Om lesere og lesning i Reader response criticism.*Tidsskrift for teologi og kirke, 79*(3/4), s. 164-181. ISBN/ISSN: 1504-2952. Hentet 2010-01-29 fra http://www.idunn.no/ts/ttk/2008/03/connecting_the_dots_-_om_lesere_og_lesning_i_reader_response_criticism?highlight=connecting%20the%20dots#h

Eller:

- Saxegaard, K. M. (2008). Bibelsk narratologi: Metode til lesning av bibelske fortellinger. *Tidsskrift for teologi og kirke, 79*(3/4), s. 182-195. ISBN/ISSN: 1504-2952. Hentet 2017-05-12 fra http://www.idunn.no/ts/ttk/2008/03/bibelsk_narratologi_-_metode_til_lesning_av_bibelske_fortellinger

Eksamens-/innleveringsdatoer

Individuell skriftlig oppgave

Innleveringsdato:	25. mai 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Kunngjøringsdato:	13. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Muntlig eksamen

Eksamensdato:	14. juni 2018
Varighet:	30 minutter
Trekkfrist:	1. mai 2018

Individuell skriftlig oppgave

Innleveringsdato:	20. aug. 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Kunngjøringsdato:	10. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

TEOL2570 - Metodistkirkens Lære og Kirkeordning

Emneansvarlig:	Roar G. Fotland (Roar.G.Fotland@mf.no)
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig) og vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudier - Metodistisk presteutdanning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

TEOL2570 er et obligatorisk emne i Master i Teologi, metodistisks studiespesialisering. Det gir en innføring i Metodistkirkens forståelse av hva en kirke er og hvordan kirken organiseres. Emnet vil også gi en innføring i forståelsen av tjenesten som prest og diakon.
Det kreves ingen forkunnskaper, men TEOL2770 anbefales som forkunnskap.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengreduksjon mot andre emner

Studiekrav

- Levere og få godkjent utkast til faglig oppgave (minimum 500 ord) hvor studenten gjør rede for og drøfter tjenesten som prest/diakon i Metodistkirken. Utkastet skal ha en innledning som beskriver problemstilling, materiale, fremgangsmåte og disposisjon.
- Levere og får godkjent utkast til faglig oppgave (minimum 500 ord) hvor studenten gjør rede for og drøfter Metodistkirkens relasjon til samfunnet. Utkastet skal ha en innledning som beskriver problemstilling, materiale, fremgangsmåte og disposisjon.
- Delta i evaluering av studietilbudet dersom dette skal evalueres det aktuelle semesteret.

Avsluttende vurdering

Emnet har mappeinnlevering som eksamensform. For at mappen skal kunne leveres inn, må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Mappen skal inneholde de to faglige oppgavene (hver på 1000-1500 ord). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av de to oppgavene. Hver av oppgavene vektes 50%.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om hvordan Metodistkirken er organisert
- god kunnskap om den ordinerte tjeneste i Metodistkirken
- kunnskap om tilsynstjenesten i Metodistkirken
- kunnskap om kirkens konneksjonale system

FERDIGHETER
Studenten kan:
- reflektere over den ordinerte tjenestes betydning i kirken og samfunnet
- drøfte Metodistkirkens ordning i et økumenisk perspektiv
- drøfte kirkens rolle i samfunnet

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Frank, T. E. (2006). *Polity, practice and the mission of the United Methodist Church* (Updated utg., s. 115-194). Nashville, Tenn.: Abingdon Press. ISBN/ISSN: 9780687335312
- Metodistkirken i Nord-Europa, . (2016). *The Book of discipline: 2016 supplement* (s. 19-54). Fredrikstad: The Northern Europe and Eurasia Central Conference,.. Hentet fra http://www.umc-northerneurope.org/index.php?id=889
- Tuell, J. M. (2009). *The organisation of the United Methodist Church* (s. 74-128). Nashville, Tenn.: Abingdon Press. ISBN/ISSN: 9781426707902
- United Methodist Church (Forente Stater), . (2016). *The Book of discipline of the United Methodist Church* (s. 147-207, 215-221, 223-286, 323-325, 339-352, 363-371). Nashville, TN.: The United Methodist Publishing House. ISBN/ISSN: 978-1-501-83321-2
- Willimon, W. H. (2016). *Pastor: The theology and practice of ordained ministry* (Rev. utg., s. 11-136). Nashville, Tenn.: Abingdon Press. ISBN/ISSN: 9781501804908

TEOL2610 - Misjon, global kristendom og religionsdialog

Emneansvarlig:	Kristin Norseth (Kristin.Norseth@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi Bachelorprogrammer - Ungdom, kultur og trosopplæring Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi Profesjonsstudier - Metodistisk presteutdanning Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Emnet TEOL2610 vil gi studentene kunnskap om kirken som en global størrelse. En av forutsetningene for dens globale karakter er at kirken er misjonal og bærer i seg et ønske og en vilje til å formidle sitt budskap både lokalt og global, både gjennom diakoni og forkynnelse. Gjennom emnet vil vi gi et bidrag til forståelsen av hva det vil si å være en misjonal kirke. Et annet kjennetegn på at kirken er global er den mangfoldighet av teologiske perspektiver som er vokst frem i de ulike kontekster kirken er en del av. Studentene vil gjennom emnet få en innføring i de mest sentrale tilnærminger til kontekstuell teologi. Både globalt og nasjonalt må kirken forholde seg til mange ulike religioner. En grunnleggende innføring i religionsteologi og religionsdialog er derfor viktig. I tillegg til en teoretisk tilnærming vil det bli gitt konkrete eksempler på hvordan religionsdialogen har fungert i Norge.

TEOL2610 fokuserer på fire hovedtema. Disse er misjonshistorie, global kristendom, misjonal kirke og religionsdialog, men vil også ta opp andre aktuelle tema knyttet til misjon. Emnet er et kjerneemne i profesjonsstudiet i teologi.

Emnet vil ha følgende arbeidsformer: seminarer, forelesning og studentfremlegg

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Studenten skal, for å få avsluttende vurdering,
- skrive en faglig oppgave innenfor et av de fire fokusområdene på 2000-2500 ord
- delta i evaluering av studietilbudene dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL2610 har 8 timers hjemmeeksamen som eksamensform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av prøven.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om hva det vil si å være en misjonal kirke både i en lokal og en global sammenheng.
- god kunnskap om kristendommens budskap i forhold til andre religioner.
- god kunnskap om kirkens globale karakter og om hvordan teologi er blitt utformet innenfor ulike kontekster.
- kunnskap om misjonens teologiske basis.
- kunnskap om misjonens historie med vekt på tidsrommet etter 1800.

FERDIGHETER
Studenten kan:
- drøfte misjonens historiske rolle både i norsk og internasjonal sammenheng.
- delta i arbeidet med å synliggjøre kirken som misjonal, både lokalt og globalt.
- med basis i den kristne tro gå i dialog med mennesker som tilhører andre religioner.
- drøfte en fortsatt utvikling av misjonsteologien i lys av aktuell kontekst.
- delta i kirkens og samfunnets debatt om misjonens relevans.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Bach Nikolajsen, J. (2015). Menighedens liv med Bibelen: Menigheden som hermeneutisk fællesskab ifølge John Howard Yoder. *Dansk*

tidsskrift for teologi og kirke, *42*(1), s. 5-17. ISBN/ISSN: 1903-6523 (Kompendium).
- Bach Nikolajsen, J. (2015). The formative power of liturgy: The Church as a liturgical community in a post-Christendom society. *European journal of theology*, *23*(2), s. 161-168. ISBN/ISSN: 0960-2720 (Kompendium).
- Bach Nikolajsen, J. (Red.) (2015). *Missional kirke i et pluralistisk samfund* ([2.] utg., s. 7-67, 109-182). Fredericia: Kolon. ISBN/ISSN: 978-87-87737-73-9
- Berentsen, J.-M., Engelsviken, T. & Jørgensen, K. (Red.) (2004).*Missiologi i dag* (2. utg., s. 15-19, 37-74). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 82-15-00621-3
- Berentsen, J.-M., Engelsviken, T. & Jørgensen, K. (Red.) (2004).*Missiologi i dag* (2. utg., s. 75-186, 198-261, 369-380). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 82-15-00621-3
- Engelsviken, T. (2003). Missio Dei: Understanding and misunderstanding of a theological concept in European churches and missiology. *International review of mission*, *92*(367), s. 481-497. ISBN/ISSN: 0020-8582. Hentet fra http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rfh&AN=ATLA0001453555&site=ehost-live
- Hauge, A. (2008). Feministteologi. I S. J. Kristiansen & S. Rise (Red.), *Moderne teologi: Tradisjon og nytenkning hos det 20. århundrets teologer* (s. 599-613). Kristiansand: Høyskoleforl. ISBN/ISSN: 978-82-7634-585-8 (Kompendium)
- Hegstad, H. (2004). Misjonerende folkekirke: Selvmotsigelse eller mulighet?. *Norsk tidsskrift for misjon*, *58*(4), s. 213-224. ISBN/ISSN: 0029-2214 (Kompendium).
- Henriksen, J.-O. (2011). Multifaced Christianity and the postmodern condition: Reflections on the challenges to churches in the Northern hemisphere. I R. Olsen & K. Ahlstrand (Red.), *Mission and postmodernities* (s. 3-21). Oxford: Regnum Books. ISBN/ISSN: 978-1-870345-97-2 (Kompendium)
- Johnsen, T. (2007). *Jordens barn, solens barn, vindens barn: Kristen tro i et samisk landskap* (s. 31-49, 140-157). [Oslo]: Verbum. ISBN/ISSN: 978-82-543-1089-2
- Kim, S. C. H. & Kim, K. (2016). *Christianity as a world religion: An introduction* (2. utg.). London: Bloomsbury. ISBN/ISSN: 9781472569356 /9781472569349
- Kirk, J. A. (2011). The post-modern conditions and the churches' (co-)mission. I R. Olsen & K. Ahlstrand (Red.), *Mission and postmodernities* (s. 22-35). Oxford: Regnum Books. ISBN/ISSN: 978-1-870345-97-2 (Kompendium)
- Knitter, P. F. (2002). *Introducing theologies of religions*. Maryknoll, N.Y.: Orbis Books. ISBN/ISSN: 1-57075-419-5/978-1-57075-419-7
- Leirvik, O. (2010). *Religionspluralisme: Mangfald, konflikt og dialog i Norge* (s. 10-108). Oslo: Pax. ISBN/ISSN: 978-82-530-3371-6
- Norseth, K. (2008). Kvinner på misjonsmarken. I K. O. Sannes & E. Grandhagen (Red.), *Med Kristus til jordens ender: Festskrift til Tormod Engelsviken* (s. 101-112). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2334-7 (Kompendium)

TEOL2630 - Økumenikk: grunnlagsspørsmål og arbeidsformer

Emneansvarlig:	Terje Hegertun (Terje.Hegertun@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig) og vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Ingen

Generell informasjon

Økumenikk forstås som kirkenes ønske og arbeid for større synlig enhet. Den har mange uttrykksformer og blir oppfattet som en integrert del av kirkens evne til å gi et troverdig vitnesbyrd i verden. Emnet skal gi en grundig innføring i økumenikk som teologisk begrep og vil ta utgangspunkt i de faktisk konfesjonelle forskjeller som preger den verdensvide kirke. Emnet vil kartlegge hvilke spørsmål som er i spill i den økumeniske grunnlagstenkningen og hvilken rolle de ulike kirkesyn spiller i de økumeniske dialogprosessene. Vi vil se nærmere på hvordan ulike kirker begrunner sitt økumeniske engasjement og hvilke holdninger som fremmer gjensidig anerkjennelse, forståelse og respekt. Emnet er opptatt av dynamikken i de økumeniske tilnærmingene og vil se på hva det er som fremmer og hemmer arbeidet mot en tydeligere enhet mellom kirkene. Undervisningen vil kritisk tematisere de redskaper og arbeidsformer som har preget økumenikken gjennom de siste 100 år, og vi vil drøfte ulike alternative tilnærmings- og samarbeidsformer. Emnet vil også se på hvordan endringer i kirkelandskapet, sosialetiske spørsmål og arbeidet for fred og rettferdighet stiller økumenikken overfor nye utfordringer.

Forkunnskaper
Det stilles ikke krav til forkunnskaper for å begynne på emnet, men for studenter anbefales det at grunnstudier er fullført før en starter på dette emnet. Det vil være en fordel om man tar delemne «konfesjonskunnskap» tilknyttet K1030 eller tilsvarende før man studerer dette emnet.

Arbeidsform og organisering
Undervisningsformen er i hovedsak forelesninger, men det kan også være andre former for undervisning, bl.a. ekskursjon, debatt mellom kirkeledere, samt mulighet for en studiereise.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- Delta i evalueringen av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL2630 har bare én vurderingsform, skriftlig eksamen (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne

Læringsutbytte etter fullført emne

Studenten skal etter fullført emne ha:
- kjennskap til den globale økumeniske historie og aktuelle arbeidsformer
- kjennskap til hvordan samfunnsetiske spørsmål påvirker den økumeniske dialogen
- kjennskap til utvalgte økumeniske samarbeidsavtaler, dialogdokumenter og alternative arbeidsformer og modeller
- god kunnskap om økumeniske grunnlagsspørsmål, herunder forståelsen av kirken som Guds folk og av Jesu bønn om enhet i Joh 17,21
- evne til å reflektere kritisk omkring økumeniske særtrekk ved tre ulike kirkefamilier, den lutherske, katolske og pentekostale, med særlig henblikk på forholdet mellom kirkesyn og økumenisk involvering
- innsikt i hva som fremmer en god samtalekultur, og hvordan teologisk uenighet og kirkelig mangfold tilrettelegges innenfor så vel en og samme kirkefamilie som i møte med andre kristne kirkesamfunn

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Åndens enhet i den fred som binder sammen: Samtaledokument etter dialog med Metodistkirken og Pinsebevgelsen i perioden 2008-2011. Hentet 2013-02-12 fra http://www.metodistkirken.no/hoved/_service/33447/download/id/29734/name/Samtaledokument+med+pinsevennene.pdf
- (1997/2006). *Felleserklæring om rettferdiggjørelseslæren*. Oslo: Mellomkirkelig råd.. Hentet fra http://www.kirken.no/?event=doLink&famID=2022
- (1994). *Nådens fellesskap: Rapport fra samtalen mellom Metodistkirken i Norge og Den norske kirke* (s. 4-28). Oslo: Kirkens informasjonstjeneste. ISBN/ISSN: 82-7545-009-8. Hentet fra http://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digibok_2008012904039
- (2003). *Charta oecumenica: Takt og tone for samarbeid i Norges kristne råd* (nr. nr 8 [i e 9]). Oslo: Norges kristne råd. ISBN/ISSN: 82-7941-020-1. Hentet nr 8 [i e 9] fra http://www.norgeskristnerad.no/doc//Skriftserie/Charta-ecumenica.pdf

- (2009). *Hva er kirken?: To økumeniske bidrag* (nr. nr 15, s. 3-18). Oslo: Norges kristne råd. ISBN/ISSN: 978-82-7941-032-4
- (1965). *Den katolske kirke og de kristnes enhet: Dekretet "De oecumenismo" vedtatt av Det annet vatikankonsil og promulgert av Pave Paul VI 21.november 1964 ; forord av biskop John W. Gran*. Oslo: St. Olav forlag.
- (1983). *Dåp, nattverd og embete*. [Oslo]: Verbum. ISBN/ISSN: 82-543-0125-5
- Briggs, J. (2004). The changing shape of the Ecumenical Movement. I J. Briggs, G. Tsetsis & M. A. Oduyoye (Red.), *A history of the ecumenical movement: 1968-2000* (Vol. 3, s. 659-674). Geneva: World Council of Churches. ISBN/ISSN: 2-8254-1355-0 (Kompendium)
- Fotland, R. G. (2008). The southern phace of Christianity: The contribution of the global south to the church in the global north. I T. .. a. Engelsviken (Red.), *Mission to the world: Communicating the Gospel in the 21st century: Essays in honour of Knud Jørgensen* (s. 215-229). Oxford: Regnum. ISBN/ISSN: 978-1-870345-64-4 (Kompendium)
- Fretheim, K. (2012). The power of invitation: The moral discourse of Kairos Palestine. *Dialog, 51*(2), s. 135-144. ISBN/ISSN: 0012-2033. Hentet fra http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1540-6385.2012.00670.x/abstract
- Hegertun, T. (2008). Pinsebevegelsen og økumenikk. I K. O. Sannes & E. Grandhagen (Red.), *Med Kristus til jordens ender: Festskrift til Tormod Engelsviken* (s. 155-164). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2334-7 (Kompendium)
- Hegstad, H. (2009). *Den virkelige kirke: Bidrag til ekklesiologien* (s. 177-198). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2500-6
- Hegstad, H. (2010). Fra konfesjonalisme til differensiert konsensus: Refleksjoner om luthersk teologi i en økumenisk kontekst. I T. Austad, T. Engelsviken & L. Østnor (Red.), *Kirkens bekjennelse i historisk og aktuelt perspektiv* (s. 199-209). Trondheim: Tapir akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-519-2512-9 (Kompendium)
- Jenkins, P. (2011). *The next Christendom: The coming of global Christianity* (3. utg., s. 101-133). New York: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 978-0-19-976746-5 (Kompendium). Hentet fra http://bibsys-primo.hosted.exlibrisgroup.com/MF:default_scope:BIBSYS_ILS71476410540002201
- Jones, S. R. (2009). The Global Christian Forum: A narrative history. I H. v. Beek (Red.), *Revisioning Christian unity: Journeying with Jesus Christ, the reconciler at the global Christian forum, Limuru, November 2007* (s. 3-36). Oxford: Regnum. ISBN/ISSN: 9781870345743/1870345746 (Kompendium)
- Jonson, J. (2008). *Ekumenik på världens villkor: Kyrkornas världsråd i den ekumeniska rörelsen efter Uppsala 68*. Stockholm: Verbum. ISBN/ISSN: 978-91-526-3158-4
- Kasper, W. (2005). *Enhetens sakarament: Eukaristi og kirke* (103 s.). Oslo: St. Olav forlag. ISBN/ISSN: 82-7024-179-2
- Lodberg, P. (2004). Justice and peace in a world of chaos. I J. Briggs, G. Tsetsis & M. A. Oduyoye (Red.), *A history of the ecumenical movement: 1968-2000* (Vol. 3, s. 323-343). Geneva: World Council of Churches. ISBN/ISSN: 2-8254-1355-0 (Kompendium)
- McCullum, H. (2004). Racism and ethnicity. I J. Briggs, G. Tsetsis & M. A. Oduyoye (Red.), *A history of the ecumenical movement: 1968-2000* (Vol. 3, s. 346-371). Geneva: World Council of Churches. ISBN/ISSN: 2-8254-1355-0 (Kompendium)
- Meyer, H. (2004). Christian world communions. I J. Briggs, G. Tsetsis & M. A. Oduyoye (Red.), *A history of the ecumenical movement: 1968-2000* (Vol. 3, s. 103-122). Geneva: World Council of Churches. ISBN/ISSN: 2-8254-1355-0 (Kompendium)
- Murray, P. D. (Red.) (2008). *Receptive ecumenism and the call to Catholic learning: Exploring a way for contemporary ecumenism* (IX-XV, 3-51, 78-88). Oxford: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 978-0-19-921645-1
- Robeck, C. M. (1999). Pentecostalism and ecumenism in a pluralistic world. I M. W. Dempster, B. D. Klaus & D. Petersen (Red.), *The Globalization of pentecostalism: A religion made to travel* (s. 338-362). Oxford: Regnum. ISBN/ISSN: 1-870345-29-0 (Kompendium)
- Rusch, W. G. (2004). A survey of ecumenical reflection about unity. I C. E. Braaten & R. W. Jenson (Red.), *The Ecumenical future: Background papers for In one body through the cross: The Princeton proposal for Christian unity* (s. 1-10). Grand Rapids, Mich.: Eerdmans. ISBN/ISSN: 0-8028-2671-7 (Kompendium)
- Tjørhom, O. (2005). *Kirkens enhet - for at verden skal se og tro: En innføring i økumenisk tenkning* (s. 9-116). [Oslo]: Verbum. ISBN/ISSN: 82-543-1041-6
- Veiteberg, A. (Red.) (2010). *Et sannhetens øyeblikk: Kairos Palestina*. Oslo: Stiftelsen Karibu. ISBN/ISSN: 978-82-7545-094-2. Hentet fra http://www.kui.no/doc/Kairos%20Palestina%20%28endelig%29.pdf
- Wainwright, G. (2004). The global structures of ecumenism. I C. E. Braaten & R. W. Jenson (Red.), *The Ecumenical future: Background papers for In one body through the cross: The Princeton proposal for Christian unity* (s. 11-28). Grand Rapids, Mich.: Eerdmans. ISBN/ISSN: 0-8028-2671-7 (Kompendium)
- World Council of Churches. Central Committee, . (2012). *The church - towards a common vision* (36 p.). Kolympari, Crete, Greece:.. Hentet fra http://www.kirken.no/?event=ShowNews&famId=310626

TEOL2715 - Bibelen 2: GT, NT og bibelteologi

Emneansvarlig:	Matthew Phillip Monger (Matthew.P.Monger@mf.no)
Studiepoeng:	30
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Høgskolekandidat - Menighetsledelse, misjon og media Bachelorprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	List f3

Generell informasjon

This course is one of two core courses of 30 ECTS each for students taking supplementary year for the Ministry, Mission and Media program of studies.

Bible 2 is made up of three parts: Old Testament 2, New Testament 2 and Biblical Theology. Together, completing the three parts of this course, students will be well equipped to interpret and discuss a wide variety of biblical texts and theological discussions related to them.

Prerequisites: To register for this course the student must have completed TEOL1715 with a passing grade.

Studiekrav

The requirements for receiving a final assessment are:
- Attend minimum 75% of the lectures
- Submit and have approved an exegetical paper. The paper must include correctly formatted references and a bibliography. See Syllabus for details, due date and topics.
- Participate in the evaluation of the curriculum and/or of the learning environment, if such evaluation is stipulated in the relevant term

Avsluttende vurdering

Final assesment for this course is a 6-hour written exam. This course is graded on a scale of A-F.

Læringsutbytte etter fullført emne

GENERAL COMPETENCE
The student can:
- write an academic paper using relevant sources which are referred to in a correct manner

PART A: OLD TESTAMENT 2: METHOD AND EXEGESIS (10 ETCS)
This part of the course will cover issues related to the study of the Old Testament, different methods and interpretive strategies, and practical use of exegetical methods.

KNOWLEDGE
The student has:
- a good knowledge of the historical critical method of exegesis as it applies to Old Testament texts.
- knowledge of the history of the interpretation of the Old Testament
- knowledge of the books of Genesis, Exodus, Psalms, Isaiah, and Job
- knowledge of the implications of genre on the historical critical method of exegesis

SKILLS
The student can:
- identify different genres of texts in the Old Testament
- reflect on the differences between different methods of interpretation
- use the historical critical method of exegesis to interpret the following texts: Genesis 1-2; 12; Exodus 3:1-4:17; 20; Psalms 8, 22, 110; Isaiah 7:1-17; 40:1-11; 52:13-53:12; 55; Job 1:1-2:13; 4:1-11; 38:1-40:2; 42:7-17
- write an exegetical paper

PART B: NEW TESTAMENT 2: METHOD AND EXEGESIS (10 ECTS)
This part of the course will cover issues related to the study of the New Testament, different methods and interpretive strategies, and practical use of exegetical methods.

KNOWLEDGE
The student has:
- a good knowledge of the methods of New Testament Interpretation
- a good knowledge of historical critical method of exegesis as it applies to New Testament Texts
- knowledge of the books of Luke, Acts, 1st Corinthians and Galatians.
- knowledge of the implications of genre on the historical critical method of exegetical to different genres of New Testament Texts.
- knowledge of the history of the Interpretation of the New Testament

SKILLS
The student can:
- identify different genres of texts in the New Testament
- use exegetical method on the following texts: Luke 1:1-4, 2:1-20; 3:1-20; 4:14-44; 6:17-49; 11:1-13; 15. Acts 1-2; 9:1-35; 10; 15:1-35. 1 Corinthians 8, 12-13; Galatians 2:15-3:22; 5:13-26
- write an exegetical paper

PART C: BIBLICAL THEOLOGY (10 ECTS)
This part of the course will focus on key topics in Biblical Theology from the Old and New Testaments, teaching the student important aspects of theological aspects of the biblical text

KNOWLEDGE
The student has:
- a good knowledge of the themes of Old Testament Theology
- a good knowledge of the themes of New Testament Theology
- knowledge of the Theology of Paul
- knowledge of the Theology of the Gospel of Luke
- an overview of different approaches to Biblical Theology
- an overview of the history of Biblical Theology

SKILLS
The student can:
- relate biblical passages to themes in Biblical Theology
- reflect on their own views of theological questions based on their interpretation of biblical passages
- discuss the different methods of biblical interpretation and how they can lead to different understandings of God

Merknad til litteraturlisten

In addition to secondary litterature the student must read the following source texts:

PART A: OLD TESTAMENT 2: METHOD AND EXEGESIS

Source Texts:
- Genesis 1-2; 12
- Exodus 3:1-4:17; 20
- Psalms 8, 22, 23, 110;
- Isaiah 7:1-17; 40:1-11; 52:13-53:12; 55.

PART B: NEW TESTAMENT 2: METHOD AND EXEGESIS

Source Texts:
- Luke 1:1-4; 2:1-20; 3:1-20; 4:14-44; 6:17-49; 11:1-13; 15.
- Acts 1-2; 9:1-35; 10; 15:1-35.
- 1 Corinthians 8, 12-13;
- Galatians 2:15-3:22; 5:13-26

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR

- Clines, D. J. A. (1989). *Job 1-20* (s. 1-66). Waco, Tex.: Word Books. ISBN/ISSN: 0849902169 (Kompendium)
- Durham, J. I. (1987). *Exodus* (xix-xxx, 27-51, 274-305). Waco, Texas: Word Books. ISBN/ISSN: 0849902029 (Kompendium)
- Hamilton, V. P. (1990). *The book of Genesis: Chapters 1-17* (s. 1-52, 102-185, 369-388). Grand Rapids, Mich: Eerdmans. ISBN/ISSN: 0802825214
- Hartley, J. E. (1988). *The Book of Job* (s. 103-109, 487-517, 538-545). Grand Rapids, Mich: Eerdmans. (Kompendium)
- Hayes, J. H. & Holladay, C. R. (2007). *Biblical exegesis: A beginner's handbook* (3. utg.). Louisville, Ky.: Westminster John Knox Press. ISBN/ISSN: 0664227759/9780664227753
- Murphy, R. E. (1981). *Wisdom literature: Job, Proverbs, Ruth, Canticles, Ecclesiastes, and Esther* (s. 1-12). Grand Rapids, Mich: Eerdman. ISBN/ISSN: 0802818773 (Kompendium)
- Oswalt, J. N. (1986). *The Book of Isaiah: Chapters 1-39* (s. 3-64, 192-214). Grand Rapids, MI: Eerdmans. ISBN/ISSN: 080282529X (Kompendium)
- Oswalt, J. N. (1997). *The Book of Isaiah: Chapters 40-66* (s. 3-19, 43-55, 373-384, 432-448). Grand Rapids, MI: Eerdmans. ISBN/ISSN: 0802825346 (Kompendium)
- de Claissé-Walford, N., Jacobson, R. A. & LaNeel Tanner, B. (2014). *The Book of Psalms* (s. 1-47, 120-128, 227-246, 834-838). Grand Rapids, Michigan: Eerdmans. ISBN/ISSN: 9780802824936 (Kompendium)

DELEMNE B LITTERATUR

- Bruce, F. F. (1988). *The book of the Acts* (Rev utg., s. 3-17, 28-75, 180-197, 201-218, 282-300). Grand Rapids, Mich.: Eerdmans. ISBN/ISSN: 0802824188
- Fee, G. D. (2014). *The first epistle to the Corinthians* (Rev. utg., s. 1-20, 394-433, 631-722). Grand Rapids, Mich: Eerdmans. ISBN/ISSN:

9780802871367 (Kompendium)
- Fung, R. Y. K. (1988). *The epistle to the Galatians* (s. 1-34, 112-166, 243-283). Grand Rapids, Mich: William B. Eerdmans. ISBN/ISSN: 0802821758
- Green, J. B. (1997). *The Gospel of Luke* (s. 1-46, 120-138, 161-183, 190-219, 261-281, 439-450, 568-586). Grand Rapids, Mich.: Eerdmans. ISBN/ISSN: 0-8028-2315-7
- Tate, W. R. (2008). *Biblical interpretation: An integrated approach* (3. utg.). Peabody, Mass.: Hendrickson. ISBN/ISSN: 978-1-59856-080-0

DELEMNE C LITTERATUR
- Brueggemann, W. (2008). *Old Testament Theology: An Introduction*. Nashville, Tenn: Abingdon Press. ISBN/ISSN: 9780687340903
- Dunn, J. D. G. (2009). *New Testament theology: An introduction* (s. 1-160). Nashville, Tenn: Abingdon Press. ISBN/ISSN: 9780687341207
- Green, J. B. (1995). *The theology of the Gospel of Luke* (s. 1-152). Cambridge: Cambridge University Press. ISBN/ISSN: 0-521-46529-x/0-521-46932-5
- Klink, E. W. & Lockett, D. R. (2012). *Understanding biblical theology: A comparison of theory and practice* (s. 13-188). Grand Rapids, Michigan: Zondervan. ISBN/ISSN: 9780310492238
- Sanders, E. P. (1991). *Paul: A very short introduction* (s. 1-149). Oxford: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 0192854518

Eksamens-/innleveringsdatoer

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	29. mai 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	6 timer
Kunngjøringsdato:	19. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	16. aug. 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	6 timer
Kunngjøringsdato:	6. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

TEOL2740 - Kulturanalyse: Teologi og populærkultur

Emneansvarlig:	Morten Holmqvist (Morten.Holmqvist@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Årsstudier - Kristendom/KRLE
	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn
	Bachelorprogrammer - Teologi
	Bachelorprogrammer - Ungdom, kultur og trosopplæring
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk

Generell informasjon

En viktig motivasjon for emnet handler om forstå populærkultur og se hvordan populærkultur kan møte teologiske spørsmål, særlig i barne- og ungdomsarbeid. Dypest sett handler det om å møte kulturuttrykk i mennesker hverdag og prøve forstå hva disse utrykkene i møte en teologisk diskusjon. Selve begrepet populærkultur vil bli diskutert og analysert i løpet av undervisningen. Begreper som «modernitet» og «postmodernitet» vil også bli behandlet.
I dette emnet blir populærkultur forstått som et spekter av hverdagskultur utrykt gjennom ulike massemedier, underholdning, musikk og litteratur. TEOL2740 har som mål å utvikle å tolke denne hverdagskulturen med tanke på samspillet mellom teologi, kultur, identitet og livstolkning. Studenten skal arbeide med tre ulike «lesemåter» av kulturelle uttrykk: Semiotikk, retorikk og narratologi.
Emnet bygger på kunnskap om ungdomskultur og populærkultur fra SAM1030/RP115.

Studiepoengreduksjon

Det er 3 studiepoengs overlapp mellom TEOL2740 Teologi og populærkultur og RL1030 Religion og kristendommens historie.

Studiekrav

ha godkjent fremmøte i undervisningen (minst 75 prosent)
- bestå en kortprøve (1 ½ time) relatert til det faste pensum. Prøven vurderes til bestått/ikke bestått. Ved ikke bestått kortprøve kan studenten gå opp til ny prøve én gang
- få godkjent en øvingsoppgave (1000-1500 ord) over et oppgitt tema der en anvender enten semiotikk, retorikk eller narratologi levert innen en fastsatt frist
- få godkjent et utkast til en individuell skriftlig oppgave (2000-2500 ord), en analyse av en selvvalgt roman, film, musikkvideo, tegneserie eller sangtekst, levert innen en fastsatt frist
- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

TEOL2740 har individuell skriftlig oppgave (2000-2500 ord) som eksamensform. For at den individuelle skriftlige oppgaven (den store analyseoppgaven) skal kunne leveres inn, må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av oppgaven. Studenter som ikke får ståkarakter kan levere en bearbeidet oppgave innen en nærmere angitt frist.

Læringsutbytte etter fullført emne

Kunnskap
Studenten har
- god kunnskap om aspekter ved humanistisk kulturteori, med vekt på samspillet mellom kultur, identitet og livstolkning
- god kunnskap om forskjellige tilnærmingsmåter (semiotikk, retorikk og narratologi) for å tolke kulturelle uttrykk
- kunnskap om sentrale problemstillinger knyttet til forholdet mellom tro, teologi og kultur

Ferdigheter
Studenten kan
- skrive en faglig oppgave ved hjelp av relevante kilder, som det henvises til på en standardisertmåte
- knytte faglige innsikter til aktuelle temaer i trosopplæring for barn og ungdom
- tolke kulturelle uttrykk i lys av teologiske problemstillinger
- bruke kulturanalyse til å tolke ulike kulturelle utrykk i møte med kristen livstolkning

Merknad til litteraturlisten

I tillegg til det faste pensumet kommer det en pensumdel som er variabel, og som kan endres for hvert semester. Det variable pensum kommer primært til å være av skjønnlitterær/filmatisk art og tilsvarer ca. 250 sider (vel 3 studiepoeng). Se emneheftet.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Endsjø, D. Ø. & Lied, L. I. (2011). *Det folk vil ha: Religion og populærkultur*. Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 978-82-150-1748-8
- Gripsrud, J. (2011). *Mediekultur, mediesamfunn* (4. utg., s. 113-229). Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 9788215012100
- Hjarvard, S. (2011). The mediatisation of religion: Theorising religion, media and social change. *Culture and religion: An international, interdisciplinary journal, 12*(2), s. 119-135. ISBN/ISSN: 1475-5610 (Kompendium).
- Lynch, G. (2005). *Understanding theology and popular culture* (s. 1-194). Malden, Mass.: Blackwell. ISBN/ISSN: 1-4051-1747-8/1-4051-1748-6
- Lövheim, M. (2011). Mediatisation of religion: A critical appraisal. *Culture and religion: An international, interdisciplinary journal, 12*(2), s. 153-166. ISBN/ISSN: 1475-5610 (Kompendium).
- Lövheim, M. & Lynch, G. (2011). The mediatisation of religion debate: An introduction. *Culture and religion: An international, interdisciplinary journal, 12*(2), s. 111-117. ISBN/ISSN: 1475-5610 (Kompendium).
- Morgan, D. (2011). Mediation or mediatisation: The history of media in the study of religion. *Culture and religion: An international, interdisciplinary journal, 12*(2), s. 137-152. ISBN/ISSN: 1475-5610 (Kompendium).
- Sigurdson, O. & Svenungsson, J. (Red.) (2006). Et utvalg (Innledningskapittel). I *Postmodern teologi: En introduktion*. Stockholm: Verbum. ISBN/ISSN: 91-526-4718-8/978-91-526-4718-9 (Kompendium)

Eksamens-/innleveringsdatoer

Individuell skriftlig oppgave

Innleveringsdato:	25. mai 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Kunngjøringsdato:	15. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Individuell skriftlig oppgave

Innleveringsdato:	20. aug. 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Kunngjøringsdato:	10. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

TEOL2770 - Metodismens historie og teologi

Emneansvarlig:	Roar G. Fotland (Roar.G.Fotland@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig) og vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Religion, kultur og samfunn Bachelorprogrammer - Teologi Bachelorprogrammer - Ungdom, kultur og trosopplæring Profesjonsstudier - Metodistisk presteutdanning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i utdanningen av prester og diakoner for Metodistkirken. TEOL2770 gir en grunnleggende innføring i Metodistkirkens historie, med særlig vekt på utviklingen av metodismen i England og i Norge. Videre gir emnet en grunnleggende innføring i den teologiske tradisjon Metodistkirken er en del av. Målet med faget er å gi studentene økt innsikt i både den historiske og den aktuelle selvforståelsen til Metodistkirken. Emnet består av tre delemner: A. Metodismens historie, B. Metodismens teologi og C. Metodismen i dag.

Studiepoengreduksjon

Emnet har 10 studiepoengs reduksjon mot TEOL5770

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering skal studenten
- Levere en skriftlig oppgave på 1000-1500 ord i metodismens historie
- Levere en skriftlig oppgave på 2000-2500 ord i metodismens teologi
- Levere en skriftlig oppgave på 1000-1500 ord i metodismen i dag. Oppgavene formuleres i samarbeid med faglig ansvarlig. Oppgavene blir evaluert og danner grunnlag for mappeinnleveringen
- Delta i evaluering av studietilbudet dersom dette skal evalueres det aktuelle semesteret.

Oppgavene formuleres i samarbeid med faglig ansvarlig. Oppgavene blir evaluert og danner grunnlag for mappeinnleveringen

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL2770 har ett vurderingsalternativ, mappeinnlevering. I mappen inngår de tre skriftlige oppgavene nevnt under studiekrav. Karakteren (A-F) settes på grunnlag mappen.

Læringsutbytte etter fullført emne

Delemne A: Metodismens historie
KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om Metodistkirken i Norge
- god kunnskap om utviklingen av metodismen i England
- kunnskap om John Wesleys liv og lære

Delemne B: Metodismens teologi
KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om hovedtrekkene i metodismens teologi
- kunnskap om metodismens teologi i en økumenisk kontekst
- kunnskap om sammenhengen mellom teologi og etikk i metodismen

Delemne C: Metodismen i dag

KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om "Nådens fellesskap"
- kunnskap om internasjonal metodisme i dag
- kunnskap om metodismens teologi i relasjon til dagens samfunn

Felles for delemnene A, B og C
FERDIGHETER
Studenten kan:
- se teologi i en historisk og kontekstuell sammenheng
- drøfte metodismens teologi i en økumenisk kontekst
- drøfte sammenhengen mellom teologi og etikk i metodismen
- drøfte metodismens teologi i relasjon til dagens samfunn
- presentere faglig kunnskap både muntlig og skriftlig
- bruke fagkunnskap i muntlige diskusjoner på en reflektert og kritisk måte
- skrive en faglig oppgave ved hjelp av relevante kilder, som det henvises til på en standardisert måte

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR
- Borgen, P. (1993). Metodistkirken. I P. Borgen & B. Haraldsø (Red.),*Kristne kirker og trossamfunn* (s. 229-242). Trondheim: Tapir. ISBN/ISSN: 82-519-1137-0
- Haddal, I. (1969). Hvem var John Wesley?. I E. A. Nilsen (Red.), *Metodismen og John Wesley* (s. 15-35). Oslo: Lutherstiftelsen.
- Hassing, A. (1991). *Religion og makt: Metodismen i norsk historie* (s. 11-115, 247-315). Trondheim: Tapir. ISBN/ISSN: 82-519-0954-6
- Metodistkirken i Nord-Europa, . (2016). *The Book of discipline: 2016 supplement* (s. 7-15). Fredrikstad: The Northern Europe and Eurasia Central Conference,.. Hentet fra http://www.umc-northerneurope.org/index.php?id=889
- United Methodist Church (Forente Stater), . (2016). *The Book of discipline of the United Methodist Church* (s. 11-24). Nashville, TN.: The United Methodist Publishing House. ISBN/ISSN: 978-1-501-83321-2
- Wesley, J. (1969). Et besøk hos Herrnhuterne; Metodist-selskapene. I E. A. Nilsen (Red.),*Metodismen og John Wesley* (s. 104-121). Oslo: Lutherstiftelsen.

DELEMNE B LITTERATUR
- Meistad, T. (1992). *Frelsens veg: Teologi og etikk i wesleyansk tradisjon* (s. 13-234, 265-299, 325-330, 353-399). Alta: Alta lærerhøgskole. ISBN/ISSN: 82-7646-017-8
- Meistad, T. (1999). Metodistisk kristendomsforståelse i dag. (Med teologiske kommentarer fra representanter for andre kirkesamfunn). *Teologisk forum, 13*(2), s. 1-87. Hentet fra https://www.metodistkirken.no/hoved/_service/33447/download/id/36115/name/Teologisk+Forum%2C+1999-2.pdf
- United Methodist Church (Forente Stater), . (2016). *The Book of discipline of the United Methodist Church* (s. 25-44). Nashville, TN.: The United Methodist Publishing House. ISBN/ISSN: 978-1-501-83321-2
- United Methodist Church (Forente Stater), . (2016). *The Book of discipline of the United Methodist Church* (s. 47-91). Nashville, TN.: The United Methodist Publishing House. ISBN/ISSN: 978-1-501-83321-2
- United Methodist Church (Forente Stater), . (2016). *The Book of discipline of the United Methodist Church* (s. 93-103). Nashville, TN.: The United Methodist Publishing House. ISBN/ISSN: 978-1-501-83321-2

DELEMNE C LITTERATUR
- (1997/2000). *Felleserklæringen om rettferdiggjørelseslæren*. Hentet fra http://www.metodistkirken.no/hoved/_service/33447/download/id/29738/name/Katolskluthersk.pdf
- (1994). *Nådens fellesskap: Rapport fra samtalen mellom Metodistkirken i Norge og Den norske kirke* (s. 2-58). Oslo: Kirkens informasjonstjeneste. ISBN/ISSN: 82-7545-009-8
- (2006). *En metodistisk erklæring om tilslutning til Felleserklæringen om rettferdiggjørelseslæren*. Hentet fra http://www.metodistkirken.no/hoved/ressurser
- Fotland, R. G. (2015). En kirke for folket: Et metodistisk perspektiv. I S. Dietrich (Red.), *Folkekirke nå* (s. 82-92). Oslo: Verbum akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-543-1312-1
- Nordby, L. E. (2011). Som i et speil: En sammenligning mellom Den norske kirke og Metodistkirken. I S. Dietrich, T. S. Dokka & H. Hegstad (Red.), *Kirke nå: Den norske kirke som evangelisk-luthersk kirke* (s. 227-247). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2510-5
- United Methodist Church (Forente Stater), . (2016). *The Book of discipline of the United Methodist Church* (s. 105-145). Nashville, TN.: The United Methodist Publishing House. ISBN/ISSN: 978-1-501-83321-2
- Wesley, J. (2013). Et økumenisk sinn. I P. Braaten & O. Braaten (Red.),*John Wesleys standardprekener* (s. 191-198). Bergen: Ove Braaten. ISBN/ISSN: 9788299924702

Eksamens-/innleveringsdatoer

Mappevurdering

Innleveringsdato:	29. mai 2018
Innleveringsfrist:	12:00

Kunngjøringsdato:	19. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Mappevurdering

Innleveringsdato:	20. aug. 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Kunngjøringsdato:	10. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

TEOL2771 - Metodismens historie og teologi 2

Emneansvarlig:	Roar G. Fotland (Roar.G.Fotland@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudier - Metodistisk presteutdanning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Emnet er et kjeneemne i Master i teologi, metodistisk studiespesialisering. TEOL2771 legger vekt på Metodistkirkens utvikling i Europa og i sammenhengen mellom John Wesley sitt liv og teologi. Studiet av primærlitteratur - John Wesleys prekener - er derfor et vesentlig element ved emnet. I tillegg vil TEOL2771 videreføre og utdype den systematisk teologi i en metodistisk tradisjon som startet i TEOL2770. Emnet består av tre delemner: A. Metodismens historie, B. Metodismens teologi og C. Kildetekster. Selv om emnet er delt inn slik, er det tre ulike perspektiver der pensum går inn i hverandre, og teologi, historie og kildetekster blandes sammen.

Forkunnskaper
Det kreves ingen forkunnskap for å ta emnet, men TEOL2770 anbefales som forkunnskap.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

- Presentere innholdet i en kildetekst for andre studenter
- Gi respons til en annen students sin presentasjon av kildetekst
- Delta i evalueringen av studietilbudet dersom dette skal evalueres det aktuelle semesteret.

Studenter som ikke oppfyller studiekravene, kan ikke gå opp til eksamen i emnet. For ikke å bruke opp et eksamensforsøk på emnet, må de aktivt trekke sin oppmelding/vurderingsmelding innen trekkfristen 1. november.

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL2771 har 8 timers hjemmeeksamen som vurderingsform. For å kunne gå opp til eksamen, må studentene innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av hjemmeeksamen.

Læringsutbytte etter fullført emne

Delemne A: Metodismens historie
KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om metodismen i Europa
- kunnskap om betydningen konteksten hadde for John Wesleys liv og teologi

Delemne B: Metodismens teologi
Studenten har:
- god kunnskap om nye perspektiver på metodistisk teologi
- kunnskap om sammenhengen mellom John Wesleys liv og teologi

Delemne C: Kildetekster
Studenten har:
- god kunnskap om et utvalg av John Wesleys skrifter
- kunnskap om preken som uttrykk for kirkens lære

Felles for delemne A, B og C
FERDIGHETER
Studenten kan
- forstå sammenhengen mellom erfaring og teologi
- relatere metodistisk teologi til samfunn og samtid
- tolke en kildetekst og formidle tolkningen til andre
- overføre kunnskap om historiske skrifter til dagens situasjon
- høre en annens perspektiv og drøfte dette

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR

- Gunter, W. S. (2013). Susanna Annesley Wesley: A Woman of Spirit and Spirituality. I M. E. M. Moore (Red.), *A living tradition: Critical recovery and reconstruction of Wesleyan heritage* (s. 65-84). Nashville, Tenn: Kingswood Books. ISBN/ISSN: 9781426777516. Hentet fra http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nlebk&AN=856340&site=ehost-live
- Streiff, P. P. (2003). *Methodism in Europe: 19th and 20th century* (s. 13-93, 147-160, 219-281). Tallinn: Baltic Methodist Theological Seminary. ISBN/ISSN: 3897250292

DELEMNE B LITTERATUR

- Collins, K. J. (2003). *John Wesley: A theological journey*. Nashville, TN: Abingdon Press. ISBN/ISSN: 0687027888 (pbk. alk. paper)
- Heizenrater, R. P. (2013). The Wesleyan traditions and the myth we love. I M. E. M. Moore (Red.), *A living tradition: Critical recovery and reconstruction of Wesleyan heritage* (s. 13-44). Nashville, Tenn: Kingswood Books. ISBN/ISSN: 9781426777516. Hentet fra http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nlebk&AN=856340&site=ehost-live
- Maddox, R. L. (1994). *Responsible grace: John Wesley's practical theology* . Nashville, Tenn.: Kingswood Books. ISBN/ISSN: 0-687-00334-2
- Moore, M. E. (2013). Prophetic grace: A Wesleyan heritage of repairing the world. I M. E. M. Moore (Red.), *A living tradition: Critical recovery and reconstruction of Wesleyan heritage* (s. 203-223). Nashville, Tenn: Kingswood Books. ISBN/ISSN: 9781426777516. Hentet fra http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nlebk&AN=856340&site=ehost-live

DELEMNE C LITTERATUR

- Wesley, J. & Outler, A. C. (1986). *The works of John Wesley: Vol. 3 3: Sermons 71-114* (Vol. Vol. 3 3, s. 199-209, 542-563). Nashville: Abingdon Press. ISBN/ISSN: 0687462126
- Wesley, J. & Outler, A. C. (1985). *The works of John Wesley: Vol. 2 2: Sermons 34-70* (Vol. 2 2, s. 170-185, 186-201, 263-280). Nashville: Abingdon Press. ISBN/ISSN: 0687462118
- Wesley, J. & Outler, A. C. (1984). *The works of John Wesley: Vol. 1 1: Sermons 1-33* (Vol. Vol. 1 1, s. 109-130, 181-199, 248-266, 314-334). Nashville: Abingdon Press. ISBN/ISSN: 068746210X
- Wesley, J. & Outler, A. C. (1987). *The works of John Wesley: Vol. 4 4: Sermons 115-151* (Vol. 4 4, s. 290-304). Nashville: Abingdon Press. ISBN/ISSN: 0687462134

TEOL2772 - Metodistisk spiritualitet med røtter i østkirken

Emneansvarlig:	Roar G. Fotland (Roar.G.Fotland@mf.no)
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig) og vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudier - Metodistisk presteutdanning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Disiplinbasert master i teologi, studieretning metodistisk teologi. TEOL2772 skal drøfte sammenhengen mellom den fromhetstradisjon som vokste frem i den østlige del av kirken og den metodistiske. Faget vil derfor gi en innføring i østkirkens teologi og la teologer både fra den østlige og den metodistiske tradisjon presentere sin forståelse av likheter og forskjeller i de to tradisjonene.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Studenter som ikke oppfyller studiekravene, kan ikke gå opp til eksamen i emnet. For ikke å bruke opp et eksamensforsøk på emnet, må de aktivt trekke sin oppmelding/vurderingsmelding innen trekkfristen 1. november.

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL2772 har som vurderingsform hjemmeeksamen (3 dager). Hjemmeoppgaven skal være på mellom 2500-3500 ord over oppgitt emne. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om østkirkelig fromhetstradisjon.
- kunnskap om hvordan metodistiske teologer tolker sammenhengen mellom ortodoks og metodistisk spiritualitet.
- kunnskap om hvordan ortodokse teologer tolker sammenhengen mellom ortodoks og metodistisk spiritualitet.
- kunnskap om noen østkirkelige teologer som var kilde til John Wesleys teologi.

FERDIGHETER
- drøfte sammenhengen mellom ulike fromhetstradisjoner
- se sin egen fromhetstradisjon i relasjon til andres
- drøfte betydningen av å ha en gjennomtenkt fromhetstradisjon

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Grande, P. B. (2009). *Den ortodokse kirke* (s. 19-179, 211-218). Kristiansand: Høyskoleforl. ISBN/ISSN: 9788276345964
- Halldorf, P. (2001). *21 kirkefedre: Historien om hvordan kristendommen ble utformet* (s. 120-132). Oslo: Luther. ISBN/ISSN: 8253144083
- Kimbrough, S. (Red.) (2002). *Orthodox and Wesleyan spirituality* (s. 25-32, 59-80, 81-99, 117-126, 129-156, 157-172, 189-201, 241-263, 265-285). Crestwood, NY: St. Vladimir's Seminary Press. ISBN/ISSN: 9780881412352
- Lester, R. (Red.) (2005). *Early methodist life and spirituality: A reader* (s. 101-133, 189-224). Nashville: Kingswood Books. ISBN/ISSN: 0687342740
- Pseudo-Macarius, Andrén, O. & Rubenson, S. (2001). *Makarios andliga homilier: Urval* (s. 7-22, 55-82). Skellefteå: Artos. ISBN/ISSN: 9789175802008

TEOL2916 - Åpent fordypningsemne:

Emneansvarlig:	Matthew Phillip Monger (Matthew.P.Monger@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Individuelt tilpasset fordypningsemne på bachelornivå.

TEOL5110 - Det gamle testamentets profetlitteratur og gammeltestamentlig teologi

Emneansvarlig:	Kristin Joachimsen (Kristin.Joachimsen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap 2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Metodistisk presteutdanning Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste a2

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Profesjonsstudiet i teologi - høyere grad. TEOL5110 består av et studium av Det gamle testamente med vekt på utvalgte tekstgrupper og gammeltestamentlig teologi.

Emnet består av to delemner:
DELEMNE A: JESAJABOKEN OG DENS VIDERE BRUK (5 STP)
Jesajaboken har alltid hatt en fremtredende plass i kirken og kristen teologi. I NT er Jesajaboken sammen med Salmenes bok og Deuteronomium blant de mest siterte bøkene fra Den hebraiske bibelen/Det gamle testamentet (HB/GT). Den har en bred og mangfoldig virkningshistorie. Jesajaboken er overlevert som én profetbok, men den er opprinnelig nærmest som et profetisk bibliotek å regne. Boken reflekterer teologi fra flere ulike perioder i Israels historie og gir et godt innblikk i hvordan profetenes forkynnelse var knyttet til den aktuelle historiske situasjonen profetene levde og forkynte i, i ulike typer av profetisk litteratur og i profetisme som fenomen.

DELEMNE B: GAMMELTESTAMENTLIG TEOLOGI (5 STP)
Gammeltestamentlig teologi er en tradisjonell disiplin i kristen akademisk kontekst. Disiplinens mål er både å beskrive og å reflektere kritisk over teologisk innhold og teologiske hovedtendenser i de ulike delene av Den hebraiske bibelen/Det gamle testamentet (HB/GT). Delemnet innbefatter arbeid med et mangfold av teologiske emner, men særlig sentralt er hvordan HB/GT fremstiller og taler om Jahve. HB/GT gir et sammensatt bilde av Jahve, preget av de ulike miljøene dets tekster har oppstått i. Sentrale motiv i HB/GT som frelseshistorie, skapelsesteologi, paktsteologi, prestelig teologi, visdomsteologi osv. blir drøftet i forhold til aktuelle problemstillinger i de teologiske fagdisipliner.

Forkunnskaper: K-RLE1110/K1010, K-RLE1120/K1020, TEOL1110, TEOL1120 og TEOL2110 eller tilsvarende.

Arbeidsform og organisering:
Undervisningsform er forelesninger. Det åpnes for at studentene kan gi et kort, forberedt muntlig fremlegg over et faglig tema i forelesningene.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:
- Med GT501-04V Det gamle testamente reduseres dette emnet med 5 stp.
- Med BIB501-04V Bibelfag reduseres dette emnet med 3 stp.
- Med TEOL2110 Innføring i arbeidet med Det gamle testamente og profetlitteratur (t.o.m våren 2016-utgaven) reduseres dette emnet med 5 stp. Merk at lenken viser den nåværende emnebeskrivelsen.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- Levere og få godkjent et utkast til individuell skriftlig oppgave (minimum 1500 ord) med utgangspunkt i emnets litteratur. Tema avtales med faglærer. Utkastet skal ha en innledning som beskriver problemstilling, materiale, fremgangsmåte og disposisjon. Utkastet skal dessuten vise at studenten har arbeidet med relevant litteratur og vise at studenten har arbeidet på grunnlag av GTs hebraiske tekst. Studenten vil få skriftlig eller muntlig tilbakemelding på det innleverte utkastet. Dersom tilbakemelding gis muntlig, er det obligatorisk å møte til avtalt veiledning.
- Delta i evalueringen av studietilbud og/eller læringsmiljø dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL5110 har individuell skriftlig oppgave (2800-4000) ord og muntlig prøve som eksamensform. Den muntlige prøven er en selvstendig prøve, og det kan gis oppgaver fra hele pensum. For å få avsluttende vurdering, må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av oppgaven (50%) og muntlig prøve (50%).

Læringsutbytte etter fullført emne

GENERELL KOMPETANSE
- god kunnskap om hermeneutiske grunnspørsmål vedrørende forholdet mellom HB/GT og NT, herunder spørsmål knyttet til kirkens bruk av GT
- kunnskap om hermeneutiske problemstillinger knyttet til aktualisering og videre bruk av den profetiske forkynnelsen
- anvende bibelvitenskapelige teorier og terminologi på en kritisk og reflektert måte i analyse av bibeltekster og tema

Delemne A: Jesajaboken og dens videre bruk

KUNNSKAP
Studenten har:
- inngående kunnskap om Jesajabokens tilblivelse, form og innhold, utvalgt tematikk og bokens resepsjonshistorie
- kunnskap om profetisme og profeter i Israel og det gamle Midtøsten for øvrig i det andre og det første førkristne årtusen
- kunnskap om profetisk litteratur og utvalgte profetbøker i HB/GT (Jeremia, Hosea og Amos)

FERDIGHETER
Studenten kan:
- eksegere følgende tekster på grunnlag av den hebraiske teksten (BHS): Jes 1,1-20; 5,1-7; 6,1-13; 7,1-17; 25,6-9; 40,1-11; 44,6-11; 49,1-6.14-16; 62,1-9

Delemne B: Gammeltestamentlig teologi

KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om HB/GTs mange og ulike fremstillinger av og måter å tale om Jahve på
- god kunnskap om sentrale teologiske emner og tradisjoner i HB/GT
- kunnskap om forskningshistorien til gammeltestamentlig teologi som akademisk disiplin
- kunnskap om ulike tilnærminger til gammeltestamentlig teologi i nyere forskning både i kristen og jødisk akademisk fagsamtale
- kunnskap om nyere debatt omkring kjønnet språkbruk og kjønnede gudsbilder i HB/GT
- kunnskap om hermeneutiske grunnspørsmål vedrørende forholdet mellom HB/GT og NT, herunder spørsmål knyttet til hvordan jødiske grupper i antikken, blant annet de første kristne, brukte og fortolket HB/GT

FERDIGHETER
Studenten kan:
- reflektere hermeneutisk over arbeidet med Det gamle testamentets ulike teologier

Merknad til litteraturlisten

Litteratur (under) uten sidehenvisning er å anse som referanselitteratur. Det betyr: I kommentarer studeres innledningsdelen og de sidene som kommenterer bibeltekstene omtalt i målformuleringene.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR

- Blenkinsopp, J. (2000). *Isaiah 1-39: A new translation with introduction and commentary*. New York: Doubleday. ISBN/ISSN: 0-385-49716-4
- Blenkinsopp, J. (2002). *Isaiah 40-55: A new translation with introduction and commentary*. New York: Doubleday. ISBN/ISSN: 0-385-49717-2
- Blenkinsopp, J. (2003). *Isaiah 56-66: A new translation with introduction and commentary*. New York: Doubleday. ISBN/ISSN: 0-385-50174-9
- Childs, B. S. (2001). *Isaiah.* Louisville, Ky.: Westminster John Knox Press. ISBN/ISSN: 0-664-22143-2
- Goldingay, J. & Payne, D. (2006). *A critical and exegetical commentary on Isaiah 40-55: Introduction and commentary on Isaiah 40.1-44.23* Vol. 1). London: T&T Clark. ISBN/ISSN: 0567044610
- Goldingay, J. & Payne, D. (2006). *A critical and exegetical commentary on Isaiah 40-55: Commentary on Isaiah 44.24-55.13* (Vol. 2). London: T&T Clark. ISBN/ISSN: 0567030725
- Kratz, R. G. (2015). *The prophets of Israel*. Winona Lake, Ind: Eisenbrauns. ISBN/ISSN: 9781575063171
- McGinnis, C. M. & Tull, P. K. (2006). Remembering the former things: The history of interpretation and critical scholarship. I C. M. McGinnis & P. K. Tull (Red.), *"As those who are taught": The interpretation of Isaiah from the LXX to the SBL* (s. 1-27). Atlanta, Ga: Society of Biblical Literature. ISBN/ISSN: 9781589831032 (Kompendium)
- Nissinen, M. (2003). *Prophets and prophecy in the ancient Near East* (s. 17-21, 102-103, 203-214, 219-220). Atlanta, GA:. ISBN/ISSN: 158983027X (Kompendium)
- Pardee, D. (1997). The Ba'lu Myth (utdrag). I W. W. Hallo, K. L. Younger & D. E. Orton (Red.), *The context of Scripture: Canonical compositions, monumental inscriptions, and archival documents from the Biblical world: Vol. 1: Canonical compositions from the Biblical world* (Vol. 1, s. 241-242, 265-273). Leiden: Brill. ISBN/ISSN: 9004106189 (Kompendium)
- Paul, S. M., Freedman, D. N. & Beck, A. B. (2012). *Isaiah 40-66: Translation and commentary*. Grand Rapids, MI: Eerdmans. ISBN/ISSN: 9780802826039
- Stöckl, J. (2012). How Unique Was Israelite Prophecy?. I A. T. Levenson (Red.), *The Wiley-Blackwell History of Jews and Judaism* (s. 53-69). Malden, Mass: Wiley-Blackwell. ISBN/ISSN: 9781405196376 (Kompendium)
- Stökl, J. (2015). Deborah, Huldah, and Innibana: Constructions of female prophecy in the ancient Near East and the Hebrew Bible. *Journal of ancient judaism,* (6), s. 320-334. ISBN/ISSN: 1869-3296 (Kompendium).
- Stökl, J. (2015). Prophetic hermeneutics in the Hebrew Bible and Mesopotamia. *Hebrew Bible and ancient Israel,* (4), s. 267-292. ISBN/ISSN: 2192-2276 (Kompendium).

- Sweeney, M. A. (1996). *Isaiah 1-39: With an introduction to prophetic literature*. Grand Rapids, Mich: Eerdman. ISBN/ISSN: 0802841007
- Sweeney, M. A. (2016). *Isaiah 40-66*. Grand Rapids, Mich.: William B. Eerdmans Publishing Company. ISBN/ISSN: 9780802866073
- Sweeney, M. A. (2016). Isaiah (Book and person). I . Klauck Hans-Josef...[et al.], (Red.), *Encyclopedia of the Bible and its reception* (Vol. 13, kol. 297-343). Berlin: Walter de Gruyter. ISBN/ISSN: 9783110208054. Hentet fra https://www.degruyter.com/downloadpdf/EBR/MainLemma_5469.pdf
- Tull, P. K. (2012). Isaiah. I C. A. Newsom, S. H. Ringe & J. E. Lapsley (Red.), *Women's Bible commentary* (Rev. and updated. utg., s. 255-266). Louisville, Ky: Westminster John Knox Press. ISBN/ISSN: 9780664237073 (Kompendium)

DELEMNE B LITTERATUR

- Barton, J. (2016). James Barr and the future of biblical theology. *Interpretation: A journal of Bible and theology, 70*(3), s. 264-274. ISBN/ISSN: 0020-9643. Hentet fra http://dx.doi.org/10.1177/0020964316640505
- Brueggemann, W. (2008). *Old Testament Theology: An Introduction*. Nashville, Tenn: Abingdon Press. ISBN/ISSN: 9780687340903
- Levenson, J. D. (1993). *The Hebrew Bible, the Old Testament, and Historical Criticism: Jews and Christians in Biblical Studies* (s. 33-61). Louisville, Ky: Westminster/John Knox Press. ISBN/ISSN: 0664254071 (Kompendium)
- Stordalen, T. (2003). Gammeltestamentlig teologi anno 2002. *Svensk exegetisk årsbok, 68*, s. 7-42. Hentet fra http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rfh&AN=ATLA0001451174&site=ehost-live
- Sweeney, M. (2008). Jewish Biblical Theology. I F. E. Greenspahn (Red.), *The Hebrew Bible: New Insights and Scholarship* (s. 191-208). New York: New York University Press. ISBN/ISSN: 9780814731871. Hentet fra https://bibsys-almaprimo.hosted.exlibrisgroup.com:443/MF:default_scope:BIBSYS_ILS71519531500002201
- Sweeney, M. A. (2011). Biblical theology. I . Klauck Hans-Josef...[et al.], (Red.), *Encyclopedia of the Bible and its reception* (Vol. 3, kol. 1137-1176). Berlin: Walter de Gruyter. ISBN/ISSN: 9783110208054. Hentet fra https://www.degruyter.com/downloadpdf/EBR/MainLemma_5657.pdf
- Trible, P. (1973). Depatriarchalizing in Biblical Interpretation. *Journal of the American Academy of Religion, 41*(1), s. 30-48. ISBN/ISSN: 0002-7189. Hentet fra http://www.jstor.org/stable/1461386

TEOL5115 - Salmene og troens liv

Emneansvarlig:	Gard Granerød (Gard.Granerod@mf.no)
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste d

Generell informasjon

Salmenes bok er en samling tekster og bønner som gir oss innblikk i mange ulike uttrykk for tro og teologi i det gamle Israel. Tekstene gir ord til feiring og lovsang, klage, lidelse, skyld og død, og gir råd for hvordan man kan leve et liv i velsignelse. Salmenes mangfoldige uttrykk har dannet et språk som mennesker har overtatt og tatt i bruk som en del av sitt eget trosuttrykk og som hjelp til livstolkning både i jødisk og kristen tradisjon. Salmenes bok har blitt kirkens mest benyttede bønnebok. Emnet vil vektlegge kjennetegn ved ulike typer salmer, salmenes teologi, og drøfting av hvordan salmene kan bidra til orientering i troen og i livet.

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Profesjonsstudiet i teologi, høyere grad. TEOL5115 består av et studium på masternivå av Det gamle testamente med vekt på utvalgte tekstgrupper og gammeltestamentlig teologi.

Forkunnskaper: TEOL1110, TEOL1120 og TEOL2110 eller tilsvarende.

Arbeidsform og organisering:
Undervisningsform er forelesninger. Det åpnes for at studentene kan gi et kort, forberedt muntlig fremlegg over et faglig tema i forelesningene.

Studiepoengreduksjon

- Emnet har 5 studiepoengs reduksjon mot emnet TEOL5120.

Studiekrav

- Delta i evalueringen av studietilbud og/eller læringsmiljø, hvis dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL5115 har skriftlig eksamen (4 timer) som eksamensform. For å få avsluttende vurdering, må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av den skriftlige eksamenen.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om Salmenes bok: tilblivelsen til og innholdet i enkeltsalmer og Salmenes bok som en bok
- kunnskap om hermeneutiske problemstillinger knyttet til aktualisering og videre bruk av salmelitteraturen i Bibelen
- kjennskap til nyere eksegese av Salmenes bok, herunder modeller for å relatere Salmene til troens liv

FERDIGHETER
Studenten kan:
- eksegere følgende salmer på grunnlag av den hebraiske teksten i BHS: 1; 77; 84; 88; 99; 103; 128
- anvende bibelvitenskapelige teorier og terminologi på en kritisk og reflektert måte i analyse av bibeltekster og temaer fra bibeltekstene som dukker opp i resepsjonshistorien

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Allen, L. C. (2002). *Psalms 101-50, revised* (Rev. utg.). Nashville, Tenn.: Thomas Nelson. ISBN/ISSN: 0-7852-4773-4
- Brueggemann, W. (1995). *The Psalms and the life of faith* (s. 3-132, 189-213, 258-267). Minneapolis, MN: Fortress Press. ISBN/ISSN: 0-8006-2733-4
- Craigie, P. C. & Tate, M. E. (2004). *Psalms 1-50* (2. utg.). Nashville, Tenn.: Thomas Nelson Publishers. ISBN/ISSN: 0-7852-5013-1
- Day, J. (1990). *Psalms* (s. 123-141). Sheffield: Publ. by JSOT Press for the Society for Old Testament Study. ISBN/ISSN: 1-85075-703-8 (Kompendium)
- Fløysvik, I. (1997).*When God becomes my enemy: The theology of the Complaint Psalms* (s. 135-176). St. Louis, Mo.: Concordia Publ. House. ISBN/ISSN: 0-570-04263-1 (Kompendium)

- Hossfeld, F.-L. & Zenger, E. (2005). *Psalms* (Vol. 2). Minneapolis: Fortress Press. ISBN/ISSN: 0-8006-6061-7
- Mays, J. L. (1994). *The Lord reigns: A theological handbook to the Psalms*. Louisville, Ky.: Westminster/John Knox. ISBN/ISSN: 0-664-25558-2
- Mays, J. L. (2006). *Preaching and teaching the Psalms* (s. 51-67). Louisville, Ky.: Westminster John Knox Press. ISBN/ISSN: 0-664-23041-5/978-0-664-23041-8 (Kompendium)
- Tate, M. E. (1990). *Psalms 51-100*. Waco, Tex.: Word Books. ISBN/ISSN: 0-8499-0219-3
- Whybray, N. (1996). *Reading the Psalms as a book* (s. 15-35). Sheffield: JSOT Press. ISBN/ISSN: 1-85075-622-8/1-85075-797-6/9780567125545. Hentet fra http://bibsys-almaprimo.hosted.exlibrisgroup.com/MF:default_scope:BIBSYS_ILS71517210060002201
- Zenger, E. (1994). New approaches to the study of the Psalms. *Proceedings of the Irish Biblical Association, 17*, 37-45, (optional until 54). (Kompendium).

Eksamens-/innleveringsdatoer

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	15. mai 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	4 timer
Kunngjøringsdato:	5. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	13. aug. 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	4 timer
Kunngjøringsdato:	3. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

TEOL5210 - Det nye testamente: De synoptiske evangeliene: Historie, tradisjon og fortelling

Emneansvarlig:	Ole Jakob Filtvedt (Ole.J.Filtvedt@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap 2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Metodistisk presteutdanning Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste d

Generell informasjon

I dette emnet blir tekster fra de synoptiske evangeliene utforsket fra ulike synsvinkler. Emnet er delt inn i følgende delemner: A. Den historiske Jesus (4 stp), B. De synoptiske evangeliene i lys av Israels hellige skrifter (GT) (3 stp), C. Lukasevangeliet - utvalgte tekster (3 stp).

Emnet gir bred kunnskap om de synoptiske evangeliene, og evne til å anvende ulike metodiske tilnærminger i møte med disse tekstene. Studenten vil blant annet møte historisk kildekritikk, perspektiver fra nyere minneforskning, narrativ metode og bibelteologiske innfallsvinkler. Studenten skal gjennom dette oppøve en reflektert og selvstendig holdning i møte med tekstene, og samtidig få redskaper som kan gi hjelp til å identifisere og utforske evangelienes teologiske budskap.

I delemne A spør vi hva disse tekstene kan si oss om den historiske personen som tekstene omhandler, nemlig Jesus fra Nasaret. Noen sentrale spørsmål vil være: hvor mye kan vi egentlig vite om Jesus? I hvilken grad og på hvilken måte var Jesu selvforståelse og budskap preget av en eskatologisk forståelseshorisont? Forstod Jesus seg som noe mer enn en visdomslærer? Var han opptatt av sin egen død, og hvordan tolket han i så fall denne?

I delemne B undersøker vi hvordan de tre synoptiske evangeliene, på hver sin måte, drar veksler på tekster og tradisjoner fra Israels hellige skrifter for å uttrykke sitt hovedbudskap. Noen sentrale spørsmål vil være: på hvilken måte fungerer Israels historie som et bakteppe for evangelienes budskap? Hvordan brukes Skriftene for å tegne et bilde av Jesu person og virke? Og hvilke visjoner tegnes for gudsfolket og dets oppdrag?

I delemne C fokuserer vi på utvalgte tekster fra Lukasevangeliet, tolket i lys av evangeliets helhetlige fortelling. Noen sentrale spørsmål vil være: hvordan utvikler Lukas sin fortelling? Hvilken betydning får barndomsfortellingene, beretningene om Jesu offentlig virke og pasjonstekstene, når man leser disse i lys av evangeliet som helhet? Hva er viktige vendepunkt i fortellingen? Går det an å identifisere noen røde tråder og sentrale tema?

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Profesjonsstudiet i teologi - høyere grad og Master i teologi med studieretningen Det nye testamente. Emnet fortsetter grunnspråkskompetanse.

Forkunnskaper
TEOL1210, TEOL1220 og TEOL2210, eller tilsvarende.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL5210 har skriftlig eksamen (6 timer) som eksamensform. For å få avsluttende vurdering, må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av den skriftlige eksamenen.

Læringsutbytte etter fullført emne

Delemne A: Den historiske Jesus (4 stp)
KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om aktuell forskning om den historiske Jesus
- kunnskap om betydningen av nyere minne-forskning for forståelsen av den historiske Jesus

FERDIGHETER
Studenten kan:
- drøfte problemer knyttet til å rekonstruere den historiske Jesus «bak» tekstene

- drøfte hva forutsetninger og metoder har å si for forståelsen av den historiske Jesus
- drøfte den historiske Jesu eskjatologi, selvforståelse, forkynnelse og død

Delemne B: De synoptiske evangeliene i lys av Israels hellige skrifter (GT) (3 stp)
KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om de synoptiske evangelienes bruk av Skriftene
- kunnskap om de tre synoptiske evangelienes litterære og teologiske egenart

FERDIGHETER
Studenten kan:
- drøfte kriterier for å identifisere bruk av Skriftene i evangeliene
- drøfte i hvilken grad og på hvilke måter bruk av Skriftene har formet de synoptiske evangelienes budskap

Delemne C: Lukasevangeliet - utvalgte tekster (3 stp)
KUNNSKAP
Studenten har:
- kunnskap om historieproblematikk knyttet til barndomsfortellingen og lidelses- og oppstandelsesberetningen i Lukasevangeliet

FERDIGHETER
Studenten kan:
- tolke følgende tekster på grunnlag av den greske teksten: Luk 1,1-4; 1,26-56; 2,1-21; 3,1-22; 4,16-30; 7,1-17; 22,1-24,53
- lese Lukasevangeliet som helhetlig fortelling, i lys av dets sosio-kulturelle kontekst

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR
- Allison, D. C. (2010). *Constructing Jesus: Memory, imagination, and history* (s. 1-304, 387-462). Grand Rapids, Mich.: Baker Academic. ISBN/ISSN: 9780801048753

DELEMNE B LITTERATUR
- Hays, R. B. (2016). *Echoes of scripture in the gospels* (s. 1-280, 347-366). Waco, Tex.: Baylor University Press. ISBN/ISSN: 9781481304917

DELEMNE C LITTERATUR
- Green, J. B. (1997). *The Gospel of Luke* (s. 1-25, 33-58, 82-106, 120-138, 159-187, 206-219, 281-293, 744-863). Grand Rapids, Mich.: Eerdmans. ISBN/ISSN: 0-8028-2315-7

TEOL5215 - Første Korinterbrev og Johannes Åpenbaring

Emneansvarlig:	Reidar Hvalvik (Reidar.Hvalvik@mf.no)
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	Høst og vår
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste c2

Generell informasjon

Emnet fortsetter det grunnspråkbaserte NT-studiet. Nå studeres utvalgte tekster fra 1. Korinterbrev og Johannes' åpenbaring. Brevet til korinterne gir et levende inntrykk av hvilke utfordringer en kristen menighet møtte i en hellenistisk by. Også Johannes' åpenbaring handler om forholdet til omgivelsene, men i dette apokalyptiske skriftet får forholdet til omgivelsene både en litterær form og et innhold som krever særlig innsikt i sjanger og kontekst.

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammene Profesjonsstudiet i teologi - høyere grad, og Master i teologi studieretning Det nye testamente.

Emnet er delt inn i følgende delemner: A. 1. Korinterbrev (3 stp), B. Johannes' åpenbaring (2 stp).

Forkunnskapskrav: TEOL1210, TEOL1220 og TEOL2210, eller tilsvarende.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:
- Med GT501-04V Det gamle testamente reduseres dette emnet med 5 stp.
- Med BIB501-04V Bibelfag reduseres dette emnet med 3 stp.

Studiekrav

- Levere og få godkjent utkast til individuell skriftlig oppgave (minimum 1000 ord). Tema avtales med faglærer. Utkastet skal ha en innledning som beskriver problemstilling, materiale, fremgangsmåte og disposisjon, og vise at studenten har arbeidet med relevant litteratur. Studenten vil få skriftlig eller muntlig tilbakemelding på det innleverte utkastet. Dersom tilbakemelding gis muntlig, er det obligatorisk å møte til avtalt veiledning.
- Levere og få godkjent individuell skriftlig oppgave (2000-2500 ord).
- Delta i evalueringen av studietilbud og/eller læringsmiljø, hvis dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene, vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL5215 har muntlig prøve (30 minutter) som eksamensform. Prøven tar utgangspunkt i hele pensum. For å få avsluttende vurdering, må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av den muntlige prøven.

Læringsutbytte etter fullført emne

Delemne A: 1 Korinterbrev
KUNNSKAP
Studenten har:
- inngående kunnskap om innledningsspørsmål til 1. Korinterbrev

FERDIGHETER
Studenten kan:
- tolke følgende tekster på grunnlag av den greske tekst: 1. Korinterbrev kap. 8-14
- reflektere over relevansen av apostelens veiledning for vår tid

Delemne B: Johannes' åpenbaring
KUNNSKAP
Studenten skal ha:
- inngående kunnskap om Johannes' åpenbarings sjanger, teologi og relevans
- oversikt over innholdet i Johannes' åpenbaring med henblikk på en helhetsforståelse

FERDIGHETER
Studenten kan:
- tolke følgende tekster på grunnlag av den greske tekst: Åp 5,1-14; 12-13; 20,1-21,8; 22,1-7

Merknad til litteraturlisten

Litteratur (under) uten sidehenvisning er å anse som referanselitteratur. Det betyr: I kommentarer studeres innledningsdelen og de sidene som kommenterer bibeltekstene omtalt i målformuleringene.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR

- Hays, R. B. (1997). *First Corinthians* (s. 143-146, 156-158, 171-173, 180-181, 218-221, 231-233, 249-252). Louisville, Ky: John Knox Press. ISBN/ISSN: 0804231443
- Witherington, B. (1995). *Conflict and community in Corinth: A socio-rhetorical commentary on 1 and 2 Corinthians* (s. 1-48, 186-290). Grand Rapids, Mich.: Eerdmans. ISBN/ISSN: 0-8028-0144-7/0-85364-622-8

DELEMNE B LITTERATUR

- Bauckham, R. (1993). *The theology of the Book of Revelation*. Cambridge: Cambridge University Press. ISBN/ISSN: 0521356105
- Boxall, I. (2006). *The Revelation of Saint John* (s. 1-20, 92-102, 178-199, 278-297, 309-314). Peabody, Mass.: Hendrickson. ISBN/ISSN: 978-0-8010-4570-7/978-0-8264-7135-2/978-1-56563-202-8

Eksamens-/innleveringsdatoer

Muntlig dag 1

Eksamensdato:	12. juni 2018
Varighet:	30 minutter
Trekkfrist:	1. mai 2018

Muntlig dag 2

Eksamensdato:	13. juni 2018
Varighet:	30 minutter
Trekkfrist:	1. mai 2018

TEOL5291 - I Paulus' fotspor - grunnspråklig

Emneansvarlig:	Glenn Øystein Wehus (Glenn.O.Wehus@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig) og vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Master i kirkelig undervisning 2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Emnet er et grunnspråklig valgemne på masternivå knyttet til en studietur til Hellas våren 2018. Det kan inngå i studieprogrammene Profesjonsstudium i teologi og Master i teologi studieretning Det nye testamentet.

Emnet har fokus på Paulus' misjonsvirksomhet i Hellas langs nord-sør-aksen Filippi - Aten - Korint. Gjennom en kombinasjon av lesning av tekster fra Apostlenes gjerninger, Paulus' brev og andre skrifter fra antikken, besøk på arkeologiske utgravningssteder og arbeid med faglitteratur vil emnet gi hjelp til å tolke NT-tekster i lys av sosial- og kulturhistorisk kunnskap om det første århundret. Et sentralt tema på turen og i emnet vil være kristendommens møte med gresk-romersk kultur, religion og samfunn. Vekten ligger på aposteltiden, men emnet vil også tematisere hvordan man i oldkirken på ulike måter forholdt seg til den gresk-romerske kulturen, særlig dens filosofiske og religiøse tradisjoner.

For praktisk informasjon om turen, se http://www.mf.no/studietur-til-hellas

Studiepoengreduksjon

Studenter som tidligere har tatt emner som overlapper med TEOL5291, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:
- Med TEOL5292 I Paulus' fotspor - ikke-grunnspråklig, reduseres TEOL5291 med 10 studiepoeng.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- ha godkjent deltakelse på forkurs og på undervisningen under studieturen
- enten holde et faglig fremlegg på turen (ca. 5 minutter) eller få godkjent et refleksjonsnotat (1000-1500 ord) knyttet til de utenombibelske primærtekstene, levert innen en fastsatt frist
- få godkjent utkast til faglig essay med utgangspunkt i emnets faglitteratur, levert innen fastsatt frist. Tema hentes fra en liste med forslag eller avtales med faglærer. Utkastet skal inneholde en fullt utskrevet innledning med problemstilling, omtale av materiale og framgangsmåte, og disposisjon.
- delta i evaluering av studieturen og av emnet, dersom det skal evalueres formelt dette semesteret

Avsluttende vurdering

Emnet har faglig oppgave (2800-4000 ord) som vurderingsform. Studiekravene må være oppfylt for at den faglige oppgaven skal kunne leveres inn. Oppgaven vurderes med karakter (A-F).

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- oversikt over geografi og topografi i antikkens Makedonia og Akaia
- god kunnskap om hovedtrekk ved kultur, religion og samfunnsforhold i den gresk-romerske antikken
- kunnskap om problemstillinger knyttet til det å bruke Apostlenes gjerninger og brevlitteraturen som kilder til Paulus' reisevirksomhet og teologi
- inngående kunnskap om den sosiale og kulturelle konteksten for menighetene i Filippi, Tessaloniki og Korint
- kunnskap om bakgrunnen for og innholdet i 1. Korinterbrev, 1. Tessalonikerbrev og Filipperbrevet og inngående kunnskap til et utvalg tekster fra disse skriftene (se nedenfor)
- god kunnskap om kunnskap om Paulus' reisevirksomhet og menighetsbyggende arbeid i Makedonia og Akaia ifølge Apg 15,36-18,22
- god kunnskap om hvordan man i oldkirken forholdt seg til den gresk-romerske kultur, særlig dens mytologi, filosofi og litterære tradisjon, eksemplifisert ved utvalgte tekster
- kunnskap om hvordan Sokrates-skikkelsen ble tolket i kristen kontekst

FERDIGHETER
Studenten kan:
- anvende kulturkunnskap i arbeidet med nytestamentlige tekster
- tolke følgende tekster på grunnlag av gresk tekst: Apg 17,16-18,11; 1 Kor 1,1-17; 1. Tess 1,1-10; Fil 2,1-11
- reflektere over nytten av å lære om religions- og kulturmøter i de første århundrene
- skrive en faglig oppgave ved hjelp av relevante faglige kilder, som det henvises til på en standardisert måte

Merknad til litteraturlisten

I tillegg til NT-tekstene og faglitteraturen skal studentene lese noen utdrag fra antikke primærtekster i norsk oversettelse. Disse er samlet i en pdf-fil som legges ut i Fronter-rommet.

Det skal leses utdrag av følgende skrifter:
Apuleius: Det gylne esel; Cicero: Andre tale mot Verres; Dion Khrysostomos: Den istmiske tale; Epikur: Brevet til Menoikevs; Epiktet: Enkheiridion; Kleanthes: Hymne til Zevs; Pausanias: Beskrivelse av Hellas; Plutark: Aleksander den store; Thukydid: Peloponneserkrigen; Hesiod: Teogonien (Om gudenes tilblivelse); Homer: Iliaden; Platon: Apologi (=Sokrates' forsvarstale); Platon: Faidon; Aristides' Apologi; Justin: Første Apologi; Tertullian: Apologi; Basilos den store: Tale til ungdommen om hvordan de kan ha nytte av å lese den greske litteratur.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Ascough, R. S. (2003). *Paul's Macedonian associations: The social context of Philippians and 1 Thessalonians* (s. 162-190). Tübingen: Mohr Siebeck. ISBN/ISSN: 3-16-148074-0 (Kompendium)
- Bockmuehl, M. (1997). *A commentary on the Epistle to the Philippians* (s. 104-148). London: Black. ISBN/ISSN: 0713640103 (Kompendium)
- Hellerman, J. H. (2005). *Reconstructing honor in Roman Philippi: Carmen Christi as cursus pudorum* (s. 110-128). Cambridge: Cambridge University Press. ISBN/ISSN: 0-521-84909-8 (Kompendium)
- Hvalvik, R. (2009). "Stadig har jeg måttet reise omkring-": Om Paulus reisevirksomhet og reiser i antikken. *Tidsskrift for teologi og kirke, 80* (1), s. 27-47. ISBN/ISSN: 1504-2952. Hentet fra http://www.idunn.no/ts/ttk/2009/01/stadig_har_jeg_mattet_reise_omkring_-_om_paulus_reisevirksomhet_og_reiser_i
- Justinus, M. & Skarsaune, O. (2004). *Første apologi* (s. 7-41). Oslo: Solum. ISBN/ISSN: 82-560-1450-4
- Klauck, H.-J. (2000). *The religious context of early Christianity: A guide to Graeco-Roman religions* (s. 90-106, 288-307, 313-330). Edinburgh: T&T Clark. ISBN/ISSN: 0-567-08693-3 (Kompendium)
- Malherbe, A. J. (2000). *The letters to the Thessalonians: A new translation with introduction and commentary* (s. 97-133). New York: Doubleday. ISBN/ISSN: 0385184603 (Kompendium)
- Murphy-O'Connor, J. (2002). *St. Paul's Corinth: Text and archaeology* (3. rev. and expanded utg., s. 177-198). Collegeville, Minn.: Liturgical Press. ISBN/ISSN: 0-8146-5303-0 (Kompendium)
- Sandnes, K. O. (2009). *The challenge of Homer: School, pagan poets and early Christianity* (nr. 400, s. 40-49, 111-123, 173-185, 231-245). London: T & T Clark. ISBN/ISSN: 0-567-42664-5/978-0-567-42664-2 (Kompendium)
- Sandvei, B. H., Baasland, E. & Sandnes, K. O. (2008). *I Paulus' fotspor: Bibel- og kulturguide til Hellas* (s. 3-225). [Oslo]: Verbum. ISBN/ISSN: 978-82-543-0951-3
- Skarsaune, O. (1978). Åpenbaring utenfor åpenbaringen?: Antikk religion, gresk filosofi og kristen tro ifølge Justin Martyr. *Tidsskrift for teologi og kirke, 49*, s. 261-282. ISBN/ISSN: 0040-7194 (Kompendium).
- Skarsaune, O. (1996). Judaism and hellenism in Justin Martyr, elucidated from his portrait of Socrates. I H. Lichtenberger (Red.), *Geschichte - Tradition - Reflexion: Festschrift für Martin Hengel zum 70. Geburtstag* (Vol. 3, s. 585-611). Tübingen: Mohr. ISBN/ISSN: 3-16-146677-2 (Kompendium)
- Ulrich, J. (2006). Apologeter og apologetik i det 2. århundrede. I J. Engberg, A.-C. L. Jacobsen & J. Ulrich (Red.), *Til forsvar for kristendommen: Tidlige kristne apologeter* (nr. 3, s. 17-61). København: Forlaget Anis. ISBN/ISSN: 87-7457-419-1/978-87-7457-419-4 (Kompendium)
- Witherington, B. (1995). *Conflict and community in Corinth: A socio-rhetorical commentary on 1 and 2 Corinthians* (s. 78-105). Grand Rapids, Mich.: Eerdmans. ISBN/ISSN: 0-8028-0144-7/0-85364-622-8 (Kompendium)
- Witherington, B. (1998). *The Acts of the Apostles: A socio-rhetorical commentary* (s. 511-551). Grand Rapids, Mich.: W.B. Eerdman Paternoster. ISBN/ISSN: 0802824439 (Kompendium)

Eksamens-/innleveringsdatoer

Individuell skriftlig oppgave

Innleveringsdato:	1. juni 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Kunngjøringsdato:	22. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Individuell skriftlig oppgave

Innleveringsdato:	20. aug. 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Kunngjøringsdato:	10. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

TEOL5292 - I Paulus' fotspor - ikke-grunnspråklig

Emneansvarlig:	Glenn Øystein Wehus (Glenn.O.Wehus@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Master i kirkelig undervisning 2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Emnet er et ikke-grunnspråklig valgemne på masternivå knyttet til en studietur til Hellas våren 2018. Det kan inngå i studieprogrammene Master i teologi og Master i kirkelig undervisning.

Emnet har fokus på Paulus' misjonsvirksomhet i Hellas langs nord-sør-aksen Filippi - Aten - Korint. Gjennom en kombinasjon av lesning av tekster fra Apostlenes gjerninger, Paulus' brev og andre skrifter fra antikken, besøk på arkeologiske utgravningssteder og arbeid med faglitteratur vil emnet gi hjelp til å tolke NT-tekster i lys av sosial- og kulturhistorisk kunnskap om det første århundret. Et sentralt tema på turen og i emnet vil være kristendommens møte med gresk-romersk kultur, religion og samfunn. Vekten ligger på aposteltiden, men emnet vil også tematisere hvordan man i oldkirken på ulike måter forholdt seg til den gresk-romerske kulturen, særlig dens filosofiske og religiøse tradisjoner.

For praktisk informasjon om turen, se http://www.mf.no/studietur-til-hellas

Studiepoengreduksjon

Studenter som tidligere har tatt emner som overlapper med TEOL5292, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:
- Med TEOL5291 I Paulus' fotspor - grunnspråklig, reduseres TEOL5292 med 10 studiepoeng.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- ha godkjent deltakelse på forkurs og på undervisningen under studieturen
- enten holde et faglig fremlegg på turen (ca. 5) eller få godkjent et refleksjonsnotat (1000-1500 ord) knyttet til de utenombibelske primærtekstene, levert innen en fastsatt frist
- få godkjent utkast til faglig essay med utgangspunkt i emnets faglitteratur, levert innen fastsatt frist. Tema hentes fra en liste med forslag eller avtales med faglærer. Utkastet skal inneholde en fullt utskrevet innledning med problemstilling, omtale av materiale og framgangsmåte, og disposisjon.
- delta i evaluering av studieturen og av emnet, dersom det skal evalueres formelt dette semesteret

Avsluttende vurdering

Emnet har faglig oppgave (2800-4000 ord) som vurderingsform. Studiekravene må være oppfylt for at den faglige oppgaven skal kunne leveres inn. Oppgaven vurderes med karakter (A-F).

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- oversikt over geografi og topografi i antikkens Makedonia og Akaia
- god kunnskap om hovedtrekk ved kultur, religion og samfunnsforhold i den gresk-romerske antikken
- kunnskap om problemstillinger knyttet til det å bruke Apostlenes gjerninger og brevlitteraturen som kilder til Paulus' reisevirksomhet og teologi
- inngående kunnskap om den sosiale og kulturelle konteksten for menighetene i Filippi, Tessaloniki og Korint
- inngående kunnskap om bakgrunnen for og innholdet i 1. Korinterbrev, 1. Tessalonikerbrev og Filipperbrevet
- god kunnskap om kunnskap om Paulus' reisevirksomhet og menighetsbyggende arbeid i Makedonia og Akaia ifølge Apg 15,36-18,22
- god kunnskap om hvordan man i oldkirken forholdt seg til den gresk-romerske kultur, særlig dens mytologi, filosofi og litterære tradisjon, eksemplifisert ved utvalgte tekster
- kunnskap om hvordan Sokrates-skikkelsen ble tolket i kristen kontekst

FERDIGHETER
Studenten kan:
- tolke NT-tekster i lys av relevant sosial- og kulturhistorie
- tolke følgende tekster på grunnlag av norsk oversettelse: Apg 15,46-18,22; 1 Kor 12-15, 1 Tess 1-3; Fil 1,27-2,30; 4,1-23
- reflektere over nytten av å lære om religions- og kulturmøter i de første århundrene
- skrive en faglig oppgave ved hjelp av relevante faglige kilder, som det henvises til på en standardisert måte

Merknad til litteraturlisten

I tillegg til NT-tekstene og faglitteraturen skal studentene lese noen utdrag fra antikke primærtekster i norsk oversettelse. Disse er samlet i en pdf-fil som legges ut i Fronter-rommet.

Det skal leses utdrag av følgende skrifter:
Apuleius: Det gylne esel; Cicero: Andre tale mot Verres; Dion Khrysostomos: Den istmiske tale; Epikur: Brevet til Menoikevs; Epiktet: Enkheiridion; Kleanthes: Hymne til Zevs; Pausanias: Beskrivelse av Hellas; Plutark: Aleksander den store; Thukydid: Peloponneserkrigen; Hesiod: Teogonien (Om gudenes tilblivelse); Homer: Iliaden; Platon: Apologi (=Sokrates' forsvarstale); Platon: Faidon; Aristides' Apologi; Justin: Første Apologi; Tertullian: Apologi; Basilos den store: Tale til ungdommen om hvordan de kan ha nytte av å lese den greske litteratur.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Ascough, R. S. (2003). *Paul's Macedonian associations: The social context of Philippians and 1 Thessalonians* (s. 162-190). Tübingen: Mohr Siebeck. ISBN/ISSN: 3-16-148074-0 (Kompendium)
- Hellerman, J. H. (2005). *Reconstructing honor in Roman Philippi: Carmen Christi as cursus pudorum* (s. 110-128). Cambridge: Cambridge University Press. ISBN/ISSN: 0-521-84909-8 (Kompendium)
- Hvalvik, R. (2009). "Stadig har jeg måttet reise omkring-": Om Paulus reisevirksomhet og reiser i antikken. *Tidsskrift for teologi og kirke, 80* (1), s. 27-47. ISBN/ISSN: 1504-2952. Hentet fra http://www.idunn.no/ts/ttk/2009/01/stadig_har_jeg_mattet_reise_omkring_-_om_paulus_reisevirksomhet_og_reiser_i
- Hvalvik, R., Juel, D. & Koenig, J. (2017). *Kommentar til Paulusbrev skrevet til menigheter i Hellas: Utvalgte tekster fra 1 Kor, Fil og 1 Tess*. slo: MF. (Se Fronter)
- Justinus, M. & Skarsaune, O. (2004). *Første apologi* (s. 7-41). Oslo: Solum. ISBN/ISSN: 82-560-1450-4
- Klauck, H.-J. (2000). *The religious context of early Christianity: A guide to Graeco-Roman religions* (s. 90-106, 288-307, 313-330). Edinburgh: T&T Clark. ISBN/ISSN: 0-567-08693-3 (Kompendium)
- Larsson, E. (1987). *Apostlagärningarna 13-20* (s. 348-411). Stockholm: EFS-förlaget. ISBN/ISSN: 91-7080-770-1 (Kompendium)
- Murphy-O'Connor, J. (2002). *St. Paul's Corinth: Text and archaeology* (3. rev. and expanded utg., s. 177-198). Collegeville, Minn.: Liturgical Press. ISBN/ISSN: 0-8146-5303-0 (Kompendium)
- Sandnes, K. O. (2009). *The challenge of Homer: School, pagan poets and early Christianity* (nr. 400, s. 40-49, 111-123, 173-185, 231-245). London: T & T Clark. ISBN/ISSN: 0-567-42664-5/978-0-567-42664-2 (Kompendium)
- Sandvei, B. H., Baasland, E. & Sandnes, K. O. (2008). *I Paulus' fotspor: Bibel- og kulturguide til Hellas* (s. 3-225). [Oslo]: Verbum. ISBN/ISSN: 978-82-543-0951-3
- Skarsaune, O. (1978). Åpenbaring utenfor åpenbaringen?: Antikk religion, gresk filosofi og kristen tro ifølge Justin Martyr. *Tidsskrift for teologi og kirke, 49*, s. 261-282. ISBN/ISSN: 0040-7194 (Kompendium).
- Skarsaune, O. (1996). Judaism and hellenism in Justin Martyr, elucidated from his portrait of Socrates. I H. Lichtenberger (Red.), *Geschichte - Tradition - Reflexion: Festschrift für Martin Hengel zum 70. Geburtstag* (Vol. 3, s. 585-611). Tübingen: Mohr. ISBN/ISSN: 3-16-146677-2 (Kompendium)
- Ulrich, J. (2006). Apologeter og apologetik i det 2. århundrede. I J. Engberg, A.-C. L. Jacobsen & J. Ulrich (Red.), *Til forsvar for kristendommen: Tidlige kristne apologeter* (nr. 3, s. 17-61). København: Forlaget Anis. ISBN/ISSN: 87-7457-419-1/978-87-7457-419-4 (Kompendium)

Eksamens-/innleveringsdatoer

Individuell skriftlig oppgave

Innleveringsdato:	1. juni 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Kunngjøringsdato:	22. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Individuell skriftlig oppgave

Innleveringsdato:	20. aug. 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Kunngjøringsdato:	10. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

TEOL5310 - Moderne teologi- og nyere norsk kirkehistorie

Emneansvarlig:	Kristin Norseth (Kristin.Norseth@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap 2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Metodistisk presteutdanning Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Emnet TEOL5310 Moderne teologi- og kirkehistorie er et kjerneemne i studieprogrammet Profesjonsstudiet i teologi - høyere grad, og Master i teologi, studieretning kirkehistorie. Emnet gir innføring i teologi- og dogmehistorie fra 1600-1900-tallet (delemne A) og norsk kirkehistorie fra 1800-tallet med hovedvekt på tiden etter 1945 (delemne B).

DELEMNE A:
Forsøkene på å utforme det sentrale innhold i den kristne tro i klare læreutsagn har fulgt den kristne kirke fra begynnelsen. Den kristne læreutviklingen fra oldkirken og frem til etter reformasjonen er hovedtemaet i emnet TEOL2310. Teologihistorien fra 1600-tallet til 1900-tallet er hovedtemaet for delemne A i emnet TEOL5310.
I løpet av 1600-tallet ble mange filosofiske og vitenskapelige premisser lagt for det vi ofte kaller nytiden. Disse slo for alvor inn i teologien på 1700-tallet, i den lutherske teologi gjerne under navnet pietisme. Utviklingen i teologien fra da og langt inn på 1900-tallet har vært preget av at nye former for filosofi og vitenskap har stilt teologien overfor nye utfordringer som var ukjente for teologien ennå så sent som på reformasjonstiden. Den generelle kultur- og samfunnsutvikling har også frembrakt nye utfordrende problemstillinger. Godt kjennskap til denne periodens teologihistorie er en forutsetning for å kunne forstå den moderne og postmoderne diskurs innenfor den systematiske teologi, men også for å forstå fremveksten av den moderne kirkehistoriske vitenskapen.

DELEMNE B:
Man kan vanskelig forstå nåtidens kirkelige og religiøse liv i Norge uten dypere kunnskap om nyere norsk kirkehistorie. Det vil dette emnet gi. Hovedvekten ligger på tiden etter 1940 og har et særskilt fokus på kirkens forhold til den moderne stat. Men emnet behandler også aspekter ved norsk kristenliv, samfunnsliv og kulturliv mer generelt. Studiet begynner med 1800-tallet, da nye religiøse og politiske grunnmønstre legges i tråd med den generelle liberalisering og sekularisering av det norske samfunn. Dette lange perspektivet er nødvendig for å forstå det som har skjedd i kirke og religiøst liv i siste halvdel av 1900-tallet og i vår tid.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet.
- Med TEOL5310 (før 2015) reduseres emnet med 5 stp
- Med TEOL5320 (før 2015) reduseres emnet med 5 stp

Studiekrav

Studenten skal for å få avsluttende vurdering og i tilknytning til undervisningen:
- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL5310 har hjemmeeksamen (én uke) som eksamensform. Omfang er 4000-4500 ord. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av eksamenen.

Læringsutbytte etter fullført emne

Delemne A:
KUNNSKAP
Studenten har:
- kunnskap om den lutherske ortodoksien og pietismen
- kunnskap om det naturvitenskapelige gjennombruddet fra 1600-tallet og senere
- kunnskap om opplysningstiden på 1700-tallet
- god kunnskap om det historievitenskapelige gjennombruddet på 1800-tallet
- god kunnskap om toneangivende teologer og viktige teologiske skoler på 1800-tallet og begynnelsen av 1900-tallet
- kunnskap om hvordan kristendommens historie har blitt fremstilt i det moderne kirkehistoriefaget og av kirkene selv
- lese og på en kritisk måte vurdere aktuell faglitteratur

FERDIGHETER
Studenten kan:
- drøfte de filosofiske vilkår for teologisk arbeid fra og med Kant og Schleiermacher

- analysere og drøfte, kritisk og nyansert, historiske og særlig aktuelle teologiske problemstillinger i muntlige diskusjoner
- fremstille og drøfte et konkret historisk forløp ut fra gitte problemstillinger

DELEMNE B:

KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om forholdet mellom stat og kirke og konflikter i forbindelse med kirkens møte med den moderne stat
- god kunnskap om kirken under okkupasjonen og den kirkelige optimisme i den første etterkrigstiden
- god kunnskap om kampen om skolens kristendomsfag og skolens forhold til kirke og samfunn
- god kunnskap om kirken og likestilling, abort og kvinnelige prester
- god kunnskap om tradisjonsgitte og nyere fromhets- og fellesskapsformer samt utvikling av liturgier
- god kunnskap om livssynssamfunnenes kamp for livssynsfrihet og likestilling
fremstille og drøfte et konkret historisk forløp ut fra gitte problemstillinger

FERDIGHETER
Studenten kan:
- lese, analysere og diskutere utvalgte originaltekster
- knytte faglige innsikter til dagsaktuelle teologiske og samfunnsmessige spørsmål som er oppe til debatt i offentligheten
- fremstille og drøfte et konkret historisk forløp ut fra gitte problemstillinger

Merknad til litteraturlisten

KILDETEKSTER/SOURCE TEXTS

Schleiermacher - utdrag fra Brief Outline of the Study of Theology

Adolf von Harnack - utdrag fra Das Wesen des Christenthums (forelesning I og II)
(s. 1-38 i Adolf von Harnack, Kristendommens Væsen, København : V. Pio's Boghandel 1900 - fritt tilgjengelig digitalt hos Nasjonalbiblioteket)

Karl Barth - Preface to the first and second edition of The Epistle to the Romans (ca. 15 s.)

Kildetekstene kan også leses i andre utgaver/oversettelser. De oppgitte oversettelsene er tilgjengelige i MFs bibliotek.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR
- Cameron, E. (2005). *Interpreting Christian history: The challenge of the churches' past* (s. 58-102). Malden, Mass.: Blackwell. ISBN/ISSN: 0-631-21522-0/0-631-21523-9/978-0-631-21522-6/978-0-631-21523-3
- Kristiansen, S. J. & Rise, S. (Red.) (2013). *Key theological thinkers: From modern to postmodern* (s. 37-52). Farnham: Ashgate. ISBN/ISSN: 978-1-4094-3762-8/978-1-4094-3763-5 (Kompendium)
- Kristiansen, S. J. & Rise, S. (Red.) (2008). *Moderne teologi: Tradisjon og nytenkning hos det 20. århundrets teologer* (s. 31-46, 73-98, 111-134). Kristiansand: Høyskoleforl. ISBN/ISSN: 978-82-7634-585-8 (Kompendium)
- Livingston, J. C. (2006). *Modern Christian thought* (2 utg., Vol. 1, s. 1-141, 214-298, 384-412). Minneapolis: Fortress Press. ISBN/ISSN: 0800638050 (set)/9780800638054 (set)/080063795X (v.1)/9780800637958 (v.1)
- Shantz, D. H. (2015). *A companion to German pietism, 1660-1800* (s. 18-42, 348-389). Leiden: Brill. ISBN/ISSN: 9789004226098

DELEMNE B LITTERATUR
- Aadnanes, P. M. (1988). *Frå moderne vantru til ny religiøsitet: Norsk livssynsdebatt gjennom hundre år* (s. 17-31, 107-122, 172-216). [Oslo]: TANO. ISBN/ISSN: 82-518-2533-4
- Austad, T. (2005). *Kirkelig motstand: Dokumenter fra den norske kirkekamp under okkupasjonen 1940-45, med innledninger og kommentarer* (s. 143-149). Kristiansand: Høyskoleforl. ISBN/ISSN: 82-7634-480-1 (Kompendium)
- Bergem, J. E. & Aarflot, A. (2007). *Mot en selvstendig folkekirke* (s. 14-57). Bergen: Vigmostad & Bjørke. ISBN/ISSN: 978-82-419-0480-6
- Birkedal, E. (2005). Den kristne kulturarv i skolen i dag. *Prismet, 56*, s. 147-157. (Kompendium).
- Breistein, I. F. (2003). *"Har staten bedre borgere?": Dissenternes kamp for religiøs frihet 1891-1969* (s. 381-432). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 82-519-1913-4 (Kompendium)
- Hansen, J.-E. E. (Red.) (2001). *Norsk tro og tanke* (Vol. 3, s. 231-239, 403-408, 421-423). [Oslo]: Tano Aschehoug. ISBN/ISSN: 82-518-3987-4 (Kompendium)
- Harbo, T. (1989). 1940-1960: Kirken, foreldrene og skolen i møte med staten. I B. Haraldsø (Red.), *Kirke - skole - stat: 1739-1989* (s. 105-131). Oslo: IKO-forlaget. ISBN/ISSN: 82-7112-264-9 (Kompendium)
- Johnsen, T. (2012). *Samisk kirkeråd: Et historisk tilbakeblitt og veien framover: Foredrag ved samisk kirkehistorieseminar, Tromsø* (Se Fronter)
- Mogstad, S. D. (1989). 1960-1989: Kirken i kulturkampen om skolen. I B. Haraldsø (Red.), *Kirke - skole - stat: 1739-1989* (s. 132-157). Oslo: IKO-forlaget. ISBN/ISSN: 82-7112-264-9 (Kompendium)
- Norseth, K. (2008). MF og kvinneprestspørsmålet. I B. T. Oftestad & N. A. Røsæg (Red.), *Mellom kirke og akademia: Det teologiske*

menighetsfakultetet 100 år, 1908-2008 (s. 239-271). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2311-8. Hentet fra https://bibsys-almaprimo.hosted.exlibrisgroup.com:443/MF:default_scope:BIBSYS_ILS71504273910002201
- Oftestad, B. T. (2015). Statsreligion som strategi for samfunnets enhet: Et historisk og aktuelt perspektiv. I J. F. Bernt, C. Holst & S. Stjernø (Red.), *Rett og politikk: Nye perspektiver på demokratiets forutsetninger, utforming og grenser* (s. 335-349). Oslo: Pax. ISBN/ISSN: 978-82-530-3790-5 (Kompendium)
- Oftestad, B. T. (1998). *Den norske statsreligionen: Fra øvrighetskirke til demokratisk statskirke*(s. 1-21, 85-287). Kristiansand: Høyskoleforlaget. ISBN/ISSN: 82-7634-133-0 (Kompendium)
- Tveito, O. (2013). *Gudstjenestens historie: Liturgi, kirkeår og kirkehus gjennom 2000 år* (s. 119-158, 371-384). [Reistad]: Themelios forl. ISBN/ISSN: 978-82-999458-0-6 (Kompendium)

TEOL5361 - Katolsk kirkeliv i Norge og Skandinavia gjennom 1000 år

Emneansvarlig:	Else-Britt Nilsen (E.B.Nilsen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap 2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Katolsk presteutdanning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Emnet TEOL5361 gir en utdypende innføring i norsk og skandinavisk kirkehistorie med den katolske kirke som et sentralt perspektiv. Sentrale temaer vil være innføringen av kristendommen; kirkeorganisasjonen, klostrene og fromhetslivet i middelalderen; bakgrunnen for og forløpet av reformasjonen på 1500-tallet; samt gjenetableringen av den katolske kirke og utviklingstrekk framover fra 1800-tallets begynnende konfesjonelle mangfold, det moderne gjennombrudd fram til det 20. århundres økende religiøse pluralisme; Det annet vatikankonsils reformer og den store medlemsvekst i slutten av århundret.

Studiekrav

For å kunne gå opp til avsluttende vurdering må studenten underveis i semesteret oppfylle følgende studiekrav:
- Emnerapport over oppgitt emne (1200-2000 ord). Vurderes som godkjent / ikke godkjent.
- Levere og få godkjent utkast til faglig oppgave med utgangspunkt i emnets litteratur.
- Delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL5361 har faglig oppgave (4000 - 4500 ord) som eksamensform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av essayet.

For å kunne gå opp til eksamen må studentene innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.

Læringsutbytte etter fullført emne

Studenten skal (etter fullført emne) ha:

- kunne redegjøre for hovedtrekk i kristendommen historie i Norge;
- god kunnskap om innføringen av kristendommen i Norge og Skandinavia;
- kunnskap om kirkeorganisasjon, fromhetsliv og klosterliv i middelalderen;
- kritisk og selvstendig kunne reflektere over bakgrunnen for og gjennomføringen av reformasjonen i Norge og de religiøse, politiske og kulturelle endringer den medførte;
- kunnskap om utviklingstrekk i kirke- og kulturliv under 1800- og 1900-tallet;
- god kunnskap om den katolske kirkes historie i Norge med linjer til Sverige og Danmark under 1800- og 1900-tallet;
- bruke kirkehistoriske kunnskaper til å vurdere aktuelle spørsmål knyttet til katolsk kirkeliv i Norge og Skandinavia

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Aavitsland, K. B. (2014). Defending Jerusalem: Visualizations of a Chrisitian identity in medieval Scandinavia. I B. Kühnel, G. Noga-Banai & H. Vorholt (Red.), *Visual constructs of Jerusalem* (s. 121-132). Turnhout: Brepols Publ. ISBN/ISSN: 978-2-503-55104-3 (Kompendium)
- Amundsen, A. B. & Laugerud, H. (2001). *Norsk fritenkerhistorie 1500-1850* (s. 23-74). Oslo: Humanist forl. ISBN/ISSN: 82-90425-47-3 (Kompendium)
- Bagge, S. (2000). *Mennesket i middelalderens Norge: Tanker, tro og holdninger 1000-1300*. Oslo: Aschehoug. ISBN/ISSN: 82-03-22509-8/978-82-03-23282-4
- Eidsvig, B. I. (1993). Den katolske kirke vender tilbake. I J. W. Gran, E. Gunnes & L. R. Langslet (Red.), *Den Katolske kirke i Norge: Fra kristningen til idag* (s. 143-426). Oslo: Aschehoug. ISBN/ISSN: 82-03-22012-6
- Laugerud, H. (2014). Gjerpen-rettssaken i 1613: Dens bakgrunn og konsekvenser. *Segl: Katolsk årsskrift for religion og samfunn,* s. 311-322. ISBN/ISSN: 1893-8728 (Kompendium).
- Malchau, S. (2005). Romersk-katolsk sygeplejeordner i Danmark efter reformationen. *Kvinder, køn & forskning,* (1-2), s. 88-105. ISBN/ISSN: 0907-6182.
- Nilsen, E.-B. (2007). Religious identity and national loyalty: Sisters in war. *Journal of the European Society of Women in Theological Research = Jahrbuch der Europäischen Gesellschaft für theologische Forschung von Frauen,15*, s. 177-187. ISBN/ISSN: 1783-2446/978-90-429-1974-7 (Kompendium).
- Nilsen, E.-B. (2009). Moderne kvinner under slør og flagrende gevanter: Ordenssøstre i Norge gjennom 150 år*St. Olav, 121*(5-6), s. 30-38.

ISBN/ISSN: 0802-6726 (Kompendium).
- Nilsen, E.-B. (2012). Ordenssøstre i Norge under dobbel ild?: Mellom postkonsiliær fornyelse og byggingen av velferdsstaten. I B. Løvlie, K. Norseth & J. Schumacher (Red.), *Kirke, kultur, politikk: Festskrift til professor dr. theol. Bernt T. Oftestad på 70-årsdagen* (s. 111-119). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2851-9 (Kompendium)
- Nyberg, T. (1990). Introduction. I M. T. Harris (Red.), *Life and selected revelations* (s. 13-52). New York: Paulist Press. ISBN/ISSN: 0-8091-0434-2/0-8091-3139-0 (Kompendium)
- Oftestad, B. T. (2012). Norge og jesuittordenen - et stykke av antikatolisismens historie. *Segl: Katolsk årsskrift for religion og samfunn*, s. 231-241. ISBN/ISSN: 1893-8728. Hentet fra http://www.katolsk.no/tro/tema/historie/artikler/norge-og-jesuittordenen-2013-et-stykke-av-antikatolisismens-historie
- Oftestad, B. T., Rasmussen, T. & Schumacher, J. (2005). *Norsk kirkehistorie* (3. utg., s. 15-82). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 82-00-21808-2
- Oftestad, B. T., Rasmussen, T. & Schumacher, J. (2005). *Norsk kirkehistorie* (3. utg., s. 85-113). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 82-00-21808-2
- Rasmussen, J. N. (2011). Dansk katolsk historieskrivning efter religionsfriheden 1849. Hentet 2015-08-10 fra http://www.nyborasmussen.dk/pdf/DANSK_KATOLSK_HISTORIESKRIVNING.pdf
- Werner, Y. M. (2005). *Nordisk katolicism: Katolsk mission och konversion i Danmark i ett nordiskt perspektiv* (s. 7-47, 179-321). Gøteborg: Makadam förl. . ISBN/ISSN: 91-7061-012-6. Hentet fra http://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordOId=535584&fileOId=3163171

TEOL5371 - Metodismens historie. De tidlige årene

Emneansvarlig:	Roar G. Fotland (Roar.G.Fotland@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap 2-årige masterprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

TEOL5372 - Metodismens historie. Europeisk metodisme

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

TEOL5410 - Åpenbaring, trinitet og inkarnasjon

Emneansvarlig:	Harald Hegstad (Harald.Hegstad@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig) og vår
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Teologi
	Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad
	Profesjonsstudier - Metodistisk presteutdanning
	Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste e

Generell informasjon

Emnet tar for seg sentrale temaer innenfor kristen teologi og drøfter disse i et hermeneutisk og systematisk perspektiv. Det innebærer at ulike syn knyttet til disse temaer vil presenteres og drøftes med henblikk på holdbarhet og relevans. Dette gir faget et særlig ansvar for å integrere innsikt fra de øvrige teologiske fag og fra andre vitenskaper. Studiet skal gi innsikt i sentrale emner i kristen tro og lære, så vel som god evne til å drøfte dem ut fra Skriften, i rammen av kirkens bekjennelser, i økumenisk perspektiv, samt som ressurs for livstolkning og livsmestring. Emnet vil fokusere på spørsmål knyttet til hvordan Gud gir seg til kjenne, hvem Gud er og hvem Jesus er. Et viktig mål er at studentene skal bli i stand til å relatere faget til kirkens forkynnelse, liturgi, undervisning og diakoni. Dette forutsetter at en arbeider inngående med forutsetninger, metoder og argumentasjonsmåter i systematisk teologi, så vel som med forståelsen av teologien og teologiens kilder, åpenbaringen, Skriften og kirkens bekjennelse.

Studiet av faget systematisk teologi på profesjonsstudiet i teologi, høyere grad, består TEOL5410 og TEOL5420, som til sammen består av delemnene dogmatikk, etikk og religionsfilosofi.

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet profesjonsstudiet i teologi - høyere grad. Emnet kan inngå som valgemne i master i teologi.

Forkunnskapskrav tilsvarende: K-RLE1110, K-RLE1120, EX1010, EX1020, TEOL2410

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:
- med K5410 reduseres TEOL5410 med 5 stp.
- med K5415 reduseres TEOL5410 med 5 stp
- med FIL5010 reduseres TEOL5410 med 4 stp

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering i emnet må studenten:
- Levere og få godkjent utkast til individuell skriftlig oppgave. Tema avtales med faglærer. Utkastet skal ha en innledning som beskriver problemstilling, materiale, fremgangsmåte og disposisjon, og vise at studenten har arbeidet med relevant litteratur. Studenten vil få skriftlig eller muntlig tilbakemelding på det innleverte utkastet. Dersom tilbakemelding gis muntlig, er det obligatorisk å møte til avtalt veiledning.
- Delta i evalueringen av studietilbud og/eller læringsmiljø, hvis dette skal evalueres i det aktuelle semesteret

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet har individuell skriftlig oppgave (2800-4000 ord) og muntlig prøve som eksamensform. Individuell skriftlig oppgave er over selvvalgt tema, mens muntlig prøve tar utgangspunkt i hele pensum. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av oppgave (50 %) og muntlig (50 %).

For å kunne gå opp til eksamen må studentene innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- inngående kunnskap om sentrale problemstillinger i dogmatikken særlig knyttet til åpenbaringsforståelse, trinitarisk gudsforståelse og læren om Kristi person og verk
- god kunnskap om systematisk-teologisk metode og fagforståelse

FERDIGHETER
Studenten kan:
- drøfte sentrale problemstillinger i kristen dogmatikk
- drøfte problemstillinger knyttet til forståelsen av systematisk teologi og systematisk-teologisk metode
- utnytte faglig kunnskap i muntlige diskusjoner på en reflektert og kritisk måte
- drøfte selvstendig en problemstilling i en faglig oppgave, basert på relevante kilder som det refereres til faglige kilder på en god og redelig

måte.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Anselmus Cantuariensis, e. a. C. (1994). *Teologiske tekster: Udvalg af klassiske dogmatiske tekster* (s. 107-135). Aarhus: Aarhus Universitetsforlag. ISBN/ISSN: 8772885475 (Kompendium)
- Aschim, P. K. & Rasmussen, T. (Red.) (2016). *Reformasjon nå: Luther som utfordring og ressurs for Den norske kirke* (s. 17-87). Stavanger: Eide forl. ISBN/ISSN: 978-82-514-0822-6 (Kompendium)
- Barth, K. (2011). *The word of God and theology* (s. 171-198). London: T & T Clark. ISBN/ISSN: 9780567082275 (Kompendium)
- Bultmann, R. K. (1968). *Mytologi og bibelforståelse* (s. 56-68). Oslo: Gyldendal. (Kompendium)
- Coakley, S. (2010). Afterword: "relational ontology", trinity and science. I J. Polkinghorn (Red.), *The trinity and an entangled world* (s. 184-198). Grand Rapids, Mich.: Eerdmans. ISBN/ISSN: 9780802865120 (Kompendium)
- Gregersen, N. H. (2008). Dogmatik som samtidsteologi. *Dansk teologisk tidsskrift, 71*(4), s. 290-310. ISBN/ISSN: 0105-3191. Hentet fra http://danskteologisktidsskrift.dk/dtt_pdf/DTT-2008-4.pdf
- Henriksen, J.-O. (2013). Åpenbaring, erfaring og teologi. *Teologisk tidsskrift, 2*(4), s. 379-395. ISBN/ISSN: 1893-0271. Hentet fra http://www.idunn.no/tt/2013/04/aapenbaring_erfaring_og_teologi
- Jüngel, E. (1995)*Theological essays* (Vol. 2, s. 120-144). Edinburgh: T &T Clark. ISBN/ISSN: 0-567-09706-4 (Kompendium)
- Kärkkäinen, V.-M. (2014). *Trinity and revelation* (s. 1-122, 179-362). Grand Rapids, Mich: Eerdmans. ISBN/ISSN: 9780802868541
- LaCugna, C. M. (1993). God in communion with us: The trinity. I C. M. LaCugna (Red.), *Freeing theology: The essentials of theology in feminist perspective* (s. 83-114). San Francisco, Calif.: HarperSanFrancisco. ISBN/ISSN: 0-06-064935-6/978-0-06-064935-7 (Kompendium)
- Moltmann, J. (1992). *The Spirit of life: A universal affirmation* (s. 268-309). Minneapolis, Minn: Fortress Press. ISBN/ISSN: 0800627377 (Kompendium)
- Moltmann, J. (2006). The crucified God: Yesterday and today: 1972-2002. I M. Trelstad (Red.), *Cross examinations: Readings on the meaning of the cross today* (s. 127-138). Minneapolis, Minn: Fortress Press. ISBN/ISSN: 0800620461 (Kompendium)
- Moltmann, J. (2001). *The crucified God: The cross of Christ as the foundation and criticism of Christian theology* (s. 164-205). London: SCM Press. ISBN/ISSN: 0334028353 (Kompendium)
- Pannenberg, W. (1968). Dogmatic theses on the revelation. I W. Pannenberg (Red.), *Revelation as history* (s. 125-158). New York: Macmillan. (Kompendium)
- Wingren, G. (1982). Skapelsestro och Kristusbekändelse. *Kirke og kultur, 87*, s. 133-151. ISBN/ISSN: 0023-186x (Kompendium).

Enten:

- Kärkkäinen, V.-M. (2013). *Christ and reconciliation* (s. 1-235, 291-380). Grand Rapids, Mich: Eerdmans. ISBN/ISSN: 9780802868534

Eller:

- Tanner, K. (2010). *Christ the key*. Cambridge: Cambridge University Press. ISBN/ISSN: 9780521732772

Eksamens-/innleveringsdatoer

Individuell skriftlig oppgave

Innleveringsdato:	16. mai 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Kunngjøringsdato:	6. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Muntlig dag 1

Eksamensdato:	5. juni 2018
Varighet:	30 minutter
Trekkfrist:	1. mai 2018

Muntlig dag 2

Eksamensdato:	6. juni 2018
Varighet:	30 minutter
Trekkfrist:	1. mai 2018

Individuell skriftlig oppgave

Innleveringsdato:	20. aug. 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Kunngjøringsdato:	10. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

TEOL5419 - Luthersk teologi i dag

Emneansvarlig:	Harald Hegstad (Harald.Hegstad@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste i

Generell informasjon

Emnets faglige tilhørighet er den systematiske teologi. Det bygger på den generelle innføring i dogmatikk og etikk som er gitt på bachelornivå. Emnet gir en fordypning i dogmatiske og etiske tema som er særlig relevant i forhold til forståelsen av luthersk teologi. Emnet drøfter hva som særkjenner luthersk teologi i et historisk og aktuelt perspektiv, og drøfter forholdet mellom det lutherske og det økumeniske. Det arbeides med tekster fra de lutherske bekjennelsesskrifter, tekster av Luther, nyere økumeniske dokumenter og systematiskteologisk litteratur. Særlige innholdsmessige fokuspunkter er menneskesyn, frelsesforståelse, læren om kirken og sakramentene, og sosialetikk. Emnet gir studentene trening i å skrive oppgave innen systematisk teologi.

Emnet kan brukes som valgemne på masternivå.

Forkunnskaper: For å melde seg opp i emnet må studenten ha avlagt eksamen i K1030 eller tilsvarende.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tidligere har tatt emner, eller tar emnet samtidig med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

- Med K2020 Luthersk reformasjon og bekjennelse reduseres emnet med 5 stp
- Med TEOL2410 Luthersk teologi i dag reduseres emnet med 10 stp

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:

- få godkjent utkast til individuell skriftlig oppgave. Studenten velger selv tema i samråd med faglærer
- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Avsluttende vurdering for emnet er en individuell skriftlig oppgave (2800-4000 ord) og 4-timers skriftlig eksamen. Til skriftlig eksamen kan det gis oppgave fra hele pensum. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av oppgave (2/3) og skriftlig eksamen (1/3).

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- inngående kunnskap om sentrale punkter i luthersk teologi, med særlig vekt på menneskesyn, frelsesforståelse, læren om kirken og sakramentene og sosialetikk
- god kunnskap om de lutherske bekjennelsesskrifter og sentrale nyere økumeniske dokumenter

FERDIGHETER
Studenten kan
- drøfte relevansen av luthersk teologi i en postkristen og multikulturell kontekst
- drøfte forholdet mellom konfesjonell identitet og økumenisk grunnholdning
- tolke de lutherske bekjennelsesskrifter i en aktuell kontekst
- drøfte selvstendig en problemstilling i en faglig oppgave, basert på relevante kilder som det refereres til faglige kilder på en god og redelig måte.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- (1994). §§ 14-38.. I *Nådens fellesskap: Rapport fra samtalen mellom Metodistkirken i Norge og Den norske kirke.* Oslo: Kirkens informasjonstjeneste. ISBN/ISSN: 82-7545-009-8. Hentet fra www.metodistkirken.no/hoved/_service/33447/download/.../naadens_fellesskap.pdf

- (1997). *Felleserklæring om rettferdiggjørelseslæren* (s. 7-17). Oslo: Mellomkirkelig råd.. Hentet fra https://kirken.no/globalassets/kirken.no/global/2014/dokumenter/felleserk_rettfgjorelsen_99_091.pdf
- (1983). *Dåp, nattverd og embete*. [Oslo]: Verbum. ISBN/ISSN: 82-543-0125-5
- Aschim, P. K. & Rasmussen, T. (Red.) (2016). *Reformasjon nå: Luther som utfordring og ressurs for Den norske kirke* (s. 89-107, 119-203, 269-303, 401-549). Stavanger: Eide forl. ISBN/ISSN: 978-82-514-0822-6
- Gassmann, G. & Hendrix, S. H. (1999). *Fortress introduction to the Lutheran confessions* (s. 33-192). Minneapolis: Fortress Press. ISBN/ISSN: 0-8006-3162-5
- Gregersen, N. H. (2005). *The Gift of grace: The future of Lutheran theology*. Minneapolis, Minn: Fortress Press. ISBN/ISSN: 0800636864
- Grenholm, C.-H. & Gunner, G. (Red.) (2014). *Justification in a Post-Christian Society*. Eugene, Or: Pickwick. ISBN/ISSN: 9781625648891
- Hegstad, H. (2017). Dåpen som hendelse og prosess. *Teologisk tidsskrift, 6*(3), s. 176-194. ISBN/ISSN: 1893-0271. Hentet fra http://dx.doi.org/10.18261/issn.1893-0271-2017-03-02
- Hegstad, H. (2010). Fra konfesjonalisme til differensiert konsensus: Refleksjoner om luthersk teologi i en økumenisk kontekst. I T. Austad, T. Engelsviken & L. Østnor (Red.), *Kirkens bekjennelse i historisk og aktuelt perspektiv* (s. 199-209). Trondheim: Tapir akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-519-2512-9 (Kompendium)
- Kurtén, T. (2013). Political theology in a Nordic post-secular setting. *Studia thelogica, 67*(2), s. 90-109. ISBN/ISSN: 0039-338x. Hentet fra http://dx.doi.org/10.1080/0039338X.2013.860397
- Mæland, J. O. & Berg, A. (Red.) (1985). *Konkordieboken: Den evangelisk-lutherske kirkes bekjennelsesskrifter* (Ny norsk oversettelse utg., s. 26-59, 277-291, 303-308, 343-351, 365-382, 388-389). Oslo: Lunde. ISBN/ISSN: 82-520-4224-4/82-520-3326-1. Hentet fra http://bibsys-primo.hosted.exlibrisgroup.com/primo_library/libweb/action/dlDisplay.do?docId=BIBSYS_ILS102568553&vid=MF
- Peura, S. (1998). Christ as Favor and Gift (donum): The Challenge of Luther's Understanding of Justification. I C. E. Braaten & R. W. Jenson (Red.), *Union with Christ: The New Finnish Interpretation of Luther* (s. 42-69). Grand Rapids, Mich: Eerdmans. ISBN/ISSN: 0802844421 (Kompendium)

Eksamens-/innleveringsdatoer

Individuell skriftlig oppgave

Innleveringsdato:	22. mai 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Kunngjøringsdato:	12. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	7. juni 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	4 timer
Kunngjøringsdato:	28. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	15. aug. 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	4 timer
Kunngjøringsdato:	5. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

Individuell skriftlig oppgave

Innleveringsdato:	20. aug. 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Kunngjøringsdato:	10. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

TEOL5420 - Etikk og religionsfilosofi

Emneansvarlig:	Asle Eikrem (Asle.Eikrem@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst og vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap 2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Kan en fullkomment god og allmektig Gud eksistere når det er så mye ondskap i verden? Kan alle livssyn være like sanne? Hvordan bør Bibelen brukes i etisk argumentasjon? Hva kjennetegner et godt samfunn, et godt samliv, god pengebruk eller en god død? Hvordan vi svarer på slike spørsmål avgjør hva vi velger å gjøre med livene våre, og hvordan vi forholder oss til verden rundt oss. TEOL5420 er en god anledning til å fordype seg i dem, og gjøre oss bedre skodd til å forstå og vurdere vår egen og andres måte å leve på.

Emnet er todelt. Studiet i religionsfilosofi fokuserer på spørsmål knyttet til gudstro, ateisme, og religionskritikk. I etikken drøfter vi hvordan teologisk etikk kan forholde seg til ulike kilder for etisk argumentasjon, samt diskuterer hvordan disse bør brukes i møte med dagsaktuelle etiske tema knyttet til samliv, miljø, økonomi og politikk. Begge fag vil forholde seg til kirkelig tradisjon samt relevante innsikter fra andre religioner og livssyn som finnes i vår kulturkontekst.

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Profesjonsstudiet i teologi - høyere grad, og Master i teologi, studieretning systematisk teologi.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:
- Med FIL5010 De store spørsmålene reduseres dette emnet med 2 stp.
- Med K5410 Dogmatikk og etikk for kirkelig undervisning reduseres dette emnet med 4 stp.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering i emnet må studenten:

- levere og få godkjent utkast til individuell skriftlig oppgave (2800-4000 ord) med utgangspunkt i emnets litteratur. Tema avtales med faglærer. Utkastet skal ha en innledning som beskriver problemstilling, materiale, fremgangsmåte og disposisjon, og vise at studenten har arbeidet med relevant litteratur. Studenten vil få skriftlig eller muntlig tilbakemelding på det innleverte utkastet. Dersom tilbakemelding gis muntlig, er det obligatorisk å møte til avtalt veiledning.
- delta i evalueringen av studietilbud og/eller læringsmiljø, hvis dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet har individuell skriftlig oppgave (2800-4000 ord) og muntlig prøve som eksamensform. Individuell skriftlig oppgave er over selvvalgt tema, mens muntlig prøve tar utgangspunkt i hele pensum. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av oppgave (50 %) og muntlig (50 %).

For å kunne gå opp til eksamen må studentene innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.

Læringsutbytte etter fullført emne

Delemne A: Etikk (6 stp)
KUNNSKAP
Studenten har:
- god kunnskap om ulike måter Bibelen kan brukes på innen teologisk etikk.
- kunnskap om ulike forståelser av Guds åpenbaring
- kunnskap om kildetekster både fra den teologiske etikks historie og fra nyere tid.

FERDIGHETER
Studenten kan:
- drøfte ulike forståelser av Guds åpenbaring.
- drøfte ulike måter å bruke Bibelen på innenfor teologisk etikk.
- drøfte hvordan man kan begrunne standpunkter i teologisk etikk.
- reflektere selvstendig over utvalgte, områdeetiske emner: samliv og familie, liv og død, økonomi, arbeid, økologi og politikk.
- reflektere kritisk over hovedtankene i ulike kildetekster.

Delemne B: Religionsfilosofi (4 stp)
KUNNSKAP
Studenten har:
- inngående kunnskap om sentrale religionsfilosofiske tema.
- kunnskap om særtrekk ved post-moderne, asiatisk og feministisk religionsfilosofi.

FERDIGHETER
Studente kan:
- drøfte gudsbilder, ulike forståelser av forholdet mellom tro og fornuft, religionskritikk, teodicéproblemet, sannhetsspørsmålet, samt ulike forståelser av forholdet mellom teologi og naturvitenskap på en kritisk og selvstendig måte.
- bruke religionsfilosofiske begreper og verktøy til å analysere en religionsfilosofisk problemstilling.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR
- Asheim, I. (1994). *Mer enn normer: Grunnlagsetikk* (s. 51-58, 64-68, 79-83, 155-173). Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 82-00-21962-3 (Kompendium)
- Bispemøtet . Samlivsutvalget, . (2013).*Sammen: Samliv og samlivsordninger i et kirkelig perspektiv: Utredning fra et utvalg oppnevnt av Bispemøtet i Den norske kirke*(s. 40-44). Oslo: Bispemøtet, Den Norske kirke. ISBN/ISSN: 978-82-7545-116-1. Hentet fra http://kirken.no/nb-NO/om-kirken/slik-styres-kirken/bispemotet/om-oss/dokumenter/bispemotets-rapporter/sammen/
- Gill, R. (Red.) (2012). *The Cambridge companion to Christian ethics* (2. utg., s. 3-15, 28-86, 103-130, 162-191, 205-303). Cambridge: Cambridge University Press. ISBN/ISSN: 9780521164832
- Grenz, S. J. (1997). *The moral quest: Foundations of Christian ethics* (s. 44-58). Downers Grove, Ill.: InterVarsity Press. ISBN/ISSN: 0-8308-1568-6 (Kompendium)
- Hays, R. B. (1997). *The moral vision of the New Testament: Community, cross, new creation* (s. 187-214, 291-310). Edinburgh: T & T Clark. ISBN/ISSN: 0-567-08569-4 (Kompendium)
- Henriksen, J.-O. (2013). Åpenbaring, erfaring og teologi. *Teologisk tidsskrift, 2*(4), s. 379-395. ISBN/ISSN: 1893-0271. Hentet fra http://www.idunn.no/tt/2013/04/aapenbaring_erfaring_og_teologi
- Wells, S. (Red.) (2010). *Christian ethics: An introductory reader* (s. 97-322). Malden, Mass.: Wiley-Blackwell. ISBN/ISSN: 978-1-4051-6887-8/978-1-4051-6886-1
- Østnor, L. (2007).*Etisk tenkning: Hvordan drøfte og grunngi i teologisk etikk*(s. 167-190). Trondheim: Tapir. ISBN/ISSN: 978-82-519-2224-1 (Kompendium)

DELEMNE B LITTERATUR
- Copan, P. & Meister, C. (Red.) (2008). *Philosophy of religion: Classic and contemporary issues* (s. 51-80, 156-169, 229-273). Malden, Mass.: Blackwell. ISBN/ISSN: 1-4051-3989-7/1-4051-3990-0/978-1-4051-3989-2/978-1-4051-3990-8
- Murray, M. J. & Rea, M. C. (2008). *An introduction to the philosophy of religion*. Cambridge: Cambridge University Press. ISBN/ISSN: 978-0-521-61955-4/978-0-521-85369-9

TEOL5460 - Teologi og kirkens liv

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap 2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Katolsk presteutdanning Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Emnet tilbyr en grundig faglig fordypning i katolsk tro. Gjennom innføring i og studier av tekster fra den kristne tradisjon vil emnet belyse temaer fra teologi, spiritualitet og liturgi.
Emnet betstår av delemnene Kirkefedrene (3 stp), spiritualitet (4 stp) og liturgien (3stp).
Emnet kan inngå i følgende studieprogram: Master i teologi - katolsk presteutdanning, Master i teologi og Master i kristendomskunnskap

Arbeidsform og organisering
Undervisningen på emnet vil dels bestå av forlesninger. I tillegg oppfordres studentene til å danne kollokviegrupper.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- levere og få godkjent utkast til individuell skriftlig oppgave (3600-5000 ord) med utgangspunkt i emnets pensum. Tema avtales med faglærer. Utkastet skal inneholde en fullt utskrevet innledning med problemstilling, omtale av materiale og framgangsmåte, og disposisjon.
- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL5460 har individuell skriftlig oppgave og justerende muntlig som eksamensform.

For å kunne gå opp til eksamen må studentene innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.

Mål

DELEMNE A: KIRKEFEDRENE 3 STP
Gjennom grundig innføring i kirkefedrene og studium av utvalgte tekster vil dette delemnet belyse hvordan evangeliet ble fortolket og forsvart innenfor en hellenistisk og romersk kultur og i møte med datidens religiøse og filosofiske livsanskuelser.
MÅL
Studenten skal etter fullført emne ha:
- grundig kunnskap om hovedtrekk i kirkefedrenes teologi
- god evne til å reflektere over budskapet fra kirkefedrene og deres betydning for katolsk tro og liv idag
- god forståelse for historiske og hermeneutiske problemstillinger i tilknytning til kirkefedrenes teologi

DELEMNE B: SPIRITUALITET 4 STP
Delemnet vil gi innføring i noen representanter for den brede strøm av åndelig litteratur som i tiden mellom Augustin og reformasjonen ble til som en frukt av studier i klostre og innenfor ordensdannelser, og som den dag i dag utgjør noe av grunnlaget for katolsk spiritualitet og åndelig veiledning. Viktige temaer vil være den meditative omgang med bibeltekster, bønnen, etterfølgelsen og det kontemplative livet.
MÅL
Studenten skal etter fullført emne ha:
- grundig kunnskap om de grunnleggende verdiene i Benedikts klosterregel og regelens ideal for et liv i fellesskap;
- grundig kunnskap om hovedtrekkene i "åndelig bibellesning" (lectio divina);

- god evne til å reflektere over den klassiske veiledningen i bønn, etterfølgelse og kontemplativt liv og dens betydning for katolsk tro og liv i dag;

DELEMNE C: LITURGIEN 3 STP
Enten:
I katolsk tro og liv utgjør liturgien selve hjerteslaget. Dette delemnet gir fordypning i Kirkens liturgi og forståelsen av den. Med utgangspunkt i dokumentene fra den andre Vatikankonsil gir emnet innføring i utviklingstrekk i katolsk tradisjon som førte fram til den forståelsen av liturgien som Konsilet holdt fram og de konkrete forslagene til reform som fulgte. Emnet gir kunnskap om hva som har preget veien videre i den stadig pågående samtalen om både liturgiforståelse og om rekkevidden av reformtiltakene.
MÅL
Studenten skal etter fullført emne ha:
- grundig kunnskap om hovedtrekkene ved forståelsen av liturgien og fornyelsen av den fram til og med det annet Vatikankonsil;
- grundig kunnskap om liturgiforståelse og liturgiske reformer i tiden etter Vaticanum II;
- god evne til å reflektere over forholdet mellom liturgiforståelse og liturgiske reformer.

Eller:
Dette delemnet gir grundig innføring i hovedtrekk ved liturgihistorien i de vestlige kirker fra reformasjonen og fram til i dag. En særlig vekt blir lagt på liturgisk reformarbeid og arbeidet med liturgisk teologi på tvers av konfesjonsgrensene under det 20.århundre. Emnet gir kunnskap om hva som har preget veien videre i den stadig pågående samtalen om både liturgiforståelse og om rekkevidden av reformtiltakene.
Studenten skal etter fullført emne ha:
- grundig kunnskap om hovedtrekk i liturgihistorien fra reformasjonen og fram til vår tid;
- grundig kunnskap om liturgiforståelse og liturgisk reformarbeid innenfor de viktigste konfesjonene og den økumeniske bevegelse i moderne tid;
- god evne til å reflektere over forholdet mellom liturgiforståelse og liturgiske reformer.

Merknad til litteraturlisten

Til delemne A inngår også et utvalg tekster fra kirkefedrene (ca. 100 s.).

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR
- Wilken, R. L. (2003). *The spirit of early Christian thought: Seeking the face of God* (s. 1-109, 136-211). New Haven, [Conn.]: Yale University Press. ISBN/ISSN: 0300105983

DELEMNE B LITTERATUR
- Benedictus Nursinus, . (2009). *St. Benedikt: Regel ; Vita* (s. 11-131). Follese: Efrem. ISBN/ISSN: 978-82-92922-09-5
- Murray, P. (2006). *The new wine of Dominican spirituality: A drink called happiness* (s. 1-127). London: Burns & Oates. ISBN/ISSN: 0-86012-417-7
- Sheldrake, P. (Red.) (2005). *The new SCM dictionary of Christian spirituality* (s. 1-79). London: SCM Press. ISBN/ISSN: 0-334-02984-8

DELEMNE C LITTERATUR
Velg ett av følgende valgalternativer:
Enten:
- (1964). Sacrosanctum concilium: Konstitusjonen «Om den Hellige liturgi», «De Sacra Liturgia» - «Sacrosanctum concilium», vedtatt av Det annet vatikankonsil og promulgert av pave Paul VI 4. desember 1963. Hentet 2015-11-23 fra http://www.katolsk.no/info/paul6/sc/
- Baldovin, J. F. (2008). *Reforming the liturgy: A response to the critics*. Collegeville, Minn.: Liturgical Press. ISBN/ISSN: 978-0-8146-6219-9
- Härdelin, A. (1970). *Liturgi idag: Tecken och stötesten*. Stockholm: Credo katolsk tidsskrift ; Katolsk informationstjänst.

Eller:
- (1964). Sacrosanctum concilium: Konstitusjonen «Om den Hellige liturgi», «De Sacra Liturgia» - «Sacrosanctum concilium», vedtatt av Det annet vatikankonsil og promulgert av pave Paul VI 4. desember 1963. Hentet 2015-11-23 fra http://www.katolsk.no/info/paul6/sc/
- Aune, M. B. (2007). Liturgy and theology: Rethinking the relationship. *Worship*, *81*(1&2), s. 46-68, 141-169. ISBN/ISSN: 0043-941x. Hentet fra http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rfh&AN=ATLA0001558214&site=ehost-live, http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rfh&AN=ATLA0001569602&site=ehost-live
- Heller, D. & Best, T. F. (1995). So we believe, so we pray: Towards koinonia in worship. Hentet 2010-09-02 fra http://www.oikoumene.org/en/resources/documents/commissions/faith-and-order/ii-worship-and-baptism/so-we-believe-so-we-pray-towards-koinonia-in
- Heller, D. & Best, T. F. (1995). *So we believe, so we pray: Towards koinonia in worship.* Geneva: WCC Publ. ISBN/ISSN: 2-8254-1159-0
- Lathrop, G. (1993). *Holy things: A liturgical theology* (s. 1-179). Minneapolis: Fortress Press. ISBN/ISSN: 0-8006-2727-x/978-0-8006-3131-4
- Lutheran World Federation (1996). Nairobi statement on worship and culture. Hentet 2015-04-13 fra http://worship.calvin.edu/resources/resource-library/nairobi-statement-on-worship-and-culture-full-text

TEOL5465 - Katolsk sosiallære

Emneansvarlig:	Else-Britt Nilsen (E.B.Nilsen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Religion, Society and Global Issues
	2-årige masterprogrammer - Diakoni
	2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap
	2-årige masterprogrammer - Teologi
	Profesjonsstudier - Katolsk presteutdanning
	Profesjonsstudier - Metodistisk presteutdanning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

The subject is a core subject within the study program Master of Theology, Catholic Theology. It is also an elective within the study program Master in Religion, Society and Global Issues and the study program Master in Diaconia.

The subject covers three thematic areas within catholic theology: (a) Man as social being, human rights and duties, (b) The Church as source for premises, advices and social criticism, (c) Catholic social teaching in practice: The Church´s work for peace and human rights, against poverty and ecological crisis.

Studiekrav

The student will
¿ Participate in a study tour to Rome (one week)
¿ Write a book report (1200-2000 words) from a limited part of the course syllabus. The topic of the report is selected in cooperation with the professor and is graded pass/fail
¿ Discuss preliminary essay drafts from the students in the seminar
¿ Participate in the evaluation of the curriculum and/or of the learning environment, if such evaluation is stipulated in the relevant term.

When course requirements are not fulfilled this will count as one examination attempt, unless you withdraw within the set deadline (1 May/ 1 November).

Avsluttende vurdering

In order to pass TEOL5465 the student must fulfill all the requirements and write an essay (2800-4000 words). The essay is assessed with grades (A-F). When course requirements are not fulfilled this will count as one examination attempt, unless you withdraw within the set deadline (1 May/ 1 November).

Læringsutbytte etter fullført emne

The goal of this course is to understand the role and content of the social teaching of the Roman Catholic Church in our global society
The students will demonstrate the following skills:
- To demonstrate knowledge of the social teaching of the Roman Catholic Church, as it is expressed in the main social encyklicas, important conciliar documents and other relevant church documents
- To discuss the understanding within the Roman Catholic Church of the human person´s responsibility for society and politics and of the social and political task of the Church
- To demonstrate knowledge of the Church´s actual work for justice, peace, human rights, etc.

Merknad til litteraturlisten

Possible changes until the beginning of the semester.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Bendikt 16, p. (2009). Caritas in veritate. Hentet 2014-11-20 fra http://www.vatican.va/holy_father/benedict_xvi/encyclicals/documents/hf_ben-xvi_enc_20090629_caritas-in-veritate_en.html
- Benestad, J. B. (2011). *Church, state, and society: An introduction to Catholic social doctrine* (s. 35-112, 143-167, 342-402). Washington, D.C.: Catholic University of America Press. ISBN/ISSN: 978-0-8132-1800-7/978-0-8132-1801-4
- Charles, R. (1998). *Christian social witness and teaching: The Catholic tradition from Genesis to Centesimus Annus* (Vol. 2, 390-436, 464f.). Leominster: Gracewing.
- Compagnoni, F. (Red.) (2007). *Preaching justice: Dominican contributions to social ethics in the twentieth century* (s. 13-37, 287-304).

Dublin: Dominican Pub. ISBN/ISSN: 1905604076/9781905604074/9781905604067/1905604068
- Den Romersk-katolske kirke, . (2001). *Den Katolske kirkes katekisme* (469-481 (§1877-1948)). Oslo: St. Olav. ISBN/ISSN: 82-7024-133-4
- Himes, K. R. & Cahill, L. S. (Red.) (2005). *Modern Catholic social teaching: Commentaries and interpretations* (s. 9-98, 522-544). Washington, D.C.: Georgetown University Press. ISBN/ISSN: 1-58901-058-2/1-58901-053-1 (Kompendium)
- Hornsby-Smith, M. P. (2006). *An introduction to Catholic social thought* . Cambridge: Cambridge University Press. ISBN/ISSN: 0-521-86339-2/0-521-68199-5/978-0-521-86339-1 (elektronisk utg.)/978-0-521-68199-5. Hentet fra http://bibsys-almaprimo.hosted.exlibrisgroup.com/MF:default_scope:BIBSYS_ILS71490930060002201
- Tanner, N. P. (2005). *The church and the world: Gaudium et spes, Inter mirifica* (s. 3-90). New York: Paulist Press. ISBN/ISSN: 0-8091-4238-4

TEOL5466 - Kvinners tro i et flerkulturelt samfunn

Emneansvarlig:	Else-Britt Nilsen (E.B.Nilsen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap 2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Katolsk presteutdanning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

I dagens flerkulturelle norske samfunn møter vi ulike tros- og livssyn, og flertallet av innvandrere kommer fra land der kristendommen dominerer. Slik bidrar innvandringen til et større kristent mangfold i et land som har vært dominert av luthersk kristendom. Særlig merker den katolske kirke en betydelig vekst. Samtidig har også de store verdensreligionene etablert seg i Norge. Emnet tar opp migrasjon og hvordan innvandrerkvinner uttrykker sin tro i en ny kontekst; deres møte med samfunnet de kommer til og kontraster i religiøs praksis i forhold til hjemlandet. Er religiøs tro til støtte eller hinder for kvinners integrering? Emnet presenterer ikke bare troserfaring til katolske kvinner med ulik kulturell bakgrunn, men også den til kvinner fra andre religiøse tradisjoner. Perspektivet er både norsk og internasjonalt, nåtidig og nyere historisk.

Arbeidsform og organisering
Studentene oppfordres til å delta aktivt i undervisningen, særlig i seminarene der inviterte innvandrerkvinner deltar.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- Delta aktivt i undervisningen særlig i møte med innbudte innvandrerkvinner
- Skrive og presentere en bokrapport på 1200-2000 ord fra en begrenset del av pensum. Emnet for rapporten velges i samråd med faglærer og vurderes som bestått/ikke bestått.
- Skrive og drøfte utkast til individuell skriftlig oppgave innen fastsatt frist i et felles seminar. Tema avtales med faglærer.
- Delta i evalueringen av studietilbudet, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet har individuell skriftlig oppgave (2800-4000 ord) som vurderingsform For å få levert individuell skriftlig oppgave, må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av individuell skriftlig oppgave.

Læringsutbytte etter fullført emne

Målet med dette emnet er å gi en god forståelse av migrasjon og migrasjonens konsekvenser for kvinners religiøse tro og praksis både i Norge og vår globale verden.

Studenten skal ha:
- Kunnskap om hvordan kristne ¿ spesielt katolske - innvandrerkvinner fra ulike land har uttrykt og uttrykker sin tro i Norge,
- Kunnskap om hvordan innvandrerkvinner tilhørende ikke-kristne religioner uttrykker sin tro i Norge i dag,
- Kunnskap om migrasjon, og migrasjonens konsekvenser for den katolske kirke i Norge,
- Kunnskap om forholdet mellom religiøs og sekulær lovgivning,
- Forståelse av folkekirkens posisjon i et flerkulturelt samfunn

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- (2012). *The female face of migration: Advocacy and best practices for women who migrate and the families they leave behind* (31 s.). Vatican City State: Caritas Internationalis.. Hentet fra http://www.caritas.org/includes/pdf/advocacy/FFMCaritasPolicyDoc.pdf
- Aukrust, K. & Nilsen, E.-B. (1996). *Bak klosterets port: Nonner i Norge forteller*. Oslo: Solum. ISBN/ISSN: 82-560-1060-6. Hentet fra http://bibsys-primo.hosted.exlibrisgroup.com/primo_library/libweb/action/dlDisplay.do?docId=BIBSYS_ILS10220392x&vid=MF
- Bonifacio, G. T. & Angeles, V. S. M. (Red.) (2010). *Gender, religion, and migration: Pathways of integration* (s. 1-36, 95-198, 257-290). Lanham, Md.: Lexington Books. ISBN/ISSN: 978-0-7391-3313-2
- Døving, A., Shami, S. & Lindholm, T. (2011).*Religiøst engasjement og sosial integrering: Fins det viktige sammenhenger?: Rapport*(24 s.). Oslo: Senter for menneskerettigheter; UiO-Senter for studier av Holocaust og/livssynsminoriteter.. Hentet fra http://www.uio.no/english/research/interfaculty-research-areas/plurel/projects/plurel-projects/social-integration/Religion_og_integrering_norsk_Final.pd
- Fox, T. C. (2002). Appendix: Nations and religions in brief. I *Pentecost in Asia: A new way of being church* (s. 212-221). Maryknoll, N.Y.: Orbis Books. ISBN/ISSN: 1-57075-442-x

- Graver, H. P. l. (Red.) (2008). Kvinner og homofile i trossamfunn: Likestillingslovens og arbeidmiljølovens særlige unntak fra forbudet mot diskriminering: Delutredning fra utvalg oppnevnt ved kongelig resolusjon 1. juni 2007: Avgitt til Barne- og likestillingsdepartementet 11. januar 2008. I *Norges offentlige utredninger* (nr. NOU 2008: 1, s. 52-63). Oslo: Departementenes servicesenter, Informasjonsforvaltning. ISBN/ISSN: 978-82-583-0949-6. Hentet NOU 2008: 1 fra http://bibsys-primo.hosted.exlibrisgroup.com/primo_library/libweb/action/dlDisplay.do?docId=BIBSYS_ILS080110436&vid=MF
- Gullestad, M. (2002). *Det norske sett med nye øyne: Kritisk analyse av norsk innvandringsdebatt* Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-00339-9
- Henriksen, K. (2010). *Et utvalg* (s. 3,10-46, 78-143, 179-212, 335-347). Oslo: Statistisk sentralbyrå. ISBN/ISSN: 978-82-537-7778-8. Hentet fra http://www.ssb.no/emner/00/02/rapp_201006/rapp_201006.pdf
- Nilsen, E.-B. (2007). Religious identity and national loyalty: Sisters in war. *Journal of the European Society of Women in Theological Research = Jahrbuch der Europäischen Gesellschaft für theologische Forschung von Frauen*,*15* , s. 177-187. ISBN/ISSN: 1783-2446/978-90-429-1974-7.
- Raday, F. (2003). Culture, religion, and gender. *I: CON: International journal of constitutional Law, 1*(4), s. 663-715. ISBN/ISSN: 1474-2640. Hentet 2012-11-19 fra http://wunrn.com/news/2008/03_08/03_03_08/030308_culture_files/030308_culture.pdf
- Vogt, K. (2010). Religious practice and worldview of Muslim women in Western Europe. I Z. R. Kassam (Red.), *Women and Islam* (s. 291-303). Santa Barbara, Calif.: Praeger. ISBN/ISSN: 978-0-275-99158-6
- Vélez Caro, O. C. (2007). Toward a feminist intercultural theology. I M. P. Aquino & M. J. Rosado-Nunes (Red.), *Feminist intercultural theology: Latina explorations for a just world* (s. 248-264). Maryknoll, N.Y.: Orbis Books. ISBN/ISSN: 9781570757419/1570757410

TEOL5467 - Teori i praksis: Kristen dannelse innenfor patristisk tradisjon

Emneansvarlig:	John Wayne Kaufman (John.W.Kaufman@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap 2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Katolsk presteutdanning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Kristen forkynnelse bygger på påstanden om at en bro består, i Kristus, over vesensgapet mellom Skaper og skapning. I forlengelsen av dette legger patristisk litteratur til grunn at mennesket som skapning trekkes inn i Skaperens liv. Emnet viser hvorledes liturgiske, asketiske og biografiske tekster 200-600 e.Kr. artikulerer tanken om at guddommelig liv kan dannes i menneskers erfaring.

Begrepene "teori" og "praksis" vil følge oss gjennom emnet. De lar oss vurdere premissene for teologisk virksomhet både nå og i kristen oldtid. Mens vår samtids vitenskapelige mentalitet gjerne forutsetter empirisk utarbeidede "teorier" omsatt i målrettet "praksis", tenkte antikkens kristne anderledes. For dem var praxis (asketisk lutring) et nødvendig forstadium for den theoria (skuen) som utgår fra kontemplativ erfaring. I kontrasten mellom deres og vår innfallsvinkel, vil vi søke grunnlaget for metodologisk komplementaritet. En hensikt med emnet er å belyse den eksistensielle dimensjon av kristne læresetninger. Hvert delemne fører én hovedkilde fra østlig, én fra vestlig kristen tradisjon. Slik belegges enheten såvel som mangfoldet i patristisk tradisjon. Emnet avsluttes med et forsøk på å problematisere spenningen "teori"/"praksis" konstruktivt for vårt eget teologiske engasjement, på bakgrunn av gjennomgåtte kilder.

Emnet består av delemnene A. Liturgi (3 stp), delemne B. Asketisk litteratur (4 stp) og delemne C. Biografi og selvbiografi (3 stp).

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet TEOL5467 sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevet poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:
Med TEOL2467 Teori i praksis: Kristen dannelse innenfor patristisk tradisjon, reduseres dette emnet med 10 stp

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- levere og få godkjent utkast til individuell skriftlig oppgave med utgangspunkt i emnets pensum. Tema avtales med faglærer. Utkastet skal inneholde en fullt utskrevet innledning med problemstilling, omtale av materiale og framgangsmåte, og disposisjon.
- bestå en kortprøve (2 timer) i emnets kjernepensum
- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL5467 har individuell skriftlig oppgave som eksamensform. For å kunne gå opp til eksamen
må studentene innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av individuell skriftlig oppgave.

TEOL5468 - Lekfolkets plass i kirke og samfunn

Emneansvarlig:	Else-Britt Nilsen (E.B.Nilsen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap 2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Katolsk presteutdanning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

I kraft av sin dåp og det alminnelige prestedømme har lekfolk sine egne oppgaver og virkeområder i kirke og samfunn. Ikke minst har Det annet Vatikankonsil tydeliggjort dette i katolsk kontekst. Emnet gir en fordypning i lekfolkets rolle i kirke og samfunn slik den kommer til uttrykk før, under og etter konsilet i katolsk teologi, i offisielle kirkelige dokumenter og gjennom legfolks måter å virkeliggjøre sitt spesielle kall på. Sentrale tekster fra Det annet Vatikankonsil vektlegges spesielt.

Studiekrav

Studenten må
- Presentere (i et felles seminar) en emnerapport på 1200-2000 ord fra en begrenset del av pensum. Emnet for rapporten velges i samråd med faglærer og vurderes som bestått/ikke bestått
- Drøfte utkast til individuell skriftlig oppgave i et felles seminar
- Delta i evalueringen av studietilbudet, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

For å bestå TEOL5468 må studenten oppfylle alle studiekravene og skrive en individuell skriftlig oppgave på 2800-4000 ord. Essayet bedømmes med karakter (A-F).

Læringsutbytte etter fullført emne

Målet med dette emnet er å gi en fordypet kunnskap om lekfolkets kall og oppdrag i kirke og samfunn i katolsk perspektiv.

Studenten skal ha:
- Spesialisert innsikt i utviklingen av (katolsk) teologisk forståelse av lekfolket
- Generell kunnskap om Det annet Vatikankonsil, og spesielt om konsilets kirkeforståelse og kirkens hierarkiske struktur
- Generell kunnskap om den katolske kirkes forståelse av menneskets forhold til samfunn og politikk
- Evne til teologisk refleksjon over forholdet lekfolk/geistlighet lokalt og globalt

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Arinze, F. (2013). *The layperson's distinctive role*. San Francisco, Calif.: Ignatius Press. ISBN/ISSN: 9781586177805
- Concilium Vaticanum (2 : 1962-1965), . (1965). *Legfolkets apostolat: Dekretet apostolicam actuositatem vedtatt av det annet Vatikankonsil og promulgert av pave Paul VU 18. november 1965*.. Hentet fra http://www.katolsk.no/dokumenter/dokumenter-fra-vatikanet/paul6/al/al_02
- Concilium Vaticanum, 2.-6. (1964). Lumen gentium: Dogmatisk konstitusjon "De ecclesia" ("Kirken"). Hentet 2009-06-22 fra http://www.katolsk.no/dokumenter/dokumenter-fra-vatikanet/paul6/lg
- Congar, Y. (2010). P. Lakeland (Red.), *Essential writings* (s. 13-36, 80-123). Maryknoll, N.Y.: Orbis Books. ISBN/ISSN: 9781570757877
- Frans 1 pave, . (2013). *Evangelii Gaudium*. Rome: Vatican Press.. Hentet fra http://w2.vatican.va/content/francesco/en/apost_exhortations/documents/papa-francesco_esortazione-ap_20131124_evangelii-gaudium.html
- Fredell, M. (2012). Myndiggjøring - om lekfolkets rolle i kirken. I P. Kværne & A. H. Utgaard (Red.), *Hellig uro: 50 år etter Det annet vatikankonsil* (s. 93-128). Oslo: Emilia. ISBN/ISSN: 978-82-7419-143-3
- Gaillardetz, R. R. (2006). *The church in the making: Lumen Gentium, Christus Dominus, Orientalium Ecclesiarum*. New York: Paulist Press. ISBN/ISSN: 9780809142767
- Leckey, D. R. (2006). *The laity and Christian education: Apostolicam actuositatem, gravissimum educationis* (s. 1-97). New York: Paulist Press. ISBN/ISSN: 0809142201/978-0-8091-4220-0
- Muldoon, T. (Red.) (2009). *Catholic identity and the laity*. Maryknoll, NY: Orbis Books. ISBN/ISSN: 9781570758218
- Nilsen, E. B. (2012). Katolske prester: Valgt ut blant menneskene. I C. A. Døving & B. Thorbjørnsrud (Red.), *Religiøse ledere: Makt og avmakt i norske trossamfunn* (s. 90-109). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-01971-0
- Tanner, N. P. (2005). *The church and the world: Gaudium et spes, Inter mirifica* (s. 3-86). New York: Paulist Press. ISBN/ISSN: 0-8091-4238-4
- Vallquist, G. (1995). *Katolska läroår: Uppsala, Paris, Rom*. [Stockholm]: Bonnier. ISBN/ISSN: 91-0-056126-6

TEOL5469 - Økologisk teologi og globalisering, katolske perspektiver

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Religion, Society and Global Issues
	2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap
	2-årige masterprogrammer - Teologi
	Profesjonsstudier - Katolsk presteutdanning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Med encyklikaen Laudato Si' har pave Frans plassert omsorg for Jorden, vårt felles hjem, i kjernen av kristen tenkning og praksis. Han har også gjort klimaspørsmålet til et moralsk anliggende som alle må ta stilling til og alle har et ansvar for. Han følger i sporet til mange av sine forgjengere, men i særlig grad Frans av Assisi. Han er like konkret og kompromissløs som helgenen fra 1200-tallet. Det tverreligiøse Assisi-toppmøtet i 1986 ble startskuddet for økende økologisk bevisstgjøring hos tilhengere av verdens store religioner. Slik er byen Assisi sentral ikke bare for spørsmål om rettferdighet og fred, men også økologi

Kurset vil gi deltakerne en avansert innsikt i katolsk sosiallære med særlig vekt på økologi. Deltakerne vil også bli presentert for Frans av Assisi som skrev Laudato Si' (Solsangen) og for pave Frans og hans miljø encyklika. Deres økologiske teologi og tenkning er viktige bidrag til vår globaliserte tidsalder.

Emnet dekker tre tematiske områder innenfor katolsk teologi: (a) Økologiske utfordringer i vår globaliserte verden, (b) ulike svar innenfor dagens katolske sosiallære, (c) de historiske røtter for økologisk teologi.
Obligatorisk del av emnet er en studieuke i Roma / Assisi 26. mars - 2.
april 2017. En forberedende samling før og en oppfølgende samling etter
studieturen vil også inngå i studietilbudet.

Turen vil koste ca. 7.150 kr som inkluderer deltakeravgift, overnatting m.
frokost, tre felles måltider og transport T/R Roma-Assisi. Reisen T/R
Norge-Roma er ikke inkludert, og må besørges av den enkelte deltaker.

Studiekrav

Studenten må

- Delta på en studietur til Roma og Assisi (en uke)
- Skrive en bokrapport på 600-1000 ord fra en begrenset del av pensum. Emnet for rapporten velges i samråd med faglærer, presenteres i felles seminar, og vurderes som bestått/ikke bestått
- Delta i evalueringen av studietilbudet, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester

Og i tillegg enten alternativ A eller B under:

A. Levere og få godkjent utkast til faglig oppgave. Tema godkjennes av emneansvarlig. Utkastet drøftes i et felles seminar.
B. For lærere som følger kurset, utkast til faglig oppgave erstattes med å lage et studieopplegg for undervisning om økologi og etikk. Utkast må godkjennes av emneansvarlig innen angitt frist.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

For å bestå TEOL5469 må studenten oppfylle alle studiekravene. For studenter som har valgt alternativ A under studiekrav, er eksamensform faglig oppgave (4000-4500 ord). Faglig oppgave bedømmes med karakter (A-F). For studenter som har valgt alternativ B under studiekrav, er innlevering av mappe eksamensform. Innholdet i mappen skal være studieopplegg for undervisning om økologi og etikk. Mappen bedømmes med karakter (A-F).

Læringsutbytte etter fullført emne

Målet for kurset er å forstå den historiske bakgrunnen for og dagens utfordringer for katolsk sosiallære når det gjelder økologi som global utfordring i dag.

Studenten skal ha:

- kjennskap til synet på økologiske utfordringer innenfor innenfor Den romersk-katolske kirke, slik den kommer fram isentrale dokumenter, særlig pave Frans¿ sosiale encyklika Laudato Si¿ (2015)
- god kunnskap om Frans av Assisis økologiske teologi som en inspirasjonskilde for vår tids kamp for økologisk bærekraft, fred og rettferdighet

- kjennskap til Den katolske kirkes arbeid for økologisk ansvar, klimarettferdighet og dialog

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- (2014). Fellesuttalelse fra pave Frans og patriark Bartolomeus. Hentet 2016-12-16 fra http://www.katolsk.no/nyheter/2014/05/fellesuttalelse-fra-pave-fans-og-patriark-bartolomeus
- Benestad, J. B. (2011). *Church, state, and society: An introduction to Catholic social doctrine* (s. 342-374). Washington, D.C.: Catholic University of America Press. ISBN/ISSN: 978-0-8132-1800-7/978-0-8132-1801-4
- Boff, L. (2014). *Francis of Rome & Francis of Assisi: A new springtime for the Church?* (VI, 160 s.). Maryknoll, N.Y: Orbis Books. ISBN/ISSN: 9781626980839
- Chryssavgis, J. (2007). Ecumenical Patriarch Bartholomew: Insights into an Orthodox Christian worldview. *International Journal of Environmental Studies, 64* (1), s. 9-18. ISBN/ISSN: 1029-0400.
- Fleming, J. I. (2016). *Laudato si': A critique: Pope Francis' encyclical letter on the care of our common home* . Ballarat, VIC: Modotti Press . ISBN/ISSN: 9781925138931/1925138933
- Frans 1, p. (2015). *Encyklikaen Laudato si': Om omsorgen for vårt felles hjem* . Oslo: St. Olav forl. ISBN/ISSN: 978-82-7024-309-9
- Heiene, G. (2012). Katolsk sosiallære - et kritisk blikk. I P. Kværne & A. H. Utgaard (Red.), *Hellig uro: 50 år etter Det annet vatikankonsil* (s. 197-224). Oslo: Emilia. ISBN/ISSN: 978-82-7419-143-3
- Kyrou, C. N. (2007). Peace Ecology: An Emerging Paradigm in Peace Studies. *International Journal of Peace Studies, 12*(1), s. 73-92. ISBN/ISSN: 1085-7494.
- Montgomery, W. D. (2015). The Flawed Economics of Laudato Si?. *New Atlantis: A Journal of Technology & Society, 47*, s. 31-44. ISBN/ISSN: 1555-5569. Hentet fra http://www.thenewatlantis.com/publications/the-flawed-economics-of-laudato-si
- Per Kværne (2012). Frans av Assisi og den katolske kirkes religionsdialog. I P. Kværne & A. H. Utgaard (Red.), *Hellig uro: 50 år etter Det annet vatikankonsil* (s. 251-259). Oslo: Emilia. ISBN/ISSN: 978-82-7419-143-3
- Pontifical Council For Justice Peace, . (2014). *Energy, justice and peace: A reflection on energy in the current context of development and environmental protection.* New York: Paulist Press. ISBN/ISSN: 978-0-8091-4985-8
- Santucci, F. (2000). *The strategy that saved Assisi* . Assisi: Ed. Minerva. ISBN/ISSN: 88-87021-12-X
- Sorrell, R. D. (1988). *St. Francis of Assisi and nature: Tradition and innovation in Western Christian attitudes toward the environment.* New York: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 9780195386738. Hentet fra http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nlebk&AN=294806&site=ehost-live
- Tucker, M. E. & Grim, J. A. (2001). Introduction: The Emerging Alliance of World Religions and Ecology. *Daedalus, 130*(4), s. 1-22. ISBN/ISSN: 0011-5266. Hentet fra http://www.jstor.org/stable/20027715
- Warner, K. (2011). Franciscan environmental ethics: Imagining creation as a community of care. *Journal of the Society of Christian ethics, 31* (1), s. 143-160. ISBN/ISSN: 2326-2176.

TEOL5471 - Metodistisk teologi - dogmatikk

Emneansvarlig:	Roar G. Fotland (Roar.G.Fotland@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap 2-årige masterprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

TEOL5472 - Metodistisk teologi - etikk

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

TEOL5473 - Metodistisk teologi - ekklesiologi

Emneansvarlig:	Roar G. Fotland (Roar.G.Fotland@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

TEOL5475 - Hellighet i kristen tradisjon

Emneansvarlig:	Roar G. Fotland (Roar.G.Fotland@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

TEOL5475 vil belyse og drøfte hellighetsbegrepet slik det fremstår i ulike kristne tradisjoner. Det første delmenet presenterer en metodistisk forståelse, mens det neste delemnet presenterer ulike andre teologiske perspektiver på hellighet. Dette danner så grunnlaget for en faglig drøfting av begrepet. Emnet belyser også hellighet som personlig fromhet og gir studenten et redskap til innsikt i egen spiritualitet. Det siste aspektet som behandles er i hvilken grad hellighet kan forstås som diakonalt og samfunnsmessig engasjement, eller om hellighet bare kan relateres til individuell fromhet. Dette drøftes opp mot de generelle forståelsene av hellighet.

Emnet består av fire delemner:
- Delemne A. Hellighet som teologisk begrep (3 stp)
- Delemne B. Hellighet i ulike tradisjoner (3 stp)
- Delemne C. Hellighet som personlig og åndelig vekst (1 stp)
- Delemne D. Hellighet som sosialt og samfunnsmessig engasjement (3 stp)

TEOL5475 er et kjerneemne i Master i teologi, Metodistisk studiespesialisering og et valgemne både for Profesjonsstudiet i teologi og Master i teologi.

Studiekrav

Studenten skal
- få godkjent en faglig oppgave (2000-2500 ord) fra et av de fire delemnene.
- presentere oppgaven for gruppen og gi respons på en faglig oppgave fra en annen student.
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semesteret.

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL5475 har én vurderingsform, skriftlig eksamen (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av den skriftlige eksamen.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Delemne A. Hellighet som teologisk begrep
Studenten har:
- inngående kunnskap om hvorledes hellighet blir forstått innenfor en metodistisk tradisjon
- god kunnskap om hvordan hellighet tilegnes, i lys av metodistisk tradisjon

DELEMNE B. HELLIGHET I ULIKE TRADISJONER
Studenten har:
- god kunnskap om hvorledes hellighet blir forstått innenfor ulike teologiske tradisjoner
- god kunnskap om hvordan hellighet tilegnes, i lys av ulike teologiske tradisjoner

DELEMNE C. HELLIGHET SOM PERSONLIG OG ÅNDELIG VEKST
Studenten har:
- god kunnskap om hellighet som personlig fromhet

DELEMNE D. HELLIGHET SOM SOSIALT OG SAMFUNNMESSIG ENGASJEMENT
Studenten har:
- inngående kunnskap om hvorfor sosialt og samfunnsmessig engasjement kan forstås som uttrykk for hellighet

FERDIGHETER
Felles ferdigheter for delemnene A, B, C og D
Studenten kan
- drøfte hellighet som teologisk begrep innenfor rammen av en teologisk helhetsforståelse
- relatere personlig hellighet til egen erfaring
- vurdere forskjeller og likheter i perspektiv uavhengig av teologisk språk
- drøfte aktuelle problemstillinger i kirke og samfunn i lys av hellighet som sosialt og samfunnsmessig engasjement.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR

- Abrahams, I. (2009). To serve the present age, our calling to fulfill: A different Church for a different world. I M. D. Meeks (Red.), *Our calling to fulfill* (s. 71-90). Nashville, Tenn.: Kingswood Books. ISBN/ISSN: 9781426700491
- Blocher, H. (2014). Sanctification by faith?. I K. Kapic (Red.), *Sanctification: Explorations in theology and practice* (s. 57-78). Downers Grove, Ill.: Inter-Varsity Press. ISBN/ISSN: 9780830840625
- Canlis, J. (2014). Sonship, identity and transformation. I K. Kapic (Red.), *Sanctification: Explorations in theology and practice* (s. 232-250). Downers Grove, Ill.: Inter-Varsity Press. ISBN/ISSN: 9780830840625
- Ellis, B. (2014). Covenantal union and communion: Union with Christ as the covenant of grace. I K. Kapic (Red.), *Sanctification: Explorations in theology and practice* (s. 79-101). Downers Grove, Ill.: Inter-Varsity Press. ISBN/ISSN: 9780830840625
- Horton, M. (2014). Let the earth bring forth...: The Spirit and human agency in sanctification. I K. Kapic (Red.), *Sanctification: Explorations in theology and practice* (s. 127-149). Downers Grove, Ill.: Inter-Varsity Press. ISBN/ISSN: 9780830840625
- Kapic, K. (2014). A theological meditation on suffering and sanctification. I K. Kapic (Red.), *Sanctification: Explorations in theology and practice* (s. 212-231). Downers Grove, Ill.: Inter-Varsity Press. ISBN/ISSN: 9780830840625
- Lodahl, M. E. (2003). *God of nature and of grace: Reading the world in a Wesleyan way* (s. 13-52, 107-165). Nashville, Tenn: Kingswood. ISBN/ISSN: 0687066662
- Phillips, P. (2014). The universal call to holiness: Engaging with the secular. *New Blackfriars, 95*(1059), s. 579-592. ISBN/ISSN: 0028-4289.
- Suchocki, M. H. (2009). Christian perfection: A methodist perspective on ecclesiology. I M. D. Meeks (Red.), *Our calling to fulfill: Wesleyan views of the church in mission* (s. 91-108). Nashville, Tenn.: Kingswood Books. ISBN/ISSN: 9781426700491

DELEMNE B LITTERATUR

- Cairns, P. (2011). Personal perspectives of the holiness experience. *Word and deed: A journal of Salvation Army theology and ministry, 13*(2), s. 51-63. ISBN/ISSN: 1522-3426. Hentet fra http://www.sanationalpublications.org/files/2014/10/Word-Deed-13.2-May-2011.pdf
- Colle, R. D. (2000). The pursuit of holiness: A Roman Catholic-Pentecostal dialogue. *Journal of ecumenical studies, 37*(3-4), s. 301-320. ISBN/ISSN: 0022-0558. Hentet fra http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rfh&AN=ATLA0001253637&site=ehost-live
- Fader Johannes, . (2008). Theosis, menneskets guddommeliggjørelse.*Over alt: Tidsskrift for kristen spiritualitet og åndelig veiledning, 20*, s. 58-71. ISBN/ISSN: 0802-2550.
- Fotland, R. G. (2008). Helliggjørelsen, et metodistisk perspektiv.*Over alt: Tidsskrift for kristen spiritualitet og åndelig veiledning, 20*, s. 72-83. ISBN/ISSN: 0802-2550.
- Holm, B. K. (2008). Luther og menneskets helliggjørelse.*Over alt: Tidsskrift for kristen spiritualitet og åndelig veiledning, 20*, s. 100-107. ISBN/ISSN: 0802-2550.
- Oalang, E. (2012). Relational holiness in community. *Word and deed: A journal of Salvation Army theology and ministry, 14*(2), s. 17-28. ISBN/ISSN: 1522-3426. Hentet fra http://www.sanationalpublications.org/files/2014/10/Word-Deed-14.2-May-2012.pdf
- Olson, R. & Winn, C. (2015). *Reclaiming pietism: Retrieving an evangelical tradition* (s. 1-18, 132-181). Grand Rapids, Mich.: Eerdmans. ISBN/ISSN: 9780802869098
- Yong, A. (2014). *Renewing Christian theology: Systematics for a global Christianity* (s. 81-130). Waco, Texas: Baylor University Press. ISBN/ISSN: 9781602587618

DELEMNE C LITTERATUR

- Chopp, R. S. (2003). Hearing, holiness, and happiness: Listening to God and neighbour. I J. Rieger & J. J. Vincent (Red.), *Methodist and radical: Rejuvenating a tradition* (s. 95-106). Nashville, Tenn: Kingswood Books. ISBN/ISSN: 0687038715
- Clapper, G. S. (2002). Making disciples in community. I P. W. Chilcote (Red.), *The Wesleyan tradition: A paradigm for renewal* (s. 111-122). Nashville, Tenn.: Abingdon Press. ISBN/ISSN: 0-687-09563-8
- Haanes, V. L. (2008). Formatio. *Over alt: Tidsskrift for kristen spiritualitet og åndelig veiledning, 20*, s. 168-173. ISBN/ISSN: 0802-2550.
- Harper, S. (2002). Works of piety as spiritual formation. I P. W. Chilcote (Red.), *The Wesleyan tradition: A paradigm for renewal* (s. 87-97). Nashville, Tenn.: Abingdon Press. ISBN/ISSN: 0-687-09563-8
- Knox-Seith, E. (2008). Pilgrimsspiritualiteten og den moderne søgen.*Over alt: Tidsskrift for kristen spiritualitet og åndelig veiledning, 20*, s. 26-37. ISBN/ISSN: 0802-2550.

DELEMNE D LITTERATUR

- Crawford, N., Dodrill, J. & Wilson, D. (2015). Introduction: Reimagining holiness. I N. Crawford, J. Dodrill & D. Wilson (Red.), *Holy imagination: Rethinking social holiness* (s. 1-10). Lexington: Emeth Press. ISBN/ISSN: 9781609470876
- Green, R. (2015). The evolution of social ministry in the Salvation Army. I N. Crawford, J. Dodrill & D. Wilson (Red.), *Holy imagination: Rethinking social holiness* (s. 73-94). Lexington: Emeth Press. ISBN/ISSN: 9781609470876
- Jennings, T. W. (1990). *Good news to the poor: John Wesley's evangelical economics* (s. 13-118). Nashville, Tenn: Abingdon Press. ISBN/ISSN: 0687155282
- Lodahl, M. E. (2003). *God of nature and of grace: Reading the world in a Wesleyan way* (s. 191-220). Nashville, Tenn: Kingswood. ISBN/ISSN: 0687066662
- Maddox, R. L. (2015). Reclaiming holistic salvation: A continuing wesleyan agenda. I N. Crawford, J. Dodrill & D. Wilson (Red.), *Holy imagination: Rethinking social holiness* (s. 41-54). Lexington: Emeth Press. ISBN/ISSN: 9781609470876
- Miles, R. (2002). Works of mercy as spiritual formation. I P. W. Chilcote (Red.), *The Wesleyan tradition: A paradigm for renewal* (s. 98-110). Nashville, Tenn.: Abingdon Press. ISBN/ISSN: 0-687-09563-8
- Rieger, J. (2015). Speaking truth to power - with a twist: Reenvisioning the task of theology and the academy. I N. Crawford, J. Dodrill & D. Wilson (Red.), *Holy imagination: Rethinking social holiness* (s. 113-126). Lexington: Emeth Press. ISBN/ISSN: 9781609470876
- Swoboda, A. (2015). Peaceful pentecost: The pentecostal pacifist tradition for contemporary political praxis and theology. I N. Crawford, J. Dodrill & D. Wilson (Red.), *Holy imagination: Rethinking social holiness* (s. 95-112). Lexington: Emeth Press. ISBN/ISSN: 9781609470876

- Weber, T. R. (2001). *Politics in the order of salvation: Transforming Wesleyan political ethics* (s. 17-38, 391-420). Nashville, Tenn.: Kingswood Books. ISBN/ISSN: 9780687316908
- Winslow, K. (2015). Enfolding others: Social holiness in the Bible and biblical interpretation. I N. Crawford, J. Dodrill & D. Wilson (Red.), *Holy imagination: Rethinking social holiness* (s. 11-28). Lexington: Emeth Press. ISBN/ISSN: 9781609470876

Eksamens-/innleveringsdatoer

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	8. juni 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	6 timer
Kunngjøringsdato:	29. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	14. aug. 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	6 timer
Kunngjøringsdato:	4. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

TEOL5510 - Sjelesorg med institusjonspraksis

Emneansvarlig:	Roald Eskildsen (Roald.Eskildsen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst og vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Profesjonsstudiet i teologi- høyere grad.
TEOL5510 gir en innføring i det sentrale praktisk-teologiske emneområdet sjelesorg samt praksis på institusjon.

Emnet består av to delemner:

DELEMNE A. SJELESORG (3 SP)
Dette delemnet sikter mot å gi en grunnleggende innføring i den kristne sjelesorgs egenart. Det fokuseres på sjelesorgens bibelske forankring og teologiske begrunnelse i rammen av kirkens diakoni. Med bakgrunn i momenter fra sjelesorgens faghistorie gis en innføring i sentrale posisjoner til forståelse av sjelesorgens kontekstuelle forankring. Det legges vekt på sjelesorgens faglige og konkrete kontekst; sjelesorg på et bestemt sted i en bestemt sammenheng. To forhold har særlig betydning: For det første forståelsen av den sjelesørgeriske samtalens egenart, og dernest sjelesorgens fortolkning og bruk av innsikter fra andre fagområder så som religionspsykologi, psykoterapi og religionssosiologi. Sjelesørgerens forutsetninger vil bli tematisert, og i forlengelsen av dette belyses sjelesørgeriske emner med særlig relevans for institusjonstjenesten.

DELEMNE B. INSTITUSJONSPRAKSIS (7 SP)
Veiledet institusjonspraksis varer i 4 uker og finner sted på sykehus, i fengsel, på sykehjem, i Forsvaret eller annen institusjon. Det legges vekt på studentens møte med mennesker i sykdom og krise, møte med prestetjenesten i et tverrfaglig team på en institusjon og studentens egen vekst og modningsprosess mot prestetjeneste. Institusjonspraksis inneholder både observasjon og deltakelse.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet.
Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:
Med PT203-04V Sjelesorg og ungdomsdiakoni, reduseres dette emnet med 5 sp
Med PT503-04V Sjelesorg med institusjons, reduseres dette emnet med 10 sp
Med PT509-04V Institusjonspraksis (overgang), reduseres dette emnet med 5 sp
Med PT510-04V Sjelesorg og diakoni, reduseres dette emnet med 5 sp
Med DIA511-04V Sjelesorg..., reduseres dette emnet med 2 sp
Med PT573-07H Sjelesorg med institusjonspraksis, reduseres dette emnet med 10 sp

Studiekrav

Studenten skal i tilknytning til seminarundervisningen, øvelser og praksis:
- ha godkjent oppmøte i undervisning og seminar (minimum 75 prosent frammøte)
- gjennomføre og få godkjent emnets øvingsdager. Godkjente øvingsdager er en forutsetning for å kunne gjennomføre praksisperioden.
- gjennomføre og få godkjent praksis, inkludert innlevert og godkjent evalueringsrapport.
- forberede case fra praksis til gruppesamling etter mal i emneark
- delta i gruppesamlinger etter praksis med fokus på praksiserfaringer
- levere og få godkjent refleksjonsnotat (1000-1500 ord) som anvender teori fra pensum (delemne A) i møte med en konkret sjelesørgerisk problematikk fra praksis etter mal i emneark
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Informasjon om praksis som studiekrav
Dersom praksisperioden vurderes til «ikke bestått», må praksisperioden helt eller delvis tas om igjen. Det gis normalt én ny mulighet til dette, jf. Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Det teologiske Menighetsfakultet. Praksis anses som påbegynt første øvingsdag. Fravær eller trekk fra praksis uten gyldig grunn, teller som ett forsøk. Med gyldig grunn menes dokumentert sykefravær eller annet dokumentert tvingende fravær. Fraværet må meldes til MF umiddelbart. Nærmere beskrivelse av praksisopplegg finnes i informasjonshefte for praksisperioden. Studenter som i lære og livsførsel setter seg utover de rammer som gjelder for vigslet tjeneste, kan nektes å gjennomføre praksis.

Arbeidsform og organisering:
Delemne A: undervisning i seminarform, øvelser og grupper.
Delemne B: samlinger som forbereder praksis og tematiserer erfaring etter praksis.
Nærmere informasjon om ordning for institusjonspraksis finnes i emnearket og i eget praksishefte (se Fronter). Praksis er både observerende og deltagende. Det er krav om innbetaling av egenandel for opphold/overnatting i forbindelse med øvingsdagene.

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL5510 vurderes med avsluttende godkjenning av oppfylte studiekrav. Emnet vurderes til "bestått" / "ikke bestått".

Læringsutbytte etter fullført emne

Delemne A: Sjelesorg

KUNNSKAP
Studenten har:
- inngående kunnskap om sjelesorgens teologiske begrunnelse og kirkelige forankring
- kunnskap om den sjelesørgeriske samtalens forutsetninger og rammer
- kunnskap om sjelesørgeriske utfordringer knyttet til møte med kriser, eksistensiell tematikk, sykdom og lidelse
- kunnskap om sjelesorgens kontekstuelle karakter
- kunnskap om sjelesorg innenfor rammen av en institusjon

FERDIGHETER
Studenten kan:
- reflektere over egen praksisutøvelse i lys av tematikk på emnet, herunder kroppsspråk og stemmebruk
- føre en sjelesørgerisk samtale med mennesker i krise

Delemne B: Institusjonspraksis

KUNNSKAP
Studenten har:
- kunnskap om prestetjeneste i rammen av en institusjon

FERDIGHETER
- samhandle med andre aktører i den aktuelle institusjonen i formelle og uformelle situasjoner
- møte mennesker som sjelesørger på en forsvarlig måte
- forkynne og være liturg i en institusjonskontekst
- reflektere over teologiske og kirkelige utfordringer i møte med konfidenter og ansatte
- reflektere over egen faglig utøvelse, pastoral praksis, identitet og tro og justere disse under veiledning

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Cooper-White, P. (2012). Suffering. I B. J. Miller-McLemore (Red.), *The Wiley-Blackwell companion to practical theology* (s. 23-31). Malden, MA: Wiley-Blackwell. ISBN/ISSN: 9781444330823 (Kompendium)
- Danbolt, L. J. (2014). Hva er religionspsykologi. I L. J. Danbolt (Red.), *Religionspsykologi* (s. 17-32). Oslo: Gyldendal Akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-05-41634-5 (Kompendium)
- Falk, B. (2016). *Å være der du er: Oppmerksomhet, grenser og kontakt i den hjelpende samtale* (2. utg.). Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 978-82-450-2053-3
- Okkenhaug, B. (2002). *Når jeg ser ditt ansikt: Innføring i kristen sjelesorg* (s. 15-149). Oslo: Verbum. ISBN/ISSN: 82-543-0926-4

TEOL5511 - Trosopplæring og gudstjenesteliv med praksis

Emneansvarlig:	Idun Strøm Sefland (Idun.S.Sefland@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst og vår
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Master i kirkelig undervisning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Master i kirkelig undervisning.
Emnet omfatter praksis i menighet med særlig vekt på å gi begynnende fortrolighet med gudstjenesteledelse og forkynnelse. Studentene observerer kateket i tjeneste og gjennomfører avgrensede oppgaver i menighet under veiledning. Undervisning og øvingsdager er felles for kateketstudenter og studenter på profesjonsstudiet i teologi. De har som mål å gjøre studentene godt forberedt til praksis, med innføring i liturgisk ledelse, messesang, tekstlesning og forkynnelse. Emnet som helhet gir studentene økt kunnskap innen fagområdene homiletikk og liturgikk, trening på samhandling i grupper og reflekterende veiledningsprosesser, samt arbeid med gudstjenesteordninger og salmebruk. Praksis er normalt både observerende og deltakende. Se delemne B.

Emnet består av to delemner:
Delemne A: Gudstjenesteledelse og forkynnelse, 3 studiepoeng
Delemne B: Menighetspraksis, 7 studiepoeng

Arbeidsform og organisering
Delemne A:
- Øvingsdagene legger vekt på liturgisk ledelse, messesang, tekstlesning og forkynnelse. De er lagt til kirker og består hovedsakelig av øvelser i gruppe
- Undervisning i seminarrom.
Delemne B:
- Samlinger som forbereder praksis og tematiserer erfaring etter praksis.
Nærmere informasjon om ordning for menighetspraksis finnes i emnearket og et eget praksishefte (se Fronter).
- For studenter fra andre kirkesamfunn enn Den norske kirke, vil praksis normalt finne sted i det kirkesamfunnet studenten tilhører.
- Praksis er normalt både observerende og deltakende. Etter søknad kan studentene gjennomføre en rent observerende praksis. I slike tilfelle kreves det en utvidet praksisrapport i stedet for studiekravene knyttet til egen forkynnelse.

Studiepoengreduksjon

Studenter som har tatt emner med tilsvarende tematikk tidligere, bes ta kontakt med studieveileder.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- ha godkjent oppmøte i undervisning, øvelser og praksis (minimum 75 prosent fremmøte)
- gjennomføre og få godkjent de tre av emnets fem øvingsdager som er spesielt rettet mot kateketer (se emneark). Godkjente øvingsdager er en forutsetning for å kunne gjennomføre praksisperioden.
- gjennomføre og få godkjent praksis, inklusiv innlevert og godkjent evalueringsrapport.
- levere og får godkjent praksisoppgave fra menighetspraksis (3800-4000 ord), skrevet etter fastlagt mal
- levere og få godkjent preken holdt i praksis, med et kort refleksjonsnotat (800-1000 ord).
- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Se emnearket for nærmere informasjon om studiekravene.

Informasjon om praksis som studiekrav
Dersom praksisperioden vurderes til «ikke godkjent», må den helt eller delvis tas om igjen. Det gis normalt én ny mulighet til dette, jf. Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Det teologiske menighetsfakultet. Praksis anses som påbegynt første øvingsdag. Fravær eller

trekk fra praksis uten gyldig grunn, teller som ett forsøk. Med gyldig grunn menes dokumentert sykefravær eller annet dokumentert tvingende fravær. Fraværet må meldes til MF umiddelbart.

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL5511 vurderes med avsluttende godkjenning av oppfylte studiekrav. Emnet vurderes til "bestått" / "ikke bestått".

Mål

DELEMNE A: GUDSTJENESTELEDELSE OG FORKYNNELSE (3 STP)

Delemnet nærmer seg homiletiske og liturgiske temaer gjennom et fokus på muntlig formidling. Gjennom dette økes studentens forståelse for stemmens betydning i gudstjenesteliv, undervisning og forkynnelse, og for sammenhengen mellom stemme, pust og kropp både i tale og sang. Arbeidet omfatter øvelser i stemmebruk, liturgisk sang og tekstlesing. Undervisningen i liturgikk gir studentene kjennskap til hovedtrekkene i liturgisk teologi og gudstjenestens betydning for det lokale menighetslivet. Undervisningen i homiletikk har sitt utgangspunkt i den sentrale plassen forkynnelsen har i luthersk teologi og kirkevirkelighet. Delemnet fremhever betydningen av å bringe liturgi og forkynnelse i nær dialog med dagens mennesker og livsspørsmål, med kommunikasjon og livstolkning som sentrale stikkord.

Studenten skal etter fullført emne ha:
- kunnskap om ordningen for hovedgudstjenesten i Den norske kirke og grunnlaget for denne
- evne til muntlig formidling, med særlig vekt på messesang, tekstlesning og forkynnelse i liturgisk sammenheng
- kunnskap om hovedtrekkene i liturgisk teologi og nyere liturgisk fornyelsesarbeid
- kunnskap om kirkeår, tekstrekker, salmer, kirkerom og kristne symboler
- kunnskap om andakt-/prekenforberedelse
- kunnskap om prekenens funksjon i menighet og gudstjeneste, herunder tilhørernes rolle og prekenens ledelsesdimensjon
- evne til å inngå i veiledningsprosesser på en saksvarende måte, reflektere over veiledningen som er gitt, og ha evne til endring

DELEMNE B: MENIGHETSPRAKSIS (7 STP)
Gjennom 4 ukers veiledet menighetspraksis i Den norske kirke eller annet kirkesamfunn skal studentene lære lokalt menighetsliv å kjenne, og selv få prøve seg på sentrale praksisområder, særlig med sikte på økt fortrolighet med gudstjenesteliv, forkynnelse og formidling. Praksis skal gi relevant erfaring både med pastorale, kateketiske og diakonale arbeidsoppgaver i menigheten.

Læringsmålene for delemne A gjelder også for delemne B, i den grad de er relevante for studentens praksis. I tillegg skal studenten etter fullført emne ha:
- god kunnskap om det å være kateket i menighet
- evne til å nyttiggjøre seg teologisk kunnskap i refleksjon over menighetsliv
- evne til samhandling med andre i formelle og uformelle situasjoner
- evne til å utføre kateketiske oppgaver med teologisk, pedagogisk og etisk bevissthet
- evne til å utvikle og holde en preken/andakt og reflektere over dette arbeidet i lys av relevant teori
- evne til å forberede og lede en gudstjeneste med vekt på barn og unge i samhandling med andre, og reflektere over dette arbeidet i lys av relevant teori
- evne til å reflektere over observasjoner og erfaringer i pastorale, kateketiske og diakonale funksjoner

Praksis er normalt både observerende og deltakende, og foregår normalt i en menighet der studenten ikke har tilhørighet.
Dersom studenten er i jobb, kan studenten kan ha praksis samme sted. Veileder for praksis skal da være ekstern. Studenten skal ha minst én observasjon av et trosopplæringstiltak i en annen menighet, og skriver praksisoppgaven med fokus på sammenligning mellom observert trosopplæringstiltak og egen praksis.
Alle skriftlige innleveringer skal gjøres i praksisperioden og leveres i Fronter til angitte frister (se emnearket). Den praktiske og faglige tilretteleggingen av praksisperioden ledes av praksisleder ved Det teologiske menighetsfakultet. Det utbetales ingen lønn under praksisperioden.
Studenter som har deltakende praksis, blir vurdert med sikte på egnethet til kirkelig tjeneste.

Det er utarbeidet egne kriterier for denne vurderingen.

DELEMNE C. MUNTLIGHET OG PERSONLIG UTTRYKK (1 1/3 SP)
Emnet forbereder studentene til menighetspraksis. Studiet og skal utvikle studentenes personlige uttrykk innenfor liturgifaget, med særligsikte på messesang og memorering av liturgiske tekster. Ferdighetene øves også i studentenes egen forkynnelse og gudstjenesteledelse i menighetspraksis og også andre læringsprosesser er integrert med delemne D (menighetspraksis).
Arbeidsformene er undervisning i seminarform, gruppeøvelse under instruksjon og individuell instruksjon.

MÅL
Studenten skal etter fullført emne ha:
- evne til memorering og muntlighet
- evne til messesang
- evne til stemmebruk og diksjon
- evne til nervøsitetsmestring
- evne til egenøvelse

DELEMNE D. MENIGHETSPRAKSIS (7 1/3 SP)
Veiledet menighetspraksis varer i 4 uker og finner sted i en menighet i Den norske kirke eller i annet kirkesamfunn. Gjennom menighetspraksis skal studenten lære å møte lokalt menighetsliv på en faglig kvalifisert måte ved å få mulighet og hjelp til observasjon og refleksjon, og til selv å gjøre erfaringer i pastorale, kateketiske og diakonale funksjoner.

MÅL
Studenten skal etter fullført emne ha:
- evne til å reflektere over egne erfaringer i pastorale, kateketiske og diakonale funksjoner,
- evne til å vurdere og reflektere over erfaringen av egen formidling i disse funksjonene
- evne til å observere, analysere og reflektere teologisk over lokalt menighetsliv.
- evne til å forkynne

PRAKTISK GJENNOMFØRING OG EVALUERING
Praksisperioden består av to elementer som normalt er integrert i hverandre:
- tre ukers observerende praksis
- en uke med deltakelse i pastorale (event. kateketiske eller diakonale) funksjoner.

Praksis er normalt både observerende og deltakende. Etter søknad kan studentene gjennomføre en rent observerende praksis. I slike tilfelle kreves en utvidet praksisoppgave i stedet for studiekravene knyttet til egen forkynnelse og egen gudstjenesteledelse. Det kreves deltakende praksis for å bli opptatt på emnene PT 504 og 505.
Alle skriftlige innleveringer skal gjøres i praksisperioden og leveres umiddelbart etterpå.
Den praktiske og faglige tilrettelegging av praksisperioden ledes av fakultetets praksisleder.
Det utbetales ingen lønn under praksisperioden.
Studenter som har deltakende praksis blir vurdert med sikte på egnethet til kirkelig tjeneste. Det er utarbeidet egne kriterier for denne vurderingen.
Se «Informasjonsmappe om veiledet menighetspraksis PT272»

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR

- Jakobsen, R. N. & Øierud, G. L. (2009). *Prekenbeskrivelse: Forstå - formidle - forbedre - forkynne.* Oslo: Høyskoleforlaget. ISBN/ISSN: 978-82-7634-830-9
- Nordhaug, H. (2000). *-så mitt hus kan bli fullt: En bok om prekenen* (s. 81-103). Oslo: Luther. ISBN/ISSN: 82-531-4528-4 (Kompendium)
- Saxegaard, F. (2009). Presten som symboliserende, strategisk og samhandlende leder: En modell for sokneprestens lederskap i folkekirken. *Halvårsskrift for praktisk teologi,* (2), s. 17-29. ISBN/ISSN: 0800-6857 (Kompendium).
- Skjevesland, O. (1995). *Det skapende ordet: En prekenlære* (s. 237-248). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 82-00-22462-7. Hentet fra http://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digibok_2008022704085

DELEMNE B LITTERATUR

- Afdal, G. (2008). Menigheten som lærende fellesskap: Sosiokulturell læringsteoris muligheter og begrensninger som perspektiv på kirkelig læring. *Prismet: Pedagogisk tidsskrift, 59*(4), s. 227-245. ISBN/ISSN: 0032-8847 (Kompendium).
- Byström, J. & Norrgård, L. (1996). *Mer än ord: Liturgisk teologi och praxis* (s. 41-57). Stockholm: Verbum. ISBN/ISSN: 91-526-2244-4 (Kompendium)
- Hansen, G. *ORDO - som felleskristen arv og spenningsregulerende system: Forelesningsmanus*. (Se Fronter)
- Holien, A. (2010). *Gudstjenesten - "et sted å være, et sted å lære": En studie av hvordan noen gudstjenesteledere lar barn delta* [Oslo]: A. Holien.. Hentet fra http://hdl.handle.net/11250/160981
- Hovda, R. W. (1976). *Strong, loving and wise: Presiding in liturgy* (s. 53-61). Minnesota: Liturgical Press. ISBN/ISSN: 9780814612538 (Kompendium)
- Johnsen, E. T. (2008). Barn og unges deltagelse i gudstjenesten som ekklesiologisk utfordring: En diskuranalytisk refleksjon med

utgangspunkt i to praksisfortellinger. *Prismet: Pedagogisk tidsskrift, 59*(4), s. 247-256. ISBN/ISSN: 0032-8847 (Kompendium).
- Wenell, F. (2002). Från underhållning til engagement. *Reflektorium: Nordisk tidsskrift for ungdomsstudier og religionspædagogik1*, s. 23-41. ISBN/ISSN: 1602-740x (Kompendium).

TEOL5515 - Sjelesorg med institusjonspraksis

Emneansvarlig:	Roald Eskildsen (Roald.Eskildsen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

http://www.mf.no/emnekatalog?mode=emne&idnr=TEOL5510&english=
TEOL5515 gir en innføring i det sentrale praktisk-teologiske emneområdet sjelesorg samt praksis på institusjon.
Emnet består av to delemner:

DELEMNE A. SJELESORG (3 STP)
Dette delemnet sikter mot å gi en grunnleggende innføring i den kristne sjelesorgs egenart. Det fokuseres på sjelesorgens bibelske forankring og teologiske begrunnelse i rammen av kirkens diakoni. Med bakgrunn i momenter fra sjelesorgens faghistorie gis en innføring i sentrale posisjoner til forståelse av sjelesorgens kontekstuelle forankring. Det legges vekt på sjelesorgens faglige og konkrete kontekst; sjelesorg på et bestemt sted i en bestemt sammenheng. To forhold har særlig betydning: For det første forståelsen av den sjelesørgeriske samtalens egenart, og dernest sjelesorgens fortolkning og bruk av innsikter fra andre fagområder så som religionspsykologi, psykoterapi og religionssosiologi. Sjelesørgerens forutsetninger vil bli tematisert, og i forlengelsen av dette belyses sjelesørgeriske emner med særlig relevans for institusjonstjenesten.

DELEMNE B. INSTITUSJONSPRAKSIS (7 STP)
Veiledet institusjonspraksis varer i 4 uker og finner sted på sykehus, i fengsel, på sykehjem, i Forsvaret eller annen institusjon. Det legges vekt på studentens møte med mennesker i sykdom og krise, møte med prestetjenesten i et tverrfaglig team på en institusjon og studentens egen vekst og modningsprosess mot prestetjeneste. Institusjonspraksis inneholder både observasjon og deltakelse.

Arbeidsform og organisering:
Undervisning i seminarform, øvelser og praksis. Praksisperioden er veiledet. Nærmere informasjon om ordning for institusjonspraksis finnes i emnearket og i eget praksishefte (se Fronter). Praksis er både observerende og deltagende. Det er krav om innbetaling av egenandel for opphold/overnatting i forbindelse med øvingsdagene.

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Profesjonsstudiet i teologi- høyere grad.

Det er et forkunnskapskrav at emnet TEOL2542 er fullført.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet.
Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:
- Med PT203-04V Sjelesorg og ungdomsdiakoni, reduseres dette emnet med 5 stp
- Med PT503-04V Sjelesorg med institusjons, reduseres dette emnet med 10 stp
- Med PT509-04V Institusjonspraksis (overgang), reduseres dette emnet med 5 stp
- Med PT510-04V Sjelesorg og diakoni, reduseres dette emnet med 5 stp
- Med DIA511-04V Sjelesorg..., reduseres dette emnet med 2 stp
- Med PT573-07H Sjelesorg med institusjonspraksis, reduseres dette emnet med 10 stp
- Med TEOL5510 reduseres dette emnet med 7 stp

Studiekrav

Studenten skal i tilknytning til seminarundervisningen, øvelser og praksis:
- ha godkjent oppmøte i undervisningen (75 prosent frammøte)
- bestå praksis og levere evalueringsrapport fra praksis
- levere og få godkjent observasjonsnotat (samtalereferat) eller kasusdrøfting (1000-1500 ord) som anvender teori fra pensum (delemne A) i møte med en konkret sjelesørgerisk problematikk
- levere og få godkjent bokrapport fra pensum (800-1200 ord) innen angitt frist
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester

Informasjon om praksis som studiekrav:
Dersom praksisperioden vurderes til «ikke bestått», må praksisperioden helt eller delvis tas om igjen. Det gis normalt én ny mulighet til dette, jf. Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Det teologiske Menighetsfakultet. Praksis anses som påbegynt første øvingsdag. Fravær eller trekk fra praksis uten gyldig grunn, teller som ett forsøk. Med gyldig grunn menes dokumentert sykefravær eller annet dokumentert tvingende fravær. Fraværet må meldes til MF umiddelbart. Nærmere beskrivelse av praksisopplegg finnes i informasjonshefte for praksisperioden. Studenter som i lære og livsførsel setter seg utover de rammer som gjelder for vigslet tjeneste, kan nektes å gjennomføre praksis.

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL5515 vurderes med avsluttende godkjenning av oppfylte studiekrav. Emnet vurderes til "bestått" / "ikke bestått".

Læringsutbytte etter fullført emne

DELEMNE A. SJELESORG

KUNNSKAP
Studenten har:
- inngående kunnskap om sjelesorgens teologiske begrunnelse og kirkelige forankring
- kunnskap om den sjelesørgeriske samtalens forutsetninger og rammer
- kunnskap om sjelesørgeriske utfordringer knyttet til møte med kriser, eksistensiell tematikk, sykdom og lidelse
- kunnskap om sjelesorgens kontekstuelle karakter
- kunnskap om sjelesorg innenfor rammen av en institusjon

FERDIGHETER
Studenten kan:
- reflektere over egen praksisutøvelse i lys av tematikk på emnet, herunder kroppsspråk og stemmebruk
- føre en sjelesørgerisk samtale med mennesker i krise

DELEMNE B. INSTITUSJONSPRAKSIS

KUNNSKAP
Studenten har:
- kunnskap om prestetjeneste i rammen av en institusjon

FERDIGHETER
Studenten kan:
- samhandle med andre aktører i den aktuelle institusjonen i formelle og uformelle situasjoner
møte mennesker som sjelesørger på en forsvarlig måte
- forkynne og være liturg i en institusjonskontekst
- reflektere over teologiske og kirkelige utfordringer i møte med konfidenter og ansatte
- reflektere over egen faglig utøvelse, pastoral praksis, identitet og tro og justere disse under veiledning

PENSUM

TEOL5520 - Stiftspraksis med øvingsdager

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig) og vår
Studieprogramtilhørighet:	Masternivå - Praktisk-teologisk utdanning Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

TEOL5520 Stiftspraksis utgjør den siste av tre praksisperioder i profejonsstudiet i teologi. Det legges til rette for en selvstendig praksis, der studenten inngår i samhandlende prestetjeneste som selvstendig fagperson, og utfører et bredt utvalg av pastorale oppgaver.

Praksisperioden forberedes gjennom fire øvingsdager, der studentene videreutvikler ferdigheter innen stemmebruk og formidling, og øver på/reflekterer over sentrale deler av gudstjeneste og kirkelige handlinger.

Veiledning i praksisperioden skjer et mønster av Arbeidsveiledning i Den norske kirke. Veileder er ikke ansatt i soknet, og veiledning skjer primært på basis av studentens egne erfaringer og refleksjoner i praksis. Samtidig skal veileder være til stede på et utvalg gudstjeneste og kirkelige handlinger, slik at også veileders observasjoner her blir materiale i veiledningen. Student er under tilsyn av stedlig prest. Gjennomføring av menighetspraksis forutsetter at student snakker flytende norsk.

Emnet inngår også som del av Den norske kirkes «Veien til prestetjeneste». Oppmelding i emnet forutsetter at studenten har gjennomført O1- og O2-samlinger/samtaler. Ordinær stiftspraksis er lønnet og forutsetter biskopens fullmakt.

Emnet består av to delemner stiftspraksis (9 stp) og øvingsdager (1 stp).

Arbeidsform og organisering:
Læring og kunnskapsutvikling i emnet skjer i form av praksis, seminar, øvelse med instruksjon i mindre grupper og individuell instruksjon.

Nærmere informasjon om praksisperioden, og om praksis som studiekrav:
For studenter tilhørende Den norske kirke:
Praksisperioden varer i 5 uker og er en selvstendig prestetjeneste i det bispedømmet studenten er knyttet til gjennom ordningen «Veien til prestetjeneste» (VTP). Praksis er veiledet. Veileder arbeider ikke på studentens praksissted, men i nærliggende menighet. Veileder har normalt en særlig kompetanse innen veiledning. Stiftspraksis er et samarbeidstiltak mellom biskopene/bispedømmene og de teologiske lærestedene. Se for øvrig heftet «Informasjon om stiftspraksis», eller se nettstedet: http://vtp.kirken.no.

For studenter fra andre kirkesamfunn enn Den norske kirke tilrettelegges tilsvarende praksis, som normalt vil finne sted i det kirkesamfunnet studenten tilhører.

Dersom praksisperioden vurderes til «ikke bestått», må den helt eller delvis tas om igjen. Det gis normalt én ny mulighet til dette, jf. Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Det teologiske menighetsfakultet. Fravær, eller trekk, fra praksis uten gyldig grunn teller som ett forsøk. Med gyldig grunn menes dokumentert sykefravær eller annet dokumentert tvingende fravær. Fraværet må meldes til MF umiddelbart.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet.
Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:
Med PT504-04V Stiftspraksis, reduseres dette emnet med 10 sp
Med PT574-07H Stiftspraksis, reduseres dette emnet med 10 sp

Studiekrav

Studenten skal:
- ha godkjent oppmøte i øvingsdager, praksis samt øvrige forberedende og oppsummerende samvær (maks 25 % godkjent fravær).
- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.
- gjennomføre og få godkjent emnets øvingsdager. Godkjente øvingsdager er en forutsetning for å kunne gjennomføre praksisperioden (se egne retningslinjer)
- gjennomføre og få godkjent praksis, inkl. levere og få godkjent evalueringsrapport

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL5520 vurderes med avsluttende godkjenning av oppfylte studiekrav. Emnet vurderes til "bestått" / "ikke bestått". I vurderingen av praksisperioden vil studenten bli gjenstand for egnethetsvurdering. Egnethetsvurderingen bygger på «Kriterier for egnethet til prestetjeneste» (se Informasjonshefte om veiledet institusjonspraksis PT574).

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- inngående kunnskap om prestetjeneste i menighet
- inngående kunnskap om liturgien for hovedgudstjeneste, samt ordningene for dåp, vielse og gravferd
- kunnskap om arbeidsveiledning (ABV)

FERDIGHETER
Studenten kan:
- utføre kirkelig tjeneste med personlig og teologisk integritet, i balanse mellom samhandling og selvstendighet
- reflektere adekvat omkring egen pastoral praksis, identitet og tro
- samarbeide om planlegging, gjennomføring og evaluering av gudstjenester, og til å lede et gudstjenetearbeid
- inngå i veiledningsprosesser ved å gi tilbakemeldinger til evt. medstudent, motta veiledning og kunne reflektere adekvat over veiledningen.
- samhandle i formelle og uformelle situasjoner.
- nyttiggjøre seg egen teologisk kunnskap i eget pastorale arbeid, og i fortolkning av kontekst
- samhandle adekvat med frivillige, egen og andres yrkesgrupper i formelle og uformelle situasjoner.
- bruke stemme og kroppsspåk på en god måte i gudstjenestesammenheng og i andre formidlingssituasjoner.
- øve og forberede seg selvstendig til liturgiske oppgaver.
- reflektere over egen formidlingspraksis og motta veiledning på en adekvat måte.

TEOL5530 - Avsluttende praktikum

Emneansvarlig:	Fredrik Saxegaard (Fredrik.Saxegaard@mf.no)
Studiepoeng:	20
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig) og vår
Studieprogramtilhørighet:	Masternivå - Praktisk-teologisk utdanning Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Prestetjenesten i Norge har lange tradisjoner. Fra en side sett har den holdt seg svært stabil gjennom kirkens historie. Kjerneoppgavene er de samme: Sakramentsforvaltning, forkynnelse, menighetsledelse og offentlig representasjon, sjelesorg, undervisning, bønn og studium. På den annen side har presterollen, og forutsetningene for prestetjenesten, endret seg radikalt i tråd med kirkens endringer - hele tiden i samspill med aktuell kontekst.

Avsluttende praktikum har som mål å dyktiggjøre studentene til gode prester og praktiske teologer. Undervisningen er relevant for prestetjeneste i ulike kontekster, men hovedvekt legges på prestetjeneste i menigheter innen Den norske kirke. Emnet vil gi studentene forståelse for, og evne til å samhandle i, mangfoldige menigheter med ulike profesjoner, generasjoner, behov, livshistorier, sosial tilhørighet osv.

Emnet befinner seg dels i spennet mellom forskning/litteratur og øving i praktisk yrkesutøvelse; dels i spennet mellom pastoralteologi i snevrere betydning og praktisk teologi i videre betydning. Det stilles store krav til aktiv deltakelse og samarbeid, og evne til å relatere opparbeidet teologisk kompetanse til de aktuelle temaene.

TEOL5530 består av fem delemner: A. Pastoralteologi (5) B. Kirkerett (2) C. Gudstjenesteledelse og forkynnelse (7) D. Sjelesorg (3) E. Menighetspedagogikk (3).

TEOL5530 er et kjerneemne i studieprogrammet Profesjonsstudiet i teologi. Minimum 330 studiepoeng innen studieprogrammet profesjonsstudiet i teologi, må normalt være gjennomført for å kunne søke opptak i emnet.

ARBEIDSFORMER
Emnet består av en lang rekke ulike læringsformer; seminar- og samtalepreget undervisning i klasserom, casearbeid, gudstjenesteøvelser, ulike former for gruppearbeid, veiledningsgrupper, gudstjenesteledelse, retreat, presentasjon osv.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:
- Med PT513-04V Menighetsbygging og katekettjeneste, reduseres dette emnet med 16 stp
- Med PT505-04V Menighetsbygging og katekettjeneste, reduseres dette emnet med 20 stp
- Med PT575-07H Avsluttende praktikum, reduseres dette emnet med 20 stp

Studiekrav

Studenten skal i tilknytning til undervisningen (se studieark for maler, kriterier mv.):
- ha godkjent oppmøte i undervisningen. Det er krav om 100 % oppmøte, men emneansvarlig kan godkjenne inntil 25 % fravær etter begrunnet søknad.
- delta i veiledningsgruppe.
- delta i retreat.
- få godkjent refleksjonsnotat med teologisk selvpresentasjon og egne læringsmål (1200-1500 ord).
- få godkjent gudstjenesteagende og kort personlig refleksjon (inntil 500 ord) over veiledningen til rollen som hovedliturg.
- holde, og få godkjent, preken, og få godkjent kort personlig refleksjon (inntil 500 ord) over beskrivelse og evaluering av prekenen. Prekenen leveres som manus, transkribert preken eller video.
- få godkjent formidlingsnotat i homiletikk (800-1200 ord)
- få godkjent refleksjonsnotat om prestens rolle i trosopplæringen (1500-2000 ord) (se mal i emneark).
- få godkjent refleksjonsnotat om kasualsamtalen mellom sjelesorg og forkynnelse (800-1200 ord), og legge den frem i fasilitert gruppearbeid.
- forberede, og delta som liturg og/eller predikant i, inntil to hverdagsgudstjenester i MFs kapell.
- delta i evalueringen av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet har vurderingsformen muntlig eksamen (30 minutter) og vurderes med karakteren «bestått» / «ikke bestått». Studiekravene må være oppfylte før kandidaten kan gå opp til avsluttende vurdering.

Læringsutbytte etter fullført emne

DELEMNE A: PASTORALTEOLOGI (5 stp.)
Delemnet tematiserer prestetjenesten i lys av ulike ekklesiologiske og pastoralteologiske perspektiver, relatert til en senmoderne, norsk kontekst. Pastoralteologien belyser temaer som pastoral identitet og spiritualitet (bl.a. med retreatopphold). Faget drøfter også prestetjenesten som profesjon og presten som bidragsyter til ledelse i
menighet og offentlighet. Pastoral ledelse tar utgangspunkt i kirkens sentrale handlinger der presten er en tolkende teolog og leder, tematiserer ledelse som samhandlende virksomhet på tvers av profesjoner og ansatte/frivillige, og drøfter strategier for menighetsutvikling. Menighetens og prestetjenestens diakonale dimensjon understrekes. Delemnet drøfter temaer knyttet til prestetjeneste og kjønn, makt og
profesjonsetikk, privat og offentlig, selvivaretakelse og utbrenthet, mv.

Delemnet bygger videre på viktige elementer i TEOL5580 Ledelse i kirken, særlig når det gjelder embetsteologi og kunnskap om strategisk ledelse i menighet, teamarbeid, makt, kjønn og konflikt. Studenter som ikke har gjennomført TEOL5580 må påregne noe mer litteraturstudium.

KUNNSKAP
Studenten har:
- inngående kunnskap om teologiske perspektiver på kirke, prestetjeneste og ordinasjon.
- inngående kunnskap om pastoral spiritualitet
- inngående kunnskap om ledelse og tilsyn i kirken, og om prestetjeneste som symboliserende, samhandlende og strategisk ledelse
- inngående kunnskap om prestetjeneste som kirkelig profesjon, med vekt på spørsmål om profesjonskunnskap og -etikk
- kunnskap om pastoralpsykologi, med vekt på personlig utvikling, selvivaretakelse og utbrenthet
- kunnskap om pastoralteologi som fag.

FERDIGHETER
Studenten kan:
- nyttiggjøre seg delemnets kunnskaper i selvstendige drøftinger av kirkeliv og prestetjeneste i ulike og endrede kontekster
- reflektere adekvat om profesjonsetiske utfordringer knyttet til prestetjeneste
- inngå i gjensidig veiledende relasjoner, med god evne til å reflektere over samspillet mellom person, tro og profesjon med sikte på fremtidig tjeneste som prest
- delta i taus retreat, og reflektere adekvat over erfaringene fra denne.

DELEMNE B: KIRKERETT (2 STP)
Kirkens ordninger og den rettslig regulering av de ulike tjenester er et sentralt element for medarbeidere i Den norske kirke. For presten er forpliktelsen på kirkens ordninger en del av ordinasjonsløftet. Innsikt i Den norske kirkes organisasjon er en viktig forutsetning for å kunne fungere adekvat i det praktiske kirke- og menighetsliv. Dette nødvendiggjør kunnskaper om saksbehandling, forvaltnings- arbeids- og tjenestemannsrett. Prestens oppgave som vigsler innebærer også at det innenfor rammen av faget skal gis innføring i ekteskapslovgivningen. Særregler for presters taushetsplikt skal gjennomgås.

KUNNSKAP
Studenten har:
- inngående kunnskap om oppbygning og struktur, lov og regelverk for Den norske kirke,
- inngående kunnskap om regelverk om kirkelige handlinger som angår prester særskilt
- inngående kunnskap om regler om taushetsplikt for prester
- god kunnskap om arbeidsrettslige ordninger som er relevante for ansatte i Den norske kirke

FERDIGHETER
Studenten kan:
- delta som pastoralt medlem i kirkelige råd og utvalg
- reflektere kirkerettslig over saker av kirkerettslig karakter, og kunne saksehandle disse i henhold til forvaltningslov og offentlighetslov
- håndtere problemstillinger vedrørende taushetsplikt for prester

DELEMNE C: GUDSTJENESTELEDELSE OG FORKYNNELSE (7 stp.)
Gudstjenesteliv og forkynnelse er sentrale uttrykk for kirkens tro og oppdrag. Gjennom emnet holdes liturgikk og homiletikk sammen med målsetting om å oppøve sentrale praktisk-teologiske ferdigheter knyttet til rollen som gudstjenesteleder og forkynner.

Undervisningen skjer i seminarer der liturgikken og homiletikken undervises hver for seg. I øvingssituasjoner vektlegges praktiske ferdigheter. Her inngår fortrolighet med egen kropp, pust og stemme.

Liturgikkfaget vektlegger kjennskap til gudstjenestelivets historie, teologi og antropologi. I homiletikken kommer studiets samlede teologiske kompetanse til uttrykk på en særlig måte. Emnet har som mål å utvikle et personlig prekenspråk hvor evangeliet trer fram levende og troverdig.

Ved siden av seminarundervisningen står de ferdighetene studentene tilegner seg gjennom praktiske øvelser som gudstjenesteleder og forkynner. Dette skjer i nær tilknytning til Teol5520 (stiftspraksis). Delemnet C fokuserer på å utvikle en sunn forståelse av prestens rolle i menighetens gudstjenesteforberedende arbeid med vekt på personlig forberedelse, samarbeid og teologisk helhetsforståelse.

KUNNSKAP
Studenten har:
- inngående kunnskap om gudstjenestens og forkynnelsens historiske, teologiske og antropologiske forutsetninger.
- inngående kunnskap om ordningen for hovedgudstjenesten i Den norske kirke
- inngående kunnskap om kontekstuelt prekenarbeid med særlig vekt på forkynnelse i hovedgudstjenesten og ved kasualia.
- god kjennskap til kasualiaordningene for Den norske kirke
- god kunnskap om den norske salmeskatten basert på forståelse av hymnologien som fag
- god for innsikt i egen rolle som gudstjenesteleder og forkynner.

FERDIGHETER
Studenten kan:
- bruke egne kunnskaper og ferdigheter i et kreativt og faglig kvalifisert arbeid med liturgi og forkynnelse.
- variere og nyansere sitt personlige uttrykk innenfor gudstjenestelivets rammer i fortrolighet med sitt eget formidlingspotensial
- både muntlig og skriftlig bruke faglige begreper og teorier til å reflektere over egne praksiserfaringer

DELEMNE D: SJELESORG (3 stp.)
Delemnet fokuserer på sentrale temaer i sjelesørgerisk teori og praksis, og retter søkelyset mot de kunnskaper, ferdigheter og holdninger som er nødvendige med tanke på sjelesørgerisk arbeid. Det legges særlig vekt på arbeidet med utvikling av kommunikative evner i den sjelesørgeriske samtalen, evne til etisk refleksjon og utforming av pastoral selvforståelse.

Sjelesorgens egenart i spenningen mellom psykoterapi, rådgivning og åndelig veiledning belyses og diskuteres. Sjelesørgeriske utfordringer knyttet til makt og seksualitet blir tematisert. Delemnet skal gi innsikt i relevant sjelesørgerisk teori knyttet til livsfaser, ritualer og sorgarbeid.

Konteksten for drøftingene i emnet vil i stor grad være de muligheter og utfordringer som menighet og folkekirke møter i forbindelse med forberedelse, gjennomføring og etterarbeid ved kasualia.

KUNNSKAP
Studenten har:
- inngående kunnskap om sjelesorgens egenart i spenningsfeltet mellom terapi, rådgivning og åndelig veiledning
- inngående kunnskap om teologi, ritualer og liturgi knyttet til kasualia
- inngående kunnskap om den sjelesørgeriske samtalens plass i arbeidet med kasualia
- inngående kunnskap om betydning av rolle, kontekst og egen person i sjelesorgen, inkludert kunnskap om maktaspekter i sjelesørgeriske relasjoner
- kunnskap om krise- og sorgarbeid
- kunnskap om sekundærtraumatisering og egenomsorg

FERDIGHETER
Studenten kan:
- gjennomføre kasualsamtaler
- bruke ulike samtaleferdigheter i en sjelesørgerisk samtale
- reflektere over rolle, kontekst og egen person i ulike sjelesorgssituasjoner
- reflektere og forstå seg selv som profesjonell samtalepartner, inkludert forståelse av og respekt for egne og andre grenser

DELEMNE E: MENIGHETSPEDAGOGIKK (3 STP)
Den norske kirkes har etter endringene i skolen i 1969 og 1997 overtatt ansvaret for å ivareta trosopplæringen for alle sine medlemmer. Dåp og opplæring hører uløselig sammen. Delemnet menighetspedagogikk betrakter kirken som et lærende fellesskap og vektlegger prestens ansvar i denne sammenheng. Emnet har som mål å gi studentene et godt innblikk i Gud gir - vi deler. Plan for trosopplæring i Den norske kirke som et redskap for menighetsutvikling. Læringsarbeidet i menighetene foregår i et praksisfellesskap og inkluderer livslang læring i aldersdelt og aldersblandete grupper. Delemnet har også til hensikt å oppøve en kontekstuell bevissthet i planlegging og tilrettelegging av pedagogisk arbeid. Konfirmanttid og lederutvikling har særlig fokus.

KUNNSKAP
Studenten har:
- inngående kunnskap om Gud gir - vi deler. Plan for trosopplæring i Den norske kirke (2010)
- inngående kunnskap om kirken som et lærende fellesskap og sted for livslang læring
- kunnskap om trosopplæringsreformen i Den norske kirke, dens bakgrunn og innhold
- kunnskap om pedagogisk arbeid innenfor ulike aldersgrupper og kontekster med vekt på arbeid med konfirmanter og lederutvikling

FERDIGHETER
Studenten kan:
- reflektere over prestens rolle i menighetens læringsfellesskap anvende teologisk kompetanse inn mot trosopplæring

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR

- Engedal, L. G. (2008). Meningsfull tjeneste - belastende arbeid: En undersøkelse av slitasjefaktorer i norske menighetspresters arbeid.*Halvårsskrift for praktisk teologi: Tilleggshefte til Luthersk kirketidende, 25*(1), s. 3-16. ISBN/ISSN: 0800-6857 (Kompendium).
- Eriksen, G. F. (2013). Når kjønnsrollen møter presterollen*St. Sunniva,* (1). ISBN/ISSN: 0808-2901 (Kompendium).
- Fagermoen, T. (2016). Et valg mellom visjoner?: En analyse av ulike kirkesyn i kirkevalgkampen 2015. *Tidsskrift for praktisk teologi: Tilleggshefte til Luthersk kirketidende, 33*(1), s. 4-16. ISBN/ISSN: 1893-4773 (Kompendium).
- Felter, K. D. (2010). *Mellem kald og profession* (s. 117-137). København: Københavns Universitet, Det Teologiske Fakultet.. Hentet fra http://teol.ku.dk/ast/ansatte/?pure=da%2Fpublications%2Fmellem-kald-og-profession(6e319ea9-6fb8-4de3-aff3-5c155aebd39c).html
- Kaufman, T. S. (2013). Pastoral spirituality in everyday life, in ministry and beyond: Three locations for a pastoral spirituality. *Journal of religious leadership, 12*(2), s. 81-106. ISBN/ISSN: 1935-7060. Hentet fra http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rfh&AN=ATLA0001968546&site=ehost-live
- Lathrop, G. (2006). *The pastor: A spirituality* (s. 1-91). Minneapolis, Minn.: Fortress Press. ISBN/ISSN: 0-8006-3801-8/978-0-8006-3801-6
- Moyaert, M. (2011). Biblical, Ethical and Hermeneutical Reflections On Narrative Hospitality. I R. Kearney & J. Taylor (Red.), *Hosting the stranger: Between religions* (s. 95-108). New York: Continuum. ISBN/ISSN: 9780826427373/9781441158086/1441158081/0826427375

- Reite, I. (2013). Between blackboxing and unfolding: Professional learning networks of pastors. *International journal of actor-network theory and technological innovation, 5*(4), s. 47-63. ISBN/ISSN: 1942-535x (Kompendium).
- Reynaeart, M. (2014). A web of power: Toward a greater awareness of the complexity of power. I A. Dillen (Red.), *Soft shepherd or almighty pastor?: Power and pastoral care* (s. 3-16). Eugene, Or.: Pickwick. ISBN/ISSN: 9781620325315 (Kompendium)
- Saxegaard, F. (2016). Pastoralteologiens samtalepartnere: Om pastoralteologi som praktisk-teologisk disiplin etter den empiriske vendingen. *Tidsskrift for praktisk teologi: Tilleggshefte til Luthersk kirketidende, 33*(2), s. 34-44. ISBN/ISSN: 1893-4773 (Kompendium).
- Solbrekke, T. D. (2008). Professional responsibility as legitimate compromises ? from communities of education to communities of work. *Studies in Higher Education, 33*(4), s. 485-500. ISBN/ISSN: 0307-5079 (Kompendium).
- Tønnessen, A. V. (2011). Kirken og samfunnet. I S. Dietrich, T. S. Dokka & H. Hegstad (Red.),*Kirke nå: Den norske kirke som evangelisk-luthersk kirke* (s. 191-208). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2510-5 (Kompendium)
- Westly, I. (2011). *Ledelse i folkekirken: Perspektiver på ledelse og fremtidig organisering av Den norske kirke*. Oslo: Den norske kirkes presteforening. ISBN/ISSN: 978-82-90561-16-6. Hentet fra http://www.prest.no/wp-content/uploads/sites/2/2011/06/Ledelse-i-folkekirken.pdf

DELEMNE B LITTERATUR

- (2017). *Lovsamling for Den norske kirke: Lover, forskrifter og annet regelverk* ([10]. rev. utg.). Oslo: Kirkerådet. ISBN/ISSN: 9788275451376
- Den Norske kirke, . (2011). *Gudstjeneste for Den norske kirke* ([Bokmål] utg., 5.1-5.22). Stavanger: Eide forlag. ISBN/ISSN: 978-82-514-0754-0. Hentet fra www.kirken.no

DELEMNE C LITTERATUR

- (2014).*Kritisk forum for praktisk teologi (Kan kjøpes på http: //www.rpc.dk/default/left-categories/tidsskrifter/kritisk-forum/kritisk-forum-nr-137.html), 34*(137). ISBN/ISSN: 0106-6749.
- (2013).*Tidsskrift for praktisk teologi: Tilleggshefte til Luthersk kirketidende (Kan kjøpes på http: //www.lutherskkirketidende.no/index.cfm?id=282833), 30*(2). ISBN/ISSN: 1893-4773.
- Balsnes, A. H., Christensen, S., Christoffersen, J. T. & Mosdøl, H. O. (Red.) (2015).*Gudstjeneste à la carte: Liturgireformen i Den norske kirke* (s. 24-46, 133-153, 266-282). Oslo: Verbum akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-543-1311-4
- Hellemo, G. (Red.) (2014). *Gudstjeneste på ny* (s. 13-31, 73-88, 105-126). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-02307-6
- Johnsen, E. T. (Red.) (2017). *Gudstjenester med konfirmanter: En praktisk-teologisk dybdestudie med teoretisk bredde* (s. 40-73). Oslo: IKO-forl. ISBN/ISSN: 18908829/9788282493185 (Kompendium)
- Lange, D. & Vogel, D. W. (Red.) (2005). *Ordo: Bath, word, prayer, table: A liturgical primer in honor of Gordon W. Lathrop* (s. 139-163). Akron, Ohio: OSL Publications. ISBN/ISSN: 9781878009524 (Kompendium)
- Leer-Salvesen, B. (2011). *Levende håp: En praktisk-teologisk analyse av 51 presters forkynnelse ved gravferd* (s. 1-17, 287-334). Kristiansand: Universitetet i Agder, Fakultet for humaniora og pedagogikk, Institutt for religion, filosofi og historie. ISBN/ISSN: 978-82-7117-695-2 (Se Fronter). Hentet fra http://hdl.handle.net/11250/139700
- Modéus, M. (2007). *Menneskelig gudstjeneste: Om gudstjenesten som relation og ritual* (s. 258-286). København: Alfa. ISBN/ISSN: 978-87-91191-28-2 (Kompendium)
- Senn, F. C. (2004). Four liturgical movements: Restoration, renewal, revival, retrieval. *Liturgy, 19*(4), s. 69-79. ISBN/ISSN: 0458-063X (Kompendium).
- Senn, F. C. (2000). *New creation: A liturgical worldview* (s. 1-16). Minneapolis, Minn: Fortress Press. ISBN/ISSN: 0800632354 (Kompendium)
- Truscott, J. (2011). *Worship: A practical guide* (s. 175-193). Singapore: Genesis. ISBN/ISSN: 9789814305419 (Kompendium)
- White, J. F. (2000). *Introduction to Christian worship* (3rd utg., s. 111-129). Nashville, Tenn.: Abingdon Press. ISBN/ISSN: 9780687091096 (Kompendium)

DELEMNE D LITTERATUR

- Eide, Ø. M. (2014).*Forståelse og fordypning: Perspektiv på den sjelesørgeriske samtalen*. [Oslo]: Luther. ISBN/ISSN: 978-82-531-4800-7
- Isaksen, S. (2014). Sårbarhet og ivaretakelse: Kasualsamtalen som folkekirkens grunnleggende samtalepraksis. *Tidsskrift for praktisk teologi: Tilleggshefte til Luthersk kirketidende, 31*(2), s. 36-46. ISBN/ISSN: 1893-4773 (Kompendium).
- Jørgensen, I. (2016). Sjelesorg i dialog - om den kristne sjelesørgers rolle i en flerreligiøs kontekst. I B. Fagerli, A. Grung, S. Kloster & L. Onsrud (Red.), *Dialogteologi på norsk/* (s. 182-195). Oslo: Verbum akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-543-1316-9 (Kompendium)

DELEMNE E LITTERATUR

- (2002/2003). St. meld. nr. 7: Trusopplæring i ei ny tid: Om reform av dåpsopplæringa i Den norske kyrkja. Hentet 2015-10-29 fra http://www.regjeringen.no/nb/dep/kud/dok/regpubl/stmeld/20022003/stmeld-nr-7-2002-2003-.html?id=196490
- Afdal, G. (2008). Menigheten som lærende fellesskap: Sosiokulturell læringsteoris muligheter og begrensninger som perspektiv på kirkelig læring. *Prismet: Pedagogisk tidsskrift, 59*(4), s. 227-245. ISBN/ISSN: 0032-8847 (Kompendium).
- Asheim, I. (1995). Kan spedbarn være medlem av de troendes fellesskap?. I D. Rian, V. L. Haanes & B. T. Oftestad (Red.),*Kirkens skole - statens kirke: Festskrift til professor dr. philos. Brynjar Haraldsø på 70-årsdagen 29. september 1995*(s. 187-203). Trondheim: Tapir. ISBN/ISSN: 82-519-1203-2 (Kompendium)
- Dokka, T. S. (2007). Trosopplæringens sakramentale forankring. I E. T. Johnsen (Red.),*Barneteologi og kirkens ritualer: Perspektiver på trosopplæring, barn og konfirmanter*(s. 43-54). Oslo: Det praktisk-teologiske seminar. ISBN/ISSN: 978-82-91925-14-1 (Kompendium)
- Holmqvist, M. (2012). Trosopplæring som livsstil?: En analyse av læringssyn i Trosopplæringsplanen.*Prismet: Pedagogisk tidsskrift, 63*(1), s. 17-33. ISBN/ISSN: 0032-8847 (Kompendium).
- Leganger-Krogstad, H. (2007). Babysangen i pedagogisk lys. I E. T. Johnsen (Red.), *Barneteologi og kirkens ritualer: Perskektiver [sic] på trosopplæring, barn og konfirmanter*(s. 129-141). Oslo: Det praktisk-teologiske seminar. ISBN/ISSN: 978-82-91925-14-1 (Kompendium)
- Leganger-Krogstad, H. (2012). Trosopplæringen som drivhjul i menighetsutvikling?: Fellesskapslæring i kirken. I E. Birkedal, H. Hegstad & T. S. Lannem (Red.), *Menighetsutvikling i folkekirken: Erfaringer og muligheter* (s. 67-86). Oslo: IKO-forlaget. ISBN/ISSN: 978-82-8249-071-9 (Kompendium)

- Leganger-Krogstad, H., Langkaas, R., Engen, N., Nygård, I. H. & Skeie, S. (2015). *Konfirmantbibelen: Lærerveiledning* (s. 29-95). Oslo: Verbum.

Eksamens-/innleveringsdatoer

Muntlig eksamen

Eksamensdato:	8. juni 2018
Varighet:	30 minutter
Trekkfrist:	1. mai 2018

Muntlig eksamen

Eksamensdato:	13. juni 2018
Varighet:	30 minutter
Trekkfrist:	

TEOL5542 - Ungdomsdiakoni og sjelesorg med praksis

Emneansvarlig:	Idun Strøm Sefland (Idun.S.Sefland@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Master i kirkelig undervisning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk

TEOL5550 - Sjelesorg og diakoni i møte med barn, unge og familier

Emneansvarlig:	Elisa Stokka (Elisa.Stokka@mf.no)
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - Erfaringsbasert master i kirkelig undervisning 2-årige masterprogrammer - Master i kirkelig undervisning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for religion og pedagogikk

TEOL5570 - Kristen spiritualitet i dialog med aktuelle strømninger

Emneansvarlig:	Roar G. Fotland (Roar.G.Fotland@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Metodistisk presteutdanning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

TEOL5570 er et kjerneemne i Master i teologi - Metodistisk studiespesialisering og et mulig valgemne for studenter på profesjonsstudiet i teologi, Master i teologi og andre masterprogram. Emnet skal belyse og ta opp til drøfting alternative tilnærminger til spiritualitet. Det blir lagt vekt på en kombinasjon av erfaringsbasert tilnærming med utgangspunkt i den enkeltes erfaringen eller personlige historie og en faglig tilnærming hvor kunnskapen om spiritualitet generelt og dialogen med det postmoderne og den nye åndeligheten spesielt, vil være i fokus. Et særtrekk ved emnet er at det inkluderer en fem dagers retreat.

Emnet består av tre delemner:
A. Kristen spiritualitet i dialog med det postmoderne.
B. Kristen spiritualitet i dialog med den nye åndeligheten
C. Bønnens og stillhetens spiritualitet.

Studiekrav

Studenten skal
- Delta i 75 prosent av undervisningen.
- Delta i en 5 dagers retreat
- Levere et refleksjonsnotat fra retreaten (omfang, maks 1000 ord).
- Refleksjonsnotatet presenteres i gruppen som innledning til samtale
- Delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL5570 har som vurderingsform hjemmeoppgave (1 uke). Hjemmeoppgaven skal være på inntil 4000 ord over oppgitt emne. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR
- Downey, M. (1997). *Understanding Christian spirituality*. New York: Paulist Press. ISBN/ISSN: 0-8091-3680-5
- Engedal, L. G. (2013). Kristen spiritualitet i en postmoderne konsumkultur?: En analyse av Korsveibevegelsens disippelspiritualitet. I K.-W. Sæther (Red.), *Kristen spiritualitet: Perspektiver, tradisjoner og uttrykksformer* (s. 93-124). Trondheim: Akademika forl. ISBN/ISSN: 9788232101504
- Grenz, S. J. (1996). *A primer on postmodernism* (s. 1-56). Grand Rapids, Mich: Eerdmans. ISBN/ISSN: 0802808646
- Kaufman, T. S. (2013). Ignatiansk spiritualitet for lutherske prester?: Jakten på en mer erfaringsnær spiritualitet. I K.-W. Sæther (Red.), *Kristen spiritualitet: Perspektiver, tradisjoner og uttrykksformer* (s. 147-163). Trondheim: Akademika forl. ISBN/ISSN: 9788232101504
- Olsen, . H. (2013). Spitirualitet - religionens dynamiske kjerne. I K.-W. Sæther (Red.), *Kristen spiritualitet: Perspektiver, tradisjoner og uttrykksformer* (s. 19-32). Trondheim: Akademika forl. ISBN/ISSN: 9788232101504

DELEMNE B LITTERATUR
- Engedal, L. G. & Sveinall, A. T. (2000). Troen er løs - en introduksjon. I A. T. Sveinall & L. G. Engedal (Red.), *Troen er løs: Bidrag til belysning av forholdet mellom folkereligiøsitet, nyreligiøsitet og kristen tro* (s. 9-16). Oslo: Egede institutt. ISBN/ISSN: 82-519-1623-2
- Engelsviken, T. (2000). Møtet med det religiøse menneske - et missiologisk perspektiv. I A. T. Sveinall & L. G. Engedal (Red.), *Troen er løs: Bidrag til belysning av forholdet mellom folkereligiøsitet, nyreligiøsitet og kristen tro* (s. 321-332). Oslo: Egede institutt. ISBN/ISSN: 82-519-1623-2
- Haakedal, E. (2015). Erfaring, livstolkningsprosesser og dialogmuligheter: En kristens møte med undervisning og meditasjon i zenbuddhistisk mindfulness. I Å. Justnes (Red.), *Nærvær: Mindfulness og meditasjon i kristen tradisjon* (s. 149-166). Kristiansand: Portal. ISBN/ISSN: 9788283140354
- Henriksen, J.-O. (2000). Homo religiosus: Religiøs erfaring i systematisk-teologisk perspektiv. I A. T. Sveinall & L. G. Engedal (Red.), *Troen er løs: Bidrag til belysning av forholdet mellom folkereligiøsitet, nyreligiøsitet og kristen tro* (s. 297-319). Oslo: Egede institutt. ISBN/ISSN: 82-519-1623-2
- Mikaelsson, L. (2000). "En voksende hjertebølge på Jorden": Kanaliserte budskap for en ny tid. I A. T. Sveinall & L. G. Engedal (Red.), *Troen er løs: Bidrag til belysning av forholdet mellom folkereligiøsitet, nyreligiøsitet og kristen tro* (s. 85-95). Oslo: Egede institutt. ISBN/ISSN: 82-519-1623-2
- Romarheim, A. (2000). Familieukeblader som barometer på folkelig religiøsitet. I A. T. Sveinall & L. G. Engedal (Red.), *Troen er løs: Bidrag*

til belysning av forholdet mellom folkereligiøsitet, nyreligiøsitet og kristen tro (s. 97-115). Oslo: Egede institutt. ISBN/ISSN: 82-519-1623-2
- Skarsaune, O. (2000). Kristen tro og nyreligiøsitet - oldkirkelige perspektiver. I A. T. Sveinall & L. G. Engedal (Red.), *Troen er løs: Bidrag til belysning av forholdet mellom folkereligiøsitet, nyreligiøsitet og kristen tro* (s. 261-280). Oslo: Egede institutt. ISBN/ISSN: 82-519-1623-2
- Sveinall, A. T. (2000). Nyreligiøsitet og livserfaring - noen refleksjoner med utgangspunkt i sjelesørgerisk praksis. I A. T. Sveinall & L. G. Engedal (Red.), *Troen er løs: Bidrag til belysning av forholdet mellom folkereligiøsitet, nyreligiøsitet og kristen tro* (s. 311-320). Oslo: Egede institutt. ISBN/ISSN: 82-519-1623-2
- Thelle, N. R. (2000). Kirken får som fortjent - nyreligiøsitet som motkultur. I A. T. Sveinall & L. G. Engedal (Red.), *Troen er løs: Bidrag til belysning av forholdet mellom folkereligiøsitet, nyreligiøsitet og kristen tro* (s. 281-296). Oslo: Egede institutt. ISBN/ISSN: 82-519-1623-2
- Vislie, L. (2000). Oss drive med det same, æille - eller gjør vi det?. I A. T. Sveinall & L. G. Engedal (Red.), *Troen er løs: Bidrag til belysning av forholdet mellom folkereligiøsitet, nyreligiøsitet og kristen tro* (s. 19-26). Oslo: Egede institutt. ISBN/ISSN: 82-519-1623-2

DELEMNE C LITTERATUR

- Heskje, K. & Justnes, Å. (2015). Christfulness: Kristen spiritualitet med brodd mot østlig meditasjon. I Å. Justnes (Red.), *Nærvær: Mindfulness og meditasjon i kristen tradisjon* (s. 81-94). Kristiansand: Portal. ISBN/ISSN: 9788283140354
- Hägg, H. F. (2015). Å be med åndedrettet: Filokalia og den hesykastiske tradisjonen. I Å. Justnes (Red.), *Nærvær: Mindfulness og meditasjon i kristen tradisjon* (s. 125-133). Kristiansand: Portal. ISBN/ISSN: 9788283140354
- Justnes, Å. (2015). Mindfulness: Religiøs uten religion?. I Å. Justnes (Red.), *Nærvær: Mindfulness og meditasjon i kristen tradisjon* (s. 111-122). Kristiansand: Portal. ISBN/ISSN: 9788283140354
- Kaufman, T. S. (2014). The real thing?: Practicing a spirituality of everyday life. I J. Halldorf & F. Wenell (Red.), *Between the state and the eucharist: Free Church theology in conversation with William T. Cavanaugh* (s. 85-101). Eugene, Oregon: Pickwick Publications. ISBN/ISSN: 9781625641113
- Rohr, R. (2009). *The naked now: Learning to see as the mystics see*. New York: Crossroad Publishing. ISBN/ISSN: 9780824525439
- Rohr, R. (2008). *Things hidden: Scripture as spirituality* (s. 7-70). Cincinatti, Ohio: St. Anthony Messenger Press. ISBN/ISSN: 9780867166590
- Sødal, H. K. (2015). Kontemplasjon for handlingens skyld: Stille stund i Oxfordbevegelsen. I Å. Justnes (Red.), *Nærvær: Mindfulness og meditasjon i kristen tradisjon* (s. 135-143). Kristiansand: Portal. ISBN/ISSN: 9788283140354

Eksamens-/innleveringsdatoer

Hjemmeeksamen

Utleveringsdato:	22. mai 2018
Tidspunkt for utlevering:	09:00
Innleveringsdato:	29. mai 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Varighet:	1 uker
Kunngjøringsdato:	19. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Hjemmeeksamen

Utleveringsdato:	13. aug. 2018
Tidspunkt for utlevering:	09:00
Innleveringsdato:	20. aug. 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Varighet:	1 uker
Kunngjøringsdato:	10. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

TEOL5571 - Trosfortellingsgruppe

Emneansvarlig:	Idun Strøm Sefland (Idun.S.Sefland@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig) og vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Profesjonsstudiet i teologi skal blant annet gi studentene hjelp til å se sammenhengen mellom tro, fag og person i studentens eget liv, gi hjelp til å forstå og anvende teologien i spenningen mellom teori og praksis og stimulere til integrert teologisk helhetsforståelse, og gi hjelp til å utvikle kunnskaper, ferdigheter og holdninger som grunnlag for pastoral praksis og for selvstendig faglig arbeid med teologiske problemstillinger. Arbeidet i en trosfortellingsgruppe har fokus på disse målene. Emnet gir perspektiver på egen livsfortelling, tro og trosutvikling, gudsbilder og selvbilde. Det hentes perspektiver fra religionspsykologi, sjelesorg og pastorallære. Emnet skal bidra til økt forståelse av egen person og rolle/identitet som fremtidig prest gjennom tre semestres arbeid med egen tros- og livshistorie.

Emnet er et valgemne i studieprogrammet profesjonsstudiet i teologi. For å melde seg opp i emnet må studenten ha avlagt eksamen i TEOL2510. Emnet tilbys primært til studenter som har avsluttet lavere grad i profesjonsstudiet.

Arbeidsform og organisering
Studiet legger opp til varierte arbeidsformer, og emnet går over tre semestre. Det holdes en innledende forelesning, fire gruppesamlinger og en avsluttende samling for gruppene hvert semester. I løpet av andre semester skal studenten ha en individuell samtale med gruppeleder. Det forventes at studentene forbereder et kort innlegg til hver gruppesamling, basert på oppsatt litteratur. Det skal også leveres tre skriftlige arbeider i løpet av kurset: to refleksjonsnotat og en bokrapport.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- Delta i undervisning (minst 75 % oppmøte)
- Delta i gruppe (minst 75 % oppmøte)
- Første semester: levere refleksjonsnotat om egen tros- og livsfortelling (1200-1500 ord) innen fastsatt frist. Se mal i emneark.
- Andre semester: levere bokrapport fra valgt litteratur (1200-1500 ord) innen fastsatt frist. Se mal i emneark.
- Andre semester: individuell samtale med gruppeleder om egen prosess
- Tredje semester: levere refleksjonsnotat om egen prosess gjennom gruppearbeidet (1200-1500 ord). Se mal i emneark.

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL5571 vurderes med avsluttende godkjenning av oppfylte studiekrav. Emnet vurderes til "bestått"/"ikke bestått".

Læringsutbytte etter fullført emne

Emnet skal gi studenten evne til å reflektere over og uttrykke hvilke faktorer som har innvirket på egne gudsbilder, selvbilde og trosliv.
MÅL
Studenten skal etter fullført emne ha:
- God kunnskap om betydningen av egen livs- og troshistorie i møte med prestetjeneste
- God kunnskap om narrativ teori
- Evne til å gi og få tilbakemeldinger i gruppe
- Evne til å reflektere over eget selvbilde
- Evne til å reflektere over eget trosliv
- Evne til å reflektere over egne gudsbilder
- Evne til narrativ tilnærming til eget og andres liv

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR

- Engedal, L. G. (2003). Mange fortellinger - ett liv: Momenter til belysning av narrativ teori. *Tidsskrift for sjelesorg, 23*(3), s. 165-179. ISBN/ISSN: 0333-3388 (Kompendium).
- Evans, R. H. (2015). *Searching for Sunday: Loving, leaving, and finding the Church*. Nashville: Thomas Nelson. ISBN/ISSN: 978-0-7180-2212-9/0718022122
- Halstensen, K. (2014). Når mennesker knytter bånd til Gud -tilknytningsteoriens bidrag til kunnskap om gudsrelasjonens egenart og funksjon. I L. J. Danbolt (Red.), *Religionspsykologi* (s. 113-126). Oslo: Gyldendal Akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-05-41634-5 (Kompendium)
- Halvorsen, B. E. (2014). Jeg tror han ble rammet av en bunnløs, svart tomhet.*Stavanger Aftenblad*,. Hentet fra https://www.aftenbladet.no/lokalt/i/8ExzA/Jeg-tror-han-ble-rammet-av-en-bunnlos_-svart-tomhet
- Henriksen, J.-O. (2013). Åpenbaring, erfaring og teologi. *Teologisk tidsskrift, 2*(4), s. 379-395. ISBN/ISSN: 1893-0271. Hentet fra http://www.idunn.no/tt/2013/04/aapenbaring_erfaring_og_teologi

- Hovland, B. I. (2011). *Narrativ etikk og profesjonelt hjelpearbeid* (s. 112-148). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 9788205415669 (Kompendium)
- Leenderts, T. A. (2007). *Når glassflaten brister, om brytningen mellom livet og troen.* (2. utg.). Oslo: Verbum. ISBN/ISSN: 978-82-543-1095-3

DELEMNE B LITTERATUR

- Holm, V. (2012). *På sporet av noe ekte*. Oslo: Luther. ISBN/ISSN: 978-82-531-4697-3
- Malm, M. (2003). *De stumme bildene: Om den livslange vandringen fra bilde til virkelighet*. Oslo: Luther. ISBN/ISSN: 82-531-4453-9/978-82-531-4453-5
- Nouwen, H. J. M. (2014). *Den bortkomne sønn vender hjem*(3. utg.). Oslo: Verbum. ISBN/ISSN: 978-82-543-1277-3
- Rimehaug, E. (2007). *Tørsten gir lys: Om åndelig lengsel og modning*. Oslo: Lunde. ISBN/ISSN: 978-82-520-4964-0
- Rimehaug, E. (2013). *Når Gud blir borte* (2. utg utg.). Oslo: Luther. ISBN/ISSN: 978-82-531-4784-0
- Root, A. (2010). *The promise of despair: The way of the cross as the way of the church*. Nashville, Tenn.: Abingdon Press. ISBN/ISSN: 978-1-426-70062-0
- Søderlind, D. & Aarebrot, S. (2015).*Presten og ateisten*. Oslo: Vårt land : Humanist. ISBN/ISSN: 978-82-8282-104-9

TEOL5575 - Tros- og livsfortelling

Emneansvarlig:	Idun Strøm Sefland (Idun.S.Sefland@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig) og vår
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Deltakelse i emnet gir mulighet til å fordype seg i arbeid med egen livs- og trosfortelling i møte med teologi i spenningen mellom teori og praksis. Emnet skal bidra til økt forståelse av egen person og rolle/identitet som fremtidig prest gjennom arbeid med egne og andres tros- og livsfortellinger, individuelt og i gruppe.

Emnet gir perspektiver på livsfortelling, tro og trosutvikling, gudsbilder, identitet og selvbilde. Det hentes perspektiver fra religionspsykologi, sjelesorg og pastorallære.
Emnet er et valgemne i studieprogrammet profesjonsstudiet i teologi. For å melde seg opp i emnet må studenten ha avlagt eksamen i TEOL2510. Emnet tilbys primært til studenter som har avsluttet lavere grad i profesjonsstudiet.

Arbeidsform og organisering:
Emnet går over to semestre. Det legges opp til en innledende og en avsluttende forelesning i plenum hvert semester, samt seks gruppesamlinger hvert semester. Det forventes at studentene forbereder en refleksjon (ca 400 ord) basert på oppsatt litteratur til hver gruppesamling. Refleksjonen leveres på e-post til gruppeleder innen kl. 14 to dager før gruppesamlingen. Mot slutten av emnets første semester skal studenten ha en individuell samtale med gruppeleder. Det skal også leveres tre skriftlige arbeider i løpet av kurset: to refleksjonsnotat og en bokrapport.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- Delta i undervisning og gruppe (minst 75 % oppmøte)
- Levere refleksjonsnotat (400 ord) til hver gruppesamling
- Første semester: levere refleksjonsnotat om egen tros- og livsfortelling (1200-1500 ord) innen fastsatt frist. Se mal i semesterark.
- Første semester: individuell samtale med gruppeleder med bakgrunn i innlevert notat
- Andre semester: levere bokrapport fra valgt litteratur (1200-1500 ord) innen fastsatt frist. Se mal i semesterark.
- Andre semester: levere refleksjonsnotat om egen prosess gjennom emnet, notatet skal også gjør bruk av emnets litteratur (2500 ord). Se mal i semesterark.

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL5575 vurderes med avsluttende godkjenning av oppfylte studiekrav. Emnet vurderes til "bestått"/"ikke bestått".

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- God kunnskap om og forståelse for betydningen av livs- og troshistorie i møte med prestetjeneste
- God kunnskap om narrativ teori

FERDIGHETER
Studenten kan:
- Reflektere over egen tros- og livsfortelling i lys av litteratur i ulike sjangre
- Reflektere over egne gudsbilder og egen teologi
- Reflektere over eget selvbilde og identitet
- Gi tilbakemeldinger på medstudenters tros- og livsfortelling
- Ta imot andres perspektiver på egen tros- og livsfortelling

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR
- Engedal, L. G. (2003). Mange fortellinger - ett liv: Momenter til belysning av narrativ teori. *Tidsskrift for sjelesorg, 23* (3), s. 165-179. ISBN/ISSN: 0333-3388 (Kompendium).
- Evans, R. H. (2015). *Searching for Sunday: Loving, leaving, and finding the Church*. Nashville: Thomas Nelson. ISBN/ISSN: 978-0-7180-2212-9/0718022122
- Halstensen, K. (2014). Når mennesker knytter bånd til Gud -tilknytningsteoriens bidrag til kunnskap om gudsrelasjonens egenart og funksjon. I L. J. Danbolt (Red.), *Religionspsykologi* (s. 113-126). Oslo: Gyldendal Akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-05-41634-5 (Kompendium)
- Halvorsen, B. E. (2014). Jeg tror han ble rammet av en bunnløs, svart tomhet.*Stavanger Aftenblad*,. Hentet fra https://www.aftenbladet.no/lokalt/i/8ExzA/Jeg-tror-han-ble-rammet-av-en-bunnlos_-svart-tomhet

- Henriksen, J.-O. (2013). Åpenbaring, erfaring og teologi. *Teologisk tidsskrift, 2*(4), s. 379-395. ISBN/ISSN: 1893-0271. Hentet fra http://www.idunn.no/tt/2013/04/aapenbaring_erfaring_og_teologi
- Hovland, B. I. (2011). *Narrativ etikk og profesjonelt hjelpearbeid* (s. 112-148). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 9788205415669 (Kompendium)
- Leenderts, T. A. (2007). *Når glassflaten brister, om brytningen mellom livet og troen.* (2. utg.). Oslo: Verbum. ISBN/ISSN: 978-82-543-1095-3

DELEMNE B LITTERATUR

- Studenten velger en av disse bøkene eller annen bok etter søknad til emneansvarlig som grunnlag for bokrapport/litteraturnotat.

- Holm, V. (2012). *På sporet av noe ekte*. Oslo: Luther. ISBN/ISSN: 978-82-531-4697-3
- Malm, M. (2003). *De stumme bildene: Om den livslange vandringen fra bilde til virkelighet*. Oslo: Luther. ISBN/ISSN: 82-531-4453-9/978-82-531-4453-5
- Nouwen, H. J. M. (2014). *Den bortkomne sønn vender hjem*(3. utg.). Oslo: Verbum. ISBN/ISSN: 978-82-543-1277-3
- Rimehaug, E. (2013). *Når Gud blir borte* (2. utg utg.). Oslo: Luther. ISBN/ISSN: 978-82-531-4784-0
- Rimehaug, E. (2007). *Tørsten gir lys: Om åndelig lengsel og modning*. Oslo: Lunde. ISBN/ISSN: 978-82-520-4964-0
- Root, A. (2010). *The promise of despair: The way of the cross as the way of the church*. Nashville, Tenn.: Abingdon Press. ISBN/ISSN: 978-1-426-70062-0
- Sjödin, T. (2012). *Når trærne mister bladene, blir utsikten fra kjøkkenvinduet bedre*. Oslo: Luther. ISBN/ISSN: 9788253146706
- Søderlind, D. & Aarebrot, S. (2015).*Presten og ateisten*. Oslo: Vårt land : Humanist. ISBN/ISSN: 978-82-8282-104-9
- Taylor, B. B. (2009). *An altar in the world: Finding the sacred beneath our feet*. Canterbury Press. ISBN/ISSN: 9781786220103

TEOL5580 - Ledelse i kirken og verdibaserte organisasjoner

Emneansvarlig:	Fredrik Saxegaard (Fredrik.Saxegaard@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - Praktisk teologi
	2-årige masterprogrammer - Master i kirkelig undervisning
	2-årige masterprogrammer - Diakoni
	2-årige masterprogrammer - Diakoni
	Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad
	Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Emnet gir studentene teoretiske perspektiver på kirkelige profesjoners bidrag til samhandling og ledelse. Emnet er informert av nyere teori som vektlegger ledelse som komplekst, fortolkende samspill som bidrar til læringsprosesser omkring en virksomhets identitet og retning. Emnet gir kunnskap om ledelse i lokalmenighet og i verdibaserte institusjoner, og vektlegger særlig teori om ledelse av frivillige, ledelse i/av team, forebygging av konflikt og strategisk ledelse. Spørsmål om kirkens identitet og vigslet tjeneste belyses. Emnet gir også noe øvelse i samspill i team og i å bli kjent med seg selv i en lederrolle.

Emnet gir studentene hjelp til å tolke, og bidra til ledelse i, en større sosial/organisatorisk sammenheng. Det etableres et teoretisk rammeverk som særlig vektlegger analyse av eget mandat og egen lederrolle, utvikling av fellesskap og forståelse av identitet og endring. Emnet disponeres i tre runder, der første og siste sentreres rundt gruppearbeid med case, og andre runde har en overnattingstur som sitt tyngdepunkt.

Arbeidsform og organisering: Emnet består av forelesninger, seminarundervisning, casebasert gruppearbeid og en overnattingstur (egenandel).

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengreduksjon opp mot andre emner.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten bestå/få godkjent:
- Fremmøte i obligatorisk undervisning, gruppearbeid og overnattingstur, minimum 75 %.
- To refleksjonsnotat (1500-2000 ord, se emneark) , levert til hver runde med gruppearbeid.
- Medforfatterskap på faglig rapport (2000-2500 ord, se emneark) fra den ene av to runder med gruppearbeid. Rapporten baseres på refleksjonsnotatene.
- Notat som presenterer utdrag av litteraturen (2500-3000 ord, se emneark), og deltagelse i gruppeseminar der notatene legges frem og diskuteres.
- Evaluering av emnet, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering det aktuelle semesteret.

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL5580 vurderes med avsluttende godkjenning av oppfylte studiekrav. Emnet vurderes til «bestått» / «ikke bestått».

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- God kunnskap om ledelse i menighet og verdibaserte organisasjoner, med vekt på samspill mellom profesjoner og ledelse av frivillige
- God kunnskap om teamteori og ledelse i/av team
- Kunnskap om kjønn og ledelse
- Kunnskap om strategisk ledelse
- Kunnskap om maktteori, konfliktforebygging og håndtering av konflikt
- Kunnskap om ledelse av læringsprosesser

FERDIGHETER
Studenten kan:
- samhandle i team
- forstå og utvikle egen ledelses- og samhandlingsatferd i lys av relevant teori
- bidra i ledelsesprosesser med bakgrunn i egen profesjonskunnskap (hhv. teologi, diakonivitenskap og utdanningsvitenskap)
- analysere en institusjonell/organisatorisk kontekst gjennom å forstå sitt mandat/sin rolle, bidra til utvikling av gode fellesskap, og tolke og utvikle virksomhetens identitet og mål

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Alvesson, M. & Spicer, A. (2011). Theories of leadership. I M. Alvesson & A. Spicer (Red.), *Metaphors we lead by: Understanding leadership in the real world* (s. 8-30). Abingdon, Oxon ; New York, NY: Routledge. ISBN/ISSN: 9780203840122 (ebook)/0203840127 (ebook)/9780415568449 (cloth alk. paper)/0415568447 (cloth alk. paper)/9780415568456 (limp alk. paper)/0415568455 (limp alk. paper) (Kompendium)
- Andersen, E. & Lindhardt, M. (2010). *Ledelse af tro: Folkekirken som virksomhed og netværk*. København: Gyldendal. ISBN/ISSN: 9788702103526
- Askeland, H. & Stråbø, J. (2012). Kirkevergens lederrolle i praksis ; refleksjoner over en lederhverdag. *Tidsskrift for praktisk teologi, 29*(2), s. 35-43. ISBN/ISSN: 1893-4773 (Kompendium).
- Busch, T. (2012). *Verdibasert ledelse i offentlige profesjoner*. Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 978-82-450-1351-1
- Dietrich, S. (2015). Folkekirken som sanctorum communio: Innspill til nytenkning i lys av Bohnhoeffers teologi og Barmenerklæringen. I S. [. a. Dietrich (Red.), *Folkekirke nå* (s. 48-59). Verbum Akademisk. ISBN/ISSN: 9788254313121 (Kompendium)
- Flaata, S. H. (2012). På hvilken måte er du som diakon leder i menigheten, og hvilke form for ledelse har du selv behov for? ; om ledelsesutfordringer i lokalmenigheter i Den norske kirke. *Tidsskrift for praktisk teologi, 29*(2), s. 44-46. ISBN/ISSN: 1893-4773 (Kompendium).
- Fretheim, K. (Red.) (2014). *Ansatte og frivillige: Endringer i Den norske kirke* (s. 1-56, 121-131). Oslo: IKO-forl. ISBN/ISSN: 9788282491471
- Hegstad, H. (2009). *Den virkelige kirke: Bidrag til ekklesiologien* (s. 61-148). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2500-6
- Hill, L. A. (2004). New manager development for the 21st century. *Academy of management executive, 18*(3). ISBN/ISSN: 2167-2725 (Kompendium).
- Hougsnæs, M. H. (2012). Med kirken som ledelseskontekst. *Tidsskrift for praktisk teologi: Tilleggshefte til Luthersk kirketidende, 29*(2). ISBN/ISSN: 1893-4773 (Kompendium).
- Klevberg, O. (2012). På hvilken måte er du som kateket leder i menigheten, og hvilke form for ledelse har du selv behov for? ; om ledelsesutfordringer i lokalmenigheter i Den norske kirke. *Tidsskrift for praktisk teologi, 29*(2), s. 47-49. ISBN/ISSN: 1893-4773 (Kompendium).
- Ladkin, D. (2010). *Rethinking leadership: A new look at old leadership questions*. Cheltenham: Elgar. ISBN/ISSN: 9781847209351
- Mintzberg, H. (2015). Å jobbe som leder: Myter og fakta. I Ø. L. Martinsen (Red.), *Perspektiver på ledelse* (4. utg., s. 39-56). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-05-48110-7 (Kompendium)
- Morvik, A. S. (2012). Kan soknepresten være daglig leder i menigheten? *Tidsskrift for praktisk teologi, 29*(2), s. 25-34. ISBN/ISSN: 1893-4773 (Kompendium).
- Norbakken, B. (2012). På hvilken måte er du som kantor leder i menigheten, og hvilke form for ledelse har du selv behov for? ; om ledelsesutfordringer i lokalmenigheter i Den norske kirke. *Tidsskrift for praktisk teologi, 29*(2), s. 50-52. ISBN/ISSN: 1893-4773 (Kompendium).
- Palmer, P. J. (2000). *Let your life speak: Listening for the voice of vocation* (Kap.: Leading from within). San Francisco, Calif.: Jossey-Bass. ISBN/ISSN: 0-7879-4735-0 (Kompendium)
- Sjøvold, E. (2010). Ledelse og utvikling av høytelsesteam - et spørsmål om mestring av kompleksitet og balanse. *Scandinavian journal of organizational psychology, 2*(1), s. 27-36. ISBN/ISSN: 1891-473X. Hentet 2014-05-28 fra http://sjop.no/index.php/sjop/article/view/128/107
- Sløk, C. (2008). Ledelse i folkekirken: Betingelser for selvledelse i den danske folkekirken. I C. Sløk & K. Villadsen (Red.), *Velfærdsledelse: Ledelse og styring i den selvstyrende velfærdsstat* (s. 98-126). København: Hans Reitzel. ISBN/ISSN: 9788741251688/9788741251684 (Kompendium)
- Stoltenberg, S. (2011). *Når fellesskapet belastes: Om medarbeiderkonflikter i menighet og forsamling* (s. 35-41, 45-53, 131-146). [Oslo]: Luther. ISBN/ISSN: 978-82-531-4641-6 (Kompendium)
- Strand, T. (2007). *Ledelse, organisasjon og kultur* (2. utg., s. 5-37, 351-383, 401-418). Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 978-82-450-0424-3 (Kompendium)

TEOL5610 - Misjon i forandring - hovedspørsmål i missiologien

Emneansvarlig:	Jeppe Bach Nikolajsen (Jeppe.B.Nikolajsen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Religion, Society and Global Issues
	2-årige masterprogrammer - Master i kirkelig undervisning
	2-årige masterprogrammer - Diakoni
	2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap
	2-årige masterprogrammer - Teologi
	Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad
	Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste e, liste f

Generell informasjon

Dette emnet vil fokusere på de hovedspørsmål som missiologien arbeider med. De ulike "paradigmer" innen misjonsforståelsen fra oldtiden til i dag vil bli analysert og vurdert med sikte på å møte de utfordringer som kirken står overfor i dagens misjonssituasjon. Dette vil bl. a. innbefatte den teologiske begrunnelse for misjon, misjonal ekklesiologi, misjonens forhold til andre religioner og åndelig konflikt, kontekstualisering, misjonens sosiale engasjement for fattigdom, fred og frigjøring, økumenikk og eskatologi. En vil drøfte de svarene som gis innenfor de store kristne tradisjonene; den ortodokse, katolske, protestantisk økumeniske, evangelikale og pentekostale. Siktemålet er å utvikle en misjonsteologi som både er bibelsk forankret og relevant i vår tids globale kontekst.

Studiepoengreduksjon

Emnet har 5 poengs studiepoengsreduksjon mot MV602.

Studiekrav

- Få godkjent en bokrapport (ca. 2000 ord) levert innen en fastsatt frist.
- Ha godkjent oppmøte i undervisningen (minimum 75%)
- Delta i evaluering av studietilbudet og /eller læringsmiljø dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL5610 har skriftlig eksamen (6 timer) som eksamensform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av eksamenen. Ved skriftlig eksamen anvendes hjelpemidlene beskrevet i Liste E.

For å kunne gå opp til eksamen må studentene innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.

Læringsutbytte etter fullført emne

KNOWLEDGE
The student has:
- thorough knowledge of the theological basis for mission.
- thorough knowledge of how the church in its different confessional traditions down through history has understood and prac-tised its missionary obligation.
- thorough knowledge of different mission paradigms and the main issues in mission theology.
- thorough knowledge of the main factors in church and society that have influenced the mission theology and practice of the church.

SKILLS
The student can:
- deal critically with various historical and contemporary sources within missiology in order to formulate arguments.
- utilize existing theories in the field and apply them on theoretical and practical problems.
- discuss critically main issues in missiology.
- contribute to the on-going development of a missiology for our time.

GENERAL COMPETENCE
The student can:

- analyze historical and contemporary missiological problems.
- master terminology of the field of missiology and to communicate about main issues in missiology.
- communicate about main missiological issues, both with specialists and the general public.
- contribute to new thinking in the field of missiology.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Clarke, S. (2012). The task, method and content of Asian theologies. I P. Rajkumar (Red.), *Asian theology on the way: Christianity, culture and context* (s. 3-22). London: SPCK. ISBN/ISSN: 9780281064694
- Draper, J. (2000). The Bishop and the Bricoleur: Bishop John William Colenso's Commentary on Romans and Magema Kamagwaza Fuze's The Black People and Whence they Came. I G. O. West & M. W. Dube Shomanah (Red.), *The Bible in Africa: Transactions, trajectories, and trends* (s. 415-454). Leiden: Brill. ISBN/ISSN: 9004106278 (Kompendium)
- Goheen, M. W. (2014). *Introducing Christian mission today: Scripture, history and issues* (s. 15-224). Downers Grove, Ill.: IVP Academic. ISBN/ISSN: 9780830840472
- Grau, M. (2011). *Rethinking mission in the postcolony: Salvation, society and subversion* (VI-135, 206-289). London: T & T Clark. ISBN/ISSN: 978-0-567-28088-6/978-0-567-11619-2. Hentet fra https://bibsys-almaprimo.hosted.exlibrisgroup.com/primo-explore/fulldisplay?docid=BIBSYS_ILS71529946190002201&context=L&vid=MF&search_s
- Kärkkäinen, V.-M. (2013). Spirit(s) in Contemporary Christian Theology: An Interim Report of the Unbinding of Pneumatology. I V.-M. Kärkkäinen, K. Kim & A. Yong (Red.), *Interdisciplinary and Religio-Cultural Discourses on a Spirit-Filled World: Loosing the Spirits* (s. 29-53). New York: Palgrave Macmillan. ISBN/ISSN: 9781137268983 (Kompendium)
- Lienemann-Perrin, C. (2004). The biblical foundations for a feminist and participatory theology of mission. *International review of mission, 93* (368), s. 17-34. ISBN/ISSN: 0020-8582. Hentet fra http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rfh&AN=ATLA0001453525&site=ehost-live
- Lindenfeld, D. F. & Richardson, M. (Red.) (2012). *Beyond conversion and syncretism: Indigenous encounters with missionary Christianity, 1800-2000* (s. 51-77, 243-298). New York: Berghahn Books. ISBN/ISSN: 9780857452177. Hentet fra https://bibsys-almaprimo.hosted.exlibrisgroup.com/primo-explore/fulldisplay?docid=BIBSYS_ILS71529970620002201&context=L&vid=MF&search_s
- Longchar, W. (2012). Indigenous theology in Asia: Issues and perspectives. I P. Rajkumar (Red.), *Asian theology on the way: Christianity, culture and context* (s. 83-96). London: SPCK. ISBN/ISSN: 9780281064694
- Meyer, B. (2002). Christianity and the Ewe nation: German Pietist missionaries, Ewe converts and the politics of culture. *Journal of Religion in Africa, 32* (2), s. 167-199. ISBN/ISSN: 0022-4200. Hentet fra http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rfh&AN=ATLA0001378247&site=ehost-live
- Nikolajsen, J. B. (2015). *The distinctive identity of the Church: A constructive study of the post-Christendom theologies of Lesslie Newbigin and John Howard Yoder* (s. 3-193). Eugene, Or.: Pickwick Publications. ISBN/ISSN: 9781498202077
- Phan, P. C. (2008). World Christianity and Christian mission: Are they compatible? Insights from the Asian churches. *International Bulletin of Missionary Research, 32*(4), s. 193-200. ISBN/ISSN: 0272-6122. Hentet fra http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rfh&AN=ATLA0001683937&site=ehost-live
- Pui-lan, K. (2012). Postcolonial Asian feminist theologies. I P. Rajkumar (Red.), *Asian theology on the way: Christianity, culture and context* s. 41-47). London: SPCK. ISBN/ISSN: 9780281064694
- Rajkumar, P. (2012). Dalit Theology: The Untouched touching theology. I P. Rajkumar (Red.), *Asian theology on the way: Christianity, culture and context* (s. 132-141). London: SPCK. ISBN/ISSN: 9780281064694
- Rieger, J. (2004). Theology and mission between neocolonialism and postcolonialism. *Mission Studies, 21*(2), s. 201-227. ISBN/ISSN: 0168-9789. Hentet fra http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rfh&AN=ATLA0001466414&site=ehost-live
- Sugirtharajah, R. S. (2005). *The Bible and empire: Postcolonial explorations* (s. 145-191). Cambridge: Cambridge University Press. ISBN/ISSN: 9780521824934 (Kompendium)
- Thompson, D. M. (2008). Introduction: Mapping Asian Christianity in the Context of World Christianity. I S. C. H. Kim (Red.), *Christian theology in Asia* (s. 3-21). New York: Cambridge University Press. ISBN/ISSN: 9780521863087 (Kompendium)

TEOL5630 - Økumenikk: grunnlagsspørsmål og arbeidsformer

Emneansvarlig:	Terje Hegertun (Terje.Hegertun@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap 2-årige masterprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Ingen

Generell informasjon

Økumenikk forstås som kirkenes ønske og arbeid for større synlig enhet. Den har mange uttrykksformer og blir oppfattet som en integrert del av kirkens evne til å gi et troverdig vitnesbyrd i verden. Emnet skal gi en grundig innføring i økumenikk som teologisk begrep og vil ta utgangspunkt i de faktisk konfesjonelle forskjeller som preger den verdensvide kirke.
Emnet vil kartlegge hvilke spørsmål som er i spill i den økumeniske grunnlagstenkningen og hvilken rolle de ulike kirkesyn spiller i de økumeniske dialogprosessene. Vi vil se nærmere på hvordan ulike kirker begrunner sitt økumeniske engasjement og hva holdninger som fremmer gjensidig anerkjennelse, forståelse og respekt.
Emnet er opptatt av dynamikken i de økumeniske tilnærmingene og vil se på hva det er som fremmer ¿ og hemmer ¿ arbeidet mot en tydeligere enhet mellom kirkene. Undervisningen vil kritisk tematisere de redskaper og arbeidsformer som har preget økumenikken gjennom de siste 100 år, og vi vil drøfte hvilke alternative tilnærmings- og samarbeidsformer. Emnet vil også se på hvordan endringer i kirkelandskapet, sosialetiske spørsmål og arbeidet for fred og rettferdighet stiller økumenikken overfor nye utfordringer.

TEOL5630 bygger på TEOL2630 og har felles undervisning.

Forkunnskaper
Det vil være en fordel om studenten har gjennomført delemne «konfesjonskunnskap» tilknyttet K1030 eller tilsvarende før man studerer dette emnet.

Arbeidsform og organisering
Undervisningsformen er i hovedsak forelesninger, men det legges også opp til andre former for undervisning, bl.a. ekskursjon, debatt mellom kirkeledere, samt mulighet for en studiereise.

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL5630 har skriftlig eksamen (6 timer) som eksamensform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av eksamen.

Læringsutbytte etter fullført emne

Studenten skal etter fullført emne ha:
- kjennskap til den globale økumeniske historie og aktuelle arbeidsformer
- kjennskap til hvordan samfunnsetiske spørsmål påvirker den økumeniske dialogen
- kjennskap til utvalgte økumeniske samarbeidsavtaler, dialogdokumenter og alternative arbeidsformer og modeller
- god kunnskap om økumeniske grunnlagsspørsmål, herunder forståelsen av kirken som Guds folk og av Jesu bønn om enhet i Joh 17,21
- evne til å reflektere kritisk omkring økumeniske særtrekk ved tre ulike kirkefamilier, den lutherske, katolske og pentekostale, med særlig henblikk på forholdet mellom kirkesyn og økumenisk involvering
- innsikt i hvordan teologisk uenighet og kirkelig mangfold tilrettelegges i møte med andre kristne kirkesamfunn og hva som fremmer en god samtalekultur
- innsikt i begrepet «mutual accountability» som økumenisk holdningsprofil

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Åndens enhet i den fred som binder sammen: Samtaledokument etter dialog med Metodistkirken og Pinsebevgelsen i perioden 2008-2011. Hentet 2013-02-12 fra http://www.metodistkirken.no/hoved/_service/33447/download/id/29734/name/Samtaledokument+med+pinsevennene.pdf
- (1997/2006). *Felleserklæring om rettferdiggjørelseslæren*. Oslo: Mellomkirkelig råd.. Hentet fra http://www.kirken.no/?event=doLink&famID=2022
- (1994). *Nådens fellesskap: Rapport fra samtalen mellom Metodistkirken i Norge og Den norske kirke* (s. 4-28). Oslo: Kirkens informasjonstjeneste. ISBN/ISSN: 82-7545-009-8. Hentet fra http://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digibok_2008012904039
- (2003). *Charta oecumenica: Takt og tone for samarbeid i Norges kristne råd* (nr. nr 8 [i e 9]). Oslo: Norges kristne råd. ISBN/ISSN: 82-7941-020-1. Hentet nr 8 [i e 9] fra http://www.norgeskristnerad.no/doc//Skriftserie/Charta-ecumenica.pdf
- (2009). *Hva er kirken?: To økumeniske bidrag* (nr. nr 15, s. 3-18). Oslo: Norges kristne råd. ISBN/ISSN: 978-82-7941-032-4
- (1965). *Den katolske kirke og de kristnes enhet: Dekretet "De oecumenismo" vedtatt av Det annet vatikankonsil og promulgert av Pave Paul VI 21.november 1964 ; forord av biskop John W. Gran*. Oslo: St. Olav forlag.
- (1983). *Dåp, nattverd og embete*. [Oslo]: Verbum. ISBN/ISSN: 82-543-0125-5

- Fotland, R. G. (2008). The southern phace of Christianity: The contribution of the global south to the church in the global north. I T. .. a. Engelsviken (Red.), *Mission to the world: Communicating the Gospel in the 21st century: Essays in honour of Knud Jørgensen* (s. 215-229). Oxford: Regnum. ISBN/ISSN: 978-1-870345-64-4 (Kompendium)
- Fretheim, K. (2012). The power of invitation: The moral discourse of Kairos Palestine. *Dialog, 51*(2), s. 135-144. ISBN/ISSN: 0012-2033. Hentet fra http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1540-6385.2012.00670.x/abstract
- Hegertun, T. (2008). Pinsebevegelsen og økumenikk. I K. O. Sannes & E. Grandhagen (Red.), *Med Kristus til jordens ender: Festskrift til Tormod Engelsviken* (s. 155-164). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2334-7 (Kompendium)
- Hegstad, H. (2009). *Den virkelige kirke: Bidrag til ekklesiologien* (s. 177-198). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2500-6
- Hegstad, H. (2010). Fra konfesjonalisme til differensiert konsensus: Refleksjoner om luthersk teologi i en økumenisk kontekst. I T. Austad, T. Engelsviken & L. Østnor (Red.), *Kirkens bekjennelse i historisk og aktuelt perspektiv* (s. 199-209). Trondheim: Tapir akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-519-2512-9 (Kompendium)
- Jenkins, P. (2011). *The next Christendom: The coming of global Christianity* (3. utg., s. 101-133). New York: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 978-0-19-976746-5 (Kompendium). Hentet fra http://bibsys-primo.hosted.exlibrisgroup.com/MF:default_scope:BIBSYS_ILS71476410540002201
- Jones, S. R. (2009). The Global Christian Forum: A narrative history. I H. v. Beek (Red.), *Revisioning Christian unity: Journeying with Jesus Christ, the reconciler at the global Christian forum, Limuru, November 2007* (s. 3-36). Oxford: Regnum. ISBN/ISSN: 9781870345743/1870345746 (Kompendium)
- Jonson, J. (2008). *Ekumenik på världens villkor: Kyrkornas världsråd i den ekumeniska rörelsen efter Uppsala 68*. Stockholm: Verbum. ISBN/ISSN: 978-91-526-3158-4
- Kasper, W. (2005). *Enhetens sakarament: Eukaristi og kirke* (103 s.). Oslo: St. Olav forlag. ISBN/ISSN: 82-7024-179-2
- Murray, P. D. (Red.) (2008). *Receptive ecumenism and the call to Catholic learning: Exploring a way for contemporary ecumenism* (IX-XV, 3-51, 78-88). Oxford: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 978-0-19-921645-1
- Robeck, C. M. (1999). Pentecostalism and ecumenism in a pluralistic world. I M. W. Dempster, B. D. Klaus & D. Petersen (Red.), *The Globalization of pentecostalism: A religion made to travel* (s. 338-362). Oxford: Regnum. ISBN/ISSN: 1-870345-29-0 (Kompendium)
- Tjørhom, O. (2005). *Kirkens enhet - for at verden skal se og tro: En innføring i økumenisk tenkning* (s. 9-116). [Oslo]: Verbum. ISBN/ISSN: 82-543-1041-6
- Tveit, O. F. (2001). *Mutual accountability as ecumenical attitude: A study in ecumenical ecclesiology based on Faith and Order texts 1948-1998* (s. 208-311). Oslo ,: [The Norwegian Lutheran School of Theology]. (Kompendium)
- Veiteberg, A. (Red.) (2010). *Et sannhetens øyeblikk: Kairos Palestina*. Oslo: Stiftelsen Karibu. ISBN/ISSN: 978-82-7545-094-2. Hentet fra http://www.kui.no/doc/Kairos%20Palestina%20%28endelig%29.pdf

TEOL5640 - Teologi og kirke i sør

Emneansvarlig:	Roar G. Fotland (Roar.G.Fotland@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste f 2

Generell informasjon

This course will discuss - in historical and contemporary perspectives - how different churches in a non-Western religious and cultural context have sought to express and contextualize the Christian faith by developing a theology and practice aimed at serving their own members as well as communicating the gospel to other people. The course will also give the student a general understanding of contextualisation.

Prerequisites: Introductory and intermediate courses in theology in a bachelor's degree are recommended prerequisites.

Studiepoengreduksjon

Students who study TEOL5640 together with subjects that totally or partly overlap, will get a reduction of credits for this subject, as follows:
- with MV601, the subject is reduced with 10 ECTS

Studiekrav

In order to receive a final assessment, the student must:
- The student is to hand in a book report of approximately 2000 words at a given deadline.
- The student is to participate in the evaluation of the course if that is required in the current semester.

If course requirements are not fulfilled this will count as one examination attempt, unless you withdraw within the set deadline (1 May/ 1 November).

Avsluttende vurdering

The final assessment of TEOL5640 is based on one written examination (6 hours). The course is to be assessed with a grade (A-F).

Læringsutbytte etter fullført emne

KNOWLEDGE
The student has:
- a thorough knowledge of the characteristic features of the theology of the churches in the Global South as different from traditional Western theology
- a good knowledge of the concept of contextualisation
- a good knowledge of how churches in the South meet the diaconal and missiological tasks that confront them in a multi-religious and economically poor context

SKILLS
The student can:
- Engage in the general issue of contextualisation of theology and praxis
- Critically examine traditional Western theology
- Independently discuss the new questions that are put on the theological and ecclesial agenda by the non-Western context of the church
- Critically read and evaluate scholarly literature

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Bediako, K. (1992). *Theology and identity: The impact of culture upon Christian thought in the second century and in modern Africa* (s. 1-12, 225-346, 386-444). Oxford: Regnum Books. ISBN/ISSN: 1-870345-10-x
- Engelsviken, T. (2011). *The challenge of the missional Church in the south*. Oslo: MF Norwegian School of Theology. (Se Fronter)
- González, O. E. & González, J. L. (2008). *Christianity in Latin America: A history* (s. 1-63, 131-159, 206-310). Cambridge: Cambridge University Press. ISBN/ISSN: 0-521-86329-5/0-521-68192-8/978-0-521-86329-2/978-0-521-68192-6
- Schreiter, R. J. (1997). *The new Catholicity: Theology between the global and the local* (s. 1-60). Maryknoll, N.Y.: Orbis Books. ISBN/ISSN: 1-57075-120-x
- Tan, J. Y. (2014). *Christian mission among the peoples of Asia*. Maryknoll, N.Y.: Orbis Books. ISBN/ISSN: 9781626981041

Eksamens-/innleveringsdatoer

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	11. juni 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	6 timer
Kunngjøringsdato:	2. juli 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Skriftlig eksamen

Eksamensdato:	17. aug. 2018
Starttidspunkt:	09:00
Varighet:	6 timer
Kunngjøringsdato:	7. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

TEOL5710 - Mellom tekst og preken: Teologi, hermeneutikk og retorikk

Emneansvarlig:	Per Kristian Hovden Sætre (Per.K.Satre@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Forkynnelse utgjør en sentral del av prestetjenesten, ikke minst i protestantisk og luthersk tradisjon. Arbeidet med prekener, og andre former for forkynnelse og muntlig kommunikasjon, er et prisme for hermeneutiske, retoriske og teologiske problemstillinger.

Prestens arbeid med forkynnelse er innvevd i et mangfold av pastorale gjøremål, og omgangen med tekster, kontekst og utforming vil ofte ha preg av å være taus kunnskap opparbeidet gjennom lang øvelse. Samtidig er det viktig at en prest og teolog utvikler et språk for denne fagligheten, ikke minst for å kunne være i utvikling som fagperson og å bidra i veiledning med kolleger.

Emnet gir en unik mulighet til å arbeide både med det implisitte og eksplisitte i prekenprosessene. Utvikling av egne, og analyse av andres, prekener, kombineres med undervisning og felles refleksjon om det komplekse samspillet mellom bibeltekstene, egne forutsetninger, aktuell kontekst, tilhørernes situasjon, den retoriske utforming osv.

Studieprogramtilhørlighet
Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Profesjonsstudiet i teologi, høyere grad.
Forkunnskaper: For å melde seg opp i emnet må studenten ha avlagt eksamen i TEOL2110, TEOL2210 og TEOL2510, eller tilsvarende.

Arbeidsform og organisering
Emnet inneholder blant annet:
- Innføringskurs i prekenbeskrivelse.
- Gruppebasert arbeid med beskrivelse av den holdte preken og analyse av prekenmanus/transkribert preken.
- Forelesninger om retoriske og hermeneutiske temaer historisk og aktuelt.
- Tverrfaglige seminarer om hermeneutiske og teologiske temaer som aktualiseres i kristen gudstjenestepreken.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- Obligatorisk oppmøte (minimum 75 %) i all undervisning.
- Holde preken over oppgitt tekst, og innen angitt frist legge frem prekenmanuskript eller transkribert preken i gruppe.
- Levere skriftlig beskrivelse av de andre prekenene i gruppa, etter nærmere angitt mal.
- Levere forslag til problemstilling, disposisjon og litteratur for faglig oppgave.
- Delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Avsluttende vurdering

Emnet har individuell faglig oppgave (4000-4500 ord) som eksamensform. For å få avsluttende vurdering må studenten levere oppgave innen angitt frist. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av oppgaven.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- inngående kunnskap om hermeneutiske og retoriske problemstillinger i prekenarbeid, historisk og aktuelt
- inngående kunnskap om teologiske temaer som aktualiseres i kristen forkynnelse.

FERDIGHETER
Studenten kan:
- forberede, holde og motta tilbakemelding på en preken
- analysere og gi tilbakemelding på andres prekener ut fra retoriske, hermeneutiske og teologiske perspektiver
- reflektere tverrfaglig over sentrale teologiske temaer i samspillet mellom tekstarbeid og forkynnelsessituasjon

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- (2016). *Utvalgte artikler fra debatten om fortapelse i VL/Dagen oktober 2016*. (Se Fronter)
- Allison, D. C. (2005). *Resurrecting Jesus: The earliest Christian tradition and its interpreters* (s. 56-100). New York: T&T Clark. ISBN/ISSN: 056702900X (Kompendium)
- Augustinus, A. De doctrina christiana = On Christian Doctrine, Book. 4. (Se Fronter) Hentet 2016-11-21 fra

http://faculty.georgetown.edu/jod/augustine/ddc4.html, https://www.ccel.org/ccel/augustine/doctrine.pdf
- Bultmann, R. (1953). The task of Demythologizing the New Testament and Mythology. I H. W. Bartsch (Red.), *Kerygma and myth: A theological debate* (s. 1-44). New York: Harper & Row. (Se Fronter)
- Craddock, F. B. (2001). *As one without authority* (4th utg., s. 95-112). St. Louis, Mo: Chalice Press. ISBN/ISSN: 0827200269 (Kompendium)
- Edwards, O. C. (2004). *A history of preaching* (s. 27-48, 100-121). Nashville, Tenn.: Abingdon Press. ISBN/ISSN: 0-687-03864-2 (Kompendium)
- Ford, D. & Higton, M. (Red.) (2002). Section B: Jesus the Saviour. I *Jesus* (s. 33-59). Oxford: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 978-0-19-289316-1 (Kompendium)
- Fretheim, T. E. (2013). Violence and the God of the Old Testament. I M. Zehnder & H. Hagelia (Red.), *Encountering violence in the Bible* (s. 108-127). Sheffield: Sheffield Phoenix Press. ISBN/ISSN: 9781909697010 (Kompendium)
- Hays, R. (2003). Reading Scripture in Light of the Resurrection. I E. F. Davis & R. B. Hays (Red.), *The art of reading Scripture* (s. 216-238). Grand Rapids, MI: Eerdmans. ISBN/ISSN: 0-8028-1269-4 (Kompendium)
- Henriksen, J.-O. & Sandnes, K. O. (2016). *Jesus as healer: A gospel for the body* (s. 25-60, 187-220, 221-247). Grand Rapids, Mich: William B. Eerdmans Publishing Company. ISBN/ISSN: 978-0-8028-7331-6
- Hilkert, M. C. (1997). *Naming grace: Preaching and the sacramental imagination* (s. 71-88). New York: Continuum. ISBN/ISSN: 0-8264-1060-x (Kompendium)
- Jakobsen, R. N. & Øierud, G. L. (2009). *Prekenbeskrivelse: Forstå - formidle - forbedre - forkynne* (s. 15-110). Oslo: Høyskoleforlaget. ISBN/ISSN: 978-82-7634-830-9
- Kjeldsen, J. (2015). *Retorikk i vår tid: En innføring i moderne retorisk teori* (5. oppl. ie. ny utg., s. 15-50, 53-68, 115-150, 170-228, 297-332). Oslo: Spartacus, Scandinavian Academic Press. ISBN/ISSN: 9788230401897
- Luther, M. (2016). En preken om dåpens hellige ærverdige sakrament. I P. K. Aschim & T. Rasmussen (Red.), *Reformasjon nå: Luther som utfordring og ressurs for Den norske kirke* (s. 97-107). Stavanger: Eide forl. ISBN/ISSN: 978-82-514-0822-6 (Kompendium)
- Luther, M. (2016). En preken om det å forberede seg på å dø. I P. K. Aschim & T. Rasmussen (Red.), *Reformasjon nå: Luther som utfordring og ressurs for Den norske kirke* (s. 225-237). Stavanger: Eide forl. ISBN/ISSN: 978-82-514-0822-6 (Kompendium)
- Luther, M. (2016). Om første Mosebok. I P. K. Aschim & T. Rasmussen (Red.), *Reformasjon nå: Luther som utfordring og ressurs for Den norske kirke* (s. 481-487). Stavanger: Eide forl. ISBN/ISSN: 978-82-514-0822-6 (Kompendium)
- McClure, J. S. (2001). *Other-wise preaching: A postmodern ethic for homiletics* (s. 13-26). St. Louis, Mo: Chalice Press. ISBN/ISSN: 0827227159 (Kompendium)
- Nielsen, K. (2013). The Violent God of the Old Testament: Reading Strategies and Responsibility. I M. Zehnder & H. Hagelia (Red.), *Encountering violence in the Bible* (s. 207-215). Sheffield: Sheffield Phoenix Press. ISBN/ISSN: 9781909697010 (Kompendium)
- Nørager Pedersen, A. F. (1980). *Prædikenens idéhistorie* (s. 117-149). København: Gyldendal. ISBN/ISSN: 87-01-90481-7 (Kompendium)
- Westphal, M. (2009). *Whose community? which interpretation?: Philosophical hermeneutics for the church* (s. 27-86, 101-156). Grand Rapids, Mich.: Baker Academic. ISBN/ISSN: 978-0-8010-3147-2
- Wingren, G. (1960). *Predikan: En principiell studie* (2. uppl. utg., s. 1-19). Lund: Gleerup. (Kompendium)

Eksamens-/innleveringsdatoer

Individuell skriftlig oppgave

Innleveringsdato:	31. mai 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Kunngjøringsdato:	21. juni 2018
Trekkfrist:	1. mai 2018

Individuell skriftlig oppgave

Innleveringsdato:	20. aug. 2018
Innleveringsfrist:	12:00
Kunngjøringsdato:	10. sep. 2018
Trekkfrist:	5. aug. 2018

TEOL5770 - Metodismens historie og teologi 1

Emneansvarlig:	Roar G. Fotland (Roar.G.Fotland@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig) og vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

TEOL5770 gir en bred presentasjon av Metodistkirkens historie, med særlig vekt på utviklingen av metodismen i England og dens begynnelse i Norge. Videre gir emnet en god forståelse for den teologiske tradisjon Metodistkirken er en del av. I tillegg til en metodistisk egenforståelse vil teologien også bli sett i et økumenisk perspektiv. Det økumeniske ståsted til Metodistkirken vil bli gjenstand for videre presentasjon under metodismen i dag. Der vil det også bli tatt opp hvordan metodistisk teologi kan gi hjelp til å tolke dagens samfunn.

Emnet består av tre delemner:
- Delemne A. Metodismens historie (3 stp)
- Delemne B. Metodismens teologi (4 stp)
- Delemne C. Metodismen i dag (3 stp)

TEOL5770 er et kjerneemne i utdanningen av diakoner for Metodistkirken.

Studiepoengreduksjon

Emnet har 10 studiepoengs reduksjon mot TEOL2770.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- Levere utkast til en skriftlig oppgave på 1000-1500 ord i metodismens historie
- Levere utkast til en skriftlig oppgave på 2000-2500 ord i metodismens teologi
- Levere utkast til en skriftlig oppgave på 1000-1500 ord om metodismen i dag
- Delta i evaluering av studietilbudet dersom dette skal evalueres det aktuelle semesteret

Oppgavene formuleres i samarbeid med faglig ansvarlig. Oppgavene blir evaluert og danner grunnlag for mappeinnleveringen.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1.mai/1.nov.)

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL5770 har ett vurderingsalternativ, mappeinnlevering. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Delemne A: Metodismens historie
Studenten har:
- inngående kunnskap om Metodistkirken i Norge
- god kunnskap om diakoniens rolle i den tidlige metodismen
- god kunnskap om utviklingen av metodismen i England
- god kunnskap om John Wesleys liv og lære

Delemne B: Metodismens teologi
Studenten har:
- inngående kunnskap om hovedtrekkene i metodismens teologi
- inngående kunnskap om Metodistkirkens forståelse av rollen og tjenesten til en diakon
- god kunnskap om metodismens teologi i en økumenisk kontekst
- god kunnskap om sammenhengen mellom teologi og etikk i metodismen

Delemne C: Metodismen i dag
Studenten har:
- inngående kunnskap om "Nådens fellesskap"
- inngående kunnskap om Metodistkirkens diakoniplan
- god kunnskap om internasjonal metodisme i dag
- god kunnskap om metodismens teologi i relasjon til dagens samfunn

FERDIGHETER
Felles for delemnene A, B og C
Studenten kan:

- drøfte hvordan teologi blir til i en historisk og kontekstuell sammenheng
- drøfte metodismens teologi i en økumenisk kontekst
- drøfte sammenhengen mellom teologi, etikk og diakoni i et metodistisk perspektiv
- drøfte metodismens teologi i relasjon til dagens samfunn
- forstå og formidle diakoniens rolle i kirke og samfunn

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR

- Borgen, P. (1993). Metodistkirken. I P. Borgen & B. Haraldsø (Red.),*Kristne kirker og trossamfunn* (s. 229-242). Trondheim: Tapir. ISBN/ISSN: 82-519-1137-0
- Haddal, I. (1969). Hvem var John Wesley?. I E. A. Nilsen (Red.), *Metodismen og John Wesley* (s. 15-35). Oslo: Lutherstiftelsen.
- Hassing, A. (1991). *Religion og makt: Metodismen i norsk historie* (s. 11-115, 247-315). Trondheim: Tapir. ISBN/ISSN: 82-519-0954-6
- Metodistkirken i Nord-Europa, . (2016). *The Book of discipline: 2016 supplement* (s. 7-15). Fredrikstad: The Northern Europe and Eurasia Central Conference,.. Hentet fra http://www.umc-northerneurope.org/index.php?id=889
- United Methodist Church (Forente Stater), . (2016). *The Book of discipline of the United Methodist Church* (s. 11-24). Nashville, TN.: The United Methodist Publishing House. ISBN/ISSN: 978-1-501-83321-2
- Wesley, J. (1969). Et besøk hos Herrnhuterne; Metodist-selskapene. I E. A. Nilsen (Red.),*Metodismen og John Wesley* (s. 104-121). Oslo: Lutherstiftelsen.

DELEMNE B LITTERATUR

- Crain, M. A. (2014). *The United Methodist deacon: Ordained to word, service, compassion and justice*. Nashville, Tenn.: Abingdon Press. ISBN/ISSN: 9781426776113
- Meistad, T. (1992). *Frelsens veg: Teologi og etikk i wesleyansk tradisjon* (s. 13-234, 265-299, 325-330, 353-399). Alta: Alta lærerhøgskole. ISBN/ISSN: 82-7646-017-8
- Meistad, T. (1999). Metodistisk kristendomsforståelse i dag. (Med teologiske kommentarer fra representanter for andre kirkesamfunn). *Teologisk forum*, *13*(2), s. 1-87. Hentet fra https://www.metodistkirken.no/hoved/_service/33447/download/id/36115/name/Teologisk+Forum%2C+1999-2.pdf
- United Methodist Church (Forente Stater), . (2016). *The Book of discipline of the United Methodist Church* (s. 25-44). Nashville, TN.: The United Methodist Publishing House. ISBN/ISSN: 978-1-501-83321-2
- United Methodist Church (Forente Stater), . (2016). *The Book of discipline of the United Methodist Church* (s. 93-103). Nashville, TN.: The United Methodist Publishing House. ISBN/ISSN: 978-1-501-83321-2
- United Methodist Church (Forente Stater), . (2016). *The Book of discipline of the United Methodist Church* (s. 47-91). Nashville, TN.: The United Methodist Publishing House. ISBN/ISSN: 978-1-501-83321-2

DELEMNE C LITTERATUR

- (1997/2000). *Felleserklæringen om rettferdiggjørelseslæren*. Hentet fra http://www.metodistkirken.no/hoved/_service/33447/download/id/29738/name/Katolskluthersk.pdf
- (1994). *Nådens fellesskap: Rapport fra samtalen mellom Metodistkirken i Norge og Den norske kirke* (s. 2-58). Oslo: Kirkens informasjonstjeneste. ISBN/ISSN: 82-7545-009-8
- (2006). *En metodistisk erklæring om tilslutning til Felleserklæringen om rettferdiggjørelseslæren*. Hentet fra http://www.metodistkirken.no/hoved/ressurser
- Fotland, R. G. (2015). En kirke for folket: Et metodistisk perspektiv. I S. Dietrich (Red.), *Folkekirke nå* (s. 82-92). Oslo: Verbum akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-543-1312-1
- Metodistkirken i Norge, . (2010). *Diakoniplan for Metodistkirken i Norge*. Oslo: Metodistkirken i Norge.. Hentet fra http://www.metodistkirken.no/hoved/_service/33447/download/id/74351/name/Diakoniplanen+2010%5B1%5D.pdf
- Nordby, L. E. (2011). Som i et speil: En sammenligning mellom Den norske kirke og Metodistkirken. I S. Dietrich, T. S. Dokka & H. Hegstad (Red.), *Kirke nå: Den norske kirke som evangelisk-luthersk kirke* (s. 227-247). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2510-5
- United Methodist Church (Forente Stater), . (2016). *The Book of discipline of the United Methodist Church* (s. 105-145). Nashville, TN.: The United Methodist Publishing House. ISBN/ISSN: 978-1-501-83321-2
- Wesley, J. (2013). Et økumenisk sinn. I P. Braaten & O. Braaten (Red.),*John Wesleys standardprekener* (s. 191-198). Bergen: Ove Braaten. ISBN/ISSN: 9788299924702

TEOL6110 - Hebraisk fordypning

Emneansvarlig:	Andrew Donald Wergeland (Andrew.Wergeland@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste d2

Generell informasjon

Dette fordjupingsemnet rettar seg mot studentar som er motiverte for å auke sine evner til å arbeide fagleg - både språkleg og tekstkritisk - med bibelske tekstar på hebraisk. Omfanget av tekstpensum er på ca. 12 sider hebraisk tekst. Det er sperre mot å velje tekstar til fordjupingsemnet frå TEOL1120. Emnet har to delemne: A. Hebraisk språk (6 stp), B. Gammaltestamentleg tekstkritikk (4 stp).

Arbeidsform og organisering
Emnet organiserast som ein kombinasjon av forelesing og seminararbeid der gruppa les og analyserer tekst saman eller jobbar med ulike tekstkritiske kasus.

Forkunnskaper: For å melde seg opp i emnet må studenten ha avlagt eksamen i TEOL1110 og TEOL1120 eller tilsvarande.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- delta i evaluering av studietilbodet dersom tilbodet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semesteret.

Avsluttende vurdering

Emnet har skriftleg prøve (6 timar) som eksamensform. For å få avsluttande vurdering, må studenten innan fastsette fristar ha oppfylt studiekravet. Karakteren (A-F) setjast på grunnlag av den skriftlege eksamenen.

Mål

DELEMNE A: HEBRAISK SPRÅK (6 STP)
Gjennom å lese og analysere ulike typar hebraisk tekst, m.a. inskripsjonar, tidleg bibelsk poesi, standar bibelhebraisk, sein bibelhebraisk, bibelarameisk og Qumran-hebraisk, blir studentane betre kjent med hebraisk grammatikk - både morfologi og syntaks. Dette krev bruk av dei større referansegrammatikkane som har blitt standard innanfor faget.

MÅL
Studenten skal etter fullført emne ha:
- grundig kunnskap om bibelhebraisk grammatikk,
- god evne til å gjere språkleg eksegese på hebraiske tekstar frå Det gamle testamente.

DELEMNE B: GAMMALTESTAMENTLEG TEKSTKRITIKK (4 STP)
Tekstane i Det gamle testamente ser ut til å ha blitt til på ulike måtar og til dels over lang tid. Å bli kjent med tekstane - både utviklinga deira og den noverande tilstanden deira - er målet for dette delemnet.

MÅL
Studenten skal etter fullført emne ha
- grundig kunnskap om gammaltestamentleg tekstkritikk,
- god evne til å gi ei tekstkritisk evaluering av hebraiske tekstar frå Det gamle testamente.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR
- Elliger, K., Rudolph, W., Kittel, R., Rüger, H. P., Bardtke, H. & Schenker, A. (1997)*Biblia Hebraica Stuttgartensia* (Ed. funditus renovata adjuvantibus H. Bardtke ... [et al.] utg.). Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft. ISBN/ISSN: 3438052180

DELEMNE B LITTERATUR
- Tov, E. (2012). *Textual criticism of the Hebrew Bible* (3 utg.). Minneapolis, Minn.: Fortress Press. ISBN/ISSN: 978-0-8006-9664-1

TEOL6111 - Hebraisk språk og gammeltestamentlig tekstkritikk

Emneansvarlig:	Andrew Donald Wergeland (Andrew.Wergeland@mf.no)
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig – Emnet går generelt om våren.)
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste g

Generell informasjon

Dette fordypningsemnet retter seg mot studenter som er motiverte for å øke sine evner til å arbeide faglig med bibelske og utenombibelske tekster på hebraisk. Omfanget av tekstpensum er på ca. 8 sider hebraisk og/eller arameisk tekst og det er ulike pensumvarianter. Det er sperre mot å velge tekstar til særemnet fra HE151 og HE152.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med GT618 Hebraisk språk reduseres dette emnet med 5 stp.
Med GT601 Hebraisk språk reduseres dette emnet med 5 stp.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten
- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Avsluttende vurdering

Emnet har skriftlig eksamen (4 timer) som vurderingsform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.
Dersom emnet velges som en del av TEOL5120, gjelder andre studiekrav og evalueringsformer; se emnebeskrivelsen/-arket for TEOL5120.

Læringsutbytte etter fullført emne

Studenten skal -ha utdypende kunnskap om teksthistorien til den hebraiske bibelen og egenarten i gammeltestamentlig tekstkritikk,-ha utdypende kunnskap om den hebraiske grammatikken, -ha evne til å arbeide språklig med et bredere utvalg av bibelske og/eller utenom-bibelske tekster.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Bartholdy, H. (2003). *Håndbog i gammeltestamentlig tekstkritik* (s. 11-39, 55-74, 113-124). København: Det Danske Bibelselskab. ISBN/ISSN: 87-7523-479-3
- Tov, E. (2012). *Textual criticism of the Hebrew Bible* (3. utg., s. 115-127, 155-219, 263-282). Minneapolis, Minn.: Fortress Press. ISBN/ISSN: 978-0-8006-9664-1

TEOL6134 - Hva er visdom og hvem er vise? Visdomslitteratur i Det gamle testamente

Emneansvarlig:	Ingunn Aadland (Ingunn.Aadland@mf.no)
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste d

Generell informasjon

Visdomstradisjonen og visdomstekster som er relatert til den er rikt bevitnet i den gamle For-Orienten og i Det gamle testamente. I GT står bøker som Ordspråkene, Job og Forkynneren i sentrum. I tillegg er Sirak og Visdommens bok, som stammer fra mellomtestamentlig tid, relevante. Men i tillegg til disse enkeltbøker har visdomstradisjonen preget store deler av de gammeltestamentlige skriftene, ikke minst Genesis og Salmenes bok.

Visdommen viser seg i tekstene som livskunnskap og livsordning. Visdomslitteratur er en del av en "diskusjonslitteratur", som stiller spørsmål til de gamle tradisjonene, ja, til Gud. Visdom er noe som skulle prege menneskers hjerter, men visdommen dukker også opp personifisert som en kvinne, som roper på mennesker for at de skal forstå.

Alle disse aspektene skal bli diskutert på grunnlag av utvalgte tekster.

I dette emnet settes fokus på:
- Visdom og livskunnskap - formidlet via lærer og foreldre.
- Visdomsskoler som samler tekster for teologisk refleksjon.
- Visdomslitteratur som diskusjonslitteratur.
- Den personifiserte visdommen.

Dette fordypningsemnet kan inngå som delemne D (5 stp) i TEOL5120 "Det gamle testamente: Skriftene og valgfritt fordypningsemne" (10 stp).

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon.

Studiekrav

Studenten skal for å få avsluttende vurdering og i tilknytning til undervisningen
- delta i evaluering av studietilbudet dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semesteret.

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL6134 har skriftlig eksamen (4 timer) som eksamensform. For å få avsluttende vurdering, må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av skriftlig eksamen.

Læringsutbytte etter fullført emne

Mål og innhold
Studentene skal etter fullført emne ha
- kunnskap om utviklingen av visdomstradisjonen i GT
- god kunnskap om visdomsteologien
- kjennskap til visdomstenkning og visdomsmateriale i den gamle For-Orienten
- ferdighet i å tolke følgende utvalgte poetiske tekster i norsk oversettelse: Ordsp 6:20-33; 8-9; Job 8; 16:11-22; 30:20-22; 38; 40:1-5; 42:1-6; Fork 3; 5:9-19; Sirak 24.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Perdue, L. G. (2007). *Wisdom literature: A theological history*. Louisville: Westminster John Knox Press. ISBN/ISSN: 0-664-22919-0/978-0-664-22919-1

TEOL6135 - Studieopphold i Jerusalem

Emneansvarlig:	Gard Granerød (Gard.Granerod@mf.no)
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap 2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Emnet er et valgemne med vekt på Jerusalem i det første førkristne årtusenet. Byens historiske og teologiske betydning vil bli belyst ved studier av utvalgte arkeologiske og tekstlige kilder (fra Den hebraiske bibelen/Det gamle testamentet, apokryfene/de deuterokanoniske bøkene og andre historiske kilder fra Det gamle Midtøsten). I ekskursjonsuken vil også andre viktige steder i Israels historie i det første førkristne årtusen stå i fokus.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- ha godkjent deltakelse på undervisningen og ekskursjoner under studieoppholdet
- levere og få godkjent utkast til individuell skriftlig oppgave (2800-4000 ord) med utgangspunkt i emnets pensum innen nærmere angitt frist. Tema avtales med faglærer. Utkastet skal inneholde en fullt utskrevet innledning med problemstilling, omtale av materiale og framgangsmåte, og disposisjon.
- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL6135 har individuell skriftlig oppgave som eksamensform. For å få avsluttende vurdering må studenten levere oppgaven innen angitt frist. S
Karakteren (A-F) settes på grunnlag av individuell skriftlig oppgave.

Læringsutbytte etter fullført emne

Studenten skal etter fullført emne ha:
- Kunnskap om Jerusalems geografi, topografi og historiske og teologiske betydning.
- Kunnskap om reelle og konseptuelle Jahve-templer utenom Jahve-tempelet i Jerusalem: Elefantine, Leontopolis, Samaria og Qumran.
- Kunnskap om nyere arkeologiske funn knyttet til Jerusalem i det første førkristne årtusen og andre viktige steder omtalt i GT.
- God evne til å knytte denne kunnskapen til studiet av utvalgte tekster:

David erobrer Sion / Jerusalem: 2 Sam 5,6-12 (hebraisk);
Det første Jahve-tempelet i Jerusalem: 1 Kong 6-8 (i oversettelse);
Babylonerrikets fremvekst og Jerusalems fall: 2 Kong 23,26-25,30 (i oversettelse og belyst ut fra utvalgte mesopotamiske tekster);
Sionsteologiens kollaps i Klagesangene (Threni): Klag 1 (i oversettelse) og Klag 2 (hebraisk);
Byggingen av (det andre) Jahve-tempelet i Jerusalem: Hag 1-2 (i oversettelse); Hag 1,4 og 2,9 (hebraisk);
Gjenoppbyggingen av Jerusalems murer og kulten: Neh 6,1-7,4 og Neh 8 (i oversettelse);
Profaneringen og gjeninnvielsen av Jerusalem-tempelet i makkabeertiden, samt utstyret til tempelet: 1 Makk 1,54-64 og 1 Makk 4,36-61 (i oversettelse).

Merknad til litteraturlisten

Litteratur (under) uten sidehenvisning er å anse som referanselitteratur. Det vil si: I kommentarer studeres innledningsdelen og de sidene som kommenterer pensumtekstene. Tilsvarende studeres hos Miller/Hayes, Pritchard, VanderKam og Yadin de sidene som er relevante for det temaet / de temaene som det undervises i.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Dobbs-Allsopp, F. W. (2002). *Lamentations*. Louisville, Ky: John Knox Press. ISBN/ISSN: 0804231419
- Elgvin, T. (2009). Oversikt over skriftsamlingen fra Qumran. I Å. Justnes (Red.), *Dødehavsrullene: Deres innhold, historie og betydning*(s. 41-48). Kristiansand: Høyskoleforl. ISBN/ISSN: 9788276345889 (Kompendium)
- Finkelstein, L. (2008). Jerusalem in the Persian and early Hellenistic period and the wall of Nehemiah. *Journal for the study of the Old*

Testament, *32*(4), s. 501-520. ISBN/ISSN: 1476-6728. Hentet 2012-04-17 fra http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rfh&AN=ATLA0001666642&site=ehost-live
- Goldstein, J. A. (1976). *I Maccabees: A new translation with introduction and commentary*. Garden City, N.Y.: Doubleday. ISBN/ISSN: 0-385-08533-8
- Granerød, G. (2015). The former and the future temple of YHW in Elephantine: A traditio-historical case study of ancient Near Eastern antiquarianism. *Zeitschrift für die alttestamentliche Wissenschaft*, *127*(1), s. 63-77. ISBN/ISSN: 1613-0103. Hentet fra http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rfh&AN=ATLAiBCB150914000004&site=ehost-live
- Granerød, G. (2015). Siste skrik fra elvene i Babel: Nye kilder til det judeiske eksilet i Babylon. *Teologisk tidsskrift*, *3*(4), s. 357-372. Hentet fra https://www.idunn.no/tt/2015/04/siste_skrik_fra_elveneibabel_-_nye_kilder_til_det_judeisk
- Granerød, G. (2016). Klagesangene: Innledning og kommentarer (fåes hos faglærer). I P. Skippervold (Red.), *Studiebibel 2016*. Oslo: Det Norske Bibelselskap.
- Holst, S. (2009). Religiøs praksis. I Å. Justnes (Red.), *Dødehavsrullene: Deres innhold, historie og betydning* (s. 213-224). Kristiansand: Høyskoleforl. ISBN/ISSN: 9788276345889 (Kompendium)
- Justnes, Å. (2009). Prester, renhet og hellighet. I Å. Justnes (Red.), *Dødehavsrullene: Deres innhold, historie og betydning* (s. 227-239). Kristiansand: Høyskoleforl. ISBN/ISSN: 9788276345889 (Kompendium)
- Kartveit, M. (2014). Samaritansk sjølvforståing i innskriftene fra Garisim og Delos. *Teologisk tidsskrift*, *3*(3), s. 271-286. ISBN/ISSN: 1893-0263. Hentet fra https://www.idunn.no/tt/2014/03/samaritansk_sjoelvforstaaing_i_innskriftene_fraa_garisim_og_de
- Kratz, R. G. (2015). *Historical and Biblical Israel: The history, tradition, and archives of Israel and Judah* (s. 1-57, 133-207). Oxford: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 978-0-19-872877-1
- Levine, L. I. (2002). *Jerusalem: Portrait of the city in the second temple period (538 B.C.E. - 70 C.E.)* (s. 3-148). Philadelphia, Pa.: Jewish Publication Society in cooperation with The Jewish Theological Saminary of America. ISBN/ISSN: 0-8276-0750-4
- Meyers, E. M. & Meyers, C. L. (1987). *Haggai, Zechariah 1-8*. New York: Doubleday. ISBN/ISSN: 0-385-14482-2
- Pritchard, J. B. (1969). *Ancient Near Eastern texts relating to the Old Testament*. Princeton, N.J.: Princeton Univ.Press. ISBN/ISSN: 0-691-03503-2
- Saukkonen, J. (2009). Arkeologi ved Qumran-ruinene. I Å. Justnes (Red.), *Dødehavsrullene: Deres innhold, historie og betydning* (s. 173-188). Kristiansand: Høyskoleforl. ISBN/ISSN: 9788276345889 (Kompendium)
- Wassén, C. (2009). Qumran-bevegelsens opprinnelse og identitet. I Å. Justnes (Red.), *Dødehavsrullene: Deres innhold, historie og betydning* s. 129-147). Kristiansand: Høyskoleforl. ISBN/ISSN: 9788276345889 (Kompendium)
- Weyde, K. W. (2004). *The appointed festivals of YHWH: The festival calendar in Leviticus 23 and the sukkôt Festival in other Biblical texts* (s. 147-162). Tübingen: Mohr Siebeck. ISBN/ISSN: 3-16-148262-x (Kompendium)

TEOL6136 - Jerusalem: historie og teologi

Emneansvarlig:	Karl William Weyde (Karl.W.Weyde@mf.no)
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad
	Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste d

Generell informasjon

I dag er Jerusalem en hellig by for tre verdensreligioner. Hva gjør denne mer enn 3000 år gamle byen så spesiell at mennesker er villig til å leve og dø for den? I dette fordypningsemnet vil vi belyse dette spørsmålet ved å drøfte hendelser som ga Jerusalem en stadig økende betydning i gammeltestamentlig tid fram til Jesu tid.
Men Det gamle testamentet skildrer ikke bare Jerusalem som en politisk by. Tempelet og Guds nærvær i det lar Jerusalem stå fram som en teologisk enestående by. Dette kommer til uttrykk i at tekster i GT utviklet et spesielt språk, ofte med en variert billedbruk, for å vise nærheten mellom Gud og byen. Hvilken teologi uttrykker denne billedbruken?

Emnet vil fokusere på:
- Jerusalems historie, spesielt under kongene David og Hiskia og i persisk tid.
- Arkeologiske funn i Jerusalem, spesielt Davidsbyen og Hiskia-tunnelen
- Salomos tempel, det etter-eksilske tempelet og Herodes' tempel
- Personifikasjon av byen i Det gamle testamentet og Den gamle orienten

Studiekrav

Studenten skal for å få avsluttende vurdering og i tilknytning til undervisningen:
- delta i evaluering av studietilbudene og eventuelt læringsmiljø dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Avsluttende vurdering

Emnet har skriftlig eksamen (4 timer) som eksamensform. For å kunne få avsluttende vurdering, må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av skriftlig eksamen. Dersom emnet velges som en del av TEOL5120, vil eksamensformen følge den avsluttende vurdering på TEOL5120. For nærmere informasjon, se TEOL5120.

Læringsutbytte etter fullført emne

Studentene skal etter å ha fullført dette emnet ha
- kunnskap om forbindelsen mellom geografi, arkeologi, tekst og teologi
- grundig kunnskap om Jerusalems historie i bibelsk tid fram mot Jesu tid
- kjennskap til konstruksjonen av de tre templene og deres teologiske betydning
- ferdighet i å arbeide med billedbruken i Jerusalem-tekstene i GT

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Clements, R. E. (1965). *God and temple* (s. 40-62). Oxford: Basil Blackwell.
- Fitzgerald, A. (1972). Mythological background for the presentation of Jerusalem as a queen and false worship as adultery in the OT. *The Catholic Biblical quarterly, 34*, s. 403-416. ISBN/ISSN: 0008-7912. Hentet fra http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rfh&AN=ATLA0000730696&site=ehost-live
- Fritz, V. (1995). *The city in ancient Israel* (nr. 29, s. 11-17, 121-128, 136-189). Sheffield: Sheffield Academic Press. ISBN/ISSN: 1-85075-477-2
- Hess, R. S. (1999). Hezekiah and Senacherib in 2 Kings 18-20. I R. S. Hess & G. J. Wenham (Red.), *Zion, city of our God* (s. 23-41). Grand Rapids, Mich.: Eerdmans. ISBN/ISSN: 0-8028-4426-x/978-0-8028-4426-2
- Kartveit, M. (2001). Sions dotter. *Tidsskrift for teologi og kirke, 72*, s. 97-112. ISBN/ISSN: 0040-7194.
- Levine, L. I. (2002). *Jerusalem: Portrait of the city in the second temple period (538 B.C.E. - 70 C.E.)* (s. 3-148). Philadelphia, Pa.: Jewish Publication Society in cooperation with The Jewish Theological Saminary of America. ISBN/ISSN: 0-8276-0750-4
- Meyers, C. (1992). Jerusalem and Zion after the exile: The evidence of first Zechariah. I M. Fishbane, E. Tov & W. W. Fields (Red.), *Sha'arei Talmon: Studies in the Bible, Qumran, and the Ancient Near East presented to Shemaryahu Talmon* (s. 121-135). Winona Lake, Ind.: Eisenbrauns. ISBN/ISSN: 0-931464-61-7
- Miller, J. M. & Hayes, J. H. (2006). Kap. 6-7, 9, 13-14, 16. I *A history of ancient Israel and Judah* (2. utg.). Louisville, Ky.: Westminster John Knox Press. ISBN/ISSN: 0-664-22358-3/978-0-664-22358-8
- Monson, J. M. (1999). The temple of Solomon: Heart of Jerusalem. I R. S. Hess & G. J. Wenham (Red.), *Zion, city of our God* (s. 1-22). Grand Rapids, Mich.: Eerdmans. ISBN/ISSN: 0-8028-4426-x/978-0-8028-4426-2
- Porteous, N. (1961). Jerusalem - Zion: The growth of a symbol. I A. Kuschke (Red.), *Verbannung und Heimkehr: Beiträge zur Geschichte*

und Theologie Israels im 6. und 5. Jahrhundert v. Chr.: Wilhelm Rudolph zum 70. Geburtstage (s. 235-252). Tübingen: J.C.B. Mohr.
- Reich, R. (2011). *Excavating the city of David: Where Jerusalem's history began* . Jerusalem: Israel Exploration Society. ISBN/ISSN: 9789652210821
- Smelik, K. A. D. (1991). *Writings from Ancient Israel: A handbook of historical and religious documents*. Edinburgh: Clark. ISBN/ISSN: 0-567-09593-2

TEOL6137 - «Jødedommer» i persisk (og hellenistisk) periode (539-332 fvt.)

Emneansvarlig:	Gard Granerød (Gard.Granerod@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Teologi
	Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad
	Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Emnet er et valgemne med vekt på jødisk (eller judeisk) teologi- og religionshistorie i persisk periode (539-332 fvt.). Frem til nylig tegnet mange forskere et negativt bilde av jødisk religion i denne epoken. I nyere forskning er imidlertid tendensen å se på den persiske (og den påfølgende hellenistiske) perioden som en blomstrende og formativ periode i jødisk (judeisk) teologi- og religionshistorie. Svært mange av Den hebraiske bibelens/Det gamle testamentets tekster ble til i eller begynte å ta form i denne perioden. I tillegg viser utenombibelske tekster at «jødedommen» i persisk (og hellenistisk) periode var langt mer mangfoldig enn det historiebildet som Bibelens kanoniserte og deuterokanoniserte bøker formidler (bl.a. Haggai-, Sakarja-, Esra- og Nehemjabøkene). Jahve ble dyrket ved tempelet i Jerusalem, men også ved Jahve-tempelet på øya Elefantine i Nilen (Øvre Egypt). Mens Bibelen formidler et bilde av en jødedom hvor Moseloven, kultisk renhet, hellighet og ritualer var viktige identitetsmarkører, trer konturene av en annen type jødedom frem i de historiske kildene fra bl.a. Elefantine. For Elefantine-jødene ser det ut til at disse tingene (herunder forestillingen om Moseloven) var fremmede kategorier. Hvem har retten til å definere hva som var sann Jahve-dyrkelse i persisk periode: Bibelen eller religionshistoriske kilder? Selv om Elefantine-jødene etterhvert forsvant inn i historiens glemsel, ligger striden om hvem som er rettmessig representant for Jahve latent bl.a. i jødisk og kristen litteratur og trospraksis den dag i dag

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- Ha godkjent fremmøte i undervisningen (75 prosent).
- Gi et 10-minutters muntlig fremlegg (eller skriftlig fremlegg dersom studenten er hindret fra å møte frem) over et gitt tema knyttet til enten primærkildene eller faglitteraturen som hører til emnet. Fremføringe vurderes som godkjent/ikke-godkjent.
- Levere og få godkjent utkast til individuell skriftlig oppgave med utgangspunkt i emnets pensum innen angitt frist. Tema avtales med faglærer. Utkastet skal som et minmum inneholde en fullt utskrevet innledning med problemstilling, omtale av materiale og framgangsmåte, samt disposisjon.
- Delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Avsluttende vurdering

Emnet har individuell skriftlig oppgave med omfang på 4000-4500 ord som eksamensform. For å få avsluttende vurdering, må studenten innen fastsatte frister ha oppfylt alle studiekravene. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av individuell skriftlig oppgave.

Læringsutbytte etter fullført emne

Studenten skal etter fullført emne ha:
- God kunnskap om den siste forskningen på viktige jødiske/judeiske samfunn utenfor (provinsen) Juda: Elefantine og Babylon.
- Kunnskap om hovedtrekk ved nyere forskning på det persiske riket: dets offisielle kongeideologi, idealer og praksis i samspillet mellom persiske forvaltningsmyndigheter og judeiske samfunn, dets kommunikasjonssystemer, dets lærdomskultur osv.
- God kunnskap om ny forskning på Esra- og Nehemjabøkene: teologisk profil, konstruksjon av jødisk/judeisk identitet sentrert omkring tilbakevending og gjenreisning av folk («community»), by og templet, og identitetsmarkører som «boken med Moseloven», sabbaten, påske osv.
- Evne til å anvende denne kunnskapen til studiet av utvalgte tekster:Esra 1; 4,1-5; 6,16-22; 9-10; Neh 8; 13 på grunnlag av Biblia Hebraica Stuttgartensia.Resten av Esra- og Nehemjabøkene på grunnlag av oversettelse.På grunnlag av oversettelse: TAD A4.1-10 («Jedaniah Communal Archive»); TAD B2.6 («Document of Wifehood»); TAD C3.15 (den såkalte «Collection Account»); TAD C2.1 (den såkalte arameiske Bisitun-innskriften av kong Dareios [1. og 2.]); TAD D7.6 («Instructions re Children and Request re Passover»).

Merknad til litteraturlisten

Litteratur (under) uten sidehenvisning er å anse som referanselitteratur. Det betyr: I kommentarer og kildesamlinger studeres den delen av innledningsdelen som evt. er relevant og de sidene som kommenterer bibeltekstene eller gjengir kildetekstene omtalt i målformuleringene.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Allen, L. (2005). *The Persian empire: A history* (s. 1-184). London: British Museum. ISBN/ISSN: 9780714111544
- Blenkinsopp, J. (1989). *Ezra-Nehemiah: A commentary*. Philadelphia: Westminster Press. ISBN/ISSN: 0-334-00444-6
- Blenkinsopp, J. (2009). *Judaism, the first phase: The place of Ezra and Nehemiah in the origins of Judaism* (s. 1-230). Grand Rapids, Mich: Eerdmans. ISBN/ISSN: 9780802864505

- Brosius, M. (Red.) (2000). *The Persian Empire from Cyrus II to Artaxerxes I*. London: London Association of Classical Teachers. ISBN/ISSN: 9780903625289
- Fried, L. S. (2015). *Ezra: A commentary*. Sheffield: Sheffield Phoenix Press. ISBN/ISSN: 9781909697751
- Fried, L. S. (2004). *The priest and the great king: Temple-palace relations in the Persian Empire* (s. 1-230). Winona Lake, Ind: Eisenbrauns. ISBN/ISSN: 1575060906
- Granerød, G. (2016).*Dimensions of Yahwism in the Persian period: Studies in the religion and society of the Judaean community at Elephantine* (s. 1-340). Berlin: de Gruyter. ISBN/ISSN: 9783110452112
- Granerød, G. (2015). Siste skrik fra elvene i Babel: Nye kilder til det judeiske eksilet i Babylon.*Teologisk tidsskrift, 3*(4), s. 357-372. Hentet fra https://www.idunn.no/tt/2015/04/siste_skrik_fra_elveneibabel_-_nye_kilder_til_det_judeisk
- Granerød, G. The Passover and the Temple of YHW: On the interaction between the authorities and the judaean community at Elephantine as reflected in the Jedaniah archive. I J. Ma & C. Tuplin (Red.), *Arshama and Egypt: The world of an achaemenid prince* (?). Oxford: Oxford University Press.
- Hallo, W. W., Younger, K. L. & Orton, D. E. (Red.) (1997-2002). *The context of Scripture: Canonical compositions, monumental inscriptions, and archival documents from the Biblical world* (Vol. 1-3). Leiden: Brill. ISBN/ISSN: 9004096299
- Joachimsen, K. (2014). Loven som identitetsmarkør i Nehemja-boken.*Teologisk Tidsskrift, 3*(3), s. 250-270. ISBN/ISSN: 1893-0263. Hentet fra http://www.idunn.no/ts/tt/2014/03/loven_som_identitetsmarkoer_i_nehemja-boken
- Joachimsen, K. (2007). Jakten på historiske kilder og litterære konvensjoner i Esra- og Nehemja-bøkene.*Norsk teologisk tidsskrift, 108*(4), s. 262-278. ISBN/ISSN: 0029-2176. Hentet fra https://www.idunn.no/ntt/2007/04/jakten_pa_historiske_kilder_og_litterere_konvensjoner_i_esra-_og_nehemja-bo
- Joachimsen, K. (2017). The symbolic function of the law in Ezra 9-10. I H. Rydving & S. Olsson (Red.), *Religion, law, and justice*.
- Porten, B. & Farber, J. J. (Red.) (2011). *The Elephantine papyri in English: Three millennia of cross-cultural continuity and change* (2. rev utg.). Atlanta, Ga: Society of Biblical literature. ISBN/ISSN: 9781589836280
- Porten, B. & Yardeni, A. (Red.) (1986-1999). *Textbook of Aramaic documents from ancient Egypt* (Vol. 1-4). Winona Lake, Ind: Distributed by Eisensbrauns. ISBN/ISSN: 9652220752
- Williamson, H. G. M. (1985). *Ezra, Nehemiah*. Waco, Tx.: Word Books. ISBN/ISSN: 0-8499-0215-0

TEOL6191 - Åpent fordypningsemne i GT

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap 2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste d

Generell informasjon

Studenter som velger åpent fordypningsemne må få disse godkjent av faglærer etter samråd med studieveileder. Litteraturen må ha et omfang på 70 - 100 sider per studiepoeng.

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL6191 har skriftlig eksamen (4 timer) som vurderingsform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne skriftlig eksamen.

TEOL6192 - Åpent fordypningsemne i GT

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap 2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste d

TEOL6233 - Jesu oppstandelse - tekster, fortolkning og hermeneutikk

Emneansvarlig:	Karl Olav Sandnes (Karl.O.Sandnes@mf.no)
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad
	Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Jesu oppstandelse er et kjernepunkt i kristen tro. De første Jesus-etterfølgernes erfaringer med den oppstandne Jesus Kristus var avgjørende for det fromhetslivet og den teologiske refleksjonen som vokste frem i det første århundre. Emnet behandler sentrale oppstandelsestekster i Det nye testamente og drøfter hvordan Jesu oppstandelse forstås, og
hvilken betydning den har ifølge tekstene. I denne sammenheng tematiseres også forholdet mellom Jesu oppstandelse og den allmenne oppstandelse ved Jesu gjenkomst. Emnet drøfter også spørsmålet om Jesu oppstandelse som historisk hendelse og vurderer NTs oppstandelsestro i rammen av tidlig-kristen teologi mer generelt samt i lys av antikk diskurs
om kropp og oppstandelse. Emnet drøfter også hermeneutiske og aktuelle teologiske spørsmål knyttet til Jesu oppstandelse.

Studiekrav

Studenten skal for å få avsluttende vurdering og i tilknytning til undervisningen:
- delta i evaluering av studietilbudet dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semesteret.

Avsluttende vurdering

Emnet har skriftlig eksamen (4 timer) som eksamensform. For å få avsluttende vurdering, må studenten ha oppfylt studiekravene. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av skriftlig eksamen.

Læringsutbytte etter fullført emne

Studenten skal (etter fullført emne) ha:
- grundig kjennskap til oppstandelsesberetningene i evangeliene, hvorav følgende studeres på grunnlag av den greske teksten: Mark 16,1-7; Luk 24,13-35; Joh 20,1-31
- grundig kjennskap til oppstandelsens betydning hos Paulus, hvor følgende tekster studeres på grunnlag av den greske teksten: 1 Kor 15,1-11. 34-50
- god kjennskap til diskursen om oppstandelsen i de nytestamentlige skrifter, og kjennskap til antikk diskurs om kropp og oppstandelse på grunnlag av følgende tekster som leses i oversettelse: 2 Makk 7; NHC 1.4 (The Treatise on Resurrection) ; Origenes, Contra Celsum 2.55; 5.14.
- kjennskap til hermeneutiske og aktuelle teologiske problemstillinger knyttet til troen på Jesu oppstandelse

TEOL6236 - Studieopphold i Jerusalem

Emneansvarlig:	Morten Hørning Jensen (Morten.H.Jensen@mf.no)
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap 2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Emnet er et fordypningsemne (5 stp) med fokus på Jesus i lys av topografi, geografi, kultur og arkeologi i "det hellige land". Samspillet mellom tekster, på gresk og i oversettelse, Jesu samtid og kontekst bidrar til en bedre forståelse av hvem han var. Emnet forutsetter deltagelse på studieopphold i Jerusalem.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- ha godkjent deltakelse på undervisningen og ekskursjoner under studieoppholdet
- levere og få godkjent utkast til individuell skriftlig oppgave (2800-4000 ord) med utgangspunkt i emnets pensum. Tema avtales med faglærer. Utkastet skal inneholde en fullt utskrevet innledning med problemstilling, omtale av materiale og framgangsmåte, og disposisjon.
- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL6236 har individuell skriftlig oppgave som eksamensform. For å få avsluttende vurdering må studenten levere oppgaven innen angitt frist.
Karakteren (A-F) settes på grunnlag av individuell skriftlig oppgave.

Læringsutbytte etter fullført emne

Studenten skal etter fullført emne ha:
- fortrolighet med geografi, topografi og samtidig kontekst som bakgrunn for å forstå evangelienes fortellinger om Jesus med særlig vekt på Markusevangeliet.
- kunnskap om nyere arkeologiske funn av relevans for spørsmålet om historiens Jesus, og til debatt om fortolkning av arkeologiske funn. Eksempler kan være: betydningen av kjernebegrepet to euaggelion i lys av den jødiske og romerske samtid; synagogens rolle i Galilea på Jesu tid; betydningen av familieliv på Jesu tid; forståelse av romersk korsfestelse og Markusevangeliets soningsteologi.
- god evne til å knytte denne kunnskapen til lesing av evangeliene, og i særdeleshet til et utvalg av tekster fra Markusevangeliet som leses på gresk (Mark 1,1-15; 4,35-5,20; 6,30-44; 7,1-23; 8,1-21; 11,1-26; 14,12-25; 15,1-41; 16,1-8).

Tekster i oversettelse:
- Josefus om "tegnprofetene": Jødenes historie 20.5.1 (=97-99); 20.8.6 (=169-172); Den jødiske krig 2.13.4-6 (=259-263).
- Josefus om de religiøse grupper: Jødenes historie 18.1.2-6 (=11-25).
- Josefus om Jerusalems fall: Den jødiske krig 6.5.2-6.1 (=281-322); 6.8.5-10.1 (=403-442)

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Bahat, D. (2006). Jesus and the Herodian temple mount. I J. H. Charlesworth (Red.), *Jesus and archaeology* (s. 300-308). Grand Rapids, Mich: Eerdmans. ISBN/ISSN: 080284880X (Kompendium)
- Burge, G. M., Green, G. L. & Cohick, L. H. (2009). *The New Testament in antiquity* (s. 54-75). Grand Rapids, Mich.: Zondervan. ISBN/ISSN: 9780310244950/0310244951 (Kompendium)
- Charlesworth, J. H. (2013). Jesus Research and Archaeology. I J. B. Green & L. M. McDonald (Red.), *The World of the New Testament: Cultural, Social, and Historical Contexts* (s. 439-466). Grand Rapids, Mich: Baker Academic. ISBN/ISSN: 9780801039621 (Kompendium)
- Dennis, J. (2013). Death of Jesus. I J. B. Green, J. K. Brown & N. Perrin (Red.), *Dictionary of Jesus and the Gospels* (2 utg., s. 172-193). Downers Grove, Ill.: InterVarsity Press. ISBN/ISSN: 978-1-84474-876-1/978-0-8308-2456-4 (Kompendium)
- Eliav, Y. (2010). Bathhouses as Places of Social and Cultural Interaction. I C. Hezser (Red.), *The Oxford Handbook of Jewish Daily Life in Roman Palestine* (s. 605-622). Oxford: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 9780199216437 (Kompendium)
- Evans, C. (2006). The Beginning of the Good News and the Fulfillment of Scripture on the Gospel of Mark. I S. E. Porter (Red.), *Hearing the Old Testament in the New Testament* (s. 83-103). Grand Rapids, Mich: Eerdmans. ISBN/ISSN: 0802828469 (Kompendium)

- Evans, C. A. (2012). *Jesus and his world: The archaeological evidence* (s. 38-62). London: SPCK. ISBN/ISSN: 978-0-281-06097-9 (Kompendium)
- Ferguson, E. (2013). The Herodian Dynasty. I J. B. Green & L. M. McDonald (Red.), *The World of the New Testament: Cultural, Social, and Historical Contexts* (s. 54-76). Grand Rapids, Mich: Baker Academic. ISBN/ISSN: 9780801039621 (Kompendium)
- Helyer, L. (2013). The Hasmoneans and the Hasmonean Era. I J. B. Green & L. M. McDonald (Red.), *The World of the New Testament: Cultural, Social, and Historical Contexts* (s. 38-53). Grand Rapids, Mich: Baker Academic. ISBN/ISSN: 9780801039621 (Kompendium)
- Jensen, M. (2014). Jesus provokerede festklædte pilgrimme under løvhyttefestens vandøsningsceremoni. *TEL, 25*(4), s. 12-17. ISBN/ISSN: 0905-5827 (Se Fronter).
- Jensen, M. (2010). Jesus + loven = MMMC: En undersøgelse af Jesu grundlæggende forhold til loven. I L. Andersen & P. V. Legarth (Red.), *Den kristne og loven* (s. 17-36). ISBN/ISSN: 978-87-87737-64-7 (Kompendium)
- Jensen, M. (2012). "Ordet om korset" - et uhørt evangelium. *TEL, 23*(1), s. 13-16. ISBN/ISSN: 0905-5827 (Se Fronter).
- Jensen, M. (2013). Blomstre som en rosengård: Messianske forventninger i ørkenen. *TEL, 24*(4), s. 3-12. ISBN/ISSN: 0905-5827 (Se Fronter).
- Jensen, M. (2014). Israels klima blev en lektie i tillid til regnens far. *TEL, 25*(4), s. 9-11. ISBN/ISSN: 0905-5827 (Se Fronter).
- Jensen, M. (2013). Jubel og mordforsøg i Nazaret. *TEL, 24*(3), s. 3-9. ISBN/ISSN: 0905-5827 (Se Fronter).
- Jensen, M. (2012). Jehohanan: Historien om rig, ung, korsfæstet mand. *TEL, 23*(1), s. 10-12. ISBN/ISSN: 0905-5827 (Se Fronter).
- Jensen, M. (2012). Gudsriget og korset: Historien om, hvordan to modsætninger blev evangelium. *Dansk Tidsskrift for Teologi og Kirke, 39*(2), s. 19-35. ISBN/ISSN: 1903-6523 (Kompendium).
- Jensen, M. (2016). Olympiske atleter inspirerede Paulus. *TEL, 27*(2), s. 3-17. ISBN/ISSN: 0905-5827 (Se Fronter).
- Jensen, M. (2012). Korsfæstelse - grusommere end døden. *TEL, 23*(1), s. 3-9. ISBN/ISSN: 0905-5827 (Se Fronter).
- Jensen, M. (2014). Regnvejrsregimet: Da regn regerede Israel. *TEL, 25*(4), s. 3-8. ISBN/ISSN: 0905-5827 (Se Fronter).
- Jensen, M. (2012). The Galilian Cradle of Jesus and his Followers. I K. H. Høyland & J. W. Nielsen (Red.), *Chosen to follow: Jewish believers through history and today* (s. 1-22). Jerusalem: Caspari Center for biblical and Jewish studies. ISBN/ISSN: 9789659199204 (Kompendium)
- Magness, J. (2012). *The Archaeology of the Holy Land: From the Destruction of Solomon's Temple to the Muslim Conquest* (s. 92-97, 108-260). Cambridge: Cambridge University Press. ISBN/ISSN: 978-0-521-12413-3
- Novakovic, L. (2013). Jews and Samaritans. I J. B. Green & L. M. McDonald (Red.), *The World of the New Testament: Cultural, Social, and Historical Contexts* (s. 207-216). Grand Rapids, Mich: Baker Academic. ISBN/ISSN: 9780801039621 (Kompendium)
- Perrin, N. (2013). The Imperial Cult. I J. B. Green & L. M. McDonald (Red.), *The World of the New Testament: Cultural, Social, and Historical Contexts* (s. 124-134). Grand Rapids, Mich: Baker Academic. ISBN/ISSN: 9780801039621 (Kompendium)
- Weiss, Z. (2010). Theatres, Hippodromes, Amphitheatres, and Performances. I C. Hezser (Red.), *The Oxford Handbook of Jewish Daily Life in Roman Palestine* (s. 623-640). Oxford: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 9780199216437 (Kompendium)
- Wright, A. T. (2013). Jewish Identity, Beliefs, and Practices. I J. B. Green & L. M. McDonald (Red.), *The World of the New Testament: Cultural, Social, and Historical Contexts* (s. 310-324). Grand Rapids, Mich: Baker Academic. ISBN/ISSN: 9780801039621 (Kompendium)

TEOL6291 - Åpent fordypningsemne i NT:

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	20
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Læringsutbytte etter fullført emne

Studenter som velger åpent fordypningsemne må få disse godkjent av faglærer etter samråd med studieveileder. Litteraturen må ha et omfang på 70 sider per studiepoeng.

TEOL6292 - Åpent fordypningsemne i NT:

Emneansvarlig:	Ole Jakob Filtvedt (Ole.J.Filtvedt@mf.no)
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Studenter som velger åpent fordypningsemne må få disse godkjent av faglærer etter samråd med studieveileder. Litteraturen må ha et omfang på 70 - 100 sider per studiepoeng.

TEOL6322 - Oldkirken: Enhet og mangfold, ortodoksi og heresi

Emneansvarlig:	John Wayne Kaufman (John.W.Kaufman@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap 2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Kristen tro har helt fra starten av vært preget av mangfold, og i dette mangfoldet har ortodoks og kjettersk lære blitt definert i forhold til hverandre. Bekjennelsesdannelsen og fastsettelsen av de trinitariske og kristologiske dogmene fra det 4. århundre og fremover er velkjente emner innen dette feltet. Forholdet mellom ortodoksi og heresi i det 2. og 3. århundre, i tiden før de økumeniske kirkemøtene, er også et svært viktig tema og har vært gjenstand for stor debatt og ulike tolkninger i den senere tiden. Dette emnet har som mål å gi kunnskap om hvilke former for kristendom som gjorde seg gjeldende særlig i det 2. århundret, og å gi en grundig innføring i fagdebatten om forholdet mellom ortodoksi og heresi i den før-nikenske kirken.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering skal studenten
- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret

Avsluttende vurdering

Emnet har skriftlig eksamen (6 timer) som eksamensform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av skriftlig eksamen.

Læringsutbytte etter fullført emne

Etter fullført emne skal studenten ha:
- kunnskap om ulike former for kristendom i det 2. århundre.
- grundig kunnskap om fagdebatten og ulike tolkningsmodeller for forholdet mellom ortodoksi og heresi i den tidlige kirken.
- evne til å reflektere over kirkens historieforståelse i ulike epoker og dens vektlegging av alder og kontinuitet fremfor endring.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Bingham, D. J. (2006). Development and diversity in early Christianity. *Journal of the Evangelical Theological Society, 49*(1), s. 45-66. ISBN/ISSN: 0360-8808. Hentet fra http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rfh&AN=ATLA0001512188&site=ehost-live
- Ehrman, B. D. (2003). Introduction; Part two; Part three. I *Lost Christianities: The battles for scripture and the faiths we never knew* (s. 1-7, 91-257). Oxford: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 0-19-514183-0/0-19-518249-9/978-0-19-514183-2/978-0-19-518249-1
- Hultgren, A. J. (2004). *The rise of normative Christianity*. Eugene, Or.: Wipf & Stock. ISBN/ISSN: 1-59244-738-4
- Kaufman, J. (2011). Diverging trajectories or emerging mainstream?: Unity and diversity in second century Christianity. I R. Hvalvik & J. Kaufman (Red.), *Among Jews, Gentiles and Christians in Antiquity and the Middle Ages: Studies in honour of professor Oskar Skarsaune on his 65th birthday* (s. 113-128). Trondheim: Tapir Academic Press. ISBN/ISSN: 978-82-519-2789-5/2312
- King, K. L. (2008). Which early Christianity?. I S. A. Harvey & D. G. Hunter (Red.), *The Oxford handbook of early Christian studies* (s. 66-84). Oxford: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 978-0-19-927156-6
- Köstenberger, A. J. & Kruger, M. J. (2010). Introduction; Part 1; Concluding appeal. I *The heresy of orthodoxy: How contemporary culture's fascination with diversity has reshaped our understanding of early Christianity* (15-19; 23-101; 233-235). Apollos. ISBN/ISSN: 9781844744466
- Stark, R. (1996). *The rise of Christianity: A sociologist reconsiders history*. Princeton, N.J.: Princeton University Press. ISBN/ISSN: 0-691-02749-8/0-06-067701-5
- Thomassen, E. (1995). Ortodoksi og heterodoksi i det andre århundrets Roma. I S. Rubenson (Red.), *Föreläsningar hållna vid det fjärde Nordiska patristikermötet i Lund, 17-20 augusti 1993* (nr. 44, s. 39-55). Lund: Teologiska institutionen i Lund.
- Wilken, R. L. (2009). *The myth of Christian beginnings*. Eugene, Or.: Wipf & Stock. ISBN/ISSN: 9781606086933
- Wilken, R. L. (1981). Diversity and unity in early Christianity. *Second century, 1*, s. 101-110. ISBN/ISSN: 0276-7899.

TEOL6332 - Moralteologins historia

Emneansvarlig:	Else-Britt Nilsen (E.B.Nilsen@mf.no)
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudier - Katolsk presteutdanning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Avsluttende vurdering

Undervisningen består i handledning för inläsningen av litteratur och handledning i utarbetandet av en skriftlig analys av en "klassisk" moralteologisk text. Examinationen utgörs dels av denna analys (5¿8 A4-sidor), dels av en skriftlig tentamen i form av hemskrivning vid kursens slut.

Læringsutbytte etter fullført emne

Kursen ger en översikt över viktiga aspekter av moralteologins historia, särskilt under fornkyrka och medeltid. Därvid uppmärksammas de både allmänfilosofiska och allmänteologiska aspekter som påverkat utformningen av en kristen etik. I studiet ingår också läsning och analys av ett urval ¿klassiska¿ moralteologiska texter.

Efter genomgången kurs förväntas den studerande
¿ vara grundligt förtrogen med huvudlinjerna i den kristna moralteologins (etikens) historia och de mest framträdande moralteologerna/etikerna under historiens lopp;
¿ visa god förmåga att relatera väsentliga ställningstaganden i den kristna etikens historia till den allmänna idéhistorien och teologihistorien;
¿ genomföra en analys av en klassisk moralteologisk text och presentera resultatet skriftligt.

TEOL6335 - Klosterliv og tiggerordener i vestlig middelalder: Historie - teologi - spiritualitet

Emneansvarlig:	Jan Schumacher (Jan.Schumacher@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Metodistisk presteutdanning Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Klosterlivet i middelalderen utgjorde en bred bevegelse som fikk stor betydning for kirkeorganisasjonen og for fromhetslivet. Klostrene tok vare på arven fra antikken og oldkirken og bidro vesentlig til utviklingen av teologien i middelalderen. Benedikts klosterregel, som blir regnet som en klassiker, formidler grunnleggende verdier for kristent fellesliv. Med opprettelsen av tiggerordenene så nye samfunnsformer og nye teologiske idealer dagens lys. Nye relasjoner til folkelig kristendom bidro til å skape fromhetstradisjoner som vi omtaler som den kristne mystikken. Å studere de klassiske klosterordenene og tiggerordenene er en utmerket innfallsport for den som ønsker å bli nærmere kjent med kirke- og samfunnsliv i middelalderen.

Emnet kan inngå i følgende studieprogram:
- Master i teologi
- Master i kristendomskunnskap
- Cand.theol.

Forkunnskaper:
For å melde seg opp i emnet må studenten ha oppnådd en bachelorgrad med en 80-gruppe innenfor fagene kristendom/teologi. I graden må det inngå grunnleggende kunnskaper i kirkehistorie.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tidligere har tatt emner, eller tar emnet samtidig med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:
- Med KH623 Klosterliv i vestlig middelalder reduseres emnet med 5 stp.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten
- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL6335 har 6 timers skriftlig eksamen. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av skriftlig eksamen.

Læringsutbytte etter fullført emne

Hensikten med fordypningsemnet " Klosterliv og tiggerordener i vestlig middelalder" er å gi en oversikt over klosterlivets historie i vestlig middelalder fram til ca. 1300, samt framveksten av de nye fellesskapsformer gjennom dominikaner- og fransiskanerordenen.. Emnet har fokus på endringer i teori og praksis vedrørende det religiøse livet, endringer i forholdet mellom formene for klosterfelleskap og samfunnet for øvrig, samt klostrenes plass og betydning i middelalderens kirke- og kulturhistorie. Et sentralt tema vil også være tiggerordenenes rolle i framveksten av kristen mystikk.

MÅL
Studenten skal ha:
- grundig kunnskap om klosterlivets historie i middelalderen
- god forståelse for kloster institusjonenes betydning for kirke- og kulturhistorien i middelalderen
- grundig kunnskap om Benedikts klosterregel, tilblivelse, historisk betydning og innhold
- kunnskap om toneangivende religiøse fellesskapsformer og livstolkninger (spiritualitet) innenfor høymiddelalderen
- kunnskap om hovedtrekk i monastisk teologi
- grundig kunnskap om tiggerordnenes tilblivelse og særpreg
- god forståelse for tiggerordenes betydning for middelalderens mystikk

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Anselmus, C. & Ward, B. o. (1973). Introduction; Utvalgte tekster ca. 50 s. (Preface; Letter to Countess Mathilda; samt tekstene 1-5, tekst nr 11, samt: Meditation on human redemption). I *The prayers and meditations of St. Anselm* (s. 27-81, 87-114, 157-162, 230-237). Harmondsworth: Penguin. ISBN/ISSN: 0-14-044278-2
- Benedictus Nursinus, . (2009). Benedikts regel. I *St. Benedikt: Regel ; Vita* (s. 11-134). [Follese]: Efrem. ISBN/ISSN: 978-82-92922-09-5
- Bynum, C. W. (1982). Women mystics in the Thirteenth century: The case of the nuns of Helfta. I *Jesus as mother: Studies in the spirituality of the High Middle Ages* (s. 170-262). Berkeley: University of California Press. ISBN/ISSN: 0-520-04194-1
- Lawrence, C. H. (2001). Kap. 1-9. I *Medieval monasticism: Forms of religious life in Western Europe in the Middle Ages/* (3. utg., s. 1-205). Harlow: Longman. ISBN/ISSN: 0-582-40427-4
- Leclercq, J. (1982). Del III: Fruits of monastic culture. I *The love of learning and the desire for God: A study of monastic culture* (3rd utg., s. 153-254). New York: Fordham University Press. ISBN/ISSN: 0-8232-0407-3
- McGinn, B. (1998). Introduction ; Kap. 1-3. I *The flowering of mysticism: Men and women in the new mysticism (1200-1350)* (s. 1-152). New York: Crossroad. ISBN/ISSN: 0-8245-1742-3/0-8245-1743-1/978-0-8245-1743-4
- Murray, P. (2006). *The new wine of Dominican spirituality: A drink called happiness*. London: Burns & Oates. ISBN/ISSN: 0-86012-417-7

TEOL6338 - Kvinner og reformasjonen

Emneansvarlig:	Otfried Czaika (Otfried.Czaika@mf.no)
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap 2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Metodistisk presteutdanning Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Hensikten med fordypningsemnet er å studere hvilke endringer som skjedde (eller ikke skjedde) i synet på kjønn, kjønnskonstruksjon og kjønnsrelasjonen under reformasjonen. Det skal diskuteres hvordan kvinner ble påvirket av den evangeliske læren og deltok i reformasjonsverket, og hvordan kvinner ga uttrykk for sin tro i fromhetslivet. Særlig vekt legges på kvinners lesning av åndelige tekster.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering skal studenten
- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.
- levere og få godkjent utkast til faglig oppgave (2500-3000 ord) med utgangspunkt i emnets litteratur.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet har faglig oppgave (2500-3000 ord) som eksamensform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av oppgaven. Dersom emnet velges som en del av TEOL5320 vil eksamensformen følge avsluttende vurderingsform for TEOL5320.

For å kunne gå opp til eksamen må studentene innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.

Læringsutbytte etter fullført emne

Studiet skal gi
- grundig kunnskap om kvinners historie i ulike reformatoriske sammenhenger
- grundig kunnskap om en rekke kvinner som engasjerte seg for reformasjonens sak
- kunnskap om samspillet mellom teologiske, sosiale og politiske faktorer med henblikk på kvinners situasjon og rolle i de reformatoriske bevegelser
- kunnskap om kvinner som mottakere og brukere av åndelige bøker og tekster

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- (1988). *Kirkeordinansen 1537/39: "Den rette ordinants": Til prof. dr. theol Helge Fæhn på 70-årsdagen 13. desember 1988*[Oslo]: Verbum. ISBN/ISSN: 82-543-0432-7. Hentet fra https://bibsys-almaprimo.hosted.exlibrisgroup.com:443/MF:blended_scope:BIBSYS_ILS71496041180002201
- Bainton, R. H. (1977). *Women of the reformation: From Spain to Scandinavia* (s. 117-155, 183-203). Minneapolis, Minn.: Augsburg Publishing House. ISBN/ISSN: 0-8066-1568-0
- Czaika, O. (2009). *Elisabet Vasa: En kvinna på 1500-talet och hennes böcker* (nr. 2009, s. 7-85). Stockholm: Föreningen Biblis. ISBN/ISSN: 978-91-7000-234-2
- Falk, E. (2010). Tröstbok för havande kvinnor. I T. Kiiskinen (Red.), *Fem källor från den svenska reformationstiden i Finland* (s. 298-344). Helsinki: SKS. ISBN/ISSN: 978-952-222-125-4
- Karant-Nunn, S. C. & Wiesner-Hanks, M. E. (Red.) (2003). *Luther on women: A sourcebook* (s. 15-57, 88-136, 228-237). Cambridge: Cambridge University Press. ISBN/ISSN: 0-521-65091-7/0-521-65884-5
- Stjerna, K. (2009). *Women and the Reformation*. Malden, Mass.: Blackwell. ISBN/ISSN: 978-1-4051-1422-6/978-1-4051-1423-3

TEOL6339 - Reformasjonen i Norden

Emneansvarlig:	Otfried Czaika (Otfried.Czaika@mf.no)
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap
	2-årige masterprogrammer - Teologi
	Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad
	Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Emnet er et fordypningsemne i kirkehistorie. Formålet er å studere reformasjonen i Norden i et sammenliknende perspektiv, med særlig vekt på samspillet mellom de teologiske, sosiale og politiske faktorene. Det dogmatiske innholdet studeres ved hjelp av teologiske kildetekster som fikk status som bekjennelser. Emnet vil også gi innføring i og drøfte 1900-tallets ulike reformasjonstolkninger.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering skal studenten
- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.
- levere og få godkjent utkast til faglig oppgave (2500-3000 ord) med utgangspunkt i emnets litteratur.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet har faglig oppgave (2500-3000 ord) som eksamensform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av oppgaven. Dersom emnet velges som en del av TEOL5320 vil eksamensformen følge avsluttende vurderingsform for TEOL5320.

For å kunne gå opp til eksamen må studentene innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.

Læringsutbytte etter fullført emne

Studiet skal gi
- grundig kunnskap om reformasjonen (med særlig vekt på dens etablering og konsolidering i de nordiske rikene
- kunnskap om samspillet mellom de teologiske, sosiale og politiske faktorer som førte til reformasjonens gjennomslag i de nordiske rikene
- kunnskap om ulike tolkninger av reformasjonen i den kirkehistoriske forskningen på 1900-tallet

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- (1988). *Kirkeordinansen 1537/39: "Den rette ordinants": Til prof. dr. theol Helge Fæhn på 70-årsdagen 13. desember 1988*[Oslo]: Verbum. ISBN/ISSN: 82-543-0432-7. Hentet fra https://bibsys-almaprimo.hosted.exlibrisgroup.com:443/MF:blended_scope:BIBSYS_ILS71496041180002201
- Andersen, N. K. (1954). *Confessio Hafniensis: Den københavnske bekendelse af 1530: Studier i den begynnende reformation* (s. 12-78). København: Gad.
- Brohed, I. (Red.) (1990). *Reformationens konsolidering i de nordiska länderna 1540-1610* (nr. 6, s. 9-254). Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 82-00-02921-2. Hentet 6 fra https://bibsys-almaprimo.hosted.exlibrisgroup.com:443/MF:default_scope:BIBSYS_ILS71503140900002201
- Czaika, O. (2013). *Sveno Jacobi - boksamlaren, biskopen, teologen: En bok- och kyrkohistorisk studie* (s. 15-22, 195-200, 301-306). Skara: Skara stiftshistoriska sällskap. ISBN/ISSN: 978-9186681-14-2
- Eckerdal, L. & Persson, P. E. (Red.) (1993). *Confessio fidei: Uppsala mötes beslut 1593 om Svenska kyrkans bekännelse* (s. 7-14, 141-178). Stockholm: Verbum. ISBN/ISSN: 91-526-1997-4
- Grell, O. P. (2005). The reformation in Norway: A political and religious takeover. I R. Tuchtenhagen (Red.), *Aspekte der Reformation im Ostseeraum* (nr. Bd 13, s. 121-144). Lüneburg: Verl. Nordost-Inst.
- Heininen, S. & Czaika, O. (2012). Wittenberg influences on the reformation in Scandinavia. Hentet 2013-11-13 fra http://www.ieg-ego.eu/en/threads/crossroads/religious-and-denominational-spaces/simo-heininen-otfried-czaika-wittenberg-influences-on-the-reformatio
- Oftestad, B. T., Rasmussen, T. & Schumacher, J. (2005). *Norsk kirkehistorie* (3. utg., s. 85-113). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 82-00-21808-2
- Petri, O. (1915). Orsack hwar före Messan böör wara på thet tungomål som then menighe man forstondelighit är. I B. Hesselman (Red.), *Samlade skrifter*. Uppsala: Sveriges kristliga studentrörelses förlag.. Hentet fra http://runeberg.org/opetri/messosak.html
- Petri, O. (1528). En christelighen formaning. Hentet 2013-11-13 fra http://www.kb.se/F1700/OP1528.htm

TEOL6340 - Nordisk reformasjonshistorie og norsk liturgi- og salmehistorie

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap 2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste e

Generell informasjon

I 2017 er det 500 år siden reformasjonen ble utløst og de nordiske land ble lutherske. Dette fordypningsemnet består av to deler med tilknytning til reformasjonen. Delemne a, Nordisk reformasjonshistorie, studerer reformasjonen i Norden i et sammenliknende perspektiv, med særlig vekt på samspillet mellom teologiske, sosiale og politiske faktorer. Til studiet av det dogmatiske innholdet brukes kildetekster som fikk status som teologiske bekjennelser. Emnet vil også gi innføring i og drøfte 1900-tallets ulike reformasjonstolkninger.

Delemne b, Norsk liturgi- og salmehistorie, setter fokus på den siden ved reformasjonen som kom til å berøre folk flest, liturgien og det som siden ble en fast bestanddel av den lutherske gudstjenesten: salmesangen. Salmediktning og salmebøker har siden reformasjonen vært viktig i norsk kirkeliv og av stor litterær og kulturell betydning. Salmer og salmebøker har vært folkeeie. Emnet gir innføring i høymesseliturgiens historie i Norge og i salmen som litteratur og som uttrykk for kristen tro og fromhet. Med utgangspunkt i tekster fra ulike epoker av salmediktningens historie vil det arbeides med å oppøve evnen til å tolke salmer.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tidligere har tatt emner, eller tar emnet samtidig med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

- Med TEOL6339 Reformasjonen i Norden reduseres emnet med 5 stp.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering skal studenten delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Avsluttende vurdering

Emnet har skriftlig eksamen (6 timer) som eksamensform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av eksamen.

For å kunne gå opp til eksamen må studentene innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.

Mål

DELEMNE A NORDISK REFORMASJONSHISTORIE

Mål og innhold
Studenten skal etter fullført emne ha
- grundig kunnskap om reformasjonen med særlig vekt på dens etablering og konsolidering i de nordiske rikene
- kunnskap om samspillet mellom de teologiske, sosiale og politiske faktorer som førte til reformasjonens gjennomslag i de nordiske rikene
- kunnskap om ulike tolkninger av reformasjonen i den kirkehistoriske forskningen på 1900-tallet

DELEMNE B NORSK LITURGI- OG SALMEHISTORIE

Mål og innhold
Studenten skal etter fullført emne ha:
- kunnskap om høymesseliturgiens historie i Norge fra reformasjonen og fram til i dag;kunnskap om salmebøkenes historie i Norge i samme tidsrom;
- kunnskap om sentrale faser og skikkelser i salmediktningens historie;
- God evne til å tolke salmer historisk, litterært og teologisk;
- God innsikt i salmens betydning som uttrykk for bibeltolkning, personlig fromhet og kirkens felles tro

SALMETEKSTER:

Thomas Kingo (Salmer 2013):
134 Over Kedron Jesus treder (originalversjon)
145 Se hvor nu Jesus treder (originalversjon)

190 Som den gylne sol (originalversjon)
410 Far, verden, far vel
339 Skriv deg, Jesus, på mitt hjerte (originalversjon)

Dorothe Engelbretsdatter (Salmer 2013):
810 Dagen viker og går bort (originalversjon)

Petter Dass (Salmer 2013):
179 Velsignet vær, o Jesus Krist
191 Solen på himmelen
278 Herre Gud, ditt dyre navn og ære (originalversjon)
579 Kristus kom med vann og blod

Hans Adolf Brorson (Salmer 2013):
36 Her kommer dine arme små (originalversjon)
38 Mitt hjerte alltid vanker
219 Jeg ser deg, o Guds lam, å stå
267 Den store hvite flokk
291 Opp alle ting som Gud har gjort
884 Når mitt øye trett av møye

N.F.S. Grundtvig (Salmer 2013):
10 Blomstre som en rosengård
90 Deilig er den himmel blå (originalversjon)
173 Hill deg, Frelser og forsoner
231 Apostlene satt i Jerusalem (originalversjon)
232 I all sin glans nå stråler solen

M.B. Landstad (Salmer 2013):
11 Jeg løfter opp til Gud min sang
590 Fra fjord og fjære
686 Oppløft ditt syn, du kristensjel
887 Jeg vet meg en søvn i Jesu navn

Elias Blix (Salmer 2013):
198 Ljos over grav som oss livsvoni gav
351 Sjå, han gjeng inn til syndig mann
583 Anden over vatnet sveiv
844 No livnar det i lundar (originalversjon)
799 Syng i stille morgonstundar

Lina Sandell (Salmer 2013):
344 O, Jesus, åpne du mitt øye
572 Herre, samle nå oss alle
819 Bred dina vida vinger

Fanny Crosby:
490 Salige visshet (Salmer 2013)

Svein Ellingsen (Salmer 2013):
140 O Herre, la mitt øye
604 Jesus livets sol og glede
678 Vi rekker våre hender fram

Eyvind Skeie (Salmer 2013):
102 Vi skal se deg, Herre Jesus
130 Alle kilder bryter frem i glede
511 En dag skal Herrens skaperdrømmer

Edvard Hoem (Salmer 2013):
304 Når heile verda syng mot Gud
854 No stig vår song

NETTSTEDER:
Martin Luthers gudstjenesteordninger: http://www.lutherdansk.dk
Hans Thomissøn, Thomas Kingo, Hans Adolf Brorson, Nicolai F. S. Grundtvig: Arkiv for Dansk litteratur: http://www.adl.dk/adl_pub/forside/cv/forside.xsql?nnoc=adl_pub
Dorothe Engelbretsdatter: Dokumentasjonsprosjektet: http://www.dokpro.uio.no/litteratur/dorothe/
Petter Dass: Dokumentasjonsprosjektet: http://www.dokpro.uio.no/litteratur/dass/

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR

- (1988). *Kirkeordinansen 1537/39: "Den rette ordinants": Til prof. dr. theol Helge Fæhn på 70-årsdagen 13. desember 1988*. [Oslo]: Verbum. ISBN/ISSN: 82-543-0432-7. Hentet fra https://bibsys-almaprimo.hosted.exlibrisgroup.com:443/MF:blended_scope:BIBSYS_ILS71496041180002201
- Andersen, N. K. (1954). *Confessio Hafniensis: Den københavnske bekendelse af 1530: Studier i den begynnende reformation* (s. 12-78). København: Gad.
- Brohed, I. (Red.) (1990). *Reformationens konsolidering i de nordiska länderna 1540-1610* (nr. 6, s. 9-254). Oslo: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 82-00-02921-2. Hentet 6 fra https://bibsys-almaprimo.hosted.exlibrisgroup.com:443/MF:default_scope:BIBSYS_ILS71503140900002201
- Czaika, O. (2013). *Sveno Jacobi - boksamlaren, biskopen, teologen: En bok- och kyrkohistorisk studie* (s. 15-22, 195-200, 301-306). Skara: Skara stiftshistoriska sällskap. ISBN/ISSN: 978-9186681-14-2
- Eckerdal, L. & Persson, P. E. (Red.) (1993). *Confessio fidei: Uppsala mötes beslut 1593 om Svenska kyrkans bekännelse* (s. 7-14, 141-178). Stockholm: Verbum. ISBN/ISSN: 91-526-1997-4
- Grell, O. P. (2005). The reformation in Norway: A political and religious takeover. I R. Tuchtenhagen (Red.), *Aspekte der Reformation im Ostseeraum* (nr. Bd 13, s. 121-144). Lüneburg: Verl. Nordost-Inst.
- Heininen, S. & Czaika, O. (2012). Wittenberg influences on the reformation in Scandinavia. Hentet 2013-11-13 fra http://www.ieg-ego.eu/en/threads/crossroads/religious-and-denominational-spaces/simo-heininen-otfried-czaika-wittenberg-influences-on-the-reformatio
- Oftestad, B. T., Rasmussen, T. & Schumacher, J. (2005). *Norsk kirkehistorie* (3. utg., s. 85-113). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 82-00-21808-2
- Petri, O. (1528). En christelighen formaning. Hentet 2013-11-13 fra http://www.kb.se/F1700/OP1528.htm
- Petri, O. (1915). Orsack hwar före Messan böör wara på thet tungomål som then menighe man forstondelighit är. I B. Hesselman (Red.), *Samlade skrifter*. Uppsala: Sveriges kristliga studentrörelses förlag.. Hentet fra http://runeberg.org/opetri/messosak.html

DELEMNE B LITTERATUR

- Balslev-Clausen, P. (2005). Reformationstidens salmesang i Danmark: Kreativ kontinuitet og folkelig legitimitet. *Hymnologiske meddelelser: Tidsskrift om salmer, 34*(3/4), s. 169-203. ISBN/ISSN: 0106-4940 (Kompendium).
- Bergheim, I. (2009). Nye toner i salmesangen?: Aspekter ved forslaget til ny norsk salmebok. *Studia Musicologica Norvegica, 34*(01), s. 119-141. ISBN/ISSN: 0332-5024. Hentet fra https://www.idunn.no/file/pdf/35960962/art08.pdf
- Gjertsen, I. (2007). Sang som bønn. I N. .. a. Grinde (Red.), *La livets kilde rinne: Festskrift til Ove Kristian Sundberg på 75-årsdagen 22. juni 2007* (s. 181-190). Oslo: Norsk musikforl. ISBN/ISSN: 9788270935642 (Kompendium)
- Grindal, G. (2003). Linda Sandell (1832-1903) and her hymns in America. *Lutheran quarterly*, s. 125-176. ISBN/ISSN: 0024-7499 (Kompendium).
- Grønbeck, K. (2007). Luther og musikken. I N. .. a. Grinde (Red.), *La livets kilde rinne: Festskrift til Ove Kristian Sundberg på 75-årsdagen 22. juni 2007* (s. 101-118). Oslo: Norsk musikforl. ISBN/ISSN: 9788270935642 (Kompendium)
- Haavik, Å. (1999). Norsk salme i det 20. århundre. *Halvårsskrift for praktisk teologi*, s. 9-27. ISBN/ISSN: 0800-6857 (Kompendium).
- Haavik, Å. (1991). Salmen som bibelutleggelse. I M. Sæbø, J. Schumacher & O. C. M. Kvarme (Red.), *Bibelen i Norge* (s. 139-167). Oslo: Det Norske Bibelselskap. ISBN/ISSN: 82-541-0314-3. Hentet fra https://bibsys-almaprimo.hosted.exlibrisgroup.com:443/MF:default_scope:BIBSYS_ILS71515808090002201
- Halse, P. (2016). Fornorsking og økumenikk: Peter Hognestads innsats for norsk kristendom og verdsvid einskap. *Norsk tidsskrift for misjonsvitenskap, 70*(4), s. 5-17. ISBN/ISSN: 1504-6605.
- Hareide, S. (2014). Meningsfull messe: Om messe i midelalderen og de allegoriske messeforklaringene. I K. Norseth (Red.), *Messuskýringar: Norrøne messeforklaringer i norsk oversettelse: Festskrift til førsteamanuensis Jan H. Schumacher* (s. 9-53). Oslo: St. Olav forl. ISBN/ISSN: 9788270242832 (Kompendium)
- Holter, S. W. (2008). *Kom, tilbe med fryd: Innføring i liturgikk og hymnologi* ([Ny] utg., s. 195-268). Oslo: Solum. ISBN/ISSN: 978-82-560-1620-4
- Mowinckel, S. (1927). Salmeboken og gudstjenestesalmen. *Norsk teologisk tidsskrift*, s. 145-185. ISBN/ISSN: 0029-2176 (Kompendium).
- Nielsen, E. (1987). Kingos passion. *Hymnologiske meddelelser: Tidsskrift om salmer, 16*(1), s. 3-46. (Kompendium).
- Norseth, K. (2014). Dorothe Engelbrethsdatter - portrett i et landskap. I Ø. Ekroll, S. Hjorth & E. Vegge (Red.), *Vor kristne og humanistiske arv: Betraktninger ved 200-årsjubileet for Grunnloven* (s. 154-167). Trondheim: Nidaros domkirkes restaureringsarbeiders forl. ISBN/ISSN: 9788276932034 (Kompendium)
- Oftestad, B. T. (2016). Magnus Brostrup Landstad: Salmedikter og kristelig nasjonsbygger. *Teologisk tidsskrift, 5*(3), s. 192-207. Hentet fra https://www.idunn.no/file/pdf/66894731/magnus_brostrup_landstad_-_salmedikter_og_kristelig_nasjons.pdf
- Schumacher, J. (1993). Kirkesalmebog: Efter offentlig Foranstaltning samlet og udarbeidet ved M.B. Landstad. I P. Strømholm (Red.), *Bokspor: Norske bøker gjennom 350 år* (s. 116-133). [Oslo]: Universitetsforlaget. ISBN/ISSN: 82-00-21390-0 (Kompendium)
- Schumacher, J. (1995). Salmetradisjon og bibeltolkning. I T. Guttu, . Bergens riksmålsforening, & . Det Norske akademi for språk og litteratur, (Red.), *Vår litterære arv: Privilegium og forpliktelse: Seminar i Oslo 1994* (s. 91-101). Bergen: Bergens riksmålsforening. ISBN/ISSN: 8271282131. Hentet fra https://bibsys-almaprimo.hosted.exlibrisgroup.com:443/MF:default_scope:BIBSYS_ILS71494404050002201
- Schumacher, J. (2002). Barokken i salmediktningen. I M. Nygård & H. Bjørnstad (Red.), *Overdådighet og død i barokken* (s. 51-67). Oslo: Emilia. ISBN/ISSN: 82-7419-063-7 (Kompendium)
- Selander, I. (1980). *"O hur saligt att få vandra": Motiv och symboler i den frikyrkliga sången* (s. 19-40). Stockholm: Gummessons. ISBN/ISSN: 91-7070-607-7 (Kompendium)
- Tandberg, S. E. (2015). Fra kirkestil til sjangerpluralisme: Historien som speil for dagens kirkemusikk. I A. H. Balsnes, S. Christensen, J. T. Christoffersen & H. O. Mosdøl (Red.), *Gudstjeneste à la carte: Liturgireformen i Den norske kirke* (s. 230-248). Oslo: Verbum akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-543-1311-4 (Kompendium)
- Thodberg, C. (1983). Grundtvig som salmedigter. I C. Thodberg & A. Pontoppidan Thyssen (Red.), *Grundtvig og grundtvigianismen i nyt lys: Hovedtanker og udviklingslinier* (s. 163-196). Århus: Anis. ISBN/ISSN: 87-7457-022-6 (Kompendium)

- Vederhus, I. (2008). Salmedikting - kviskre ut grensene mellom kunst og tru?. *Kirke og kultur*, *113*(5), s. 363-379. ISBN/ISSN: 0023-186X. Hentet fra http://www.idunn.no/ts/kok/2008/05/salmedikting_-_kviskre_ut_grensene_mellom_kunst_og_tru

TEOL6362 - "Holy Matter". Kristen materialitet i middelalderkulturen

Emneansvarlig:	Kristin Bliksrud Aavitsland (Kristin.B.Aavitsland@mf.no)
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap 2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Katolsk presteutdanning Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi

Generell informasjon

Fordypningsemnet handler om et konstituerende trekk ved middelalderens trosliv, nemlig troen på materiens immanente potensial for hellighet som en følge av inkarnasjonen. Gjennom konkrete eksempler og lesning av kildetekster vil undervisningen fordype seg i kult knyttet til helgengraver, relikvier og bilder, teologiske debatter omkring relikvie- og bildepraksisens legitimitet, og konsekvenser for utformingen av de fysiske rammene omkring "holy matter", for eksempel relikvarier og alterutsmykning.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering skal studenten
- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.
- levere og få godkjent utkast til faglig oppgave (2500-3000 ord) med utgangspunkt i emnets litteratur.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet har faglig oppgave (2500-3000 ord) som eksamensform. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av oppgaven. Dersom emnet velges som en del av TEOL5320 http://www.mf.no/emnekatalog?mode=emne&idnr=TEOL5320&english=vil eksamensformen følge avsluttende vurderingsform for TEOL5320.

For å kunne gå opp til eksamen må studentene innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.

Læringsutbytte etter fullført emne

Studiet skal gi:

- kunnskap om middelalderkulturens forståelse av hellighet
- kunnskap om religiøse praksiser knyttet til hellig materie, herunder helgengraver, relikvier og bilder
- kunnskap om teologisk polemikk knyttet til disse praksisene, både gjennom middelalderen og i reformasjonsårhundret
- kunnskap om middelalderens visuelle, kirkelige kultur og flere typer kildetekster som mirakelberetninger, hagiografi og historieskriving

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Aavitsland, K. B. (November 2014). Civitas Hierusalem: Representing presence in Scandinavian golden altars. I P. Grinder-Hansen (Red.), *Image and altar 800-1300* (s. 179-193). Odense: University Press of Southern Denmark. ISBN/ISSN: 978-87-7602-143-6
- Brown, P. R. L. (1981). *The cult of the saints: Its rise and function in Latin Christianity*. Chicago: University of Chicago Press. ISBN/ISSN: 0-226-07621-0/0-226-07622-9/9780226175263
- Bynum, C. W. (2011). Chapter 1: Visual matter. I *Christian materiality: An essay on religion in late medieval Europe* (s. 37-123). New York: Zone Books. ISBN/ISSN: 978-1-935408-10-9
- Freeman, C. (2011). *Holy bones, holy dust: How relics shaped the history of Medieval Europe* (s. 37-88, 108-270). New Haven, [Conn.]: Yale University Press. ISBN/ISSN: 978-0-300-12571-9
- Geary, P. J. (1990). Chapter 1: Relics and Saints in the Central Middle Ages. I *Furta Sacra: Thefts of Relics in the Central Middle Ages* (Rev. utg., s. 3-27). Princeton: Princeton University Press. ISBN/ISSN: 0-691-00862-0 (Kompendium)
- Hahn, C. (1997). The voices of the Saints: Speaking reliquaries. *Gesta, 36*(1), s. 20-31. ISBN/ISSN: 0016-920X. Hentet fra http://www.jstor.org/stable/767276?origin=JSTOR-pdf
- Jørgensen, H. H. L. (2015). Sensorium: A model for medieval perception. I H. H. L. Jørgensen, H. Laugerud & L. K. Skinnebach (Red.), *The saturated sensorium: Principles of perception and mediation in the Middle Ages* (s. 25-59). Aarhus: Aarhus University Press. ISBN/ISSN: 978-87-7124-313-0
- Kessler, H. L. (2004). Chapter 1: Matter. I *Seeing medieval art* (nr. 1, s. 19-42). Peterborough, Ont.: Broadview Press. ISBN/ISSN: 1-55111-535-2/978-1-55111-535-1 (Kompendium)
- Rasmussen, T. (2014). Iconoclasm and religious images in the early lutheran tradition. I M. Prusac & K. Kolrud (Red.), *Iconoclasm from antiquity to modernity* (s. 107-118). Farnham: Ashgate. ISBN/ISSN: 978-1-4094-7033-5

TEOL6390 - Åpent fordypningsemne i Kirkehistorie:

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Metodistisk presteutdanning Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste e

TEOL6391 - Åpent fordypningsemne i Kirkehistorie:

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	20
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Studenter som velger åpent fordypningsemne må få disse godkjent av faglærer etter samråd med studieveileder. Litteraturen må ha et omfang på 70 sider per studiepoeng.

Avsluttende vurdering

Emnet har normalt bare én vurderingsform, skriftlig eksamen (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av skriftlig eksamen.

TEOL6392 - Åpent fordypningsemne i Kirkehistorie:

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste e

TEOL6462 - Fundamental moralteologi

Emneansvarlig:	Else-Britt Nilsen (E.B.Nilsen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudier - Katolsk presteutdanning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Avsluttende vurdering

Undervisningen består i handledning för inläsningen av litteratur och handledning i utarbetandet av en skriftlig studie av ett väsentligt moralteologiskt problem (inkl. metodiska aspekter). Examinationen utgörs dels av denna mindre uppsats (10-15 A4-sidor), dels av en skriftlig tentamen (4 tim.) vid kursens slut.

Læringsutbytte etter fullført emne

Behörighet för studier på avancerad nivå. Kursen förutsätter fullgjorda kurser i systematisk och historisk teologi på grundläggande nivå motsvarande minst 60 hp.

Kursen ger en grundlig skolning i fundamental moralteologi, dvs. de grundläggande frågorna inom den teologiska etiken. Därvid uppmärksammas de allmänfilosofiska och allmänteologiska aspekter som påverkar utformningen av en kristen etik och ges anledning att ingående reflektera över metodfrågor och metaetiska problem. Den katolska moralteologin i historia och nutid uppmärksammas särskilt, men den studeras under jämförelse med andra former av kristen etik.

Efter genomgången kurs förväntas den studerande vara grundligt förtrogen den kristna moralteologins huvudproblem och den samtida metoddiskussionen inom teologisk etik; visa mycket god förmåga att kritiskt diskutera förslag till lösningar av väsentliga problem inom både individual- och socialetik; relativt självständigt genomföra ett studium av ett moralteologiskt problem (inklusive metodiska aspekter) och presentera resultatet skriftligt.

TEOL6463 - Systematisk teologi - dogmatikk

Emneansvarlig:	Else-Britt Nilsen (E.B.Nilsen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudier - Katolsk presteutdanning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

TEOL6490 - Åpent fordypningsemne i systematisk teologi:

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste e

TEOL6491 - Åpent fordypningsemne i systematisk teologi:

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

TEOL6512 - Norsk-svensk videreutdanning i sjelesorg

Emneansvarlig:	Leif Gunnar Engedal (Leif.G.Engedal@mf.no)
Studiepoeng:	20
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - Praktisk teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Norsk-svensk videreutdanning i sjelesorg 2017-2019 har som mål å gi deltakerne mulighet til å utvikle sin identitet som sjelesørgere gjennom økt kunnskap, ferdighetstrening, personlig bearbeiding og åndelig fordypning. Emnet vektlegger en integrasjon av teologisk arbeid og klinisk praksis, og sjelesørgerisk faglighet søkes utviklet i vekselvirkningen mellom de ulike elementene.

Emnet er et tverrfaglig videreutdanningstilbud rettet mot prester, kateketer og diakoner. Emnet består av 4 kursuker fordelt over to år (en i hvert semester). I tillegg til kursukene kommer tre dager med veiledning. Emnet arrangeres i samarbeid med Institutt for sjelesorg og St Lukasstiftelsen i Sverige.

Undervisning:
Emnet består av fire delemner, fordelt over 4 studieuker. Første uken (Delemne A) arbeider man med teologisk grunnlagsforståelse av sjelesorgen. En ser på modeller for å forstå sjelesorgens egenart, historie og ulike tradisjoner. I den andre uken (Delemne B) ser en på sjelesorgen i et utvidet perspektiv, i forhold til kultur og kontekst og i forhold til terapi og annen veiledning (ser på utviklings- og tros-psykologiske perspektiver og gjennomgår Erik H. Eriksons utviklingspsykologiske stadier, samt Fowlers tenkning om trosutviklingen). I den tredje uken (Delemne C) setter kurset fordypet fokus på sjelesorg i sammenheng med forkynnelse, fellesskap og ritual. I den fjerde uken (Delemne D) rettes fokus mot åndelig fordypning og eget trosliv som grunn for en sjelesørgerisk praksis. Fokus er også på vår kristne arv og hvordan den kan utfordre og stimulere.

Utdanningen har som forutsetning at deltakerne selv har hovedansvar for egen læring og utvikling. Undervisingen foregår primært i grupper (basis-, veilednings-, litteratur-, plenum- og temagrupper).

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må kursdeltakeren gjennomføre følgende studiekrav:
- Skrive tre bokrapporter (på 500-800 ord hver)
- Skrive seks casebeskrivelser (på 500-800 ord hver)
- Skrive fire refleksjonsnotat (på inntil 2000 ord hver)
- Delta på og gjennomføre gruppearbeid
- Skrive rapport fra dette gruppearbeidet (omfang 500-800 ord)
- Ha godkjent oppmøte (75 %) på samlingene som inngår i emnet
- Delta i evalueringen av emnets innhold og gjennomføring

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet har mappevurdering som vurderingsform. Emnet vurderes på bakgrunn av vurderingsmappen til bestått / ikke bestått.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- God kunnskap om sjelesorgens egenart og ulike fagtradisjoner
- God kunnskap om utviklings- og trospsykologiske perspektiver
- God kunnskap om hvordan egen tros- og livshistorie påvirker den sjelesørgeriske relasjon
- God kunnskap om hvordan man kan bearbeide eget stoff og egne prosesser
- Kunnskap om hvordan den historiske, kulturelle, religiøse og familiære kontekst påvirker det sjelesørgeriske arbeid

FERDIGHETER
Studenten kan:
- Reflektere over personlige ressurser og grenser
- Gjennomføre en respektfull, lyttende og åpen sjelesørgerisk samtale
- Reflektere over egen tros- og livshistorie
- Bearbeide og reflektere over egne erfaringer.
- Arbeide med og reflektere over egen åndelig fordypning
- Bidra selv til egen læring og refleksjon gjennom litteraturstudiet.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR
- Engedal, L. G. (2000). Guds hjerte og menneskets sjel: Momenter til analyse av sjelesorgens teologiske og dynamiske egenart. I *Sjelesorgens teologiske og dynamiske egenart* (s. 6-26). Vikersund: Institutt for sjelesorg - Modum Bad.
- Grevbo, T. J. S. (2006). *Sjelesorgens vei: En veiviser i det sjelesørgeriske landskap - historisk og aktuelt* (s. 302-408). Oslo: Luther. ISBN/ISSN: 82-531-3329-4/978-82-531-3329-4
- Okkenhaug, B. (2002). *Når jeg ser ditt ansikt: Innføring i kristen sjelesorg* (s. 15-121). Oslo: Verbum. ISBN/ISSN: 82-543-0926-4

DELEMNE B LITTERATUR
- Bang, S. (2003). *Rørt, rammet og rystet: Faglig vekst gjennom veiledning*. Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-05-31092-6
- Bergstrand, G. (1990). *Från naivitet till naivitet: Om James W. Fowlers modell för trons utveckling*. Stockholm: Verbum. ISBN/ISSN: 9152616894
- Can, M. (2009). *Tett inntil dagene: Fortellingen om min mor*. Oslo: Cappelen Damm. ISBN/ISSN: 978-82-02-29762-6
- Fagerli, G. (2016). "Jeg kjente at en kraft gikk ut fra meg": Refleksjoner om samspillet mellom nærhet og distanse. *Tidsskrift for sjelesorg, 36* (3), s. 238-256. ISBN/ISSN: 0333-3388.
- Okkenhaug, B. (2002). *Når jeg ser ditt ansikt: Innføring i kristen sjelesorg* (s. 123-163). Oslo: Verbum. ISBN/ISSN: 82-543-0926-4
- Sveinall, A. T. (2000). *Troende til litt av hvert: Om religiøs sekterisme og sjelesorg*. [Oslo]: Verbum. ISBN/ISSN: 82-543-0868-3

DELEMNE C LITTERATUR
- Cooper, T. D. (2003). *Sin, pride, & self-acceptance: The problem of identity in theology & p sychology*. Downers Grove, Ill: IVP Academic. ISBN/ISSN: 978-0-8308-2728-2
- Dostoevskij, F. M. (2000). *Forbrytelse og straff*. Oslo: Solum. ISBN/ISSN: 9788256012275
- Johnson, E. A. (2007). *Quest for the living God: Mapping frontiers in the theology of God*. New York: Continuum. ISBN/ISSN: 978-0-8264-1770-1
- Lennéer-Axelson, B. (2010). *Förluster: Om sorg och livsomställning*. Stockholm: Natur och kultur. ISBN/ISSN: 9789127118898
- Okkenhaug, B. (2009). *Når jeg skjuler mitt ansikt: Perspektiver på skam* (s. 135-). [Oslo]: Verbum. ISBN/ISSN: 978-82-543-1146-2

DELEMNE D LITTERATUR
- Leenderts, T. A. (2011). *Gud og det vonde: Om tillit og tillitstap*. [Oslo]: Verbum. ISBN/ISSN: 978-82-543-1186-8
- Lewis, C. S. (2008). *En sorg som min*. [Oslo]: Luther. ISBN/ISSN: 978-82-531-4580-8
- Malm, M. (2003). *De stumme bildene: Om den livslange vandringen fra bilde til virkelighet*. Oslo: Luther. ISBN/ISSN: 82-531-4453-9/978-82-531-4453-5
- Mæland, E. (2017). Tilknytning og bønn: Sammenhenger mellom tilknytningserfaring og opplevd relasjon til Gud i bønn. *Tidsskrift for sjelesorg, 37*(2), s. 116-132. ISBN/ISSN: 0333-3388.
- Nouwen, H. J. M. (2006). *Å søke en helhet: De tre trinnene i utviklingen av et åndelig liv*. Oslo: Verbum. ISBN/ISSN: 82-543-1057-2/978-82-543-1057-1
- Nygaard, M., Austad, A. & Kleiven, T. (2017). Helende erfaringer og den levde kroppen. *Tidsskrift for sjelesorg, 37*(2), s. 133-154. ISBN/ISSN: 0333-3388.
- Okkenhaug, B. (2002). *Når jeg ser ditt ansikt: Innføring i kristen sjelesorg* (s. 189-241). Oslo: Verbum. ISBN/ISSN: 82-543-0926-4

TEOL6520 - Kunsten å snekre en preken - med prostiet som verksted

Emneansvarlig:	Inge Westly (Inge.Westly@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - Praktisk teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

«Kunsten å snekre en preken» er et prostibasert kurs med prekenen som tema. Det har som mål å bidra til bedre prekener og positivt læringsmiljø i kollegiet. Ved hjelp av metoder for beskrivelse og analyse av prekener vil emnet gi prestene verktøy til å utvikle egen prekenpraksis i samarbeid med andre kolleger. I den første delen vil emnet ta opp spørsmålet om språk, struktur og kreativitet. Den andre vil tematisere prekenfremførelse, stemmebruk og kropp. Gjennom hele perioden vil emnet fokusere på prekenens teologi. Emnet går over to semestre.

Forkunnskapskrav: Mastergrad i teologi, Cand.theol., eller tilsvarende.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- Delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering
- Ha godkjent oppmøte i undervisningen (75 %)
- Få godkjent tre refleksjonsnotat (1200-2000 ord hver). Se semesterark for nærmere informasjon.

Avsluttende vurdering

Emnet vurderes med avsluttende vurdering av gjennomførte studiekrav. Emnet vurderes til bestått/ikke bestått.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- God kunnskap om retorikkens bevismidler
- God kunnskap om homiletisk teori med søkelys på struktur og språklige uttrykk i prekener
- God forståelse for hvordan man framstår som kommunikator

FERDIGHETER
Studenten kan:
- Beskrive og utvikle prekener ut fra et performativt, retorisk og teologisk perspektiv

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR
- Jakobsen, R. N. & Øierud, G. L. (2009). *Prekenbeskrivelse: Forstå - formidle - forbedre - forkynne.* Oslo: Høyskoleforlaget. ISBN/ISSN: 978-82-7634-830-9
- Mosdøl, H. O. (2013). Fra tekst til preken: En beskrivelse og drøfting av norske presters prekenforberedende praksis. *Tidsskrift for praktisk teologi: Tilleggshefte til Luthersk kirketidende,* (2), s. 21-32. ISBN/ISSN: 1893-4773.
- Skjæveland, T. (2018). Luthers retoriske verktøy for vår tid. (Kompendium).
- Skjæveland, T. & Mosdøl, H. O. (2013). Jakta på den raude tråden - og knaggar i preika. *Tidsskrift for praktisk teologi: Tilleggshefte til Luthersk kirketidende,* (2), s. 32-41. ISBN/ISSN: 1893-4773.

DELEMNE B LITTERATUR
- Buttrick, D. (2002). Designing moves. I R. Lischer (Red.), *The Company of preachers: Wisdom on preaching, Augustine to the present* (s. 337-351). Grand Rapids, Mich: Eerdmans. ISBN/ISSN: 0802846092 (Kompendium)
- Craddock, F. B. (2001). *As one without authority* (4th utg., s. 3-40). St. Louis, Mo: Chalice Press. ISBN/ISSN: 0827200269 (Kompendium)
- Gaarden, M. (2013). Den empiriske fordring til homiletikken. *Tidsskrift for praktisk teologi: Tilleggshefte til Luthersk kirketidende,* (2), s. 3-21. ISBN/ISSN: 1893-4773.
- Jørgensen, C. (2009). Hvad er retorik. I C. Jørgensen & L. Villadsen (Red.), *Retorik: Teori og praksis* (s. 11-35). Frederiksberg: Samfundslitteratur. ISBN/ISSN: 9788759314241 (Kompendium)
- Nordin, P. (2014). En samtidig homiletic - en refleksion over egen prædikenpraksis. *Kritisk forum for praktisk teologi, 34* (137), s. 5-21. ISBN/ISSN: 0106-6749 (Kompendium).
- Wingren, G. (1960). *Predikan: En principiell studie* (2. uppl. utg., s. 1-37). Lund: Gleerup. (Kompendium)

DELEMNE C LITTERATUR

- Allen, R. J. (2014). *Preaching and the other: Studies of postmodern insights* (s. 7-27). St. Louis, Mo.: Lucas Park . ISBN/ISSN: 9781603500494 (Kompendium)
- McKenzie, A. M. (2010). *Novel preaching: Tips from top writers on crafting creative sermons* (s. 9-26). Louisville, Ky.: Westminster John Knox Press. ISBN/ISSN: 9780664233228 (Kompendium)
- Ottensten, M. & Johansson, T. (2010). *Predikan växer fram* (s. 69-98). Stockholm: Verbum. ISBN/ISSN: 9789152632598 (Kompendium)
- Webb, J. M. (2001). *Preaching without notes*. Nashville, Tenn: Abingdon Press. ISBN/ISSN: 0687090881 /9780687090884
- Westly, I. (2013). Evangelium og erfaring - i tre prekener av Gunnar Stålsett. *Tidsskrift for praktisk teologi: Tilleggshefte til Luthersk kirketidende*, (2), s. 52-65. ISBN/ISSN: 1893-4773.

DELEMNE D LITTERATUR

- Allen, R. J. (2014). *Preaching and the other: Studies of postmodern insights* (s. 28-46). St. Louis, Mo.: Lucas Park. ISBN/ISSN: 9781603500494 (Kompendium)
- Angel, S. (2014). Ordet og prekenen. I G. Hellemo (Red.), *Gudstjeneste på ny* (s. 50-70). Oslo: Universitetsforl. ISBN/ISSN: 978-82-15-02307-6 (Kompendium)
- Bryan, C. & Landon, D. (2014). *Listening to the Bible: The art of faithful Biblical interpretation* (s. 133-156). New York, N.Y: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 9780199336593 (Kompendium)
- Campbell, C. L. (2004). Resisting the powers. I J. Childers (Red.), *Purposes of preaching* (s. 23-39). St. Louis, Mo: Chalice Press. ISBN/ISSN: 0827229976 (Kompendium)
- Childers, J. (1998). *Performing the Word: Preaching as theatre* (s. 121-145). Nashville, Tenn: Abingdon Press. ISBN/ISSN: 0687074231 (Kompendium)
- Taylor, B. B. (2004). The weekly wrestling match. I M. Graves (Red.), *What's the matter with preaching today* (s. 171-182). Louisville, Ky.: Westminster John Knox Press. ISBN/ISSN: 9780664226329 (Kompendium)

TEOL6529 - Kunsten å snekre en preken - med prostiet som verksted

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	0
Undervisningsstart:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - Praktisk teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

TEOL6743 - Litteraturvetenskapliga teorier och praktiker för teologer

Emneansvarlig:	Else-Britt Nilsen (E.B.Nilsen@mf.no)
Studiepoeng:	7,5
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudier - Katolsk presteutdanning
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Studiekrav

Undervisning ges i form av föreläsningar och diskussionsseminarier. För studier som genomförs på halvdistans är deltagande i två av undervisningstillfällena obligatoriskt, och i övrigt följs då kursen via den nätbundna kursplattformen.

Avsluttende vurdering

Examination sker genom två kortare skriftliga uppgifter (1-2 A4-sidor) inlämnade under kursens lopp, genom en muntlig presentation vid seminarium, och genom två avslutande något längre skriftliga examinationsuppgifter (3-4 A4-sidor), där den ena är av komparativ inriktning.

Læringsutbytte etter fullført emne

Läsning och tolkning (hermeneutik) är centrala begrepp för såväl teologer som litteraturvetare. Kursen behandlar grundläggande litteraturvetenskapliga frågeställningar och metoder tillämpade på skönlitterära texter ur berättande och lyriska genrer från olika kulturer och epoker, valda så att de anknyter till olika teologiska teman. Kursen ger en orientering i litteraturvetenskaplig terminologi och metodik. Den belyser hermeneutikens historia och utveckling samt hur litteratur kan studeras med fokus på den litterära texten i sig, författaren, läsaren, traditionen och omvärlden. Såväl historiska som moderna perspektiv tas upp. Deltagarna tillägnar sig en litteraturvetenskaplig begreppsapparat. De får öva förmågan att dels själva utföra analyser och tolkningar av litterära texter, dels kritiskt diskutera sådana analyser.

Efter genomgången kurs förväntas den studerande
¿ kunna använda grundläggande litteraturvetenskaplig terminologi
¿ visa förmåga att analysera och tolka skönlitterär text ur lyriska och berättande genrer
¿ kunna redogöra för olika litteraturvetenskapliga perspektiv tillämpade i analys och tolkning av skönlitterära texter
¿ reflektera över teologiska temans funktioner inom skönlitteratur

TEOL6744 - Kjønn, historie og teologi

Emneansvarlig:	Kristin Joachimsen (Kristin.Joachimsen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Kristendomskunnskap
	2-årige masterprogrammer - Teologi
	Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad
	Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Emnet består av et studium på masternivå av kjønnsperspektiv med fokus på hellige tekster og historiske og systematisk-teologiske innfallsvinkler, hvor det legges vekt på empiriske, teoretiske og historiografiske problemstillinger. Emnet har en interdisiplinær innretning og spenner historisk over kildemateriale fra antikken til vår egen samtid. Tematiske fokus er knyttet til resepsjon av hellige tekster, religiøs femininitet og maskulinitet, kjønn og maktbruk, kjønn og gudsforestillinger, samt kristen antropologi fra et kjønnsperspektiv. Hovedvekten vil bli lagt på materiale fra kristen tradisjon, men med et sideblikk til andre religiøse tradisjoner. Teoretiske perspektiv som blir behandlet, er knyttet til interseksjonalitet, konstruksjon av den andre, og kontekstualitet.

Emnet er satt sammen av følgende komponenter:
A. FELLES TEORI-OG METODEDEL
B. DET GAMLE TESTAMENTET
C. DET NYE TESTAMENTET
D. KIRKEHISTORIE
E. SYSTEMATISK TEOLOGI

Arbeidsform og organisering
Emnets arbeidsform er obligatorisk seminarundervisning og oppgaveskriving. Undervisningen vil være diskusjonsbasert, og forutsetter at studentene møter forberedt til undervisningen. Emnet har en innledende teori- og metodedel. I tillegg vil emnets overordnede tematikk belyses fra de ulike fagområdene.

Emnet undervises vår-semester.

Forkunnskapskrav
Emnet stiller ikke krav til grunnspråklig kompetanse (gresk og hebraisk). For studenter med kunnskap i gresk og/eller hebraisk som ønsker å skrive oppgave innenfor NT eller GT, vil forslag til oppgavetema være tilrettelagt slik at denne kompetansen kommer til nytte i arbeidet med oppgaven.

Arbeidsform
Seminar, med innlagt muntlig presentasjon av deler fra pensum i seminaret (studiekrav).

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- gi et 10 minutters muntlig fremlegg (eller skriftlig presentasjon, dersom studenten er forhindret fra å legge frem muntlig) fra deler av bok eller artikkel fra pensumlitteraturen.
- levere og få godkjent utkast til faglig oppgave med utgangspunkt i emnets litteratur. Tema avtales med faglærer.
- ha godkjent fremmøte (minst 75 prosent).
- delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret.

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL6744 har faglig oppgave (4000-4500 ord) som eksamensform. For å kunne levere oppgaven må studentene innen fastsatte frister ha oppfylt studiekravene.
Karakteren (A-F) settes på grunnlag av faglig oppgave.

Læringsutbytte etter fullført emne

Studenten skal etter fullført emne:
- få innsikt i aktuelle teorier, tema og empiri knyttet til kjønnsforskning (A)
- ha en faglig forståelse av kjønnsaspektet i hellige tekster (B og C) og i historiske (D) og systematisk-teologiske sammenhenger (E)
- kunne gjøre rede for betydningen av kjønn i historiske, religiøse, sosiale og kulturelle sammenhenger

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

DELEMNE A LITTERATUR
- Cornwall, S. (2009). Apophasis and ambiguity: The "unknowingness" of transgender. I L. Isherwood & M. Althaus-Reid (Red.), *Trans/formations* (s. 13-40). London: SCM. ISBN/ISSN: 9780334043430 (Kompendium)
- Dahl, O. (2004). *Historie og teori: Artikler 1975-2001* (s. 23-35). [Oslo]: Unipub forl. ISBN/ISSN: 82-7477-169-9 (Kompendium)
- Hammer, I. (1998). Några reflexioner kring "religionsblind" kvinnoforskning. *Historisk tidskrift,* (1), s. 3-29. ISBN/ISSN: 0345-469x (Kompendium).
- Isherwood, L. & Stuart, E. (1998). *Introducing body theology* (s. 52-77). Sheffield, England: Sheffield Academic Press. ISBN/ISSN: 9781850759959 (Kompendium)
- Knapp, G.-A. (2005). Race, class, gender: Reclaiming baggage in fast travelling theories. *The European journal of women's studies, 12*(3), s. 249-265. ISBN/ISSN: 1350-5068 (Kompendium).
- Lowe, M. E. (2014). Re-embracing the body of Jesus Christ: A queer, lutheran theology of the body of Christ. I C.-H. Grenholm & G. Gunner (Red.), *Lutheran identity and political theology* (s. 117-133). Eugene, Or.: Pickwick Publications. ISBN/ISSN: 9781625648907 (Kompendium)
- Offen, K. M. (2000). *European feminisms, 1700-1950: A political history* (s. 1-30, 399-408). Stanford, Calif.: Stanford University Press. ISBN/ISSN: 0-8047-3420-8/0-8047-3419-4 (Kompendium)
- Ruether, R. R. (2002). The emergence of feminist theology. I S. F. Parsons (Red.), *The Cambridge companion to feminist theology* (s. 3-22). Cambridge: Cambridge University Press. ISBN/ISSN: 0-521-66327-x/0-521-66380-6 (Kompendium)

DELEMNE B LITTERATUR
- Adelman, R. (2014). "Passing strange" - reading transgender across genre: Rabbinic midrash and feminist hermeneutics on Esther. *Journal of feminist studies in religion, 30*(2), s. 81-97. ISBN/ISSN: 1553-3913.
- Bailey, R. C. (2009). That's why they didn't call the book Hadassah: The interse(ct)/(x)ionality of race/ethnicity, gender and sexuality in the book of Esther. I R. C. Bailey, T.-S. B. Liew & F. F. Segovia (Red.), *They were all together in one place?: Toward minority biblical criticism* s. 227-250). Atlanta, Ga.: Society of Biblical Literature. ISBN/ISSN: 1-58983-245-0/978-1-58983-245-9. Hentet fra http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nlebk&AN=311749&site=ehost-live
- Bibelen. Norsk. Oversettelse 2011, . (2011). 1. Mosebok (Genesis) kapittel 1-3, og Esters bok. I *Bibelen: Den hellige skrift: Det gamle og Det nye testamente* (s. 1-4, 541-549). [Oslo]: Bibelselskapet. ISBN/ISSN: 978-82-541-0820-8
- Fuchs, E. (1999). Status and role of female heroines in the biblical narratives. I A. Bach (Red.), *Women in the Hebrew Bible: A reader* (s. 77-84). New York: Routledge. ISBN/ISSN: 0-415-91560-0/0-415-91561-9 (Kompendium)
- Niditch, S. (1995). Esther: Folklore, wisdom, feminism and authority. I A. Brenner (Red.), *A feminist companion to Esther, Judith and Susanna* (s. 26-46). Sheffield: JSOT Press. ISBN/ISSN: 1-85075-527-2 (Kompendium)
- Niditch, S. (2012). Genesis. I C. A. Newsom, S. H. Ringe & J. E. Lapsley (Red.), *Women's Bible commentary* (Rev. and updated. utg., s. 27-45). Louisville, Ky: Westminster John Knox Press. ISBN/ISSN: 9780664237073 (Kompendium)
- Schüngel-Straumann, H. (1993). On the creation on man and woman in Genesis 1-3: The history and reception of the texts reconsidered. I A. Brenner (Red.), *A feminist companion to Genesis* (s. 53-76). Sheffield: JSOT Press. ISBN/ISSN: 1-85075-420-9 (Kompendium)

DELEMNE C LITTERATUR
- Bibelen. Norsk. Oversettelse 2011, . (2011). Luk 22-23, og Apg. 9: 1-25. I *Bibelen: Den hellige skrift: Det gamle og Det nye testamente* (s. 1200-1204, 1252). Oslo: Bibelselskapet. ISBN/ISSN: 978-82-541-0820-8
- Wilson, B. E. (2015). *Unmanly men: Refigurations of masculinity in Luke-Acts* (s. 13-75, 153-262). Oxford: Oxford University Press. ISBN/ISSN: 9780199325009

DELEMNE D LITTERATUR
- Blasche, O. (2008). Fältmarskalk Jesus Kristus, Religiös remaskulinisering i Tyskland. I Y. M. Werner (Red.), *Kristen manlighet: Ideal och verklighet 1830-1940* (s. 23-50, 231-236). Lund: Nordic Academic Press. ISBN/ISSN: 978-91-85509-00-3 (Kompendium)
- Dons, H. (1911). Kvindens deltagelse i opbyggelsesarbeidet. *Sambaandet, 13*(45 og 46), 1-2 og 2-3. ISBN/ISSN: 1502-5128 (Kompendium) (Kildelitteratur).
- Færden, M. J. (1885). *Kvindespørgsmaalet: Gjennemseet og forøget Udgave af Redaktionsartikler fra "Luthersk Ugeskrift"* (s. 1-20). Kristiania: Steeen. (Kompendium) (Kildelitteratur)
- Hansteen, A. (1878). *Kvinden, skabt i Guds Billede: En Fremstilling* (s. 1-32). Christiania: [s.n.]. (Kildelitteratur). Hentet fra http://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digibok_2013021313003
- Johansen, K. (1998). *Hvis kvinner ville være kvinner: Sigrid Undset, hennes samtid og kvinnespørsmålet* (s. 212-239). Oslo: Aschehoug. ISBN/ISSN: 82-03-17929-0 (Kompendium)
- Mikaelsson, L. (2002). Kvinne ta ansvar og ledelse i dine egne hender: Historien om Henny Dons. *Norsk tidsskrift for misjon,* (2), s. 107-137. ISBN/ISSN: 0029-2214. Hentet fra http://egede.mf.no/sites/default/files/dokumenter/pdf/NTM_2002_2_Mikalsson.pdf
- Norseth, K. (2011). De kristelige organisasjoner og kvinners prestetjeneste. I B. K. Myren & H. Stenvaag (Red.), *Hun våget å gå foran: Ingrid Bjerkås og kvinners prestetjeneste i Norge* (s. 195-208). Oslo: Verbum. ISBN/ISSN: 978-82-543-1182-0 (Kompendium)
- Tjelle, K. F. (2011). Misjonærfeminitet: Norske kvinnelige misjonærer i Sør-Afrika 1844-1930. I B. K. Myren & H. Stenvaag (Red.), *Hun våget å gå foran: Ingrid Bjerkås og kvinners prestetjeneste i Norge* (s. 209-224). Oslo: Verbum. ISBN/ISSN: 978-82-543-1182-0 (Kompendium)

- Tjelle, K. F. (2013). Misjonærer mellom selvrealisering og selvfornektelse: Norsk misjonærmaskulinitet 1870-1930. *Norsk tidsskrift for misjonsvitenskap, 67*(2), s. 103-121. ISBN/ISSN: 1504-6605. Hentet fra http://egede.mf.no/sites/default/files/dokumenter/pdf/Tjelle%202-2013.pdf
- Undset, S. (1973). *Et kvinnesynspunkt* (s. 7-21, 69-107). Oslo: Aschehoug. ISBN/ISSN: 82-03-05789-6 (Kildelitteratur). Hentet fra http://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digibok_2009062301087

DELEMNE E LITTERATUR

- Dahill, L. (2005). Reading from the underside of selfhood: Bonhoeffer and spiritual formation. I E. A. Dreyer & M. S. Burrows (Red.), *Minding the Spirit: The study of Christian spirituality* (s. 249-266). Baltimore, Md.: Johns Hopkins University Press. ISBN/ISSN: 0-8018-8076-9/0-8018-8077-7 (Kompendium)
- Keller, C. (1998). Burning tongues: A feminist trinitarian epistemology. I R. Bedham (Red.), *Introduction to christian theology: Contemporary north american perspectives* (s. 225-236). Louisville, Ky.: Westminster John Knox Press. (Kompendium)
- Keller, C. (2003). *Face of the deep: A theology of becoming* (xv-xx, 1-140, 157-238). London: Routledge. ISBN/ISSN: 0-415-25648-8/0-415-25649-6
- LaCugna, C. M. (1993). God in communion with us: The trinity. I C. M. LaCugna (Red.), *Freeing theology: The essentials of theology in feminist perspective* (s. 83-114). San Francisco, Calif.: HarperSanFrancisco. ISBN/ISSN: 0-06-064935-6/978-0-06-064935-7 (Kompendium)

TEOL6792 - Åpent tverrfaglig fordypningsemne

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	2-årige masterprogrammer - Teologi Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi - høyere grad Profesjonsstudier - Profesjonsstudium teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie
Tillatte hjelpemidler ved eksamen:	Liste e

TEOL8491 - Åpent fordypningsemne i systematisk teologi:

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - Praktisk teologi 2-årige masterprogrammer - Teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

TEOL8510 - Omsorg ved livets slutt

Emneansvarlig:	Sjur E. Isaksen (Sjur.Isaksen@mf.no)
Studiepoeng:	20
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig) og vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - Praktisk teologi Videreutdanning masternivå - Klinisk sjelesorg
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Emnet sikter mot å gi prester og andre kirkelige tilsatte, primært i menighetstjeneste, økt sjelesørgerisk kompetanse i møte med alvorlig syke og døende, samt deres pårørende. Samhandlingsreformen vektlegger lokale aktørers, deriblant menigheters, samhandling med sykehus og institusjonsbasert/hjemmebasert omsorg. Sentralt i kurset vil stå følgende 3 hovedtema:
- Samhandlingsreformen og helhetlig omsorg
- Arbeid med åndelig/eksistensielle spørsmål
- Etikk og egenrefleksjon

Kurset er utarbeidet av MF i samarbeid med prestetjenesten ved St.Olavs Hospital, Universitetssykehuset i Trondheim,

Studieprogramtilhørlighet
Emnet kan inngå i følgende studieprogram:
Erfaringsbasert master i praktisk teologi
Master i klinisk sjelesorg

Dette er et videreutdanningsemne på masternivå og forutsetter minimum en avlagt bachelorgrad innen relevant fagområde.

Undervisning
Emnet tilbys første gang med oppstart våren 2012, går over tre semestre og har tre fellessamlinger. Første samling (13. - 16. mars 2012) er lagt til Trondheim. Andre samling (oktober 2012) vil bli lagt til den greske øya Hydra, mens kurset avsluttes i Oslo våren 2013

Arbeidsform og organisering
Samlingene vil kombinere plenumsundervisning med grupper, oppgaver og veiledning. Tiden mellom samlingene brukes til litteraturstudium, oppgaveskriving og et lokalt forankret praksisprosjekt.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- Ha godkjent frammøte i undervisningen (minimum 75%)
- Ha levert litteraturbasert refleksjonsnotat, etter angitt mal (1000-1500 ord)
- Ha levert personlig refleksjonsnotat knyttet til emnets tematikk, etter angitt mal (1000-1500 ord)
- Ha levert prosjektoppgave, etter angitt mal (3500 ¿ 4000 ord)
- Ha deltatt i evalueringen av emnet

Studenter som ikke får godkjent studiekravene vil få dette regnet som ett eksamensforsøk, med mindre de trekker sin vurderingsmelding til emnet før trekkfristen (1. mai/1. nov).

Avsluttende vurdering

Emnet har én vurderingsform, mappevurdering. Når alle studiekravene er bestått skal studenten levere en vurderingsmappe der de 3 skriftlige arbeidene inngår. Mappen vurderes til bestått/ikke bestått.

Læringsutbytte etter fullført emne

Emnet sikter mot å heve studentenes kompetanse som bidragsytere i omsorgen for alvorlig syke og døende, samt deres pårørende.

Mål
Studenten skal etter fullført emne ha:
- god kunnskap om Hospicefilosofi og palliasjon
- god kunnskap om prinsipper i samhandlingsreformen
- kunnskap om historiske, tverrkulturelle og teologiske perspektiver på alvorlig sykdom og død
- kunnskap om sorgteori og riteteori

- evne til kommunikasjon med alvorlig syke og døende, samt deres pårørende
- evne til å reflektere over eget forhold til døden
- evne til etisk refleksjon om spørsmål knyttet til livets avslutning

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- (2009). Kap. 1,3,5,13. I *Samhandlingsreformen: Rett behandling - på rett sted - til rett tid* (Vol. nr 47 (2008-2009)). Oslo: Helse- og omsorgsdepartementet.. Hentet fra http://bibsys-primo.hosted.exlibrisgroup.com/primo_library/libweb/action/dlDisplay.do?docId=BIBSYS_ILS092993656&vid=MF
- (2009). *Beslutningsprosesser for begrensning av livsforlengende behandling hos alvorlige syke og døende* (Vol. 2012-02-06, nr. 2012-02-06, 37 s.). Oslo: Helsedirektoratet.
- (2007). *Nasjonalt handlingsprogram med retningslinjer for palliasjon i kreftomsorgen* (128 s.). Oslo: Sosial- og helsedirektoratet.. Hentet fra http://www.helsedirektoratet.no/publikasjoner/nasjonalt-handlingsprogram-med-retningslinjer-for-palliasjon-i-kreftomsorgen-/Sider/default.aspx
- Aakre, M. (2004). Fra visjon til seksjon. I S. Kaasa, M. Rønning & M. Aakre (Red.), *Festskrift: Seksjon lindrende behandling gjennom 10 år: Jubileumskonferanse i Trondheim 4.-6. november 2004.* [Trondheim]: Seksjon lindrende behandling, St. Olavs hospital HF, Universitetssykehuset i Trondheim. ISBN/ISSN: 82-303-0311-8 (Kompendium)
- Bugge, K. E., Eriksen, H. & Sandvik, O. (Red.) (2003). *Sorg*. Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 82-7674-708-6/978-82-7674-708-9
- Dyregrov, A. (2010). *Å ta avskjed: Ritualer som hjelper barn gjennom sorg*. Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 978-82-450-1049-7
- Falk, B. (2016). *Å være der du er: Oppmerksomhet, grenser og kontakt i den hjelpende samtale* (2. utg.). Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 978-82-450-2053-3
- Grevbo, T. J. (2008). Viskningar och rop: Åndelige utfordringer innen palliasjon. *Omsorg: Nordisk tidsskrift for palliativ medisin,* (2). ISBN/ISSN: 0800-7489 (Kompendium).
- Hirsch, A. (2007). Ritualer ved dødsfall i en palliativ avdeling. *Omsorg: Nordisk tidsskrift for palliativ medisin,* (1). ISBN/ISSN: 0800-7489 (Kompendium).
- Hirsch, A. & Røen, I. (2008). Slitestyrke i en utfordrende tjeneste. *Tidsskrift for sjelesorg,* (4). ISBN/ISSN: 0333-3388 (Kompendium).
- Hirsch, A. & Røen, I. (2007). Jeg og døden. *Omsorg: Nordisk tidsskrift for palliativ medisin,* (4). ISBN/ISSN: 0800-7489 (Kompendium).
- Kaasa, S. (Red.) (2008). *Palliasjon: Nordisk lærebok* (2. utg., s. 115-152, 197-227). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 978-82-05-35181-3 (Kompendium)
- Korslien, K. K. (2011). Når så vi deg syk og kom til deg?: En undersøkelse av kirkens støtte til alvorlig syke og deres pårørende. *Tidsskrift for sjelesorg,* (3). ISBN/ISSN: 0333-3388 (Kompendium).
- Nielsen, R. (2005). *At være sig selv - at blive sig selv: Den åndelige dimension hos døende mennesker*. Frederiksberg: Unitas Forl. ISBN/ISSN: 87-7517-718-8
- Saunders, C. (2003). *Watch with Me: Inspiration for a life in hospice care*. Sheffield: Mortal Press. ISBN/ISSN: 0-9544192-2-7

TEOL8511 - Kasualia og sjelesorg

Emneansvarlig:	Sjur E. Isaksen (Sjur.Isaksen@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - Praktisk teologi Videreutdanning masternivå - Klinisk sjelesorg
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Emnet TEOL8511 Kasualia og sjelesorg er et prostibasert videreutdanningskurs med de ritualforberedende samtalene som tema. På hvilken måte forstår vi prestens arbeid som en ritualforberedende tjeneste? Er samtaler før dåp, vigsel og gravferd sjelesorgsamtaler? Hvordan kan disse samtalene befruktes av teori som beskriver menneskets livssyklus teologisk, psykologisk og eksistensielt?

Studieprogramtilhørlighet
Emnet kan inngå som kjerneemne i programmet Erfaringsbasert master i praktisk teologi
Emnet kan inngå som valgfritt fordypningsemne i Master i klinisk sjelesorg.

Studiepoengsreduksjon
Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Undervisning
Emnet undervises første gang høst 2013/vår 2014

Arbeidsform og organisering
Prostiet er kursets læringsarena, og en deltar på kurset som prosti. De fleste undervisningsøktene skjer i ordinære 4-timers prostisamlinger. Midtveis samles prostiene i en felles 4-dagers kurssamling. Det benyttes ulike læringsformer, som forelesninger, case/verbatim, rollespill og litteraturrefleksjonsgrupper.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- Levere refleksjonsnotat som tematiserer arbeid med egen livssyklus og livsriter, etter nærmere beskrivelse. Omfang: (1200-1500 ord)
- Levere en individuell skriftlig oppgave som beskriver og drøfter en kasualiasamtale fra egen praksis, etter nærmere beskrivelse (3000-4000 ord)
- Oppfylle fremmøtekrav (75 %) på studiesamlingene
- Delta i evaluering av emnet

Avsluttende vurdering

Emnet har én vurderingsform; gjennomføring av obligatoriske studiekrav. Emnet vurderes til bestått/ikke bestått.

Læringsutbytte etter fullført emne

En vesentlig del av en menighetsprests arbeid knyttes til kasualiasamtaler. I dette videreutdanningsemnet for prester vil disse samtalene settes inn i en tverrfaglig sammenheng der den praktiske teologien trer i dialog med andre teologiske og humanistiske disipliner. Målet er både å gi teoretiske og praktiske impulser til en bedre samtalepraksis og å utvikle læringsmiljøet i prostiet.

Mål
Studenten skal etter fullført emne ha:
- God kunnskap om menneskets livssyklus og overgangsriter
- God kunnskap om teologiske og sjelesørgeriske perspektiver på den ritualforberedende samtale
- God evne til å inngå i ritualforberedende samtaler

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Capps, D. (1991). Kap. 6. I *Forandringens mulighed: Essays om sjælesorg og praktisk teologi* (s. 147-176). Frederiksberg: Anis. ISBN/ISSN: 87-7457-102-8 (Kompendium)
- Danbolt, L. J. (2002). Kapittel 1-3. I *Den underlige uka: De sørgende og begravelsesriten* Oslo: Verbum. ISBN/ISSN: 82-543-0857-8
- Gerkin, C. V. (1997). Part III. I *An introduction to pastoral care* (s. 151-240). Nashville, Tenn.: Abingdon. ISBN/ISSN: 0-687-01674-6
- Isaksen, S. (2012). Å feste blikket: Pastorale møter i Karl Ove Knausgårds Min kamp. *Tidsskrift for sjelesorg, 32*(4), s. 260-267. ISBN/ISSN: 0333-3388 (Kompendium).
- Isaksen, S. (2012). Hva samtaler man om i en folkekirkemenighet?: Om lokal kirkelig sjelesorg. *Ung teologi, 45*(1), s. 53-62. ISBN/ISSN: 0333-340X (Kompendium).
- Isaksen, S. (2011). Underets time: Tre perspektiver på den sjelesørgeriske samtalen. *Tidsskrift for sjelesorg, 31*(2), s. 76-87. ISBN/ISSN: 0333-3388 (Kompendium).

- Isaksen, S. (2009). *Med et nyfødt barn i våre hender: Et samtalehefte om menighetens dåpsarbeid og nullårsfasen i trosopplæringen*. [Oslo]: IKO-forl. ISBN/ISSN: 978-82-7112-885-2
- Modéus, M. (2007). Kapittel 3 og 7. I *Menneskelig gudstjeneste: Om gudstjenesten som relation og ritual* (s. 37-70, 161-177). København: Alfa. ISBN/ISSN: 978-87-91191-28-2 (Kompendium)
- Salomonsen, J. (1999). Et utvalg på 150 s.. I *Riter: Religiøse overgangsritualer i vår tid*. Oslo: Pax. ISBN/ISSN: 82-530-2096-1. Hentet fra http://bibsys-primo.hosted.exlibrisgroup.com/primo_library/libweb/action/dlDisplay.do?docId=BIBSYS_ILS101615051&vid=MF
- Stifoss-Hanssen, H. (2007). Ritualenes psykologiske og helbredende funksjon. I M. Bunkholt (Red.), *Møtet med den andre* (s. 45-58). Oslo ,: Det praktisk-teologiske seminar. ISBN/ISSN: 978-82-91925-13-4
- Stifoss-Hanssen, H. (2007). Hjelpende samtaler, forberedende ritualer. I M. Bunkholt (Red.), *Møtet med den andre*. Oslo ,: Det praktisk-teologiske seminar. ISBN/ISSN: 978-82-91925-13-4

TEOL8512 - Når klinisk erfaring og teologisk refleksjon møtes

Emneansvarlig:	Sjur E. Isaksen (Sjur.Isaksen@mf.no)
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - Praktisk teologi Videreutdanning masternivå - Klinisk sjelesorg
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Videreutdanningsemnet «Når klinisk erfaring møter teologisk refleksjon» er utviklet av Det teologiske Menighetsfakultet i samarbeid med PKU-veiledere og Programutvalget for Master i klinisk sjelesorg.

Emnet er en faglig oppfølging og fordypning av Felles Fagdager for PKU som arrangeres på MF hvert semester i samarbeid med lederne for de pågående PKU-kurs. Emnet forutsetter at studenten gjennomfører de ordinære PKUkurs, deltar på Felles Fagdager og gjennomfører foreskrevne studiekrav.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:

- Delta på minimum 75 % av undervisningen
- Levere og få godkjent et litteraturnotat på 1200-1500 ord
- Delta i evaluering av studietilbudene

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL8512 vurderes med avsluttende godkjenning av oppfylte studiekrav. Emnet vurderes til bestått/ikke bestått.

Læringsutbytte etter fullført emne

Etter fullført emne skal kursdeltakeren ha:
- Kunnskap om teologiens egenart som kritisk vitenskap
- Kunnskap om ulike modeller for teologisk refleksjon over klinisk praksis
- Evne til å reflektere over hvordan personlige, sosiale og kontekstuelle faktorer påvirker det relasjonelle samspill i sjelesorgen

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Doehring, C. (2006). *The practice of pastoral care: A postmodern approach* (s. 15-34). Louisville, Ky.: Westminster John Knox Press. ISBN/ISSN: 0-664-22684-1/978-0-664-22684-8
- Graham, E. L., Walton, H. & Ward, F. (2005). *Theological reflection: Methods* (s. 1-45). London: SCM Press. ISBN/ISSN: 0-334-02976-7/978-0-334-02975-5
- Henriksen, J.-O. (2007). *Teologi i dag: Samvittighet og selvkritikk* (s. 13-52, 86-100). Bergen: Fagbokforlaget. ISBN/ISSN: 978-82-450-0617-9
- Thompson, J., Pattison, S. & Thompson, R. (2008). *SCM studyguide to theological reflection* (s. 1-174). London: SCM Press. ISBN/ISSN: 9780334040552 (pbk.)/0334040558 (pbk.)

TEOL8513 - Trinitarisk teologi i sjelesorgen

Emneansvarlig:	Sjur E. Isaksen (Sjur.Isaksen@mf.no)
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - Klinisk sjelesorg
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Videreutdanningsemnet «Trinitarisk teologi i sjelesorgen» er utviklet av Det teologiske Menighetsfakultet i samarbeid med PKU-veiledere og Programutvalget for Master i klinisk sjelesorg.

Emnet er en faglig oppfølging og fordypning av Felles Fagdager for PKU som arrangeres på MF hvert semester i samarbeid med lederne for de pågående PKU-kurs. Emnet forutsetter at studenten gjennomfører de ordinære PKUkurs, deltar på Felles Fagdager og gjennomfører foreskrevne studiekrav.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:

- Delta på minimum 75 % av undervisningen
- Levere og få godkjent et litteraturnotat på 1200-1500 ord
- Delta i evaluering av studietilbudene

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL8513 vurderes med avsluttende godkjenning av oppfylte studiekrav. Emnet vurderes til «bestått»/»ikke bestått».

Læringsutbytte etter fullført emne

Etter fullført emne skal kursdeltakeren ha:

- Kunnskap om trinitarisk teologi slik den utvikles i oldkirkelig og nåtidig teologi
- Evne til å reflektere over hvordan en kristen gudsforståelse bidrar til faglig forankring av sjelesorgens egenart
- Evne til å reflektere over den trinitariske teologiens betydning i møte med menneskelig erfaring

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Engedal, L. G. (2008). Sjelesorgens teologiske forankring og egenart: Bidrag til refleksjon. *Tidsskrift for sjelesorg, 28*(2), s. 76-93. ISBN/ISSN: 0333-3388.
- Eschmann, H. (2000). Towards pastoral care in a trinitarian perspective. *The Journal of pastoral care,* (4), s. 419-427. ISBN/ISSN: 0022-3409. Hentet 2013-10-16 fra http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rfh&AN=ATLA0001278967&site=ehost-live
- Henriksen, J.-O. (2001). *Gud: Fortrolig og fremmed: Ettertanker.* Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 82-05-30344-4
- Pembroke, N. (2006). *Renewing pastoral practice: Trinitarian perspectives on pastoral care and counselling*. Aldershot: Ashgate. ISBN/ISSN: 0-7546-5565-2/978-0-7546-5565-7
- Wilken, R. L. (2003). *The spirit of early Christian thought: Seeking the face of God*. New Haven, [Conn.]: Yale University Press. ISBN/ISSN: 0300105983

TEOL8514 - Sjelesorg som kritisk hermeneutisk praksis

Emneansvarlig:	Sjur E. Isaksen (Sjur.Isaksen@mf.no)
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	Vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - Klinisk sjelesorg
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Videreutdanningsemnet «Sjelesorg som kritisk hermeneutisk praksis» er utviklet av Det teologiske Menighetsfakultet i samarbeid med PKU-veiledere og Programutvalget for Master i klinisk sjelesorg.

Emnet er en faglig oppfølging og fordypning av Felles Fagdager for PKU som arrangeres på MF hvert semester i samarbeid med lederne for de pågående PKU-kurs. Emnet forutsetter at studenten gjennomfører de ordinære PKUkurs, deltar på Felles Fagdager og gjennomfører foreskrevne studiekrav.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:

- Delta på minimum 75 % av undervisningen
- Levere og få godkjent et litteraturnotat på 1200-1500 ord
- Delta i evaluering av studietilbudene

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL8514 vurderes med avsluttende godkjenning av oppfylte studiekrav. Emnet vurderes til «bestått»/»ikke bestått».

Læringsutbytte etter fullført emne

Etter fullført emne skal kursdeltakeren ha:

- Kunnskap om filosofisk og teologisk hermeneutikk slik den utvikles og anvendes inn mot sjelesørgerisk praksis
- Evne til kritisk refleksjon i møte med forsoning og tilgivelse som tema i sjelesorgen
- Evne til kritisk refleksjon over forholdet mellom teologisk og psykologisk fortolkning av gudsrelasjon og gudsbilde

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- Grevbo, T. J. S. (2013). *Guds masker i sjelesorgen: Hvordan forholde seg til den guddommelige maskebruken, teoretisk og praktisk?* (Rev. utg.). [Oslo]: Luther : Høyskolen Diakonova. ISBN/ISSN: 978-82-531-4696-6
- Henriksen, J.-O. (2013). *Relating God and the self: Dynamic interplay.* Farnham: Ashgate. ISBN/ISSN: 978-1-4094-6548-5
- Hunsinger, D. v. D. (1995). *Theology and pastoral counseling: A new interdisciplinary approach*. Grand Rapids, Mich.: Eerdmans. ISBN/ISSN: 0-8028-0842-5
- Iversen, R. (2013). Sjelesorg som kritisk hermeneutisk praksis. I *Barmhjertighet og frigjøring: Sjelesorg som kritisk hermeneutisk praksis: Refleksjoner i grenselandet mellom teologi og filosofi* (s. 71-103). Oslo: Det teologiske menighetsfakultet.
- Iversen, R. (2011). Robert D. Enrights forgiveness therapy: En introduksjon og noen kritiske bemerkninger. *Tidsskrift for sjelesorg,* (4), s. 271-289. ISBN/ISSN: 0333-3388.
- Iversen, R. (2011). Hva vil det si å fortolke konfidentens liv. *Tidsskrift for sjelesorg,* (2). ISBN/ISSN: 0333-3388.
- Leer-Salvesen, P. (2009). *Forsoning etter krenkelser*. Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 978-82-450-0256-0
- Persson, P. E. (1971). *Att tolka Gud i dag: Debattlinjer i aktuell teologi*. Lund: CWK Gleerup Bokförlag. ISBN/ISSN: 91-40-01768-0
- Shea, J. J. (2005). *Finding God again: Spirituality for adults*. Lanham, Md.: Rowman & Littlefield Publishers. ISBN/ISSN: 978-0-7425-4215-0

TEOL8520 - Kunsten å preke troverdig

Emneansvarlig:	Inge Westly (Inge.Westly@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - Praktisk teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Studiepoengreduksjon

Studiekrav

Avsluttende vurdering

Læringsutbytte etter fullført emne

PENSUM

Fellespensum - A
- Fylling, Hilde. Praktisk kirkelig årbok 2015: Hellige ord i vanlige liv. Tromsø/KUN 2015. s. 11-82
- Gaarden, Marianne. Predikenen som det tredje rom. Fredriksberg: Anis forlag 2015. s. 9-24; 69-151
- Angel, Sivert. «Talerens troverdighet i prekener for konfirmanter», i Gudstjenester med konfirmanter. Elisabeth Tveito Johnsen (red.). IKO 2017. s. 75-118. (kompendium)

Pensum med studiepoeng - B
- Augustin, De Doctina Christiana, - Om dei tre stillaga. (S. 228-240) (kompendium)
- Kaufman, Tone Stangeland. A New Old Spirituality? Eugene/Oregon: Church of Sweden Research Series. Vol 15. S. 120-148, 294-309. (kompendium)
- Felter, Kristen Donskov. «Præsten prædikenen og autoriteten» i temanummer Homiletik, Kritisk Forum for Praktisk Teologi (dk), september 2016. s. 91-103. (kompendium)
- Thompson, James W. "Interpreting Texts for Preaching" I Teaching Preaching as a Christian Practice. Thomas Long / Leonora Tubbs Tisdale (red) s. 61-74 (kompendium)
- Allen, Ronald J./Blaisdell, Barbara Shires/Johnston, Scott Black. Theology for Preaching. Abingdon Press Nashvill 1997, s. 35-57 (Authority in the Pulpitin a Postmodern Ethos). (kompendium)
- Taylor, Charles. Autentisitetens etikk. Cappelens akademisk forlag. 4. opplag 2004. S. 39-54 (kompendium)
- Kaufman, Tone Stangeland. Verken «24/7» eller «ni-til-fire», TPT 2016/2 (kompendium)

TEOL8580 - Pastoral lederutvikling

Emneansvarlig:	Fredrik Saxegaard (Fredrik.Saxegaard@mf.no)
Studiepoeng:	30
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - Praktisk teologi Videreutdanning masternivå - Klinisk sjelesorg
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Pastoral lederutvikling (PLU) har som mål å dyktiggjøre prester til ledelse og sikter mot prester som ønsker å utvikle kompetanse innen ledelse, inklusive proster og sokneprester med formalisert ledelsesansvar. Kunnskapsutviklingen skjer i en gjensidig utvikling mellom innsikter fra nyere forskning, deltakernes praksiserfaringer og felles refleksjon. Det teoretiske tilfanget vil bestå av psykologisk teori og forskning rettet inn mot den verdibaserte organisasjonen med vekt på emosjonenes betydning i ulike typer ledelsessituasjoner; teorier omkring organisatorisk kompleksitet, samhandling og ledelsespraksiser; og teologiske og organisatoriske perspektiv på ledelse i folkekirkekonteksten. Ved å belyse ulike sider av ledelse som praksis, vil kurset gi økt kompetanse innen organisasjon, kommunikasjon og ledelse. Særlig oppmerksomhet vil vies mot det å fremme god samhandling og tilbakemeldingskultur, å forstå ledelse som en aktivitet forbundet med egen historie og tro, og å utøve fremtidsledelse i møte endringsprosesser i kirke og samfunn.

Arbeidsform og struktur: Emnet går over tre semestre og omfatter tre kurssamlinger på henholdsvis fire, fem og fire dager. Undervisningsformer vil være forelesninger, erfaringsutveksling, gruppearbeid, litteraturstudium og skriftlige arbeid. Det kreves at studenten forbereder seg til kurssamlinger gjennom lesning av oppsatt litteratur, og ved å utarbeide refleksjonsnotat med beskrivelse av spesifikke ledelsesutfordringer som vil danne grunnlag for felles refleksjon under kurssamlingene.

Forkunnskapskrav: Mastergrad i teologi og minimum to års praksis fra kirkelig tjeneste.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:

- delta på oppsatte kurssamlinger
- få godkjent tre refleksjonsnotat på 1200-1400 ord
- få godkjent litteraturnotat på 1200-1400 ord
- få godkjent en selvstendig faglig oppgave på 6000-8000 ord som leveres til tredje samling
- delta i evaluering av emnet, dersom emnet er gjort til gjenstand for evaluering

Avsluttende vurdering

Emnet vurderes med avsluttende godkjenning av gjennomførte studiekrav. Emnet vurderes til bestått/ikke bestått.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- inngående kunnskap om praksisteori anvendt på komplekse organisasjoner og dets praksiser
- inngående kunnskap om psykologiske teorier som belyser emosjonenes betydning i organisasjoner og for ledelse
- god kunnskap om verdibasert og relasjonell ledelse og organisasjonskultur
- god kunnskap om ekklesiologiske og organisatoriske premisser for utforming av lederroller med særlig henblikk på Den norske kirke som folkekirke.

FERDIGHETER
Studenten kan:
- redegjøre for emnets teoretiske perspektiv og anvende faglige begrep og verktøy i skriftlig fremstilling på en selvstendig måte
- analysere konkrete ledelsesutfordringer og organisatoriske problemstillinger i lys av emnets teoretiske perspektiver
- reflektere omkring sin rolle som leder i spenningsfeltet mellom egen personlighet, egen tro og de relasjonelle og organisatoriske sammenhengene i egen tjeneste.

PENSUM

Litteraturlisten er ordnet tematisk. Alle titler som er merket canvas vil foreligge elektronisk i Canvas

Hva er ledelse og hva er ledelsesteori?
- Klemsdal, L. (2013). Hva trenger vi ledere til? Organisering og ledelse i komplekse arbeidssituasjoner. Oslo: Gyldendal akademisk. Pp. 13-152; 188-211. 160 s
- Ladegård, G., & Vabo, S. I. (2011). "Ledelse, styring og verdier." Magma (1), 23-31. https://www.magma.no/ledelse-styring-og-verdier
- Mintzberg, H. (2004). Å jobbe som leder: Myter og fakta In Ø. L. Martinsen (Ed.), Perspektiver på ledelse. Oslo: Gyldendal Akademisk. 20 s Canvas

Praksisteori og ledelse
- Blackler, F., & Regan, S. (2009). Intentionality, Agency, Change: Practice Theory and Management. Management Learning, 40(2), 161-176. 15 s Canvas
- Engeström, Y. (2001). Expansive Learning at Work: Toward an Activity Theoretical Reconceptualization. Journal of Education and Work, 14(1), 133-156. 20 s Canvas

Distribuert ledelse og selvledelse
- Grint, K. (2010). The Sacred in Leadership: Separation, Sacrifice and Silence. Organization Studies, 31(1), 89-107. 20 s Canvas
- Ottesen, E., & Møller, J. (2006). Distribuert ledelse som begrep og forskningsperspektiv. In K. Sivesind, G. Skedsmo, & G. Langfeldt (Eds.), Utdanningsledelse (pp. 136-147). Oslo: Cappelen kademisk forlag. 10 s Canvas
- Sløk, C. (2008). Ledelse i folkekirken: Betingelser for selvledelse i den danske folkekirken. In C. Sløk & K. Villadsen (Eds.), Velfærdsledelse: I den selvstyrende velfærdsstat (pp. 98-126). København: Hans Reitzels Forlag. 30 s Canvas

Ledelse, profesjon og verdier
- Busch, T. (2012). Verdibasert ledelse i offentlige profesjoner. Bergen: Fagbokforlaget. 11-140. 130 s

Ledelse, læring og endring
- Blackler, F., & McDonald, S. (2000). Power, Mastery and Organizational Learning. Journal of Management Studies, 37(6), 833-851. 20 s Canvas
- Nonaka, I., Toyama, R., & Konno, N. (2000). SECI, Ba and Leadership: A Unified Model of Dynamic Knowledge Creation. Long Range Planning, 33, 5-34. 30 s Canvas
- von Krogh, G. (1998). Care in Knowledge Creation. California Management Review, 40(3), 133-153. 20 s Canvas

Strategisk ledelse
- Jarzabkowski, P. (2010). An Activity-Theory Approach to Strategy as Practice. In D. Golsorkhi, L. Rouleau, D. Seidl, & E. Vaara (Eds.), Cambridge Handbook of Strategy as Practice (pp. 127-140). Cambridge: Cambridge University Press. 15 s Canvas
- Mintzberg, H. (1989). Crafting Strategy. In H. Mintzberg (Ed.), Mintzberg on Management: Inside our Strange World of Organizations (pp. 25-42). New York; London: Free Press; Collier Macmillan. 15 s Canvas

Empirisk kunnskap om prestetjeneste i Den norske kirke
- Høeg, I. M., & Gresaker, A. K. (2009). Prest i Den norske kirke: En rapport om presters arbeidsforhold. Oslo: Stiftelsen Kirkeforskning. UTDRAG s. 10 - 74. http://docplayer.me/1591999-Prest-i-den-norske-kirke.html

Ledelsesdimensjoner i prestetjeneste
- Kaufman, Tone Stangeland, Kirsten Donskov Felter, Marianne Gaarden. «Person og prestetjeneste. Persondimensjonens betydning for prestens profesjonsutøvelse», TPT 2/2016. s. 45-56 12 s Canvas
- Saxegaard, F. (2009). Presten som symboliserende, strategisk og samhandlende leder: En modell for sokneprestens lederskap i folkekirken (17-28). Halvårsskrift for praktisk teologi, 26(2). 10 s Canvas

Ledelse, makt og kjønn
- Strand, T. (2007a). Kjønn og ledelse. In T. Strand (Ed.), Ledelse, organisasjon og kultur (2 ed., pp. 351-384). Bergen: Fagbokforlaget. 30 s Canvas
- Strand, T. (2007c). Personlig makt. In T. Strand (Ed.), Ledelse, organisasjon og kultur (2 ed., pp. 401-418). Bergen: Fagbokforlaget. 20 s Canvas

Ledelse og frivillighet
- Fretheim, K., Lorentzen, H., & Mogstad, S. D. (Eds.). (2016). Fellesskap og organisering: Frivillig innsats i kirkens trosopplæring. Oslo: IKO-forlaget. UTDRAG. Kap 1, 6 og 7. s 8-40, 127-148. 55 s
- Sirris, S. (2015). Hvordan lede frivillige i kirken? En verdibasert og praksisorientert modell for kirkelig frivillighetsledelse Scandinavian Journal for Leadership & Theology, 2, 1-21. http://sjlt-journal.com/no2/hvordan-lede-frivillige-i-kirken/

Ledelse og emosjoner
- Cote, S., Miners, C. T. & Moon, S. (2006). Emotional intelligence and wise emotion regulation in the workplace. I Zerbe, W. J., Ashkanasy, N. M. og Härtel, C. E. J. (Eds.), Individual and Organizational perspectives on emotion management and display: Vol. 2. Research on emotion in organizations (s. 1-24). Oxford, England: Elsvier/ JAI Press. 24 s Canvas
- Elmholdt, C., & Tanggaard, L. (Eds.). (2011). Følelser i ledelse (s. 9-24, 25-45, 47-64, 111-130, 131-154, 197-222). Aarhus: Klim. 140 s
- Haver; A , Akerjordet & Furunes, T (2013). Emotion Regulation and Its Implications for Leadership: An Integrative Review and Future Research Agenda. Journal of leadership & Organizational Studies 15 s Canvas
- Padilla, A., Hogan, R., & Kaiser, R.B. (2007). The toxic triangle: Destructive leaders, susceptible followers, and conducive environments. The Leadership Quarterly, 18 (3), 176¿194. 18 s Canvas
- Rydén, Göran og Wallroth, Per 2008/2010: Mentalisering. Å leke med virkeligheten. Oslo: Pax Forlag. S 52-79 og 79-128. 49 s
- Skogstad, A., Einarsen, S., Torsheim, T., Aasland, M. S., & Hetland, H. (2007). The destructiveness of laissez-faire leadership behavior. Journal of occupational health psychology, 12(1), 80-92 12 s Canvas
- Tsai, J., Koopmann-Holm, B., Miyazaki, M. & Ochs, C. (2013). The religious shaping of feeling: Implications of affect validation theory. I R. F. Paloutzian & C. L. Park (Eds.), Handbook of the psychology of religion and spirituality (2. utg., s. 274-291). New York: The Guildford Press. 17 s Canvas

Motivasjon, mestring og mening
- Engedal, L. G. (2008). Meningsfull tjeneste - belastende arbeid: En undersøkelse av slitasjefaktorer i norske menighetspresters arbeid. Halvårsskrift for praktisk teologi, 25(1), 3-16. 15 s Canvas
- Haukedal, W.B. (2011) Ledelse og kunnskapsarbeid: Motivering av autonome medarbeidere i Einarsen, S. & Skogstad, A (Red.). Det gode arbeidsmiljø. Krav og utfordringer. Bergen. Fagbokforlaget, s. 65 - 86 (kap 3) 21 s Canvas
- Matthiesen, S. B. (2006). Lenket til jobben. Om arbeidsnarkomani og familieliv, i Roness, A. & Matthiesen, S. B., (Red.), I klem eller

balanse, kap. 5, 62 - 78. 16 s Canvas
- Wormnes, B. & Manger, T. (2005). Motivasjon og mestring. Veier til effektiv bruk av egne ressurser. Kap. 9: Stressmestring (side 166 - 186). Bergen: Fagbokforlaget. 20 s Canvas
- Belfrage, L. 2011: Eksistensiellt meningsskapande i det sekulära Sverige-eksemplet präster i Svenska Kyrkan I: Wikström, O. & Cetrez, Ö.: Inspirasjon till Religionsspykologien. Sth.: Natur & Kultur, ss. 79-87 8 s Canvas

Organisasjonskultur, team, grupper
- Bang, H. (2013). Organisasjonskultur: En begrepsavklaring. Tidsskrift for norsk psykologforening, 50(4), s. 326-336. http://www.psykologtidsskriftet.no/index.php?seks_id=318400&a=2
- Shamir, B. (2011). Leadership takes time: Some implications of (not) taking time seriously in leadership research. The Leadership Quarterly, 22(2), 307-315. 8 s Canvas
- Vroom, V. H. & Jaago, A. G. (2007). The role of the situation in leadership. American Psychologist, 62(1), s. 17-24. 7 s Canvas
- Shinning, E (2017). Fra meg og mitt , til vi og vårt. Kommuneforlaget. https://issuu.com/kommuneforlaget/docs/uttrekk_20til_20issu

Kap 7. 5 dysfunksjoner i ledergruppen, s. 130-143
Kap 14. Ledermøtet før, under og etter, s. 239-359
Kap 15. Spørsmål og aktiv lytting kap 15, s. 260-266
Kap 19. Mantra: myndiggjøring, autonomi, normer, tillitskultur og rolleavklaring, s. 305-321
- Haidt, J. (2012) The righteous mind. Why Good people are Divided by Politics and Religion (Part III: Morality Binds and Blinds s 189-318 29 s http://righteousmind.com/ Canvas
- En introduksjon til Belbin: Hvorfor lykkes noen team og ikke andre ? Kompendium 28 s https://www.belbin-norge.no/wp-content/uploads/2016/08/Belbin_Kompendium.pdfhttps://www.belbin-norge.no/komplimentaere-team/#_ftnref2

https://www.belbin-norge.no/komplimentaere-team/#_ftnref2

Konflikter og vanskelige samtaler
- Einarsen, S. og Pedersen, H. (2007). Håndtering av konflikter og trakassering i arbeidslivet. Oslo: Gyldendal Arbeidsliv. UTDRAG ss. 17-224. 200 s
- Shinning, E (2017). Konflikter og vanskelige samtaler (kap 9) i E. Shinning: Fra meg og mitt, til vi og vårt. Kommuneforlaget 156-174 18 s
- Saksvik, P. Ø. (2011). Å leve med omstilling i Einarsen, S & Skogstad, A., (Red.). Det gode arbeidsmiljø. Krav og utfordringer. Bergen: Fagbokforlaget, s. 199 - 219 Canvas
- Haugen, AO (2014). Når vil mangelfulle kvalifikasjoner hos arbeidstaker kunne være grunnlag for oppsigelse eller andre reaksjoner fra arbeidsgiversside Storhaug Hole, Å, Haugen, AO, Personalledelse i et kunnskapsbasert arbeidsliv. Vallset: Oplandske bokforlag. s. 229-246 17 s Canvas

Teologisk om folkekirken
Fra: Dietrich, S., Elstad, H., Fagerli, B. & Haanes, V. (2015) Folkekirke nå. Den norske kirke som evangelisk-luthersk kirke:
- Elstad, Hallgeir. «Folkekyrkeomgrepet - opphav og utvikling. Tysk og nordisk kontekst» s. 50-73 24 s
- Dietrich, S. «Folkekirken som sanctorum communio: Innspill til nytenkning i lys av Bonhoeffers teologi og Barmenerklæringen».s. 48-59 12 s
- Birkedal, E. «Menighetsutvikling i et folkekirkeperspektiv», s. 155-165. 10 s
- Henriksen, J-O. «Sekularisering som folkekirkens tvetydige betingelse», s.166-178 12
- Stålsett, Sa. «Folkekirke i et livssynsåpent samfunn: kirke for alle? Økende tros- og livssynsmangfold som utfordring til Den norske kirkes selvforståelse» s. 205-218 14

- Hegstad, H. (2015). "Kirken som fellesskap. Lutherske folkekirker i forandring" i Nikolajsen, J. B National kristendom til debat, s. 253-266. 14 s. Canvas
- Glebe-Møller, J. (2004). «Magt og teologi» i Bergmann, S. & Grenholm, C (ed.). Makt i nordisk teologisk tolkning. Relieff. S. 63-73. 9 s Canvas
- Aldén, M. och Lundeberg, J. G.. (2014). «Skapelsen som evangeliets förståelseshorisont. En ecklesiologisk erinran», STK 3, s. 122-132 11 s Canvas
- Eckerdal, J. & Hagman, P.: «En trinitariskt förankrad kyrkoteologi», STK 1-2/2015, s. 64-67 (respons på Aldén og Lundberg). 14 s Canvas
- Fagermoen, T: «Etter folkekirken? En kritisk diskusjon av neo-anabaptismen som veileder for de nordiske folkekirkene». TPT 32(2): 24-35 12 s Canvas

Kirkelig organisering og ledelse
- Lindhardt, M. & Andersen, E. (2010). Ledelse af tro. Folkekirken som virksomhed og netværk. København: Gyldendal Business. 250 s
- Askeland, H. & Schmidt, U. (Eds.): Church Reform and Leadership of Change. Church of Sweden Research Series, vol 12. Oregon 2015. Kap 2, 4, 6, 7, 10, 11. (s. 1-17, 38-55, 75-116, 158-176)
- Westly, I. Ledelse i folkekirken: Perspektiver på ledelse og fremtidig organisering av Den norske kirke. Den norske kirkes presteforenings studiebibliotek nr. 49. Oslo 2011. Canvas

Kirke, teologi og samfunn
- Fretheim, K. Interruption and Imagination. Public Theology in Times of Crisis. Eugene, Or 2016. Kap 1-3, 7. s. 1-58, 114-131. 78 s
- Gylver, S.. «Dåpssamtaler i en flerreligiøs kontekst. Ansatser til en dialogisk ekklesiologi» i Dialogteologi på norsk. Verbum 2016. s. 136-150. 15 s Canvas

TEOL8581 - Prest og teolog i praksis

Emneansvarlig:	Fredrik Saxegaard (Fredrik.Saxegaard@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig) og vår (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - Praktisk teologi Videreutdanning masternivå - Klinisk sjelesorg
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Emnet Prest og teolog i praksis er fellesemnet i Erfaringsbasert mastergrad i praktisk teologi og i Mastergrad i klinisk sjelesorg. Emnet arrangeres i fellesskap av de partene som tilbyr mastergraden: MF, PTS/TF og VID. Emnet gir en innføring i praktisk-teologisk teori og metode, med to tyngdepunkt:
"Blikk på presten": Emnet gir innføring i nyere praktisk-teologisk arbeid om prestetjenesten, med vekt på prestetjeneste i spennet mellom tradisjonell luthersk, nordisk kontekst og nyere utfordringer som bl.a. et flerreligiøst samfunn.
"Prestens blikk": Emnet gir innføring i prestens profesjonskunnskap, og hvordan denne kan utvikles i og omkring prestetjeneste som aktivitet.

Forkunnskaper: For å melde seg opp i emnet må studenten ha fullført cand.theol. Det er ønskelig at studentene har noe yrkeserfaring.

Studiepoengreduksjon

Med TEOL8592 Prest og teolog i praksis reduseres dette emnet med 5 studiepoeng.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten bestå/få godkjent:
- Oppmøte (min. 75 %)
- Bokrapport utfra 100 sider av fellespensumet (1200-1500 ord). Notatet leveres til angitt frist før første samling.
- Refleksjonsnotat/utkast til essay som tar utgangspunkt i litteraturrapporten og gruppearbeidet og som legger grunnlag for senere faglig essay. (1200-1500 ord). Notatet leveres til angitt frist etter første kurssamling.
- Faglig essay som bearbeider en praktisk-teologisk problemstilling ved hjelp av litteratur og praktisk-teologisk metode (3000-4000 ord). (Tema fastsettes i samråd med veileder.) Essayet leveres til angitt frist før andre samling.

Arbeidsform og organisering
Emnet består av to kurssamlinger: Ett med internat, det andre ved Det teologiske menighetsfakultet. Samlingene inneholder forelesninger, seminarundervisning, mv.

Avsluttende vurdering

Emnet vurderes til bestått/ikke bestått på bakgrunn av emnets studiekrav.

Læringsutbytte etter fullført emne

Studenten skal etter fullført emne ha:
- God kunnskap om nyere pastoralteologi og god evne til å reflektere om sammenhengen mellom egen prestetjeneste og praktisk-teologisk teori.
- God kunnskap om praktisk teologi som akademisk disiplin, med vekt på forholdet mellom praksis og teori.
- Kunnskap om praktisk-teologiske metoder med henblikk på eget selvstendige arbeid i rammen av graden.
- God kunnskap om prestens profesjonskunnskap og om utvikling av denne.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

Litteratur knyttet opp til 1. samling

- Askeland, H. (2015). Reforming the Pastoral Management Structure in Church of Norway: Exploring Whether and How the Managerial Role of the Dean Has Been Strengthened. Church Reform and Leadership of Change. H. Askeland and U. Schmidt. Eugene, OR., Pickwick Publications: 92-116.
- Aldén, Mats och Johanna Gustafsson Lundberg: "Skapelsen som evangeliets förståelseshorisont. En ecklesiologisk erinran", STK 3/2014, s.122-132 (kompendium
- Apeland, Sigbjørn (2015). «2.3 Frå ekspertvelde til lokalt ordskifte» i Balsnes, A. H. m.fl. (red.): Gudstjeneste á la carte. Liturgireformen i Den norske kirke, Oslo: Verbum forlag: 67-79
- Bispemøtet (2016). Veileder om religionsdialog
- Blåder, N. (2015). Lutheran Tradition as Heritage and Tool. Eugene, OR., Pickwick Publications: 1-17 ,105-152
- Christoffersen, Jan Terje og Hans Einar Hem (2015). «2.2 Gudstjenestereformen - tilfeldighetenes spill?» i Balsnes, A. H. m.fl. (red.): Gudstjeneste á la carte. Liturgireformen i Den norske kirke, Oslo: Verbum forlag: 46-66
- Dokka, Trond Skard (2015). «3.1 Dåpsliturgien - mellom folkelig lutherdom og liberal pietisme» i Balsnes, A. H. m.fl. (red.): Gudstjeneste á la carte. Liturgireformen i Den norske kirke, Oslo: Verbum forlag: 80-97
- Eckerdal, Jan och Patrik Hagman: "En trinitariskt förankrad kyrkoteologi", STK 1-2/2015, s.64-67 (respons på Alden og Gustafsson

Lundberg) (kompendium)
- Eriksen, Gry Friis. «Når kjønnsrollen møter presterollen». St. Sunniva 1. 2013 (kompendium)
- Eriksson, Anne-Louise. «Genusinkarnationer i kyrkans rom. En kønad o-ordning», Kvinnovitenskaplig Tidsskrift 3-4/2003: 15-24 (kompendium)
- Fagermoen, T. (2014). "Etter folkekirken? En kritisk diskusjon av neo-anabaptismen som veileder for de nordiske folkekirkene." Tidsskrift for praktisk teologi 31(2): 24-35. (kompendium)
- Fotland, Roar G. (2015). "En kirke for folket. Et metodistisk perspektiv" i: Dietrich, S. m.fl. (red.) Folkekirke nå! Oslo: Verbum forlag: 82-92
- Fretheim, K. (2015). Church Leadership and Congregational Change: Staff, Volunteers, and the Parish Council. Church Reform and Leadership of Change. H. Askeland and U. Schmidt. Eugene, OR., Pickwick Publications: 75-91.
- Gylver, Sunniva. (2016) «Dåpssamtaler i en flerreligiøs kontekst. Ansatser til en dialogisk ekklesiologi» i: Dialogteologi på norsk. Fagerli, B m.fl. (red.) Oslo: Verbum forlag: 136-150
- Ims, Steinar. (2016) «Skolegudstjenester og kirkens dialogiske refleksjoner. En annerledes gudstjeneste med tros- og livssynsmangfold i kirkebenkene?» i: Dialogteologi på norsk. Fagerli, B m.fl. (red.) Oslo: Verbum forlag: 151-167
- Johnsen, E.T. (2013a) «Læring inn i den kristne religionen. Mediering og subjektivering».Prismet 64 (3) s. 95-123 (kompendium)
- Johnsen, Tore (2015). "Folkekirke for hvilket folk? Et samisk perspektiv på folkekirkedebatten" i: Dietrich, S. m.fl. (red.) Folkekirke nå! Oslo: Verbum forlag: 72-81
- Jørgensen, Iselin (2016). «Sjelesorg i dialog - om den kristne sjelesørgers rolle i en flerreligiøs kontekst» i: Dialogteologi på norsk. Fagerli, B m.fl. (red.) Oslo: Verbum forlag: 182-195
- Karle, I. (2015). Reforming Majority Churches: Possibillities and Dilemmas. Church Reform and Leadership of Change. H. Askeland and U. Schmidt. Eugene, OR., Pickwick Publications: 1-17.
- Kati Tervo-Niemelä: "Clergy work orientation and wellbeing at work: A study of the Lutheran clergy in Finland", Review of Religious Research 2016 (publisert på nett: http://link.springer.com/article/10.1007/s13644-016-0247-4, kommer i trykt versjon i løpet av året). (Kompendium)
- Kaufman, Tone Stangeland. "A Spirituality of Everyday Life: An Unnoticed Spiritual Source for Clergy." Journal of Religious Leadership 12 (2): 81-106 (kompendium)
- Lillebø, Anne Anita (2016). «Gjestfridom: Korleis kyrkja kan møte menneskje med anna tru og livssyn i samband med gravferd» i: Dialogteologi på norsk. Fagerli, B m.fl. (red.) Oslo: Verbum forlag: 168-181
- Schmidt, Ulla (2015). "Styring av religion - Tros- og livssynspolitiske tendenser etter Det livssynsåpne samfunn". Teologisk tidsskrift. (kompendium)
- Sigurdson, O. (2000). Kyrkans synlighet och sårbarhet. Hungerns väg: Om Gud, kyrka och mangfald. Lund, Arcus Förlag. (kompendium)
- Sirris, Stephen (2016). "Arbeidsdager mellom profesjon, ledelse og organisasjon: Sokneprestens tidsbruk og aktivitetsmønstre". Teologisk tidsskrift. (kompendium)
- Stålsett, Sturla J. (2015). "Folkekirke i et livssynsåpent samfunn: kirke for alle? Økende tros- og livssynsmangfold som utfordring til Den norske kirkes selvforståelse" i: Dietrich, S. m.fl. (red.) Folkekirke nå! Oslo: Verbum forlag: 205-213
- Thomassen, Merete (2014). «Den liturgiske bønnen: dogmatikk, poesi og erfaring» i Geir Hellemo (red.). Gudstjeneste på ny, Oslo: Universitetsforlaget: 32-49 (kompendium)
- Vikström, B. (2008). Folkkyrka i en postmodern tid: Tjänstproducent i välfärdssamhället eller engagerande gemenskap? Åbo, Åbo Akademi: 147-180 (kompendium)

Litteraturen knyttet opp til 2. samling

- Graham, E. L. (1996). Transforming Practice: Pastoral Theology in an Age of Uncertainty. London, New York, N.Y., Mowbray.
- Miller-McLemore, B. J. (2012). "Five Misunderstandings about Practical Theology." International Journal of Practical Theology 16(1): 5-26 (kompendium)
- Reite, I. (2013). "Between Blackboxing and Unfolding: Professional Learning Networks of Pastors." International Journal of Actor Network Theory and Technological Innovation 5(4): 47-63. (kompendium)

TEOL8584 - Presterollen i en reformtid

Emneansvarlig:	Hallvard Olavson Mosdøl (Hallvard.O.Mosdol@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - Praktisk teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Videreutdanningsemnet «Presterollen i en reformtid» er utviklet av Det teologiske Menighetsfakultet på bestilling av Nidaros bispedømme.

Emnet er en faglig oppfølging av et etterutdanningskurs, som MF arrangerte for prestene i Nidaros høsten 2012. Emnet består av tre studiesamlinger; to samlinger høsten 2012 og èn samling våren 2013.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:

- Delta på minimum 75 % av undervisningen
- Levere og få godkjent et refleksjonsnotat på 1200-1500 ord
- Levere og få godkjent en litteratursynopsis på 1200-1500 ord
- Levere og få godkjent en individuell skriftlig oppgave på 2500-3000 ord
- Delta i evaluering av studietilbudene

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL8584 vurderes med avsluttende godkjenning av oppfylte studiekrav. Emnet vurderes til «bestått»/»ikke bestått».

Læringsutbytte etter fullført emne

Etter fullført emne skal kursdeltakeren ha:
- God kunnskap om ulike teologiske perspektiver på Den norske kirke som folkekirke
- God kunnskap om hvordan ulike teologiske perspektiver av folkekirken kan prege pastoral rolleforståelse
- Ha god evne til å reflektere over egen pastoral rolleadferd i lys av lokal kontekst og Den norske kirkes reformer

Merknad til litteraturlisten

Ta kontakt med emneansvarlig for informasjon om kompendium.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- (2004). Den norske kirkes identitet og oppdrag. Hentet 2012-12-06 fra http://www.kirken.no/?event=doLink&famID=3197
- (2012). Tjenesteordning for menighetsprester. Hentet 2012-12-06 fra http://www.lovdata.no/cgi-wift/ldles?doc=/sf/sf/sf-19901019-4983.html
- Birkedal, E., Hegstad, H. & Lannem, T. S. (Red.) (2012). *Menighetsutvikling i folkekirken: Erfaringer og muligheter* (nr. 5). Oslo: IKO-forl. ISBN/ISSN: 978-82-8249-071-9
- Bunkholt, M. (2010). Den virkelige kirke" og embetet. *Nytt norsk kirkeblad: For teologi og praksis, 38*(6), s. 11-20. ISBN/ISSN: 0802-9504 (Kompendium). Hentet fra http://www.tf.uio.no/praktikum/publikasjoner/arkiv/NNK-2010-6-WEB.pdf
- Dokka, T. S. (2000). *Som i begynnelsen: Innføring i kristen tro og tanke* (s. 324-342). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 82-417-1087-9/978-82-417-1087-2 (Kompendium)
- Haga, J. (2010). Hegstad og den lutherske embetsteologien. *Nytt norsk kirkeblad: For teologi og praksis, 38*(6), s. 21-26. ISBN/ISSN: 0802-9504 (Kompendium). Hentet fra http://www.tf.uio.no/praktikum/publikasjoner/arkiv/NNK-2010-6-WEB.pdf
- Hegstad, H. (2011). Den virkelige kirke og den virkelige lutherdom. *Nytt norsk kirkeblad: For teologi og praksis, 40*(2), s. 59-61. ISBN/ISSN: 0802-9504 (Kompendium). Hentet fra http://www.praktikum-pts.no/publikasjonar/nytt-norsk-kirkeblad/NNK%20i%20pdf/nnk-2011-2.pdf
- Hegstad, H. (2010). Også folkekirken er den virkelige kirke. *Nytt norsk kirkeblad: For teologi og praksis, 38*(7), s. 53-58. ISBN/ISSN: 0802-9504 (Kompendium). Hentet fra http://www.tf.uio.no/praktikum/publikasjoner/arkiv/NNK-2010-7-web.pdf
- Hegstad, H. (2009). *Den virkelige kirke: Bidrag til ekklesiologien* (s. 17-45, 61-109, 125-148). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2500-6
- Ideström, J. (2010). *For the sake of the world: Swedish ecclesiology in dialogue with William T. Cavanaugh* (nr. no 3). Eugene, Or.: Pickwick Publications. ISBN/ISSN: 978-1-60899-108-2
- Johanessen, H. (2010). Menighetsutvikling for folkekirken. *Nytt norsk kirkeblad: For teologi og praksis, 38*(6), s. 5-10. ISBN/ISSN: 0802-9504 (Kompendium). Hentet fra http://www.tf.uio.no/praktikum/publikasjoner/arkiv/NNK-2010-6-WEB.pdf

- Lathrop, G. (2006). *The pastor: A spirituality*. Minneapolis, Minn.: Fortress Press. ISBN/ISSN: 0-8006-3801-8/978-0-8006-3801-6
- Njå, Å. (2011). Den virkelige kirke og kirkens virkelighet. *Nytt norsk kirkeblad: For teologi og praksis*, *39*(1), s. 46-52. ISBN/ISSN: 0802-9504 (Kompendium). Hentet fra http://www.tf.uio.no/praktikum/publikasjoner/arkiv/NNK-2011-1%20TIL%20WEB.pdf
- Njå, Å. (2011). Gudstjenesten i en evangelisk-luthersk kirke. I S. Dietrich, T. S. Dokka & H. Hegstad (Red.), *Kirke nå: Den norske kirke som evangelisk-luthersk kirke* (s. 115-135). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2510-5
- Saxegaard, F. (2009). Presten som symboliserende, strategisk og samhandlende leder: En modell for sokneprestens lederskap i folkekirken. *Halvårsskrift for praktisk teologi*, (2), s. 17-29. ISBN/ISSN: 0800-6857 (Kompendium).

TEOL8585 - Presterollen i en reformtid

Emneansvarlig:	Hallvard Olavson Mosdøl (Hallvard.O.Mosdol@mf.no)
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - Praktisk teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Videreutdanningsemnet «Presterollen i en reformtid» er utviklet av Det teologiske Menighetsfakultet på bestilling av Nidaros bispedømme.

Emnet er en faglig oppfølging av et etterutdanningskurs, som MF arrangerte for prestene i Nidaros høsten 2012. Emnet består av tre studiesamlinger; to samlinger høsten 2012 og èn samling våren 2013.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:

- Delta på minimum 75 % av undervisningen
- Levere og få godkjent et refleksjonsnotat på 1200-1500 ord
- Levere og få godkjent en litteratursynopsis på 1200-1500 ord
- Delta i evaluering av studietilbudene

Avsluttende vurdering

Emnet TEOL8585 vurderes med avsluttende godkjenning av oppfylte studiekrav. Emnet vurderes til «bestått»/»ikke bestått».

Læringsutbytte etter fullført emne

Etter fullført emne skal kursdeltakeren ha:
- Kunnskap om ulike teologiske perspektiver på Den norske kirke som folkekirke
- Kunnskap om hvordan ulike teologiske perspektiver av folkekirken kan prege pastoral rolleforståelse
- Ha evne til å reflektere over egen pastoral rolleadferd i lys av lokal kontekst og Den norske kirkes reformer

Merknad til litteraturlisten

Ta kontakt med emneansvarlig for informasjon om kompendium.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR

- (2012). Tjenesteordning for menighetsprester. Hentet 2012-12-06 fra http://www.lovdata.no/cgi-wift/ldles?doc=/sf/sf/sf-19901019-4983.html
- (2004). Den norske kirkes identitet og oppdrag. Hentet 2012-12-06 fra http://www.kirken.no/?event=doLink&famID=3197
- Bunkholt, M. (2010). Den virkelige kirke" og embetet. *Nytt norsk kirkeblad: For teologi og praksis, 38*(6), s. 11-20. ISBN/ISSN: 0802-9504 (Kompendium). Hentet fra http://www.tf.uio.no/praktikum/publikasjoner/arkiv/NNK-2010-6-WEB.pdf
- Dokka, T. S. (2000). *Som i begynnelsen: Innføring i kristen tro og tanke* (s. 324-342). Oslo: Gyldendal akademisk. ISBN/ISSN: 82-417-1087-9/978-82-417-1087-2 (Kompendium)
- Haga, J. (2010). Hegstad og den lutherske embetsteologien. *Nytt norsk kirkeblad: For teologi og praksis, 38*(6), s. 21-26. ISBN/ISSN: 0802-9504 (Kompendium). Hentet fra http://www.tf.uio.no/praktikum/publikasjoner/arkiv/NNK-2010-6-WEB.pdf
- Hegstad, H. (2011). Den virkelige kirke og den virkelige lutherdom. *Nytt norsk kirkeblad: For teologi og praksis, 40*(2), s. 59-61. ISBN/ISSN: 0802-9504 (Kompendium). Hentet fra http://www.praktikum-pts.no/publikasjonar/nytt-norsk-kirkeblad/NNK%20i%20pdf/nnk-2011-2.pdf
- Hegstad, H. (2010). Også folkekirken er den virkelige kirke. *Nytt norsk kirkeblad: For teologi og praksis, 38*(7), s. 53-58. ISBN/ISSN: 0802-9504 (Kompendium). Hentet fra http://www.tf.uio.no/praktikum/publikasjoner/arkiv/NNK-2010-7-web.pdf
- Hegstad, H. (2009). *Den virkelige kirke: Bidrag til ekklesiologien* (s. 17-45, 61-109, 125-148). Trondheim: Tapir akademisk forl. ISBN/ISSN: 978-82-519-2500-6
- Johanessen, H. (2010). Menighetsutvikling for folkekirken. *Nytt norsk kirkeblad: For teologi og praksis, 38*(6), s. 5-10. ISBN/ISSN: 0802-9504 (Kompendium). Hentet fra http://www.tf.uio.no/praktikum/publikasjoner/arkiv/NNK-2010-6-WEB.pdf
- Lathrop, G. (2006). *The pastor: A spirituality*. Minneapolis, Minn.: Fortress Press. ISBN/ISSN: 0-8006-3801-8/978-0-8006-3801-6
- Leganger-Krogstad, H. (2012). Trosopplæringen som drivhjul i menighetsutvikling?: Fellesskapslæring i kirken. I E. Birkedal, H. Hegstad & T. S. Lannem (Red.), *Menighetsutvikling i folkekirken: Erfaringer og muligheter* (s. 67-86). Oslo: IKO-forlaget. ISBN/ISSN: 978-82-8249-071-9 (Kompendium)
- Njå, Å. (2011). Den virkelige kirke og kirkens virkelighet. *Nytt norsk kirkeblad: For teologi og praksis, 39*(1), s. 46-52. ISBN/ISSN:

0802-9504 (Kompendium). Hentet fra http://www.tf.uio.no/praktikum/publikasjoner/arkiv/NNK-2011-1%20TIL%20WEB.pdf
- Saxegaard, F. (2009). Presten som symboliserende, strategisk og samhandlende leder: En modell for sokneprestens lederskap i folkekirken. *Halvårsskrift for praktisk teologi*, (2), s. 17-29. ISBN/ISSN: 0800-6857 (Kompendium).

TEOL8586 - Læringsledelse i prostiet

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	20
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - Praktisk teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Tjenesteordningene for prestetjenesten, vedtatt i 2004, medførte at prosten ble en langt tydeligere lederskikkelse i lokalkirken. I årene som fulgte var det mye oppmerksomhet omkring de strukturelle sidene ved reformen. Prosten er imidlertid også ansvarlig for å fremme kvalitet og læring i prostiet, og vi mener det er på høy tid å sette faglig søkelys på hva dette kan bety i praksis.
I den samme perioden har det vært stadig økende interesse for ¿læring i organisasjon¿ og ¿den lærende organisasjon¿. Bakgrunnen for denne trenden kan søkes i brede trender som gjelder globalt: Dels en postindustriell virkelighet der konkurransefortrinn særlig knyttes til ansattes kompetanse, og hvordan kompetanse og kvalitet utvikles innen en virksomhet. Dels en økt forventning hos mange ansatte ¿ særlig i deler av den vestlige verden ¿ til at jobben skal være et sted der kan bruke sine ressurser og utvikle seg.
Emnet Læringsledelse i prostiet legger til grunn at det er fruktbart å se både menigheter og kirkelige ansattegrupper som lærende fellesskap. Vi ser på hvilke ressurser som finnes både i nyere forskning på lærende organisasjoner og i den kristne tradisjon. Målet er å knytte sammen den enkelte prests læring og læringen i prostilaget, med den læringen som skjer/kan skje i lokale staber og i menigheten som hele.
Emnet vil utvikle dyktige læringsledere, som har god kunnskap om nyere lærings- og ledelsesteori, og evner å anvende denne i sin egen kontekst som prester og presteledere.

Studieprogramtilhørlighet
Emnet inngår i Erfaringsbasert master i praktisk teologi.

Arbeidsformer og struktur
Emnet har tre samlinger som ledes av MF: Åpningssamlingen over to dager, en midtsamling over fire dager og en avslutningsdag. Åpnings- og avslutningssamling holdes separat i de to bispedømmene, mens midtsamlingen er felles. Samlingene består av forelesninger, seminarundervisning og arbeid i grupper.
De øvrige samlingene holdes i prostemøtet, der deltakerne presenterer litteraturbaserte refleksjonsnotater for hverandre i grupper, og bidrar i samtale og prosessarbeid.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må deltakeren ha levert og fått godkjent:
- Oppmøte og deltakelse (minimum 75 % fremmøte)
- Refleksjonsnotat om egen lærings- og ledelsesforståelse, inntil 2500 ord
- Rapport fra strukturerte samtaler med 3 underordnede prester
- Litteraturbasert notat, inntil 1500 ord
- Rapport fra avgrenset utviklingsprosjekt i eget prostilag.
- Notat som presenterer den selvvalgte litteraturen (se merkand til littearturlisten). Inntil 1500 ord. Se egen mal.

Avsluttende vurdering

Emnet vurderes med avsluttende godkjenning av oppfylte studiekrav. Emnet vurderes til «bestått» / «ikke bestått».

Læringsutbytte etter fullført emne

Deltakerne skal etter fullført emne ha:
- Kunnskap om nyere læringsteorier med relevans for læring i prestetjeneste
- Kunnskap om nyere ledelsesteorier med relevans for læringsledelse i kirkelig kontekst
- God evne til å relatere lærings- og ledelsesteori til egen arbeidssituasjon, egen teologiske helhetsforståelse og egen utvikling som prest og leder

Merknad til litteraturlisten

Deltakerne legger opp ca. 600 sider litteratur, valgt fra listen med
supplerende litteratur, evt. annen litteratur etter søknad.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

LITTERATUR
- Filstad, C. (2010). *Organisasjonslæring: Fra kunnskap til kompetanse*. Bergen: Fagbokforl. ISBN/ISSN: 978-82-450-0779-4
- Gherardi, S. (2006). *Organizational knowledge: The texture of workplace learning*. Oxford: Blackwell. ISBN/ISSN: 978-1-4051-2559-8
- Wenger, E. (2004). *Praksisfællesskaber: Læring, mening og identitet*. København: Reitzel. ISBN/ISSN: 87-412-2396-9/978-87-412-2396-4

TEOL8591 - Kirkelig arbeidsveilederutdanning

Emneansvarlig:	Inge Westly (Inge.Westly@mf.no)
Studiepoeng:	60
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - Praktisk teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Studiet kirkelig arbeidsveilederutdanning (AVU) tilsvarer ett års utdanning på heltid (60 studiepoeng), men er tilrettelagt for et løp over tre år. Studiet er samlings- og nettbasert med en obligatorisk samling på fire dager hvert semester. Mellom seminarene skal kandidaten drive en ABV-gruppe over fire semestre. Emnet kan inngå med 60 stp i erfaringsbasert master i praktisk teologi.

Målsetting og profil
AVU har som mål å utdanne kompetente arbeidsveiledere til Den norske kirke. Undervisningen har en praksisnær profil med et helhetssyn på mennesket og på læring/utvikling som inkluderer kognitive, affektive, eksistensielle, etiske og handlingsorienterte aspekter. Kurset skal gi kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse som gir kandidaten bevissthet om ABVs teorigrunnlag og metodikk, samt evne til å planlegge, gjennomføre og vurdere ABV-forløp. Et sentralt fokus er på veilederidentitet og rolleforståelse, veiledningskontekst, bevissthet om egne forutsetninger, evne til dialogisk kommunikasjon og evne til å drive veiledning i et komplekst kirkelig arbeidsliv.

Læringsutbytte
Emnet bygger på ABV-tradisjoner i Den norske kirke (http://www.prest.no), men er videreutviklet med basis i kunnskap fra nyere forskning innen veiledning, psykologi og ledelse av verdibaserte virksomheter. Sentralt er kunnskaper om veiledningspedagogikk og gruppeledelse og ulike metoder i ABV, som eksempelvis reflekterende team. Det gis innføring i gruppeprosesser, overføringer/motoverføringer og følelsesbevissthet for å styrke veilederens modenhet, mentaliseringsevne og bevissthet om makt og grenser i veiledningen. Det gis undervisning i eksistensielle temaer og om betydningen av mening og tilhørighet i krevende yrkeskontekster, og i dialogiske og narrative metoder der respekten for den andre og dennes rett til å eie sin egen fortelling er sentralt. Studiet innebærer også tematisering av relevante etiske elementer.

Utdanningen bidrar til at kandidaten kan utvikle et bevisst forhold til egen livs- og troshistorie, og reflektere over hvordan kirkelige arbeidstakeres tros- og livshistorie kan bidra til gode vurderinger av de ulike elementene som å preger yrkesidentitet og rolleutøvelse, kommunikasjon og konflikter i kirkelig arbeidskontekst. Utdanningen vil styrke evnen til å drive veiledning i et sammensatt arbeidsliv, samt styrke bevisstheten om spesifikke utfordringer og mestringskrav knyttet til yrkesutøvelse i en verdibasert organisasjon. ABVs egenart og veiledningens kirkelige, etiske og teologiske forankring belyses, og det klargjøres hva som er forskjeller og sammenfall mellom ABV, pastoralklinisk utdanning (PKU), sjelesorg, åndelig veiledning og ulike mentor- eller coachingordninger.

Arbeids- og undervisningsformer
Kurset omfatter 7 kurssamlinger, som er fordelt over tre år. Studentene samles hvert semester til en fire dagers kurssamling på henholdsvis Granavolden og Modum Bad (tirsdag-fredag). Det blir to kurssamlinger siste semester i forbindelse med oppgaveskriving og framleggseminar. Første samling legges til november 2016. I løpet av kursperioden gis det ca 80 timers undervisning (forelesninger og seminarer) og ca 100 timer veiledning i smågrupper. Det kreves at studenten parallelt med kursperioden leder en ABV-gruppe eller tilsvarende (omfang ca 60 t). Erfaringer fra ABV-gruppen er grunnlag for presentasjoner (framlagte case) og refleksjoner over praksis.
Kurset legger vekt på et mangfold av undervisningsformer: forelesninger, seminar, øvelser, gruppearbeid, erfaringsutveksling, muntlige framlegg, kollokvier, litteraturstudium og skriftlige arbeider.

Forkunnskapskrav
Arbeidsveilederutdanningen er tverrfaglig forankret, og åpen for kirkelige medarbeidere som fyller kriteriene for opptak. For å bli tatt opp som deltaker på AVU må man:
- ha minst 2 års yrkeserfaring fra kirkelig sektor
- følge søknadsprosedyren oppgitt i utlysningen av AVU
- selv ha gått i veiledning
- ha anbefaling fra biskopen og sin arbeidsgiver
- være kvalifisert til opptak på kurs på masternivå ved MF

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- ha deltatt på minimum 75 % av undervisningen
- ha ledet en ABV-gruppe over to år (ca 60 t)
- få godkjent mappeinnlevering med a) refleksjonsnotat (ett notat à 800 ord i tilknytning til hver studiesamling); b) litteraturrapporter (en litteraturrapport à 400 ord til hver studiesamling); c) loggbok fra veiledning av egen ABV-gruppe (føres kontinuerlig); d) praksisrapport i etterkant av gjennomført ABV-gruppe (omfang: 1500 ord)
- skrive en avsluttende oppgave på 20-25 sider (12 pkt, Times New Roman, 1 ½ linjeavstand)

Kursdeltakeren skal gjennom kurset gjøre seg kjent med et litteraturstudium på 1800 sider (1200 sider felles, 600 sider valgfritt etter avtale med faglig ansvarlig).

Avsluttende vurdering

Studiekravene dokumenteres i en samlemappe, og gjøres til gjenstand for videre læring (enten i gruppe eller i individuell veiledning). Alle skriftlige oppgaver/notater gjennomgås og godkjennes fortløpende.

Den avsluttende oppgaven skal ta utgangspunkt i praksis, og dokumentere at kandidaten har evne til å reflektere teoretisk over egen erfaring. Oppgaven fyller sammen med deltakernes veiledningspraksis kravene til selvstendig arbeid i den erfaringsbaserte masteren i praktisk teologi. Det blir gitt 4 timers individuell veiledning i forbindelse med den avsluttende
oppgaven. Oppgaven vurderes til bestått/ikke bestått.

Endelig godkjenning av kurset forutsetter godkjent samlemappe, bestått individuell oppgave samt at kandidaten gjennom kurset har dokumentert personlig egnethet til å gjennomføre ABV i tråd med god veiledningsetikk (egnethetsspørsmål tas opp ved start og vil også bli berørt underveis i kursprosessen). Emnet vurderes til "bestått" eller "ikke bestått".

Læringsutbytte etter fullført emne

En kandidat med fullført kvalifisering skal ha følgende læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse (dette er de tre kategorier som brukes innen høyere utdanning):

Kunnskap
- Inngående kunnskap om arbeidsveiledning i grupper, gruppeprosesser og dialog (innhold og metode)
- God kunnskap om kirkelig profesjonell identitet: rolle, kompetanse, ansvar, begrensninger og rollen som symbolsk (åndelig) leder
- God kunnskap om eksistensielle temaer og om meningsdannelse
- God kunnskap om følelsesbevissthet og mentalisering
- Kjennskap til mangfoldet av faglige tradisjoner i veiledningsfeltet
- Kjennskap til ABVs teologiske, etiske og kirkelige forankring (inkl. forskjeller og overlappinger mellom ABV, PKU, sjelesorg og åndelig veiledning).
- Kjennskap til organisasjonskultur og konflikthåndtering i kirken

Ferdigheter
- God evne til å planlegge, gjennomføre og vurdere ABV (inkl. gjennomføre evalueringer)
- God evne til å kunne lytte, forstå og snakke adekvat med andre ut fra en veilederposisjon
- God evne til å forstå gruppeprosesser og til å forholde seg bevisst til overføringer/motoverføringer
- Evne til å strukturere veiledningssamlinger gjennom kontrakt med gruppen
- Kunne anvende ulike metodiske verktøy i arbeidet med case/praktiske erfaringer
- God evne til å vurdere hva som ligger innenfor og utenfor ABVs mandat
- Evne til å sammenholde praksis og teori på en måte som kan videreutvikle praksis

Generell kompetanse
- Kan sette seg inn i ABV-relaterte faglige problemstillinger, samt vurdere/anvende kunnskap som er relevant for ABV
- Kan kommunisere med kirkelig ledelse og arbeidstagere om betydningen av ABV og om ABVs egenart i forhold til andre veiledningstiltak
- Har bevissthet om egen livs- og troshistorie, og evne til å reflektere over hvordan dette bidrar til å prege yrkesidentitet og rolleutøvelse, kommunikasjon og konflikter i kirkelig arbeidskontekst.
- Har et avklart forhold til veileders taushetsplikt og andre relevante etiske aspekter knyttet til veiledning- Innsikt i eget forhold til grenser, makt og sårbarhet
- Har personlig egnethet og evne til å gjennomføre ABV i tråd med god veiledningsetikk
- Evne til å håndtere kritikk og relevante moralske utfordringer i forhold til egen profesjonsutøvelse
- Har utviklet evne til å ta i mot veiledning
- Kjenner ansvar for å arbeide med faglig videreutvikling

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

Felles litteratur (ca 1200 sider)

- Bang, Susanne 2003: Rørt, rammet og rystet: faglig vekst gjennom veiledning. Oslo: Gyldendal.
- Børresen, Arne: Min forståelse av pastoral veiledning. ABV-oppgave. På Fronter.
- Einarsen, Ståle og Pedersen, Harald 2007: Håndtering av konflikter og trakassering i arbeidslivet. Oslo: Gyldendal Arbeidsliv. Kap 2 og 3.
- Grelland, H., 2008: Om følelsene og deres betydning i veiledningen. I Eide, S. B., Aasland, D. G., Grelland, H. H., Kristiansen, A. & Sævareid, H.I. Til den andres beste: en bok om veiledningens etikk. Oslo: Gyldendal akademisk. S 97-114
- Lauvås, Per og Handal, Gunnar 2014: Veiledning og praktisk yrkesteori. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Moxnes, Paul, 2012: Positiv angst i individ, gruppe og organisasjon - et organisasjonspsykologisk perspektiv. Oslo: Universitetsforlaget.
- Rydén, Göran og Wallroth, Per 2008/2010: Mentalisering. Å leke med virkeligheten. Oslo: Pax Forlag. S 52-79 og 79-128.
- Stålsett, Unn 2008: Veiledning i en lærende organisasjon. Kap. 2, 4, 5, 6, 7, 10, 13, 14. Bergen: Fagbokforlaget.
- Wikström, Owe 1991. Identitet och fördjupning. Stockholm. Verbum. (PDF på Fronter. Ev. er den å få fra svenske antikvariater.)

Aktuell litteratur å velge 800 sider fra. Det kan også velges litteratur som ikke står på denne listen, konferer med kursledelsen.

- Albers, Robert H. 1995: Shame. A Faith Perspective The Haworth Press. Binghampton NY
- Askeland, Harald 2013. Verdibasert ledelse - historiske linjer og aktuelle perspektiver. Diakonhjemmet Høgskole, Rapport 11. Ligger på nettet: https://brage.bibsys.no/xmlui/bitstream/handle/11250/98639/haraldom3.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Belfrage, Lennart 2011: Eksistensiellt meningsskapande i det sekulära Sverige-eksemplet präster i Svenska Kyrkan I: Owe Wikström & Önver Cetrez: Inspirasjon till Religionsspykologien ss. Sth.: Natur & Kultur, 79-87

- Bø, Inge 2005. Påvirkning og kontroll. Om hvordan vi former hverandre. Bergen: Fagbokforlaget Vigmostad & Bjørke AS
- Brunstad, Paul Otto 2009: Klokt lederskap. Mellom dyder og dødssynder. Gyldendal akademisk
- Capps, Donald 1990: Reframing: A New Method in Pastoral Care. Augsburg Fortress.
- Correy, Gerald 2012: Theory and practice of group counseling. Brooks/Cole. Uttdrag av boka ligger på nettet: http://familysuccess.ir/wp-content/uploads/2015/02/book-50.pdf
- Danbolt, Engedal, Hestad, Lien og Stifoss-Hanssen, 2014: Religionspsykologi. Oslo: Gyldendal. Følgende kapitler: 1. Danbolt: Hva er reigionspsykologi? 7. Stålsett: Psykodynamiske perspektiver på religiøs tro. Objektrelasjonsteori og selvpsykologi. 8. Halstensen: Når mennesker knytter bånd til Gud. Tilknytningsteoriens bidrag til kunnskap om gudsrelasjonens egenart og funksjon. 10. Austad: Eksistensiell psykologi
- Danbolt, Lars J og Lien, Lars 2012: Kirken ¿ et bra sted å jobbe. Tidsskrift for Praktisk Teologi 1/2012. S 4-17
- Einarsen, Ståle og Skogstad, Anders red. 2011: Det gode arbeidsmiljø : krav og utfordringer. 2. utg. Bergen: Fagbokforlaget. Kapittel 6-7,9-12,14,16-18.
- Hans Stifoss-Hanssen, 2005. Veiledende og hjelpende samtaler i kirken ¿ noen refleksjoner om samtaler, og om forholdet mellom veiledning og sjelesorg. I: Bunkholt og Stifoss-Hanssen, Strategier for gjensidighet. Bidrag til utvikling av veiledning og yrkesliv. Oslo: PTS skriftserie nr 12, s 33-48.
- Kirkhaug, Rudi 2013: Verdibasert ledelse. Betingelser for utøvelse av moderne lederskap. Oslo: Universitetsforlaget.
- Monsen, Jon 1990. Vitalitet, psykiske forstyrrelser og psykoterapi. Oslo: Universitsetsforlaget. Kap 6.
- Nouwen, Henri 2006: Å søke en helhet. Oslo: Verbum forlag
- Reichelt, Sissel 2006: Veiledningsgrupper med reflekterende team. I: Eliassen og Sekkula (red), Reflekterende prosesser I praksis. Oslo: Universitetsforlaget, s 225-234.
- Tveiten, Sidsel 2013: Veiledning - mer enn ord.. 4. utg. Bergen: Fagbokforlaget
- Ulleberg, Inger 2014: Kommunikasjon og veiledning - en innføring i Gregory Batesons kommunikasjonsteori - med historier fra veiledningspraksis. Oslo: Universitetsforlaget
- Wikström, Owe 2002: Leve langsomheten - eller faren ved å kjøre moped gjennom Louvre. Oslo: Genesis. (Ev svensk original: Långsamheten lov, sjekk antikvariater). Denne er ment som en lettlest refleksjonsbok.

TEOL8592 - Prest og teolog i praksis

Emneansvarlig:	Fredrik Saxegaard (Fredrik.Saxegaard@mf.no)
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - Praktisk teologi Videreutdanning masternivå - Klinisk sjelesorg
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Emnet TEOL8592 Prest og teolog i praksis er første halvdel av fellesemnet i Erfaringsbasert mastergrad i praktisk teologi og i Mastergrad i klinisk sjelesorg. Emnet arrangeres i fellesskap av de partene som tilbyr mastergraden: MF, PTS/TF og VID.

Emnet er tilrettelagt spesielt for prester som deltar i Bispemøtets "Innføringsprogram for nye prester", og utgjør programmets tredje del.

Emnet gir en innføring i praktisk-teologisk teori og metode, med følgende tyngdepunkt:
"Blikk på presten": Innføring i nyere praktisk-teologisk arbeid om prestetjenesten, med vekt på prestetjeneste i luthersk, nordisk kontekst.
Forkunnskaper: For å melde seg opp i emnet må studenten ha fullført cand.theol. Det er ønskelig at studentene har noe yrkeserfaring.

Studiepoengreduksjon

Med TEOL8581 Prest og teolog i praksis reduseres dette emnet med 5 studiepoeng.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten bestå/få godkjent:
- Oppmøte (min. 75 %)
- Litteratur utfra 100 sider av fellespensumet (1200-1500 ord). Notatet leveres til angitt frist før første samling.
- Refleksjonsnotat som tar utgangspunkt i litteraturrapporten og gruppearbeidet. Notatet legger grunnlag for faglig essay for studenter som senere ønsker å gjennomføre tipoengsvarianten av emnet (1200-1500 ord). Notatet leveres til angitt frist etter kurssamlingen.

Arbeidsform og organisering
Emnet består av én kurssamling (internat): Samlingen inneholder forelesninger, seminarundervisning, mv.

Avsluttende vurdering

Emnet vurderes til bestått/ikke bestått på bakgrunn av emnets studiekrav.

Læringsutbytte etter fullført emne

Studenten skal etter fullført emne ha:
- God kunnskap om nyere pastoralteologi og god evne til å reflektere om sammenhengen mellom egen prestetjeneste og praktisk-teologisk teori.
- God kunnskap om praktisk teologi som akademisk disiplin, med vekt på forholdet mellom praksis og teori.
- Kunnskap om praktisk-teologiske metoder med henblikk på eget selvstendige arbeid i rammen av graden.
- God kunnskap om prestens profesjonskunnskap og om utvikling av denne.

Litteratur

For å få tilgang til elektronisk litteratur når du ikke sitter på MF:
Logg deg inn på Oria eller bruk "Ekstern tilgang" i bibliotekets databaseliste.

- Askeland, H. (2015). Reforming the Pastoral Management Structure in Church of Norway: Exploring Whether and How the Managerial Role of the Dean Has Been Strengthened. Church Reform and Leadership of Change. H. Askeland and U. Schmidt. Eugene, OR., Pickwick Publications: 92-116.
- Aldén, Mats och Johanna Gustafsson Lundberg: "Skapelsen som evangeliets förståelseshorisont. En ecklesiologisk erinran", STK 3/2014, s.122-132 (kompendium
- Apeland, Sigbjørn (2015). «2.3 Frå ekspertvelde til lokalt ordskifte» i Balsnes, A. H. m.fl. (red.): Gudstjeneste á la carte. Liturgireformen i Den norske kirke, Oslo: Verbum forlag: 67-79
- Bispemøtet (2016). Veileder om religionsdialog
- Blåder, N. (2015). Lutheran Tradition as Heritage and Tool. Eugene, OR., Pickwick Publications: 1-17 ,105-152
- Christoffersen, Jan Terje og Hans Einar Hem (2015). «2.2 Gudstjenestereformen - tilfeldighetenes spill?» i Balsnes, A. H. m.fl. (red.): Gudstjeneste á la carte. Liturgireformen i Den norske kirke, Oslo: Verbum forlag: 46-66
- Dokka, Trond Skard (2015). «3.1 Dåpsliturgien - mellom folkelig lutherdom og liberal pietisme» i Balsnes, A. H. m.fl. (red.): Gudstjeneste á la carte. Liturgireformen i Den norske kirke, Oslo: Verbum forlag: 80-97
- Eckerdal, Jan och Patrik Hagman: "En trinitariskt förankrad kyrkoteologi", STK 1-2/2015, s.64-67 (respons på Alden og Gustafsson Lundberg) (kompendium)
- Eriksen, Gry Friis. «Når kjønnsrollen møter presterollen». St. Sunniva 1. 2013 (kompendium)
- Eriksson, Anne-Louise. «Genusinkarnationer i kyrkans rom. En kønad o-ordning», Kvinnovitenskaplig Tidsskrift 3-4/2003: 15-24 (kompendium)

- Fagermoen, T. (2014). "Etter folkekirken? En kritisk diskusjon av neo-anabaptismen som veileder for de nordiske folkekirkene." Tidsskrift for praktisk teologi 31(2): 24-35. (kompendium)
- Fotland, Roar G. (2015). "En kirke for folket. Et metodistisk perspektiv" i: Dietrich, S. m.fl. (red.) Folkekirke nå! Oslo: Verbum forlag: 82-92
- Fretheim, K. (2015). Church Leadership and Congregational Change: Staff, Volunteers, and the Parish Council. Church Reform and Leadership of Change. H. Askeland and U. Schmidt. Eugene, OR., Pickwick Publications: 75-91.
- Gylver, Sunniva. (2016) «Dåpssamtaler i en flerreligiøs kontekst. Ansatser til en dialogisk ekklesiologi» i: Dialogteologi på norsk. Fagerli, B m.fl. (red.) Oslo: Verbum forlag: 136-150
- Ims, Steinar. (2016) «Skolegudstjenester og kirkens dialogiske refleksjoner. En annerledes gudstjeneste med tros- og livssynsmangfold i kirkebenkene?» i: Dialogteologi på norsk. Fagerli, B m.fl. (red.) Oslo: Verbum forlag: 151-167
- Johnsen, E.T. (2013a) «Læring inn i den kristne religionen. Mediering og subjektivering».Prismet 64 (3) s. 95-123 (kompendium)
- Johnsen, Tore (2015). "Folkekirke for hvilket folk? Et samisk perspektiv på folkekirkedebatten" i: Dietrich, S. m.fl. (red.) Folkekirke nå! Oslo: Verbum forlag: 72-81
- Jørgensen, Iselin (2016). «Sjelesorg i dialog - om den kristne sjelesørgers rolle i en flerreligiøs kontekst» i: Dialogteologi på norsk. Fagerli, B m.fl. (red.) Oslo: Verbum forlag: 182-195
- Karle, I. (2015). Reforming Majority Churches: Possibillities and Dilemmas. Church Reform and Leadership of Change. H. Askeland and U. Schmidt. Eugene, OR., Pickwick Publications: 1-17.
- Kati Tervo-Niemelä: "Clergy work orientation and wellbeing at work: A study of the Lutheran clergy in Finland", Review of Religious Research 2016 (publisert på nett: http://link.springer.com/article/10.1007/s13644-016-0247-4, kommer i trykt versjon i løpet av året). (Kompendium)
- Kaufman, Tone Stangeland. "A Spirituality of Everyday Life: An Unnoticed Spiritual Source for Clergy." Journal of Religious Leadership 12 (2): 81-106 (kompendium)
- Lillebø, Anne Anita (2016). «Gjestfridom: Korleis kyrkja kan møte menneskje med anna tru og livssyn i samband med gravferd» i: Dialogteologi på norsk. Fagerli, B m.fl. (red.) Oslo: Verbum forlag: 168-181
- Schmidt, Ulla (2015). "Styring av religion - Tros- og livssynspolitiske tendenser etter Det livssynsåpne samfunn". Teologisk tidsskrift. (kompendium)
- Sigurdson, O. (2000). Kyrkans synlighet och sårbarhet. Hungerns väg: Om Gud, kyrka och mangfald. Lund, Arcus Förlag. (kompendium)
- Sirris, Stephen (2016). "Arbeidsdager mellom profesjon, ledelse og organisasjon: Soknepresters tidsbruk og aktivitetsmønstre". Teologisk tidsskrift. (kompendium)
- Stålsett, Sturla J. (2015). "Folkekirke i et livssynsåpent samfunn: kirke for alle? Økende tros- og livssynsmangfold som utfordring til Den norske kirkes selvforståelse" i: Dietrich, S. m.fl. (red.) Folkekirke nå! Oslo: Verbum forlag: 205-213
- Thomassen, Merete (2014). «Den liturgiske bønnen: dogmatikk, poesi og erfaring» i Geir Hellemo (red.). Gudstjeneste på ny, Oslo: Universitetsforlaget: 32-49 (kompendium)
- Vikström, B. (2008). Folkkyrka i en postmodern tid: Tjänstproducent i välfärdssamhället eller engagerande gemenskap? Åbo, Åbo Akademi: 147-180 (kompendium)

TEOL8593 - Reformasjon nå. Luther som utfordring og ressurs for Den norske kirke

Emneansvarlig:	Inge Westly (Inge.Westly@mf.no)
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - Praktisk teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Kurset er en breddesatsning rettet mot prester i Den norske kirke. Kurset vil stimulere til fornyende teologisk samtale i prostiene fram mot reformasjon-markeringen. Ut fra en refleksjon over egen praksis, luthertekster og nye faglige perspektiv utfordres deltakerne til et engasjert arbeid med vår lutherske arv: Hva i den bør konfronteres og kritiseres? Finnes det glemte ressurser? Hva er det ved denne arven som kan utfordre og inspirere morgendagens kirke?

Faglige perspektiv
Studiet tar utgangspunkt i sentrale teologiske spørsmål i prestenes praksis og relaterer det til nyere forskning på Luther og reformasjonen. Utvalgte luthertekster presenteres sammen med nyere teologiske tekster for å utfordre kirkelig praksis som eksempelvis dåp, forkynnelse, sjelesorg, vigsel og gravferd. Det er utarbeidet faglig ressursmateriell (antologi og nettressurser) innenfor åtte temakretser. Det enkelte prosti velger å arbeide med fem av disse.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten ha
- Deltagelse på 75 % av studiesamlingene
- Få godkjent ett praksisnotat (1000-1200 ord)
- Få godkjent en bokrapport på (1000-1200 ord)

Alle leser ca. 350 sider litteratur i løpet av kursperioden (det utarbeides en egen antologi til kurset)

Avsluttende vurdering

Emnet har én vurderingsform, gjennomføring av obligatoriske aktiviteter (som spesifisert under studiekrav). Emnet vurderer til bestått/ikke bestått.

Læringsutbytte etter fullført emne

Studenten skal etter fullført emne ha:

Kunnskap

- avansert kunnskap om luthersk teologi, og spesialisert innsikt i et utvalg av følgende temaer i luthersk kontekst: Gud, det forkynte evangelium, reformasjon og sosial endring, familie/kjønn og sosial endring, spiritualitet og mystikk, døden og de døde, Luther og «de andre», dåp og antropologi
- kan anvende den teoretiske kunnskapen i emnet i en praktisk kirkelig kontekst

Ferdigheter

- kan analysere og forholde seg kritisk til historiske tekster og anvende disse til å strukturere og formulere faglige resonnementer
- kan drøfte historiske tekster i lys av aktuelle problemstillinger på en selvstendig måte

Generell kompetanse

- kan anvende sine kunnskaper og ferdigheter på nye områder og problemstillinger
- behersker sentral terminologi i luthersk teologi og kan gjøre et omfattende selvstendig arbeid innenfor fagområdet
- kan kommunisere om faglige problemstillinger i luthersk teologi til allmennheten

TEOL8594 - Reformasjon nå. Fordypningsemne

Emneansvarlig:	Inge Westly (Inge.Westly@mf.no)
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	Høst (uregelmessig)
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - Praktisk teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Kurset er en videreføring av emnet TEOL8593 og forutsetter at dette emnet er fullført eller påbegynt. Kurset gir en fordypning i tilsvarende tematikk som for TEOL8593.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- Lese ca. 300 sider fritt valgt litteratur. Litteraturen avtales i samråd med faglig ansvarlig.

I tillegg enten:
- Få godkjent et faglig veiledet teologisk oppgave (2000 ord). Tema må godkjennes av faglig ansvarlig.

Eller:
- Skrive en prosjektoppgave (2000 ord). Prosjektoppgaven skal inneholde en tekstgjennomgang, temarefleksjon og prekenskisse/-manus til en av de fire temasøndagene som Kirkerådet har fastsatt høsten 2017.

Avsluttende vurdering

Emnet har én vurderingsform, gjennomføring av obligatoriske aktiviteter (som spesifisert under studiekrav). Emnet vurderer til bestått/ikke bestått.

Læringsutbytte etter fullført emne

Studenten skal etter fullført emne ha:

Kunnskap

- avansert kunnskap om luthersk teologi, og spesialisert innsikt i et utvalg av følgende temaer i luthersk kontekst: Gud, det forkynte evangelium, reformasjon og sosial endring, familie/kjønn og sosial endring, spiritualitet og mystikk, døden og de døde, Luther og «de andre», dåp og antropologi.
- kan anvende den teoretiske kunnskapen i emnet i en praktisk kirkelig kontekst

Ferdigheter

- kan analysere og forholde seg kritisk til historiske tekster og anvende disse til å strukturere og formulere faglige resonnementer
- kan drøfte historiske tekster i lys av aktuelle problemstillinger på en selvstendig måte

Generell kompetanse

- kan anvende sine kunnskaper og ferdigheter på nye områder og problemstillinger
- behersker sentral terminologi i luthersk teologi og kan gjøre et omfattende selvstendig arbeid innenfor fagområdet
- kan kommunisere om faglige problemstillinger i luthersk teologi til allmennheten

TEOL8596 - Åpent fordypningsemne i teologi

Emneansvarlig:	Inge Westly (Inge.Westly@mf.no)
Studiepoeng:	10
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - Praktisk teologi Videreutdanning masternivå - Klinisk sjelesorg
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Emnet er rettet mot studenter som er tatt opp på programmet Erfaringsbasert master i praktisk teologi. Studieprogrammets målsetting er å gi prester og andre kirkelige medarbeidere i programmet en styrket kompetanse til å utøve teologi i praksis, og sette dem i bedre stand til å utøve sin tjeneste. Emnet kan også innpasses i Master i klinisk sjelesorg.

Åpent fordypningsemne i teologi gir studenten mulighet til fordypningsstudier i spesialtemaer i praktisk teologiske emner samt de klassiske teologiske disiplinene Det gamle testamente, Det nye testamente, kirkehistorie og systematisk teologi.

Emnet har ikke organisert undervisning og er basert på litteraturstudium og individuell oppgaveskriving. Problemstilling for oppgave og relevant litteratur avtales med veileder. Det tilbys to veiledningssamtaler på emnet. Etter- og videreutdanningsleder ved institusjonen setter den enkelte student i kontakt med veileder. Dette skjer i samråd med studiedirektør.

Emnet forutsetter opptak i Erfaringsbasert master i praktisk teologi eller Master i klinisk sjelesorg.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- Få godkjent utkast til problemstilling og disposisjon av veileder
- Legge opp et pensum på 750-1000 sider litteratur (avtales med veileder)
- Få godkjent en oppgave på 6000-7000 ord
- Delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret

Avsluttende vurdering

Emnet har én vurderingsform, gjennomføring av obligatoriske aktiviteter (som spesifisert under studiekrav). Emnet vurderes til bestått/ikke bestått.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- inngående kunnskap om det aktuelle temaområde

FERDIGHETER
Studenten kan:
- analysere og forholde seg kritisk til faglige tekster innen det aktuelle temaområde og anvende disse til å strukturere og formulere faglige resonnementer
- anvende sentral terminologi innenfor det aktuelle temaområde og utføre et selvstendig arbeid innenfor dette

TEOL8597 - Åpent fordypningsemne i teologi

Emneansvarlig:	Inge Westly (Inge.Westly@mf.no)
Studiepoeng:	20
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - Praktisk teologi Videreutdanning masternivå - Klinisk sjelesorg
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

Generell informasjon

Emnet er rettet mot studenter som er tatt opp på programmet Erfaringsbasert master i praktisk teologi. Studieprogrammets målsetting er å gi prester og andre kirkelige medarbeidere i programmet en styrket kompetanse til å utøve teologi i praksis, og sette dem i bedre stand til å utøve sin tjeneste. Emnet kan også innpasses i Master i klinisk sjelesorg.

Åpent fordypningsemne i teologi gir studenten mulighet til fordypningsstudier i spesialtemaer i praktisk teologiske emner samt de klassiske teologiske disiplinene Det gamle testamente, Det nye testamente, kirkehistorie og systematisk teologi.

Emnet har ikke organisert undervisning og er basert på litteraturstudium og individuell oppgaveskriving. Problemstilling for oppgave og relevant litteratur avtales med veileder. Det tilbys to veiledningssamtaler på emnet. Etter- og videreutdanningsleder ved institusjonen setter den enkelte student i kontakt med veileder. Dette skjer i samråd med studiedirektør.

Emnet forutsetter opptak i Erfaringsbasert master i praktisk teologi eller Master i klinisk sjelesorg.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må studenten:
- Få godkjent utkast til problemstilling og disposisjon av veileder
- Legge opp et pensum på 1500-2000 sider litteratur (avtales med veileder)
- Få godkjent en oppgave på 12.000-14.000 ord
- Delta i evaluering av studietilbud og/eller læringsmiljø, dersom dette skal evalueres i det aktuelle semesteret

Avsluttende vurdering

Emnet har én vurderingsform, gjennomføring av obligatoriske aktiviteter (som spesifisert under studiekrav). Emnet vurderes til bestått/ikke bestått.

Læringsutbytte etter fullført emne

KUNNSKAP
Studenten har:
- inngående kunnskap om det aktuelle temaområde

FERDIGHETER
Studenten kan:
- analysere og forholde seg kritisk til faglige tekster innen det aktuelle temaområde og anvende disse til å strukturere og formulere faglige resonnementer
- anvende sentral terminologi innenfor det aktuelle temaområde og utføre et selvstendig arbeid innenfor dette

TEOL8791 - Åpent tverrfaglig fordypningsemne:

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	
Studieprogramtilhørighet:	Videreutdanning masternivå - Praktisk teologi
Avdelingstilhørighet:	Avdelingsråd for teologi og historie

VIT9011H - Generell teori/vitenskapsfilosofi og forskningsetikk

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	Vår

VIT9011S - Generell teori/vitenskapsfilosofi og forskningsetikk - samfunnsfag

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	Vår

VIT9021 - Religion og verdier som forskningsfelt

Emneansvarlig:	Ingen faglærer, spør student@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervisningsstart:	Vår

Generell informasjon

The course and its topic is a compulsory core-course within the PhD-program. It consists of a basic and developed understanding of the two mentioned fields of research and their interactions, as related to one¿s own PhD-research. ¿Theology¿ will here signify a way of understanding ¿Religion¿ and ¿Values¿, as in Religious Studies, Sociology of Religion, Psychology of Religion etc.

Prerequisites

The course and its topic requires previous education and knowledge at least at the master¿s level within Theology or/and Religious Studies.

Course and modes of teaching and learning activities

The course is offered every second fall term, alternating with VIT9011. Each PhD-student will have to follow the two during the PhD-project period.

The subject is treated in a course of three days¿ length, approximately 6 hours per day. All courses at the PhD-level are taught by several professors and may be run in collaboration with another or more university institutions, national or international. The teaching will be in the form of lectures, panels of responses and discussion, seminars, and work groups.

Since there are preparations by reading and writing before the courses, discussions of short papers within them, and finalizing of papers after, the PhD-students are challenged to be in a process/development of learning related to the subject.

Equivalation of credit points, ECTS

By application an equivalent course or subject completed at another university or university college may be fitted in either fully or partially.

General information

While VIT9011 (5 ECTS) relates to general Theory/Philosophy of science and Research ethics applicable to universities, VIT9021 (5 ECTS) intends to focus more specifically on basic questions in the study of and research within the areas of Religion, and Values. The two courses belong together

This subject is a basic general component within the doctoral education at MF. The fundamental course will take elected cases, topics, questions and representatives of such as its point of departure. Then it will discuss how these can function in relation to PhD-projects within Religious Studies and Theology.

Basic topics of the subject

- Understanding of Religion, Religious Studies, and Theology.
- Understanding of the relationship between Religious Studies and Theology.
- The understanding of Values and research on values.
- The question of normativity and normativity embedded in research paradigms.
- The relation between experience and revelation.
- The question of learning, and of changes in religion and theology.
- The issue of power/authority and lack of these is too important to be left un-reflected.
- All PhD-students in our areas must know about phenomenology and be able to evaluate aspects of phenomenology and phenomenological research.

Topics and question relevant to the courses

- What is ¿Religion¿ in your PhD project?
- What is ¿Values¿ in your PhD project?
- What are common working procedures, theories, and methods in the fields of Religion and Values?
- Where are the current research frontiers? Which movements do we see?
- What happens when we wish to study ¿religion¿, and ¿values¿? Does one analyze the topic from the outside (ethic), from the inside (emic), or from both sides? What is your own position as a PhD researcher in this?
- What is the approach and method of Theology as related to the approach and method of Religious Studies? And are there some things in common between these two? What is your own position as researcher in the one or the other or both areas?
- Might ¿conceptualization¿ and use of ¿theory¿ represent equally much a methodological problem as it might be a help? Are ¿description¿ and ¿empirical¿ approaches in reality normative; does one deduce from an ¿is¿ to an ¿ought¿? Is ¿essentialism¿ necessarily a negative thing? Etc.

The PhD-candidate can be confronted with such basic themes by their PhD examination committee, both in the topic of the given lecture and in the discussions at the public defense itself. VIT9021 will give fresh inputs to one¿s own specialized discipline.

Course objective and aim

The goal of this subject is that the PhD-student shall become able to think, reason and argue a position in the above mentioned areas of Religion and Values, and in the disciplines of Theology and Religious Studies. The PhD-student shall be helped to pose and be able to answer reflectively on questions as these:

- What role does my own doctoral thesis play not only within my own academic discipline but for the academic fields of Theology and/or Religious Studies as such?
- What does my project and Theology and/or Religious Studies as such contribute historically, empirically, practically or dogmatically to society, values, churches and/or the education system?
- What is specific in the fields of Theology and/or Religious Studies? Why are Theology and Religious Studies distinct academic areas and not only parts of humanities, social sciences, educational sciences, or law?
- On the other hand, how do they interplay with these other areas?
- How do the various disciplines within Theology and Religious Studies relate to each other and the tasks they are intended to solve? Is there a unity within the fields of Theology and Religious Studies respectively? And are there connections between the two?

The PhD-students will demonstrate the following skills:

- To demonstrate good general knowledge of Religion and Values as fields of research, and as related to each other.
- To demonstrate knowledge of definitions and research frontiers within the two areas.
- To understand and demonstrate how one¿s own project is located, functions and is contributing within the areas.
- To describe and discuss how a selection of literature functions within the fields, as demonstrated in the required paper in the course.

Course requirements and final assessment

The PhD-student will take part in a course (3 days) and write an initial short paper before the course (initially 1500-2000 words). The participation must be active and at least 75 % of the time. The PhD-student must also take part in the dialogical evaluation of the course or answer it, if the course is subject to quest-back evaluation that term.

The initial short paper will be a descriptive and critical discussion of literature and/or questions related to the course theme. It may take its point of departure in a monograph, an article or more, a direction or position in research, an authorship, a concept, or the like, or questions posed by the course leaders. It may well be connected to the PhD-thesis of the student.

The PhD-student will also formulate at least 4 questions on the background of the work with the essay. The short paper and the student¿s questions will be sent by e-mail one week before the course to the responsible course-teacher, who circulates it to the participants. It will be discussed in the course.

The PhD-student will be respondent to the presentation of one fellow PhD-student.

The final version of the course paper (3000-4000 words) will be sent to the responsible course-teacher for final approval within three weeks after the course. It will be subject to exam that term.

The course with its final course paper is either passed or failed. To pass the subject of VIT9021 all requirements of study must be met.

Literature

The core literature to 5 ECTS is approximately 400 pages. A selection of literature on approximately 400 pages will be set up prior to each course, at least two months before. The literature is to be read before the start of the course.

Qualification (EQF, level 8, 3rd cycle)

The training in the basic area of Theology, Religion and Values as fields of research (VIT9021, supplying VIT9011), will address one of the general qualifications and competences in research education: ¿can participate in debates in the field in international forums¿. In more specialized areas the same training and preparations also happen in the chosen topics and courses on methods and theories (MET-level) and in the disciplines (REL-levels). But it is decisive that the combination of VIT9011-VIT9021 and the rest of the research education as a whole provide the broader fundament for the qualification pertaining to international academic discourse competence. The fundamental perspectives in VIT9011-

VIT9021 do place the PhD-specialization and the PhD-thesis into a reflected university context. VIT9021 and VIT9011 will contribute to train and document the larger horizon and understanding in the PhD-candidates as far as possible.